

Hyppo. de Mar.

Thyppoliti de Marsilijs.
Bononiensis: J. A. interpre-
tis Tractatus de questioni-
bus in quo materie male-
ficiorum pertractant.
cuz tabula p modū
numeri et alfa-
beti nouissi-
me reco-
gnit.

Philippi de Pontilibus Nouissim: liber

Thyppolitus de Marsilijs iuris vtrius

q̄ Docto. Reuerēdissimo in Christo patri & Dño. D. Dominico tituli sancti Marci. S. S. Ro. ecclesie presbytero cardinali Grimano. patriarche aquileiensis dignissimi. mo. S. p. d.

Quum septus studiosi ac inclite ciuitatis huius Bononie litterati Viri: me vt de questionibus titulum explanarem efflagitarent: Prelul Reuerendissime. Utq̄ aliquos super eo cōmentarios: tum propter frequentes materie casus & utilitatem publicam ederem: tum quia omnium esset fere consultiōrum labor (Bartolum exipio perstringentem leges) extincta pertrās fuit lucerna. Statui deniq̄ pro virili mea omnibus morem gerere eruditissimis: ac prestati ingenio studentibus. Et quoniam solitum semper est scriptorum more habere: cui opus suum dedicandum sit: vel principem: vel aliquod in terris numē deificandum. Tu solus mihi in turbulentissima tempestate hac occurristi: inter Italice dominos Decenas nouus. Tu quidem vnus Palladis protector ille: et sophie fautor maximus: et inter sapientes alter Plato sapientissimus oblatu es: cui opusculuz hoc meum inscribam dedicēq̄. Accipito igitur Antistes religiosissime serena qua soles vsq̄ fronte lucubrationes ac vigilias meas: laudato: et eas si quid merentur laudis approbato: castigato et id deleto. Nam equidem malo a perito emendari: q̄ ab idiota laudari: quid dēendum tu meus criticus censueris: quoniam omnia scire et in nullo errasse potius diuini: q̄ humani est ingenij. Saterit mihi tue subegide Winterue tutum esse: et fauore extolli a viro amplissimo. Tantus em̄ es in quocūq̄ scientiarum genere: et in dignitate constitutus excelsa: vt sperem in vrbe maiorem te fore neminem: faciet hoc nomen tuum: vita proba: morum honestas: et generis nobilitas clarissima: faciet tua etiam hoc scientia eminentissima: in qua Sorgia leontino philosopho prestantissimō: cui propter doctrine sue excellentiam vniuersa grecia in templo delphici Apollinis statuam solido ex auro posuit prestatre videris. Taceo qua facundia: qua animi magnitudine: qua in omnes munificentia: et quibus quidem nature dotibus paribus antecellis collegis: tibi grandes sunt domi fortune: opes: diuitie: patrimoniu: peculiūq̄: hi sce enim imperasti non sitibundus auro neq̄ argento ad viuendum necessarijs: tanquam in abstinentia ille. M. Curius qui maluit habentibus aurum imperare: q̄ aurum possidere. Proposuisti namq̄ ad bene beateq̄ viuenduz vitam esse tibi felicem: virtutem insequi honorificam: & illius nunquam viros amantes amare et colere: hac quidem veleris super emiliam curru scepro insignitus eburno: hac ad triumphales coronas gloriosus ascendens. Perge igitur tua cum animi prestantia ecclesie cardinem illustrare: et tuos cum innata grauitate pretereferre mores: ac antiquum genium. Neminem profecto latet te fabij continentiam retinere: Cesaris liberalitate: Pompei gloriā imitari: ac Catonis vel sciētia vel grauitatē assecuturū esse: in fide alter viro Regulus: et in cōstātia Quintus sceuola: q̄ minas Sylle in senatu tacentibus omnibus nequaq̄ veritus est. In animi moderatione superior existis Africanus: qui de re publica benemeritus: ac omni dignus preconio equo tamen inre viuere maluit. In liberalitatē fabium maximuz imitaris: qui vnicum quem possidebat pro captiuis redimendis fundum vendidit. In clementia Marcū marcellum vincis: qui captis a se Siraculis arcem conscendens et casum intuens lasciuas cohibere non potuit. In amicitia ita prestas: vt quotidie domum redeū: ita aliquem tibi deuictum multifariam reddideris: aut Damonem: aut Pirhiam scimitos. In humanitate cedat tibi Pisistratus atheniensium tyrannus: qui inuita vxore inimicis propijs pepercit. De tua postmoduz erga patriam pietate Corio

lanum amplecteris: maximi viri animi et altissimi consilij. De tua etiā in parentibus te alterum predicant Scipionem apud T3C3M1W: patrem cum Hannibale congressum liberantē. Quid de tua dicam iusticia? cuius est splendor maximus: in ea hercle tanq̃ scopulus constans nulla ambitione gratta: pecunia: hostiumq̃ metu nec moueri. nec terreri vnq̃ potuisti. Quid de fide publica: de grauitate libere ac sapiēter dicis: aut factis tuis: de studio ac industria. De memoria alter es Pontificis Rex fortissimus Vitridates. De eloquentia alter ex Curionum familia. De moribus alter portie gentis Cato senator optimus. De meditatione alter Methrodorus philosophus. Deinde quid memorem q̃ cupidus sis glorie: et optime famę? Quid etiam de patientia in aduersis? non vocente Pompeium illum a Senio rege interceptum: qui ne romanorum cōsilia proderet digitum aduisti. De fiducia tui quid narrem? alter es Marcus scaurus: quem Ro. populus a demētissima variatione eripuit. Quid tuam referam presertim religionem integritatemq̃ amplissimam: que cum Scipione nasica optimo Romanorū iudicato cōtendit. Quid tuam postremo recenseam Scimane domus stirpem nobilissimam magnanimāq̃: hec namq̃ pro tuenda patria facta fuit quasi quedam munificentie officina: et agri gentium gillie vniuersum spectaculum: illa enim vt catholice succurreret fidei et paterne glorie: fabij maximi mores ad parandas in turchas classem secuta est. quāuis parens ille tuus alter Publius Lentulus: alter Scipio nasica habendus sit. quorum vnus ob iniquissimam virtutum suarum apud ciues estimationem sine vilo ingratis patrie desiderio in Pergamo diem obiit extremum. Alter siquidem inuidia: ac populi obtreccatione exultatus. in sicilia moritur. Sed quorsum hec? cum tu in Romana curia sidus splens fulgentissimum: et Venetiarum sola gloria clarissimūq̃ honos. Tu quippe vaserrime vir ingenij aliorū doctissimus hoc euo cardinalium ducis. Tu consilij plenus in rerum omnium experientia cedis nemini. Tu quo resq̃ cedant preuidentia vteris sapientissimus. Scis tempora cum aduerso vel tranquillo tempore. vt res postulat. constantissimus fortiter: insequi. Nam quantum tua valeat apud Pontificem maximum auctoritas: et cum principibus vrbis amicitia et bentuolentia exploratus satis existit. Domus equidem tua omnibus apertum est refugium: liberale hospitium: consilij studium: virtutis tutela: et Apolinis aditus. In te vno esse constat quicquid eius artificio. ac potentia natura ipsa humano vnquam generi suppetere potuerit: vt te ad summam rerum sublatum fastigia: magis admirentur: immortalēq̃ desiderant. Ex quo tan te vir sis discipline: nobilitatis: facundie: integritatis: fidei: grauitatis: iusticie: ac religionis lumen splendidissimum: vt te nihil dignius: nil prestantius nil deniq̃ excellentius inter venetos ac romuleos fasces cōperiri possit. Solus in vrbe splendor: solum decus: solaq̃ venetiarum felicitas hac etate nuncuparis: vt de te merito Maroniam carmen intelligi possit. Tantum inter venetas presul caput extulit: nudas. Quantum lenta solent inter viburna cupressi. Taceo genus tuū et stemma antiquissimum. Taceo te aquileies. patriarcham meritissimum: sub cuius iurisdictione tota iacet Venetia: et Iulij Cesaris opulentissimū forum. Taceo postea que de te merito pdicande essent laudes immensas: qm̃ si mihi sint centū lingue (vt ait Varo) sint oraq̃ centum: ferrea vox: omnes possem nō dicere laudes. Quid plura in te cōspicimus: quicquid virtutū humanū genus vniuersū possidet. Quis propter princeps dignissime meas non aspernare nugas humili precor animo. In quibus si quid dignitati tue cōueniens: omnia te decent virum gratissimum: et his maiora: aut aures delectans tuas offenderis magno profecto afficiar gaudio. Si vero qd̃ tibi nausē excitet in his reperies illud mee nimis liberiuscule voluntati attribues: qd̃ de te in oibus bene sentit singulari freta humanitate tua. Et hoc sit ex magnitudine tuorū in me meritorū ingētissima: vt si mihi Porcellij vehemētissima decoyl corptis sui: Ciceronis lingua facūdissima: nunq̃ mihi ipsi vel in te laudā-

Tabula Hyppoliti.

do: vel tibi gr̃as referēdo satisfacere poliez. Nā si ingenuitati maiora tue munera
ps̃tare valerē: ea longe libēius tibi homini ornatissimo offerrem: q̃ infimus acci-
perem. fies ergo in me persarū ille Rex benignissimus qui parua sicut magna esse
animo maxima dona arbitrabatur. Commentariolus igitur hoc accipito decorā-
di sakem studiū causa tui: quod tanti quidem apud omnes futurum est. quanti id
ipse amplificande religionis custos vigilantissimus estimandum putaueris. At
sola auctoritas nomēq; tuum vbiq; sapientia illustrarum: illud fama gratiaq; or-
nabit. Cum queq; minima altitudini tue dedicata efficiant. q̃ maxima. sicut Apel-
les qui cum Alexandrum macedonem pinxisset: immortalitatem consecutus est.
Quid mihi de te bonarum artium probissimo parente: et tanquam agrozum imita-
tore fertilissimorum sperem. pregaudio vix apud me sum: qui omnem tibi duci et
meo hoc seculo numini colendissimo polliceor operam: curam studium: et sangū-
tinam fidem meam. Tibi etia; postremo qui mea es sola salus: et sola spes: et mihi
naufragio periclitanti tutissimus portus. Do dedicoq; vitam. et purpuream ani-
mam. Vbi Le Cardinalium decus: et virtutis exemplar admirandum. inauditum.
et incomparabile.

Tabula Hyppoliti. Super titu. ff. de questionib.

Tabula seu reper

torum iug pmissio opere seu cometo titu. li. ff. de questionib. Summa diligentia compilata per eundem excellentissimum auctorem. d. Hyppolitum de Marsilio iuris viri usque interpretes ad facilitatem omnium in ipso opere contentorum inuentionem feliciter incipit.

Absens

ex iuxta causa recuperat tenentem absque refectione expensarum in. l. patre vel marito vers. vltimus scias. c. nu. 80. fo. lxxij.

¶ Absolutio ab excommunicatione probatur per solum sacerdotem qui absoluit in. l. i. in. §. idem cornelio ver. sed tu ultra nu. 7. fo. xij.

¶ In petitione absolutionis a iuramento requiritur expressio cause. aliter non valet quod agit in. l. i. §. preterea. in ver. ex quibus infero. c. nu. 101. fo. xxxvj. Et in versic. nec etiam valet. c. ibi sequ. eo. nu. et fo.

¶ Accessorium licet papa non possit tollere ius questum alteri a iure naturali sine causa. tamen ubi tale ius venit tanquam accessorium ad ius ecclesiasticum in quo papa habet plenior potestatem. potest sublato principali etiam in solo verbo tollere accessorium. quod aliter de se non tolleretur. l. pe. §. Et ideo dicit multum nu. 68. fo. xxxvij.

¶ Propter accessorium vitiosum potest principale totum redhiberi in. l. pe. ver. et facit optime tex. no. nu. 68. fo. xxxvij.

¶ Corruente principale corrumpit accessorium in. l. pe. ver. et ultra predicta. c. Et ibi vide plura no. nu. 70. fo. xxxvij.

¶ Accusans accusatus et accusatio. Statutum dans primus accusanti intelligit si probauerit contenta in accusatione esse vera in. l. i. in. §. si quis dicat vers. Sed ego circa hoc nu. 5. fo. xix.

¶ Stante statuto quod non probauerit accusationem suam puniatur in. x. aliquis producit accusationem habentem plura capitula et quedam probauit et quedam non. tunc ita debet condemnari in. x. ac si nullum probasset in. l. i. §. si quis dicatur ver. et adeo istud est verum. c. nu. 6. fo. xix.

¶ Iura loquuntur in accusatore habent locum in teste in. d. de minore. §. plurium ver. Et licet aliqua iura. nu. 2. fo. lxx.

¶ Accusatio debet esse certa nedum respectu loci. sed etiam respectu territorii ubi est locus in. l. de minore in. §. plurium ver. dicit tamen nume. 40. fo. lxxij.

¶ Si statutum dicit quod quilibet admittat ad accusandum tunc etiam inhabiles admittent in. l. vnus. §. cognitum in vers. sed ultra premissa. c. nu. 29. fo. cxxij.

¶ Accusatore mortuo perit omnis instantia iudicii et extinguuntur omnes actiones reus non potest condemnari in. l. si. ver. vltimo. circa hunc tex. c. nume. 28. fo. cxxij.

¶ Accusatus de vulneribus si illis probatis sequatur mors an poterit condemnari de morte in. l. si. ver. et fortius et subdit tibi in. q. sequen. nume. 29. fo. cxxij.

¶ Quandoque sine accusatore contra aliquem procedit in. l. si. §. et ex istis nu. 65. f. cxxij.

¶ Actor disposita in actore censetur disposita etiam in reo propter equalitatem seruandam in. l. si quis vidua vers. et facit etiam quod dicimus. c. ibi plura in materia numero. 23. fo. lvi.

¶ Actore non probante reus debet absolui nec audit actor volens iurare vel iuramentum referre reo in. l. de minore in. §. tormeta ver. de secundo etiam. c. nu. 6. fo. lxxvj. De qua regula quod actore non probante. c. vide latius in. l. vni. facinoris in. §. in ea causa ver. potest etiam iste tex. c. nu. 3. fo. cxxvj.

¶ Licet reus confiteatur defectum iuris sui tamen si actor non probat de iure suo reus debet absolui in. l. vnus facinoris in. §. in ea causa §. potest etiam iste tex. c. nu. 3. fo. ea.

¶ Si reus assumpsit in se onus probandi et non probauit tamen non debet succumbere si actor non probauerit intentionem suam in. l. vni. facinoris in. §. in ea causa ver. Item predicta regula. c. nu. 5. fo. cxxvj. Et in ea. l. in. §. si. ver. Item facit etiam. nam ille. c. numero. 12. fo. cxxvj.

¶ Adulter et adulterium. Absoluto adultero censetur etiam mulier adultera absoluta in. l. si quis vidua. in ver. item per hac questionem. c. nu. 23. fo. lvi.

¶ Patri et marito licet agere et accusare de adulterio in. l. patre vel marito. in prin. nume. 1. fo. lvi.

¶ An liceat patri vel marito occidere adulterium in. l. patre vel marito versic. sed an ultra. c. nu. 2. fo. lvi.

Tabula Hyppolit.

- A**ct⁹ veneret q^d dicant in l. p^re vel mari-
to ver. q^d actus 2c. nu. 3. fo. lviij.
- A**n liceat patri occidere strupantē filiaz
sicut adultera: itē eā in l. patre vel mari-
to ver. sed an liceat 2c. nu. 4. fo. lviij.
- M**arito an liceat occidere adulterū vxo-
ris in l. patre vel marito ver. q^d aut in
marito 2c. nu. 5. et ibi in ver. an aut 2c. an
liceat ipsi marito occidere vxorē adul-
teram nume. 6. fo. lviij.
- I**n accusatiōe adulterij q^d p^rferat pater
vel maritus in l. patre vel marito ver.
posset modo vlt^rius 2c. nu. 10. fo. lviij.
- A**n mulier possit accusare maritum de
adulterio in l. patre vel marito ver. an
autē econtra 2c. nu. 11. fo. lviij.
- M**ulier cōmittēs adulteriū nō p^rdit do-
tē si marit⁹ tenebat cōcubinas et cōmit-
tebat adulteriū in l. p^re vel marito in
ver nolo tñ omittere nu. 12. fo. lviij.
- S**icut mulier cōmittens adulteriū p^rdit
dotē. ita p^rdit bōa pasrenalia i. l. p^re vel
marito h. ex q^d doctrina 2c. nu. 12. f. lviij.
- L**icet nō liceat iudici interficere mulierē
p^rgnatē q^duis delinq^rit. tñ l3 p^ri occide-
re filiā p^rgnatē reptā in adulterio i. l. edi-
ctū ver. scias tñ 2c. nu. 23. fo. lxx.
- A**ctio seu accusatio 3 mulierē q^d cōmisit
adulteriū vita mariti nō pōt intētari p^r
heredes mortuo marito si ipse de hoc ni-
hil dicit in vita sua in l. si. h. Et idē etiā
dicas 2c. nu. 32. fo. cxlij.
- A**ffectatio nō prodest affectati in pluri-
ribus casib⁹ positis in l. j. §. cū q^d latro-
nes. cū sequēti ipi 2c. nu. 4. cū seq. f. xli.
- A**gētes et cōsentiētes pari pena puniunt^r
in l. si quis viduā ver. vlt^rius etiā me-
mouet 2c. nu. 9. fo. liij.
- A**lienatio scā de re sup qua dubitat mo-
neri q^d nō vly. sed pōt renocari p^r titulū
de alie. iudi. mu. cau. fac. in l. j. i. p^rn. nu.
52. ver. et addi pōt dictū Odofre. 2c. f. v.
- I**n alienatiōe rerū ecclesie dz p^rmo lter-
uenire tractat⁹ de alienādo fact⁹ p^r reli-
giosos quorū lterest et l3 notari⁹ asserat
in instrō talē tractatū p^rcessisse tñ p^r hoc
nō pbat q^d p^rcesserit i. l. j. in §. si q^d dicat
in h. si. itē p^rdictis 2c. nu. 14. fo. xx.
- A**ppellatiōe alienatiōis nō venit datio
insolentū tanq^d sit alienatio coacta in l.
j. in §. p^rterea ver. sic. et facit q^d voluit 2c.
- numero. 23. fo. xxxj.
- P**rohibitio alienationis facta a testato-
re nō excedit quartū gradū nisi aliter a
testatore sit dictū in l. vni⁹ in §. cognitu-
rū h. faciūt etiā dicta nu. 40. fo. cxriij.
- A**micus. Nō est amicus noster q^d nostra
bona tollit in l. j. §. p^rterea ver. itē dicit^r
seu p^rsumit nume. 42. fo. cxriij.
- A**micus inimici mei d^r inimicus meus
in l. j. in §. p^rterea ver. itē dicit^r inimicus
meus nu. 52. fo. cxriij.
- A**ppellatio admittit a futura tortura p^r
pter p^riudiciū irreparabile in l. j. in p^rn.
ver. sequeret etiā nu. 34. fo. liij.
- A**ppellatio legitima nō pbat l3 i instrō
appellatiōis p notoriū dicat q^d fuit legi-
time appellatū in l. j. in §. si q^d dicat h.
et faciūt singularia hba 2c. nu. 15. fo. xxi.
- A**ppellatio si snia est p^rhibita a statuto
nō intelligit^r p^rhibita vbi grauamen est
notoriū in l. j. §. si serui quasi ver. et pro-
istis adduci pōt 2c. nume. 10. fo. xxv.
- P**aupertas excusat appellante p^rsecutio-
ne appellatiōis i. l. j. §. p^rterea h. itē etiā
ipsa impossibilitas nu. 118. fo. xxxix.
- P**rocurator si p^rpter paupertatē nō appel-
lauit nō p^riudicat dño in l. j. §. p^rterea h.
et facit q^d voluit 2c. nu. 119. fo. xxxix.
- I**n cā appellatiōis nil pōt p^rbari 3 fictā
cōfessionē in l. j. §. fin. h. ex quo patet 2c.
nume. 93. fo. liij.
- I**lli cui cōcessum est p^rscriptū seu pri-
uilegiū q^d possit appellare poterit ter-
tio appellare ad hoc vt tale rescriptū
seu priuilegiū aliquid operet^r vltra ius
cōe in l. p^re vel marito h. itē p^r dicta gl.
2c. numero. 32. fo. lx.
- A**ppellās si renūciat appellatiōi videt^r
fateri se malā cām h^re i. l. vni⁹ §. cogni-
turū h. itē inquātū dicit nu. 75. fo. cxrv.
- I**dē operat^r ipse datū ad appellandū q^d
operat^r ipsa appellatio in l. pe. ver. sed
tu vltra. d. paridem 2c. nu. 19. fo. cxrv.
- A**pprobās aliquē nō pōt illū postea nim
probare in l. si q^d ne q^d. in p^rn. h. et facit
dictum bald. vbi plura notabilia posuit
numero. 42. fo. xciiij.
- A**rbitri snia nō vly q^d orta est inimicitia
inter ipm et p^rte in l. j. in §. p^rterea in si. h.
et dicit multū no. Bal. 2c. nu. 67. f. xxxv.
- A**rbitriū multi sunt casus q^d relinquunt^r

Super titu. ff. de questionib.

- arbitrio iudicis quos vide in. l. qōnis modū. in prin. nu. 2. cū sequē. fo. lxxvj.
- De eo qd facit iudex i arbitrarqs redargui nō pōt & nō tenet reddere rōnē de illis in. l. questionis modū ver. & scias q in predictis nume. 65. fo. lxxvj.**
- Si iudex pōt aliqd facere ex officio suo si illud nō facit nō pōt tñ pars de eo cōqueri in. l. questionis modū ver. & facit dictū Bal. nume. 68. fo. lxxvij.**
- Licet de eo qd facit iudex in arbitrarqs redargui nō possit tñ ab eo qd facit i arbitrarqs pōt appellari si inique arbitrat in. l. questionis modū ver. scias tñ numero. 69. fo. lxxvij.**
- Arbitriū iudicis d3 esse iuri & equitati cōsonū atq nō vlz in. l. qōnis modū ver. et teneas menti. nu. 71. fo. lxxvij.**
- In arbitrarqs iudex d3 ferre suum arbitriū cū cōsilio peritorū in. l. qōnis modū. in fi. & vide glo. nu. 71. fo. lxxvij.**
- Assassinus plura de assassino vide in. l. vnus in. §. cogniturū ver. & facit qd voluit. d. Paris. nu. 76. fo. cxxv.**
- Bannitus.** Si statutū dicit q bāniti veniētes ad ciuitatē decapitent nō h3 locum in bānito q fuit coact⁹ p vim venire ad ciuitatē in. l. §. pterea & facit no. ver. bñ bal. nume. 19. fo. cxxj.
- Si statutū dicit q bāniti rebanniant an tali casu videantur restituti vel habere simplicē indulgētiā in. l. §. fi. ver. Bar. postea & nu. 3. fo. cxxij.**
- Quādo inquiri3 occidētē bānitiū qlibet pōt pducere bānū & petere q3 occidētē nō pcedat s3 imo absoluat ab inquisitione & eū formata in. l. si qd ne qd. ver. reperio etiā aliū nu. 141. fo. cy.**
- Si bāniti phibit esse de puorib⁹ op3 q sit absolut⁹ a bāno tpe quo imbuſulat nō aſit ſufficit q sit absolut⁹ tpe quo extrahit de buſſulo. in. l. pe. ver. itē adduco etiā nume. 44. fo. cxxvj.**
- Si ex forma ſtatuti bānitus pōt impune offendere in ere & in pſona tūc si quis occidit bānitiū & poſtea ipſ3 mortuū ſpoliat puni3 criē expilare h3ditatis i. l. fi. & ad de etiā q si ex forma & nu. 61. fo. cxxij.**
- Licet iſa offendendi vānitiū finit morte ipſius bāniti in. l. fin. in pñ. & adde ēt q si ex forma nu. 61. fo. cxxij.**
- Derobās bānitiū mortuū d3 furca ſuſpēdi in. l. ſina. ver. & dicit bald. in. l. de his numero. 61. fo. cxxij.**
- Stante ſtatuto q bāniti poſſint impune offendere poterit ipſo viuo offendere etiā in reb⁹ & bona ſua poterūt ſibi auferri i. l. fi. ver. & ſcias q ſtāte & nu. 62. fo. cxxij.**
- Bannū latū & aliquē nō vlz si nō cōtinet cām in. l. §. pterea ver. Itē adde q bānum & nu. 110. fo. cxxvij.**
- Baruariū phibiti accipe certū qd a debitorē p pignore non pñt ēt illud accipe a debitorē illud dare volēte in. l. vni⁹ facit noſis in. §. ſeruus. in pñ. nu. 2. fo. cxxj.**
- Beneficiū. An ſit neceſſaria expſſio valoris impetratione beneficij eccleſiaſtici in. l. cuſtodie in. §. fi. ver. adducit etiam dños de rota nu. 24. fo. cxxvij.**
- Si papa mādāt puideri alicui in certo loco de prima vacatura poterit illi puideri de illa q vacabat antedictā puiſſione ſeu pceſſione pape ſalutē ſi papa ignorabat illā vacare in. l. pe. ver. & facit ēt numero. 52. fo. cxxvij.**
- Phplacitū alicuius finit p morte ipſi⁹ cōcedētis in. l. fi. ver. ſi. item adde q morte nume. 53. fo. cxxij.**
- Bona fides nedū ex iuſtis ſed etiā ex iniuſtis & temerarijs cauſis cauſat i. l. pte vel marito verſicu. & facit glo. & nu. 24. fo. lix.**
- Bonū publicū. Inhabilis ſemp reputatur habilis. vbi actus rēdit ad bonū publicū in. l. si quis ne queſtio ver. & vltra predictos caſus & nu. 142. fo. cxxij.**
- Breuitas tēporis inducit pſumptionez fraudis in. l. ſtatuliber verſi. tu dicas q etiam nume. 5. fo. cxxij.**
- Calūnia.** Propter neceſſitatez officiū accuſans excuſat a pena calūnie in. l. pte vel marito ver. Itud tñ verū & nu. 19. fo. lix.
- Qui calūnioſe differt tēpore habili aliquid facere vel pducere nō audit poſtea volēs illud facere vel pducere i. l. patre vel marito ver. teneas etiā mēti vñ & ibi plura alia in materia adducuntur nume. 84. fo. lxx. Et in. l. si quis ne queſtio. in fin. verſi. nam ille qui differt numero. 60. fo. lxx.**

Tabula Hyppoliti.

- E**tiam ubi agit de pludicio irreparabili
nō admittit aliqua exceptio cōtra exe-
cutionē capitalē si obstat p̄sumptio ca-
lūnie in. l. patre vel marito ꝑ. Et ultra
illa q̄ ibi adduxi nu. 87. fo. lxxv.
- E**xceptio calūniose etiā non admittit in
iudicijs summarijs in. l. patre vel mari-
to ꝑ. dicit etiā ibi. d. fel. nu. 88. fo. lxxv.
- I**udex pōt supplere pro reo qñ videt eui-
dentē calūniā actoris in. l. patre vel ma-
rito versi. pro quibus etiam adducit ꝛ.
numero. 88. fo. lxxv.
- E**xceptio calūniosa pōt repelli etiā si est
efficax ꝛ vera. sed opponit causa morā-
di litem in. l. patre vel marito versi. ꝛ fa-
cit no. verbū ꝛ. nu. 89. fo. lxxv.
- S**i iudex repellit exceptiones rōnabiles
motus vehemēti suspitione calūniose
fina nō est iniusta in. l. patre vel marito
ver. facit etiā qđ voluit nu. 90. fo. lxxv.
- S**i statutus dicit iudicē debere cōcedere
ꝑsiliū sapiētꝝ penitū apte. tñ si ipse iudex
viderit dictū cōsiliū sapiētis calūniose
perit. tunc debet illud negare in. l. patre
vel marito versi. facit etiam qđ voluit
numero. 90. fo. lxxv.
- E**xceptio evidēter calūniosa ēt si sit ad-
missa tñ nūq̄ videt inclusa in. l. ꝑre vel
marito ver. sed ultra eū nu. 91. fo. lxxv.
- E**vidēs calūnia operat. vt nō steet iura-
mento alicuius in casu in quo alias de
iure staret in. l. patre vel marito versi.
ꝛ facit etiā nu. 91. fo. lxxv.
- C**ancellationes inualide non derogant
scripture in. l. fina. versi. adduci etiā pōt
ꝛ. nu. 24. fo. cxlj.
- C**aptus iniuste captus si aliter non pōt
evadere est sibi licitū occidere custodes
carcerū in. l. prima. in prin. ver. Et ideo
dicit do. Paris. ꝛ. nu. 28. fo. liij.
- I**niuste capto licitū est rumpere turamē-
tū qđ fecit de reuertēdo ad carceres in
l. j. in prin. in versi. Et ideo dicit do.
Paris. nume. 28. fo. liij.
- C**aptus pro suspecto non pōt opponere
de incōpetētia iudicis in. l. si qđ ne que-
stio. versi. Et primo quo ad personā ꝛ.
qđ tñ limita vt ibi in versi. sed do. Alex.
numero. 114. fo. cj.
- C**aptus lꝛ sit relaxādnus fideiussoꝝibꝝ ex
forma. l. vel statuti. tamē si alio aufugit
de carceribꝝ nō erit relaxandus fideius-
soꝝibus in. l. maritus versi. adduci etiā
pōt ad cōfirmationē nu. 44. fo. cxxxiij.
- C**aptura pōt incipi in criminalibꝝ etiaꝝ
iudicijs nō ꝑcedētibꝝ. secus autē a toꝝ-
mētiis in. l. j. in prin. ver. nota ꝑmo. fo. j.
- I**n ciuilibꝝ iudex nō pōt incipere a ca-
ptura alias pōt cōtra eū agi actione in-
iuriarū in. l. j. in prin. ver. dicas tñ qđ
secus est ꝛ. nu. 2. fo. j.
- C**arcer carceratio ꝛ carceratus. Carcera-
tio equiparat mortū in. l. j. in prin. versi.
quintinimo dico ꝛ. nu. 57. fo. vij.
- I**bis carceratus ꝑ eodē delicto ampliꝝ
nō relaxat. etiā si ex aliqua cōstitutione
carceratꝝ debet relaxari in. l. j. ꝛ. questio
ni. versi. ꝛ adduci pōt nu. 6. fo. cxxix.
- C**arcer non soluit debitū sed bursa in. l.
vnius. ꝛ. si. ver. ꝛ facit quod voluit bal.
numero. 38. fo. cxxix.
- C**asus omisus. Idē iudicamus de casu
omisso a lege qđ iudicamꝝ de casu ꝑ eā
expresso. qñ verisimile est qđ ipse legisla-
tor idē statuisset in omisso qđ statuit in
casu expresso in. l. si qđ viduā versi. alia
etiā ratio ꝛ. nu. 10. fo. lv.
- C**asus fortuitꝝ. Quō ꝑbet casus fortui-
tus dicꝝ relinquit arbitrio iudicis. l. l.
de minore. ꝛ. pluriū ꝛ. ꝛ idē tenuit bar.
numero. 75. fo. lxxvj.
- C**ausa ciuilibꝝ magna eq̄parat cause cri-
minali in. l. j. ꝛ seruꝝ municipū ver. ꝛ di-
cit idē bal. ꝛ. nu. 8. fo. xv. Et in. l. j. ꝛ. ꝑre-
rea ver. Idē dicunt capitales ꝛ. Et in. l.
diuꝝ ꝑꝛ ꝛ. vel tertio pōt dici nu. 5. f. lxxj.
- C**ausa inimicitie dꝛ apparere qñ aliqđ
perit qđ inimicꝝ suus caueat de nō ostē-
dendo in. l. j. ꝛ. ꝑterea ver. ꝛ subdit qđ di-
cta cautio ꝛ. nu. 77. fo. cxxvj.
- L**aycus nō tenet obedire pape ꝑcipiēti
aliquid sine cā qđ ꝑiudicet bonis ꝛpali-
bus in. l. j. in. ꝛ. ꝑterea ver. Idē circa hāc
causam nume. 105. fo. cxxvij.
- P**lura sunt q̄ requirunt cām q̄ alias sine
cā sunt nulla de qđꝝ vide in. l. j. ꝛ. ꝑterea
ꝛ. ꝛ ꝑmo in quāstā ꝛ. nu. 93. fo. cxxvij.
- I**n dilatorijs cōcedēdis requirit cā in. l.
j. ꝛ. ꝑterea. Idē adde etiā ꝛ. Et ideo si iu-
dex dat secundā dilationē sine cā nō va-
let vt ibi ꝛ. nu. 106. fo. cxxvij.
- I**n foro cōsciētie ubi pax scit cām pon-

Super titu. ff. de questioni.

- subesse nō tenet p̄ncipi obedire in. l. i. §. p̄terea in. l. i. §. Item adde etiam hic numero. 108. fo. xxxvii.
- ¶ Promittēs aliquid per stipulationē nō obligat si in ipsa stipulatione nō continet causa in. l. i. §. p̄terea ver. Itē adde q̄ p̄mittens 2c. nu. 108. fo. xxxvii.
- ¶ Si statutū dicit q̄ creditori putati debitorē suū suspectū cōcedat familia p̄ eo capiēdo nulla citatiōe facta. nō sufficit tunc creditori dicere se putare simpliciter illū suspectū. nisi alleget 2 p̄bet cām talis sue putatiōis in. l. i. §. p̄terea. in. fi. h. Itē 2 ultra p̄dicta nu. 111. fo. xxxviii.
- ¶ Si aliq̄ iusta cā mouet iudicē ēt post cōclusiōi cā 2 post publicitas attestatiōnes p̄nt p̄duci testes sup̄ ysdē capitis in. l. i. §. fi. h. Itē etiā nu. 53. fo. xlix.
- ¶ Causa vbi est summaria iudex p̄t ad interrogatiōē partis interrogare partē vsq̄ ad sniam in. l. i. §. fi. ver. quinimmo dico 2c. nume. 66. fo. l.
- ¶ In causa criminali q̄s tenet ad dāna et ad interesse partis in. l. patre vel marito in ver. nota. etiā nu. 17. fo. lix.
- ¶ Iusta causa excusat a mora. itē excusat a pena legali. Itē a pena cōtumatie. Itē a pena interitus in. l. p̄re vel marito. in. fi. ver. item facit glo. 2c. cū versic. sequē. 2c. nume. 22. fo. lx.
- ¶ Iusta cā ligādi nō excusat a penis cōuentionalib⁹. Itē excuset a penis legalibus in. l. patre vel marito versic. tu etiā potes numero. 26. fo. lx.
- ¶ Iusta causa nō excusat a pena contract⁹ volūtarij nec a penis cōuentionalibus in. l. patre vel marito ver. p̄ quibus oībus 2c. nume. 28. fo. ea.
- ¶ Cause criminales nō dirimunt iuramēt⁹ 2o et in eis non differtur iuramentū in supplementum probationis in. l. de minore in. §. tormenta nu. 4. fo. lxxvii.
- ¶ Causa matrimonialis 2 cā crialis equiparant in. l. de minore in. §. pluriū ver. et subdit. d. Alexan. nu. 63. fo. lxxxv.
- ¶ Cessante causa an 2 q̄ cesset effect⁹ in. l. etiā si redhibiti⁹ ver. ex quo dico q̄ dicta regula 2c. 2 ibi paulo post versic. 2 si vis fundamētaliter. fo. 93. 2 in. l. pe. ver. visis mō cū plu. ver. seq. nu. 31. fo. cxxxvi.
- ¶ Causa est legitimāda ante oīa in. l. i. q̄ ne questio h. postremo nu. 189. fo. cvij.
- ¶ Cessio alicui facta sine cā nō vlz in. l. i. in. §. p̄terea versic. item addi potest numero. 104. fo. xxxviii.
- ¶ Licet ex forma statuti vel instrumēt⁹ ad instantiā creditoris possit capi debitor nulla p̄cedere citatiōe in hoc fieri non p̄t ad instantiā cessionarij q̄ in p̄i⁹ de cessiōe 2 el⁹ virib⁹ discuti opz citato debitorē in. l. i. q̄ ne questio. h. adde etiā numero. 11. fo. xcij.
- ¶ Citat⁹ in loco sibi inimico nō tenet cōparere in. l. i. §. p̄terea post p̄n. h. ali⁹ est ēt effectus 2c. quod tamē limita vt ibi. numero. 69. fo. xxxv.
- ¶ Locus inimicus citati ex cā ipsi⁹ nō releuat ipm a cōparēdo in. l. i. §. p̄terea h. l. mīto etiā p̄dicta nu. 72. fo. xxxv.
- ¶ Citatio sine cā nō vlz in. l. i. §. p̄terea ver. 2 adde etiā hic 2c. nu. 110. fo. xxxix.
- ¶ Citatio partis nō requirit in examinatōe seu receptione testis fidedignos quibus aliqd opponi nō p̄t in. l. i. §. fi. ver. 2 facit etiā num. 16. fo. xlv.
- ¶ Citatio p̄tis nō requirit q̄ testes volūnt declarare dictū suū obscuruz in. l. i. §. fi. h. 2 facit ēt p̄ hac pte 2c. nu. 50. fo. xlvij.
- ¶ Si statutū dicit quē debere tercitari operat vt nō sufficit vna citatio p̄ oībus vt addat aliqd iuri cōi in. l. patre vel marito in ver. 2 ideo dicit Bal. nu. 33. fo. xxx.
- ¶ Citatio nō requirit in his q̄ nō requiruntur cause cognitionē in. l. de minore in. §. pluriū ver. 2 q̄ doc. nu. 19. fo. lxxxj.
- ¶ Faciēs citare aliquē ad iudiciū lz sit inhabilis v̄t eius p̄sonā approbare adeo q̄ nō poterit postea illū improbare in. l. i. q̄ ne qd ver. tacite autē 2c. qd ilimita vt ibi post in. l. istud in. nu. 38. fo. xciiij.
- ¶ An cōparēs in iudicio p̄sumat citat⁹ in. l. vni⁹ facinoris in. §. seruo q̄ vltro ver. Sed iuxta p̄dicta nume. 4. fo. cxviii.
- ¶ Comparēs in termino p̄sumit citatus 2 nō fortuitus in. d. §. seruo q̄ vltro versic. 2 adde etiā hic bal. nume. 4. fo. cxviii.
- ¶ Si citatio nō est legitime facta p̄cessus et snia 2 oīa inde secuta sunt nulla in. l. pe. ver. pro quibus facit glo. 2c. 2 in. l. fi. ver. tu etiā vltro eum nu. 29. fo. cxxxv.
- ¶ Q̄n citatio nō tenuit citatus p̄t recedere illicētatus in. l. fi. ver. 2 facit optime

Tabula Hypopoliti.

- numero. 23. fo. cxli.
¶ Appellatio de cluitatis intelligit de ciui-
tate vbi sit act⁹ in. l. de minore in. §. plu-
riū h. notat vlt⁹ bar. nu. 35. f. lxxiiij.
¶ Clausula vocat⁹ vocādis posita in iūro
nō pbat q illi vocati fuerint in. l. j. in. §.
si qd dīcat⁹ ver. 7. multū no. nu. 11. fo. xx.
¶ De clausula sit 7 habeat p. clue in. l. j. §.
qōni h. 7 dicit no. Bal. 7c. nu. 7. fo. xxix.
¶ De clausula si q mibi iusta cā. vide in. l.
j. §. h. itē ē in hac materia. 7 ibi in h. iij.
seq. inci. p hac opi. nu. 53. fo. xlix.
¶ De clausula apposta in fctū emptiōis
7 vēditionis vlt. 7 si res vēdita plus vlt
illud plus donat in. l. j. §. questioni. ver.
7 adduct pōt nume. 6. fo. xxix.
¶ De clausula si tua putaueris iteresse vi-
de in. l. si quis ne qō ver. nisi fm eum 7c.
numero. 38. fo. xciiij.
¶ De clausula de plano 7c. vide in. l. vni⁹
in. §. fi. nu. 2. fo. cxxvij.
¶ De clausula nō astringēs se ad pbandū
nō necessaria vide in. d. l. vni⁹ in. d. §. fi.
i h. posses etiā adhibere nu. 41. f. cxxx.
Clericus. Licitū est etiā cleri-
cis eripere iniustū
cōdēnatū de manibus familie in. l. j. h.
7 faciūt etiā nume. 29. fo. liij.
¶ Clericus pbat p vnu testē tm. in. l. j. §.
idē cornelio ver. alius est casus. fo. xij.
¶ Cleric⁹ nō ligat⁹ statuto laycor⁹ quo ca-
uet q deditū a certa summa supra nō
possit pbari nisi p instrumētū 7 nō p tes-
tes in. l. j. §. fi. ver. Itē 7 vltra pdicta 7c.
numero. 32. fo. xlvij.
¶ Clericus nō pōt astringere laycū affīnē
suū ad faciendū secū cōpromissum vi-
gore statuti volētis q inter affīnes fiat
cōpromissum sicut laycus nō posset ad
hoc astringere clericū vigore talis sta-
tuti in. l. si quis viduā h. 7 facit no. ver-
bum nume. 20. fo. xlvij.
¶ Clericus q pmissit se cōdēnari a iudice se-
culari 7 cōmitti executionē postea alle-
gauit privilegiū clericale. tūc d3 cōdē-
nari in expēsis in quib⁹ fatigauit actorē
tradēdo pponere dictā exceptionē in
l. patre vel marito ver. Et pro hoc facit
7c. nume. 85. fo. lrv.
¶ Clerici i sacris cōstituti torqueri nō pnt.
l3 7 eos sint iducia nisi sint infames in
l. edictū h. Itē nec ē cleric⁹ 7c. Et l. l. pe.
ver. vlt. p cōplemēto nu. 88. fo. cxl.
¶ Clericus l3 sit degradatus in cū pcutiēs
cadit in excoicationē in. l. et si reddibit⁹
ver. Itē potest etiā nu. 3. fo. xcj.
¶ Cleric⁹ l3 sit phibit⁹ fidelitūbere tñ si fide
iussit 7 nō fuit sibi oppositū valet ei⁹ fide
deiussio in. l. si qd ne qō. ver. 7 facit etiā
nume. 111. fo. cj.
¶ Cleric⁹ faciēs atrocissimū delictū pōt si-
ne degradatiōe puniri l. l. vii⁹ in. §. co-
gniturū h. Pro qb⁹ etiā nu. 82. f. cxxvi.
¶ Clericus reper⁹ in fragatū criē pōt occi-
di nec occidēs incurrit canonē si qd sua
dente. xvij. q. iiij. 7 tali casu pōt ēt capti a
layco in. d. §. cogniturū h. Et faciūt dic-
ta p Ang. nume. 91. fo. cxxvj.
¶ Cleric⁹ pcutiēs mortuū etiā si habebat
animū interficiēdi eū si fuisset viuus nō
incurrit irregularitatē in. l. si. ver. Item
mors tollit nu. 37. fo. cxlij.
¶ Percutiēs clericus mortuū est excoicat⁹
in. l. fi. in h. Itē pcutiēs nu. 56. fo. cxlij.
¶ Coacte 7 coact⁹ postq qd scit se posse cō-
pelli p iudicē ad gerēdū actū nō minus
dē coacte facere l3 sponte faciāt in. l. pe.
h. 7 faciūt optime nu. 22. fo. cxxv.
¶ Cōclusuz in cā. In causis crialib⁹ ēt post
cōclusuz in cā 7 post publicatas attesta-
tiones pnt recipi testes in. l. j. §. fin. ver.
Itē nota. nu. 6. fo. xliij.
¶ Quod tñ intellige vere esse 7 habere locū
vbi tractat de defensione rei. secus autē
est vbi tractat de offensa ipsius rei vi. d.
§. fi. ver. scias tñ vnu nu. 7. fo. xliij.
¶ Cōclusio i cā 7 renūciatio pductioni te-
stīū eqparat in. l. j. §. fi. h. Nā habem⁹. 7
ibi h. Sed renūciatio nu. 55. fo. xlix.
¶ Post cōclusum in cā nō pōt dici nec alle-
gari aliqd iuris vel facti in. l. j. §. fi. h. l3
videret dicēdū fūit 7c. 7 lat⁹ in. l. mari-
tus vers. teneas tñ primā opi. per duas
col. numero. 23. fo. cxxxij.
¶ Paria sunt cōclusum esse in cā vel iniam
esse latā in. l. j. §. fi. h. paria em sunt. 7 in
l. maritus ver. 7 faciūt dicta per Bald.
numero. 26. fo. cxxxij.
¶ Etiā post cōclusuz i cā 7 post publicatas
attestatiōes pnt testes pducī sup eisdē
captis qñ aliqua iusta cā mouet iudicē
in. l. j. §. fi. h. Itē ē in hac. nu. 53. fo. xlix.

Super titu. ff. de questioni.

- ¶ Confessio facta corā tabellione absq; pñtia iudicis nō p̄iudicat cōfiteri nec ēt illa q̄ sit corā iudicē nō sedere p̄ tribunali l. l. j. h. 2. hāc partē 2 l. l. de minore in. s. plurū ver. 2 facit glo. nu. 11. fo. lxxij.
- ¶ Confessio facta p̄ resū in tormētis legitimis indicijis nō p̄cedētib⁹ nō valet etiā si miles sit ratificata in. l. j. ver. j. em. 2 in l. pe. ver. mō redeūdo nu. 12. fo. cxxxiij.
- ¶ Confessio facta metu tormētoꝝ eq̄parat cōfessioi facte i tormētis q̄ enenit plurib⁹ modis l. l. j. h. vltim⁹ iquātū. n. 4 2. f. v.
- ¶ Confessio rei cris dz esse pbabilis possibilib⁹ 2 verisimilis alias nō nocet ei in. l. j. modo istis visis 2c. nu. 61. fo. vj.
- ¶ Confessio nō pbata seu verificata nō nocet reo l. l. j. h. 2 p̄lo si p̄fessio. n. 61. f. vij.
- ¶ Confessio impossibilis nō nocet cōfiteri l. l. j. h. de cōfessione aut 2 in. l. h. h. itē etiā adde nu. 50. fo. cxliij.
- ¶ Confessio nō h̄isimilis nō nocet p̄fiteri in l. j. h. quo aut. 2 in. l. de minore versl. an hoc habeat locū 2c. nume. 51. fo. lxxvij.
- ¶ Confessus delictū incidēter 2 nō p̄ncipaliter nō pōt puniri in. l. j. versl. 2 vltra p̄dicta. 2 in illa. l. j. in. s. diuus aut versl. posset tñ hūc nu. 14. fo. xliij.
- ¶ Confessio ad hoc vt p̄iudicet cōfiteri dz fieri tpe h̄abili et legitimo als nō nocet in. l. j. h. adde ēt nu. 69. fo. viij.
- ¶ Confessus pōt cōdēnari nō obstatē nullitate p̄cessus in. l. j. s. diuus ant. in ver. 2 l. istud dictū nume. 12. fo. xliij.
- ¶ Confessio nō req̄rit tellā seu ordinē iudicij idē l. 3 sit lapsa instātia tñ cōfessus pōt p̄iudicē puniri l. l. j. s. diu⁹ ant. h. p̄ illo ēt dicto nu. 13. fo. xliij. 2 in. l. si q̄s ne q̄d. ver. pōt etiā ampliari 2c. nu. 9. fo. xcij.
- ¶ 2 3 terti⁹ possit appellare p̄ reo capitalr cōdēnato eo ēt inuictio tñ hoc fallit nisi ipse re⁹ cōdēnat⁹ ip̄dē cōfessus sit crimē 2 i ip̄a p̄fessioe p̄senerauerit l. l. j. in. s. diuus ant. h. p̄ illo ēt. d. 3nn. nu. 13. f. xliij.
- ¶ Confessioni facte in tormētis nō stat ni si p̄mo talis cōfessio fuisset facta extra iudiciū q̄ si postea fiat in tormētis ei stat in. l. j. s. diu⁹ seuerus h. postremo vltra bar. 2 in. d. l. j. in. s. q̄dñi. 2 in. l. pe. versl. vltim⁹ teneas nu. 59. fo. cxxvij.
- ¶ Confessio facta cā pietat⁹ nō vltim⁹ p̄fiteri i ea p̄seueret l. l. j. s. diu⁹ seuer⁹. i h. h̄bis.
- ¶ Confessio serui vel filij an noceat dñs vel p̄ri in. l. j. s. si serui quasi. et in. d. l. j. in. s. diuus adri. in p̄rin. 2c. nu. 1. fo. xxvij.
- ¶ Confessio q̄ sit validior. an illa q̄ sit in tormētis an h̄o illa q̄ sit sine tormētis in. l. j. in. s. questioni nu. 1. fo. xxix.
- ¶ Confessio ēt nō i figura iudicij facta l. 3 als nō p̄iudicet p̄fiteri tñ sibi p̄iudicat si est geminata in. l. j. l. s. questioni. ver. 2 subdit ibi nume. 2. fo. xxix.
- ¶ Confessio geminata facta extra iudiciū eq̄iparat cōfessionem facte in iudicio in l. j. s. q̄dñi. ver. itē adde nu. 3. fo. xxix.
- ¶ Confessio geminata nō est reuocabilis p̄texu erroris vel falsitatis in. l. j. s. q̄dñi. ver. faciūt etiā nume. 4. fo. xxix.
- ¶ Confessio delicti facta sub spe venie p̄misisse a iudice nō nocet p̄fiteri l. l. j. s. q̄dñi. h̄is. modo redeūdo nu. 15. fo. xxx.
- ¶ Confessio facta in mortis articulo vlt 2 nō p̄sumit q̄ tñc h̄o mētiat in. l. j. s. p̄terea. h̄. dicit tñ bal. nu. 6. fo. xxxj.
- ¶ Confessio sine cā nō obligat cōfiteri q̄d l. 2 mira plurib⁹ modis vt l. l. j. s. p̄terea. h̄. 2 p̄mo adduci pōt 2c. nu. 93. fo. xxxvij.
- ¶ Confessio liberatoria facta sine cā vlt l. j. s. p̄terea h̄. h̄ac tñ p̄clusioēz. n. 96. f. xxxvij.
- ¶ Confessio i iudicio facta sine cā vlt in. l. j. s. p̄terea h̄. itē limita 2c. nu. 97. fo. xxxvij.
- ¶ Confessio sine cā facta p̄ resū i c̄ialib⁹ nō vlt in. l. j. s. p̄terea ver. item pro p̄dictis 2c. numero. 100. fo. xxxvij.
- ¶ Confessio i c̄ialib⁹ an possit reuocari l. l. j. s. h̄. h̄. sic 2 idē in terminis 2 l. l. repeti. versl. an aut talis nu. 12. fo. cxij.
- ¶ Confessio iurata an possit reuocari l. l. j. s. h̄. sed maius dubiū 2c. nu. 90. fo. lxx. 2 ibidē paulopost ver. de quo articulo. et in. l. pe. ver. an aut casu nu. 87. fo. cxl.
- ¶ Confessio deliberata nō p̄t reuocari in. l. j. s. h̄. nā p̄fessio 2 cōfessio iurata d̄f de liberata ibidē paulopost nu. 90. fo. lxx.
- ¶ Confessio ficta resultās ex statuto q̄ cauet q̄ p̄sumat h̄eat p̄ p̄fessio nō p̄t reuocari p̄texu erroris in. l. j. s. h̄. h̄. 2 circa h̄ac materiā 2c. de quo. ēt ibi paulopost h̄is. atq̄ 3iū p̄nto 2c. nu. 93. fo. lxx.
- ¶ Cōtra fictā p̄fessionē nihil p̄t p̄bari i cā ap̄lonis l. l. j. s. h̄. h̄. ex q̄ p̄3. n. 93. f. lxx.
- ¶ Confessio extra iudiciū facit iudiciū ad torturam in. l. de minore versl. q̄uero

Tabula Hyppolit.

- U**lteri⁹ et. sed hoc nō hz locū in cōfessio-
 ne maioris vbi in .v. seq. nu. 50. f. lxxvj.
- C**onfessio extra iudiciū vbi est verisimi-
 lis facit plenā pbatōnē et i. et alib⁹ in
 l. de mīore .v. et subdit et nu. 52. f. lxxvj.
- C**onfessus extraiudicialis l3 nō sit suffi-
 ciēs ad cōdēnationē sed tñ ad torturā.
 attñ poterit puniri cōfiteas extra ordinē
 tāq̃ de delicto se gloriās arbitrio iudi-
 cis in l. de mīore versic. et vltra p̃dicta
 numero. 53. fo. lxxvj.
- C**onfessio l3 nō possit opponere de nō or-
 dine iudiciū tñ pōt opponere de illegiti-
 matiōe psonē in l. si quis ne qō ver. pōt
 etiā ampliari et. nu. 9. fo. xcij.
- L**icet cōfessio facta absente parte nō no-
 ceat cōfiteci. tñ fallit si ego confiteor me
 debere aliqd titio in pñtia alicui⁹ reci-
 piētis dictā cōfessionē noie et vice ip̃s⁹
 ritij. nā et si ille nō hz mādātū et si nō
 est tabellio, si tñ postea titius ratū hz ei
 pdest talis cōfessio in l. si q̃s ne qō. ver.
 itē teneas etiā nu. 143. fo. ciij.
- A**liq̃ sunt casus in q̃bus q̃s ex cōfessione
 p̃pria nō pōt cōdēnari pena mortis i. l.
 repeti. ver. et postq̃ nume. 20. fo. cxliij.
- L**icet reus confiteat occidisse hoīem ad
 suā defensionē. attñ si de homicidio ali-
 ter nō cōstat nisi p̃ dictā cōfessionē non
 poterit ip̃se reus puniri pena mortis in
 l. repeti. .v. quart⁹ casus nu. 20. f. cxliij.
- S**icut confessio facta in tormētis legiti-
 mis indicijis nō p̃cedētib⁹ nō valet. ita
 nec valet cōfessio facta post repetita tor-
 mēta q̃ repeti nō debuerūt in l. pe. ver.
 et i. etas etiā nume. 27. fo. cxrv.
- D**ata inualiditate cōfessiōis facte in tor-
 tura indicijis nō p̃cedētib⁹ oīa deinde se-
 cura sunt in l. pe. in ver. vlti⁹ amplia
 et. numero. 28. fo. ea.
- C**onfessio inualida facta in tortura legi-
 timis indicijis nō p̃cedētib⁹ nō videat
 si postea supueniāt indicia in l. pe. ver.
 visis modo dictis nume. 31. fo. cxrvj.
- C**ōfessio facta in tormētis legitimis in-
 dicijis nō p̃cedētib⁹ nō vlt⁹. l3 qd si est ra-
 tificata ad bāchū iuris cū iurō an vale-
 at l. l. pe. .v. q̃ro vlti⁹. n. 60. f. cxrvij.
- C**ōfessio facta extra iudiciū cū iurō ple-
 ne pbat in l. pe. ver. et in sp̃e. q̃ iuramē-
 tū et. nume. 61. fo. ea.
- C**ōfessio scā absente pte cū iurō plene p-
 bat in l. pe. .v. et etiā nu. 62. fo. eab.
- C**ōfessio sine cā scā cū iurō plene pbat
 l. l. pe. .v. itē p̃t et nā p̃fessio nu. 63. f. ea.
- S**i nō vlt⁹ p̃cessus nō vlt⁹et cōfessio in eo
 facta in l. pe. in ver. et faciūt etiā dicta p-
 bal. et. nume. 72. fo. cxrvij.
- C**onfessio coacta vel facta p̃ metu etiā si
 sit iurata nō vlt⁹ in l. pe. .v. pro qua opti-
 mione nu. 75. fo. cxrx.
- C**ōfinia pbat p̃ famā in l. de mīore. .s.
 pluriū ver. adde etiā q̃ confines et. nu-
 mero. 85. fo. lxxvij.
- C**ōio plura et plura operat de q̃b⁹ in l. de
 mīore in .s. tormēta .v. et in tñ est verū
 et. cū plu. versiculis se. nu. 12. fo. lxxix.
- S**i ex dispōne testatoris f̃res debēt stare
 in cōione et bona p̃ferre et cōicare sub pe-
 na a testatore ip̃osita si vn⁹ nō cōicauit
 bona qz nō fuit req̃situs nō d̃r fuisse in
 mora et penā nō cōferentis pati nō d̃z in
 l. vni⁹. .s. cognituriū .v. si. addi etiā pōt et.
 numero. 12. fo. cxx.
- L**icet cōfirmatio superioris suppleat de-
 fectū forme defectū solēnitatis et alios
 defectus. tñ nō supplet defectū iuris na-
 turalis in l. si quis ne questio versic. pro
 quo facit optime et. nu. 95. fo. xcix.
- L**icet p̃firmatio supioris suppleat oēm
 defectū tñ fallit qñ in re cōfirmabile est
 vniū nō purgabile ab ip̃o cōfirmate in
 l. si q̃s ne questio. ver. facit etiā nā licet
 et. nu. 96. fo. xcix.
- C**ōiunct⁹ l3 admittat p̃ cōiuncto sine mā-
 dato tñ nō admittit p̃ pariter cōiunctū
 in l. i. .s. cū q̃s latrones ver. pro quibus
 facit nume. 19. fo. xliij.
- A**n cōiunct⁹ vtriq̃ pti possit p̃ alterā testi-
 ficari in l. ex libero in .s. de qōne in pñ. i.
- C**ōnexozū idē est iudiciū in l. i. .s. diuus
 adria. ver. et horū rō est nu. 4. fo. cxvij.
- I**ur̃m cōphēdit cōnexa et depēdētia in l.
 i. .s. diu⁹ adria. .v. et maxie nu. 4. f. cxvij.
- P**rocurator apponens manū ad cōnexa
 mādato nō d̃r excedere fines mādātū in
 l. i. .s. diuus adri. .v. et ad p̃dicta. et idē di-
 cas esse in delegato et in arbitrio. vt ibi
 et. numero. 7. fo. cxvij.
- I**urisdictio sup̃ p̃ncipali extēdit ad cōne-
 xa in l. i. .s. diuus adria. nu. 9. fo. cxix.
- L**iberano sup̃ p̃ncipali extēdit ad cō-

Super titu. ff. de questioni.

- hera in. l. i. §. diuus adri. p. et subdit etiā numero. 11. fo. xxix.
- C**ōsentus et cōsentire. Tm̄ operat̄ gemit-
nat⁹ cōsentus q̄rū tur̄ in l. i. §. q̄oni.
ver. et ibi etiā dicit zc. nu. 11. fo. xxx.
- C**per litis cōtestationē et p̄ oppositionē
exceptionū dilatoriarū q̄s d̄r in iudicē
cōsentire in. l. si q̄s ne q̄estio. §. si. tacite
adit zc. q̄d limita vt ibi nu. 38. fo. xciiij.
- C**Actus faci⁹ ex necessitate nō inducit cō-
sentum in. l. si q̄s ne q̄d §. si. et primus est
zc. numero. 18. fo. xcij.
- C**Perēs copiā libellī nō d̄r in iudicē cōsen-
tire in. l. si q̄s ne q̄d. §. vlti. teneas etiā
menti nume. 35. fo. xciiij.
- C**Cōsciētia. Vbi aliq̄d relinquit cōsciētie
alicui⁹ semp̄ illā suā cōsciētiā d̄z declara-
re cū suo iuramēto in. l. i. §. p̄terea ver. et
ibi ipse subdit zc. nu. 111. fo. xxxviij.
- C**Qui h̄z p̄ratē disponēdi fm̄ cōsciētiā nō
d̄z sequi p̄p̄riā cōsciētiā s̄z publicā in. l.
q̄onis modū §. et facit ēt nu. 71. f. lxxvij.
- C**Si statutū dicit q̄ cā cōmittat cōsilio sa-
piētis itelligit si petat p̄ p̄res i. l. vni⁹ in
§. cogniturū §. si. et facit etiā q̄d voluit
numero. 11. fo. cxx.
- C**Cōsiliū sapiētis nō p̄t peti post cōclusūz
in causa in. l. maritus §. si. itē subdit ibi
ibi bal. nu. 33. fo. cxxij.
- C**Sn̄ia lata p̄ iudicē fm̄ cōsiliū ferendū p̄
cōsultorē est nulla nulla nec reconnale
scit supueniēte cōsilio consultoris in. l.
pe. ver. facit etiā nu. 38. fo. cxxvj.
- C**Contraci⁹ et p̄here. Ille q̄ p̄hit vel ideo
p̄mittit cū aliq̄ v̄r eū approbare p̄ ideo
neo in. l. si q̄s ne q̄estio. §. si. et facit etiā
nume. 45. fo. xcij.
- C**In cōtractib⁹ q̄ solo cōsensu p̄ficiunt q̄n
fiūt iter absentes req̄rit nūci⁹ vel ep̄la
p̄hēres i. l. si q̄s ne q̄d. §. et facit q̄ habē-
tur zc. cū ver. ibi seq. nu. 66. fo. xcviij.
- C**Cōtradiciēs sine cā h̄r p̄ cōsentiente in. l. i.
§. p̄terea versū. Et circa hāc causam nu-
mero. 106. fo. xxxviij.
- C**Cōdēnat⁹ p̄ cōdēnato vel ad mortē vel
ad mutilationē mēbri nisi soluat certā
p̄ritatē pecūie pōt soluere q̄libet eo in-
iuncto nō antēta l. i. ḡtimatione lue p̄sone
in. l. si q̄s ne q̄estio. §. et facit ēt plura.
numero. 120. fo. cij.
- C**Cōsuetudo p̄bat p̄ famā i. l. de miore. §.
pluriū in §. si. adde etiā q̄ cōsuetudo tē-
numero. 02. fo. lxxxvij.
- C**Plura. circa p̄suetudinē vide i. l. si q̄s ne
q̄d. §. nec s̄it obstat nu. 81. fo. xcviij.
- C**Mala cōsuetudo mihi opat̄ n̄p male cō-
suetudines neq̄ ex lōgo tpe neq̄ ex lon-
ga p̄suetudine cōfirmant i. l. si q̄s ne q̄d.
§. si. q̄ male ad inuēta nu. 85. fo. ea.
- C**Q̄n cōsuetudo est p̄ substantiā acc⁹ nūq̄
validat acc⁹ p̄teritū p̄suetudis q̄rū cūq̄
sit antiquissima in. l. si q̄s ne q̄d. §. si. pro
quo facit optime nu. 85. fo. ea.
- C**Mala p̄suetudo q̄rūcūq̄ lōgeua et ab oī-
bus obseruata nō t̄n d̄z obseruari i. l. si
q̄s ne q̄d. §. si. et facit ēt nu. 86. fo. xcix.
- C**Q̄n cōsuetudo cōtradicit iuri diuino na-
rurali vel gētiū nō d̄r cōsuetudo s̄z q̄dā
vsurpatio in. l. si q̄s ne q̄d. ver. itē potes
etiā nume. 87. fo. ead.
- C**Cōstitutū annullatio cōstituti bonomē-
tis et annullatio p̄actice notariorū dicre-
tuitatis ponit i. l. si q̄s ne q̄d. §. et ex do-
ctrinis et glo. nume. 73. fo. xcviij.
- C**Cōtumax et cōtumacia. Ex p̄ma citatiōe
nō pōt p̄cedi ad penā cōtumacie i. l. p̄e
vel marito §. vlti⁹ scias q̄d intelligē-
et declara vt ibi zc. nu. 44. fo. lxxij.
- C**Cōtumacia prius d̄z cōstare et liquere iu-
dici anteq̄ eā puniat in. l. p̄e vel mari-
to §. subdit etiā do. ffely. nu. 46. f. ea.
- C**Iudex et delegat⁹ p̄t facere ḡraz cōtuma-
ci expectādo eū in die sequēti nec p̄ ad-
uersa pōt iudici p̄dicere in. l. q̄onis mo-
dū §. et vltra p̄dicta zc. nu. 67. fo. lxxvij.
- C**An valeat statutū q̄ ex sola cōtumacia
alr nō cōstat. de crimine possit q̄s cōdē-
nari ad mortē in. l. de minore versū et an
valeat nu. 64. fo. lxxviij.
- C**Cōtumax nō pōt allegare incōpetentiā iu-
dicis in. l. si quis ne q̄d. ver. alius etiā
videt̄ nume. 116. fo. cij.
- C**Correlatiuorū eadē est natura et disposi-
tū in vno cōset dispositū in alio i. l. si q̄s
viduā §. et vltra p̄dicta zc. nu. 14. f. lviij.
- C**In correlatiuis nō fit exētio de vno ad
aliū respectu pene in. l. si q̄s viduā versū
sed possit aliquis zc. nu. 25. fo. lxxij.
- C**Correctio nō pōt fieri sine cā i. l. i. §. p̄e-
rea versū. item interlocutoria zc. nu-
mero. 104. fo. xxxviij.
- C**Corpus mortuū nō d̄z suspēdi in. l. si. §.

Tabula Hyppolit.

- ideo iudex nō dīz facere et. alias in ver.
itē crimina nume. 40. fo. cxliij.
- C**reditor recipiens fideliusorē mīn^o ido-
neū vī eū approbare adeo q nō pōt pe-
tere vltimus sibi cauere in. l. si qd ne qd.
ver. et facit etiā nu. 45. fo. xcij.
- C**reditor si fecit capi debitore pōt et pe-
tere se mitti in possessionē bonorū suorū
i. l. vni^o l. si. h. p. q facit i. n. 36. i. cxix.
- S**i ex forma statuti infra p̄fessionaria de
bēt mādari executiōi ad volūtate credi-
toris hūis infra p̄fessionariū hoc casu
mortuo debitore poterit ip̄e creditor cū
auctoritate iudicis facere retinere cor-
pus mortuū sui debitoris ne sepeliatur
donec de debito sibi satisfiat. il. si. h. vlti-
mo in hac materia et. nu. 64. fo. cxliij.
- C**riminosus ip̄sū vocat^o ad iudiciū ad
instantiā electi admittit nō obstatē crie
in. l. si qd ne qd. h. si. et facit dictū Dñici.
nume. 39. fo. xciiij.
- C**rimina morte finiunt in. l. si. h. itē cri-
mina. nu. 40. fo. cxliij.
- C**rimē lese maiestatis ē i crie lese mai-
estatis idicta debēt p̄cedere torquā. als
reus nō pōt torqueri in. l. i. in p̄n. h. mō-
rodeūdo i. l. de minore i p̄n. h. y. aduer-
sas et. l. pe. h. si. et primo q hec regula.
nume. 24. fo. cxxy.
- S**i p̄statutū p̄cedit abolitio delinquēti-
tib^o nō cōprehēdunt delinquētes i crie
lese maiestatis i. l. i. p̄n. h. et dicit Ang.
et. i. l. de minore in p̄n. et in. l. vni^o in. l.
cogniturū ver. et facit dicta per Ludo.
Roma. nu. 77. fo. cxxy.
- P**ersone als torq̄ri phibite p̄nt torq̄ri in
crie lese maiestatis in. l. edictū in si. p̄n.
numero. 27. fo. lxxij.
- P**lura sp̄alia h̄z crimē. lese maiestatis q
nō habēt alia crimina q vide in. l. de mi-
nore nume. 1. fo. lxxij.
- C**ōmittēs crimē lese maiestatis esticif i te-
stabilis in. l. de minore ver. itē ille qui.
nume. 10. fo. lxxij.
- I**n crie lese maiestatis memoria defun-
cti dānat in. l. de minore in p̄n. ver. fa-
cit etiā glo. nume. 11. fo. lxxij.
- C**ōdenat^o crie lese maiestatis nō pōt ap-
pellare in. l. de minore in p̄n. ver. itē cō-
denatus nu. 12. fo. lxxij.
- C**rimē lese maiestatis dī crimē exceptū
i. l. de minore h. si. tenens mēt. n. 13. f. ea.
- C**ulpa i delictis an lata c̄pa eq̄paret do-
lo in. l. de minore i p̄n. h. et q̄ homicidiū
et. i. l. ibi ē habet q vbi tractat de iponē-
da pena corporali lata culpa nō equipa-
rat dolo nu. 32. fo. lxxv.
- U**bi requit dolo lata c̄pa nō punit vī do-
lus tñ lata culpa oīno punit i. l. de mi-
re h. et p̄ ista cōcludo nu. 39. fo. lxxvj.
- ### Daciū et daciariū.
- ita debēt h̄re remissionē p̄pter timores
belli sicut p̄pter ip̄m bellū in. l. i. h. et fa-
cit optime dicta nu. 47. fo. v.
- S**i alia aufugiūt a dño et vadūt vbi p̄
alialib^o soluit daciū tūc dñs nō tenet sol-
uere tale daciū in. l. i. §. p̄terea. h. et facit
in simili et. i. l. ibi paulo post in h. Et dicit
Pau. de cast. nume. 29. fo. lxxij.
- S**i aliqua navis vi tēpestatis p̄ volūtate
tē dñi venit ad portū nō dīz solui daciū
h̄z extet statutū q q̄libet navis veniens
ad portū soluat daciū in. l. i. §. p̄terea. h.
et faciūt dicta p̄ bal. et. nu. 32. fo. lxxij.
- S**i mulus vel aliud alia oneratū merci-
bus venit ad locū daciū. p̄ volūtate dñi
nō dīz solui daciū in. l. i. §. p̄terea. h. et fa-
cit qd voluit ang. nu. 34. fo. lxxij.
- D**atio solutū nō venit appellatiōe alie-
natiōis tāq̄ alienatiōe coacta i. l. i. §. p̄te-
rea h. et facit qd voluit et. nu. 23. f. lxxij.
- S**i debitor iuravit soluere tali die et nul-
lā exceptionē opponere et post hoc supe-
rior motu p̄prio p̄cessit tali debitori al-
quā dilationē tūc non obstatē tali iurō
poterit opponere exceptionē dicte dila-
tionis sibi cōcesse in. l. i. h. et post istis et.
- D**ecretū iudicis. Solēnitates asserite vī
allegate in decreto iudicis p̄sumunt in-
teruenisse absq̄ eo qd p̄benē in. l. i. §. si
qd dicat h. iij. fallit. nu. 20. fo. xxi.
- P**etēs decretū interponi dīz allegare cāz
als nō est audiēdus i. l. i. §. p̄terea h. itē
addo etiā q ille et. nu. 109. fo. lxxvij.
- D**ecларare q declarat nihil noui dat i. l.
i. §. si. h. et hui^o p̄clōis rō et. n. 47. f. xlvij.
- D**ecларare testificari nō ē iterū testificare
i. l. i. §. si. h. et ideo dicebat nu. 48. fo. ea.
- T**estis volēs dictū suū declarare nō te-
net iterū iurare in. l. i. §. si. h. et ex quo di-
cunt nume. 49. fo. ea.

Super titu. ff. de questionib.

- Defensio** dāda ē reo termin⁹ defensio-
nis: aliter nō pōt cōdēnari l. l. vni⁹ in. §.
cogniturus §. nūc reuētor⁹ r. c. r. ibi vide
plura notabilia in hac materia defen-
sionis nu. 44. fo. cxliij.
- Defensio** est dāda reo ēt ipō nō petēte. s3
hoc facit d3 iudex est officio. q defensio
tollī nō pōt ī ipi reo p aliquō statutū. nec
p aliquā cōcessionē arbitriū in. d. §. ver.
quinimmo etiā cū §. seq. nu. 45. fo. ea.
- Defensio** nō solū dāda ē reo s3 ēt actori
anteq̄ absoluat re⁹. nā iudex d3 facere
citare actorē et dicere qd faciat oē id qd
vlt ne reus absoluat in. d. §. in §. r. scias
etiā q terminus nu. 46. fo. ea.
- Defensio** est de iure naturali in. d. §. §. h.
r ratio oim r. c. nu. 47. fo. cxliij.
- Defensio** tāq̄ iuris naturalis nō pōt tol-
li a pncipe vel superiore in. d. §. h. et ta-
lis defensio nume. 48. fo. ead.
- Statutū** tollēs defensionē intelligit de
ciuiti nō de naturali l. d. §. r. facit qd vo-
luit bal. nu. 52. fo. ead.
- Statutū** dās iurisdictionē q̄ indefensuz
ē iustū l. d. §. h. r p iust⁹ facit r. c. n. 57. f. e.
- Princeps** de plenitudine pntis p̄t tollere
defensionē ī cā ciuiti vlt p̄ciaria. secus
ī cā criali l. d. §. h. r iō d̄t sin. r. c. n. 58. f. e.
- Etiā** diabolo nō ē denegāda defensio in
d. §. h. r videas ēt nu. 59. fo. ead.
- Defensio** p̄cernit publicā vtilitatē l. d. §.
h. defensio cū r. c. nu. 61. fo. ea.
- Frater** pōt deponere p̄ fratre q̄ facit ho-
micidiū ad suā defensionē in. d. §. h. vlt
demus etiā r. c. nume. 63. fo. ead.
- Fecisse** ad defensionē pbat p̄ p̄ciuras
l. d. §. h. r facit optie d̄m nu. 65. fo. ea.
- Reus** cui nō assignat termin⁹ defensio-
nis pōt appellare ab hac denegatiōe in
d. §. h. itē scias ēt nu. 66. fo. ea.
- Peccat** q nō se defendit si pōt in. §. h. r in
quārū dixi r. c. nume. 67. fo. ea.
- An** reus cris possit renūciare defensionē
bus suis in. d. §. ver. vlt. circa hac mate-
riam r. c. nu. 68. fo. ea.
- Si** pcutio te anteq̄ tu pcutias me dum
es in actu pcutiēdi me. itē dico: fecisse
ad meam defensionē in. l. pe. ver. r. facit
optime nu. 20. fo. cxxy.
- Delinquēs** r delictū. Ante oīa d3 p̄stare
ē liquere indictōe delictōe de quo vult i-
- quirere vlt q̄ aliquē p̄cedere ats hō pōt
q̄ aliquē p̄cedere l. l. j. in prin. §. ego au-
tē dico r. c. r. in. l. si quis ne questio verfi.
postremo nume. 189. fo. cvij.
- Propter** enormitatē delicti licitū est iu-
ra trāsgredi in. l. j. §. iij. ēt possent. r. in. l.
vnius. §. cogniturus §. r. ratio p̄dictōrū
nume. 78. fo. cxv.
- Si** punitus est innocēs an verus delin-
quēs debeat etiā puniri si reperiat l. l. j.
§. si. §. quero etiā vltra r. c. nu. 77. fo. l. j.
- Cōmittēs** delictū sine dolo nō tenet pe-
na mortis in. l. de minore §. r. qñ homi-
cidium nu. 32. fo. lxxv.
- Differt** valde delictū cōmissuz a delicto
cōmittēdo vlt in. l. de minore. §. iornētā
ver. vlt. pōt limitari r. c. vbi videas plu-
ra nō dicta ī materia ista nu. 23. f. lxxix.
- Si** p̄ statutū cōcedit abolitio delinquēti-
bus nō cōprehēdunt delinquētes ī ma-
gno delicto in. l. vni⁹. §. cogniturus ver.
r. faciūt d̄cā p̄ Lu. ro. r. c. nu. 77. f. cxv.
- Iudex** delegat⁹ an p̄ntatū rescriptū dele-
gatorū p̄t recusari corā delegatē in. l. si
qs ne qd §. scias etiā r. c. nu. 31. fo. cxliij.
- Delegat⁹** ab inferiore a pncipe ēt post li-
tē cōtestatā nō p̄t reat⁹ citare l. l. si qs ne
qd §. r. idē Ludo. Ro. nu. 114. fo. c. j.
- Delegat⁹** si ē ex cōicat⁹ tpe ip̄eratiōis l3
sit absolut⁹ tpe acceptatiōis nō vlt dele-
gatio in. l. pe. in ver. r. vltra ea q̄ dixi.
- Denūciator** denūciās. Si ad idē malefi-
ciū p̄petrandū plures interuenerūt tūc
eque puniūt denūciator si omittit denū-
ciare vnū ex eis ac si neminē denūciaret
in. l. j. in. §. si qs dicat verfi. r. adeo istud
est verum nu. 6. fo. xix.
- Qñ** denūciatio est de substantia nō suffi-
cit a quolibet fieri. s3 d3 ab illo fieri q̄ h3
auctoritatē denūciādi in. l. si qs ne qd:
ver. Et pro istis etiā faciūt r. ibi §. Sed
magis specialiter r. sequē. numero. 72.
r. 77. fo. cxvij. r. cxvij.
- Quilz** admittit in denūciatiōe euāgeliz-
ca de qua denūciatione habet in. l. si qs
ne questio. in §. pater etiā nu. 122. fo. c. j.
- Cōfessio** facta corā denūciatore facit in-
diciū ad corurā q̄ p̄stet in. l. repet. §.
r. teneas menti. nu. 21. fo. cxv.
- Si** ex forma statuti de credi accusare: t
vel denūciatori dānt dān vlt aliter p̄ciās

Tabula Hyppolit.

- Et credet si ipse beneficiator vel accusator sit infami. Item facti in l. marit. §. p. quo facit qd voluit nu. 39. fo. cxxij.**
- ¶ An sufficit dicere. Id qd dicitur pbari dicitur in l. i. §. si qd dicat §. si. potest etiam allegari. quia regula tamen limita pluribus modis ut dicitur si qd dicat §. attamen istud notabile et de quo est in l. vnus §. in ea causa. versu. nota etiam in numero. 2. fo. cxxvj.**
- ¶ Dies interpellat per hunc in l. vni in §. cogniturum §. vlti. tene metum. Et quo intelligat dicta regula vide ibi in versu. respondere numero. 22. fo. cxxj.**
- ¶ Privilegiuz dignitatis durat etiam finita dignitate in l. edictum §. et in §. superius et in l. ex libero §. si. Scia est ratio et numero. 4. fo. cx.**
- ¶ Dispensatio pape facta sine causa non valet in l. i. §. preterea §. si. ut modo vltimus et numero. 98. fo. cxxvj.**
- ¶ Pater distribuere bona testatoris in pauperes potest ex supponente sibi paupertate retinere talia bona per se in l. i. §. in §. et dicit sing. de de anc. et in l. vni factioris in §. seruo qd vltimo §. si. et faciunt dicta p. d. fely. et numero. 8. fo. cxxvij.**
- ¶ Doctor dicitur in dignitate constituitur in l. edictum §. p. qd facit et ibi plura ponunt de doctore. et eius dignitate numero. 7. fo. lxx.**
- ¶ Quilibet admittit ad accusandum de iuri illata doctori salariato in l. si qd ne qd. §. ut aliter est et casus numero. 132. fo. cij.**
- ¶ Mortuus non potest doctorari in l. fin. §. ut adde numero. 51. fo. cxliij.**
- ¶ Etiam innocentes cogit metiri dolor in l. i. §. modo istis visis numero. 61. fo. vj.**
- ¶ Non dicitur esse in dolo qd parat sibi perationes sine qd aliter succuberet in l. i. §. idem numero circa prin. §. si. hac tamen conclusionem numero. 2. fo. xvij.**
- ¶ Donatio sine causa non valet quando incipit a promissione in l. i. §. preterea ver. ut facit etiam et numero. 99. fo. cxxvj.**
- ¶ Donatio si fiat absenti non est perfecta nisi donans mittat nuncium vel epistolam donatario ad notificandum tale donationem. nec sufficit quod tertius hoc nunciet donatario in l. si qd ne qd. §. et idem si aliter. n. 69. f. cxxvj.**
- ¶ Si filius a donatore causa mortis sine consensu patris non valet talis donatio si postea ingruentis consensu patris in l. pe. ver.**
- Et primo bal. et numero. 32. fo. cxxvj.**
- ¶ Donatio non potest reuocari per donatorem preteritu ingratitudinis post mortem donatarii in l. si. §. et primo et scias numero. 31. fo. cxliij.**
- ¶ Vltimum legatum doris derogat primo siue sit maioris quantitatis siue minoris in l. i. §. si fuit quod si §. et adeo est h. nu. 18. f. cxxvj.**
- ¶ Si testator legat centum per berra maritanda si ipsa est iam maritata tunc testamentum debeat tamen habere illa centum in l. pe. ver. et faciunt dicta per bal. nu. 56. fo. cxxvij.**
- ¶ In alienatione rerum ecclesie dicitur primo iterum nire tractat de alienando in l. i. §. si qd dicat §. ut per predictum et de qua alienatione vide est in d. l. i. §. si serui quod si §. et ad predicta optine et in d. l. i. §. preterea §. et per illud tex. dicitur Abba. nu. 130. fo. xl.**
- ¶ Quilibet admittit ad reuocandum alienationem rerum ecclesie male alienatarum in l. si qd ne qd. §. ut est casus numero. 131. f. cxxij.**
- ¶ Si non habeo nisi filios spurios et tunc hoc sciens mihi concedit emphiteosim. vel feudum per me et filios meos tale feudum. vel emphiteosis transibit ad filios meos spurios in l. i. §. si seruus §. ut. per hac parte et numero. 9. fo. cxxvij.**
- ¶ Emphiteota si luenit vnum qd velit facere oportet id qd ipse faciebat domino. et velit subire oportet qd sustinebat ipse emphiteota et velit facere illa met pacta qd ipse faciebat tunc dominus tenet illud accipere in l. i. §. cum quod ver. arith dicitur Ang. nu. 12. fo. cxliij.**
- ¶ Impossibilitas excusat emphiteotam qui non potest soluere canonem propter inopiam seu paupertatem ut non cadat a iure suo in l. i. §. preterea §. et facit etiam et numero. 120. fo. cxxij.**
- ¶ Si emphiteota vendit rem emphiteoticam irrequisito domino non cadit a iure suo si contractus non tenet in l. si. ver. et dicitur Bal. numero. 20. fo. cxliij.**
- ¶ Statutum puniens euentum intelligit etiam punire videntem in l. si quis viduam §. si. per quibus etiam facit et ibi plura in hac materia numero. 12. fo. lv.**
- ¶ Qui emit ab aliquo tamquam a procuratore alterius presumit semper malefidei nisi appareat de mandato illius saluo nisi asserat se procuratorem vel aliter mediator hoc affirmans est plene valde fidedigna in l. si qd ne qd. §. vltimo hic habemus et numero. circa fine illius ver. et numero. 103. fo. c.**

Super titu. ff. de questio.

- ¶** Si procurator post instructu sibi mandatu de emendo certu pdisu postea illud simpliciter emat tunc videtur emisse pro textu mandati pcedentis l. l. statuliber ff. de ideo dixit do. Alex. 3. 2c. nu. 8. fo. cxiij.
- ¶** Coducens equu ad vectura si illu pcutit calcaribz et deterioratus sit non tenet sed danu ptingit dho. secus si ipm pcutit cu ligno vel fuste. qz tunc coductor tenet in l. de miorz ff. de qd hoc casu. n. 28. f. lxxv.
- ¶** Si coductor equi ad vectura dicit equu coductu mortuu in itinere diuino iudicio. et pbat equu que ipse equitabat in itinere mortuu esse diuino iudicio p tale pbatone non erit liberat a solutione equi qz erat necesse pbare de ideptitate equi coducti in l. si qs ne qstio ff. de facit no. dictu. nume. 151. fo. cix.
- ¶** Equitate suadente multa sunt qd alicui non fieret in l. i. ff. de h. ad h. dictu. nu. 57. f. xliij.
- ¶** Princeps non potest tollere ea que sunt iuris ciuilibus sine causa. si in se habet equitate nalle. in l. i. ff. de h. et facit etiam. nume. 63. fo. xliij.
- ¶** Satisfactio per errorem coram iudice que credebatur suu iudice non vult in eo consentire. in l. si qs ne questio ff. de sed inno. in d. c. inter monasteriu nume. 28. fo. xcij.
- ¶** Stat dicto pfrs vel mris de etate filij in l. i. ff. de qonu ff. de na stat 2c. et l. de miorz ff. de pluribz ff. de scias qd vnus nu. 8. fo. lxxx.
- ¶** Exceptio psonas testiu est peremptoria l. i. ff. de iur. ant. ff. de r. de 2 dicas. n. 15. f. xliij.
- ¶** Exceptio dilatoria potest opponi post lit. cote. incotinenti. in l. i. ff. de iur. ant. ff. de vel soluas et aliter 2c. nu. 15. fo. xliij.
- ¶** Exceptio que notorie ex inspectio oculor apparet non intelligit relecta statuto rei ciente oem exceptionem in l. i. ff. de si serui qsi ff. de hac limitatione 2c. nu. 4.
- ¶** Exceptio non nu. pe. non potest opponi et. i. bide nisi qn confessio de recepto est geminata in l. i. ff. de qoni. ff. de ideo dico. nu. 3. fo. xlix.
- ¶** Per actum coactum seu necessariu inducit renunciatio exceptionis declinatorie l. i. ff. de preterea ff. de istud pbat. nu. 35. fo. xxxij.
- ¶** Exceptio dilatoria orta post lit. cote. potest opponi post lit. conte. in l. i. ff. de si ff. de na clarum est. nume. 81. fo. xlv.
- ¶** Exceptio peremptoria supueniens post conclusu in causa potest tunc opponi si obstat conclusio in causa l. i. ff. de si ff. de qd et. n. 19. f. xlvj.
- ¶** Exceptio opposita prius est examinanda quam principalis l. l. si qs ne qd. l. pn. n. 1. f. xci.
- ¶** Exceptio impediens litis ingressu dicitur opponi in exordio litis in l. si qs ne qd. ff. de dicit bar. nume. 19. fo. xcij.
- ¶** Opponens exceptiones dilatorias causa prestatioe. que non intendit in iudice consentire nisi quatenus teneat et exposulat ordo iuris non preiudicat sibi iure recusandi iudicem in l. si qs ne questio ff. de Quarto limitat nume. 27. fo. ead.
- ¶** Exceptio reddens iudiciu retro nullu potest quicquid opponi in l. si qs ne qd. ff. de neas etiam meti. 2c. nu. 34. fo. xcij.
- ¶** Exceptio inhabilitatis persone super preterea opponi in l. si qs ne qd ff. de scias mo. et l. l. vni ff. de cognituz ff. de p. i. ff. de facit. n. 50. f. cxliij.
- ¶** Exceptio tu es filiussa. est dilatoria l. l. si qs ne qd l. ix. col. ff. de preterea dicit 2c. et ibi de ff. de qz ista exceptio. nu. 52. fo. xcv.
- ¶** Exceptio dilatoria nouiter orta post lit. pte. potest opponi post lit. cote. l. l. si qs ne qd ff. de pmo adduci potest. nu. 56. fo. xcvi.
- ¶** Impossibilitas excusat ab excocicatione in l. i. ff. de in. ff. de preterea ff. de dicunt no. doctoz. num. 117. fo. xxxix.
- ¶** Excocicatio non probat prefama l. l. de miorz in. ff. de pluribz ff. de postea adducit et in. d. ff. de ver. et si ageri 2c. nu. 130. fo. xc.
- ¶** Exceptio excocicationis non potest opponi post conclusum in causa in l. maris ff. de facit qd voluit. d. card. nu. 30. fo. cxxxij.
- ¶** Quamuis testis excocicatus sit nullu. tamen si excocicatus absoluit eius testis recondualescit l. l. pe. versu. et facit etiam fm. d. fely. 2c. nume. 46. fo. cxxxvij.
- ¶** Coticas excocicato mortuo cadit i excocicatioe l. l. si ff. de ei moru tollit. n. 55. f. cxliij.
- ¶** Executor datus in testamento reuocatur per inimici illius supuenientem iter ipse et testator l. l. ff. de preterea ff. de aliu effectum opat. n. 63. f. xxxv.
- ¶** Executor testis habens distribuere bona testatoris i pauperes potest supueniente sibi paupertate retinere talia bona p se in l. i. ff. de si ff. de Et dicit sing. pe. de anc. et l. l. vni ff. de facinoris ff. de seruo qd vltro ff. de facit dicta per dnm fely. 2c. nume. 8. fo. cxvij.
- ¶** Eximius carceratus vel captus l. 3. teneat ea peca que ipse renebat tamen hoc fallit i eo que eximit carceratus vel captus idebit l. 3. de facto. l. l. l. pn. ff. de ex. ff. de l. l. l. 2c. f. l. i.

Tabula Hyppolit.

- Expense an victus victori in cā crimina**
li cōdēnēt in expēsis in. l. patre vel mari
to ver. sed posset q̄ri ꝛc. nu. 18. fo. lxx.
- Habēs iustā cām litigandi absoluit ab**
expēsis. ita etiā habēs iustā cām perēdi
reductionē ad arbitriū boni viri excu
sat a pena cōpromissi. l. 3 succūbat in. l.
patre vel marito ver. p̄dicta tamē regu
la numero. 21. fo. lxx.
- Qñ cōuētū est inter partes q̄ succūbens**
in cā teneat soluere expēsas victore tūc
nō habet respectus an habuerit iustāz
causam litigādi nec ne sed d̄z cōdēnari
in expēsis in. l. patre vel marito ver. hāc
tñ nume. 25. fo. ead.
- Absolutus ab expēsis intelligit solū ab**
soluitur ab expēsis q̄ perūt officio iudicis
nō aut ab his q̄ perunt iure actionis vt
sunt expēse cōuētionales l. l. p̄re vel ma
rito ver. ꝛideo dicit ꝛc. nu. 27. fo. lxx.
- Iusta cā litigādi nō excusat ab expensis**
qñ extat statutū in ciuitate q̄ victor victo
ri cōdēnēt in expēsis in. l. patre vel ma
rito ver. limita etiā ꝛc. nume. 29. fo. ea.
Immo tali casu iudex nō posset absol
uere succūbentē ab expensis. ꝛ si eū ab
solueret nō valeret snia tanq̄ snia con
traria prime snie statuti. ibidē ver. ꝛ ad
eo est vera ꝛc. nu. 30. fo. ead.
- Expense q̄ veniūt conditione ex statuto**
possunt peti etiā post sniam in. e. l. ver.
fecit etiam nu. 31. fo. lxx.
- In cā appellationis semp victus victori**
d̄z cōdēnari in expēsis nō habito respe
ctu an habuerit iustā cām litigandi vel
nō in. e. l. ver. limita etiā ꝛc. nu. 34. fo. ea.
- Victor victori nō d̄z cōdēnari i expēsis qñ**
h̄z vnā opintonē in doctoris p̄ se. in. e.
l. ver. limita etiā num. 35. fo. lxx.
- Si iudex appellatiōis retractat p̄mā sen**
tētiā ps euitabit cōdēnationē expēsarū
e. l. ver. pro q̄b̄ faciūt ꝛc. nu. 36. fo. lxx.
- Qñ victus fundasset intensionē suā sup**
tex. habēte varias lecturas seu varios
intellectus nō d̄z cōdēnari i expēsis in. e. l.
ver. limita etiā p̄dictā nu. 38. fo. lxx.
- Victor q̄ semiplene p̄bavit nō d̄z cōdēna**
ri in expēsis i. e. l. ver. limita etiā p̄dictā
regulā ꝛc. nu. 39. fo. lxx.
- Bon⁹ vir bon⁹ cōditiōis ꝛ fame nō d̄z cō**
dēnari in expēsis. l. 3 succūbat in cā in. e.
l. ver. itē limita etiā nume. 42. fo. lxx.
- Debitor q̄ nō fuit interpellat⁹ p̄mo extra**
iudiciū si succūbat nō d̄z cōdēnari in
expēsis p̄me citatiōis ꝛ libelli. ea. l. ver.
ꝛ p̄mo scias ꝛc. q̄b̄ tñ limita ꝛ restringe
vt ibi. nume. 41. fo. lxx.
- Valet pactū factū iter ptes q̄ de expēsis**
fact⁹ itē dicto p̄i i. e. l. ꝛ. mō redeūdo
si tñ excedit modū in taxādo ipsas ex
pensas tunc iudex potest taxare vt ibi.
nume. 62. fo. lxxij.
- Quādo alicui sunt reficiēde expēse vict⁹**
tūc debēt reduci expēse quas ipse fecisset
domui sue in. e. l. ꝛ. ꝛ subdit domi. Ale.
nume. 64. fo. lxxij.
- Iudex pōt taxare expēsas cōsiderata p̄li**
xitate ipis ꝛ qualitate cause etiā nullis
factis probationib⁹ de ipsis expēsis i. e.
l. ver. ꝛ subdit do. Alex. nu. 65. fo. ea.
- Trāfactio gñalis facta sup re de qua li**
tigabat l. 3 extendat ad cōnexa ꝛ accessō
ria nō tñ excedit ad expēsas in. d. l. ver.
item in hac materia nu. 67. fo. ead.
- Iudex an possit cōdēnare victū in expē**
sis si a p̄re nō petat in. d. l. ver. an aut iū
dex ꝛc. nu. 68. fo. ead.
- Si victor nullā fecit expēsam q̄ habuit**
pcuratorē ꝛ aduocatū gratis vel forte
ipse fuit pcurator vel aduocat⁹ in cā ꝛ
p̄ia an hoc casu possit petere a reo id
q̄b̄ verisimiliter expēdidisset in pcura
toze vel aduocato in. d. l. ver. sed queri
pōt ꝛc. cū ibi seq. nu. 69. fo. ead.
- Iudex in snia diffinitiuā nō pōt sibi re**
seruare cōdēnationē expēsarū. q̄b̄ tñ se
cus est interlocutoria p̄ quā nō finit iu
risdictio iudicis in. d. l. ver. vltim⁹ in hac
materia nu. 71. fo. ead.
- Iudex i snia diffinitiuā p̄t sibi reseruare**
taxationē expēsarū i. d. l. ver. scias ēt ꝛc.
imo ēt postq̄ est a iudice appellatū. pōt
p̄m⁹ iudex taxare expēsas i q̄b̄ cōdēna
uit in. d. l. ꝛ. scias ēt ꝛc. nu. 73. fo. lxxv.
- Si iudex appellationis cōfirmās primā**
sniaz dicat simpliciter victū cōdēnam⁹
in expēsis intelligit ēt de expēsis p̄mi iū
dicis nisi appareat q̄ illo iudicio vict⁹
habuerit iustā cām litigādi in. d. l. ꝛ. itē
scias in hac nume. 74. fo. ead.
- Iudex nullitatis pōt cōdēnare i expēsis**
omissis a primo iudice in. d. l. ver. dicit

Super titu. ff. de questioni.

- etiā aliud 2c. hunc. 75. fo. ead.
- I**lle q̄ vsq̄ ad finē litis differt pducere in
strumēta nō audit tūc volēs illa pduce
re nisi resectis expēsis in. d. l. ver. itē etiā
vltra p̄dicta 2c. nu. 76. fo. ead.
- S**i q̄s vincit in vno articulo debēt ei sta
tim resecti expēse nō expectata diffinitio
ua snia. Itē ille q̄ obtinuit sup̄ exceptio
ne appositā q̄ gñalitatē libelli pōt pete
re expensas iā factas in. d. l. in ver. dicit
postea 2c. nu. 76. fo. ea.
- N**on admittit correctio erronee p̄fessio
nis nisi pri⁹ resectis expēsis in. d. l. ver.
dicit etiā q̄ nunc. 78. fo. ea.
- M**utās libellū tenet ad expēsas factas
circa primū libellū in. d. l. ver. dicit etiā
ipse do. ffely. vbi supra 2c. nu. 79. f. ea.
- A**bliens ex iusta cā recuperat tenet ad
q̄ refectione expensarū in. d. l. ver. vltre
rius scias nu. 80. fo. ea.
- Q**uā labit iñstātia piculū expensarū p̄tinet
ad actorē i. d. l. v. itē teneas ē. n. 82. f. e.
- S**i tu me citasti i iudicio et petebas. x. ex
cā mutui et tu fuisti p̄tumar vlt̄ lapsa ē. ti
bi iñstātia hui⁹ iudiciū adeo q̄ es mihi
cōdēnat⁹ i expēsis. postea resectis expē
sis iterū agis q̄ me ad dicta. x. et obtines
adeo q̄ ego sum cōdēnat⁹ ad dicta. x. et
ad expēsas an tali casu teneat ē. tibi re
stituere expēsas quas mihi soluisti rō
ne cōtumacie vel rōne lapse iñstātie in
d. l. ver. sed queri pōt nunc. 83. fo. lxxv.
- I**n taxatione expensarū d̄z p̄s citari in. d. l.
v. scias ē. 2c. attē nō d̄z citari fideiussor
iudicatū solui vbi ibi. nu. 92. fo. lxxvj.
- A** taxatione expensarū an possit appella
ri i. d. l. ver. an alit a tali nu. 93. fo. lxxvj.
- S**ententia lata sup̄ taxatione expensarū.
an sit diffinitiva vel iterlocutoria in. d.
l. ver. et an snia 2c. nu. 94. fo. ea.
- I**uramētū calūnie an exuset ab expēsis
in. d. l. ver. vltio circa. nu. 95. fo. ea.
- A**n appellatiōe dānorū veniat expēse in
d. l. in fi. verbis 2c. nu. 95. fo. ea.
- F**actū. Factus de facto d̄z reuo
cari in. l. j. in prin. versic. et
vltra 2c. nu. 31. fo. iij.
- F**acta cōtra volūtātē faciētis nō impu
tant ipsi faciēt in. l. j. p̄terea ver. et fa
cit ratio 2c. nunc. 11. fo. xxxj.
- M**ulta de iure fieri nō debēt q̄ iñ facta se
nēt qd̄ amplia multis doctrinis positis
in. l. si q̄s ne qd̄ ver. vlt. adducit illā re
gulā 2c. et ibi i. v. p̄ce. et sequē. n. 108. f. c.
- P**aria sūt nō facere vlt̄ facere et min⁹ legi
time i. l. f. v. mō expedit⁹ 2c. n. 16. f. cxlj.
- F**ama vltima fama tollit primā in. l. j. s.
si serui quasi ver. et vltra p̄dicta. et i. l. de
minore in. s. plurium versic. dubitat 2c.
numero. 53. fo. lxxxij.
- F**ama an faciat indicium ad torturā in. l.
de minore in. s. plurium ver. notat vlti
rius nunc. 30. fo. lxxxij.
- S**i fama est adeo nuda q̄ nulla habeat
p̄ se argumēta. et p̄ talē famā q̄s torque
ret et p̄seneraret in cōfessiōe talis p̄fessio
nō valeret i. l. de minore. s. plurium. v.
et tene mētū nu. 31. fo. ea. et in. l. pe. versic.
amplia iterum 2c.
- V**ehemēs fama facit indicium ad torturā
in. d. s. plurium. ver. hanc tñ cōclusionē
2c. et q̄ dicat̄ vehemēs fama vide ibi pau
lo post ver. q̄ alit dicat̄ 2c. nu. 32. fo. ea.
- F**ama q̄ habuit originē ab honestis p̄so
nis facit indicium ad torturā in. d. s. ver.
itē limita nu. 33. fo. ead.
- Q**uotuplex sit fama et qd̄ sit fama in. d. s.
ver. bar. hic ponit nu. 41. fo. lxxxij.
- Q**uot hoīes faciūt famā et qb⁹ p̄sonis d̄z
oziri fama. Itē q̄ tpe d̄z oziri fama i. d. s.
ver. q̄rit ē. cū sequētib⁹ nu. 45. fo. ea.
- F**ama q̄s p̄bet. vide i. d. s. v. q̄rit vltre
rius Bar. et ibi q̄uo debeāt dicere testes
volētes p̄bare famā 2c. nu. 46. fo. ea.
- T**estis deponēs sup̄ fama an debeāt
dicere qb⁹ audiuerūt i. d. s. ver. q̄rit suc
cessitue 2c. nu. 49. fo. lxxxij.
- T**estis deponēs sup̄ fama dicēs se non
recordare a quo hoc audiuerit non po
bat nec valet eius testimonium in. d. s.
ver. et dicit q̄ Inno. nu. 49. fo. ead.
- T**estis deponēs sup̄ fama d̄z ē. nō inter
rogat⁹ dicere a qb⁹ audiuit i. d. s. ver. itē
ipse do. Alex. nu. 50. fo. ead.
- T**estis singulares an p̄bet famā in. d. s.
ver. alia etiā nunc. 51. fo. ea.
- F**ama an possit p̄bare negatiue vlt̄ puta
ticiū non fecisse in. d. s. ver. vltra p̄mis
sa 2c. nu. 52. fo. ead.
- Q**uā p̄bata est fama affirmatiue et negati
ue tūc scādū est digniorib⁹ testib⁹ i. d. s.
ver. dubitat postea 2c. nu. 53. fo. ead.

Tabula Hyppolit.

- F**ama an faciat plenā vel semiplenā p-
bationē in. d. s. h. qrit postea Bar. 1c. nu.
56. fo. 84. 2. h. mō vllis dictis casib⁹ 1c.
- S**i statutū dicit q sufficiat pbare malefi-
cū p publicā vocē se famā qtr itelligat
i. d. s. h. qrit postea Bar. nu. 57. f. lxxxv.
- I**n causis breuitorib⁹ vel modici pūditi-
cū fama facit plenā pbatōnē in. d. s. in
fi. h. 2. h. talis fama 1c. nu. 56. fo. lxxxv.
- F**ama iuncta cū semiplena pbatōnē nō fa-
cit plenā pbatōnē in criminalib⁹ in. d.
s. h. modo vltra Bar. nu. 62. fo. lxxxv.
- L**icet nō sit plene pbatū delictū in suffi-
cit q de eo sit publica vox 2 fama in lo-
co. i. d. s. h. 2. i. i. i. l. i. b. n. 65. f. lxxxv.
- F**ama facit plenā pbatōnē in aliquib⁹
casibus possit in. d. s. h. scias modo vl-
tra. nu. 66. fo. lxxxvj.
- F**ama i antiquis facit plenā pbatōnē i. d.
s. h. ideo dixit Bal. nu. 67. fo. eab.
- F**ama in antiquis hz vim notoriz. i. d. s. h.
2. pro istis nu. 68. fo. ea.
- F**ama facit pbatōnē in his q sunt diffi-
cilib⁹ pbatōnis in. d. s. h. itē fama pro-
batur. nume. 70. fo. ea.
- U**bi tractat de pctō euitādo fama plene
pbat i. d. s. h. add ēt aliū. n. 80. f. lxxxvij.
- J**urisditio pbat p famā. 3. i. cōsuetudo.
Item mala fides in. d. s. h. adde etiā cū
ver. seq. nu. 81. fo. eab.
- C**ōfinita. mors. sufficiētia. virtus. nobili-
tas. 2. qualitas hōis pbat p famā. i. d. s.
ver. adde etiā q cōfines 1c. cum h. i. l. seq.
nume. 85. fo. eab.
- F**ama pbat pactū de retrouēdēdo i. d. s.
h. adde q fama. nu. 84. fo. eab.
- F**ama cū aliqb⁹ adminiculis pbat quē
esse vsurariū manifestū in. d. s. h. predi-
ctis adde. nume. 90. fo. xliij.
- F**ama simplex pbat adeo q pōt deferri
iuramētū in supplemētū pbatōis i. d.
s. h. 2. adde etiā 1c. nu. 91. fo. xliij.
- A**n in causis ciuilib⁹ fama pbat semi-
plene in. d. s. plurium. h. modo vllis di-
ctis. nume. 92. fo. ea.
- A**n 2 qn in ciuilib⁹ fama cōiugat cū alia
pbatōnē ad plenā pbatōnē faciēdā in
dict. s. h. 2. h. successine qri. nu. 93. fo. ea.
- E**tia qn agit ciuilit̄ de crimine fama
cū alia pbatōne nō sufficit in. d. s. h. li-
misa etiā. nu. 95. fo. ea.
- C**asu quo fama possit iungi cū alia pbatō-
nē d. s. esse in suo eē pfecta alā nō pbat
in. d. s. h. 2. h. adueras. nu. 96. fo. ea.
- Q**uā pbara est bona 2 mala fama alicui⁹
q pualeat. in. d. s. versic. quero vlt̄erius
1c. nume. 99. fo. ea.
- T**estes spāl̄ examinati sup mala fama
alicui⁹ pferunt testibus generaliter de-
ponentibus de bona fama in. d. s. h. sic.
istud aut 1c. nu. 100. fo. lxxxvij.
- S**rat vlt̄e fame rei q repit tpe accusatio-
nis in. d. s. h. 2. adde ēt 1c. nu. 100. fo. ea.
- F**ama p quot testes pbat in. d. s. h. qro
vlt̄erius vidimus. nu. 101. fo. lxxxvij.
- U**n⁹ testis sol⁹ deponēs de fama nō facit
pbatōnē nec semiplenā pbatōnē nec
idicū i. d. s. h. 2. scias q si vn⁹. n. 102. f. e.
- S**i testes deponūt sup fama 2 interrogati
qd sit fama dicūt se nescire an pbat i. d.
s. h. iuxta p̄dicta. nu. 104. fo. eab.
- F**ama ad hoc vt suppleat defectūz alie-
rius pbatōis d. s. pbari p testes discre-
tos 2 bone fame nō autē p mulierculas
et hōes viles in dicto. s. versic. adde q
nedū nu. 108. fo. lxxxix.
- A**ppellatiōe fame itelligit de legitima in
d. s. h. itē inquātū. nume. 109. fo. ea.
- F**ama a qb⁹ debeat habere ortū in. d. s.
h. 2. teneas mēti 1c. nu. 117. fo. lxxxix.
- F**ama excusat a dolo 2 a pena talionis.
itē a p̄sumpta calūntia qz d̄r iust⁹ error i
d. s. h. restat modo. nume. 118. fo. xc.
- F**ama excludit ignorātiā in. d. s. h. itē fa-
ma 1c. 3. i. cōfirmat cōfessionē q alias p
se nō esset sufficiēs vt ibi post h. itē ope-
rat etiā. nu. 123. fo. eab.
- F**ama nūq̄ operat t̄m q excludat pbatō-
nē in cōtrariū in. d. s. in fin. h. sed ad
vnum aduerse 1c. nu. 125. fo. ea.
- L**icet laycus nō admittat in testē 2 cleri-
cū in cā criminali. t̄m admittit ad pbatō-
nē famā 2 ipm in. d. s. h. teneas menti
etiā vnū. nume. 126. fo. eab.
- A**d incurrēdū penā respectu sciētie suffi-
cit scire p famam in. d. s. ver. item scias
nu. 127. fo. eab.
- F**ama de p se est sufficiēs vt possit fieri
inquisitio generalis de maleficio i. l. fi.
post prin. nu. 4. fo. xli.
- F**amiliaris q dicant familiares. dome-
stici. adherētes. vel cōplices i. l. s. h. p̄

Super titu. ff. de questiont.

- rea. in h. q. dicant. nu. 82. fo. xxxvj.
- F**amulus q. nō hz salariū pōt testificari p dñō in. l. i. §. ad qñē. h. limita 7 scōo in. l. i. §. idem numio. versic. 7 circa dicta 7c. nume. 6. fo. xvij.
- A**n 7 qñ famulus expulsus a dñō possit dicere testimonium p ipso dñō in. l. i. §. idē numio. nu. 1. 7 seq. fo. xvj.
- F**eudū dñs nō pōt vēdere feudū inuito feudatario nec ecōtra qđ limita nisi velit vēdere eque idoneo qz pōt in. l. i. §. cū quidā. h. ad qđ dicēdū. nu. 11. fo. xxiij.
- V**asallus nō pōt facere q ali⁹ capiat fructus feudi inuito dñō in. l. i. §. cūz qđā. h. nā habemus. nume. 11. fo. ead.
- H**eredes dñi nō pnt obicere feloniam vasallo cōmissaz p eū cōtra dñm si ipse dñs sit mortuus. 7 nihil dicit in vita. in. l. i. §. ver. idē etiā dicas. nume. 33. fo. cxlij.
- F**ideiussor pmittēs dare certā psonā p fideiussore sub pena liberat a pena et a pmissiōe si dat aliā psonā eque idoneā in. l. prima in. §. cū quidā. versic. pro qua doctrina 7c. nume. 13. fo. xxiij.
- P**er dationē fideiussoris coacte factā nō progat iurisditio iudicis. Sec⁹ si spōte det in. l. i. §. pterea. versic. 7 adduci potest numero. 2c. fo. xxxj.
- A**n p dationē fideiussoris de iudicio sibi videat renūciatū exceptioni declinatorie in. l. i. §. pterea. h. 7 ad pdicta facit 7 in. l. i. §. qđ ne qđ. h. scias tñ. nu. 28. fo. xcij.
- F**ideiussor pōt opponere exceptionē excussiois 3 pncipalē debitorē. si de nouo bōa sibi supuenerūt l3 antea sit scā ex cussio 3 eū in. l. i. §. si. h. nā exceptio 7c. 7 in. l. i. §. qđ ne qđ. versic. itē etiā p doctrina 7c. numero. 57. fo. xcvi.
- P**romittēs dare fideiussorē intelligit pmississe eū dare in ciuitate in qua pmissit 7 de hoib⁹ illi⁹ ciuitatis in. l. de minore §. pluris. h. 7 adduci pōt 7c. fo. xxxvj.
- P**er dationē fideiussoris de iudicio sibi qđ nō vī in iudicē cōsentire. in. l. i. §. qđ ne qđ. h. scias tamē 7 teneas mēti. 7 idē dicas in eo q satisfat de parēdo mādatis curie vt ibi paulopost 7c. nu. 28. f. xcij.
- F**ideiubēs p errorem corā iudice nō suo quē credebatur iudicē. nō vī in eū cōsentire. in. l. i. §. quis ne qđ. ver. sed 3m. in. d. c. iter monasteris. nu. 28. fo. xcij.
- F**ideiubēs corā iudice vt renocet tenuitā quā passus est ex pmo decreto nō pōt postea forū illi⁹ iudicis declinare in. l. i. §. qđ ne qđ. h. vñs in nota nu. 29. f. xcij.
- F**ideiussor si tenet aliquē p̄sentare infra certū tps sub pena nō cadit i penā si infra illud tps nō p̄sentauit eo qz nō fuit requisitus. l. vñs. §. cogniturū. h. 7 adduci etiā potest 7c. nume. 10. fo. cxx.
- F**iliatio qño p̄bet filiatio in. l. i. §. ad questionē. h. vñs. vltius Bar. colligit. 7 in. l. de minore §. pluris. ver. itē fama 7 in. l. extraneo. §. i. circa fin. nu. 3. fo. cxxj.
- L**icet vxor tpe quo stat cum marito habeat rem cū alio s̄no amasio attamē filius indenatus nō dicit filius amasis 3 mariti. in. l. i. §. ad questionē. versic. 7 teneas mēti. nu. 34. fo. xj.
- N**atus ex cōcubina in domo retēta p̄sumit filius cōcubinarq pot⁹ 7 alterius in. l. i. in. §. ad questionē. ver. 7 teneas mēti nume. 33. fo. ea.
- F**ilius nat⁹ ex vxore titi habitāte cū ipso titio p̄sumit esse filius titi 7 nō adulteri. etiā si vxor cōfiteat illū esse filium adulteri in. l. i. §. ad questionē. h. quinimmo fortius. nu. 35. fo. eadē.
- F**ilius filio an aliquo casu liceat occidere patrē in. l. i. §. pterea versic. alius est etiā effectus 7c. nu. 68. fo. xxxv.
- F**ilia renūciās hereditati paterne cū iuramento pōt illā postea petere ex causa de nouo supueniēte in. l. i. §. si. h. 7 facit etiā 7c. 7 ibi parū post in ver. pro quib⁹ optime facit. nu. 27. fo. xlvj.
- F**ilius spuri⁹ p ingressum religionis efficit legitimus in. l. i. §. si. versic. item etiā adduci. nu. 32. fo. xlvj.
- F**ilius spuri⁹ sicut nō succedit patri. ita pater nō succedit ei in. l. i. §. quis viduam versic. 7 pro istis etiā facit 7c.
- F**iliusfamilias nō pōt esse i iudicio sine cōsensu patris. etiā in iudicis summa r̄is 7 executiuis in. l. i. §. quis ne questio ver. p quo facit 7c. nu. 8. fo. xcij.
- F**iliusfamilias nō pōt esse i iudicio sine p̄sensu p̄ris. Et ideo cautela est vt pars timēs succūbere i cā opponat q aduersarius suus est filiusfamilias 7 q nō potuit esse in iudicio sine cōsensu patris. 7 p cōsequens q iudicis est nullū de quo

Tabula Hippoliti.

- late in. l. si quis ne qd. ver. constat etiam de
utilitate 2c. nu. 50. fo. xcv.
- F**ilius et vxor rebellium mortuis rebellibus
poterunt stare in ciuitate 13 ipsi rebelles
non possent stare in ciuitate ex forma sta-
tuti l. si. h. ite adde qd. state. n. 38. f. cxliij.
- F**isionomia mala fisionomia nocet reo
cris qz facit ipm psumi pcliu ad scele-
ra. Et si tr bda fisionomia pdest reo in
l. i. ver. et pro istis facit 2c. nu. 71. fo. viij.
- F**orensis veniens ad hac ciuitate non pot
gi satisfacere inimico suo de illo non offen-
dendo in. l. i. §. pterea ver. quarta decla-
ratio 2c. nu. 85. fo. xxvj.
- F**rater an fr possit esse testis p frē l. i. §.
ad qone ver. limita et pdicta nu. 6. f. ix.
- F**ratres si ex dispositione testatoris de-
bet stare in cōione et bda cōicare sub pe-
na non cadit in penā ille frater qd non stetit
in cōione et non cōicauit bona qz ad hoc
non fuit requisitus in. l. vni. §. cogniturus
in ver. addi etiam pot nu. 12. fo. cxx.
- F**ructus si iudex in snia simpliciter di-
cit condēno te vt restituas rem. intelli-
gitur etia condēnare in fructibz qd de iu-
re veniūt in. l. pe. ver. et dicit multū egre-
gie nume. 69. fo. cxxvij.
- F**uga et fugiens idem operat pparatio ad
fugā et suspitio fuge qd operat ipa fuga
in. l. i. ver. et facit gl. 2c. nu. 48. fo. v.
- F**urca suspensū non pot deponi sine licētia
iudicis in. l. si. in ver. vltieri adde qd fur-
ca 2c. nu. 60. fo. cxliij.
- F**ur et furtū p furibz insignibz iudex non
dz pati aliquē aduocare in. l. i. in pn. h.
et inquātū supra posui. et in. l. vni. §. co-
gniturū. h. ite inquātū 2c. nu. 75. f. cxxv.
- Q**uā aliquā alicui fuit factū furtū et scit for-
te ex visu qd bona sua sunt in tali domo.
attamē non hz aliquā pbatōnē vel indi-
ciū qd dñm domus. iudex tñ habito suo
iuramēto dz mittere familiā ad qredūz
in illa domo in. l. i. ver. quero vltieri 2c.
numero. 41. fo. v.
- I**lle qd ingredit domū alicui vt furem. tñ
non puenit ad actū pfectūz furādī puni-
extra ordinē arbitrio iudicis in. l. de mi-
nore ver. qua aūt pēa 2c. nu. 40. f. lxxvj.
- F**urtū et dānū sunt diuersa et ideo stante
statuto qd de dāno dato credat sacramē-
to accusatoris non hz locuz in furto in. l.
- de minore in. §. tormēta in. l. col. versl. et
ideo state statuto. et in. l. maritus ver. fa-
cit etia pro predicta nu. 15. fo. cxxij.
- P**lura de famoso fure vt latrone vide in
l. vnus. §. cogniturū ver. ite inquātū. d.
fely. nu. 76. fo. cxxv.
- G**abella. De contractu nullo
l. si. ver. et dicit Bal. nume. 18. fo. cxliij.
- G**eminatio plura de virtute geminatio-
nis vide in. l. i. §. qdñi t ver. et ista doctri-
na 2c. quasi per totum nu. 2. fo. cxxix.
- G**eminatio verbi futuri tps ipotat ca-
nonē late sentētie l. i. §. questioni. ver.
et facit etia nā nu. 10. fo. cxxix.
- G**eminatio arguit magnā firmitatē an-
mi et ppositi in. l. i. §. questioni. ver. et sub-
dit nume. 10. fo. ead.
- G**eminatio vbi iteruenit ibi psumit ple-
na deliberatio in. l. i. §. questioni. ver. et
facit dictum Bal. nū. 12. fo. cxx.
- G**eminatio more tollit purgationē mo-
re in. l. i. §. qdñi. ver. sz vltra nu. 13. fo. ea.
- G**eneralitas restringit ad habilia in. l.
vni. §. cogniturū ver. ex quo possum
etia notare 2c. qd fallit nisi ex verbis le-
gislatoris appareat qd ipse voluerit etia
cōphēdere ihabilitas vt ibi paulopost
ver. attū talis gñalitas nu. 24. fo. cxxj.
- G**losa de glo. in. ij. §. si. de excusa. tu. vi-
de in. l. i. §. idē cornelio ver. vltieri que-
rit 2c. nume. 3. fo. xij.
- I**habilis et ihabilis.
Inhabilis sustētat p habile in. l. de mi-
nore in. §. tormēta. i. ver. sz vltra ibi dca
et in ver. et intm est verū 2c. nu. 12. f. lxxix.
- H**ereticus parat corrigi non audit si ge-
minata vice cecidit in heresi in. l. i. §. qd-
ni. ver. et hinc est. nume. 11. fo. cxxix.
- H**ereticus mortuus puni de heresi. nec
mors extinguit tale delictūz in. l. si. ver.
item hereticus nu. 57. fo. cxliij.
- H**omicidiū oē homicidiū hz in se dolūz
quātūcūqz pmittat a statuto l. i. pfe vel
marito. h. et facit et qd dī 2c. n. 7. f. lvij.
- H**omo male vel bone cōditionis et fame
§. non pcedit qd hōiem male cōditionis
et fame iudex pot non obseruare solēntia-
tes iuris in. l. i. ver. secundo qd qd tñ li-
mua vt ibi nume. 38. fo. liij.

Super titu. ff. de questioni.

- De** hōe bone cōditionis vite & fame in l. i. §. questionē ver. limita etiā hūc text. & in d. l. i. §. si. ver. §. ille q̄ renūciat & cum plu. ver. seq. nu. 10. fo. xlv.
- Idoneus** obligat⁹ ad aliqd dādū vel faciendū tali si nō pōt dare vel facere p̄ci- se illud quando p̄misit libera tñ dādo vel faciēdo rē equē idoneā l. i. §. cū q̄ dā. i. fi. §. p̄ qua doctrina & n. 13. f. xliij.
- Ignorantia** pbat p̄ iuramētū i. l. si q̄s ne nō. ver. & subdit qd̄ num. 46. fo. xc.
- Indefinita** an indefinita equipolleat vni uersali vide in l. i. §. si seruus ver. redeo modo nume. 21. fo. xix.
- Indiciū** indicia debēt p̄cedere torturaz aliter reus nō pōt torqueri in l. i. §. se cundo debēt & n. 6. fo. j.
- Non** sufficit q̄ iudex ipse recipiat testes sup̄ indicis: sed necesse est ad hoc vt tales testes faciāt indicii p̄tra res q̄ ipse reus sit citatus ad vidēdū deferri inra- mētū ipsiis testib⁹ alias sibi nō nocēt in l. i. ver. & aduertat ne erres nu. 7. fo. j.
- Copia** indiciorū danda est reo cū termi- no cōpetēt ad illa purgāda anteq̄ pos- nat ad torturā alias nō pōt torqueri in l. i. in prin. ver. iij. requirit & n. l. fi. ver. querit vltorius Bar. nu. 14. f. xli.
- Etiā** in crimine lese maiestatis indicia debēt p̄cedere torturā in l. i. ver. modo redeundo & n. l. pe. in ver. & primo q̄ hec regula nu. 34. fo. cxxv.
- Si** iudex h̄z liberū arbitriū in criminali- bus. tñ nō pōt ponere res ad torturā nō p̄cedētib⁹ indicis in l. i. in prin. ver. itē adeo est verū. & in l. pe. vers. itē amplia & n. 25. fo. cxxv.
- Ad** pbandū indicii remotū a maleficio duo testes requirunt in l. i. §. idē corne- lio ver. secus autē est. & in d. l. i. §. p̄terea ver. p̄terea contra dictū & n. l. de mi- noze. §. pluriū ver. q̄ aut & n. l. vnius facinoris. §. testes torquēdi. n. 2. f. cvij.
- Inimicitia** capitalis an faciat indicium ad torturā in l. i. §. p̄terea ver. mō his vi- sis & n. d. §. ver. vltorius pro comple- mento & n. 136. fo. xli.
- Dictū** inimici non capitalis an faciat in- diciū ad torturā in l. i. §. p̄terea vers. an aut dictum nu. 136. fo. xli.
- Dictū** impuberis non facit indicium ad
- torturā. sed ad inquirēdū in l. de mino- re ver. §. an dictū & n. 44. fo. lxxvj.
- Confessio** extrajudiciū facit indicium p̄ torturā in l. de minore ver. quero vltē- rius. sed an hoc habeat locū in cōfessio- ne minoris. vide ibi in ver. sequen. inci- piēt. an hoc habeat nu. 51. fo. lxxvij.
- Trepidatio** vocis. vacillatio. & inconsu- tia an faciāt indicii ad torturā. vide in d. l. de minore in §. pluriū vers. circa qd̄ & n. §. p̄dictā tñ doctrinā. n. 29. f. lxxij.
- Fama** elidit indicii exis q̄ accusatū vlt in- q̄sitū l. d. §. plū §. itē fama. n. 124. f. xc.
- An** ex indicis idubitatis possit reus ad mortē condēnari in d. l. repeti. vers. vi- deamus ergo hoc num. 14. fo. cxij.
- Ex** plurib⁹ indicis resultat plena p̄batio ēt ad condēnationē capitalē ēt q̄ ipube- rē & ex plurib⁹ indicis vel argumentis vehemētib⁹ pōt in cā criali indicari l. l. repeti. i. §. & facit dcm̄ Bal. n. 16. f. cxij.
- Indicia** idubitata q̄ sint. vide l. l. repeti. ver. q̄ aut sint indicia & n. 20. fo. ea.
- Si** reus in tortura confitē delictū & di- cit q̄ titi⁹ fuit ei⁹ socius in cōmittēdo ta- le delictū postea ad bāchū iuris negat illd̄ delictū cōmisisse an illa p̄ma p̄fessio faciat indicii ad torturā p̄tra titiū in l. l. repeti. ver. his visis nu. 21. fo. cxx.
- Confessio** facta corā denunciatore facit in- diciū ad torturā q̄ confitē in l. l. repeti. ver. & teneas mēti nu. 21. fo. ea.
- An** & q̄ dictū vnius testis faciat indicii ad torturā in l. vnius facinoris in §. te- stes torquēdi in prin. fo. cvij.
- Duo** testes singulares non coniungunt⁹ ad faciendū vniū indicii in l. vnius fa- cinoris in §. testes torquēdi ver. & scias etiā & n. nume. 3. fo. cvij.
- Indiciū** q̄nq̄ sumit q̄ aliquē q̄ primo d̄r vidisse seu inuentisse maleficiū in l. vni⁹ facinoris in §. seruo qui vltro ver. vniū tamē dico & n. 6. fo. cvij.
- An** vniū indicii iū sufficiat ad torturā in l. maritus vers. & primo Barto. hic. & in l. fi. ver. q̄rit postea Bar. nu. 8. fo. cxl.
- Ea** q̄ faciūt plenā p̄bationē in civilibus faciūt indicii in crialib⁹ in l. marit⁹. in ver. & teneas etiā mēti. nu. 11. fo. cxxi.
- Qd̄** q̄ sit male p̄ditiois & fame. nō ē suf- ficiēs indicii ad torturā sine alijs indicis

Tabula hyppolitii.

- In l. si. h. nā pht esse qdā. nu. 9. fo. xli.
- T**estis faciēs sēiplenā pbatōez facit idē
cū ad torturā l. si. h. itē subdit postea.
- Q**uō pbat idicū et p quot testes l. si. h.
qrit vltēr hīc Bar. quō ec. n. 12. fo. xli.
- I**nfamis lfamia feri nō admittit in testē
in cā ciuili ardua. in lege pma. in. 5. pte
rea. h. et p hac parte. nu. 58. fo. xxiiij.
- I**nfamis efficit ille q occidit bānitū etiā
statuto hīc pmittēt in l. patre vel mari
to. ver. attamē p illis. nu. 7. fo. lviij.
- I**nfinitas est euitāda nisi hba cōtrariuz
importent in l. vnus in. 5. cogniturum
ver. itē et vltra. nu. 34. fo. cxix.
- I**nmic⁹ et inimicitia idē iudicam⁹ de ini
mico qd de eo de quo dubitat ex verifi
milli rōne q debeat effici inimicus in l.
si. in. h. et hīc adde ec. nume. 51. fo. v.
- I**nmicus repellit a testionio l. pma. 5.
pterea in pñ. qd ēt h3 locū in criminib⁹
exceptis vt ibi qd tñ itellige de inimico
capitali tñ. vt l. d. 5. pte rea. h. et scias et l.
l. d. mīore. h. 5. teneas mēti. n. 13. fo. lxxij.
- I**nmicus nō admittit ad accusatū etiā
in criminibus exceptis in l. si. d. 5. h. pro
quo facit et in l. de minore in pñ. h. sed
teneas menti. nume. 13. fo. ea.
- E**tia inimic⁹ psumpt⁹ repellit a testionio
l. si. 5. pte rea. h. āplia ēt ec. nu. 3. fo. xxx.
- L**icet test⁹ dicat nullā habere inimiciā
5 est cōtra quē deponit attamē repellit
si subest causa inimicitie inter eos in l.
si. d. 5. h. āplia etiā. nu. 3. fo. ea.
- I**nmic⁹ antiqu⁹ recōciliat⁹ admittit in
testē sec⁹ in recōciliato de primor. l. si. d.
5. ver. intelligas tñ ec. nu. 5. fo. xxxi.
- I**nmico nō credit ēt i mori articlo l. si.
d. 5. h. āplia etiā hīc tex. nu. 4. fo. xxxi.
- Q**uis dicat inimic⁹ et quot modis in l. si.
d. 5. h. sed iuxta pdicta. nu. 8. fo. ea.
- Q**ui testificat 5 me in cā criali psumitur
mihī inimicus in l. si. 5. pte rea. h. et dicit
abb. nume. 13. fo. ea.
- I**nmicus dicit ille q est valde amic⁹ ini
mici seu ei⁹ affinis in l. si. d. 5. ver. modo
redesido. et ibi paulopost h. itē dicit ini
micus meus ec. nu. 52. fo. xxiiij.
- I**nmic⁹ itū dī ille q fuit detētus in vin
culis ab ipso titio in l. si. 5. pte rea. h. itez
dicit. nu. 48. fo. xxiiij.
- Q**ui mīnctus est mori alicui dicit eius
inimicus. Itē q nō osculat in ecclia bus
dat par. Itē dñr inimici illi q simul liti
gant. Itē q fuit expulsus ab aliquo de
domo sua. Itē inimic⁹ meus dicit q est
inimic⁹ fratris mei vel socij vel affinis
mei de qb⁹ oibus in l. si. d. 5. h. Itē dicit
seu psumit cū h. seq. nu. 48. fo. xxiiij.
- I**nmicus qd dicat relinquit arbitrio iu
dicis in l. si. 5. pte rea in h. Itē inimicus
quis dicat. nume. 53. fo. xxiiij.
- C**apitalis inimicus dī q t3 vxorē alteri⁹.
nā tunc dī eius capitalis inimicus. Itē
illi inter quos est cā criminalis vel cau
sa pecuniaria magne quātitatis in l. si.
d. 5. in h. et iō successiue. nu. 54. fo. xxiiij.
- C**apitalis inimicitia orit⁹ qñ quis minat
aliquē interficere. Itē inimicitia grauis
sima dī esse in casibus in quib⁹ dī fieri
atrox iuria. Itē ex h3b⁹ inturiosis orit⁹
capitalis inimicitia et orit⁹ etiā eo ipso q
qd offendit aliquē in psona vel in reb⁹.
Itē ēt orit⁹ capitalis inimicitia vbi mo
uet qd de statu vel de bonis oibus aut
de maiori parte bonorū in l. si. d. 5. h. si.
subdit etiā ec. nu. 54. fo. xxiiij.
- C**apitalis inimic⁹ dicit ille q occidit cō
sanguineū vel affine vlt⁹ q accusat de ca
pitali crimine in l. si. d. 5. h. Et dicit etiā
ibi Bar. numero. 54. fo. xxiiij.
- C**apitalis inimic⁹ titū dī ille q ipm vul
nerauit in facie in l. si. d. 5. h. Itē inimic⁹
capitalis titū. ec. nu. 55. fo. xxiiij.
- A**n inimicitia capitalis faciat iudiciū ad
torturā in l. si. d. 5. h. sic. modo h3 visis.
nume. 56. fo. xxiiij.
- E**ffectus inimicitie vide in l. si. dicit. 5. h.
modo h3 visis. nu. 60. fo. xxiiij.
- C**apitalis inimicitia facit psumi mādā
tū de interficiēdo pcessisse in l. si. d. 5. h.
alius est etiā. nu. 58. fo. xxiiij.
- I**nmicitia superueniēs inter testatorē et
heredē operat clausulā derogatoriā et
annullatiuā testi. in l. si. d. 5. h. alius est
etiā effectus. nu. 60. fo. xxiiij.
- I**nmicitia operat q fideiussoz pōt pete
re a debitore vt ipsuz liberet ab obliga
tione anteq soluat qñ inter eos orta est
inimicitia facto debitoris in l. si. d. 5. h.
Est etiā alius effect⁹. nu. 61. fo. xxiiij.
- I**nmicitia supueniēs inter fratres facit
vt nō succedat sibi adinuicē ab intellā

Superstitio. ff. de questioni.

- to. in. l. i. §. d. §. h. alii effectus. n. 63. f. xxxv.
- I**nimicus nō cogit esse aduocat⁹ inimi-
ci in. l. i. §. d. §. h. Est etiā alius effectus re.
Et excusat etiā notariū quo ad cōficiē-
dū instrumentū ⁊ hospitē quo ad hospi-
tandū vt ibidē. nu. 66. fo. xxxv.
- H**abēs inimicū pōt petere a iudice vt fa-
ciat sibi caneri de nō offendēdo in. l. i. §. d.
§. ver. alius est etiā effectus re. qd tamē
restringe vt ibi. nu. 68. fo. xxxv.
- D**ictū inimici capitalis nō facit indicīū
ad torturā in. l. i. §. pterea. h. vltērius p
cōplēmentō re. nu. 136. fo. xli.
- D**ictū inimici nō capitalis an faciat in-
dicīū ad torturā in. l. i. §. pterea. ver. an
asit dictū. nume. 136. fol. xli.
- S**uspect⁹ de capitali inimicitia repellit
a testimonio in. l. i. §. pterea. ver. teneas
etiā menti. nume. 137. fo. xli.
- C**asu quo inimicus capitalis sit recept⁹
in testē de facto nō recoualescit ei⁹ dictū
l3 sequat reconciliatio in. l. i. §. pterea
h. aliud etiā nota. nu. 138. fo. 41. Et in
l. pe. ver. Et facit quod voluit.
- I**nimicitia dī durare vsq; ad quartū gra-
dū. in. l. i. §. pterea. vers. scias etiā re.
num. 138. fo. xli.
- I**nimicitia pbat ex euidentissimis plectu-
ris i. l. i. §. pterea in fi. h. bis. n. 139. f. xli.
- I**nimicitia pueniēs facto pris cu3 teste.
an repellat ipm testē in. l. i. §. cū qd latro-
nes. in. ij. col. h. vltēri⁹ Bart. hic re. ⁊ in
eo. §. h. ⁊ l3 hec opi. num. 18. fo. xliij.
- A**n inimicus vtriusq; partis sit idoneus
testis in. l. i. §. cū quis latrones. h. vltē-
rius re. nu. 19. fo. xliij.
- I**nimicitia morte inimici nō ē extincta i
l. fi. h. adde etiā pdictis nu. 63. fo. xliij.
- I**mmunitas ventens i3 immunitatē sibi
cōcessam nō pdit eā si coacte venit ⁊ eā
in. l. i. §. pterea. h. sic. Et dicit Ludo. ro.
numero. 16. fo. xxi.
- I**mmunitas cōcessa alicui pp̄ numerū
liberorū an expiret si aliq; iporū moriant
in. l. etiā si redhibitus h. sic. ex quo dico
q dicta. nume. 5. fo. xxi.
- I**nnocēs ⁊ innocētia. vbi tractat de pbā
da innocētia testes domestici admittunt
in. l. i. §. ad qōnē. h. vltio p nunc re. Et
in. d. l. i. §. fi. in. j. col. h. p qd⁹ facit re. Et
in. l. vnus. in. §. cognitorū. vers. Item
- nedū. nu. 61. fo. cxliij.
- I**udex maleficioz pōt ex offō suo exami-
nare testes a parte nō pductos vbi qrit
de innocētia partis etiā ipsa pte nō po-
stulante in. l. i. §. fi. vers. vltērius ex hoc
tex. numero. 4. fo. xliij.
- S**i aliq; est in carcerib⁹ pdenat⁹ ⁊ ah cō-
dēnationē cōstat de innocētia ipsi⁹ tūc iu-
dex q cōdēnauit nō pōt eū absoluerē s3
d3 hoc scribere pncipi i. l. i. §. fi. h. Nota
etiā istum tex. nume. 71. fo. l.
- S**i ex forma statuti ptumaz d3 haberi p
cōfesso. atq; si liquet iudici talē absentiē
cōrumacē esse innocētē ⁊ nō culpabilē.
iudex nō pōt nec d3 eū cōdēnare in. l. i. §.
fi. h. ⁊ primo q licet. nu. 71. fo. l.
- S**i post cōfessionē ⁊ cōdēnationē liquet
de innocētia ipsi⁹ rei nō d3 ⁊ eū fieri exe-
cutio corporalis in. l. i. §. fi. h. quinim-
mo fortius. nume. 72. fo. l.
- S**taturū excludēs oēs exceptiōes nō ex-
cludit exceptiōē innocētie l. i. §. fi. h.
⁊ vltra pdicta re. nu. 74. fo. ea.
- S**i appet de innocētia rei annullat ei⁹ cō-
fessio quā fecit de delicto in. l. i. §. fi. h. ⁊
isti⁹ ē adde. ⁊ ibi vidē exēplū. n. 84. f. li.
- I**mpubes dictū impuberis nō facit indi-
cīū ad torturā. s3 ad inquirēduz. in. l. de
minore. h. sed an dictū talis. et vide in-
fra in verbo minor. nu. 44. fo. lxxvj.
- Q**uādo alr delictū nō pōt pbari tūc duo
impuberes pbat delictū in. l. de minore.
in pn. in h. s3 istud tñ puto. nu. 45. f. ea.
- I**mpossibile impossibilitas viciat dicta re-
stī. iō si dñt aliqd vidisse tpe nocti vbi
nō erat lumē ignis vñ cādelez h lucebat
luna nō valet eorū dictū nec pbat in. l.
i. in pn. h. ⁊ scias q nedū. nu. 63. fo. vñ.
- P**receptū iudicis impossibile est nulli⁹
momēti in. l. i. §. pterea. vers. ⁊ ideo di-
cit. nume. 117. fo. xxxix.
- I**mpossibilitas excusat ab excōicatiōe i
l. i. §. pterea. h. ⁊ dñt no. nu. 117. f. xxxix.
- I**mpossibilitas operat vt testm minus
solēne valeat vt puta tpe pestis in. l. i. §.
pterea. h. facit etiā re. nu. 121. fo. xxxix.
- I**nstātia finita nō p̄t progari ē ⁊ volūta-
te pris p̄terlocutoriā iudicis. in. l. si qd
ne qd. h. ⁊ facit ē ⁊ no. doctri. n. 97. f. xcix.
- I**nstrumenta de nouo repta nedū post cō-
clusionē in ch. s3 ē post instaz pht pducī

Tabula Hyppolit.

- ex clausula gñali. si qua mihi iusta cau-
sa 2c. §. fina. versicu. 2. pro hac opinione
nume. 5. 4. fo. xlix.
- ¶ Per instrumenta de nouo reperta renocat
intra lata vigore iuramenti necessarij de-
lati i defectu pbatonũ in. l. §. si. i. si. §.
alius est casus. in si. 2c. nu. 82. fo. lxx.
- ¶ Ille q̄ differt pducere infra vsq; ad finē
litis nō audit postea volēs illa pduce-
re nisi resectis expēsis in. l. p̄re vel ma-
rito ver. itē etiā vltra nu. 76. fo. lxxv.
- ¶ Instrumentũ p̄sumit esse tale quale appa-
ret in prima sui figura in. l. si q̄sne q̄stio
ver. 2. pro ista opinione nu. 161. fo. cv.
- ¶ Instrumentũ dicit̄ pbatio probata 2. ve-
ritas euident̄ nō pbāda in. l. si q̄s ne q̄s.
ver. 2. facit etiā nu. 162. fo. ead.
- ¶ An instr̄m sit de nouo reptus nec ne stat
iuramento ei⁹ q̄ illud pducit. q̄d tñ fallit
nisi talis pducet volēs al̄s fuisset plur⁹
i. l. marit⁹. §. nā claz ē. nu. 43. f. cxxviii.
- ¶ Intellectus ad intellectũ. l. si dictũ in. §.
si p̄romissero. ff. de euc. vide in. l. §. i. §.
p̄terea ver. 2. adduci p̄t nu. 15. fo. cxxi.
- ¶ Ad intellectũ. l. si hoc ē. ff. mādā. vide in
l. §. si. ver. 2. faciūt etiā q̄plura.
- ¶ Ad intellectũ. §. affinitatis isti. de nuptiis
vide in. l. si quis viduā nu. 2. fo. lxxij.
- ¶ Ad intellectũ doctrine Bar. i. l. multũ ite-
rest. ff. de p̄di. 2. demō. 2. in alijs locis di-
cētis q̄ p̄t̄ d̄z cōstare 2. liquere iudicidē
p̄sumacia aq̄t̄ p̄dēnet p̄sumacē. vel aq̄t̄
q̄ ad vltiora p̄cedat vide in. l. p̄re vel
marito ver. subdit ē. d. fely. 2c. cū dua-
bus colū. ibi sequētib⁹ nu. 46. fo. lxxij.
- ¶ Ad intellectũ. l. si. §. si. ff. q̄ me. cau. vid̄ i. l.
p̄re vel marito. §. 2. vltra p̄di. n. 60. f. lxxij.
- ¶ Ad intellectũ. l. cū seru⁹. ff. de ver. ob. vide
in. l. patre vel marito. §. vltimo 3. dictā
nume. 61. fo. lxxij.
- ¶ Ad intellectũ. l. in seruo. ff. de p̄ens. vi-
de in. l. diu⁹ ver. ideo p̄t̄ alr̄ dici nu. 2.
- ¶ Ad itellũ. l. māsiste turpitudis. ff. de iu-
reiurādo. vide in. l. de minore. in. §. tor-
mēta ver. de sc̄do ē. casu nu. 6. f. lxxvij.
- ¶ An intellectũ. l. theopompus. ff. de dote
p̄leg. vide in. l. de miore in. §. plurũ. §.
Et facit in simili 2c. Et ibi insertus ver.
Et p̄ prima opinione 2c. nu. 3. fo. lxxx.
- ¶ Interesse pbat̄ p̄ cōiecturas in. l. de mi-
nore in. §. plurũ. i. si. ver. Et subdit etiā
ipse 2c. nu. 77. fo. 88.
- ¶ Interpellatio cui incubat on⁹ pbādi in
terpellationē factā esse an affirmati vel
negati vide i. l. p̄re vel marito ver. 13 po-
ne q̄ creditor 2c. nu. 43. fo. lxxij.
- ¶ Interpellās aliquē nōle alterius d̄z p̄o
nā suā legitimare in. l. si q̄s ne q̄s ver. 2.
faciūt dicta p̄ glo. 2c. nu. 37. fo. cxxij.
- ¶ Interpellatio fieri d̄z a pte cui mora p̄-
deset in. l. vni⁹. §. cogniturũ ver. 2. adde
ēt do. Fran. are. nu. 14. fo. cxx.
- ¶ Processus null⁹ nō inducit interpellationē
i. l. si. §. Et dicit Bal. i. c. i. nu. 26. f. cxxij.
- ¶ Inualidũ inualida a p̄ncipio p̄pter ali-
quā inhabilitatē nō validant supueniē-
te habilitare in. l. pe. ver. visis modo di-
ctis 2c. cū pluribus ver. ibi sequētibus
2c. nume. 31. fo. cxxvi.
- ¶ Inuali. 2a nō sunt in cōsideratiōe in. l. si.
in ver. mō expedit⁹ de his nu. 16. f. cxxij.
- ¶ Iuramentũ in supplementũ pbatonis nō
p̄t deferri vigore vni⁹ testis deponētis
ñ p̄fiste i. l. §. 2. p̄dictis 2c. n. 67. f. vj.
- ¶ Iuramentũ cōphēdit cōnexa 2. depēdētia
in. l. §. in. §. diuus adrianus. ver. 2. marie
in tali dicto testis 2c. nu. 4. fo. cxxvij.
- ¶ Absolutio a iuramento nec petitio abso-
lutiōis ab ip̄o iuramento nō v̄z sine exp̄s-
sione cause in. l. §. p̄terea vers. Et qui
bus infero. Et in ver. nec etiā valet ibi
prope. nu. 101. fo. cxxvij.
- ¶ In absolutiōe a iurō requirit̄ cause cogni-
tio. in. l. §. p̄terea. §. Et iō videm⁹ in. l.
marit⁹. §. 3. iē scias etiā nu. 19. fo. cxxij.
- ¶ Iurās soluere debitori suo infra certum
ips⁹ 2. creditor medio tpe p̄dēnet 2. bona
sint p̄fiscata. tūc talis debitor nō soluēs
debito tpe nō erit plurius p̄pter hāc cāz
de nouo supueniētē in. l. §. si. ver. Et p̄
p̄dictis 2c. nume. 30. fo. cxxvij.
- ¶ Etiā post cōclusum in cā iudex p̄t defer-
re iuramentũ in supplementũ pbatōis in
l. §. si. ver. 2. faciūt etiā dicta p̄ do. Ant.
2c. 2. in. l. maritus ver. Circa q̄d venit 2c.
nume. 20. fo. cxxij.
- ¶ Iuramentũ i supplementũ pbatōis nō de-
fer̄ sup insolitis i. l. de minore in. p̄n. §.
Et iō dicit multũ no. Bal. n. 27. f. lxxij.
- ¶ Iuramento nō dirimunt̄ cause criminales
nec in ipsis criminalib⁹ defer̄ iuramē-
tũ in supplementũ pbatōis i. l. de mino

Super titu. ff. de questioni.

- re l. 6. tormēta. qđ āplia ēt pcedere 2 lo-
cū hfeī cā criali ēt ciuilitē mota. vt ibi
de quo ēt late in l. marit⁹. h. qrit postea
Bar. 2c. Et infra ver. iij. nu. 13. fo. cxxxi.
- ¶** Si qđ petūt iurē deferri aduersario cas-
su qđ iudex nolebat eū deferre tñ ex quo
ps volūtariē petijt tale iurē deferri nō
poterit postea rescidere sniaz ex nonis
pbatidib⁹ supueniētib⁹ l. vni⁹ l. 6. fi. h.
3rē facit ēt singlare hū. n. 28. f. cxxviii.
- ¶** Iuramētū in supplemētū pbattonis nō
est deferendū ei qđ semiplene pbanit qñ
ipē nō pōt scire veritatē rei l. marit⁹ ver.
2 ex prima solutione nu. 7. fo. cxxx.
- ¶** Iuramētū nō deferē i supplemētū i mī-
monialib⁹ nec ēt i bhicialib⁹ in l. mari-
tus ver. pro quib⁹ facit 2c. Et ibi in ver.
sequenti nume. 14. fo. cxxxi.
- ¶** Iuramētū pōt deferri in cā criali in qua
agit de pena pecuniaria. vel in cā criali
ciuilitē intētata l. marit⁹ in fi. ver.
scias tñ qđ pdicta 2c. nu. 16. fo. ea.
- ¶** In iurō deferēdo pars est citāda l. ma-
ritus ver. mō ego qro 2c. nu. 18. f. cxxxi.
- ¶** Iuramētū in supplemētū pbatidōis quo
tpe possit deferri in l. marit⁹ ver. istis vt
fi. 2c. 2 ibi in ver. sequēti. qñ possit peti
a pte deferri tale iuramētū 2c. 2 an post
cōclusum in cā 2c. nu. 20. fo. ea.
- ¶** Iuramētū pbatidōis nō deferē illi qđ als
iurauit falsū 2 sic piuro in l. marit⁹. h.
mō qri pōt 2c. nu. 37. fo. cxxxi.
- ¶** Iuramētū viliū psonarū nullū h3 pōd⁹
2 qñ p nihilo reputat in l. marit⁹ ver. 2
pro predictis faciūt nu. 40. fo. cxxxi.
- ¶** In casib⁹ in qb⁹ solet stari iuramēto ali-
cui⁹ nō stat si est psona suspecta l. ma-
ritus ver. itē pdictis nu. 43. fo. cxxxi.
- ¶** Iuramētū i supplemētū pbatidōis nō de-
ferē vsurario nec ei 3 quē ē vehemēs p-
sumptio qđ dicat falsū. itē nec spurio in
l. marit⁹ ver. itē scias ēt nu. 48. fo. ea.
- ¶** Iuramētū calūnie an deferat in crialib⁹
in l. maritus in fi. 2c. nume. 51. fo. ea.
- ¶** Statutū disponēs phibitōe certi actus
nūq̄ h3 locū si in talij actu iuramētum
interuenit in l. pe. ver. etiā facit etiā nā
statutum 2c. nu. 66. fo. cxxvii.
- ¶** Iuramētū meū extortū an 2 qñ obliget
iurātē l. pe. h. qz rhdeo. n. 76. f. cxxxi.
- ¶** Iuramētū nō firmat 3cū ipso iure nul-
lū l. l. pe. ver. 2 p illo dicto nu. 77. 4. ea.
- ¶** Iurē nō firmat 3cū simulatū l. l. pe. in
fi. h. 2 p ea facit optle al. nu. 78. fo. ea.
- ¶** Iuramētū nō est deferēdū ei quē veris-
mile est deterare 2 falsū dicere in l. pe.
ver. sed ista opinio nu. 84. fo. ea.
- ¶** Iuratoria cantio pstat a paupe vā a for-
se qđ nō pōt satisfāre cū ghali tñ hypothe-
ca bonoz suoz in l. 6. pterea ver. 2 ad
hoc dicēdū moueor nu. 113. fo. cxxviii.
- ¶** Releuat a satisfātiōe p iuratoriā cau-
tionē pdit illud pūlegiū si semel pstitit
iuratoriā cantioez 2 fuit piur⁹ l. marit⁹
h. 2 iō dicit Bal. in auc. 2c. n. 37. f. cxxxi.
- ¶** Iudeus qđ de prio est effect⁹ xbian⁹ nō pōt
esse testis 3 christianuz l. l. 6. pterea. h.
p qbus etiā facit nu. 4. fo. cxxxi.
- ¶** Iudei fili⁹ veniēs ad fidē xpi nō pōt exhe-
redari a pte l3 antea cōmiserint cām in
gratitudinis cōtra eū in l. 6. fi. ver. idē
est in filio nume. 18.
- ¶** Si pducit scriptura hebrei coraz indice
xpiano qđ nescit legē talē l3az tūc stabit
dicto vni⁹ hebrei qđ sciat legere illā l3az
l. l. si qđ ne qđ. ver. ex quo tex. dicit 2c.
- ¶** Iudex in causis criminalib⁹ iudex ipse
met debet examinare testes 2 nō d3 hoc
cōmittere notario nisi ex cā in l. 1. in pñ-
cipio. ver. vñ. requirit 2c. nu. 16. fo. 4.
- ¶** Iudici exequēti de facto pōt resisti l. l. 1. in
pñ. in. vñ. col. ver. aliud etiā sequeret 2c.
2 in l. edictū ver. 2 si officiales.
- ¶** Iudex nō seruās ordinē iuris dicit intus
ste facere 2 sibi potest resisti in l. 1. in pñ.
ver. qñ aut 2c. nume. 30. fo. iij.
- ¶** Iudex ponēs aliquē idebite ad torturā
punit pena capitis l. l. 1. in pñ. in ver. se-
queret ēt nu. 32. f. iij. qđ itellige qñ hic
dolose fecit secus si nō dolose vt ibi 2c.
- ¶** Verba iudicis posita i snia videlicet vi-
so libello visa lit. cōtesta. visa citatione
2 similia nō pbanit qđ ipse iudex viderit
pdicta in l. 1. 6. si qđ dicat ver. facit etiā.
nā si iudex 2c. nu. 10. fo. xx.
- ¶** Iudex nō pōt tāq̄ suspectus recusari qñ
causa suspicionis prouenit aperte in l.
1. 6. cū quis latrones in scōa col. ver. 3rē
pro opiniōe Bart. 2c. Et in eo. 6. ver. Et
pro hac parte facit 2c. nu. 18. fo. xliij.
- ¶** Iudex pōt ex officio suo vsq̄ ad sniaz in
terrogare partes in l. 1. 6. ver. fi. vlti⁹

Tabula Hyppolit.

- circa hanc materiā. qđ tñ limita 2 restrin-
ge vt ibi. hñ. Et inquātū superi^o dixi 2c.
nume. 68. fo. l.
- I**udex vidēs sniam intusā nō dz eā exe-
q. 3 post^o dz renūciare officio l. l. in. 5.
ñ. 7. teneas etiā mēti 2c. nu. 75. fo. l.
- I**udex nō admittēs defensōes iuris ita
punit sicut nō admittēs defensōes ve-
re innocētie. in. l. 1. 5. hñ. 2 vide etiā Bal.
2c. nu. 92. in fin. fo. liij.
- I**udex si temere inquisiuit. 2 ideo absol-
uit reū tenet sibi ad expēsas factas in. l.
patre vel marito. in hñ. 2 vide Bald. 2c.
nume. 19. in fin. fo. lix.
- I**gnorātia iudicis nō redit nullū illū qđ
h3 hitatis fundamētū l. l. pñe vel mari-
to. l. hñ. Et pmo. q2 Bal. 2c. nu. 52. f. lxiij.
- L**icet iudex nō viderit vel examinauerit
acta. tñ ppter hic snia nō est nulla ipso
iure in. l. pñe vel marito. in hñ. 3iē cōtra
dictā doctrinā 2c. nume. 57. fo. lxiij.
- I**udex ē delegat^o pōt facere grām cōtu-
macti expectādo eum in die sequēti in. l.
questionis modum versū. 2 vltra predi-
cta 2c. nu. 67. fo. lxxvij.
- I**udex si pōt aliqd ex officio suo et illud
nō facit nō pōt tñ de eo cōqueri pars in
l. questionis modū hñ. Et facit dictum
Bal. 2c. nu. 68. fo. ead.
- I**udex in crialib^o pcedēs iniuste fauore
vl odio tenet. l. cor. 8 siccaris l. l. qōnis
modū. hñ. 2 adde ēt hic 2c. nu. 77. f. lxiij.
- I**udex inferēs terrore reo fingens velle
eū mori facere. si ex tali terrore vere mo-
riat ipse reus. an iudex teneat 2 qua pe-
na. in. l. de minore in principio ver. mo-
do cōsequenter 2c. fo. lxxij.
- I**udex solus sine notario. an possit exa-
minare testes in. l. de mīore. 5. plurium
hñ. qđ aut ecōtra 2c. nu. 22. fo. lxxij.
- I**udex se informat de fama sine ordine
iudiciario in. d. 5. plurū versū. vltierius
scias 2c. nu. 106. fo. lxxij.
- I**udex pcedēs ad vltiora vñ tacite p-
nūciare excepta nō obstarē in. l. si quis
ne qđ. hñ. 2 teneas mēti 2c. qđ limita 2 am-
plia vt ibi 2 infra in. iij. hñ. 2 vide ēt in. d.
l. si qđ ne qđ. hñ. vel scias 2c. Et ibi. hñ. Et
facit ēt in ratione sui 2c. nu. 98. fo. xcix.
- E**xceptio suspitiōis iudicis dz an ola op-
poni l. l. si qđ ne qđ. hñ. Et subdit ēt 2c. Et
- idē dicas in recusatiōe iudicis vt ibi 2c.
numero. 17. fo. xcij.
- I**udex si pnūciat se iudicē cōpetēre 2tali
pnūciatiōe nō sit appellatū legitima 2
psona sua. l. l. si qđ ne qđ. in. vñ. col. hñ. le-
gitat ēt. qđ tñ limita vt ibi 2c. n. 20. f. e.
- L**icet pcessus iudicis ad vltiora hēat
vim interlocutorie vt videat iudex re-
pellere exceptionē oppositā tñ hoc fal-
lit nisi opposita sit exceptio defect^o iuris
ditiōis corā iudice 3 ipm iudicē. nā ta-
lis exceptio nō rejicit p pcessu ad vlti-
riora. 3 requirit expñsaz pnūciatiōe l. l. si
qđ ne qđ. hñ. Et aduertat. nā 3 2c. Et ibi.
hñ. teneas ēt mēti. nu. 35. 2. 99. fo. xcij.
- Q**u iudex pcedit ad vltiora ps ita po-
terit appellare. sicut posset appellare si
iudex expñse interlocut^o ēt l. l. si qđ ne qđ.
hñ. Et subdit q hoc casu. nu. 92. fo. xcix.
- I**udex tacite nec expñse nō pōt supplere
defectū iuris naturalis existēt in pso-
nas litigātū in. l. si qđ ne qđ. hñ. 3iē etiā
possunt nu. 94. fo. ead.
- U**bi iudex fundit^o caret iurisditiōe nō vñ
validare iudiciū p pcessum ad vltio-
ra in. l. si quis ne qđ. hñ. pro quib^o opti-
me faciunt nu. 99. fo. c.
- S**i iudex pnūciat se iudicē cōpetēre 2 nō
sit appellatū vlz pcessus deinde fact^o. 3
funditus careat iurisditiōe in. l. si qđ ne
qđ. hñ. secus aut. nu. 100. fo. ead.
- P**recipitata volūtas iudicis dñ nouerca
iusticie. 2 ideo si iudex habito processu
statim fert sniam. nō vlz in. l. statuliber
ver. 2 vltra pñdicta 2c. 2 ibi in ver. 2 facit
optime num. 12. fo. cix.
- S**i iudex tenet infra certū tps expedire
pcessu sub pena nō cadit in penā si illū
nō expediuit eoq nō fuit ad hoc requisit^o
a pte l. l. vñ^o l. 5. cogniturū. n. 4. f. cix.
- S**uper nō petitis iudex non dicit sedere
in. l. vñ^o in. 5. cogniturū. hñ. 2 sernit etiā
pñdictis. nu. 19. fo. cxxj.
- I**udex vt suspectus nō pōt recusari post
cōclusionē i cā l. l. marit^o. hñ. 2 facit opti-
me qđ voluit Joā. an. 2c. qđ tñ limita vt
ibi nisi suspitio superuenisset post con-
clusum in cā. nn. 28. fo. cxxij.
- P**ropter sniam nullā iudex non facit litē
suā in. l. si. ver. 2 ideo dicit Bal. in. l. l. 5.
hec verba nume. 19. fo. cxiij.

Super institu. ff. de questionib.

- I**udex malefactor qñq̃ pōt dare tutore in. l. si quis ne qđ ver. aliud est etiā casus 7c. nume. 117. fo. c.
- J**urisdicō sup pñcipali extendit ad cōnexa i. l. i. §. diu⁹ adrian⁹. nu. 10. f. xxi.
- J**urisdicō pbat p famā i. l. de mīore l. §. pluris ver. adde etiā nu. 81. fo. lxxvii.
- J**urisdicō delegati finit p mortē delegat⁹ i. l. si. §. itē finit iurisdicō 7c. n. 39. f. cxli.
- L**audū latū nō pcedere cōpromisso est nulluz nisi qñ ferebat arbitrer dixisset viso cōpromisso in nos scō 7 ptes fuissent pñtes 7 nō cōtradixissent. qz tñc vñ i. l. i. in. §. si qđ dicat in. §. qđ adde tñ in simili 7c. de qua materia ē vide i. l. pe. §. 2 facit vltra pmissa qđ egregie dicit 7c. n. 35. f. cxxxvj.
- L**audū nō pōt ratificari a partibus ante qđ ferat in. l. pe. ver. qđ tamē an sit verum 7c. nume. 37. fo. cxxxvj.
- L**aycus. Si laycus cōmittit delictū quo cōmissio ingreditur religionē a quo iudice puniat in. l. statuliber nu. 4. fo. cvliij.
- L**aycus deponēs 3 clericū facit indicū ad torturā cōtra eū in. l. maritus. §. 2 teneas etiā mēt. 7c. nume. 11. fo. cxxi.
- L**egatū renocat p inimiciā supueniētē iter testatorē 7 legatariū qñ scō legatariū supuenit. sec⁹ si scō testatoris i. l. i. §. pterea. §. ali⁹ est effect⁹ inimicitie. nā legatū 7c. 2 in. d. l. i. §. cū qđ latrones. §. 2 facit dicitū bart. nu. 7. fo. xliij.
- L**egitimatio in qua solū narratū est legitimādū natū esse ex adulterio nō tñ si ipse legitimādus sit nat⁹ ex adulterio gemiato. f. ex duob⁹ cōiugatis i. l. i. §. qđ ni. §. 2 facit no. verbū 7c. nu. 11. fo. xxi.
- A**nte oīa legitimāda est psona etiā in iudicio summario in. l. si qđ ne qđ. ver. pñmo igit 7c. nume. 7. fo. xcij.
- L**icer cōfessus nō possit opponere de nō ordine iudiciū. tñ pōt opponere de illegitimatiōe psonē in. l. si qđ ne qđ. §. pōt etiā ampliari 7c. nu. 9. fo. ead.
- S**tante statuto qđ 3 sniam nō possit opponi aliqua exceptio tñ poterit opponi exceptio psonarū in. l. si quis ne qđ ver. pōt etiā alio modo 7c. nu. 10. fo. ead.
- P**rius legitimāda est persona iudicis qđ partū in. l. si quis ne qđ. ver. scias etiā 7c. nu. 16. fo. xcij.
- P**er cōstitutionē pcuratoris ad rñdēdū corā iudice quis nō vñ legitimare psonā iudicis in. l. si quis ne qđ. ver. 7c. n. 33. fo. xcij.
- Q**ñ iudex est interlocut⁹ psonas esse legitimas. tñc nō pōt aliquid obici 3 psonas in. l. si qđ ne qđ. §. vñteri⁹. vñ in qñlibus 7c. qđ tñ limita nisi hec facta sint in absentia partis. qz tunc poterit opponi nō obstatē tali pñciatione. in. d. l. ver. 3 ita tñ duo vñtima 7c. nu. 93. fo. cxi.
- A**n per taciturnitatē partis inducat legitimatio psonē inhabilis in. l. si qđ ne qđ ver. quero vñterius nu. 104. fo. c.
- P**lures sunt casus in quib⁹ legitimatio psonē nō requirit. sed quilibet admittit qđ enumerant in. l. si qđ ne qđ. ver. 7c. aliqui etiā similiter. nu. 118. fo. c.
- L**egitimāda est cā an oīa in. l. si qđ ne qđ §. postremo vñtra oīa 7c. nu. 189. f. cvij.
- L**ibellus petēs copīā libelli nō dñ in iudicē cōsentire in. l. si quis ne qđ ver. vñtmo teneas etiā mēt. nu. 35. fo. xcij.
- L**iberatio sup pñcipali extendit ad cōnexa in. l. i. §. diuus adrianus verfic. Et subdit etiam. nume. 11. fo. xxi.
- L**is idē operat⁹ tñmor vñtis quoad transfactionē faciendā in. l. i. verfi. Et faciunt etiā optime dicta. 7c. nu. 49. fo. v.
- L**iber mercatoris l3 pber est vñp qñ scriptura ipsi⁹ libit cōtinet cāz als nō pbat in. l. i. §. pterea ver. Adde etiā qđ licet 7c. numero. 105. fo. xxxvij.
- L**ex p nō vñtum nō tollit lex qñ holes nō sunt vñ lege eo qz casus nō venit i. l. i. §. pterea in fin. verfi. Et facit ad idem 7c. numero. 38. fo. xxxij.
- L**icētia si data est alicui licētia de faciēdo molēdinū in flumine publico si ille habebat iā factū molēdinū poterit illū retinere virtute illius cōcessionis vel licētie in. l. pe. verfi. Et faciunt dicta per Paul. de castro. nu. 48. fo. cxxxvij.
- S**i papa concessit licētiā epō vel abbati vñ possit facere testm de redditib⁹ bñficiorū talis licētia extēdit etiā ad testm de dictis redditib⁹ antea factū i. l. pe. §. Et faciūt dicta p Alex. 7c. n. 5. f. cxxxvij.
- L**ittera lre testimoniales an faciāt plenā fidē in. l. si qđ ne qđ. §. ali⁹ est ēt mo⁹ dus. Et ip eadē. l. §. Et p hac cōclusiōē

Tabula Hyppolit.

- ¶** credit dictis litteris etc. Cū ver. sibi se
quenti nu. 185. fo. cvj.
- ¶** An p lras credētie pbet mādātum. vide
in. l. si qd ne qstio ver. posset etiā in hac
materia etc. nu. 188. fo. cvj.
- ¶** Locatoz pōt cōpellere cōductozē relaxa
redomū cōductā qñ vult eā reficere. sed
an illa refecta possit cōductoz cogere lo
catorē ad retradeñ. sibi dictā domū i. l.
etiā si redhibitus ver. Adduco etiā etc.
nume. 16. fo. xcj.
- ¶** Mala fides pbat p tamā
i. l. de minore
s. plurium ver. Adde etiā q sciētia etc.
numero. 83. fo. lxxvij.
- ¶** Malitia malitjz hōim est obutādū re
cta vel indirecta via adeo q pmittēs nō
molestare furē sibi demonstratū nō tenet
hoc sibi demonstrato obseruare. s3 pōt
eā agere in. l. j. s. cū qd latrones ver. Et
ibi inter cetera etc. nu. 4. fo. xli.
- ¶** Mal^o s3 semel malū semp psumit adeo
q si plures sunt torquēdi nescit a quo
si vn^o ipsoz alis cōmisit tale delictū pro
pter qd est fieda tortura debet ab illo
incipi in. l. j. in pan. ver. Et in hoc passu
etc. nume. 74. fo. viij.
- ¶** Semel periurus semp psumit periurus.
et semel malus semp psumit mal^o in. l.
maritus ver. modo queri pōt etc. Et ibi
vsq ad finē legis nu. 37. fo. cxxvij.
- ¶** Mādās et mādātari^o an mādātari^o pos
sit eē testis s3 mādātē i. l. j. s. diu^o ant. in
fi. ver. an aut mādātarius nu. 9. fo. xij.
- ¶** An mādātari^o homicidij possit excusare
mādātē vt eū liberet a pena mortis di
cēdo se occidisse illū motu proprio tāq
suū inimicū. et nō ex mādato illius in. l.
j. in. s. diuus ant. ver. an aut mādātari^o
etc. nume. 10. fo. eas.
- ¶** Defensioes facte p reo an p sint mādato
ri i. l. j. s. fi. h. mō redeūdo nu. 70. fo. l.
- ¶** Re^o p fessus delictū pōt sine nouis indi
cijs repeti i tormentis vt manifestet mā
dantē in. l. repeti. ver. et teneas mēti etc.
numero. 26. fo. cxv.
- ¶** Mādātū iudex ex offō suo pōt petere vt cō
parēs in iudicio noie alteri^o oñdat mā
datū et legitiet psonā i. l. si qd ne qd ver.
itē et vltra pdicta nu. 13. fo. xcj.
- ¶** Solēnitās mādātū nō psumit ex diuina
nitate ipis in. l. si qd ne qd ver. vltterius
hic habemus nume. 103. fo. cc.
- ¶** In casib^o in qb^o qlibet admittit sine mā
dato. nō admittit in mulier pupill^o vel
al^o q verisimiliter nesciret rē diligēter tracta
re in. l. si quis ne questio. in. pñ. ver. ad
uertat in numero. 144. fo. clij.
- ¶** Mādātū si est factū in longinquis pñib^o
an probet illū esse pcuratorē q in eo cō
tinet i. l. si qd ne qd. ver. qrit vltter^o post
pdicta etc. nume. 157. fo. clij.
- ¶** Mādātū an probet p lras credētie. vide
in. l. si qd ne questio ver. posset etiā in
hac materia etc. nume. 188. fo. cvj.
- ¶** Mādātū finit morte mādātis i. l. si. ver.
itē mors tollit nu. 35. fo. cxlij.
- ¶** Maleficiū. Si occisus est aliqds puta ri
tius et null^o adsit testis. si tñ sunt testes
de inimicitia rē de vibratione gladij s3 illū
facta a seio et testes de fuga ipsi^o se. et de
publica voce et fama pbatū est malefici
cū factū p seipū in. l. de mino. s. plurimū
ver. et teneas mēti nu. 64. fo. lxxv.
- ¶** Maleficiū si est liqdū p pbatōes male
facit iudex ponere reuz ad torturā. imo
tenet ipe iudex in sindicatu in. l. repeti.
ver. et ideo dixit Ang. etc. et in eadē. l. ver.
quero vltter^o iudex nu. 22. fo. cxv.
- ¶** Marit^o h3 p tātē castigādū vxorē mode
rate in. l. j. in. s. ad questionem ver. attā
mē doctrinā nu. 5. fo. ix.
- ¶** Maritus et vxor iunt vnū corpus et vna
aia et hñt maximā cōnexitatē in. l. j. in. s.
seruum mariti nume. 1. fo. xvi.
- ¶** Maritus expellēs vxorē de domo tenet
eā alimētare extra domū. sec^o aut si ipsa
temere recedit a marito in. l. j. s. cū quis
latrones ver. pro quib^o etc. nu. 13. f. xliij.
- ¶** Si marit^o incipit hgere ad iopā et vxor fa
cit sibi psignare dotē. postea marit^o effi
cit diues an cesset talis cōsignatio i. l. et
si redhibet^o. h. et facit no. hñb. n. 8. f. xcj.
- ¶** Masculinū genus in penalib^o et odiosis
nō cōphēdit femininū in. l. si qd viduā
ver. expeditis etc. nu. 4. fo. liij.
- ¶** Qñ hda legis vlt statuti pñt sic adaptari
feminis sicut masculis. tunc masculinū
concepit femininū in. l. si qd viduā
ver. qz immo etc. nume. 5. fo. lv.
- ¶** Matrimonij. Si mñmonij est fctū in
gradu phibito h3 supueniat dispētiō

Super titu. ff. de questionib.

in filij an nati non erunt legitimi l. l. pe. h. l. 3. ultra adducta p. eu. 2c. n. 4. f. cxxvii.
Mediator offensus mediatoris rixae dum volubat offeder. iuriam iherere an puniat l. l. d. minore. h. 2. facit d. 3. ang. n. 38. f. xlvj.
Mendacium an sit sufficiens indicium ad torturam. vide l. l. ff. post principium. in ver. ult. rursus Bar. hic num. 6. fo. cxl.
Mens statueris et tacita h. p. expressa et seruari d. 3. magis q. verba in. l. l. si q. vidua ver. quoniam immo mens nu. 12. fo. lv.
Sicut alio pferit corpr. ita mens et letitio pferit h. bis. 2. sufficit h. e. mere legis l. 3. verba deficiat. imo et si h. ba eent sua debemus attendere mere in. l. l. si q. vidua ver. quoniam immo mens nu. 12. fo. ead.
Mens testatoris pdominat q. q. d. omisum sit l. l. si q. vidua. ver. Et facit enia q. d. dicimus 2c. nume. 12. fo. lvj.
Merua torture equiparat torture in. l. l. in pn. ver. vlt. in qua. nu. 42. fo. v.
Si iudex iherit reo timore mortis fingens eu velle mori tradere et ipe re. ppter tale timore moriat. an iudex teneat et qua pena in. l. de minore ver. mo. cosequeter quero 2c. num. 17. fo. lxxij.
Mer. torture intelligit durare vbiq. durat eade. torquedi p. as l. l. pe. h. Et subdit q. d. hoc suadet 2c. n. 14. f. cxxiiij.
Mercator mercatores fallit cessantes et fugitiui pnt torqueri vt indicet pecunias sibi dadas ad mercadu. quas nuc. deneget h. e. l. 3. dicu. illas pdidisse in. l. diu. ver. ex quo dicto refert nu. 6. fo. lxxj.
Minor minori accusato vel inquisito de crim. d. 3. dari curator als p. fello sua et p. celsus p. eu. fact. est null. in. l. l. in pn. ver. viij. requirit. et in. l. de minore ver. quero vlt. rursus num. 54. fo. lxxvij.
Minori. xvj. anis accusanti aliqued. d. 3. dari curator als no. v. 3. q. d. agit l. l. l. i. pn. h. Et adde q. nedu. p. dicta 2c. nu. 18. fo. iij.
Si minor p. fello delictu. an restituat in l. l. i. pn. i. v. col. h. An at si minor 2c. Et l. l. d. minore. i. pn. h. An aut 2c. n. 58. f. lxxvij.
Si ex forma statuti minor vlt. inter no. pot. p. here sine pntia p. sanguineor. si illi co. sanguinet no. adsunt. l. 3. snt i. loco remoto poterit p. here sine illis et valebit p. c. in. l. l. g. p. terea. i. fi. h. Et id. dicit no. Bal. Et id. dicas q. n. tales co. sanguinet eent

pntes et nollit p. sentire vt ibi i. h. Et id. dnt 2c. Ma. tuc. valebit p. c. cu. auctoritate iudicis vt ibid. nu. 28. fo. xl.
Minor q. spore p. fello delictu. suat. i. ter uadis vel coacte p. fello e. i. tortura l. i. i. d. p. cedentib. an possit petere rest. ne l. i. integr. aduet. tal. p. fello in. l. l. l. g. fi. h. vlt. p. coplemeto 2c. nu. 96. fo. liij.
Minores. xij. anis torq. no. pnt l. l. editum vers. 3. te nec minores. Et in. l. de minore. in pn. h. j. q. ro. 2. in. l. ex libero in. g. de minore 2c.
Minor admittit in teste q. n. veritas aliter haberi no. pot. in. l. diuus ver. p. quo dicto facit 2c. nu. 7. in fi. fo. lxxij.
Mictu. minoris in criali. est ipso iure nullu. in. l. de minore vers. q. ro. mo. vlt. 2. Ideo publicatis attestacionib. poterit opponi p. tale dictu. l. 3. a p. ncipio no. fuerit p. testatu. 2c. vt ibi 2c. nu. 43. fo. lxxvj.
Mictu. i. p. ueris no. facit i. d. i. ad torturam l. 3. solu. ad inquirendu. l. l. de minore. in pn. in fi. ver. An dictu. nu. 44. fo. lxxvj.
Confessio minor. ex iudiciu. an faciat p. eu. i. d. i. ad torturam sic p. maior. l. l. d. minore. i. pn. h. an h. heat locu. nu. 51. f. lxxvij.
Si no. fuit dar. curator minori i. ca. criali i. casu in q. requit. q. sibi det. atq. v. 3. p. celsus si ipsi minori fuit dar. seu p. stitui. legitime p. curator in. l. de minore ver. Et teneas semp. menti nume. 56. fo. ea.
Mior i. delictis atrociorib. nu. p. admittit ad reuocadu. sua p. fello in. l. de minore ver. sed vnu. ibi dicit nu. 57. fo. ea.
An et q. n. minor excuset a delicto in. l. de minore ver. an aut et q. n. nu. 58. fo. ea.
Minor quo. p. delicto puniat in. l. de minore ver. et an et q. n. 2c. nu. 60. fo. ea.
Mior an possit mulctari vt excorari l. l. d. minore. h. et an minor possit nu. 61. f. ea.
Si minor delict. i. minori etate an possit puniri de tali delicto ipo. effecto maiore in l. d. minore. h. et an minor 2c. nu. 62. fo. ea.
Mior no. p. p. cotumacia b. n. i. seu ad mortem p. denari in. l. de minore nu. 63. f. e.
Mior. xij. vlt. xvj. anis an possit accusari vt alios accusare l. l. d. minore i. pn. i. vlt. col. h. an aut minor 2c. nu. 65. fo. ea.
Minor de p. se p. stituere p. curatore ad petendu. sibi curatore dari l. l. si q. n. e. q. d. ver. al. est casus 2c. nu. 128. fo. liij.

Tabula Hyppolit.

- Ad fauorē pupilli** quilibet admittit etiam sine mandato in. l. si quis ne questio. ver. addo etiam. nu. 140. fo. cii.
- Molestare** permittēs aliquē nō molestare non prohibet molestare de iure in. l. vnus. §. cogniturū. §. facit etiam. nā l3 nu. 42. fo. cxliij.
- Monitio.** De monitiōe iudicis facta p-ribus vt cōpareāt singulis dieb⁹ et horis vide in. l. maritus. §. modo ego que ro. nu. 18. fo. cxixj.
- Mora geminata** nō pōt purgari in. l. i. §. qōni. §. l3 vltra. do. phili. nu. 13. fo. xxy.
- Mors et mortuus** mors pbat p famā. in. l. de minore in. §. pluriū. versl. adde etiam q mors. nu. 86. fo. 87.
- Mortuo accusatore** perit ois instātia iudicij et extinguit ois actio et alia quncq acta et reus nō pōt cōdēnari in. l. si. ver. vlt. circa hūctex. nu. 28. fo. cxliij.
- Mors oia** soluit et oia tollit. in. l. si. §. sed rogatus a plurib⁹. nu. 30. fo. cxliij.
- Mors tollit** ingratitudinē adeo q mors tuo donatario donator nō pōt reuocare donationē ex cā ingratitudinis p eū cōmisit dū viuebat. i. l. si. §. et pmo scias q mors. nu. 31. ea.
- Vulnerās** hōlez mortuū nō punit l3 statutū dicat q vulnerās hōlez puniat in. l. si. §. itē adde q stāte statuto. n. 38. f. ea.
- Mortuo** nō pōt legari nec hereditas dari i. l. si. §. itē mortuo. nu. 42. f. cxliij.
- In generali** restitutōe facta p principē nō cōtinet mortui in. l. si. §. ex quo dixit Bart. nu. 44. fo. ea.
- Titus** si est mortuus nō dicit amplius titius. in. l. si. §. et facit rō. nu. 45. fo. ea.
- Si scribo** tibi epistolā seu litterā in qua cōfiteor me esse tibi debitorē in mille si mortuo anteq ista epistola tibi p-ntes talis epla vel lra nō p-iudicabit h-rib⁹ meis i. l. si. §. et tene mēi no. n. 46. f. ea.
- Stāte statuto** q p quolibet alali soluat gabella nō d3 solui p alali mortuo. i. l. si. §. adde etiam q stāte. nu. 48. fo. cxliij.
- Obligat⁹** dare capones si dat capones mortuos nō liberat. in. l. fin. §. si. et ideo dicimus. nume. 49. fo. cxliij.
- Qui nōt** pōt viu⁹ stare in ciuitate nō poterit ibi mortu⁹ sepeliri. in. l. si. §. itē p-ctus etiam adde. nu. 58. fo. ea.
- Mulier pgnās** nō pōt torqueri etiam si sit puerpera nisi post. xl. dies. et etiam nisi sit inuēta nutrix puero. Et idē dicas i mutilatione mēbri vel in morte sibi inferēda in. l. i. §. si. ix. requirit. et in. l. edictū. in ver. itē mulier pgnās. nu. 17. fo. lxx.
- Mulier bannita** nō pōt impune offendī si est pgnās etiam stante statuto q bānit⁹ possit impune offendī. in. l. i. §. et subdit eadē rōne. et. et in. l. edictū in ver. Et dicit etiam Bal. et. nu. 21. fo. lxx.
- Mulier patit** maiora vulnera § vir i. l. i. §. si. §. Itē quātū ad illō. et. n. 73. f. viij.
- Mulieres** ita ligant statut⁹ terrarū ghaliter et indefinite loquētib⁹ sicut masculi nisi spāt lueniant excepte i. l. si qd vt duā §. Et faciūt dicta p Bal. nu. 8. f. lv.
- Mulier an** possit accusare maritum de adulterio in. l. parte vel marito ver. An aut econtra. et. nume. 11. fo. lxx.
- Mulier cōmittēs** adulteriū nō p-ct dote si marit⁹ tenebat cōcubinas et cōmittebat adulteriū in. l. patre vel marito. §. nolo. tamē omittēre vñū. nu. 12. fo. lxx.
- Mulier** admittit in testē in cā crisi qñ aliter vitas haberi nō pōt in. l. diu⁹ p- ver. Et subdit ipse Jo. nu. 8. fo. lxxij.
- Mulier l3** habeat obligata et hypothecata bōa mariti p dote et pferat h-rib⁹ antertorē hypothecā. arth ipsa mulier nō poterit speditē creditores mariti p-ctēs se mitti in tenutā bonorū mariti nisi pmo agat cōtra virū et legitimet credit suū et petat dotem sibi assignari aliqua iusta de causa in. l. si qd ne qd. ver. et in simili etiam. nume. 12. fo. xcij.
- Testimoniū** mulierū pferit testimonio virozū qñ mulieres deponūt p reo et vi-ri p actore in. l. vnus facinoris. §. in ea cā. §. et facit qd voluit. et. nu. 7. f. cxvij.
- Stāte statuto** q mulier nō possit obligari sine p-sensu p-pinquorū alā nō valeat § et si hoc casu ipa mulier p-hit sine cō-sensu p-pinquorū. l3 postea ipsi p-pinq cōsentiat tñ nō valebit § et i. l. penul. §. Itē ad p-dicta adduco. et. n. 34. f. cxxyj.
- Mortuus** pōrdeponere p scripturā in. l. de minore. §. pluriū versl. Limita tamē. et. nume. 8. fo. lxxx.

Necessitas. Propter necessitatem laicus pōt cōheret

Super titu. ff. de. questiont.

- edisteri peccata sua layco l. l. j. §. pterea. ver. 2 facit glo. nume. 130. fo. xl.
- ¶** Nobilitas. an nobilitas persone sit cā mio rādi pena 2 an minus puniat nobilitas ignobilis in. l. si q̄s viduā versl. 2 de hoc an nobilitas nume. 31. fo. liij.
- ¶** Nomē Turpe nomē est idiciū iniquitatis in hoīe 2 reddit hoīez suspectū in. l. j. in p̄n. ver. Et idē in effectu nu. 71. fo. v. ij.
- ¶** Notari⁹. Stāte statuto q̄ notari⁹. cōmit rēs falsuz sit p̄uat⁹ offō tabellionat⁹ an pōt facere instrumēta 2 valēt l3 comiserit falsum si tale falsum non fuit deducit 2 pbat⁹ 2 secuta fuerit snia iudicis in. l. j. §. si q̄s dicat in p̄n. nu. 3. fo. xix.
- ¶** Licet notarius in testō asserat testatorē fuisse sane mētis tñ pilla verba non est p̄bata sanitas mētis testatoris in. l. j. §. si quis dicat ver. 3iē vltra p̄dicta 2c. nu. 7. fo. xx. An p hoc reddit notarius falsarius vt ibi paulopost.
- ¶** Testimoniū notarij nō valet nisi de his q̄ tūc fūt qñ est rogatus de instrumēto in. l. j. §. si quis dicat ver. 2 idem firmat Old. nume. 7. fo. xx.
- ¶** Nō credit notario asserēti se certiorasse mulierē renūciantē hereditati paterne de virtute 2 effectu dicte renūciationis. sed hoc aliter d3 p̄bati in. l. j. §. si q̄s dicat ver. facit etiā in simili 2c. nu. 8. fo. xx.
- ¶** Si notarius dicit i instrumēto canonici talis ecclesie cōstituerūt talē sindicū vel pcuratorē p hoc tñ nō pbat illū esse sindicū vel pcuratorē legitime constitutū nisi aliter p̄bet in. l. j. §. si q̄s dicat versl. Et facit etiā nu. 8. fo. xx.
- ¶** Si notarius attestat q̄ in interpositiōe decreti iudicis interuenit cause cognitio. attamē p illa verba nō pbat q̄ cause cognitio interuenerit in. l. j. §. si q̄s dicat ver. Quib⁹ addi pōt 2c. nu. 12. fo. xx.
- ¶** Licet notari⁹ in actis cause scripserit tales testes iurari depofuerūt tñ p hoc nō pbat q̄ ipsi iurauerint l. l. j. §. si q̄s dicat ver. pro quib⁹ etiā facit nu. 13. fo. xx.
- ¶** Licet i instrumēto alienatiōis rerū ecclesie notari⁹ asserat tractatū de alienādo tales res p̄cessisse tñ p talia ei⁹ verba nō pbat q̄ talis tractatus p̄cesserit l. j. §. si q̄s dicat ver. itē p p̄dictis 2c. n. 14. f. xx.
- ¶** Nō stat dictio notarij attestantis se vidisse aliqd contineri in alio instrumēto fō l. j. §. si quis dicat ver. ad p̄dicta etiā facit nu. 15. fo. xx.
- ¶** Verba notarij posita in instrumēto. v3 dedit 2 consignauit nō pbat traditionē in. l. j. §. si quis dicat ver. adde etiā p̄dictis nume. 15. fo. xx.
- ¶** Notari⁹ nō d3 interrogare testatorē an velit facere talē heredē suū l3 d3 p̄mittere q̄ ipse testatore sponte nominet heredē in. l. j. §. q̄ q̄stionē nu. 2. fo. xxvij.
- ¶** Unus solus notari⁹ pōt conficere instrumētū qñ duo haberi nō pnt l3 ex forma statuti debeāt esse duo notarij ad p̄ficiēdū tale instrumētū in. l. j. §. pterea ver. 2 subdit etiā ipse Ang. 2c. Et in. l. diuus ver. 2 subdit Ange. 2c.
- ¶** Licet notarius nō possit esse rogat⁹ de commissione sibi facta tñ hoc fallit nisi alius notari⁹ nō reperiat. qz tūc poterit esse rogat⁹ de cōmissione sibi facta in. l. j. in. §. pterea ver. 2 faciunt dicta p Bal. nume. 120. fo. xxxix.
- ¶** Quāuis notari⁹ vni⁹ tribunalis nō possit cōficere acta alteri⁹ 2 quib⁹ ex duob⁹ notarijs deputatis ad acta vn⁹ nō possit sine alio p̄ficere. tñ ista fallūt nisi al⁹ notarius esset im̄pedit⁹ qz vtroq̄ istoz casuū poterit alr surrogari in. l. j. §. pterea h. 2 faciūt dē p̄ 30. nu. 127. f. xxxix.
- ¶** Qñ reus confitē delictū p tormē. 2 notarius scribit q̄ sponte p̄fessus est an hoc casu puniat de falso in. l. j. in. §. si. versl. querit vltimo Bar. nume. 86. fo. liij.
- ¶** Si duo notarij sint simul adhibiri forte ex forma statutoz ad cōficiēdū vnū instrumētū. 2 vn⁹ ipsoz sit priuat⁹ officio tabellionat⁹. alter hō sit notari⁹ auctēticus v3 instrū in. l. de minore in. §. 103 mēta ver. 2 in tantū nu. 12. fo. lxxix.
- ¶** Notari⁹ nō pōt sine p̄ntia iudicis recipere dicta testis in causis crialib⁹ in. l. de minore in. §. pluriū ver. itē vltra premissa. nume. 9. fo. lxxxi.
- ¶** Notarius non pōt etiā de p̄sensu partiū recipere testes sine p̄ntia iudicis nulla facta sibi cōmissiōe in. l. de minore l. §. pluriū ver. 2 dicit fort⁹ 2c. n. 12. f. lxxxi.
- ¶** Notari⁹ nō pōt recipere iura testis sine cōmissiōe iudicis in. l. de minore in. §. pluriū. in si. ver. 2 dicit idē Bal. nu. 12. f. ea.

Tabula hyppolitii.

- N**otarius nō pōt dare acta parti petēti sine cōmissione iudicis in. l. de minore in. §. pluriū. 7. 2. faciūt etiā nu. 14. fo. ea.
- A**n notario cōmitti possit examinatio testū 2 an corā eo pducī possint instrumēta. pbatōnes. vel iura vide in. l. de minore in. §. pluriū. ver. limitari pōt 2 scōo 2c. 2. ver. ibi seq. 2c. nu. 17. fo. ea.
- N**otarius an possit esse rogatus de cōmissione sibi facta in. l. de minore in. §. pluriū. ver. an aut casu nu. 23. fo. ea.
- N**otarius an possit sine iudice recipere responsiones positionū in. l. de minore in. §. pluriū. ver. qd aut 2c. nu. 25. fo. ea.
- N**otarius nō pōt scribere vacillationes vel trepidationē testis sine mādato iudicis in. l. de minore in. §. pluriū. versic. sed tu dicas 2c. nu. 27. fo. lxxij.
- S**i pduco instrumēto manu cuiusdā notarij alias inhabilis videor euz approbare adeo q si postea cōtra me pducatur aliud instrumētū manu eiusdē notarij nō potero illud impugnare in. l. si quis ne questio. in fi. verbis ver. 2. facit quod voluit bal. nume. 41. fo. xcij.
- N**otoriū releuat quē ab onere probandi nō aut ab onere pponendi 2 allegandi in. l. §. si quis dicat vers. iij. fallit hec regula nu. 24. fo. xxi.
- S**i iudici nō constat de notorio tamē si aliquid vere est notoriū 2 ita credat iudex valet processus cōtra non citatuz in l. patre vel marito vers. facit etiā dubium nume. 58. fo. lxiij.
- I**n notorijs ordo est ordinem nō seruare in. l. pe. in prin. nume. 2. fo. cxxij.
- I**n notorijs iudex potest mandare penā imponi reo sine aliqua cōdēnatione in l. pe. in prin. nu. 2. fo. ea.
- Q**ue de nouo emergūt nouo indigēt auxilio. 2 multa concedunt ex cā de nouo superueniēti que alias non cōcederent in. l. §. si. ver. 2. ratio huius limitatiōis 2 in. l. si quis ne questio. ver. Et propter istam regulā 2c. nu. 58. fo. xcvi.
- I**n qualibet pmissione etiā iurata intelligit esse clausula rebus sic stantibus 2 aliqd de nouo nō superueniēte in. l. §. si. ver. Item apparet etiā 2c. Et ibi ver. Itē pro predictis faciunt dicta per do. Feli. numero. 19. fo. xlvj.
- P**ropter nouā causā superueniēte recedit a dispositione testatoris in. l. §. si. ver. Facit etiā 2c. Item etiā recedit a pactis 2 cōventionibus vt ibi in versic. Subdit etiā 2c. nu. 20. fo. ea.
- R**enūcians cum iuramēto iuri qd h3 vel habere sperat in ta' i re intelligit qd habere sperat ex cā de pterito nō aut ex cā de futuro nouiter superueniēte. ideo non obstatē tali iuramēto 2 renūciatiōe poterit petere ius sibi de nouo superueniēs super tali re in. l. §. si. ver. Quintimmo vnum addo nu. 22. fo. xlvj.
- E**x noua causa superueniēti ep̄s pōt diminuere seu relaxare pñiam alicui intinctam a papa in. l. §. si. ver. Et vltra p̄dicta numero. 33. fo. xlvj.
- I**udex ex noua cā superueniēte pōt alterare penā a lege impositā in. l. §. si. ver. Et dicit bal. nu. 36. fo. xliij.
- L**egatus generalis poterit ex cā nouiter superueniēte cognoscere de cā alteri specialiter delegata in. l. §. si. ver. Et dicit abb. 2c. nume. 38. fo. xlvj.
- S**tare p̄hibitione legis vel statuti q in causa appellationis non debeāt recipi noue probationes in hoc nō obstatē debent recipi si de nouo emergāt 2 hoc ne frustra or̄te sint in. l. §. si. in fi. vers. Itē 2 vltra p̄dicta nu. 40. fo. xlvj.
- S**i nūcius in p̄sentia iudicis monet aliquem ad comparēdū an talis monitio habet vim peremptoriū in. l. de minore in. §. plurium. ver. faciūt dicta per bal. numero. 5. fo. lxxx.
- L**icet credat nuncio de citatione non tamē credit sibi de cōmissiōe ei facta in. l. de minore. §. pluriū. vers. 2. facit qd notat 2c. nu. 24. fo. lxxxj.
- N**unciatio sine cā non valet in. l. §. p̄terea ver. Itē adde hic nu. 107. f. xxxviij.

Obligatio

Obligatio sine cā nō vltz i. l. §. si. p̄terea versiculo. Et primo adduci pōt 2 nō solū obligatio d3 cōtinere cām sed ipsa causa d3 esse apta certa 2 intelligibilis vt ibi paulopost. n. 95. f. xxxviij.

Obligatio sine cā l3 nō plene p̄bet in fa-
cisse plenā p̄bationē in. l. §. p̄terea ver. Non omitto nume. 90. fo. xxxviij.

Obligatio sine cā l3 non valeat in fallit

Super titu. ff. de questioni.

- hoc nisi sup ea sit appositu iuramentu
in. l. i. in. §. pterea. ver. nec etia omitto
numero. 95. fo. xxxvij.
- Occidēs hoies ad suā defensionē ppter
iustā cām timorla nō punit pena homi
cide in. l. i. §. pterea ver. et subdit ibi An
ge. numero. 32. fo. xxxij.
- Occidēs aliquē in casu a iure pmissio tñ
peccat in foro cōsciētie i. l. pte vel mari
to ver. An aut liceat nu. 6. fo. lviij.
- Occidēs bannitus etiā pmittere statuto
est infamis in. l. patre vel marito vers.
Attamē q illis gl. nu. 7. fo. ead.
- Si reperit homo occisus q nō cognoscāt
psumit esse illius ciuitatis vbi reperit
occisus in. l. de minore in. §. pluriū ver.
et vltra predicta 7c.
- Probatio q fit p inspectionē oculorū ex
cedit alias probationes in. l. i. §. si serui
quasi ver. Ego autem dicebam 7c. et ibi
per duas col. 7c. nu. 5. fo. xxv.
- In his q occulte agunt et de nocte qñ ci
uilitate agit sufficiū pbatōes p cōiectu
ras in. l. de minore in. §. pluriū. ver. itē
pro predictis 7c. nu. 74. fo. lxxxvj.
- Plura in materia cautionis de nō offen
dēdo vide in. l. i. in. §. pterea ver. hec ta
mē cōclusio restringit 7c. cū pluriū ver.
seq. nume. 79. fo. xxxv.
- Si forensis inimicus me⁹ venit ad hāc
ciuitatē nō possum ipsum cogere ad sa
tisfandū de me nō offendendo in. l. i. §.
pterea. h. iij. declaratio 7c. ii. 81. f. xxxvj.
- Officiales si ipe sindicatus non possunt
inuenire fideiussorē quē tenent presta
re ex forma statuti stabit sue iuratorie
cautioni in. l. i. §. pterea vers. et hāc par
tem etiā 7c. nu. 119. fo. xxxix.
- Officiales ppter necessitatē officij excu
sat a pena calumnie in. l. patre vel ma
rito ver. istud tū verum nu. 19. fo. lx.
- Officiali pcedēti de facto pōt de facto re
sistū in. l. dictū ver. et si officialis. fo. lxx.
- Una opinio doctoris operat^r vt victus q
eā h3 pro se nō cōdēnet in expensis in. l.
patre vel marito in ver. limita etiā pdi
ctam regulam nume. 35. fo. lxxj.
- Opinio magistri sui excusat discipulū in
sindicatu. dū mō talis magister esset do
ctissimus in. l. patre vel marito ver. pro
quibus etiā nu. 37. fo. ea.
- Iudex nō seruās ordinē iuris dñ iudice
facere et tūc sibi posset resisti de facto in
l. i. in prin. ver. qñ aut nu. 30. fo. liij.
- Aliud est corpus mortuū aliud sunt ossa
i. l. si. h. teneas tñ mēti nu. 59. fo. cxliij.
- Patiētia** Seu tollerantia h^r
loco mādari i. l. i. §.
si qñ dicat ver. et facit qd voluit bal. nu
mero. 26. fo. xxi.
- Ex pacto nudo geminatoorū actio in. l.
i. §. qñt. h. facit etiā 7c. nu. 3. in fi. f. xxx.
- Pactū de retro vēdēdo pbat^r p famā in
l. de minore in. §. pluriū vers. adde etiā
q fama nume. 84. fo. lxxxvj.
- Paritas affectiōis excludit oēm dōlū in
l. de minore. §. tormēta h. itē vltra als 7c.
qd amplia vt ibi 7c. nu. 21. fo. lxxxix.
- De partu supposito vide i. l. extraneo in
§. de qōne in fine nu. 4. fo. cxvj.
- Seuitia p^ris qñq3 pdest filio in. l. i. §. ad
qōnē h. qñmō qñq3 7c. et idē dicas in se
uitia filij quo ad prem vt ibi paulopost
i. h. et pillū tex. 7c. et idē dicas i seuitia dñi
quo ad seruū i. l. vnus in. §. suus nec h
7c. numero. 6. fo. cxix.
- P^r nō tenet itex dotare filiā qñ ipa filia
dissipauit ei⁹ dotē et idē i filio q dissipauit
legitimā suā sibi a p^redatā i. l. i. §. cū
qñ latrones h. ad idē facit nu. 14. f. xliij.
- Pater nō pōt exheredare filiū q cōmissit
cām ingratitudinis. si postea igrediat^r
religionē in. l. i. in. §. si. in fi. h. itē p3 ex
tex. et in. l. si quis ne questio. h. et primo
pater 7c. nu. 58. fo. xcviij.
- Pater si occidit filiū q cōtra eū cōmissit
cām ingratitudinis nō punitur pena. l.
pom. de parricidijs. et idē ecōtra si p^r cō
mittit cām ingratitudinis 3 filiū i. l. si qñ
viduā h. et facit qd voluit 7c. n. 19. f. lvj.
- Pater est idoneus testis p filio qñ dictū
suum cōcordat cum dico aliorū in. l. de
minore in. §. tormēta ver. pro quo facit
7c. nu. 11. in fi. fo. lxxviij.
- Pater si instituit capacē habentē societa
tē cū filio bastardo ipse fili⁹ bastardus
capiet partē bonorū patris in. l. de mi
nore. §. tormēta ver. item pro illo dicto
7c. numero. 13. fo. lxxxix.
- Pater h3 possit vēdere filiū ppter necessi
tatē famis. tñ si p^r facta tali vēditōe p
uenit ad pingulorem fortunā filius pōt

Tabula Hyppolit.

- agere cōtra p̄fēz vt eū redimat in. l. etiā
si redhibet^r ver. 2. p̄mo 2c. nu. 15. fo. xxi.
- P**ater si facit legatū filie q̄ remanebit vi
dua cōprehēdit etiā filiam q̄ ante testa
mentū erat vidua in. l. pe. vers. p̄ quib⁹
etiā facit nume. 54. fo. cxxxvij.
- P**auperi remittit satisfactio fidelissoris
et stat sua iuratorie cautioni cū genera
li obligatione omniū suozū bonozū in
l. j. §. p̄terea ver. 2. ad hoc dicendū 2c. cu3
ver. ibi se nu. 113. fo. xxxvij.
- P**auper ad hoc vt releuet a satisfactiōe
et stat sue iuratorie cautioni satis est q̄
iuret se credere nō posse de facili dare si
deussorē in. l. j. §. p̄terea in prin. ver. Et
ad hanc partem nu. 119. fo. xxxix.
- P**aupertas excusat appellante a p̄secu
tione appellationis in. l. j. §. p̄terea ver.
item etiā ipsa nu. 118. fo. xxxix.
- S**i procurator propter paupertatē nō ap
pellauit nō p̄iudicat dño in. l. j. §. p̄te
rea vers. Et facit quod voluit 2c. nu.
mero. 119. fo. xxxix.
- P**aupertas obuienti alicui ex culpa vel
ex delicto suo cum nō excusat nec adiu
uat in. l. j. in §. cum quis latrones vers.
Et facit etiā nume. 14. fo. xliij.
- S**i aliqua bona distribuēda pauperib⁹
ex forma. l. vel statuti vel ex dispositiōe
testatoris erūt distribuenda pauperib⁹
de illa ciuitate vbi ordinata est illa di
stributio in. l. de minore in §. plurium
2. circa qd̄ ego dico 2c. nu. 35. fo. lxxxij.
- M**ulta tollerant p̄pter pacem fiendam
vel conseruandā que alias nō tollera
rent in. l. j. §. cum quidam vers. quod li
mitatur nume. 8. fo. xxiij.
- P**acem facies et p̄mittēs non offendere
inimicū sub pena si illū offendit ex no
ua causa non cadit in penam in. l. j. §. si.
ver. 2. ad p̄dicta etiā nume. 29. fo. xlvij.
- C**onstitutio que extendit ex indēnitate
rationis nunquā extendit respectu pe
ne in. l. si quis viduā ver. sed posset ali
quis 2c. 2. ibi plura i materia. 2. vide etiā
ibi paulopost in ver. posset etiā dixi 2c.
numero. 27. fo. lvij.
- P**ene an possint peti in foro cōsciētie in
l. patre vel marito vers. Et facit etiam
nam licet 2c. nume. 8. fo. lix.
- U**biq̄ lex loquit de pena corporali sem
per intelligit dolo in. l. de minore in p̄m
ver. 2. ideo dicit bal. nu. 34. fo. lxxv.
- P**ena mortis nō imponit p̄pter latā cul
pam in. l. de minore in pun. ver. 2. quo
tiens statuti 2c. Et ibi per vnā colū. Et
plus nume. 35. fo. ead.
- U**bi in aliquo casu vel pro aliquo deli
cto non est specialiter prouisum de ali
qua pena. tūc reus venit puniendus ex
traordinarie arbitrio iudicis l. l. de mi
nore 2. qua aūt pena 2c. nu. 40. fo. lxxvj.
- P**ena vbi apponit facto negatiuo quis
non incurrit penam nisi precesserit mo
nitio in. l. vnus in §. cogniturū ver. fa
cit etiam pro predictis nu. 17. fo. cxxi.
- P**ecunia dicit vita hominis adeo q̄ me
rus perditionis omniū bonozū equipa
ratur metui mortis. Et pecunia est oīm
rerū regina merito oēs diuites possunt
dici principes in. l. j. §. p̄terea ver. itē di
cit seu p̄sumit nu. 42. fo. xxxij.
- P**ecunia est fideiussor future necessitatis
et qui habet pecuniam habet omnē rem
quā vult in. l. j. §. p̄terea ver. Et facit qd̄
dicit Bal. nume. 46. fo. ea.
- P**eccatū ventale geminatū efficit morta
le in. l. j. §. questioni. vers. Et facit glo.
numero. 4. fo. xxxi.
- A**d euitandū peccatuz fama plene pro
bat in. l. de minore. §. pluriuz ver. Adde
etiam aliū casum nu. 80. fo. lxxxvij.
- P**eriturus etiā post peractā penitentiam
non potest esse testis sicut nec antea po
terat in. l. j. §. p̄terea vers. Et facit glo.
numero. 4. fo. xxxi.
- P**erituriū nō cōmittit sine dolo in. l. de
minore in princ. in ver. Et facit etiam pro
predictis nume. 37. fo. lxxvj.
- S**emel perit^r est exclusus a bñficio iu
ramētū in. l. maritus ver. 2. voluit lo. ro.
in rep. nume. 37. in fi. fo. cxxxij.
- P**eriturus nō pōt subire iuramentū ho
nozū sed solum oneris in. l. maritus in
ver. nam periturus nu. 43. fo. cxxxij.
- M**ulta concedunt persone legalissime et
fidedigne que alijs nō concederent. de
quibus in. l. j. §. si. vers. nā habemus 2c.
numero. 10. fo. xlv.
- Q**uando reus dicat perseuerare in con
fessione in. l. j. §. diuus seuerus ver. que
rit vltimus bar. nu. 7. fo. xxxij.

Super institu. ff. de questioni.

- ¶** Quid est perseverare in. l. j. §. diuus leue rus ver. 3. scias nume. 7. fo. xxij.
- ¶** Infra quantum tempus a die confessio nis reus debet ducti ad banchum iuris ad perseverandū in. l. prima. in. §. diuus seuerus ver. queris etiam Bar. 2 in. l. re peti. ver. posset etiā hic qri nu. 25. f. cxv.
- ¶** Testamentum factū tempore pestis cuz minoru numero testium vel cuz minoru solēnitare valet in. l. j. §. preterea verfic. facit etiā nam licet 2c. 2 in. l. diuus ver. 2 facit etiam nume. 13. fo. lxxij.
- ¶** Pestis excusat matrē q nō petijt tutores dari filiis in. l. j. §. preterea ver. 2 facit etiā quod voluit num. 125. fo. xxxix.
- ¶** Tabellio nondum matriculatus pōt in tempore pestis instrumēta conficere in l. j. §. preterea 2. 2 faciūt etiā 2c. 2 in. l. diu⁹ ver. pro quibus facit 2c. nu. 14. fo. lxxij.
- ¶** In relictis ad pias causas quilibet qui vult etiam sine aliquo mandato potest agere 2 iudiciuz instituere vt ea que ad pias causas relictas sunt soluant vel ad impleant in. l. si qd ne questio. ver. ali⁹ est etiā casus in quo 2c. nu. 126. fo. cij.
- ¶** Idem operat potētia in habitu qd ope rat potētia in actu in. l. pe. ver. adde. d. Paridem 2c. nu. 18. fo. cxxv.
- ¶** Constituo precarij appositā instrumēto est nulla. 2 nihil operat annullatio ipso instrumēto principali. l. pe. ver. et vltra predicta facit 2c. nu. 70. fo. cxxvij.
- ¶** Preceptū iudicis factum sine causa non valet in. l. j. §. preterea ver. 2 facit etiam nam preceptū nu. 99. fo. xxvij.
- ¶** Quando tractat de preiudicio irrepara bili aliqua concedunt que nō concede rent in. l. j. in prin. verfi. 2 subdit bar. 2c. 2 in. d. l. in prin. ver. sequeret etiā 2 in. l. si quis ne questio. verfi. 2 ad hoc dicen dum numero 3. fo. xcij.
- ¶** Premiū indeterminatū relinquit in ar bitrio iudicis in. l. de minore ver. 2 facit etiam glo. nu. 42. fo. lxxvj.
- ¶** Prescribēs rem an possit illam retinere cum bona cōscientia vide in. l. patre vel marito verficu. item etiam pro predicta numero 9. fo. lvij.
- ¶** Si priuatus habet rem cum ecclesia ro mana iuuabit 2 contra eū nō currat ni si prescriptio centum annorum in. l. de minore in §. tormenta ver. ad predicto rum nume. 15. fo. lxxix.
- ¶** Ad iustificandum prescriptionem iusti cit probare titulum per famam in. l. de minore in. §. plurium verfi. 2 dicit Bar. 2c. nume. 76. fo. lxxvj.
- ¶** Quando ius offerendi competit alicui per modum cuiusdam facultatis nunq potest p̄scribi in. l. vnus in. §. cogni turū ver. itē q p̄dictis nu. 37. fo. cxxij.
- ¶** Que dicat presumptio iuris 2 de iure in l. j. §. ad questionē ver. rō est nu. 36. f. xj.
- ¶** Contra presumptionem iuris et de iure non admittit probatio in contrariū nisi per confessionē partis in. l. j. §. ad que stionem verfi. sed contra p̄sumptionem 2c. Item admittitur probatio in contra rium per personā legalissimā in. d. l. j. §. fi. ver. pro quibus facit nu. 12. fo. xlv.
- ¶** Iuris presumptio allegata per aliquem operat q talis nō teneretur probare que asserit quia iuris presumptio est liqui dissima probatio que trāsfert onus p bandi in aduersariū in. l. j. §. si quis di catur ver. quanto fallit 2 in. l. si quis ne questio ver. nec obstat etiam 2. j. in ver bo probatio 2c. nu. 53. fo. xcij.
- ¶** Sententia lata ex vna presumptione re uocatur ex alia p̄sumptione fortiori su perueniente in. l. j. §. fi. ver. vnus em̄ est casus 2c. nu. 79. fo. l. j.
- ¶** Quando quis damnat ex p̄sumptioni bus nō debet sibi imponi vera pena de licti. sed alia mitior in. l. repeti. ver. 2 p supradicta opinione nu. 18. fo. cxxij.
- ¶** Licet in dubio princeps non videat vti plenitudine potestatis tñ qñ 2 crusesset in unilis 2 alias non valeret nisi p̄nceps videret plenitudine p̄tatis tñ in dubio videt vti plenitudine p̄tatis in. l. j. §. si seru⁹ ver. itē pro p̄dictis nu. 19. f. xvij.
- ¶** Princeps nō potest pacisci cuz inimicis suis in damnum subditorū in. l. j. §. cuz quidā ver. 2 adeo 2c. nu. 7. fo. xxij.
- ¶** Princeps nō potest vendere nec aliena re vel alteri submittere terram castrum vel villam inuitis hominibus seu sub ditis suis existētibz in dictis locis in l. j. §. cum quidam ver. 2 in materia ista numero 10. fo. xxij.
- ¶** Princeps vel superior non potest tollere

Tabula Hyppoliti.

nec dare ea q̄ sunt iuris naturalis in. l.
vnius. §. cogniturū ver. princeps enim
numero. 48. fo. cxliij.

Probationes sunt fidei iudici et non nota
rio nisi ex causa in l. i. in prin. ver. p quo fa
cit quod dicit et in l. de minore. §. plurius. n.
item p quibus facit et. et ibi post ver. Et pre
dicta non solum et. nu. §. fo. lxxj.

Probatio semiplena ex cōuētiōe partiū
pōt effici plena in. l. i. §. ad qōnē ver. 7 fa
cit not. nume. 12. fo. xix.

Probādī onus incūbit; aſſerētī cōtrariū
eius q̄ cōtter fieri ſolet in. l. j. §. ad que-
ſtionē ſ. 2. hic adde bonū tex. 1. in. l. j. §.
ſi quis dicat ſ. ſi. vltierius iſte tex. 2. in. l.
patre vel marito verſi. ſed pone q̄ credi-
tor nume. 43. [fo. lxxij.]

CAn dictu vnius testis cū alijs adminicu
lis faciat plenā probationē In.l.j.in.ſ.
idē cornelio ver.vlterius querit 2c. vi
de in testis.nu.3. fo.cviij.

Probatio q̄ fit p̄ rei euidentia vel p̄ inspe-
ctionē oculorū nūquā intelligit exclu-
sa a lege vel statuto in. l. i. §. si serui qua
si ver. ego aūt dicebā. 2 in p̄. 2 facit opti-
me 2c. nume. 6. fo. xxv.

E Statutu nolens qd possit fieri pbatio per
testes in certo casu sed solu p instrumē
tū nō ligat clericū in. l. j. in. s. si. ver. itē ⁊
vltra predicta nu. 32. fo. xlvij.

Probationes nō sunt sumēde de domo
rei ⁊ ideo nō est audiendus accusator q̄
nō pōt pbare accusationē suā offerens
se velle stare iuramēto rei in. l. de; mino
re. §. tozmēta ⁊ ibi in vlt. col. vbi videas
plures limitationes ad hāc regulā ⁊ c.
numero. 28. fo. lxxix.

E probationes diuersi generis nō cōiun-
gunt ad faciendū plenā pbatōnē nisi
qñ vnaqueq; species pbatōnis est pfe-
cta in esse suo in. l. de minore in. §. plu-
riū ver. et bene aduertat. et. in. l. vnius
facinoris. §. testes torquēdi ver. et l. cias
etiam nume. 3. fo. cxvij.

¶ Probationes in specie pferunt pbatio-
nibus in genere in.d. §. pluriū verſi. ſe-
cus tñ eſt qñ ſpāliter ꝛc. nu. 100. f. lxxix.
¶ Appellatione pbattonis intelligit de le-
gitima in.d. §. pluriū. ver. ſed ego vltra
eum ꝛc. nu. 111. fo. lxxix.

Quando iuris presumptio est pro allegã

re aliquid tunc ille nō tenet ad proban-
dum illud in. l. si q̄s ne' questio ver. nec
obstante etiā ꝛc. ꝛ. ꝛ. in verbo p̄sumptio
in. lq. ver. nu. 53. fo. xcy.

Probationes que debebāt fieri infra cer
tū tps si facte sunt post illud tps et sint
admissae parte nō opponēte valent & te
nēt in. l. si quis ne questio ver. sed vltra
Ludo. Roma. nu. 109. fo. ci.

¶ Perēs .x. 7 pbās de .xx. nō dz cōsequi nisi
x.in.l.vni^o in .s. cogniturū ꝑ. 7 ideo di-
cit glo. singula 2c. nu. 19. fo. cxxi.

¶ Quando ex forma legis vel statuti pro-
hibiturum est fieri aliquid cōtra aliquē in-
telligitur etiam esse prohibitū illud fie-
ri volēte in. l. vnus facinoris in. 5. ser-
uus vbi plura sunt exēpla nu. 3. fo. cxi.

Cum procurator reuocat^r possit esse testis
pro dño in. l. j. §. idē numio. ver. qd autē
in procuratore re. nu. 5. fo. xvij.

Procurator opponēs manus ad cōtra
mandato nō dicitur excedere fines mā-
dati in. l. prima. §. diuus adrianus ver.
et ad predicta nume. 7. fo. xxvij.

C Procurator: si propter paupertatem nō
appellavit non preiudicat dño in. l. i. §.
p̄terea ver. 2 facit quod voluit.

Procurator ex causa de nouo superue-
niente potest mutare factum dñi ⁊ dñs
factum procuratoris in. l. j. §. fi. ver. ⁊ de
cit bal. 2c. nu. 37. fo. xlvij.

Procurator legitime cōstitutus seu ordi
natus minori idē operat̃ q̃ tutor vel cu
rator ⁊ iō sicut tutor ⁊ curator: p̃nt aucto
ritatē p̃stare minori i iudicio. ita pcura
tor minoris legitime ordinatus in. l. de
minore in prin. in fine ver. ⁊ teneas sem
per mēti nu. 56. fo. lxxvff.

Procuratore in absentia cōstituto nō rē
quirīt officiū pcurandi pro cōstituente
quo ad exerciciū nisi ipse pcurator de
hoc fuerit certificatus per litteras dñi
cōstituētis eū vel p nūciū specialē ipsi⁹
dñi. nec sufficit hoc casu si p quedā ter-
tiū fuerit de hoc certificat⁹ in. l. si q̄s ne
q̄stio. ver. nā tu scis 2c. nu. 64. fo. xcviij.

¶ Ad hoc vt cōtra pcuratorē tuū nō possit aliquid opponi cōstituas eū pcuratorē tuū corā iudice sedēre p tribunali p̄stāte aduersario tuo in. l. si q̄s ne q̄o. v. vel facias pcuratorē te. nu. 89. fo. xlii.

Super titu. ff. de questioni.

- ¶** Licet ego approbē personā tuā ut personā procuratoris. tñ nisi cognitū sit de mādato et sup eo sit pñciatū nō impediōr quādocunq; opponere q tu nō habes mādātū in. l. si quis ne questio. §. si. et sic vult Bart. apud 2c. nu. 102. fo. c.
- ¶** Si in causa criminali cōpareat procurator et nō fuit ei oppositū an valeat iudiciū in. l. si quis ne questio. in prin. ver. exēplū ponamus 2c. nu. 104. fo. ea. Procurator alicuius forensis pducens instrumētū mādati factū in partib; remotis an legitimet eius personā p tale instrumētū in. l. si quis ne qō. §. si. quero vltorius post pdicta nu. 157. fo. ciiij.
- ¶** Ille qui h; penes se acta cause vel iura patris psumit constitutus procurator ab ea in. l. si quis ne questio. vers. et ad hoc dicendum numero. 170. fo. cv.
- ¶** Procurator si post iniunctū sibi mādātū de emendo certū pdiū postea illud simpliciter emat tñ videt illud emisse preteritū mādātū pcedentis in. l. statuliber ver. ideo dicit. d. Alex. nu. 8. fo. cvij.
- ¶** Procurator si erat excōicatus tēpore cōstitutūōis licet tēpore acceptatiōis mādātū sit absolutus. tamē mādātū est ipso iure nullū in. l. pe. ver. et faciūt qd volūt docto. 2c. nume. 43. fo. cxxvij.
- ¶** Procurator habēs mandatu; ad substituentū si substituat vnum q antea sine mādato egerat vñ ratificare tam gesta per ipsum in. l. pe. ver. et dicit q domini nume. 53. in fi. fo. cxxvij.
- ¶** Protestatio sine causa non valet in. l. j. §. preterea versicu. et vltra predicta 2c. numero. 102. fo. cxxvij.
- ¶** Qui tacet et nō respondet ptestationi sibi facte sibi piudicat q; ei viderur consentire in. l. vnus in. §. fina. ver. et tanto fortius 2c. nume. 39. fo. cxxix.
- ¶** Respōdēs petitiōi cū ptestatione q pilud nō intēdit; litē cōtestari nō intelligit litē cōtestari in. d. §. si. ver. faciat etiā p predictis nume. 40. fo. ea.
- ¶** Quomodo intelligit regula illa q ptestatio cōtraria facto nō releuat ptestantem in. l. vnus. §. fina. ver. quia ut dicit Abba. 2c. nu. 40. fo. ea.
- ¶** Prouocatus excusat de eo qd facit in. l. qd ne qō in. §. iij. limitat nu. 26. fo. xcij.
- ¶** Prouocās aliquē ad iudiciū videt eius personā approbare in. l. si qd ne qō. ver. tacite autem. et ibi paulo post ver. ad qd etiam facit dictum bal. 2c. et ibi seq. numero. 38. fo. xcij.
- ¶** Publicatio testiu; lz nō obstat in criminalibus est verū q nō obstat qñ pducitur testes ad defensam rei secus autem si producerent cōtra ipsum reū q; tunc obstat publicatio in. l. j. §. si. vers. scias tamē vnum nume. 7. fo. xliij.
- ¶** Publicatio testiū non obstat pductioni testiū fiende sup cicatrice remāsura vel nō in. l. j. §. si. vers. alius est etiam casus 2c. nume. 46. fo. xliij.
- ¶** Publicatio testiū nō obstat receptioni testiū fiende ad declarationē retro agitatorum in. l. j. §. fina. versicu. vltorius scias nume. 47. fo. ea.
- ¶** Publicatis attestationibus possunt testes examinari sup eisdē capitulis quādo ipsi testes primo examinati et publicati non fuerunt rite examinati in. l. prima. §. fina. versiculo est et alius modus nume. 51. fo. xliij.
- ¶** Publicatio testiū nō rite facta nō impedit testes de nouo produci tam sup eisdē capitulis q; super alijs in. l. j. in. §. si. ver. subdit etiā 2c. nu. 52. fo. xliij.
- ¶** Publicatis testibus qñ aliqua iusta cā mouet iudicē pñt etiā testes pducī sup eisdē capitulis in. l. j. in. §. si. ver. itē etiā in hac materia nu. 53. fo. xlix.
- ¶** Quando lex dat beneficiū alicui litigātī simpliciter nō distinguendo tēpora intelligitur sibi denegatū tale beneficiū publicato processu in. l. maritus vers. teneas tamē nume. 23. fo. cxxij.
- ¶** In iudicijs possessorijs dicitur agi de leui piudicio in. l. de minore in. §. plurius in fi. ver. addo ego nu. 60. fo. lxxv.
- ¶** Iustus respondere positionibus et nō respondēs licet ex forma iuris vel statuti habeat p cōfesso pñt tamē q istam fictā cōfessionē pbare etiā nō allegato nec pbato aliquo errore in. l. j. §. si. vers. attra me cōtrarium nume. 93. fo. liij.
- ¶** Positioni criminoſe quis non tenetur respondere in. l. de minore in. §. tormenta versiculo. item pro ampliatiōe numero. 7. fo. lxxvij.

Tabula Hyppolit.

- An solus notari⁹ possit recipere sine iudice** responsiones positionū in.l.de minore in.5. plurium versl. quid autem in responsione nume. 25. fo. lxxxj.
- De hoc verbo potest** vide in.l. questio nis modum versl. 2 facit dictum bald. nume. 68. fo. lxxvij.
- An factus pubes possit dicere testimo nium** de his que vidit in pupillari etate. in.l. prima. in.5. idem numo ver. quid autem de facto nu. 7. fo. xvj.
- Qualitas** Qualitas extrinse ca an psumatur vt de in.l. j. si qd dicat 2c. nu. 28. fo. xxij.
- Quelibet qualitas apposita** in.l. statuto rescripto. cōtractu libello. accusatione vel inquisitione debet probari vt legiti met persona alias non valet qd agitur in.l. si quis ne questio. ver. vltius an teq nume. 145. fo. ciij.
- Si sit inquisitio vel accusatio de crimi ne** tanquā cōmisso tali tempore vel lo co 2 probet de alio tempore vel loco de ber sequi absolutio licet sit probatus cri men in.l. si quis ne questio pro quo etiā optime facit nume. 49. fo. ciij.
- Quid sit ne questio** vide in rubrica ipsi tituli 2 sic in principio operis nu. 1.
- Ratio** Ubi est eadem vel omni moda ratio ibi nō dicit fieri extensio sed dicitur venire ex men te in.l. si quis viduā ver. sed vbi est ea dem ratio nume. 26. fo. lvij.
- Statutum loquens de rapiente mulie rem** solutam q̄ punitur pena capitis. tale statutum nō habet locum in rapiē te mulierez solutā que alias semel fuit ab alio tacta quia tunc non presumitur rapta per vim contra eius voluntatem in.l. maritus versl. nec omittenduz pu to nume. 46. fo. cxxij.
- Raptus mulieris non cōmittit in mulie re** nupta inhoneste viuente et ideo ra piens eam non punitur pena raptus in l. marit⁹ 2. p qua doctrina nu. 47. f. e.
- Stante statuto q̄ vxores 2 filij** rebelliz non possint stare in ciuitate tñ mortuis rebellibus poterunt stare in ciuitate in l. si. 2. 3. et adde q̄ stante nu. 41. f. cxlij.
- Receptans bannitū** quia hoc nō potuit prohibere nō cadit in penam receptan tis bannitum in.l. j. 5. preterea ver. 2 fa cit optime tex. nu. 28. fo. xxij.
- Recusatio iudicis** debet p̄mitti ante als exceptiones dilatorias in.l. si qd ne que stio. ver. 2 dicit Ang. nu. 18. fo. xcij.
- Exceptio recusationis iudicis** concer nens defectum nature vt quia iudex est inutus furiosus vel infans 2 similis po test opponi etiam post litem contesta tam in.l. si quis ne questio. versl. aliud etiam scias nume. 32. fo. xcij.
- Reductio ad arbitriū boni viri.** habens iustam causam petendi reductionez ad arbitriū boni viri excusatur a pena cō promissi licet succumbat in.l. patre vel marito versl. c. predicta tamen regula numero. 21. fo. x.
- Relatio nunciij** potest fieri soli notario in.l. de minore. 5. plurium. versl. hinc est numero. 2c. fo. lxxj.
- Filius ingrediens religionem** non po test exheredari a patre. licet cōmisserit causam ingratitudinis contra eū ante ingressum religionis in.l. j. 5. fi. ver. itē patet ex tex. nume. 18. fo. xlv.
- Per ingressum religionis filius** spurius efficit legitimus in.l. j. 5. fi. versl. itē etiā adduci potest nu. 32. fo. xlvij.
- Licet religiosus non possit officiu** ex ecutoris exercere nisi a superiore petie rit 2 obtinuerit licētiā tamē si religio sus executus fuerit volūtatem testato ris non obtenta licentia 2 nō fuerit hoc sibi oppositum valet quod actum est in l. si quis ne questio. versl. 2 facit etiā qd voluit nume. 111. fo. c.
- Remedium. l. ij. de rescin. ven.** an tollat per illa verba posita in contractu ven ditionis valet. 2 si talis res vendita pl⁹ valet illud plus donat 2c. in.l. j. 5. que stioni. ver. 2 adduci pōt 2c. nu. 4. f. xxix.
- Ad intentandum remediū. c. reintegrā da. iiij. q. iij.** sufficit probare titulu 2 per famam in.l. de minore. 5. plurium ver. item etiam scias nu. 79. fo. lxxvj.
- Renunciatio productioni testiu 2 con clusio** in causa equiparantur in.l. j. 5. fi. ver. nam habemus nu. 10. fo. xlv.
- Si habeo represalias cōtra florentinos** non potero capere florentinos mortuos nec impedire eorum transitū ad sepulcra

Super titu. ff. de questionib.

- turam in. l. fi. ver. item adde q si habeo numero. 54. fo. cxliij.
- ¶** Quando est facta responsio deliberate presumitur ex certa scientia facta et non per errorem in. l. j. §. fi. ver. pro quo optime facit nume. 90. circa mediū. fo. liij.
- ¶** Unus reipublice nō debet torqueri etiā si habeat indicia contra se in. l. edictum ver. item si apparent nu. 15. fo. lxx.
- ¶** Seminatio rescriptorum operat clausulam motu proprio in. l. j. §. questioni. h. et adduci potest et. item operat clausulam non obstante et clausulam ex certa scientia in. d. §. questioni. ver. et facit qd voluit et. nu. 9. fo. xxix.
- ¶** In petitione restitutionis in integrū requirit expressio cause. alias talis petitio non valet in. l. j. §. preterea ver. item et adde etiam nume. 100. fo. xxxvij.
- ¶** Quando dicat nomē rei receptum inter reos in. l. j. in prin. ver. qñ dicat.
- ¶** Reo criminis minori debet dari curator alias processus est nullus et confessio facta per eum est nulla in. l. j. in prin. ver. viij. requiritur nu. 17. fo. ij.
- ¶** Reus quando dicat perseuerare in confessione in. l. j. §. diuus senerus ver. querit ulterius nume. 7. fo. xxij.
- ¶** Reus est generaliter interrogandus de criminibus et nō specialiter. et ita traditur practica interrogandi reos in. l. j. §. qui questionem nn. i. fo. xxvij.
- ¶** Parci reo indicanti alium reum seu reo confitenti crimen in. l. j. §. cum quis latrones in prin. nu. 1. fo. xli.
- ¶** Quando reus confessus est delictus per tormēta et notarius scribit q est sponte confessus. an hoc casu puniat de falso in. l. j. §. fi. ver. qrit ultimo nu. 86. fo. liij.
- ¶** Reus qui est confessus delictus et perseueravit in confessione an possit dicere se errasse. et an audiat si dicat se velle errorem suū corrigere in. l. j. §. fi. ver. modo expeditis et. nu. 89. fo. ead.
- ¶** Reus criminis non potest renūciare defensionibus suis in. l. j. §. fi. ver. si autē loquimur et. de quo etiam latius ibi in ver. de eo aut qd dixi nume. 92. fo. liij.
- ¶** Reus confessus et conuictus ante sententiam latet post tamē rri defensionibus suis in. l. j. §. fi. ver. et credo etiā dictum suum nume. 94. fo. liij.
- ¶** Reus si mouit i tortura qua pena puniatur iudex in. l. questionis modū h. et sic non potest iudex alias in ver. et pondera q iste tex. nu. 72. fo. lxxvij.
- ¶** Reus criminis tenet ore proprio et non per procuratorem respondere interrogationibus sibi fiendis in. l. de minore in. §. plurium in prin. et. nu. 1. fo. lxxx.
- ¶** Si cōtra reum fiat accusatio vel inquisitio de crimine tanq̃ cōmisso tali tempore vel loco et probat de alio tpe vel de alio loco debet sequi absolutio. licet sit probatū crimē. l. si quis ne questio. ver. pro quo etiā optime facit dictū nu. 85. col. iij. in vltima linea. fo. xcviij.
- ¶** Si accusatus est reus q interfecit ticiuz et probatur q hoc fecit per alium. accusans succumbet et reus debet absolui in. l. si quis ne questio. ver. item pro predictis nu. 152. fo. cliij.
- ¶** Si reus pluribus vicibus confessus fuit delictum in tortura et pluribus vicibus illud negauit ad bancū iuris. an possit iteruz torqueri vt perseueret in dicta confessione sua in. l. repeti. ver. et id ego quero nume. 9. fo. cxij.
- ¶** Si reus sponte confitetur delictū et postea illud negat an possit cogi per torturam perseuerare in prima confessione in. l. repeti. in fi. versicu. quero etiam ulterius numero. 11. fo. ead.
- ¶** Si reus precedentibus indicijis indubitatis confitetur delictus in tortura postea negat an possit cogi cuz tortura perseuerare in illa confessione in. l. repeti. ver. quero ulterius nu. 13. fo. cxij.
- ¶** Reus criminis an possit ex indicijis indubitatis condēnari ad mortem in. l. repeti. ver. videamus ergo nu. 14. fo. ea.
- ¶** Si reus confitetur delictum et dicit q titius fuit eius socius in tali delicto. postea ductus ad bancū iuris negat illud delictum cōmisisse an illa prima confessio faciat indicium ad torturā cōtra titiū. l. repeti. ver. his vis et. nu. 21. f. cxv.
- ¶** Si reus habens cōtra se indicia fuit tortus et semper negauit an stante sua negatione debeat absolui vel relaxari

Tabula Hyppolit.

- In.l.repeti.ver. q̄ro vltim^o nu.23. f.cxxv.**
Iudex antequā relaxet reum quid debet
 facere in.l.repeti.versicu.si autem non
 superueniant nume.23. fo.ead.
- Reus** an possit interrogari de delictis de
 quibus nulla sunt indicia in.l.repeti.
 in fi.ver.querit postea 2c. fo.cxxv.
- Magis** fauendum est reo q̄ actori in.l.
 vnus facinoris in.5.in ea causa vers.
 2 ratio predictorū nu.5. fo.cxxvj.
- Licet** testes actoris aliquantulum sit di
 gniores testibus rei tamen iudicandū
 est pro reo in dicto.5.in ea causa vers.
 et facit etiā pro predictis nu.8.fo.cxxvj.
- Reus** criminis non potest renūciare de
 fensionibus suis nisi cum confessus est
 delictum in.l.vnus facinoris.5.cogni
 turum versiculo.fallit tamen ista con
 clusio 2c.et ibi vide plures casus in qui
 bus reus criminis potest renūciare de
 fensionibus suis nu.71. fo.cxxv.
- Reus** licet sit relaxādus fideiussoribus
 tamē non debet relaxari quando spon
 te confessus est crimen in dicto.5.cogni
 turum versiculo. mihi autem nume
 ro.74. fo.ead.
- De reo** reperto in fraganti crimine. vi
 de in dicto.5.cogniturum versicu.vlte
 rius inquantū nu.91. fo.cxxvj.
- Reus** si assumpsit in se onus probandi 2
 non probauit tamen non debet succum
 bere in.l.vnus in.5.in ea causa versic.
 item pro pre.2c.in eadem.l.5.fi.ver.itē
 facit etiam nume.12. fo.cxxvj.
- Si** reus citatus comparet 2 dat fideius
 sores et negat maleficium commisisse.
 postea apparent indicia sufficientia ad
 torturam contra eum et iudex tunc fa
 cit eum citare ad subeūdā torturam
 et ipse non vult comparere sed est con
 sumax an hoc casu possit condemnari.
 vel poni in banno in.l.penul.in fin.ver
 sicu.modo redeundo nu.9. fo.cxxxiij.
- Reus** criminis an teneatur respondere
 cum iuramento interrogationibus si
 bi fiendis in.l.penul.versic.subsequen
 ter modo nume.83. fo.cxxix.
- Reuerentia** alicui debita ex aliqua cau
 sa eidem etiam debetur sublata vel re
 mota illa causa in.l.etia3 si redhibitus
- numero.3. fo.xc5.
- ### Sacerdos.
- Creditur** sacer
 dosi fidedigno
 si dicit mortuum dedisse sibi licentiam
 de releuanda confessione sua in.l.si q̄s
 ne questio versiculo.quibus addo nu
 mero.178. fo.cvj.
- Quando** aliquis tenet satisfdare ex for
 ma legis vel statuti remittitur sibi sa
 tisfdatio si ipse est diues et idoneus sa
 cultatibus debet tamen tali casu gene
 raliter obligare omnia bona sua in.l.5.
 5.preterea versic.sed vltra predicta 2c.
 numero.134. fo.xl.
- Tutori** idoneo facultatibus remittitur
 satisfdatio licet alias tutores teneantur
 satisfdare in.l.prima.5.preterea in ver.
 item pro illo nume.138. fo.xlj.
- Satisfdario** de iudicio sisti data ab illo
 q̄ non possidebat immobilia licet post
 ea incipiat possidere immobilia non vi
 tiatur satisfdatio in.l.etiam si redhibi
 tus versiculo.et facit not. verbum nu
 mero.8. fo.xc5.
- Negans** scripturam esse manu sua po
 test cogi ad scribendum aliam vt fiat
 comparatio litterarum in.l.de minore
 in.5.tormenta versicul.limita etiam 2c.
 numero.30. fo.lxxx.
- Sententia** nulla potest consensu partiū
 validari vt valeat in vim pactis in.l.
 prima.5.ad questionem ver.2 facit etiā
 no.glo.2c.numē.5. fo.ij.
- Sententia** interlocutoria non potest a
 iudice reuocari sine causa in.l.5.prete
 rea versiculo. item interlocutoria nu
 mero.104. fo.cxxvij.
- Sententiam** iniustam iudex non debet
 exequi sed potius debet renunciare offi
 cio in.l.prima.5.fina.versic.teneas etiā
 menti nume.75. fo.lj.
- Casus** in quibus sententia lata in crimi
 nali potest retractari absq̄ consultatio
 ne principis in.l.prima.in.5.fina.versic
 culo.et antequam deueniam 2c.numē
 ro.78. fo.lj.
- Sentētia** lata ex vna presumptione re
 tractatur ex alia presumptione fortiori
 in.l.prima.5.fina.ver.vnus enim est 2c.
 numero.79. fo.4j.

Super titu. ff. de. questioni.

- ¶ Sententia lata propter dictum perito-
rum reuocatur si superueniat dictum
aliorum magis peritorum in. l. prima.
§. fina. versiculo. vnus enim est casus
numero. 79. fo. li.
- ¶ Sententia reuocatur sine consultatio-
ne vel gratia principis quando senten-
tia lata efficeretur notorie iniqua in. l.
prima. §. fina. versiculo. alius est casus
in quo. nume. 82. fo. li.
- ¶ Sententia reuocatur etiam si transiit
in rem iudicataz si victor confiteretur de
iniusticia sententie in. l. prima. §. fina.
versiculo. tu etiam istis adde nume-
ro. 83. fo. lxxij.
- ¶ Sententia lata ex probatione priuile-
giata non transit in rem iudicatam in
l. prima. §. fina. in fine. versiculo. alius
est etiam et cetera. et ibi vide exemplum
numero. 85. fo. lxxij.
- ¶ Sententia lata super taxatione expen-
sarum an sit diffinitiuus vel interlocuto-
ria in. l. patre vel marito vers. et an sen-
tentia et. nume. 94. fo. lxxvj.
- ¶ Appellatione sententie intelligitur de
diffinitiuam in. l. de minore in. §. plurius
versiculo. facit etiam nam in dubio et.
numero. 113. fo. lxxix.
- ¶ Si statutum arctat iudicem ad diffiniē-
dum causam infra mensem intelligitur
per sententiam diffinitiuam. et ideo nō
sufficeret tunc absolvere partes ab ob-
seruatione iudicij in. l. prima. in. §. plu-
rium versiculo. et dicit nota. bar. et.
nume. 115. fo. ea.
- ¶ Sententia iudicis in qua pronunciauit
se iudicem competētem non nocet par-
ti quin etiam nō possit impugnare per-
sonam iudicis. quando talis pronun-
ciatio fuit facta absente parte in. l. si qd
ne questio versicu. tu autem addas nu-
mero. 22. fo. xcij.
- ¶ Sententia lata per iudicem super com-
petentia sui non nocet in. l. si quis ne
questio versicul. non omitto tamen et.
numero. 22. fo. ead.
- ¶ Sententia lata per iudicem in breui tem-
pore dicitur fulminatoria et non valet
in. l. statuliber ver. et ultra predicta etiā
numero. 11. fo. cij.
- ¶ Sententia lata in breui tempore est nul-
la etiam si sit bene lata in. l. statuliber
vers. quinsimmo etiam nu. 14. fo. cij.
- ¶ Sententia debet ferri ad instātiā par-
tis alias non valet in. l. vnus in. §. co-
gnituum vers. et ad superius dicta et.
numero. 21. fo. cxix.
- ¶ Sententia lata super libello inepto est
nulla. quod limita non precedere in ca-
sibus in quibus nō requiritur libellus
in. l. vnus in. §. si. vers. ex quibus omni-
bus nume. 20. fo. cxviii.
- ¶ An et quando in generali sermone com-
prehendatur persona loquentis in. l. i.
§. si seruus in prin. nu. 1. fo. xvij.
- ¶ In generali sermone comprehenditur
persona loquentis quando in ipso ge-
nerali sermone non posset comprehen-
di alia persona q̄ persona loquētis in
l. i. §. si seruus ver. limita non precedere
et. nume. 5. fo. xvij.
- ¶ Seruitus nō perditur per nō vsum quā-
do habens seruitutem non potest illa
vt in. l. prima. §. preterea circa finē. ver-
siculo. et ad predicta facit optime et. nu-
mero. 35. fo. xxxij.
- ¶ Seruus confitens de semetipso aliquid
pocest hoc modo preiudicare domino
in. l. prima. in. §. si serui quasi et. nume-
ro. 1. fo. xxiiij.
- ¶ Licet seruus nō possit esse in iudicio ita-
men hoc fallit in seruo qui velit recupe-
rare possessionem rei domini sui quam
ipse retinebat nomine domini sui dum
ipse dominus erat absens in. l. si quis
ne questio in fin. vers. item patet etiam
nume. 123. fo. cij.
- ¶ Salus dominorum non est committen-
da arbitrio seruorum in. l. vnus faci-
noris in. §. seruo qui vltro ver. vltimus
habet notare et. nu. 8. fo. cxviij.
- ¶ Contractus simulatus non firmatur in
ramento in. l. pe. ver. et pro ea facit opi-
me glo. nu. 78. fo. cxxxix.
- ¶ Quomodo intelligitur regula illa. va-
let que non prosunt singula multa iu-
uant in. l. prima. §. idem cornelio vers.
ultimo bar. nu. 8. fo. xij.
- ¶ Socius omnium bonorum habet execu-
tionem a muneribus propter personā
c. vi

Tabula Hyppoliti.

- focū in. l. de minore in. §. tormenta ver-
ficul. ad predictorum confirmationem
zc. numero. 15. fo. lxxix.
- S**ocietas morte finitur in. l. fina. versic.
item mors finit seu soluit societatez zc.
numero. 36. fo. cxliij.
- S**ocius criminis non facit fidem cōtra
socium eiusdem criminis nec etiam ad
mittitur ad accusandum socium crimi-
nis in. l. prima. §. diuus. Anto. versicul.
nota vltorius zc. et in. d. l. prima. §. cum
quis latrones versiculo. not. etiam zc.
numero. 3. fo. xliij.
- A**n dictum focū criminis faciat indicij
ad torturam in. l. prima. §. diuus anto.
versic. sed dubium est zc. nu. 5. fo. xliij.
- Q**ue sint delicta de quibus quis potest
interrogari de consocijs in. l. prima. §.
diuus an. ver. 2 que sint nu. 6. fo. xliij.
- C**asus in quibus socius criminis potest
testificare contra socium vide in. l. pri-
ma. §. diuus Anto. versic. et scias q̄ pee-
dicta regula zc. nume. 7. fo. ea.
- D**epositio seu testificatio focū criminis
per se sola non facit inditium ad tortu-
ram etiam in casibus socius criminis
potest interrogari de consocijs in. l. pri-
ma. §. diuus Antonius versic. et in mate-
ria ista scias zc. nume. 8. fo. ea.
- C**autela q̄ socius criminis repellat so-
cium contra euz testificantem sine eius
preiudicio in. l. prima. §. diuus ant. ver-
ficulo. et ideo circa hoc zc. cetera. nume-
ro. 11. fo. ea.
- S**ocius criminis semper admittitur in
testem contra socium vbi agitur civili-
ter de crimine in. l. prima. in. §. diuus an-
to. in versiculo. et in hac materia zc. nu-
mero. 16. fo. xliij.
- Q**uando crimen non potest aliter pro-
bati tūc socius criminis admittitur in
testem in. l. prima. §. diuus anto. in fin.
versiculo. scdm q̄ quando crimen zc. et
in. l. de minore. §. tormenta ver. pro qui-
bus facit zc. nume. 29. fo. lxxx.
- S**ocius criminis admittitur contra so-
cium in crimine lese maiestatis in. l. de
minore nume. 3. fo. lxxij.
- S**i aliquo casu iuris solennitas non re-
quiritur de necessitate si illa tunc adhi-
- beatur et minus solemniter an vltietur
actus in. l. vnus in. §. fina. versic. vlt-
rius ego quero dicitur in isto text. zc. cō-
trarium tamen videas in dicto. §. versic.
aduertas tamē zc. nu. 21. fo. cxxviij.
- S**olennitas omisa a principio non red-
dit contractum ipso iure nullum quia
si superuenit ex post firmat ipsum con-
tractum primo factum in. l. penul. versic-
culo. sed in contrarium q̄ immo zc. nu-
mero. 45. fo. cxxviij.
- S**olennitas requisita in actu si sit omis-
sa tempore actus celebrari propter quā
omissionem actus sit nullus non val-
dat eum si postea superueniat in. l. pen.
versiculo. et pro predicta opinione zc.
numero. 32. fo. cxxviij.
- S**olitum vel insolitum presumitur im-
peritia in doctore qui tenet opiniones
insolitas in. l. patre vel marito versic. et
ideo dicit glo. zc. nu. 37. fo. lxx.
- E**x insolitis inducitur presumptio frau-
dis in. l. de minore in principi. versic. iura
enim abhorrent zc. nu. 24. fo. lxxiiij.
- J**uris presumptio abhorret insolita in
l. de minore in principi. in dicto. versic. iu-
ra enim nume. 24. fo. lxxiiij.
- S**uper insolitis non desertur sacramen-
tum in supplementum probationis in
l. de minore in principi. versic. 2 ideo dicit
multum nu. 27. fo. ea.
- R**epertus cum rebus prohibitis ducti in
via insolita et inusitata presumitur illa
portare contrare deuentum in. l. de mi-
nore. in fin. versic. et facit no. dictum zc.
numero. 29. fo. lxxx.
- S**tatutum licet lege vel statuto cautuz
sit q̄ stari debeat dicto vel sacramento
alicius tamen intelligitur nisi contra-
rium probetur in. l. prima. §. si serui qua-
si versiculo. et dicit etiam do. Alexand.
et cetera. quod limita tamen nisi statu-
tum diceret q̄ stari deberet tali dicto
vel sacramento de plena probatione zc.
vt ibidem habetur paulopost in versic.
subdit tamen zc. nu. 4. fo. xliij.
- L**icet ex forma statuti de damno dato
debeat stari sacramento damnum pas-
si. attamen si reus vult q̄ damnum su-
biciatur oculis iudicis iudex tenetur

Super titu. ff. de questioni.

- accedere ad locum damni et per inspectionem oculorum ferre sententiam non obstante statuto in. l. prima. §. si serui quasi versiculo. ego autem dicebam numero. 5. fo. xxv.
- ¶ Stante statuto q̄ contra instrumentum publicum non possit opponi aliqua exceptio solutionis tamen poterit alia exceptio opponi que notorie ex inspectione ipsius instrumenti apparet in. l. prima. §. si serui quasi versic. et pro hac limitatione 2c. nu. 6. fo. xxv.
- ¶ Ultimum statutum tollit primum in. l. prima. §. si serui quasi versiculo. et idem procedit et cetera. quod limita ut ibi. in versiculo. quantum autem ad illud. numero. 25. fo. xxvj.
- ¶ Ultimum statutum tollit primum quod intellige solum in illa parte in qua est contrarium primo in alijs autem partibus primum statutum remanet firmum in. l. prima. §. si serui quasi versic. scias etiam aliud numero. 28. fo. xxvj.
- ¶ Statutum quod est iustius et equius debet attendi non obstante prioritate in. l. prima. §. si serui quasi in fine. numero. 29. fo. xxvj.
- ¶ Stante statuto q̄ si bestia alicuius dederit damnum dominus teneatur soluere. x. hoc casu si bestia alicuius dedit damnum sine culpa domini ipse non tenetur ad illa. x. in. l. prima. §. preterea versiculo. et faciunt que dixi numero. 24. fo. xxxj.
- ¶ Si statutum punit intrantem palatium certo tempore non intelligitur punire illum qui coacte vel spiritus intrauit in. l. prima. §. preterea versiculo. et dicit Bald. et cetera. et ibi etiam paulo post versic. et facit etiam quod voluit Bald. numero. 27. fo. xxxj.
- ¶ Si statutum dicit q̄ si quis portauerit frumentum extra districtum puniatur. si aliquis propter iustum timorem forte inimicorum excessit fines comitatus seu districtus fugiendo non incidit in penam in. l. prima. §. preterea versic. et dicit Ange. 2c. nu. 31. fo. xxxj.
- ¶ Si statutum dicit q̄ creditori putanti debitorem suum suspectum concedatur familia pro eo capiendū nulla citationes facta non sufficit tunc creditorem se putare simpliciter illum suspectum. nisi aliter leget et probet causam talis sue putationis in. l. prima. §. preterea versiculo. item et ultra predicta et cetera. numero. 111. fo. xxxvj.
- ¶ Stante statuto q̄ minores vel mulieres non possint contrahere sine consensu vel presentia suorum consanguineorum si tales consanguinei non possunt haberi quia non sunt in ciuitate sed in remotis partibus. poterit talis mulier vel tales minores contrahere sine dictis proximioribus et valebit talis contractus in. l. prima. in. §. preterea in fin. versiculo. et ideo dicit nota. Bald. et idem dicas si tales consanguinei essent presentes et nollent consentire. nam etiam tunc valebit contractus cum auctoritate iudicis ut ibi in versic. et idem dicit 2c. numero. 128. fo. xl.
- ¶ Si ex forma statuti villa sub pena teneatur emendare damnum datum nisi denunciauerit malefactorem. tunc si tale damnum fuit datum de nocte vel alio tempore in quo impossibile sit findico vel hominibus ville scire malefactores q̄ hoc casu non cadit in penam si non denunciavit in. l. prima. §. preterea versiculo. et ideo dicunt doctores numero. 131. fo. xl.
- ¶ Jurans seruare statutum intelligitur nisi superueniat reuocatio ipsorum statutorum quia superueniente reuocatione non tenetur ulterius ad obseruantiam ipsorum in. l. prima. §. fin. versic. subdit postea 2c. numero. 21. fo. xlvj.
- ¶ Valet statutum vnius ciuitatis disponens q̄ illud ius seruetur in ciuitate illa forensibus quod ipsi seruant in sua ciuitate ipsis statuentibus in. l. si quis viduam versiculo. et ultra predicta 2c. numero. 23. fo. lvi.
- ¶ Statutum debet aliquid operari ultra ius commune et debet taliter interpretari contra ius commune ut aliquid operetur in. l. patre vel marito. in fine. versiculo. item pro dicta glo. 2c. cum versic. sequen. numero. 32. fo. lxx.

Tabula Hyppoliti.

- ¶** Quotiens statutū imponit penam personalem pro homicidio ut quia dicat occidens occidatur nisi occidens occiderit dolose et ex proposito non habebit locum pena statuti sed aliter debet mitius puniri in. l. de minore. in pñcip. in. vi. versiculo. et quotiens statutum et cetera. et in. l. vnus in. §. cogniturum versiculo. similiter etiam dicit numero. 33. fo. cxvij.
- ¶** Statutum puniens aliquem presumen-tem et sic notans dolum et temeritatez non ligat hominem simplicem contrauenientem sine dolo in. l. de minore in prin. in fi. vers. et facit etiam quod dicit Car. 2c. nu. 39. fo. lxxvj.
- ¶** Statutum loquens de damno dato nō habet locum in furto in. l. de minore in §. tormenta versiculo. et ideo stante statuto et cetera. et in. l. maritus versiculo. facit etiam pro predicta conclusione 2c. nume. 15. fo. cxviii.
- ¶** Si statutum dicit qd vnus subditus teneatur pro alio debet intelligi de debitis contractis intra territorium illius ciuitatis et non extra in. l. de minore in §. plurium vers. et faciunt dicta per do. ffely. 2c. nu. 38. fo. lxxxiij.
- ¶** Statutum obligans parē ad debita filij non comprehendit debita contracta extra illam ciuitatem vbi est pater et filius in. l. de minore. §. plurium versiculo. et consuluit ipse Joan. de imol. numero. 39. fo. lxxxiij.
- ¶** Statutum de compromisso fiendo inter affines non habet locum finita affinitate in. l. etiam si redhibitus versicu. item subdit etiam Bald. 2c. nu. 13. fo. xcj.
- ¶** Stante statuto qd contra sententiā nulla possit opponi exceptio. tamen poterit opponi exceptio personarum in. l. si quis ne questio vers. potest etiam alio modo nume. 10. fo. xcij.
- ¶** Stante statuto qd reus non possit opponere aliquam exceptionem vel defensionem contra instrumentum vel eius executionem. si tamē actor qui petit executionem instrumenti non liquidum habuerit aliquam dilationem ad probandum vel liquidandum aliquid circa ius suum tunc durante tali dilatione poterit similiter reus probare: et allegare contra ipsam liquidationem non obstante dicto statuto in. l. si quis ne questio. in vers. sic. et ad hoc dicendum me; mouet numero. 62. fo. xcvi.
- ¶** Si statutum punit adducentem mulierem honestam bone conditionis vite et fame iste qualitates erunt probande ad hoc ut adducens mulierem puniatur pena statuti in. l. si quis ne questio. versiculo. et idem dicit Ang. et cetera. numero. 126. fo. cii.
- ¶** Si statutum mandat fideiussores prestari alias annullat actum intelligitur si fuerit peritum. et ideo si statutum dicit qd quando forensis agit contra ciuem teneatur prestare fideiussores de expensis soluendis alias non valeat processus. si forensis agit contra ciuem et non prestarit talem fideiussionem quia non fuit petitiū valebit processus in. l. vnus in §. cogniturum vers. et dicit ibi Paul. de cast. 2c. nu. 8. fo. cxx.
- ¶** Stante statuto qd quilibet admittatur ad accusandum admitteretur etiam inhabilis. l. vnus in §. cogniturum in fin. vers. sed vltra premissa et cetera. numero. 29. fo. cxxij.
- ¶** Si statutum dicit qd syndicus teneatur denunciare quolibet maleficium teneatur etiam denunciare maleficia non punibilia in. l. vnus in §. cogniturum versiculo. et facit etiam dictum et cetera. numero. 30. fo. cxxij.
- ¶** Si statutum arctat affines ad compromissum non poterit hoc peti publicatis testibus et re iam liquidata in. l. maritus versiculo. et ideo dicit Bald. alias in versiculo. teneas tamen menti numero. 24. fo. cxxxiij.
- ¶** Si ex forma statuti debet credi accusatori vel denunciatori damni dati vel alterius criminis tamen non creditur si ipse denunciator vel accusator sit infamis infamia facti in. l. maritus versiculo. pro quo facit quod voluit Angelus. numero. 39. fo. cxxxiij.
- ¶** Stante statuto qd mulier non possit obligari sine consensu propinquorum alias

Super instit. ff. de questionib.

- non valeat contractus si mulier contra
his sine consensu propinquorum licet
postea ipsi propinqui ratificent tamen
non valebit contractus in. l. penult. ver
siculo. item ad predicta adduco nume
ro. 34. fo. cxxvj.
- Statutum disponens super prohibitio
ne certi actus nunq̃ habet locum si in
tali actu interuenit iuramentum in. l.
penult. in princip. versic. et facit etiam.
nam statutum 2c. nu. 66. fo. cxxviij.
- Promittens aliquid per stipulationem
non obligatur si in ipsa stipulatione nō
continetur causa in. l. prima. §. preterea
versiculo. Item adde q̃ promittens nu
mero. 112. fo. cxxviij.
- Stratam obligatus tenere securam in
telligitur de solita et visitata ideo non
tenetur de spoliatione facta transeunti
per viam inusitataz in. l. de minore ver
siculo. et dicit Baldus. et cetera. nume
ro. 30. fo. lxxv.
- Differt strata a via et ideo si statutum
punit delictum commissum in strata et
inquisitio dicit delictum esse commis
sum in via inquisitus non poterit puni
ri in. l. si quis ne questio. in princip. ver
siculo. et facit etiam dictum Barto. nu
mero. 150. fo. clix.
- In subastationibus vltima derogant
priorib⁹ in. l. prima. §. si serui quasi ver
siculo. et idem etiam dicas 2 cetera. nu
mero. 20. fo. xxvj.
- Subditorum interest non mutare domi
nos et econuersio in. l. prima. §. eum qui
dam versiculo. et in materia 2c. circa fi
nem 2c. nu. 10. fo. xxij.
- Exceptio suspitionis iudicis debet ante
omnis opponi in. l. si quis ne questio.
versiculo. et subdit etiam ipse Bal. nu
mero. 17. fo. xcij.
- Qui se ingerit suspectus est in. l. vnus
facinoris in. §. seruo qui vltro versicul.
modo redeundo nu. 5. fo. cvij.
- Tempus indeterminatum stat in arbi
trio iudicis in. l. de minore in princ. ver
siculo. idem vltra do. Alexan. dicas nu
mero. 42. fo. lxxvj.
- Testamentum non tollit primum vbi
est clausula derogatoria nisi illa sit res
uocata in vltimo testamento in. l. pri
ma. §. si serui quasi versic. 2 aduertas in
quantum nu. 22. fo. xxvj.
- Testamentum factum tempore pestis
cum minori solennitate vel cum mino
ri numero testium valet in. l. prima. §.
preterea versiculo. facit etiam nume
ro. 121. fo. xxxix.
- Testamentum factum a romipeda qui
vadit romā in presentia duorum vel trium
testium valet si plures habere non po
tuit in. l. prima. §. preterea ver. pro quo
facit etiam nume. 123. fo. xxxix.
- Testatoris prouisio facta in vno casu
habet locum etiam in alio casu ab eo
omisso quando verisimiliter si de casu
omisso interrogatus fuisset idem sta
tuisset quod statuit in casu expresso in. l.
si quis viduam versiculo. et istud non
solum procedit nume. 11. fo. ly.
- Testator si reliquit centum ecclesie nec
declarat de qua intelligitur de ecclesia
cuius est parrochianus in. l. de minore
in §. plerumque versic. 2 faciunt optime 2c.
numero. 40. fo. lxxxij.
- Tertius possessor potest opponere exce
ptionem excussionis licet iam contra eū
contestata quando de nouo bona su
peruenerunt debitori principali in. l.
prima. §. fina. versiculo. nam exceptio
excussionis 2 cetera. 2 in. l. si quis ne que
stio. versiculo. item etiam pro doctrina
numero. 57. fo. xcviij.
- Testes quando examinatur super indi
cis contra reum ad hoc vt ipse reus vi
gore talium testium possit poni ad ior
turam necesse est q̃ ipse citetur ad vidē
dum sibi deferri iuramentum. alias ta
les testes sibi non nocent in. l. prima. in
princ. in fine. versic. 2 aduertas ne erres.
numero. 7. fo. j.
- Impossibilitas viciat dicta testium 2 fa
cit eos puniri de falso in. l. j. in princip.
versiculo. et scias q̃ nedum 2 cetera. nu
mero. 63. fo. viij.
- Dictum testis non verisimile est suspec
tum de falso in. l. prima. in versiculo. 2
fortius dicit 2 cetera. nec super tali di

Tabula Hyppolit.

- quo potest deferri iuramentum in sup-
plementum probationis ibi paulopost
versiculo. et pro predictis etiam 2c. nu-
mero. 67. fo. vij.
- ¶ Testis domesticus non admittitur etiā
cum tormentis. quod limitatur pluri-
bus modis in. l. prima in. §. versiculo. et
pro predictis 2 cetera. de quo etiam in
l. de minore in. §. tormenta versic. ultra
predicta numero. 9. fo. lxxvij.
- ¶ Testis domesticus principis vel regis
ratione iurisdictionis potest pro eo testi-
ficari in. l. prima. §. ad questionem ver-
siculo. et primo in domesticis nume-
ro. 2. fo. ix.
- ¶ Testes domestici admittuntur ad pro-
bandum ea que in domo geruntur tan-
q̃ melius ceteris informati in. l. prima.
§. ad questionem versicu. limita tertio
numero. 4. fo. ix.
- ¶ An vxor possit testificari pro viro. vide
in. l. prima. ad questionem versic. limita
quarto. nume. 5. fo. ix.
- ¶ Frater an sit idoneus testis pro fratre in
l. prima. §. ad questionem versic. limita
etiam numero. 6. fo. ix.
- ¶ Pauper an possit esse testis in. l. prima.
§. ad questionem. versicu. item pro pre-
dictis 2 cetera. et in dicta. l. prima. §. fin.
in fine. versiculo. et facit etiam. et in. l.
ex libero versiculo. nam testis pauper
numero. 5. fo. cx.
- ¶ Si testis dicit aliter dixisse q̃ notarius
scripserit cui credatur in. l. prima. §. ad
questionem versic. et facit dictum Spe.
2c. nume. 18. fo. x.
- ¶ Licet testes sint domestici 2 familiares
attamen possunt esse ita nobiles et in-
regri q̃ admittuntur in. l. prima. §. ad que-
stionem versicul. sed ultra predicta nu-
mero. 25. fo. x.
- ¶ Testis domesticus admittitur quando
tractatur de probanda innocentia in. l.
prima. §. ad questionem versic. ultimo p
nunc 2c. nume. 26. fo. x.
- ¶ Testes inhabiles ea inhabilitate q̃ po-
telt remitti per partes admittuntur si
sunt instrumentarij in. l. prima. §. ad que-
stionem. versiculo teneas etiam menti
2 cetera. et in. l. ex libero versicu. et tene
menti numero. 6. fo. cx.
- ¶ Testes inhabiles possunt habilitari et
validari consensu partium in. l. prima.
§. ad questionem versicul. pro quibus
etiam facit nume. 28. fo. x.
- ¶ Dicta seu attestaciones testium inuali-
da possunt validari consensu partium
in. l. prima. §. ad questio versic. pro qui-
bus etiam facit nume. 28. fo. x.
- ¶ Testis domesticus licet non faciat ple-
nam vel semiplenam probationem at-
tamen facit indicium in. l. prima. §. ad
questionem versic. teneas etiam menti
numero. 30. fo. xj.
- ¶ Si duo testes deponit q̃ ego mutuavi
pecuniam titio sed nesciunt quantita-
tem. alij duo dicunt q̃ ipse petit a me. x.
hoc casu probatum est mutuum in. x. in
l. prima. §. idem cornelio versicul. et hic
adde singulare verbum nu. 6. fo. xj.
- ¶ Plures sunt casus in quibus creditur
vni testi tantum. de quibus in. l. pri-
ma. §. idem cornelio. versiculo. et scias
etiam 2 cetera. et in. l. si quis ne questio.
versiculo. respondendo dictis per eum
2 cetera. 2 in. l. maritus in principio. nu-
mero. 1. fo. cxxx.
- ¶ An et quando testes qui non debent exa-
minari faciant indicium in. l. prima. §.
diuus antonius. in princip. et in. l. ma-
ritus versiculo. ulterius Barto. nume-
ro. 10. fo. cxxxj.
- ¶ Testis an possit esse mandatarius con-
tra mandantem in. l. prima. in. §. diuus
Antonius. in versic. an autem manda-
tarius. nume. 9. fo. xij.
- ¶ An et quando testes de vniuersitate pos-
sint dicere testimoniu in causa vniuer-
sitaris in. l. prima. §. seruus muncipum
in princip. et ibi vide plures limitatio-
nes et ampliaciones nu. 1. fo. xv.
- ¶ In causa criminali testes de vniuersita-
te non sunt idonei in. l. prima. §. seruus
municipum versiculo. tertio fallit 2c.
numero. 4. fo. xv.
- ¶ Ille qui non cogitur inuictus dicere re-
sistimoniu cūtra aliquē sine tormētis nō
pōt etiā cū tormētis cogi vt dicat cōtra
illum

Super titu. ff. de questioni.

- Alum testimonium. et si cogatur etiam cum tortura dictum suum non facit indicium ad torturam in. l. prima in. §. si seruus bona fide *zc. nu. 2.* *fo. xxvj.*
- ¶ Que persone sunt ille que inuicte nō coguntur dicere testimonium. vide in. l. prima. §. si seruus bona fide *versic. pos. ser queri zc. numero. 4.* *fo. xvj.*
- ¶ An et quando ille qui desistit esse domesticus possit testificari pro olim domestico in. l. prima. §. idem numio. in princi. et in. l. etiam si redhibitus in. ij. col. ver. vltimis hec lex. et in. l. vnus in. §. seruo qui *versiculo. dicit tamen Barto. zc. numero. 9.* *fo. cxvij.*
- ¶ Testis inhabilis aliqua inhabilitate si sit receptus ignorante aduersario suaz inhabilitatem dictum suum non probat nec facit presumptiones. adeo qd ex ea possit deferri iuramentum in supplementum probationis in. l. prima. §. idem numio in fine. de quo etiam in. l. vnus in. §. seruo qui *versicu. 2 adde etiam zc. numero. 9. in fi.* *fo. cxix.*
- ¶ Condicio testis an inspiciatur tempore litis incepte vel tempore dispositionis in. l. prima. §. si seruus *versicu. item nota ex isto tex. zc. num. 22.* *fo. xix.*
- ¶ Si testis tempore contractus non erat meus domesticus nunc autem est effectus meus domesticus an poterit prome testificari in. l. prima. §. si seruus *versicu. Bar. postea format nu. 22.* *fo. xix.*
- ¶ Testis dictus vltra interrogationem sibi factam an valeat vide in. l. prima. §. diuus adrianus *versicu. nota etiam zc. numero. 2.* *fo. xxvij.*
- ¶ Testes inducti super mutuo et facto testimonio iuper eo postea addiderunt et ipsi interfuerunt quando ipse mutuas fecit pactum de non petendo hoc casu probatur etiam pactum de non petendo in. l. prima. §. diuus adrianus *versiculo. et maxime in dicto testis zc. numero. 4.* *fo. xvij.*
- ¶ Testi inimico non creditur etiā in mortis articulo in. l. prima. §. preterea *versiculo amplia etiam hunc text. numero. 6.* *fo. xxxj.*
- ¶ Testimonium titij et eius vxoris equiparantur in. l. prima. §. preterea *versic.*
- modo redeundo *zc. nu. 41.* *fo. xxxj.*
- ¶ Testis deponens sine causa idest non reddens causam dicti sui non facit semiplenam probationem in. l. prima. §. preterea *versiculo item dicit Lu. ro. zc. numero. 104.* *fo. xxvij.*
- ¶ Testis examinatus in articulo mortis propter angustiam temporis licet sine commissione iudicis probat in. l. prima. §. preterea circa finē. *versiculo. 2 faciunt dicta per do. Anto. zc. nume. 129. in fine.* *fo. xl.*
- ¶ Testis inimicus repellitur non attento an inimicitia prouenerit a parte an ipso teste in. l. prima. §. cum quis latrones *versiculo. et licet hec opinio zc. numero. 18.* *fo. xliij.*
- ¶ Testis qui est inimicus vtriusq; partis an admittatur in. l. prima. §. cum quis latrones *versicu. quero vltimus zc. numero. 19.* *fo. xliij.*
- ¶ Testium publicatio nō obstat in criminalibus quod intellige esse verum vbi tractatur de defensione rei. secus autem est vbi tractatur de offensione ipsius rei quia tunc talis publicatio obstat in. l. prima. §. fina. *versicu. scias tamē vnum zc. numero. 7.* *fo. xliij.*
- ¶ Licet post didicita testificata regulariter non admittantur testes tamen aliqui modi sunt quibus testes possunt recipi post didicita testificata. de quibus in. l. prima. §. fina. *versicu. 2 licet predicta procedant zc. nu. 9.* *fo. xliij.*
- ¶ Testes legalissimi possunt produci etiam post conclusionem in causa et renunciationem in. l. prima. §. fina. *versiculo. sed ille qui renunciauit zc. nu. 10.* *fo. xlv.*
- ¶ De testibus legalissimis et omni exceptione maioribus vide in. l. prima. §. fi. *versiculo. sed ille qui renunciauit zc. et ibi per duas colum. zc. nu. 10.* *fo. xlv.*
- ¶ Testis non citatus sed sponte deponens non probat quod tamē fallit in teste legalissimo in. l. prima. §. fina. *versicu. et facit quod voluit zc. nu. 13.* *fo. xlv.*
- ¶ Quando examinandi sunt testes omni exceptione maiores. et omni fide digni quibus aliquid opponi non potest tūc valet dictum eorum sine citatione partis in. l. prima. §. fina. *versicu. 2 facit etiam*

Tabula Hyppoliti.

- nam licet *zc. nume. 16.* fo. xlv.
- T**estes de nouo reperti admittunt post conclusionem in causa et post publicas attestaciones in *l. prima. §. fin. ver.* item etiam alio casu *nu. 17.* fo. xlv.
- R**enunciatio testium examinandorum non extenditur ad testes quos tempore renunciationis ipse renunciatus ignorauit posse producere in *l. prima. §. fin. versicu. et facit dictum do. Alexan. numero. 42.* fo. xlvij.
- T**estium publicatio non obstat receptioni examinandorum super cicatrice remanente vel non in *l. prima. in. §. fina. versiculo. alius est etiam casus zc. numero. 46.* fo. ea.
- P**ublicatio testium non obstat receptioni testium fiende ad declarationem reo agitorum in *l. prima. §. fina. ver. vltimus scias nu. 47.* fo. ea.
- T**estis volens dictum suum declarare non tenetur iterum iurare in *l. prima. §. fina. versic. ex quo dicunt. nec etiam tali casu requiritur citatio partis vt ibi versu. et facit nume. 48.* fo. ea.
- Q**uando testes non fuerunt rite examinati possunt iterum examinari super eisdem capitulis non obstante publicatione ipsorum in *l. prima. §. fin. versic. est et alius modus nu. 51.* fo. xlvij.
- T**estes quando non dicantur rite recepti vel examinari in *l. prima. §. fin. versu. et ibi etiam ponit nume. 51.* fo. xlvij.
- T**estes examinati sine interrogatorijs alterius partis tunc etiam post publicas attestaciones possunt iterum examinari in *l. prima. §. fin. ver. sed tu vltra eum dicas nume. 52.* fo. xlvij.
- E**tiam post conclusum in causa et post publicationem testium possunt produci testes super eisdem capitulis quando aliqua iusta causa ad hoc mouet iudicem in *l. prima. §. fin. versu. Item etiam in hac materia nu. 53.* fo. xlix.
- L**icet testes singulares non probent atamen iusta causa potest mouere iudicem adeo qd ipse iudex poterit non obstante singularitate ipsorum testium secundum eos iudicare in *l. prima. §. fin. versiculo. de qua iusta causa zc. et ibi vide etiam qd licet testes probent secundu-*
- dum eorum verba tamen si iudici ex aliqua iusta causa videtur non teneri illis credere debet tamen causam exprimere ne teneretur in sindicatu vt ibi *zc. et de hoc etiam vide in l. si quis ne que sitio. versiculo. et ideo multum numero. 182.* fo. cvj.
- T**estes post conclusum in causa possunt produci equitate suadente in *l. prima. §. fina. versicu. item et vltra predicta numero. 57.* fo. xlix.
- T**estes minus integri et inhabiles admittuntur quando veritas aliter scire non potest in *l. diuus. versiculo nota etiam ex isto tex. nu. 7.* fo. lxxj.
- L**aycus admittitur contra clericum in causa criminali quando veritas aliter haberi non potest in *l. diuus. versicu. et facit etiam quod voluit zc. de qua materia habet in l. maritus versu. et teneas etiam menti nume. 11.* fo. cxxxj.
- Q**uando standum est dicto peritorum in aliqua causa et non possunt haberi plures. tunc vnus solus admittitur ne veritas pereat in *l. diuus. versu. adduci potest zc. nu. 11.* fo. lxxij.
- P**ersonae quae inulcte non compelluntur ad testificandum possunt compelli. quando veritas aliter sciri non potest in *l. diuus. versiculo. et facit optime zc. et in l. de minore in. §. tormenta versic. et ad hoc dicendum nume. 28.* fo. lxxx.
- T**estis deponens falsum sine dolo non debet puniri in *l. de minore versic. et facit etiam nu. 38.* fo. lxxvj.
- S**i reus producit vnuz testem pro se actor possit illum et producere pro se in *l. de minore in. §. tormenta versiculo. vltimus circa nu. 8.* fo. lxxvij.
- T**estis valde dignus et testis infamis infamia facti plene probant quia integra fides vnus supplet defectum alterius in *l. de minore in. §. tormenta ver. sed vltra ibi dicta zc. et ibi vide plura no. dicta in hac materia nu. 11. f. lxxvij.*
- P**ater est idoneus testis pro filio quando dictum suum concordat cum dicto aliorum in *l. de minore in. §. tormenta versic. pro quo facit qd voluit zc. nu. 11. circa medium.* fo. lxxvij.
- T**estis an possit deponere per scripturam

Super titu. ff. de questioni.

- In. l. de minore in. §. plurium ver. ex quo etiam nume. 2. fo. lxxx.
- I**n iura loquentia in accusatore habent locum in teste in. l. de minore in. §. plurium versiculo. et licet aliqua iura ꝛc. numero. 2. in fi. fo. ea.
- T**estimonium factum per scripturam licet non plene probet tamen facit presumptionem in. l. de minore in. §. plurium versiculo. scias tamen ꝛ cetera. numero. 6. fo. lxxx.
- T**estes an possint examinari a iudice sine notario in. l. de minore i. d. §. plurium versiculo. quid autem e contra ꝛc. numero. 22. fo. lxxxj.
- Q**uando testis super capitulo vocis et fame dicit verum esse an talis responsio referatur etiam ad capitula super quibus dicit se nihil scire in. d. §. plurium versiculo. querit ulterius Barto. ꝛc. numero. 55. fo. lxxxij.
- T**estis deponens de credulitate licet non probet tamen fallit nisi talis testis deponeret in materia de sui natura certitudinaliter non cognoscibili nam tunc probat in dicto. §. plurium. in fina. versiculo. et pro hac opinione numero. 71. fo. lxxxvj.
- T**estis deponens quod aliquis occiderit vel vulneraverit aliquem ad suam defensionem suo credere pbat licet deponat de credulitate in dicto. §. plurium versiculo. et ideo dicit et cetera. et in. l. vnus. §. cogniturum versiculo. Item adeo iura fauent ꝛc. nu. 64. fo. cxliij.
- T**estis de auditu non probat nec potest iungi cum fama ad plenam probationem faciendam in dicto. §. plurium. versiculo. sed limita tamen hoc ꝛc. numero. 94. fo. lxxxvj.
- T**estes singulares deponentes de duabus confessionibus non iunguntur ad faciendam plenam probationem in. d. §. plurium versiculo. ꝛ ex hoc dicit numero. 97. fo. lxxxvij.
- T**estes deponentes super fama vel notorio interrogati quid sit fama vel notorium dicunt nescire an probent in. d. §. plurium. versiculo. iuxta predicta quæro ꝛc. ꝛ si respondeant diffiniendo famam vel notorium dicentes se didicisse tales diffinitionem a producente eos vel ab eius aduocato presumuntur subornati. vbi ibi versic. ꝛ facit dictum Specula. ꝛc. numero. 104. ꝛ 105. fo. lxxxvij.
- L**icet quis non possit testificari pro uxore fratris viuensis tamē secus est si efficiatur vidua quia soluta est tunc astitas in. l. etiam si redhibitus versic. ꝛ p hac parte facit ꝛc. nu. 12. fo. xcj.
- I**udex ex officio suo etiam nemine petente potest repellere testem non idoneum in. l. si quis ne questio. versic. ꝛ pro istis faciunt ꝛc. nume. 54. fo. xcvi.
- T**estes pnt pducī ēē extra tps pbatoꝝ sup nouo articulo in. l. si qd ne qd. ꝛ si. ꝛ hoc dico pcedere ꝛc. nu. 55. fo. xcvi.
- U**bicūq; optima opinio testium est causa inductiua plene probationis q̄ alias plene non esset tunc de plena ꝛ optima opinione ipsorum testium est articulandum et probandum. ꝛ ideo si statutum dicit q̄ certuz quid probetur per testes bone opinionis et fame erit necesse p̄bare bonam opinionem testium productorum alias non fiet probatio in. l. si quis ne questio. ver. nam quotienscūq; statutum ꝛc. nume. 153. fo. cliij.
- T**estis varius vel vacillans in causa ciuili an possit torqueri in. l. ex libero. in princi. ꝛ in. d. l. in versic. expeditis dictis numero. 8. fo. cx.
- L**iber homo productus in testem an et quādo possit torqueri in. l. ex libero numero. 2. fo. cx.
- A**n viles homines admittantur in testes sine tortura in. l. ex libero versiculo. quidam vero. nume. 2. circa mediu. fo. ea.
- T**estis non citatus qui vltro se offert est suspectus et non probat in. l. ex libero versiculo. item circa vltimum dictum ꝛc. ꝛ in. l. vnus facinoris in. §. seruo qui in princip. vbi etiam habere q̄ talis testis presumitur inimicus ꝛc. fo. cxvij.
- T**estis veniens de longinquo presumitur citatus in. l. ex libero in principio. versic. item circa vltimum dictum numero. 7. fo. cx.
- T**estes probati a iure non examinantur sine tortura in. l. ex libero in princi. versiculo. expeditis dictis per Barto. ꝛc. in fine ꝛc. numero. 8. fo. ea.

Tabula Hyppolit.

- T**estis ne variet potest se referre ad pri-
mum dictum vel dicere. satis per supra
dicta responsus est in. l. ex libero in prin-
cip. versicu. 7 ideo testes. quod tamē li-
mita vbi. nu. 9. fo. ea.
- T**estis si primo dicit vnum postea aliud
postea reuertatur ad primum an probet
in. l. ex libero. in prin. in fi. ver. sed iusta
predicta 2c. nu. 11. fo. ex.
- S**i testis dicit primo se nō recordare vel
nescire postea iterato productus depo-
nit super eo an probet in. l. ex libero in
princip. versiculo. et in materia ista nu-
mero. 12. fo. ea.
- S**i testis dicit primo vnum postea dicit
contrarium neutro dicto standum est in
l. ex libero in fi. pn. nu. 21. fo. ex.
- T**estes dicunt vidisse unum 7 seium ri-
pantes et q non viderunt aliquē ipso-
rum inferentem vulnus alteri sed q se-
data rixa viderunt vnum ex eis vulne-
ratum certe ex hoc resultat iudiciū in-
dubitantem ex quo deueniri poterit ad
condēnationem in. l. repeti. versic. item
p hac pte 2c. nume. 15. fo. cxiiij.
- T**estis comparens in iudicio an presu-
matur citatus in. l. vnus facinoris in
§. seruo qui vltro ver. sed iuxta predi-
ct. nume. 4. fo. cxviiij.
- I**lle qui non potest contra vnum inter-
rogari non poterit etiam pro eo simili-
ter interrogari in. l. vnus in §. seruus
nec si versiculo. alia notabilia 2c. nu-
mero. 6. fo. cxviiij.
- T**estes descripti in instrumento si ei cō-
tradiciunt reddunt ipsum instrumentū
in defectum. quod est verum quando nō
remanent tot testes firmi qui sufficiant
in ipso instrumēto. Secus autem si tot
remanent firmi. quia tunc per contradi-
ctionem aliorum non derogatur instru-
mento in. d. l. vnus in §. fi. versic. 7 facit
sing. verbū Pan. de ca. nu. 9. fo. cxviiij.
- N**on creditur testi qui alias dicit falsū
in. l. maritus versic. item ad p̄dicta etiā
facit nu. 42. fo. cxxxiiij.
- S**i testes deponunt 7 postea iurant non
valet eorum dictum in. l. pe. ver. 7 ideo
Cy. in. l. iurandi nu. 31. fo. cxxxvj.
- T**estis faciens semiplenam probationē
facit iudiciū ad torturam in. l. fi. ver.
- Item subdit postea do. Paris 2c. nume-
ro. 11. fo. cxi.
- T**ortorum plura genera vide in. l.
1. in pn. ver. vltius dicit hic 2c.
- A**n putatio cibi 7 potus dicatur tormē-
tum in. l. 1. in principi. versic. an autem 2c.
numero. 56. fo. vij.
- I**udices non debēt scindere carnes reo-
rum nec debent inuenire noua tormen-
ta. nam si in talibus tormentis crudeli-
bus 7 insolitis reus moriatur iudex de-
bet decapitari in. l. 1. in principi. versic. sunt
tamē aliqui bestiales 2c. nu. 59. fo. vij.
- I**dem operatur probabilis suspitio tor-
mentorum quod operatur illatio ipso-
rum in. l. pe. versic. idem in effectu dicit
do. Alex. nu. 21. fo. xxxv.
- T**ortus sufficienter non potest iterū tor-
queri nisi superueniat noua indicia in
l. repeti. ver. 7 hanc partem 2c.
- T**ortura aliqui sunt casus in quibus iu-
dex potest incipere a tortura etiam non
precedētibz aliquibus indicijs. quos
vide in. l. 1. ver. 7 circa istud notabile 2c.
nume. 3. fo. 1. de quibus etiam in. l. vni⁹
in §. in ea causa. in prin. 7 in. l. pe. versic.
attamē vnus est casus 2c. fo. clxxx.
- O**cto sunt que debent p̄cedere torturaz
de quibus in. l. 1. versicu. vltius scias
2c. numero. 4. fo. j.
- A**nte torturam debet constare iudici de
licium esse cōmissum. alias non potest
procedere contra reum accusatū in. l. 1.
versic. ego autem dico nume. 5. fo. j.
- A**d torturam procedi non potest nisi pri-
mo pronuncietur per iudicem deueniē-
dum esse ad torturam in. l. 1. versic. 7 sub-
dit Barro. 2c. 7 a tali pronūciatione po-
terit appellari per ipsum reū vbi nu-
mero. 9. fo. ij.
- A**d hoc vt deueniri possit ad torturam
requiritur q non sint alie probationes
quia tortura datur in defectum aliarū
probationum in. l. 1. ver. quarto requi-
ritur 2c. numer. 10. fo. ij. 7 in. l. edictum
numero. 1. fo. lxxix.
- R**eus conuictus nō debet torqueri in. l.
1. in principi. versicu. 7 ideo dicit Ang. 2c.
cum tribus versiculo. ibi sequenti. nu-
mero. 11. fo. ij.
- I**lle qui petit aliquē torqueri debet p̄

Super titu. ff. de questioni.

- N**on iurare q̄ nō habet alias probatio-
nes q̄ torturam in. l. prima. in princip.
versicu. 7 predictis adde Bal. 2c. nu. 12.
fo. ij. 7 in. l. edictu nu. 2. fo. lxx.
- A**ccusans aliquem debet requirere a iu-
dice ut ipse iudex ponat reum ad tortu-
ram. alias ipso accusatore hoc non re-
quirente iudex nō potest nec debet resū
ponere ad torturam in. l. prima. in ver-
siculo. requiritur et quinto 2c. nume-
ro. 13. fo. ij.
- I**s debet esse contestata. et nomen rei
debet esse receptum inter reos anteq̄
reus ponatur ad torturam in. l. j. in p̄n-
cip. versiculo. sexto requiritur 2c. nu-
mero. 14. fo. ij.
- A**nte torturam quādoq̄ admittitur ap-
pellatio ab ipsa illatione torture futu-
re cum tractetur de preiudicio irrepara-
bili in. l. j. versicu. sequeretur etiam 2c.
numero. 34. fo. iij.
- E**tiam in crimine lese maiestatis indi-
cia debent precedere torturam in. l. j. in
versiculo. modo redeundo 2c. nume. 35.
fo. iij. 7 in. l. pe. versicu. ulterius reuer-
tendo 2c. nume. 23. fo. cxxxv.
- L**icet iudex habeat liberū arbitrium in
criminalibus tamen non potest aliquē
torquere indicis nō precedentibus in
l. prima. versiculo. Item adeo est veruz
2c. numero. 36. fo. iij. 7 in. l. pe. versu. hē
amplia numero. 25. fo. cxxxv.
- M**erito torquendi equiparatur torture
in. l. prima. versic. ulterius in quantum
numero. 42. fo. v.
- C**onfessio dicitur facta metu tormento-
rum si reus sit ligatus ad torturam vel
ductus anteeam. vel si mine de eo tor-
quendo precesserunt. vel si reus sit spo-
liatus ante torturam 7 non ligatus nec
aliquo modo minatus in. l. prima. ver-
sicu. et ideo dicit Bald. 2c. numero. 43.
fo. v. 7 in dict. l. prima. §. diuus seuerus
numero. 3. fo. lxxij.
- Q**ui formidine tormentorum aliquid fa-
cit sibi non preiudicat in. l. prima. ver-
siculo. et adde in proposito 2c. nume-
ro. 44. fo. v.
- A**n iudex possit manibus proprijs tor-
quere reum in. l. j. versicu. an autem iu-
det 2c. nume. 60. fo. vj.
- Q**uando plures sunt torquēdi a quo sit
incipiendum in. l. j. versic. ulterius no-
ta ex hoc tex. 2c. nu. 70. fo. viij.
- Q**uando plures sunt torquendi 7 unus
eorum habet turpe nomē potest ab eo
incipi in. l. j. versu. Et idem in effectu 2c.
numero. 71. fo. viij.
- Q**uomodo probetur tortura in. l. j. §. di-
uus seuerus versiculo. viso de hac que-
stione 2c. et in. l. de minore. §. plurium
versic. et faciunt dicta per do. Alexan.
7 infra in. xij. versu. nu. 76. fo. lxxxvj.
- P**robatur tortura probata detēione. li-
cet aliter non probentur tormenta in. l.
prima. §. diuus seuerus versu. probatur
etiam tortura 2c. Item probatur etiam
per indicia et coniecturas ut ibi paulo-
post numero. 6. fo. lxxij.
- S**i reus moritur in tortura qua pena pu-
niatur iudex 2c. in. l. de minore in. §. toi-
menta in prin. nu. 1. fo. lxxvij.
- I**udex ponens aliquem indebite ad tor-
turam qua pena puniatur in. l. questio-
nis modum. in septima columna versu.
successive queri potest 2c. et in. l. repeti-
versu. Et dicit q̄ ex hoc Bal. numero. 5.
circa medium. fo. cxxij.
- S**i plene probatum est delictum contra
aliquem quo non obstante iudex facit
ipsum torquere. tunc si sit constans in
ipsa tortura 7 non confiteatur dictū de-
lictum ex tali cōstantia tollitur illa pri-
ma probatio in. l. edictum ver. 7 teneas
menti nume. 3. fo. lxxij.
- Q**ue sint persone privilegiatę que non
possunt torqueri. vide in. l. edictum ver-
sic. Tu autem dicas 2c. nu. 4. fo. lxx.
- U**tilis reipublice nō debet torqueri etiā
si contra eum sint indicia in. l. edictum
versu. Item si apparent nu. 10. fo. lxx.
- I**lli qui nō possunt torqueri propter ali-
quam dignitatem non poterunt etiam
torqueri finita illa dignitate in. l. edi-
ctum versiculo. Et in quantum nume-
ro. 24. fo. lxx.
- C**asu quo quis propter aliquam digni-
tatem non possit torqueri si tamen de
facto torqueatur 7 confiteatur. talis cō-
fessio non valet in. l. edictum versicu. 7
teneas mēti nume. 26. fo. lxx.
- P**ersonę alias torqueri prohibere poss

Tabula Hyppolit.

- funt torqueri in crimine lese maiestatis in.l.edictum nu.27. fo.ea8.
- C** In causa pecuniaria liber homo non torquetur quod secus est in seruo in.l.diuisus in princip. quod tamen limita ut ibi vers. vltimus istum tex. de quo etiam in l.maritus nu.4. fo.cxx.
- C** Grauior est pena torture quam vtriusque manus abscissio et de alijs penis torture vide in.l.diuisus post princip. nu.2. fo.lxxj.
- C** Tortura an dicatur pena proprie loquendo in.l.diuisus post principium nu.3. fo.lxxj.
- C** Tortura probatur per coniecturas in.l.de minore in.5. plurimum. ver. et faciunt dicta per do. Alexan. 2c. et ibi post in ver. vide Barba. nu.76. fo.lxxvj.
- C** Tortura an et quando repeti possit in.l.repeti. 2c. ver. modo opere preceptum nu.3. fo.cxxj.
- C** Levis tortura non dicitur tortura in.l.repeti. ver. si vero non fuit 2c. nu.4. fo.ea.
- C** Quando reus non vult perseverare in confessione facta legitimis iudicijs precedentibus. an possit cogi cum tortura perseverare in illa confessione in.l.repeti. ver. quo aut numero.6. fo.cxxj.
- C** Si reus pluribus vicibus in tortura confessus est delictum et pluribus vicibus ad banchum iuris negavit. an possit iterum torqueri ut perseveret in.l.repeti. ver. Et ideo ego quero nu.9. fo.cxxij.
- C** Reus non debet ultra tertiam vicem torqueri in.l.repeti. versic. subdens quod talis reus nume.9. circa medium. fo.cxxij.
- C** Quando reus sponte confitetur delictum et postea negat. an tunc possit cogi cum tortura perseverare in prima confessione in.l.repeti. in fi. ver. quero etiam vltimus nume.11. fo.cxxij.
- C** An unum indicium tantum sufficiat ad torturam in.l.maritus ver. Et primo Bar. hic numero.9. fo.cxxij.
- C** Nemo cogitur se submittere torture nec etiam quis sponte potest se subiacere torture in.l.pe. ff. sic. datur et tertia lectura numero.4. fo.cxxxiij.
- C** Potestas torquendi est meri imperij in.l.pe. ver. Item etiam quod potestas nu.5. fo.ea.
- C** Si iudex non precedentibus iudicijs et non servatis servandis torquet volentem non excusatur a pena in.l.pe. ver. et propterea dicit ipse 2c. nu.7. fo.cxxxiij.
- C** Quando accusator non habet testes de delicto et offert se velle stare in tortura cum reo an sit audiendus in.l.pe. ver. ex quibus secundum do. ff. ran. nu.8. fo.ea.
- C** Quando reus primo comparuit et dedit fideiussores et negavit maleficium commississe. et postea apparent contra eum indicia sufficientia ad torturam sed ipse non vult vltius comparere an possit hoc casu condemnari vel poni in banno in.l.pe. ver. modo res delicto nu.12. fo.cxxxiij.
- C** Si iudex ponit aliquem ad torturam non precedentibus iudicijs ex hoc oritur presumptio violentie et iudicem in.l.pe. ff. item ad de quod adeo 2c. nu.26. fo.cxxxy.
- C** Sicut confessio facta in tormentis legitimis iudicijs non precedentibus non valet. ita non valet confessio facta per tormenta repetita quam repeti non debuerunt in.l.pe. ff. et scias etiam nu.27. fo.ea8.
- C** Quomodo procedatur contra reum ad torturam quando legitima indicia procedunt in.l. si in prim. numero.1.2.3. fo.cxl.
- C** Totiens quoties de isto verbo torrens quotiens vide in.l. vnus in.5. cognitum ff. et ideo dicit Alex. nu.39. fo.cxxij.
- C** Traditio premissa verba notarii posita in instrumento. valet dedit et consignavit 2c. non probatur traditio in.l. si quis dicatur ver. adde etiam predictis 2c. nu.15. fo.xx.
- C** Transactio idem operatur timor litis quod operatur ipsa lis quo ad transactionem fidam in.l. si in prim. ver. et faciunt etiam optime 2c. nume.49. fo.v.
- C** Transactio super forte an extendatur ad penam in.l. si quis viduam ff. sic. possit etiam dici 2c. nume.27. fo.lviij.
- C** Transactio generalis facta super re de qua litigabatur licet extendatur ad connexa et accessoria tamen non extenditur ad expensas in.l. patre vel marito ver. item in hac materia 2c. nu.67. fo.lxxij.
- C** Transactio non extenditur ad incogitata nisi verba transigentium hoc importent in.l. vnus in.5. cognitum ff. si faciunt ad predicta nu.41. fo.cxxij.
- C** Tutor propter necessitatem potest inuencario non confecto administrare bona pupilli in.5. preterea versic. et faciunt dicta per Abb. 2c. nu.129. fo.xl.
- C** Mater que erat nutrix filiorum si transse

Super titu. ff. de questiont.

- hnt ad secundas nuptias et sic fuit prima
ta tutela filiorum. si postea soluat tale
secundum matrimonium an possit reassu-
mere tutelam filiorum in. l. etiam si redhi-
bitus versu. patet etiam hoc et. nu-
mero. 6. fo. xcj.
- M**ater si erat tutrix filiorum et asseruit se
velle nubere et facit alium tutorem dari
filijs. postea autem non vult nubere sed
vult reassumere tutelam an possit. vide
etiam in eo. nu. l. si redhibitus versu. et
facit etiam quod voluit et. nu. 7. fo. ea.
- S**i tutor vel curator statim postquam sunt
facti tutores vel curatores interponit
auctoritatem in contractu minoris non
valet talis contractus in. l. statuliber et.
et ultra predicta et. nu. 15. fo. cix.
- N**acha vendita venit vitulus qui
est in corpore et etiam vi-
tulus natus qui nondum pascit herbis
in. l. i. §. diuus adrianus ver. et facit etiam
et. numero. 8. fo. xxvij.
- V**ariatio rei facit indicium ad torturam
contra ipsum reum in. l. de minore in. §.
plurium ver. ulterius dicit etiam Bar.
hic et. quod limita tamen ut ibi. et in. l. ex
libero in prin. nu. 8. fo. cx.
- T**estis varius vel vacillans in causa ci-
vili an possit torqueri in. l. ex libero. in
prin. et. numero. 1. fo. cix.
- C**autela ad evitandam vacillationem tes-
tium in. l. ex libero ver. et ideo ne testes
vacillent et. nu. 9. fo. cx.
- A**dmittit variatio in doctoribus in. l. ex
libero ver. et facit optime quod dicit Bal.
et. numero. 14. fo. cxj.
- E**tiam deus est mutabilis et variabilis
in. l. ex libero versu. Et faciunt dicta per
Arch. et. nu. 16. fo. cxj.
- A**n et quando liceat testibus variare et
quomodo debet scribi variatio ipsorum
in. l. ex libero ver. An autem nu. 18. fo. cxj.
- V**ehemens opinio consona veritati idem
operatur quod certitudo in. l. patre vel
marito et. sed vehemens nu. 59. fo. xliij.
- V**enditor vendere et venditio. Quæ sit ve-
ditio imaginaria vide in. l. i. §. diui fra-
tres. in fine nu. 3. fo. xv.
- N**emo cogitur vendere rem suam quod
tamen fallit in pluribus casibus positis
in. l. i. §. cum quidam nu. 5. fo. xxij.
- E**xponens rem suam ad vendendum tes-
netur illam vendere velit nolit in. l. i. §.
Cum quidam versu. Item alius est ca-
sus numero. 6. fo. ead.
- V**enditor si convenit cum emptore con-
vertere pretium rei vendite in emptio-
ne prediorum intelligitur in territorio
ubi res vendita est situata in. l. de mino-
re in. §. plurium ver. Et subdit do. Alex.
et. numero. 36. fo. lxxij.
- S**i venditur animal quod movetur infra
triduum habet locum redhibitoria in
l. statuliber versu. Adde etiam predictis
numero. 16. fo. cix.
- C**onsiliarius qui scit aliquod ordina-
mentum circa venditionem frumenti et
ipsum vendit ante publicationem dicti
ordinamenti. publicato ordinamento
poterit rescindi talis contractus in. l. sta-
tuliber. in prin. in ver. Et facit etiam opi-
me et. numero. 17. fo. ead.
- S**i dubito mihi moveri questio super fun-
do et eum alieno. postea statim mihi mo-
vetur questio super dicto fundo talis ve-
ditio reuocatur tanquam dolosa in. l. statuli-
ber et. Item etiam per predictis et. nu. 18. fo. ea.
- V**enditor non cadit in penam quam promittit
emptori de eum defendendo in casu eui-
ctiois vel liti morte si liti fuit mora vel
res euicta et eum non defendit. quia non fuit
interpellatus. Item sciuerit litem esse mortuam
in. l. vnus in. §. cogniturum in ver. faciat
etiam ad predicta et. nu. 15. fo. cxx.
- U**nūquodque etiam minimū verbum po-
ssit in. l. statuto vel contractu intelli-
gitur appositum cum ministerio aliquid
operandi in. l. i. §. si seruus versu. Quin-
immo dicit et. nu. 7. fo. xvij.
- V**erba semper debent intelligi in petio-
ri et digniori significato in. l. de minore
in. §. plurium versu. Sed ego ultra eum
et. numero. 111. fo. lxxix.
- V**eritas index debet omni via et omni di-
ligentia habere veritatem ut possit in-
dicium suum cum ipsa veritate confor-
mare in. l. prima. §. fin. in prin. versu. Et
ratio illius doctrine et. nu. 9. fo. xlv.
- E**ius quod multipliciter exponitur ve-
ritas ignoratur in. l. patre vel marito ver.
Limita etiam predictam regulam et.
numero. 39. fo. lxx.

Tabula Hyppolit.

- Sufficit veritatem subsistere.** licet non appareat ad hoc actus valeat in. l. pater vel marito versic. Item nam doctrina nam 2c. nu. 54. fo. lxxij.
- Quando veritas aliter haberi non potest** multa conceduntur que alias non cōcederentur. & receditur quādoq; propter hoc a regulis iuris cōmunis in. l. diuus versic. Nota etiam ex isto tex. 2c. Et in. l. de minore in prin. ver. Istud tamen puto 2c. nu. 45. fo. lxxvj.
- Quādo veritas aliter haberi non potest** de delicto tunc duo impuberes probāt ipsum delictū in. l. de minore versi. Sed ultra oīa 2c. nume. 49. fo. ea.
- Verisimile non verisimilibus non creditur** in. l. i. in prin. versi. & ideo dicit Pe. de ancha. 2c. & in versiculis ibi sequentibus. & in. d. l. i. §. ad questionē ver. Nota etiā & ulterius 2c. nume. 32. fo. xi.
- Dictum testis non verisimile est suspectum** de falso in. l. i. versi. & fortius dicit 2c. numero. 65. fo. viij.
- Violentus & violentia si aliquis per vim** puta tyrāⁿ habet rē cū aliqua muliere filius inde natus nō dicit spurius quo ad matrem in. l. i. §. preterea ver. & facit ratio 2c. nu. 11. fo. xxxi.
- Timens sibi vim inferri in sua possessio** ne potest adire iudicem et ab eo petere abiq; libello vt obuteretur ne vis seu iniuria inferat in. l. i. §. preterea ver. et dicit Bal. & ibi vide plura in materia ista numero. 91. fo. xxxvj.
- Virgo inuicta cognita non perdit virginitatem** in. l. i. §. preterea ver. & dicit Jo. de ana. nu. 17. fo. xxxi.
- Ultima derogāt prioribus** in. l. i. §. si serui quasi versic. nota ulterius 2c. quod tamē limita vt ibi post versic. modo dicram regulam 2c. nu. 14. & 20. fo. xxvj.
- Voluntas coacta volūtas est** in. l. i. §. si. ver. scias etiam 2c. nume. 88. fo. liij.
- Vox viua idē operatur & vox mortua** in. l. de minore. §. plurium versi. pro opi. tñ Bart. 2c. nu. 4. fo. lxxx.
- Vsura & usurarius ex pluribus indicijs** probatur q̄ quis sit manifestus usurarius in. l. i. in. §. idem cornelio ver. et faciunt dicta nu. 5. fo. xij.
- Recipiens ad vsuram inuicte non peccat** licet sit causa vsure in. l. i. §. preterea ver. & faciunt que voluit nu. 18. fo. xxxi.
- Jurans nō petere vsuras potest illas petere** quando testator in suo testamento iussit vsuras debere restitui in. l. i. §. fin. versiculo. et adduci potest glos. numero. 26. fo. xlvij.
- Si in contractu apponitur pena insolita** contractus presumitur usurarius licet aliter non appareat de usuraria prauitate in. l. de minore versic. iura enim abhorrent 2c. nu. 24. fo. lxxiij.
- Fama cum aliquibus adminiculis probat** quem esse usurarium manifestū in. l. de minore in. §. plurius ver. predictus adde 2c. nu. 90. fo. lxxxvj.
- Quilibet admittitur ad petendum vsurarium mortuū exhumari** quando nō prestiterit cautionem de restituendis vsuris in. l. si quis ne questio versic. alius est etiam casus nu. 134. fo. cñ.
- Si usurarius manifestus fecit cautionē** de restituendis vsuris & postea interpellatus eam nō seruauit tunc perinde est ac si nunq; cauisset in. l. maritus versic. & subdit etiā ipse Bal. nu. 41. fo. cxxxiij.
- Ille q̄ soluit alicui vsuras potest ab eo** illas repetere licet nō probeat illas sibi soluisse si tamē probat q̄ ille alias erat solitus mutare sub vsuris in. l. maritus. in fine versiculo. facit etiam ad predicta numero. 45. fo. cxxxiij.
- Licet testamentum usurarij manifesti** nō valeat nō prestita satisfactione. tñ si postea prestet cautio recōualescit in. l. pe. versic. & facit quod voluit Ang. numero. 47. fo. cxxxvj.
- Si vxor dat instrumēta marito videt si** bi concedere administrationem rerum suarum que continent sub illis instrumētis in. l. si quis ne questio. ver. & dicit Bal. in. l. labeo numero. 170. circa medium. fo. cv.

Registrum.

a b c omnes quaterniones dēpto c quin^o terniones.

Hypopoliti de Mar

filij Bononiē. J. U. interpretis Cōmē
taria super titulo. ff. de questionib⁹. Fe
liciter incipiunt.

Lumia facie

tuam super seruū tuū dñez
saluū me fac in tua mīa cō
fidentem. Dñe nō pfundar
qm̄ iuocauī nomē tuū. Ita
iq̄t Dauid psalmo. xxx. Et
scribit per Jeremiā. c. xviij. qui te delinquūt
dñe cōfundent⁹: ⁊ recedētes a te in terra scri
bent⁹: qm̄ delinquerūt venā aquarū viuent
tium. Idcirco exēplo eorū fretus: piū ac cle
mentissimū redēptorē nostrū hūc principio
inuoco. vt eius mediante suffragio loquar
que maiestati sue grata sint ⁊ auditoribus
delectent eosq; instruāt ad laudē ⁊ gloriam
sue incōprehēibilis diuinitatis necnō eius
gloriosissime matris. Amē. ¶ Contētus hac
inuocatione omīssis orationib⁹ ⁊ plūx ser
monibus q̄ ab aliquibus fieri consueuerūt:
deuenio ad titulū nostrū. ff. de questionib⁹.
In quo omnino continuationē rubrice tāq̄
nulli⁹ vtilitatis vt alis ore tenus solitus suz
dicere. Sed pro intellectu huius tituli ⁊ to
ti⁹ materie. Quero qd sit questio: in quo di
casq; questio est inquisitio veritatis per tor
mēta ⁊ cordis dolorē. Ita inq̄t Azo in sum
ma de questionib⁹. et. d. s. frāsciscus brunus
in tractatu suo de indicij⁹ ⁊ tortura in. vi.
carta. Et sciasq; licet appellatione q̄stionis
plura itelligi possint: tñ in titulo isto appel
latiōe q̄stiois itelligit⁹ de tortura vel de
alio tormēto: de quo per textum ⁊ glos. ⁊ per
dec. in. l. itē apud labeonē. §. questionis. §.

Hypopolitus

de iniurijs. ad quem. §. seremita
tit in hoc glos. in. l. j. in prin. j. in
hoc titu. ⁊ in. l. j. §. q̄stioe. ff. ad
silla. His breuiter visis venio ad
nigrum. Hypopolitus de marli
⁹ iuris vtriusq; doctor.

In crimin

nibus. Hec. l. diui
ditur i plures par
tes fm̄ Bar. hic: et
ideo legā eam vos
bis p partes vt clarius eā intel
ligatis. Et q; hec. l. imo nec iste
titulus legit⁹ ab; alio quo q̄ vi
derim preterq; a Bar. q̄ etiā pa
rum dicit super eo respectu ma
xime ⁊ ample materie ipsius ti
tuli. Ideo ego vltra Barto. p vi
ribus cōmentabo hūc titulū po
nendo oēm practicā causarū cri
minaliū fm̄ materiā istarū legū
ponāq; q̄ plures quotidianas
doctrinas ⁊ theoricās q̄ loco et
tpe fructū commodū ac honorē
vobis tribuēt in eternū. Et qm̄
Bar. nō sumat hāc. l. ⁊ istud p̄
cipium ego solus euz sumē hoc
modo. ¶ Tortura vt ab alijs
tormētis nō est incipiendū: ⁊ ad
tormēta seruorū tunc deuenien
dum est cū reus est suspectus et
alijs argumētis ⁊ probatiōibus
iudex admonet vt sola confessio
seruorū deesse videat⁹ et qñ plu
res sunt torquēdi. incipiendū est
ab illo a quo facilius aliqua pre
sumptione veritas haberi pote
rit. h. d. fm̄ me. vsq; ad. §. ad que
stionez. Casus ⁊ c. ¶ No. primo
ex principi. hui⁹. l. q̄ a tormentis
nō est inchoandū concordat. l. i. §.
C. de execu. rei iudi. l. illa loqua
tur in ciuili: et ista in criminali.
¶ Dicat tñ q; secus est i captu
ra in ipis criminalib⁹: q; in illis
si iudici videat⁹ pōt incipi a captu
ra etiā indicij⁹ non p̄cedentib⁹
fm̄ Bal. in. l. ⁊ si cetus. ff. ad sil
lan. ⁊ Bal. l. i. §. c. de his q̄ latro.
⁊ Ang. in. l. itē apud labeonē. §.
de Marfilij. A

*A Tormentis no
incipit, no p̄
Indicij⁹*

Secus a Capite

Hyppolitus de Marsilijs

questiōis. s. de iniurijs. in aut. 5
 vt iudi. sine quoq̄ sint. in. s. scien
 tes. Et iō dixit Saly. i. l. nullus.
 C. de exhi. reisq̄ in maleficijs iu
 dex statiz pōt capere malefacto
 rem p̄habita aliquali informa
 tione. Secus tñ est in ciuilib⁹ qz
 in illis iudex non pōt incipere a
 captura als possit cōtra eū agi
 actiōe iniuriarū. De quo p. Ale.
 in consi. suo. xviij. incip. req̄sit⁹ in
 cā. 7c. in penul. col. in. j. volu. Di
 xi ego in singulari meo. xciij. in
 cipiē. iudex. vbi videas pleni⁹.

*casus quib⁹ sine
 iudicij deueniunt
 ad Torturā*

¶ Et circa istud notabile vcz
 q̄ nō est incipiendum a tortura.
 Scias tñ q̄ sunt aliqui casus in
 quib⁹ iudex pōt incipere a tortu
 ra sine alijs indicijs. Un⁹ casus
 est qñ statutū p̄mittit q̄ bannit⁹
 per ptumaciā de aliquo delicto
 possit cōparere et purgare contu
 maciā suā. Nā tñc si talis accu
 satus vel inq̄sit⁹ nō cōparuit et
 fuit pos⁹ in bāno ppter ptuma
 ciā si postea cōparet et velit suaz
 cōtumaciā purgare poterit po
 ni ad torturam et interrogari de
 delicto d quo fuit bānit⁹ nullis
 precedētib⁹ indicijs. Ita voluit
 Nico. de matta. et post euz Bal.
 ibi in. l. j. in. viij. col. C. de here. in
 sti. q̄s refert et sequit. d. ffrā. bru.
 in trac. suo de indic. et tortura. in
 xxxv. colū. in pnc. ver. addo aliū
 casum et alios casus etiā inq̄b⁹
 peruenit ad torturā nō precedē
 tib⁹ indicijs. vide p. gl. in. c. q̄stio
 nem. xij. q. ij. et p. Bal. in. l. q̄cūq̄.
 C. de ser. fugi. et de hoc dixi in sin
 gul. meo. cxvij. incipiē. ad tortu
 ram 7c. Et vide etiā alios casus
 in quib⁹ deuenit ad torturā si
 ne indicijs p dictū. d. ffrā. bru.
 in. d. suo trac. in. ix. char. vers. v.
 4 principalr q̄rit. ¶ Ulteri⁹ scias
 inquātū hic dicit q̄ nō est incipiē
 dum a tortura. de quo etiā in. l.
 j. c. eo. et in. c. cū in cōtēplatiōe de
 re iu. q̄ plura sunt q̄ debēt prece
 dere torturā: s. aliq̄s doctor hec

nō reduxerit i simul i hac materia. ¶ Ego
 aut dico q̄ octo sunt q̄ debēt pcedere ipsam
 torturā. Nam primo ante oīa anteq̄ iudex
 possit pcedere q̄ reū ad torturā d. ei p̄stare
 liq̄req̄ delictū ppter q̄ vult inq̄rere vt tor
 quere esse cōmissum: als si sibi de delicto nō
 cōstat nō pōt pcedere sup eo maxime ad tor
 turā in qua tractat de p̄iudicio irreparabi
 li. Ita voluit Tācre. de corne. in cō pen. sua.
 in. xvij. q. allegat bonū tex. in. l. j. s. illud aut.
 ff. d. sillania. vbi Bar. hoc videt sentire. et idē
 voluit ibi Ludo. ro. et Bar. in. l. fi. in. j. col. j. i
 hoc ti. et idē sentit ipse Bar. in. l. j. ff. de testa.
 mili. p quo facit. l. j. C. vbi cā fisco. et l. si que
 ramus. ff. de test. Et idē voluit Ang. de are.
 in trac. malefi. in xbo fama publica. in. xvij.
 carta. ff. xij. tu iudex vbi inter cetera dicit q̄
 si dicit esse cōmissum furtū: q̄ curia d. mittere
 eius officialē ad locū vbi est cōmissus: et idē
 dicit de homicidio subdēs q̄ si aliter fiat iu
 dex ipse seu ptās tenet in sindicatu. ¶ Et
 6 hanc partē firmat Bald. in addi. Spe. in ti.
 de sentētijs. in. xvij. co. in fi. vbi dicit q̄ si q̄s
 cōfiteat se hominē occidisse et illū postea pie
 cisse in mari si nō pstat de corpe mortuo ille
 nō poterit occidi nec puniri d homicidio sal
 tem nisi pbeat per famā illū fuisse mortuū: et
 hoc idē etiā firmat ipse Bal. in. l. cū pbatio.
 s. de pba. in suis addi. et in aut. sed nouo iu
 re. C. de furtis: et Bal. in addi. Specu. in tit.
 de p̄fel. in. ij. col. ver. titius cōfiteat 7c. de quo
 dixi plene in p̄si. meo. xl. inci. Sūmi redēpto
 ris. in vlt. carta. de quo etiā habet p. d. ffrā.
 bru. in. d. suo trac. in. ix. car. in. ij. col. et p. d.
 Pari. de puteo in suo tract. findi. in. xxx. car.
 j. col. p totū vbi oīno videas. Scōdo debēt p
 cedere indicia solēniter recepta: vt h̄ hic et
 in. l. j. C. eo. et in. l. milites. eo. ti. et late p ang.
 de are. in tracta. malefi. in. d. xbo fama pu
 blica. et p me in. d. singu. meo. cxvij. incip. ad
 torturā 7c. ¶ Et aduertat ne erres vt vidi
 aliquos satis peritos errasse: nā nō sufficit
 q̄ iudex ipse recipiat indicia et examinet te
 stes sup ipis indicijs: s. est necesse ad hoc vt
 vigore indiciorū receptoꝝ possit venire ad
 torturā cōtra reū q̄ qñ examinat testes fa
 ciat citare ipm reū captū vt sit p̄sens iura
 mēto testib⁹ deferēdo: als testes examinati
 cōtra ipm reū ei nō nocerēt. Ita dixit multū
 no. Ange. de are. in. d. suo trac. in xbo fama
 publica. in. ij. car. ver. quero q̄lter pbeat. al

legat Bart. hoc volentē in. l. fi. in fi. j. in hoc tit. Tu autē vltra Ang. dicas q hoc voluit Saly. in. l. fi. i. fi. C. eo. 2 bal. in. l. iubem⁹. in. iij. col. ver. itē dixi. C. de pba. 2 Ang. in repe. l. si vacātia. in xxvij. col. C. de bo. vac. li. r. 2 Innoc. in c. p. inquisitionē. de ele. 2 Abb. in. c. bone. el. j. in. iij. col. post Inn. ibi. de ele. 2 d. Alex. in cōsi. suo. ly. incip. habita sup cōtentis 2c. in. j. vol. 2 in 2 si. clxxix. incip. in cā angeloz. in. iij. col. 2 d. alex. ran. in. d. l. fi. C. de questi. in apostil. et Bal. in addi. Spec. in ti. de sentē. i pe. versi. incip. illud adhuc not. de quo satis accurate dixi in repe. mea. l. fi. C. de pba. in. xxxvij. car. ¶ Tertio requiritur etiā añq̄ reus ipse 2 quē sunt examinati testes 2 2 quē sunt indicia ponatur ad torturā q̄ de sibi copia indicioz cū termino ppetēti ad illa purgāda fm Ang. de are. in lib. malefi. in verbo fama publica. in. j. carta. versi. 2 bñ nota. 2 in eodē vbo in versi. itē aduertat q nō sufficit: 2 idē voluit Bād. in tra. suo malefi. sub ru. incip. querit nunqd torquēdus sit audiendus. pro quo facit qd not. bar. in. l. fi. in pe. q. j. in hoc tit. vbi hoc firmat exp̄sse alleg. l. j. §. cognitoz. 2 notata p se in. l. custodias. ff. de publi. iudi. 2 hoc etiā tenet Bal. in. l. ij. in prin. 2 de edē. 2 no. doc. in. c. cū oporteat. de accu. 2 idē firmat Pau. de eleaza. in cōmento. c. grauis. de deposito circa vl. col. ver. qd sit torquēdus qrit 2c. alleg. p hac parte 2 plures rōnes q̄s ponit. d. Alexā. in. d. cōsi. suo. lxx. inci. habita sup 2tētis 2c. in. j. col. in. j. vol. idē exp̄sse firmat bar. in 2 si. suo inci. pūctus qōnis 2c. 2 Ange. 2 Imo. in. d. l. custodias. 2 bar. in. l. viii⁹. §. re⁹. 2 §. cognitoz. j. in hoc ti. 2 in. l. si postulauerit. §. qōni. ff. de adul. de q̄ etiā p. d. Bar. cepo. in 2 si. suo. lxx. incip. sup arti. 2 in 2 si. ibi sequēti 2 se quēti. ¶ Et subdit bar. in. d. suo 2 si. incip. pūct⁹ q̄stionis 2c. q̄ etiā data dicta copia idicioz nō pōt pcedi ad torturā nisi p̄io p̄nūciat p iudicē deueniendū esse ad torturā qd dictū refert 2 sequit. d. ffrā. bru. in. d. suo tract. de indi. 2 tortura. in. ix. cart. in. iij. colū.

vbi etiā subdit q si fiat p̄nūciatio iudicis q̄ deueniendū sit ad torturā q̄ a tali p̄nūciatione: l3 sit interlocutoria. poterit appellari p ipm reū cū contineat grauamē irreparabile: alle. bart. 2 alios in. l. ij. ff. de appel. recip. 2 bal. in. l. ij. C. de epis. aud. de quo p. d. ffrā. in. d. trac. in. d. loco. 2 p Alber. gād. i tract. suo malefi. sub rub. de qōnib⁹ 2 tormētis. in. iij. col. 2 si. l3 qd de qōne de facto 2c. ¶ Quarto requirit q nō sint alle p̄bationes nisi ipsa tortura: als si alie p̄batiōes adessent nō posset deueniri ad torturā: ita h̄ in. l. diuus in p̄n. 2 i. l. edictū. j. in hoc ti. 2 i. l. quon tles. C. eo. tit. Et hoc affirmat Bād. in suo trac. malefi. sub rub. de qōnibus 2 tormētis. in p̄n. vbi dicit q iudex q̄ q̄stionē de aliq̄ h̄re intēdit d3 h̄re hanc cōsiderationē vt nō facile nec repente pcedat si aliq̄ alia leuior via pōt oblecti criminis veritas inueniri quātūcū q̄ adsint indicia vel verisimilia argumēta. idē dicit Ang. de are. in trac. malef. in vbo fama publica. in. xv. car. in. l. fi. scō q̄ro 2c. p quo dicit fore tex. in. d. l. edictū. 2 ibi bar. j. in hoc ti. Et dicit q iudex d3 esse caut⁹ 2 facere in actis apperere q̄ ipse iudex nō valēs aliter veritatē h̄re declarauit deueniendū esse ad torturā: als aut posset teneri in sindicatu. ¶ Et ideo dicit Ang. in. l. 2 si cert⁹. ff. ad sillan. q̄ si maleficiū est liq̄ datū p veras p̄batiōes male facit iudex ponere malefactorē ad torturā et teneri in sindicatu. Et dicit Jo. and. in c. cū in contēplatione. de reg. iur. q̄ de facili nō est deueniendū ad torturā. idem dicit. d. Catal. in suo trac. sindicatus. in 2 si. clxxij. 2 in versi. clj. 2 2 si. ccix. 2 ccx. 2 ccxj. Et dicit Cy. in. l. ij. C. quoz app. q̄ iudices maleficioz qui reū plene p̄nūctū torquēvt 2 fiteat delictū 2 sicut apd acta repiat cōfessus 2 conuict⁹ ad hoc vt nō possit appellare male faciūt qz nemo est torquēd⁹ nisi in subsidiū p̄bationū. Et dixit bal. i. l. q̄ sniam. C. de pe. qd si re⁹ dilucide sit p̄nūct⁹ nō d3 torq̄ri. 2 ista ē magis cōis opi. doc. l3 bal. i. d. l. j. 2 ij. C. quoz ap. nō reci. dicat ego credo qd iudices bñ

Hyppolitus de Marsilijs.

- faciūt qñ hñt plenariā certitudinē de maleficio si obulāt ne appellet p calūniā: et maxime in criminib⁹ enoimib⁹ in qb⁹ l⁹ iterdū leges trāsgredi. l. si qñ filio exheredato. §. sed et si quis. ff. de iniust. test. et ita refert. d. frā. brun. in dicto suo tracta. de indicij⁹ et tortura in. x. car. in. j. col. que oīa habuit a domino Aug. de arimi. in addi. ad Ang. de are. in. d. verbo fama publica. l. d. 16
12 **¶** Et predictis adde Bald. in l. j. in. ij. col. §. si. vltim⁹ not. C. de iura. calū. vbi dixi qñ ille qñ petit aliquē torq̄ri d⁹ primo iurare qñ nō h⁹ alias pbatōes qñ torturā: de qñ dixi in repe. mea l. si. C. de pba. lxxvj. carta. vbi videas
13 **¶** Requirit et qñto qñ accusator petat et requirat a iudice vt ipse iudex ponat reum ad torturā als eo nō requirente iudex non pōt nec debet ponere ipsum reū ad torturā loquor in accusatione secus in inquisitione ita dixit Bald. in. c. j. §. iudices. in. iij. col. §. si. qñ ro. vtrū iudex faciat litez suā de pace iuramēto fir. alleg. glo. in alternatim in. l. cū seruū. als in. l. quicūq̄. in verbo interrogationē. C. de ser. fugi. s⁹ dicte gl. nihil dicūt de hoc: qñ dictū refert et approbat Berta. in reperto. suo in verbo tortura. in. iij. col. in. ij. vers.
14 **¶** Sexto requirit qñ lis sit cōtestata et qñ nomē rei sit receptū inter reos: ita dixit Bart. in. l. si adulteriū. in prin. p illū tex. ff. de adulte. quem refert et sequitur. d. Alexā. hic et ibi dicēs qñ pro hoc faciūt dicta per Bart. in. l. si. infra
15 in hoc titu. **¶** Qñ autē dicat nomen rei esse receptū inter reos vide Bart. in. l. is qui re⁹. in. v. et. vj. col. §. de pub. iud. vbi super hoc relatis plurib⁹ opinionibus dicit qñ tunc dicit nomē rei receptū esse inter reos qñ est facta accusatio de delicto: et ptra eā propōsite sunt exceptiones dilatorie: vtpota qñ accusatio non pcedat vel qñ iudex nō est cōpetens vel quid simile: tūc super istis disputat: et postq̄ iudex pronunciauit pcedendū esse in dicta accusatione tūc d⁹ receptū esse nomē rei iter
16 reos: ita cōcludit bar. in. d. l. is qui re⁹ et respōdit ad ea qñ adducebant in cōtrariū per aliquos. de quo vide etiaz per bal. in. l. §. quis. C. si app. pen. mors inter. Bar. in. l. adulteri. C. de adulte. Bar. in. l. ij. in fi. C. vt nemo priua. bal. in. l. j. in. xvj. col. et in. l. negāda. C. qui accu. nō pos. Bal. et Jmo. in. l. cum mulier. ff. solu. matri. Spe. in tit. de aduoca. §. viij. **¶** Septimo requirit etiaz qñ iudex ipse examinauerit testes ipsos sup indicij⁹ et nō sufficit qñ eos examinauerit notari⁹ vel alius examinatore: alias nō poterit pcedere ad torturā. Nam in causis criminalib⁹ iudex ipse d⁹ recipere seu examinare testes nec notari⁹ pōt hoc facere nisi ex causa sine cōmissione iudicis: ita colligit ex tex. in cle. j. de offi. deleg. et ibi hoc voluit glo. clarius et Bald. in rubi. de cōtrouer. inuesti. in. ij. col. Et facit tex. in aut. apud eloquētissimū. C. de fide instru. et ibi doc. et facit qñ dixit Spec. in ti. de testi. §. j. §. si. itē. qñ est criminalis. Pro quo facit qñ dicit vcz qñ pbatōnes et testiū depositiōes sunt fiēde iudici. l. qñquaginta. ff. de pba. l. eos. et. l. si qñ. C. de testi. l. j. C. de rebus alie. nō alie. l. ij. C. ex qb⁹ cau. malo. l. doce ancillā. C. de rei ven. cū si. Et hāc partez tenet glo. Bald. Pau. de cast. et alij in. l. hac cōsultissima. in. §. si. in versi. depositiones. C. de testi. p qb⁹ facit gl. in. l. iubem⁹. C. de libe. causa qñ dixit qñ confessio facta corā tabellione absq̄ p̄sentia iudicis nō p̄iudicat: tibi dixit Saly. qñ si talis p̄fessio fieret corā iudice ad hoc vt p̄iudicaret p̄fidenti deberet fieri corā iudice sedēte p̄ tribunali: de quo late dixi in repe. mea. l. si. C. de pba. in. l. ij. cart. **¶** Octauo requirit si reus est minor: qñ iudex det sibi curatōrē als p̄cessus esset nullus. Ita not. dicit Ange. de aret. in tract. malefi. in verbo cōparēt dicti inq̄siti et p̄fident totum. in verbo nec nō sis bñ caut⁹. alleg. l. clarū. et qñ ibi habent. C. de aut. p̄standa. Et subdit qñ si minor sine curatore p̄fiteat etiaz spōte qñ talis p̄fessio ei nō nocet: ita dicit voluisse Cy. in. d. l. clarum. ad qñ allegat etiaz Bar. in. l. si. §.

pupillus. ff. de verbo. obli. 7 Saly. i. l. j. C. de pfe. Et subdit aliud ibi Ange. qd si minor sine curatore dicat iudici nō torqueatis me dñe iudex: qz oīa cō 19 fiteor 7 iuro nō venire ptra qd etiā talis pfectio hoc mō facta cū iuramento nō preiudicabit minori: 7 hoc dicit voluisse Bal. in. l. j. in. xliij. colū. 7 si. 3 po ne. C. de pfectis. et dicit Ja. but. ita sentire in aut. sacra puberuz. C. si aduer. vcd. 7 hoc dicit pcedere ne minor idu catur p indirectū ad renūciationē iuris sui cōtra glo. in. l. pactū inter here dem. ff. de pact. p q facit. l. certuz in. 5. de pupillo. ff. de pfe. ita dicit Ang. in d. 7 si. nec nō sis bñ caut⁹ 7c. Ego autē vltra eū dico q hāc partē tenuit Alberi. de rosa. in. iij. parte statu. q. lxxij. vbi alleg. hoc voluisse Azo in sum. de auto. prestā. 7 idē voluit Bal. in. c. j. 5. itē sacramēta. de pace iur. fir. i pe. col. versi. mō quero 7c. Idē voluit Ang. in l. j. C. de pfe. 7 Bar. in. d. l. certum. 5. de pupillo. pfecta ei⁹ doctrina in. l. inter oēs. 5. recte. ff. de furt. 7 idē voluit Alberi. de rosa. 7 Rapha. ful. in. d. l. claz. 7 ibi dicit Rapha. q Alberi. ibi dicit q hoc obtinuit de facto. Et idē tenet dñs Alexr. in 2 si. suo. cccxxix. incip. in causa inquisitionis 7c. in. ij. colū. 7 si. scdo principaliter. 7 d. Mellus in trac. bñi toz in. j. q. in fi. de quo etiā p dñm Pa ri. de puteo in suo trac. sindicat⁹. in. c. j. carta. in. iij. col. ver. an cōfessio aduerti. de quo vide etiā q dixi. j. in. l. de mino re. in. princ. in. vj. car. j. eo. ¶ Et ad 18 de q nedū pdicta habēt locū in mino re accusato vel inq̄sito: sed etiā in mino re aliū accusante fm Bal. in 2 si. suo l. icip. factū sic pponit 7c. in. v. volu. An aut si minor est pfectus delictū res tituat. Ange. in. l. certū. 5. de pupillo. ff. de pfe. tenet q sic alleg. gl. i. c. ij. de resti. in integ. i. vj. 7 idē tenet. d. Alex. in. d. 2 si. cccxxix. incip. in cā inq̄sitōis. in. ij. col. Sed p̄trarium pbat in l. si ex causa. 5. nūc videndū. ff. de mino. iō vi 23 de gl. 7 Bar. ibi 7 Ang. in. d. 5. de pup. 7 Spe. in ti. de pfe. in. 5. sequit. 7 docē. in. l. j. 5. puberes. ff. ad sillan. 7 vide. j. in hac. l. j. in. 5. si. in vlt. col. 7 in. l. de mi

no. in prin. in. vj. car. j. eo. 7 vide dicta per. d. Lu. bo. in 2 si. suo. xxxvj. iij. colū. post prin. vbi aliqd ponit in materia. ¶ Nono requirit si casus accadat q tractet de torquēda muliere q oīa pre dicta pcedāt: 7 maxime si sit minor: 7 20 etiā vltra pdicta si est pregnās requit q expectet donec peperit: 7 nō solū q peperit: sed etiā requit q transacti sint illi. xl. dies in qb⁹ male stat in partu. ita dicit Bar. in. l. pgnātis. j. de penis. post gl. ibi q mouet hoc dubiū: sed nō soluit. idē t3. d. Jo. de ana. in. c. intelle xim⁹. i. ij. seu. iij. col. de his q fili. occi. Et rōnē alleg. Bar. 7 Jo. de ana. in di ctis locis: dicētes q rō ē: qz cū ipa mu lier i illis. xl. diebus sit debilis posset mori: debet 5 expectare donec sit for tis ad torturā. idē etiā pcludit Bal. in l. imperator. ff. de sta. ho. vbi subdit q si istis tpi⁹ mulier torqueat. s. qñ est pregnās vel qñ est infra. xl. dies a die partus q pfectio facta in tali tortura nō valebit. ¶ Et idē credo pcedere 20 etiā vltra dictos. xl. dies si ipsi puero nō reperiret nutrit: nec ipse periret ca su quo mater periret vel perturbaret: adeo q nō posset vltius eū nutrire: ad qd seruiūt 7ba Bar. in. d. l. pregnā tis. vbi dicit q differt mors mulieris pregnātis 7 puerpere 7c. etiā qñ vltra puerperū nō reperiret nutrit puero: quē refert 7 sequit Joā. de ana. in. d. c. intellexim⁹ in vlti. col. Et faciūt etiā dicta p Bal. in. d. l. impator. vbi dicit q sicut d3 differri mors pgnātis mulie ris: vel etiā mēbri mutilatio ita tortu ra: nec etiā 5 eū posset cogi. venire ad testificandū si est periculū part⁹ in iti nere. ¶ Et subdit q eadē rōne si de beret ire in exiliū: d3 differri: qz istud 22 beneficiū fit partui 7 nō matri. ¶ Et subdit etiā eadē rōne q si pōt bñi⁹ impune occidi vigore statuti nō pote rit occidi mulier pgnās bñita donec est pgnās: qz grauissimū facin⁹ cōmit tit q pregnātem occidit. ¶ Et subdit Jo. de ana. in. d. c. intellexim⁹. q predi cta pcedūt etiā si part⁹ esset adulter: 23 vel in carcere pcept⁹: 7 etiā si ipsa mu lier esset pgnās. x. vel. xx. dierū tm: qz

Hyppolitus de Marsilijs

licet nondū sit ala: tñ species est eius
ad q̄ etiā vide vnū verbū per Ang. de
are. in suo trac. malefi. in verbo. fama
publica. in. xvj. car. versi. sexto q̄ro 2c.
¶ Modo supradictis oib⁹ p̄currētib⁹
iudex pōt secure p̄cedere ad torturāz
fm̄ sufficientiā z vīgētiā idicioz que
rellinquit arbitrio iudicātis torquere
quō sibi videt. Sed si p̄dicta nō p̄ce-
derēt nō posset iudex deuenire ad tor-
turā als torquēdo reū p̄dictis non
p̄cedētib⁹ multa sequerent incōue-
24 niētia. ¶ Primo em̄ sequerēt q̄ si re⁹
cōfiteret delictū talis p̄fessio esset nul-
la z nihil operaret etiā si milles eēt ra-
tificata per ip̄m reū ad banchū iuris:
qz cōfessio facta p̄ reū in tortura legi-
timis indicij nō p̄cedētib⁹ z nō da-
ta copia ip̄oz idicioz cū termino ad
illa purgēda z cū alijs req̄sitis: vt dixi
ē. est nulla z nullius valoris etiā si sit
ratificata ad banchū iuris: ita voluit
gl. in. l. q̄stionis. q̄ est. l. pe. j. in hoc tit.
quā ibi sequit Bar. z cōlter alij. z ang.
in. l. j. C. de p̄fes. z Gādī. in trac. suo ma-
leficioz. sub rub. de questio. z tormē. i
vj. col. ver. itē pone q̄ quidā ex. 2c. Pe.
de an. in de. j. de homici. et Saly. in. l.
ij. i vlti. col. C. de custo. reo. p̄ id quod
habet per Jnno. z alios i. c. j. qd̄ met⁹
cā. z voluit Bar. in trac. suo de q̄stio. q̄
icipit pleni⁹ tractaturi. in. xij. col. v̄si.
quid si aliq̄s est tortus legitimis indi-
cij nō p̄cedētibus 2c. z. d. Catal. in
trac. sindic. in versi. clxx. icip. adde qd̄
dixim⁹ 2c. z Ang. in. l. ij. C. quoz app.
nō recip. Ange. Jmol. z Pau. de ca. in
l. q̄ aliena. §. cellus. ff. de acq̄. here. Jn-
no. in. c. cām̄. de offi. delega. z voluit
pe. de an. in p̄si. suo. xxiij. inci. visa in-
quisitiōe for. cōtra phi. z. d. Alexā. in
cōsi. suo. v. incip. in cā inq̄sitiōis. in. j.
col. in. j. volu. z in cōsi. clxxix. icipiē. in
cā angeloz. in pe. col. in cōsi. cclxxij.
viso p̄cellu inq̄si. formate 2c. in. ij. col.
etiā in p̄si. cclxxv. incip. viso thēmate.
circa fi. Et hāc partēz firmat Ange. de
are. in trac. malefi. in v̄bo fama publi.
in. iij. car. versi. aduertat tñ. z Bal. in
addi. Spec. in titu. de p̄fes. in. j. colū. z
Math. 48 no. suo. ly. inci. nota qd̄ quo

tiēscūqz. z Ludo. ro. in p̄si. suo. cxlix. et
illā glo. in. d. l. q̄stionis. refert z sequit
Jo. de ana. in p̄si. suo. xvij. in. j. col. v̄si.
tertio p̄mitto 2c. de quo late dixi in cō-
si. meo. xl. incip. req̄sit⁹ 2c. in prin. et in
repe. mea. l. fi. C. de p̄ba. in. xcy. car. de
quo etiā dicā deo duce. j. in. d. l. q̄stio-
nis. de quo etiā per. d. Philip. i. c. qua-
liter z qñ. el. ij. §. licet. i. versi. xi. limita-
de accusa. z in. c. ad nostrā. in prin. de
p̄ba. ¶ Aliud etiā sequerēt si iudex
procederet ad torturā legitimis indi-
cij nō p̄cedētib⁹ z nō seruatis seruā-
dis: vcz qz diceret p̄ceder de facto: iō
posset ei sine metu p̄ pena de facto re-
sisti: qz iudici de facto faciēti de facto
pōt resisti. tex. est z ibi Bar. in. l. phibi-
tum. C. de iure fisci. lib. x. z habet in. l.
qm̄ iudices. C. de appel. z in. l. toties.
§. fi. ff. de pollicitationib⁹. volūt doct.
in. c. si qñ. de offi. deleg. z Jnno. in. c. di-
lecto. de sen. excō. in. vj. z in. c. pastora-
lis. z in. l. toties. §. fi. ff. de pollicitatiōi-
bus. volūt doct. in. c. si qñ. de off. dele.
z Jnno. i. c. dilecto. de sen. excō. in. vj.
z i. c. pastoralis. de offi. deleg. Bart. in
l. deuotū. C. de metha. lib. xj. pe. de an-
cha. in regula ea q̄. de regu. iur. in. vj.
Dy. in regula qd̄ quis mādato. co tit.
Pau. de eleaza. in cōmēto rubri. de re-
sti. spo. Cy. z alij in. l. j. C. vñ vi. Bal. in
l. iij. i. vj. col. ff. de iusti. z iur. Ang. de
are. in trac. malefi. i v̄bo fama publi.
in. viij. car. versi. scōo quero. z in eodez
trac. versi. p̄sente gayo z appellāte. in
vj. car. versi. qd̄ autē. vbi p̄ hoc alleg.
glo. in. d. l. si minor. ff. de euict. Sed vl-
tra eum z alios vide tex. z glo. in. c. nō
debet. xj. q. iij. q̄ hoc tenet exp̄sse. z glo.
in. c. ex lris. in v̄bo irritāde. de offi. de-
lega. z gl. in v̄bo z si sciat. in. c. pastora-
lis. co. tit. ¶ Et ex istis ifero ad vnū
videlz qd̄ lz eximēs cōdēnatū ad mor-
tem vel etiā cōuictū seu p̄fessum nōdū
tñ cōdēnatū de manib⁹ familie teneat
pena mortis. l. cuiusqz. ff. ad. l. iul. ma.
z ibi Bar. z habet clari⁹ in. l. aditos.
C. de epis. audi. idē in illo q̄ vadit ad
carceres z liberat captiū per viz fm̄
Bal. in. d. l. aditos. z dixi in sing. meo.
cclxxij. inci. notissimū. ¶ Tamē ista

possunt limitari nisi talis p̄dēnatus ⁊ ductus ad suppliciu. vel existēs in carcerē esset indebite cōdēnatus vt qz nō essent sibi seruata supradicta : qz tunc talis eximēs eū nō tenet aliqua pena. Ad qđ dicendū moueor p̄ singularem doctrinā Jnn. in. c. si qñ de offi. deleg. quā pro singulari refert ⁊ sequit̄ Bal. in. d. l. aditos. col. ij. vbi dixit qđ si re⁹ cōdēnatus appellat vel eius amici vlt affines p̄ eo non obstāte appellatiōe iudex vult exequi sniam suam capitalem quod poterit sibi resisti de facto. Et idē dico de illo qui vadit ad carceres ⁊ liberat per vim carceratū ⁊c. Et idē etiā dicendū est in eximēte captuz indebite i cā ciuili: qz nō tenet credito rib⁹ de quo dixi in singulari meo. cxxxvij. incipit. in iure. ¶ Et ideo dixit. d. Paris de puteo in tract. suo. syndi. in rrv. car. in. ij. col. ⁊ ibi in. lxxxj. cart. in. ij. col. qđ si iniuste captus nō pōt aliter euadere licituz est sibi occidere custodes carceris nec tenetur de homicidio allegat ad hoc tex. in. l. nihil. ff. de captiuis ⁊ l. capitalium. §. ad statuas j. de penis ⁊ glo. in. c. iusgentium. j. distin. ⁊ l. j. §. de his qui ante sen. mor. sibi consci. vbi dicit qđ licet quolibet redimere sanguinē suum ⁊ allegat etiam gl. in. cle. ij. in verbo violentā de re iudi. que dicit qđ licitum est iniuste carcerato rumpere iuramentū qđ fecit de redeundo ad carceres. ¶ Et faciunt etiā dicta p̄ Albe. de ros. l. d. l. aditos. C. de episcopali au. vbi dixit qđ etiam clerici si vidēt aliquē iniuste p̄dēnatū ad mortem possunt eum de facto eripere de manibus familie allegat. c. hi qui. xliij. q. vj. ⁊ Arch. l. c. cū hō. xliij. q. v. ⁊ idem dixit glo. in. c. nō interēda. xxij. q. ij. De quo articulo si vis etiā latius videre vide dicta p̄ me i. l. j. in. vj. col. ⁊ ibi in sequenti. c. de exe. rei iudi. ¶ Quando aut̄ iudex dicatur iniuste facere: dicas qđ tunc quando non seruat ordinē iuris secundū Joā. andr. ⁊ Gem. in. c. dilecto de sen. excom. in. vj ⁊ Ang. in. l. j. ff. ne quis eum. ⁊ Ange. aret. instit. de act. §. qdruplici. in. ij. car. ¶ Et yltra qđ pōt sibi resisti de

facto vt dixi tenet etiā reuocare de facto illud qđ fecisset de facto: casu qđ posset illū reuocare fm̄ Bal. l. l. si pacto quo penam. C. de pac. per gl. in. l. si minor. ff. de euic. vt voluit Bal. l. l. ij. C. de seru. et aqua. in. ix. col. et Jnn. in. c. que relā de elec. et Bal. in. l. eadē. ff. de ferijs et i. l. ij. C. de edicto diui adria. tol. in. ij. col. ⁊ in. l. tale pactū. §. qui puocauit. in. x. q. §. de pactis. ⁊ in rubri. C. de rescin. vendi. et Bald. l. l. si deserta. C. si ppter pub. pensita. Pet. de an. in. c. cū cessante. de appellatio. ¶ Sequetur etiā aliud si ipse iudex non seruatis seruandis supradictis poneret reū ad torturam: nam in sindicatu puniretur pena capitis fm̄ Bal. l. l. decuriones. C. de questionib⁹ et i. l. j. de priua. carceris. et sentit Saly. in. l. ij. in fi. C. de exhiben. reis. de quo etiā p̄ Bal. in rubri. C. de pena iudi. qui male iudi. et per Joā. de ana. in. c. j. de cle. per euf. ⁊ Bart. in. l. j. ff. q quisq iur. ⁊ Saly. in. l. fina. C. de pena iudi. Et Ange. de aret. in. d. tractatu malefactorū in verbo fama publica. in. rrv. car. in. verbo si. ij. quero de quo dixi i repeti. mea. l. fina. C. de proba. in. lxxij. car. et ibi in. lxxvij. i. p̄nci. ¶ Intelligas tamē qđ iudex punitur pena capitis quando indebite et iniuste tortis aliquē vt supra hoc esse verum quando hoc fecit dolose ⁊ sine causa: secus autem si non fuit in dolo sed in culpa quia tūc nō punitur pena capitis sed punitur actione iniuriarum arbitrio iudicis: ita dixit Bald. in. d. rubric. C. de pena iudi. qui male iudi. ad quod allegat. l. iniuriarū extimatio. ff. de iniur. de quo etiam vide. d. francis. bru. in tracta. suo de indic. et tor. in. xj. car. in. j. colū. et in eo. tracta. in. rrv. cart. versicu. vij. ¶ Sequeret etiam qđ ipse reus posset ante ipsaz torturā appellare cū tractet de p̄iudicio irreparabili qđ casu añ factū admittit̄ appellatio. l. ij. j. de ap. recip. ⁊ voluit Bal. in. l. si quis prouocatione. C. de appel. idē tenet Ang. de arc. in. d. trac. malefactorū in verbo fama publi. in. rrvj. car. in. v. aduertas in p̄ quo faciunt dicta per Bal. in. l. ij. C.

Hyppolitus de Marsilijs

de episco. audi. vbi ponit de illo q̄ p̄ti-
nue grauat cōtinue pōt appellare: de
quo etiā p̄ dñm p̄hi. de perusio i. c. su-
per eo. el. ij. in prima col. de appel. 7 la-
tius in. c. ex parte. eo. ti. i. ij. col. 7f. q̄n
35 to 7 vltio lferf 7c. ¶ Mōdo redeūdo
ad ppositū huius no. q̄ nō est incipiē-
dū a tortura 7c. Scias q̄ istd est adeo
vex quod etiā habet locū in crimine
lese maiestatis in quo iudex non pōt
aliquē ponere ad torturā sine iudicijs.
iste est tex. no. 7 ibi gl. Cy. Bal. 7 Sal.
in. l. si q̄s alicui. C. ad. l. iulīa maiesta.
q̄b etiā voluit Ang. de are. in tracta-
tu suo maleficioz in vbo che hai tra-
dito la tua patria. in primis vblis: cu-
ius cōtrariū videt innuere Bald. in. l.
quicūq̄. in principio vlti. col. C. de ser-
uis fugiti. de quo vide q̄ dixi in repeti-
tione mea. l. fi. C. de pbatio. in. lxxvij.
car. 7 in. l. de minore. in prin. infra eo.
36 ¶ Itē adeo est vex q̄ non pōt iudex
incipere a tortura q̄ hoc pcedit etiā si
ipse iudex habet libez arbitriū in cri-
minalibus: qm̄ nec tūc poterit. torq̄-
realiquem nō pcedentibus iudicijs:
als tenet in sindicatu. Ita dixit Pau.
de eleaz. in. c. grauis. extra de depōsi-
to. 7 domi. Alex. in. l. filiussa. in. v. apo-
stilla. ff. de dona. Et in materia q̄n iu-
dex habet arbitrium vide q̄ dixi in di-
cta mea repetitione. l. fi. C. de pbat. in
lxxix. car. ¶ Et in quātum supra posui
plura req̄sita antequā iudex ptra reū
possit deuenire ad torturā: possent il-
la forte limitari 7 restringi in aliq̄bus
37 casibus. ¶ Primo q̄n ageret seu pro-
cederet p̄ insignē furem vel aliū male-
factorē q̄ p̄ tales iura nō adhibēt tā-
tam solēnitates sicut p̄ alios. Et ideo
dixit notab. Ang. de are. in lib. malefi.
in vbo. 7 vestē celestē abstulit. i. ij. car.
ver. 7 nota bñ 7c. q̄ p furib⁹ insignib⁹
nō debet iudex pati aliquē aduocare
per. l. oēs. C. de defen. ciuitat. Idē vo-
luit Ludo. ro. in. l. si vero in. §. de viro
ff. solu. matrimonio. in. xlvj. fallētia. et
Barba. in. c. q̄reni in. x. col. de offi. de
lega. de quo latius dixi in repetitiōe
mea. l. fi. C. de probatio. in. lxxiiij. car.
38 ¶ Secundo quādo procederet con-

tra hominē male conditionis 7 fame
q̄ tali nō esset danda copia indicioz.
ita singu. dixit Guido de suza. in tra-
ctatu suo maleficioz sub rubri. quali-
ter fiat inq̄sitiō. in prin. 7 Baldi. in tra-
ctatu maleficioz sub rubri. quōoco-
gnoscat de maleficijs p̄ inquisitionē.
in versic. sed quero facta 7 cōpleta 7c.
vbi allegat hoc voluisse Spe. de quo
ibi per eum: 7 istos doct. ad hoc refert
7 sequitur. d. Aug. de ari. in addi. suis
ad Ange. de are. in trac. suo maleficio-
rum in verbo fama publi. in. v. car. 7.
item aduertat in addi. incip. tu antez
in hac materia adde vnā. singularē li-
mitationē 7c. s̄z ip̄e limitat hec dicta p̄
eos h̄re locū q̄n inquisitiō esset forma-
ta ex mero offō iudicis. 7 si iudex pro-
cederet ex offō: secus aut q̄n procede-
ret ad postulationē alteri⁹ q̄ etiā dicit
ipse intelligere si loq̄mur de copia in-
quisitiōis vel de copia testiū sup̄ diffi-
mationē nō aut de copia indicioz pro-
pter q̄ q̄s postea possit poni ad tortu-
rā q̄ hoc casu l3 miles sit hō male fa-
me 7 vite tñ d3 sibi dari copia iudicioz
q̄ talis copia est defensio que nemini
est auferenda. l. vt vim. ff. de iustitia 7
iure. cum similib⁹. de quo ibi lati⁹ per
39 eū. ¶ Tertio etiam possent limitari
predicta nō h̄re locū i criminib⁹ enor-
mib⁹ in q̄bus cessant solēnitates iuris
scdm̄ Inno. in. c. cū oēs. de cōsti. vbi di-
xit q̄ ppter enormitatē delicti licitum
est iura trāsgredi quē oēs ibi sequun-
tur 7 Bal. i. l. qd̄ ergo. §. pena grauior
in. iij. col. ff. de his qui not. infa. 7 i. c.
j. in. vj. colū. qui seu. dare pos. 7 Bald.
in. l. 7 si seuerior. C. ex qui. causis infa.
40 irroga. i. ff. col. ¶ Et iō dixit Jo. an.
in. c. cū nō ab hoīe. de iudi. q̄ clericus
faciēs atrocissimū delictū pōt sine de-
gradatiōe pūiri nō attēta dispositiōe
dicti capituli. Idē dixit Dominic⁹ de
san. gemit. in. c. j. in fi. p̄ illū text. de ho-
micidio i. vj. 7 pe. de anch. i. consi. suo
clxxvj. inci. ex narratis i scō. i. v. col. Et
dixit ang. i disputatiōe sua inci. exor-
ta guerra q̄ si p̄ statutū pceditur abo-
litio delinquētib⁹ nō cōprehēdunt de
linquētes i crimine lese maiestatis 7 sic

in enormi crimine. Et dixit Bal. Ang. et Raph. in l. qd ergo. §. si heres. ff. de leg. 1. q. si maritus reperiat clericum in fraganti crimine cum filia vel uxore quam poterit eum occidere nec incurret infamiam. c. si quis sua dēte. xvij. q. liij. idē voluit ang. de are. in trac. maleficioz in verbo clie ap adulterata. in. ix. car. xi. qd si pater et. pro quo est tex. cum gl. fin. d. aug. de ari. ibi in additio. in. c. si vero el. j. de snia ere. p. quibus optime faciūt dicta p. d. alexa. in cōsi. suo. cclxxv. incl. viso themate. i. j. col. vbi dixit qd repr. in fraganti crimine pōt sine processu pdenari. Et dixit Jo. de ana. in. c. dilect. el. ij. i. vj. col. de simo. ver. ex atrocitate ergo delicti. qd ppter atrocitatē delicti sepe vnus punitur p alio: de q materia dixi vltra oēs in repet. mea. l. fi. C. de pba. in. lxxiiij. car. ¶ Quero vltieri^o anteq. transeā ad alia notabilia q colligi possunt in hoc prin. visus est quo mō succuratur actori qn habet indicia q deuenit ad torturā p reū seruatis seruandis. Sz pone q ipse actor non hz aliq indicia an succurat sibi dānū passo aliq mō. Exēplū pone. aliq bona mea fuerunt mihi furto subtracta vtruta in casu. l. pe. ff. de fur. et nō habeo aliqd indicium seu aliquā pbationē. Vel pone vt aliq ptingit a casu video aliqua bona mihi furto subtracta in domo alicui^o sed de hoc nō habeo pbationes qz erā solus nec habeo aliq indicia. Vel pone q aliqs amicus meus scit vbi sint bōa mihi furto subtracta et nō vult noiari sed in secreto sub iuramenti vinculo mihi reuelat hec an his casibus mihi succurat aliquo mō: in quo dicas q sic nā potero accedere ad iudicem et iuramento meo affirmare q ego suspicor bona mea esse in tali domo: idē ego peto q p officiū suū mihi fiat copia qre di in dicta domo: et tunc iudex hoc facere debet et hoc mō ex ipso iure poterō pquirere inuenire tōa mea. Ita dixit Ang. de are. in. d. tracta. maleficioz in verbo vestē celestem. in. ix. car. ver. et bñ nota et. allegat. l. j. §. hic aut et l. diu. ff. de ser. fugi. vbi bona iura. et l. requirēdi. C. eo. ii. Et dicit q. hoc nō

tantū habet locū in cinitate vbi est factū furtū: sz etiā in loco vbi apportatū est ipm furtū. allegat Bal. in. d. l. reqrendi. de quo latius ibi p eū. Sz istud dictū non tñ cōiter approbat: sed aliq bus iprobat: idē vide. d. Augu. d. ari. in suis addi. ad Ang. sup. d. xi. et bñ not. et Jo. de ana. in. c. qd cū fure. in. ij. col. de fur. vbi notab. loq. circa hāc materiā.

42 ¶ Vltieri^o inquātū hic dicit q in criminalib^o nō est incipiēdū a tortura amplia etiā hoc: vcz q nec ēt est incipiēdū p ipm iudicē a minis seu a metu torquēdi seu a terrore aliquo qz metus et talis suspitio torquēdi equiparat torture sz Bal. in. l. interpositas. circa fi. C. de trasac. quē ibi sequunt docto. et voluit. d. Alex. in. §. diuus. j. in hac lege. et hoc casu ita dicit p fessio facta p torturā

43 rā ac si fuisset tortus. ¶ Et ideo Bal. nouissime in prin. ff. q fal. tuto. aucto. qd paria sunt p fiteri in tormentis vel metu tormentoz: et q voluit Barba. i. c. si p fiterit. de accu. in pe. col. 2. d. Catal. in tract. sindi. ver. clxxv. et Angel. de are. in trac. maleficioz in verbo fama pub. in ver. postq aliqs et. vbi suadit etiā q cōfessio dicit facta metu tormētorū si reus sit ligat^o ad torturā vel ductus an eā vel si mine de eo torquēdo precesserūt. Ita dicit voluisse Jac. bu. Cy. et Saly. in. l. ij. C. de custo. reoz. et Bar. i. hac. l. j. §. diu. idē dicit si re^o sit spoliat^o an torturā et nō ligat^o nec aliquo mō minat^o ad qd allegat bar. i. d. l. nouissime. p illū tex. vbi dicit hoc semel habuisse de facto Florentie. Et idē tenet Gadi. in tra. suo maleficioz sub ru. de qōnib^o et tormētis et verbo. d. m. est supra et. Pro qb^o ēt facit qd dixit bal. in. d. l. interpositas et Inn. in. c. relatiū me. cā. et in. c. cām matrimonij de offō deleg. et ang. i. l. q in aliena. §. celsus. ff. de acq. here. vbi oēs pcludūt paria ēē cōfiteri p tormēta vel metu tormētor.

44 ¶ Et adde in pposito notab. verbū bal. in. l. ij. in fi. C. quoz app. nō recip. vbi dixit q ille q formidine tormētor et liqd facit nō sibi p iudicat. Pro qbus facit tex. cum glo. in. l. itē apud labeonē. in. §. qstiois. in xi. qstiois. §. d. idē

*dem opus est metus
torturæ quod ipa
tortura*

Hypopolitus de Marsilijs.

iur. vbi ille dicitur torq̄ri q̄ est in loco vbi ti-
 met torq̄ri vel sitim aut famē patitur.
 Ad idē facit tex. in. l. si q̄s in vbo iacē-
 tē. ff. de incē. rui. nau. vbi dicitur factum in
 naufragio vel pati in naufragio q̄ q̄s
 fecit vel passus est timore naufragij i-
 minētis. et dicit ibi bar. q̄ ex naufragio
 dicitur fieri q̄ fit trepidatiōe naufragij. et
 facit. l. iij. §. q̄ armati. ff. d. vi. et vi. ar. vbi
 45 sufficit terror armorū. ¶ Et facit q̄
 voluit Lu. ro. i. l. cor. in. ij. col. ff. ad sil.
 vbi dicit q̄ paria sunt pducere libel-
 lū minatoriū accusationis vel libellū
 accusatiōis. ad q̄ alleg. tex. quē dicit
 nō esse alibi. in. l. miles. i. §. socer. s. de
 46 adul. ¶ Et dicit Ang. in. l. j. C. vñvi.
 q̄ timor terminatiōis p̄cussōis opat̄
 vt p̄cussus possit pcutere suū p̄cussōē
 licite. q̄ ē voluit bal. i. p̄s. suo. cclxxxix.
 47 incip. de ista q̄one et. in. j. vol. ¶ Et
 faciūt optime dicta p̄ Pet. de anch. in
 cōsi. suo. lxxxvj. q̄ incip. p̄missa fa-
 cti serie et. vbi cōsultat q̄ dactarij ali-
 cuius daci ita debēt h̄re remissionez
 p̄pter timorē belli sicut p̄pter ip̄z bel-
 lū et alleg. illud Seneca: petor est bel-
 lo: timor ipse belli. et faciūt dicta p̄ eū-
 dē in cōsi. suo. clvij. incip. rōnes supe-
 rius: et facit glo. in. l. ob negociū. C. de
 neg. gest. q̄ vult q̄ idē opat̄ existentia
 48 curatoris suspicio existēte. ¶ Et fa-
 cit glo. quā ibi no. Bald. in. l. pe. C. de
 pign. act. q̄ dicit q̄ idē opat̄ p̄paratio
 ad fugā q̄ opat̄ actus ip̄s fuge. Et
 ideo dicit. d. Alex. in. p̄s. suo. cclxxxvij.
 inci. et sic celeberrime et. in. vl. col. q̄ suf-
 ficit esse trepidatio fuge ad hoc vt q̄s
 possit p̄pria auctoritate sibi iudicere et
 capere debitorē suū: et idē dicit bal. in
 p̄s. suo. cv. incip. ad euidētiā et. añ. fi.
 in. j. vol. vbi dicit q̄ licite pōt capi ille
 q̄ se p̄parat ad fugā. De quo dixi aliq̄
 in singulari meo. xliij. incip. debitor
 49 fugitiu⁹ et. ¶ Et faciūt etiā optime
 dicta p̄ d. alex. in. p̄s. suo. xliij. inci. sup
 p̄misso themate in pe. car. in. vlti. col.
 in. j. vol. vbi dicit q̄ idē operat̄ timor
 litis q̄ opat̄ ip̄a lis quo ad trāfactio-
 nē faciēdā et alleg. tex. in. l. ij. C. de trāf-
 ac. et l. cās. e. ti. et no. in. l. iij. ff. de trans-
 50 ac. ¶ Et facit no. p̄ dictū Ang. in. l. si

cū exceptiōe. §. satis. ff. q̄ met. cau. vbi
 q̄ p̄mittens nō offendere dicitur rumpere
 pacē si ifert metū offēdēdi. ¶ Et hic
 adde dictū bal. in. c. j. in p̄n. vl. col. q̄b⁹
 cau. seu. amit. vbi dicit q̄ idē iudica-
 mus de inimico q̄ de eo de quo dubi-
 tat ex verisimili rōne q̄ debeat effici
 inimic⁹. ad q̄ vide q̄ dixi in singulari
 52 meo. clxxvij. incip. iimicus et. ¶ Et
 addi pōt dictū OdoFRE. quē refert et se-
 quit̄ bal. in. l. quotiēs. C. de rei vē. vbi
 dicit q̄ si timeo mihi moueri q̄onē su-
 per domo vel fūdo: et tō eā alieno post
 ea mihi mouet q̄ dicit q̄ talis vendi-
 tio reuocabit̄ p̄ titulū de alie. iu. mut.
 cā fac. q̄ ē fuit de mēte Bar. in. l. qui
 petitorio. C. de rei vē. et Bart. in. l. ij. §.
 fi. C. de alie. iur. mut. cā fac. et Ang. et in
 53 l. si aut. §. j. C. de rei vē. ¶ Et p̄ predi-
 ctis oib⁹ facit tex. in. l. habitatores.
 in. §. fi. §. loc. et ibi doc. vbi dicit q̄ iustus
 timor facit vt fiat remissio mercedis:
 l3 nō sit sequenti piculū: Et hic adde
 q̄ ego dixi in repe. mea. l. fi. C. de p̄ba.
 in. lxxvj. car. vbi latissime loquit̄ sum
 54 in materia ista. ¶ Et 3° tñ q̄ dixi q̄
 tñ opat̄ timor torture quātū ip̄a tor-
 tura limito et restringo h̄re locū in hoī-
 bus timētib⁹ torturā et in p̄sonis q̄ lā-
 guescūt et cruciant̄ in tortura vt mul-
 tos. iā in diuersis magistratib⁹ q̄s ha-
 bui vidi et habui in manib⁹ seu in for-
 tibus meis: sec⁹ aut̄ i illis q̄ nō timēt tor-
 mēta ip̄a nedū minas ip̄s q̄ fuerūt
 al̄s capti et torti et sunt adeo assuefacti
 torture q̄ nihil timēt vt iā vidi plures
 nā cū nō timeāt realē illationē tormē-
 toz multomin⁹ timebūt minas eorū.
 ar. aut̄. multo magis. C. de sa. san. ec. j.
 cū si. de quo ē lati⁹ dixi in dicta repe.
 mea. l. fi. C. de p̄ba. in. lxxvj. car. ¶ Et Ul-
 55 terius: dicit hic q̄ a tortura nō est icipiē-
 dū. Quero quot modis q̄s torq̄ri pos-
 sit seu q̄t sūt ḡna tormētoz. in quo di-
 cas q̄ pluribus modis s̄m s̄fran. bru.
 in suo trac. de ind. et tortura in. vj. car.
 in. iij. colū. vbi dicit q̄ quidā iudices
 mittūt reo torquēdo aquā p̄ nares cū
 calce calida et sibi claudūt os q̄s tor-
 mētū est piculoso: ne torquend⁹ suffo-
 cet̄. Aliqui vero vtunt̄ quodā tarillo
 quod. modis quos Torq̄at

satis magno quē ponūt ipsi reo super
osso vulgariter dicto la cauchia del
pede et postea calcauit sup eo cū vno li
gno seu cū vna stangheta et hoc tormē
tū vulgariter nūcupat la stangheta.
Quidā alij ponūt scarafaciū sup vmbi
lico rei nudato et spoliato ac ligato
sup vno bācho cū corpore resuptio: et
sup ipso vmbilico scarafacio ponunt
vnu ciatū vitreū: et ille scarafaciū rodit
vmbilicū ex quo ipse reus acriter tor
quet. Alij torquetur cū lingua capri
na hoc mō. Nam lauant pedes reorū
quēdi cū aqua bene salata seu salsa:
postea ligāt torquēdū sup vno scāno
pedibus existētibz extra scānū et fa
ciūt postea q vna capra cū lingua lā
bit pedes ipsi rei. s. plātas pedū qd li
benter facit ipsa capra ppter gustū sa
lis: et istud tormētū cruciat reū: et est si
ne periculo. Quidā alij torquet mittē
dovirgas ligneas iter digitos rei post
ea cum vna cordula ligāt digitos et il
los stringūt. Quidā hō vtunt corda li
gatis manibz post terga qd tormētūz
magis est in vfu ceteris. Aliq etiā dāt
reo torquēdo comedere carnes bñ sa
latas et postea denegādi potū. Aliqui
alij lauant pedes torquēdi: et postea cū
lardovngēt sibi pedes: et postea ponūt
reū in cōpedibz et faciūt magnū ignez
an pedes suos: et habēt postea vna ta
bulā ligneā in medio iter pedes suos
et ignē et qñ volūt eū torqre eleuāt illā
tabulā de medio. adeo q patit mar
mū dolorē ex illo igne: et qñ volūt sibi
dare iducias et quietē deponūt illā ta
bulā. Et ista sunt gñā tormētorū q dā
tur reis s3. d. s3. frā. bru. in dicto suo tra
ctatu. Sed vltra eū dico q alia ē sunt
tormēta qbz vtunt iudices. Nā reū qñ
q expoliāt nudū et accipit vna tabula
ligna q ponit sup aliq re nō plana s3
de taleo: postea cū schina nuda seu cū
tergo nudo pōit reū sup illa p trāsuer
sum et magnū pōdus appēdit sibi ad
collū: et sicut ad pedes adeo q patit ma
ximū dolorē i tergo seu i schina. Aliq
etiā ligāt testiculos rei cū vna cordu
la deinde cum vna angula pcutiūt eos
et hoc ē acre tormētū. ¶ S3 ego aliq

reos habui i fortijs meis dū fui iusdi
cēs q aut icātationibz aut pstatia aut
fortitudie aliq tormēta nō timebāt: iō
ego adhibui talibz reis duo gñā tor
mētorū. Primū est nā d3 spoliari et liga
ri reū et d3 torqri aliquātū: nō tñ suffi
ciēt cū cōi tortura: et si nō vult pfitē
ri: q nō timeat seu non cruciet in ipsa
tortura: tūc si qz est calidū et i sudore ē
si ēt glacies in terris: tunc facias sibi
pūci magnā quātitatē aq sup capite et
dorso et pmittas eū dissolutū a corda
sic qescere p horā: deinde cū erit frigida
tus facias iter cū torqri: et tūc ossa ei
cātabūt et strepitū faciēt: et tūc cruciabit
acriū i duplū qz pūo fecerat: et iste ē ter
ribile tormētū: et de hoc feci expimētū
in vno pbfo degradato q fecerat sal
saz monetā i valle Lugani dū ibi erā
capitaneus q vocabat pbf de colla et.
¶ Aliud est tormētū q sepe vsus sum i
obstinatos et i nō timētes tormēta: et
he nō ita ferox iuenit q huic tormen
to possit resistere et ē tormētū nō ledēs
corpus tñ est maxie potētie et anq de
ipso fecissē experientia videbat mihi po
tiores ridiculosa qz tormētū: qd tormē
tū tale est. Nā ponit reū sup vno scāno
ad sedēdū et ibi ad sunt duo q eū custo
diūt vt nō dormiat nec de die nec de no
cte: et cū ipse reū iclinat caput i vna pte
propter somnum ille famulus qui est
ibi ab illa parte dat cum manu sibi in
capite et excitat eū et eleuat sibi caput.
idem facit alter famulus quādo incli
nat caput ab alia pte versus eū quan
do illi duo sunt fessi et volunt dormire
aliq duo noui subrogantur in locū il
lorum et non permittunt vnquam di
ctū reum dormire nec quiescere intan
tū quod ad tardius in duabus nocti
bus et vno die reus omnia cōfitebitur
promissa sibi quiete. Et ego similiter
feci experientia de hoc in duabz femi
nis maleficis dū erā capitaneū villis
Lugani: q non timuerunt aliqua alia
tormenta supradicta: sed cum isto in
spacio. xl. horarū omnia plene delicta
cōfessa fuerunt. ideo teneas mēti hoc
genus tormēti qz est maxime potētie
et nō affligit corpus adeo q nunquaz

Hippolitus de Marsilijs

56 ex eo iudex teneat i sindicatu. ¶ An autem priuatio cibi et potus dicat tormentum: dicas quod sic et idem dicas quod ipse reus ponitur in loco in quo moritur frigore: ita habetur in l. ite apud labeo nē. §. questionis. ff. de in iu. ubi per doct. et voluit gl. in cle. j. in ver. tormentis. de heredi. et pau. de eleaz. et Joā. an. in. c. cum in contemplatione. de regu. iu. Et hoc satis de se constat ac consonat quod carcer de per se absque priuatione cibi et potus dicitur naturaliter mala mansio vt dicit text. in l. hominem. ff. mandati. et in. d. §. questionis. et voluit gl. in. d. cle. j. in verbo tormentis. de hereticis: per quibus faciunt dicta per Bart. in hac. l. in. §. diuus. ubi dicit quod carcer in quo quis patitur famem et frigus dicitur tormentum. ¶ Quinimo dico ego fortius quod nedum ipse carcer dicitur mala mansio et tormentum vt supra: sed etiam carceralis equiparat morti. ita non dixit Bal. in. c. j. §. denique. in titu. que fuit prima causa beneficii. amit. ubi text. dicit quod si vasallus interficit fratrem proprium vel aliquod crimine commisit quod paricidij nomine continetur quod perdit feudum: tunc querit ibi Bal. nunquid dicat paricida ille qui non percutit mortem fratris sed malam captionem ipsius vtputa pone: vasallus fecit fratrem suum capi et poni in carcere tyrannico an hoc casu dominus possit eum priuare feudo. respondet quod licet istud proprie non dicat paricidium tamen quod est precedentium de filiis ad similia putat eum posse feudo priuare: maxime si sit conuasallus: quod tunc est atrocem iniuriam facere domino cui competit actio pro vasallo. allegat non per Inn. in. c. dilectis de appella. idem etiam dixit Jo. de ana. referens Bal. in. d. §. denique. in rubric. de his qui filios occide. in fine. Et ideo non potest iudex incipere ab istis tormentis. sed solum potest incipere a carceratione honesta cum custodie ad que vide. d. paridem de puteo in suo

57 tracta. sindi. in car. c. in ult. col. ¶ Et teneas menti quod ea die que vis torquere reum quod non facias sibi dare cedere vel bibere ad minus per. ix. vel. x. horas annis: immo facias custodire ne forte aliquis alius captus aliqua causa ductus det sibi

cedere: quod quando cedit et torquetur tunc sibi stomachus et euomit et patitur adeo quod non potest tunc examinari: idem non datur sibi cedere nec bibere illo die saltem vt dixi per. x. horas annis torquentur: et ita fuit condicio practica. Et idem quando rei que sunt carcerati pro maleficio videntur quod hora consueta non potest sibi cibum incipere et tristari cognoscere se debere torquentur. ¶ Sunt tamen aliqui bestiales iudices de quibus loquitur bal. i. l. j. c. de emenda. seruo. qui inueniunt noua tormenta per reos et sciunt carnes reorum vt perfiteantur. nam si in talibus tormentis crude libere et insolitis ipse reus moriatur: iudex de decapitari sed bal. ibi de quo loquitur ang. i. l. nemo carcerem. c. de exacto. trib. li. xj. ubi dicit nota. text. per iudices qui propter delectationem inueniunt noua species tormentorum: nam hi appellantur iudices pueri: et ratione pueritatis sue dominus perfundet eos et hoc refert. d. frā. bru. i. d. suo trac. in vj. car. in prin. ¶ An autem iudex ipse possit manibus propriis torquere reum Jo. an. in. d. c. cum in contemplatione de reg. iur. dicit quod sic et hoc per gl. i. c. non liceat. lxxvj. dist. qui dicit quod etiam episcopus potest verberare subditos propriis manibus quam refert et sequitur. d. par. i. d. suo trac. sindi. in car. c. in fi. et ibi refert quod quidam patres eo videlicet capiebat reum per capillos vel per aures et dabat de capite rei in vna columna fortiter et dicebat confortaris et dicas veritatem ribalde. Sed omnino ille iudex debet esse fatuus: quod tortura non fit hoc modo. sed moderate et cum discretionem per manum militis et barbariorum: et ita seruatur condicio omnium practica. ¶ Modo istis visis redeo ad text. nostrum. Ex quo nota in ver. neque adeo etc. quod tormentum seu commissio facte in tormentis non est passiva credendum per quo facit optime text. in hac. l. in. §. si quis ultro et in. §. questionis. Nam sepe nunc aliqui sunt qui adeo timet tormenta: quod omnia etiam que nunquam fecerunt perficeretur dummodo deponantur. Et idem dicit Seneca quod etiam innocentes cogit metiri dolor. de quo vide non. xba. d. pari. de puteo in. d. trac. suo lxxix. car. in. y. col. multos audiri dicentes nolo mori milies: sed semel tamen: idem fateor omnia mala fecisse et scribatis quomodocumque vobis placet:

qz ego oia affirmabo: et tunc iudex dz
 esse prudēs: et etiā notari⁹ in scribēdo
 et ista nō dz scribere nec admittē: sed
 dz aduētere quod cōfessio rei habeat
 tria: qz qd sit p̄babilis. Itē qz sit possi-
 bilis. Itē qz sit verisimilis. alias si ista
 nō cōcurrūt talis cōfessio nō nocet cō-
 fitēti saltē ad p̄dēnationē vt videbim⁹
 seriatim de vnaquaqz. Et primo si cō-
 fessio nō est p̄babilis non nocet: vtpu-
 ta re⁹ cōfiteat hōiez occidisse: postea il-
 luz piecisse in mari: hoc casu nō dz pu-
 niri si nō cōstat de corpore mortuo sal-
 tē p̄ famā. ita dixit Bal. in addi. Spe.
 in titu. de sentētijs. in. viij. colū. in fi. et
 idē etiā firmat ipe bal. in. l. cū p̄batlo.
 ff. de p̄ba. i. suis addi. et i. aut. sed nouo
 iure. C. de fur. et idē Bal. i. addi. Spe. i.
 tit. de cōfes. in. ij. col. 8. si. titius p̄fiteat.
 Et faciūt dicta p̄ Ang. in. l. j. C. de p̄fes.
 vbi ponit de illis malādrinis qz p̄fessi
 sunt se occidisse plures mercatores pe-
 grinos et piecisse eoz corpa i mari an
 stādū sit tali p̄fessionē: et dicit qz incipiē.
 est an mare vel flumen sit prope: qz si
 est p̄pe eis nocebit: sec⁹ autē si non sit
 p̄pe. Et istis adde Ang. de are. i. trac.
 maleficioz. in. vbo et estē celestē abstu-
 lit. in. vj. car. in ver. qd si qz cōfiteat et.
 vbi dicit qz si re⁹ cōfiteat se fecisse plu-
 ra furta diuersis tēporib⁹ qz huic con-
 fessioi stādū nō est qz talis cōfessio est
 generalis cū nō cōstat de reb⁹ subtra-
 ctis. Et subdit quod ideo iudex dz esse
 bene cautus ne dānet aīam et corpus
 suum qz fur confiteat corā eo maria et
 mōtes et plura furta cōmisisse: nā non
 debet ipse iudex talia credere: sed de-
 bet velle oia furta p̄ ipsum confessata
 verificare destinādo nūciū ad habē-
 dā informationē p̄ veritate et in repiē-
 do furta per eū allegata: ita qz appa-
 reat qz distraxerit: qz pignorauerit: et qz
 penes eū habet: alias si hoc nō faceret
 ipse iudex sepe innocētes p̄dēnaret qz
 metu tormentorum: vel etiam ex ma-
 ximo cruciatu ipsoz tormētoz multa
 non vera confitentur. cōtra. l. absente.
 ff. de penis. de quibus etiā dixi. s. i. ij.
 col. Ad que etiā vide oīno. d. pari. de
 puteo in tract. suo sindica. in. xxx. car.

in. j. col. p̄ totā col. et qz dixi i repet. mea
 62 rub. C. de p̄ba. in materia p̄fes. Et de
 p̄fessioe aut ipossibili dicas sicut qz
 talis p̄fessio nō p̄iudicat reo vtpu-
 ta si re⁹ p̄fiteat occidisse hōiez viuū seu vi-
 uentē adhuc ita est tex. in. l. inde nera-
 tius. in. s. si qz hōiem viuū. ff. ad. l. ac-
 qui. et h̄r in. l. cōfessioib⁹. et i. l. si his. ff.
 de iterro. act. et partē firmat. d. Ang. in
 c. significasti. i. ij. col. d. homicidio. Itē
 voluit Bal. in. l. j. in. viij. col. 8. si. qd
 dices. cl. ij. C. de p̄fes. et faciēt optime di-
 cta p̄ d. Alex. in cōsil. cccxxix. incip. in
 causa inq̄sit. formate et. in. j. col. vbi di-
 xit qz ille qz p̄fiteat aliquē mortuū exve-
 neno p̄ se illi dato nō p̄iudicat sibi qz
 impossibile est sibi hoc scire. Et ideo si
 qz cōfiteatur se alicui fregisse caput et
 ossum ista cōfessio p̄tinēs impossibile
 nō nocebit cōfitēti. Nā impossibile v̄
 qz qz p̄cutiēdo caput alicui⁹ possit sci-
 re vere fregisse sibi ossum: qz an ossum
 sit fractū nec ne laborāt medici periti
 procurādo vulnus bis et ter cū cādela
 accēsa videre et cognoscere: huic ergo
 tali cōfessionē nō stabit. ita colligit ex
 dictis p̄ d. An. in. c. fi. i. vj. col. 8. si. que-
 rit et. extra de p̄fes. pro quib⁹ faciunt
 dicta p̄ Ludo. ro. in cōsi. suo. cclx. inci.
 in p̄posito casu et. ante fi. et p̄ eundem
 in cōsi. suo. cxij. incip. p̄ decisiōne et. i.
 fi. vbi expresse dicit qd cōfessio nature
 cōtraria seu impossibilis nō nocet p̄fi-
 tēti. allegat qz plura de quib⁹ ibi p̄ eū
 et faciunt dicta p̄ eū dē Lu. ro. in cōsi.
 suo. clxvij. incip. antoni⁹ accusatus in
 ij. col. in p̄in. p̄ quibus vide. d. Aug.
 ar. i. suis addi. et Ange. de aret. i. trac.
 maleficioz. in verbo fama publica p̄-
 cedēte. in. xvij. car. in vlt. addi. de quo
 vide qz dixi in repe. mea. l. fi. de p̄ba. in
 lvij. car. et vidē etiā. d. ffrā. bru. i. d. suo
 trac. in. xij. car. in 8. si. vj. p̄cipalr et.
 63 Et scias qz nedū impossibilitas vi-
 tiat cōfessionē rei vt. s. sed etiaz vitiat
 dictū testis. Nā qn testes deponūt al-
 qd qd eis sit impossibile scire nō valet
 eius dictū imo credo eos puniēdos dē
 falso: ita dixit bal. i. l. aretusa. ff. de sta.
 ho. in. j. col. vbi refert qz Oldrad⁹ de-
 fendit quēdā accusatū a morte. Nam

*Impossibile est
 admittitur*

*quod in Teste
 deponere impossi-*

Hypopolitus de Marsilijs

erat quidā accusat⁹ de homicidio no-
ctis tpe cōmisso ⁊ testes deponebāt d
visu ⁊ interrogati in quo loco erāt rñ
derūt q⁹ erāt aliquātulū remoti. inter
rogati si ibi erat lumē ignis vel cāde
le: dixerūt q⁹ nō ⁊ hoc etiā fuit pbat⁹
p altos: ⁊ Oldradus pbavit q⁹ illa no-
cte saltem illa hora luna non lucebat
adeo q⁹ hoc mō cōiicit testes: q⁹ si nō
erat lumē cādele vel ignis nec lumen
lune p ar. a sufficiēti partiū enumera-
tione illi testes nō dponēbāt pole: q⁹
hoies nō vidēt de nocte teste natura:
⁊ hoc mō euadit ipe accusatus. ad qd
etiā ipse Bal. ibi allegat gl. in. l. si cuz
exceptiōe. §. i. hac. §. q. met. ca. in verbo
ignoratiā i. si. ibi dū dicit cū talia fiāt
de nocte in multitudine hoīm ⁊c. quā
glo. ibi approbat Bal. ⁊ Ang. ⁊ hoc te-
net ⁊ idē tenet Bal. in. c. j. §. porro. i. ti.
q⁹ fuit prima cā bñfi. amit. Idem etia⁹
dixit. d. Bart. cepo. in caut. suis caut.
ccxxj. incip. si aliq⁹ fuit accusatus ⁊c.
idē vñ firmare Bal. in. l. de qbus in pe.
col. §. si. ⁊ iō maleficiū. ff. d. leg. vbi etiā
allegat. d. gl. in. d. §. in hac ⁊ idē tenet
Bal. in. l. cū fratrē. C. de his quibus vt
indignis. ⁊ in. l. data opa i. xij. col. §. si.
dponit testis falsuz. C. q. accu. nō pos.
⁊ i. l. si nō spāli in princ. C. de testa. et
Bartho. cepo. in p sil. suo. xxij. inci. qd
dā ⁊c. in. iij. col. i. si. Et idē dixit Ang.
in p sil. suo. cxciij. incip. visis pcessib⁹
in. ij. col. ⁊ faciūt optime dicta p Rom.
in p sil. suo. vij. incip. visis ⁊ p. d. fel. in
c. ij. in. j. col. d. homicidio ⁊ in. c. cū cau-
sam. in. vij. col. de testi. in qd⁹ loci pre-
dicti doctores allegāt p hoc. gl. in. d. l.
si cū exceptione. §. in hac. §. q. met. cā.
64 Tene mēti pdicta q⁹ sūt no. ¶ Quo-
aut ad tertiā speculē cōfessionis vcz de
cōfessione nō verisimili idē dicēdū est
q⁹ talis pcessio nō nocet pfitēti s⁹ Bal.
in. l. si q⁹ in hoc gen⁹. C. de epis ⁊ cler.
in. j. col. ⁊ pe. de an. in p sil. xxij. incip.
visa iquisitio. formata ptra philippū
p quo facit tex. i. c. q⁹ verisimile de pre-
sump. ⁊ in. l. nō ē verisimile. §. qd met.
cā ⁊ tex. in. l. si ita qd⁹ si. q⁹ nemo san⁹
dicere⁹ c. §. de euictio. Et iō dixit Pet.
de ancha. in cōsi. suo. cclvij. qd inci. ex

ordine tractatū. i. vlt. col. q⁹ nō verissi-
millib⁹ iudex nō dz dare fidē. Et dixit
idē pe. de anch. in cōsil. clvj. inci. visa
facti narratioe ⁊c. in. vij. col. i. si. q⁹ alle-
gās nō verisile nō dz audiri. Et dixit
bal. i. l. si. i. si. C. de edē. q⁹ pbatio dz esse
65 verisilis als ei nō est stan. ¶ Et dixit
Inno. in. c. auditis de pscip. q⁹ testib⁹
deponētib⁹ nō verisilia nō est credē.
⁊ idē voluit. d. fel. i. c. l. cāz i. si. no. de
cimo. d. pba. Et fort⁹ dixit. d. Alex. in
cōsi. suo. cccxxvij. incip. circa p mū ⁊c.
i. pe. col. q⁹ testis dictū nō verisile ē su-
66 spectū de falso. ¶ Et faciūt dicta per
do. de rota f m. d. fel. i. antiq⁹ decisio.
in ti. de lureiu. decis. i. ij. i. c. vbi ali qd
q⁹ l. habeam⁹ q⁹ qñ qd fuerit ipedit⁹
fiet sacro suo. vt est gl. i. §. alie. in. st. de
act. cū si. hoc tñ est vex si psumptio veri-
similis sit p iurāte: als nō stat iuramē-
to suo. Pro q⁹ faciūt optile dicta p bar.
in. l. iter oēs i. §. recte. ff. de fur. ⁊ p bal.
in. aut. cui relictū. C. de idl. vi. tol. de q
p. d. fel. i. c. ij. i. vj. col. de pstitū. ⁊ ibi p
Inn. in. lx. col. ⁊ p Car. in. cle. ij. in. §. ce-
tex de ele. in. vij. q. ⁊ p Jo. de ana. i. c.
ij. i. vlt. car. de calū. ⁊ p d. fel. i. c. signi-
67 ficasti. el. j. i. prin. de homi. ¶ Et pre-
dictis etiā faciūt dicta p bal. i. c. j. §. sa-
cramētū in. ij. col. de cōsuet. recti seu.
vbi inqt q⁹ testis deponit sup eo qd
nō est verisile vel est remotū ab eo seu
a natura factus tunc nō pōt deferri in
ramētū i supplementū pbatōis p q⁹ fa-
ciūt dicta p. d. Alex. i. p sil. suo. clxxix. in
cipi. i. cā angeloz. i. si. pe. col. Et faciūt
dicta p bal. i. l. j. in. iij. col. C. d. ser. fug.
vbi inqt q⁹ remotū a verisimili d⁹ qdā
falsitatis imago ⁊ facit tex. ⁊ ibi Car.
in. cle. ne romani. in prin. de ele. vbi d⁹
q⁹ opi. nō cōsona veritati est rectiēda
⁊ facit not. verbū Bal. in. l. claz. C. de
aut. psta. de q⁹ feci mētionē in. l. de mi-
nore in prin. in. xx. col. j. in hoc ti. ⁊ vi-
de etiā. d. An. i. c. j. de ptes. quē refert ⁊
sequit. d. Paris de puteo i trac. sindi.
in. iij. car. in. j. col. post me. qd etiā ego
retuli in rub. C. de pba. in materia cō-
68 fessiois vbi videas. ¶ Et vltra pdicta
tria aliud etiā requirit in cōfessioe ad
hoc vt ipse cōfessus possit puniri vera.

pena delicti v3 q sit cōfessus principa
liter ipsum delictū: tēcus si illud sit cō
fessus incidenter: nā tūc nō debet pu
niri: saltē vera pena delicti: ita not. di
xit Bar. in. l. si cōfessus. ff. de cust. reo.
Jmol. in. c. fi. i pen. col. de cōfess. Abb.
in. c. at si clerici in pñ. in. ij. col. de iud.
Jmol. in. c. examinata. in fi. eo. tit. tex.
7 ibi Abb. in. c. j. in fi. d. excep. 2 in. c. ij.
de or. cog. in. c. fi. de res. spo. in vl. no. 2
Abb. in. cōf. xxv. incip. canonic. Ang.
in dispu. inci. astē sis miles in. ij. col. 2 i
dispu. incip. duo nobiles gallici in. iij.
car. Salyce. in. ij. C. de custo. reo. circa
fi. Ang. in cōf. clxxij. incip. visis actis
predictis: de q lati⁹ dixi in rep. mea. l.
fi. C. de pb. in. xxij. car. 2 ibi etiā i. lviij.
69 car. vbi videas. ¶ Adde etiā q req
ritur aliud ad hoc vt confessio noceat
cōfite⁹ v3 q fiat tpe habili: alsi fieret
tpe inhabili nō noceret ita dixit bal. i
c. fi. de of. dele. i pe. col. i. v. pone q ma
lesficiū 2c. vbi dixit q si malesficiū est no
torū tñ lapsū est tps datū ad iqui
redū p formā statuti tādē reus pfitet
malesficiū vtrū ex ista cōfessione possit
pdenari. 2 dicit q nō: 2 allegat rōnem
dicēs q quotiēs q s pfitet id cui⁹ noie
cū aliquo nō sit actio nō v3 cōfessio vt
§. de inter. act. l. p fessionib⁹ 13 post pre
scriptionē ipso iure accusatio abolita
est imo 2 ipsum malesficiū. accusatio
aut est abolita quo ad publi. iuriā:
malesficiū aut quo ad priuatā iniuriā
ita q nulla actio esse pōt vt. §. q met.
cā in. l. si cū exceptione. §. satis. clemē.
et. ff. de iniurijs. l. sed si vnus. §. si ante
iudicē. ergo p fessio nō valet q ē notā.
fm eū ibi 2 faciūt dicta p Bar. in. c. cū
cōtingat. in. ij. col. de rescri. 2 p. d. feli.
in. c. afferte. in. ij. no. de presumptioni
70 bus. ¶ Alterius nota ex hoc text. q
qn plures sūt torquēdi p veritate cri
minis iudex d3 incipere a suspectissi
mo siue loquamur in plurib⁹ reis siue
in plurib⁹ testib⁹ torquēdis siue in sili
bus. ¶ Sed ptra hoc opponit Bar. q
non sit inci. a suspectissimo sed magis
debili p text. in. l. vni⁹ in prin. j. eo. vbi
dixit a debilliori ichoā. est. Rñdit q ter.
ille pcedit qn oēs sūt pariter suspecti

Incipit a suspectissimo quia ipse

q tūc a debilliori inchoā. est qñ vn⁹. s3
est magis suspect⁹ q alij tūc a suspe
cto incip. est vt hic. vel dicit Bar. q de
bem⁹ incipere ab eo q verisimilius di
cet veritatē. S3 qñ nō est magis veri si
mile de vno q de alio tūc incipim⁹ a
magis suspecto: vt hic. ita residet bar.
hic. tu aut vltra Bar. vide Gā. in trac.
suo malesfi. sub rub. de qōnt. 2 tormen.
in. ij. col. v. nūc vidēdū vbi dicit q qñ
de plurib⁹ est hñda tortura sagax iu
dex debet cōsiderare a quo facili⁹ veri
tas erui pōt 2 ab illo d3 qñem incipe
re tāq a timidiori 2 magis suspecto: 2
d3 incipere a villiori 2 nō a fortiori. Itē
si sunt torquēdi pñ 2 fili⁹ d3 incipere a
filio in cōspectu patris: q citius dicet
pater q fili⁹: q pater magis veref de
filio q de seipso. vt. ff. q me. cā. l. illi q
dē. 2 in. §. fi. inst. de noxa. Itē a femina
pñ est incip. q a masculo: q hō tāq
maioris cōstātie tardi⁹ cōfitef: s3 ipsa
mulier citius cōfitef: q ipa h3 cor mo
mētancū 2 instabile. allegat. C. de ioffi.
testō. l. filia in orbitate. 2 c. forus. de v.
fig. Ita etiā firmat ad litterā. d. paris
de puteo in trac. suo sindica. i. cū. car.
in. j. col. 2 Sut. de suza. i suo trac. male
fi. in. v. col. i. v. quo ordine. ¶ Et idē
in effectu videt firmare. d. sfrā. bru. in
d. suo trac. de indicijs 2 tor. in. xij. car.
liij. col. vbi vltra pdicta dicit vnū no.
verbum v3 qd qñ inter torquēdos est
vnus q h3 turpe nomē vt puta ferabo
scho spezacore pizaguerra salame
schia: 2 filia qd tūc d3 incipit ab illo: q
tale nomē facit idiciū iniquitatis 2 eū 2
reddit ip3 suspectū 2 hoc dicit voluisse
Jo. and. s3 qd retulit magi suus i vo
ce in. c. cum in cōtemplatione de reg.
iur. pro quo facit in ar. tex. in. l. facta. 2
ibi glo. et Bar. in. §. si vero nomine. ff.
ad treb. vbi habetur qd debemus pro
curare habere pulchrū nomē de quo
per. d. feli. in prohe. decre. in ver. gre
gorius 2c. in. viij. colū. 2 pet. Angel. de
are. in trac. malesfi. in verbo fama pu
blica. i. xxvj. col. ver nūc videamus 2c.
Et p istis facit i ar. qd voluit Bal. l. l.
observare in. ij. colū. C. quo. app. non
recip. vbi dicit qd bona phisionomia

*Tempore nomen an
inditū ad Torturā*

*Bona phisionomia
prodest & mala
nocet Deo*

Hyppolitus de Marsilijs

prodest reo et mala eide nocet: quia mala phisionomia facit presumi aliquem peccatum ad scelera. ita dicit ipse ibi quod est no. de quibus etiam p. d. pari. de puteo i trac. sindi. in. c. viij. car. in. ij. colu. in fi.

Incipit a Fho 72

¶ Ego autem ultra decem predictos doc. dico quod in quatuor volunt quod incipiat prius a filio quam a patre: quia patre citius presentabitur: adduco Andr. de iher. i. c. j. i. §. publici latrones in fi. vbi de pace tenenda i vfi. seu. vbi refert quod iue memorie rex Carolus magnus cum pater et filius arguerentur de homicidio probato quod alter eorum percussit: de quo ictu percussus mortuus fuerat: nec presentabat quod percussisset quatuorque fuissent ab eo torti finxit et mandauit ipsi rex velle quod ambo suspenderentur quod credentes debere mori cum essent in pede furcarum pater dixit: amodo non est remedium: ut possim euadere mortem: et tunc ipse confessus est se illum percussisse: et sic ipse solus suspensus est liberato filio. quod deinde refert et sequit. d. paris de puteo i suo trac. sindi. i fo. cr. i. p. n. vlt. col. quod no. ad quod vide que dixi in singulari meo. clx. inci. pater et filius etc. ¶ Item quantum ad illud quod dicit predicti doctores quod incipit. est potius a femina quam a masculo: quia ipsa est debilius viros citius iudex habebit veritatem ab ea quam a masculo. Ego in hoc dubito quia dicit glo. not. in. l. nihil interest. fi. de adul. quod mulier patitur maiora vulnera quam masculus: ergo maior tormentum patietur et erit presentior in tortura: id cogita: et de illa glos. feci vobis mentionem anno preterito in. l. a vobis quoque i materia incertitudinis circa fi. ff. de annu. leg. et in rep. mea rub. C. de pba. circa fi. in materia incertitudinis.

potius a femina 73

*qui solum est de 74
ingitur prius Tort*

¶ Et in hoc passu videlicet a quo sit incipienda tortura l3 doctores predicti recte loquantur: tamen ego solus limito et restringendo dicta per eos videlicet quod non debet attendi ad masculum vel feminam ad patrem vel similitum: ad iuuenem vel senem ad robustum vel debile. Sed si vnus ipso reo alius commisit simile delictum pro quo ipsi omnes sunt torquendi per veritatem habenda quod tunc ab illo est incipienda tortura non attenta distinctione doctorum. de qua. s. et hoc per regulam quod semel malus

75 etc. ¶ Pro qua limitatione adduco singulare verbum legis aureis scribendum Sal. in. l. fi. i. vlt. col. in vfi. quod an sufficiat etc. C. eo. de questionibus vbi dixit quod quando plures fuerunt in rixa et vulnerauerunt vnus nescit quis ipsos vulnerauit quod poterit hoc casu deueniri ad torturam contra illum quod alias commisit sile delictum non obstante incertitudine delinquentis: quia qui semel malus etc. Ita per dicta iura dico in materia nostra restringendo limitando omnia dicta doctorum in locis superius allegatis. Tene meti quod est singulare verbum utilitatis plenus: et posset subtiliter per hoc dicto quod adducere istum tex. hoc modo: nam si a suspectissimo est incipiendum iste quod alias deliquit est suspectus p. d. reg. quod semel malus etc. ergo ab eo est inci. vide quod dixi in sing. meo. c. xvij. inci. ter vel quater. ¶ Ad doctores istos expeditis per complementum huius prius arguo vna cum Bart. d. hic quod non est inci. a tortura. Contra de. l. prius. §. ad silla. So. quod illud prius intelligit ibi s. §. alibi. non tamen intelligit quod etiam i casu illo deueniat ad torturam non precedentibus

76 indicibus. ¶ Querit postea Bart. quare isti sui torquebantur hic: et respondet quod potest intelligi hoc duobus modis: vno modo torqueantur tamquam rei principaliter accusati: s3 Bart. ipse dicit quod prima expositio vbi sibi verior per tex. qui dicit quod ad tormenta seruorum ita demum deuenit cum suspectus est reus et sic innuit quod alius est reus quam fui. Ex quo tex. habes s3 Bart. quod ad tormenta suorum non puenit nisi precedentia indicia s3 reus: et an requirantur indicia aliquid antequam quis ut testis torqueatur. Bart. dicit se de hoc dictum l. l. libero. in p. n. j. e. et ego sicut hoc respuo dicere ibidem: nam satis fuit oneratum istud princip. ¶ Et per ista reddunt expedita omnia textualia restat deuenire ad glo. quod declarabo in voce: quia plures sunt expositiue. Hyppolitus de marsi. v. j. doctor. Sequitur. §. ad questionem.

Ad questionem non.

Item §. non sumat hic a Bartol. et per prius a nullo alio: quia ut dixi in prin. huius legis nullus legit hunc titulum excepto Barto.

Barto. ego autē sumabā hoc mō. Domesticus nō admittunt in testē p domesticus: nec scire psumunt parentes in eorū filiis. hoc dicit iste. §. fm me. Casus 2c. ¶ Et hoc text. multa possunt colligi notabilia: et primo ex eo possimus notare q testes domestici nō admittunt p domesticus in testē etiā cum tormentis: ita optime pbat hic: de quo articulo an et qñ domestici admittantur p domesticos. vide plene p doc. in c. in lris. extra de testi. et in l. etia. C. eo. de here. l. iij. q. iij. in §. itē idonei. et iij. q. v. per totū. et per Spe. in tit. de testi. §. j. ver. itē q est domesticus. hoc tñ notabile seu hec regula q domesticus non admittit p domesticus potes limitare plurib⁹ modis. ¶ Et primo in domesticis p incipis vel regis ratioe iurisdictionis: q tales eorū domestici possunt pro eis testificare fm Jo. an. et Imo. in c. in lris. extra de testi. et Spe. in tit. de sta. mo. §. j. et iij. et sentit etiā Bal. in l. idonei. ff. de testi. ratio est fm eos q si aliter diceremus sequeretur q princeps seu superior in causis suis nō posset habere testes: et sic esset peioris cōditionis q priuatus qd nō est dicendū: de quo tñ meremitto ad dca. p. d. phi. i. d. c. in lris. de testi. ¶ Limita et scdo in famulo nō habere salariū: q l3 sit domesticus tñ admittit p dñō: ita singulariter dixit Spe. in ti. de teste. in §. j. vers. sed de quo mercenario 2c. qd dictū refert et sequit Ludo. ro. in §. suo. ccccx. incip. pposita qstio 2c. de quo dixi in singu. meo qnto. incl. regula est 2c. ¶ Limita tertio qd domesticus nō admittitur p domesticus nisi tractet de pbandis reb⁹ q domi gerunt: quas verisimiliter meli⁹ sciūt domestici et familiares q alij: iō hoc casu admittunt. ita habetur in l. ex p̄sensu. C. de repu. et in d. c. in lris. et voluit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de testi. in §. ver. itē q est domesticus. et Bar. in l. si qñ. in vl. col. C. vñvi. et est bon⁹ tex. in c. veniens. in fi. extra de testi. et in l. quotiēs. C. de naufrag. l. i. p. vbi plus dicit Bar. q in talib⁹ nedū admittunt ipsi domestici et familiares sed etiā tanq meli⁹ sciētes et informas
hyppolitus

ti preferunt alijs testib⁹. et facit etiam bon⁹ text. in c. sup prudētia. xij. q. ij. de quo tñ vide. d. phi. in d. c. in lris. de testi. hec tñ limitatio nō pcedit nec h3 locū in cā criminali vt ptz hic in tex. et tenet. d. phi. in d. c. in lris. l3 nemo ad hoc alleget hūc tex. et ad illud dictum bar. q in his q domi gerunt admittuntur domestici et familiares tanq melius informati facit. Nā stat dicto patris et matris de etate filij tanq meli⁹ ipsi ceteris sint informati: ita h3 p bar. et alios in l. j. ff. si cer. pe. et in l. de tutel. C. de in integ. rest. m. et voluit expresse bal. in c. j. in pe. col. in fi. vt lit. pen. et d. and. barb. in §. suo incip. clemētissimū dei p̄ris 2c. in ij. col. de q etiā p Oldra. in §. cccxxij. incl. ad idē. p quo facit in ar. l. optau. ff. vñ cognā. de quo dixi als in §. meo. xl. incipi. Sūmi redētoris 2c. in pe. car. circa me. ¶ Limita q̄rto hāc regulā q domesticus non admittit p domesticus fallit in vxore: q admittit p viro et § fm Spe. in titu. de teste. §. j. ver. l3 nunqd de vxore. rō est: q aliq lege nō phibet fm eū: et idē tenet abb. in d. c. in lris. nā dicūt nō esse verū simplr q vxor sit in ptāte viri: vt not. in l. si vxorē. C. de p̄di. infer. et hoc dicūt pcedere maxime i muliere q parum timeat virum q vocat virago fm Spe. in ti. de teste. in ver. p̄allegato. At tñ doctrina Spe. et Abb. in hoc dānat a doctorib⁹ in d. c. in lris. et illā reprobat Bal. et Saly. in l. ij. C. de testi. nam oīno domestica est et marit⁹ h3 ptātez castigādi eā moderate: vt p gl. in c. si cut alteri⁹. vij. q. j. et facit p hac pte tex. in c. hec imago. in vbo pene famulaz. xxxij. q. v. et facit gl. in l. j. §. si vir aut. ff. ad sillan. et in l. l3 et si qd. §. p̄terea. in verbo domestica. ff. si qd cautio. et in l. p̄nti. §. sane. C. de his q ad ecclē. cōf. et voluit Imo. in l. si cū dotē. in §. si maritus. ff. solu. matri. ¶ Limita etiā p̄dictā regulā in fratre: q l3 sit domesticus nō tñ repellit a testimonio in causa fratris fm bar. in l. q testō. in l. q cū qd. ff. de testa. et gl. iij. q. v. in sum. et gl. et ibi Innocen. et doc. in c. insinuāte. de offi. dele. et d. An. et Jo. de ana. in c. cuz de Warfilijs. B

Hypopolitus de Marfilij

oporteat. de ac. Bar. et Saly. in. l. parētes. C. de testi. hoc tñ fallit nisi sint sub eadē ptāte pñs qz tñc nō admittit vn⁹ p altero fm glo. et bal. in. l. j. versi. qnto opaf. C. de epif. et cle. et idez dicas si simul habitēt fm gl. in. c. p sanguine. iij. q. v. et voluit dñc⁹. iij. q. j. in sum. idem etiā pcedit in cā iniuriarū fm An. et Saly. et in. l. j. C. de rap. virgi. bar. in. l. lex cornelia. in pñ. ff. de iniur. Idē etiā pcedit in cā criminali: nā tñc frater nō admittit p ffe fm bal. in. l. fi. i. ij. col. C. de pb. Idē si agat ciuilitē in cā graui et tertio valde p iudiciali fm Bal. in. d. l. parētes. post pñ. de q tñ vide lati⁹ per d. Phi. in. d. c. in lñs. et in. d. c. cū oporteat. de accu. ¶ Limita ē hūc text. et hāc regulā vcz q domestici seu fami- res nō admittunt in testē p familiari vel domestico: hoc tñ fallit in domesti- co seu familiari q sit psona valde hone- sta et in hoic bone pditionis: vite et fame qz talis admittit nec ei aliqliter minui- tur de fide ppter familiaritatē vel do- mesticitatē: ita hñ in. d. c. ex lñs. vbi bo- na lfa. et ibi hoc tñ inno. bal. et Saly. i. l. ij. C. de testi. et hoc voluit etiā gl. iij. q. j. in summa quā ad hoc allegat Jo. d. ana. in. d. c. cū oporteat. in. ij. col. de accusa. ¶ Et facit qd voluit imo. in. c. cū. R. ca- nonicus. de offi. dele. vbi dicit q frater religiosus admittit p fratre. et eū ibi refert et sequit barba. in. v. col. ¶ Et p hoc dicto adduci pnt aliq notabilia di- cta. et p iō gl. in. l. ticio fundus. ff. de cō- di. et demō. q dicit q credit bono viro et fide digno. quam gl. ad hoc allegauit bal. in. c. scōp. extra de pscip. et bal. in. c. cū ptingat. de rescrip. et pef. de an. in. c. fi. de appel. et An. in. l. j. ff. de eo p quē factū erit. et imol. in pñ. suo. ciij. et bal. in. l. indicia. C. de reuē. et d. alex. in pñ. suo. xxxj. incipi. visis et c. in. iij. col. in. ij. vol. Et l3 isti doc. allegēt dictā gl. p sin- gu. tñ do tibi simlē in. c. cupiētes. circa pñ. de elec. in. vj. in xbo notitiā. Quis- immo de hoc est tex. in. c. nobilissim⁹. xcvij. dist. et ibi gl. Itē q credat bono vi- ro tenuit Cy. i. l. j. in. iij. q. C. de fuit. et aq. et bar. in. l. de pupillo. §. si qd ipsi p- tori. in. viij. q. in fi. ff. de oper. no. nū. in. fi. et bar. in. l. q fundum. §. pcurator. ff.

de vsuc. p emp. et in. l. intestate. eo. tñ. quē refert. d. alex. in. d. pñ. suo. Itē q credat bono viro facit glo. in. l. j. ff. de rippa munienda. vbi dñ q licz quis te- neatur satisfacere ex forma. l. vñ statuti qd tñ stat ei⁹ iuratorie cautiōi si sit bo- nus vir et psona fide digna: et illā gl. al- legat p singu. bal. in. c. ij. de iudi. et bar- ba. in. d. c. cū. R. canonic⁹. et idē t3 bal. in. l. sciēdū. C. quoz ap. nō reci. ¶ Et facit qd voluit host. in. c. finē litib⁹. de dolo et ptu. vbi dicit q l3 victus victori debeat pdenari in expēsis. l. q solidū. §. etiā. ff. de leg. ij. cū si. tñ fallit in psona honesta bone pditionis et fame: qz si suc- cubuit nō d3 pdenari in expēsis. et facit dictū dñi ant. in. c. cū olim. de dolo et cō- tu. vbi dicit q l3 testis debeat depone- re cū iuramēto als ei nō credat. vt i. c. tuis. extra de testi. et in. l. insurandi. C. eo. tñ fallit in psona honesta bone pdi- tionis: vite et fame cui credit sine iura- mēto: l3 nō plene. Et facit qd voluit idē do. ant. in. c. postremo. de appel. vbi di- xit q l3 index suspect⁹ possit recusari. l. cū aptissimi. C. de iudi. tñ fallit nisi sit hō bone pditionis: vite et fame: qz tunc nō poterit recusari. ¶ Et facit qd vo- luit. d. ant. in. c. cū oporteat. de accusa. quē refert et sequit ang. in. l. ea qdē. in xxxvj. col. C. de accu. vbi dicit q pñct⁹ admittit p pñcto qñ est hō bone cōdi- tionis vite et fame. et facit singu. dictū pau. de cast. in. l. si qd stipulat⁹ sit sti- chū. §. si. ff. de xbo. ob. vbi dixit q l3 non possidēs mobilia teneat satisfacere als possit iurari suspect⁹ de fuga. l. sciēdū. ff. q satis. cogū. tñ fallit in psona hone- sta bōe pditionis vite et fame: q l3 nō pos- sideat mobilia tñ nō poterit iurari suspect⁹. ¶ Et facit dñm bal. in addi. Spe. i tit. de homici. ver. an mortu⁹ et c. vbi dicit q statur dicto soli⁹ medici an- vuln⁹ sit letale: necne qñ est hō bone cōditionis vite et fame: et facit qd voluit Saly. in. l. fi. C. e. de qñsib⁹. vbi dicit q l3 qñ repit res furata penes aliquem psumat ipse fur ill⁹ rei p tex. in. l. in ci- uilē. C. d fur. et voluit ang. i. l. ij. et i. l. mi- lites. et i. l. fi. C. de qñi. et bar. i. l. fi. j. in hoc ti. et ang. d are. i tract. malefi. i xbo fama publica i. ij. car. p. qro. ar. vñ in

dictū 2c. tñ si talis res furtiua repiat
penes hoicm bone pditionis 7 fame nō
psumit illā furto subtraxisse nec pote-
rit ex hoc poni ad torturā fm Saly. in
d. l. si. C. e. q. et sentit gl. i. d. l. in ciuilez.
11 ¶ Itē pdictis optie facit dcm bal. in
c. pterea d testi. cog. vbi dicit q l3 testis
nō possit corrigere dcm suū postq de-
posuit vt hñ i auc. q semel. C. de pba. 7 i
c. fraternitatis de testi. 7 i auc. de teste.
S. qz nō tñ hoc fallit nisi testis sit pso-
na legalis bone pditionis viter fame. qz
poterit corrigere dictū suū nec p esu-
met subornat vt ibi. ¶ Et facit optie
me dcm. d. an. in. c. vidua d regula. vbi
dicit q l3 psumptioez iur. 7 d iure nō
admittat pbario i fñtū nisi p pfectionez
ptis fm gl. i. auc. s3 iā necesse. C. de 7 o.
an nup. 7 gl. i. auc. de equalitate dot. in
S. illud i xbo scriba. 7 gl. i. l. i. S. tñ. S.
nullo mō. C. d nō nn. pe. 7 ibi bal. i. iij.
q. 7 Saly. i. l. ij. C. d dolo. 7 Alzo. i. sūma
de do. ante nup. tñ hoc fallit in bonovi-
ro bone condi. 7 fame. qz l3 hēat cōtra
se psumptionē tñ admittitur ad pban-
dū p trariū p eius iuramētū fm. d. An.
in. d. c. vidua de reglari. ¶ Et facit no.
xvū. do. An. in. c. ij. circa fi. de pba. vbi
dicit q stante statuto. q certū qd non
possit pbari nisi p instm q nihilomin⁹
poterit illd pbari p testes legalissimos
bone cōdi. vite 7 fame. Pro quo faciūt
dicta p Saly. i. l. si qd argētū. C. de do.
13 ¶ Et facit no. xvū Ang. i. l. in bonefi-
dei. ff. de re iur. vbi dicit q iuuauit quē
dā ptātē tpe sindicat⁹. nā ille ptās dū
erat i offō hēbat quēdā hoicm captuz
q erat bone pditionis vite 7 fame 7 illuz
pmisit ire p palaciū hita tñ prius fide
ab ipō q nō recederet de palacio sine
licētia: tñ ipē recessit absq lnia dubita-
tū fuit an ipē ptās teneretur creditori
suo: 7 dicit ibi An. q nō: s3 q excusat ip
septās qz credidit bono viro p gl. i. d.
l. ticio fūd⁹. Et dicit Jo. an. i add. Spe.
i ti. de cēsi. i rub. q solues p errorē cēfū
bono viroz fide digniori 7 nō p pō dñō
14 excusatur a pena. caducitatis. ¶ Et
dicit bal. i. l. si S. C. si qd igno. rē m. alie.
q psona fide digna pbat errorē p so-
15 lum iuramētū. ¶ Et dicit bal. in ad

di. Spe. in ti. de teste. i vl. col. ver. valet
dictū testis: qd vcz dictū testis nō cita-
ti s3 spōte deponētis: qñ est psona fide
digna. Et adduci pōt no. dictū. d. alex.
in. l. i. in. ij. col. ff. de eo p quē factū erit.
vbi dicit q dictū boni viri causat titus
lumputatiuū aptū ad prescribendū.
16 ¶ Itē pdictis adduci pōt. nā paup
nō pōt esse testis. l. iij. in pn. ff. de testi.
marie si nō h3 tñ in bonis pñtū de cā
xtit fm gl. in. S. si xō absint. in aut. de
her. 7 fal. quā gl. allegat p no. d. alex.
in. si. suo. cccxxvij. in. cl. vñso pcessū cau-
se: in. j. col. tñ fallit in paup bone pdi-
tōis: vite 7 fame: qz talis admittit in
testē nō obstatē paup tate fm ange. de
arc. in li. malefi. in xbo necnō ad cōrelā.
in xli. xvij. qro. et idē dicit ipse ibi esse
in accusatore de q dicit esse glo. or. in. l.
nōnulli. ff. de accu. 7 in. c. phibent. ij. q.
17 ¶ Et dde etiā pdictis Abb. in. c. j. in
vl. car. de iudi. vbi dicit idē q l3 qñ est
facta citatio non psumat facta de cō-
missione iudicis nisi hoc appeat: vt hñ
per bar. in. l. sciendū. ff. e ver. obli. hoc
tñ fallit nisi nū. i⁹ sit hō bone pditionis
vite 7 fame: qz tūc psumit citasse de cō-
missione iudicis. allegat Inno. in. c. j.
de cle. peregrni. Et facit gl. in. c. ad hec.
in xbo archidiacono. de offi. archi. que
ita dicit q imputat epō si pmouet in-
dignū: qd tñ fallit nisi examinator eēt
persona valde digna: adeo q excusat
epō si ei credidit: alle. c. significāte. vbi
bon⁹ text. extra de pigno. ¶ Et facit
dictū Spe. i ti. de teste. S. j. ver. s3 pone
ecce iudex 2c. vbi dicit q si testis dicat
se aliter dixisse q notari⁹ scripserit cre-
dit notario: qd tñ fallit s3 eū nisi testis
esset psona multū nobilis 7 habilis et
fide digna. quā doctrinā seqt. d. Abb.
in. d. c. ad audiētā. in. v. no. de pscip.
19 ¶ Et facit dictū bal. i. c. decernim⁹. de
ind. iij. col. vbi dicit q iconomat⁹ ecclie
nō d3 cōmitti pñtē psonē plati ppter
suspicionē rōnis nō exigēde: ad qd als
leg. ar. h. i. c. decēter. xxi. d. is. hoc tñ fal-
lit fm eū nisi esset psona honesta 7 pba-
te fidei: qz tunc non obstatē affinitate
poterit esse iconomus. ¶ Itē facit etiā
dictū Specu. in ti. de iudi. dele. S. supz
20

Hypopolitus de Marfilis

est circa. ij. col. vbi dixit qd l3 qd nō pos
sit eē iudex in cā suaz suoz familiariū
vt habet in. l. qui iurisdictioni. ff. de iu
re om. iu. hoc tñ fallit in psona bone cō
ditiōis vite ⁊ fame: qz talis poterit esse
⁊ adduci etiā pōt tex. in. §. his oibus.
lxj. dist. vbi habet qz ppter supmā bo
nitate ⁊ scitatie simplex laycus pōt eli
gi in ep3: l3 als debeat gdati ascēdere
21 ad ordies vt ibi. ¶ Et facit gl. in. c. de
psentiū in gl. j. xvj. q. j. qd dixit qz si mo
nachī mouēt aliquā cām semp psumit
qd bono zelo cām mouerint. idē tenet
22 gl. in. c. expedit. xij. q. j. ¶ Et facit tex.
no. in. c. ij. de oper. noui. nunci. Et facit
no. verbū Spe. in tit. de req. 2ci. in. §. j.
versi. itē sacras ⁊c. vbi dixit qd p sultor
elect⁹ ad cōsulēdū in aliq cā dz iurare
primo de iusticia administrāda qd tñ
fallit nisi in psona valde honesta bone
cōdi. vite ⁊ fame: qz tūc nō tenet iura
23 re. ¶ Et facit no. vbi Card. in de. j.
de priuilegijs in. xxxix. qōne vbi dixit
qz pena ali⁹ de. nō h3 locū in religioso
q celebravit bona fide ignorās penā il
lius de. si erat hō bone cōdi. vite ⁊ fa
24 me. ¶ Et faciūt dcā p Jac. de bel. ar.
illius tex. in. §. eos aut in aut. de ind. si
ne quoq suffra. vbi qd instrumēta ⁊ te
stes producti a bono viro ⁊ a fide di
gna ⁊ honesta psona psumunt boni te
stes ⁊ qd instra sint vera ⁊ ibi ēt subdit
qd scolaris pntatus in examie a bono
doctore psumit bon⁹ q dcā refert ⁊ seq
tur. d. paris de puteo in suo tra. findi.
in. xciiij. car. in fi. Et faciunt optime di
cta per me latissime vltra oēs in repet.
meis. l. fi. C. de pba. in. iij. car. ⁊c. ⁊ fa
ciūt ēt dicta p. d. Phil. in. c. sup his in
25 vlt. col. de accusa. ¶ Et Sz vltra pdicta
quo ad istud notabile qd domestic⁹ seu
familiaris nō admittit pro domestico
⁊ p predicta limitatione adduco not.
doctrinā que est videlz qd l3 testes sint
familiares ⁊ domestici attamē pnt esse
ita nobiles ⁊ integri qd admittent. Ita
voluit Pau. de ca. in. l. admonēdi. ff. de
iure iu. ⁊ in. l. luti. ff. de his q no. infā
mia. vbi singulariter dicit qd l3 testes
singulares nō pbēt attñ pnt esse ita no
biles qd iudex poterit iudicare sz dcā

coz. de quo lati⁹ dixi in singulari meo
26 cxiiij. inci. vulgatū ⁊c. ¶ Ultimo pro
nūc limita hūc tex. seu hunc regulā qd
domesticus nō admittit p domestico
hoc fallit ⁊ nō locū vbi tractat de pbā
da inocētia qz hoc casu domestici ⁊ fa
miliares admittuntur: ita no. dixit Jo.
de ana. in cōsi. suo. lx. inci. visa inqsit
in. j. col. de quo dixi in singulari meo
27 lx. inci. innocētibus. ¶ Teneas etiā
mēti i hac materia qd domestic⁹ seu al
ter inhabilis tali inhabilitate q pōt per
ptes remitti poterit eē testis qñ est tes
tis instrumētarius: nā isto casu nō ob
stante domesticitate vel familiaritate
admittet: ⁊ optime pbat: ita voluit gl.
valde sing. in aut. de teste. §. sed exegis
mus: i vbo etiā supplicijs quā ad hoc
dixit singularē Bal. in. c. i noie in. j. col.
de testi. ⁊ Jmo. post Bal. in. l. ad testiu3
§. j. in. ij. col. §. testa. ⁊ d. Alexā. in pfi.
suo. cclxxvij. inci. pōderatis vbis: i fi.
⁊ Ang. in. l. j. ⁊ ij. C. de testi. ⁊ d. Phi. in
c. cū inter priore in. viij. col. in fi. de qua
dixi in singulari meo. xcij. inci. l3 testis
⁊c. pro q gl. facit optie gl. in inuicti. in
fi. vl. glo. ff. de test. qd gl. ad istud ppo
sitū allegauit. Bal. ⁊ Sal. in. d. l. parē
tes. C. de testi. Et hāc partē etiā tenet
Jo. de ana. in. d. c. cū oporteat in. ij. col.
de accusa. ⁊ Bal. in. l. ij. circa me. C. de
testi. idē videt firmare Jo. an. in addi.
Spe. in tit. de fide instr. sup rub. in pe.
col. pro qbus facit. nā testes inhabiles
pnt consensu partiū validari fm Joā.
an. in addi. Spe. in ti. de teste. §. sepe. in
j. addi. ⁊ in eo. tit. §. j. versi. qd si vidit.
idē tenet. d. An. c. cū dilect⁹ in. xij. col.
versi. si aut testis: ⁊ ibi etiā Jmo. de cō
fue. ⁊ d. anto. in. c. bone el. j. de postu.
pela. in. vij. col. versi. ex his apparet ⁊
d. anto. in. c. fraternitatis i pe. col. de te
sti. ⁊ d. Alex. cōsi. suo. cxiiij. in. iij. col. in
ij. parte p filioz. Et facit tex. ⁊ ibi Bal.
in. l. fi. C. de fideicō. vbi habet qd psenz
ciēte aduersario qd pōt eē testis in cā
28 ppuia. ¶ Pro qbus etiā facit no. vbi
Jnno. in. c. cū cām: extra de testi. quem
refert ⁊ sequit Sal. in. l. si qd testib⁹. C.
de testi. in. j. col. vbi dixit qd attesta
tiones inualde possunt ratificari con

sensu partiū: quod dictū Inno. refert
et sequit̃ Lo. ro. in p̃si. suo. ciij. inci. p̃a-
ter reuerende in finalib⁹ verbis. Et fa-
cit etiā no. x̃bū Lu. ro. in. p̃si. ciij. qđ in-
cipit p̃ discutiēda et in. ij. col. in prin.
vbi dicit qđ semiplena p̃batio ex cōue-
tione partiū pōt effici plena ad hoc qđ
allegat Spe. hūc tenentē in ti. de teste
in. §. restat. x̃si. xliij. ad hoc qđ allegat
l. fi. C. de sen. pas. et d. l. vl. C. de fideicō.

29 vbi dicit hoc probari. ¶ Et adduci
etiā pōt glo. iuncta text. in. l. ij. C. cōia
vtriusq; iudic. que dicit qđ snia nulla
pōt p̃sensu partiū validari vt valeat
in vin. pacti quā gl. sequit̃ Lu. ro. p̃si.
clxxij. in fi. et Abb. in p̃si. lxxij. in fi. ij.
col. et Lu. ro. in rub. ff. de arb. in. v. car.
in. j. col. et etiā Barba. in. c. cū in iure. in
xxvj. col. de offi. dele. et faciunt dicta p̃
do. Alex. in p̃si. suo. xxxij. in. ij. col. in fi.
in. ij. vol. de quib⁹ lat⁹ dixi i rep. mea.
l. fi. C. de p̃ba. in. xxxi. cart. vbi videas.

30 ¶ Teneas etiā mēt̃ qđ l3 domesticus
nō sit idone⁹ testis vt in hoc. §. cum si.
istud. c. vep̃: quo ad plenā vel semiple-
nā p̃ba. faciēdū: secus aut̃ quo ad in-
diciū faciēdū qđ talis testis domestic⁹
facit indicium: ita multū no. dicit Bal. i
margarita sua i ver. testis in. ij. co. x̃si.

31 testes familiares. ¶ Ulteri⁹ nota ex
isto tex. qđ pater et mater nō p̃sumunt̃
seuire in filios facit. l. isti qđ dē. ff. qđ me.
cā. et §. fin. insti. de noxa. et c. afferte de
p̃sump. Nec etiā est p̃sumē. qđ hec fi-
lia aliqd cōmississet p̃ parentes p̃pter
quā ipsi eam tali pena punisset: nam
paternitas et maternitas p̃sistit in p̃ie-
tate nō in atrocitate. l. diu⁹ in fi. ff. de
pari. et volunt. doc. in. l. p̃pter insidias.
C. qđ accu. nō pos. et ratio naturalis in-
ducit parentes ad parcēdū filiis. d. l.
p̃pter insidias. quinimo qñq; seuitia
patris p̃dest filio: nā si fili⁹ cōmisit de-
lictū et p̃r ducat filiū ad indicē d3 in-
dex ei parcere: tex. est sing. in. l. milites
agrū. §. desertorē. ff. de re mili. et illum
tex. ad hoc no. Saly. in. d. l. p̃pter insi-
dias. Et ibi dicit Pau. de ca. qđ cū qui-
dam Alamanus mercator veniret de
Alamania interrogauit eū de plurib⁹
dubijs: et inter cetera interrogauit eū

de tali casu. Quidā filius comitis pas-
latini cōmisit crimē lese maiestatis et
p̃r eū p̃ntauit imperatori p̃pria auto-
ritate dubitabat an esset decapitād⁹?
et p̃sultit Pau. de cast. qđ nō p. d. §. de-
sertorē: et per doctrinā Ray. de for. libi
qđ refert ita p̃sultū fuisse de facto for-
liu⁹ et dicit Pau. de ca. ibi qđ istud fuit
relatum imperatori qđ visa. d. l. milites
agrū in. d. §. desertorem: ei pepercit s3
tū misit eum in exiliū per certū tps: idē
firmat. d. Bar. cep. in. cau. suis cau. j. et
d. phi. in. c. accusasti. i vlt. col. de accu.
et d. Aug. de ari. in suis addi. ad Ang.
de are. in tra. malefi. in versi. nec nō ad
querelā in. vij. car. super ver. xxi. Et p̃
illū tex. in. d. l. milites agrū. §. desertorē:
dicit Ang. in. l. si adulteriū cū icesu
in. §. liberto. in fi. §. de adul. qđ si filius
capit patrē bānituz et eū ducit ad ma-
gistratū tunc d3 sibi patri relaxari vlti-
ta intuitu filij p̃ntatis eum: qđ est not.

32 ¶ Nota etiā et vlteri⁹ ex isto tex. qđ as-
serti nō verisimile est nō cedēdū. facit
tex. in. l. non verisimile. ff. qđ me. cā. c. qđ
verisimile: de p̃sump. et iō dicit Bal. i. l.
j. in. iij. colū. C. de ser. fugi. qđ remotū a
verisimile d3 quedā falsitatis imago:
ad qđ vide que dixi. §. i pn. hui⁹. l. i ma-
teria p̃fessionis non verisimilis vbi vi-
deas plura. Et hic adde bonū tex. i. l.
in fideicō. ff. de vsur. vbi d3 qđ asserēti
p̃mz eius qđ cōiter fieri solet incumbit
onus p̃badi: qđ illud qđ asserit non est
verisimile postqđ cōiter sic fit de qđ tex.
vide. d. And. barb. in. c. si qđ tps. in. ij.
col. de accu. et illū tex. dixit singulare:
ad hoc Lud. ro. in singulari suo. cccc.
fm or. menz: incip. qđ debet p̃bare et.

33 ¶ Ulteri⁹ Bar. colligit ex hoc practi-
cam quaz faciūt aduocati tota die ad
proba. filiationē. nā faciunt p̃rio artis-
culū de filiatione. s. qđ talis fuit fili⁹ ta-
lis. Aliū articulū faciūt de quasi pos-
sessione filiationis videlz qđ pater ha-
buit et tractauit ipm vt filiū. nā ex hoc
scdo qđ p̃r tractauit eū tanqđ filiū p̃sum-
mit qđ ille sit filius nisi p̃bet p̃mz: ita
probat hic fm Bar. et in. l. nō nudis. C.
de p̃ba. et in. l. nō eplis. eo. ti. sed vltra
Bar. si vultis vlteri⁹ videre quō pro

Hypopolitus de Marsiliis

bet filiatione videatis p. d. Alex. i. p. si. suo
li. incipi. viso et discusso. in. j. et ij. col. i. j.
vol. et in p. si. x. incip. in. cā et lite in. j. col.
in. ij. vol. et in p. si. ccc. lxx. incip. in. cā pe.
col. Bar. in. tra. de tirannide. in. pe. col.
Bar. in. l. j. in. j. col. u. C. quoz bo. Abb.
34 in p. si. cvj. inci. ex. p. cessu. ¶ Et teneas
mēti circa hanc materiam filiationis q. l. z
vxo: alicui hāc rē cū aliquo ei⁹ ama-
sio tpe quo stat cūz viro q. filius ex ea
natus nō d: spurius sed d: legitimus
et sic fili⁹ mariti. ter. ē apud oēs singu-
laris. i. l. miles. i. §. defuncto. ff. de adul.
quē ter. ad hoc allegavit Abb. firmās
hanc partē in. c. p. tuas. de pba. in. pñ.
c. vbi dicit qd nat⁹ in domo mariti ex
vxo: psumit filius mariti p. l. si vici-
nis. C. de nup. et l. q. semp. ff. de i. ius vo-
can. et hoc si tpe pceptionis mariti⁹ erat
pñs vt dixi p. l. filiū diffinim⁹. ff. de his
q. sunt sui vel alie. in. ita etiā dixit ibi
Abb. et fortius dixit idē esse in nato ex
cōcubina in domo retēta. nā psumit fi-
lius p̄cubinarij potius quā alterius.
Et istud ēt firmat glo. no. i. c. michael.
de filiis p̄sby. quā allegat abb. i. d. c. p.
tuas. et idē dicit abb. i. c. pe. de adul. et
in. c. officij. de pe. et remis. et i. c. trāsmisse
vlt. me. q. si. sint legi. vbi allegat. d. l. mi-
les. §. defuncto. et d. gl. in. d. c. michael.
quā dicit eē singularē et eā refert et seq̄
tur p. de de anc. in p. si. ccc. xj. et Bal. i. d. l.
si vicinis. et i. d. l. filiū diffinim⁹. Et p̄di-
cta iura ēt ampliāt. d. abb. vbi. §. etiā
si p̄cubina nō semp habitasset cū viro
s3 aliqñ diuertisset vel ēt si vxo: diu cū
marito fuisset sterilis et allegat ter. in
d. c. p. tuas. Et illū ter. i. d. §. defuncto:
dicit singularē Bal. i. rub. C. de pba. in
vl. col. et i. d. c. p. tuas. et i. d. l. si vicinis
post me. et i. l. si m̄re. C. de suis et legi.
et ang. i. l. septimo mēse. ff. de sta. ho. et
Bal. i. ru. C. de pb. i. vl. col. et i. l. cū opz. i.
pñ. l. iij. col. C. d. bo. q. li. et i. l. j. i. xv. col.
C. q. ac. non pos. x. quo ad scōm et c. et
bal. i. l. si. C. de cōi seruo manu. vbi diz-
cit illū ter. esse aureū et pau. de ca. i. l.
iij. in. pñ. ff. de li. et post. allegat illū ter.
et ang. et in. l. j. C. de carb. edi. et Barb.
in p. si. suo. xxvj. i. ij. col. in. j. vol. et pau.
de ca. in p. si. suo. cxxx. inci. sup. j. in. pe.

col. ad qd vide et iā. d. Phil. in. d. c. per-
tuas. in. pñ. et d. fran. de crema in. not.
suo. cxxvj. incip. mo: tuo marito et c.
35 ¶ Quinimo forti⁹ dico vltra supras-
dictos doctores q. etiā si in p̄dictis ca-
sib⁹ mater filij p̄stiteret filius esse adul-
teri et nō mariti p. hoc tñ nō tolleretur
qñ filius nō diceret et p̄sumeret eē ma-
riti: ita dicit ter. multū no. et singularis
queq. nemo allegat in hac materia. in
l. si. §. j. §. de p. oba. q. est singulariter
36 no. ¶ Et vltra p̄dicta p. illū ter. in. d.
§. defuncto. mihi v̄ posse inferri q. vo-
lēs in casib⁹ supradictis pbare filiū vt
§. natū non esse mariti vel cōcubinarij
nō d3 admitti ad pbādū. ¶ Rō est qz
p̄sumptio iuris et de iure est q. talis fi-
lius sit mariti vel p̄cubinarij et hoc p3.
nā ipsa. l. miles. §. defuncto hoc p̄sumit
et vltra p̄sumptionē vltiori⁹ procedit
statuēdo ex quo resultat p̄sumptio iu-
ris: et de iure vt patet i. c. is q. de spōsa.
et voluit. d. abb. in. c. q̄sto. de p̄sump. et
Badl. in. l. siue possidetis. C. de proba.
et in. l. ea qdā in. ij. col. C. de accu. et do.
Phil. in. d. c. quāto. q. plura allegat. S3
p̄ p̄sumptionem iur. et de iure nō ad-
mittit pba. in p̄iū vt habet. in. d. c. is
q. et in. l. si. C. d. arbi. tu. et i. l. ātiq. C. ad
uelleia. in. l. a dino pio. §. si pignore. ff.
de re iud. et in. cle. j. de proba. et habet
per glo. et doc. in. l. si. in. p̄in. ff. q. met⁹
cā. et in. d. l. siue possidetis. q. intellige
nisi p. cōfessionē partis vt voluit gl. in
aut. de eqli. do. in. §. illud et gl. in. l. i. cō-
tractibus in. pñ. in. vbo nullo mō. C. de
de non nu. pe. et ibi Bal. et voluit Azo
in summa de dona. ante nup. et Cy. et
Bar. in. aut. s3 iam necesse. C. de dona.
an nup. et ibi Saly. et Imo. i. c. q. ple-
riq. de imu. ecclesie. et abb. i. c. nouit in
rv. col. de iud. et Imo. in. c. cū dilecta in
vl. col. de rescri. de quo late p. do. Phil.
post alios. c. quāto. in. pe. col. de p̄sum.
et in. c. qm̄ p̄ de pba. ergo p. p̄dicta
nō poterit qd admitti ad probandū il-
lū nō esse filiū mariti. tene mēti q. su-
periorib⁹ diebus p̄sului circa p̄dicta et
incip. p̄siliū meū in p̄nti cā vertente et c.
Et p. ista redduntur expedita textua-
lia huius §. Restat deuenire ad gl. sup

Hippolitus de Marsilijs

hois puenit ad finiam diffinitiuā. ad
qđ etiā allegat notata p doc. in. c. affer
te. de psum. 7 in. c. q. verisimile eo. ti. et
Cyn. et Bal. in. l. siue possidetis. C. de
prob. 7 in. l. si. C. de pba. et Bar. l. ij. ff.
de fur. ¶ Itē predictā glo. etiā alle
gat. d. alexā. in cōsi. suo. cclij. incip. cō
sideratis circa fi. 7 Joā. de ana. in cōsi.
xlx. incip. dubiū de quo querit. pro q
bus faciūt dicta p pe. de anch. in cōsi.
suo. cclxxvij. incip. visa diligēter narra
tione 7 pclusionē 7c. Et faciunt dicta p
Barb. in rub. de fide istru. in. xvij. car.
in vlti. col. vbi dicit q ex plurib⁹ indi
cijs probat qđ qđ sit manifest⁹ vsura
rius. ad qđ allegat glo. pūcto tex. i. c.
cū ipdiocesi de vsu. 7 Bal. in. l. cū ppone
retur. ff. de leg. ij. ¶ Et hic adde singu
lare verbū nunq̄ obliuioni tradendū
q si duo testes deponūt q ego mutua
ui pecuniā titio: sed nesciūt quātitatē
aliū duo dicūt quod ipse petijt a me. x.
quod tūc pbatū est mutuū in. x. ita sin
gulariter dixit Bar. in. l. admonendi.
in. xj. col. vbi. quero qđ si testis deficiat
7c. de iure iu. quē sequitur. d. Ant. in. c.
fi. de iure in. 7. d. Alex. in cōsi. suo. lxx.
incip. visa facti narratione. i. ij. col. i. ij.
7 vol. tene mēti pdicta q not. sūt. ¶ Et
scias etiā qđ plures sunt casus in quib⁹
bus credit vni testi tñ quos numero
xxx. ponit Specu. in titu. de teste. §. re
stat. ver. hoc tñ fallit de quib⁹ etiā per
doct. in. c. veniēs. 7 in. c. oī negotio: de
testi. Sed tu vltra illos adde aliū ca
sum vltra Spe. 7 docto. vcz in pbāda
cōfessione penitentiali vtputa qđ fui
absolut⁹ ab excōi. fm Cal. in titu. de re
qui. cōcilij. 7 eū refert 7 sequit. d. Phil.
li. in. d. c. veniēs. in pe. col. Alius est cas
su in probādo clericatum quia clerica
tus pbatur per vnū testē tñ fm Bal.
in. c. licet vniuersis. 7 ibi. d. Phil. in fi.
de testi. allegat rationem dicens quod
clericatus de se 7 de sui natura nemini
est preiudicialē. 7 ad hoc allegat glos.
ibi. in ar. 7 vide. j. in. l. si quis ne qstio.
8 in antepe. car. in hoc titu. ¶ Ultimo
Bar. hic tractat materiā illā vcz quō
intelligat illud. vcz que nō profunt sin
gula multa iuuāt: 7 finaliter cōcludit

q qñ plura tēdūt ad pficiēdū vnū to
tū q nō pfunt singula separata multa
iuuant. 7 ponit exēpla. Secus qñ plus
ra diuersa tēdūt ad pficiēda diuer sa
tūc q nō pfunt singula nec multa iuuāt
de quo hic lati⁹ per eū. Sequit mō. §.
diuus antonius. hippolit⁹ de Marsi.
Utriusq. 3. doc. Bononiensis.

Diuus antonius hoc
tēdit. Cū d eodē furto. fui 7 dñs accu
sant nō sūt serui iterrogādi de dño. 7 si
quid dixerint a se nō preiudicant ipsi
dño. h. d. fm me. Uel sic testis qui non
debit examinari examinat⁹ nō facit
indiciū. Et socius criminis regulr non
pōt interrogari de socio eiusdē crimin
is. h. d. fm me vsq ad. §. diui fratres
Casus in terminis 7c. ¶ Nota dictū
in sumario. primo q testis q non dz
examinari si sit examinat⁹ nō facit in
diciū. Sz istud notabile videt nō pce
dere ppter dictū Bar. in. l. marit⁹ vbi.
vltius oppono. j. eo. 7 glo. in. l. iij. in
prin. ver. aduertēdus. ff. de testi. vbi di
cūt qđ testis qui nō dz examinari exa
minat⁹ facit idiciū. qđ etiā voluit Bal.
in. l. cūctos populos. C. d. sū. tri. 7 fide
catho. Bal. et Saly. in. l. seruos. C. de
testi. Abb. in. c. ex literis. i. prin. de trās
ac. Bal. in. c. j. de cōfes. Saly. in. l. si. C.
de his quib⁹ vt indi. flo. in. l. iij. ff. de
testi. Bal. i. l. cū titia. ff. de iu. do. vbi di
xit qđ vbi regulariter requirit certus
numerus testiū tūc minor numerus fa
cit idiciū. Et facit dictū Bar. in. l. ij. j.
de appel. reci. vbi dixit qđ testis exami
natus post terminū statutū facit aliz
qđ idiciū. Et facit dictū Abb. in. c. cū
olim. de dolo et cōtu. vbi dixit qđ testis
sine iuramēto facit aliquale indicium
de quib⁹ late dixi in repe. mea. l. fi. C. d.
proba. in. lxxij. car. ¶ Pro concordia
dicas fm Bar. in. d. l. maritus. qđ aut
testis nō dz examinari ppter reuerens
tiā vt seruos quo ad dñm 7 examinas
tus nō facit idiciū vt in hoc. §. et in. l.
maritus 7 in. l. diuos. j. eo. Aut ppter
etatē tūc facit quale quale vt. l. j. §. ipu
bes. §. ad filla. vbi p scribētes et p glo.
in. l. talis. in. j. glo. C. ad filla. idē dicit

qñ non debet examinari ppter serum. Aut nō dz examinari ppter infamiam et examinat⁹ facit quale. qñle indicin⁹ allegat. l. q vltimo. j. de penis. Aut nō debeat examinari propter inimicitia: tūc examinat⁹ facit vel nō facit indicium fm qualitātē inimicitie. allegat. §. penul. in hac. l. Aut ratioe ordinis puta ante litē cōte. vel parte nō citata et nō facit indicium vt in. l. si quis adulterius. §. de adult. et in. l. si qñ. C. de testi. ita residet Barto. in hoc de quo vide que latius dixi in repeti. mea. l. si. C. de proba. i. lxxij. car. vbi lati⁹ locut⁹ sum et dicā deo duce in. d. l. marit⁹. ¶ Ego autē circa hāc materiā vnū nō omittō vcz qđ casu quo testis qui nō debebat examinari examinatus facit indicium est verū nisi a principio fuerit ptestatū per partē: ⁊ opposita exceptio cōtra ipsum testem quare nō deberet examinari. nam hoc casu si postea sit examinatus nō facit indicium. ita nota. iquit. d. frā. de are. in. c. ex parte add e in. v. car. de testi. quē refert ⁊ sequitur dñs phill. in. c. cum dilecti in pe. col. de accusa. de quo dixi in singulari meo cxcviij. i. testis q nō dz examinari ⁊c. vbi lati⁹. ¶ Notavltorius ex isto tex. qđ dictū est in sumuario vcz q socius criminis nō dz interrogari de p socijs ita probat hic et habet in. l. qñ liberi C. de testi. ⁊ ibi Bar. Saly. ⁊ alij ⁊ habetur. iij. q. iij. §. itē liberi. ⁊ habet i. c. j. de cōfes. et in. c. veniēs de testi. ⁊ in. c. personas ⁊ in. c. sicut eo. titu. et voluit Specu. in titu. de teste. §. j. vers. itē q est socius ⁊c. Itē nec etiā ipse soci⁹ criminis non admittit ad accusandū. l. si filiū et ibi glo. C. de l. cā. hñ. in. c. j. de test. in. vj. facit. l. accusa. ⁊ qđ ibi dicit doct. de accu. ⁊ l. si. C. eo. de accu. ⁊ faciūt dicta p Ang. de are. in tracta. malefi. in verbo fama publica in. iij. car. 8 vers. quero an particeps ⁊c. ¶ Sed dubiū est an assertio socij criminis faciat saltem indicium ad torturā in quo dicas vt alias dixi in repe. mea. l. si. C. de pbatio. in. lxx. car. in fin. vcz q aliz qua sunt delicta de quib⁹ soci⁹ criminis pōt interrogari de socijs: ⁊ aliqua

de quib⁹ nō pōt interrogari. i. illis a se delictis in quib⁹ soci⁹ criminis pōt interrogari de cōsocijs ⁊ tūc ei⁹ dictū facit indicium ad torturā. ita tenet Cy. post pe. in. c. fin. de accusa. et. d. Ant. in. c. j. extra de cōfes. ⁊ Pau. de eleaz. i. c. grauis. extra de deposito. vbi ad hoc allegat. l. istā primā. §. diuus adrian⁹. ⁊ q ibi no. j. in hoc tit. ⁊ l. nullus. C. asselsso. Et hāc partē ⁊z. d. Alex. in cōsi. suo cccxiij. incip. viso themate ante scripto vbi dicit posse intelli. glo. in. c. j. de cōfes. q dicit talē assertionē facere psumptionē cōtra socios vt etiā dicit glo. in d. l. si. C. de accu. in verbo cōscia in fin. de quo etiā vide Saly. vltra alios in d. l. fina. ⁊ Specu. in titu. de accusa. §. j. vers. itē repellit q fuit soci⁹. ¶ Et q sint delicta de quibus qđ possit interrogari de cōsocijs dic q sunt illa q nō cōmittunt principalit⁹ odiū vel offensam alicuius s; simplr ad cōmodū cōmittētis. l. diuus adrianus. ff. de cust. reo. ⁊ hñ in. l. si. C. de malefi. ⁊ mathe. ⁊ no. Bar. in. l. repet. §. his qui. j. eo. et. d. Alex. cōsi. lxx. in fi. in. ij. volu. et cano. in. c. j. de cōfes. ⁊ doc. in. l. si. C. de accusa. et. d. Alex. i. cōsi. suo. cccxiij. incip. viso thema. in. j. col. de qua materia etiā videatis p. d. Bar. cepto. in cōsi. xxxij. incip. quidā rustici in. iij. colū. et vide Sād. i. trac. malefi. sub rub. de questionib⁹ et tormētis i. iij. col. ⁊ si. nūc aut. ¶ Et scias q predicta regula q socius criminis nō admittit ptra socij eiusdē criminis h; semp locū q; multi sunt casus in quib⁹ admittit vltra casus supradictos quos breuitatis cō non enumero. sed vide eos enumeratos p Saly. i. d. l. qñ liberi. etiā p eūdē in. l. si magnū. C. qui accus. nō pos. ⁊ p Specu. i. tit. de accusa. §. j. ⁊ si. itē repellit. ⁊ per eūdē i. titu. de teste. §. j. ⁊ si. itē q est socius ⁊c. ¶ Et in materia ista scias q lz vt dixi assertio socij crīs sit sufficiens indicium ad torturā i certo casu attñ tene menti q talis assertio seu cōfessio seu depositio socij crīs de p se sola nō est sufficiens indicium ad torturā ita singulariter dicit. d. Alex. i. cōsi. suo cccclxxv. incip. qñ habūde ⁊c. i. si. allec

Hypopolitus de Marfilis.

- gat hoc voluisse Saly. i. l. fi. ad fin. C. de accusa. et Jo. de imo. i. c. j. de confess. de q̄ lat^o dixi i sing. meo. ccix. incip. so ci^o 7c. et i materia etiā vide do. Alex. i cōsi. suo. lxxij. p̄allegato et vide gl. i. c.
- 9 qm̄ i gl. fi. extra d̄ tes. et ibi doc. ¶ An autē mādātari^o possit esse testis q̄ mādātē. vide Bal. i. p̄si. xcviij. incip. an mādātari^o 7c. i. v. vol. vbi t3 q̄ sic ad istru ctionē nō aut ad p̄bationē 7 hoc si ac ceptauit mādātū sed si nō acceptauit facit indicium ad torturā de q̄ etiaz per Berta. in xbo mādātari^o. i. vl. col. i. vlt. p̄si. vbi subdit q̄ in assassino ei^o asser tio facit indicium ad torturā allegat. l. nō iō. C. de accu. Et adde do. Alex. i cō si. suo. lxxvij. incip. qm̄ oē in pe. col. x fi. p̄terea in. v. vol. vbi dicit q̄ testes de ponētes de mādato 7 cōmissiōe sibi fa cta sunt idonei allegat plura de quib^o
- 10 ibi p̄ eū. ¶ An aut mādātari^o homi cidij possit excusare mandātē vt eū li beret a pena mort^{is} dicēdo se occidisse illū motu p̄prio tāq̄ suū inimicū 7 nō ad mādātū alicui^o vide doc. in. c. ad audiētā de homi. 7 Bal. i. c. j. in. s. in iu ria. in. viij. col. de pa. in. fir. vbi dicit q̄ recurrēdū est ad p̄iecturas s3 q̄ in du bio p̄sumit q̄ mādantē 7 vide alexā. l. l. ff. de q̄stio. 7 Bal. i. l. q̄cūq̄. C. de ser. fugi. Cepo. in caut. xlj. incip. videm^o 7c. et Berta. i. d. p̄si. mādātari^o. i. xj. p̄si. et do. Paridē tract. sindi. i. iij. car. i. j. col. et vide q̄ dixi in singu. meo. cxij. incip.
- 11 in ore duor^o 7c. ¶ Ad istis visis iope p̄ciū est dare respōsuz ei q̄ predictis obijci posset satis subtiliter videlz q̄ immo socius criminis admittit cōtra sociū passim et indistincte hac ratiōe. nā si socius criminis contra quē alius socius producit volēs ipsum repellere diceret non potest admitti talis qz est vel fuit focus meus criminis. naz per ista verba statim ipse conuictus esset confessus delictū 7 sic puniēdus esset qz nulla maior p̄batio quam partis cōfessio 7 in confessum nulle sunt par tes indi. nisi in cōdēnādo. l. proinde. ff. ad. l. aquī. habetur in. l. ij. C. quando p̄uuo. non est neces. cū si. facit text. i. l. qui sentētiā. C. de penis auc. cōtra qui

propriā. C. de non nume. pecū. c. per tuas. de probat. Et iō circa hoc variū varia dixerūt. Aliq̄ ei dicūt q̄ talis re^o h3 remediū ad hoc v3 q̄ p̄mo genes raliter neget se cōmisisse tale delictuz sed casu quo fecerit dicit q̄ ille qui cō tra eū producitur fuit particeps ipsi^o delicti 7 socius ad ipm̄ delictū. Et hāc cautelā seu doctrinā tradidit glo. i. d. l. si fidelū. C. deli. cā. et glo. in. d. c. j. ex tra d̄ testi. in. vj. 7 hoc mō eū repellet si ne ei^o p̄iudicio. Sed Saly. in. l. si ma gnū. C. q̄ accu. nō pos. cōtra hoc reme diū seu cautelā dicit q̄ obstat respōsio hoc mō. Nā certum est q̄ ista exceptio tu es socius criminis est dilatoria vt habet p̄ scribē. in. l. perēptorias. C. sen tētiā rescī. nō pos. 7 in. l. ita demū. C. de procu. 7 in. l. exceptionē. C. de p̄ba. sed exceptio dilatoria d3 opponi an lit. cō te. c. inter monasteriū de re iu. 7. d. l. ita demū. cū si. ergo nō proderit sibi talis exceptio 7 si esset vera doctrina illarū glo. v3 q̄ reus neget se fecisse tale de lictū postea dicat 7 si feci tu fuisti so cius exceptio dilatoria esset opposita post litē cōtest. ergo ei nō prodesset vt in dictis iuribus. Et q̄ in tali casu et facta lit. cōtest. p3 p. l. j. C. de litis cōte. vbi h3 q̄ p̄ negationē vel affirmationē fit litis cōtestatio ergo 7c. Et iō Saly. ibi trāsīt ad aliā solut. 7 dicit loquēdo tñ in accusatore. v3 q̄ soci^o criminis ac cusat^o a socio eiusdē criminis pōt ipm̄ repellere dicēdo tu nō potes me accu sare qz fuisti socius criminis 7 dicit qd hoc casu ex tali cōfessiōe nō poterit cō dēnari eo p̄bāte ipsum fuisse sociū. qz tūc reperiet talis accusatio facta cū il legitimo accusatore 7 sic nō valebit p c. j. cū cōcor. extra de accu. 7 hāc partē dicit tenere Bar. in. l. si cōfessus. ff. d̄ cu sto. reor^o 7 cano. in. d. c. j. de testi. in. vj.

12 ¶ Et h3 istud dictū Saly. sit satis co loratū tñ iudicio meo pōt morderi 7 is pugnari 7 hoc p̄ singularē doctrinam Inno. quā oēs ibi sequunt in. c. qualiter 7 qm̄. el. ij. de accu. vbi dixit q̄ con fessio facta sup̄ p̄cessu nullo est rati vi goris q̄ pōt q̄s p̄dēnari. 7 idē dixit ip̄e Inno. in. c. p̄ inq̄sitionē de elec. 7 Abb.

antiqu⁹. i. c. pisanis. de res. spo. 7 Bal. in. l. edicta. C. de edēdo. in. v. col. xxi. sz pone q reus. quā doctrinā refert et sequit. d. And. barba. i. c. veniēs. i. iij. col. de accu. 7 idē t3 Bald. in. l. j. circa fi. ff. de iurisd. om. iudi. 7 doc. in. c. at si clerici. de iudi. 7 Barba. i. cōfi. suo incipi. ppe est dñs inuocantib⁹ eū. et Barba. in repetitōe. c. testimoniū. i. xliij. car. i. vl. col. x. nā cōfessio extra de testi. ibi allegat etiā hoc voluisse Inno. in. c. ij. d. or. cog. 7 hāc doctrinā etiā sequit Math. in no. suo. liij. incip. nota vtilē regulaz 7 Bal. in. l. ij. C. de re iudi. 7 Ang. in cōfi. suo. clxxvii. incip. visis actis produzctis 7c. 7 in cōfi. cxxvij. incip. in cā accu. pducte p Philippū 7c. et Bal. in addi. Specu. in titu. de libel. cōcep. in vl. xxi. et Barba. in. d. c. qualiter. et Ange. de are. in trac. maleficioz in xxi. cōparēt dicti inquisiti et cōfiteatur totū in ver. quero an cōfessus. Et idē dictū Inno. etiā magnificat Ang. in. l. j. ff. de ptes. de quo etiā p. d. Abba. in. c. fin. i. ix. col. de cōfes. et in. c. dilectus. in vlti. col. de capel. mona. 7 Salyce. in. l. ij. in vl. col. de custo. reo. et per Bal. in. l. vnica. i. ix. col. versi. quero nūquid cōfessus. C. de cōfes. et Bal. in. l. mercalem in fi. C. de cōdi. ob. tur. cām. et in repe. l. cam mulier in vlti. no. ff. so. mat. et ibidē et per eū in. xvij. col. 7 Bal. i. lictus fustiu. 3. de infa. et in. l. titia. ff. so. mat. et p Ange. in dispu. sua incip. accusa. de vi turbatiua. et per Bal. et Ange. in. l. et si seuerior. C. de infa. 7 in. l. quotiēs. C. de iudi. et p doc. An. in repe. c. vñ. i. xliij. colū. de coha. cle. et mu. et p Imo. i. cle. j. in. iij. col. x. querit hic Stephanus. de here. et p eundē in cle. cōstitutionē. in. vij. col. de elec. Et idē q dicit Inn. in d. c. qualiter et qñ. in. d. 3. l3 aut voluit do. An. per illū tex. in. c. fi. in. j. no. de ce. le. mis. vbi dicit nota multa crimina ex quibus imponitur pena ordinaria si de delicto cōstat per cōfessionē. et allegat Innocē. in. d. c. qualr in. d. 3. l3 autem. Pro quib⁹ facit tex. et que ibi habent p doc. in. c. j. et. ij. de accus. in. vj.

13 ¶ Pro illo etiā dicto Inno. facit optime qd voluit Bald. in. l. properandum

in prin. in finalibus verbis. C. de indl⁹ vbi dicit q l3 lapsa sit instantia tñ cōfessus pōt per iudicē pdenari 7 ibi allegat rōnē qd dictū refert et sequit An. de are. in trac. malefi. in verbo ichoata et facta in. iij. col. et Barb. i. d. cōfi. suo inci. ppe est dñs inuo. eū 7c. et in. d. c. veniēs. in. iij. col. de acc. et ang. de are. in trac. malefi. i. x. cōparēt dicti inquisiti et pfitent totū i. d. x. qro an cōfessus. p quo etiā facit qd voluit Bal. p glo. ibi in. l. lictus fustiu in fi. ff. de his q not. ifa mia. et dicta p eūdē Bal. in. l. j. 3. cū vñ bē. i. vl. col. ff. d. offi. ptes. vñ. et p Ang. in. l. ij. C. quoz ap. nō reci. vbi dicit q l3 tertio possit appellare p condēnato capitāl⁹ etiā ipso inuito tñ istud fallit nisi talis reus pdenatus spōte pessus sit crimē et in eo pseuerauerit 7 faciūt dicta p Bal. i. addi. Spe. in tit. de actione et pttitione in prin. versi. si ago contra te mādati. et faciūt optime dicta p Ang. in repe. l. si vacātia. C. d. bo. vacā. li. x. in. xxi. col. versi. quero iudex inquit rect per me in repe. mea. l. fi. C. de proba. in. xxi. car. et in. l. vij. car. vbi limitaui dictā doctrinā Inno. et sequacrum in. d. c. qualiter et qñ. in. 3. l3 aut. de qbus etiā lati⁹ postea p. d. Philli. in. d. 3. l3 aut. vbi multū singulr loquit more suo. ¶ Si ergo cōfessus pōt puniri data nullitate pcessus libelli seu inquisitionis ergo merito dicendū est q talis accusatus illo mō rñdens debet puniri nō obstante q illegitim⁹ fuerit accusator p pdictā. ¶ Possit tñ huic dicto rñderi et dici q predicta pcedūt qñ talis pcessio delicti est facta principalr secus si incidēter vel scōario. nā si fiat incidēter et nō principalr talis pcessus nō pōt puniri saltē pena ordinaria delicti fm Bar. i. l. si pessus. ff. de cu. reo. et Jo. de imo. i. c. fi. in pe. col. de cōfes. et Abb. i. c. at si clerici i pri. i. ij. col. de idi. et Imol. i. c. examinata. in fi. eo. ti. tex. et ibi Abb. i. c. j. in fin. de excep. et i. c. ij. de or. cogni. Abb. in. c. fin. de resti. spo. in vlti. not. Abb. i. cōfi. suo. xxy. inci. canonicus 7c. in fi. Ang. in dispu. sua inci. astēsis miles in. ij. col. et i sua dispu. incipi. duo nobiles gallici. in. iij. cart.

Hyppolitus de Marfilis

Saly. l. l. j. circa finē. C. de custo. reor.
 7 do. Anto. in. c. pisanis. de resti. spo. in
 penul. col. Abbas. 7 Jo. de ana. in. d. c.
 qualiter 7 qñ. in. §. licet autē. 7 ibi do.
 Phi. in. versi. sexto limita. de quo etia
 p Ang. i. pñ. suo. clxxij. qd incipit. visis
 actis pdictis duo examināda sunt 7c.
 7 dixi in. d. repe. mea. l. fi. C. de pba. in
 xxij. car. circa mediū. Sed vltra Saly.
 7 alios istis obiectionib⁹ pōt respōdes
 ri 7 dici q socius criminis nō pōt eē te
 stis cōtra sociū eiusdē criminis fm ius
 ra superius allegata 7 rñdet ad obie
 ctiones 7 ad allegata in contrarium.

15 ¶ Et primo inquantū Sal. reprobatur
 glo. i. d. l. si filiū. C. de libera. cā. 7 in. c. j.
 extra de testi. in. vj. dicēdo q ista excep
 ptio. tu fuisti socius criminis 7c. est di
 latoria 7 sic nō pōt opponi post lit. con
 te. sed dicte glo. volunt q primo neget
 reus se fecisse crimē postea dicat sz si fe
 ci es vel fuisti soci⁹ criminis 7 sic oppo
 nat exceptio dilatoria post lit. cōte. q
 fieri nō pōt. c. iter monasteriū. de re ius
 di. cū alijs. §. allegatis. ¶ Responde 7
 dicas q imo talis exceptio ē psonas
 testiu vt est ista tu fuisti soci⁹ criminis
 est exceptio perēptoria 7 nō dilatoria
 Ita singulariter dixit glo. i. c. j. i. d. bo p
 sniaz. extra de excep. 7 gl. in. c. ex pte. a.
 7 in. c. de testib⁹. i. vlt. glo. extra de test.
 ad qd vide bonū tex. in. c. l. cām. in ver
 bo vnde. qz talis exceptio 7c. extra. de
 pba. ergo merito poterit opponi post
 lit. cōte. 7 sic pcedent dicte glo. Vel sol
 uas 7 aliter q posito q talis exceptio
 tu fuisti soci⁹ criminis 7c. esset dilato
 ria tñ posset opponi post lit. cōte. qz di
 xit singulariter Inno. in. c. pastoralis. 1
 extra de except. 7 Lu. ro. in. l. lecta. ff. si
 cer. pe. q l. j. exceptio dilatoria nō pos
 sit opponi post lit. conte. p dicta iura:
 tñ illis nō obstātibus pōt opponi talis
 exceptio dilatoria post litē contestatā
 incōtinenti. pro quo facit tex. in. d. l. le
 cta. in versi. dicebā. 7 tex. in. l. petens. 7
 in. l. in bonafidei. C. de pac. 7 hoc voluit
 gl. in. l. pomponius. §. rati. ff. de procu.
 quam gl. tenent 7 approbāt doc. com
 muniter. licet Ang. videat ibi eam non 2
 tenere sed illam non probare tñ Bald.

ibi illā sequitur cū quadā modifca. et
 Jo. de imo. in. l. ex cōsensu. §. cū. in. viij.
 car. fi. de ap. 7 illā tenet Bar. post Ja.
 bu. ibi in. d. §. rati. fm q dicit Jmo. i. d.
 l. ex cōsensu. §. cū qui. vbi dicit qd Ja.
 bu. 7 Bar. trāseūt simpliciter cuz dicta
 glo. de quo etiā per Jmo. in. l. j. §. pñ.
 ff. de vul. 7 pu. de quo latius per dñm
 Philip. in. c. exceptionē in. ix. col. in fine
 de excep. 7 hoc mō procedūt dicte glo.
 non obstātib⁹ aliquibus oppositionib⁹
 bus Saly. 7 alior. ad que etiā vide q
 scripsi in. d. repe. mea. l. fi. C. de proba.
 16 in. xxij. car. ¶ Et in hac materia ad
 de duo. primū qd vbiqz agitur ciuiz
 liter de crimine tūc admittitur semper
 socius criminis in testē fm Spe. in tit.
 de teste. in. §. j. versi. itē q est socius. in
 ver. quid si quatuor. 7 Abb. i. c. qñ. de
 testi. per illū tex. quos refert 7 sequitur
 do. ffrā. de arc. i. cōsi. suo. lxj. incip. i. cā
 17 illoz 7c. in fi. pe. col. ¶ Secundū qd
 quādo crimē per alios pbari nō potest
 tūc indistincte soci⁹ criminis admittit
 in testē. tex. est in. c. fin. de test. cog. 7 vo
 luit do. An. 7 alij in. d. c. qñ. 7 Bal. i. l.
 quoniā. per illū tex. C. de test. 7. d. ffrā
 ci. de arc. in. d. cōsi. suo. lxj. in fi. verbis.
 Alia notabilia hic nō colliguntur nec
 alia veniūt examināda 7 glo. sunt lite
 rales iō reddidit expeditus iste. §. sequi
 tur. §. diui fratres. hyppolit⁹ de Mar
 filijs Utriusqz. J. doc.

Diui fratres. Et hoc itē
 dit. Seru⁹
 pluriū dñorū nō potest torqueri etia
 cōtra vnū ex ipsis dominis tñ. h. d. ses
 cūdū me qz Bar. nō summat casus 7c.
 ¶ Nota dictū in summario. Itē pōt
 allegari iste tex. ad hoc vcz q idem iu
 ris est de toto quo ad totum: q est de
 parte quo ad partem. Ita probat hic
 tex. nā sicut seruus plurium dominor
 non potest contra omnes torqueri: ita
 nec contra vnum tantum: concordat
 l. que de tota. ff. de rei venditio. et. l. an
 pars supra pro derelicto: et. l. qui scit.
 cum concor. ibi in glo. allegatis supra
 de vsur. Alia notabilia hic non collig
 untur. ¶ Opponit Bart. hic de. §. si
 quis dicatur. j. in hac. l. vbi tex. vult q

seruus cōtra dominū possit torqueri: cuius cōtrariū hic dicit. Sol. q. nō debet torqueri hic nisi prius cōstet an vēditio fuerit imaginaria vt in. d. s. si q. dicatur. ¶ Ulterius pro expedi. glo. 3
ego arguo. dicitur hic q. seru⁹ in cau- 2
sa hereditatis non torquet cōtra dñz: sed p̄tra de test. in. l. fi. C. eo. vbi est tex. q. seruus in causa hereditatis torquetur. So. q. ille tex. loquit in seruo hereditario habēte gubernationē rerū hereditatis. nos autē hic loquimur in seruo heredū ex alia causa quā ex causa heredita. et similiter potest respōderi ad. l. hereditarij. j. cod. qd̄ ibi loquitur de hereditarijs seruis hic de alijs seruis ex alijs causis. Et ex his restat expeditus iste. s. Et quia in eo fit mētio imaginarie vēditionis si vis videre q. 3
fit imaginaria vēditio: vide glos. in. l. imaginaria vēditio. j. de reg. iur. et iura per eam allegata. Sequitur. s. seruus municipū. hyppolitus de Marfilij vtriusq. iuris doctor Bononiē.

Seruus municipū

Et hoc intēdit. Seruus reipublice potest dicere testimoniū cōtra ciues particulariter: secus autē cōtra vniuersitatem. h. d. fm me. Casus 2c. ¶ Ex hoc 1
tex. not. Bar. ad vnū videlz q. vnus de vniuersitate potest ferre testimoniū in causa vniuersitatis: in quo tamē se remittit ad ea que habent in. l. intantū. s. vniuersitatis. s. de re. di. vbi per docto. et per Cy. in. l. parētes. C. de testi. et per docto. in. c. insuper. et in. c. tuus. et in. c. veniēs. el. ij. de testi. et per Spe. in ti. de teste. s. j. versi. sed nūqd in causa vniuersitatis. et per Alex. in 2si. suo lxxvij. incip. viso et discussio 2c. in. ij. et in vj. col. in. iij. vol et Jo. an. in. c. cū nunci- 4
us. extra de testi. et habet in. c. super prudētia. xliij. q. ij. et per gl. in. s. cogitandū. in xbo testes. in aut. de mona. Et predicti tenēt oēs in dictis locis q. tales testes probent per rationē: quia nemo ipsorum de vniuersitate pōt dici deponere in causa ppria cuz aliud sit vniuersitas: aliud singuli de vniuersitate. c. qui manumittunt. xj. q. ij. l. sed

si hac. in. s. qui manumittitur. ff. de in ius voc. de quo latius per. d. Philip. q. plura allegat in. c. insuper. in. j. col. de test. vbi ipse plurib⁹ modis limitat hoc videlz q. testis de vniuersitate admittitur in causa vniuersitatis. ¶ Et primo fallit hec regula fm cum ibi in vniuersitate seculari in qua licet admittatur illi de vniuersitate tñ nō sunt testes integri faciētes plenā fidē fm. d. An. in. d. c. cū nuncius. de testi. et idem tenet Jo. an. in addi. Spe. in. d. s. j. versi. sed nūqd in causa vniuersitatis. et Bar. post gl. in. l. intantū. s. vniuersitatis. s. de re. di. et bar. et ang. in. d. s. qui manumittit. et gl. in. l. idonei. ff. de test. de quo etiā per Bal. in. c. tertio loco. in ij. col. de probat. de quo latius per. d. Philip. in. d. c. insup. in. j. fallē. ¶ Et secūdo etiā fallit nisi essemus in casu in quo etiā pares pbationes: puta quia essem⁹ in materia in qua vniuersitas testificatur et res esset pbata vno modo per ipsos de vniuersitate et alio modo per testes pductos cōtra ipsam: q. ceteris paribus minus pbabūt illi de vniuersitate ppter illā aliquale affectionem que facit eos impares fm. d. Abb. in. d. c. insup. Qd̄ tñ intelligit. d. Philipp. ibi dūmodo sit materia q. ita possit esse nota extraneis sicut illis de vniuersitate qm̄ in talibus illi de vniuersitate presumunt melius scire veritatem et rationē istius presumptionis et magis credit eis: tū q. dictum. c. de prudētia. xliij. q. ij. circa med. dicit eos esse meliores oibus: tum q. in tali casu domesticus vel familiaris nō repellitur. ar. nota. per Bar. in. l. quotiēs. p illum tex. C. de naufra. lib. xj. adeo qd̄ alij nō admittunt nisi in subsidium vt ibi et in. c. quotiēs. vbi etiā per. d. Phi. de testi. ¶ Tertio fallit nisi causa mota cōtra vniuersitatem esset criminalis: q. tūc ipi de vniuersitate nō sunt idonei testes per tex. in. d. c. de prudētia. et rō est vt ibi habetur q. in criminalibus tanq̄ arduus non debēt domestici ad pbationē admitti: secus in civilib⁹ fm do. Abba. q. ad hoc allegat gl. in similib. c. j. ij. q. v. que dicit q. cōsanguine

Hippolitus de Marfilij

nō repellitur in cā civili sed in criminali.
 sic ⁊ maxime pcedit qñ est tale crimē
 ppter q vniuersitas puniſ. Sed circa
 hāc fallētiā scōm. d. phil. in. d. c. insup
 9 sunt notāda tria. ¶ Primo q hoc hz
 locū etiā si vnus de vniuersitate accu-
 sat aliū de vniuersitate nō extraneuz:
 qz nō pōt in testē adducere aliū de vni-
 uersitate nisi in defectū alioz secūduz
 Spe. q ita nō. i. d. versi. sed nūqd i cā
 vniuersitatis. allegat hosti. in sun. ma
 6 hui⁹ ti. s. ij. vñ. et cū cā. ¶ Secūdo nota
 q dicta fallētiā nō pcedit qñ vnus de
 vniuersitate pducereſ ad vno de vni-
 uersitate nō cōtra extraneū sed ⁊ aliuz
 de vniuersitate scōm do. Abb. i. d. c. in
 sup. post Jo. an. i. d. c. cū nūcius qz per
 cā affectionis tollit suspitionē. l. nō so-
 lū. ff. de ritu nup. no. gl. in. c. cū oliz. de
 offi. deleg. ⁊ i. c. postremo. de appel. Et
 subdit q cōiunctus ex hoc pōt testifi-
 9 cari pro cōiuncto ⁊ pariter cōiunctum
 scōm Bal. i. l. q testamēto. in pn. ff. de te-
 sta. quē refert. d. Maria. de senis dicēs
 ita pfuluisse in. c. cū oporteat. de accu.
 pro qbus faciunt dicta p dñm frā. de
 cre. in no. suo. lix. inci. nemo cogit. quē
 7 vide. ¶ Tertio dicit etiā q procedit
 dicta fallētiā: qñ est adeo parua vni-
 uersitas q illi de corpe ipsius cadūt in
 nomē domesticoz seu cohabitantiū qz
 tales repellunt p rōnē. c. repellant. de
 accus. Sed si esset talis vniuersitas q
 nō induceret cohabitationē vel fami-
 liaritatē nō phibet vnus testificari p
 alio etiā in criminali fm Jo. an. i. d. c.
 cū nūcius. de testi. ⁊ Abb. in. d. c. isup
 8 eo. tit. ¶ Quarto fallit dicta regula
 q vnus de vniuersitate admittit pro
 vniuersitate nisi p accidens psumeret
 magna affectio ppter āneram cōmo-
 ditatē qz tūclz res eēt vniuersitat⁹ ⁊ nō
 singuloz tñ repellentur a testificādo
 scōm Bal. i. d. c. cū nūcius: pone exem-
 plū si esset qstio de padio vel vinea vñ il-
 li de vniuersitate habēt victū vel esset
 questio de nemore vbi habent pascua
 aialium cū alibi nō possent esse cōmo-
 de. Et idē dicit si esset questio de statu
 vniuersitatis vel de aliquo magno ho-
 nore vel de aliqua magna iurisdicōe

nam propter maximā affectionē bñ re-
 pellerent isti testes de vniuersitate cū
 repellantur etiā testes ppter amī-
 citiam. l. iij. ff. de testi. Et dicit idē Bal.
 in rub. ff. de rerum diui. in. xij. col. vñ.
 nūc de quinto ⁊ c. q si causa civilis est
 multum ardua illi de vniuersitate nō
 sunt omnino integri testes et ratio est
 quia causa civilis magna equipara-
 tur cause criminali. l. propter litem. s.
 j. ff. de excu. tuto. et facit. c. j. d. testi. spo-
 lia. qd etiā voluit Bald. in. l. parentes
 C. d. testi. et pe. de anch. i. pñ. suo. xxvij.
 incip. rationes inducte ⁊ c. circa si. et in
 cōsi. l. xij. incip. in causa que vertit. in
 ij. col. et Barba. in. c. testimoniū. i. j. co.
 de testi. et in. c. querelā. de pcu. de quo
 dixi in consi. meo. xij. incip. Clarissimi
 ac doctissimi viri ⁊ c. in. iij. car. post pñ.
 ¶ Quinto fallit predicta regula nisi
 9 vtilitas resultās ex causa quā hz vni-
 uersitas obueneret singulis de vniuer-
 sitate vel de collegio nō autē vniuersi-
 tati vñ collegio fm Jo. an. pau. de elea-
 za. do. An. et Jo. de imo. d. c. cū nūcius
 nā tunc ea ratione qua quis non pōt
 testificari in re ppta vt in. l. omnibus
 C. de testi. et. iij. q. iij. c. omnibus. eadē
 rōne nō testificat in ista. Et p hoc dicit
 q si est questio de pascuis vel nemo: b-
 bus: in quibus singuloz bestie pascū-
 tur vel ligna quilibet scindit in talib⁹
 testimoniū ipsoz non admittitur. Et
 idē tenet Bar. in. l. in tātū. s. vniuersita-
 tis. s. de rerum diuisio. vbi infert q si
 donatur aliquid ecclesie fratrū mino-
 rū: et de donatione fiat questio. pōt qz
 libet frater esse testis. secus si esset fa-
 cta donatio ex qua singuli de cōuētu
 perciperent cōmodū tūc em illi de cō-
 uētu nō essent idonei testes qd dicit eē
 bñ no. p q faciūt dicta p Bal. i. l. parē-
 tes. i. fi. C. d. testi. et ibi p Saly. ⁊ p bal.
 i. d. c. tertio loco. de pba. vbi dixit q qñ
 fruct⁹ nemoris vēdunt p vniuersitate
 et nō sūt deputati ad vsū hoīm pti-
 culariū vñ si cā est i q oporteat q singuli
 nuttāt manū ad marsupiū: puta quia
 vniuersitas puenit ad solue. aliqd de-
 bitū pp qd opz q d necessitate fiat col-
 lecta. nā i talib⁹ ⁊ simib⁹ casib⁹ ista fas

ciūt illos de vniuersitate suspectos ad
ferē. testimoniū ⁊ idē t3 Bal. i. d. c. i. sup.
dicēs q̄ ille ter. nō h3 locū qñ singuli su
perāt cōmodū vt in nemore ppter bes
stias hoim vllle. Et idē dicit qñ singu
li timēt immediatū dānum puta in posi
tione collecte pro solutione debitorū
cōmunis allegat. l. i. §. quibus. ff. q̄ cu
iūsq̄ vniuer. noie secus dicit ipse si hoc
nō timēt q̄ villa h3 aliūde vnde soluat
debitum: ⁊ ideo possunt testificari alle
gat Odo. in. d. §. qui manumittitur. et
Cyn. in. d. l. parentes. ad que vide do.
Phi. in. d. c. i. sup. in hac quinta fallen
tia. vbi plura in hac materia adducit
10 vltra p̄dicta superl^o relata. ¶ Sexto
fallit hec regula nisi ipsa vniuersitas
posset habere alios testes quā ex ipsis
de vniuersitate q̄ ipsi non sunt idonei
nisi in subsidiiū fm Specu. in. d. ver. sed
nunquid in cā vniuersitatis. sed cōtra
riuz tenet do. Abb. ⁊ do. Phi. in. d. c. i. in
super. de quibus latius ⁊ copiosius p
do. Philip. in. d. §. in super vbi et az po
nit duas alias limitationes in p̄latis
ecclesiasticis vbi videas q̄ meli^o ⁊ cla
rius ipse loquit in hac materia ibi quā
alius ⁊ vide etiā do. Alexā. in. d. p̄silio
suo. lxxv. inci. viso ⁊ discusso. in. ij. vo.
⁊ in eodē vol. in consi. cxxxvj. in. v. col.
⁊ in consi. cccclxxvij. incip. vi. s. c. i. vij.
col. ⁊ in consi. cccclxxvij. incip. vi. s. c. i. vij.
col. ⁊ in consi. cccclxxvij. incip. vi. s. c. i. vij.
col. ⁊ Ludo. ro. consi. cccclxxvij. in fi.
Et per ista expeditus sit iste. §. vna cū
glo. que nihil habent sed sunt clare: id
sequitur. §. si seru^o bona fidei. hyppo
litus de Marsilijs. U. J. doctor Bono.

Si seruus bōa fid.

Et hoc intendit. Seruus verus vel pu
tatiuus nec libertus nō possunt dicere
testimoniū cōtra dñm cum torturavel
sine. Item nec frater contra fratrem. ⁊
omnis qui inuitus nō cogitur contra
aliquē testificari nō pōt contra eū tor
queri. h. d. fm me vsq̄ ad. §. seruū mar
riti. Casus ⁊ c. ¶ Nota dictū in sum
mario. Item nota q̄ quo ad dicendū
testimoniū non curamus an quis sit
seruus vel mercenarius eius p̄tra quē
producitur. Item nota q̄ quo ad testi

moniū ferendū contra dominū a pa
ri procedunt seruus ⁊ libertus ⁊ mer
cenarius. ¶ Nota etiam q̄ frater nō
est torquendus vt dicat testimoniū cō
tra fratrem. Nota etiam ex isto tex. fm
Bar. q̄ ille qui nō cogitur inuitus dice
re testimoniū contra aliquem sine tor
mentis non potest etiā cū tormentis co
gi vt dicat cōtra illum testimoniū q̄
clare pbat iste tex. hic in xvi. addita ra
tione ⁊ c. Ex quo consequēter hic pbat
q̄ prohibito vno omnia intelliguntur
esse prohibita per que deuenitur ad il
lud. l. oratio supra de spon. c. cū qd vna
via. de reg. iu. in. vj. ¶ Quinimmo di
cit Bar. hic q̄ si tales examinantur et
cū tortura dictū eorū nō facit indicium
ad torturā ⁊ illos p̄tra q̄s inuicti nō co
gebant testificari qd est no. pro quo fa
ciūt optime dicta supius i hac. l. i. §. di
uus Antonius. in. i. col. Et circa illud
de fratre an possit esse testis pro fratre
vide q̄ dixi. §. in hac. l. in. §. j. in. ij. car.
4 qd hic nō recēseo breuitatē cā. ¶ Qd
aut ad illud q̄ qui nō cogitur inuict^o
dicere testimoniū p̄tra aliquē sine tor
mentis nō pōt etiā cum tormentis cogi
ad deponendū contra eū. posset que
ri que persone sunt ille q̄ inuicti nō cō
pellunt dicere testimoniū contra ali
quem in quo dicas q̄ sunt plures de q̄
bus habet per tex. ⁊ glo. in. l. inuicti. ff.
de testi. ⁊ ibi per doc. ⁊ p Bal. in. c. cum
nuncius. de testi. ⁊ latissime p Spec. in
ti. de teste. in. §. de testiu3 compulsione
⁊ c. per totū. ¶ Sed an tales persone
possint cogi ⁊ compelli dicere veritatē
⁊ testificari quādo alie p̄bationes non
vissent haberi ne veritas periret. vide
glo. ⁊ doc. in. d. l. inuicti. ⁊ dñm Anto. ⁊
Jmo. in. c. dilectorū. de testi. cog. Bar. ⁊
aliū in. l. lege iul. ff. de testi. late p Ber
tha. in reper. suo. in verbo. testes. h̄sic.
testiū coactio ⁊ c. per totū: maxime vlt
tra medium ⁊ adde que dixi in repeti
tione. l. fi. c. de p̄ba. in. ix. car. circa pñ.
⁊ in singulari meo. lxxij. incip. plures
sunt. Et per ista redditur expedit^o iste
§. Sequit modo. §. seruū mariti. hypp
politus de Marsilijs vtriusq̄ iuris do
ctor Bononiensis.

Hyppolitus de Marsilijs

Servum mariti. Et

intendit. Servus mariti potest torqueri et examinari contra uxorem. h. d. scdm me. Casus etc. Alia notabilia hic non colligunt nisi dictum in sumuario. ¶ Et modo contra istum tex. mihi videtur posse opponi. Nam dicitur hic quod servus mariti potest torqueri contra uxorem. Sed hoc videtur inconueniens propter magnam coniunctionem quam habet maritus et uxor simul. nam sepius competetia marito competunt uxori et contra per ex glo. in c. admonere. xxxij. q. ij. ubi dicit glo. quod ille qui stipulatur expensas pro se intelligitur et stipulatur se pro uxore sua: per et. nam seruitus constituta seu debita uxori intelligitur debita viro. ita dicit tex. no. i. l. pater filie. in pn. in verbo. viro quoque. ff. de ser. leg. quez tex. pro no. allegauit Lud. ro. in consi. suo. cccclij. incip. diligenter inspectis etc. in fi. ij. col. et ideo probatur in l. ceterum. §. mulieri. ff. de usu et habi. Et facit gl. in l. si cum dote. in §. si maritus. ff. so. ma. in verbo. participet. que dicit quod maritus et uxor sunt unum corpus et una anima. et ibi dicit tex. quod alter alteri debet esse particeps infortunium suorum. Et ideo ex istis mihi videtur quod servus mariti non possit torqueri. ver. uxorem. Sed potest responderi quod licet maritus et uxor habeant magnam coniunctionem in simul: attamen uxor ipsa non habet dominium in seruum: ideo non est inconueniens ut ipse possit torqueri contra ipsam uxorem ut veritas habeatur. Sed tunc fortius arguitur quod imo ad hoc ut quis copeilatur ad torturam contra aliquem non requiritur quod in eum habeat dominium: sed satis est quod sit contra honestatem: ut habetur supra in §. primo in secundo responsio. ubi licet quis non habeat dominium in aliquem attamen si sibi bona fide seruiat satis est ut repellatur ad deponendum contra eum cum tortura. Sed servus mariti seruit uxori sicut viro: maxime propter coniunctionem quam habent simul ergo non debet contra eum posse torqueri cogita pro solutione. ¶ Et ulterius Bar. post glo. hic arguit contra istum tex. de l. i. §. si vir. supra ad syllania. ubi dicuntur serui uxoris: serui mariti: et contra propter coniunctionem

familie et reputatur pro una familia. hic autem videtur diuerse familie: ergo Bar. soluit quod ibi hoc fit fauore amplius de probationis: ad quod allegat. l. seruo supra de statu libe. Sequitur §. idem numio. hyppolit⁹ de Marsilijs Utriusque iuris doctor.

Idem numio. Et hoc

intendit. Servus non prohibetur torqueri contra olim dominum danatum. h. d. vsq. ad §. si seruus. Casus etc. Nota dictum in sumuario. quod alia non ex hoc tex. non colliguntur. ¶ Et ex hoc tex. Bar. format unam not. quoniam que sepe occurrit in facto. v. aliquis erat meus famulus tunc celebrati contractus nunc cum debet testificari pro me super illo contractu definit esse famulus meus utrum possit testificari pro me. in quo ipse Bar. distinguit hoc modo v. quod quicquid licet quis definat esse meus domesticus tamen remanet debita reuerentia ut puta in seruo manumisso qui remanet libertus vel in filio emancipato qui remanet filius: et istis casibus tales non admittuntur ad testificandum ut habetur. §. in §. si seruus ibi: sed nec libertus etc. et i. l. lege iul. §. de test. ¶ Quicquid definit esse domesticus et nulla reuerentia debita remanet et tunc potest pro me testificari casus est hic. et in l. seruos. C. de testi. Et de hac questione non ultra Bar. hic videatis doct. in c. in literis. extra de test. Spe. in ti. de teste. §. j. ver. quid si olim. Cy. et Bal. in l. ij. C. de testi. Bar. in l. qui testis. ff. de testa. et Jo. de fantuc. in c. consanguinei. iij. q. j. et do. Alex. in consi. suo. v. incip. in causa inquisitionis etc. in vj. col. in primo vol. et Bal. in l. ij. C. de testi. Bal. in l. j. C. de epi. et cle. Jo. an. i. c. sicut. de verb. sign. li. vj. et Jo. de imo. in c. insinuante de offi. deleg. Bar. in l. de ferre in ver. item decreuerunt. ff. de iure fis. circa fi. Bal. in l. dictantibus. C. de testa. Bal. in l. qui testis. §. quecumque. ff. de testa. d. An. in c. a nobis extra de testibus. et Bal. in c. insuper extra de testibus in quibus locis tenet contra doc. quod famulus licentiat postquam recessit a domino potest pro eo testificari. Et ratio esse potest quod postquam famulus est expulsus non seruat

Supertitu. ff. de questionibus: fo. xlii.

feruat amorē dñi sicut euenit de affi-
nitate sopita so. ma. vt dicit gl. singla-
ris in. l. s. hoc ita. ff. de re iudi. quā di- 4
cit singularē Bal. in. d. c. in lris. de test.
et in. l. cui eoz. §. affinitates. §. d. postu.
et cōditio testis inspicitur tpe testifica-
tus. l. iij. §. l. iulia. ff. de testi. et iij. §. due
cāe. ff. de car. edic. ¶ Hanc tñ conclu-
sionem limitat Spec. vbi supra nisi ex-
pulsus fuisset famul⁹ post litē motam
vel preparatā: qz tūc nō posset esse tes- 5
tis. pro quo bñ facit tex. fm do. Phili.
in. d. c. in lris. in hac. l. §. si seruus i ver-
bo suscepto cognitiōis et c. et ibi bar. vbi
habet qz si post accusationē inchoataz
aliqz emit seruū alienū ne torqret q se
ista fraus sibi non pdest. Attñ teneas 6
p̄trariū in hoc passu. fm qd tenet Cy.
in. d. l. ij. C. de testi. et Joā. and. in addi.
spe. vbi supra: vbi tenent qz famul⁹ ex-
pulsus a dño dñimodo nō sit expulsus
seu dimissus simulate: idest ad tpus et
si appareat eū esse dimissum vt testifi-
cetur: ista nō ē fraus qz nō dī esse i do-
lo: qz parat sibi probationez per aliqz
factū sine quo alias succūberet. l. at q
natura. §. cū me abñte in tex. et glo. ibi
ff. de neg. ge. ¶ Nec obstat dictus. §. si
seruus: qz rñdet do. Phili. in. d. c. in lris.
qz subtrahere probationē aduersario
bene est dolus qui prodesse nō dī pro- 7
curāt hoc: vt habet p Jo. an. et alios in
c. si. de testi. sed pare sibi pbatōnē non
est illicitū. ¶ Qñ autē cognoscetur
qñ famul⁹ est expulsus simulate a dño
vt dicat testimoniū. In quo do. Phili.
post alios. l. d. c. in lris dicit hoc cogno-
sci si incōtinenti talis famulus rediret
ad dñm. secus si ex interuallo p. l. si vē 8
tri. §. in bonis. §. de p̄iule. cre. Et ideo
dicit Bar. in. l. si. ff. de dona. inter vir. et
vro. qz isto casu duo sunt q faciūt cessa-
re suspicionē simulatiōis. vcz longū in-
teruallū vel qz anteqz famulus redeat
ad dñm posuerit se cum alio vel q̄sue-
rit se ponere. ¶ Et subdit qz necesse est
qz iudex in hoc arbitretur: qz alias fies-
ret fraus et oportet intelligere longum
interuallum. s. post testificatus si enim
ante currisset interuallū et facto testifi-
catu reuertere ad dominum nō suffic-

hyppolitus

ceret: qz act⁹ sequens declarat animū
pieteriti temporis. l. sed et iulianus. §.
mutu. ff. ad macedo. ¶ Quinimmo
dicit Bal. in. d. c. in literis. qz famul⁹ est
diligēter interrogandus quare fuerit
repulsus a dño et an sit reuersus nec
ne et qz si est vilis persona et suspecta qz
super hoc poterit torqueri. ar. quicūqz
in fl. et l. mancipia. C. de seru. fugi. de q
bus etiā per Salyc. in. l. seruus. C. eo.
de questionibus. ¶ Quid autē in pro-
curatore renocato: an possit testificari
de illis que vidit dñi erat procurator et
exercebat officiū vide Bal. in. d. c. insus-
per. et in. d. c. in literis. et bal. in. l. dictan-
tibus. C. de testa. et Bar. in. d. l. deferre
§. idē decreuerunt. de iure fis. ¶ Et
circa dicta de famulo teneas mētiūnū
not. qz qñqz famulus etiā stans ad ser-
uitiū dñi pōt dicere testimoniū pro ipso
dño tanqz si cū eo nō staret et sibi credi-
tur qz est qñ ipse famulus nō hz sala-
riū a dño. naz tali casu admittitur ad
testificandū pro dño fm Spe. in ti. de te-
ste. §. j. §. si. s. de quo mercenario qz dis-
ctum refert et sequit Lud. ro. in consil.
suo. cccxx. incip. p̄posita questio vide
decidi p dños meos et c. de quo dixi su-
pra in hac. l. in. §. ad qñē post princ. et
in singn. meo. v. incip. regula est et c. qd
est no. ¶ Quid autē de facto pubere
an possit ferre testimoniū de illis que
vidit in pupillari etate. Spe. in ti. de te-
ste. in. §. j. in §. si. sed nunqd factus pubes
et c. dicit qz sic presertim de his q vi-
dit dñi erat primus pubertati. et idē di-
cit esse de illo q aliquid vidit in furore
qz pōt de illis deponere cū effectus est
cōpos mentis. ¶ Et idē dicit in effe-
cto ceco qz poterit deponere de illis q
vidit anteqz esset cecus. Idē tñ Azo de
facto pubere i summa de testi. in. j. col.
in fi. et hosti. in summa in titu. de teste.
in. §. ij. ver. etas et c. De qua tñ qñē vi-
de Jo. an. in addi. in. d. §. si. sed nunqd
factus pubes et c. vbi post multa dicit
qz ipse admitteret adultū in testē sup
his que impubes viderat si talia sunt
illa que cadere poterant in iporū tūc
impuberū intellectū et nō solū admitte-
ret impuberē sed et infanterū sup illis
de Marfilys. C

Hippolitus de Marsiliis

que ipse infans cape poterat in ipsius intellectu. De qua questione videas et glo. in §. testes. insti. de testamentis et glo. in l. iij. §. l. iulia. ff. de testi. et glo. in l. ad testiū. §. j. ff. de testa. et vtrobiq. p. do. bal. in l. j. in. xvj. col. de sacrosanc. eccle. in repe. et glo. in c. relatū. xxiij. q. iij. glo. in l. notionē. §. instroū infra d. verb. sig. ¶ Et teneas menti vnūq. si testis familiaris vel domesticus affinis patris vel aliter inhabilis sit receptus ignorante aduersario suā inhabilitatem q. dictū suū nō probat nec etiā presumptionē vt ex ea deferatur iuramentum in supplementū probationis. Ita dixit specu. in ti. de teste. in §. j. in versi. quid si testis domesticus receptus est et c. allegat ad hoc. c. at si clerici de iudicijs. Et ex istis redditur expeditus iste

10 §. quo ad tex. ¶ Venio ad vnica gl. que clara est in sui principio s. cir. a fine glo. arguit cōtra istum tex. de testi. in l. seruos. C. eo. de questionibus et in l. extraneo. §. si. et in l. vnus. §. seruus ei⁹ infra eo. in quib⁹ habet q. ille qui liberatus est a seruitute alicuius tñ nō p̄t p̄tra dicere testimoniū in memoriā pristine seruitutis: sed hīc dī p̄trariū ergo tu solus scōm q. sentit glo. in sui principio: v3 q. hic tex. loquitur in seruo qui liberatus est a seruitute dñi p̄pter delictū ipsi⁹ dñi ex quo bona sua fuerūt publicata. Sed cōtraria loquitur. In seruo liberato a dño nō p̄pter delictū dñi sed p̄pter aliam cām. Ideo nō obstant et sic redditur expeditus iste. §. sequitur. §. si seru⁹. hippolit⁹ de Mar.

Si seruus. Et hoc intēdit. Māumissio serui facta sub conditione ne torqueatur intelligitur tantū p̄tra dñm secus contra alios et conditio testis attenditur tpe litis incepte et nō expost. h. d. vsq. ad. §. si q̄s dicatur Casus et c. ¶ Not. ex hoc tex. q. in generali s̄mōe negatio solū intelligitur de persona loquentis esse excepta q̄ videtur cōtra regulam illā q. in generali sermone non cōprehenditur p̄sona loquētis vt est tex. in l. inquisitio. C. de solu. vbi est no. casus q. in gñali sermone nō cōprehenditur

p̄sona loquētis et ad idē etiā est tex. e⁹ glo. in l. si mercede. §. si. ff. de act. emp. et in l. qui insulā. §. si. ff. loca. vbi est tex. multū no. ¶ Et facit glo. in c. j. §. si. in titu. hic finitur. l. cora. et incip. p̄sue. regu. q. dixit q. si vasallus iurauit dño fidelitatē et cū iuuare cōtra oēm hoīez mundi nō intelligitur cū iurasse cū iuuare contra seipm. ¶ Et facit q̄d voluit Bar. in. d. l. si mercedē in. §. si. s. de act. em. vbi dicit q. si rusticus vendidit tibi fundū saluo iure coloni seu laboratoris. intelligitur de oībus alijs p̄ter q̄ de ip̄o vēditore: et hoc p̄ illū tex. p̄o quibus ēt faciūt dicta p̄ do. Alex. in l. paulus in. §. si. ff. de pig. vbi tex. ille v̄ facere p̄tra p̄dicta: nā ibi probatur q. in generali sermone p̄tingitur persona loquentis sed tñ ille tex. nō obstat p̄dictae regule q. ibi seruus faciens obligationē nō habetur vt persona s. magis habet vt res quidā nimirū si veniūt ibi in obligatiōe rerum generalū. s̄m bar. ibi. ¶ Et facit et q̄d voluit bald. in l. frater a fratre. in. ij. colū. ff. de p̄di. indebi. vbi dicit q. si quis p̄misit accommodare alicui turrim p̄tra oēm p̄sonā q. non tenet accommodare p̄tra seipsum nec p̄tra descendentes: q̄d etiā voluit bal. in l. cū acutiss. C. de fidei. o. et Joā. de imo. in cle. i. de iureiu. et d. Alex. in d. l. pau. §. si. ff. de pig. et vide bal. in l. et q. C. de dist. pig. ¶ Possent tñ aliquē in cōtrariū adduci iō puto q. circa hoc non possit dari vera doctrina: sed posita pro vera dicta regula limita cā non procedere qñ in ip̄o gñali sermone nō posset cōprehendi nec contineri alia p̄sona q̄ p̄sona loquētis: q. tali casu in generali sermone cōprehēditur p̄sona loquētis. Ita multuz notabiliter dicit bar. per illū tex. in l. si q̄s legauerit. ff. de leg. j. vbi limitando illud q̄ dixi in d. l. si mercedē in. §. si. ff. de act. emp. v3 q. si rusticus vēdit alicui fundū saluo iure coloni seu laboratoris qui h3 medietatē fructuū q. tali casu si null⁹ alius reperitur colonus nisi ip̄e rusticus vēdens q. cōprehenditur ipse q. non obstante dicta reseruatōe facta de dicta parte fructuum nihil debet habere:

Super titu. ff. de questionibus. Fo. xliij.

quā doc. etiā approbat do. Alex. in. d. l. si mercede. §. si. q. est notabilis limitatio. et restrictio ad p̄dicta. ¶ Pro qua faciūt optime q̄plura similia et primo 6 facit: nam habem⁹ q̄ in generali obligatione bonorū nō veniūt ea que quis nō esset sp̄aliter obligaturus. l. obligatione ḡnali. ff. de pig. cū si. tñ illud fallit et limitatur nisi ipse obligans nō haberet alia bona nisi bona que sp̄aliter quis non esset obligaturus et hoc voluc. mod. in. d. l. obligatione generalī. et rō pōt esse quia si aliter dicerem⁹ sequeretur quod talis obligatio et cōtractus nihil operaretur q̄ non est dicendum. arg. §. quibus in prima p̄stitutione. C. et l. amplior. §. in refutatorijs C. de app. et c. solite de malo. et obe. cuz vulg. ¶ Quinimmo dicit singu. bal. 7 in rub. C. de contrahen. emp. in. ix. questione q̄ vnumquodq̄ verbum etiam minimum appositum in contractu intelligitur esse appositum cum ministro aliquid operandi quod dictum refert et sequitur do. Alexan. in consilio suo. clj. incipien. themate. ij. colum. in ij. volu. et in consi. suo. clvj. incipien. in causa et lite. in ij. col. in eo. volu. et Jo. de ana. in consi. xcviij. incipi. visis et c. ¶ Secundo pro hac limitatione optime facit tex. valde not. coniuncta glo. in. l. pediculis. §. item cum queritur. ff. de auro et argen. leg. vbi habetur q̄ licet in generali legato non veniant res venales. l. generali. §. vxo: i et ibi Jaco. butri. de vsufu. lega. cum si. Tamen fallit nisi sub tali legato nō possent nisi tales res includi q̄ tunc continerentur in legato. Ita etiam firmat. Ludo. ro. in. l. si constante. ff. so. ma. et Bald. in rub. C. de verb. sig. in. iij. q. pro quib⁹ facit tex. in. l. fundus qui locatus. ff. de fun. instru. ¶ Tertio pro hac parte 9 optime facit no. verbum bal. in. l. eam quam. C. de fideicommiss. in. xij. colum. vbi dixit q̄ si nō habeo nisi filios spurios et titius hoc sciens mihi concedit emphiteosim vel feudum pro me: et filiis meis quod tale feudum vel emphiteosis trāssibit ad filios meos spurios quod dictum refert et sequitur barba.

in. c. veniens. in. j. col. extra de accusa. et in. c. nōnulli. de rescrip. in. v. carta. pro quo est optimus tex. quem alleg. bal. in. l. heredib⁹. §. si. ad trebel. ¶ Et facit quod auunculus meus dñs hieronymus de zancetinis doctor: nō fallor excellentissimus in quodā consilio suo incipien. in christi nomine et c. punctus super quo petitur consiliū et c. qd est insertum inter consilia mea et in ordine est consiliū. xxxv. vbi in. ij. car. ibi cōsuluit q̄ si recipiens emphiteosim nō habet nisi vnicā filiam feminā et est cōstitutus in tali etate in qua verisimiliter et naturaliter homo nō potest generare filios inpta. l. si maior. C. de legi. heredi. q̄ hoc casu concedēs emphiteosim tali viro pro se et filiis postq̄ verisimiliter nō poterat habere alios videtur et intelligitur cōcessisse ipsi et dicte sue filie femine postq̄ illud verbum filiis non poterat verificari in alio allegata in arg. l. nominatim. ff. de libe. et posthu. vbi habetur q̄ qui habet vnicum filium tñ potest dicere exheredo filium meum: et tunc dicitur nominatim exheredatus postq̄ non habet nisi vnicum: et voluit Barto. in. l. qui romē. §. duo fratres. in. fi. vj. questiois. ff. de verbo. obligatio. vbi videtur expresse remissum fideicommissum per hec verba videlicet remisit omne ius quod hz hz nō faciat expressaz mētionē de fideicomisso qñ nullū aliud ius erat vel sibi cōpetebat nisi ius fideicommissi. nam tñ videt noiatz et specialiter remissuz. ar. d. l. ij. ff. de libe. et post. Et ibi etiam plura allegat ad illud qd dispositio scriptus dz taliter interpretari et q̄ nō red datur inutilis: ad qd etiā facit tex. in. l. titia cū testō. §. lucius. ff. de lega. ij. et dicta p̄ Abb. in. c. in p̄stia. in. v. col. de proba. ¶ Et facit etiā qd voluit bal. p̄ illū tex. in. l. qd dieb⁹. ff. de p̄di. et de. vbi dicit q̄ hz testator mandādo q̄ solvantur debita nō intelligat de p̄scriptis cū bona fide: tñ si nulla alia debita habebat nisi p̄scripta intelligit de illis. ¶ Et dicit bal. per illū tex. in. l. si ita scripsisset. ff. de lega. ij. q̄ hz legato credito intelligant de puro et nō de in

Hippolitus de Marcilijs

diem nisi adijciat ut ibi: tñ si nullū habebat creditū purū intelliget de eo qđ

13 habebit in diē. ¶ Et faciunt dicta p Bal.in.l.si quis posthumos in pñ.ff.de lib.7 post.p gl.ubi dicit qđ l3 als in pñ: legijs vñbū filijs itelligat de adoptiuis c.1. §. adoptiuus. si de feu. fue. cōtro. et voluit Spe.in ti. de loca. §. nūc aliqua ver. lxxvii. tñ fallit vbi verbū filius nō posset verificari nisi in adoptiuis vtpu ta si erat talis qđ nō poterat generare

14 vel cleric⁹ in sacris cōstitut⁹. ¶ Et fa cit qđ voluit Bal.in ti. de pa. pñ. in. §. vasalli. cl. ij. vbi dicit qđ si quis cōduxit fundū tpe guerre ⁊ ⁊ impediāt ppter guerrā vti re locata qđ nō poterit pete re remissionē qđ talis pductio nō pote rat intelligi de alio tpe. ⁊ dicit qđ ita te net Cy.in addi.in.l.ex pducto. §. j. ff. lo ca. ⁊ idē tenet Bal.in.l. si ea lege. in vlt. col. C. de vsur. quos refert et sequit. d. Alex.in cōsi. suo. vj. incip. videretur ⁊c.

15 in vlt. col. in. ij. vol. ¶ Et faciunt que voluit. d. Abb. ⁊ post eum. d. Phil.in. c. postulasti. extra de rescrip. vbi dixerūt qđ licet littere ad ecclias cathedrales quo ad beneficia earū nō includāt ca nonicatus vt dicunt oēs in. c. si. de pre ben. tñ fallit vbi in loco nō sunt alia be neficia. ¶ Et faciunt dicta p Alb. de rosa.in. l. j. §. j. in. j. col. ff. de offic. pfez cti vrb. vbi dicit qđ licet legato blado qđ quis h3 in ciuitate nō veniat illud qđ habet in districtu. tñ si testator non habebat granuz nisi in districtu illud

17 veniet in legato. ¶ Itē ad pdicta ad duci pōt tex. in. l. stipendia ⁊ ibi doc. C. de execu. rei iudi. ⁊ glo. in. l. spē. C. que res pig. obli. poss. ⁊ in. l. executores eo ti. ⁊ gl. in. l. cōmunis. ff. de re iu. ¶ Et facit dicta p. d. Alexā. in pñ. suo. lxxvii. incip. visis ⁊c. in. ij. col. post me. in. v. vo lu. ⁊ in cōsi. suo. cxxij. inci. viso summa rio in. ij. col. Et facit in argu. tex. in. l. si vt certo. in. §. plane. ff. commo. vbi dicit tex. qđ si tu mihi cōmodasti equū tuuz vt irē ad bellū si talis equus sit mor tuus in bello nō teneor tibi ad soluen. equum quia sciebas vel scire debebas aliud regulariter ⁊ cōmuniter nō pos se euenire de equo tuo: qđ cōmuniter

equi interficiuntur in bello. iuxta illud salus nulla bello ⁊c. de quo p Saly. in l. qm in. viij. col. C. ad. l. iul. de vi. ⁊ per Alex. cōsi. cxij. in. iij. col. in. j. vol. Et fa cit tex. in. l. arborib⁹. §. nauē. de vsufu. vbi est bon⁹ tex. ⁊ deā p Lud. ro. in cō si. cccxcv. inci. vt res ⁊c. circa me. et per

19 Bal.in. l. l3. §. ij. qro. C. locati. ¶ Itē p predictis ē facit no. theorica Paul. de ca. in cōsi. suo. cclxxiiij. incip. in fas cto pñti nō intēdo adulari ⁊c. vbi dicit qđ l3 in dubio pnceps nō videat vti ple nitudine ptātis tñ qñ actus eēt inutis lis ⁊ alas nō valeret nisi pnceps vtere tur plenitudine ptātis: tunc in dubio princeps itelligit vti plenitudine ptās tis. allegat. l. ēt. ff. de bo. lib. qđ dcm re fert. d. Alexā. in. l. ij. in. ij. iuxta pdicta. C. de testamēto militis. ⁊ ibidē in. j. no. illi⁹ legis de quo dixi in singulari meo lxxiiij. inci. pnceps ⁊c. p qbus etiā fa ciunt dicta. p. d. Phil. in. c. j. in. v. ⁊ vj. col. de rescrip. ⁊ q scripsi in. l. j. in pñc. in

20 si. prime car. ff. de pig. ¶ Ultio p pdi ctis adduco no. doctrinam. d. Nelli. in tra. bāni. in. iij. parte secundi tpis. i. q. xij. vbi dicit qđ stāte statuto qbaniti de beāt eximi de bāno soluta certa pñtita te qđ nō gaudebit beneficio dicti statu ti bānitus p falsitate: vt voluit Bart. in. l. lucius. ff. ad turpillianum. de quo dixi in singulari meo. clxij. inci. crimē falsi. ⁊c. Quod tamē limitat ibi ipse. d. Nellus nisi in carcerib⁹ vel in banno nō essent aliij banniti p alia cā qđ pro falsitate. qđ tunc bānitus pro falsitate gaudebit bñficio dicti statuti. Et dicit qđ ēt gaudebūt bñficio dicti statuti bā niti p falsitate: qñ essent tres bāniti et carcerati: quoz duo erāt bāniti p falsi tate tunc eniz cū aliter rect⁹ sermo plu ralis numeri positus in statuto verifi cari nō possit ad illos porrigit allegat in ar. l. si. ff. ad trebel. Et hāc doctrinā pro no. refert ⁊ approbat do. Jo. bap. de sancto seuer. in repe. l. oēs populi. i. cxij. col. ff. de insti. ⁊ in r. pñ. Et hanc doctrinā ⁊ limitationē not. ad dictum Bar. in. d. l. luci⁹. potes addere ad sin gulare meū preallegatū. clxij. inci. cri men falsi. ⁊c. Et videas ad supradicta

et si q̄ satis late dixi in allega. sen p̄si.
meo. liij. inci. querit a me. 2c. Tene mē
ti p̄dicta q̄ notabilia sunt 2 ea forte
simul redacta alibi nō iuenies: q̄ ego
solus ista simul cumulaui et aliq̄ alia
no. in hac materia posui in. l. j. C. que
res p̄lg. obli. non pos. 2 vide ēt no. p. d.
phi. in. c. sedes in pe. colum. de rescrip.
21 ¶ Redeo mō ad tex. nostrū ex quo no
ra q̄ indefinita nō equipollet vniuer
sali. Ita optime pbat text. inquātum
vult q̄ ista verba indefinita. s. ne tor
queat intelligunt t̄m contra ip̄m dñm
nō aut p̄ alios. 2 sic iste tex. pōt allega
ri q̄ in manumissionib⁹ indefinita non
equipollet vniuersali: licet in alijs re
gula sit in p̄iū vt habet in. l. si plurib⁹
ff. delega. ij. 2 in. c. solite de maio. 2 obe.
2 in. l. j. p. gl. Bar. 2 alios. ff. de re iu. de
quo dixi singli meo. clxxj. incip. audui
22 si alias 2c. ¶ Itē no. ex isto tex. q̄ cō
ditio testis inspiciat tpe litis incepte de
quo dixi. s. in. §. proximo. S3 p̄ hoc fac
cit qd̄ h̄t in. l. iij. §. lege iulia. s. de testi.
vbi h̄t q̄ inspiciat cōditio testis q̄ est tpe
quo deponit. ergo Bar. hic dicit qd̄ il
lud ē vtz nisi mutauerit p̄ditionē suā
in fraudē testimoniū de quo dicit forē
hic casus q̄ tunc attendit tps mote li
tis. Et iō dicit q̄ si aliq̄s vt remouet a
testificādo aliquē tanq̄ sociū criminis
fecit se accusari de eodē crimie q̄p hoc
nō nocebit ei q̄ volebat eū pducere in
testē cōtra illū: ad qd̄ ēt allegat. §. cum
q̄s. j. in hac lege. Bar. postea format q̄
stionē: vtz aliquis tpe contractus non
erat meus domesticus nūc est effectus
meus domesticus an poterit p̄ me tes
tificari: 2 hic text. vt de p̄bore q̄ sic.
Sed p̄rium tenet Dy. fm̄ eum in. l. iij.
§. l. iulia. s. de test. q̄ dz inspici tps
p̄ns vt. l. peto. §. frater. s. de lega. ij. 2. l.
si cognat. s. de re. du. Et iō ppter hoc
Bar. hic venit ad aliā dist. hoc mō vtz
q̄nq̄ testis mutat p̄ditionē suā absq̄
opera alicuius ex partibus 2 tunc in
spicitur tempus quo testimoniū pro
fert. vt. pe. §. l. iulia. 2. l. notionē. §. instru
mentoz. j. de ver. sig. q̄nq̄ mutat cōdi
tionē suam facto alicuius ex partibus
tunc ei cui⁹ facto p̄ditionē mutauit nō

pdest talis mutatio: 2 hoc casu h3 los
cū tex. iste. Dicit ēt ipse bar. q̄ si q̄litas
supueniēs in p̄sona testis est talis q̄ de
facili pōt mutari dberet fieri mutatio
q̄litas. exēplū in illo q̄ emit suū vt nō
posset p̄ eū testificari. nā talis emptor
pōt cogi v̄dere talē seruū p. l. si postu
lauerit. §. iubet. s. de adulte. Similiter
dicit q̄ si tu impetrasti iudicē delega
tū illū quē habebā testē contra te vt in
cā testificari nō posset tūc possum pete
re vt de aliquid iudex q̄ illū volo in
testē pducere. casus est in. c. delicto ex
tra de testib⁹. ita residet Bar. hic. Ego
aut possem aliqua addere dictis per
Bar. hic q̄ referuo dicere post Bar. j. in
hac. l. in. §. cū quis. vbi videre poteris.
23 ¶ Nō tamē obmitto vnū qd̄ dicit. d.
Alex. hic circa illud de iudice impetrato
vz q̄ illud est limitandū: nisi iudex ta
lis declaret se nihil scire in illa cā quia
tūc nō debet reuocari. Ita dicit Im
no. fm̄ eū in. d. c. delicto. ad quod etiā
facit fm̄ eū q̄ in simili dixi in gl. in. l. si.
s. de testi. et in. d. c. dilecto. 2 Bal. in. l.
ne iū arbitris. C. de arb. vbi allegat. d.
l. si. s. de test. 2. d. c. dilecti. Et p̄ ista red
datur expeditus iste. §. Sedtur. §. si q̄s
dicatur. hyppolitus de Marsilijs Ju
ris Utriusq̄ doctor minimus 2c.

Si q̄s dicatur

Et hoc
intenz
dit. Seruus inutiliter emptus nō pōt
cōtra dñm torq̄ri nisi p̄i⁹ constet em
ptionē nō valuisse et hoc. d. vsq̄ ad. §.
antoni⁹ seuer⁹. Casus 2c. ¶ Nota ex
hoc tex. p̄mo q̄ quo ad dicendum testi
moniū cōtra dñm idē opat̄ fuit p̄inu
lida sicut opatur valida donec cōstet
ipsam esse iualidā: ita probat iste tex.
¶ Nota etiam istū tex. ad vnum vtz: *actus sit in*
q̄ h3 act⁹ sit iualidus attamē nō pōt *ad ledus in q̄ra*
cōtra eū disponi nisi p̄mo constet *de p̄sū nō procedit*
ipsi⁹ iualiditate. Et sic iste tex. in ar.
pōt adduci ad multa. ¶ Et p̄mo q̄
stāte statuto q̄ notari⁹ p̄mittēs falsū *si p̄stato de inua*
sit p̄uatus officio tabellionis attū pōt
facere infra 2 valent l3 cōmiserit fal
sum si tale falsum nō fuit deductū et
probatū et secuta fuerit declaratio iu
dicis. qd̄ etiam voluit Spe. in ritu. de
C iij

Hippolitus de Marsilijs

instru. edi. §. restat. ver. quid si tabellio
qđ etiā tenet Bar. in cōsi. suo. clxxiij. in
cip. ser. Jo. de cast. duranti. ⁊ Abb. post
Inno. ⁊ alios in. c. fraternitatis de he-
reti. pro quo est text. ⁊ ibi hoc aperte
firmat Bal. in. l. si quis decurio. C. ad. l.
cor. de fal. in ver. sed nō statim desinit
esse decurio ⁊c. et idē voluit Bald. in re-
pe. l. barbarius phi. in. vlt. car. §. de of-
ficio preto. ⁊ Bal. in. c. si inter pares. de
lege cora. et Baldus in. l. cassius. ff. de
senato. ⁊ in aut. habita in. x. colū. C. ne
fi. pro pfe et Bal. ⁊ Ang. in. l. ij. §. miles
ff. de his qđ no. infamia ⁊ in. l. j. C. de test.
⁊ in. l. exercendis. C. de fi. instru. ⁊ in. l.
ij. C. de sen. et pau. de ca. in cōsi. ccvij.
incip. super primo ⁊c. in. ij. col. in pn. de
quo dixi in. l. j. in. iij. car. C. de exec. rei
iud. vbi plura alia similia adduxi ibi
⁊ vide do. phi. in. c. sciscitatus i. j. ⁊ ij.
col. de rescri. ¶ Pōt etiā allegari iste
tex. in vbo dicat. iusto vbo pstitit. qđ
nō sufficit dicere: sed illud qđ dicitur pro-
bati. Ita optime pbat iste text. ad qđ
sunt plures gl. que hoc dicunt. primo
hoc dixit glo. in. l. j. ff. si qua paup fecit
se dicat gl. in. l. ij. §. de ferijs. ⁊ in. l. ma-
gis puto. §. illud. ff. de rebus eor. glo.
in. c. sup eo. de appel. ⁊ in cka. j. de in-
teg. resti. in fi. ⁊ in. c. nō est de cōsue. lib.
vj. gl. in. l. pretor ait. ff. de vi bo. rap. in
prin. ⁊ in. l. j. ff. de incen. rui. ⁊ naufra. ⁊
ibi Bar. in prin. hoc no. Et illas glo. ad
hoc propositū allegat Barba. in consi.
lvj. incip. proposita ⁊c. in. ij. col. in. iij.
vol. ⁊ in eodē vo. cōsi. lxxij. inci. viso pū-
cto i anpe. col. ⁊ ibi i psi. lxxvj. inci. viso
pūcto ⁊c. i. ij. col. ⁊ ibi i psi. lxxvij. incip.
in ptigētia i. v. col. vbi i dicti psi. alia
ē adducit ad hoc ppositū ⁊ faciunt
opie dicta p Ang. i. l. qđ qđ. §. fi. ff. d pu-
blic. vbi no. loqđ ponēs plura exēpla ⁊
iter cetera allegat bonū tex. ad hoc i. l.
vnica. C. d mā. pn. ⁊ l. missi opiatores
C. de exac. trib. li. x. sz vltra pdicta. d.
phi. i. c. cū dicit. d acc. i pe. col. v. no. ⁊c.
dicit qđ hoc etiā probat in. l. si qui adul-
teri. C. de adulte. Et vltra dictas glo.
ipse domi. philip. ibi allegat etiā ad
hoc glo. in. c. ad falsariorum. in ver. di-
xerunt de cri. falsi. ⁊ gl. in. c. cum dudū.

in versi. probaret de decimis. glos. in. c.
cum contingat in glo. pe. in fi. eo. titu.
⁊ in. c. super. eo. el. ij. de appell. ⁊ in. l. j.
in prin. in verbo dolo malo. ff. de dolo.
⁊ in. l. j. ff. de in integ. resti. ⁊ in. l. etiam
in verbo diceret. ff. de minoribus. ⁊ in
l. ij. in glo. fi. C. qđ metus causa: ⁊ in. l. ei
cuius. ff. de appel. recip. ⁊ in. c. j. de his
que fiūt a maiori parte capli. ⁊ allegat
etiā hoc voluisse Inno. in. c. ij. de rescri.
per illum tex. in ver. cognitū ⁊ proba-
tū ⁊ no. Barto. in extrauaganti ad re-
primēdū. in ver. asserit. ⁊ bal. in. d. l. ma-
gis puto. in. §. illud. ⁊ in. l. j. C. manda-
ti. ⁊ Inno in. c. cū dilecti. in. ij. col. de cō-
suet. ⁊ pe. de anc. in cōsi. xxxj. in. ij. col.
⁊ in cōsi. xlvij. in fi. col. ¶ Sed ego cir-
ca hoc vltra Barb. do. phi. ⁊ alios ad-
duco aliqua. ⁊ primo dico qđ statutum
dans premiū aliquod accusanti in-
telligitur si ipse accusans probauerit
contenta in accusatione esse vera: ita
dicit domi. Alexā. in consi. suo. cccvj.
incip. diuini nuntius ⁊c. in. ij. col. secun-
dum ordi. menz qđ dicit probari in. l. si
pri⁹ in ver. egisset. ff. de oper. noui nū.
ad quod etiā allegat. d. glo. in. d. c. j.
de his que fiunt a maio. parte capitu-
li. ⁊ dicit etiā hoc probari in. c. post ele-
ctionem ⁊ in. c. cū super. de conces. pre-
ben. ⁊ alia ibi ad hoc allegat de quib⁹
ibi per eū. Sed vltra omnia allegata
per euz ego solus adduco gl. hoc aper-
te dicentē in. l. j. C. ex quib⁹ causis ser-
ui pro premio liber. accipi. ⁊ idē voluit
do. Alex. in psi. suo. lxxj. incip. diuini nu-
ntius ⁊c. in. ij. col. in. v. vol. vbi dicit qđ
ista fuit doctrina Ang. i dicta. l. si pri⁹.
ff. de operis no. nuncia. ¶ Et adeo
istud est verū qđ etiā stante statuto
qui non probauerit accusationē suam
puniatur in. x. aliquis produxit accu-
sationem habentem plura capitula ⁊
quedam probauit ⁊ quedam non. Ita
debet condemnari in. x. sicut si nullum
probasset ⁊ sic accusatus tenetur to-
tam accusationem. Ita dicit Angel. in
l. vnica. C. de suffragio. pro qua doctri-
na facit dictum Bal. in simili i. l. mino-
ribus. C. de his quibus vt indignis:
in fine vbi dixit qđ si ad idem maleficiū

*Nō sufficit dicere
m si probetur*

perpetrandum plures interuenerunt
 q̄ eque punitur sindic⁹ si obmittit des-
 nunciare vnum ex his ac si neminem
 denunciaret ⁊ sic non prodest diligen-
 tia in quibusdam si vnus ex malefas-
 toribus obmittatur. allegat ibi illum
 tex. in arg. ⁊ dicit q̄ ista questio fuit di-
 sputata p̄ Dy. p̄ o quibus facit. c. des-
 fleat de regu. iur. ⁊ vide Bal. super sta-
 tu. in verbo pena in. x. colum. in versic.
 statutum dicit qd̄ non probans ⁊ vide
 Ange. de arc. in tractatu malefactoru⁹
 in verbo fama publica in. xij. carta. in
 7 versic. queritur e contra. ¶ Itē vltra
 predicta quo ad istud not. q̄ non suffi-
 cit dicere sed debet istud qd̄ dicitur p̄-
 bari q̄ non stat soli dicto alicuius si-
 ne probatione eius quod dicit. adduc-
 co bal. in. l. ij. ff. de testa. vbi dicit q̄ licz
 notarius in testamēto alicuius puta-
 tici⁹ dicat tidus testator: sanus mēre.
 l3 eger corpore q̄ per istud dictum no-
 tarij non est pbata sanitas mentis di-
 cti testatoris nisi aliter pbetur ⁊ sic nō
 statur dicto notarij nisi p̄ obet ⁊ habe-
 tur etiam per scribentes in. c. cum dile-
 ctus de succ. ab intesta. Idem etiam
 voluit Saly. in. l. furiosum. C. q̄ testa.
 facere pos. et Ange. in. l. illud in. §. tra-
 ctari. ff. de iur. codi. Idem tenet Ange.
 in. l. penul. ff. de codi. insti. vbi subdit q̄
 caueant notarij facientes testamenta
 vt bene videant si testator freneticat
 q̄ l3 scriptura sua dicat illum sane mē-
 tis: tamē illa verba sua nihil p̄ obant.
 Idem dicit Bal. in. l. vnica. C. de cōfes.
 in. ix. col. in ver. mō sequit̄ alia questio
 ⁊ c. dicit tamē ibi q̄ ppter hic nō reddi-
 tur notarius falsarius. ⁊ idē firmat
 Lud. ro. in consi. suo. ccccxx. incip. cir-
 ca propositū in pe. col. Et idem firmat
 Oldra. in consi. cccxij. incip. negatio
 ⁊ c. in vlt. col. vbi dicit q̄ testimoniū no-
 tarij nō v3 nisi de his que tunc agun-
 tur quādo est rogat⁹ de instro. allegat
 hoc voluisse Inno. in. d. c. qm̄ cōtra et
 voluit Pet. de ancha. consi. cccij. incip.
 viso diligenter ange. in. l. quecunq̄. §.
 ff. de publica. ¶ Itē facit etiā in simili
 nam si notarius in instro asserit certio-
 rasse mulierē renūciantem hereditati

p̄ne devirtute effectū dicte renūciāte
 non credit sibi nisi aliter pbetur de dis-
 cta certificatione s̄m fide. de senis in
 cōsi. cxcix. incl. queritur an dñia X ar-
 garita ⁊ c. cum sequitur. d. An. i. c. qm̄
 cōtra in. xv. col. de pba. ⁊ Lud. ro. in. l.
 scien. l. xvj. col. ff. de verb. ob. ⁊ do. Alex.
 in. cōsi. cxlj. incip. mature ⁊ c. in vlt. col.
 in. j. vol. Et facit etiam: nā si notarius
 dicit in instro. canonici tales ecclesie cō-
 stituerūt talē pcuratorē vel sindicū p̄
 hoc tñ nō pbatur illū esse sindicū vel
 procuratorē legitime cōstitutū nisi ali-
 ter probetur. Ita dicit Pet. de anch. et
 Jo. de imo. in. c. quanto de his que fiūt
 a prela. sine cōsensu capituli. ⁊ Domi.
 de sancto Semi. l. c. si canonici. de offi.
 ord. in. p̄ inci. lib. vj. ⁊ do. Alexan. cōsi.
 cxcvj. incip. super hac dubitatione in
 ij. vol. de q̄ etiā per Bar. in. l. fina. C. de
 9 predijs curia. lib. x. ¶ Et idem dici-
 mus in notario attestante q̄ mulier fe-
 cit p̄ tractum seu cōpromissū cū p̄ntia
 ⁊ autoritate mariti. nā per talem asser-
 tionem notarij non probat̄ eius p̄sens-
 tia vel autoritas. Ita dicit Lud. ro. in
 cōsi. suo. clvj. incip. honorande domine
 collateralis: vbi pla allegat ad hoc.
 10 ¶ Itē facit etiā: nā si iudex dicit in snia
 viso libello visa lit. contesta. visa citas-
 tione et similibus per hoc tamen non
 probatur q̄ viderit predicta nisi ali-
 ter probentur. Ita dicit Barba. in. c.
 cum in iure in. xliij. colum. de offic. des-
 leg. ⁊ idem in citatione asserta a iudice
 de d. it Innoc. in. c. quoniam cōtra. de
 p̄ oba. ⁊ bar. in. l. j. quādo appel. sit. ⁊
 in. l. j. C. de relatio. ⁊ voluit Cy. ⁊ alij
 in. l. emancip. C. de fide instru. Spec. et
 Joan. and. in titu. de instrumē. edic. §.
 restat. ver. in summa ⁊ in titu. de pro-
 ba. §. videndū versic. sed pone iudex. et
 voluit Alexan. in consil. cccxxxvj. inci-
 piē. viso processu. ¶ Et multum not.
 cōsuluit Card. i. p̄ si. xxxiij. inci. cū iter
 religiosos ⁊ c. q̄ l3 in instro dicat voca-
 tis vocādis tñ illa vba nō faciūt fidē
 vel p̄bationē quod illi vocādi fuerint
 11 vocati. ¶ Et dicit Joā. andr. in addi.
 Spec. in titu. de sentē. §. vt aut. versic. ⁊
 nota vbi refert Sady. d. sum. disputat.
 C. iij

Hypopolitus de Marfilis

- et tenuisse q si in sententia dicitur citacio peremptoria: qd tñ nō probat ipsa citatio peremptoria: et ita dicit tenē esse de iuris subtilitate quē refert et sequit̃ do. Phil. in. d. c. qm̃ cōtra in. xix. colū.
- 12 ¶ Quib⁹ addi pōt q si notari⁹ attestatur q interpositioe decreti iudicis interuenit cause cognitio illa sua h̃ba seu assertio. nō pbant cause cognitio: nē interuenisse fm̃ pau. de cast. in. d. p̃si. xci. incip. super eo qd querit̃ et c. quē refert et sequit̃. d. Phi. l. c. ecclesia sc̃tē marie in. viij. de cōsti. ¶ Pro quib⁹ et laz facit. nā l3 notari⁹ in actis cause scripserit tales testes iurati deposuerunt: tñ ista verba nō pbāt ipsos iurasse nisi aliter p̃stet de iuramēto ita dixit Old. in cōsi. suo. cccxiiij. incip. circa p̃mū et c. post me. et Jo. an. in addi. ad Spe. in titu. de teste. §. sequit̃ in addi. inci. iij. q. ix. vbi tenet h̃ac partē si iudex nō fuit presens et idē tenet. d. An. in. c. quoniā cōtra in. xix. col. versū. dicit etiā ibi et c. l. q nō status assertioni notarij nisi aliter p̃betur q iurauerit: et ita dicit tene re federicū de senis cōsi. cxcij. vbi ip̃e federi. dicit q tali casu nō pbāt iuramētū testis: sed sola depositio. idem tenet Bald. et Saly. q tenuit Jo. an. vbi supra in. l. iusiurandi. C. de testi. reprobata glo. in. l. theopōpus. ff. de dote p̃leg. que tenet p̃trariū: idē etiā tenet. d. Ang. in. c. fraternitatis in vl. colū. vbi t̃agunt extra de testi. Bal. aut in. c. j. in §. si cui dñō in. ij. co. quid sit inuesti. t3 cōtrariū et idē ip̃e tenet in. d. c. cum in iur. in. iij. col. de offi. deleg. et in. j. cōsti. ff. in. iij. col. in verb. sed pone q i actis. Sed p cōcordia vide in repe. mea. l. fi. C. de p̃ba. in. xix. car. de qua questio: ne vide etiā Bal. in. l. j. ff. de ferijs. et in aut. si quis iualiquo. C. de edēdo Bal. in. l. fi. in fi. ff. de re iudl. Bar. in. l. p̃ h̃ac C. de errog. mili. an. lib. xij. et. d. f̃lo. in
- 14 l. lege in l. i. §. de testi. ¶ Itē pro predictis etiā adduco. nā in alienatione rerū ecclesie d3 interuenire tractatus canonicorū vel aliorū religiosorū quorū interest. c. apostolica. et. c. tua. de his que fiunt a prela. sine consensu. capli c. ij. de rebus eccle. nō alie. in. vj. c. sine
- exceptione. xij. q. ij. h̃f in de. j. de reb⁹ eccle. nō alienā. et p̃ pe. de anch. i p̃si. suo cccij. incip. viso diligēter et c. Modo pone q in instro alienationis rerū eccle. notari⁹ dixit habito sepe et sepi⁹ tractatu insil' cū priore et fratrib⁹ de alienādo dictā rē et c. an p hoc p̃bet q habuerit tractatū insimul sup dicta alienatione: dic q non ita h̃f per Bar. in. l. si forte. ff. de castren. pecu. in fi. p̃ Bar. et alios i aut. si qd in aliquo. C. de edēdo. et in. l. sciēdū. ff. de verb. obli. p̃ nota ta in. l. j. C. de fide instru. et iure astetis sca. lib. x. et p̃ Inno. in. d. c. cū in iure. de offi. deleg. et in. d. c. quoniā p̃tra. iō dicunt doc. semp d3 fieri instm̃ de tractatu per se et separatim ab ip̃o instro alienationis fm̃ pau. de cast. multum no. in cōsi. suo. xci. incip. sup eo qd queritur vtrū et c. et est de mēte Spe. in ti. de loc. in. §. ij. h̃fi. et scias. et Jo. de imo. in. c. j. de his que fiunt a plato sine cōsensu capli. et d. Alex. late in cōsi. suo cccxj. incip. viso instrumēto in. ij. colū.
- 15 ¶ Et faciunt singularia verba Old. in cōsi. suo. cclxij. incip. in questioe i vl. col. vbi inter cetera dicit q l3 instm̃ dicat q fuit l̃tie appellatū attamen non pbāt appellatio legitima et alia dicit ibi in materia q videas. ¶ Ad p̃dicta etiā facit nā nō statur dicto tabellōis qui attestatur se vidisse aliquid contineri in alio instro. Ita dicit Inno. et alij post eū in. c. si. d̃ fide instru. et d. Phi. in d. c. qm̃ cōtra in. xix. col. et vide etiā aliquid in materia ista p̃ Abb. in p̃si. suo lxiij. incip. oipotētes dei in. iij. col. Ad de etiā p̃dictis q h̃ba notarij appositā in instro: v3. dedit et cōsignauit et c. nō pbāt traditionē. l. p̃dia fm̃ vnā lectionem. et ibi not. Jaco. de arc. et Bar. ff. de acqui poss. et voluit Specu. et Jo. an. in ti. de emp. et ven. §. sciēdū. ver. f3 qd si in instro cōtinet vendō et c. Bal. in l. j. C. de suffra. et i rub. de p̃hen. emp. in xvij. q. et i. l. nō idcirco d̃ fide instru. et i. l. iudicia. C. de rei ven. et. d. Alex. in p̃si. suo. iij. incip. videretur in spec. his et c. in. ij. colū. in. ij. volu. et Lu. ro. in cōsi. ccccxix. incip. circa proposituz et c. in pe. col. licet ip̃e Lu. videatur tenere conz

trarium in consi. cccclxxij. incip. in ca
sa premissis. Et quib⁹ oibus patent
plures ampliationes ad illud nota
bile huius tex. s. q^o uo statur dicto ali
cuius: sed d³ pbari illud quod d³ 7c.
Attamen istud notabile et dictas ampla
tiones limita pluribus modis fm. d.
phili. in. d. c. quoniaz cōtra. in. xix. col.

17 ¶ Et p^o in notario scribēte instrū
snie nō simpliciter recitando: s³ exp^o
mendo p se quēlibet actū vbi qñ et a q
bus factus sit: et diceret q in sui pre
sentia acta fuerunt et postea se subscri
bens exprimat omnib⁹ interfuisse: nā
hoc casu talia acta noiata et allegata
in dicto instrū probata sunt etiā in cā
appellationis. et hoc dicit expresse vo
luisse hostiē. in. d. c. qm cōtra qd ibi se
quitur. d. An. Abb. et Jo. de imo. et dicit
q idem voluit Spe. in titu. de sentē. s.
vt aut. h³ et nota. et Bald. in. l. i. iusur
ran. in fi. j. col. C. de testi. et sentit Lap⁹
alle. lxxvij. incip. tabellio in pe. col. duz
limitat dictū Inno. in. c. si. de fide instrū.

18 ¶ Secūdo limitat in snia que cōti
net hec verba v³. visis libello lit. et test.
citatione et alijs p que snia esset lata
presentibus partibus et tacentibus: q^o
tūc per ipsam sniam probatur illa pre
cessisse. ita fm eū nota. d. Abb. et Imo.
in. d. c. qm cōtra. qui allegāt Bar. in. l.
j. per illū tex. C. de relatio. allegat etiā
Bar. idē tenētē. in. l. acta in prin. ff. de
re iud. et in. l. si. ff. qñ app. sit: et in auf.
si quis in aliquo. C. de edēdo. Bald. et
Saly. in. l. emancipationem. C. de fide
instrū. et Lapum allega. xliij. incipi.
appabat 7c. et d. Anto. et Jo. de imo. 21
in. d. c. cōquerēte. de offic. or. et Car. in
cōsi lxxij. et Ang. in. l. hi qui ad cōs
lia. C. de appel. et in. l. si. ff. qñ app. sit.
et ibi dicit q petēs executionē snie non
habet necesse pducere pcessum: sed so
lum instrū snie: in quo pcessus enun
ciatur dūmodo pñte pte cōfectū fuerit
et idē firmat ipse Ang. in. d. l. j. C. de re
latio. alia etiā adducit ibi. d. phili. de
19 quib⁹ vide pereū. ¶ Tertio limitat 22
etiā hanc regulā qd nō sufficit dicere:
sed d³ pbari illud qd d³: q hoc fallit in
snia legati car. q in tali snia plene p

bantur precessisse illa que in ipsa asser
runtur precessisse. Ita voluit singula
riter Inno. in. c. cum dilecti. super. h.
respōsionē extra de accu. et eū sequitur
d. s³fran. de are. in. d. c. qm ptra. et Lu.
ro. in. l. sciendū. in. xxvj. col. de h³b. obli.
allegant bonū tex. in. c. cōparati et i. c.
cōstitutus extra de app. el. ij. allegant
etiam idē tenuisse Bald. in. l. si qua per
calumniā in. vlt. col. vers. deinde que
ro legatus. C. de epis. et cleri. Quod tñ
dicit. d. phili. in. d. c. qm cōtra intelligē
dum esse de rigore iuris p. c. cū nobis.
in verbo quātacūq³ extra de testi. qd
tenet Spe. in tit. de teste. s. vj. vide qd
si aduocatus. de quo per. d. Ant. in. c.

20 q sup his de fide instrū. ¶ Quarto
fallit predicta regula q nō sufficit di
cere: sed d³ dictū probari. v³ in decre
to iudicis: q solēnitates asserite seu al
legate in decreto iudicis presumūt
interuenisse absq³ eo q probe³ fm An
ge. in. l. imperatores. ff. de priuile. cre
di. per id qd no. glo. et Wy. ibi hoc spe
cifice colligit ibi Ang. ad limitationē
notatoz per Inno. in. d. c. quoniā con
tra et idem voluit Bal. in. d. l. ex his. C.
de testa. mili. Et subdit postea. d. ph.
vbi. s. notāda fore tria in materia ista
primo q si breuitas t³pis demonstrat
iudicem non potuisse rimari ea que di
cit se vidisse illa verba nihil operantur
fm Ange. in. l. prolata. C. de sen. Secū
do no. q dicta h³ba qñcūq³ plata non
pbantur nisi per notariū sint registra
ta: et hoc per tex. illius. c. quoniā ptra
fm Jo. an. in. c. s. vt autem. ver. et no
ta 7c. ¶ Tertio etiā nota q si in fine
sententie ponant per notariū hec ver
ba lata fuit dicta sentētia vtraq³ pars
petente nō probatur ppter ea cōsen
sus: sed sola iudicis requisito fm Bald.
in. c. causam in fi. per glo. ibi extra de
re iudi. ita dixit. d. ph. in. d. c. quoniā
cōtra. in. xvj. et. xx. col. vbi in hac mate
ria plura et plura alia adducit q omi
to: q nō esset scribere: sed trāscribere.
¶ Sed vltra dictas limitationes ad
dictam regulam q non sufficit dicere:
sed debet pbari qd dicitur. datas p. d.
phili. do tibi alias ego solus. Et p^o

Hypolytus de Marsilijs

mo dico q̄ dicta regula non habet lo-
cum in papa. nam creditur assertioni
dicto suo absq̄ alia p̄batione tex. est i
de. j. de proba. et ibi oēs scrib. 7 in. d. c.
cum a nobis. de testi. 7 voluit p̄c. de an-
cha. in cōsi. suo. cccij. incip. viso diligen-
ter 7c. Secundo limito in cardinali. ita
dicit tex. in. c. nobilissim⁹. lxiij. disti. quē
tex. intelligit ibi glo. loqui i cardinali.
7 idē intelligit Ang. in. l. quacūq̄. §. fi.
23 ff. de publi. ¶ Tercio limito etiā i bo-
no viro et in p̄sona legalissima: q̄ sta-
tur dicto talis absq̄ eo q̄ probet illud
q̄ dicit: ita optime pbat ille tex. in. d.
ca. nobilissimus de quo bono viro dixi
copiose satis. §. in hac. l. in. §. ad q̄stio-
24 nē. ¶ Quarto fallit hec regula in di-
cēte seu asserente rē notoriā: q̄ tūc cre-
ditur sibi absq̄ eo q̄ illud probet: q̄
notoriū releuat quē ab onere proban-
di licet nō releuet ab onere allegandi
seu pponēdi fm glo. no. in de. appellā-
ti. in verbo alias de appela. quā glo. se-
quūtur ibi cōiter doc. et Car. Imo. et
Domi. in. c. cordi. in prin. in. ij. col. post
Joā. an. ibi de app. in. vj. et idē no. bal.
in. l. cū fratrē in. ij. col. C. de his quib⁹
vt indig. 7. d. glo. etiam approbat do.
Phi. in. c. cū ordinē in. vj. col. de rescri.
vbi ip̄e dicit q̄ alia est similis glo. licet
male sit notata in. l. ea quidē in. ij. gl.
C. de accu. pro quo fm cū facit q̄ not.
Imol. in. c. super literis. de rescri. i. xliij.
25 col. ¶ Quinto fallit predicta regula
in allegāte iuris p̄sumptionē. q̄ talis
nō tenet p̄bare cū ipsa iuris p̄sumptio
fecū afferat p̄bationē. nā iuris p̄-
sumptio est liquidissima p̄batio: adeo
q̄ trāfert onus probandi in aduersa-
rium. Ita dicit glo. in. l. si tutor. petit⁹.
C. de peri. tu. cū materia sua ad q̄ so-
lent allegari alie q̄ plures glo. de quiz-
bus per do. t. in. d. l. si tutor. petitus. et
per Barb. in. l. i. §. si quis simpliciter. ff.
de verb. obli. et per. d. Bar. cep. in cōsi.
suo. xxxij. incip. multa possent 7c. i. ij.
col. et per Ange. in. l. omnes. §. lucr⁹. ff.
que in frau. cre. tene menti ad p̄dicta.
et ad secūdā limitationē quā dat dñs
Phi. predictē regule vj. q̄ fallit quan-
do partes essent presentes dum iudex

in sentētia dicit viso libello visa litis cō-
testatione visa citatione 7c. tūc si par-
tes tacēt satis sunt p̄bata predicta vt
26 supra retulit. ¶ Quib⁹ adde tu in si-
mili q̄ licet nō valeat laudū latum nō
precedente cōp̄omisso. vt habet in. c.
examinata de cōfir. vti. vel inuti. et vo-
luit Bal. in titu. de pace cōstā. in verbo
cōstā. in verbo sentētie q̄ 7 est de men-
te Salj. in. l. si societatem. §. arbitrorū
in. xv. questione. ff. p̄ socio. 7. d. An. i. c.
quintauallis vltra me. de iureiu. 7 vo-
luit p̄c. de ancha. in. c. canonū statuta
in. xiiij. q. i. in. ix. col. de cōstitu. 7 Lud.
in. l. si. ff. de ferijs. 7 Jo. de imo. in cōsi.
suo. cvj. incip. in cā 7c. Tamē si arbiter
in tali laudo dicit viso cōp̄omisso in
nos facto partib⁹ presentibus 7 tolles-
rantibus vj. tale laudū l3 nō precesse-
rit tale cōp̄omissum. ita dicit Joā. de
imo. post Ang. in. l. sciendū circa si. ff.
de verb. ob. et fa. it q̄ voluit Bald. i. l.
ij. ff. de norali. vbi dicit q̄ p̄cur. facit is-
cidere dñm i penā l3 nō habeat specia-
le mādātū qñ dñs facit 7 patitur q̄ pa-
tientia seu tolerātia habet loco mans-
dati. allegat aut. qua in puicia. C. vbi
de cri. agi oportet. 7 alia plura de quib⁹
bus ibi p̄cū. 7 faciūt dicta p̄ me in sin-
gulari meo. lxxvij. incip. patiētia. 7 que
dixi in cōsi. meo inc. nō auferas de ore
meo vbi veritatis. i. xiiij. car. 7 vide. d.
Phi. in. c. cū dilecta. in. xvj. col. ver. am-
27 plia. viij. de rescri. ¶ Ulteri⁹ iste tex.
pōt allegari ad vnū: vj. q̄ ei qui dicit
incubit onus p̄badi cōcordāt. l. ij. §. q̄
amplia de p̄ba. p̄cedere maxime i illo
qui dicit cōtrariū eius q̄ cōiter fieri so-
let: vt pbat tex. multū notabilis in. l. in
fidei. omīssā. §. de vsu. quē tex. pro sin-
gulari allegauit Lud. ro. in singulas
ri suo. cccc. fm ordi. meū q̄ incipit qui
debet p̄bare 7c. vbi dicit q̄ l3 regulari-
ter actor debeat p̄bare illud q̄ dicit
per. l. actor. C. de p̄ba. et p. c. bone de p-
cura. tñ hoc fallit in actore negāte. illis
quod cōiter accidere solet allegat. d. l.
in fidei. cōmissi 7 allegat rationē dicēs
q̄ locus a cōiter accidentib⁹ trāfferet
onus p̄badi. in negatē fm glo. ordi. i.
l. neq̄ natales. C. de p̄ba. Et. d. l. in fia

decomiss. dixi singularem Barba. i. c.
 28 si qs eps in. ij. col. de accu. ¶ Ultimo
 nota istum tex. ad unū vtz q qualitas
 extrinseca presumit q patet nā emptio
 valida est qualitas extrinseca: et presu
 mit donec cōstet cōtrariū ergo p̄trariū
 tñ est tex. in. l. quicūq. §. fi. ff. de publi
 cia. et in. l. deniq. ff. ex quib⁹ causis ma
 iores. in quibus iurib⁹ dicit qd qualitas
 extrinseca nō presumit glo. hic oppo
 net de. d. l. quecūq. §. fi. ff. de publica.
 et nō soluit. cogita ergo pro solutione
 forte dici pōt qd hic est casus specialis
 29 ¶ Ulterius Bart. hic opponit quod
 solū vna exceptio impediāt examina
 tionē testiū. s. inimicitia capitalis. Alie
 aut oēs exceptiones nō impediūt exa
 minationē sed reservant postea i fine
 litis vt notat in. l. iij. §. i. de testi. Et
 tex. in aut. si dicatur. C. de testi. S3 hic
 discutit p̄io exceptio opposita anteq̄
 procedat ad examinationē ergo Bar.
 hic soluit et dicit qd in teste qui dz exa
 minari sine tormētis procedūt illa iu
 ra sed in teste qui examināt cū tormē
 tis ante oia sunt examināde oēs exce
 ptiones et hoc procedit ne testis torq̄at
 sine cā. Ita est casus hīcsm Bar. Ex q̄
 bus reddit expedit⁹ iste tex. Sequitur
 Santo. et c. hyp. de Mar. U. J. doc. et c.

Antonius seuerus

Et hoc intēdit testis qui nō dz exami
 nari examināt⁹ nō facit indicium. h. d.
 1 Casus in terminis et c. ¶ Ex hoc tex.
 not. q dixi in sumario. v3 qd testis q
 nō dz examinari examināt⁹ nō facit i
 diciū: q tñ intellige et limita prout di
 xi. §. i hac. l. j. §. diu⁹ ant. in. l. j. et ij. col.
 vbi satis late i hac materia locut⁹ sū.
 2 ¶ Nota etiā ex isto tex. i vbi. neq̄ si fa
 cta sit et c. q ea q de iure fieri nō debent
 si facta tñ sint nihil operant. Itē opti
 me probat iste tex. Et sic pōt allegari
 cōtra regulā illā. v3 q multa de iure
 fieri nō debēt: q tñ facta tenēt de qua i
 l. j. post p̄i. §. de ferijs: et in. l. j. §. bīduū
 vbi glo. ponit plures cōcordātiās ad
 3 hoc. j. qñ app. sit. ¶ Itē nota etiā ex
 isto tex. q valet argumētū a maiozita
 te rōnis qd etiā pbat in aut. multoma

gis. C. de sacrosan. eccle. Alia notabls
 lia hic nō colligunt Bart. hic circa ma
 teriā illā. v3 an testis q nō dz examina
 re examināt⁹ faciat indicū remittit se
 ad dicta per eū i. l. maritus. j. eod. sed
 nos vidimus satis late in. d. §. diuus
 Antonius. Et p ista sunt expedita tex
 tualia glo. et sunt clare id nec super eis
 est insistēdū. vlt. gl. allegat aliq̄s p̄cor
 dātiās ad hūc tex. et alia hic nō dicant
 id sequit. §. diu⁹ seuer⁹ hyp. de Mar.

Diuus seuerus.

Intēdit. Non statuit confessioni reorum fa
 cte in tormentis nisi coadiuuetur ali
 quibus alijs argumētis. hec dicit Ca
 sus in terminis et c. ¶ Nota dictū in
 sumario qd non statuit confessioni fa
 cte in tormentis immo nec confessioni
 sponte facte nisi concurrat illa que di
 xi supra in p̄inci. huius legis in penul
 ti. carta. ¶ Opponit Barto. hic post
 glo. contra istum tex. dicitur hic quod
 confessio facta in tormentis sine alijs
 adminiculis non nocet confitenti sal
 tem quo ad plenam probationem: s3
 contra de text. in. l. si confessus supra
 de custo. reorum. et de. l. qui sententiā
 C. de penis. vbi habetur qd confessio
 nocet confitenti pro quibus facit. l. p̄
 inde supra ad. Lacquil. vbi dicitur qd
 in confessum nulle sunt partes iudicis
 nisi in condemnandum. Barto. soluit
 duobus modis post glo. hic videlicet
 q illud est verum si confessus perseue
 ret in confessione aliter nō sibi p̄iudi
 cat. Scdo modo so. glo. et Bar. q p̄edi
 cta iura loquuntur in confessione spō
 tanea et sine tormētis facta. hic tex. au
 tem loquitur de cōfessione facta in tor
 mētis. ¶ Ulteri⁹ etiā opponūt de. l.
 j. C. de cōfessis. vbi confessio plene p̄e
 iudicat cōfitei glo. soluit q illa lex lo
 quit in cā ciuili: sed hic loquit in crimi
 nali cui solutioni etiā addit Bar. q et
 ibi loquit in p̄fessione spōte facta hic au
 tē loq̄mur i cōfessione facta p tormenta
 vel formidie tormētor. ¶ Circa hoc
 qrit bar. q p̄fessio dicat facta p tortu
 rā i q rñdit p̄io si est facta p torturā. i.
 adhibita tortura. Vel si est facta reo

Hypopolitus de Basilijis

non torto realiter sed ligato pcedētib⁹
 minis de torquēdo vel si est duct⁹ ad
 torturā: et idē dicit si reus esset in carce-
 re in quo fame vel frigore multū patie-
 batur. nā si talis pfitet vř cōfessus for-
 midine tormētoꝝ. arg. l. itē apd labeo-
 nē. §. qōnis. §. de iniur. et l. iij. §. si quis
 aut. §. de vi et vi ar. ibi dū dicit sufficit
 4 terror armorū. ¶ Subdit et Bar. hic
 qd nō tñ quelz leuis teritio facit videri
 cōfessionē esse factā: for̃idine tormē-
 toꝝ s3 solū predicta operātur: vt cōfes-
 sio dicat metu tormētoꝝ scā pro quo
 faciunt dicta p me forte vltra oēs i re-
 pe. mea. l. si. C. de proba. in. lxxvj. et lxxvij.
 car. et in sequēti ibi q videris. Et vltra
 Bar. adde q etiā cōfessio dī facta per
 torturā qñ ipse reus est spoliat⁹ añ tor-
 turam et nō ligatus nec aliquo mō mi-
 natus s̃m Bar. in. l. notissime. ff. q sal-
 tu. aut. vbi refert hoc habuisse de fa-
 cto fflorētie q dictū refert et approbat
 Ang. de are. i tra. suo maleficioꝝ i vbo
 fama publica in. xvij. car. i ver. postq̃
 aliqs et ibi etiā refert p Bart. hic q et
 dicit voluisse Jac. bu. Cy. et Saly. in. l.
 i. C. de custo. reoꝝ. sed vltra eū idē te-
 net Sady. in tract. suo maleficioꝝ sub
 rub. de qōib⁹ et tormētis. §. dcm est. §.
 et. Itē adde etiā q cōfessio dī facta p
 torturā qñ ipse tēpore cōfessionis erat
 positus seu detentus in fortib⁹ cōpedi-
 bus: ita dicit hic. d. Alex. allegat. l. i. et
 ibi Bar. §. de custo. reoꝝ. licet Bar. ibi
 nihil loquat de hoc: et hic adde q dixi
 5 §. in pñ. hui⁹. l. in hac materia. ¶ U-
 so de hac questioe psequēter queri pōt
 quō pbeť tortura in quo dīcas q pba-
 tur pluribus modis et pño probatur
 a cōiter acadētib⁹ adeo q si reus di-
 cat se p̃fessus p torturā et potestas di-
 cat q imo spōte p̃fessus est credit ipsi
 reo q p̃tates terrarum cōiter ponunt
 hoies ad torturā nocturno tpe nemiz-
 ne ibi existēte. Ita dicit Pe. de an. in cō-
 si. suo. xxiij. incip. visa inquisitione for-
 mata contra Phi. et. in. ij. col. ver. pre-
 terea advertendum. vbi etiā refert
 Bald. consuluisse pro hac parte. et illd
 consiliū refert et sequitur. d. Alexā.
 in consili. suo. cclxxv. s̃m ordīnē meum

incip. viso themate et. circa si. pro quo
 dicto faciunt dicta per Bald. in. l. i. C.
 ne ex deli. defun. in. v. col. vbi dicit q as-
 sessores videntur homicide. quia in ca-
 mera torquent et postea ad bāchū fa-
 ciunt scribi q spōte cōfessus est. de qui-
 bus latius dixi in singula. meo primo.
 ¶ Probatur etiā tortura probata
 detentione licet aliter non probentur
 tormēta. ita dicit. d. Alex. hic ad quod
 allegat Bal. in. l. falsus. ad si. C. de fur.
 et Cy. in. l. ij. C. q. me. cau. et Bal. in. l.
 i. C. ne ex deli. defunc. Item probatur
 etiā tortura per indicia et cōiecturas
 s̃m Bald. in. l. si quis in hoc genus. C.
 de epis. et cleri. et allegat rationem dī-
 cens quod ratio est qz qd sit per offi-
 ciales secrete in camera nō pōt per tes-
 tes probari de visu. et ideo dicit etiā
 hic. d. Alex. q tortura etiā probatur si
 reus auditus fuit vociferare in ocul-
 to: de qua materia vide etiā per Pau-
 de eleaza. in. c. grauis de depo. et per
 doc. in. c. cū in p̃tēplatiōe. de regu. iur.
 Subdit etiā ipse. do. Alexā. hic q tor-
 tura etiā probatur per formā allegat
 ea que habentur in. l. de minore. in. §.
 tormēta. i. eodē. ¶ Querit vterius
 Bar. hic dicitur in hoc. §. q cōfessio fa-
 cta in tormētis valet maxime quādo
 reus in ipsa confessione perseuerat. qñ
 autē dicat perseuerare in ipsa cōfessio-
 ne in quo dicit qd tūc dicitur perseue-
 rare in cōfessione qñ post cōfessionem
 factā in tormētis reducitur ad locum
 publicū iudicij. s. ad bāchū iuris et ibi
 corā notario et publicis personis con-
 fitetur et ratificat seu p̃firmat: ea que
 confessus est in tortura ita dicit ipse p
 bari ex tex. l. i. ij. C. de custo. reoꝝ. in. de
 quo etiā habet p cano. in. c. cū incōtē-
 platione de reg. iur. per Bal. in. l. ij. C.
 quorū app. p Ang. et Imo. i. l. q i alie-
 na. §. si. ff. de acq. here. et p Bal. in rub.
 C. eo. l. si. C. de cōfes. et p Bald. in. c. i. §.
 iniuria. i. vj. col. de pace iura. fir. §. qro
 vtrū semel et. bal. in ru. C. de nouo. C.
 cōpo. et i. l. ij. C. q. me. causa et gl. in. l.
 iij. ff. de p̃fig. act. Abb. in. c. si. de confes.
 Et scias q perseuerare est diuersis tē-
 poribus. Itē plures cōfiteri s̃m Bald.

Super titu. ff. de questionibus. Fo. cxliij.

in. f. cōf. C. in vlt. col. h. f. tu in hoc dic
 2c. Et dicit etiā ipse Bal. in. l. quicunq;
 in pe. col. C. de ser. fug. q. perseverantia
 est animi declaratio vel animi iudiciū
 sic fuisse a principio de quo etiā per eū
 in. l. quidā in. ix. col. C. de in. delib. de q
 etiā aliquid per Ang. de arc. in tract.
 malefici. in verbo fama publi. in. xvij.
 car. in ver. postq; aliq; est captus 2c.

¶ Querit etiā bar. quō debeat intel
 ligi hoc vcz q postq; re⁹ est confessus
 dz pseuerare. j. q. tū tps dz reduci ad
 banchū iuris ad perseuerādū dicta
 cōfessione 2 ad ratificandū in quo di
 cit q istō tēpus est in arbitriū iudicis
 qui debet eque arbitrari: vt cum redu
 cat ad ratificandū ad banchū iuris il
 lo tpe quo xsimilr cessauit dolor tor
 mentoz. Nā si statim eū reduceret ad
 banchū iuris ad ratificandū instanti
 bus his doloribus olaviderent dicta
 ratificata formidine tormentoz: 2 sic
 non valeret per. l. q. ait. f. in. ar. ff. de
 adul. 2 per ea que dixi. f. de cōfessione
 facta metu tormentoz. Sz ego in hoc
 vltra bar. adduco Ja. bu. Bal. 2 Saly.
 in. l. ij. C. q. me. cau. xibi Ang. qui i esse
 ctu idē dicūt 2 adduco et Ja. but. in. l.
 ij. C. de cust. reo. vbi dicit q tortus an
 teq; ducatur ad banchū iuris ad rati
 ficandū debet saltē quiescere per vnā
 diē naturalē post torturā qd dictū re
 fert 2 sequitur Ange. de arc. in tracta.
 maleficioz in verbo fama publica. in
 xvi. car. in ver. postq; aliq; 2c. 2 idem
 dicit. d. Alex. in consi. suo. cccxxij. incip.
 quoniā per excellentissimū 2c. in fi. Et
 vide etiā. d. Aug. ari. in addi. ad Ang.
 de arc. in. d. verbo fama publica. in. d.

9 ver. postq; aliq; 2c. ¶ Et teneas be
 ne menti ne errares: pdicta ratificatio
 est fienda qn confessio in tormētis fuit
 facta precedētibz legitimis indicijs
 et quando seruata sunt seruanda que
 dedi tibi supra in princi. huius legis
 alias si indicia non precessissent 2 non
 essent seruata alias seruanda tunc nō
 opus est ratificatione: 2 si ipsa ratifica
 tio superueniat nihil operabitur p gl.
 singu. in. l. penul. infra in hoc titu. de
 qua dixi supra in hac. l. in princ. in. ij.

car. Itē teneas etiā mētē q sine cōfes
 sio sit facta spōte sine per torturā si nō
 est pbabilis vel si nō est verisimilis vel
 si est impossibilis nō debet ratificari: 2
 ratificatio ei⁹ nihil operat per doctri
 nas 2 iura que ibi dedi superi⁹ in hac
 l. in prin. in pen. car. vbi videat. ¶ Po
 stre movltra Bar. 2 alios hic ego solus
 dico q iste tex. volēs q non stetur cons
 fessionī facte in tormētis est limitā dū
 nisi primo talis cōfessio fuisset facta ex
 ira iudicum: q: si postmodū fiat in tor
 mentis statur ei fm Joā. de imol. in. c.
 at si clerici. de indj. quod est singulari
 ter notandū ad limitationē hui⁹ tex.
 et melius 2 clarius dicit do. philip. in
 c. olim. in. v. col. in princi. de rescript. et
 adde etiā glo. 2. d. alex. in. l. capite qnz
 to. f. de adulte. vbi dicit q licet als cō
 fessionī facte in tormētis nō stetur: vt
 j. in. f. questionī. tñ fallit nisi de cōfes
 sis precesserit bina cōfessio extra iudis
 cialis: quia geminatio cōfessionis hoc
 operatur: de quo etiā per Bar. in. l. cū
 scimus. C. de ag. 2 cens. lib. xj. et vide
 que latins dixi. j. in. dicto. f. questionī.
 ¶ Nota etiā aliud videlz q sicut cons
 fessio metu tormentoz facta non pre
 indicat nisi reus in ea perseueret: vt
 hic: ita nec confessio seu renunciatio fa
 cta causa pietatis non valet nec parit
 effectū nisi cōfites in ea perseueret: ita
 dicit Abb. in. c. afferte. in col. de psum
 ptio. qd dictū refert 2 sequit hic. d. Ale
 xan. in apostil. ad bar. Sequit. f. cum
 quidā deponere. hyppolitus de Mar
 filijs vtriusq; iuris doctor Bononiē.

Cū qdā deponere.

¶ Et hoc intendit. Nō auditur tertius
 volens deponere precium serui vt ipse
 seruus torqueatur ptra dominū. h. d.
 Casus 2c. Not. ex isto tex. q dñs nō co
 gitur vēdere seruū suū: et sic pōt al
 legari q nemo cogit rem suā vendere.
 cōcor. l. nec emere. C. de in. delib. l. inu
 ctum. C. de ptrahen. empt. 2 l. inuictio.
 ff. de reg. iur. cū fi. ¶ hec tamē regula
 limitatur per tex. no. l. ij. C. de cōl rerū
 alie. vbi dicitur q si princeps hz rem
 cōmūne cum aliquo diuisibilem sicut

Hypopolitus de Marsilijs

potest partē suā pro libito vēdere: ita etiam simul cū illa pōt vēdere partē sor-
 cij: etiam sine eā soluto tñ ⁊ pretio quem
 tex. ita intelligit. d. abb. in. c. pe. i. r. col.
 de re iud. idē tenuit etiam bar. in. l. fi. C.
 si ⁊ ius vel vti. publi. ⁊ d. phi. in. c. q̄ in
 ecclesiay. in. xviij. col. ver. sexta decla-
 ratio ⁊ c. de cōsti. vbi dicūt q̄ similis est
 tex. in. l. j. C. de vendi. re. fiska. libro. x.
 3 **¶** Subdit etiam. d. phi. q̄ equū tñ est
 q̄ princeps venditurus rē cōmunē cū
 tertio pri⁹ requirat ipm tertiu seu ipm
 cōsortem ⁊ eum alijs pferat si vult da-
 re tñ q̄tuz alius. allegat hoc voluisse
 bal. in. d. l. ij. ar. l. necesse. ff. de in diem
 adie. ⁊ l. j. ff. de priuile. cre. q̄ dicit ipse
 d. phi. nō esse ad limitationē. l. dudū.
 4 **¶** C. de cōtrahen. emp. **¶** Adducit etiam
 aliū casum in quo fit alienatio rei alte-
 rius ipso inuito dicēs q̄ si princeps pos-
 sidet rē alienam credens eam esse suā
 ⁊ eā donet vt suam q̄ cōfirmatur do-
 natio spacio quatuor annorū in preiu-
 diciū veri dñi scōm bar. in. d. l. fi. C.
 si contra ius vel vti. pub. per text. in. l.
 bene a zenone. C. de quadr. prescri. qd̄
 etiam voluit abb. in. c. pe. in. v. col. ver. ex
 quo infert. extra de re iudi. sed ille tex. 9
 in. d. l. bñ a zenone. limitatur pluribus
 modis. vt p. d. phi. i. c. que in ecclesiay
 in. xij. colū. in. xvi. s. p̄ intellectu. de cō-
 situ. **¶** **¶** S. tu vltra. d. phi. adducas
 aliū casuz in quo quis cogit vendere 10
 rem suā. qui casus est in debitorē ciui-
 tatis q̄ alienauit maiore partē alicui⁹
 rei ipsi ciuitati p̄ satisfactiōe debiti q̄
 secū habebat. nā hoc casu cogitur resi-
 dū illius reuendere ipsi ciuitati. Ita
 est tex. no. in. l. fi. C. de debi. ciui. lib. xj.
 in. xvi. ab eo. aut ⁊ c. quē tex. no. abi Bar-
 to. ⁊ cū ita sumat. **¶** **¶** Itē alius est ca-
 sus in quo q̄s cogit vēdere rē suā. v. in
 illo qui eā exposuit venalē nā tūc cogit
 illā vendere. Ita dicit glos. d. l. j. C. de
 epis. aud. sed hoc voluit apertius glo.
 in. l. non. s. rex amotay. qd̄ etiam vo-
 luit Joan. de imo. in. c. j. in vlti. colū. de
 empt. ⁊ vendi. ⁊ ibi do. Anto. q̄ allegat
 7 glo. in. d. l. non em. **¶** **¶** Et adeo est ve-
 ra predicta regula q̄ nemo cogit ven-
 dere vel alienare rem suam q̄ si prins

ceps vel populus habens iura princis-
 pis componat cū inimicis cū quibus
 fuit bellum paciscendo q̄ de damnis
 hinc inde datis nō fiat p̄ subditos que
 rela: q̄ talis transactio nō nocet subdi-
 tis. Ita not. dicit hosti. in. c. quanto.
 extra de iureiuran. quem sequitur. d.
 An. ibi in. ij. col. et no. Domi. in. c. auto-
 ritate. s. fi. de priuile. i. vj. vbi bona gl.
 ad hoc vt volunt docto. post Inno. in. c.
 in nostra. extra de iureiura. ⁊ d. phi.
 referens predicta in. d. c. que in eccle-
 siarum. in. xix. col. et in. c. j. in. iij. colū.
 de probatio. vbi subdit q̄ ex hoc est q̄
 emptores rerū depredatarum in bello
 nō sunt tuti in cōscia l. p̄ talē trāfactio-
 nē phibeant molestari fm̄ hosti. i sum-
 ma de peni. ⁊ remis. s. quibus. et quali-
 ter. in. pe. colū. vers. sed pone guerra.
 8 **¶** Quod limitat nisi pax aliter ha-
 beri nō posset q̄ per remissionē taliz
 dānorū. nā tunc valet et operat etiam
 in foro cōscie fm̄ hosti. in. d. xvi. sed po-
 ne. et faciunt dicta per Bal. in. l. bene a
 zenone. vbi dicit q̄ ciuitas p̄ pace ha-
 benda pōt res puatorū donare. de quo
 lati⁹ p. d. phi. i. d. c. q̄ in ecclesiay. i. xix.
 colum. **¶** **¶** Alios etiam plures casus in
 quib⁹ quis cogit vēdere rē suā ponūt
 doct. in pluribus locis quos refert. d.
 Alex. in. d. l. nec emere. C. de iur. delib.
 vbi videas. ⁊ p̄ eūdē in. d. l. ij. C. de de-
 bitoribus ciui. lib. xj. in apostil. **¶** **¶** Et
 in materia ista volo omittere vnum. v. q̄
 licet sint plures casus vt dixi. in qui-
 bus quis nō cogit inuictus vēdere vel
 alienare rē suam. Ita est casus in quo
 quis volēs nō pōt vendere vel aliena-
 re rem suā qui casus est in principe ha-
 bente terrā vel castrū seu villā. nam ta-
 lis princeps seu dñs nō pōt vendere
 alienare vel alteri subijcere ipsam ter-
 ram castrū vel villā inuitis hoib⁹ seu
 subditis suis in dictis locis exntibus.
 Ita singulariter dicit hosti. in. c. dilecti
 de ma. et obe. et eum sequit Bald. in. c.
 in generali si de feu. fue. p̄tro. ⁊ in. l. qui
 eunq̄ in vlti. col. C. de ser. fugi. ⁊ in. c. si
 quis. i. tit. q̄ tēpo. miles. ⁊ Lud. ro. i. p̄si.
 xxvj. icip. p̄ decisione. d. phi. in. c. q̄ in
 ecclesiay. in. xix. col. de p̄si. ⁊ in. d. c. de

liti. in. ij. col. de ma. et obe. et in. c. j. in
 iij. col. ver. scdo declara. et extra de p-
 ba. vbi dicit qd p hoc dicto facit qd di-
 xit Inno. in. c. auditis. ppe si. pume gl.
 de pscript. vbi dicit qd subditoz interest
 no mutare dnos sicut ecouerso: qd di-
 ctu refert fm eu Abb. in. c. cu deputati
 in. ix. col. de iudi. et in. c. exposuit. l. viij.
 col. extra de dilationib. et in. c. cu dilec-
 ctus. in. ij. col. de relig. do. et d. c. dilecti.
 in. ij. col. Et facit qd dicit Bal. in. d. c. si
 in gnali. si de feu. fue. pto. inter dnm et
 agna. vbi inter cetera dicit qd hac de
 ca qn Constantinus donauit vrbē brō
 Siluestro fecit dictā donationē cū cō-
 sensu populi Ro. et vid bal. i. p. suovlt.
 in. v. col. in. j. vol. Et ecōtra hoies alicu-
 ius dñi non possunt se subijcere alteri
 dño in pñdictū dñi sui fm Inno. in. c.
 olim. el. iij. de resti. spo. et in. c. ij. co. tit. et
 Abb. in. c. cu dilect. post mediū. de res-
 lig. do. Et iō dicit bal. in. c. l. in. vij. col.
 de pba. in. v. si. et sic argues et. qd hoies
 mei sine cōsensu meo nō possunt se fa-
 cere cēsuales alteri: qd dicit esse mēti
 tenendū qd refert. d. philip. in. d. c. dile-
 cti. in. ij. col. de ma. et obe. ¶ Et l. 3 pñ-
 cte doctrine sint approbate a docto. in
 locis palle. attñ ego solus vltra oēs di-
 co qd possunt limitari et restringi in vno
 casu notabili: v3 nisi dñs alienare vel-
 let castrū: villā vel terrā in alio pñci-
 pe vel dño eque idoneo vt est ipse prin-
 ceps seu superior vēdere seu alienare
 volēs. qz isto casu poterit vendere seu
 alienare dictā terrā: villā vel castrum
 inuictis subditis suis. Ad qd dicendū
 moneor. Nā habem⁹ qd dñs nō pōt vē-
 dere feudū inuito feudatario. Ita dicit
 glo. no. in. l. inuitū. ff. de fideicō. lib.
 nec ecōtrario vasall⁹ pōt alienare feu-
 dum inuicto dño. c. imperialē. de phi.
 feu. alie. p fede. imo qd fortius ē vasal-
 lus non poterit facere qd alius capiat
 fructus inuicto dño. Ita voluit textus
 mirabilis in. l. si. c. de reb. alie. nō alie.
 quē ad hoc allegat. d. fran. de cre. in
 not. suo. lxxvj. incipiē. emphiteota et.
 ¶ Attamē dicit ange. in. l. murileguli.
 c. de murilegulis. lib. xj. qd si vasallus
 vel ēphiteota inuenit vnū qui velit fa-

cere oē id qd ipse faciebat et qd velit sub-
 re oē onus qd sustinebat ipse vasall⁹ et
 vult facere illa pacta et conducere pro-
 prie sicut ipse faciebat qd dñs cōpelli-
 accipere: qd est singu. no. p quo faciūt
 dicta per bal. ibi vbi inqt quedā mona-
 steria habēt possessiōes pcessas in em-
 phiteosim sub hoc pacto qd transcāt in
 filiā femmā: qd tñ nubat alicui subdito
 iurisditiōi monasterij qd si talis filia
 nubat extraneo qd vult effici subdit⁹ in
 risditiōi monasterij qd retineat emphy-
 teosim. et faciūt optime dicta p Lu. ro.
 in. l. si ho. in. §. de viro. in. xix. fallē. in. fi.
 §. solu. ma. quē vide. ¶ Ita in pposi-
 to dicebā p limitatiōe pñdictoz qd dñs
 volēs vēdere vel alienare castrū: terrā
 vel villā poterit hoc facere inuictis sub-
 ditis dñmō cā vēdat vel alienet alteri
 dño equali sibi qui velit ipsis subditis
 facere eandē pñditionē et pacta qd facie-
 bat ipse princeps seu superior. Pro qua
 doctrina et limitatiōe facit optime tex.
 in. l. qd autē. §. pe. ff. de cōst. pecu. in. ver-
 si. nō minus idoneā et. vbi habet pro
 illo qd pñsit dare certā penā p fideius-
 soze si illā nō dat liberat a pena et a p-
 nitiōe: si dat aliā psonā eque idoneā.
 Et facit tex. not. in. l. si qd domū. in. pñ.
 ff. locati et in. l. labeo. in. fi. ver. no. assimi-
 les et. ff. de arbi. et in. l. illud. in. §. pe. ff.
 qd met. cau. in. versi. nō minus idoneos
 et. et in. l. j. §. locum. ff. de relig. et sum-
 pti. funez. Pro quibus etiā optime fa-
 cit qd voluit Imo. in. c. j. in pñ. pe. col.
 de locato. in. versi. quid autē si accom-
 modauit et. vbi dicit qd si cōmodo tibi
 boues meos et moriātur culpa tua: qd
 si tu vis mihi dare alios boues eque
 bonos: qd cogor accipere nec possum di-
 cere volo precium. ¶ Pro quibus fa-
 ciunt optime dicta per Jaco. balduni
 in quodā consi. suo. incipiē. si inspicias
 mus verba statuti et. vbi dicit qd si p-
 misi tibi fideiusso: i meo te desobligas
 rez liberare a fideiussiōe quā pro me
 fecisti apud titiū qd si offero ipsi titio
 eque idonei fideiusso: ē vt te liberet et
 tñ ipse nolit te liberare qd ego nō cado
 in penā tibi promissam si nō fecero te
 desobligare. ad quod ipse allegat. d. l.

Hyppolitus de Marfilijis

15 qui autē. §. pe. ff. de consti. pecu. ¶ Et faciūt etiā que per predicta iura dixit singularis doctor: anūculus meus. d. 1. Hieronymus zanetini⁹ in quodam p̄si. suo: vbi inquit q̄ si testator: grauauit heredē sub pena q̄ debeat prestare et cōcedere habitationē in domo sua filiabus suis sen vxoris sue: q̄ si voluerit prestare dictā habitationē in domo ipsius testatoris filiab⁹ seu vxori sue: sed vult cōcedere eiusdē habitationē in alia domo eque bonam et idoneā q̄ non cadet in aliquā penā appōitaz a testatore in testō suo. In casu quo non prestaret habitationē eisde in domo sua qd̄ est singultu no. tene mēti p̄dicta 2 q̄ ista est limitatio mea noua quā alibi nō inuenies ad dictū hostiē. in. d. c. dilecti. de maio. et obe. et ad alia. §. allegata in hac materia. et ex illa doctrina hostiē. et sequaciū in. d. c. dilecti. de maio. et obe. poteris limitare regulā illam vcz q̄ q̄libet in re sua est moderator et arbiter. de qua in. l. in re mandata. C. mandati. et in. l. nō vsq̄ adeo. ff. si quis a va. fue. ma. cū si. ¶ Ulterius in 16 quantū iste tex. vult q̄ dñs nō teneat v̄dare seruū suū etiā oblato sibi p̄cio et etiā illo deposito. Limita tñ ipm̄ tex. nisi talis dñs emisset ip̄z seruū in fraudem vt nō posset p̄tra eū testificari. nā 3 tali casu cogeret illū vendere. ita dicit bar. in. §. si seruus. §. in hac. l. et ibi dixi circa fi. allegat. in ar. l. si postulauerit. in. §. iubet. §. de adul. p̄ quo etiā adducit in simili. c. dilecto. extra de testi. qd̄ tñ poteris restringere: vt dixi in. d. §. si seruus. vcz nisi ipse seruus etiam in fraudē emptus iuraret se nihil scire de causa illa vertēte inter ipm̄ dñm et illū qui volebat ipm̄ p̄ducere in testē p̄tra dñm seruū: et hoc per doctrinā Inno. in d. c. dilecto. cuz alijs per me allegatis in. d. §. si seru⁹. in fi. xbis vbi videas. Et ex istis reddit̄ expedit⁹. §. q̄ ab aliquo nō legit̄: iō sequit̄. §. si serui. Hyppolitus de Marfilijis vtriusq̄. 3. doc.

Si serui quasi.

Et hoc intēdit. 4 Seruus ad interrogationē alteri⁹ nec ex p̄prio motu nō pōt testificari cōtra

dñm et aliqd̄ cōtra eū dixerit nō pbat nec nocet ipi dño. h. d. vsq̄ ad §. in cā. Casus 2c. ¶ Nota ex isto tex. q̄ p̄fessio serui de facto dñi nō nocet ipi dño cū seru⁹ nō possit interrogari cōtra dñm: vt etiā vidim⁹. §. in hac. l. in plurib⁹ locis: maxime in. §. diu⁹ ātonin⁹. de quo etiā in. l. seruos. C. de testi. et in. vni⁹. §. seruo. j. in hoc ti. Sed secus tñ dicas in cōfessione serui facta de facto ipi⁹ serui: q̄ talis cōfessio p̄iudicat ipi seruo et per p̄ns nocet ipi dño nisi ipse dñs p̄iuz p̄bet: ita dicit gl. multū notabilis in. l. ij. i. ij. gl. §. si ex nora. cau. aga. quā gl. ibi summe nota ad hoc bar. et ceteri scribe. ¶ Pro qua facit alia nota. gl. in. l. cū p̄batio. §. de p̄ba. de qua gl. multū exclamat. d. alex. in. d. l. ij. si ex nora. cā agat. et ibi subdit q̄ dictā gl. ibi pōderat docto. ad q̄nē statuti disponētis q̄ si filius cōmiserit maleficium pater teneat solnere condēna. filij q̄ tūc cōfessio filij sup maleficijs ob quā fuit condēnatus filius nocet patri nisi pater p̄bet p̄iuz: de quo p̄ Bar. et alios in. l. cū filius. in prin. ff. de verb. obli. et in disput. sua incip. perusine cluitatis 2c. et p̄ Bal. in. l. j. C. ne filius p̄patre. et in. l. si fili⁹. ff. de his q̄ sunt sui vel alic. iur. et p̄ doct. in p̄plurib⁹ alijs locis per eū illic allegatis. ¶ Et dicit etiā. d. alex. q̄ illa gl. in. d. l. ij. etiā probat q̄ l̄ lege vel statuto cautū sit q̄ stari debeat dicto vel sacro alicui⁹: tñ intelligit nisi p̄betur p̄iuz fm̄ pan. de ca. ibi: de quo per Ja. bu. et bal. in. l. j. C. de re iudi. per bal. in. c. j. si de inuesti. inter dñm et vassal. lis oriat̄. et in. l. j. C. si aduer. liber. et in. l. pe. C. de pericu. tu. et in. l. cōtra negantē. in fi. C. ad. l. lacq̄. et per bal. et Salyce. in. l. j. C. de reb. cre. p̄ Ange. in. l. diuus. ff. de testa. milit. et in. l. q̄ vassal. in p̄n. ff. de furt. et in. l. q̄ restituere. in p̄n. §. de rei ven. et in. l. q̄ bona. §. qui dāni. et ibi plura p̄ Imo. §. de dā. infe. et per pet. de anch. in. c. canonū statuta. de p̄sti. xxi. q̄ro vlti⁹ si statuto cauetur. et per pau. de ca. in. l. fi. ff. de p̄cto. stip. ¶ Subdit tñ ipse. d. alex. ibidem in. d. l. ij. q̄ si statutū diceret stari dicto vel scripture talis p̄ plenaria p̄batione

batione q̄ tūc nō posset probari in cō-
trariū: q̄ habet vim p̄bationis iuris ⁊
de iure vt est glo. reputata singularis
fm̄ cū in cle. j. in x̄bo fecisse narram⁹.
de p̄ba. q̄ dicit esse vtile p̄ priuilegijs
que cōcedunt cōter hebrejs fenerati-
bus in quib⁹ cōtinetur q̄ libris eorum
stetur ⁊ plenariā faciant p̄bationē q̄d
est not. Lud. ro. in. l. si duo. ff. de acqui.
here. autē. idem dicit si statutū diceret
dari fidē oimodā per. d. gl. iūcta gl. in
simili in cle. vnica. in verbo oimodā. de
fo. cōpe. de quo etiā vltra. d. alex. vide
Lu. ro. ro. in. d. l. q̄ bona. §. q̄ dāni. et in
rub. ff. de vsuca. in fi. Bal. in. l. nō est ve-
risimile. ff. q̄d met. cā. et abb. in p̄si. suo
lj. incip. v̄r. in. ij. col. in p̄si. v. adducor ⁊ c.
Ang. in aut. de exhibē. reis in prin. ⁊ in
§. oportet. in aut. de iudicib⁹. ⁊ per. d.
alex. in p̄si. suo. cccclxj. fm̄ ordinē meū:
q̄d incip. in causa ⁊ lite ⁊ c. in colu. ⁊ ibi
in. iij. col. ⁊ per eundē in. l. videam⁹. in
§. si. ante fi. ff. de in lit. iur. ⁊ bal. in. l. si.
ff. q̄d met. cā. ⁊ p̄ ange. de are. in tract.
suo malefi. in x̄bo necnō ad denuncia-
tionē in. iij. car. in p̄si. quero an denun-
ciatori ⁊ c. ⁊ ibi latissime in addi. et per
barb. copiose in suo tracta. cardina. in
ij. parte. in. ij. q. in. j. ij. ⁊ iij. col. ⁊ lati⁹ ⁊
melius ceteris more suo solito. d. phi.
in. c. p̄posuisti. in. j. no. extra de p̄bat. 7
vbi latissime loquit. ¶ Ego autē dice-
bam q̄ gl. in. d. cle. j. de p̄bat. p̄ quā. d.
Alexā. in. d. l. ij. §. si ex noxa. cā. aga. et
aliū vbi. §. dicūt q̄ si statutum. diceret
debere stari dicto vel scripture talis p̄
plenaria p̄batiōe q̄ hoc casu nō pos-
set p̄bari cōtrariū ⁊ c. pōt limitari ⁊ re-
stringi nisi posset fieri p̄batio in p̄uius
per facti euidentiā: nā hoc casu teneo
q̄ nō obstāte dicto statuto ⁊ eius ver-
bis posset p̄bari cōtrariū: q̄ per p̄ba-
tionē que fit per rei euidentiā recedit
a statutis fm̄ bal. multū no. in. l. cōtra
negantē. in fi. C. ad. l. acq̄l. vbi dicit q̄
stante statuto q̄ de dāno dato stes sa-
cramēto dānum passi: q̄ attē nō obstā-
te iuramēto ipsius dānum passi pote-
rit dicere ipse reus accusatus dñe iur-
deryeniatas super locovbi dī datū esse
dānum: ⁊ subiiciatis rē oculis ⁊ vides

hyp̄politus

bitis nullū esse dānum: ⁊ hoc casu ipse
iudex poterit recedere a dco statuto ⁊ i
spicere locū: et si nullū est dānū poterit
absoluere dictū reū nō obstāte sacra-
mēto actoris dānum passi: q̄d dictum
pro valde notabili multū magnificat
Barb. in. c. euidētia. de accu. ⁊ idem te-
net bald. post me. C. si aduer. liber. vbi
ad hoc allegat Azo in summa in ti. ad
l. acq̄. q̄d dictū refert ⁊ sequit. d. Alexā.
in cōsi. suo. cccclxxix. incip. viso processu
⁊ c. p̄ quo facit singulare dictū Bal. in
l. si quis testibus. in fi. C. de testi. quez
omino vide. ¶ Et facit optime q̄d vo-
luit idem bal. in rub. C. de proba. in. ij.
col. vbi dicit q̄ nunq̄ lex vel statutum
tollit p̄bationē que fit per rei euiden-
tiam: ⁊ allegat Azo vbi. §. q̄ etiam vo-
luit Barb. in. c. j. in. xij. col. de offi. ordi.
Et p̄ hac limitatiōe adduci pōt q̄d vo-
luit Jo. de imo. in. l. si. ff. a q̄b⁹ app. nō
licet. in. xj. col. vers. iij. limitat bal. vbi
dicit q̄ stante statuto q̄ contra instrumē-
tū publicū non possit opponi ali-
qua exceptio nisi exceptio solutionis:
q̄dñ poterit opponi alia exceptio que
notorie ex inspectione ipsius instrumē-
ti apparet: vtputa q̄ p̄missio est sine
causa. allegat in ar. l. si. C. de edic. diui
adria. ⁊ not. per bal. in. l. si non sortē. §.
j. ff. de cōdi. inde. ¶ Pro quo etia⁹ fa-
ciunt dicta per Inno. in. c. j. de offi. vi.
et hanc partē etiā quā tenet Joan. de
imo. in. d. l. si. tenet etiā Old. in p̄si. suo
cvj. incip. q̄ littere executiue. idē tenet
Jo. de imo. in. l. §. si expressim. ff. de ap.
⁊ i. l. de pupillo. in. §. q̄ opus. ff. de ope.
no. nun. vbi refert dños de rota sic te-
nere. Et idē firmat pe. de anch. in p̄si.
suo. cccij. incip. de iure cōi ⁊ c. circa fi.
vbi dicit q̄ statutū prohibēs q̄ contra
sententiā nō possit opponi de nullita-
te nō habet locū in nullitate que con-
stat ex inspectiōe actor. ¶ Et ad p̄di-
cta optime faciūt dicta p̄ pe. de anch.
in p̄silio. suo. cxcvij. inci. subtiliter. ⁊ ad
plenū ⁊ c. in. j. col. in fi. vbi dicit singula-
riter q̄ qñ euidētissime p̄stat de utilita-
te alienatiōis rei ecclesie: valet aliena-
tio sine solēnitate alias a iure requisita
in similib⁹ alienationib⁹ de quibus
de Warfilijs. D

Hypopolitus de Marfilis

- 9 in. c. sine exceptione. xij. q. ij. ¶ Et faciunt dicta per Bar. in. l. si post diuisionem. in. fi. C. de iur. et fac. igno. vbi limitat illā regulā: vtz q̄ presumit pro testamento non habere locū q̄ ex ipsius inspectione apparet de aliquo eius vitio: vtpura de minori numero testinuz:
- 10 qz tunc non presumit p̄ testō. ¶ Et p̄ istis adduci pōt glo. valde not. in. c. ex cōquestiōe. in. v. appellationē. de rest. spo. q̄ voluit q̄ si a snia est prohibitum appellari nō habet locū talis prohibitio: vbi grauiamē est notoriū. pro quo faciūt dicta per Bal. in. l. j. C. si de mortu. pos. sue. ap. ¶ Et p̄ p̄dictis etiā optime facit qd̄ voluit Ang. de are. in lib. malefi. in. vbo cicatrix. in. j. colū. vbi dicit q̄ nō possit fieri snia condēnatoria de cicatrice nisi adhibitis medicis q̄ tñ si ip̄a cicatrix est notoria: ex inspectione poterit iudex facere condēnationem sine medicis. et idē dicit bal. in. l. j. in. j. col. C. vt que defunt aduo. par-
- 12 tium. ¶ Et dicit bar. in. l. libellozū. ff. de accu. et in. l. demōstratio falsa. ff. de cōdi. et demō. q̄ vbi locus est euidenter notorius nō est necesse q̄ apponantur cōfinia. ¶ Et addi pōt p̄dictis gl. in. l. j. §. hoc interdictuz. ff. de tabu. exhi. q̄ voluit q̄ l3 cōuētus illo interdicto. de tab. exhi. nō possit opponere et dicere q̄ instīz qd̄ petī exhiberi est imperfectū et nullius momenti. l. si q̄s legatū. ff. de fal. et d. §. hoc interdictū. tñ hoc est verum si talis imperfectio sit abscoīsa. scilicet si apparet ex inspectiōe ipsius instrumenti: quā glo. dicit ad hoc singularem Lu. ro. in. p̄si. suo. xliij. inci. visis et c. et eā etiā allegat p̄ singu. barb. in. suo cōsi. incip. clemētissimi dei patris et c. et in. c. cum in iure. in. pe. car. in. vlti. colū. de offi. deleg. et in. c. j. in. xli. colū. de off. or. et bal. in. c. peruenit. de testi. cogē. et
- 14 d. abb. in. c. ex parte. de of. dele. ¶ Et adduci pōt dictū bald. in. l. si ex p̄dijs. C. de euict. vbi dicit q̄ stāte statuto qd̄ cōtra instrumentū nulla possit opponi exceptio qd̄ tñ poterit opponi exceptio euidēs ex inspectiōe instī: qd̄ dictum refert Barba. in. d. c. cū in iure. in. pe. carta. in. vlti. col. et Lud. ro. in. consi.

suo. xliij. incip. visis que egregie et c. Et faciūt optime que ego dixi forte vltis oēs in materia ista. in. cōsi. meo. xxiiij. incip. super eo qd̄ queritur et c. in. j. et ij. carta. et q̄ dixi in. l. j. in. materia notoriū. C. de execu. rei iudica. et in. l. ij. in. ij. carta. co. titu. vbi oino videas in dictis tribus locis. et vide etiā nota. per dictū bal. in. aut. licentiā. in. ij. col. in. prin. C. de epi. et cle. et in. l. j. in. iij. col. post me. ver. modo quero et c. ne ex delic. defun. et Abb. in. cōsi. xliij. incip. in. p̄nti questione et c. in. fi. j. col. ¶ Et sic ex istis dīco limitandū esse iura superi⁹ allegata per. d. alexā. et sequa. in. d. l. ij. §. si ex nota. cā aga. vtz nisi cōtrarium possit probari per euidentia et inspectionem oculoz: qz tunc admittit talis probatio nō obstātibz statutis seu priuilegijs maxime iudeis cōcessis q̄ credat libris suis plene et tales libri habeantur pro plenaria pbatione. tene mēti quia hoc habui in facto superiorib⁹ diebus contra quendā pessimū iudeū hic Bononien. ¶ Nota vltius etiaz ex isto tex. in. ver. p̄stitutiones posteriores ostēdunt et c. q̄ in cōstitutionib⁹ vltima derogant prioribus: ita optime pbat iste text. et idē dicas esse in testamentis: vt habet in. l. diu⁹. §. licet. ff. de iur. codi. l. si mihi et tibi. §. in legat⁹. ff. de leg. l. hac cōsultissima. §. si q̄s antea. C. de test. l. sancim⁹. co. tit. l. iij. in. fi. ff. de adi. leg. idē dicas in legib⁹. l. nā et posteriores. ff. de legi. l. gñali. et aut. cassa. C. de sacrosanct. ec. et in. aut. sed non iure. C. de ser. fugi. Et idē dicas in p̄ctib⁹. l. cū plures. §. locator horrei. ff. loc. l. cū hic status. §. p̄ntia. ff. de do. inter vi. et vxo. et hī in. l. ij. C. q̄n lice. ab emp. disce. et in. l. sicut. C. de act. et obli. idē dicas in pactis. l. pacta nouissima. C. de pac. idē dicas in p̄stitutione pcuratoris. l. si q̄s cū pcuratorio noie. in. fi. ff. de pcur. idē dicas in stipulationib⁹. l. q̄ his idez. ff. de ver. obli. ¶ Et idē pcedit in statutis. nā vltimū tollit priuū: vt hī p̄ bar. in. j. p̄stitu. codi. et p̄ eundē. in. l. et si certarū. §. si. ff. de test. mi. et per bald. in. l. oēs populi. in. xxi. col. ff. de iusti. et iu. et in. c. de causis. de offi. deleg. per Cy. in.

Super titu. ff. de questionibus. Fo. xxvj.

l. j. in fi. C. de legi. et per bart. post gl. in
 l. cū proponas. C. de codicil. et in l. non
 dubito. ff. de iur. fisci. et in l. j. §. ne aut.
 ff. de scōis tabu. et pal. in l. j. C. de edi.
 diui adri. tol. et per Ange. in l. similes.
 ff. ad l. fal. et in l. omniū. C. de test. et in
 aut. de heredi. et falc. §. inordinatū. et
 in l. neq. C. de cano. largi. lib. x. et in l.
 in ciuile. ff. de legi. et habet p bald. in c.
 cum olim. de cōsue. et in l. diximus. §. si
 duas. ff. de excu. tu. et per Semi. in c. j.
 in ij. col. de iureiu. in. vj. et per Spec. in
 tit. de instru. edi. §. instrumentū. vbi s. s.
 pone pducit et per Pet. de an. in c. ca.
 16 nonū statuta. in. xliij. q. de cōsti. ¶ Et
 idē dicas si sit vnū statutū habēs plu
 ra capitula cōtraria. nā tunc statur vl
 timo capitulo fin Ange. in l. in ciuile.
 ff. de legi. per id qd no. ibi glo. qd dictū
 refert et sequitur. d. alexan. in cōsi. suo
 cccclvj. qd incip. viso et cōsiderato et.
 17 in. iij. col. in fine. ¶ Et idē etiā dicas
 in rescriptis qz vltimū derogat priori.
 c. ceterū. de rescrip. et in c. si aut. et in c.
 ex parte. et in c. plerūq. vbi per doc. de
 18 rescrip. ¶ Et idē etiā dicas in legatis
 per tex. not. in l. mella. post princi. ff. de
 ali. et ciba. lega. vbi in legato seu in pre
 statione legati attēditur vltimū tem
 pus quo testator prestabat legatū seu
 vltima pstatio quā ipse testator facie
 bat. Et adeo est hoc verū q in legatis
 vltima derogāt prioribz q etiam hoc
 habet locum in legato dotis: et sō si est
 factū legatū p dote intelligit esse reuo
 catum tale legatū per vltimū testamē
 tum: in quo factū est legatū pro eadē
 dote siue sit maioris quantitatis siue
 minoris: ita dicit pau. de cast. in l. lu.
 19 cius titius. ff. de leg. ij. ¶ Et vltra pres
 dicta pro hac regula q vltima dero
 gant prioribus dicas q talis regula
 etiā procedit in fama: qz vltima fama
 tollit priorē: ita dicit Lu. ro. in cōsi. suo
 cclij. incip. spectabiles dñi collateras
 les et. in. j. colū. allegat. l. mater. C. ne
 de sta. defun. et l. ij. ff. qd or. in bo. pos.
 seruet et. idē tenet. d. phi. in c. cū con
 20 tingat. in. ij. colū. de rescriptis. ¶ Et
 idē etiā dicas esse in opinionibz docto
 rum: qz vltima opinio censet approba

ta relictis seu relictis alijs opinionibz
 primo relatis. ita dicit glos. communiter
 approbata in l. filius §. sabinus. ff. ad
 treb. et voluit Jo. and. in. c. j. de penus.
 in. vj. nouel. et in. c. iij. de sen. exc. eo. lib.
 et bal. in aut. ex testō. in pn. C. de testa.
 et alexā. in consilio. lxxij. incip. inspecto.
 in vlti. col. in. i. vol. et in eodē vol. in pfi.
 cxxj. incip. viso pcessu. an pe. colū. et in
 pfi. lxxvj. in. iij. col. incip. in cā in. ij. pte
 pfi. et in pfi. clxij. incip. viso. et. in. j. col.
 et in pfi. cclij. incip. pclare et. in fi. j. col.
 et in pfi. cccxvj. incip. cū dicat in. ij. col.
 et Saly. in l. bona fides in fi. ff. depositi
 et phi. l. c. cano. statuta de cōsti. in vlti.
 col. de quo et per do. fran. are. in cōsi.
 suo. clxij. incip. diligēter in pn. vj. col.
 Et idē etiā dicas in subastationibz: qz
 vltimus emēs rem in subastatiōe posi
 tā liberat p mū emptorē. ita singularit
 cōsuluit bal. in quodā pfi. suo inci. qdā
 tici de arimino et. vbi dicit q quādo
 vnus pmo emit daciū positū ad incan
 tum seu ad subastationē postea vnus
 alter vltimo loco illudmet daciū emit
 in eodē incantu seu in eadē subastatio
 ne. si iste vltimo emēs aufugit: q p m
 est liberat: allegat tria iura. vj. l. si sti
 pulatus es op. ff. de fideiussor. et l. cum
 in plures. §. lege dca. ff. loc. et l. valeria
 nus. ff. de ptoz. stipula. Et idem firmat
 pau. de ca. in l. licitatio in pn. ff. de pu
 blica. vbi ipse dicit se recordari vidisse
 Bal. consulere pro hac pte in ciuitate
 Arimini dū esset papie l. bar. tenuerit
 p trariū. s. q per oblationē scōi primus
 nō sit liberat in. d. l. licitatio. in pmi
 verbis p tex. in l. sabinus. ff. de in diem
 adde. Sed bal. in. d. pfi. rñdet ad. d. l. sa
 binus. et et ad. d. l. rñdet pau. de ca. in
 d. l. licitatio. et ibi post bal. facit quādā
 distinctionem. Et vltra pau. de ca. ibi
 illud cōsi. Bal. contra Bar. in. d. l. licita
 tio. refert et sequitur. d. fran. de cre. in
 no. suo. xli. incip. tu scis et. ¶ Modo di
 ctam regulā in omnibus casibus pre
 dictis limata. vj. qd vltima derogant
 prioribus generaliter istud tamen li
 mitatur nisi vltima essent inualida vel
 minus legitima: quia tūc talia vltima
 non derogant prioribus cum nō sint in

Hypopolitus de Marfilij

cōsideratiōe: sed p nihilo reputantur
 fm pau. de ca. in. l. sancim⁹. in fi. C. de
 testa. 7. doī Phili. in. c. ex tenore. in. iij.
 col. de rescrip. 7. hī in. l. quotiēs. ff. q̄ sa
 tis dare cog. in. l. scire opz. §. iufficit. ff.
 de execu. tu. in. l. nō putauit. in. §. nō q̄
 uis. ff. de bo. pos. §. tab. 7. in. l. si accusa
 turus. ff. de adul. 7. voluit gl. in. l. si pa
 ter. C. ne de statu defun. vbi dī q̄ lit. cō
 test. nō rite facta nullū operatur effe
 ctū 7. faciunt que latissime dixi in 21. sil.
 meo. xxi. inci. ipone dñe fmonē ori meo
 22 7c. i. j. car. vltra mediū. ¶ Et aduer
 tas in q̄tū. §. dixi cir. hanc regulaz q̄
 vltima derogāt priouib⁹ in testamētis
 q̄ istud verū nisi in p̄io testamēto sit
 clā derogatoria ad posteriora testa
 mēta q̄ nō sit reuocata in vltimo testō
 q̄ hoc casu vltimū testamētū nō tollit
 primū. de quo p Jo. de ana. i. 21. lvi. in
 cip. his q̄ in facto 7c. 7. in 21. lxi. incip.
 visis 7c. i. iij. col. 7. hī p glo. 7. doc. in. c. j.
 de cōsti. in. vj. 7. per Bart. qui loquit in
 statutis in. l. oēs populi. i. iij. q. pnc. ff.
 de iusti. 7. iur. 7. ibi per Moder. et maxi
 me per. d. Joan. bapt. de sancto seueriz
 no in sua repe. 7. per. do. Alexan. in 21.
 23 cccclxix. incip. visio pūcto. ¶ Et in q̄tū
 dixi q̄ hec regula h3 locū etiā in q̄tib⁹
 intelligas hoc procedere in contractu
 nondū perfecto q̄ tunc vltima dero
 gāt priouibus. Secus aut in cōtractu
 perfecto: q̄ tunc p̄mus q̄ctus per scōm
 non mutatur nec alteratur. ita habet
 p doc. i. d. iurib⁹. §. allega. circa mate
 riā q̄ctus 7. maxie in. d. l. ij. C. qñ li. ab
 empt. disce. 7. in. l. sicut. ff. de act. 7. ob.
 24 ¶ Scias tñ q̄ vn⁹ est casus in q̄tib⁹
 in quo ē in q̄ctu p̄fecto vltia derogāt
 priouib⁹ q̄ casus est qñ facta ē emptio
 7. veditio: 7. ex oī parte p̄fectus est ip̄e
 ctus et postea dicta res vedita semel
 itez vendat. si iste scōs emptor primo
 accipiat possessionē dicte rei vedita ta
 lis scōs emptor habens possessionē di
 cte rei p̄ferit primo emptori. iste est ca
 sus no. in. l. quotiens. C. de rei vē. 7. ibi
 oēs scrib. de quo tex. locutus suz in sin
 gulari meo. lxxij. incip. volo tibi dare
 25 7c. vbi videas. ¶ Quātū autē ad il
 lud qd dixi de statuto. q̄ vltimū dero

gat priori. nota circa hoc q̄plura. Et
 primo dicas h nō pcedere vbi primū
 statutū esset spāle 7. fm esset gñale: q̄
 tūc vltimū gñale non tollit p̄mū spāle.
 ita hī per Bar. 7. alios in. d. l. oēs popu
 li. ff. de iusti. 7. iure. et in. c. generi per
 spēm de reg. iur. in. vj. cum cōcor. ibi in
 glo. allegatis. et voluit late. d. Phil. in
 c. j. in. viij. col. de rescri. vbi plura et plu
 ra allegat. et Pau. de ca. in. l. nō est du
 biū. ff. de legi. ¶ 3° scias etiā q̄ vlti
 mū statutū h3 sit posterius tñ nō tollit
 primū nisi spāliter 7. expresse faciat mē
 tionē de primo. ista est glo. sing. in cle.
 dudū. circa fi. i. h3bo pacta. extra de se
 pul. 7. sic in nō solū attēdit posteritas
 ad tollēdū priora statuta s3 ēt necesse
 est vt ip̄m vltimū spāl̄ et exp̄sse faciat
 mētionē cū clā derogatiua de p̄io sta
 tuto et illā gl. ad hoc p singulari alle
 gavit. d. Alex. i. cōsi. suo. cccclxix. incip.
 visio pūcto. i. iij. col. vbi subdit q̄ idē fir
 mauit Lu. ro. i. 2° mēto. l. si h3o. §. de viro
 i. xxiij. fal. ff. so. ma. 7. dicit q̄ ēt ad hoc
 ad ip̄e Lu. ro. alle. gl. i. c. cū nō deceat
 de ele. in. vj. Et hāc p̄tē ēt firmat f3. d.
 Alex. i. d. 21. Arch. in. c. j. d̄sti. i. vj. vbi
 dixit q̄ ad hoc vt prin. p suū pūlegiū
 vel statutū possit tollere aliud statu
 tū est necesse q̄ de eo faciat spāle et ex
 pressaz mētionē 7. dicit Arch. ita tene
 re Hof. i. c. ex tenore de rescri. p q̄b⁹ fa
 cit. l. cū aq̄liana. c. l. q̄ cū tutorib⁹. ff. de
 transf. et alia ibi allegat. d. Alexā. de q̄
 bus ibi p eū. 7. idē etiā firmat Barb. in
 cōsi. suo. inci. scripsit ecclesiastic⁹. in. j. col.
 qd cōsi. est isertū inter cōsilia do. Alex.
 in ordine meo. cccclxx. 7. ibi p hoc alle
 gat bonū tex. quē dicit melior ē de iure
 in. l. fi. C. de indi. vidui. in ver. ne tñ q̄
 dam ambiguitas simplices aios mo
 neat ēt expressim sancim⁹ legē muscel
 lā 7c. quē tex. ad hoc scōm cū reputat
 singularē Lud. ro. in repe. aut. filr. C.
 ad. l. fal. prope finē. et alia ēt adduct
 ibi ip̄e Barb. q̄ videas p te. 3° tē hāc p̄tē
 etiā expresse firmat. d. Alex. in cōsi. suo
 cccj. icup. visis dubitationib⁹ 7c. in. vj.
 q̄plura ad hoc allegat: de q̄bus ibi p
 eū et in cōsi. suo. cxxij. incip. visio p̄cessu
 7c. in vlt. col. in fi. in. v. vō. et do. Abba.

in 2fi. suo. l. j. incip. videt primo standū
 2c. i. l. j. col. v. vj. adduco theoricā bart.
 2c. 2. d. Alex. i. l. si mihi 7 tibi. §. i. legatis
 in fi. ff. de leg. j. 2 de hac materia vltra
 oēs vide. d. phi. in. c. nōnulli. in. v. 1. vj.
 27 col. de rescrip. ¶ Teneas ēt menti in
 materia ista q qn duo statuta repinn
 tur 2ia vltimū non tollit pīmū qn aliq
 sub diuisione seu distinctōe ambo iua
 ri possent 7 reduci ad cōcor. diā: ita no.
 dicit Bar. i. d. loēs populi. in. ix. col. 8f.
 circa quartū 7 ibi. d. Jo. Bap. de scō se
 uer. referēs 7 sequēs est in. vj. col. i 8fi.
 adducit rōnē 2c. allegat Bart. ad hoc
 tex. in. §. qbus. i. j. cōsti. codicis i 8fi. ni
 si aliqua sub diuisione adinuēnt. 1. l. j.
 in arg. C. de inoff. do. 7 idē firmare vī
 d. Alex. i. d. loēs populi suis additiōi
 bus ad Barto. in. in. d. versic. circa. iiii.
 28 ¶ Scias ēt aliud vcz q qn duo statu
 ta sunt 2ia vltimū tollit pīmū qn ex
 presse facit mētiōē de primo vt. s. di
 xi intellige hoc q tollit pīmū istud est
 vcz solū in illa pte vbi repit esse 2iu3
 vltimo s3 in alijs suis partib9 in qbus
 nō reperit esse 2 vltimū nō intelligitur
 esse sublatū nec ei pīudicare in aliq: s3
 remanet firmū 7 validū ita pbat text.
 multū no. in. l. vnica in 8fi. quātū in ea
 parte. C. de latina liber. tol. p quē text.
 dicit ibi Bal. nota. q clausula deroga
 toria seu renocatoria legis vel statuti
 2i3 renocat eaten9 qten9 repugnās re
 perit. 7 nō in alio 7 illū tex. ad hoc ppo
 sitū allegauit. d. Alex. in cōsi. suo. cccc
 lxi. inc. viso pūcto 2c. in. j. col. vbi etiā
 subdit q p hac pte optime facit tex. in
 cle. dudū. §. nos em. ibi inquātū pmi
 sis vel pmissor alicui 2ia 2c. de sepul.
 7 tex. in aut. de heredi. ab inte. veniē. in
 pñ. cū gl. in 2bo vacatib9. 7 hoc ēt fm
 eū tenuit Lu. ro. i cōsi. suo. lvij. inc. in
 cā vertēte inter cōitatē tortone. S3 vl
 tra. d. Alex. dico ego q istud ēt optime
 pbat tex. in. l. sancim9 i 2bo reliquā 2o
 quātitatē q intra legis terminos cōsti
 tuta est in suo robore pdurare 2c. C. de
 donatio. Et illū tex. i. d. l. vnica. C. de la
 ti. liberta. ad hoc allegauit Barb. in. c.
 j. in fi. de testamētis vide etiā p. d. phi.
 in. c. nōnulli. in. xxxij. col. 8fic. xvj. de re

scrip. Et dico etiā q p hac pte optie fa
 cit doctrina Bal. in. l. s3 7 miktes. in. §.
 quesitū. ff. de excu. tuto. vbi dicit q ille
 tex. est in ar. ad rescripta summi pōti
 ficis: q dicūt nō obstatē puilegiū: q nō
 intelligunt infringere puilegiū nisi in
 illo actu: in alijs aut ptibus ipm puile
 giū remanet firmū qd est notādū. pro
 qbus etiā optie faciūt dicta p do. phi.
 29 in. c. j. in. v. col. de 2fi. quē vide. ¶ Ul
 timo teneas mēti in hac materia vnū
 singulare 2bū. vcz q quotiēs statuta
 in codē volumine sunt 2ia nō attēdit
 prioritas vel posterioritas: s3 iudex de
 bet attēdere illud statutū qd est iusti9
 7 equius. ita singulariter dicit Bal. in
 c. cū olim post pñ. de 2sue. qd dcm pro
 no. refert 7 sequit. d. Alex. in consi. suo
 cccciij. fm ord. meū qd incipit in pñenti
 cā 2c. circa mediū 2c. p qd dcm poteris
 limitare supradcā oīaz maxime dicta
 circa statutū qd vltimū derogat prio
 ri qd est singulariter notādū. ad q etiā
 vide pau. de cast. in. l. hac cōsultissima
 in. §. at cū. C. q testa. fa. poss. Et p ista
 sit expedit9 iste. §. q gl. est clara 7 oīa
 que dixi sunt dicta a me solo: q aliq
 nō legit hunc. §. Sequit. §. in cā tribu
 torū. hyppolitus de Marsilijs vtriusq
 q iuris doc. Bononiensis 2c.

In causa tributoz

Et hoc intēdit iste. §. multū obscur9 et
 incert9 et modice vtilitatis. pro seruis
 soluit gabella qn illa solui d3 p bonis
 traductis. Et cōductor seruoꝝ negās
 eos esse seruos vt fraudet daciū repu
 blice puni9 vna cū ipsis seruis: hoc se
 cū negatibus 7 sup hoc pñt ipsi serui
 tor: queri. h. d. Casus in terminis pōt
 tribus modis figurari fm Bar. s3 ego
 figuro alr 7 iudicio meo mea figura
 tio casus magis adheret lre: attñ alie
 etiā figurationes pñt pcedere. iō dice
 bā q casus est talis. Quidā mercator
 seu negociator iuit ad nūdinās 7 noīe
 sue cōitatisemit seruos: q mercator cō
 ducēs tales suos fecit transitum cum
 ipsis suis p quādā ciuitatē in qua sol
 uebat daciū reipublice etiā p seruis
 trāseuntibus per illam ciuitatem. qui

Hypopolitus de Marfilij

mercator vt fraudaret tale daciū dici dictos seruos esse liberos ⁊ hoc ē do- lose affirmarunt ipsi serui ꝓsciꝝ huius fraudis. Ad fuit dubitatū vtrū tales serui possint torꝑri ꝓ ipm marcatoreꝝ sup hac fraude ⁊ dolo et interrogare eos an sint sui vel liberi. Rō dubitan- dū erat qꝫ nō qꝫ suus non pōt torꝑri ꝓ dñm vt vidimus. s. in pluribꝫ locis hu- ius. l. et ipse mercator vt dñs ipsoꝝ ser- uoꝝ saltem quousqꝫ eos cōsignauerit rei pu. ꝓ qꝫ emit. Atqꝫ huiꝫ dī hoc non obstat hac rōne qꝫ imo poterūt torꝑri sup ipsa fraude ꝓ ipm mercatorem eos ꝓducēte qꝫ nō hñ loco dñi sui lz eos emerit et ꝓducatur. Et hoc tāto magis ꝓ cedit qꝫ ipsi serui sunt ꝓsciꝝ et ꝓticipes huius fraudis. Et iste est casus huius. s. fm me posset tñ alijs modis figura- ri. sed hec figuratio mhi magis plz.

¶ Nota ex isto tex. qꝫ etiā ꝓ suis etiā si sint serui reipublice dꝫ solui gabella seu tributū ⁊ sic appellatiōe bonoꝝ ve- niunt sui: vt est tex. no. i. l. paulus. s. si. ⁊ ibi bar. s. de pig. de quo feci mētionē s. in. s. si seruꝫ in hac lege in primo no. Alia notabilia hic nō colligunt. Sl. sūt sunt clare. nā declarāt tex. et eiꝫ ꝓstru- etū ⁊ ꝓia gl. rñdet cuidā hñqꝫ forma- ri posset de tex. in. l. licitatio. s. fiscus. s. de pu. vbi dicit qꝫ ꝓ suis reipublice ro- manoꝝ nō soluit aliquod onus seu ali- qua gabella. sed hic dī qꝫ ē ꝫ suis rei- pu. soluit vectigal seu gabella ⁊ sic dī hñ. ergo glo. soluit qꝫ illa lex intelli- gitur de suis reip. romanoꝝ hec asit itel- ligi de seruis alterius reip. ⁊ sic nō ob- stat. Alie glo. sunt clare ⁊ nihil habēt. Ideo sequitur. s. qui questionem. hyp- politus de Marfilij Utriusqꝫ Iuris doctor minimus ⁊c.

Qui questionē. Et hoc itēdit.

Iudex vel alius cui incūbit examina- tio rei ad torturā nō oꝫ ipsaz spālī in- terrogare: sꝫ dꝫ eū gñaliter interroga- re. alꝫ ꝓfessio rei scā ad spālem interro- gationē nō valet tanqꝫ facta per sug- gestionē examinātis hoc. d. Casus. ⁊c.

¶ Ex isto tex. potest iudex maleficio- rū colligere ꝓactiā examinādi reos

accusatos vel inqꝫsitos de aliquo crīe vt nūquā eis dicat fecisti tale delictū: puta furtū vel homicidiū vel filia. sꝫ dꝫ gñ aliter eos interrogare sup delis- cto cōmisso ꝫ eos de qꝫ hñr indicia ꝫ ipsos. Et iō cōis ꝓactica latrūclator- rū est dicere ꝫ eo ipso qꝫ dꝫ examia- ri ⁊ interrogare eū si scit cām sue deten- tiōis. Itē si intellexit aliqꝫ delictū cō- missū esse in tali loco vel in tali domo vel in tali psona ⁊ successine eū gñalr- examinare vsqꝫ ad ꝓfectā examinatiō- nē. Et si ipse ꝓsisteret in negatione pōt postea ipse iudex dicere. sꝫ quō nescis qꝫ ego habeo talia indicia ꝫ te: de qꝫ accipias copīā: ⁊ habeas terminū triū dieꝫ ad illa purgāda. alꝫ illa purga- bis cum tortura. quia copia sibi data ⁊ termino elapso pōt torqueri ⁊ spālī interrogari de delicto ⁊ ista est ꝓacti- ca quā seruant periti iudices malefi- ciorū in examinatione reoꝝ. ¶ Et ꝫ istis faciunt optime que habent ꝫ do- ctiores in. l. iubemus. C. de testa. vbi di- cunt qꝫ notarius cōficiens testamētū alicuiꝫ dꝫ tacere ⁊ non interrogare te- statorem: an faciet talem heredē suū: qꝫ testatores infirmi interrogati ab ali- quo de aliquare facile oibus annuūt. sed debent permitttere qꝫ ipse testator absqꝫ aliqua interrogatiōe expꝫmat voluntatem suā ⁊ illam postea scribat ipse notarius. alias vel nō valeret ipm testamētū fm doc. in. d. l. iubemꝫ. de quo etiā ꝫ pau. de ca. in. l. hac ꝫsultissi- ma. s. at cum humana. C. qꝫ testa. fa- ce- re pos. ⁊ latius ꝫ. d. Alex. in. d. l. iubemꝫ ⁊ dixi satis ample in. l. ij. s. de testi. i. ij. car. vbi vide. ¶ Ulterius opponit hic Bar. post gl. dī hic qꝫ seruus tortus nō debet spālī de aliquo interrogari: sed generalr tñ. sed contra de. s. j. ꝫ primo vbi dī qꝫ seruus pōt interrogari de se. Soluit Bar. distinguēdo hoc modo vi- delꝫ qꝫ aut sumꝫ in inqꝫsitione generali qꝫ cōstat homicidiū esse commissum sed nescit a quo: ⁊ tunc ipse reus debꝫ gñalr interrogari vt hic. Aut sit inqꝫ- sio seu accusatio spālī ꝫ aliquē: tñc ipse reus pōt spālīus interrogari de se vel de alio. ⁊ hoc casu hꝫ locū. s. j. ꝫ ꝫrie:

ita soluit Bar. hoc q̄d h̄ic ex qua so.
colligit q̄ tex. n̄r loquit̄ in inq̄sitione ge
nerali. ¶ Opponit postea ipse Bar. q̄
p̄dicta dicēs sed q̄n fit inq̄sitiō ḡnalis
q̄uo p̄t fieri tortura q̄ aliq̄e cū q̄ nul
lus appareāt indicia. Et nemo p̄t de
iure torqueri nisi q̄ eū adsint indicia vt
h̄r in hac. l. in p̄n. r̄ndet Bar. dicēs q̄ in
inq̄sitione ḡnali d̄z p̄r cōstare malefi
ciū esse cōmissum vt h̄r in. l. si is q̄. §. si
tu ticiū. §. de furtis et in. l. j. §. itē illud.
ff. ad filla. Itē etiā dicunt esse aliq̄ in
dicia q̄ testes q̄ debeant hoc scire: vel
q̄ ipsi vacillent: vel q̄ aliq̄ d̄nt ipsos in
terfuisse. vt h̄r in. l. ex libero. in p̄n. et i. l.
vnus in. §. teste. j. eo. Et subdit q̄ non
obst. §. j. §. in hac. l. q̄ loquit̄ in accus.
¶ Subdit postea
ipse Bar. q̄ q̄n torquent testes q̄ certā
personā l̄z de illa debeant interrogari
t̄n de alijs circūstantijs nō debēt iter
rogari: vt v̄tputa iterrogādo eos si ti
cius interfecit seium nō t̄n debēt inter
rogari noiātim de mō interficiēdi v̄z
si interfecit sic vel sic: sed b̄n p̄nt iterro
gari qual̄ fecit et q̄n et in q̄ parte cor
poris pcussit et filla. Que oīa t̄n proce
dūt et habēt locuz in illis testib⁹ q̄ exa
minant p̄ torturā. S̄z in illis q̄ exami
nātur sine tortura limitate examinan
tur sup articulis seu capitulis et super
interrogatorijs p̄tiū vt h̄r in. c. p̄ntiuz.
extra de testi. ita residet h̄ic Bar. circa
predicta. Alia nō sunt dicēda i hoc. §.
iō sequit̄. §. diuus adrianus hypp. et c.
§. diuus adrianus
Et hoc intēdit. Seru⁹ torquēdus p̄t
de se interrogari et si plus dicit q̄ fue
rit interrogat⁹ eius dcm̄ facit indicīū
cōtra eū de ipso maleficio. h̄. d. vsq̄ ad
§. questionē et c. Casus et c. ¶ Nota
ex isto tex. q̄ seruus in tortura exami
nandus p̄t de se interrogari: et confes
sio sua p̄iudicat sibi et d̄no. vt dixi. §.
in hac. l. in. §. si seru⁹. in p̄m. p̄t etiam
q̄nq̄ interrogari de alijs vt q̄n sum⁹
in delictis in q̄bus q̄s p̄t interrogari
de cōfocijs de quo dixi. §. in hac. l. i. §.
diuus antonin⁹. ¶ Nota etiā ex isto
tex. in verbo reifueris indicium et c. q̄ si

reus dum torquetur dicit v̄ltra illud
q̄d interrogat⁹. q̄ tale eius dictuz facit
indicium de ipsa re: seu de ipso malefi
cio p̄tra ipsū reuz: adeo q̄ ex tali di
cto poterit si fuata sint scrūdāda poni
iter ad torturā ita p̄bat h̄ic. ¶ Sed cō
tra istum tex. opponit bar. in. d. l. si q̄s
libertatē in si. §. de peti. heredi. et de. l.
si duo patroni. §. ij. §. de iureiur. et de. l.
momētance. C. qui legi. p̄so. in quibus
iuribus habet q̄ ille q̄ examinat non
debet interrogari extra articulum su
per quo examinat: et p̄n̄ r̄nsio sua ex
tra articulū nō valet h̄ic aut d̄z p̄sum
ergo super quo bar. dicit q̄ q̄n testis q̄
examinat sup aliquo et v̄ltra interro
gationē sibi factam aliq̄ dicit penitus
extranea et ad cām nō faciētia et tūc ta
le ei⁹ dictū nō valet v̄ltra interrogatio
nē. S̄z si dicit aliq̄ extra articulū vel v̄l
tra iterrogationē q̄ t̄n faciant ad cām
valent si ipse iurauit dicere veritatem
super tota cā. sec⁹ aut si nō iurauit dis
cere veritatē sup tota cā: q̄ non valet
tūc illd q̄d dixit v̄ltra articuluz et v̄ltra
interrogationē licet faciat ad causam
q̄ super illo deponit nō iurat⁹ et sic nō
valet: vt h̄r in. l. iurisiurā. C. de testi. cū
multis si. et h̄r in. c. p̄terea extra de te
stibus cum si. et ita etiā dicit ipse bar.
circa hoc in. d. l. si duo patroni. §. ij. §.
de iureiurando. et in. d. l. si quis liberta
tem in antepe. colū. et in. d. l. momenta
nec. C. qui legi. p̄so. et voluit Spec. et
Jo. an. in titu. de teste. §. j. versi. q̄d er
go si capitula. et. h̄. p̄cedenti. et p̄ distin
ctione bar. facit optime tex. i. c. de testi
bus extra de testib⁹. vbi h̄ic partē ap
probat. Jo. an. de quo etiā p̄. d. alex. in
d. l. si duo patroni. in. d. §. idem iulia
nus. §. de iureiurādo. et p̄ bar. in. l. si q̄s
legatū circa si. ff. de fal. et per bal. in. l.
peremptorias. C. sniam rescin. nō pos.
et in. l. nō nudis. C. de p̄bat. et p̄ Bart. et
alios in. l. lucius. supra de infamibus.
¶ Sed l̄z hec oppo. seu distinctio bar.
sequatur a p̄ pluribus att̄n illa mihi
nō pl̄z in ea pte in qua dicit q̄ si testis
dicit aliqua extra articulū que t̄n fas
ciant ad cām nō valēt si nō iurauit di
scere veritatē sup tota cā q̄ al̄s respiret

Hypopolitus de Harfilijs.

illud deponere nō iuratus. Sz p̄mo illa talia dicta testis facientia ad cām valeāt lz sint extra articulū etiā posita q̄ iurauerit dicere veritatē sup̄ tota causa moueor. Nā dici nō pōt q̄ talia faciētia ad ipsam cām lz sint extra articulū nō dicāt connera ipsi z etiā ipsi articulo z hoc satis p̄z ad sensum cuiuslibet recte sentiētis: sed hac ratiōe ita d̄z valere illud q̄ dixit ipse testis extra articulū dum nō faciat ad cām si cut illud qd̄ ipse dicit circa ipm articulum nec casu illud qd̄ deposuit extra articulū nō dicat deposuisse nō iurat?

4 ¶ Et horū rō est q̄ cōnexa sunt vt dixi et cōnexorū idē est iudiciū. l. pinde. si seruū. ff. ad. l. acqui. vbi si tu occidis si seruū meū qnē alteri tradere obligatus erā sub pena teneris nō solū ad estimationē serui sed etiā ad penā tanq̄ dependentē z cōnexū fa. it. tex. in. l. eū actū. ff. de nego. gestis. p̄batur etiā hoc in. l. lucius. §. paul⁹ rñdit. ff. de ad. mīnistrā. tut. vbi habet q̄ qñ fideiussoz obligat p̄ certa ad mīnistrātionē alius cuius similr censet obligatus p̄ omni actu cōnexo ad illā ad mīnistrātionē z illū tex. ibi ad hoc nō. Ja. de are. z bar. probat etiā in. l. nō quasi. §. j. ff. rē pup. sal. forte. vbi p̄ illū tex. dicit Bar. q̄ si tutor quedā negocia pupuli gessit z quedā nō: q̄ tñ pro nō gessis etiā tenet ex stipulatione interposita rē pupilli sal. fore. z hoc p̄pter cōnexitatem hoc etiā p̄bat glo. in. l. diuus. ff. de ad. mīni. tut. vbi tex. dicit q̄ de gestis post pupillare etatē vnus tutorū nō cōuenit p̄ facto alterius z insolidū sed solū p̄ eo qd̄ gessit z glo. ibi hoc limitat nī si gesta post pubertatē essent connera gestis tpe pubertatis. nā in illis quilibet cōuenit insolidū. p̄bat etiā hoc i. l. quid ergo. §. sufficit. ff. de cōtrario idi. tut. z ibi colligit hoc Bal. s. q̄ cōnexoz idē est iudiciū ad idē tex. in. c. q̄to. de iudeis. z hf p. d. Abb. i. c. p̄terea. d. offi. deleg. z in. c. trāslato de cōstitn. z in. l. ij. §. de iur. om. iudic. z in. l. oratio. §. de spōsal. z in. l. literas de iura. calū. z ibi glo. z volūt moder. in. l. si de certa. C. d. trāsfact. z Jo. de ana. in. c. lz el. j. in. fi. de

simo. Cū ergo dicta a teste extra articulū q̄ faciūt ad cām sint cōnexa z dependentia a dicto. §. articulo ergo nō poterūt dici esse deposita absq̄ iuramēto. Et maxime in tali dicto testis iurati q̄ iuramentū cōprehendit cōnexa et dependētia. ¶ Et ideo dicit singulariter Bal. in. l. pemptorias añ fin. C. sentētia rescī. nō pos. q̄ si testes fuerūt inducti sup̄ mutuo et sup̄ articulo mutui z facto testimonio sup̄ tali mutuo addiderūt postea q̄ etiā ipsi inter fuerunt qñ ipse mutuanus fecit pactū de nō petendo: q̄ hoc casu probat etiā pactū de nō petendo. z dicit q̄ hoc voluit Inno. in. cap. pastoralis de excep.

6 ¶ Et facit dictū Bald. in. l. ordinarij C. de rei vendi. vbi dicit q̄ si quis dicit cōtractū esse vsurariū vel simulatū z ideo petijt ab ep̄o se absolui a iuramēto sup̄ eo interposito q̄ post talē absolutionē nō poterit corā iudice agere d̄ vsuris vel de ipsa simulatione sz poterit agere corā ep̄o tñ p̄pter cōnexitatem quā habet cū ipso iuramēto: qd̄ dictū refert z sequit. d. Alex. in. consi. suo cxxvj. incipi. circa primum in vlti. colū. post me. in. ij. vol. ¶ Et ad p̄dicta etiā optime facit notabile p̄bū p̄e. de anc. in. consi. suo. xxx. vbi dixit qd̄ p̄curator apponēs manus ad connera nō dato nō dicat excedere fines mādati. idē tex. nct Pau. de cast. in. cōsi. xxvij. qd̄ incip. viso pacto. Et hac doctrinam refert et approbat. d. phi. in. c. trāslato. in. iij. col. de cōsti. vbi subdit idē esse in delegato ad qd̄ allegat gl. j. i. c. lz ergo. vij. q. j. Et idē dicit esse i arbitro fm Inno. in. c. cum dilectus de arbi. ¶ Et facit etiā qd̄ voluit Bald. in. c. trāslato. d. cōsti. vbi post multa dixit q̄ vendita vacca venit vitulus qui est in corpe: z etiā vitulus nat⁹ q̄ nōdū pascit herbis. et facit tex. i. l. sed addes. §. si q̄s mulierē vehēdā. ff. loca. z faciūt dicta per eūdē in. c. j. de capi. q̄ curiā vē. Et faciūt dicta p̄ Jo. de imo. in. c. cū. x. i. xvij. col. de cōsti. vbi dicit q̄ p̄ collationē p̄bēde cōsuecte cōferri canonico cōferat canonizat⁹ nō q̄ sit assessoriū sz rōne cōnexitatis. Et faciūt alia notabilia dicta re

lata a do. phi. in. d. c. trāflato de cōsti. l. iij. co. 7 p eū in. c. cām q̄ de re iudi. in ij. 7 iij. col. et que dicit. d. ffrā. arc. i. p̄si. p̄xi. incip. diligēter in. iij. car. 7 Jo. de imo. in cōsi. cxxix. incip. p̄fat⁹ simus 9 7c. in. ij. col. ¶ Et adduci pōt qđ voluit fede. de senis. in cōsi. suo. iij. icipi. q̄. talis est 7c. in fi. vbi dicit q̄ cōmissio facta alicui de absoluēdo plures excōi catos expirat morte p̄mittēns quo ad nō absolutos l̄ cepta sit in aliquibus absolutio: qđ tñ fallit fm eū ibi nisi negotiū oīm q̄ debuerint absolui sit con nexū: q̄ tūc nō d̄ expirata. qđ dictum pro notabili refert 7 sequit do. phi. in in. c. qm̄. in. iij. col. de rescri. Et facit gl. in. c. q̄ in tñ. extra de p̄bē. que exten dit disp̄sationē ad cōnexa. ¶ Et fa cit etiā. nam trāfactio sup sorte opera tur etiā super pena tāq̄ super cōnexo. fm pau. de ca. 7 do. Alex. in. l. ij. in p̄i. per illū tex. ff. si quis cautio. Et illō di ctū refert 7 sequit. d. phi. in. c. sup lite ris. in. xij. de col. rescrip. vbi etiā di cit q̄ iurisditio sup p̄ncipali exercet̄ 7 extendit̄ ad cōnexa ad qđ allegat glo. in. c. accusatus. in vbo indicari. de hez re. in. vj. quā allegant ad hoc Ange. et Jo. de imo. 7 d. Alex. in. l. qui rome i. s. duo fratres. de v̄b. ob. et allegat etiā tex. in de. ij. in verbo eas quoquo mo do tāgētib⁹. de iudi. ¶ Et subdit etiā ipse. d. phi. in. d. c. sup l̄ris. q̄ liberatio sup p̄ncipali extendit̄ ad dependen tia 7 cōnexa etiā nō expressa: ad qđ al legat Bar. in. l. aurch⁹. s. gayus. i. vj. 2 q. s. de libe. lega. 7 alia plura adducit ad propositū ibi. domi. phi. que breui tatis cā nō refero. ¶ Et faciūt etiam dicta p. d. ffrā. de arc. in cōsi. suo. rxi. incip. diligēter 7c. i. xij. col. i. v̄si. his bre uiter. 7 p Jo. de imo. i. p̄si. suo. cxxix. in cip. p̄fat⁹ in. ij. col. 7c. et faciunt q̄ d̄ xi post modernos in. l. si pcurator. c. d p̄cu. Et sic mihi v̄ q̄ ista distinctio bar. non sit vera in illa parte i qua vult q̄ testis dicat aliqua extra articulū. que etiā faciāt ad cām q̄ nō valeat q̄ sup illo nō est iuratus 7c. nisi iurauerit di cere veritatez sup tota cā: q̄ imo talia dicta sua valebūt etiā si nō iurauit su

per tota cā tāq̄ cōnexa 7 depēdētia p̄ dicta q̄ oia tene mēti ad p̄dicta tāq̄ noua. Alia nō sunt i isto. s. iō sequit. s. quillioni. hyppo de Mar. 3. U. do. 7c. **Questioni.** Et hoc itēdit. Confessione fa cte in tormētis semp nō credit̄ propter causas in tex. hic positas. hoc dicit. Ca sus 7c. ¶ Nota dictū in sumuario q̄ cōfessione facte in tormentis semp non credit̄. Et ego dico fortius q̄ p̄fessionē facte spōte vel i tormēt⁹ nūq̄ credit̄ ni si p̄currāt ea q̄ late dixi in hac. l. in p̄i. ad q̄ me remitto. ¶ Cōtra hūc tex. op. Bar. dicēs q̄ confessio facta p̄ tormen ta est fragilis. s. p̄tra: imo p̄fessio q̄ h̄ per tormēta validior est alijs p̄fessio nib⁹ vt habet̄ in auct. de testi. s. j. 7 no. in. l. cum p̄batio. s. j. de probat. Quare propter Bar. in hoc dicit q̄ tres sūt ca sus. Primus est qñ q̄s torquet̄ i se tñ et tunc validior est confessio facta sine tormētis q̄ cū tormētis vt in. s. diuus s. prime 7 hic: 7 i. s. si quis vltro. j. eo. Qñq̄ q̄s tñ de alio it̄rogat̄ 7 tūc est validior cōfessio cū tormētis: vt i. d. s. j. in auct. de testi. 7 in. d. l. cum probatio. Qñq̄ quis it̄rogat̄ seu torquet̄ in se 7 in alium simul tūc debilior est cō fessio cum tormentis q̄ sine ita residet Bart. hic vellē tñ q̄ ipse Bar. assignat set rōnez diuersitatis inter hos casus quare cōfessio cū tormētis vel sine est validior magis in vno casu q̄ in alio q̄ ego nō vīdeo aliquā causam diuer sitatis. ¶ Ulterius pro limitatione istius tex. scias q̄ cōfessio facta in tor mētis semp nō p̄bat nec nocet confitēs ti. hoc tñ fallit nisi super dicta cōfessio ne p̄cesserit bina confessio: vna ex̄ta indicialis: alia iudicialis cū tortura. nam cōcurrente tali p̄fessione bina va lebit cōfessio facta in tortura nō obf̄ te ratione istius tex. ita p̄bat glo. sin gularis in. l. capite. v. s. de adul. quaz glo. ibi summe no. d. Alexā. i apostilla ad Bar. 7 eā etiā ad hoc allegat ip̄e. d. Alex. in. l. cū scim⁹. i. vl. apostilla. C. de agr. 7 cēsi. et hui⁹ gl. rō ē ip̄a geminatio p̄fessiois q̄ opat̄ hoc. Et ista doctrina hui⁹ gl. pōt inuari 7 corroborari pluri

Hypopolitus de Marfilis

bus inribus et doctrinis. et primo p di
cta glo. adduci pōt tex. gl. et Bart. in. l.
cū scimus. C. de agri. et censu. l. xj. vbi
dicit Bar. post prin. qd p illū tex. et glo.
possunt limitari oia iura dicētia qd
ba enūciatina nō inducūt dispositio
nē. et etiā talia verba in cōtractib⁹ p
lata nō sunt obligatoria: nā hoc est ve
rū nisi bina confessio emanauerit vna
post aliā. Et subdit ibi Bar. in finalib⁹
verbis qd cōfessio facta nō in figura in
dicij l3 nō p̄iudicet tñ si bis emana
ret forte ita p̄iudicaret sicut illa que
est facta in figura iudicij. Et idē dicit
Lud. ro. in cōs. cxc. incip. in casu ppo
site. Et pnt etiam alia adduci p dicta
glo. et nedū ad ppositū dicte glo. et do
ctrine adducere statui. ¶ Sed etia3
pro plena doctrina materie gemina
tiōis ad quā poteris qñ tibi ptingerit
hic recurrere. Et idē dico qd p dicta glo.
et doctrina etiā adduci pōt qd voluit
Abb. in. c. si cautio. de fide iustu. vbi di
cit qd l3 exceptio nō numerate pecunie
possit opponi supra biēniū iuxta ea q
hñt in. l. in cōtractib⁹ in prin. C. de nō
nume. pecu. attñ nō poterit opponi ta
lis exceptio si p̄fessio de recepto fuit ge
minata. ad qd allegat no. p glo. in. d. l.
cū scimus. itē adde no. verbū Cy. i. l. j.
C. de cōfess. vbi dicit qd l3 cōfessio facta
extra iudiciū nō p̄lit ad actionē s3 ad
p̄bationē vt hñt in. l. j. in fi. C. de positi.
tñ fallit nisi talis cōfessio sit geminata
qz tūc cū equipare cōfessionē facit in
iudicio vt in. d. l. cū scimus prodest ad
actionē. et allegat glo. in. l. sed et si pos
fessoriu. q̄ ita si iurauero. ff. de iureiu.
facit etiā. nā ex pacto nudo gemina
to p̄it actio. ita dicit Ang. et Sal. i. l. j.
petens. C. de pac. ¶ Et faciunt dicta
p̄scribētes in. s. de cōstitutis isti. de act.
Et adduci etiā pōt not. verbū Bald. in
l. nec dānosa. C. de p̄ci. ipe. offe. vbi di
cit qd geminatio rescriptoꝝ operatur
clausulā motu p̄prio. Et facit glo. no.
in. s. criminis. xxv. di. qd dicit qd p̄ctm ve
niale geminatū efficit nuptiale. ¶ Et
facit etiā no. gl. in de. d. de ap. qd voluit
qd l3 index possit ad libitum reuocare
nā interlocutoria. l. q. iussit. de reiu. et

in. l. index postea qd eo. tñ. tñ hoc fallit
in interlocutoria geminata. ¶ Et ad
duci pōt no. vbi Bal. i. l. j. C. de resc.
vēdi. vbi dicit qd si in vēditione bis di
cat et si talis res vendita plus v3 illud
plus donat ipse vēditor emptori tūc q
talisa vba cessat remediū. d. l. j. secus si
dicta vba seniel tñ dicant in ipsa vē
ditiōe qz tūc nō cessat dictū remediū.
et dicit gl. in vbi. reiterato. in. c. qd ira
tus. ij. q. iij. qd reiteratio seu gemina
tio p̄supponit deliberationē. ¶ Et di
cit notāter Bal. i. p̄hemio. ff. i. fi. prin. q
l3 ista vba. quē haberi p̄cine. ip̄ortent
fictionē: vt p Bar. i. l. si is qd p̄emptore
ff. de vsucap. tñ fallit nisi dicat. si et ha
beat. nā ista geminatio ip̄ortat verita
tē p qd facit tex. in. l. j. i. s. furiosus. ff. de
iure codic. i. vbo p oia et i oib⁹. quē tex.
allegat p singulari Ange. in. l. in nego
cijs. ff. de re iudi. ¶ Et facit qd voluit
Bal. in. c. si. de offi. deleg. vbi dicit qd si
papa cōmittit cām vni dicendo tu co
gnoscas qd hoc casu dē esse electa indu
stria p̄sone adeo qd talis delegatus nō
poterit talē cām subdelegare etiā fide
sui natura cēt subdelegabit in iuxta ea
q habent in. l. ab idice. s. d. idi. ¶ Et fa
cit qd voluit. d. An. i. c. qd i ecclesiariū in
pe. col. de p̄sti. vbi dicit qd geminatio re
scripti h3 vi cle nō obstāte et vi cle ex cer
ta scia: et adduci pōt etiā qd voluerūt
Bar. et Bal. i. l. j. C. de epi. audi. vbi di
cūt qd bis carcerat⁹ p̄eodē delicto am
pli⁹ nō relaxat etiā si ex aliq̄ p̄stitutiōe
carcerat⁹ deberet relaxari. ¶ Et facit
qd voluit Ang. i. l. fi. C. ad. l. fal. vbi di
cit qd geminata obligatio naturalis pa
rit actionē. Et facit et. nā geminatio vbi
futura t̄pis ip̄ortat canonē late snie
et nō ferende vtputa si dicat irritet vel
casset et irritet. ita dicit Bal. i. ti. de pa
ce cōstā. i. s. p̄uilegia oia. ¶ Et facit
nota. vbi ip̄etratio legitimatiōis in q
solū dictū est quē natū ex adulterio nō
t3 si ipse legitimādu fuisse natus ex
adulterio geminato. l. ex duob⁹ cōsu
gatis fm Oldr. in cōs. suo. viij. qd etiā
voluit Jo. an. i. addi. Spe. in rub. qd filij
sint legi. et Bal. i. l. cām quā. C. de fidei
cō. et voluit. d. Phi. i. c. postulasti. i. iij.

col. de rescrip. 2 in. d. c. si cautio. de fide
instru. in. xij. col. vbi plura de supradiz
ctis posuit. Et ibi etiā dicit q qñq tñ
opat geminat⁹ cōsensus quantū iura
mētū qd dicit pbari in. c. cū contingat
et ibi. d. Abb. de iureiu. iuncta auf. si a
me. C. ad velle. vbi in alienatione fun
di dotalis tñ operat⁹ geminatus con
sensus qui solus nō sufficeret q̄tum si
esset iurat⁹. 2 subdit q idē. pbat ex gl.
pe. in. c. ex rescripto. de iureiu. iūcta. l.
si mulier. C. ad velle. vbi sicut cessat ex
ceptio velleiani vbi est iuramētum ita
vbi est cōsensus geminat⁹. Et subdit. d.
12 Phil. in. c. si cautio q rō predictoz est
qz geminatio arguit magnā infirmita
tē animi 2 ppositi. Et hinc est q l3 he
reticus paratus corrigi nō tradat⁹ cus
rie seculari. c. pe. s. si qs extra de here
ticis. tñ si geminata vice cecidit nō au
ditur de correctione. c. sup eo. 2. c. accu
satus. de here. in. vj. ¶ Et facit nā l3
nullo iure caueat q decretū bis inter
ponat tñ optima cautela est q bis in
terponat fm Bald. in. l. magis puto. s.
ne passim. ff. de reb⁹ cor. Et facit dictū
Bal. in tract. scismatis in. xvij. col. vbi
inquit qd q bis aliqd fecit nō pōt 2tra
illud opponere qz vbi interuenit gemi
natio ibi presumitur plena delibera
tio. allegat text. in. auf. vt nulli iudicuz
13 s. 2 hoc nō iubemus. ¶ Et facit glo.
in verbo reiterato in. c. si quis irat⁹. ij.
q. iij. quā. s. allegau. S3 vltra. d. Phi.
in. d. c. si cautio. adduci pōt qd voluit
Lud. ro. in cōsi. suo. cclij. incip. qrit p̄
mo 2c. in. c. colū. vbi dicit q geminatio
more tollit purgationē ipsius more et
dicit de hoc fore casuz no. in. l. traiceti
ce. in. s. de illo iūcto s. si. cinsdē. s. ff. de
actio. 2 obl. et idē etiā pbat tex. in. l. si
insulā. ff. de s. ob. vbi p3 morā dupli
catā p lapsum termini 2 p litis cōfess.
excludere facultatē purgatiōis. faciūt
etiā notab. sba Lu. ro. i. s. si. suo. cccvj.
incip. in hac cā 2c. in. ij. col. vbi dicit qd
p̄fessio geminata nō est reuocabilis p̄
textu erroris vel falsitatis. allegat ad
hoc casum i. l. j. C. de plus peti. subdit
etiā q cōfessio facta post terminū deli
beratū p̄textu erroris nō pōt reuocari

allegat glo. in. c. ex lris. de dinor. quas
sequit Arch. in. c. si. de iureiu. in. vj. 2 in
14 c. j. de accus. eo. lib. ¶ Et faciūt optime
dicta p. d. Alex. in cōsi. cccvj. incip. nec
arguedi 2c. in. vj. col. in. ij. vol. 2 p. d.
And. barb. in cōsi. suo. xxxvj. incip. vi
so pūcto 2c. in. ij. col. in. ij. vol. 2 ibidē
in cōsi. lxxxvj. i. ip. in cōtingētia 2c. i. ij.
car. 2 faciūt dicta p moder. in. l. j. in. s.
hec aut. ff. q quisq iuris. 2 dicta p me
in cōsi. meo. xij. incip. in cā vertente 2c.
in. ij. car. Tene mēti predicta ad ppo
sitū. d. gl. l. capite onto. et ad materiā
15 geminatiōis. ¶ Nō redeūdo ad tex.
nostrū dico vñ qd nūq̄ exeat. mētem
tuā tāq̄ singulare et precipuū videli
cet qd hic in tex. nostro q nō semper
est standū cōfessionī facte in tormētis.
Tu dicas q inter alios casus in quib⁹
non statur confessionī facte in tormen
tis est vnus casus nota. qui nedū ha
bet locum in cōfessione facta sine tor
mētis. qui casus est quādo reus confis
tetur vel in tormētis vel sine sub pro
missione indulgentie seu gr̄e sibi fide
vtputa si iudex dicit ipsi reo in tortura
vel extra torturam confitearis delictū
quia promitto tibi indulgere et tibi fa
cere gratiā ita singulariter 2 mirabili
ter dicit Joā. de imo. in cōsi. suo. cix. in
cip. visa inquisitione 2c. et mouetur ad
hoc dicendū per id qd legi 2 not. in. c.
sane. de renū. et per id quod not. glo. l.
item si p̄cedo. s. si. ff. loca. pro quo etia
facit fm eum qz sicut iuramentū p do
lum extortum nō debet nocere iuran
ti vt habet in. c. cum contingat de iure
iu. et in. c. quāuis de pac. in. vj. ita ea
dē rōne cōfessio dolo extorta nō debet
nocere cōfitei. ar. Lillud. ff. ad. l. acq. 2
c. ij. de transla. prela. Et satis videt di
cta cōfessio iuris presumptione fuisse
p dolum extorta ex quo p̄suasuz sibi fuit
q si p̄fiteret fieret sibi gr̄a 2 liberaret⁹
qd taliter nō poterat liberari a carceri
bus 2 ductus persuasionib⁹ predictis
fuit confessus cū ante negaret ex quo
postea non fit sibi gratia per predicta
iura: tene mēti qz est dictū sing. et au
reuz de q dixi in sing. meo. ccj. incl. in
cōfessuz. 2c. nec memini me hoc dictū

Hypopolitus de Marsiliis

alibi vidisse. Et per ista sunt expedita
 textualia oia: glo. similiter sunt clare.
 prime em opponitur di: in isto tex. q co
 fessionem facit in tormentis non semp est
 16 standu. ¶ Sed ptra de tex. in. l. edictu
 j. eo. vbi hf q imo standu est talib co
 fessionibus. So. glo. dicēs. q illa. l. in
 telligitur fm ista videlz q nō semp et
 in illo casu statat confessioni nisi alia co
 currant de quibus hic r. s. in hac. l. in
 prin. glo. predicta allegat p hoc. S. l. ij.
 C. quoz appel. vbi. hf q confessus i tor
 mentis vel formidine tormentoz au
 dit appellans q secus est vbi sponte co
 17 fessus est. ¶ Et Glossa scda clara est r ex
 positiva r no. q ex varijs causis quis
 format suā opinionē illā mutat ad qd
 allegat bonu tex. in. l. q poterat. s. ad
 3 treb. vbi est bonu tex. ad hoc r allegat
 etiā alia iura de qb. j. Et sic iste tex. et
 gl. optie allegari pnt ad illud Quidij
 v3. Nille hoiz spēs r rex discolor vsus
 Uelle suū cuiqz est nec voto viuit vno
 r. c. Sedq mō. S. pterea. hyp. d. mar. r. c.
Preterea Et hoc itēdit. Nō
 pitali etiam cu3 tortura q secus est in
 inimico leuis inimicitie. h. d. vsq ad. S.
 1 cum qd casus r. c. ¶ Nota ex hoc tex.
 q non statat dicto inimici q inimici
 facile mentiuntur facit tex. in. c. repe
 latur r in. c. cum. p. r in. c. cu3 oporteat
 r in. c. minimus. de accus. r habetur in
 c. si testes. iij. r in. l. liberi. C. de inoffi.
 testa. r in. aut. si ho dicatur. C. de testi. r
 in. S. si vero dicatur in. aut. de testi. r in
 l. testiu. vbi Bar. r doc. s. de testi. cū si.
 2 ¶ Et istum text. r similes amplia. q
 adeo est phibitus inimicus testificari
 cōtra inimicu q et in enozmib crimini
 bus vt est in crimie lese maiestatis here
 sis simonie r similibus r phibit⁹ tex. est
 quē ad hoc doc. cōiter allegāt p sing.
 in. c. p tuas. de symo. r hoc voluit bar.
 in. l. i qonibus. ff. ad. l. iul. ma. r Spe. i
 ti. de accu. i. S. j. i fi. xbis. r Lu. ro. i. l. si
 vero. in. S. de viro. in. xxi. col. h. qntade
 cima r. c. ff. so. ma. de quo et. p. d. Abb. i
 c. inquisitionis. S. iij. extra de accu. r per
 Bal. in. l. in his. S. j. in fi. ff. so. ma. Et l3
 doc. reputet illu tex. d. c. p tuas. singla

re tñ ego dico q nō est sing. qz sills est
 tex. quē ibi pōderat Ab. i. c. cū. p. extra
 de accu. q pbat q etiā in criminib⁹ ex
 ceptis inimic⁹ nō admittit cōtra inimi
 cū: q etiā voluit Barb. ibi et Ange. i. l.
 qui accusare. ff. d. accu. vbi allegat. ad
 hoc Spe. i. ti. de accusa. S. j. de quo etiā
 p Bal. in. l. p. escriptione. i. ix. col. v. r si.
 tertiū exēplū. C. si cōtra ius vel vti. pu.
 pro quo faciūt dicta p Ange. de are. in
 in trac. maleficioz in xv. nec nō ad qz
 relā. in ver. xx. vbi dicit q inimicus nō
 admittit ad accusandū r ibi. d. Ange.
 in addi. dicit hoc esse verū etiam i cris
 mine lese maiestatis et in alijs crimini
 bus exceptis. ad qd allegat Spe. in ti.
 tu. de accu. in. l. parte i. S. j. ver. fi. in fi.
 et alia de quib⁹ ibi p eū. ¶ Amplia
 etiā hac regu. et hūc tex. q adeo est p
 hbitus inimicus ad testificandū q hoc
 nō solū habet locū in inimico ex: aio sz
 etiā in inimico presunto fm Inno. in
 c. cū. i. r a. in fi. de re iudi. vbi dicit q il
 le apud quē est cā inimicitie cōtra illū
 cōtra quē pducit l3 ipse cōtra quē pro
 ducitur nesciat cām illā vtputa titi⁹
 accusauit semp: oniu de aliquo crimine:
 ne: certe licet semp: onius nesciat se ac
 cusatum esse ab eo attamē nō poterit
 cōtra eū esse testis nō obstat ignozas
 tia sua qz tamē subest causa inimicitie
 ita etiā sing. dixit Barto. in. l. j. in fi. s.
 de his quibus vt indig. r Bal. referēs
 Inno. in. l. p. escriptione. in antepe. col.
 C. si cōtra ius vel vti. pu. r in. d. aut. si
 dicat in. vl. col. r in cōsi. suo. cccv. incip.
 presupposito statu. in. i. col. in. iij. vol.
 et Abbas. in. d. c. repellatur. et in. d. c.
 cū oporteat r Lud. ro. i. l. j. S. d. rescrip.
 in prin. ff. ad silla. r in rub. ff. de arbi. in
 ix. col. ver. scias tamē. r. d. Phil. i. d. c.
 cū oporteat in. vij. col. circa fi. r. d. Ale
 xā. in cōsi. suo. cccclxxiij. incip. visa inq
 sitiōe. in vlti. col. in fi. r in cōsi. suo. r. c.
 incip. in cā inquisitionis r. c. in. ij. col. in
 j. vo. r Lu. ro. in sing. suo cccxvj. fm or.
 meū incip. Inno. in. c. cū. j. r. A. r. c. de
 quo late dixi in repeti. mea. l. fi. C. de p
 ba. in. xvi. car. r in singu. meo. clxxviij.
 incip. inimic⁹ repellit. Ubi etiā vñu ad
 didi q l3 testis dicat nō hre inimicitia

vel odiū aliqđ cū illo cōtra testificatur
attamē repellit et cī nō credit si subest
cā per p̄dicta q̄ aperte voluit. d. Alex.
in. d. p̄li. suo. r̄cix. in. ij. col. qđ est not. qz
4 quotidianū. ¶ Amplia ē hūc tex. et
hanc regulā vcz q̄ adeo phibitus est
inimicus testificari p̄tra inimicū q̄ ē
si inimicus sit recōciliatus cū inimi. o
attamē nō poterit p̄tra talem olim ini
micū testificari ita dicit do. Alex. in. d.
p̄li. suo. r̄cix. in. fi. pe. col. p̄ quo allegat
tex. quē dicit no. in. c. cū accusatores. el
j. ij. q. v. vbi est et bona gl. quē tex. etiā
ad hoc pro singulari allegavit Lu. ro.
in. d. sing. suo. cccxvj. incip. Jnnoc. in. c. 8
cū. J. r. A. r. c. et idē t̄z Abb. in. d. c. cum
oporteat in. j. col. de accu. pro q̄bus ē
facit glo. in. c. cōstituit. xvij. q. iij. q̄ di
cit q̄ iudeus q̄ de proximo est effectus
xp̄ian⁹ nō poterit esse testis p̄tra xp̄ia
nū. Et facit glo. in. l. q̄ cum vno s̄. igno
minia. ff. de re mili. q̄ dicit q̄ piurus ē
post pactam penitentiā non poterit eē
testis sicut antea non poterat. Et facit
in ar. tex. in. c. his q̄ in fi. de sepul. in. vj.
et in. l. filij. s̄. vidua. j. ad muni. et faciūt
etiā que latius in sing. meo. clxxix. inci.
5 viget cōter r̄c. ¶ Intelligas tñ hoc
sane i inimico recōciliato de recenti se
cus aut in reconciliatione antiqua. nā
inimicus ātiquus recōciliatus admit
titur ad testificandū fm bal. in marga
rita sua in verbo testis. in p̄li. testis ini
6 micus. ¶ Amplia ē hunc tex. vcz q̄
adeo phibitus est inimicus a testimo
nio q̄ ē ipsi testis inimico non creditur
in articulo mortis fm bal. in tit. de pa
ce cōstan. in verbo vassali nostri in fi.
qđ est no. de quo etiā dixi in repe. mea
d. l. fi. C. de pba. in. xvj. car. et in auc. si
dicatur. C. de testi. Dicit tñ bal. in p̄li.
suo. ccluij. incip. casus sup̄ quo r̄c. in. ij.
col. in. j. vol. q̄ p̄fessio facta in art. mor.
valet qz nō est p̄sumendū q̄ tunc ipse
mentiat̄ pro quo facit glo. singu. in. l. j.
in glo. fi. circa me. C. de fal. cā adiecta
leg. q̄ dicit q̄ confitens in articulo mor
tis habuisset recepisse non pōt postea
opponere excep. nō nu. pe. de quo lati⁹
dixi in repe. mea. l. fi. C. de pba. in. lxiij.
7 car. vbi videas. ¶ Et scias q̄ iste tex.

et iura. s̄. allegata volētia q̄ inimicus
non sit interrogand⁹ nec examinand⁹
p̄tra inimicū sunt restringenda et intel
ligenda h̄re locum dūtaxat in inimico
capitali. nā secus est in inimico nō ca
pitali qz talis inimicus admittitur licet
sibi minus fidei adhibeat: ita no. Jnn.
in. d. c. cū oporteat. et doc. in. d. auc. si di
catur in alijs iuribus. s̄. allega. Et rō
nem allegant doc. in. d. iurib⁹ maxime
Saly. in. d. auc. si dicat vcz qz pro leui
inimicitia de facili qđ nō ita presumit
mentiri si ut pro gravi ita noiatur in
auc. de teste. in. s̄. si vero quis dicat in
l. l. s̄. de arbi. ¶ Et s̄ iuxta p̄dicta q̄
ro pro intelligentia hui⁹ materie quis
dicatur inimicus in quo dicas q̄ pluri
bus modis quis d̄r inimicus. Nam ini
micus tuus d̄r ille q̄ tibi nō loquit̄: ita
dicit glo. in. c. cū adrianus. lxiij. d̄stin.
quā glo. ad hoc dixit sing. Barb. i. d. c.
repellant̄. de ac. Qđ tñ limita s̄z eū ibi
post allos qñ erat p̄fuet⁹ tibi loq̄ secus
aut in illo q̄ nō erat p̄fuet⁹ tibi loq̄. Jtē
d̄r ē inimic⁹ ille q̄ cohabitāt cū inimi
cis. d. c. repellant̄ et ibi doct. ¶ Qđ in
tellige de p̄tinua seu lōga cohabitatio
ne fm doc. ibi sec⁹ de modica cohabita
tione p̄ id qđ h̄r in. l. l. s̄. in factū act. ff.
10 nau. caup. et stab. ¶ Jtē d̄r inimicus
nō solū ille q̄ nocet s̄z ē ille q̄ noceret si
posset fm barb. in. d. c. repellant̄ q̄ alles
gat ad hoc Bal. in auc. si dicat. C. d̄ tes
tis. qđ ē exp̄ss⁹ dicit bal. quē ipse barb.
nō vidit i. l. j. cir. fi. C. si quacunq̄ p̄di.
ptate vbi dicit q̄ hoc dicit gl. aurea s̄z
eū in. l. athlete i. s̄. dat remissionē. ff. de
excu. tu. et cū refert̄ seq̄tur Jo. d̄ ana.
in. d. c. cū oporteat in. ij. col. de acc. item
d̄r ē inimicus ille q̄ fecit parētelā v̄l cō
federatiōez cū inimico et p̄pter hoc per
dit feudū vassall⁹ fm Barb. et doc. in. d.
c. repellant̄: q̄ ad hoc allegat. l. liberi.
C. de inoff. testa. vbi hoc voluit bald. et
habetur in. l. j. s̄. cū patronus. ff. de off.
prefec. vrb. et ibi per glo. in. c. j. que fuit
prima causa benef. amit. in ver. porro
absoluerit et per tex. in. c. j. per quos tes
tes probent̄ ingrati. vaf. pro q̄bus fa
cit glo. in. c. si inimicus. r̄cuij. dist. in ver.
nolite que hoc voluit. Et ideo dixit bal.

Hyppolitus de Marsiliis

- in cōmēto. l. j. in. xl. q. 8. de rex diui. q. 17
 si vasallus facit parentelā vel confede
 rationē cum inimico domini quod dī
 citur proditor. ¶ Que oīa tamen dic
 ta limita ⁊ restringe nisi vasallus fa
 ceret ligā parentelā seu confederatio
 tionē cū inimico dñi coacte ⁊ nō spōte
 vel voluntarie q: tūc nō diceret inimic
 us nec proditor dñi nec perdit feudū
 ita dicit Bald. in. c. i. q. b. mo. feu. amit.
 vel quibus cau. feu. amit. in. in. vl. col.
 Et facit rō. nā ea q̄ fiunt ⁊ voluntatez
 facientis non imputant ipsi faciēti. c. 18
 j. ij. ⁊. iij. ⁊ l. c. ita ne. xxxij. q. v. ⁊. c. p̄sby
 teros. l. di. ⁊. c. j. i. xv. q. vj. ⁊ optime pro
 bat tex. in. l. cura. in verbo nec si p̄ vim.
 ff. de mu. ⁊ hono. ¶ Pro quibus facit
 dictū Bal. in. l. eā quā. in. viij. col. C. de
 fideicō. vbi dixit q̄ si tyrānus hz rē cū
 aliqua muliere p̄ vim q̄ filius inde na
 tus nō dī spurius quo ad matrem. Et
 idē dicit idē Bal. in. l. si qua illustis in
 13 ver. qd si mater. C. ad officia. ¶ Et
 dictū Abb. in. c. cū. p. in fi. de accu. vbi
 dicit q̄ ille q̄ testificatur ⁊ me in cā crī
 minali p̄sumit mīhi inimic⁹ p̄ tex. ibi ⁊
 voluit Alex. in. l. testibus. §. de test. hoc
 tñ fallit nisi fuerit coactus a iudice qz
 tunc nō diceretur inimicus. qd dictum
 14 fuit host. in. c. minim⁹ de accu. ¶ Et
 facit etiā qd dixit Bar. in. l. post legatū
 in. §. his vero in fi. §. bis. §. de qbus vt
 indi. vbi dicit q̄ stante statuto q̄ qui
 cunqz p̄buerit auxiliū bannito puniat
 certa pena mō aliqz testificatus est p̄
 bānito an debeat puniri ⁊ dicit destīn
 guendū esse vtz q̄ aut hoc fecit spon
 te aut coacte: si sponte puni si coacte
 15 nō puni. ¶ Et adduci pōt no. §. bñm
 Ang. in. l. j. §. remouet. ff. de postu. vbi
 dicit q̄ sponsa violenter cognita a spō
 so pōt ingredi monasteriū eo inuito si
 cut antea poterat: l. j. iū dixerit Bal.
 16 in. c. pē. in. vlt. col. extra de testī. ¶ Et
 dicit Lu. ro. in cōsi. suo. cclij. incip. pro
 decisione ⁊c. in fi. quod veniens cōtra
 immunitatē sibi concessam non perdit
 eam si ei cōtrauenit coacte secus si spō
 te: ad quod allegat. d. l. cura. versī. nec
 si per vim. ff. de mune. ⁊ hono. pro quo
 facit glo. in. l. j. C. in quibus cau. colo.
 17 censi. lib. xj. ¶ Et dicit Joā. de ana. in
 c. iij. in. ij. colū. extra de fur. quod si vir
 go inuita cognoscat non perdit virgi
 nitatē immo eā auget. allegat ad hoc
 tex. in. d. c. j. xxxij. q. v. vbi tex. ponit dic
 tum beate Lucie q̄ dixit pascasio si fe
 ceris me inuitaz violari castitas mīhi
 duplicabit ad coronā. p̄ quo facit tex.
 in. c. ita ne. xxxij. q. v. vbi dicit qd virgo
 censet cuius animus nō est corruptus
 licet corpus sit. et facit not. consilium
 Abb. iij. incip. facti ⁊ timentia ⁊c. quē
 18 vide. ¶ Et faciunt que voluit host.
 i. c. sup eo d̄ vsu. ⁊ ibi doc. vbi dī q̄ xp̄ia
 nī q̄ recipiunt pecuniā sub vsuris a iu
 deis l. sint causa qd ipsi iudei cōmit
 tāt vsuras tñ ipsi nō peccāt qz hoc fa
 ciunt inuiti ⁊ p̄tra ipsorū voluntatem.
 idē dicit Arc. in. c. mouet. xxxij. q. j. et in
 c. si quis vsurā. xxxij. q. iij. pē. d̄ anch.
 in de. j. de vsu. ⁊ Joā. de imo. in. c. debi
 tores extra de iureiū. ita etiā tenet. d.
 Alexā. referens predictos doc. in cōsi.
 suo. j. in. ij. col. in. ij. volu. et in eo vol. in
 consi. cvij. in. ij. col. ⁊ idē firmat Joā. de
 ana in. d. c. sup eo. i. ij. col. extra de vsu.
 19 ¶ Et facit no. §. bñū Bal. i. aut. itē nul
 la cōitas. C. de epi. et cle. in fine. vbi dī
 cit q̄ si statuto cauet q̄ bānitus a ciui
 tate Bononie si veniat ad ipsam ciui
 tatē debeat decapitari nō habet locū
 in bannito qui fuit captus mutine ⁊ p̄
 vim fuit ductus hic Bononie ⁊c. p̄ qui
 bus faciūt etiā dicta p̄ Jo. de ana. l. c.
 ex cōicationi i antepe. col. de rap. ⁊ per
 Oldr. in cōsi. suo. xxxv. incip. factū tale
 est ⁊c. quidā Joannes. ⁊ faciūt etiā dic
 ta per Bal. sup statutis. in §. si. affines
 20 in vlti. ver. ¶ Et adduci pōt qd vo
 luit Bart. in. l. si dictū in. §. si cōpromis
 sero. ff. de eue. vbi dicit q̄ ille. §. volens
 q̄ si emptor rei compromittat litē sibi
 motā sup re emptā ⁊ succūbat q̄ tunc
 non habet egressum de euictione con
 tra venditorem non habet locum in
 emptore qui causam compromissit sta
 tuto cum cogente. sed tantum habet
 locum in illa qui sponte compromittit
 et faciūt dicta per Inno. in. c. inter mo
 nasterium. de re iudl. quem ibi refert
 et sequitur. d. Phil. in. vj. colū. in prins

Supertitu. ff. de questionibus. fo. cccij.

vbi dicit q p datione fideiussoris coa-
 cte facta no progat iurisdicio iudicis: 27
 sec^o aut p tale datione spote facta qd
 et firmat Jo. de imo. in. l. qda p fulebat
 21 dere iudi. Et p: o quo facit celeberrima
 doctrina Ang. in. l. si qs maior. cir-
 ca pn. C. de transac. vbi dicit q si ex for-
 ma statuti p sanguinei litigantes cogun-
 tur ad copromittenduz q l3 cōtra tale
 copromissuz iuramento firmatū pars
 veniat non tñ incurrit penas de qb^o in
 d. l. si qs maior. qz nō sponte copromi-
 sit sed cogēte iperio statuti qd est not.
 22 Et facit no. verbū. d. alex. in. l. debi-
 tori. in. pn. C. de pac. vbi dicit q qñ cre-
 ditor succedit debitori actio cōfundit^r
 q limitat ipe ibi nō hñe locuz in eo qui
 ad iur coacte. nā tunc durat saltem na-
 turalis obligatio: allegat. l. debitor. in
 pn. in. r. remanet. r. ff. ad treb. q text.
 23 nō est alibi fm 3mol. ibi. Et facit
 qd voluit do. Alex. in. p. si. suo. l. iij. incip.
 vño themate r. in. iij. col. in ver. iij. qz
 pstat r. in. j. vo. vbi dicit q appellatio
 ne alienationis non venit datio insolu-
 tū tanq alienatio coacta r nō volūta-
 24 ria. Et facit q dicit Albe. de rosa.
 in. ij. parte statu. q. lxxvj. incipien. pone
 statuto cauerit r. vbi inq. q si statuto
 cautū sit q si bestia alicui^o dānū dede-
 rit teneat dñs soluere. r. q si bestia ali-
 cuius sine culpa dñi dederit dānū ali-
 cui q hoc casu dñs nō tenebitur ad di-
 25 cta. r. Et facit in simili qd dicit idē
 albe. de rosa. in. ij. pte statu. qōne. xl. in
 cip. itē qro statutu r. vbi dicit q si sta-
 tutū est in ciuitate q null^o debeat ibi
 ducere porcos sub certa pena quo stā-
 te quidā cū porcis faciebat transitum
 iuxta ciuitatē r metu hostiū qui ibi cō-
 currerūt intravit ciuitatez r duxit di-
 ctos porcos in ciuitatē nūqd incidat
 in penā statuti r decidit q nō per. l. ce-
 26 sar. s. de publi. Et in simili facit qd
 dicit Bal. in. l. hmoi. legatū. s. de lega.
 j. vbi inter cetera dicit q si pbyter d3
 hñe decimā vel aliqs d3 hñe gabellam
 aialiu nascentiu in aliquavilla r pro-
 pter guerrā aialia inde fugierunt ad
 aliaz villā r ibi nata sunt q d3 inspic-
 villa ynde fugierūt non ad quā fugie-

runt. arg. illius. s. q dicit esse nota. fm
 27 Cy. ibi. Et dicit bald. sup statutis
 in verbo pena in. viij. col. in pe. r. quod
 si statutu punit intrantē palatiū certo
 tpe r aliqs fuit impulsus seu spint^o ire
 illo tpe in palatio quod nō cadet in ali-
 quā penā qz hoc nō fecit volūtarie: s3
 28 coacte. Et facit optime tex. r quod
 ibi dicit do. flo. in. l. in oibus. s. de no-
 ra. vbi dicit qd ille tex. facit ad. q. de re-
 ceptate bānit^o: qd nō teneat si recepta-
 uit qz phibere nō potuit puta qz. r. bā-
 niti cōgregati vadūt ad domū rustici
 r dicūt si nō aperis portā imponam^o
 ignē q rusticus timens apuit: certe tūc
 excusat qz nō valebat eis resistere. qd
 29 dicit esse mēti tenendum. Et dicit
 pau. de cast. in. l. si. s. ferui. s. de publi.
 q si ex forma statuti d3 solui daciuz p
 aialibus trāscūtibus p ciuitatem q si
 qs ducebat aialia vt ea cōduceret ad
 aliquē locum: q tñ aialia aufugerunt
 r ingressa sunt ciuitatē dñi ipsoz inui-
 to q hoc casu non debet soluere ali-
 30 quā gabellā. Et dicit Albe. de ro-
 sa. in. ij. parte statu. in. d. n. r. j. itē quero
 statuto r. q alias facta fuit treuga
 inter regē frācie r Anglier in ipā treu-
 ga ordinatū r puentū fuit q milites r
 gētes vtriusq regni possent ire r redi-
 re tuti hinc inde vsq ad festū pascatis
 tūc instantis r vltra dictū festū licituz
 esset cuilibet interficere r derobare et
 offendere milites r gentes alteri^o par-
 tis. In eoz regno qbus stantibus con-
 tingit qd vnus miles regis frācie treu-
 ga durāte iust in anglia r cū rediret p
 mare anglicū tēpestas maris eū redu-
 xit in Angliā. Jā finita treuga an por-
 tuerit interfici. r dicit qd nō p text. d. l.
 cesar supra de publica. qd limitat. nisi
 huic militi posset culpa vel negligētia
 imputari p iura per eū ibi allegata r.
 qd dictū refert r approbat do. phi. l. c.
 cognoscentes in fi. de psti. pro quo fa-
 ciūt dicta p bal. i. p. si. suo. l. xj. inci. statu-
 31 tū ciuitatis r. in. j. vo. Et dicit ag.
 l. qd si fugitiuus i pñci. p illū tex. s. de
 edil. edi. q si statutu dicit q siqs por-
 ta uerit frumētū extra districtuz puniat^r
 q si aliqs ppter iustum timorē inimic-

Hippolitus de Marfilis

- corū excessit fines comitat⁹ seu distri-
 ctus fugiēdo nō incidit in penā. ¶ Et
 subdit ibi Ang. q^o ille tex. facit in ar. q^o
 si aliq^s ad suā defensionem interfecit
 aliq^{uē} pp instā cām timoris nō d³ pu-
 niri pena statuti puniētis homicidas
 q^o tale homicidiū fecit coacte nō volū-
 tarie q^o est no. Et faciūt dicta per bal.
 in. l. j. C. de naufragijs lib. xj. vbi dicit
 q^o est casus in illa lege q^o si p tēpestatē
 maris aliqua nanis venit ad portum
 nō d³ soluere gabellā vel portorūz q^o
 violenter venit. ad q^o ē allegat tex. in
 d. l. cesar supra de publica. r. l. fi. §. pro
 pter tēpestatē eo. tit. ¶ Et subdit ibi
 bar. idē esse si ppter timorē hostiūz vel
 piratarū veniūt naues ad portū. Post
 ea dicit ē ipse bar. ibi q^o ille tex. facit in
 ar. q^o si tpe estatis hoies vicini territo-
 riū ppter defectū aque venerūt ad ma-
 cinandū in territorio nostro q^o possunt
 granū reportare sine gabella q^o ppter
 necessitatē venerūt. Et ista dicta bar. i
 d. l. j. C. de naufrag. ll. xj. refert r sequit^r
 Lu. ro. in repe. l. si v^o in §. de viro. i. l. iij.
 fallētia vbi. xxiij. probat r. §. sol. mat.
 34 ¶ Et facit q^o voluit Ang. in. l. fi. §. si
 propter supra de publicanis. vbi dicit
 no. q^o si equ⁹ vel mulus q^o voluntatem
 dñi deuiat r portat res quas h³ super
 dorso in deuctū nō punit dñs talis aia
 lis sic ptra volūtate domini deuiātis.
 35 ¶ Et ad predicta facit optime q^o vo-
 luit do. ffrā. de are. i. p. l. suo. lxxvij. in-
 cipiē i pmissa p sultatiōe r. cir. me. vbi
 dicit q^o Bar. i. l. qdā p sulebat ad fi. su-
 pra de re iudi. r Cy. in. l. fi. C. de spon.
 dat pro regula q^o pro satisfatiōe d iud-
 icio sisti nō v^r renūciari exceptioni de-
 clinatorie p tex. i anc. offerat. C. de lit.
 pte. r ē si pmittat de iudicio sisti r de
 iudicato soluēdo. Q^o dicit ipse pcede-
 re dūmodo talis satisfactio de iudicio
 sisti ptef de necessitate r nō volunta-
 rie. Ita fm cū dare r elegāter determi-
 nat. d. And. in. c. j. de iudi. Et istud pro-
 batur rōne q^o nūq^o per actum necessa-
 riū introducitur renūciatio declinato-
 rie exceptionis vt habetur per docto.
 in. c. exposuit de dila. et per Joan. an.
 ibi et habetur per Inno. in. c. inter mo-
 nasteriū. de re iudi. r habet in. l. nō v^r
 detur. ff. de iudi. r hāc regulam tradit
 Bar. in. l. fi. C. de iudi. de quo etiā dixi
 in. l. si queram⁹. circa me. §. de testa. et
 in singu. meo. c. xxvij. incip. p dationez
 fideiuf. ¶ Et facit etiā q^o voluit bal.
 in. aut. habita. C. ne fil. p patre. in. vij.
 col. vbi dicit q^o phibitus ingredi locuz
 si illuc trahat perrim nō incurrit pe-
 nam. ¶ Et ad predicta facit optime
 tex. l. §. attilicinius. §. de ser. rusti. p di.
 vbi habet q^o non perdit seruitus mihi
 debita ducēdi aquam in fundo meo si
 iō nō vtor: q^o fons exhauriuit vel quia
 desiccatur est: r ita p illū tex. tenuit glo.
 ordi. in. c. abbate fcti siluani. in verbo
 ibidē. ante si. extra de vbo. sig. r ibi. d.
 anto. et not. abb. ibi ppe finē dicentes
 q^o nō vsus priuilegiū volūtarius tollit
 priuilegiū: secus in nō vsu necessario:
 q^o qui nequit nō est in culpavel mora.
 38 ¶ Et facit ad idē q^o not. Jo. an. in. c.
 iōānes. in. l. iij. col. versi. vbi v^o vsus. de
 cle. cōiu. vbi dicit q^o nō vsus non tollit
 legē qñ hoies non sunt vsi: q^o casus nō
 accidit. pro quib⁹ etiā optime faciunt
 dicta per. d. phi. in. c. ij. in vlti. col. in fi.
 cōstitu. r in. c. cū accessissent. in. xj. col.
 eo. ti. vbi videas. nā plura adducit ibi
 in hac materia. ¶ Et inter cetera ad-
 ducit ange. in p. l. suo. c. xliij. incipi. iam
 sunt octoginta anni r. vbi dicit q^o si
 ianuēses obtinuerūt represalias ptra
 florentinos quibus plurib⁹ annis non
 sunt vsi: q^o nullus florentinus transiuit
 per eoz districtū: q^o tñ per hoc nō est
 scriptum q^o dictas represalias. ¶ Et
 adde hic dicta per. d. phi. in. c. signifi-
 casti. el. j. in prin. de homici. r in. c. signi-
 ficauit. in fi. de iudeis. et vide que ego
 dixi in repe. mea. l. fi. C. de pba. in. xvij.
 car. vbi aliter etiā limitaui illā doctri-
 nam bal. in. d. l. j. in. xl. q. §. de rerū di-
 ui. tene mēti pdicta q^o alibi sic cumu-
 lata nō inuenies. ¶ Modo redeundo
 ad principalē materiā inimicorū dico
 q^o etiā d^r me⁹ inimicus q^o est valde ami-
 cus inimici mei seu eius affinis f³ bar-
 to. in. l. scē. j. de lega. r sentit bart. in. l.
 admonēdi. in. ix. col. vbi. venio ad ter-
 tium. §. de iureiu. r bal. in. l. data opa.
 in. xv.

ih. xv. col. C. qui accusa. non pos. et not.
in. l. iij. in prin. §. de testi. et voluit Bald.
in. d. auf. si quis testibus. C. de testi. et
Buil. de eug. l. l. cui eoz. §. affinitatis.
§. de posthu. vbi equiparatur testimo-
nium alicui: puta titij et eius vxoris.
pro quibus faciunt in ar. que dicit bar.
in. l. aut affinitate. §. de pcura. et Bal.
in. c. in literis. de testi. et qd dicit. d. ant.
in. c. si. de iureiu. et qd dicit glo. in auf.
de monachis. in. §. cogitañ. in verbo te-
stes. et qd voluit. d. Alex. in cōsi. xc. in-
cip. in causa et lite. in. iij. col. in. ij. vol. et
in cōsi. xvij. in antepe. colū. in. j. volu.
42 ¶ Itē dicit seu presumit inimicus no-
ster qui bona nostra tollit. tex. est et ibi
bal. in si. prime col. in. c. itē cū quis. de
resti. spo. et voluit. d. Ant. in. c. accedēs.
el. ij. in prin. scōe col. extra vt lit. nō con-
testa. et voluit Jo. de ana. in. cū. opor-
teat. in. iij. col. de accusa. pro quo facit
qd dicit gl. in. l. aduocati. iuncta tex. C.
de aduo. diuer. iudi. que dicit qd pecu-
nia dī vita hoīs qd etiā dicit bald. in. l.
43 in tuis. C. §. oper. liber. ¶ Et facit qd
dicit Bar. in. l. pe. col. §. de pdi. ob tur.
causam. vbi dicit qd met⁹ pditiōis oīm
44 bonoz eqparat metui mortis. ¶ Et
facit etiā qd dicit cardi. in. de. j. de ba-
ptis. in. vj. q. vbi dicit qd omēs diuites
pnt dici principes: qz pecunia est oīm
rerū regina: dicit etiā qd de facto vide-
mus qd propter affluentia pecunie ho-
mines collocāt filias suas filiis villiuz
rusticorū sequētes illud qd dicit hosti.
de cōsan. et affi. in. c. tua. et de preb. et in
c. venerabilis. vbi dicit qd disputās de
nobilitate sine pecunia disputat de no-
45 bili stercore. ¶ Et facit qd dicit bal.
in receptitia. C. de psti. pecunia. vbi di-
cit qd qui hz pecuniā habet oēs rē quā
vult. et ibi allat Aristotelē dicētē qd pe-
cunia seu nūmus est fideiussor future
46 necessitatis. ¶ Et facit qd dicit bald.
in. l. certa forma. C. de iuri. fisci. li. x. vbi
dicit qd maior et quasi maior est pena
omniū bonoz q̄ pena mortis. Et facit
illud Ouidij. In precio precii nūc est:
dat cēsus honores. Censu amicitias
pauper vbiqz iacet. Et alibi dicit. Ipse
lz musis venias comitat⁹ homere. Si ni
hpyppolitus

hil attuleris ibis hōere foras et. et ali-
bi dicit. Vir bñ vestitus pvestibus ille
peritus. Credit et. et alibi dicit. pecu-
nie oia obediūt. ¶ Audiui ego alias
a quodā iſtrione facetiā q̄ tñ in se vera
erat et est. Nā ipse dicebat qd duo erant
sancti in paradiso qui erant maioris
deuotionis et sanctitatis oibus alijs et
q̄ vnusquisqz positus in afflictōe qui
se deuoterecommittebat altero ex ipsis
sanctis statim erat exauditus et q̄ sūt
sancti multuz miraculo et noia illorum
sctōrū sunt ista: v3 sanctus Donatus
et sctūs Joānes os auratū. Et ego at-
testor diebus meis vidisse et presentia-
liter sepius videre quāplures gratias
fieri ab ipsis sanctis mediātib⁹ eozum
dulcissimis intercessionib⁹. Et ista sint
ad solaciū. attamē ista facetiā probat
in. c. pauper. xj. q. iij. vbi tex. dicit paup-
dū non habz qd offerat in iudicio non
solū audiri cōtemnif sed etiā cōtrave-
ritatem opprimif. Cito violatur auro
iustitia nullāqz reus premescit culpaz
quam redimere nummis extimat et.
48 ¶ Item dī inimicus ticij ille qui est
vel fuit detētus in vinculis ab ipso ti-
cio fm Bal. per tex. in. l. q̄uis. C. fami.
hercis. Itē dicitur seu presumitur ini-
micus ille q̄ aliquē nō osculatur in ec-
clesia dum datur pax fm Abb. in. c. cū
super abbacia. de offi. deleg. in prin. ij.
col. Itē inimicus dicit ille qui minat⁹
est mortē fm Jo. de ana. post alios i. d.
c. cū oporteat in. iij. col. de accu. Quod
tñ dicit ipse ibi fore limitāñ. fm bal. in
l. metū. ff. quod me. cā si ille minās erat
consuet⁹ eius minas pducere ad effe-
ctum p ea que no. doc. in simili in. l. j. C.
vnde vi. et in. l. vt vim. §. de iusti. et iur.
vel si minās erat potens ad illud faciē
dū quod est no. ad. l. j. C. si quis impe-
rat maledixerit: vbi ex dictis hoīm fa-
cta pensamus et. de quo et p Abba. in
c. accedēs el. j. vt lit. nō ptest. et per doc.
49 in. l. l3. §. de arbi. ¶ Itē inimici dicun-
tur illi qui simul litigant fm do. An. et
Abba. in. c. j. de iudi. quos refert et seq-
tur do. Alex. in. l. iij. in princ. §. de testi.
vbi dicit hoc intelligendū esse si lis est
criminalis vel civilis magne quātita-
de Marfilij. E

Paup

Hypopolitus de Marcellis.

tis per tex. in aut. de test. §. si vero odio
 sus in pn. et p alia ibi allegata de quo
 50 etiā infra dicam. ¶ Item inimicus ticij
 dicitur ille q̄ fuit expulsus ab ipso ticio
 de domo ipsius ticij adeo q̄ non pote-
 rit p̄tra eū testificare. ita no. dicit Bal.
 in. l. lucius tici⁹ testamēto. in. §. lucius
 ticius dame. §. de lega. j. per illum tex.
 quē refert et sequit. d. Alex. in. l. testib⁹.
 51 §. de testi. ¶ Item inimicus meus dicit
 ille qui est inimic⁹ fratris mei vel socij
 vel affinis mei fm̄ bal. in. l. p̄si. cccxvj. in
 cip. p̄supposito et. in pn. in. l. iij. vol. et
 Bar. in. l. tutor in. §. si tutor. ff. de suspe.
 tu. vbi dicit q̄ hoc tñ remittit arbitrio
 iudicis: de quo et p̄ do. Alex. in p̄si. suo
 xcix. inci. in cā inq̄sitōis et. in. j. vol. per
 eundē in. l. de pupillo in. §. si quis ipsi
 p̄tori. §. de ope. no. nū. in. v. col. vbi plu-
 ra ad hoc allegat de quo et per Cy. et
 alios in. l. j. C. de rap. virg. et in. l. rapto
 52 res. de epis. et cle. ¶ Item dicitur inimicus
 meus amicus inimici mei fm̄ Cy. in. l.
 si q̄s. C. de testi. et ibi bal. et bar. in. l. j. §.
 de legi. et Spe. in ti. de appella. §. j. si
 vero appellat. et in tit. de citatione. §. j.
 versl. item qd̄ sit. et voluit Alex. in p̄silio
 xcix. in. j. vol. et in. l. iij. §. de testi. et alle-
 gāt rōnem ad hoc v̄z q̄ paria sunt esse
 inimicū vel inimici amicū: pro quo est
 53 no. glo. in. c. si inimicus. xcij. di. ¶ Item
 inimic⁹ q̄s dicatur relinq̄tur arbitrio
 iudicis fm̄ Jo. an. post glo. in. d. c. cum
 oporteat. de acc. quē ibi sequunt doct.
 et Lu. ro. in rub. de arbi. in. xvj. q. vbi al-
 legat Inno. i. c. inq̄sitōis d̄ accu. et hoc
 et voluit bal. in aut. si dicat. C. de testi.
 54 ¶ Et aduertat q̄ p̄dicta intelligun-
 tur de inimico nō capitali et. Et iō suc-
 cessiue modo querendū est de inimico
 capitali. s. quis dicatur inimicus capi-
 talis. In quo dicas s̄nt q̄ plurib⁹ mōis
 d̄ inimic⁹ capitalis: p̄io dico q̄ ille d̄
 inimic⁹ capitalis ticij q̄ t̄z ei⁹ vxorē seu
 ei⁹ terrā fm̄ bal. p̄ istū tex. i. c. accedēs
 el. ij. extrayt lit. no. p̄te. Item dicunt capi-
 tales inimici illi iter quos ē cā crimia-
 lis vel cā pecuniarie magne quātitatis
 fm̄ Bar. in. l. iij. §. de testi. pro quo facit
 quod dicit Bal. in. l. parentes. C. de tes-
 ti. vbi equiparat causam civilem ma-

gnā cause criminali. q̄ dictū refert et se-
 quitur Bar. in. c. testimonium in. j. col.
 extra de testi. in repe. et in. c. querelant
 de p̄cura. Et idē firmat p̄e. de ancha.
 in p̄si. suo. xxvj. inci. rōnes inducte et.
 circa fi. et in p̄si. suo. lxij. incip. in causa
 que vertitur et. in. ij. col. Et p̄ hac pte
 facit optime dictū bal. in. c. ad nostrā.
 in pn. extra de p̄ba. vbi dicit q̄ in cau-
 sa civili ardua nō admittitur testis in-
 famis infamia facti q̄ et voluit ipse in
 c. j. in pn. in ti. an remo. deb. testes i v̄si.
 feudo. q̄ et voluit barb. in. d. c. testimo-
 niū. allegādo Bald. vbi. §. pro quibus
 facit glo. in. l. j. C. de reis postu. li. x. et
 glo. in auc. de teste. §. si quis in verbo
 criminales et in verbo q̄ones. et gl. in. d.
 c. cū oporteat. in verbo inimicos. circa
 me. de accus. Et vide Bar. in. l. iij. in. §.
 fi. ff. de adi. lega. vbi idē videtur dicere
 qd̄ in. d. l. iij. §. de testi. Et dicit etiā ibi
 Bar. q̄ capitalis inimicus dicitur ille
 q̄ occidit consanguineū vel affinē. ad
 qd̄ allegat. l. lex cornelia. §. de iniurijs
 idē etiā dicit esse in accusante de capi-
 tali crimine allegat. l. q̄ cū alio. §. d̄ bo.
 liber. d̄ quo et infra paulo post. Et sub-
 dit etiā idem esse in minante se aliquē
 interfectorū. allegat glo. in. l. h̄. §. d̄ ar-
 bit. idem et dicit Ang. in cōsi. suo. cclxi.
 incip. pondera. est p̄mo in. j. col. Dicit
 etiā ip̄e Bar. in. d. l. iij. §. fi. §. de adi. le-
 ga. qd̄ inimicitia grauissima d̄ esse in
 casibus in q̄bus d̄ fieri atrox iniuria
 allegat. l. itē apud labeonē §. atrocem
 §. de iniu. et §. atrox. insti. de iniu. Item
 oritur etiā capitalis inimicitia ex ver-
 bis iniurijs. ita dicit Bal. in. c. veniēs
 in fi. d̄ iurein. p̄ illū tex. qd̄ no. q̄ his su-
 periorib⁹ diebus euenit mihi in facto
 in cā satis v̄genti et p̄ hac parte iudi-
 catum fuit. Item oritur et capitalis ini-
 micitia eo ip̄o q̄ quis offendit aliquē
 in p̄sonam vel in rebus fm̄ Bal. in. l. in
 his. §. j. §. solu. ma. Item orit etiam ini-
 micitia capitalis vbi mouetur qd̄ d̄ sta-
 tu vel de bonis omnibus aut de maiori
 parte bonorum: ita probatur. in. c. fre-
 quens extra de testi. spo. ita dicit Bal.
 in. d. l. altere. §. dat remissionē. qd̄ etiā
 voluit glo. p̄allegata in. d. l. auc. de

teste. in. §. si qd. in verb. qdnes. et i. d. c. cū oporteat. in. §. si. inimicus. Itē inimicus capitalis dicitur ille qui accusauit d. crimine capitali vt supra dixit voluit Bar. in. d. l. iij. §. si. de adi. leg. quod etiā voluit glo. in. l. iij. aut. §. de arbi. et Abb. i. c. accedēs. vt lit. nō pte. et voluit glo. insti. de excusa. tu. in. §. itē si ppter in. §. bo si capitales. et etiā p Bar. in. l. i. de his qbus vt indig. et in. l. iij. in pn. supra de testi. et per doc. in. l. liberti. C. de inoffi. testa. ¶ Item inimicus capitalis ticiū dicitur ille q vulnerauit ipsum ticiū in facie: ita dicit do. Alex. i. §. si. suo. xci. p allegato incip. i. cā in qstiois. in. j. col. in. j. vol. vbi ad hoc plura allegat. Et vltra p dicta qd dicatur inimicus capitalis si vis videre latius vide bar. i. d. l. iij. supra de testi. et in. d. §. dat remissio nem. et doc. in. d. l. iij. supra de arbi. et in. d. c. cū oporteat. et in. d. c. repellantur. et in alijs locis spuris allegatis et c.

56 ¶ Modo his visis p cōplemēto huius materie inimicorū seu inimicitie scias q plures sunt effectus inimicitie. Nam inimicitia est sufficiens indicium ad torturam fm Spec. in titu. de psumptionib. in. §. species. §. si. sed pone. p. minar. est t. vbi dicit q si reperit qdam mortuus et nescit a quo fuerit mortuus si probatur q titius erat inimicus suus et erat offensus ab illo mortuo q ex hoc ille titius inimicus suus poterit poni ad torturā sine alijs indicijs: qd dictū refert et sequit Lu. ro. in. d. l. i. §. hoc rescriptū §. ad sillania. dicens illud dictū Spe. pcedere in inimico capitali secus autē in alio inimico. qd dictū etiā refert et sequitur Ang. de are. in trac. maleficior. in verbo fama publica. in. vj. ver. qro qd si reperiat. et Ang. l. l. si. in pe. col. C. eo. et est de mēte Bar. i. l. si. in pe. col. j. eo. et d. Lau. calca. in consi. suo. lxxij. incip. in christi saluatoris et c. in. iij. col.

¶ Mihi aut nūq placuit illud dictū Spe. et sequaciū etiā si solū loquamur de inimico capitali s3 semper reputauit illud dictum nimis piculosum et iniustum. et ideo dico q illud dictum nō est tenendū pluribus rōnibus. et primo q cōtra illū dictū tenuit Sandy. in trac.

maleficiorū sub rubrica de psumptionibus et indicijs indubitatis quib. plerūq. pceditur ad tormenta. in. v. col. in. §. si. q. rō iūcto §. si. sequenti vbi dicit q ad hoc vt inimic. possit torqri necesse est vt cū inimicitia pcurrat fama als p solā fama nō pcurrente inimicitia nō poterit reus torqueri. ecce ergo q ista duo simul requirunt nec alterū eorū tm sufficit ad torturā ergo ptra spe. et sequaces. Item pro hac pte q nō sufficiat sola inimicitia et capitalis ad ponendū aliquē ad torturā tenuit Ja. d. belui. vt refert Jo. de imo. i. l. si. §. de here. insti.

57 ¶ Preterea ptra dictā doctrinā Spe. et sequaciū facit. nā l3 vn. testis omni exceptione maior faciat indicium ad torturā. vt no. gl. in. l. si qd. C. ad. l. iul. ma iestatis. et voluit bart. in hac. l. j. §. ij. et in. l. marit. et in. l. pe. j. eo. de quo et laz habet in. l. capite qnto. §. de adul. et p Ang. are. in trac. malefi. in §. bo fama publica. in. ij. car. ver. qro an vnus et c. Attē hoc est verū qn ipse testis deponit super ipso maleficio: secus autē qn vnus testis tm etiā oī exceptione maior deponit sup aliquib. remotis et mediatis ab ipso maleficio: q tunc talis testis solus non facit indicium ad torturam s3 opus est vt tale remotū ab ipso maleficio pbetur ad min. p duos testes. Ita voluit gl. singu. apud oēs in. l. si. C. fami. her. quā bar. ibi multum exclamat ad hoc. et idē voluit bar. p l. lam gl. in. l. si. j. eo. et in. l. admonēdi. in. xj. col. §. de iureiuran. et Cy. in. l. iij. C. ad. l. iul. ma iesta. et bal. in. l. ij. in. j. colū. C. quorū appel. nō recip. et bal. in. cōsi. suo. xviij. incip. an mādatus. an si. in. v. volu. et in. l. si quis ex argētarijs. in. §. q si plures. §. de edēdo. et ang. in. l. si. §. q metus causa. et in. aut. de testa mētis imperfectis. in. prin. an. ij. col. ver. si. et nota diligēter Saly. i. l. si. C. eo. de questio. et Ange. de are. in trac. maleficio. in verbo fama publica. in. ij. car. §. quero qualiter pbeť indicium. Innocē. in. c. sicut. el primo. extra de symo. Alexan. in consilio decimo octauo. incipit te viso processu. in vltima col. in primo volumine. et in consilio. cxxij. secundū

Hypopolitus de Harfilijs.

- ord. meū qđ incip. viso pcessu. in. ij. col. 59 l. si. C. de pbatio. in. xix. car. ¶ Alius est effectus inimicitie. Nam legatū factus alteri renocat ppter superuenientem inimiciā. tex. est et ibi glo. et Bart. in. l. iij. in fi. §. de adimē. legatis et in. l. si inimicitie. §. de his quibus ut indignis. quod tñ est intelligendū vbi inimicitia venit facto legatarij. secus si nō facto suo qz tūc nō renocat fm bar. in. l. qm §. j. §. de his qbus ut indig. et Lu. ro. l. si ab hostib⁹ in fi. iij. col. §. so. ma. et in singhri suo. cxcvii. incipi. tu habes et.
- 60 ¶ Ali⁹ est et effectus inimicitie. Nam licz alis vbi in primo testamēto esset appo sita aliq̄ clausula derogatoria ad se quēs testm̄ tunc ad tollendū primū re quirat q̄ in scō fiat specialis mētio et derogatiō pmi. tex. est et ibi Bar. et scri. in. l. si qđ in pncipio testamēti. §. de leg. iij. bar. et scrib. et in. l. si mihi et tibi. §. in legatis. §. de lega. j. et etiā p barto. in. l. oēs populi in. viij. col. versi. circa scōm §. de iusti. et iurē. et per Bal. in aut. hoc inter liberos. C. de testamētis p Bald. et Ang. et moder. in. l. sancimus. C. de te sta. et in. l. clari. C. de fidei cō. et p Bal. in l. humanū. in vlt. col. §. de legi. tñ illud non pcedit vbi apparet de voluntate mutata ppter inimicitias q̄si cōtraxit testator cū instituto in primo testamē to quo casu videtur primū renocasse et mutasse etiā si nullam specialez de rogationem facit in secundo testamē to. Ita nō. firmit Bal. et Pau. de ca. in dicta. l. sancimus. C. de testamētis. qđ
- 58 ¶ Alius est etia effectus inimicitie. Nam capitalis inimicitia facit presu mi mandatū de interficiendo p̄cessif se si ille capitalis inimicus cum interfe ctore et delinquente ante delictū com missus ad aurē plane seu submissa vo ce fuerit locutus: ita singulariter dicit Bal. in. l. j. in. iij. col. C. de ser. fug. alle gat. in ar. no. p Bart. in. l. si quis mihi bona. §. sed qđ si mandauit. §. de ac quir. here. qđ dictū refert et sequit do. Alex. in consi. suo. lxxix. incipi. visa facti narra. in. ij. col. in. ij. vō. vbi dicit qđ idē dicit bar. in. l. si vētri. §. fi. §. de p̄sūle gi. credi. et bal. in. l. multum interest. C. si quis alteri vel sibi. de quo dicto bar. ibi et sequaciuz dixi in repetitiōe mea:
- 61 est etiā nō. verbum. ¶ Est et alius ef fectus inimicitie. Nam l3 fideiussoz nō possit petere se eximi ab obligatiōe an tequā soluat. l. lucius. §. mandati. tñ illud non habet locū vbi inter fideius sozē et debitorem orta est inimicitia facta ipsi⁹ debitoris quia tunc ipse fi deiussor eximit etiam si diu non stetit in obliga. ita dicit Jo. in addi. Spec. in titu. de iudicijs in. §. vniuersalis in ad di. incipi. hoc not. ¶ Alium effectum operatur etiam inimicitia. Nam exe cutor alias habens plenū arbitriū di stribuendi bona testatoris nunq̄ po terit distribuere in personā que habet et inimiciam cum testatore. Ita in

quit Bal. in. l. id quod pauperibus. in penul. col. ver. xxiij. C. de epil. et de. Qui imo etiā talis executor in testamento vel aliter deputatus reuocat p superuenientem inimicitiaz scdm Bal. in. d. l. athlete. §. dat remissionē. §. de excusa.

63 tu. ¶ Alium effectū operatur inimicitia. Nam si sunt fratres tres vel quatuor vtrinqz cōiuncti qui nō habent filios si duo ipsorū sint inimici ex aliqua causa forte ppter diuisionē bonorum si vnus ipsorū moriatur ab intestato ille frater qui erat sibi inimicus in totū excludit ab ei⁹ successione et alij vel alius succedēt ei in totum: ita p plures rationes et iura consului et obtinui incōtingentia facti in hac ciuitate Bononiē. vt patet in cōsi. meo incip. quicunqz inuocauerit nomē dñi et c. vbi respōdetur ad omnia que in p̄rium adducipossent. ¶ Alius est etiā effectus inimicitie. Nam l3 alias nō sit licitum filio occidere patrē in toto titu. §. ad. l. pompe. de parrici. hoc tñ erit sibi permissuz si pater fuerit hostis vel inimicus ciuitatis et patrie. l. minime. §. de religio. et sumpti. fune. et voluit gl. in. c. fortitudo. xxiij. q. iij. qd facit ad illā q̄stionem. vcz an sit licitum filio occidere patrē bānitum. de quo p Bar. in. l. si adulteriū cū incestu. §. fina. §. de adulte. per angel. in aut. de incestis nup. in prin. per Zu. ro. in. l. j. in. iij. col. §. in ius voc. vt eāt. et c. et per Zu. ro. l. l. si mulier in. iij. col. §. sol. ma. et in. l. quia poterāt. in. §. si qd alio in. vij. col. §. ad trebel. et l3 cōmunis opinio sit q possit tñ glos. in. d. l. minime. intelligit hoc verū si filio hoc faciat se defendēdo als sec⁹. de quo etiā per. d. Bar. cepo. in p̄si. suo. v.

65 in antepe. col. ¶ Alius est etiā effect⁹ inimicitie. Nā l3 exercitium fenoris sit prohibitu toto tit. ff. et c. de vsur. et c. de nautico feno. tñ non prohibetur qd exercere fenus seu vsurā cōtra eius inimicum vel hostē. tex. est nota. in. c. ab illo. xiiij. q. iij. quem ad hoc allegat Zu. ro. in. l. si vero. §. de viro. §. sol. ma. in xv. fallentia. et Joan. de ana. in. c. j. in penul. colū. extra de vsur. vbi videas.

66 ¶ Est et alius effectus inimicitie. Nā

index non potest dare in aduocatū illum cuz quo est vel fuit inimicitia. gl. est et ibi Angel. in. l. j. §. ait pretor. §. de postulatio. quam glosaz extendit ibi ipse Ange. etiam ad notarios et ad hospites qui licet tanqz persone publice teneant facere instrumenta cuiuslibet et etiā hospitare quemlibet tñ ista non habet locuz in personis inimicis: qd est valde no. cuz aliquando hoc accidat.

67 ¶ Itē alius est effect⁹ inimicitie. Nā inimicitie in pluribus excusant. p̄z in procuratore. l. filius. §. fin. et l. vel exilio. §. de procu. Item patet in arbitrio vt in. l. licet et in. l. non distinguemus. §. cum quidaz. §. de arbi. ¶ Et dicit multum not. Bal. in. l. non distinguemus. in. §. cum quidam. §. de arbit. per illuz tex. q inimicitia orta inter arbitrum et p̄te operat q pars pōt p̄testari ne arbitretur et si p̄testatiōe sp̄eta arbiter pronunciet contra inimicum etiam nullo alio probato de iniquitate laudi obstat exceptio. quia ius presumit illud esse iniquuz quod dicit esse no. et menti teneñ. quod dictū refert et sequit. d. feli. in. c. suborta. in. v. colū. in prin. de re iudi. Itē patet in mandatario vt habetur. in. l. sane. §. mandati. Item patet in tutore. d. l. athlete. §. dat remissionē. §. de acc. tu. et in. l. d. excusa. tuto. in. §. item propter inimicitias. ¶ Alius est etiā effectus inimicitie. Nam ipsa inimicitia excusat citatū cōparēdo qñ esset citatus in loco sibi inimico et non tuto. Ita probatur in. l. recusare. §. si quis alio. cum. l. sequenti. vbi videas Barto. §. ad trebel. et vide tex. et Barto. in. l. sciendum. infra de leg. text. bald. et scrib. c. ex parte. de appel. et in. c. accedens. el. ij. vt. lit. nō cōtest. in de. pasto ralis de re iudic. ¶ Quod tñ limita nisi essemus in casibus in quibus qd teneret comparere per procuratorem quoniam tunc non excusaretur si non misisset procuratorem in loco sibi inimico et non tuto. ita probatur in. l. papinianus exuli. §. de mino. et in. c. bone memorie. el. primo. et ibi glo. l. verbo secure. extra de elect. quod tamen intelligit nisi ipsi procuratori locus esset

Hypopolitus de Marfilij

inimicus et non tutus quia tunc nec etiam per procuratorem comparere tenebitur: ita colligitur ex glo. no. vbi vide bal. in. d. c. ex parte de app. ad qd etiam vide Bal. in titu. de pace constan. in vbo sine qd.

70 ¶ Limita etiam predicta nisi locus esset inimicus et non tutus ratione delicti pro quo quis convenitur quia tunc non excusabitur sed imputet sibi delinquens se excusare a comparando quoniam contra eum inquitur de delicto et dicere locus non est mihi tutus. ita dicit bald. in. l. oēs in. §. si vero aperitor. in ultima col. C. de epis. et de. de quo etiam aliquid per Bar. p. illuz. ter. in. l. quibus diebus. in princ. supra de cōdi. et demonstrat. p. quo facit etiam. d. l. papinianus exuli. ¶ Limita etiam nisi quis diceret locum sibi inimicum vel sibi suspectum propter communes guerras patrie quia tunc potuit impetrare saluum conductum quod si non fecit non excusabitur: ita dicit dñi de rota i. dñi. sua. ccl. qd. refert et sequitur. d. Ant. et alij in. c. cum dilecti. in. iij. col. de dolo et ptu. et imo. in. l. pe. §. ad crimen circa me. §. de publi. iudi. de quo etiam per do. Alexā. in. l. de etate. in. ij. col. supra ad trebel. hoc dictum tamen possit impugnari ut dixi in repeti. mea. l. fi. C. de proba. in. xx. car.

72 vbi videas. ¶ Limita etiam predictam conclusionem nisi locus esset inimicus ipsi citato ex facto ipsius citati secundum Bald. in. c. j. §. nisi iuxta in prima colū. quo tempo. miles et c. ad qd vide dictum Lud. ro. in. l. sed si hac. §. liberos in. v. col. §. de in ius vocando. vbi refert dominos de rota dicentes quod vbi locus est suspectus citato propter inimicitiam suam particularem et non propter guerram generalem tunc si citatus non comparet poterit mulctari: quod dictum forte non est verum per text. in. d. de. pastoralis vbi papa cassavit sententiam latam ab imperatore contra regem Robertum eo quia citaverat eum ad locum sibi suspectum ex inimicitia particulari. Attamen per dominos de rota facit. l. si merces. §. culpe supra loca. quem allegat ad hoc Bal. in. d. §. nisi iuxta. Et predicta facit gl. no. quā ibi commendat Bal. in. l. vsuras. C. de so. vbi creditor compellitur rec-

pere solutionem quam debitor non audet comparere in loco destinate solutionis propter suam inimicitiam. quā glo. etiam no. d. fran. de cre. in no. suo. cxxij. incipi. no. sti quod nemo et c. ¶ Limita etiam nisi citatus esset ita potens quod verisimiliter non deberet timere accedere ad talez locum sibi inimicum et non tutum. nam tunc non excusaretur per bal. in. d. c. j. §. nisi iuxta qd tē pore miles. ¶ Adde etiam quod alius est effectus inimicitie. Nam lex puniens delictum non extendit se ad casum vbi dolus committitur aduersus inimicum aut hostem. l. j. §. non fuit. §. de dolo. c. dñs noster. et ibi glo. xxij. q. ij. et c. vtilem. xxij. q. ij. cum

75 concordarijs ibi in gl. allegatis. ¶ Alio est etiam effectus inimicitie. Nam inimicitia operatur ut habes inimicum possit petere et implorare iudicis officium ut ipsum compellat ad prestandum sibi cautionem de non offendendo ita probatur in. l. j. §. ne potentiores. §. de officio p̄sid. Et voluit Abb. in rubrica. extra de treuga et pace. et Bar. in. l. ij. in fi. prin. §. so. ma. et Barto. et Ang. i. l. sed si suscepit. §. si. §. de de iudi. et in. l. sanctum. §. de reru. diui. et in. l. denunciamus. C. de his qui ad ecclesiā. cōfugi. et in. l. j. in fin. C. in quibus causis colo. censit. lib. xj. et in. l. q. bona. §. qui dāni. et in. §. si pars. §. de dam. in fec. et per Inno. in. c. j. in fi. glo. magne de officio delega. et voluit Bal. in aut. habitata in. v. col. versi. ex quo diligenter nota. C. ne si. pro patre. et in. l. fi. §. de officio p̄fecti vbi. et d. floren. in. l. equis simi. in prin. §. de vsufru. pro quibus faciunt dicta per Lu. ro. in p̄si. suo. cclxij. incip. p. euidentia in prin. hec tamen conclusio restringitur et limitatur per. d. Phil. in. d. rubrica de treuga et pace. in v. col. versic. qui timet verisimiliter offendere. vbi prius dicit quod iudex non debet aliquem cogere ad dictam cautionem nisi premissa cause cognitione et discussio an subsit instans causa timoris ipse siue iudex moueat ex officio suo siue instans partis quia gravare quem ad satisfaciendum est sepe laboriosum. l. ij. §. si dubitetur supra de iudi. ita dicit Joan. de imo. in l. ij. §. j. fi. §. solu. ma. vbi reprobat Dy. qui dicit non est opus cause cognitione

76 quādo iudex mouet ex officio. ¶ Et subdit ibi. d. phi. q. sole mine nō semp iustificat hanc petitionē cautionis: s; statur arbitrio iudicis. allegat Bart. in. l. hec aut in prin. s. si cui plusq. per l. falc. et ibi Jmo. debet ergo considerare ipse iudex utrum minas sit psona consueta exequi minas suas vt etiam habetur p Abba. in. c. primo. in prima colum. de officio delega. et in. c. Abbas q. met. cā. ¶ Et subdit q. dicta cautio seu securitas nō pōt postulari nisi appareat causa. nam nō presumitur quis velle offendere nisi appareat causa fm Barto. in. l. capitalium. §. ad statuas. j. de penis. pro quo facit dictum Bal. in additionibus Spec. in titu. de testa. in vlt. col. vbi dicit q. protestans ne fiat nouitas sup tali possessione debet exprimere ius exclusiuū iuris agēdi. Et dicit Bal. in. l. si. in. §. oppositiōe C. de edicto diui adria. tollen. q. ptestatio que fit in iudicio inhiendo vt nulla fiat nouitas super tali possessione debet fieri cū expressione cause als est inanis: et ideo dicit. d. feli. in. c. cum M. de cōstitu. in. xxiij. col. vbi alia etiāz

78 dicit in materia ista. ¶ Et Secōdo modo declarat ipse. d. feli. dictā cōclusionēz videlicet q. in dicto casu quo propter inimiciā quis debeat cauere q. hoc casu non sufficit nuda cautio iuratoria sed requiritur cautio fideiussoria. allegat. c. ex trāmissa. cū glo. in verbo sufficienti cautione. et c. litteras in fin. in verbo sufficiens securitas cum glo. de restitu. spolia. Quod tñ limitat nisi petens cautionē nihil allegaret de suspicionē cōtra illū contra quē petit: q. tunc sufficit cautio iuratoria. ita vult

79 gl. iij. i. c. de bñdicto. xxxij. q. j. ¶ Et Ex quibus dicit posse notari differētia: an iudex procedat ad hanc cautionē ex officio. an ad instantiam partis vt primo casu quādo procedit ex officio sufficiat cautio nuda. sed quando procedit ad petitionem partis tunc non sufficiat nuda cautio iuratoria sed requiritur cautio fideiussoria. et hoc modo fm domi. feli. potest procedere opinio Dy. in. d. l. ij. solu. matri. quia si est ve-

rum q. vbi ex officio iudicis petit ista cautio tunc sufficiat nuda nō erit op^o cause cognitione quia cessat ratio Jo. de imo. q. sit laboriosum cauere q. dicit ipse do. feli. notā dum et gustandū tanq. nouum. ista tamē restrictio q. nō sufficiat cautio iuratoria seu nuda cū generali obligatione bonorum quādo proceditur ad partis petitionē sed necessario requiratur cautio fideiussoria mhi nō plz. vt infra subiiciā post oēs restrictiones et declarationes do. feli.

80 ¶ Tertia declaratio est q. ista cautio nō est pstanda ad tēpus perpetuū: s; debet moderari arbitrio iudicis: ita dicit Guil. de cu. et Bar. in. d. l. illicitas. §. ne potēiores. s. de officio pfi. et voluit ange. et imo. in. l. iij. in pn. s. de dam. in fec. et imo. in. l. q. bona. §. si. eo. titu. et ibi ro. in. §. si q. iuxta. et angel. et imo. in. l. pe. supra de preto. stipu. et ibi dicit p il lū text. in verbo longū tempus. q. hoc casu iudex poterit arbitrari de tpe. x. annor. de quo etiā p ag. in. l. lita stipu

81 latu. in. ij. col. s. de ob. obli. ¶ Quarta declaratio est q. predicta conclusio nō hz locū in forense. nā si aliq. forensis inimicus meus venit ad istam ciuitatē nō possuz ab eo petere istā cautionē de nō offendēdo: q. adhuc nō facit aliqd ppter qd hic possit conueniri fm Bar. in. d. l. s; si susceperit. §. nō. s. de iudi. nisi talis forensis hic multū puerfa ref: qd etiā ibi clari^o firmat bal. qd ē sequit ibi Ang. de q. latius per do. ffe.

82 vbi. s. ¶ Quinta declaratio est q. timens offendi pōt petere q. inimicus suus caueat nō soluz de nō offendēdo sed nec ēt suos: ita q. neq. ipse neq. familiares sui et cōplices offendet fm Bar. in. d. §. ne potēiores. in. ij. col. qd etiā tenet bal. in. l. j. ad fi. ibi sexto opatur. C. de epis. et de. dicēs q. oīs faciēs pacē dz pmittere p familiarib^o socialibus et adherētib^o si vult ēē fidelis. allegat. c. ad apostolice. in ver. adherētes de re iudi. in. vj. et ibi Jnno. Et q. dicantur familiares domestici adherentes complices et similes vide per. d. feli. in rubi. de treuga et pace. in. vi. et vij. colum. vbi late. ¶ Sexta declaratio est.

Hyppolitus de Marfilis

- Si petis a me cautionē predictā nō te
neor eā tibi p̄stare: nisi etiā tu caueas
mibi d̄ me nō offendēdo etiā quādo ex
parte mea est timor iustus: secus si va
nus et inanis s̄m Bar. in. l. qui bona. s̄.
si quis circa in fi. s̄. de damno infecto.
- 84 ¶ Septima declaratio. dicta cautio
de non offendendo nō pōt peti per su
periorē ab illo q̄ est ei subditus vel d̄
ei reuerentiā s̄m pau. de cast. in. d. l. qui
bona. s̄. q̄ dāni. s̄. de dā. infec. p̄. l. i. s̄. q̄
honorāde. supra quarū rerū actio nō
datur. Alex. tñ tenet p̄trariū in. d. s̄. si
quis iuxta. de quo p. d. feli. in. d. rub.
- 85 ¶ Octava declaratio est q̄ ille q̄ de
dit causam timori nō pōt petere hanc
cautionē: nisi qñ offensus repetit eum:
puta dñs seruū qui ab eo aufugit vel
maritus vxorē que diffamata de adul
terio recessit a marito. Ange. in. d. s̄. q̄
dāni. ita intelligēs. l. presenti. C. de his
qui adlecce. p̄fug. et c. lras de rest. spo.
q̄uis Bar. in. d. s̄. si quis iuxta dixerit
simplr dantē cām timori posse indistin
cte petere hāc cautionē et cū Ang. p̄cor
dat pau. de ca. in. d. s̄. si q̄s nisi iudex
ex officio p̄ bono pacis iniungeret hāc
cautionē per. d. l. equissimū. et idē Ro. i
d. s̄. si quis iuxta. nisi inimicitia diu du
86 rasset p. c. placuit. xc. dist. ¶ Dixit tñ
d. feli. vbi supra q̄ predictis nō obsta
tibus etiā ad iustitiā illius qui dedit
causam timori pōt iudex cogere offen
sum ad cauendū vel si nō pōt cauere:
potest ei phibere sub pena ne accedat
vsq̄ ad certos fines s̄m Joan. an. i ad
di. Specu. i titu. de pigno. s̄. sequit̄ h̄si.
quid si timeo. et sic p̄cedit opi. Barto.
quā etiā reputat equiorē Imo. in. d. s̄.
qui dāni. et eā approbat Alex. in. d. s̄.
si quis iuxta. per. d. l. denunciam⁹ in
distincte loquentē. Et rñdet ibi. d. feli.
ll. ad cōtraria que adduci possent quē
87 videas. ¶ Nota. declaratio ad p̄di
tam regulā est quod ille qui grauatur
vel grauari timet ex facto alteri⁹ pōt
officiū iudicis implorare: vt iudex an
te factū inhibeat. l. si par. C. qui bo. ce.
pos. q̄d alibi nō reperitur ita expressuz
s̄m Bal. ibi. post factū aut bñ reperit̄
q̄d d̄z reuocare. l. ob maritorū et ibi ple
ne no. C. ne vxor p̄ ma. Et dicit Bal. in
l. i. s̄. quies. s̄. de officio prefec. vi. q̄ qui
libet timēs vim inferri in sua possessio
ne pōt adire iudicem et absq̄ in libello
petere vt obuictur ne iniuria commit
tatur. et multa allegat ad hoc subdēs
idē esse si alicui fiat impedimentum in
88 sua libertate. ¶ Pro quo facit etiā q̄d
no. Bal. in. l. si seruus. C. q̄ cū eo. dicēs
q̄ si parstimet probabiliter tnrbari in
possessione pōt implorare officiū iudi
cis per q̄d petat se defendi. et hoc sequi
tur. d. s̄. rācis. de are. in. c. i presentia. in
iij. colū. ibi primo et c. extra de proba.
- 89 ¶ Et facit q̄d voluit Bal. in. l. fi. in. ij.
col. C. de edicto diui. vbi dicit quod vbi
aliq̄s timet ne alius suā possessionē in
uadat sufficit ad cōsequendū iudicis
interdictū facere fidē de possessione si
ne libello et sine ordine iudiciario. Et
dicit Bal. in. l. si super possessione. C. de
transac. q̄ timens vim sibi fieri in sua
possessione potest impetrare a iudice
ne vis fiat ei per illū tex. et allegat In
nocē. in. d. c. in presentia. et sequit̄ Alex.
in. d. l. si de possessione. dicēs esse bonū
tex. in. l. fi. in. p̄in. et ibi Bart. s̄. q̄ met⁹
causa. et i. d. s̄. ne potētiores. et ibi Bar.
et subdit ibi. d. feli. q̄ circa hoc Bar.
ponit not. practica in. l. de pupillo cir
90 ca vlti. col. de oper. noui nūcia. ¶ Et
vltra predicta adducit etiā elegās cō
siliū. p̄e. de ancha. in. cōsi. suo. v. vbi la
te probat q̄d quis potest agere nō intē
tando petitoriū neq̄ possessoriū: sed so
lum vt inhibeatur aduersario ne tur
bet alium in possessione et q̄d sup hoc
potest fieri p̄ceptum et interlocuto
ria que nō valet quantū ad effectum
obtinēdi diffinitiuam super pprietate
91 vel possessione. ¶ Adducit etiā forti⁹
q̄d volunt dñi de ro. in decisione. xlv. in
fi. in titulo de rescriptis. in antiq̄s vbi
dixerunt q̄d rōne imminentis periculi
potest delegatus inhibere ne qd inno
uetur: etiā si cā nōdum sit adeo cepta
92 quod sit i statu inhibēdi. ¶ Adducit
etiā et vltimo in hac materia Specu.
in titu. de legato. in. s̄. sequit̄. in. ij. col.
vers. porro. vbi dicit q̄d si q̄s actu non
turbat iurisdictionem delegati: sed est

Super titu. ff. de questionibus. fo. xxxviij.

presumptio vel dubitatio de turbatio
ne. quod pōt delegatus ipsum cogere
vt caueat de nō turbādo. et idē t3 Bu-
tri. et Imo. in. c. j. de officio delega. Et
ista sunt finaliter et substantialiter oia
adducta in hac materia per ipsum. d.
feli. i. dicta rubrica d treuga et pace. l3
prolixio: e sermone vtatur alia interfe-
rendo: que oia pfecto sunt multum no-
tāda: quia sunt quotidiana et meli9 ac
copiosi9 scripta q̄ alibi viderim ab ali
quo scribente. nec mirū est: qz vnic9 est
felinus in toto terrarum orbē. de qua
materia vide etiā per ipsum doml. feli.
u. in. c. cū oporteat. in prima col. de ac-
93 cusatione. ¶ Et licet circa p̄dicta ele-
ganter vt dixi subtiliter et copiose mo-
re solito loquat ipse doml. feli. attamē
mihi vidētur aliqua addi posse dictis
per eū. Et primo inquantū sua excellē-
tia dicit quod nō potest peti dicta cau-
tio de nō offendēdo nisi appareat cau-
sa propter quā petitur. Dico qd vltra
allegata p̄eū possunt adduci aliqua
circa materia3 huius cause. Et primo
adduci pōt text. in. c. si cautio extra de
fide instr. et l. cū de indebito. §. de pba.
in. §. si. in quibus iuribus dicit qd obliga-
tio sine causa nō valet. et idē dicit glo.
in. l. instrumenta. C. de pba. et l. i. gñalt.
in verbo. es. C. de non nume. pecuni. et
Bar. in. l. nuda. C. de dona. et Saly. i. l.
j. C. de edēdo. et Specu. in titu. de con-
fessis. in scda parte. §. nūc videndū xfi.
sed que est ratio. et hoc etiā voluit Jo.
an. in addi. in. d. §. nūc vidēdū i. ij. col.
in additione incipit. Rofredus. Et vo-
luit Cyn. et Bal. in. l. generaliter. C. de
nō nume. pecu. et Bar. in. l. scripturas
ad fi. C. qui po. in pigno. hab. et Bal. in
rub. C. de fide instr. in. xvij. col. versi.
sed quero si in libro. et in. l. fin. C. si cer-
pet. et Bal. i. rub. C. de p̄fessis. et d. Alex.
in cōsi. suo. iij. incip. in causa et lite et c. i
ij. col. in. ij. volu. et in cōsi. iij. incip. cir-
ca primū. in. ij. colū. ij. volu. et ibi in con-
fi. xij. incip. ex his q̄ in themate et c. i. ij.
col. et in codē volu. in p̄si. lxxxiij. incip.
in causa et lite in vlti. col. et d. Alexā. i. l.
a titio. vbi not. loquit. §. de verbo. ob.
et in cōsi. suo. clviij. incip. circa primū

in. j. col. in. ij. vol. de quo etiā per Bal.
in addi. Spe. in tit. de instr. edic. in. iij.
col. in versi. instrumentū habet et c. vbi
not. loquitur et voluit Lu. rom. in cōsi.
suo. cccxij. incip. pro habenda et c. in fi.
et in cōsi. suo. cccxxij. incip. in casu p-
posito. et Bald. in addi. Spec. in tit. de
app. in. xvi. col. versi. questio talis et c.
de quo etiā per Alex. in cōsi. suo. clxxij.
incip. lectis et ponderatis. vbi subdit
qz nedū requirit seu d3 esse cā in obliga-
tione: s3 etiā requirit qz sit apta certa et
intelligibilis qz paria sunt qz causa nō
sit exp̄ssa vlt exp̄ssa et nō apte et incertitu-
dinarie ac intelligibiliter. Ita fm eū p3
ex no. per Bar. in. l. quicquid astringe-
de. §. de verbo. obli. in. iij. col. per illum
tex. fm vnā lect. et voluit Spe. in tit. de
de instr. edic. §. ostensio. versi. quid si
abbreviatura et c. p no. i. l. ij. in. §. circa.
§. de do. excep. et no. Bal. in. l. generaliter.
in. iij. questione. C. de nō nu. pecu.
vbi dicit qz causa d3 esse petēs et cohe-
94 rēs. ¶ Nō omitto tñ vnū ante q̄ vlt-
terius progrediar v3 qz l3 talis obliga-
tio sine cā nō plene p̄bet: et sic non va-
leat vt in dictis locis. attñ semiplene p-
bat et valet ad semiplenā probationē:
ita singulariter dicit Spe. post Mar. d
fano in titu. de cōfessis. in. §. nūc viden-
dum. in. viij. colū. versi. sed nūqd. qd di-
ctū pro valde not. exclamat Ludo. ro.
in cōsi. cccxxij. incipi. in casu proposi-
to et c. ante fi. qd est singulariter notan-
dū. et idē dicit. d. Alex. i. cōsi. suo. iij. in
cip. circa primū quesitum in pen. colū.
in. j. volu. vbi ad hoc allegat glo. in. l.
ij. versi. speciē. ff. de testi. et glo. in. l. in-
ter cartulas. C. de cōuen. fisci. debi. et
idē voluit ipse Alex. in cōsi. suo. lxxxiij.
incip. in causa et lite. in. j. vol. et dicit qz
idem voluit. d. An. in. c. si cautio. de fi-
95 de instr. ¶ Nec etiā omitto aliud qz
l3 cōfessio seu obligatio sine causa non
valeat vt. §. tamē hoc fallit nisi sup ea
sit appositum iuramētū: qz tunc plene
valet. ita dicit Ludo. ro. in. d. cōsi. suo
cccxxij. incip. in casu proposito et c. cir-
ca me. versi. ceterū aduertendū qd est
no. Et idē dicit. d. Jo. baptista de caza-
lup. in repe. l. admonendi in. viij. car. in

Hypopolitus de Marsilijs

- prin. iij. col. 3. de iureiurā. et allegat ad hoc Bald. in duobus locis quem vide.
- 96 ¶ Hanc tamē cōclusionē. scilicet q̄ obligatio seu cōfessio sine causa nō valet limitata singulariter: vt per Car. in. c. significauit. de testi. quem ibi refert et sequit̄ d. Phil. in. ij. col. vbi dixit q̄ cōfessio ad liberandū facta sine causa etiā per verba mere enunciatiua valet: ad q̄ allegat gl. in. l. tale pactū in pri. ff. de pac. secus autem ad obligandū per. d. c. si cautio. de fide instru. q̄ est notandū.
- 97 ¶ Item limita etiā predicta q̄ cōfessio sine cā nō valet hoc est verū i cōfessione extraiudiciali. secus autez est in confessione iudiciali: quia illa valet etiā sine causa s̄m Pau. de cas. et alios in. l. i. ff. de cōfes. de quo p. d. Jo. bapti. de sancto seueri. in repeti. l. admonēdi in. xxiiij. col. 3. de iureiurā. et dixi lat̄ in repeti. rubri. c. de proba. in materia cōfessionis in xli. incip. intellige etiam predictā cōclusionē et. vbi plura dixi et cumulaui in hac materia caloriz
- 98 iudicij. ¶ Item modo vltius dico q̄ ad predicta adduci pōt gl. in. c. nō est extra de voto q̄ dicit q̄ dispensatio pape facta sine causa nō valeat: quā glo. dixit ad hoc singularē et in iure solitariam Barba. in. c. cū sit romana. i. viij. col. de appel. et idē tenet Oldra. in p̄si. suo. c. lvi. incip. clemēs episcop⁹ et. cir. ca mediū ad q̄ allegat. §. dispensatio nes. i. q. vltima et. c. talia. et. c. exigit ea causa et questione. et idē tenet Oldradus in cōsi. suo. cccxv. incip. thema questionis et. in. j. col. de quo etiā per dñz f̄elinū in. c. postulasti. in. xvij. col. circa finē. de rescriptis. et p me in singulari meo. cccxx. incip. antiqua. et p Pau. de cast. in consi. cix. incip. notandū est in fi. j. col. vbi videas oīno et p dñm f̄elinum in. c. ad audientiam. el. ij. in. iij. col. xli. s̄z si nō apparet. de rescriptis.
- 99 ¶ Item facit etiā ad predicta. nā non valet donatio sine causa qñ incipit a promissione. secus quādo incipit a traditione vel abequippolenti s̄m Oldradum in cōsi. suo. xxx. inci. factū tale est quedam certe et nominate persone et. Et facit etiā nam preceptum iudicis

respiciens forum cōtentiosum ad alis quid dandū vel faciendū aduersario non valet sine causa s̄m Bal. in. l. in cōsentaneū in. ij. col. ver. quarto nota. C. quomodo et quando iudex. et Bal. in. l. quotiēs. la prima. in vlt. col. C. de fidei cōmis. vbi allegat hoc voluisse Dy. et Cy. in. l. interlocutio. et in. l. proclama. C. cōmina. vel epistolas. sec⁹ aut̄ dicit esse in his que respiciunt solā autoritatem superioris maxime vbi tractatur de modico preiudicio. ¶ Item p predictis facit optime nota. verbū Pet. de ancha. in cōsi. xxiij. incip. vīsa inquisitione formata cōtra Phil. in. j. col. vbi dicit q̄ cōfessio sine causa in criminalib⁹ non preiudicat cōfidenti sicut nec in ciuilibus. q̄ est singulare h̄bū de quo dixi in singulari meo. cccix. incip. obligatio. Item etiā adde q̄ nō valet petitio restitutionis in integrū sine expressiōe cause s̄m Oldra. in cōsi. suo. cviij. incip. titius veniens et. in fi. allegat. l. minor autē magistrat⁹. §. de minorib⁹ qz nō sequit̄ lata est snia cōtra minorē. ergo ipse d̄z in integrū restitui. qz possibile est eū vsum esse iure maioris et exigente iustitia sententiā esse latā contra eū. et sic nō restituere: vt in. l. fi. C. de i integrū rest. minor. et. l. inter eos. §. cuz inter. §. de fideiuss. Ita dicit Old. in. d. cōsi. cviij. ¶ Ex quib⁹ infero q̄ p̄u petitio absolutionis vel habilitatiōis a iuramēto sit quedā restitutio vt de se satis patet nō v̄z nec est admittēda si ne expressiōe cause. Nec etiā v̄z absolutio a iuramēto sine cā vt singulariter voluit Inno. in. c. cum inter de renūcia. et glo. in. c. iij. de iureiurā. et Abbas allegās p̄dicta. c. nō est. extra de voto. et in. c. pposuit. de cōcess. prebende. in. ij. col. circa finē. Et ideo videm⁹ q̄ in tali petitione seu habilitatione requirit̄ ante ipsius cōcessionē cause cognitio s̄m Inno. in. c. ad aures. q̄ me tus cā. et voluit f̄ederi. de senis. in p̄si. ccc. incip. factū tale ē debitor p̄misit et. et Spec. in ti. de iudi. deleg. §. nūc ostēdēdū. xli. incip. et voluit. d. Alex. in p̄si. suo. cccxi. incip. vīsa facti narratiōe et. et voluit Pet. de ancha. i cōsi. suo. cxciiij.

Super titu. ff. de questionibus. Fo. xxxviii.

incip. predictis subtiliter. r. d. felinus
in. c. ecclesie sancte Marie in. ix. col. in
prin. de constitutionibus. de quo lati⁹
dixi in consi. meo. xlviii. incip. in causa
et lite. r. c. in vlti. car. Ad q̄ faciūt q̄ di-
cit dñs felinus in. c. cū. M. farrarien-
102 sis. in. xxij. col. de cōsti. ¶ Et vltra p̄-
dicta facit optime. nam p̄testatio sine
causa nō valet. ita not. dicit Bal. in. l.
fina. in. viij. col. in versicu. viij. opposi-
tio. C. de edic. diui adriani tol. allegat
not. tex. in. l. j. C. de predijs decu. lib. x.
in verbo causas ppter quas strangu-
latur. exponat r. c. Et etiam allegat no-
tata per Bar. in. l. depupillo. §. si quis
ipsi pretori. in. xj. questioe. ff. de operis
noui nuncia. vbi dicit ipse Bart. quod
p̄testās rōne impedimēti debet expri-
mere causam p̄testationis. s. impedi-
mentū. qđ dictū fm eū sequit̄ do. An-
103 to. in. c. si. in. iij. col. de app. ¶ Et iō
fm eū dicit Bald. in addi. Specu. in ti-
tu. de testa. in vlti. colū. q̄ p̄testās ne
fiat nouitas super tali possessione de-
bet exprimere ius exclusiuū iuris agē-
di: q̄ dz cōcludere cū sit ad instar exce-
ptionis. ar. l. j. §. labeo. ff. de flumi. et
subdit etiā ipse. d. phi. vbi. §. q̄ in tali
p̄testatione sufficit allegare possessio-
nē suā cuz sua intersit r̄ si actor postea
p̄bauerit ius suū habebit reus allega-
re causam meliorē fm pau. de cast. in
d. l. si. de edicto diui. r̄ hoc ibi etiā sen-
tit Bal. ad finē. Subdit etiā. d. phi. ibi
q̄ ista p̄testatio operatur q̄ manus
iudicis sunt ligatē vt nō possit proce-
dere ad missionē non citato p̄testan-
te qui possidet: alias erit locus pene de
qua in. l. meminerit. C. vnde vi fm Sa-
ly. in. d. l. fina. de edicto diui adria. tol-
104 lendo. ¶ Itē addi pōt qđ nec etiam
valet cessio alicui facta sine cā fm Bal.
et alios in. l. per diuersas. C. man. de q̄
dixi i singulari meo. xlv. icip. tu scis r. c.
Item interlocutoria nō pōt reuocari a
iudice sine causa: nec correctio pōt fie-
ri sine cā. ita dicit Bald. in. l. post sentē-
tiā in fi. C. de sentē. Itē dicit Ludo. ro.
in repe. rub. de arbi. in. x. colum. in pri.
versi. scias tamē q̄ licet vnus testis de
ponendo semiplene probet vt habetur

in. l. admonendi. §. de iure iuran. istud
est verum si deponat cū causa. sec⁹ au-
tem si sine causa q̄ dicit voluisse Bal.
in. c. j. in. §. cum autem. de cōtrouersia
inuesti. sed Bald. hoc nō dicit ibi in le-
105 ctura mea seu in libro meo. ¶ Ad de
etiam qđ licet liber mercatoris probet
vt habetur per oēs in. l. admonēdi. §.
de inre iurā. r̄ in. c. ij. de fi. instru. istud
est verum si scriptura ipsius libri con-
tineat causam. secus si non contineat
causam: q̄ tunc non probat fm Joan.
and. in additio. Specu. in tit. de instru.
edicto in. §. nunc dicendū. in addi. ma-
gna r̄ sup rub. de deposito. r̄ do. An. in
c. ij. de fide instru. r̄ in. c. si cautio i. viij.
col. r̄ Bal. in rub. C. de fide instru. i. xv.
col. et. d. phi. referens predictos docto-
res in. d. c. ij. in. ix. col. de fide instru. Itē
circa hāc causam adde not. verbū In-
no. in. c. inquisitioni. de sentē. excōica.
vbi dicit q̄ laycus non tenetur obedi-
re pape precipiētī aliquid sine cā p̄e-
iudicans bonis tēporalib⁹. qđ dictū re-
fert r̄ sequit̄ do. phi. in. c. ita quorū-
dam de iudeis. vbi subdit idē esse i cle-
rico quo ad bona patrimonialia. alle-
gat hoc voluisse Abb. in. c. constitutus
in. iij. col. post hostiē. ibi de religio. do.
106 ¶ Item adde etiā q̄ in dilatorijs cō-
cedendis requirit̄ causa fm Joan. de
imo. in. c. pastoralis. de excep. quem ibi
refert r̄ sequit̄ do. phi. in. ij. col. et ideo
dicit Bar. in. l. j. ad fi. C. de dilatio. q̄ si
iudex dedit secundam dilationem si-
ne causa non valet per illum textum.
quem refert et sequitur domi. phi. in
d. c. pastoralis. in. xij. colū. adde etiam
hic Bald. in. l. prescriptione. C. si con-
tra ius vel vti. publi. in. xv. colum. vbi
dicit q̄ citatus qui non comparuit nō
condēnatur in expensis si in citatione
facta appareat non subesse causa citā-
di: et allegat Innocen. in. c. dilecti filij.
de exceptio. quod dictum refert et se-
quitur dominus phi. in. d. ca. dilecti
filij. in fin. verbis. ¶ Et circa hanc cau-
sam scias etiam qđ contradicens sine
causa habetur pro consentiente: ita di-
cit glo. in. c. j. lxxv. distin. et Joannes de
ana. et dominus phi. in. c. primo cir-

Hypopolitus de Marfilis

- ca prin. de magister. 7 Ange. in. l. mace
 107 doniani. C. ad mace. ¶ Itē addō hic
 q̄ nūciatio sine causa nō valet: ita dicit
 Saly. in. l. si fundū. C. de rei vend.
 108 ¶ Itē adde etiā q̄ in foro cōscientie
 vbi pars sit cām nō subesse nō tenetur
 principi obedire: ita dicit Immo. in. c. in
 quisiōni. de sententia excommunicata.
 7 Imol. in. c. que in ecclesiarum. de con
 situ. 7 ibi dominū Philippū in. xliij.
 colū. Itē adde q̄ promittens aliquid
 per stipulationē non obligat si in ipsa
 stipulatione nō continetur cā: ita con
 cludit Pau. de ca. in. l. si stipulatus in
 prin. ff. de fideiussori. reprobandō Bar.
 7 Ang. tenentes cōtrariū vt ibi p̄ eum.
 109 ¶ Itē adde et q̄ ille q̄ petit decretū
 interponi debet allegare 7 specificare
 cām 7 etiam illam probare alias non
 auditur scdm Pau. de ca. in. c. cū hi. in
 110. §. vult ergo. §. de transac. ¶ Itē ad
 de q̄ bānum latū contra aliquē nō va
 let si non continet cām scdm Bald. in
 addi. Spe. i. titulo de execu. sen. pe. col.
 111 vers. bānum 7c. ¶ Itē 7 vltra predi
 cta circa hanc expressionem cause ad
 do no. verbum videlicet q̄ si statutum
 dicit q̄ creditori putanti debitorē suū
 suspectum concedat familia pro eo ca
 piendo nulla citatione facta non suffi
 cit tunc creditorē dicere se putare sim
 pliciter illum suspectum nisi alleget 7
 probet causam talis sue putationis:
 ita singulariter dicit Ang. in. l. apertis
 simi in prin. in prima col. C. de iudi. Et
 ibi ipse subdit q̄ vltra hoc talis sua pu
 tatio debet esse iuramento firmata q̄
 vbi lex aliquid relinquit cōscientie ali
 cuius semper illam suam cōscientiaz
 debet declarare cum suo iuramento p̄
 l. theopompus. §. de dot. p̄leg. et. l.
 thesaurus. supra ad exhibendū. Pro
 quibus faciunt dicta per Ang. 7 Imo.
 in. l. j. §. iuste. supra si cui plusquā. per
 l. falci. 7 idem videtur de mente Paul.
 de cast. in consil. xl. incipien. pro clario
 ri 7c. circa principi. que omnia tencas
 menti 7 addas ad dicta per dominū
 112 Philip. vbi supra euz allegauit. ¶ Ul
 terius dico etiam q̄ mihi non placet
 dictum ipsius domi. Phil. in predicta

sua secūda declaratione vbi ipse con
 cludit qd vbi ex officio iudicis petitur
 ista cautio de non offendendo q̄ tunc
 sufficit nuda cautio. secus autem dicit
 esse quando petitur ad instantiā par
 tis. q̄ tūc non sufficit nuda cautio: sed
 tunc necesse est vt prestet cautio fidei
 iussoria. Nā iudicio meo istud nō pro
 cedit indistincte in oibz personis: sed
 potest procedere tātū in illis personis
 quibus facile est fideiussorē inuenire
 vt sunt homines diuites qui cōsueue
 runt de facili fideiussorē inuenire. Se
 cus autē dico esse in hoīe paupere vel
 forensi: 7 in similibus: quia raro tales
 113 inueniūt fideiussorē. ¶ Et ideo si a
 talibus exigatur cautio de nō offendē
 do vel ex officio iudicis vel ad petitio
 nē partis teneo q̄ sufficiat cautio nu
 da cū generali obligatione omniū bo
 norū suorum: 7 necessario non tenean
 tur prestare dictā cautionē fideiussor
 riam: 7 hoc si iurant se non posse inue
 nire fideiussorē. Et ad hoc dicēdū mo
 ueor ex pluribus. et primo moueor ex
 text. et glo. nota. in. l. de creationibus.
 versicu. in quantum possibile est. C. de
 episcopali audi. vbi glo. dicit qd satis
 datio pauperi remittit 7 a diuite exi
 114 gitur. ¶ Et facit tex. in. l. cum nō fa
 cile. §. si cui plusquā per. l. fal. vbi dicit
 Ange. per illū text. q̄ remittit vsufu
 ctuario cautio fideiussoria de vtēdo et
 fruēdo rem arbitrio boni viri. de qua
 per docto. in. l. j. C. de vsufruct. quādo
 ipse est pauper 7 non potest talem fide
 iussorē prestare. Et notat etiā ipse ibi
 illum text. pro ciuitatibus in quibz est
 statutū q̄ nullus forensis audiat con
 tra ciuem nisi satisfdet de stādo iuri in
 casu reconuentionis: et de reficiendis
 expensis litis in casu succumbētie. nā
 dicit q̄ hoc casu nō est permittendum
 reo conuento obijcere hanc exceptionē
 in frandē ipsi agenti: qui propter pau
 pertatē satisfacere nō potest. nā tūc nō
 debet audiri hoc petēs 7 idē etiā tenet
 Joan. de imo. in. d. l. cum non facile. q̄s
 refert 7 sequit Barb. in cōsi. suo. xj. in
 cipiē. p̄ presentī cōsulta. clarissima de
 cisione. in vlti. col. in. iij. vpl. vbi etiam

Supertitu. ff. de questionibus: fo. xxxix.

115 alia adducit. ¶ Pro quibus etiā facit
 ter. 7 que ibi habent per doct. in aut.
 gñaliter. C. de epis. 7 cleri. 7 i corpe vn-
 de sumitur. 7 insti. de satisfda. in. §. sed
 hodie. 7 in. l. vnica. post prin. C. vt oēs
 iudices tā cini. q̄ crimina. 7 in. §. si q̄s
 autē pro pecuniaria. in aut. de sanctis.
 epis. 7 in aut. cui relictū. C. de indicta
 viduita. tol. 7 in corpore vnde sumit. 7
 qd no. gl. 7 doct. in. l. j. §. qui satisfd. cog.
 in quibus iurib⁹ habet q̄ cautio iura-
 toria admittit qñ quis non pōt plene
 satisfdare vel fideiubere. Ad qd etiā fa-
 cit optime tex. in. l. filiuffa. in. §. diuus.
 versi. idē princeps. §. de lega. j. 7 text.
 in. l. si constāte. §. quotiēs. §. solu. ma. 7
 qd voluit gl. i. c. ex pte. el. j. i verbo pro
 cōtumacia. circa fi. 7 ibi do. Abb. de ver-
 bo. sig. 7 not. Bar. in. l. filio. §. vt legati
 nomine caueatur. 7 in. l. pretorie. la vl-
 tima. §. de pretor. stipula. et qd voluit
 Barto. in. l. vsufu. C. de vsu 7 habita.
 et Lu. ro. in. l. ij. in. ix. col. §. solu. matri.
 7 in cōsi. suo. cccxxix. incip. circa pri-
 mum 7 c. in fi. ad qd allegat bonū tex.
 in. l. si. §. super. C. de assertio. tol. 7 §. si
 vero crimē. in autēti. vt nulli iudices.
 7 c. alma. de sentē exco. in. vj. Et idē te-
 net Ange. in cōsi. suo. xcj. incip. sancta
 carmelitarū religio 7 c. in vlti. colū. et
 expressius firmat Jo. de imol. in. d. l. cū
 nō facile. §. si cui plusq̄. p. l. fal. Et do.
 alex. in cōsi. suo. cclxxj. fm ordinē meū
 incip. pōderatis 7 c. vbi not. loquit. Et
 hanc partē tenet 7 firmat. d. Catal. in
 suo tract. findi. in versi. cclj. inci. adde
 q̄ si tempore sindicatus 7 c. vbi dicit
 si tempore sindicatus potestas vel ali
 officiales non possunt inuenire fide-
 iussorem: quē tenentur prestare ex for-
 ma statuti q̄ stabit sue iuratorie cau-
 tionis: 7 allegat. d. autēti. gñaliter. 7 c.
 odoardus. de solu. qd etiā voluit. d.
 Alexan. in. d. l. j. in penulti. colū. §. qui
 satisfd. cogū. vbi fortius subdit C. v.
 delictet q̄ satis est illi qui debet cauere
 iurare se credere non posse de facili da-
 re talem fideiussorē. allegat. l. de die.
 §. penulti. 7 fi. iuncta. l. si fideiussor. §.
 j. §. qui satisfd. cogū. de quo etiā ali-
 qua per alexan. in. l. si constante. in. §.

116 quotiens. in. j. colū. §. sol. mat. ¶ Et
 istis ergo mihi videt̄ concludendū q̄
 si pauper vel forensis cui requirit̄ cau-
 tio de non offendēdo vel de alia re iur-
 rat non posse inuenire fideiussorez qd
 standū erit sue iuratorie cautioni: im-
 mo si secus diceremus sequeretur vnū
 absurdū 7 valde inconueniēs q̄ quis
 teneretur ad impossibile q̄ minime di-
 cendum est in hoc casu nec in aliquo
 117 alio. ¶ Nam impossibilitaz nulla est
 obligatio. l. impossibiliū. j. de regu. in.
 l. cum heres. §. j. §. de statu liber. l. si sti-
 puler. in. j. 7 ij. respōso. §. de verbo. obli-
 ga. §. impossibilis. insti. de heredi. insti.
 c. abate. liij. distin. cum multis simili-
 bus. 7 in. c. nemo. de regu. iuris in. vj.
 Et ideo dicit text. in. l. si. supra. de sen-
 ten. que sine appel. rescin. q̄ preceptuz
 iudicis impossibile est nullius momen-
 ti. et concordat tex. in. l. si cum dies. in
 §. antepe. §. de arbi. Et dicunt not. do-
 ctiores post glo. in. c. questioni. extra de
 appella. q̄ impossibilitas excusat ab
 excommunicatione. Et videmus etiā q̄
 impossibilitas vitiat 7 annullat cōtra-
 ctum. l. impossibilis. §. de verbo. oblig.
 et ibi omnes scriben. l. non solum. §. de
 actio. 7 oblig. §. impossibilis. institu. de
 inuti. stipula. 7 in. l. certi conditio. §. itē
 118 queritur. §. si certum petā. ¶ Item
 etiā ipsa impossibilitas seu impote-
 tia operatur alium maximū effectū.
 nam excusat appellante a prosecutio-
 ne appellationis adeo q̄ elapso tēpo-
 re dato ad proseguendū appellationē
 non dicitur deserta appellatio fm In-
 nocen. 7 alios in. c. ex ratiōne. de appel-
 la. Bal. in. l. si. C. de cōdi. infer. Barto.
 in. l. si procuratorē. in. §. ignorantes. §.
 mādati. Guiliel. de cug. in. l. eos. C. de
 appel. Bal. in. c. si qui testium. extra de
 testi. 7 in. l. ij. in. §. si quis in iudicio. §.
 si quis cautio. 7 in. l. nūmis. §. de in le-
 tem iuran. et in. c. j. de eo qui mittit in
 pos. causa rei seruā. et bal. in. l. acce-
 pta. C. de vsuris. et Ange. post bart. in
 l. illud. in suis addi. ad Bart. C. de an-
 no. 7 tribu. li. x. 7 Math. in nota. suo vl-
 timo. et dñs ffran. de Cre. in singulari
 suo. cxxj. incipien. statuto cauetur 7 c.

*impossibilitas
excusat*

*quis p
manifestat
excusat si
appellat non
prosequatur
fuerit*

Hypopolitus de Marsilijs

et Bal. in. l. cōtinuus. §. illud. §. de ver-
bo. obliga. pro quibus optime facit gl.
in. l. in minoribus. in vltima glos. C. de
119 his quib⁹ vt indignis. ¶ Et facit q
voluit bal. in. c. j. extra vt lite non con-
test. in. iij. col. vbi dicit q si procurator
ppter paupertatem nō appellauit nō
preiudicat domino. Et faciunt optime
dicta per Lud. ro. in hac materia im-
possibilitatis. in cōf. suo. cccx. incip. vt
clarior reddatur. 2c. in. j. colū. in princ.
120 ¶ Et facit etiā pro predictis no. ver-
bū bal. in. c. querelā. de iureiur. vbi di-
cit q impossibilitas excusat emphiteo-
tā qui non potest soluere canonem. p-
pter inopiam seu paupertatē vt non ca-
121 dat a iure suo. ¶ Et facit etiā. nā licet
plures solennitates requirantur in te-
stamento vt in toto titū. ff. 2. C. de test.
attamen impossibilitas operat vt tes-
tamentū minus solenne valeat. patet
in testamento facto tempore pestis cū
minori solennitate vel minori numero
testiu⁹ quā requiratur a iure: attamē
valet ppter impossibilitatē vel difficul-
tatem adhibendis solennitatē vel nume-
122 ruz testiu⁹. Ita sentit Bar. in. l. j. §. de
bono. pos. ex testamēto militis. et Bal.
in. l. fi. C. de testamē. mili. vbi dicit testa-
mētū valere. Et idē videtur tenere An-
ge. in aut. de nō alie. in. §. qui autem. et
Lu. ro. in. l. iij. §. sin autē. §. ad fillania.
et do. Alex. in. l. scrinearios. in. ij. col. C.
de testamento mili. Et facit qd voluit
do. Maria. soci. in. c. j. extra de iudeis.
quem refert et loquit. d. Phil. ibi i pma
col. vbi dicit q licet sit prohibitū chri-
stianis sub pena excommunicationis ac-
cipere medicinā a iudeo vt in. c. nulli⁹
xxvij. q. j. tamen istud fallit nisi qua-
litas temporis aliud suadere puta tē-
pore pestis: qz tunc licet scōm eos ibi
122 ar. c. tēporis qualitas. xxvj. q. j. ¶ Et
faciunt optime dicta per Barba. in. c.
veniens. in. v. colū. ante medium de ac-
cusa. Et facit etiam qd voluit Pau. de
cast. in cōf. suo. cccxxij. incip. post-
positis 2c. in fin. vbi dicit q pestis excu-
sat matrē q nō petit tutores dare filijs
123 infra debitum tempus. ¶ Pro quo
facit etiā qd voluit Ang. in. §. q autē.

in aut. de nō alie. vbi no. inq̃t q testa-
mentū factum a peregrino seu a romi-
peta qui vadit romā in p̃sentia duorū
vel triū testiu⁹ t̃m cum plures habere
nō possit valebit et tenebit: qd etiā vo-
luit idē Ang. in repe. l. si vacantia. cir-
ca. x. col. C. de bo. vac. lib. x. et in. l. confi-
ciunt. §. codicilli. §. ad fillania. quē re-
fert do. Ale. in. d. l. scrinearios. i. ij. col.
C. de testamēto mili. et i. d. l. fi. in. ij. col.
124 C. de testamētis. ¶ Et subdit etiā
ipse Ang. in. d. §. q aut. q si statuto ca-
uet q null⁹ tract⁹ fact⁹ p minorē va-
leat nisi sint de eo rogati duo notarij.
pone qd cōtingit q in ciuitate propter
aliquē casum nō reperit nisi vnus no-
tarius: dicit q ille solus poterit tūc cō-
ficere tale instrumētū et valebit. p quo
allegat tex. in. d. l. fi. in fi. C. de testamē-
tis. qd dictū refert et sequit. Jo. de ana.
in. c. significasti. el. ij. in. viij. col. de ho-
micidio. pro quo dicto est tex. i aut. de
nō alie. in. §. vt neq. i. §. si. si vnū solū ci-
uitas habeat 2c. quē tex. ibi sūme no-
tat Bar. et illū etiā notat ipse Barto. in
125 phemio digestor. in fi. prin. ¶ Et fa-
ciūt etiā dicta p Ange. i. d. repe. l. si va-
cantia i. x. col. C. de bo. vacā. lib. x. vbi di-
cit q ille q est creat⁹ tabellio: lz nondū
sit matriculat⁹: pōt tñ tpe pestis instru-
mēta p̃ficere. Et idē voluit Ang. i. d. l.
cōficiunt. in. §. codicilli. qd dictū refert
et sequit. d. Alex. in. d. l. fin. C. de testamē-
tis in. j. col. et d. Phil. in. c. qm cōtra
in. xxij. col. de pba. pro quib⁹ etiā fa-
ciūt dicta p Ang. i aut. oēs peregrini.
C. cōia de successio. et p Pau. de cas. i. l.
126 nutritorib⁹ eo. ti. ¶ Et faciūt dicta p
Bal. in. l. ad psonas. §. de iureiurā. vbi
dicit q lz notari⁹ nō possit esse rogat⁹
de cōmissione sibi facta: hoc tñ fallit nī
si alius notarius nō reperiat: qz tunc
ipse poterit eē cogat⁹ de tali cōmissioe
sibi facta. ar. l. j. §. fi. §. de verbo. oblig.
127 ¶ Et faciūt dicta p Jo. de imo. in. c.
p. et. g. in. viij. car. in vers. iuxta predi-
cta t̃agit 2c. de officio delega. vbi dicit
q lz notari⁹ vni⁹ tribunalis nō possit
cōficere acta alterius tribunalis etiā
ex partiū progiatiōe fm Guiliel. de cu.
et Bald. in. l. repetita. C. de episcop. et

cleri. 7. d. Anto. in. d. c. p. 7. g. et gl. in. l. quicūq. C. de executio. 7. exacto. li. xij. et bal. in. l. testamentū. C. de testa. 7. in l. j. §. de iudicijs. 7. in. l. j. §. de offi. p̄fec. vrb. ¶ Et quis etiā ex duob⁹ notarijs deputatis ad acta vnus sine alio conficere non possit: fallunt tñ ista fm Jo. de Imol. in. d. c. p. 7. g. nisi alius notarius esset impeditus. qz vtroqz istoruz casuū alter poterit illi socio subrogari. qd dictū refert. d. Philip. in. d. c. qm cōtra. in. xxiij. col. Et facit gl. no. in. c. nō liceat. lxxvj. dist. que dicit qz quis non liceat episcopo aliquē subditum delinquentē proprijs manibus cedere vel percutere: sed debet hoc fieri facere per aliquē clericū: tñ si clericū aliquem non habet potest tunc verberare talem subditū per seipsum proprijs manibus. et faciūt dicta per Barto. in. 128 prohemio digestorū in prin. ¶ Satis ergo patet ex predictis qz propter impossibilitatē recedit a regulis iuris: et ab eius dispositione. Et ideo dicit no. bal. in. l. transacione. la vltima. C. de transact. qz stante statuto qz minores seu mulieres nō possint trahere sine cōsensu vel presentia suozū cōsanguineorum qz si tales cōsanguinei nō possunt haberi qz adsint in ciuitate: sed remoti sint in longinquis partibus qz poterūt tales minores seu mulier contrahere sine dictis primioribus 7. valebit cōtractus. et idē voluit idē bald. in. l. turpia. §. j. §. de leg. j. vbi est bon⁹ tex. et Ludo. ro. in cōsi. suo. xxxvj. inci. vīsa disceptatione. et Pau. de ca. in. l. cuz antiquitus. C. de testa. Bal. in. l. j. §. fi. in fi. §. qz cuiusqz vnuer. Bal. in. l. vidue. 7. in. l. in punctionē. et in. l. si furiosi. C. de nup. 7. in. l. cum sententia. in fi. C. de senten. et Bar. in. l. si cuz doctem. §. eo autem tempore. §. solu. matri. et pe. de ancha. in repe. c. j. de consueti. in versi. transeo ad statuta. 7. Pau. de cast. 7. d. Alex. in. d. §. eo autē tēpore. vbi allegat alios qz plures tenētes hāc partē. Et idem dicūt doctores qñ ipsi cōsanguinei essent p̄sentes sed recusarent cōsentire sine iusta causa. nā etiā tali casu valebit cōtractus cū au

toritate iudicis licet nō interuenerit presentia seu cōsensu ipsorū consanguineorū non obstāte statuto 7. eius forma. ita volūt doctores in dictis locis: et voluit Bal. in rubric. C. de contrahen. emp. in pe. q. 7. bal. in. l. j. ad fi. C. qui admitti. in. l. si mater. §. fi. §. de excusa. tuto. 7. in. c. j. in fi. prin. de consue. rec. seu. et bene facit ad hoc tex. in c. j. extra de his que fiunt a maio. parte lca. 7. l. si legatario. §. fi. 7. l. nō tñ. §. fi. §. de fideicō. lib. que iura ad hoc al. legat. d. alex. in cōsi. suo. lviij. incip. p̄spectis 7c. in. iij. colū. in. ij. volu. de quocūq. per bal. in. l. cū heres institutus. §. de acqui. here. 7. in. l. j. C. vñ vir 7. vxor. Et ad confirmationē predictorū optime facit gl. in. c. potuit. in verbo expelli. circa medium. extra de loca. Et facit etiā. nā l3 filiūssa. nō possit esse in iudicio sine cōsensu patris: vt habet in. l. cū non solū. in. §. necessitatē. C. de bo. que liber. attñ patre nō existēte p̄sente ipse per se experietur. ita est text. in. l. filion⁹. in. §. si filius. §. de indi. 7. in. l. si filiūssa. viaticū. §. si certū peta. 7. in. l. si filiūssa. in prin. §. de procu. Et facit etiā tex. in cle. j. de rebus ecclie. nō alie. 7. gl. xij. q. ij. c. si qua de reb⁹. que iura optime inducunt ad ppositū per Lud. ro. in cōsi. suo. xxxvj. incipē. vīsa disceptatione. ¶ Et faciūt dicta per. d. abb. in. c. cū accessissent. extra de p̄sti. p quibus etiam faciūt dicta per Inno. in. c. nisi cum p̄idē. de renū. Et text. in. l. tutor qui repertorū. §. de admi. tut. vbi propter necessitatē potest tutor inuentario non cōfecto administrare bona pupilli qz alis facere nō posset. ¶ Et per illū tex. dicit. d. abb. in. c. fi. in. ij. col. de ecclie. edifi. qz si imminet necessitas alienandi bona ecclesie cathedralis et exigit tantā celeritatē qz superior cōsuli nō potest qz tūc pōt eps alienare nō obstāte iuramēto de nō alienādo incōsulto romano pōtifice. et facit. c. j. in fi. ne sede vacā. in. vj. cū alijs p eū allegatis. 7. facit gl. in. c. tū ex lris. de in integ. resti. 7. qd voluit. d. ant. in. c. iter q̄tuor. de cle. nō resi. vbi dicit qz l3 clericus nō possit se absētare a residētia ecclie sue

Hypopolitus de Marsiliis

finelicetia plati. c. relatu eo. ti. tñ si est
 arctat⁹ tali necessitate q nō pōt petere
 licetiā licite pōt se absentare. Et facit
 glo. in. c. pastoralis in verbo mortis. de
 offi. or. q dicit q ppter impossibilitatē ex
 pectādi sacerdotē licitū est cōfiteri sua
 peccata layco. qd etiā voluit glo. i. c. ij.
 in vlt. glo. de peni. 7 re. in. vj. 7 gl. i. c. cū
 inferior. de maio. 7 obe. in. j. gl. 7 glo. in
 c. vnū in. s. noie aut criminis. xxv. dist.
 7 voluit tex. in. c. quē penitet. de pe. di.
 primar in. c. qd vult. de peni. dist. vj. Et
 faciūt dicta p do. Anto. in. c. si. de iure
 iurā. in. vj. col. 7 per Lo. ro. in. l. si vero
 in. s. deviro in. xxij. fallentia. s. so. ma.
 vbi dicit q dictū testis examinati in ar
 ticulo mortis 7 sic in casu necessitatis
 ppter angustia tps pbat licet fuerit
 examinatus sine cōmissione iudicis 7c.
 131 ¶ Constat itaq ex supradictis q qd
 nō potest astringi ad impossibile. imo
 si spāliter hoc lege cautū esset talis lex
 nō valeret. c. erit autē lex. iij. dist. Esset
 enim numis durū q hoies arctarentur
 ad sibi impossibile. Et iō dicunt doctor
 res q si villa tenet emēdare dānuz da
 tum alicui ex forma statuti nisi denun
 ciauerit malefactorē q si tale dānum
 fuit datū de nocte vel alio tēpore i quo
 impossibile sit sindico vel hoibus ville
 scire malefactorem q hoc casu ppter
 hāc impossibilitatē excusabil villa nō
 tenebit ad emēdationē dicti dāni licet
 nō denūciauerit malefactorē. ita dicit
 Bar. in. l. semper. s. hoc interdictū. s. q
 vi aut clam. 7 in. l. auus. s. de calūnia.
 7 in. l. j. in. s. ociosorum. supra ad filla.
 7 habetur per Bald. 7 Saly. in. l. si. per
 illū tex. C. de dolo. 7 per bal. in. l. gene
 ro. supra de his qui no. infa. 7 in. l. eum
 qui in. s. in popularibus. supra de iure
 iuran. 7 per Ange. in. l. si. supra si quis
 testamēto lib. esse ius. fue. 7 per Bal. in
 2f. suo. xxxvj. incip. casus talis est in p
 mo vol. 7 in. c. quasda de presumptio.
 7 per Lu. ro. in 2f. suo. vij. incipit vltis
 necessarijs in facto vbi plura adducit
 pro hac pte 7 per do. Alex. in 2f. clxxij.
 inci. super casu in vlt. col. in. v. vo. 7 per
 do. s. fran. de are. in consi. suo. lvij. inci.
 diligēter in. ij. col. vbi no. loquit in hoc

proposito. Et faciunt pro istis optime
 dicta per Lud. ro. in 2f. suo. cccxxij.
 incip. quo ad pū in pma col. vbi plu
 ra adducit in pposito. 7 vide do. Phi.
 in. c. nonnulli. in. xxxvj. colū. de rescrip.
 132 ¶ Cōcludo ergo in pnti articulo q si
 ne loquamur in cautione que petitur
 officio iudicis siue in illa que petit ad
 partis instantiā pauper nō tenebitur
 prestare cautionē fideiussoziam ppter
 eius impossibilitatem s3 sufficet nuda
 cautio iuratoria cum obligatione ge
 nerali oim bonoz. Secus autē dici pos
 set in homine diuite qui verisimiliter
 potest plures inuenire fideiussores. qz
 tunc non staretur sue iuratorie cautio
 ni s3 requireretur cautio fideiussozia.
 133 ¶ Et vltra predicta circa hanc mate
 riaz impossibilitatis vide que ego hoc
 anno cōsului in hac ciuitate Bononie
 in 2f. meo incip. vocē meā exaudi dñe.
 vbi in materia ista vltra omes iudicio
 meo locutus sum. 7 cōsului q licet ex
 forma statuti cautū sit q testamētum
 nuncupatiū nō valeat si in eo nō in
 terfuit notarius 7 de eo nō fuerit roga
 tus 7 etiā cautū sit q testamenta non
 possint probari p testes attamen vale
 bit testm sine notarioz poterit pbari p
 testes qñ impossibile fuit testatori hfe
 notariū ppter magnas nines vel pro
 pter inundationē aquaz qñ ipe testa
 tor erat extra ciuitatē in rure. vide ibi
 134 plura notabilia i tali materia ¶ S3
 vltra predicta teneas et menti q forte
 nō esset scelus nec absurdū dicere qd
 etiā i hoie diuite qui posset facit inue
 nire fideiussores sufficeret nuda cau
 tio cū generali obligatōe omniū bono
 rum suoz 7 necessario nō requireret q
 talis diues prestaret cautionē fideius
 sozia. Ad qd dicendū moueor per not.
 doctrinā. Bar. in. l. quicūq. la scōa per
 illū tex. C. de fundis patri. lib. xj. vbi di
 cit q si ex forma statuti aliqs tenet sa
 tis dare anteq acceptet offm alicui po
 testarie q si est diues vel idoneus cre
 ditur soli cautioni sue cū generali obli
 gatione bonoz suoz seu cum genera
 li ipotheca bonoz suorum. idē dixit in
 simili Bal. in. l. si. i pma col. C. de execu
 rei iudi.

rei iudi. et voluit. d. Alex. in. d. l. quicūq;
q. in. suis apostil. ad bart. vbi etiā pro
hac parte adducit pau. de cast. in. l. j.
s. qui satis. cog. vbi per illū tex. dicit q
nulla satisfactio etiā pretoria vt est sa
tisfactio dāni infecti quoz legatorū et
similia est prestāda ab eo q est manife
ste diues sed sufficit sola promissio sub
ipotheca bonorū suoz. allegat etiam
pau. de cast. in. l. diuortio. in. §. inter
dum. s. soluto matri. vbi idē dicit si ex
forma statuti quis tenet satisfdare vel
prestare fideiussorē. Et p hac pte ad
ducit et ipse. d. alex. tex. et gl. i. l. mulier.
C. d. iur. do. et tex. in. d. auct. cui relictū.
C. de indicta vidui. et tex. in. l. j. ibi pro
pter amplissimas facultates. s. de cus
sto. reo. et l. j. §. magistratus. et ibi bal.
s. de magi. coue. ¶ Subdit postea ibi
do. alexan. q ppter hoc nō pcedit dic
tum bal. in. l. gñaliter. C. de episco. et
cleri. vbi dicit q iudex tenet in sindica
tu si non recipit idoneos fideiussores.
naz hoc fallit nisi esset diues ille q dat
tales fideiussores: qz tūc iudex nō tes
nere in sindicatu etiāz si fideiussores
135 minus idoneos recepisset. ¶ Sed vl
tra. d. alex. in. d. l. quicūq; scias q illā
doctrinā bar. ibi refert et sequit̃ idēz. d.
alex. in. cōsi. suo. xxxvij. incipien. viso et
oportune. in. vj. col. in. ij. vol. et d. ffely.
in. c. ad hec. extra de sentē. excō. ad qd
ipse etiā allegat gl. in. l. acceptā. C. de
vsuris. et in. l. obligationē. C. de solu. et
pro illo dicto Bar. optime faciūt dicta
per bald. in. d. l. mulier. C. de iure dot.
circa fi. vbi allegat gl. quā dicit singu
larem in. l. si plures. s. de fideiuf. Itēz
pro illo dicto bart. facit optime text. in
l. testamēto. in. §. nec satis. in verbo ido
nei. s. de testa. tut. vbi dicit q tutori ido
neo remittit satisfactio: l3 regulariter
tutores teneant satisfdare anteq̃ ad
ministrēt. l. de die. §. tutor. s. qui satis.
cog. et instit. de satisfd. a. tuto. in. §. fi. cū
fi. Et faciūt etiā dicta p bal. in. auct. sed
hodie. in. j. not. C. de act. et obliga. Ex
quibus oib9 mihi videt̃ q siue loqua
mur in hoie paupere siue in diuite q
nemo ipsoz de iure cogi poterit presta
re in dicto casu cautionē fideiussoriā:
hypopolitus

sed satis erit q prestet iuratoriā cau
tionē cū gñali ipotheca bonoz suoz
que gñalis ipotheca subrogabit in lo
cum cautionis fideiussorie. et hoc pce
det in paupere ppter impossibilitatez
inueniēdi fideiussores. in diuite autez
homo pcedet ppter eius diuitias que
cum releuant a talī satisfdatione: vt
ostēsum est: tene mēti: qz predicta sunt
136 notabilia et quotidiana. ¶ Ulterius
pro cōplemēto huius materie inimici
tie teneas mēti aliqua. Primo q ex di
cto capitalis inimici nō fit indicium ad
torturā. ita notā. dicit Bal. in. cōsi. suo
ccc. vj. qd incip. p̃supposito statuto et.
in. j. col. in. iij. vol. qd est no. An autem
dictū inimici nō capitalis faciat indi
cium ad torturā dic q est arbitrariuz
iudici inspecta qualitate inimicitie s3
bar. in. l. maritus. j. eo. de quo etiā per
alex. ibi et dixi ego. s. in hac. l. in. §. diu
antoninus in illa. q. an testis q nō de
bet examinari examinat9 faciat indi
cium: de quo etiā p Bar. in. l. ij. in vlti.
137 col. j. de app. reci. ¶ Teneas etiam
mēti q nedū inimici capitales repellū
tur a testimonio s3 etiā suspecti de ca
pitali inimicitia fm Inno. in. c. cum. p.
māconella. de accu. quē refert et sequit̃
do. alex. in. l. iij. s. de testi. in apostil. ad
138 bar. ¶ Aliud etiā no. et tene mēti vcz
q si inimicus capitalis de facto reci
piatur in testē q nō recōualefcit eius
dictū per recōciliationē subsequētā fm
Jo. an. in. addi. Specu. in. ti. de teste. in
p. in. vbi allegat ad hoc glo. quartā in
§. si hō qd dicat. i. auct. de testi. Idē te
net etiā. d. ffely. referēs Jo. an. vbi. s.
in. c. quotiēs. in. ij. col. de testi. et allegat
ipse Bal. in. auct. si dicat. C. de testi. vbi
dicit q semel inimicus semp presumit̃
inimicus nisi pbe9 causa recōciliatio
nis. Scias etiā q inimicitia dicitur durare
vsq; ad quartū gradū s3 bal. in. c. j. §.
si vasallus. in. ti. si de feu. sue. cōtro. in
ter dñm et vasallū. qd etiāz firmat ipse
bal. in. d. l. athlete. in. §. dat remissionē.
s. de excu. tut. vbi subdit q inimicitia
etiā vltius extēditur. allegat text. in
139 l. si femina. C. ad turpil. ¶ Ultimo
scias q inimicitia pbat̃ ex euidētissi
de Marsilijs. f

Hyppolitus de Marfilis

mis cōiecturis fm bal.in.c.j.in prin.in
vlti.col.in ti.quibus modis feu.amit.
in vfi.feudo.7 voluit etiā Abb.in.c.re-
pellentur.extra de accusa.vbi est bon⁹
tex.de quo etiā per.d.feli.in.d.c.quo-
tiens.in.ii.col.de testi.Et per ista ha-
bes satis plene materiā inimicitie te-
ne menti p̄dicta qz forte notabilia: et
hāc materiā ita plene alibi non inue-
nies.7 vide etiā aliqua in hac materia
inimicitie.in.5.prime sequēti.Sequit^r
5.cum quis latrones.hyp.de Marfi.
iuris vtriusqz doctor minimus 7c.

5. Cū quis latrones

Et hoc intēdit. Ex solo dicto accusati
nō p̄iudicat accusanti nisi cum tali
dicto aliqua alia concurrant 7 socius
criminis nō liberat a pena delicti ex eo
qz accusavit sociū eiusdē delicti p̄bato
ipso crimine.h.d.vsqz ad.5.si quis vl-
tro.Casus in terminis 7c. ¶ Nota pri-
mo dictū in summario. Nota etiā fm
barto.qz si socius criminis ducit aliū
sociū ad iudiciū tñ sibi per hoc nō par-
citur.ita p̄bat iste tex. ¶ Sed p̄tra hoc
opponit Barto.de tex.in.l.nō oēs.5.fi.
j.de re mil.vbi habet qz parciatur reo
indicati aliū reum vt ibi p̄t:ergo sol-
uit ipse bar.dicēs qz ille text.nō obstat
qz ibi plura interuenerūt que hic non
interuenerūt.nā ibi sponte p̄fitebatur
crimē 7 se esse reū fatebat et querebat
veniā.hic 7o nō dicebat nec allegabat
se reū immo mētebatur. ¶ Preterea ibi
demonstrauit plures reos 7 plures ce-
pit hic autē vnū tantū. ¶ Item ibi cepit
trāsfugas 7 hostes ciuitatis: hic autē
aliū malefactorē qui hostis ciuitatis
nō erat:ita soluit hic Barto.hoc 7riū.

2. ¶ Sed vltra bar.etiā cōtra istū tex.
adduci pōt text.in.l.quisquis.in fi.C.
ad.l.iul.maiesta.7 tex.in.l.edicto.7 in
5.l.senat⁹.j.de iur.fisci.7 in.l.j.C.de his
qui se defen.li.x.in.l.iiij.5.fi.3.de alie.
iudi.mu.causa fac.in quib⁹ iurib⁹ ha-
betur qz parciat reo indicati aliū reum
seu reo p̄fitei crimē.de quo per glo.in
in.d.l.iiij.5.fi.vbi alia iura ad hoc alle-
gat.Solue qz illa iura loquunt in di-
uersis casib⁹ a casu nro:ideo nō obstat

qz ex separatis nō infer^r:7 data instā-
tia non p̄cedit.arg.j.q.j.c.sicut vgeri.
in gl.7 l.papinia.exuli.3.de mino.cuz
3 si. ¶ Nota etiā ex hoc tex.qz nō est ve-
rum absolute 7 indistincte qz foci⁹ cri-
minis nō admittat p̄tra sociū eiusdez
criminis: s3 cā cognita estimari debet
hoc a iudice vcz an fides sit adhiben-
da tali socio criminis.ita aperte p̄bat
iste tex.in ver.sed causa cognita 7c. ¶ Et
sic iste tex.pōt optime allegari ad hoc
videlicet qz relinquit arbitrio iudicis
adhibita cause cognitiōe an socio cri-
minis credat cōtra sociū eiusdē crimi-
nis.qd adde ad ea q̄ dicta fuerūt.3.in
hac.l.j.5.diuus antoninus.vbi exami-
nauit plenius materiaz socij criminis.
4. ¶ Nota etiā ex isto tex.qz malitijs ho-
minū est obuiandū.ita p̄bat iste tex.in
ver.pleriqz em 7c.cōcordat tex.in.c.se-
des apostolica.de rescrip.7 l.in fundo.
3.de rei vēdi.quā regulā intellige ne-
dum recta via sed etiā cū malitijs: vt
dixi satis late in singu.meo.clx.incip.
malitijs hominū 7c. ¶ Et ibi inter cete-
ra que nō refero breuitatis causa ad-
duxi not.verbū huberti de bobio in.l.
si p̄ fure.3.de cōdi.fur.quē refert 7 se-
quitur Jo.an.in addi.Spe.in titu.de
furt.sup rubri.vbi dicit qz si q̄s passus
furtū facit pactū cū titio qz si ipse indi-
caret fures ab ipso nihil peteret si sibi
in illa causa in aliquo teneret quo stā-
te ipse titius indicauit furtū p̄pter qd
apparuit ipm fuisse de furib⁹ dñs con-
tra eū agit furti ipse excipit de pacto.
dicunt p̄dicti docto.qz ipse dñs poterit
agere p̄tra eū nec iuuabit ex pacto: et
hoc p̄pter istam regulā vcz qz malitijs
hoim est obuiandū qd est singulare ver-
bū quotidie occurrēs in facto: videas
dicta p me in dicto singulari vbi ali-
qua alia no.adduxi i materia. ¶ Ul-
terius bar.hic p̄ istū tex.mouet vnam
qōnem: vcz duo erāt litigātes 7 re⁹ co-
gnosces qz actor ad p̄bandū intētiōē
suā nō habebat nisi vnū testē vsus est
hac malitia qz tali testi ipse re⁹ cōtra
quē p̄ducebat dedit vnā alapā postea
cū ille testis 7 cū p̄ducere^r opposuit qz
erat su⁹ inimicus: an hoc casu talis te-

his per hanc exceptionē repellatur a testimonio ferēdor Bar. hic dicit q nō r allegat rōnē dicens q inimicitia sup ueniens facto eius cōtra quē pducit nō repellit eū oīo sed hoc relinquit arbitrio iudicis ar. huius tex. hic in fi. p quo dicit facere ea que ipse dixit. s. in hac. l. in. s. si seruus. ita residet bar. hic. Ego nunc dico q hec questio poterat nō immerito examinari. s. in. s. preterea. vbi posita est materia inimicitie attamē ppter hūc tex. nō incongrue ēt hic ponitur. Et ideo circa hāc qōnē pmo pro opinione Bar. qd inimicitia superueniens facto illius ptra quē pducitur nō repellat testē. dico qd idem tenet bal. in. l. s. 3. r si quis. s. illud. s. si qd caute. r bal. in. l. ij. in s. sed si agant. s. de iudicijs. r Lu. ro. i. l. semel mora. in pe. col. ver. ij. hoc pba. s. sol. ma. bal. in auc. si dicat. i. ij. col. C. de testi. pro qbus facit dictū bal. in. l. nihil. i. pn. s. d inoffi. te. vbi loqitur de expellēte famulū in fraudē ppter testimoniū perhibēdū. ¶ Et faciūt ēt dicta p bal. i. l. sed r reprobari. s. ampl. s. de exc. tu. vbi loquit de accusante testē ptra eū pductum vt nō possit ptra eū testificari r faciūt dicta p bal. i. l. si. in pnc. C. de iure dotiū. Itē pro opi. bar. hic in hac qōne optime facit gl. j. c. vt debitus. in rbo rōnabiliter. extra de ap. q dixit q l3 iudex possit dici r recusari tanq̃ suspectus. l. cū apertissimi. C. de iud. cū si. tñ fallit qñ cā. suspitōis pcedit ab illo qui dicit illū suspectū. qz tūc nō poterit illū recusare. ¶ Et facit dictū bar. qd retuli. s. in. s. pterea vcz in. l. qm. s. j. s. d his qb vt indig. vbi dicit q si testator facit legatū alicui r postea iterueniat inimicitia inter testatorē r legatariū q nō v3 legatū s3 intelligit eē reuocatum. l. iij. in fi. s. de adi. lega. tñ si talis inimicitia nō pcessit ex facto ipsius legatarij s3 ex facto seu ex culpa testatoris qd nō obstāte tali inimicitia valebit legatū. Idē ēt r3 Lud. ro. i. l. ab hostib3 i fi. ij. col. s. so. ma. r i sing. suo. cxcviij. inci. tu habes r. ¶ Pro qbus faciūt no. p Wy. in. l. si marit. s. fi. s. d adul. in qbus oibus locis doctores pcludūt

q qñ inimicitia puenit seu causat scō alicui q talis q dedit cām seu fuit actor ipi inimicitie nō iuuat ppter cām. p quo facit regla illavcz q nemo d3 ex dolo suo cōmodū reportare d q i. l. ita q3 fallor. s. de fur. r i. l. si mulier. i. pn. s. qd me. cā cū si. ¶ Et vltra p dca p cor roboratōe hui3 dicti bar. hic. f. q qñ qd dat cāz inimicitie q n possit ex ea iuuari fa. optie qd voluit pe. d an. i. qf. cccix. ici. pbata tāta viri seuitia r. vbi di. qd stāte statuto q mortuayrore in mrimonio vir lucret medietatē dotis qd hoc casu si verberibus vel minis dedi cām vxori mee ad fugiendū quā postea q aufugit accusauit de adulterio q non cōparuit r ppter ei3 ptumaciā fuit bānita q stāte occido eā quā possuz occidere ipune ex forma statuti: an hoc casu petere potero medietatē dotis quā tribuit statutū dices q vxore moriēte in mrimonio sine liberis vir lucret medietatē dotis quā tribuit statutū: dicit ibi pet. de anch. q nō cū ego dederim huic rei cām. ¶ Et facit dictū Spe. in ti. de iudi. s. vniversali. i. vl. r pe. col. i. h. ecce r. vbi dicit q si aliq3 nūcius fuit causa vt titius mitteret eū ad certuz locū absq3 reqsitiōe ipsi3 titij q si talis nūcius fuit capt3 in itinere nō tene3 titius eū redimere vt ibi p eū. secus aut si titi3 absq3 cā vel opera ipsi3 nūcij misisset eū. vt ibi vbi etiā ponit similē questionē: facit etiā p hoc tex. r qd ibi habetur in. l. r q data opa. s. ex qb3 cau. maio. vbi d3 q ille qui spōte pcurauit ambasiatā nō gaudet pūlegio absentiū p repu. r hoc ppter ei3 cām. Accedat etiā q voluit Jo. de imo. in. c. de cetero. extra de cleri. nō resi. vbi dicit q si cleric3 spōte qsiuit se absentare r dedit cām se absentādi qd nō gaudet beneficio residētis: q secus esset si nō dedisset cāz se absentādi. ¶ Et facit qd voluit ffe. de senis in cōsi. suo. ij. als cxi. quē refert r sequit. d. ant. in. c. ppo suisti. de fo. cōpe. circa vlt. col. vbi dicit qd ille qui fuit causa r procurauit vocari a suo superiore talis vocatio eum nō excusat. Et in proposito etiam adduci potest quod voluit Barro. in. l. si

Hippolitus de Marfilis

seruus in. §. q. d. o. §. de fur. vbi dicit q
 si ambasiator fuit cā et procurauit hre
 ambasiatā et postea fuit derobatus i lti
 nere q non reficiunt sibi dāna p illū q
 eū misit. sec⁹ aut dicit si fuit missus re
 qsit⁹ et. facit qd voluit Bal. in marga
 rita sua. i. hbo citatio. ver. citat⁹ a rege
 et. vbi dicit q citatus a papa excusat
 si nō pparet corā iferiore corā q erat ci
 tatus q dicit eē vtz nisi citat⁹ ab infe
 riore pcurauerit citari a papa q tunc
 nō excusat. facit et q voluit host. i. c. cū
 clamor. extra de testi. et ad pdcā et ad
 duci pōt i pposito qd voluit dñi de rota
 in antiq̄s decis. iij. incip. ticius et me
 ui⁹ et. i. ti. de testa. vbi singl⁹ dicūt q si
 curator pdigi et alij forte p sanguinei
 q fuerūt sollicitatores ad obtinēdū iter
 dictū q illū q asserbat pdigus postea
 pcuratores et sollicitatores fuerūt isti
 tuti hdes ab ipso pdigo q stāte veniē
 tes ab itestato volebāt hreditatē dicen
 tes q pdigus nō pōt facere testm p. l.
 his cui bōis. §. de testamētis cū si. nūc
 aut iste curator et sollicitatores volūt p
 bare q nō erat pdig⁹ et p psequens q
 potuit testari. et q iterdictio admistrā
 tōis bonoz fuit nulla an admitti de
 beat ad talē pbationē facien. dñt ipsi
 singl⁹ q nō ita non potuerūt obtinere
 talē hreditatē: q nō pnt venire q illud
 qd sollicitarūt et cui dederūt cām: et alle
 gant ipsi dñi de rota bonas rōnes q̄s
 breuitat⁹ cā obmitto. Et istō dcm dñō
 rū de rota refert et sequit. d. ffanc. de
 cre. in no. suo. xcvij. incip. curator pdi
 gi. ¶ Et adduci pōt et nō. hbu Bald.
 in addi. Spe. i. tit. de inq̄sitiōe in addi.
 seu hsi. inci. qdā denūciauit et. vbi di
 cit q l3 p accusationē tollat inq̄sitiō tñ
 hoc fallit nisi ipse accusans prio pcur
 rauerit inq̄sitiōne fieri q tunc inq̄sitiō
 nō tollit p accusationē. allegat iura et
 rōnes de qb⁹ ibi p eū. Ad pdcā et facit
 in fili. nā nolēs se excusare ppter igno
 ratiā nō pōt qñ ipse dedit cāz sue igno
 ratiē qz tali casu nō excusat. ita pbat
 gl. quā ibi pōderat dñic⁹ de scrō gem.
 in. c. fi. in. §. aut de offi. deleg. in. vi. i ver
 bo. sciēter et gl. in. c. ad falsarioz. de cri.
 fal. et gl. in cle. in hbo sciēter. de psang.

et affi. et gl. in. c. eos. in hbo affectata de
 tēpo. or. in. vi. et hoc voluit Bal. i. c. j. cir
 ca mediuz. qbus modis seu. amittant.
 de quo et p. d. feli. in. c. a nobis i. j. col.
 de excep. ¶ Et pro qbus et faciūt q vo
 luit Old. in p. si. suo. clxviij. als. clxxviij.
 vbi dicit q si mulier recedit a viro te
 mere et sine cā nō d3 alimentari extra
 domū ab ipso viro. l3 si ipse marit⁹ ex
 pulit eā de domo tūc ipse marit⁹ tanq̄
 dās cām huic rei debet ipsaz vxorez
 alimētare extra domū: p q facit qd di
 cit bal. i. l. j. in. iij. col. ver. et est ar. C. de
 lega. vbi dicit q marit⁹ hberās vxorē
 cui est necesse recedere de domo mari
 ti d3 ab ipso alimētari extra domū cuz
 ipse maritus fuerit cā hui⁹ recessus et
 hui⁹ rei. qd et vī tenere Lu. ro. in cōsi.
 suo. ccccxvij. inci. in casu pposito in. j.
 col. pro qbus facit text. i. l. spadonē. §.
 fi. §. de excu. tu. et qd dicit do. Anto. in
 c. significāte. de pig. et pet. de anc. in. c.
 accedēs el. ij. vt lit. nō cōt. et in. c. dilecto
 extra de testi. et in. c. nulli de accus. et q
 habent p doctores in. c. fi. de testi. et p
 pe. de anc. in p. si. suo. cccxc. et faciūt dā
 p Bar. in. l. ij. in fi. C. de murilegulis l.
 xi. et p Lu. ro. in. l. si hō. in. §. de viro. in
 xxxvj. fallentia. §. so. ma. vbi plura po
 nit in hac mā. ¶ Et facit etiā ad pre
 dicta optie text. in. l. pe. C. de iure dot.
 quē tex. dicit Bal. no. in. c. ecclesiā de
 cōstitū. ad hoc vtz q bñficiū ne qd con
 ueniat vltra quā facere possint nō cō
 petit ei q dedit cām sue pauprtati et q
 ppter maleficiū suuz venit ad inopiā.
 Et p illū tex. dicit Bal. in. c. sedes. de re
 scrip. q pauprtas q copiose obuenit ali
 cui sibi nō pdest. pro qbus faciūt tex.
 in. l. fin. §. fi. §. de his q in frau. cre. vbi
 tex. dicit q bñficiū cedēdi bonis nō cō
 petit ei q dissipauit bona in fraudē cre
 ditorz et illū tex. pōderat ibi Ang. et i. l.
 j. C. q bon. ced. pos. et bald. in. §. fi. insti.
 de act. et in. l. j. in. v. qōe. C. si qd i frau.
 patro. Ad idē etiā facit. l. et. §. l3. et ibi
 oēs doctores. §. so. ma. vbi marito effe
 cto paupe ex culpa sua nō cōpetit i res
 titutione dotis bñficiū ne pueniant ni
 si inquātū facere possit. ¶ Et faciūt
 etiā q dicit Barto. in. l. si cū dotē iu. §. si

post. s. sol. ma. 7 Bal. in aut. qd locu. C. de collat. vbi dicunt qd pñ nō tenet iterū dotare filiā qñ ipsa filia dissipauit ei⁹ dotē sibi datā a pñe 7 idē dicunt de filio q sup culpa perdidit bona sibi dat a patre iure legitime q etiā voluit Bal. in. l. scim⁹. 7 in. l. omnimodo in. s. impu
16 tau. C. de inoffici. testamēto. ¶ Et faciunt dictū Bar. Ang. 7 Imol. in. l. mulier in. s. cū proponeret. s. ad trebellia. vbi dicunt q si filia dissipauit malitiose fructus fideicō. q pputantur sibi quo ad dotē secus si nō malitiose psumpsit vt ibi per eos: de quo etiā per Paul. de ca. in aut. res que. C. cōla delega. 7 in cōsi. suo. xiiij. que oīa ppe dicta refert do. feli. in. d. c. q in ecclesiāz in. xiiij.
17 col. de constitu. ¶ Pro qbus etiā faciūt dca per eūde in. c. cū. M. ferrariensis. in. xiiij. col. de cōsti. 7 sic p ista vñ cōcludēdū q inimicitia supueniēs facto illius q quē producit testis nō repellit ipm testē s3 imo admittit l3 ei nō plene credat sed credatur arbitrio iudicis. de quo etiā p. d. feli. i. c. cū iter priore in xiiij. col. de excep. 7 l3 hec opinio bar. ab aliquib⁹ sequat⁹ 7 plurib⁹ iuribus 7 autoribus sit pprobata attñ pñū vñ esse verius. vñ q imo talis testis inimic⁹ partis q quā pducitur nō admittitur l3 inimicitia prouenerit a pñe 7 nō ab ipso teste q ad repellēdū testē a testimonio rōne inimicitie nō curamus a quo procedat ipsa inimicitia sed satis est q ad sit iter eos inimicitia quomodocūq processerit. ita tenet Inno. in. c. cū. i. 7 a. de re iudi. in fi. et hoc exp̄ssē voluit glo. no. in. l. athlete. in. s. dat remissionē in vbo facta. s. de excusa. tu. 7 idē tenet ibi bal. per illā glo. quā etiā ipse dicit aureā. in. l. j. C. si quacūq predi. pote. 7 idē etiā tenet. d. An. in. c. veniēs el. ij. de spōsa. d. Alex. in pñ. suo. xcix. in cip. in cā inq̄sitiōis 7 c. in fi. j. col. l. j. vo. q tñ ipse ibi limitat nisi iudici cōstaret q pars ipsa in fraudē vt repelleret illum testem dedisset cām huic inimicitie. 7 allegat Bar. hic et Jo. an. in. c. fi. de testibus. 7 bald. in. sed 7 si quis. s. il lud. s. si quis cautio. 7 in. l. ij. s. sed si
18 agant. supra de iudicijs. ¶ Item q

inimicitia repellat testē a testimonio a quocūq processerit siue ab ipso teste siue a parte ptra quā producit tenet. d. Ant. Abb. 7 Joā. de imo. in. c. vt debet⁹ de app. vbi p hac parte adducit tex. in. c. qz diuersitatē. extra de concess. pben. vbi impedimētū etiā culpa ipediti pueniens tñ excusat aduersus remedia que sunt cōtra naturalē equitatē puta cursuz tēporis. Ad idē etiā adducit tex. in. c. cū iter. extra de excep. vbi habet q excōicato 7 sic ei q est in culpa tñ naturali eqtate succurrit. Ad idē adducit tex. i. l. nec timorē. i. s. j. s. qmetus cā. vbi habet q etiā si culpa mea dedi cām edicto 7 inde aliquid timēs solui vel pmissi q tñ dī metu factū. Et facit tex. in. c. veniēs extra de spōsa. Et pro hac parte facit q voluit Arch. in. c. statutū. j. s. cū aut q de rescrip. lib. vi. vbi dicit q iudex suspectus pōt recusari nō attento an cā suspicionis prouenerit ab ipso vel a parte q dicit eū suspectū. pro quo facit in simili glo. in. c. imputari de regu. iur. 7 q notat p doctores in. l. ij. s. fin. s. si quis cautio. Et ad cōtraria q possent adduci q hanc partē respōdent moderni. in. d. c. vt de bitus. vbi videas. Et sic p ista mihi vñ q ista sit verior 7 sustentabilior opinio ac etiā equior qz quacūq rōne quis sit inimicus meus. est inimicus meus: Et sic p supradicta remāeo cū pdictis doctoribus. videlz quod inimicitia repellat testem a testimonio siue prouenerit a teste siue a parte ptra quā pducitur. dūmodo nō appareat q ipsa pars fraudulenter dederit cām huic inimicitie q etiā fuit de mente Bar. in. d. aut. si vero dicat. in penul. col. C. de testi. Et per ista dico q nō obstātibus supradictis circa paupertatem q ipsa paupertas semp operat effectus paupertatis quomodocūq prouenerit ex eo: maxime qz nemo efficitur pauper dolose nec fraudulenter nec aliqz facit se pauperē vt alteri noceat: sed primo 7 principaliter nocet sibi. 7 ideo non debet sibi auferri beneficia seu priuilegia paupertatis ne addat afflictio afflictio contra tex. in. l. diuus. s. de officio p̄sidis. cum simili.

Hypopolitus de Marsilijs

19 Necesse bona argumentatio de inimicitia ad paupertatem ut satis de se patet. tene menti. ¶ Quero ulterius ego solus postquam sumus in materia testium inimicorum. Pone quod testis qui producit ab actore est inimicus ipsius actoris et rei pariter sed actor inuita producit ipsum quod alius non est qui faciat veritatem nisi ipse utrum hoc casu possit repellere a reo preteritum inimicitie quam habet secus si ipse actor possit replicare quod est sibi pariter inimicus in quo mihi videtur quod talis non debet repellere sed debeat examinari et quod eius dictum valeat. Nam contrariorum est eadem de censura. insti. de his qui sunt sui vel alie. in prin. cum multis si. sed paritas affectionis validat dictum testis quando ipse testis est pariter amicus seu coniunctus utriusque litigantium. habet per doctores l. c. cum oporteat. de accu. et paritas affectionis excludit omnem dolum et omnem sinistram opinionem ut habetur in l. non solum. §. j. §. de ritu nuptiarum. et voluit glossa in c. cum. R. canonicus. de offic. deleg. et gl. in c. postremo de appel. et Bal. in l. j. §. ubi pupi. educa. debet. et faciunt dicta per Lud. ro. in repetitione. l. si vero. §. de vi ro. §. so. mat. in. xvij. fallentia. ita par ratione paritas odii et inimicitie excludit omnem dolum et sinistram suspicionem quia non est aliqua presumptio quod magis deponat pro uno inimico quam pro alio quando par est inimicitia. Pro quibus faciunt dictum Pau. de cast. in l. sed et hec. in prin. §. de procur. ubi dicit quod licet coniunctus admittatur pro coniuncto cum cautione de rato sine mandato tamen non admittitur contra pariter coniunctum quia par ratio coniunctionis eum repellit. ar. d. l. non solum. §. j. §. de ritu nup. et idem dicit Saly. in l. extinguendi in. ij. colu. C. procura. Exemplum potest poni in illo qui vulneravit tunc habentem filios et postea ipsi filii habent litteras insimul de qua lite ipse inimicus qui vulneravit patrem suum est plene informatus: isto casu poterit esse testis quod in tali casu est pariter inimicus amborum fratrum. Alia plura exempla poni possunt que omitto brevitatis causa. Ex quibus omnibus redditur expeditus iste §. sequitur

§. si quis ultro. hyp. de Marsilijs et.

Si quis ultro. Et hoc intendit.

Si post sententiam ex prima confessione lata de innocentia rei constitit deinde condemnatus restitui a principe non ab inferiore. h. d. fm Bar. et est multum notabilis iste §. fm enim. ¶ Nota primo hoc text. quod non semper standum est confessioni reorum quod sepe vel metu tormentorum vel ex alia causa fatentur non vera. Et ideo ad hoc ut confessio reorum valeat debet concurrere ea que dixi. §. in hac l. in pncipio. et in §. questioni. §. eo. ¶ Nota etiam fm Barto. quod servus restitutus post sententiam pertinet ad primum dominum. Circa quod opponit ipse Barto. de l. aut damna. §. servos. j. de penis. et de l. frustra. C. de sententiam pass. ubi servus condemnatus et postea restituitur non reuertitur in dominio prioris domini. Soluit ipse Bar. quod hic iste servus fuit restitutus hoc est in pristinum statum repositus ibi vero fuit repositus in pristinum statum indulgentia non concessa. Sed tu ultra Barto. et glo. hic potes melius solvere hoc contrarium et dicere quod nimirum si servus restitutus post sententiam pertinet ad dominum quia condemnatus fuit ex confessione erronea sed in contrariis fuit condemnatus ex vera confessione vel ex legitimis probationibus. ideo nimirum si illis casibus non reuertitur in dominio prioris domini: et ista videtur mihi melior et verior solutio: quare solutionem facit glo. in dicta l. frustra. ¶ Bart. postea ponit questionem. quando statutum dicit quod baniti rebaniantur an tali casu videantur restituti vel habere simplicem indulgentiam et dicit quod videntur restituti per istum text. de quo habet l. l. fi. C. de sniam pass. et in l. fin. j. eo de sniam pass. ubi per Bar. de qua questione vide hic latius per do. Alexan. in addi. suis. ¶ Ulterius ex hoc text. notat Barto. tria que ipse dicit fore mirabilia. primo quod iudex malefactorum potest ex officio suo examinare testes a parte non productos ubi querit de innocentia partis etiam ipsa parte non postulante. ad quod allegat illum text. l. ij. C. de

abolitio. et alie. etiam in arg. l. si non defen-
dant. j. tit. j. et dicit se hoc disputasse et
fecisse etiam de hoc mentione i. l. iij. §. hoc
autem in iudicio. §. de dano infecto. ¶ Ego
autem circa hoc dico quod hoc dictum sit in
severum attamen non probat ex hoc text. §. me-
lius probat in l. si non defendant. j. tit. j.
quod dictum etiam firmavit ipse Bart. in l. ij.
in. ij. col. C. de eden. et in l. si in vlti. col.
§. de feriis. ad hoc ubi allegat text. in l.
vnius. §. cogniturum. j. in hoc titu. et text.
in. d. l. si non defendant et text. istum et sicut
hoc minime probat text. in. d. l. vnius. in
d. §. cogniturum. immo prius potius vult
innuere ille text. ibi in verbo reo postulante.
id est etiam voluit ipse Bart. in p. sil. §. suo
cuius. in cap. visis omnibus. et in p. si. c. inci.
a domino Cy. et in vlt. col. et voluit Bart.
in l. pe. in. §. ad crimine. i. v. co. §. de pub.
tud. et pau. de ca. in c. si. xxiiij. in cap. su-
per primo. in p. n. ij. col. et in c. si. suo. c.
vij. in cap. sup. j. in vlt. col. ver. ubi etiam
allegat. d. l. si non defendant et alia de
quibus ibi p. cu. et id est etiam t. Bar. in l. ab-
sentem. in vlt. col. j. de penis. ubi et aliat
text. p. hoc in aut. q. semel in verbo p. quisi-
ta veritate. C. quoniam et quoniam iudex. et ea que
dicit Immo. in. c. veniens de accu. et vo-
luit Sal. in. d. l. ij. C. de abolitio. et Bar-
ba. in. c. cu. p. l. iij. col. de accu. et Jo. de
ana. in c. si. suo. l. ix. in cap. visa inquisitione
in. j. col. et d. fran. de are. in consil. suo
c. l. vij. in cap. visa consultatione. in. ij. et iij.
col. ubi singulariter loquitur. pro quibus fa-
cit dictum Spe. in ti. de inquisitione. §. j. ver.
sed nunquam reus ubi dicit quod ad p. ban-
dum innocentiam admittuntur testes dome-
stici et minus idonei. quod deum refert et se-
quitur Jo. de ana. in. d. c. si. suo. l. ix. et do.
Alex. in consil. xxiiij. in cap. ad adversus
in. xiiij. col. in. ij. vol. ¶ Item nota etiam
aliud secundum Bar. quod in causis malefactorum
possunt recipi testes et post conclusionem
cause. et etiam post publicationem testium.
ad quod est et text. secundum eum in l. vnius. in. §.
reus secundum vnam lectionem. j. in hoc titu. et dicit au-
divisse quod hoc tenet Jo. an. in. c. fraterni-
tatis. extra de testi. Tu circa hoc di-
cas quod id est tenet Bar. in l. divi. j. de
penis. et in l. vni. in. §. cogniturum. j. eo.
et in l. ij. si publico. in. vj. col. ver. vlt. et

quero. §. de adulteris. et in aut. q. se-
mel. in. vlt. col. ver. quero vtrum in causa cri-
minali. C. de p. ba. et in disputatione sua
incipit. iudex malefactorum. et in tracta.
ad reprimendum in verbo neglexerit.
et in consilio suo. c. vij. in cap. visis omnibus
in consilio suo. c. incipi. a domino Cy-
no et c. et idem tenent doct. in. c. cu. cla-
more. de test. et voluit Bart. in l. pe-
nul. in. §. ad crimine. i. v. colum. §. de pu-
bli. iudi. et Bal. in l. edita. in. xxvij. col.
C. de edendo. et in l. presbyteri. in. j. col.
C. de episco. et cleri. ubi dicit hoc voluit
se Archi. i. c. placuit. iij. q. iij. id est etiam
tenet Bald. in autenti. qui semel. in. j.
colu. versic. tertio fallit. C. de proba. et
Saly. ibi in versicu. item fallit quando
iudex et c. et Bald. in margarita sua in
verbo testis. in. ij. colum. versic. testes
possunt produci et c. et Lud. ro. in rub.
de arbi. xiiij. colum. et Bald. in addi.
Spe. in titu. de inquisitione. in pe. ver.
post Spe. in illo ti. §. nunc tractem. ver.
sed nunquam publicatis attestacioni-
bus. et voluit etiam Bald. in l. ij. in. ij.
colu. C. de eden. et in l. veluti. §. eo. de
eden. et in l. ea quidem. in. xv. col. C. de
accu. id est voluit Bar. et Ang. in aut. de
tabellionibus. in princ. et Ang. in aut.
delitigio. in. §. omnem vero. in vlti. col.
idem voluit etiam ipse Angel. in repe.
l. si vacantia. circa me. C. de bo. vaca.
lib. x. et Jo. an. in. c. qualiter et quando.
el. ij. de accu. et Sal. in l. transigere. in
ij. col. C. de transac. et Jo. an. et abb. i. c.
fraternitatis. de testi. et federi. de se-
nis in c. si. cluij. et Ange. de are. in trac.
malefactorum in verbo qui iudex dictum
processum publicavit et c. in. j. col. et in di.
tractatu in verbo comparuerunt dicti
inquisiti et negaverunt totum. in versic.
quero an post publicationem. et d. Alex.
in c. si. clxviij. in cap. excellentissime domine
et c. in vltima colum. ¶ Scias tamen
vnu et perpetuo tene menti. videlicet
quod licet ista supradicta conclusio seu
opinio doctorum sit vera quod in crimina-
libus non obstat publicatio tamen istud non
procedit ubi petitur nova examinatio
ad offensam: quia tunc tali examina-
tioni obstat publicatio secundum Sal. in l. si.

Hypolitius de Harfilijs

in vlti. col. C. eo. de questio. et voluit. d. fra. are. in. c. fraternitatis. de testi. in viij. car. quos refert et sequit do. feli. in. c. cu clamor. in. iij. col. extra de testi. qd dictu taq aureu non obliuiscaris. Pro quo dicto ipse ibi adducit notab. dictu domi. de rota de quo ibi per euz.

8 **¶** Nec obstat huic dicto dictu Bart. in. l. vnus in. §. j. eos. vbi dicit qd publicatis testib⁹ etiā ad offensaz possūt alij testes examinari qd etiā voluit Ange. de are. in tracta. maleficioz. in verbo cōparuerūt dicti inq̄siti et negauerunt totū. in vlti. car. in versi. quero an post publicationē et. vbi ad hoc etiam allegat Bart. in. d. disputatione sua incip. iudex maleficioz. qd etiam voluit ipse Ange. de are. in. d. tractatu suo maleficioz. in vbo q iudex dictu p̄cessum publicauit. in. i. col. vbi ad hoc allegat docto. in. d. aut at qui semel. C. de proba. Quia potes respondere qd dictum Bart. in. d. l. vnus. §. j. et alioz vbi. §. intelligitur q publicatis testibus in cā criminali possunt recipi testes ad offensam hoc est verū sup nouis capitulis: nō autem super eodē capitulo. sec⁹ autem ad defensam quia possunt recipi testes publicatis testib⁹ etiā sup eisdē capitulis. ita soluit Saly. hoc p̄trariū in. d. l. fina. C. de questionibus. in vlti. col. teneas mēti hanc solutionē qz no. est et. Et pro isto dicto et ista conclusio ne facit optime regula illa. videlicet q fauorabiliores sumus ad liberandū q ad condēnandū de qua in. l. arrianus §. de actio. et obligatio. et in. l. fauorabiliores. j. de re. iu. de quo vide q dixi in singlari meo. xc. i. fauorabiliores et.

9 **¶** Et licet predicta procedāt et locū habeat in criminalibus vt volūt doctores in dictis locis: attamē etiā in civilibus quando publicati sunt testes et de dicta sunt testificata possunt examinari et recipi testes aliqb⁹ modis: licet non regulariter. Et ideo attende. naz dicit multū not. Bald. in. l. ampliores. in. ij. col. C. de app. q cautela est q ps que vult testes producere post dedicta testificata det noia testum iudici et se absentet. nā tūc iudex poterit ex offi

cio eos examinare. qd dicit ipse Bald. ibi fore mirabile. Quod dictu refert et sequit pau. de cas. in consi. suo. cccclxix. incipit. in casu de quo queritur in pe. colū. vbi pro hac doctrina plura allegat in simili. et illud dictum etiā refert et sequit Lud. ro. in consi. suo. cccclxix. incip. in eo quod querit et. in fi. et in re pe. rubrice. de arbitri. in. xj. col. in versi. item habeas. vbi illud dictum restringit vno modo de quo ibi p cū. Et illud idem dictu Bald. refert et sequit Barba. in. c. ad petitionē. in. iij. colū. versi. vltimo nota. et de accusa. et dñs Alex. in. l. iij. in. §. hoc autem iudiciuz. in. iij. col. §. de damno infecto. vbi refert Lud. roma. ibi reprobantē illud dictum Bald. et eū reprehendit et respōdet ad omnia adducta per Lud. roma. in cōtrariū. quā doctrinā Bald. in. d. l. ampliorē refert etiā et approbat dominus Bart. cepo. in cautela sua. clxvj. incip. regulariter et. Pro qua doctrina faciūt optime dicta per eundē Bal. in. l. trāfigere. in. iij. col. versi. et ideo iudex qui suspicatur. C. de transactionib⁹ et per Joan. and. in. c. ij. in fine de iura. calū. in sexto. in nouella. et faciūt optime dicta per Lud. roma. in cōsilio suo. clxvj. incip. iste sunt reponsiones et. in penul. col. in fi. per Bald. in additionib⁹ Specu. in titu. de execut. sentētie. i vltima col. versi. sed nunqd postquā. et p Bald. super statutis. in verbo p̄clusio. Et faciūt etiā optime dicta per Alexā. in consi. suo. clxvj. incipite pōderatis his in finali. verbis. in secundo volu. et in consi. suo. liij. incipiente in causa verente. in vlti. colū. in. j. volu. et dicta per Barto. in. l. si qd ex pamphila. in vltimis verbis. §. de secūdo. et p eundē. in. l. j. circa finem de sent. que pro eo quod int. rest. et p Bal. in. c. eā te. circa tertā colum. de re scriptis. et in. c. ex parte. f. in. liij. colum. eodē tit. et per Abba. in. c. matrimonij. de probationibus. et in. c. cum clamor. de testibus. et per Bal. et modernos in. c. pastoralis. de causa poss. et pprie. Et per Ange. de are. in tractatu maleficioz. in vbo hec est quedam inquisitio in. vij. car. i vlti.

colū. Et per me in consi. meo. l. j. incipie
te super articulo in. ij. car. quod consi-
lium feci Venetijs in causa vertete co-
ram patriarcha et faciunt etiā dicta p-
me in singulari meo. clv. incipi. doctri-
na 7c. ¶ Et ratio illius doctrine Bald.
potest esse qz iudex debet omni via et
omni diligentia habere veritatem: vt
possit iudicium suum cū ipsa veritate
cōfirmare et debet ipsam summopere
inuare: et ad lucē perducere: vt. l. fi. in
fi. in verbo veritati locū semper fore. §.
de proba. et voluit Ange. in consi. suo
ccxij. incip. bene 7c. in prin. Et dz etiā
ipse iudex veritatis pbatōes amplia-
re et eis fauere vt salue sint vt habet
in. l. curent. §. de testi. 7 in. l. ne qd in. §.
de his supra de incend. rui. et naufra.
10 ¶ Alius est etiā modus producendi
testes in causa ciuili etiam post cōclu-
sum in causa. Nā habemus qz conclu-
sio in causa et renunciatio pductioni
testiū equiparat ita no. Pau. de elea.
et alij post eū in. c. pastoralis. de causa
pos. 7 pprie. 7 firmat Specu. in titu. de
renū. et cōclu. versi. 7 nota qz eo ipso 7c.
et do. Card. in cōsi. suo. xliij. incipie. in
causa amareti. in prin. et dixi in. d. con-
si. meo. l. j. Sed ille qui renūciauit pdu-
ctioni testiū l3 vltēius nō admittatur
ad producendū testes vt legitur 7 no.
in. c. cū clamor. et in. c. cū venissent. de
testi. cū simi. et volunt scrib. in. d. c. pa-
storalis tamen non phibetur talis re-
nunciās producere testes legalissimos
et oī exceptione maiores: qz in eis non
cadit suspitio subornationis ita dicit
Specu. in titu. de instru. edi. in. §. fin. in
versi. sed pone ecce qz in instrumēto 7c.
quē refert et sequit do. Alex. in aut. ius
bemus. in. iij. col. in prin. C. de iudicijs.
vbi dicit qd ipse Spe. p hoc allegat. l.
diui. §. de lib. cā. 7. l. fi. §. d actio. 7 obli.
et. l. si quis ex argentarijs post prin. §.
de edendo. 7 dicit qz hoc est satis equū
et dicit Jo. an. in addi. qz hoc etiā sentit
Albertus galeo. 7 dicit do. Alexā. in. d.
aut. iubemus. qz do. Anto. in. c. ij. in fi.
extra de pba. dicit qz istud satis potest
esse verū pcedere de equitate canoni-
ca ne cōtingat contra iustitiam alterū

cum aliena iactura locupletari 7 alle-
gat etiam alia in argumētū de quib⁹
11 ibi per eū. ¶ Ergo eadē rōne poterūt
post conclusum in causa et post publi-
cationē testiū pducī testes legalissimī
et omni exceptione maiores. Pro quo
facit optime qd scripsit Bal. i. c. pterea.
de testi. cog. vbi dicit qz licet testis non
possit corrigere dictū suū postqz depo-
suit vt iegit et not. in aut. de teste in. §.
qz vero. et in aut. qui semel. C. de pba.
et in. c. fraternitatis. de test. cum si. ta-
mē hoc fallit in teste legalissimo et fide-
digno: qz talis poterit corrigere 7 emē
dare dictum suum postqz deposuit fm
12 Bal. ibi. ¶ Pro quibus facit quod vo-
luit. d. An. in. c. vidua. de regula. vbi di-
cit qz l3 cōtra presumptionē iuris et de
iure nō admittatur pbatō in contras-
riū nisi per cōfessionē partis fm gl. i. l.
in contractibus in. §. nullo mō. C. d nō
nume. pe. 7 ibi Bal. in. iij. q. et Saly. in
l. ij. C. de dolo. Tamē fallit hoc in per-
sona legalissima 7 fidedigna qz ha-
beat ptra se presumptionē iuris. et de
iure tñ admittit ad pbandū cōtrariū
13 per eius sacramentum. ¶ Et fa. i. qd
voluit. d. Anto. in. c. ij. in fi. extra de p-
ba. vbi singulariter dicit qz stante sta-
tuto qz certū qd nō possit pbari nisi p
instrm qz tñ nō obstāte tali statuto po-
terit pbari p testes legalissimos 7 gra-
ues. ff. faciat etiā: nā testis nō citat⁹ sed
spōte veniens ad deponendū nō pro-
bat nec valet eius dictū fm Bal. i. l. iij.
circa prin. in aposti. §. de testi. allegat
l. post legatū. §. his vō. §. de his quib⁹
vt indi. 7 voluit Ja. de bel. i aut. de tes.
in. §. si vero ignoti. 7 Bar. in. d. §. his ve-
ro. 7 Bar. in. l. libertorum. C. de testi. 7
Bal. in. l. qm liberi. C. eo. de testi. i prin.
et in. l. presbyteri. C. de epis et cle. in fi.
prime col. bal. i. l. alia circa fi. C. de his
quibus vt indi. 7 in. l. ij. C. de bonis au-
to. iudi. poss. istud tamē fallit in teste le-
galissimo 7 in persona fidedigna: quia
si talis venit sponte et nō citat⁹ ad de-
ponendū valebit eius dictum. Ita dicit
singulariter Bal. in addi. Specu. in
titu. de teste in vltima col. vfi. valet dic-
14 tum 7c. ¶ Et facit etiam. nam pau-

Hypopolitus de Marsilijs

per nō potest esse testis. l. iij. in prin. s. de testi. maxime si non habet tñ in bonis quātū de causa veritatis fm glo. in s. si nō absint in aut. de heredi. et fal. quā glo. pro no. allegat. d. Alex. in pñ. suo. cccxxvij. inci. viso pñssu cause l. j. col. hoc tñ fallit et nō hz locū in homie paupere legalissimo et fidedigno qz talis nō obstatē pauprate admittitur in testē et ei⁹ dictū pbat fm Ange. de arc. in tracta. maleficioz in xbo nec nō ad querelā. in ver. xvij. querit. et idē dicit ipse ibi esse et locū hñe i accusatore paupere de quo dicit esse gl. or. in. l. nō nūl. li. s. de accusa. et in. c. prohibent. ij. q. j.

15 ¶ Et pro predictis etiam facit qd voluit. d. Anto. et Jo. de imo. i. c. in lñs de testi. et Bald. et Saly. in. l. iij. C. de testi. vbi dixerūt qz domesticus nō sit ydoneus testis p domestico. l. etiā. C. de testi. l. pe. cū si. s. de testi. tñ hoc fallit in psona legalissima et fidedigna qz lz sit domestica tñ admittit ad testificandū.

16 ¶ Et facit etiā nā lz pars sit citanda ad videndum iurare testes. l. de vno quoqz. s. de re iudi. l. nā ita diu. s. de adop. cle. sepe. de verbo. sig. hoc tñ fallit nisi essent examinādi testes oī excep. maiores et fide digni qbus aliqd opponi nō posset et quoz dicto esset ita. de necessitate. nā tali casu valebit eoz dictū et iuramētū sine citatione ptis. ita singulr dixit. d. Alexā. in cōsi. suo. cxxx. incip. difficultas hui⁹ et. circa me. i. j. vol. et ibi dicit hoc pbari ex no. p. d. An. in. c. veniēs el. j. in. ij. col. de testi. b⁹ et dicit hoc esse de mēte Bar. in. l. theopompus. s. de dote plega. post me. in x. itē qro qñ aliqz et. d. An. in. c. ij. de testi. Et adduci possent alia qplura que dixi de bono viro. s. in hac. l. in. s. ad qñtione. in. ij. car. q nō refero ne sepius idem repetā. Ex quib⁹ oibus pz q legalitas psonae derogat regulis iuris. Ideo tales testes legalissimi et oī exceptiōe maiores poterūt admitti post cōclusionē in cā et post publicationē attestatiōis

17 qd est. no. in materia. ¶ Itē etiā alio casu admittit examinatio seu receptio testis post cōclusionē cause et post publicat. attestatiōum. v3 qñ testes sciētes

veritatē rei de nouo reperi sūt vel de nouo supuenerūt qz forte erāt remoti in longinquis partib⁹ a loco iudicij. nāz isto casu debēt admitti nō obstatē cōclusionē vel publicat. testis: ita voluit glo. singularis fm ange. ibi in. l. admonendi. s. de iureiur. que lz loquatur in instris nouiter repertis tñ extēdit per doc. etiā ad testes nouiter repertos. cū ista duo testes i sñra a pari pcedāt. vt habet in. l. in exercēdis. C. de fide instru. et in. l. j. s. de fide instru. et latissime per Barba. in repeti. rubrice de fide instru. circa prin. Et hac partē t3 Ang. in. d. l. admonēdi. f. q testes nouiter reperti hoc casu admittant. et idē firmat Bar. ibi circa prin. dicēs q de hoc est casus in. d. l. admonēdi fm vnā lecturā. idēz etiā express⁹ firmavit Pau. de ca. in. l. oratione. s. de ferijs. et Abb. in. c. fraternitatis in. iij. col. de testi. et Bald. in. l. j. C. de pñ. inde. in. iij. col. in ver. quarto quero. qd etiā videt velle ipse Bald. in cōsi. suo. ccccccxxxv. incip. sup eo qd qz rñ et. in. vi. vol. de quo etiā p Bar. in. l. mancipioz. s. de optio. lega. et aliqd p Bal. i. l. sup. C. de relatio. et in. l. j. si. C. vt q defunt aduo. pñū iudi. sup. et p. d. An. in. c. pastoralis. de exceptionib⁹. et p Lu. ro. i. l. si rez. s. fi. s. de euictionib⁹. et p doc. in. d. l. admonēdi. s. de iureiur.

18 ¶ Et p hac pte et opinione v3 q etiā post cōclusum in cā et post publicat. testis possint pducī testes de nouo reperi aliqua adduci possunt multū accōmodate et primo adduci pōt. Nā clarū est in iure q exceptio dilatoria d3 opponi ante lit. et test. c. inter monasteriū de re iudi. l. perēptorias. C. sniam rescin. nō poss. l. ita demū. C. de pcura. et vtrobiqz per scribētes et in. l. exceptionē. C. de pbat. cū simi. Attamen si talis exceptio nouiter oriatur post litem cōtesta. pōt post litem cōtest. opponi. ita habet i. c. pastoralis. et ibi docto. de except. et i. l. si mulier diuerterit. et in. l. rei iudicate in prin. s. de rei vendi. et voluit glo. et docto. in. c. exceptionem. de exceptio. et docto. oēs in. d. l. perēptorias. in. d. l. ita demū. et in. c. insinuāte. de officio de lega. et in. d. c. inter monasteriū. et vo

Super titu. ff. de questionibus: fo. xlvj.

luit Barto. in l. excusant. §. munerū. §. de excusa. tu. 7 Jo. d. imo. i. c. pposuisti. de foro cōpe. 7 Saly. i. l. error. C. d. iur. et fac. igno. 7 doc. post gl. in l. pcurato rē. in. §. si qd omiserit. §. de pecu. 7 Bar. in l. elegāter in. §. si qd. §. de cōdi. ide. 7 Spec. i. ti. de excep. in. §. ij. in. §. v. 7 c. glo. et doc. in l. iij. C. de cōsor. eiusdem lit. 7 voluit glo. iij. q. v. ij. c. exceptio. et Bar. 7 post eū alij in l. pōponi. §. rati. §. de pecu. 7 d. An. in. c. cū. M. ferrariensis de cōsti. Cy. in l. nihil. C. de pecu. 7 i d. §. rati. 7 d. Alex. late in cōsi. suo. c. in. cip. discussis his in penul. col. in. v. vol.

19 ¶ Pro quib⁹ etiā facit tex. no. fm vnā lec. quā ibi ponit Bar. in. ij. solutiōe i. l. admonēdi. §. de iure iu. vbi pbat q ex ceptio pemptoria supueniēs post con clusum in cā pōt tūc opponi nō obstā te cōclusionē in cā qd etiā voluit expō se. d. Alex. in. d. l. ita demū in pe. col. C. de pecu. l. 3. videt dicendū cōtrariū q regulariter post cōclusum in causa nō pōt dici nec allegari aliqd iuris vel fa cti. vt habet in. c. pastoralis. de cā pos. et pprie voluit Bal. in l. error. in. v. col. C. de iur. 7 fac. igno. 7 d. Ant. in. c. au ditis. de pecu. 7 Bar. in l. an cadē. ff. de excep. rei iud. 7 Bal. i. l. iudices 7 i. aū. iubem⁹ vbi etiā p Ange. 7 Saly. C. de iudicijs. 7 p Lud. ro. in l. si titius. §. de ver. ob. p Ang. de are. in. §. appellan. insti. de excep. paria em sunt esse cōclu sum in cā vel sniam esse latā fm Abb. in. c. j. de excep. p no. in. c. cū dilectus de fide instru. qd etiā voluit Inno. in. d. c. pastoralis. 7 in. c. auditis. de pcura. et Abb. in rub. de pba. 7 not. Cy. 7 Ray. in l. alia. C. de his quib⁹ vt indignis. 7 d. Alex. in. d. l. admonēdi. in. v. col. i. p. i.

20 ¶ Et vltra predicta etiā ad corrobora tiōē hui⁹ limitationis. s. qd testes d nouo repti possint pducī post cōclusio nē causer post publicationē attestatio num: facit optime. Nam exceptio ex cussiois ē dilatoria vt hī i. d. l. perēpto rias et in. d. c. inter monasteriū: 7 satis de se p 3 7 sic d 3 opponi aū lit. cōtest. p iura superi⁹ allegata: attē si pri⁹ fuit facta excussio cōtra debitorē principa lē et ipso nō reperto soluendo creditor

velit agere cōtra fideiussorē vel cōtra extrancos possessores 7 interim supue niāt bona de nouo debito: i. principali poterit ipse fideiussor vel tertius pos sessor q quē agit de hoc excipere et pe tere de nouo fiat executio cōtra ipsuz debitorē principalē ita singulariter vo luit pe. 7 Cy. in aū. pūte. C. de fideius so. in pe. q. 7 Bal. in. d. l. pemptorias in vlt. col. et Bal. et Pau. de ca. in l. fi. i. §. j. §. si certū pet. ita etiā voluit. d. Alex. in. §. si. suo. clx. incip. discussus 7 c. in pe. col. i. q. v. vo. vbi subdit q etiā plus di cit Ray. in. d. aū. presentē. et Jaco. de bel. in. d. l. fi. §. j. §. si certū pe. v 3 q etiā quando dicta bona supuenissent prin cipali debitori lite iā cōtestata contra tertiu possessorē. q adhuc ipse tertius possessor poterit istā exceptionē excus sionis opponere: qz exceptio etiā dila toria superuenies reo lite iam cōtesta ta pdest ipsi reo. p. d. l. si mulier diuer terit cū alijs superi⁹ allegatis. p qua etiā opi. Ray. allegat tex. i. l. si pecunie §. fi. §. vt in pos. lega. et in l. pe. §. fi. iū cta glo. §. de vocatio. munerū. 7 l. fi. §. rerū amo. de qua etiā ego dixi in repe. mea in rub. i. §. de fideiussor. in. ij. car.

21 ¶ Et ratio huius limitationis 7 oim supradictorū i hac materia est illavul gata iur. regu. videlicet que de nouo emergat nouo indigent auxilio d qua habet in l. etate in. §. ex causa. vbi per Bar. §. de ierro. act. et i. c. pastoralis. de excep. et in l. plane. §. vt in pos. lega tor 7 et in l. j. in prin. §. de vē. inspi. 7 i. c. ceterū. de iuramē. calū. cū si. Et ppter illā regulā multa pcedunt que alīs nō cōcederent vt patet in multis iuribus et doctrinis et exemplis doctor. Et p mo p 3 tex. in. c. penul. de cle. nō resi. vbi habet q ex noua causa superuenienti reuocat priuilegiū. Itē patet ex tex. in c. nō liceat. xix. q. vlti. vbi dicitur q si fi lius cōmisit aliquā causam ingratitu dinis contra patrem propter quā pos set ipse pater eū exheredare: q si post ea talis filius ingrediat religionē non poterit exheredare vigore dicte ingra titudinis ante commissē: et idem et. 33 dicit glo. in l. fi. in verbo quasi ingra

Hyppolitus de Marfilij

tū. C. de episcopis et cleri, et pbat text. et
glos. vbi clarius in aut. de monachis.
in princ. et idem est in illo iudei venien
tē ad fidē christi quia nō poterit exhe
redari tūc a patre: licet antea cōmiser
rit cām ingratitudinis cōtra eum pro
pter quam potuisset exheredari ab eo
ita dicit. hosti. et alij vbi etiā. d. ffe. in. c.
iudei. el. ij. extra de iudeis. Itē patet et
ex tex. no. in. l. si vnq̃. C. de reuo. dona.
vbi ppter supueniētiāz liberoz reuo
cat donatio facta a patre eo tpe quo
non habebat filios. p3 et ex tex. in. l. cū
acutissimi. C. de fidei cō. et in. l. ex facto.
19 in princ. s. de vulg. et pu. ¶ Itē appa
ret etiā ex tex. c. cū inter. p. gaufrid.
de renū. et in. l. quēadmodū. de iureiu.
et in. c. clericus. eo. ti. et in. l. s. qui satis
da. cog. et in. l. si. C. de nō nu. pecu. et in
l. si. j. ad muni. in quibus h̃r q̃ in quas
libet pmissione et iurata semp subins
telligitur c̃a reb⁹ sic stantibus et aliqd
de nouo nō superueniēte. qd et voluit
Bar. in. l. j. in. §. et post operis. s. de opis
no. nuncia. et Bal. in. c. cū. 20. ferrarien
sis in. v. col. de cōsti. et federi. de senis.
in 2si. cclxxi. incip. casus talis statuto
cauet. de quo dixi satis late in 2si. meo
xxxvij. incipi. sentio dubitari et. in. iij.
car. et istis adde dicta p. d. feli. in. c. nō
nulli. in. xxij. col. in fi. de rescrip. et ibi in
princ. sequentis col. pro quib⁹ et facit
c. suggestū. de deci. vbi p̃uilegiū reuo
catur p nouā causam superuenientē.
20 ¶ Facit et. nā vt dicit pe. de anch. in
cōsi. suo. lxxij. incipi. p̃ma facie et. p
pter nouā cām superueniēte receditur
a dispositione testatoris. allegat bonū
tex. in. l. in confirmando cum. l. se. s. de
cōfir. tuto. et in. l. si plures. §. quāuis. s.
de adimi. tut. Subdit etiā ipse pet. de
anch. ibi q̃ ppter nouā cām superue
niēte recedit etia a pactis et a cōuētio
nibus vt in. l. tale pactū. §. si. s. de pac.
l. si cū cornelius. s. de solu. l. q̃ seruus.
s. de verb. oblig. pro quibus etiā facit
tex. no. in. l. iij. in. §. si. s. de adimen. le
ga. vbi propter superuenientia inimi
21 citie reuocatur legatū. ¶ Et faciunt
dicta per. d. Alexā. in consil. suo. lxxv.
incip. vltio themate in. ij. colū. in. v. vo.

vbi dicit qd verba cōpromissi recipiunt
istam interpretationē. vt semp intelli
gantur rebus sic se habentib⁹ et in eo
dem statū permanētib⁹ et aliud de no
uo nō superueniēte. allegat tex. in. l. qd
seruus. s. de cōdi. ob causaz. l. si. C. de
spōsa. et d. l. ex facto. de vul. et pu. et que
habent per Bald. in. l. clari. C. de fidei
cō. Subdit postea ibi. d. Alexā. etiā si
mule q̃ iurans seruare statuta intelli
gitur nisi superueniat reuocatio ipso
rū statutorū quia superueniente de no
uo reuocatione non tenet vltius ad
illoz obseruatiā. Ita dicit voluisse Jo.
an. et alios in. c. j. de his que fiūt a ma
io. parte cap. et pau. de eleaza. in. c. j. d
regu. et Jo. de ligna. et moder. in. c. cōsti
tutus. de rescrip. et Bal. in. l. oēs popu
li. in. vij. colū. de iusti. et iu. in versi. s3 po
ne quod oēs. et Bal. in preludijs feudo.
Et pro istis optime adduci pōt no. ver
bum Cy. in. l. si. C. si cōtra ius vel vti.
publi. quē sequit ibi Saly. et cū etiā se
quit pau. de cast. in. l. si. s. qui satisda.
cogan. vbi dixi q̃ si debitor iurauit nul
lā exceptionē opponere sed soluere ta
li die: et post hoc superior motu p̃prio
cōcessit tali debitori aliquā dilationē
q̃ nō obstāte dicto iuramento poterit
opponere exceptionē dicte dilationis
22 sibi cōcesse. quod est no. ¶ Quinimo
vnum addo qd est fortius qd si aliq̃s
renunciat cū iuramento iuri qd habet
vel habere sperat in tali re: itelligitur
qd habere sperat ex cā de preterito nō
autem ex cā de futuro nouiter supue
niēte. qz nō obstāte tali renūciatiōe po
terit petere ius sibi de nouo supueniēs
sup tali re. Ita singulariter dicit Bar
to. in. l. si vxor. in. §. diuus. s. de adul. et
in. l. q̃ rome. in. §. duo fratres. s. de ver.
obli. et in. d. l. qd seruus. s. de conditio.
ob causam. et in. l. post emancipationē
§. j. de liber. lega. et in. l. qui cū tutoris
aus. ij. de transac. et voluit Bal. i. l. spē.
C. de dona. et in. l. pactum. in. iij. que
stione. C. de colla. et voluit pe. de anch.
in clemen. literas de rescrip. et in cons
ilio suo. ccv. incip. visis. in secūda colū.
23 ¶ Pro quibus etiā facit qd voluit
Ludo. roma. in consilio suo. cccciij. in

Super titu. ff. de questionibus. Fo. rlvij.

cip. diligēter inspectis in ult. col. vbi di-
 cit qd l3 alienās rē intelligat renūciare
 vsufructui quē habet in ea: tñ ex iure
 nouiter sibi superueniēte pōt illū pete-
 re. allegat in argu. l. si patrōnus non
 aluerit. §. de bonis lib. 7 in. d. c. cuz in-
 ter. p. gaufredi. 7 tex. in gñalitate sul.
 in. l. lici⁹. §. de euctio. in ver. futuros
 em casus post ictaz venditiōē super
 24 uenientes 7c. ¶ Et faciūt etiā dicta
 per eundē Ludo. ro. in cōsi. suo. clxviij.
 incip. circa primū quo querit 7c. circa
 princi. vbi dicit qd si filia renūciauit he-
 reditati paternē cū iuramētō si postea
 frater ipsius filie succedat in paterna
 hereditate 7 postea decedat qd ipsa fi-
 lia poterit tūc petere talē hereditatez
 ex ista noua causa supueniēte: 7 sic ex-
 25 cludet veniētes ab intestato. ¶ Et fa-
 ciunt dicta per eundē Ludo. ro. in pfi.
 suo. xxij. incip. pposita cōsulta 7c. in. j.
 col. in fi. vbi dicit qd si iurauī nō petere
 bona emphiteotecalia decetero intelli-
 gitur nisi nouā cōcessio ipsorū bonorū
 mihi superuenit a dño ipsorū bonorū:
 qd illa superueniēte potero illa petere.
 26 ¶ Et adduci pōt glo. in. c. ad nostrā.
 cl. ij. in verbo pbarēt. de iureiur. qd dicit
 qd iurās nō petere vsuras pōt illas pe-
 tere nō obstāte iuramento qñ testator
 in suo testamēto iussit vsuras debere
 restitui: qd tūc poterit vsuras petere ex
 27 noua causa supueniēte. ¶ Pro qbus
 optime facit. nam filia renūciauit cuz
 iuramēto hereditati paternē 7 pmisit
 stare contēta 7 tacita nec aliqd vlti⁹
 petere in hereditate paterna. Attñ si
 pater in testamēto suo sibi aliqd relin-
 quit poterit illud petere nō obstāte iu-
 ramēto: quia illa pmissio qd nō peteret
 aliqd intelligit ab intestato: secus ex
 testamēto tanq̃ ex noua cā supueniē-
 te. Ita inq̃t Bal. in. l. fi. in. iij. col. vers.
 venio ad qōnes. c. de pac. Jo. de imo.
 et Lud. ro. in. l. q supstites. §. de acqui.
 here. 7 Bart. in. l. stipulatio hōc modo
 cōcepta. §. de verb. ob. et pau. de cast.
 in. d. l. pactū. 7 Bald. in. c. cum. x. fer-
 28 rariensis in. v. col. de cōsti. ¶ Et vltra
 predicta etiam adduci potest qd vo-
 luit. d. Anto. quē ibi sequit Jmo. in. d.

c. iter. p. gaufredi. vbi dicit qd si schola-
 ris licētiatus iurat nō assumere gra-
 dum extra illud studiū vbi fuit licen-
 tiatus qd non obstāte tali iuramēto si
 ipse scholaris alibi subeat nouū exa-
 men qd ratiōe istius noui examinis po-
 29 terit ibi assumere gradum. ¶ Et ad
 pdicta etiā adduci pōt: nā renūciatio
 gñalis factā p titiū in bonis ei⁹ fratris
 non impedit ipm titiū quā ipse possit
 post mortē dicti sui fratris petere por-
 tiōē bonorū feudaliū seu emphiteoti-
 calū: que scdm formā pcessiōis ad ip-
 sum ticiū p̄tinere debent post mortē
 eius fratris fm Bart. in. l. qui rōme. §.
 duo fratres in. x. q. §. de hbo. ob. 7 vo-
 luit ēt Bar. in pfi. suo incip. ex thēmate
 7 ffede. de senis. in pfi. cccxij. incip. fa-
 ctū tale est duo fratres. vbi dicit qd istd
 est verū etiā si in dicta renūciatiōe di-
 ctū sit 7 renūciauit omni iuri qd h3 et
 habere posset vel sperat allegat. l. iij.
 §. q̄situm. §. si qd cautio. quē refert et
 sequit do. Alex. in pfi. suo. clxxxvij. incip.
 viso 7 mature discusso 7c. in. iij. col.
 pro quo etiā faciūt dicta p eundē ffe-
 de senis in consi. suo. lxxvij. incip. factū
 sic se habet. ¶ Et p predictis ēt opti-
 me facit qd voluit hosti. in. c. significaz
 uit. de censi. vbi dicit qd si aliquis tenet
 p iuramētū alicui solvere infra certuz
 tēpus 7 creditor medio tpe p̄demnetur
 7 bona eius sint confiscata qd talis iu-
 rans solvere si non soluit debito tēpo-
 re illi olim creditori ppter hāc cām de
 nouo superueniētem non erit p̄fisi⁹
 qd dictū refert 7 sequitur ffe- de senis
 in pfi. suo. cclxxj. incip. casus talis est
 statuto cauetur qd si donationes 7c.
 30 ¶ Et ad predicta etiam merito addi
 pōt illa dōctorū p̄clusio in plerisq̃ locis
 dicentes qd ex cā de nouo superuenien-
 te ille qui pmisit aliquē offendere sub
 pena non cadit in penā si euz offendit
 ex causa superueniēte de nouo v̄puta
 si ille cū quo est facta pax. 7 pmissio de
 non ofendendo fecerit nouaz offensa
 vel nouiter post pacem factā fuerit bā-
 nitus. ita dicit barto. in. l. aut facta. §.
 causa. j. de penis arg. illius tex. 7 in. l.
 si de certa. c. de transac. 7 in. l. cū queri

Hyppolitus de Marsilijs

tur. s. de re iudi. et idem voluit Bal. in
c. i. in. ij. colum. de pace tenenda. vbi p
hoc alleg. no. p. hostie. et Jo. an. in. c. fi
na. de in iur. idem etiam tenet. d. An. et
Jo. de imola. in. d. c. cu. inter. p. gau
fridi. et Pau. de ca. in. l. qui se iur. s. de
ver. ob. et Lud. ro. in. l. semel mora. s. so
lu. ma. Bar. in. l. quid ergo. in. s. si he
res. s. dele. j. Bal. i. l. grach. C. d. adul.
bart. bal. et alij in. l. ij. C. qn. lice. se sine
iud. ven. Jo. and. in. addi. spec. in. titu.
de treu. et pa. et ange. et imo. in. l. si ex le
gati ca. s. de yb. ob. bal. in. l. pacisci. C.
de pac. alex. in. consi. cccclxij. incip. viso
themate. in. ij. col. et in. consi. xix. inci. viso
pcessu. in. j. col. j. volu. ludo. roma. consi.
clv. incip. pmissuz landu circa fi. et in. co
sil. clxxxij. inci. in. casu pposito. in. pn. et
in. consi. cclvij. incip. in. casu pposito et c.
in. pn. et faciut que dixi in. repe. mea ru
32 brice. s. de fideiussor. in. xix. q. Et ite
et vltra pdicta adduci potest qd voluit
Jo. cal. in. dispu. sua incip. statuto ciui
tatis cauetur q si ab actore et c. i. sol. vl
timi dubij vbi pcludit q si statutum dicit
q solutio debiti non possit pbari p te
stes sed solu p instrum q hoc statutum no
habebit locum in layco effecto clerico
etia post editum dem statutum qd etia
voluit pe. de anc. in. rep. regule. ea q in
fi. de reg. iur. in. vj. et Jo. de imo. in. c. ec
clesie scie Marie. de consti. et voluit do.
alex. eos referes in. psi. suo. ccc. qd inci.
visa facti narratiode et c. in. ij. col. in. fi. in
ij. vol. et alia ibi qplura dicit ad hoc p
positum et dixi in. rep. rub. C. de pb. in. ma
teria pbat. q fit p testes ver. v. limitat.
Itē etia adduci pot in. pposito seu in
ma ista regulare verbum iudicio meo
Guil. de cu. in. l. j. C. de sacrosan. eccle.
que ibi refert et sequit bald. vbi singl
dicit q per ingressum religionis filius
spurius efficit legitimus: qd dictum etia
refert et sequit lu. ro. in. rep. auf. s. ltr. in
vj. priuilegio. C. ad. l. fal. et do. phil. in
c. testimoniu. in. ix. col. in. fi. extra de te
sti. et in. c. ex tue. in. j. colum. circa me. in
fi. de symo. de quo ego fecit mentionez
in. repe. mea rub. s. de fideiussor. in. xij.
q. circa ea que dixi de ordine clericat.
33 Et vltra pdicta circa hanc cam

de nouo superuenientem adduco glo.
in. c. latoz. c. xxxij. q. ij. q dicit q episcop
pot ex noua causa superuenienti rela
rare seu deminuere penitentia iniuncta
a papa. et idē dicit glo. in. c. tepora ple
34 nitudinis. xxvj. q. vij. Et facit di
ctū Bar. in. s. qb. i. j. costi. C. vbi inqt
q l3 statuarij no possint antiqua sta
tuta tollere tñ ex noua ca superuenie
35 te hoc poterūt facere. Et dicit Ab.
in. c. at si clerici. in. s. de adulterijs. in
iij. col. ver. predicta limita extra de iu
di. q ex ca de nouo superuenienti pot eps
dispesare in eo casu in quo regulr non
36 posset. Et dicit Bal. in. l. qd s. in. s.
pena grauior. s. de his qui not. infra.
q iudex ex ca de nouo superueniente
potest alterare pena a lege imposita.
37 Et dicit Bal. in. c. cu olim. de causa
pos. et pprie. q ex ca de nouo superue
niente pot pcurator mutare factu dñi
et dñs factu pcuratoris. allegat text.
valde singularē in. l. si hominē. s. ma
dati. que tex. allegat doc. in. plerisq lo
cis superius allegatis pro dictis suis.
38 Et dicit Abb. in. ca. fi. in. v. colū. de
cosue. q legatus generalis poterit ex
causa nouiter superueniente cognosce
re de ca alteri spāliter delegata p. d. l.
39 si hominē. Et dicit Bal. in. c. j. vt lit.
no cōte. in. pe. col. q si dñs dedit man
datum pcuratori ad cōfiteñ. q pote
rit pcurator negare ex ca de nouo su
perueniente et faciut dicta per Barba.
in. consi. suo. j. incipit. magnus scripsit
psalmista. in. xxij. colū. in. ij. volu. vbi
plura adducit ad istud propositum l3
incorrecte et ad balistam more pessimo
suo solito: qd est non fallor doctoribus
et valde magis scolaribus dānosum
summe et ideo non est cōfideñ. de alle
gationibus suis nisi omnia videantur
in fonte: q sepe mirabilia dixit q post
ea no reperiunt et ideo dixi sibi posset
illud. Nam miranda canunt sed non
40 credenda poete et c. Et ite et vltra pre
dicta circa ista de nouo superuenien
tia adduco not. verbum Bal. in. l. inui
tus. in. vltima col. ver. iij. videf. C. de p
cur. vbi dicit q Dy. cōsultuit q stāte p
hibitiōe. l. vel statuti q in causa appel

lationis nō debeāt recipi noue pbatio
nes. q. tñ hoc nō obstatē debebūt reci
pi si de nouo emergāt ⁊ hoc ne frustra
orte sint q. dicit ibi bal. esse valde not.
q. dictū refert ⁊ sequit. d. feli. i. d. c. cū
Joan. i. ix. col. vers. amplia. iij. de fide
41 instru. ¶ Et facit q. d. voluit Jo. fa. in
stitu. de exco. tuto. in. §. qui aut. vbi sin
gulariter dicit q. siue sit tps statutū a
lege siue ab hoīe. si de nouo supueniāt
pbatōnes ad notitiā volētis oppone
re vel pbare q. ē post illud tps poterit
opponere ⁊ pbare. q. d. dictū refert ⁊ se
quit. d. alex. in. l. mācipioz. §. de optio
42 ne lega. ¶ Et facit dictum. d. alexā.
in auc. iubem⁹ in. ij. colū. C. de iudicijs
circa me. vbi singl. dixit q. renunciatio
testiū examinandorum nō extenditur
ad testes quos tpe renunciationis ipe
renunciāns ignorauit posse pducere.
Itē pro predictis faciūt etiā dicta per
do. feli. in. c. ex insinuatione circa fi. de
simonia. vbi dicit q. iuramentū nō ex
tenditur ad ius de nouo superueniēs
per tex. in. d. c. cu3 inter. p. gaufred. et
alia etiā adducit ad ppositū ibi. Et fa
ciunt et que voluit bal. p. illum tex. sin
gularē in. d. l. si hoīem. §. mā. vbi dicit
se mille vicib⁹ dixisse q. officiales pos
sunt tollere statuta spālia ex noua cā
43 vel de nouo veniēte ad notitiā. ¶ Et
dicit singulariter pet. de anc. in. d. suo
psil. lxxxiij. incip. pma facie alias incip.
dñā azolina ⁊ c. q. abbatissa habens di
stribuere bona testatoris pōt ex supue
nienti paupertate sui monasterij reti
nere talia bona pro suo mōasterio. Ad
q. d. vide do. Car. in cle. j. in. xxx. q. de te
stamentis. ⁊ d. Maria. sozi. in. psil. suo
xi. incip. circa pntem ⁊ c. in. ij. ⁊ iij. colū.
44 ¶ Et facit q. d. voluit Bal. in. l. fi. §. de
fena. vbi dicit q. lex q. transiit in ptra
ctu3 pōt ex noua cā supueniente reuo
45 cari. ¶ Et faciūt et q. plura notabi
lia adducta in proposito isto per. d. fe
li. per illū tex. l. si hominē in. c. canonum
statuta in. xvj. col. de pstitutio. vbi plu
ra ⁊ plura adducit notabilia: de quo
etiā tex. d. l. si hominē videas Barb. in
c. cum olim el primo in. xij. col. d. officio
delega. ⁊ in. c. ceterū in pñ. de iuramen

to calum. ⁊ in. c. fi. de cōsue. ⁊ in. c. at si
cleri. de iudicijs. ⁊ in. c. cū sit romana i
x. col. de appel. ⁊ adde in materia dicta
per bal. in. l. si pater pactū. in vers. sed
pone pater. C. de sponsalib⁹. ¶ Modo
ex oibus supradictis lucide ⁊ clare ap
paret q. testes seu alie pbatōes de no
uo emergētes ⁊ superueniētes post cō
clusum in cā ⁊ post publicatas attesta
tiones possunt produci. tene menti pre
dicta q. notabilia sunt ⁊ ea ita simul
collecta frustra inuenire alibi q. reses.
46 ¶ Alius est et casus singularis in q.
admittuntur testes et post publicatas
attestationes. q. casus est qñ recipiunt
testes super cicatrice remāsurā vel nō.
nā hoc casu non obstatē publicatione
ipsoz testiū sup hoc examinatoz pnt
etiā alij testes recipi super eisde3 ca
pitulistā ad petitionē alteri⁹ partis q.
ex officio iudicis. ita no. dixit Bal. in. c.
causam in. j. col. de pba. q. d. dicit eē no.
de quo ego dixi in singulari meo. lxxj.
incipien. publicatis attestationibus.
47 ¶ Ulterius scias q. et alio casu pnt
pducī testes post pclusum in cā. ⁊ post
publicatas attestationes q. casus est
qñ nō recipiunt ipsi testes ad nouam
pbatōnē s3 ad declarationē retroagi
tatoz: q. ad declarationē eoz possunt
pducī ⁊ recipi testes. ita dicit bal. in. l.
in bonafidei. C. de rebus credi. d. Alex.
in auctenti. qui semel. in suis apostillis
ad Barto. C. de probationibus in ver
ficu. circa tertium. allegat ad hoc text.
in. c. cum iohannes. extra de fide instru.
ita etiā videtur firmare Abb. in di
cto. c. fraternitatis. in vltima colum. in
princi. in vers. sic etiā salua dictum
Innocen. ⁊ idem tenet ipse in ca. ex te
nore eod. titu. in fine. ⁊ idem tenet do.
Marianus in repe. d. c. fraternitatis.
in. xxiij. col. ⁊ idem videtur tenere Bal.
in. c. j. §. si enim domino in. iij. col. quid
sit inuesti. in vsibus feudo. Et huius
conclusionis ratio potest esse illa vide
licet quod nihil noui facit qui declar
rat vt habetur in. l. heredes palam in
§. sed si notan. §. de testa. in. l. asse to
to. §. de hered. insti. in. l. illa institutio.
§. de condi. ⁊ demō. i. l. vnū ex familia.

Hypopolitus de Marsilijs

§.j. §. de lega. ij. habet et in. c. cu dile-
cti de accusa. et in. c. j. de sum. tri. in. vj.
et voluit Car. in cle. constitutione. §. j. de
elec. Raph. fulg. in. §. i. c. lvi. incip. visa
in fi. Lu. ro. in. §. i. c. lvi. incip. super co.
487 c. circa prin. ¶ Et facit tex. multum
singularis in. l. adco. in. §. cu quis. §. d
acqre. reru do. qui dicit q ille q excutit
granu ex spicis no dicit nouu granu face-
re: sed ia factu detegere. Et io dicebat
multu no. Bal. in. l. fi. C. de testibus. q
declarare testificata no est iteru testifi-
49 care. ¶ Ex quo dicunt no. doc. q licz
testes debeant iurare alias dictum co-
ru non valet. l. ius iuradi. C. de testi. c.
tuus qonib. et. c. nup. eo. ti. et. c. item iur-
risurandi. iij. q. iij. c. hortamur. iij. q.
ix. cu simi. tamē si testes volunt declara-
re dictu suu obscuru no tenent iterum
iurare: q talis declaratio no dicit noua
testificatio. ita dicit Barto. in. d. l. here-
des palam. i. §. si quid post. §. de testa.
Bal. i. auctē. sed hodie. C. de iuramēto
calu. et Bal. et Saly. in. d. l. fi. C. de testi.
do. Alex. post alios in. l. q bona. in. §.
si qs stipulatus in fi. §. de dā. infecto.
de quo etiā per. d. Ant. in. c. preterea in
ij. col. de testi. cogē. et in. d. c. fraternita-
50 tis. ¶ Et facit etiā pro hac pte. naz lz
ps sit citāda ad vidēdu iurare testes.
l. de vnoquoqz. §. de re iud. cum vulg.
tū si prius testes deposuerūt et mō ve-
lint declarare dictu suu dubiu et obscu-
ru no dicit citari pars fm Bal. in. d. auc.
hodie. de iura. cal. qd dictuz refert Lu.
ro. in. consi. suo. cccclxxxij. incip. in casu
pmisso circa fi. de quo p doc. in. c. repre-
hensibilis. de appel. et per Lu. ro. in. l. is
cui bonis. §. de ver. obli. p Alex. in. eius
qui delator. §. de iur. fi. per eundez in
l. imperator. in fi. eo. ti. per glo. in cle. p-
sentit de cēsi. p Barb. in. §. i. suo. vij. inci.
visis dubijs in. j. colū. in. ij. vol. et ibi in
§. i. l. xxxix. inci. viso puncto. in. iij. car.
seu in. vj. et. ix. col. et ibi in consi. lxxxvij.
incip. viso puncto in. ix. col. et per eundē
Barb. in. c. nouit in. ij. col. de app. et pro
istis facit in ar. tex. in. c. iudei. el. j. de iu-
de. et glo. no. in. c. de monachis. xvij. q.
vlti. de quo etiā dixi in. d. consi. meo. l. j.
incipiē. super articulo et. in. ij. car. vbi

ego pfului vetetis i curia patriarcha-
li et plurib. rōnibus defensau i hac pte
vz q no obstante testu publicatiōe et
pclusionione in cā q tū possunt pducī de
bēt recipi testes sup eisdē caplis no ad
nouā pbatōne faciendā sed ad decla-
rationē retro agitator et testu iā exa-
minator. de quo vide etiā satis plene
p do. Maria. sozi. in. d. sua repeti. c. fra-
ternitatis. in. iij. colū. vbi ponit plura
exēpla circa hoc et ibi etiā in. xxi. et. xxiij.
col. vbi videas. ¶ Est et alius modus
seu alia causa ppter quā post pclusum
in cā vel saltē post publicatas attesta-
tiones possunt testes examinari super
eisdē capitulis. q euenit qn ipsi testes
pmo examinati et publicati no fuerunt
rite recepti seu rite examinati. naz tali
casu lz sint publicate attestations et
dedicita sint testificata tū idemmet te-
stes possunt repeti seu alij testes pnt
pducī super eisdē caplis. ita tenent do-
cto. in. d. c. fraternitatis maxie do. Ma-
ria. sozi. ibi in sua repetitione. in. x. col.
ver. testibus no rite receptis et. c. allegat
plura de qbus ibi per eū et dicit q hoc
casu etiā possunt pducī et recipi testes
nedū sup pmis caplis sz etiā sup alijs
caplis directo et rarijs. Et ibi etiā po-
nit qn testes no dicant rite recepti: et al-
legat ad hoc glo. in cle. ij. de testi. q po-
nit duo exēpla circa hoc videlz qn non
fuerūt recepti a iudice vel lite no ptest.
Sed ipe addit duos alios casus vcz qn
deposuerunt no iurati vel qn non fue-
runt interrogati sup interrogatorijs
vtriusqz partis et hoc dicit q importat
verbū rite ad qd allegat: iura de qbus
52 per eum. ¶ Sed tu vltra eū dicas cir-
ca hoc q qn testes fuerūt examinati si-
ne interrogatorijs partiū vel alterius
tm: qtunc etiā post publicatas attesta-
tiones possunt iteru examinari seu re-
peti testes qd hoc voluit etiā Spec. in
ti. de teste. in. §. iam de interrogatorijs
versi. item caute. et Jo. an. in. c. pntiū
§. testes. de testi. in. vj. in nouella p tex.
in. c. p tuas. extra de testi. de quo etiā
per Barb. in. c. si qn circa. ij. car. de re-
scrip. et in §. i. suo. iij. incip. illud referaz
in pe. col. in. ij. vol. et p Barb. in. auc. q
semel.

semel. in fi. C. de pba. et per. d. alexa. in
 consil. suo. cccxxxv. fm ordi. meū incip.
 visis et optime discussis et. in. iij. colū.
 Subdit etiā. d. Mar. in. d. c. fraternita
 tis. in. xj. col. qd et publicatio testiu nō
 rite facta non impedit testes de nouo
 produci tā sup eisdē capitulis q sup
 alijs etiā directe p trarijs dūmō dedi
 cita nō sūt testificata: de quo ibi lati⁹
 53 per eū. ¶ Itē etiā in hac materia vi
 detur mihi dici posse: q post cōclusum
 in causa et forte etiam post publicatas
 attestaciones possunt pducī et exami
 nari testes sup eisdē capitulis alio ca
 su vtz qn aliqua iusta causa moueret
 iudicē ad hoc faciendū: ad qd dicēdū
 moueor ex doctrina nota. Inno. in. c.
 cū venissent. de testi. vbi dicit q si spālī
 ter sit renunciatū sup aliquo articulo
 productioni testium: tñ si aliqua iusta
 causa mouet iudicē pōt admittere p
 ductionē testiu sup illo articulo per be
 neficiū restitutionis ex clausula gñali
 si qua mihi iusta causa maxime pre
 stito iuramento a parte petēte produ
 ctione q hoc malitiose nō petit. ad qd
 inducit in ar. qd hñ in. §. q. no. in aut.
 de teste. qd dictū refert et sequit Jo. an.
 in. c. intimauit. extra de testi. et eos re
 fert et sequit. d. Card. in no. consilio suo
 xxij. incip. in causa amareti et. vbi al
 legat etiā ad hoc not. per Spe. in ti. de
 renun. et cōdu. ver. et scias vbi fm eum
 cōcludit q ex iusta causa etiā post con
 clusionē in causa admittunt exceptio
 nes et allegationes facti. ad qd facit. c.
 pastoralis. de cā pos. et proprie. de quo
 est etiā casus fm eū. in. c. ad petitionē.
 de accu. Et idē firmavit Lu. ro. in re
 pe. rubri. de arbi. in. viij. car. in vlti. col.
 54 ¶ Et pro hac opinione etiā facit no.
 verbū Cy. in. l. j. C. de cōdi. inde. vbi di
 cit q ille q nō cōmisit negligentiaz ali
 quā pōt producere instra de nouo res
 perta. nedum post cōclusionē in cā sed
 etiā post sniaz ex clausula gñali si qua
 iusta causa et. idē voluit Jo. an. in ad
 di. Spe. in ti. de excu. snie. §. fi. illud.
 et Bar. in. l. j. C. de sen. aduer. fil. lat. et
 Joā. de imol. in. l. imperatores. §. de re
 iudi. et do. alexa. eos referēs in. d. l. ad
 hypopolitus

monendi. in. v. col. vbi subdit q admit
 tuntur talia instrumēta etiā in casu in
 q de iure non debēt admitti qn aliqua
 iusta causa mouet iudicē. allegat In
 no. in. d. c. cū venissent. et Pau. de cast. q
 hoc aperte tenet in. l. oratione. §. de fe
 rijs. et d. Anto. in. c. intimauit. de testi.
 et de ista iusta causa mouēte iudicem
 vide not. verbū do. ffely. in. c. nōnulli.
 55 in. vij. col. extra de rescrip. ¶ Sed re
 nūciatio pductioni testiu: et cōclusio in
 causa equiparant fm Pau. de eleaza.
 et alios in. c. pastoralis. de causa pos. et
 proprie. et voluit Spe. in ti. de renun. et
 cōclu. ver. et nota q coipso. et d. Card.
 in. d. consil. suo. xxij. incip. in causa ama
 reti. et dixi etiā. §. ergo sicut pōt fieri
 noua productio et examinatio testium
 post renunciationē produ. testium qn
 aliqua iusta causa mouet iudicē vt di
 xi ergo poterit etiā talis pductio post
 cōclusum qn iusta causa ad hoc mo
 56 uet iudicem. ¶ De qua iusta causa
 mouēte iudicē vide oino et nō omittas
 doctrinā singularissimā Pau. de cast.
 in. l. admonēdi. §. de iureiu. et in. l. ludi.
 in re collectis florētinis. §. de his q not.
 infra. vbi dicit q l3 testes singulares nō
 probēt iuribus vulgaribus: attñ iusta
 causa vtpote nobilitas et magna inte
 gritas ipsoz testiu pōt mouere iudi
 cem: adeo q ipse iudex nō obstāte sin
 gularitate ipsoz testiu poterit fm eos
 iudicare: qd est not. et singulare verbū
 fm eum in dictis locis l3 aliqui doctes
 res proterui teneāt cōtrariū et male: et
 dicit ipse Pau. de cast. vbi. §. q istud di
 ctum suū est de mente bal. in. d. l. ludi.
 vbi Bar. etiā singulariter dicit et Bal.
 ibi post eū q etiā si testes probant fm
 verba eoz et tñ iudici videt nō esse cre
 dendū illis testib⁹ ex aliqua iusta can
 sa q pōt illis testib⁹ nō credere: debet
 tñ illam causam exprimere in actis ne
 forte postea teneat in sindicatu. Et il
 lud dictuz Pau. de cast. refert et sequit
 pro valde singulari. d. Jo. bapt. de cas
 zalupis in sua rep. l. admonēdi. in. vij.
 car. in. ij. col. de iureiu. et d. frā. brun⁹
 in suo tract. de iudicijs et tortura. in. j.
 car. in. iij. colū. pro quo facit qd voluit
 de Arsilys. S

Hyppolitus de Marfilij

- do. fely. in. c. q. verisimile. in prin. ult. col. de psump. de quo lati⁹ dixi in sing. meo. cxiij. incip. vulgatu⁹ et tertium est apud oēs et. Et de ista iusta causa vide etiam pleni⁹ p me in cōsi. meo. xxxvij. incipie. sentio dubitari et. in. ij. car. vbi
- 57 plura posui de hac iusta cā. ¶ Item et ultra pdicta dico q alio casu etiam possunt testes pducī post cōclusum in causa vcz qñ eqtas hoc suadet q multum fraternizat cum precedēti limitatione de iusta causa cū eqtas sit iusta causa. Et ad hoc dicenduz moueor ex nota. doctrina do. Anto. in. c. j. de iudi. vbi dicit q l3 sit cōclusum in cā tñ eqtate suadēte possunt pducī instrumēta. et ita dicit de scō obtinuisse. ¶ Pro quo faciūt etiā dicta per eundē. d. an. in. c. cū dilect⁹. de p sue. vbi dicit q stāte statuto q nō possit reus opponere contra intentionē actoris q tñ pōt index equitate suadente repellere talē agentem. allegat Inno. in. c. cū olim. de cēsi. idē etiā vñ dicere ipse. d. An. in. c. bone de post. prela. pro quo adduci pōt qd voluit pe. de anc. in. c. cū inter. R. priorē. de excep. vbi inq̃t q si aliq̃s est iniuriatus excoīcato q agere nō pōt in c. intelleximus. de iudi. q tñ iudex equitate motus pōt punire talē iniuriatē.
- 59 ¶ Et facit qd voluit host. in. c. bone de appel. vbi dicit qd si res mea peruenit ad ter nulla mihi cōpetat actio ad eam repetendā qd tamē equitate suadente iudex post illū cōpellere ad tradendū mihi rem meā et idē ipse voluit in. c. per tuas. de arbi. et faciunt dicta p abba. antiquū. in. c. peruenit. de empt. et ven. et q̃ habent in. l. fideiussor. in. §. quedā. et in. l. quintus. §. mādati. et in. l. bona fides. §. depositi. et glo. in. l. mācipiū. §. de euict. et faciūt dicta p Lud. ro. in. p̃si. suo. lxij. incip. viso thema te et. in. fi. vbi dicit idē qd pet. de ancha. in. d. c. cū inter. R. priorē. vbi allegat Bald. in rubri. C. de manu. in. fi. et alia plura allegat: de quib⁹ ibi per eū. Et subdit ibi q si ex alicui⁹ p̃stitutiōis forma reo exceptiōis aut defensionis positio denegat: attñ iudex ex proprio officio nulliter agentē a limine iudiciū repellet. pro quo dicto dicit ipse ibi esse casum in. l. plane. §. de peti. here. et facit. l. si. eo. ti. ¶ Et faciūt etiā que voluit host. in. c. qñtanallis. de iureiurā. vbi dicit qd index ex officio suo debet occurrere manifeste iniquitati etiaz si parti esset pclusa via per pactū seu per statutū. qd dictū refert et sequit⁹ pe. de ancha. in. cōsi. suo. clxvj. incip. visis et. post prin. vbi etiā ad hoc allegat Bar. in. l. j. §. qd vi aut clam. ¶ Pro quib⁹ oib⁹ facit dictū Bal. in addi. Spe. in. ti. de excep. in. ver. si lex aufert et. et facit qd voluit Bal. in. l. ij. ad fi. C. qd metus cā. vbi dicit q l3 statutū tollat exceptionē habentē naturalē: equitatez tñ soluēs pōt repetere indebite solutū nō: qz tutus sit exceptiōe: sed qz tutus est naturali equitate: qd dictū refert et sequit⁹. d. alex. in. l. j. §. et parul. §. qvi aut clam. ¶ Et faciūt dicta per. d. Alexā. in. l. iulianū verū debitorē. in. ij. col. circa me. §. de cōdi. inde. vbi dicit q si solul indebitū vigore alicuius snie poterō tñ eqtate suadēte illud repetere per condi. sine cā. ad qd ipse allegat casum in. l. elegāter. in. §. si q̃s post. eo. tit. et dicit q hoc voluit bar. in. l. j. §. ij. §. qd vi aut clam. et pau. de cast. in. l. si fullo. §. de fur. et bar. in. l. si sine. §. rem ratā haberi. in prin. et dicit q incōtingētia facti ita fuit iudicatum hic Bononie.
- 63 ¶ Et facit etiā. nā l3 princeps etiam sine causa possit tollere ea q sunt iuris ciuilis: vt habet in. c. pposuit. de cōces. preben. et in. l. itē si verberatū. §. de rei ven. et in. l. si priuatus. §. q et a quib⁹. et in. c. q̃ in ecclesiā. de p̃sti. cū si. tñ nō pōt tollere ea q sunt iuris ciuilis si in se habēt equitatē naturalē. ita singu. dicit Abb. in repeti. c. p tuas. de arbit. in. xj. col. qd dictū p solēni refert et sequitur. d. fely. in. c. ad audientiā. el. ij. in. v. col. d. rescrip. et. d. An. burgos hispanus in repet. rubri. extra de emptio. et vēdi. in penul. col. ¶ Et faciūt etiaz dicta per Bal. super statutis. in verbo probatio. in. vj. ver. incip. statutū denegat. et per Barba. in cōsi. suo. ij. qd incipit: ideo hāc consultādi et. in. antes pe. col. in. iij. vola. et dicta per me in. d.

consil. meo. l. j. incip. super articulo 2c. in fi. Ex quib⁹ oibus mihi videt^r cōcludi posse qd etiā post cōclusum in causa cōtate suadēte poterūt pducī testes 7 debebunt admitti. ¶ Alterius circa hanc materiā teneas mēti q iudex potest ex officio vsq³ ad sententiā interrogare partē: et sic post cōclusionē in causa: 7 hoc ad clarificāda dubia circa merita cause etiā si pcedat ad vtilitatem pūnatā. ita pbat tex. quē oēs ibi notant ad hoc in. c. cū iōānes. in xbo quoties aliqd dubitationis 2c. de fide instr. ¶ Quinimo dico q hoc nedū pōt facere iudex ex officio suo sed etiā ad petitionez seu requisitionē partis: ita dicit glo. no. in de. sepe. in verbo interrogabit. de verb. sig. quā refert 7 sequitur Lu. ro. in cōsi. suo. clxxvj. incip. iste sunt allegationes 2c. in pe. colū. qd tñ intellige pcedere 7 habere locū in causis summarijs tñ. secus autē in alijs fm Lu. ro. ibidē. qd etiā voluit. d. alex. in cōsi. suo. lxxvij. incip. in cā 2c. in vlti. col. in. j. vol. ¶ Et faciūt etiā dicta p d. An. in. c. j. de iudic. vbi dicit q etiam post cōclusum in cā iudex pōt deferre iuramentū parti i supplemētū pba. 7 refert se ita incōtingētia facti consuluisset per. d. c. cū iōānes. et p. c. p. tuas. de test. et per. l. gñaliter. §. j. C. de reb⁹ credi. qd dictū firmat et approbat Jo. de imo. in. d. c. j. de iudicis. 7 Lu. ro. in d. cōsi. suo. clxxvj. in fi. et. d. alex. in pñ. suo. liij. incip. in causa. in vl. col. in. j. volu. et voluit ang. in. l. in ptractib⁹. in fi. pñ. C. de nō nu. pecu. et Raph. fulg. in cōsi. suo. cxcviij. inci. in questioe 2c. ante fi. et Bald. in cōsi. suo. cxviij. incip. cōmissus fuit 2c. in. j. vol. de quo etiam p ange. in. d. l. gñaliter. C. de reb. cre. 7 idē voluit Lu. ro. in. l. admonēdi. in. vj. col. §. de iureiū. et Joā. de imo. in. l. hactenus. §. fi. §. de aqua plu. ar. et Dñi. de sancto gemi. in. c. j. in pe. col. de confessis. in. vj. et in. c. ij. in vlti. colū. de resti. in integ. eo. lib. et Abb. in. d. c. cū iōānes. de fide instr. et in. c. cū dilectis. eo. ti. in quib⁹ oibus locis dicunt predicti docto. q in causis summarijs iudex pōt qñcūq³ etiā ad partis instans

tiam interrogare partē. secus autē in alijs: quia hoc nō potest nisi ex officio. ¶ Et inquantū superius dixi q iudex pōt ex officio etiā post cōclusum in causa interrogare partem ad clarificāda dubia circa merita cause 2c. intellige hoc tñ sane 7 cū tēperamētovcz dummodo interroget ipam partē circa dubia eorū q acta sunt ante cōclusionem: qz de alijs q̄rere non posset: tūc nec interrogare partē: ita sing. dicit Innocē. in. d. c. cum iōānes. quē sequuntur ibi cōiter scribē. Et ibi dicit. d. Car. q istō dictū Inno. est incognituz: 7 q sepe vidit etiā inter eos q reputabunt in iure peritissimū hoc ignorari 7 nō est alibi: 7 q est singulariter signandum. Et istud dictū Inno. 7 Car. refert 7 approbat. d. feli. in. d. c. cū iōannes in. v. col. vbi dicit q cū hoc dicto Inno. cōcordat Spe. ti. de positionib⁹. §. iij. ver. §. si añ 2c. 7 Bal. in. l. per hanc circa pñc. C. de tēpo. app. 7 pe. de anch. dicēs se ita cōsuluisset in. c. i. de pñf. in. vj. in. j. colū. et Lud. ro. in. l. iij. §. hoc aut iudicium in vlt. col. §. de dāno infec. 7 sensit hoc fm eū. Semi. in. c. ij. in vlt. colū. de resti. in integ. in. vj. et Spec. in. ti. de teste. in. §. satis vtiliter. ver. quid ego si peto. et ita cōsultuit do. Car. pñ. lxxiij. inci. tñcuius nunc sunt 2c. vbi allegat gl. in autē. de teste. in §. illud. in glo. mag. circa mediū: quē dicit iudicē posse interrogare nō vt addat: sed vt rōnem dictorum habeat de quo dixi in singulārī meo. clv. inci. doctrina 2c. tene mentē perpetuo. ¶ Et circa pdictas oēs limitationes 7 notabilia dicta q superius adduxi in hac materia vide q satis plene et copiose dixi in. d. pñ. meo. l. j. sepius allegato incipiē. sup articulo 2c. vbi plura adduxi qz cā illa in qua consului Venetijs erat ardua et vtebatur in curia patriarche. ideo etiam ibi plura videre poteris. ¶ Modo redeundo ad tex. nostrum cum etiaz no. Barto. ad questionē quam dicit dispñtasse Ricard⁹ videlicet an defensiones facte pro reo prosint mādatori: vel ecōtra in quo distinguit hoc modo videlicet aut iudex recipiebat testes et pro

Hypopolitus de Marsilijs

bationes p vtroq. s. pro reo et p mandatore: tunc vtriq. p sunt vt hic in ver. ad certiorē de se confessus peruenires et. Aut recipiebat testes et pbationes p vno tm. s. pro reo et nō profunt vtriq. q. allegat. l. denunciaste in. s. fi. et ibi dicta p eū. s. d. adulterij. Sed tu potes meli⁹ distinguere et dicere aut pbationes recepte p iudicem sunt recepte sup delicto tm. vtputa an homicidiū esset punibile vel an occisus esset bānitus: q poterat impune occidi ex forma statuti vel qd simile. et tunc pbationes recepte p iudicem de necessitate profunt mandatori et mādātī. Aut tales pbationes sunt circa psonā mādātarij solūmō et tūc nō p sunt mādātī tanq. sup diuersis ex quib⁹ nō infer. De quo tñ articulo vide etiā p Jo. an. in. c. rati habitio de re. iur. in mercuria. et vide Bal. oino in. l. duob⁹. s. j. p to. s. de iur. reu. et vide oino pleni⁹ q. alibi p do. ffeli. in. c. q. uis in. v. vj. et vij. col. de re iur. et q. dicit bar. in. l. adulter. in. s. si eo tēp. s. de adul. et p. d. Alexā. hic et vide etiā Bal. in. l. iuris ad fi. C. q. bus res iudi. nō nocet. et bar. in. l. aduersus. s. de adul. et in. l. a furioso. et in. l. fi. s. de iur. reu. et in. l. ex duob⁹. s. de duob⁹ reis in. iij. q. et in. l. amissi. s. fi. s. de fidelus. bal. i. l. nō iō min⁹. vltra me. C. de acc. et gl. no. in. c. ordinatos. lxxij. di. et Cy. et Bal. in. l. j. C. q. accu. nō pos. et Ang. in in. l. is q. reus. s. de pub. iud. et vide bonū tex. et ibi srib. in. l. eos. C. de furtis. 71 et ibi est glo. notabilis. ¶ Nota etiam istū tex. fm Bar. q. si aliq. est in carcerib⁹ cōdēnatus: et ante executionē snie cōstat de innocentia ipsi⁹ cōdēnati: q. tūc potestas q. eū cōdēnauit nō pōt eū absolucere vt hic in fi. s. d. sup sedere et hoc scribere pncipi. et idē dicit ipse bar. pcedere in ciuitatibus q. tñ recognoscūt supiorē. Et sic iste tex. pōt optie allegari ad illud qd innocentib⁹ iura fauēt. S. tu vltra Bar. circa hanc materiā adde aliq. nota digna. Et pmo q. l. ex forma statuti contumax haberi debeat p confesso. attñ si liquet iudici talē habētez ptumacē esse innocentē et nō culpabile l. sit cōtumax index nō pōt

nec d. eū cōdēnare. ita singl. dicit Bar. in. consil. suo. c. q. d. inci. a dño Cyno de bononia. in vlt. col. p. l. si nō defendant. j. de penis. ita etiam colligif ex verbis Bal. in rub. C. de manuvin. et voluit. d. Bar. cepola in. p. si. suo. xli. inci. q. d. et in vlt. col. et in cautela sua. c. liij. inci. silem cautelā et in fi. p. quib⁹ optime faciūt dicta p gl. Bar. et doc. in. l. vbi pa ctū. C. de transa. p bar. et doctores in. l. seruū quoq. in. s. publice. s. de p. cu. et in. l. pe. s. ad crimē. s. de pub. iudi. et p Cepo. in. p. si. suo. xlix. incip. viso pcessu et in antepen. colū. et p Sandi. in trac. maleficioz sub rubrica de qōnib⁹ et tor mētis. circa. v. co. ver. sed qd erit de qō ne et. et Suido de suza. in trac. suo de tormētis. in. x. col. ver. s. qd de qōne et. Ad q. vide etiā dñm frā. are. in. p. si. cxi. vij. inci. visa p sultatione. et in. iij. et liij. col. vbi no. loquit. ¶ Quinimo for tñ dicendū puto vcz q. si post p fessionē et cōdēnationē liquet de innocentia rei nō d. eū fieri executio corporalis. ita dicit Inno. quē ibi sequunt doctores i. c. significatibus. in fi. de pur. vulg. quod etiā voluit Bal. sequēdo Inno. in. l. vni ca. in vlt. col. C. de cōfessis. et d. ffeli. in c. cōsanguinei. in. j. col. de re iudicata. 73 ¶ Pro quo faciunt optime dicta per Spe. et Joā. an. ibi. in addi. in ti. de accusatore. in. iij. parte in. s. sequif vide re. in. ix. col. in ver. sed pone. a. vbi oino vide et faciūt dicta per me in singulari mco. lxxij. inci. per totā fere Italiā et. Et p Bal. in. l. aditos in fin. C. de epali audi. et p Ang. in cōsi. suo. cccvij. inci. factū tale est. Cristophorus por. et in vl. col. post me. vbi videas. et p Lu. ro. in rep. rub. de arb. in. viij. car. in vl. col. circa fi. ¶ Et vltra p dicta scias et in hac materia q. stāte statuto excludente oēs exceptiones excludit exceptionez innocentie. ita dicit no. Bal. in. l. edita in repe. paduana in pe. col. C. de edendo quod dictum pro valde no. refert et sequif Jo. de ana. in consil. suo. lix. incip. visa inquisitiōe et do. Alex. in cōsil. suo. cxlij. incip. viso themate. in. ij. col. in. v. vol. qd etiā Bal. in. l. j. s. offidius in pe. col. s. ne quis eū q. et. Ang. in. p. si.

clxxiii. inci. in facto proponit 7c. 7 ideo
firmat. d. Alex. in apost. ad Bart. in. l. j.
§. 7 parui circa si. §. q. vi aut clam. de
quo ego latius dixi in singulari meo
lix. inci. innocētibz iura subueniūt 7c.
75 vbi videas. ¶ Teneas etiā mēti q. iu
dex videns sniam iniustā nō dz eā exe
qui: ita dicit Angel. 7 Imol. in. l. a diuo
pio. in antepe. col. §. de re iud. ad qd vi
de etiā no. verbū Ang. in. l. fi. C. de exe
cu. rei iud. 7 q. dixi i singulari meo. cxxx
viii. inapi. iudex in fi. Et si princeps cō
sult⁹ rescribit sniam oīno exequenda
esse obediē. est ei fm Barto. in. l. a diuo
pio i. §. sniam. l. ij. col. 7 voluit. d. An. et
Jo. de imo. in. c. j. de offi. or. quos refert
7 sequit⁹ do. ffell. in. c. cōsanguinei in. j.
col. de re iud. vbi dicit q. iudex videns
sniaz iniustā pōt consulere psciētie sue
7 illā nō exeq s3 potius renūciare offō
de quo dicit etiā dixisse. in. c. pastoralis
§. q. nō de offi. dele. alia plura dicit ibi
76 materia. ¶ Addas tñ vnum q. l3 qñ
princeps scribit sniaz oīno exequenda
esse: 7 debeat exeq vt dixi. at tñ ipse pñ
ceps rescribat iudici q. aliquē puniat
vltra modū regularē 7 p̄suetū non dz
ipse iudex statim exeq tale p̄ceptū. sed
dz supersedere p̄ triginta dies 7 videre
an hoc rescripsit pñceps motus iracū
dia forte vel alia de cā: 7 finitis dictis
triginta dieb⁹ si ipse pñceps p̄seuerat
in eadē volūtate dz tale p̄ceptū exeq.
ita sing. dixit tex. quē credo vnicū in iu
re in. l. si vēdicari. C. pe. qd est menti te
nen. maxime ad materiam obedientie
77 p̄ncipū. ¶ Quero etiā vltra p̄dicta
hic est tex. no. p̄ innocentib⁹. s3 pone q.
aliquo casu nocens est punit⁹ postea
reperit ver⁹ delinquēs vtrū ipse euitet
pena in quo dicas q. nō: sed imo ipse est
puniēdus: ita dicit tex. no. in. l. q. seruū
§. de interro. actio. 7 ita dicit Bal. p̄ il
lū text. in. l. res inter alios. C. quibus
res iud. non nocet in fi. verbis. et dicit
Bal. in. d. l. q. seruū. nota q. si non ho
micida esset decapitatus p̄ homicidio
q. hoc nō reuelat verū homicidā. qd di
cit fore notandū. 7 idem dicit ipse bal.
in. c. j. in §. iniuria in vlti. colū. de pace
iuramento fir. in vltibus seu. vbi alle

gat etiam. d. l. q. seruū. idem etiā ex
presse firmat Abb. in. c. q̄uis in. l. j. col.
versic. vij. quero 7c. de re iud. vbi alle
gat. d. l. q. seruū. 7 bal. in. l. tres inter
alios. C. quibus res iud. nō nocet. 7 q.
voluit Cy. in. l. j. C. q. accus. nō poss. Et
idē dicit etiā Ange. de are. in tractatu
maleficioz in verbo dandis 7 soluē
dis in fi. vbi dicit ita voluisse An
ge. in. l. quotiēs. §. j. §. solu. ma. et hoc p
tex. in. d. l. qui seruū. idē etiā tenuit Lu
do. ro. in. l. semel mora. §. sol. mat. Et p
istis faciunt dicta p̄ Bal. in. l. j. in. ix. co.
ver. sed qd dices. C. de cōfes. 7 p̄ eundē
in. l. duob⁹ in. §. j. §. de iureiur. et facit
etiā optime. d. p̄ Bal. in. l. j. i. ij. col. ver.
ij. q̄ritur 7c. C. de cōdi. indebiti. vbi q̄
rit an aliquo iure succurrat ei q. post
sniaz condēnatoriā reperit instm solu
78 tionis de quo ibi p̄ eum. ¶ Et anteq̄
deneniam ad aliud dcm Bar. hic dico
notādū esse 7 summe aduertēdū q. l3
iste text. dicat q. qñ aliq̄s est cōdēnat⁹
7 apparet postea ante executionē con
dēnationis ipm fore innocentē q. tunc
iudex dz supersedere nō tñ pōt ipm reuz
liberare s3 dz p̄ncipi rescribere cui spe
ctat liberatio in tali casu 7 nō ad ipm
iudicem. At tñ aliq̄ sunt casus in q̄bus
retractari pōt snia lata in cā crimina
li etiā post decennū etiā absq̄ p̄ncipis
79 consultatione vel grā. ¶ Unus eniz
est casus vbiq̄q̄ snia fuit lata p̄textu
alicui⁹ p̄sumptiois. nam retractat⁹ ex
alia p̄sumptōe fortiori sills speciei sup
ueniēte. casus est singularis fm Bald.
in. l. si q̄ adulteri. C. d. adu. 7 ita t3 pe.
de an. in regula semel mal⁹. de reg. iu.
in. vj. et voluit Lud. ro. in. l. admonēdi
circa pñ. §. de iureiur. 7 in. l. si ab hosti
bus in pñ. in. iij. col. §. sol. ma. et idē te
net Jo. an. in addi. Spe. in ti. de homi
cidio. l. §. j. ver. pone 7c. 7 ibi refert Gui
do de suza. ita tenere et voluit. d. An.
in. c. proposuisti. de proba. vbi pro hoc
adducit. c. ij. de pur. vul. et. c. licet cau
80 sam. de proba. ¶ Et idem etiā firmat
Ludo. ro. in. l. cum quidā. §. q. dicitur.
§. de acqui. here. 7 bal. in. d. l. si ab ho
stibus. vbi inquit q. si imperitus medi
cus testificat⁹ et iudex fm eius testimo
S ij

Hypopolitus de Marsilijs

- nim fert sniam a qua nō fuit appella-
tū z postea pitorū medicorū iudicio ap-
paret q̄iū q̄tūc reuocabit dicta snia p
inde ac si lata fuisset p falsas pbatio-
nes vt hf. in. l. diuus. j. de re iud. z in to-
to ti. C. si ex falsis inscrip. z in. c. l. z cām.
de pba. qd dictum dicit. d. Alex. in. d. l.
si ab hostibus esse mirabile. z allegat
- 81 alios tenētes hāc partē. ¶ Et subdit
ibi ipse. d. Alex. q̄ ppter hoc singularis
sine infert. do. Ant. in. d. c. pposuisti q̄
snia lata ex snia vni⁹ doctoris vtpu-
ta si statutū artat ad feren. sniam fm cō-
siliūz piti i arte q̄ poterit semp sine ap-
pellatiōe retractari si p̄siliū alteri⁹ ma-
gis piti in q̄iū habeat. qd etiā fm euz
tenet Lu. ro. in. d. l. cū qdā in. d. s. q̄ dē
s. de acq. here. z reprobat. d. Alexā. ibi
Abb. tenētē q̄iū in. d. c. pposuisti z rñ-
det q̄iū p eū adductis. de quo ibi la-
tius p eū. Sz tu vltra. d. Alex. dicas q̄
idē in hoc pmo casu tenet. d. franc. de
are. in. d. c. ppo. in. pe. col. de pba. vbi vi-
de. d. feli. in. pe. col. z do. ffrā. are. in. c.
de his in. j. colū. de accu. vbi etiā ponit
alios duos casus: quos statim referā
in q̄bus snia ipsa retractat absq̄ p̄sul-
tatione vel ḡra principis: quos casus
ponit referēdo do. ffrā. in dictis locis
do. ffel. in. c. p̄sanguinei de snia z re in
- 82 di. ante fin. ¶ Alius est casus in quo
ipsa snia reuocat seu retractatur sine
cōsultatione vel ḡra principis q̄n snia
lata efficeret notorie iniqua vtpu-
ta si condēnaret aliq̄s p ticio occiso et post
sniam appareret ticiū viuere: vel si p̄dē-
naret aliq̄s p furto z postea reperiren-
tur res furate penes aliū z ipse fateret
se furatū esse illas: nam tali casu retra-
ctat talis sententia sine facto p̄ncipis.
allegēt ad hoc text. in. c. ij. de pur. vul.
scdm vnū intellectū, p quo etiā allegat
tex. in. l. inde nera. in fin. s. ad. l. acq. et
qd tradit bar. p illū tex. in. l. absentē. j.
de pe. z Bal. in. l. s. negantē. seu in. l. ex
- 83 morte. C. ad. l. acq. ¶ Tu etiā istis ad-
dere potes. c. sollicitudinē: z q̄ ibi habē-
tur extra de appel. z dictum Inno. in
c. q̄ pleriq̄. circa prin. de immunitate
ecclesiarū. vbi dicit q̄ si victor p̄fiteretur
de iniustitia snie reuocat ipsa snia non
- obstante q̄ transiit in rem iudi. quā
doctrinam refert z sequit Butrigari⁹
in. c. is q̄ fidē. de sponsa. z in. c. quanto.
de p̄sumpt. et Abb. in. c. nouit. de iudi.
z. d. An. z Imo. in. c. q̄n cōtra. de pba.
et. d. ffel. in. c. inter ceteras in. l. iij. colū.
de re iud. Subdit tñ. d. ffel. in. d. c. p̄san-
guinei. z etiā in hoc scdo casu tuti⁹ est
superiorē p̄sulere. ad qd allegat Saly.
in. l. j. in. vj. col. C. q̄ accu. nō pos. z Joā.
de imo. in. l. is q̄ reus in antepe. car. s.
- 84 de publicis iudi. ¶ Et istis etiā ad-
de Bal. in. cōsi. suo. clxxj. inci. tres sunt
casus zc. in. vj. vol. vbi dicit q̄ si q̄s spō-
te p̄fiteat delictum qd stat sue cōfessio-
ni. l. q̄ sniam. C. de pe. nisi indicia pba-
bilis z verisilia vel ipsa innocētie sub-
stantia in q̄iū appareat quo casu si
q̄s reuocet suā p̄fessionē z corāz iudice
appellatiōis detegat innocētiā suā d̄z
liberari. allegat no. in. l. creditor. s. ius-
sus. C. de appel. z in. l. fi. C. de errore ad-
uo. et Cy. in. l. ij. C. quorū appellat. nō
- 85 recipiant. ¶ Alius etiā est casus filis
in quo snia ipsa retractat sine scō vel
dicto p̄ncipis q̄ casus est q̄n snia lata
est ex pbatōe p̄uilegiata: q̄ lz de iure
nō teneat est tñvalida p̄uilegio statu-
ti vel p̄suetudinis: puta si extat statu-
tum q̄ cōtumar habeatur pro cōfesso.
Snia enim lata ex probatione p̄uile-
giata non transiit in rem iudicatā fm
Innocē. in. c. in tua. de coha. cler. z mu.
quē sequit Ang. in. l. j. in fi. C. sniam re-
scin. non pos. de quibus etiā p. d. Abb.
in. d. c. ij. de purga. vulg. z per. d. ffrā.
are. in. d. c. p̄posuisti. et Ludo. roma.
z do. Alexā. in. l. admonendi. in p̄nci.
s. de iureiurā. vbi etiam dicit q̄ etiam
in ciuilibus snia q̄nq̄ reuocatur sine
facto superioris. et ideo dicit q̄ q̄n la-
ta est snia virtute iuramēti necessarij
delati in defectū pbatōnis supueniē-
tibus postea instrumentis nouiter re-
pertis p q̄ sola pōt sufficienter probat
de iniustitia snie reuocat tunc talis sen-
tentia de quo ibi lati⁹ per eū. Et circa
hūc tertium casuz de snia lata ex pba-
tione p̄uilegiata adde oīno que dixi
ego in sing. meo. lxxij. incip. per totā fe-
re Italiā zc. vbi plura notabilia posui

que p te videas: et vide etiā Abb. in. d. 86 c. ij. de purg. vul. ¶ Querit vlti. Bar. hic pone q in actis p tunc q talis reus spōte cōfessus est delictū tñ in rei veritate p fessus est p tormēta an p hoc notari sit falsari: et dicit q nō p istū tex. in pñci. ibi si qd vltro et. postea sequit cū in tormētis cōstiterit et. et sic p istū tex. pbat q ille dī spōte cōfessus q in tormētis est p fessus. Et subdit postea Bar. q fm hoc debem⁹ exponere text. istū ibi cōstiterit. s. de p fessione illi⁹ serui postea querit ipse Bar. sed quō dī spōte cōfessus cū dicit p tormēta et dicit q hoc ideo pcedit q ipse spōte p seueravit in cōfessione. allegat. s. ea. s. diu⁹ seuer⁹. et. l. ij. C. de cust. reo. vel dicit Bar. q si reus cōfessus est in actu torture hoc non pōt dicere notari⁹ nec. obstat tex. ibi p titerit q exponi dī. s. de innocētia sic nō refert se ad p fessionē: s. ad serui inocētā vt hic pz. ita residet Bar 87 to. h. et. ¶ Tu aut circa hoc dicas q idē tñ Ang. in. l. q in aliena. in. s. celsus s. de acqui. heredi. vbi pcludit q aut erat in actu torture et tūc pñt de falso notarius scribēs q spōte p fessus est: aut nō erat in actu torture et tūc l. forte ppter doloz p habite torture ipse re⁹ p fiteat delictū. tūc si notari⁹ scribit q spōte p fessus sit nō pñt de falso. et istud dcm Ang. refert. d. Alex. hic pro quo allegat tex. in aut. sacramēta pberū. C. si aduer. vē. et in. l. si qd maior. C. de trāsa. vbi tex. aperit q nō dī fieri spōte q sit metu seu imperio cogente. 88 ¶ Scias etiā q si ipse notari⁹ scriberet p fessionē rei existētis in tormētis et nō vteret vbo spōte sed diceret q ipse reus volūtate p fessus fuisset delictum tūc nō pñret de falso forte fm Bal. in ti. de pac. iur. fir. in. c. i. s. iniuria. in pe. col. quē allegat hic. d. Alexā. in apostolis dicēs q rō huius dicti est q l. voluntas sit coacta voluntas tñ est vt. j. de reg. iur. l. velle nō credit et. s. q metus cā. l. si mulier in. s. pe. et. l. patre cogēte. s. de ritu nupt. Pro quibus etiā faciunt fm do. Alexā. dicta per bald. in l. si quis non dicam rapere. C. de episcopis et cleri. et per Ang. in hac. l. in. s.

diu⁹. et per bald. et Ange. in. l. iij. C. q metus cā. p Bal. in. l. j. in. ij. co. C. ne ex delictis defuncto. vbi aliter loquit circa hūc passum: et vide etiā dicta per Bal. in. l. vnica in. ix. col. C. de confes. et ad p dicta etiā vide ang. in. d. l. q in aliena. in. s. celsus. s. de acqui. here. vbi facit dictam differentiā bald. inter verbum sponte et voluntarie vt. s. Et in materia ista vide etiā bald. notabiliter loquētem in consil. suo. clxxj. incipiē. tres sunt casus et. in. vj. volu. vbi videas. 89 ¶ Modo expeditis que hic dicunt a Bart. Ego quero vidimus. s. q cōfessus delictum post eius cōfessionem potest probare de innocentia sua. Sed ego quero vtrum cōfessus delictum q perseueravit in cōfessione possit dicere se errasse et ante condemnationem audiat si dicat velle corrigere errorem suum in quo Albertus gandini in suo tractatu maleficiorum sub rubrica de questionibus et tormētis. in. v. col. ver. sed quid si p fessus in tormētis et dicit q aut iste reus allegat se errasse in facto aut in iure pño casu audit q nō videt fateri q errauit vt. s. de p fessis. l. nō fatef. et talis error nō consuevit obesse vsq ad sniaz vt. C. de iur. et fac. igno. l. error. et facit. C. qru appel. nō recip. l. ij. Nam condemnato ex confessione perseuerata subuenit etiā post sniam probando de innocentia: et allegat hūc text. hic multo fortius dicit q debet iste audi ri volens ante sententiam pbare de suo errore. Et idem in terminis tenuit Guido de suza. in trac. suo de tormētis in. xj. col. in versi. sed qd de qstione quā sepe de factor videmus et. idē etiā tenet Bald. q possit reuocari in consil. suo. clxxj. incipiē. tres sunt casus et. in. vj. volu. et Bal. in. l. si. in. j. col. C. de proba. et in. l. in bonafidei. in. ij. col. C. de rebus credi. et pet. de ancha. in consil. xxiij. incipien. visa inquisitione formata contra philippum et. vbi refert se de facto obtinuisse quod quis potest in criminalibus reuocare confessionem suam licet secundum eum in hoc indices se reddant difficiles et rigurosos credentes se vilescere in cōspectu ho-

Hypopolitus de Marfilij

minu p absolutionē cōtra. l. absentē. j. de penit. et hāc partē firmat gl. in. c. romana. §. sin autē. de app. in. vj. et voluit Jo. de imo. in. l. cōstitutōes. j. de ap. et Bal. in. l. i. minorib⁹. C. de his quib⁹ vt indi. et gl. in. c. ex l. is. de diuor. et Bal. sup statutis. in verbo cōfessio. in. vj. §. incip. statutu dicit et c. circa me. et Ang. in cōsi. suo. cxxxvj. incip. in questiōe ver tēte et c. in. j. colū. et Car. in cōsi. suo. c. j. q incip. in cā appellatiōis et c. de quo etiā p Lu. ro. in cōsi. suo. cccxvj. incip. i hac cā et c. in. ij. col. et in p. si. cccxxij. incip. in casu pposito. et in p. si. cccxj. incip. vt pposita et c. circa mediū. et ibi in prin. et in cōsi. ccccxvj. incip. circa pposita et c. in. ij. col. et p. d. pari. in tracta. suo ludi. in. c. j. car. in. ij. col. ver. testis fuit tort⁹.

90 ¶ Sed maius dubium est quid in cōfessione iurata an illa possit reuocari pretextu erroris et certe si loquimur in ciuilibus talis confessio non videtur posse reuocari. Nā cōfessio deliberata nō pōt reuocari. Ita dicit glo. not. in. c. ex literis. de diuor. quā glo. dicit sing. Lu. ro. in sing. suo. ccccxvj. incip. volo cōmētare et c. et in consi. suo. cccxvj. i. ci. in hac cā et c. in. ij. col. et Jo. de imo. post d. An. in. c. cum olim. de rescrip. et Abb. in. c. at si clerici. in. xvij. colū. de iudi. et Abb. in. c. si. i. ij. col. de cōfes. et i. c. affer te. in. ij. col. de presump. et d. Alexā. in rub. §. de ver. obli. in pe. col. et Bal. in. l. si quidē in si. C. de except. quē refert. d. Bart. cepo. in cau. sua. lxxj. de quo etiā per. d. feli. in. c. nōnulli. in. xxij. colū. de rescrip. Cōfessio autē iurata dicit cōfessio deliberata fm dñm An. et Joan. de imo. in. c. cū cōtingat. circa prin. de iureiurā. et voluit do. An. in. c. fin. in pe. car. in vlti. colū. de cōfes. et dñs Alex. in d. rubrica. §. verbo. obli. Pro quo opti me facit qd voluit Bal. in. l. accusatio nē. in vlti. col. C. qui accu. nō pos. vbi dicit q quādo est responsum deliberate psumitur ex certa scientia respōsum et non per errorem. allegat glo. in. c. si quis iuratus. ij. q. ij. de quo latius dixi in consi. meo. xxiiij. incip. in causa et lite et c. in. ij. car. ergo talis confessio iurata non poterit reuocari. Si autē lo-

quimur in criminalibus tunc credo q non obstante iuramento possit reuocari et hoc propter glo. singu. in. l. pactu inter herede. §. de pac. que dicit q re⁹ criminis non potest renunciare defensionibus suis: quā glo. dicit singularē Bald. in. l. vnica. C. de confes. in. xv. col. et Barba. in. c. cum dilecti. de accus. in. iij. colū. et de ea faciunt festum cōiter ibi scribingentes oēs. f. in. d. l. pactum. Et hanc partem qd nō obstante iuramento reus criminis possit reuocare confessionē suā iurata: tenuit Bal. in auf. iubemus. circa me. C. de iudi. et in. d. l. j. C. de p. fes. in. xv. col. in ver. s. pone mi nor et c. et Lu. ro. in cōsi. suo. cccxj. incip. vt pposita et c. circa me. et d. An. in. c. si. de cōfes. et Lu. ro. in. l. si vero. in. §. de vi ro. in. xxxj. fallē. §. sol. ma. ¶ De quo articulo an cōfessio iurata possit reuocari et si nō pōt reuocari an saltiz possit excusari declarari vel interpretari. vi de plene p Jo. de imo. in. c. cū cōtingat. in sua repe. extra de iur. iur. in. xxxj. car. d. an. in. c. cū dilecti. in pe. col. de succe. ab inte. ang. in auf. de iureiur. a moriē. pusti. circa si. Bal. in. l. rōnes. in. ij. col. C. de pba. et in auf. qd obtinet. eo. ti. et in. l. si creditoris. C. de fidei. et i. rub. C. res in. alios ac. et Bald. in. l. cū qd dece dēs. §. codicillis. §. de le. ij. et in. l. cū pa ter. §. filius matrē. §. de le. ij. et dñs. de sancto gemit. in. c. si. in pe. co. de iur. iur. i. vj. et d. f. in. c. cū dilecti. in. xvj. col. de accu. Et in hac materia reuocationis cōfessionis vide pulcre p Lu. ro. in rep. rub. de arb. in. vj. col. et dñs. ludi. i dictis suis cō. §. alle. et q ego satis late dixi in d. cōsi. meo. xxiiij. incip. in cā et lite et c.

92 ¶ De eo aut qd dixi q reus criminis nō pōt renunciare defensionib⁹ suis per glo. illā fin. in. d. l. pactu inter herede. §. de pac. hoc nō affirmo simplr s. cū alis quali distinctione doc. maxime in. l. cu stodias. §. de pub. iur. et in alijs q plu. locis. q habemus glo. cōtrariā. in. l. f. §. de fur. balne. iō distinguas vt p Lu do. ro. in. d. rub. de arb. in. xvj. colū. de qua materia si vis plenius videre vis deas Bal. in. d. auf. iubem⁹. C. de ind. et ibi Sal. et scrib. in. d. l. pactu inter he

redē: et per Ang. in l. sed et si qs. in §. q̄
ficti. in prin. vl. col. §. si. qs. cautio. et i. d.
l. j. §. de furibus balnea. et in l. tale pa
ctum. §. qui puocauit. in sua repe. i. xij.
colū. de pac. et in d. auf. iubem⁹. et Bal.
iu. l. raptores. C. de epi. et cle. et in l. fin.
C. de feriis. et in l. si accusatorib⁹. §. de
accu. et in auf. habita. C. ne fili. pro pa
tre. Zu. ro. in l. alia. §. eleganter. §. so.
ma. et in c. j. in j. col. de iudi. et Bal. i. c.
cū nō ab hoie. i. fi. de iudi. Abb. in c. fi.
de pac. in j. col. Jo. an. pe. de ancha. et
Semi. in c. cū. C. laycus. de fo. cōpe. in
vj. et Ang. in l. si filio exheredato. §. de
iniusto testamē. et Lud. ro. in singula
ri suo incip. licet iudex incipere nō pos
sit et. et Bald. in l. nā et postea. §. si mi
nor. §. de iureiurā. et in l. fi. C. q̄ acc. nō
pos. ver. et p̄mitto q̄ ois defensio. et An
ge. de are. in suo tract. malefi. in vbo q̄
iudex. statuit terminum ad eoz defen
sionē faciendā et. in vlti. ver. et p̄bar. i. l.
sticus. §. de pecu. lega. et in l. qdā sunt
j. de penis. et i. l. nō tñ. j. de ap. Bal. et
Ang. in l. j. C. de furtis. bal. in l. vt vim
§. de insti. et iur. et in fi. §. de furtis: et
Inno. in c. cū olim. Abb. de offi. deleg.
Bal. in c. j. in iij. col. de pac. et in l. ij. C.
vt ifra certū tps q̄stio ciuilis terminef.
et in c. significāte. in ij. col. de ap. Bar
ba. in d. c. cū dilecti de accu. et Bal. i. l.
j. C. de pac. et in l. cū reis. C. de penis. et
in l. j. §. offi. §. de req. reis. et doc. i. d.
l. §. et si qs. i. §. quesitū. et d. Alex. in d.
l. custodias. et hic in suis add. ad Bar.
et que dicā in l. vni⁹ in. C. cognituum
circa fi. j. eo. Et vide etiā Bal. in l. p̄sby
teri. la. j. C. de epi. et cle. in pe. col. vbi di
cit q̄ iudex nō admittēs defensioēs in
ris: ita punit sicut nō admittēs defen
siones vere inocētie. ad q̄ allegat tex.
in l. j. §. fi. §. ad. l. iul. pecul. qd̄ dicit nō
93 esse alibi. ¶ Et circa hāc materiā re
novationis cōfessionis nō omitto vnū
vcz q̄ l3 confessio facta p̄ resū criminis
possit renocari doc. de errore. etiā si sit
iurata vt supradictū est istud h3 locū
in vera cōfessione. sec⁹ aut est i cōfessioe
ficta q̄ inducīt p̄ statutū vt qñ statutū
dicit q̄ cōtumar: habeat p̄ cōfesso. nā
tūc talis ficta cōfessio nō poterit reno

cari pretextu erroris. qz i ipsa ficta cō
fessione nō cadit allegatio erroris qz q̄
nihil dicit et nihil cōfessus est: non pōt
dici errasse. ita no. dicit Bal. in l. seruū
quoqz in §. publice interest in vlti. car.
in. iij. col. in fi. §. de procu. vbi dicit ita
cōiter seruari. et idē voluit Bal. i addi.
Specu. in tit. de ap. in. xij. car. in. ij. col.
ver. an ficte cōfessus et. et idē t3 Cy. in
l. j. C. quoz app. non recip. et Jo. an. in
addi. Spe. in ti. de iuramē. calū. §. fi. h.
sed nūqd. et An. de bu. in. c. fi. de iura.
calū. dū dicit q̄ reus appellans a snia
condēnatoria p̄tra se lata pretextu fi
cte cōfessionis pōt in causa appellatio
nis allegare aliquā iustā causam pro
pter quā ostēdat q̄ nō tenebat iurare
et sic nō debuit haberi pro cōfesso. sed
vbi nullā talē causam ostēdi potest nō
admitti talis eius appellatio: quia est
frustratoria cū oino virtute cōfessionis
fictae sit condēnandus. ¶ Ex quo p3 q̄
in causa appellationis contra fictā cō
fessionē nō pōt aliqd ficte p̄bari. Idez
etiā dicit. d. fran. de are. in consi. suo
cxlvij. in. ij. col. iap. visa cōsultatiōe et.
vbi refert predicta subdēs q̄ p hac cō
clusiōe videt tex. in. c. rursus. xj. q. iij.
et ibi in. c. quicūqz. vbi p3 qd̄ ille q̄ per
sistit in excōicatiōe per annū ob nimīā
cōtumaciam habere p̄ cōfesso et am
plius sup inno cētā non d3 audiri sal
tē quo ad recuperationē bñficij. Atta
mē p̄trariū puto verius scz q̄ imo etiā
ficta confessio possit renocari pretextu
erroris et p̄tra talē fictā confessionem
admittat probatio: et huc voluit mul
tū singl̄ do. fran. de are. in consi. suo
cxlvij. incip. visa cōsultatione in. iij. col.
per totā col. vbi ipse plura allegans t3
hāc partē q̄ confessio facta pōt reuo
cari et contra eā potest fieri p̄batio: et
ad maiorē exp̄sionē referam dicta sua
ibi de vbo ad verbum: dicit em̄ q̄ hāc
partē tenuit. d. An. in terminis in. c. fi.
de cōfes. in pe. colū. allegat glo. in. c. ex
tuarū. de purga. cano. et alia iura bñ
faciētia. et eandē sniam sequitur Joā.
de uno. prolixē disputās istum articu
lum et ponēs proprie terminos de ban
nito. in. l. creditor. in §. iussus. j. de ap

Hypopolitus de Marsilijs

pel. et idē tenet Jo. an. in addi. Specu. in ti. de positio. §. nemo. ver. verūtāmē vbi concludit qđ licet iste qui iussus nō respōdet positionibus habeat pro confesso: potest tñ probare cōtra istā fictā respōsionē etiā non allegato nec pba- bo aliquo errore. qz allegatio erroris nō est necessaria ad excludendū cōsen- sum vere cōfiteris p quē nisi probaret error sibi preiudicaret. sed in ficta con- fessione non est p̄sensus. id non est op⁹ allegatione erroris. et pro ista p̄clusio- ne allegat tex. in. l. qm̄. et qđ ibi p gl. 3. de his qđ no. infā. iuncta. l. serui ob ma- litia. C. de adul. pro ista cōclusionē do- casum solēne in terminis in. l. ij. C. qui testa. face. pos. iuncta. l. fi. in prin. §. de bonis eoz qui mor. sibi p̄sci. dicit enim tex. in. d. l. fi. q ille qui accusatus de cri- mine mortē sibi intulit p̄sumit hoc fe- cisse metu criminis et habetur pro con- fesso de crimine et tñ si heres eius vult p̄bare innocētiā criminis contra fictā cōfessionē admittit vt dicit text. in. d. l. ij. in fi. fm̄ intellectum verū quē appro- bat Bar. in. l. fi. §. j. p̄eallegato. Et per illa duo iura punctualr in qōne banni in statuto ita determinat Ang. in lect. padu. in. d. l. ij. §. allegata. et idē t3 bal. expresse in. l. error. in vlt. col. C. de iuris et fac. ign. et idē tenuit et clarius etiā si statutū velit q quis habeat p cōfesso mulctato in. l. ita demū. in vlti. q. C. de

94 **procu.** vbi dicit se ita p̄suluiffe. **¶** Et credo etiā dictū suū in his fortioribus terminis esse verū vbi cunq; essem⁹ añ sniam qz reus non reperitur p̄hibitus ante sniam latā posse vti suis defensio- nibus: l3 sit p̄fessus et conuinct⁹ posset eū reuocare cōfessionē allegādo er- rore vt dixi et reprobare testes directe vel p̄ indirectuz ex quo publicatio non obstat in cā criminali. Et idē esset si sta- tutū q h3 reū pro cōfesso et cōuicto nō posset tollere reo remediū appellandi in preiudiciū sui erroris vt p̄suppo- nit Bal. in casu suo. in. d. l. ita demum.

95 **¶** Ubi aut lex vel statutū posset au- ferre remediū appellādī tūc esset ma- ior dubitatio vtrū p̄ interpretationē pas- suā. l. ij. C. quoz app. nō reci. traheret

ad statutū qđ fite h3 reū p̄ confesso et cōuicto: qđ nō p̄sequor nūc qz non su- mus in illis terminis sed cōcludo q cō- tra istā fictā cōfessionē iudex pōt reci- pere testes allegatis causis innocētie et multo forti⁹ pōt ipse officio suo reci- pere testes qz etiā p̄tra verā et sponta- neā p̄fessionē rei iudex ex officio suo re- cipit testes ad defensam rei in cā cri- minali vt est casus in. c. j. §. si qđ vltro. Et ibi ponit Bart. ff. de qōnib⁹. et clari⁹ in. l. iij. in. §. hoc autē iudiciū. ff. de dā. infec. et c. Ista sunt formalia verba. d. frā. de are. in. d. suo. cōsi. c. lviij. §. alle- gato. Ex quib⁹ iurib⁹ autoritatibus et doctrinis remaneo cū opinioe. d. frā. vcz q nedū vera s3 etiā ficta p̄fessio re- sultās ex statuto possit reuocari p̄tex- tu erroris et cōtra eā admittat proba- tio nō obstatib⁹ i p̄trariū adductis. Et vide in materia aliqd p̄ Raph. cuma. in cōsi. suo. cy. incip. casus talis est et c. circa mediū et p̄ moder. in. l. ij. C. q tes. face. pos. circa finem et que ibi addidi.

96 **¶** Ultimo p̄ cōplemēto hui⁹. §. posset queri successiue viso de reuocatioe cō- fessionis quid de restitutione in inte- grū vtrūta minor capt⁹ spōte p̄fessus est delictū vel illud est p̄fessus coacte i- to: tura legitimis tñ idicijs p̄cedētib⁹ et seruatis seruādis et dato sibi curato- re. iuxta ea q hñtur i. l. clarū. C. d. aut. p̄stāda. et dixi. §. i. p̄i. hui⁹. l. an hoc ca- su ipse minor possit petere restitutionē in integrū aduersus talē cōfessionē in q dicas q sic tex. ē et ibi doc. i. l. certū i. §. pe. §. d. p̄fess. et hoc voluit spe. i. ti. d. iura- mēto calū. i. §. restat. i. §. s3 nūqd minor et c. et i. tit. de i. inte. rest. i. §. j. i. añpe. col. ver. s3 nūqd ecclia et c. vbi dicit itelligē- dū esse hoc p̄cedere dūmō ipse minor p̄bet se errasse. als nō et allegat plura de quib⁹ ibi p̄ eū. et idē t3. d. Alex. i. d. l. certū. §. pe. allegās etiā hoc Bal. in. l. j. in. xiiij. col. C. de p̄fess. in vers. mō querit qđ de adul. cū v̄si. sequē. de q etiā vide d. Alex. in cōsi. suo. cccxxxix. incip. in cā inq̄sitionis in. ij. col. et vide Ang. in. d. l. certū. in. d. §. pe. et vide q dixi. §. i. hac. l. in p̄i. in. iij. car. ver. an aut si minor et c. et. j. in. l. de minore in prin. in. vj. car. j.

eo. Et per ista reddit expedit? iste §. fi. et per cōsequēs ista. l. j. Sequit mō. l. ij. q̄ i cipit. hereditarij. Laus deo. hyp.

Hereditarij

serui. Et hoc itēdit. Serui hereditarij nō possunt torq̄ri contra dñm quousq̄ certū sit ad quē bona hereditaria ptineāt. h. d. Casus 7c. Et No. dictū in sumario q̄ alia notabilia hic colligi non pnt 7c. Et Opponit Bar. §. istū tex. d. l. j. in §. si quis dicat. §. eo. De qua oppositione est mirādū q̄ ille tex. 7 rō ipsius nō est cōtra hūc tex. s̄z imo magis currūt in simul vt recte itruēti ptare pōt. Venio ad glo. que in sui principio allegat pro cōcordātia tex. in hoc qd placet. §. eo. 7 l. cū te. sed corrupte allegat illā. l. cū te. q̄ nulla est lex in illo ti. q̄ i cipiat cū te.

1 Et Subdit postea gl. q̄ hodie etia 3 si pstat ad quē seruus ptineat pōt i cap. dñi torqueri vt est tex. in l. fi. C. eo. 7 fa cit. §. eo. l. j. §. diu fratres. S̄z dicit gl. q̄ ille est casus spālis et sic possumus dicere q̄ hodie. l. ista sit correpta p. d. l. fi. Sequitur. l. constitutione.

Institutōe

Et hoc intēdit. Seru⁹ pluriū dñorū nō potest q̄ aliquē ex his torq̄ri. h. d. Et No. dictū i summa rio q̄ alia nota. hic nō colligunt ppter claritatē 7 breuitatē ipsius legis quā ppter hoc nō legit Bar. Et 3o venio ad glo. pro cuius expedi. arguo cōtra istū tex. d̄z hic q̄ seruus pluriū dñorū nō pōt ptra aliquē ex eis torq̄ri. s̄z contra tex. in l. j. §. seruū. §. eo. vbi seruus municipū 7 sic pluriū psonarū potest torq̄ri ptra eas: ergo solue. l. 3 gl. hic nō soluat q̄ ibi nō d̄z ppr̄ie seruus psona rū s̄z seruus reipu. 7 aliā rōnē etiā allegat ibi tex. dicēs q̄ talis seruus non videt seruus pluriū s̄z corpus munic. 2 pū 7 sic nō obstat q̄ hic nō loquit d̄ ser uo alicui⁹ corpis vniuersitatis vel collegij s̄z de seruo pticulariū psonarū.

2 Et Capiō aliā glo. q̄ clara est. nā in sui

principio allegat p cōcordātia. l. hoc qd placet. C. eo. postea subdit glo. q̄ regula huius tex. fallit in duobus casibus sc̄z in casu. d. l. hoc qd placet. i fi. C. eo. et in casu. l. extraneo in §. pe. j. eo. Et per ista reddit expedita. l. ista q̄ de se satis clara est. Sequitur. l. de incestu. hyppolitus de Marli. U. 3. doctor 7c.

Incestu vt

papi. Et hec. l. non legitur a Bar. s̄z remittit se ad d̄cēda p eū in l. prima et i. l. sequenti. 7 ad ea q̄ habētur in l. si postu lauerit. §. de adul. Tu autem summa eā hoc mō. In cā incest⁹ cessant tor: mēta seruorū. q̄. l. iulia de adulterijs cessat. h. d. Et Nota dictū in sumario q̄ alia notabilia hic non colliguntur. Solū restat venire ad oppositiones p expeditione glo. id oppō d̄z hic q̄ in cā adulteri⁹ cessant tor: mēta seruorū. sed contra d̄z tex. in §. j. C. eo. 7 in l. extraneo. in prin. §. eo. et in l. iij. C. ad l. iul. de adulterijs. 7 i. l. vim passam. §. fi. §. de adulterijs 7 in l. consensu. §. virum C. de repu. in quibus iurib⁹ habet q̄ in cā adulteri⁹ serui ptra dños torquē tur. cui⁹ ptrariū hic d̄z. ergo. Solue fa tēdo ptrarā q̄ in cā adulteri⁹ serui cōtra dños torquent 7 nō obstat iste tex. q̄ nō dicit cōtrariū. s̄z q̄ serui non tor: queant ptra dños in cā adulteri⁹ sed dicit q̄ in cā incestus cessat tor: mēta seruorū q̄ i tali casu cessat. l. iulia d̄ adulterijs. quo ad causā incestus sub qua l. iulia de adulte. continet cā incestus tāq̄ vnū mēbrū. d. l. iulie. 7 tāq̄ qd de pēdēs ab ea. Et ideo glo. nra hic dicit q̄ incestus est vnū d̄ capitulis adulteri⁹ 7 allegat. l. auxiliū. §. fi. §. de mīno. sed vbi est adulteriū tm̄ serui ptra dños torquē. postea gl. dicit q̄ vbi cōcurrat incestus cū adulterio q̄ serui cōtra dños tor: quent: allegat. l. proximā sequentem et. l. vim passam. §. de adul te. §. fi. Et sic ex hac glo. possumus notare q̄ ratione adiuncti cōceditur illud qd alis non concederet. de q̄ materia vide aliqua per me dicta i singu lari mco. clyxx. incip. plura 7 plura. Et

Hypólitus de Marfilijs

scias q̄ in cā stupri serui q̄ dños nō torquent vt est tex. in l. extraneo. §. j. eo. q̄ aut sit ratio differētie q̄ in cā adulte rii serui q̄ dños nō torquentur. ⁊ in cā incestus vel stupri serui contra domi nos non torquentur. Cogita hic non sunt alia. Sequitur. l. si quis viduam. hypp. de Mar. U. J. doctor Bononiē.

Sed quid vidua.

Et hoc intendit. Cōmittēs stuprū et incestū deportat et hoc casu seruus q̄ dñm pot torq̄ri. h. d. ¶ No. prio dñm i sum mario. itē no. q̄ corrupēs vxorē cū qua nō pot de iure nuptias q̄here punit pe na deportationis in insulā. Not. et ex versl. q̄ duplex q̄ duovincula sunt for tiora vno p̄cordat tex. in aut. itaq̄ cō munia. de successionib⁹. in l. iij. in fi. §. de liber. lega. in. c. j. de treuga et pace cū si. Itē no. q̄ incest⁹ dñm cōmitti cū co gnata vt hic. Que aut dñia sit inter in cestū adulteriū ⁊ stuprū vide p̄ glos. ⁊ doc. in rub. C. ad. l. iul. de adul. et p̄ res scrip. in ru. extra de adulter. ¶ Ulte rius no. hunc tex. ad vnū quē nō repio ab aliquo p̄deratū vcz q̄ vbi concu runt due rōnes in. l. cessante vna ipsaz rōnū cessat legis dispositio. ita est casus hic. nā q̄n p̄currit stuprū ⁊ incestus serui q̄ dños possunt torqueri vt hic. se cus aut q̄n solū tractat de incestu vt vi dimus in l. p̄cedēti vbi in cā incestus cessant tormēta seruoz: ecce ergo q̄n iste due cause. s. incestus ⁊ stuprū p̄cur runt hz locū dispositio hui⁹. l. secus q̄n vna cā tm̄ concurrīt q̄ tunc cessat. l. dispositio vt q̄n solū cōcurrit incestus. vt h̄r in. d. l. p̄cedēti. Et sic iste tex. v̄r de struere ⁊ turbare plura iura q̄ volūt q̄ vbi concurrunt due rōnes in. l. cessan te vna non cessat. l. dispositio. qd̄ p̄bat in. §. affinitas insti. de nup. et in. l. si nō lex. §. de here. insti. et ponit gl. in. l. si v̄ trī. §. in bonis. §. de priuile. cre. et habe tur in. l. libelloz. §. j. §. de his q̄ no. infan tilia. ⁊ p̄ bar. in. l. ita stipulat⁹. post pñ. §. de verbo. obliga. et in extrauagan. ad reprimendum. in verbo ne ex eorū. ⁊ in. l. si quis posthumos. in princ. §. de

liber. et posthu. et per Bald. in aut. res que. C. cōia delega. et in rub. C. de priuilegio do. et in. l. assiduis. C. q̄ potio. in pigno. hab. p̄ Lud. roma. in cōsi. suo clxxviiij. incip. amplissime doctor ⁊c. in antep̄. col. et per Abba. in. c. postulas ti de rescriptis. ¶ Sed tu ad saluan da dicta iura cū hoc tex. ⁊ ad tollendū contrarietate dicas q̄ vbiq̄ duplex rō p̄currit in. l. cessante vna nō cessat. l. dispositio vt in. d. §. affinitatis. cum si. hoc est verū q̄n vtraq̄ ipsarū rōnū est potēs ⁊ sufficiēs de p̄ se ad inducendā l. dispositionem ⁊ sic tunc cessante vna ipsarū rōnū non cessat. l. dispositio. vt in. d. §. affinitatis. vbi vtraq̄ ipsorū rō nū seu causarūibi cōcurrētū est apta et potens ad inducendū. l. dispositio nē. Sed quādo due rōnes seu cause cō currunt in lege et quelibet ipsarū non est sufficiēs seu potēs ad inducendā l. dispositionē. tunc cessante vna ipsaz rationū cessat. l. dispositio. ⁊ ita proce dat tex. noster in quo iste due cause. s. stuprum ⁊ incestus de per se non sunt potentes ad inducen. l. dispositiones. vt p̄ in. l. p̄cedēti. ⁊ in. l. extraneo. §. j. eo. ideo nimirū si in casu isto cessan te vna cā seu vna rōne cessat. l. dispositio. Et hanc distinctionē ⁊ concordā in hac materia tradit gl. i. c. post trāsla tionem. extra de renun. in glo. in vbo cessante. vbi etiam videas. d. Anto. de quo etiā per glo. Bar. ⁊ alios in. l. j. §. ferum. §. de postu. ⁊ p̄ scri. oēs in. l. j. §. solu. ma. et in. l. ticio centum in prin. §. de condi. et demonstra. ¶ Expeditis notabilibus quero ego de vno dicitur i tex. isto si q̄s viduā vel alij nuptā ⁊c. corripit ⁊c. et in insulam deportandus est ⁊c. vtrum hoc casu quādo aliquis corripuit viduā vel alij nuptā et sic deportandus sit an etiam ipsa vidua vel alij nupta similiter debeat deportari cum sit in pari delicto. In quo dico q̄ primovideret diceñ. q̄ nō q̄ iste tex. di cit si quis. ⁊ sic loquitur per verbū ma sculinum: quod non comprehendit fe mininum in penalibus et odiosis vt in casu nostro vt est casus no. in. l. j. §. q̄ re. §. de ven. in poss. mittendo. ⁊ ita fir

mat Lu. ro. in. l. ij. in pn. in. l. ij. col. 3. de
verb. ob. et habet in. l. si qs cum glo. C.
ad. l. iul. maie. et in. l. si qs in tantaz. C.
vnde vi. Sz p trariu puto verius. f. qd
ipsa vidua vel alij nupta silt debeat
puniri eadem pena qua veniet punie
dus ipse vir. Et ad hoc dicendum me
mouent plura iura et rones. Et primo
moueor qz no pot negari quin in casu
nostro talis vidua vel alij nupta non
deliquerit et no comiserit stupru: adul
terium vel incestu: quo casu debet pu
niri ne delicta remaneat impunita. vt
in. c. fame. de sen. excō. et in. l. ita vulne
ratus. 5. ad. l. acquil. ¶ Scō qz imo
in casu isto simili masculinu cōpetit se
mininum: sz simus in penalibus odio
sis: quia vba phibitua. l. ita adapta
ri possunt feminis sicut masculis: et sic
non sumus in casu indifferenti. ita in
quit bal. in. l. iura in fi. 3. de legi. et in. l.
quicūqz. C. de seruis fugi. et Bal. in. l. si
pstante. 5. fi. 3. sol. mat. et Ang. in. l. i. 5.
verba. 3. de pecu. et Imo. in. l. si ita scri
ptum. 3. de lega. ij. et Cy. in. l. i. in ante
pe. q. C. que sit lon. psue. et pe. de anch.
in. c. in generali de elec. in vj. Arch. i. c.
si qs suadete. xvij. q. iij. et facit. l. si qs
in tantā. C. vnde vi. vbi pena illius. l.
fm glo. ibi etiā hz locū in muliere. et ibi
dicebat Bal. quēdā iudicē semel fuisse
punitum qz contrarium iudicauerat.
¶ Accedat glo. not. in. l. i. C. de rapt.
7. hgi. in verbo sponsum. que voluit qd
pena illius. l. loquētis de masculo ra
piente mulierē habeat locū etiā in mu
liere rapiente virū: et dicit ibi Angel. se
vidisse de facto florentie quādz me
retricē comburi que rapuerat quēdaz
iuuenez. et illā gl. ibi ēt secutus est bal.
ad hoc. et bal. in. l. raptōres. circa fi. C.
de epis et cle. et Bal. in. l. si ita. 3. de in
iusto testa. et Bal. in. c. causam matris
monij. circa fi. de pb. ¶ Ad idē opti
me facit tex. et glo. et qd ibi voluit do.
Cardi. in. vij. q. in cle. j. de regula. vbi
constitutio penalis loquens in fratri
bus medicantibus extēditur etiā ad
moniales medicantes. ¶ Et faciunt
dicta per bal. in. l. ne passim. C. de iur.
et fac. ig. vbi dicit qz mulieres ita ligan

tur statutis terrarū gñaliter et indefi
nite loquētibus sicut masculi: nisi spe
cialiter inueniant excepti. de quo arti
culo seu materia si velles latius vide
re vide Barto. et alios in. l. i. j. de verb.
fig. Bar. Bal. et Ang. in. l. si quis id qd.
5. j. 3. de iurisdi. om. iu. et plene p Bal.
in. d. l. quicūqz. in. l. iij. col. et ibi per Sa
ly. C. de seruis fugi. per bal. in. d. l. ser
uus. C. cōia. de succes. Bal. in. l. ij. in. ij.
col. C. de iure emphi. Bal. in. l. fi. C. de
secū. nup. bal. in. l. gallus. in prin. 3. de
libe. et posthu. Bal. in. l. fi. in. vij. col. C.
de here. insti. Bal. in. l. qui finalibus. in
prin. 3. de leg. j. Bal. in. l. j. in pe. col. C.
qui admitti. bal. in. c. ad audientia. in
fi. de rescript. plene per imol. in. l. si ita
scriptū. 3. de lega. ij. per Ange. in. l. i. 5.
j. 3. de consti. pecu. et plene per Lu. in. l.
sz si hac. 5. liberos. circa. ij. col. 3. de in
ius voc. glo. in cle. j. et ibi p Joan. de li
gna. Car. et Pau. de eleaza. de elec. per
Jo. an. et pe. de ancha. in. d. c. in gñali.
de elec. in. vj. et plene p Arch. in. d. l. si
quis suadente. xvij. q. iij. et docto. in. c.
de monialibz. de sen. excō. et p. d. alexs.
in. l. si seruus. 3. de cōdi. data causa nō
secu. et in. l. i. 3. ad. l. iul. de vi. pub. et in
d. l. j. j. de verb. fig. et in cōsil. suo. xxij.
incip. aiaduensis et in. j. col. in. ij. vol.
et in cōsi. cxxxv. incip. circa primum du
biū et in pe. et atep. col. in. j. volu. et pe.
de ancha. in cōsi. suo. iij. incip. supstite
et et ad. d. Bar. cepe. cōsi. suo. xxvj. in
cip. magnifice et in pe. col. Et in dictis
locis ponūt etiā docto. quid in femini
no an picipiat masculinu et. ¶ Ultes
rius etiā me mouet alia rō vcz regula
illa qz agens et cōsentiēs pari pena pu
nuntur. de qua in. c. si vir sciens. extra
de adul. et in. c. quēadmodū. de iureiu.
et in. c. j. xxij. q. j. et in. si quis vxorē. ea.
cā. et q. et in. l. ij. 5. ij. 3. de adul. et in. l. q
vas. 5. j. 3. de furt. et in. l. mariti. 5. ij.
iij. et iij. 3. ad adul. cū infinitis simili
bus. Sed hic nō pōt dici qz hec vidua
vel alteri nupta que passa fuerit se co
gnosci carnaliter non cōsenserit: et per
pns qz dicta regula nō habeat locū in
ea: ergo debet eadē pena puniri qua
puniet vir talis mulier per dicta iura:

Hypopolitus de Marsilijs

10 ergo etc. ¶ **A**lia etiā ratio pcurrit ad hāc opinionē meā sustentandā. vtz qz nos habem⁹ q idē iudicamus de casu omisso a legis p̄ditore qd iudicam⁹ de casu p eū exp̄presso. qñ verisile est q ip̄e legislator idē statuisset in casu omisso qd statuit in casu exp̄sso si de tali casu omisso fuisset interrogatus. ita dicit gl. aurea ⁊ singularis in. l. tale pactū. §. si. §. de pac. quā p notabi ad hoc allegat pe. de anc. in p̄si. suo. lxxxiij. incip. p̄ia facie. in. j. col. in fi. ⁊ in p̄si. suo. cccxl. incip. p̄ maiori in pe. col. et in p̄si. cccxlvj. incip. ex serie in. j. col. Et illam glos. ad hoc refert ⁊ sequit⁹ Lud. ro. in cōsil. suo. cv. incip. viso ⁊ in p̄si. cccxcij. inci. primū in fin. ⁊ in cōsi. cccxcix. incip. circa p̄mū in. ij. col. in prin. et illā gl. ē ad hoc ppositū allegat ang. de are. insti. de he. re. que ab intesta. defe. in prin. in. ij. col. ⁊ illā etiā ad hoc ppositū refert ⁊ seq̄tur. d. alex. in p̄si. suo. cccv. incip. nec augēdi. in. ix. col. et in p̄si. cclxxix. inci. ponderatis his. in prin. ⁊ in p̄si. cccxcvj. incip. circa hanc dubitationē. in princ. iij. col. ⁊ in cōsi. xlvij. incip. sup̄ excitatione. in. iij. colū. in. j. volu. et in consil. cccxvij. inci. alias p̄sultus etc. in. iij. col. de quo etiā p eūdē in cōsil. ccccl. incip. pōderatis his etc. in prin. et in p̄si. lxxvj. incip. viso testamēto in pe. col. in. ij. parte cōsi. ⁊ p. d. Bar. copo. in p̄si. suo. xvij. incip. statutū in. ij. col. circa fi. ⁊ p Bar. in. l. nec in ea. §. de adul. et Alex. in p̄si. lxxv. incip. v̄r in. j. col. in fi. v. volu. Et si nullis est glo. in. l. j. C. derap. virgi. ⁊ in l. nō p̄nt. in prin. §. de legibus. in cle. in verbo p̄sidētes. de rescriptis. et i. c. ij. in verbo reus. de iudi. in. vj. ⁊ in aut. cas. sa. C. de sacrosan. eccle. de quo etiā dixi in. l. j. C. queres pig. ob. pos. ⁊ facit ter. et ibi hoc not. Abb. in. c. ij. requiris de proba. ⁊ voluit Bar. in p̄sil. suo inci. de mētissimū dei patris etc. in. v. col. vbi ad hoc vltra p̄dicta allegat plures test. ⁊ gl. de qbus ibi p eū ⁊ faciunt ēt notabi lia ⁊ vba barba. in. c. veniēs. in. ix. col. de accu. Et illā glo. in. d. l. tale pactū. §. si. §. de pac. hoc ppositū etiam allegavit do. Alex. in p̄si. suo. xxiiij. inci. ai aduer sis etc. in vltima car. in. j. col. in fi. in. ij.

vol. vbi subdit qd idē voluit glo. i. d. c. ij. in versic. reus. de cōfess. in. vj. ⁊ in. d. clemen. j. de rescrip. ad quod etiam facit fm eū tex. i. l. titi⁹. ⁊ ibi Bar. ⁊ Pau. de ca. §. de libe. et posthu. ⁊ idē etiā fir mat do. Alexā. allegās dictas gl. i. d. l. tale pactū. in. §. si. in cōsi. suo. xxxij. incip. viso testamēto in vlti. col. i. ij. volu. quā glo. etiā ipse refert et approbat in consilio suo. xlvj. incip. pōderatis in. j. col. in. ij. vol. pro quib⁹ faciūt not. ⁊ vba Ang. in cōsi. suo. lxxvij. incip. Martin⁹ in. j. et in. ij. col. ⁊ in consil. suo. xcij. incip. visis. ¶ **E**t ideo dicit no. dñic⁹ de sc̄to Semi. in. c. vt circa in. §. illa in princ. de elec. in. vj. q vbi quis hz producere statutum in iudicio nō est necesse qd totū statutū producat: s; sufficit q alleget mentē ipsius statuti. Et istud nō solū procedit in statutis. sed etiā hz locū in testamētis ⁊ in vltimis voluntatibus: et ideo prouisio testatoris facta in vno casu habet locum etiam in casu ab eo omisso qñ verisiliter si de casu omisso fuisset interrogatus idē statuisset qd statuit in casu exp̄presso. Ita pbat text. in. d. l. titi⁹. §. j. §. de libe. et posth. et habet in. l. fi. C. de posthu. heredi. insti. et text. in. l. q dicitur. ff. de libe. et posthu. ¶ **Q**uinimo mens statuentis etiā ta cita hācet p exp̄pressa et seruari debet magis q̄ verba. l. iij. C. de liber. p̄terit isil. inter veltē. ff. de auro ⁊ arg. lega. habet in. l. cū questio. C. de leg. Et hic est qd dicim⁹ q mens legislatoris est attendēda. l. semper in stipulationib⁹ cū glo. j. de reg. iur. c. quanto. de censi. et magis statuentiū mens q̄ verba est attendenda. ar. corū que habent in. l. semp in p̄uentionibus. j. de ⁊ v. signi. et facit glo. in. c. intelligentia. de ⁊ v. signi. que dicit q sicut aia p̄ferē corz por. ita mens ⁊ intētio p̄feretur ver bis et habetur in. c. humane. xxi. q. v. et voluit Pet. de anch. in p̄si. cclxxxiiij. incip. in auxiliū veritatis. i pe. col. ⁊ ibi subdit Pet. de anch. in vlt. col. q captā tes verba contra mentem canonum et legum veritatem sepe opprimūt. que quidē v̄itas (vt ait br̄s hieronym⁹) nō cōsistit i v̄bis scripturarū: s; in corz

Super titu. ff. de questionibus. fo. lvi.

sensu: non in superficie: sed in medulla
 nō in folijs s; in radice rōnis. vt habet
 j. q. j. c. marchion et basilides et in l. sci-
 re leges. s. de leg. et Cy. in l. j. C. que sit
 long. p. sue. in l. j. s. si cer. peta. Et dicit
 Ang. i. p. si. c. lxxvij. q. sufficit habere mē-
 tem legis. l. verba deficiāt. immo etiā
 si verba essent cōtraria debemus attē-
 dere mētem: vt dicit ipse Ang. in cōsi.
 suo. c. lxxix. p. qbus facit text. in l. j. s.
 quod fal. tuto. auct. et in l. quesituz. s.
 de testi. et in l. p. uis. s. de in ius vo. et in
 l. qui bona. iūcta gl. in s. dāni in. n. in-
 d. reret. s. de dam. infecto. quaz allegat
 Bal. p. not. in. c. fin. de mut. peti. et fa-
 cit glo. in l. blāditus. s. de fideiuss. q.
 dicit qd mens cōtrahētū magis atten-
 dit quā verba eorum: et faciunt optime
 dicta per me in cōsi. meo. l. j. incip. sup
 articulo et c. in. vj. carta. et in alio cōsi.
 meo incip. quicūq; inuocauerit et c. in
 iij. carta. vbi plura adduxi in mate-
 ria ista. Et facit etiā qd dicimus in te-
 stamentis qbus mēs testatoris predom-
 inat quicqd ommissum sit in expres-
 sione verborū: vt hī in l. cū virum. C. de
 fidei cōmiss. et in l. cū proponeret et in l.
 vnum ex familia in princ. s. de lega. ij.
 et l. in cōditionib; primū locū in princ.
 s. de cōdi. et demō. qd etiā voluit Alex.
 in cōsi. suo. c. lxxix. incip. ponderatis
 his. in princ. et in cōsi. lxxvj. incip. viso te-
 stamento in penul. col. et in cōsi. ix. inci-
 visis. iij. colū. ante me. in primo vo-
 lumine. et in l. si. in. ij. no. C. de postu. he-
 redi. insti. et facit l. si vnq;. C. de reuoc.
 dona. et in l. cū acutissimi. C. de fidei cō-
 miss. et faciunt etiā qd dixi in l. j. s. fi. s. e.
 in materia illa videlicet que de nouo
 emergunt nouo indigent auxilio. et c.

¶ Et ex quib; omnibus mihi videtur
 cōcludēdum qd cū mens statuentiū sit
 attendenda: et idem statutū esse dī in
 casu omisso qd in casu expresso qn sta-
 tuētes idē statuissent i casu omisso qd
 statuerūt in casu expresso qn de omis-
 so fuissent interrogati. qd in casu hui;
 l. cadē pena puniri debeat mulier sicut
 vir propter coniecturatā mentem sta-
 tuentium: et quia presumunt ex idē pri-
 tate rōnis quod idē statuissent in pun-

liere si fuissent de ea interrogati quod
 statuerunt i ipso viro per predicta: et
 maxime q; negari nō pōt qd ipsa mu-
 lier in cāu. l. nostre nō sit in pari delicto
 vt est vir et nō debet ei⁹ delictū rema-
 nere impunitū: vt. s. dixi. ¶ Et vltra
 predicta ad corroboratiōē huius con-
 clusionis facit alia vrgens rō iudicio
 meo valet. q; in casu nostro sumus in
 correlatiuis. s. in viroz vxore vel i adul-
 tero et adultera vt patet hic in text. in
 quibus vnū presupponit aliud et vnū
 nō pōt esse sine alio et in eis disposituz
 in vno itelligit dispositū in alio: et re-
 gulariter cōcessum in vno intelligitur
 eē cōcessum in alio vt habet i. l. fi. C. de
 indi. vidui. tol. in princ. et ibi p. Bart. et
 Ange. in l. fin. supra. de acceptila. post
 Bar. ibi p. bar. i. l. j. C. de cupressis. lib.
 xj. v p. Bar. in l. q. ples. s. j. s. de vulg. et
 pup. et p. Jo. and. in. c. michael. de filiis
 p. b. et p. glo. in rub. C. de rebus credi-
 tis. et ibi p. Jaco. but. et but. et p. Rapha.
 cu. i. l. si nō in. s. de viro. s. solu. mat. et
 p. flo. in. auct. defuncto. C. ad tertulia.
 et p. Bal. in l. fi. C. de dona. añ nup. et in
 l. j. C. de bo. mat. in prima col. in fi. et in
 d. auc. defuncto. et in auct. ex cā. C. de
 liber. preteri. et hī etiā per gl. in. c. debi-
 tū de baptis. et in. c. fi. de insti. et in cle.
 j. de summa tri. et fi. catho. in verbo eter-
 naliter et p. glo. in l. j. C. ne fideius. do.
 dent. et p. glo. et doc. in. c. j. de loca. et in
 c. si postq;. de elec. in. vj. et p. Bar. in l. li-
 beroz. s. j. s. de his q no. infamia. et hī
 etiā p. doc. in l. iij. C. q. res ven. nō pos. et
 in l. fi. C. de rescin. ven. et ibi gl. de quo
 ē p. Bal. i. l. nemo martyres. C. de sacro
 san. ec. de quo ē hī i. l. j. C. de cōi seruo
 manu. et i. l. nō debet actori. j. de reg.
 iur. ¶ Et iō dicit hosti. in. c. j. de loca.
 q; pena apposita locatori vī apposita
 p. ductori. et dicit Bar. i. l. liberoz. s. s.
 de his q no. inf. q; statutuz penale in
 vxore extēdit ad maritum. ¶ Et dicit
 glo. not. in. c. ij. in verbo reus. de cōfes.
 in. vj. q; lex penalis loquens de reo ex-
 tendit ad actorē quā glō. refert et seq-
 tur do. Alex. in cōsi. suo. xxxij. incip.
 aduersis et c. in vlti. car. in fin. prime
 colum. in. ij. volum. et Semi. in. c. j. de

Hypopolitus de Marfilis

- temp. or. et qualr or. in. vj. in. ij. col. vbi dicit quod est filius glo. in. c. cupientes. in. §. pe. de elect. in. vj. Et faciunt dicta p Bal. in rub. C. de rebus creditis. vbi dicit qd correlatiua sunt simul in natura intelligibilia: qz intellecto vno intelligit reliquū. Et pro istis optime facit qd voluit bal. in. l. j. §. de calūniato. vbi dicit qd lex iponēs penā recipienti a liqd p baratariā hz locū etiā in dāte.
- 17 **¶** Et dicit bar. in. l. fi. C. de exactori. tribu. q lex imperialis q phibet emere cōprehēdit et ecclesiā: et ibi dicit Ange. qd phibita emptione intelligitur esse phibita venditio: et illā doctrinā refert et sequit do. And. barb. in. c. j. i pe. colū. extra de testa. vbi etiā in simili allegat Ricardū de saly. in. l. j. C. de sacrosan. ecc. et dicit bal. in. l. nemo martyres. C. de sacrosan. eccle. q statutū prohibēs venditiōē phibet emptionē. **¶** Et p istis et facit nā filius spuri⁹ sicut non p̄t succedere patri. autē. ex cōplexu. C. de incest. nup. l. j. C. de natu. liber. et in auc. l. j. in fi. C. de natu. liber. et in auctē. quibus modis natura. effi. sui in. §. pe. ita nec econtra pater pōt succedere filio spurio. Ita dicit Azo. in summa. C. de legi. here. et in summa. C. de suis et legi. et voluit bar. in. l. fi. in p̄ma col. §. de his quibus vt indignis. et l. j. in fin. p̄n. §. de bo. pos. p̄tra tabu. et in. l. si qd sub p̄ditione. ppe mediū. §. de testa. tn to. et Wy. in tractatu suo de succes. ab intestato. et bal. in. d. auctē. l. j. C. de naturali liber. et in repe. l. j. in. xvj. col. §. fi. sup. vj. C. de sacrosan. eccle. et in. l. gal. lus. in. §. j. in. vj. col. §. de lib. et posth. et do. Alex. in p̄si. suo. d. inci. viso thema:
- 19 te circa me. in. ij. vo. **¶** Et facit qd voluit bar. in. l. diuus. §. de parri. vbi dicit qd si filius cōmittat cām ingratitudinis p̄tra patrēz pater eū occidat nō dz puniri pena. l. pom. de parri. ita dicit econtra esse si pater cōmittat cōtra filium causam ingratitudinis. et postea filius occidat patrem qd non debet puniri pena. l. pom. de parri. **¶** Itēz predictis potest addi verbum no. bal. in. l. in fraudē in p̄n. §. de testamēto mltis. vbi dicit q p̄uilegiuz datū alicui
- in cōferendo videtur etiā datuz in adi mēdo. Et facit no. verbū eiusdē bald. in p̄si. cvij. inci. dictat statutū in. vj. vo. in fi. vbi dicit q sicut statutū laycoruz volēs q inter affines fiat cōpromissuz nō comprehendit clericos qui non poterunt vigore talis statuti astringi ab affinibus suis ad faciendum compromissum cum eis ita nec ipsi clerici non poterunt vigore talis statuti cogere affines suos ad faciendum secum cōpromissuz. **¶** Et faciūt dicta p Abb. in prohemio Breg. vbi inquit q in correlatiuis etiam respec. pene dispositū in vno censetur dispositum in alio. pro quo dicit facere q no. bar. in. auc. q se mel. C. quomodo et quando iudex. et bal. in. d. l. nemo martyres. C. de sacrosan. ec. et ideo dicit ipse Abb. q si statutum imponit penam vendenti certam rem q illa pena intelligitur repetita respectu emētis q dicit esse no. ex qua doctrina videtur decidi questio nostra v3 q pena apposita stupranti vel cōmittenti adulterium cum aliqua intelligitur etiam apposita ipsi mulieri adultere vel stuprate. **¶** Et ad predicta addi potest q voluit Petrus de ancha. in repe. c. j. in. xj. car. de p̄si. vbi dicit q l3 in materia correctae tantum censetur correctū q̄tum exprimitur. vt in. l. precipimus. in fi. C. de appo. tñ correctio in vno correlatiuoz extenditur ad reliquū. allegat bar. in. l. fin. C. de indic. vindi. et subdit q etiā respec. pene lex extenditur ad correlati. et allegat bar. in. d. l. nemo pro quibus etia3 facit qd no. bar. in. l. fi. C. de acceptila. vbi dicit q stante statu. quod nullus possit emere sine licētia alicui⁹ officialis: includitur etiā venditor q dicit eē expressum in. l. ij. C. de cupres. lib. xj. et ibi etiam hoc voluit bart. vt dixi. §. q etiā ipse voluit in. l. si ab eo. C. de legi. here. et in. l. si puenerit. §. de pac. Et ad duci et pōt q voluit Dñicus in. c. eos. in. §. j. in. j. col. de tēpo. or. in. vj. vbi dicit q si statutū permittit aliquid emere sine solutiōe gabelle: intelligitur et permittere vendere. et dixit idem dñi. in. c. cupientes. §. deniqz. de ele. in. vj. q lex

lex disponens ad correlatiuum exten-
ditur ad aliud etiam si de eo nihil di-
cat et dicit Jo. an. in rub. extra de spō.
duorum q̄ frustra dicebatur antiqui-
tus de sponso. duarum: quia istud sub
intelligitur. Et dicit. d. Abb. in. c. quia
clerici. de iure patro. q̄ lex penalis lo-
quēs de emptore extēdit ad vēditore:
et hāc dicit esse cōez theoricā legistaz.
in. l. fi. ff. de accepti. et dicit idē Ab. in. c.
dilect⁹. el. j. de simo. q̄ vbi lex declarat
q̄ sine aliq̄ vitio possit dari pecunia in
bñficiā cēfēt etiā declarare q̄ liceat ac-
cipere. ¶ Et dicit bar. post gl. in. l. in-
uictus. §. j. de re. iur. q̄ statutū phibēs
notarium aliq̄d recipe vltra salarium
phibet et volentē dare per gl. in. c. j. de
simo. et faciūt dicta per Pau. de cas. in
p̄s. suo. xix. inci. cōitas alicui⁹ terre et.
als incip. p̄hs dubiū et. in. ij. col. Et fa-
ciūt dicta per Bal. in. c. ij. in vlt. col. ex-
tra de pba. vbi dicit q̄ natura correla-
tiuoz est cōis vtriq̄ extremo et vno cō-
trahentū phibito vel permissio alter
censet phibitus vel pmissus per. c. ij. d.
mut. peti. Et facit et q̄ dicim⁹ de acto-
re et reo. vt ē. §. dixi. naz dispositum in
actore extēditur ad reū iure correlati-
ui: ideo dicit Dñicus; in. c. j. de dolo et
p̄tu. in. vj. q̄ si actor obtinuit spālē cō-
missionē q̄ in cā civili reus debeat cō-
parere psonalr in iudicio: tenet et ipse
actor coparere personaliter. et facit gl.
not. in cle. sepe. in vbo voluerit. de ver.
signifi. q̄ dicit q̄ si actor impetrauit vt
cā plenaria tractet summarie: ita etiā
cā reuouatiōis dz tractari summarie
et voluit bal. in. c. a nobis. in vlt. col. de
excep. Et illā gl. refert et sequit Dñi. in
c. j. in. ij. col. de do. et cōtu. in. vj. et Ab.
in. c. fi. in. ij. col. de mut. peti. et. d. ffely.
in rub. de rescrip. in. j. col. Pro qua fa-
cit q̄ voluit bal. in. d. c. j. §. in q̄busdā.
de consue. recti seu. vbi dicit q̄ si actor
impetrauit cām cōmitti cū clā appel-
latiōe remota: extēdit etiā ad reū in cā
recouētiōis ipsi⁹. Et dicit bal. in. l. fi. in
ij. col. C. derfruc. et lit. expē. q̄ si in re-
scripto p̄cipis obtinuit vasallus: vt a
feudo nō caderet ppter seruata fede-
ra feudi: q̄ eodē mō dñs non amittet
hyppolitus

dñum directū et eadē non seruauerit
q̄ als amittet. c. j. §. ex eadē. de lege co-
ra. pro q̄b⁹ faciūt dicta per bar. in. l. in
sacris. li. iij. C. de p̄posi. sacro. scri. lib.
xij. in fi. Et facit optime no. verbū bal.
in. l. si cām. in vlt. col. C. de execu. rei in.
vbi dicit q̄ stāte statuto q̄ re⁹ nō pos-
sit opponere aliquā exceptionē vel de-
fensionē p̄tra instm vel executionē: si
tñ actor q̄ petit executionēz instm non
aliq̄d habuerit aliquā dilatiōē ad p-
bandū et liq̄dandū tūc durāte tali di-
latiōe poterit sūl re⁹ pbare et allegare
cōtra ipsam liq̄dationē et p̄cernētia il-
la nō obstāte dicto statuto. q̄ dictū p
valde not. refert et sequit. d. Jo. bap. de
scrō seu. in repe. l. admonēdi. in. v. car-
ta. in. iij. col. in fi. de iureiu. vbi allegat
bar. ibi et alios. de quo dixi lati⁹ in sin-
gu. meo. clxviij. inci. equalitas semper
et. ad q̄d etiā faciūt dicta p ffeli. in. d.
rub. extra de rescript. in. j. col. ¶ Et vl-
tra p̄dicta teneas etiā mēti q̄ adeo est
verū hoc q̄d in correlatiuis disposituz
in vno censet dispositū in alio: q̄d dicit
multū no. Semi. in. c. sc̄tā. ij. q. vij. q̄ va-
let statutū vnius ciuitatis disponēs q̄
illud ius seruet in ciuitate forēsib⁹ q̄
illi seruāt in sua ciuitate ipsis statuētū
bus. q̄d dictū refert et sequit. d. ffeli. in
c. ecclesia sc̄tē marie. de cōsti. in. xxriij.
col. vbi alia allegat p hoc dicto. ¶ Et
pro hac q̄ōne et in hac materia correla-
tiuoz adduci pōt. nā absoluto adul-
tero: cēfēt etiā mulier adultera abso-
luta: vt in. l. denūciaste. §. fi. §. de adul.
de q̄ tñ dicas distinguēdo. vt ibi p bar.
et faciūt etiā dicta p bar. alex. et alios
in. d. l. fi. §. de acceptil. et in. d. l. j. de m-
di. vidui. ¶ Et sic ex oib⁹ supradictis
videf mihi etiā ex capite isto correlati-
uozū pcludere in q̄ōne n̄ra q̄. l. n̄ra lo-
quēs in viro et p̄ntēs vtrū cōmittentē
stuprū et incestū cōprehēdit mulierem
cū qua ipse incest⁹ vel stuprū cōmittit
et ipsa debeat puniri eadē pena q̄ pu-
nitur vir. q̄ oia nota p decisione hui⁹
q̄ōnis et p materia correlatiuoz: et etiā
pro regula illa q̄ p̄iorū eadē est disci-
plinā: q̄ multa ex dictis superi⁹ deser-
uūt dicte regule. ¶ Sed posset aliq̄s
de Marfilys.

Hippolitus de Marsilijs

subtiliter instare p̄dictis ⁊ dicere q̄ im-
mo supradicta oīa deā d̄ correlatiuis
nō pcedūt in casu n̄ro. s. respectu pene
q̄ respectu pene iū correatiuis nō fit
extēsiō devno ad aliū s̄m abb. in. c. j. in
vl. col. de loca. vbi dicit q̄ l̄ dispositio
odiosa extēdat ad correlatiua respec-
tu p̄cti: non t̄n extēdit respectu pene:
tū q̄ pena nō excedit p̄p̄iū casum. c.
pene. de peni. dist. j. tū q̄ p̄stitutio que
extēdit ex idēitate rōnis nunq̄ exten-
ditu respectu pene: vt singulr dicit Jo.
an. i. c. dispēdia. de rescrip. tn. vj. quē re-
fert ⁊ sequit̄ ibi Dñic. in. iij. col. et Jo.
de imol. post. d. An. i. c. fi. in. v. col. extra
de rescrip. ⁊. d. Abb. in. phe. decre. in. s.
gregori. in. iij. col. ⁊. d. An. i. c. fi. i. xij.
col. extra de p̄suetu. Et idē not. Jo. an.
in. c. si forte. de elec. lib. vj. ⁊ ibi Dñic. in
iij. col. p̄o q̄b⁹ facit singl̄r dictū Joā.
an. in. c. tibi q̄. de rescrip. in. vj. vbi dicit
q̄ l̄ decretum pape afficiat ignoran-
tes. c. j. de p̄cessio. p̄bē. in. vj. nō t̄n respec-
tu pene. et facit glo. in de. volētes. in
verbo exnūc. de hereti. et facit q̄d vo-
luit Dñic⁹ post Jo. an. in. c. ij. in pe. col.
de cōsti. in. vj. vbi dicit q̄ statutū phis-
bens factū dānatū a iure nō ligat p̄-
babiliter ignorantē respectu pene. Ad
idē etiā facit q̄d not. Ab. post Joā. an.
in. c. significasti. in. vj. colū. de fo. cōpe.
vbi dicit q̄d p̄stitutio positiua funda-
ta in iure diuino. ligat papā: sed nō re-
spectu pene. p̄ quo faciūt dicta p̄ Ar-
chi. xix. dist. s. j. vbi allegat text. i. l. fi. s.
de decretis ab ordi. faciē. Et hāc partē
tenuit etiā ille singularis iurismonar-
cha do. feli. in. c. qm̄. in. x. col. de p̄sti. ⁊
in. c. cognoscētes. in. vj. col. eo. titu. ⁊ in
phe. decre. in. ij. col. p̄o qua ēt op̄i. ad
duci pōt q̄d voluit bal. in. c. j. in. j. colū.
in tit. qualr dñs de p̄p̄i. priuē in vfi.
feu. vbi inq̄t q̄ in pena p̄uēctionali non
26 hñt locū correlatiua. ¶ Sed p̄dictis ⁊
his filib⁹ nō ostātib⁹. d. fely. i. d. phe.
decre. tenet p̄mā partē vcz q̄ in corre-

vbi est eadē rō tūc ip̄m correlatiuū cō-
prehēdit tacite vi verborū et nō d̄ fieri
extēsiō. imo h̄r p̄ exp̄resso iuxta gl. in. c.
in x̄bo italic. de tēp. ord. in. vj. q̄ loquit̄
etiā respectu pene. ⁊ p̄cordat p̄e. de an-
cha. in repe. c. j. in. viij. car. de p̄sti. ⁊ Jo.
de ana. in. c. cū sit romana. de simo. et
p̄e. de ancha. in p̄si. xcy. inci. sup dicto
dubio ⁊c. ⁊ not Bal. in. l. illud. in. j. col.
de sacrosanc. ec. de quo ēt p̄ cundē in. l.
j. c. de interdic. ⁊ facit tex. quē sepe al-
legat bal. in. l. his solis. ibi tacite cau-
tum putam⁹ ⁊c. c. de reuo. donat. vbi
illud h̄z p̄ exp̄ressio in quo inest eadem
rō. Et subdit ip̄se. d. fely. vbi. s. q̄ sibi
facile esset adducere plures gl. p̄tra di-
ctū Jo. an. in. d. c. dispēdia. s. q̄ imo res-
pectu pene. l. extēdat ex idēitate rō-
nis. de q̄b⁹ per. d. An. in repe. c. fi. i. iij.
car. de p̄sue. ⁊ per Imo. in. l. si x̄o. s. de
viro. s. solu. mat. et subdit q̄ p̄tra Jo.
an. in. d. c. dispēdia in terminis tenuit
Abb. in. c. fi. in. iij. col. de rescrip. et pro-
p̄ic in correlatiuis p̄tra Jo. and. tenet
Dñic⁹ in. c. j. de tēpo. or. in. vj. in. iij. co.
versi. fallit sc̄do ⁊c. dicēs q̄ qm̄ lex impo-
nit cuilibet correlatiuo suā penā: put
facit in. c. ij. s. j. eo. ti. tunc fit extēsiō ad
casum habētē se correlatiue ad casus
exp̄ressum etiā respectu pene. allegat
bar. in. l. liberū. per illū text. s. de infa.
vbi ex idēitate rōnis statutuz penale
de vxore extēditur ad maritum. ⁊ d̄-
cit optime facere glo. in. c. ij. in x̄bo re⁹.
de p̄fes. in. vj. et ad idē allegat gl. in. c.
cupiētes. s. pe. in ver. decet̄ero. de elec.
in. vj. ⁊ hoc ponit p̄ vna fallētia ad re-
gulā q̄ p̄stitutio penalis nō extēditur
respectu pene vt nō pcedat in correla-
tiuis: ⁊ vide Dñicū in. d. c. ij. de p̄fes. in
vj. vbi ex dicta gl. colligit p̄stitutionez
penalē extēdi ad correlatiuū. ⁊ idē te-
net Bal. loquēs de emēte et vendente
in. d. rub. c. de reb⁹ credi. ad fi. ita res-
det. d. fely. in. d. p̄hemio decret. in. ij.
colū. ¶ Possēt etiā dici ⁊ addi q̄ non
est semper ⁊ indistincte verū q̄ disposi-
tio nō extēdatur ad penā: q̄ imo qm̄q̄
extēdit etiā ad penā. et ideo dicit not.
pau. de cast. ⁊ do. alex. in. l. ij. in p̄in. p̄
illū text. s. si quis cautio. q̄ transactio

Super titu. ff. de questionibus: fo. lviij.

super sorte operatur sup pena. et ad il
lam extenditur: p quo faciunt que la
te dixi in materia conexor in. l. j. §. di
uus adrian. §. in hoc ti. et illa doctri
nam pau. de cast. et do. alexa. in. d. l. ij. 31
refert et sequitur do. feli. in. c. super li
28 teris. in. xij col. de rescript. ¶ Et sic
ex omnib⁹ supradictis remaneo in hac
cōclusionē circa presentē questionē: q
hec lex puniēs virū cōmittentē stuprū
et incestū pena deportationis: cōprehē
det etiam ipsam mulierē cum qua pre
dicta fuerint cōmissa: l. lex ipsa de ea
nō faciat mentionē quo ad punitionē
vel penā. pro qua cōclusionē seu opi
nionē vide tex. quasi formalē. et ibi gl.
in. l. si adulterina cū incestu. §. de adul
te. in prin. in. ff. mulier. similiter quos
q³ punietur. et ibi vide Bar. et l. ille tex.
loquatur in adulterio et in incestu: tñ
idē erit in casu nostro p argumentū a
maioritate rōnis: qd validū est in iure
vt habetur in auct. multo magis. C. de
sacrosanc. ec. cū similib⁹. Ex istis red
duntur expedita textualia. Resta solū
venire ad glo. ideo capio primā gl. in
verbo deportādu est. p cuius expedi
tione arguo ptra hūc tex. dicit hic q³
corruperit viduā vel alteri nuptā de
portādu est: et sic dicit alteri nuptā lo
quitur de adulterio qd cōmittit cum
nupta: vt habet in. §. l. iulia. instit. de
publi. iudi. et in. §. j. insti. de nup. et in ru
29 bi. C. de adul. ¶ Sed pena adalte
rij est pena mortis seu vltimi suppli
cij. vt est tex. in. l. q³uis. la. ij. in fi. C. de
adult. et habet in. §. l. iulia. et in. §. si qñ
vero. in auct. vt nulli iudi. sed hic dicit qd
punietur pena deportationis q est val
de minor. ergo et c. glo. senties istud cō
trarium soluit duobus modis. primo
dicit q³ punit⁹ pena deportationis sal
tem et ad minus: et sic intelligit q non
velit tex. iste qd etiā nū puniat alia pe
na. Secūdo dicit q non pōt esse q ex di
gnitate et nobilitate adulteri sufficiet
deportatio vt in. l. eiusdē. §. pen. §. de
3 sicca. et adducit etia qd notat in. l. si
adulteriū cū incestu. in. pn. §. de adul.
30 ita soluit glo. ¶ Et ex qua nota et tene
mēti q dignitas seu nobilitas est cau

sa minorādi penā: vt hic et in. d. l. eius
dem. §. pe. vbi videas glo. no. hoc limi
tantē. in. ff. de deportant. ex qua gl. tol
litur et annullat solutio pdicta hui⁹ gl.
nre. ¶ Et d⁹ hoc an nobilitas minuat
penā et an min⁹ puniat nobilis q igno
bilis: vide cy. et bal. i. l. fi. C. de sum. tri.
et p bar. in. l. pedi⁹. §. fi. §. de incē. rui. et
nauf. p doc. in. c. cū qdā. de iureiu. et p
Jac. de belui. in. l. p⁹byteri. C. de epi. et
cle. et p gl. xliij. dist. in. c. nō cogunt. et
gl. et bal. i. l. fi. §. de re. di. et d. alex. i. d. l.
pedi⁹. Sed l. p⁹cyt marito. h⁹pp. et c.

Atre vel ma

rito. ¶ Et hoc intēdit in ac
cusatiōe adulteriū serui cō
tra dñm torqueri pñt qui
si moriantur in tortura d³ solui coruz
existimatio reo si secuta fuerit absolu
tio: s³ secus si secuta fuerit cōdēnatio:
q³ tūc alij serui qui ipsi reo supersunt
publicandi sunt. Et in cā falsi testamē
ti serui hereditarij torquent. h. d. Ca
sus et c. ¶ No. ex isto tex. q patri et ma
rito licet agere et accusare de adulterio
ita probat iste tex. in. pn. qd et pbat in
l. marito. §. fi. §. d adul. et in. l. pater. et
in. l. si maritus. la. j. et in. l. si maritus. la.
ij. in. pn. et in. l. hīs cuius ope. §. ex sena
tucon. co. ti. imo et si maritus sit fi. fa.
pōt vxorē adulterā accusare sine volū
tate patris. vt est tex. in. l. filiūfa. co. ti.
de adul. ¶ Sed an vitra accusationē
liceat patri vel marito impune occide
re adulterū dicas quo ad patre qd ei
l³ occidere adulterū dūmodo etiā occi
dat filiā. l. q³ ait lex. §. pe. et fi. §. d adul.
et l. nec in ea. et l. marito. in. pn. et l. nihil
interest eod. ti. dūmodo pcurrat alia q
habent in dictis legibus et que habent
p Angel. de are. in tract. maleficioz. in
verbo che ay adulterata mia dona. in
pma car. ver. an patri liceat et c. vbi for
tius dicit q licitum est patri occidere
adulterū repertū cum filia in actu ve
neris. ¶ Et q actus veneris d³ nō tā
tū si actualiter sit repertus nudus cū
nuda in actu carnali venero: sed etiā
si euz reperiatur in preludijs venerijs vt
solus cū sola in camera cū verbis blan
b ij

Hypollitus de Harfillijs

dis lasciujs: vel cū basijs vel cū tactu
māmillar: qm̄ ista oīa sunt adulteriū
p̄cludia. vt fm̄ cū no. glo. et Bar. in. l.
j. s. de varijs ⁊ extraor. cri. ⁊ gl. et bar.
in. d. l. q. ait lex. et in. l. capite q̄nto. eo.
ti. ad qd̄ etiam allegat Saly. in. l. gra-
chus. C. de adul. Ita dicit Ange. are.
vbi sup̄a ponendo septē requisita: ad
hoc vt ipsi patri liceat occidere adulte-
rū filie. Et ibi in fi. illi⁹ verisimili sub-
dit qd̄ licitum est p̄ri cōcurrētibus illis
septē req̄sitis occidere adulterū etiā si 8
sit in magistratu: ad qd̄ allegat Bart.
in. d. l. q. ait lex. S. illud ad qd̄ vide tex.
in. l. marito. S. illud. eo. ti. de adulterijs
videas tu tñ dñz Aug. arimi. ibi in ad-
di. suis limitantē et restringentē dicta

4 Ang. ibi. ¶ Sed an liceat p̄ri occide-
re stuprantē filiā sicut adulterantē: vi-
de Abb. in. c. veniens. el. ij. de spon. vbi
tenet qd̄ sic s̄z p̄riū tenet Ang. de are. in.
d. tract. i. d. vbo che ay adulterata in
d. vbi. an p̄ri. vbi. vij. Cōtrariū tenet. di-
cas in raptu: qz in illo cōpetit p̄ri fra- 9
tribus ⁊ affinib⁹ vindicta adeo qd̄ q̄li-
bet ēt tutor pōt raptorē occidere. l. j. S.
j. C. derap. vgi. ¶ Quid aut̄ i marito
an sibi liceat occidere adulter. dicas
qd̄ nō nisi adulter sit vilis persona. vt
h̄r i. d. l. gracc⁹. C. de adul. ⁊ in. l. mari-
to. s. eo. de adul. de quo tñ vide latius
per Ang. de are. ⁊ ibi p. d. August. ari.
in. d. suo tracta. maleficioz. in. d. vbo
che ay adulterata mia dona: in princ.

6 ¶ An aut̄ liceat ipsi marito occidere
vxořē adulterā. vide ibidē Ange. ⁊ d.
August. ari. melius loquentez iudicio
meo vbi post plura in materia addu-
cta ibi in fin. sine addi. dicit qd̄ l3 p̄r vel
maritus occidāt adulter. etiā in casu
sibi a iure pmissō tñ peccāt p. c. admo-
nere. ⁊. c. inter hec. xxxij. q. ij. qd̄ tñ ipse
indistincte nō affirmat: sed se remittit
ad doc. in dictis iuribus ⁊ ad Abb. in.
c. extra de homicidio. ⁊ ad Angel. in. l. 10
marito. s. de adul. ¶ Attñ qd̄ illis gl.
⁊ p hac parte qd̄ illi peccēt tenet. d. ab-
bas. in. c. veniens. el. ij. in fi. de spōsa. Et
pro hac parte facit optime fm̄ me no.
verbum Bal. in. l. decuriones. C. ex q̄-
bus causis. isa. irrogat. vbi dicit qd̄ oc-

cidēs bānitū etiā pmittēte statuto: l3
non puniat aliqua pena corporali vel
pecuniaria attñ est infamis. de quo di-
cto feci mētionem in p̄si. meo qd̄ incipit
Adiuua me dñe ⁊ saluus ero ⁊c. in. ir.
car. Et facit ēt qd̄ dicit idē bal. in. l. j. ij.
col. C. si a nō cōpe. iud. vbi dicit qd̄ om̄e
homicidiū l3 in se delictū ⁊ dolū quā-
tuncqz pmutat a statuto. ⁊ faciūt ēt
dicta per eundem Bal. in. l. vt vim. s.
de iusti. et iur. ⁊ per Barba. in. c. accu-
sasti in. iij. col. extra de accu. ¶ Et fa-
cit etiā. nā l3 de iure penę peti pōssunt
tñ in foro cōscie peti nō pnt: vt est glo.
multū not. in. c. fraternitas tua. xij. q.
ij. quā ad hoc allegat. d. Alex. in. cōsil.
suo. cccxv. inci. cū dicat ⁊c. i. iij. col. fm̄
ordi. meū per quā glo. plura elegātia
adducit. d. feli. sequēs hāc partē in. c.
audiuimus. in. j. colū. de simonia. vbi
oīno videas ⁊ nō omittas ⁊ vide etiā
eundem do. feli. qd̄ illa repetit quasi ad
l̄ram in. c. j. in. xij. col. cū sequēti de p̄si.

¶ Item etiā p predicta opi. facit qd̄
voluit Pe. de anc. in p̄si. suo. v. incipi. p
parte nobilis ⁊c. in vltimis vbi vbi di-
cit qd̄ p̄scribēs rē non pōt illā retinere
cū bona cōscia: qd̄ optime pbat text.
in aut. vt ecclia romana. in. s. habeat
in vbi. et tur⁹ peccādi locus ⁊c. l3 p̄riū
tenuerit in hoc Inno. in. c. cura de iure
p̄ro. ⁊ in. c. j. de p̄scrip. quē refert ⁊ se
quitur bal. i. c. j. S. si q̄s p. xxx. in. iij. col.
si de feu. fue. s. inter dñz ⁊ agna. ⁊ Lu.
ro. p̄si. cxlij. incip. cōclusionē primā ⁊c.
vbi dicit qd̄ idē tenet Joā. an. in regula
possessor. in mercurialib⁹. Et sic p ista
oīa ⁊ p singularia dicta. d. feli. i dictis
locis mihi v̄r posse concludi qd̄ l3 p̄r vel
maritus possit in aliquo casu occidere
adulter. l. vel statuto pmittēte tñ etiā
tali casu nō euitabūt peccatum: ad qd̄
vide ēt do. feli. in. ca. ecclia sc̄tē Ma-
rie. in. xvj. col. vbi. itē posset. extra de cō-
stitū. ¶ Posset mō vlteri⁹ dubitari d̄
hic qd̄ p̄r ⁊ marit⁹ possunt accusare de
adulterio: s̄z quero quis preferatur in
tali accusatione an pater an vero ma-
rit⁹: in quo dicas qd̄ maritus prefertur
patri ⁊ omnibus alijs etiam si pater
iam accusationem pposuerit ⁊ se sub-

scripserit: et maritus non fuerit in negligetia. ut hñ in l. ij. §. si. per gl. et Bar. §. de adul. videz etiā dicas in spōso. ut habet in l. si vxor in §. diuus et in §. si minor. §. de adul. de quo vide plene et no. per ang. de are. et ibi p do. Aug. ari. in addi. in. d. tracta. maleficiorum. in d. verbo che ay adulterata mia dona. in. liij. car. ver. qd possit de adulterio.

11 ¶ An aut ecōtra. v3 an mulier possit accusare maritū de adulterio. ange. in d. hbo in. liij. car. ver. qro qz video et. dicit q mulier nō pōt accusare maritum de adulterio. allegat. l. j. et q ibi habent C. de adul. et rōne allegat ipse Augu. fm Saly. in. d. l. j. qz vxorē fit iniuria viro et nō ecōtra: et et qz p maritū non pōt violari thorus mulieris. fatef tñ Ang. ibi q mulier poterit accusare maritum ciuilit̃ de adulterio vt separet thoru: et pdat donationez propter nuptias fm doc. in. d. l. j. C. de adul. p. lex cōsensu. C. de repudijs. Sed dñs aug. ibi in addi. vñ per iura et rōnes tenere: q immo ipsa mulier possit accusare virum de adulterio de quo ibi late p eū quem videre poteris: qz nolo vlt̃erius me extendere circa hanc materiā cum

12 nō sit proprie mā huius legis. ¶ No lo tamen omittēre vnum notabile verbum circa hāc mām adulteriū. v3 qz mulier cōmittēs adulteriū possit accusari et iterfici a patre et qñqz a marito: vt. §. dixi: et etiam pdat dotem vt hñ in l. p̃sensu. C. de repu. et in l. viro atqz vxore. et in l. cum mulier. la. j. §. sol. m̃. et in. c. plerūqz de dona. inter viruz et vxorē. cū si. attñ si mulier cōmisit adulteriū non perdit dotē si marit⁹ tenebat cōcubinas et cōmittebat adulterium. Ita singl̃r dicit Pau. de ca. in p̃sil. suo. cxxviij. incipi. hec mulier nō d3 excludi et. et hoc ppter illā regulā v3. qd paria delicta mutua cōpēsatione tollunt: de qua in. c. significasti. de dñoz. et in. c. pe. et si. de adul. et in. l. viro atqz vxore. et in. l. cū mulier. la. j. p̃allegata. ¶ Ex qua doctrina poteris limitare gl. singularem in. c. plerūqz. extra de dona. inter virū et vxorē. quam dicit mirabilez Ludo. ro. in singulari suo. cccxij. fm

ord. meum. incip. ppter adulteriū et. q dicit quod sicut mulier cōmittēs adulterium p̃dit dotē ita etiā p̃dit bona parafernalia que omnia notanda sunt ad adiunādū mulierem q̃ p̃misit adulteriū vt nō pdat dotē neqz bona parafernalia de qua dixi etiā in singu. meo cccxxiij. qd incip. paria delicta. ¶ Et ex p̃dicta doctrina et fortasse poteris limitare oia iura volētia patrē vel maritū posse ipune occidere filiā seu vxorē adulterā vt. §. dixi. vt habeāt locuz qñ mulier sine cā mariti cōmittit adulteriū. secus aut si ex cā mariti: vt qz tenebat p̃cubinas et cōmittebat adulteriū vt. §. dictuz est: et etiā tali casu forte no poterit ipune interficere adulterā ipam filiā vel vxorē. ar. eoz q dixi i singulari meo. clxxv. incip. cōcesso vno et. S3 restrigerē tñ hoc pcedere in pte scie adulteriū cōmissuz fuisse p genex suū tenēdo cōcubinas. secus autem si hoc ignorabat: qz hoc casu ignorātia poterit eū excusare. c. ignorātia. de re. iur. i. vj. l. cū qd. C. de iuris et fac. igno. cū si. Teneas mēti p̃dicta. qz pauci sūt viri q nō cōmittāt adulteriū. Ex qb⁹ et corroborať opinio illa doctoz quā. §. proxime retuli. v3 q mulier poterit accusare maritū de adulterio ciuilit̃ l3 non criminaliter vt dixi. ¶ Possit et hic q̃ri de plib⁹ circa materiā adulteriū q̃ omitto cū hic nō cadat pprie examinat̃io talis materie: s3 me remitto ad factis plene dñā p Ang. de are. in dco suo tracta. maleficior. in. d. verbo che ay adulterata mia dona et. p totū: et p. d. Augu. ari. ibi in addi. suis. ¶ Modo redeūdo ad tex. hui⁹ legis: noto et ex eo q seru⁹ q dñm pōt torq̃ri in cā adulteriū. Ita pbat iste tex. pcor dat text. in l. j. C. eo. et in l. extraneo. in pñci. j. eo. et alia iura sunt ad hoc q̃ adduxi in. l. de incestu. §. eo. ¶ Nota et ex hoc tex. q pars succūbēs in cā criali teneť ad interesse alteri parti obtinenti: et teneť ad sibi resarciedū dāna q̃ passa est. ita optime probat iste tex. ibi in p̃si. mācipio ru3 q mortua fuerint estimatio habet et. et sic optime potest allegari iste tex. q in criminalib⁹ qd teneť ad interesse:

Hypopolitus de Marsilijs

et dāna ptis obtinētis. ad idē vī text. in
l. q. crimē. C. q. accu. nō pos. i. fi. et l. i. si po
stulauerit. in. §. si re. §. de adul. et in. §.
hec aut oīa. in l. i. de pena teme. litig. et
hāc partē firmat Bar. post gl. in l. i. §.
de alie. iudi. mutan. cā fac. et doct. in l.
ij. C. de fruc. et li. expē. et ange. de are. in
d. §. hec aut oīa in pe. col. ver. q. ro an so
lū et Sal. in l. pperādū in. §. sinaut
18 alterutra. C. de iudi. ¶ Sed posset q.
ri qd aut ad expēsas in ipsa lite crimi
nali factas an vict⁹ pōdēct victori. in
quo dicas q. sic tex. est fm vnā lecturā
in l. i. fi. C. de fru. lit. expē. et hoc ēt voluit
glo. in c. fi. litib⁹ de dolo et cōtu. et hāc
partē firmat Bar. in l. i. in fi. pnc. §. ad
turpilia. et Bar. in l. i. si postulauerit. in
pūn. et in. §. fi. §. de adul. vbi dicit pro
hac pte esse casum in. d. l. fi. C. de fruc.
et lit. expen. fm vnā lec. Idē etiā firmat
Ang. de are. in. §. hec aut oīa in vl. col.
insti. de pena tenere litl. et Spe. in titu.
de expēsis. §. fin. ver. ex pmissis et vbi si
ho sit crialis et Abb. post alios. in
d. c. finē litibus in. x. col. h. si. venio nūc.
et Bal. in l. nō ignorat. C. de fruc. et lit.
expē. et Bal. in l. q. crimē. C. q. accu. non
pos. l. i. ibi nō firmet hoc: et volūt cano
niste in. c. calūniam de penis. et hec est
cōis opi. doc. a qua nō est recedenduz:
quā etiā approbat Bar. in. d. l. nō igno
rat. et ibi Sal. et Bar. in. d. l. fi. de fruc.
et lit. expen. et hāc partē etiam tenuit
Ang. in repe. l. si vacātia. in fi. h. bis. C.
de bo. vacā. lib. x. et. d. Catal. in tracta.
suo. sindicat⁹. in h. sicu. cccccx. inci. ad
de et nota bene et vbi fortius dicit: v3
q. si iudex inqrit ad p. motionē vel que
relā alteri⁹ et aliū de delicto si inqrituz
ppter legitimas ci⁹ defensiones vel p
pter pbatōis penuriā vel alia causa
absoluat semp d3 illū ad cui⁹ instiga
tionē p. motionē vel querelā fuit iqsitio
instituta in expēsis cōdēnare: et hoc p
glo. no. in. c. delicti. de dolo. et cōtu. in
glos. fi. que dicit q. in cā criminali siue
agat per viā denūciationis siue accu
sationis siue inq. sitionis locum habet
condēnatio expēsarum: nec fm euz ibi
sufficere videtur pena talionis q. cōdē
natio expēsarū non est pena seu inter

esse respectu rei familiaris vt no. in. c.
fi. de rescrip. et de elec. in. c. i. li. vj. in ver
bo hāc penā in fin. et sic ppter vnā cām
criminis: vna per aliam nō impedit: al
legat. l. vnicam. C. qn actio ciuilis pū.
crimi. Item dicit pena talionis infligif
ppter calūniā: et sic ppter extrinsecas
cām: pena aut expensaz ppter iniustū
litigiū. et sic ppter diuersas cām ex eo
dem delicto punif dupl^r. allegat etia3
19 ad hoc. c. i. de crimi. fal. ¶ Istud tñ ve
rū fatef. d. An. fm eum in. d. c. cū dilec
cti. in quantum glo. ibi dicit condēna
tionem expensarum locū hēre in causa
inquisitionis verum esse aliquo spāl
ter prosequente inquisitionē cuius in
terfit vt not. Spe. in tit. de expensis. §.
i. in fi. secus autem si iudex ex offō suo
pcedit infamia pcedēte: q. tunc ex de
bito officij inquit et ex necessitate alle
gat ad hoc de officio delega. c. ab arbi
tris lib. vj. et quod ibi no. in vlti. glos. et
l. ij. C. qui accus. nō poss. vbi ppter nec
essitatē officij accusans excusat a pe
na calūnie: q. nō debuit ius reipublice
dimittere indefensum: qd timore expē
sarum forte dimitteret. l. illud. §. de pe
ti. heredi. Item q. motus ppter famā
h3 instam causam litigādi que excusa
sat a cōdēnatione expēsarū. c. i. in fi.
de elec. lib. vj. et refert ibi. d. Catal. se ita
cōsuluissē in ciuitate firmāna p quo
daz fer. ffrācisco de seruiligniano inq.
sito ad diffamationē et querelam alte
rius q. iudex d3 querelantē in expēsis
cōdēnare si delictum non probet. qd di
cit esse notandum a iudicibus malefiz
ciorū ne si talis casus accideret in sin
dicatu ppter omīssam condēnationē
expensarū posset molestari: ita residet
d. Catal. in. d. suo tracta. Et vide Bal.
in l. seueriter. C. de excu. tuto. vbi dicit
nota hāc. l. cōtra iudicē inquiringtē q.
si absoluat inquisitū tenef eis in expen
sis si cum dolo vel lata culpa temere
20 fatigauit. ¶ Stat ergo cōclusio fir
ma q. vict⁹ victori in criminalib⁹ cōdē
nat in expēsis. Et idē dicendū est in ci
uilib⁹: vt in l. q. solidū. §. etiā. §. de delega.
ij. et in l. eum quē temere. §. de iud. et in
d. c. sinez litibus. de dolo et cōtu. et in. §.

hec autem oia. insti. de pena temere li
 21 tig. cum vul. ¶ Predicta tñ regula
 tā in civili q̄ in criali limitat nisi vict⁹
 habuerit istā cām litigādī. Ita h̄r per
 doc. in dictis locis et in l. pperandū. §.
 finaut. C. de iudi. p qua limitatiōe fa-
 cit optime dictū Jo. an. in addi. Spec.
 in titu. de arbi. in §. si. i. addi. inci. diu⁹
 in regula sciētī et. vbi dicit q̄ h̄is iur-
 istā cām petēdi reductionē ad arbitriū
 boni viri excusat a pena cōpromissi: l3
 succumbat: qd̄ etim dicit Bald. in aut.
 generaliter. in. ij. colum. in versic. item
 a pena et. C. de episco. et cle. vbi refert
 Joan. and. in tit. de arbi. et voluit Bar-
 to. Ange. et Pet. de ancha. in. l. tres fra-
 tres. §. de pac. et Barto. in. l. ex diuer-
 so. §. j. §. de rei vendi. et Barto. in. l. qd̄
 te. §. si cert. petā. et in l. iulianus. §. de
 cōdi. indebi. et in l. his qui cū tutorib⁹.
 §. de transac. et in aut. gñaliter. C. de
 epis. et cle. et Bal. in. l. si iudex. §. de his
 qui sunt sui vel alie. iur. Bald. in. l. eos
 §. cautione. C. de appel. et Angel. in. l. q̄
 rome. §. duo fratres. §. de verbo. oblig.
 Bal. in. l. edita. in. xiiij. col. C. de edēdo
 Bal. in. l. si. in. xj. qōne. C. de p̄hen. emp.
 Abb. in. c. q̄ntauallis de iurciu. pro q̄-
 bus facit tex. in. l. si libert⁹ iurauerit. §.
 22 de ope. lib. ¶ Itē facit gl. in. l. q̄ te. §.
 si certū pet. que dicit q̄ iusta cā excusat
 a mora et a pena rei debite. qd̄ et voluit
 glo. in. l. vinum. in versic. cum esset peti-
 tū. §. si certū petā. et gl. in. l. in hac. §. de
 triti. in glo. magna in p̄n. quam glo. di-
 cit singularē Bal. in. c. j. circa fi. q̄ suc-
 23 cessores teneant in vsu. feu. ¶ Itē etiā
 facit gl. si. in fi. l. ab executore. C. quorū
 appel. nō recip. que dicit q̄ iusta causa
 excusat a pena legali et habetur in. c. sa-
 cro. de sentē. excom. et voluit Bald. in. l.
 ij. C. de epis. et cle. et bal. in addi. Spec.
 in tit. de arbi. Item facit glo. no. in. l. ex
 consensu in §. fin. j. de appel. que dicit
 q̄ iusta causa excusat a pena cōtuma-
 cie. quod etiam dicit Cy. in. l. j. §. si. §.
 si quis iudic. non obtempe. et ibi glos.
 quam pro singulari allegauit Bal. in
 l. deberi. C. de fideicommiss. lib. et de ea
 facit festum Bald. in. c. plerunq̄. in pe.
 colum. de rescrip. et Angel. in. l. impez-

rator. §. de statu. homi. et Ange. in. d. l.
 ex consensu et c. Et idem dicit glos. in. l.
 j. in fin. in verbo iustis. ff. de abigeis. et
 glo. in. l. satis pene. §. de in ius vocan.
 et glo. in. l. plagij. C. ad. l. flau. de plas-
 gia. et glos. in. l. j. C. vbi causa status. et
 gl. in. l. non potest dolo carere. j. de re.
 24 iur. ¶ Et facit glo. in. d. l. in hac. §. de
 tri. que dicit q̄ iusta causa excusat a pe-
 na interitus. p q̄bus glo. facit tex. in. l.
 igitur. in §. potest. §. de lib. cā. et faciūt
 dicta per Bal. in. d. l. j. C. vbi causa sta-
 tu. vbi dicit q̄ bona fides nedum ex iu-
 stis: sed etiam ex iniustis et temerarijs
 causis potest cāri et ex dictis glo. aliq̄s
 allegat et sequitur do. Aleran. in cōsil.
 suo. cxxj. inci. visis et discussis et. in. iij.
 colū. et in cōsil. cccclxxij. incip. visa in
 iij. colū. et pro eis adducit ibi aliqua
 pro quibus vltra eum faciunt que di-
 cit Barto. in. l. diuus. §. de fal. et Pet. de
 anch. in cōsi. suo. cclxxj. et Ludo. roma.
 in cōsi. cclij. et faciūt optime dicta p. do.
 Alexā. in cōsi. suo. cxxj. incip. titulus
 questionis: in secundo volumine. in. v.
 colū. vbi refert plura de supradictis q̄
 habuit a Ludo. roma. l3. eum nō alle-
 get in repeti. Rubri. de arbi. in pe. et an-
 tepe. colū. de quibus etiā dixi in repet.
 mea. l. fin. C. de proba. in qōne illa quā
 ibi posui: vcz: an consuetudo excuset a
 pena et c. Et optime faciunt que dixi de
 hac iusta causa i singulari meo. cxiij.
 incipi. vulgatum et c. et que dixi supra
 25 in. l. j. §. si. in. vj. car. §. i hoc ti. ¶ Itē
 tamen conclusionem pluribus iurib⁹
 roboratam. videlicet quod iusta cau-
 sa litiganti excusat victum ab expen-
 sis limitando in civilibus non habere
 locum quādo conuentum esset inter
 partes qd̄ succumbens in causa tene-
 retur soluere expensas ipsi victori. naz
 isto casu non habito respectu an vi-
 ctus habuerit iustam causam litigan-
 di: necne condemnabitur in expen-
 sis. Ita dicit glosa singula. in autenti.
 de iudic. in §. oportet: quam gl. summe
 ponderat ad hoc Angel. in. l. prope-
 randum. in §. fin autem alterutra.
 C. de iudicijs. et ibi Baldus et Barto.
 et baldus. in. l. si mulier. in §. si rem. §.

Hippolitus de Marfilis

de lega. iij. et Bald. in aut. generalr. in iij. col. C. d. epi. et de. Bal. in l. eos. in §. cautione. in. j. col. C. de appel. Ang. de are. in. §. hec autē oia. in situ. de pena temere litigā. do. frācis. d. cre. in nota. suo. cxx. incipi. hñs iustā causam et Ang. in. d. §. opz. Et illā glo. etiā refert et sequit. d. Alex. in cōsi. suo. xxvij. incip. viso et oportune et in fi. in. ij. volu. et illā etiā refert et sequit idē. d. Alexā. in cōsi. suo. cclvij. incipiē. viso et in vlti. verbis. et in cōsi. suo. cclxxvij. incipiē. cōsultus in vltimis verbis. vbi subdit p. d. glo. q. si partes in instro. pmittūt reficere expēsas. vt cōiter fit in instrumētis: qd tūc etiā ppter iustā causam ligādi succubēs non debet absolui ab expēsis: ad qd etiā allegat Bal. Ange. et Saly. in. d. l. pperādū. §. sin autē alterutra et Bal. in. d. l. eos. in. §. cautio ne. C. de ap. et Bal. et Ang. in. l. non solū. §. de rei vēdi. et Bar. in cōsi. suo incip. andriolus. et Ja. bu. in. l. j. §. de alie. iudi. d. Ant. in. c. finē litib⁹. de dolo et contu. gl. in aut. de erhi. reis in vbo cām. et ibi Ang. Bar. Bal. et alios in. l. iij. in. §. si rē. §. de lega. iij. ¶ Tu etia potes adducere p glo. in. d. §. opz. glo. i. l. nō solū. §. de rei vēdi. et glo. in. l. iij. §. si rē §. de leg. iij. q. dicūt idē vcz q iusta causa litigādi excusat a penis cōuentionalibus: l3 excuset a penis legalibus. qd etiā voluit glo. que reputat singularis fm Bal. ibi in. l. si cū in miliarib⁹. C. de in integ. resti. quas gl. refert et sequitur Lu. ro. in repeti. rub. de arbi. in pe. 26 col. ¶ Et iō dicit multū egregie Ange. de are. in. d. §. hec autē oia in. ij. colū. insti. de pena temere litig. q. qñ ptes p mittūt ad inuicē resarcire oia dāna et expēsas litis et ex. vt regulariter fit in instrumētis publicis q hoc casu l3 iudex absoluat ab expensis factis in lite nō ppterea phibet creditor petere illas expēsas rōne pmissionis nā absolut⁹ est a petitione expensarū que celebrātur officio iudicis mercenario non ab his que petunt iure actionis vt sunt cōuentionales allegat tex. cū glo. et ibi Bart. in. l. iij. in. §. si rem. §. de leg. iij. et dicit q hic nūq̄ exeat mentē tuam: qz

est valde quotidianū qd etiā voluit ibi Bal. l3 cū nō alleget. et Pau. de ca. i con si. suo. cclxxvij. incip. in cā q vertit circa fi. de quo etiā aliqd p Ang. in consi. suo. cxx. incipiē. visa petitione et circa princ. ¶ Pro quib⁹ oib⁹ etiā facit qd dicit Bald. in. d. l. eos. §. cautione. C. de appe. vbi dicit apte q iusta cā nō excusat a pena cōtractus volūtarij qd etiā voluit ipse Bal. in. l. edicta in. ix. col. C. de edēdo vbi dicit q l3 iusta cā excuset a penis legalib⁹. c. sacro. de sentē. ex cōm. cū iusta cā nō excusat a pena pñtionalis idē dicit Bal. met. i. l. nō solū. §. de rei vēdi. et in. l. q. te. §. si certū petat. 29 ¶ Lūmā et scōo illud qd dixi v3. q habēs iustā cām litigādi nō cōdēnat in expēsis l3 succumbat in cā fallit nisi extet statutū in locū vbi litigat q victus victori cōdēnet in expēsis: qz isto casu etiā si habuerit iustā causam litigādi condēnabit in expensis. ita dicit glo. reputata singularis in aut. de exhibēdis reis. in. §. sancimus. quam ibi summe pōderat Ange. et eā etiā refert et sequit. d. Alex. in cōsi. suo. cclvij. incip. viso pcessu i fi. et in cōsi. suo. cclxxvij. incip. viso pūcto in fi. vbi in. v. col. et. d. fran. de crema in not. suo. cxx. incipiē. habēs iustā causam. et Ang. in. l. nō solū. §. de rei vēdi. et illā glo. cōiter tenēt doc. quā teneas tu. l3 Bal. aliter tenuerit in. l. terminato. C. de fruc. et litis expē. et rōnē allegant doc. in dictis locis. vcz vt statutum aliqd opere vltra ius cōe de quo etiā p Bar. in cōsi. suo incip. pposita mihi et. ¶ Et adeo est vera dicta glo. et opinio doc. ea sequentium q hoc casu iudex non posset succubētē absoluerē ab expēsis: etiā si vellet: imo si eū absolueret non valeret talis snia absolutoria tanq̄ snia contraria pime snie statuti. Ita siugu. dicit Saly. in. l. j. in. iij. col. C. qñ puoca. nō est necesse. vbi dicit ita fuisse cōclusum pfer rare post varias allegatiōes: quā doctrinā refert et sequit. d. ffeli. in. c. inter monasteriū in fi. de re iudi. qd est not. valde. qz sepissime talia statuta sunt in ciuitatibus italie de quo dixi in singulari meo. cclvij. quod incip. vict⁹ v3

31 ctoxi 2c. ¶ fecit etiā p p̄dictis dictū
Bar. in. l. i. §. deleg. iij. vbi dicit q licet
de expensis venientibus officio iudicis
mercenario nō possit iudicari post sen
tentiam latā in principali. l. terminato
C. de fruc. 7 lit. expen. tamen hoc fallit
nisi statutū expresse disponat q vict⁹
victori condēnetur in expēsis: qz tunc
expense veniunt conditione ex statuto
et ideo post sententiā peti possunt. qd
etiā no. idem Bart. in. l. non solū. §. de
rei ven. et Immo. in. c. finem litib⁹ de do
lo et contu. de quo etiā aliquid per
Are. in. l. cum in vna. j. de appella. et p
Ange. are. in. §. omniū. in. iij. col. insti.
de actio. et docto. post glo. in. c. grauis
de restitutio. spoliato. et ista prime di
cta ponit ad literā. d. feli. in. c. penul.
in penul. colū. versicu. ad illud de peti
tione 2c. de exceptio. Et istud etiā vo
luit Bal. licet eum nō alleget in tracta
tu suo super statutis in verbo expense
in primo versu. et Pau. de cast. in consi
lio suo. cccxxvij. incipien. in causa quē
vertitur 2c. circa finem. Et ex istis po
teris limitare. l. iij. C. depositi. volens
q accessoria non petatur expedito p̄i
cipali. ¶ Item pro dicta gl. in auf. de
exhiben. reis in. d. §. sancim⁹. vltra pre
dicta facit optime not. verbum Anto.
de bu. in. c. j. in. iij. col. extra de rescrip.
vbi dicit q ille cui concessum est per re
scriptum seu p̄uilegium q possit ap
pellare q ad hoc vt tale rescriptū seu
p̄uilegium ad quid opere⁹ vltra ius
commune qd poterit tertio appellare:
quod est not. pro dicta glo. cuius ratio
(vt dixi) est vt statutum aliquid opere
tur vltra ius commune diceretur ius
commune non statutum: vt dicit Bal.
in. l. iij. in fine. §. de lega. j. de quo etiā
per Ange. et Immo. in. l. stipulatio. ver.
nisi. §. de verbo. obliga. per Bar. in. l. j.
§. ad. l. fal. 7 per. d. Alexan. in. l. j. C. de
thesau. lib. x. in suis apostol. ad Bar. 7
per glo. in. c. j. de constit. in. vj. et per
Bar. in. l. iij. in. §. p̄tor ait. in. iij. col.
33 §. de dā. infec. ¶ Quinimmo statutū
debet taliter interpretari in dubio vt
aliquid addat iuri communi. Et ideo
dicit Joā. de imo. in. l. si vero in. §. de vi

ro. in. iij. colum. §. solu. matri. q quan
do statutum potest aliquid operari in
interpretando cum fm ius commune
tunc exponitur fm ius commune: sed
si nihil posset operari interpretaretur
contra ius cōmune vt aliquid opera
retur. Et ideo dicit Bald. in. l. ij. in vlti.
col. C. quomō et quādo iudex q statu
tum dicens quez debere ter citari ope
ratur vt nō sufficiat vna citatio p omi
bus vt addat aliquid iuri cōmuni: et
idem dicit ipse Bal. in. c. pe. de mili. va
sal. qui contu. est. et in. l. non sunt libe
ri. §. de sta. ho. quē refert 7 sequitur. d.
feli. in rub. extra de prescrip. in. ij. col.
34 vbi videas. ¶ Limita etiā dictam
conclusionem vcz. q iusta cā litigan
di operat vt victus nō cōdēnet in expē
sis istud est verū in cā principali. secus
autē in causa appellationis. qz succū
bens in cā appellationis semper d3 cō
dēnari in expēsis. qz cū habeat contra
se primam sniam presumit nō habere
iustā causam litigādi. Ita dicit Spec.
in ti. de expēsis. in. §. nunc videndū re
stat in prin. 7 idē tenet ibi Bal. i addi.
et hoc voluit glo. in terminis. in regu
la ignorātia de reg. iur. in. vj. quā maz
gnificat ad hoc Bal. in. p̄si. suo. lxxiij.
incip. verba libelli 2c. in. j. volu. 7 illam
etiā ad hoc allegat Bal. met in cōsi.
suo. cxxj. incipit titulus possessionis i
j. volu. Sz tu vltra eū adde quod hoc
etiā tenuit glo. in finē litibus in gl. ma
gna post me. de do. 7 contu. quā miror
non vidisse Bal. 7 illa glo. allegat plu
res text. hoc expresse dicentes de qui
bus ibi p cā. 7 idē tenet glo. et ibi doct.
35 in. c. vt debitus. §. appella. ¶ Limita
etiā predictā regulā videlicet q vict⁹
victori cōdēnatur in expēsis. fallit nisi
ipse victus habuerit p se vnā opinio
nē doctoris. qz tūc non d3 cōdēnari in
expensis. ita dicit Car. zab. in. cle. ij. de
magistris. 7 volunt Moder. in. l. medi
cos. C. de p̄fes. et medi. lib. xj. 7 Abb. in
c. calūniā. in fi. xbis de penis. vbi dicit
hoc voluisse Jo. an. in. c. j. de p̄stitu. lib.
vj. in versu. sed neqz ex multitudine 2c.
ad qd etiā allegat tex. i. l. ij. i. §. sz neqz.
C. de veteri iure enude. et no. p. zenze.

Hypopolitus de Marfilis

tu de. neromani de elec. et hanc partē
etiā firmat Oldra. in. l. quesitū. in. §. j.
§. de fun. instru. quē refert et sequitur
Abb. in. c. j. in. iij. col. de postu. pre. et
hāc partē etiā t3 Ange. de are. in. §. hec
autē oia. in. ij. col. in. fi. insti. de pe. teme.
litig. vbi dicit q' si q's litigatiū habue-
rit cōsiliū alicuius approbati docto-
ris q' ppter hoc d3 ab expēsis excusa-
ri: q' hoc apparet q' illa cā erat dubia
in iure et ipse habuit iustā causam cre-
dēdi approbato viro. arg. gl. in. l. titio
fundus. §. de cōdi. et demō. et in. l. in bo-
36 norū. et ibi bar. §. de bo. pos. ¶ Pro q'
bus faciunt dicta p Bal. in. c. j. §. iudic-
ces. in. ij. col. de pace iuramēto fir. vbi
dicit q' si iudex appellatiōis retractat
primā sniam fm aliā opi. q' pars eui-
tabit cōdēna. expēsarū et iudex hoc ca-
su nō facit litem suā. allegat not. i. l. cū
platis. C. de re iud. et Abb. antiquū i. c.
37 j. de cōsti. in. vj. ¶ Pro quib' etiā fa-
cit in arg. glo. in. c. j. de deci. et tex. i. l. an
apud. §. de manu. vindi. et l. quesitū. §.
sed an instri. §. de fun. instru. vbi iurista
tor iudicauit fm opi. magistrī sui pro
quo facit. l. dicere. §. i. §. de arbitris. Et
facit in ar. dictū Abb. i. c. j. de postula.
prela. in. iij. col. vbi inqt q' opinio ma-
gistrī sui excusat quē in sindicatu. quē
refert et sequitur Barba. in repetitio-
ne Rub. de fide instru. in. iij. car. in. ij.
col. vbi dicit hoc esse sane intelligendū
v3 quando talis doctor erat doctissi-
mus. Et idē dicit glo. no. et fm eū singu-
laris i. c. literatissim'. xxiij. q. j. q' scho-
laris d3 sibi eligere optimū magistrū
ad hoc vt publice possit dicere id qd
sub eo audiuit. Et subdit ibi Barba.
qd illū dictū Abb. est verū. et pcedit nī
si talis doctor esset solit' sequi opinio-
nes insolitas vel inauditas q' tunc se
quēstale opinionē nō excusaret. ad qd
allegat Bal. in. l. fi. C. de pena iudicis
qui male iudi. vbi dicit q' psumit impe-
ritia in eo q' tenet opiniones insolitas
per. l. j. §. de senato. ad qd etiā poterat
allegare Bal. i. d. c. i. §. iudices. i. ij. col.
de pace iuramēto fir. ad q' vide etiam
Car. Mod. in. c. vt debet' in. xij. col. in
3 prin. de ap. ¶ Limita etiā predictaz

regulā v3 q' victus victori d3 cōdēna-
ri in expēsis. hoc tñ fallit nisi ipse vict'
fundasset intentionē suā sup. tex. habē-
te varias lecturas. seu varios intelles-
ctus. ita dixit Abb. in. c. calūniā. de pe-
nis in fi. p quo facit in arg. dictū Bal.
in. l. ne quicquā. in. §. vbi decretū. §. de
of. pco. vbi dicit q' ei' qd multipliciter
exponit veritas ignorat. qd etiā dicit
Bal. i. l. testiū in. v. col. h. tertio q' rē. C.
de testi. qd dictū refert et sequit' Barb.
in. c. licet in beato Petro. in. iij. colū. de
accusa. et facit in ar. qd voluit Bar. i. l.
in ambiguo. §. de reb. du. et in. l. ab ho-
stibus in. §. sed q' simpliciter in. iij. col.
39 §. ex quibus causis maio. ¶ Limita
etiā predictam regulā v3 q' victus vic-
tori cōdēnat in expēsis. fallit nisi ipse
victus semiplene probauerit: q' semi-
plena pbatio iuncta cū iuramēto calū-
nie operat' vt vict' nō cōdēnet in expē-
sis. ita no. dicit Pe. de ancha. in consi-
lio suo. cclxix. incip. ad p'dicta dubia et c.
40 in pe. col. ¶ 3te limita etiā predictaz
regulam. s. q' victus victori cōdēnatur
in expēsis. fallit tñ hoc in bono viro bo-
ne cōditionis et fame: q' si succūbit in
causa nō cōdēnat in expēsis: q' nō pre-
sumit litigasse p calūniā. ita dicit host.
in. c. finem litibus de do. et tu. qd dictū
allegauit. §. in. l. j. in pri. in pe. car. §. in
hoc titu. vbi plura silia adduxi. ¶ Et
q' ista materia expēsarū est valde pra-
cticabile et vtilis et etiā q' l. nostra ha-
bet breuē materiā decreui me vltius
hic extēdere circa ipsaz materiā expē-
sarū et hic reducere aliqua notabilia
circa ipsas expēsas indicij. Attēde igi-
41 tur. ¶ Et primo scias q' si creditor fa-
cit citare i iudicio debitore suū anteq'
eū interpellat extra iudicialr iuxta. l.
qdā yber'. §. de serui. vbi. p. ed. q' si ta-
lis interpellatio nō precedit. nō pōt ta-
lis debitor cōdēnari in expēsis prime
citationis et libelli. ita not. dicit guil. de
cu. in. l. edita. C. de edendo. et in. l. oēm.
C. de epi. et cle. et Ange. referēs eū in. l.
debitores. C. de pig. et idē voluit Lud.
ro. in singu. suo. cccxix. incip. alio scō
dñs Manuel. et c. et Abb. et Barb. in. c. ij.
de accusa. et Abb. in. c. nouit. in fi. de iu

di. et Ange. in l. manumif. C. de obseq. et in l. si reus parat. §. de procura. et Ang. in l. si fideicommissi. §. de vsur. et Specu. in ti. de pparato. iudi. §. j. ver. si. porro. et. d. Ant. in. c. j. de lib. obla. et Abb. in. c. l. z ely. de simo. z ibi Joan. de ana. et Cal. in. c. presentis in prin. de pi gno. z Bal. in. l. nō ignorat. C. de fruct. et lit. expē. Bal. in. l. p. rector. §. fina. §. de
42 edendo. ¶ Intellige tñ predicta cu3 grano salis v3 q si creditor facit citare debitorē suū absq eo q cū extra iudicialit̃r interpellauerit q ipse debitor nō d3 cōdēnari in expensis prime citationis z libelli. hoc est verū si ipse debitor qñ cōparuit fuit cōfessus debitu3. secus aut si negauit. qz si negauit vel recusauit soluere cōdēnabit in expēsis non obstante q nō fuerit p credito rē extraiudicialiter interpellatus. ita sing. dicit Ludo. ro. in. d. suo singulari cccxcix. ad qd allegat Guil. in. d. l. edita. z voluit. d. Ant. in. c. j. in. xij. de lib. obla. z Ange. in. d. l. debitorcs. z Bald. in. d. l. oēs. z Abb. et. d. Maria. sozi. in
43 d. c. ij. de accus. ¶ Limita etiā predictam conclusionē v3 q si creditor facit citare debitorē absq eo qd extraiudicialiter interpellauerit ipsum q ipse debitor cōfiteōdo debitum non debet cōdēnari in expēsis prime citationis z libelli. hoc est verū nisi dies et terminus interpellasset p ipso creditore vt qz cēt lapsus dies solutiōis: qz isto casu etiāz si nō esset extraiudicialiter interpellatus p ipsum creditorē tñ cōdēnabit in expēsis nō obstāte q cōfiteatur debitu3 qz dies cū monuerat iuxta. c. potuit de loca. ita no. dicit. d. Abb. in. c. l. z ely. in. v. col. de simo. z. d. Maria. in. d. c. ij. de accus. et. d. ffe. in. c. qm ptra. l. ix. col. de pba. Sed pone q creditor dicit interpellasse ipsum debitorē. extraiudicialiter. debitor aut hic negat cui magis credat. z certe videt̃ credenduz esse debitori: qz actor qui hoc asserit debet pbare. l. actor. C. de proba. l. ei qui §. e. ver. d. pb. Sed cōtrariū est verius quia immo onus probandi in hoc casu incūbet reo qz presumptio est p ipso actore. casus est singularis in. l. i. fidei-

cōmiss. §. de vsu. vbi tex. dicit qd illud cōiter accidit sz loc⁹ ad cōiter accētib⁹ trāffert on⁹ pbādī i aduersariū gl. est l. neqñ natales. C. d. pba. ita dicit Ludo. ro. in. d. sing. cccc. iuci. qd d3 pbare zc. et etiam. d. ffe. in. d. c. qm cōtra. ix. col. in prin. Et illum tex. in. d. l. fideicōmissi. dicit singularē Barb. in. c. si qd ep̃s. in ij. col. de accus. de quo diti in cōsi. meo cccvj. incip. altissimū refugiu3 tuum zc.
44 in. v. car. ¶ Ulteri⁹ scias in hac materia q l3 ex prima citatione nō possit procedi ad penā contumacie vt voluit Abb. z Imo. post gl. in. d. c. qm contra. pōt tñ pcedi ad cōdēnationē expensarū quas fecit pars pns: ita dicit Abb. in. d. c. qm cōtra. z se in hoc remittit ad glo. in. c. querelā. in vba expensarū extra de pcura. z ad dicta p cū ibi z in. c. cū dilecti. de do. z cōtu. Sed. d. ffe. in d. c. qm cōtra. in. viij. colū. in hoc vltra Abb. allegat gl. idē tenētez in. c. oneratus. in verbo tot scriptis. lxxij. di. z gl. in. c. de illicita i vbo peremptorio. post mediū. xxiij. q. iij. z glo. secūdā in. c. j. de do. z cōtu. in. vi. z Bar. Bal. z Ang. in. l. sancimus. C. de iudi. Bar. in. l. contumacia. §. de re iudi. Bart. z Imo. l. l. qui ante calēdas. §. de vbo. ob. z Spec. et Jo. an. in. l. qui ante calēdas. §. de vdrbo. obliga. et Spe. z Jo. an. in titu. de citatione in. §. viso ver. sed quid si tres. et Ang. in. l. ij. C. de ana. excep. et d. Ant. post Imo. in. c. finē litib⁹. in. iij. colū. de dolo z contu. et Spe. in titu. de expē. §. j. ver. sed queritur quādo pze stande. ¶ Ita tamē limitat z restringit ipse. d. ffe. in. d. c. quoniam cōtra. in. viij. colum. non procedere in preceptis executorum quando infra tres terminos precipiunt aliqd fieri in quibus si aliud non exprimitur solū post vltimum preceptū locus erit pene fm Joannem an. in. d. titu. de citatione in §. viso. in. d. ver. sed quid si tres. secus autem dicit esse in preceptis de veniēdo datis per trina tēpora qz cōparendo in vltimo nō excusat ab expensis qz interest ptis q venit in primo termino tūc nō venisse ideo illi⁹ interesse habetur consideratio fm ipsuz ibi z Imo. in

Hippolytus de Marsiliis

d. c. querelā de pecu. et i. d. l. q. an calen-
das. et in. l. si finita. §. si plures. §. dedā.
46 in. f. **¶** Scdo limitat ipe. d. feli. p. d. cā
nisi pparēs i prima citatiōe pfitēat pe-
tita q. tūc nō cōdēnabit in expēsis fm
bal. i. aut. §. q. p. p. i. fi. C. de nō nu. pe.
et ang. i. aut. q. semel. C. q. uo et q. n. iudex.
p. q. bus dicit facere q. d. notat bar. i. l. si
q. s. inficiat. §. de positi et bal. in. l. g. nā
liter in. v. col. C. de epi. et cle. Subdit et
d. feli. i. d. c. q. m. §. declarādo gl. ibi q.
iudex nō d. cōdēnare p. tumacez in ex-
pensis: nec a fortiori in duriori re nisi
prius constet sibi de p. tumacia ex quo
ipse infert ad nō. dictum Bar. in. l. mul-
tū interest. §. de cōdi. et demō. et in. l. si fi-
nita in. §. iulian. §. de dā. infec. vbi dicit
q. etia. p. supposito q. aliq. vere sit
cōtumar sit tñ iudex hoc ignorās p. dē-
nat eū vt p. tumacē nō valet actus: alle-
gat Bar. p. hoc d. cō suo Innoc. in. c. cū
cōtingat. de offi. delega. et text. in. l. hec
aūt. §. i. i. verbo cōstare liq. reg. p. tori. §.
ex q. bus cau. in pos. eatur. de quo ibi ex-
clamat. d. Abb. fm eū aliud nō dicens
Sed ipse. d. feli. addit et dicit q. illā do-
ctrinā bar. sequit. d. An. in. c. cū dilecti
in. ix. col. de dolo. et cōtu. et in. c. cū dile-
cti in. iij. col. extra de electio. et Cal. i. ti.
de dila. consi. vlt. et Bar. post p. de an-
cha. in cle. ij. vt lite pen. in fin. et d. abb.
in cle. p. nti. de cēsis. et in. c. ad n. am.
el. iij. in. v. col. de iureiu. et in. c. fi. in. ix.
col. de foro cōpe. et pe. de anc. in. c. ij. de
offi. dele. et bal. in. l. g. nāliter. §. his de
p. nti. bus. C. de rebus cre. et in. aut. m. fi.
et a. uie in fin. C. q. n. mulier officio tuto.
fung. pōt. et in. l. eū q. res. ad si. ver. an-
teq. nūcius. C. de p. cur. et in. l. ij. C. de
spoi. et imo. i. c. ex tenore. de fo. p. peten.
bal. imo. et Ro. in. l. si de sua. in. §. cu. z
aūt. C. de acq. here. Bal. et ioā. de imol.
in. c. sepe. de appel. vbi de hoc est optia
gl. fm eū i verbo perēptorio in fi. et in
47 in. d. §. cū aūt. **¶** Quā doctrinā bar.
limitat ipse. d. feli. vbi supra duobus
modis. primo nisi periculū esset in mo-
ra v. puta si statutum artaret iudicē
ad pronuntiandum et forte nūcius
erat corruptus et nō portabat ambaz
siq. taz seu relationē. tunc enim si iudex

credidit ipsum citatū esse ex alia p. re-
sumptiōe vel informatiōe valebit snia.
Itē notanter dicit Bal. in. l. fili. in. viij.
col. v. Itē dubitat. C. d. fur. ita saluās
Jo. an. quē dicit disputādo tenuisse cō-
tra p. dicta s. z nīmū indistincte fm eā.
48 **¶** Scdo limitat nisi iudex an relatio-
nē nūcij pronūciaret vtraq. parte p. n-
te: q. tūc valebit snia. Ita singulariter
dicit Bal. in. d. c. q. m. p. tra. et ita residet
ibi in hoc in. ix. col. S. z vltra eū dico q.
idē voluit Bald. in. l. p.rolatā in fi. C. de
sent. et in. aut. si oēs in. ij. col. C. si minor
se. ab here. absti. pro quo facit illud q. d.
d. q. p. n. nō est citādu. ergo nec rela-
tio. citatiōis est fiēda fm Joā. an. i. c.
fi. de elec. in. vj. Et adde q. idē. d. feli.
cōmemorat p. dictā doctrinā Bart. et
adducit q. si oia q. adducit. in. d. ca. q. m.
p. tra in. c. ecclesia scē. Marie. i. vj. col.
49 de p. sti. **¶** Et l. z elegātissime ac copio-
sissime loquat circa hāc doctrinā more
solito i dictis locis ipse. d. feli. mihi p.
d. n. s. p. ceptor singularissimus attamen
mihi videt vltra eum aliqua dici posse
circa dictā doctrinā. Itē ego dicebā q.
p. ipsa doctrina adduci pōt. tex. in. l. ge-
neralr. in. §. pe. in. v. §. i. postq. fuerit ei
intuita. C. de reb. credi. et tex. in. l. si p.
in verbo liquere p. retoi. §. de fideicō.
lib. et tex. in. c. ex parte astensis. de cons-
cef. p. reb. et tex. no. et ibi doc. i. c. prudē-
tiā. de offi. dele. et tex. in. arg. in. l. j. C. d.
cōdi. ob tur. cau. et in. l. fi. in verbo p. re-
fidibus p. bauerit. §. de libe. agno. et in
c. at si cleri. de iudi. et ij. q. vj. c. pleriq.
et in. l. eos. C. de testi. et in. l. si q. n. eo. tit.
et facit. c. iudicantē. xxx. q. v. et c. statu-
tū. §. cū nō. de rescrip. lib. vj. et facit q. d.
habet in. l. instrumētōz. C. de p. ci. ipe.
offeren. et in. l. iubem. C. de lib. cā. et i. l.
50 instar. C. d. fis. li. x. **¶** Itē dico q. doct.
Bar. vltra allegatos p. d. feli. appro-
bat. Bal. in. addi. Spe. in. tit. de sentē. in
iij. car. in. ver. citatiō l. z nō allegat Bar.
et idē l. z Ang. in. l. j. in. §. hec stipulatio
i. iij. col. ver. scōz p. bat et c. §. si cui plus
q. per. l. fal. et Bal. in. c. cū parrici. circa
p. in. de appel. vbi allegat Bart. in. d. l.
multum interest: et Bal. in. l. p.rolatā:
in vlti. verbis. C. de sen. et in. l. consen-

taneū in vl. colū. C. qūo 7 qñ in. 7 in. c. qñ ptra. in. xliij. col. de pbat. 7 in. c. de cetero. de re iud. 7 in. l. ij. in fi. C. qūo et qñ in. bal. 7 abb. in. c. prudētia. in prin. in. j. col. de of. dele. 7 ibi barb. qui pro il la doctrina bar. aliqua allegat: 7 idem ē t3 bal. in. l. his apud quē. C. de eden. 7 per pau. d. cast. in. l. si q̄s postea q̄. s. de iud. 7 do. Ant. in. c. exteriore. de foro cōpē. 7 pe. de anch. in. p̄si. suo. cxiij. inci. de iur. cōi 7c. in p̄n. vbi allegat bar. i. d. l. multū interest. de quo ē aliqd p bal. 7 imol. i. l. sed si dubitē. s. de acq. pos. 7 faciūt dicta per bart. in. l. heredes in peto. s. ad treb. 7 in. l. quesitū. s. de re iudi. 7 p Jo. an. in. c. cū quis certus. de reg. iur. in nouel. 7 p̄r bar. in. l. ij. s. de iudi. 7 per bar. 7 ang. in. l. pperanduz. s. si q̄dem. C. de iudi. 7 illā doctrinam bar. in. d. l. multū interest. 7 in alijs lo cis p̄allegatis refert 7 sequit Car. in cle. fi. i. fi. vt li. p̄. 7 do. alexā. in. p̄si. suo. cxciiij. incip. in cā vertēte. in pe. colū. 7 ang. de are. in trac. maleficiorū in vbo q̄ iudex videns q̄ inq̄siti nō cōparent. in. v. car. ver. q̄ritur tñ 7c. circa med. et Lu. ro. in sing. suo. xliij. inci. si cā cōmit tatur 7c. pro qua doctrinā faciūt per bal. in addi. Spe. in ti. de excep. in vlti. p̄si. vbi inquit q̄ tex. in. d. l. hec aut i. s. nō defendēdi per quē se fundat bart. 7 sequaces in dictis locis est aureus tex.

§ 1 ¶ Preterea vltra. d. feli. dico ego q̄ dicta doctrina bar. 7 sequa. pōt etiam aliter limitari. v3 nō pcedere vbi cūq̄ iudici p̄staret sine relatione. s3 alio mō citationē esse factā. nā tūc si pcedat ad sniam valebit snia l3 in actis nō cōstet de relatione. Ita voluit bald. in. d. l. fal sus in. ix. col. ver. itē dubitat. C. de fur. quē refert 7 sequit Car. alex. in. c. cū pa rati in. ix. col. in fi. extra de ap. Itē pōt etiā limitari dicta doctrina Bar. vt nō pcedat vbi stillus curie alr se haberet p. l. minime. ff. de leg. 7 per. c. cum dilec tus de p̄sue. 7 per. c. de his. xj. distin.

§ 2 ¶ Et l3 predicta doctrina Barto. sit approbata a q̄ pluribus doc. vt retuli attamē semp ego de ea dubitavi 7 pre sentialr etiā nūc dubito ppter aliqua que adduci possunt in p̄trariū. Et pri

mo q̄ bald. t3 ptra illam in. c. p. 7. g. in pe. col. de offi. dele. vbi expresse dicit q̄ si relatio nunciū fuit facta de ipsa cita tione: l3 adhuc illa nō p̄stet iudici nihil ominus valebit snia: q̄ ignorātia iudi cis nō reddit nullū illud qd h3 veritas tis fundamētū. vt in. l. seruo inuicto in. s. cū pretor. s. ad treb. 7 si secus dice remus esset semp necesse p̄bare q̄ iudex viderit relationē nunciū qd videtur absurdū. ¶ Item illā doctrinā bart. improbat frā. tigrī. in. l. pperandū in p̄n. C. de iudi. vbi dicit q̄ talis snia lic3 possit dici iniqua nō tamē pōt dici nul la: et ad hoc allegat tex. i. c. cū ad sedē de resti. spo. 7 rñdet ad tex. in. l. hec aut in. s. nō defendi. dicens q̄ verū est vt iu diciliquere debeat id qd appet i actis ad hoc vt iusticiā facere possit nō tamē per hoc snia redditur nulla. Ita resiz det ipse in. d. l. pperandū in p̄n. ¶ Itē illā doctrinā bar. facit dubiā dictū bal. in. l. neq̄ natales in fi. C. de pba. vbi di cit q̄ si papa mādāt alicui p̄uideri de ep̄atu si sit legitime nat⁹: hoc casu suf ficit ita esse l3 executori hoc nō constite rit ita esse añ p̄uisionē: pro quo facit tex. in. c. cū teneamur de p̄ben. 7 in. c. si pro clericis. eo. ti. in. vj. ¶ Itē p hac parte etiā facit si facta est cōmissio ali quibus iudicibus vt debeant cognos scere de idoneitate alicuius 7 eo casu quo eū reperiāt idoneū sibi p̄uideāt de certo beneficio cū clausula q̄ si vn⁹ de socijs affuerit seu plures affuerint alter possit pcedere sine socijs q̄ isto casu si socij noluerint adesse 7 vnus eo rum pcedat ignorans istum vel istos nolle adesse nihilominus p̄cessus 7 sen tentia per eū factus vel facta valebit ita nō dicunt dñi de rota decisione sua cccclix. quos refert. 7 sequitur Lu. ro. in sing. suo. xliij. incip. si cā cōmittatur 7c. 7 do. Alexan. in. d. l. multuz interest.

§ 6 ¶ Item dictam doctrinā bar. reddit dubiā simile dictum Inno. in. c. prudē tia in prin. quem ibi cum certa modifi catione refert 7 sequitur Bal. de offic. deleg. vbi dicit q̄ si cōmissa est cā trib⁹ delegatis cum dicta clausula. Ita q̄ si omnes interesse. non poterint duo nē

Hypopolitus de Marsilijs

hilominus exequant. q. si cōditio ista est vera. s. q. oēs nō possint interesse q. tunc tenet pcessus duorū etiā si de hoc certitudine nō habeant: q. cōditio illa si interesse neqerint respicit tñ substātiā vītatis nō aut notitiā l. pcedētes malefaciāt pcedere: anq. hēant de hoc certitudine: s. sufficit tūc ad confirmatiōē snie q. postea possit fieri fides de impedimēto aliorū qd est no. in pposito qd dcm multū fraternizat cū dco dño rū de rota prie allegato. s. et ista duo

57 dicta vident̃ p̃iari doc. Bar. ¶ Item cōtra doctrinā bar. ṽr tenere bal. si recte ponderent̃ eius ṽba in. l. his apud in. ij. col. C. de edēdo in ver. itē dico 7c. vbi dicit q. l. iudex non examinauerit acta tñ ppterea snia nō est nulla ipso iure l. i. malefaciāt p̃nunciare non visis actis probatorijs vt. ff. de arbi. l. si de meis. s. si. et tūc opinio Bar. esset vera qñ iudex nō vidisset acta p que substātiā iudiciū puta nō viso libello et non visa lītis cōtestatione ista sunt formalia verba bal. in. d. l. his apud quē. Ex quib⁹ apparet bal. velle q. tunc demū snia sit nulla qñ iudex tulit eā nō visis actis pbatorijs substātiālib⁹ ipsi⁹ iudici. sec⁹ i alijs. ar. l. cū p̃tor. s. d. iud. et l. maritus. C. de procurato. cum vulga.

58 ¶ Item facit etiā dubiū dcm Bart. in. d. l. multū interest. et in alijs locis superi⁹: allegatis no. ṽbū Inno. in. c. tua ad fi. extra de coha. de. et mulie. vbi dicit q. etiā si iudici nō cōstat de notorio tñ si vere aliqd est notoriū et ita credat iudex ṽz pcessus q. nō citatū. qd dcm refert sequit̃ Ab. in. c. cū oliz de re iudi. et ibi. d. ffeli. in. viij. colū. circa fi. refert eum cōtra dictā doctrinā Bar. l. illud dictū Inno. non approbat nec ip̃obet

59 ¶ Item q. dictū bar. facit et. nā aut scā est relatio citationis et hoc iudici p̃stat et tūc res est plana et valet snia. aut dubitat an facta fuerit et an cā viderit iudex et hoc casu in dubio d̃z fieri interpretatio qd scā fuerit vt act⁹ magis valeat p̃pereat vt h̃r in. l. gallus in. s. q. d̃a recte. s. de libe. et posthu. et in. l. quotiens la. ij. s. de rebus dubijs cum si. in gl. ibi allegatis. Aut certū est q. ipsam

relationē nō fecit nūcius et q. iudex eā nō vidit et hoc casu etiā ṽr dicēdum q. snia debeat valere. Nā postq. ipse iudex cōmisit nūcio q. citares partes ad audiēdā sniam p tali die et hora et faceret sibi incūbētias ipse nūcius citauit ptes et nō fecit relationē ipsi⁹ citatiōis in actis notarij vt. cōuenit et p p̃ns l. iudex dictā relationē nō viderit an plationē snie attñ snia d̃z valere eo q. iudex ipse postq. p̃dicta iposuit nūcio psumit q. vehemēter crediderit oia esse diligēter impleta p ipsum nūciū q. p̃sumptio nunciū et vniuscuiusq. q. sit bonus et diligēs sumit a lege vt habet̃ i. l. merito. s. p socio et in. l. nō ois in. s. a barbaris. j. de re militari cū si. Sed vehemēs credulitas seu opinio cōsona veritati opat̃. idē q. certitudo gl. est no. i. l. si qd extraneus in. s. sciēdū in glo. fi. s. de acq. here. et ibi Bal. summe eā notat dicēs q. multa sunt de quib⁹ non pōt haberi vera certitudo tñ vehemēs opinio iūcta cū veritate idē opat̃ q. certitudo. ad idē est glo. in. l. ij. in. s. pe. in. s. sciāt. s. de aq. plu. arcē. in. l. si duo in. s. pe. i ver. scire. s. vt possi. et sentit gl. i. l. si liberi. s. de pec. et i. l. si p̃familias. s. de here. isti. et ibi illā gl. no. Bal. et imo. et Bart. in. l. q. bona in. s. q. alieno. s. de dā. infec. et d. Ant. Abb. et Imo. in. c. cū causaz de iuramēto calūnie. de q. lati⁹ dixi in singulari meo. ccv. incip. vehemēs opinio. ergo de p̃io ad vltimū p̃cludēdo non debet dici talis snia nulla vel inualida ex hoc q. nō fuerit facta dicta relatio citationis et iudex p p̃ns nō viderit eā in actis an p̃olationem snie q. hoc casu p̃inde est ac si illa fuisset facta et iudex illā vidisset p̃ predicta q. etiā firmare videt̃ Bal. in. d. l. falsus in. ix. colū. C. de furtis quem. s. retuli.

60 ¶ Item etiā vltra p̃dicta contra dictū Bar. in. d. l. multum interest et in alijs locis. s. allegatis facit optime i ar. tex. multū singularis in. l. fi. in. s. fi. s. qd met. causa vbi est tex. q. si reus sententialiter condēnat⁹ in veritate est debitor ei⁹ summe et quātitat̃is i qua fuit sententialiter condēnatus licet iudex eum per sententiam condēnauerit iur

ris ordine nō seruato attamē qz in ve-
ritate reperitur debitor in illa quātita-
te nō dz retractari talis snia. ita argu-
mentatiue dici pōt in casu nostro q ex
quo in rei veritate fuit facta citatio p
ipsuz nunciū lz nō fuerit facta relatio
adhuc per pns iudex de ea nō habue-
rit notitiā attn ppter hoc snia nō red-
ditur nulla per illū tex. d. l. fi. §. q. met.
cā. postq in veritate ipsa citatio fuit fa-
cta. De quo tex. et eius intelligentia vi-
de p bal. in addi. Specu. in ti. de sen. in
iij. col. p bal. in. c. super hoc de renūcia.
p bal. in. l. obseruare. §. pficisci. i. xxiij.
qōne de offō pcon. p Alberi. de rosate.
in. l. si de vi. in vlt. col. §. de iudicijs. per
abb. in. c. si. in. vj. col. in fi. de iudi. p do.
Alex. in. l. si cum nulla. supra de ere iud.
q etiā alios doctores allegat ad intel-
lectum. d. l. fi. §. fi. et vide Ange. et Alex.
post Imol. in. l. a diuo pio. §. in vendi-
tione. §. de ere iudi. in. ij. col. versi. iuxta
hanc glo. per bar. in qōne sua incipē.
Lapus carceratus. per pau. de ca. in
psi. suo. xxxix. inci. in cā capture in fi. p
pe. de anch. in psi. suo. cclxxvij. incip.
ex predicta in fi. et in psi. suo. cccxiij. in-
cip. super pluribus. in vlt. col. et p Car.
alex. in. c. vt debitus in. xij. col. §. fi. non
obstat tex. extra de app. et p bal. in psi.
suo. cccxxvij. incip. a principio tituli et
in. j. volu. et per. d. abb. in. c. ad petitiō-
nē. in pn. extra de accu. et per Barb. in
c. sup literis. in. xv. car. de rescrip. et i. c.
ab excōicato. circa. vj. col. eo. ti. versic.
nota ibi sine difficultate et in fi. Et do.
ffeli. in. c. sciscitatus. in vlt. col. de rescr.
vbi aliqua pōit ad ppositū. d. l. fi. §. fi.
et oino. d. frā. de crema. in notab. suo.
61 cccxiij. incip. tenuia. ¶ Ultimo cōtra
dictam doctrinam Bar. et sequacuz in
ar. similiter videtur facere tex. no. in. l.
cū seruus. §. de ver. ob. vbi est casus q
si seruus pecuniā promisit alicui pro li-
bertate psequenda. et postea libertatez
psequatur ab alio etiā ipso. pmittente
inscio q tñ ipse seruus vel eius fideius-
sor tenet soluere pecuniā. Ex quo tex.
apparet q satis est factū esse illud qd
fieri dz ad hoc vt adimpleta probatio
sit dispositio lz de hoc implemēto fue-

rit ignorās ille qui erat obligatus ad
illud faciēdū. Sic ergo satis dici dz in
casu nostro factā esse citationē postq
vere fuit facta licet nō pstitit iudici
obligato ad fiendā fieri cautionē illā
esse factā nec de ea apparuerit aliqua
relatio. Et de illo tex. d. l. cū seruus plu-
ra dixi. in psi. meo. xxxvj. inci. altissimū
refugiū tuū et in. iij. car. Pro quibus
oibus facit et no. verbū Jo. an. in dispu-
tatione sua quā posuit in regula euz q
certus. de reg. iur. in. vj. quē refert et se-
quitur Bal. in. l. falsus in. ix. col. ver. itē
dubitatur. C. de fur. vbi dicit q fauore
sniaruz t3 fctm indiscussuz et ab igno-
rāte factū: Et ista sunt que vident red-
dere dubiā doctrinā Bar. et sequa. i. d.
l. multū interest. et in alijs locis p allega-
tis. Cogita et tene mēti p dicta qz alibi
ista simul redacta non inuenies et.
62 ¶ Ad redeūdo ad materiā expēsaz
scias q v3 pactū factū inter ptes q de
expensis factis stet dicto partis. l. i. in su-
rādū q ex puentiōe in pn. et ibi no. Ja.
bu. et bal. §. de iud. et i. l. fi. C. de fidei cō-
no. Dy. Ray. et Bar. i. l. si q3 in cōscribē-
do. C. de epi. et cle. et Spe. i. ti. de test. i. §.
restat. h. xxiij. Jo. an. i. add. spe. i. ti. d. p
ba. i. §. vidēdū sup. h. qd si ibi et bal.
in. l. j. in. ij. et pe. col. C. d. sen. que pro eo
q interest pro se. et Bal. in auc. iubem.
in vlt. col. C. de iudi. et d. anto. in. c. ij. §.
fide instr. et in. c. fi. lit. b. in pe. col. de do.
et cōtu. et no. bal. i. l. theopōpus. §. d. do-
te prele. et voluit hoc Alex. in psi. suo
xxxvij. inci. viso in pe. col. et in vlti. ibidē
in. ij. vo. vbi refert p dictos doc. ita tene
63 re. ¶ Et subdit ipse. d. Alex. ibi q si
pars vltra debitū declararet qpōt ei
declaratio reduci ad arbitriū boni viri
per. l. si libert. ita iurauerit. §. de ope.
liberti. et per nota. in. l. si ea. C. de do.
promiss. et dicit quod Ray. in dicta. l.
si quis in conscribendo dicit quod si
actor in taxatione expensarum excess-
sit modum eo casu quo ex conuentio-
ne partium stari debet eius dicto qd
tunc ipse iudex potest taxare: allegat
secundum eum in argumen. leg. vides
mus. §. in iure. supra d. in lit. iur. quod
etiam voluit Joan. and. licet eum non

Hypopolitus de Marsilijs

allegat. d. alex. i. addi. Spe. in. d. ti. de p
ba. in. d. §. videndū supra. d. ver. qd si
64 ibi 7c. ¶ Et subdit. d. alexā. in. d. suo
cōsi. xxxvij. q. qñ alicui sunt reficiende
expēse victus debēt tūc deduci expēse
quas ipse fecisset domui. allat. l. sz. si he
reditas. §. j. 7 ibi glo. et Sui. de suza. §.
ad exhibē. 7 l. sz. si lege. i. §. qd aut qd.
§. de pe. heredi. et ibi bar. ange. et dicit
q hoc not bar. in. l. eū quē temere. §. de
iudi. et no. in. c. statutū. §. in sup. de re
scrip. in. vj. et Guil. de cu. in. d. l. pperā
dum. in. §. sin autē alterutra. et. d. Ant.
in. d. c. finē litib⁹. et ang. in. l. recusare.
65 §. si. cū. l. seq. §. ad trebel. ¶ Et subdit
do. alex. in. d. §. si. suo. xxxvij. in. fi. q. iu
dex pōt taxare ex officio expēsas cōsi
derata plixitate tps et qualitate cau
se etiā nullis factis pbatōib⁹ de ipis
expēsis. ad qd allegat tex. et ibi bar. in
l. nō ignorat. C. de fruc. 7 lit. expē. 7 bar
to. in. l. j. ad fi. §. si qd ius di. nō obtēp.
et fiede. de senis in cōsi. suo. cix. incip.
nulli dubiū. allegat. l. j. et ibi bar. in. fi.
C. de sentē. q. pro eo. et. l. semp. in. §. hoc
66 interdicto. §. qdvi aut clā. ¶ Subdit
etiā q facta taxatione expēsarū iudex
deferet iumentū actori q iurāt se tātū
expēdisse in tantū condēnabit reū 7 di
cit q hec practica tradit in aut. hodie.
et ibi Cy. C. de iudi. 7 in aut. de exhib.
reis circa prin. et in. c. pia. de except. in
vj. et in. c. frequēs. de resti. spo. in. vj. et
ij. q. ij. §. q fieri. et not. Spe. in. titu. de
expē. in. §. postremo. in. pun. et dicit qd
hec practica est iuridica fm doc. maxi
me. d. anto. in. c. j. de seque. pos. 7 fruc.
ita residet. d. alex. in. d. cōsil. uo. xxxvij.
67 preallegato. ¶ Itē in hac materia ex
pensaz tene mētī singu. verbū de quo
als feci mētione in singu. meo. cclj. inci
pien. cōnexoz. vcz q trāfactio gñalis
facta sup re de qua litigabat lz exten
datur ad cōnexa et accessoria: vt ha
betur in. l. si de certa. 7 in. l. age. et in. l.
sub pretextu. C. de transac. cū si. tñ nō
extēditur ad expensas. ita singu. dicit
In. an. in. addi. Spe. in. ti. de. j. et. ij. de
cre. in. §. sequit. in. addi. incip. q iudex
infra annū 7c. quod dictū refert et se
quitur et pro eo dicit cōsuluissē. d. Cū

centius paleot⁹ in. d. l. si de certa. in. ij.
colū. qd est singulariter notandū cum
68 sepius cōtingat de facto. ¶ An autē
iudex possit victū condēnare in expen
sis etiā si a parte nō petat: dic q sic: q
expēse veniūt officio iudicis: vt habet
in. l. ediles. in. §. itez sciendū. §. de edil.
edic. et ita tenet Dy. in. l. iij. §. hoc aut
iudiciū. §. de dā. infec. qd etiā tenet ex
presse Ange. in. d. aut. de exhibē. reis.
in. prin. als in. §. sancimus. in. fi. de quo
per Bar. in. d. §. hoc autē iudiciū. et p
docto. in. d. §. sin autē alterutra. et in di
cta. l. qui solidū. §. etiam. de quo vide
etiā Cardī. Alexā. notabiliter loquē
tem in. c. sepe cōtingit. in. xij. colum.
versī. vñ nō omitto. extra d. appella.
69 ¶ Sed queri pōt pone q victor nul
lam fecit expensam q habuit pcurato
rem 7 aduocatum gratis an hoc casu
poterit petere a reo id qd expēdidisset
si tales non fuissent eius amici vel con
sanguinei. in. quo dicas q nō: ita dicit
glo. no. in. l. cum qdam. C. de fruc. 7 lit.
70 expen. 7 ibi no. doc. ¶ Et adde in fili
pau. de ca. in. l. stipulat⁹. §. de fideius.
vbi dicit q si aliqs aduocatus agita
rit cām ppriam 7 pro ipso allegauit 7
obtinuit q nō potest in condēnatione
expensarū petere salarium aduocati
postquā aduocatū nō habuit nisi seip
sum. pro quo facit fm cum. l. habitato
res supra loca subdit tamē q si ppter
hoc ipse perdidit lucrū alterius aduo
cationis q poterit illud petere tanq
interesse. ad quod allegat Spec. in. ti.
de expensis. §. postremo. ff. qd si actor
71 7 versic. sequenti. ¶ Ulterius in hac
materia scias q lz iudex in snia diffini
tiua non possit sibi reservare condēna
tionē expensarū. l. paulus la. j. §. de re
iudi. tamen secus est in interlocutoria.
rō est q primo casu expirat officiū suū
in illa causa nō in scō. ita dicit. domi.
ffeli. in. c. siccauerūt in. vj. col. versī. pri
mū 7c. de excep. ad qd allegat Bart. in
l. terminato. C. de fruc. 7 lit. expen. Cui
ipse addit qd idem tamen esset interlo
cutoria per quam finiretur iurisdicō
ipsius iudicis per tex. quez dicit singu
larem in. c. cum appellationib⁹ in ver
bo eadem

72 bo eadē die. de appel. in. vj. ¶ Subdit etiā ipse. d. feli. ibi q si nō non fuit appellatū ab interlocutoria. non pōt postea appellari a condēnatione expēsarū ob causam postea factarū: qz nō appellādo videt acquiescisse. ad qd al legat dictuz Inno. in. c. sepe. de appel. ex quo fm ipm do. feli. habes casum singu. in quo a condēnatione expēsaz nō appellatur: qd tñ limitat et restrin-

73 git ibi. quem vide zc. ¶ Scias etiā q licet vt dixi iudex nō possit in sentētia diffinitua rreseruare sibi condēnationem expēsarū: pōt tñ sibi reseruare taxationē ipsarū fm. d. An. in. c. grauis. ad fi. de resti. spo. et bar. in. l. fruct⁹. ad fi. s. de rei vēdi. z. d. fely. in. d. c. significauerūt. in. vj. col. de excep. vbi fort⁹ dicit q etiā postq est a iudice appellatum pōt iudex primus taxare expensas in quibus condēnauit: qz q declarat nihil noui facit. l. heredes palā. s. si quid post. s. de test. allegat hoc voluisse do. de rot. in antiquis decif. xxiij. dicit tñ q tutius esset expectare quid ageret secūds iudex q forte de expēsis aliter disponderet. Et subdit ipse. d. feli. ibi qd dicta verba faciūt ptra decisionē Butriga. in. c. cōstitutus. in. v. no. de pcurat. vbi dicit qd condēnatione expensaz facta nō precedēte taxatione est nulla: qz forma est data vt iure q extollit ibi Abb. in fi. Sed cōtrariuz tenet ibi Imol. in. iij. col. qz sicut tenet snia licet nō fuerit facta probatio fm Inno. in. c. qm ptra. de pba. ita hoc casu videt q teneat snia lz videatur iniusta: et ppter hoc possit appellari. Et de hac taxatōe expēsaz aliq ēt dicā. j.

74 circa finē huius legis. ¶ Itē scias in hac materia expensarū qd si iudex appellationis cōfirmās primā sententiam dicat simpliciter victū condēnatus in expēsis victori intelligit etiam de expēsis primi iudicis nisi appareat q in ipso victus habuerit iustam causam litigandi. ita cōsultuit Alex. in cōsilio nondū impresso qd incipit. in causa per vos mibi cōsulēda transmissa magnifice ac generose miles zc. quem refert z sequitur. d. fely. in. d. c. significat

hypopolitus

cauerunt. in. vj. col. de quo latius ibi pereum vbi etiā subdit duo not. verba videlicet q licet nō valeat appellatio victoris ab expēsis qn vict⁹ appellauit tñ illa appellatio non excusat iudicem qd dicit esse no. dignū. ¶ Dicit etiā aliud q iudex nullitatis pōt condēnare in expēsis omisiss a primo iudice: ita dicit voluisse Bal. in. l. fi. C. qn prouo. nō est necesse. ad quod allegat etiā pe. de ancha. in. c. fi. in. iij. colū. de app. in. vj. et vide. d. fely. vbi. s. limitatē pluribus modis. d. l. fi. que incipit oēm honorē. C. qn prouo. nō est neces. vbi per totū illud. c. plura not. dicit circa hāc materiā z circa illā. l. fi. ¶ Itē etiā vltra pdicta teneas menti in hac materia expensarū aliqua notabilia dicta cumulata et relata a dño fely. in. c. ad audientia. el. ij. in. xij. col. vers. cogitabā. de rescript. vbi dicit q ille q vsq ad finem litis differt pducere instrumenta tunc volēs illa pducere non auditur nisi reffectis expensis. allegat hoc voluisse Bald. in. c. exceptionez. in prin. de excep. vbi dicit hoc esse notandum. Dicit postea q si qs vincit in vno articulo debēt ei statim refici expense nō expectata diffinitua snia. ita dicit bal. fm eum in. l. gñaliter. in. s. his de presentib⁹. C. de reb. credi. z hoc dicit

77 sentire gl. ibi. ¶ Dicit etiā q ille qui obtinuit sup exceptione opposita contra generalitatē libellū pōt petere expensas iā factas. allegat hoc voluisse Spe. in ti. de libelli excep. s. nūc ostendamus. vers. sed z fi. z in titu. de expēsis in s. si ante. s. l. xxx. ¶ Dicit etiā q nō admittit correctio erronee cōfessionis nisi prius reffectis expēsis. allegat hoc voluisse Barto. in. l. rura. C. de omī agro deserto. li. xj. ¶ Subdit etiā ibidem q si appellans ab interlocutoria fecit aliquas expēsas nō pōt iudex a quo est appellatū eam reuocare nisi victus seu succubens reficeret expensas qz eis nō restitutis nō plene reuocatur grauamē. ita dicit Innocen. fm eum in. c. cū cessante. in fi. extra de ap. pel. allegat. l. si pecuniā. s. de cōdit. ob

79 causam. ¶ Dicit etiā ipse. do. feli. de Marfilij.

Hippolitus de Marfilis

vbi. s. q. mutas libellu tenet ad expen-
 sas factas ex pmo libello. allegat hoc
 voluisse bal. in. l. edita. in repetitioe pa-
 duana. in vlti. car. in ver. postremo. de
 refectione expensarum. C. de eden. secus
 autē dicit esse vbi alteratio libelli non
 inducit mutationē: vt ibi per eū. Sub-
 dit etiā q. pōt appellatus dicere dele-
 gato sup. grauamine et toto negotio
 dñe pcedatis pri⁹ in grauamine etiā
 inuicto appellate q. habita super hoc
 victoria cōsequetur expensas ex eo fa-
 ctas. c. cū appellationib⁹. de appel. in
 vj. ita dixerūt dñi de rota fm eū in an-
 tiquis decis. deci. lxxij. in fi. in tit. de ap-
 pel. et alia etiā ponit ipse. d. feli. in ma-
 teria ista in. d. c. ad audientia. el. ij. in
 80 d. xij. col. et seq. q. videas per te. ¶ U-
 terius scias etiā circa hāc materiā ex-
 pensarū q. absens ex iusta causa recu-
 perat tenetā absq. refectione expensarū:
 ita dicit. d. alex. in. l. de die. in. s. tu-
 tor. post prin. C. qui satisfac. cog. vbi
 dicit hoc voluisse Inno. in. c. si aduer-
 sarius de eo qui mitti. in pos. causa rei
 seruauit. et subdit q. l. cōtra absentē ex
 iusta et pbabili causa possit pcedi ad
 missionē in possessionē ex primo decre-
 to. l. ignorare. C. de resti. mili. tñ recu-
 perabit tenetā nō refectionis expensis: qd
 dicit esse bñ not. p limitatione. aut. ei
 qui. C. de bo. auc. iudi. possi. et dicit q.
 idē voluit Jo. de imol. in. l. si finita. i. s.
 si plures. in. xvj. col. ver. in eandē glos.
 ibi et dāna et. s. de dā. infec. qd intelli-
 gitur mediāte restitutione in integ. in
 d. l. si finita. s. si forte. et ibi not. bar. di-
 cens idē esse in minore vt etiā notat p
 Jo. an. in addi. Spe. in ti. de primo de-
 creto. in. s. restat super. versi. sed pone
 q. pupilli. et versi. quid si maior. et facit
 l. minor. etiā si quasi ptumax fm vnaz
 81 lect. posita ibi in gl. s. de mino. ¶ Et
 subdit ibi etiā. d. alex. q. qñ aliqd non
 permittit minori nec etiā videt pmitti
 maiori absenti ex iusta seu necessaria
 causa vt est gl. valde nota. in. l. nec ho.
 in. s. q. eis. in verbo phibeat. s. qd⁹ ex
 causis maio. ita residet. d. alex. in. d. s.
 82 tutor. ¶ Item teneas etiā mēti q. vic-
 tus victori condēnatur in expensis vt

in iuribus vulgaribus. Et qñ labitur
 instātia periculū expensarū pertinet ad
 actorē cuius negligētia perit instātia
 q. tūc reus debet absolui ab observa-
 tione iudicij. l. nouerit. et ibi Bar. et l. fi.
 et ibi no. p bal. C. vt infra certū tps. qd
 ci. termi. et l. pperādū. s. illo. cū ibi not.
 per bar. C. de iudi. ita dicit. d. Alex. in
 cōsi. suo. lxxvj. inci. visis dubitationib⁹
 83 et in. i. colū. in. v. volu. ¶ Sed queri
 pōt de quotidiana questione. pone tu
 citasti me in iudicio et petisti. x. a me
 puta ex causa mutui et in hoc iudicio
 tu fuisti contumax vel tibi lapsa est in-
 stātia ex quibus fuisti mihi cōdēnat⁹
 in expensis postea refectionis expensis tu ite-
 rum agis ptra me ad dicta. x. et pbas
 intentionē tuā adeo q. sum condēnat⁹
 ad dicta. x. et in expensis vtrū hoc teneat
 tibi etiā restituere expensas quas mihi
 soluisti rōne lapse cōtumacie vel rōne
 instātie dicas q. nō. ita dicit Bar. per il-
 lum tex. in. l. si pignore. in prin. ff. de pi-
 gno. act. et ibi pau. de cast. clari⁹ et Sa-
 ly. et idē etiā voluit ipse Saly. i. l. ppe-
 radū. in. s. sin aut alterutra. cir. fi. C. de
 iudi. et sentit bar. in. l. dāni. la. iij. s. cuz
 pariete. s. de dā. infe. in fi. et idem vñ te-
 nere bal. i. l. nō ignorat. i. fi. C. de fruct. et
 lit. exp. vbi dicit q. ille q. cōmisit temerī
 tatē añ sniaz: et idē soluit expensas nō re-
 cupabit eas si viciit i negotio pncipali
 et vide et alex. in. d. l. si pignore. et in. l. si
 pñoni. in. s. q. fideicōmissariā. i. iij. co. s.
 ad trebel. et teneas mēti pdcā q. est qd
 quotidiana: et ego nūc hēo eā corā me
 in fctō in foro mercātie vbi sum iudex.
 84 ¶ Teneas et mēti vñū s. q. aliqd diri-
 s. vñ q. ille q. calūniose differt pducere
 instāz nō dñ postea audiri ipz pducēs
 nisi pri⁹ refec. expē. qd⁹ sua tarditate et
 calūnia vexauit aduersariuz. ita dicit
 bal. i. d. c. exceptionē. in pñ. s. exce. quē
 refert. d. feli. i. d. c. ad audientia. el. ij. de
 rescrip. et i. c. decetero. i. iij. co. s. de re iud.
 p q. allat. c. suscitare. et ibi Abb. in. iij.
 no. de in integ. resti. ¶ Et p hoc facit
 optie dñm Egi. belleme. i. sua deci. cxx-
 vj. inci. i. cā et. vbi dicit q. cleric⁹ q. pmi-
 sit se pdcari a iudice et cōmitti execu-
 tionē et postea allegauit pūilegiū cleri

cale cū eēt cleric⁹ iungat⁹ q̄ d3 p̄dēnari
in expēsis i q̄b⁹ fatigauit actorē tardā
do oppōere dictā ecce. q̄d dictū refert
7 sequit. d. ffeli. i. c. exceptionē i p̄n. de
excep. Et idē dicit Semi. i. c. j. in. vj. col.
86 in p̄n. de rescrip. in. vj. ¶ Que oīa op
tine faciūt pro eo q̄ hoc anno confu
lui 7 obtinui. Nā hic bonū habem⁹ sta
tutū volens q̄ iudex appellationum
possit iurari suspectus 7 sic recusari.
Modo q̄dā fuit delegatus iudex ap
pellatiōis in quadā cā in qua pluries
audiuit partes 7 examinauit testes 7
p̄cessum 7 finalit̄ cōclūsit in causa quo
stante pars iurauit eū suspectū 7 fecit
cām ipsam cōmitti alteri iudici delega
to inhibuit p̄mo iudici 7 vltimus se nō
intermitteret in dictā cā. Dixi ego talē
inhibitoriā tūc factā nō valere tanq̄
calūniosam 7 illā nō ligare manus p̄i
mi iudicis quin possit de cā ip̄a cogno
scere 7 sententiarē. et ita obtinuit et q̄
plura adduxi in p̄posito q̄ non refero
87 p̄haliter. ¶ Et vltra illa q̄ ibi addu
xi facit optime no. verbū Jo. an. in ad
di. Spe. in ti. de lega. §. restat super 7.
q̄d si statuto. in addi. inci. Oldr. in sua
disputa. vbi sing. dicit q̄ etiā vbi agit
de p̄iudicio irreparabili non admittit
aliqua exceptio p̄tra executionē in cas
pitalem si obstat p̄sumptio calūnie.
q̄d dictū refert do. ffeli. in. d. c. decete
ro in. iij. col. vbi dicit q̄ p̄trariū tñ sen
tit Bal. in. l. j. in pe. col. C. qui accu. non
poss. 7 forte melius nisi vehementia ca
lūnie 7 periculū more aliud suadeant
quo casu dicit p̄siliū esse vt p̄batio offe
ratur parata incontinenti: 7 tūc Joā.
an. nō se firmat s3 hoc v̄ firmare barb.
fm eū in. c. sup eo. in pe. col. de off. dele.
pro quo dicit facere. c. literas in 7 sicu.
88 p̄pterea de resti. spo. ¶ Dicit etiā ibi
do. ffeli. q̄ nec ē exceptio calūniosā ad
mittit in iudicijs summarijs fm Car.
7 Jo. de Jmo. in. d. c. super eo. vbi dicit
Abb. p̄pter glo. pe. ibi q̄ iudex videns
aperte calūniā nō d3 curare in tali cas
su de appel. interposita a reiectiōe ex
ceptionis. ¶ Pro quib⁹ ē adducit ip̄e
do. ffeli. Bal. in. l. j. in. ij. col. 7 ff. possent
tñ. C. q̄o 7 q̄n iudex. vbi dicit q̄ iudex

pōt supplere pro reo q̄n videt euident̄
calūniā actoris allegat Jnno. in. c. j. de
offi. vic. vbi voluit sufficere q̄d appeat
de calūnia notorie etiā aliter q̄ ex for
ma petitionis de quo latius p. d. ffeli.
in. d. c. decetero. vbi in subsequenti col.
vbi subdit q̄ nec ē d3 p̄cedi remissoria
ad ptes q̄n illa petit calūnio. allegat
hoc voluisse Lu. ro. in p̄si. suo. cclxxij.
ad fi. q̄d inci. clarū est beneficium. vbi
etiā ponit aliqua signa ad cognoscens
89 dū calūniā. ¶ Et facit no. 7 bñ alex.
in p̄si. suo. lxx. incip. habita super con
tētis. in. iij. col. in. j. vol. vbi dicit q̄ ex
ceptio calūniosā pōt repelli etia3 si est
efficax 7 vera s3 opponit cā morā de li
tis 7 hoc etiā in iudicio plenario dum
modo tunc suspitio sit vehemens s3 in
iudicio summario sufficit leuis: 7 sub
dit etiā ibi q̄ p̄sumit cā in iudice repel
lente exceptionē. ad que plura allegat
90 de q̄b⁹ ibi per eū. ¶ ffacit etiā quod
voluit dñicus in. c. ecclesia in. iij. col. 8
p̄sitiu. vbi dicit q̄ si iudex repellit exce
ptiones rōnabiles motus vehementi
p̄sumptione calūnie nō est snia iniusta
allegat Jnno. in. c. post electionē. de cō
ces. preben. q̄d etiā voluit io. de ana. in
c. sup eo. in. ij. col. de crimi. fal. 7. d. ffeli.
allegās q̄ plures alios hoc tenentes
in. d. c. decetero i. v. col. vbi subdit etiā
no. 7 bñ v3 q̄ si statutū dicit iudice3
debere p̄cedere p̄siliū sapiētis petitiū a
pte q̄ tñ si ip̄e iudex viderit dcm̄ p̄siliū
sapiētis calūniose peti tūc d3 denega
re tale p̄siliū. allegat hoc voluisse do.
Signorolū de homodeis i p̄si. suo. viij.
incip. statuto mediolanēsi 7 c. ita dicit
do. ffeli. in. d. c. decetero. Et vide etia3
q̄ dixi i. l. iudices. C. de fi. instr. ¶ S3
91 vltra eū scias vñ aliū satis no. dignū
v3 q̄ exceptio euident̄ calūniosā ē si
sit admissa tñ nūq̄ v̄ inclusa fm āge.
de are. insti. §. exce. i rub. i. xlvij. colū. in
7 sic. tertio q̄ro q̄d si p̄ponat excep. vbi
ad hoc allegat. l. q̄ cū maior i. §. si p̄tis
§. de bo. lib. 7 plura alia 8 q̄b⁹ ibi p̄cū.
Et facit ēt nā euident̄ calūnia opat vt
nō stei iuramto alic⁹ i cān q̄ alē d iure
stare. ita dicit āge. i p̄si. cclxxij. q̄d icip.
92 sup p̄ucto p̄fato. ¶ Scias ēt q̄ circa

Hippolitus de Marsilijs

hanc quotidianā materiā expēsarum
 q̄ in taxatione ipsarū d̄z ps citari. ar. l.
 de vnoq̄q̄. s̄. de re iu. cū si. 7 voluit bal.
 cum aliquali distinctiōe in. l. termina-
 to in. ij. colū. C. de fru. 7 lit. expen. 7 d.
 Alex. in. l. ab executore. j. de appella.
 Attñ teneas mēti q̄ in tali taxatione
 nō d̄z citari fideiussor iudicatū solui.
 ita nō. dicit Bal. i. p̄si. suo. cccxliij. inci.
 notandū est 7c. in si. in. j. volu. qd̄ not.
 93 **¶** An aut a tali taxatiōe expensarū
 possit appellari dicas fm̄ Bar. q̄ si iu-
 dex excedat modū in taxādo. ita dicit
 ipse Bar. in. l. ab executore. in p̄n. i. iij.
 col. j. de appel. de quo ē p̄ pet. de anc.
 in. c. ad hec. el. ij. de ap. de q̄ ē p̄ bald.
 in. l. si cū exceptiōe. s̄. hec aut. s̄. q̄ met.
 cā. 7 in. d. l. terminato. 7 p̄ Inno. in. c. se
 94 pe in vbo expēse. de appel. in si. **¶** Et
 an snia lata sup taxatione expēsarū sit
 diffinitiva vel iterlocutoria vide Lu.
 ro. in p̄si. suo. cccxij. incip. d̄z mihi 7 ibi
 95 in p̄si. sequēti. **¶** Ultimo circa hāc ma-
 teriā q̄rī pōt vtrū iuramētū calūnie ex-
 cuset ab expensis de q̄ remissive loquē-
 do vide Ang. in aut. de iudi. in. s̄. opor-
 tet circa medium. Bar. Bal. 7 alios in
 leū quē temere. s̄. d̄ iud. Bal. in. l. gñā
 liter in. iij. col. s̄. d̄ epi. 7 cle. gl. 7 doc. in
 c. finē litibus de dolo 7 ptu. glo. in. d. s̄.
 oportet. 7 gl. in. c. i. p̄mis. ij. q. j. glo. in
 l. p̄perādū in. s̄. sin aut alterutra. C. de
 iud. Bar. in. l. j. s̄. j. s̄. ad turpillia. Cy. 3
 et Bar. in. d. aut. gñaliter Bar. in. l. j. s̄.
 si mulier ven. noie. Bar. in p̄sil. suo inci.
 tricā dolus pandusi. Cy. 7 Bal. in. l. nō
 ignorat. C. de fruc. et lit. expē. pet. de
 anc. in p̄si. suo. cclix. incip. ad p̄dicta du-
 bia in. ij. col. Ang. de are. in. s̄. hec aut
 oia insti. de pena temere litigā. vbi be-
 ne et late loquitur in hac materia ex-
 pensarum. An aut appellatione dam-
 norū veniant expēse: vide Lu. ro. in fin
 gu. suo. cccliij. incip. nunquid appella-
 tione 7c. Et per ista sit expedita hec
 materia expensarum pro nunc et per
 consequens lex ista vna cum glos. que
 clare sunt: ideo sequitur .l. questionis
 modum. Hippolitus de Marsilijs
 Juris Utriusq̄ doctor Bononiensis
 minimus.

vestiōis mo

dū. Et hoc intendit. Qd̄
 nis modus relinquit ar-
 bitrio iudicis q̄ iudex d̄z
 taliter torq̄re reū vt salu-
 sit inocētie vel supplicio. h. d. hec. l. cū q̄
 2 cordat. l. de minore in. s̄. tor mēta. j. e.
 1 **¶** No. p̄rio ex hoc tex. q̄ i tortura nō
 pōt dari certa doctrina cuz varia sint
 iudicia 7 varie sint p̄plexiōes hoīm. nā
 aliq̄ sunt feroces 7 robusti aliq̄ debilio-
 res vt h̄r in. l. j. s̄. q̄oni. 7 ibi vidim⁹. s̄.
 eo. p̄ quo facit illud. Mille hoīm spēs.
 ideo mod⁹ torture reliquit arbitrio iu-
 dicis: qd̄ ēt voluit bal. i. l. j. i. v. col. ver.
 no. q̄ p̄fessio. C. de cōfess. 7 pau. de ca. in
 cōsi. cxcvij. inci. visa inq̄sitiōe. 7 Lu. ro.
 in p̄si. suo. cccclj. incip. qd̄ā mulier 7c. i. ij.
 col. Et hic h̄s vnū casuz de casib⁹ rez-
 seruatis seu q̄ reliquunt arbitrio iudi-
 dicis. Alij ēt p̄les sūt casus i iuresparsi
 q̄ sūt relinquant arbitrio iudicis quos
 hic cumulare 7 sūt reducere nō mihi v̄r
 imptinens p̄ quodā scholastico docu-
 mēto vbi deinceps scolares absq̄ labo-
 re q̄plures ipsoz casuz insimul redu-
 ctos h̄re p̄nt. **¶** Et iō vltra hūc casuz
 2 scias q̄ alij sunt casus q̄ reliquunt ar-
 bitrio iudicis. Nā t̄ps. j. qd̄ purgatur
 met⁹ p̄ actū spōtaneū subseq̄ntē relinq̄-
 tur arbitrio iudicis s̄z host. i. c. j. qd̄ me-
 cau. **¶** 3tez q̄s dicat inimic⁹ reliquit
 arbitrio iudicis s̄z Jo. an. post gl. i. c. cū
 4 opz. d̄ acc. **¶** 3te q̄ dicat ḡue delictū
 reliquit arbi. iudic. s̄z bal. i. c. p̄posuit
 5 de ap. **¶** 3te q̄ dicat arduū negociū
 relinq̄t arbi. iudicis s̄z Jo. de imo. i. c.
 si. i. anpe. col. post Jo. an. ibi de donat. 7
 6 Jo. an. in. c. si. de offō dele. **¶** 3te q̄s di-
 cat maior vel minor relinq̄t arbitrio iu-
 dicis. gl. est in. c. sedes apostolica de re-
 7 scrip. **¶** 3te q̄s dicat rōnabilis cā rez-
 linquit arbitrio iudicis gl. est i. c. cum
 apostolus in. s̄. phibemus de censib⁹.
 8 **¶** 3tem quis dicatur nimis p̄currere
 relinquit arbitrio iudicis fm̄ Inno. in
 9 c. plerunq̄ de rescript. **¶** 3tem quis
 dicatur pauper relinquit arbitrio iu-
 dicis fm̄ Bar. in. l. si constante. s̄. solu-
 ma. de quo per doctores in aut. p̄terea

- 10 C. vñ vir & vxor &c. ¶ Item an cōsue-
tudo dicatur rōnabilis reliquit arbi-
trio iudicis gl. est in. c. j. de cōstit. in. vj.
11 & voluit Car. in. c. de cōsue. ¶ Item q
dicat damnum enorme stat iudicis ar-
bitrio fm Joan. and. in fi. d. c. fi. de do-
12 na. ¶ Item que dicatur miserabilis p-
sona reliquit arbitrio iudicis fm Jo.
an. in. c. significātibz. de officio deleg.
qđ ērvoluit bar. & bal. in. l. C. qñ impa-
13 tor inter pupil. & vi. ¶ Item reliquit
arbitrio iudicis tps. j. qđ debeāt ven-
di pignora p executione snie gl. est in. l.
cū pponas. C. de bo. auto. iud. possit.
p quo facit. l. si finita. §. nō aut statim
§. de dam. infec. quā allegat bart. in. l.
a diuo pio. §. in venditione. §. de re iud.
di. & ibi gl. in xbo mox se remittit ad. l.
14 cū pponas. ¶ Item qđ dicat morosus
reliquit arbitrio iudicis fm Jnn. i. c.
caplin scē crucis. de rescrip. & i. c. plerū
15 qz. co. titu. ¶ Item qđ dicat diuturna
abñtia & qđ testes dicant seniores relin-
quit arbitrio iudicis fm & Jo. an. in. c.
qm frequenter. extra vt lit. nō conte.
16 ¶ Item qđ dicat simile reliquit arbi-
trio iudicis fm hosti. in. c. cāmz. el. ij.
de testi. et Jnnoc. in. c. cāmz. de iudic.
17 ¶ Item quanta fides sit testibus adhi-
bēda reliquit iudicis arbitrio. l. iij. §. fi.
tu magis scire potes. §. de testi. q etia
voluit Jnnoc. in. c. qm §. de pba. quē re-
fert & sequit Barba. in. c. veniens. in. j.
col. de acc. & ang. in pñ. suo. cccvii. inci.
factū est tale Christophorus petri cō-
18 ductor &c. in vlti. col. ¶ Item qñ credat
cōfessionem scē in tormētis et qñ nō relin-
quit arbitrio iudicis. l. j. i. §. diu⁹ adria-
19 nus. §. in hoc tit. ¶ Item qñ testes dicā-
tur valitudinarij reliquit arbitrio iu-
dicis fm abb. in. c. qm frequēter. extra
20 vt lit. nō cōtesta. i. j. x. col. ¶ Item qñ fa-
ma vel rumor dicatur frequēs relinqs-
tur arbitrio iudicis fm doc. in. c. quat-
21 & qñ el. ij. de accu. ¶ Item quādo qđ
dicatur rationabiliter factuz relinqui-
tur arbitrio iudicis fm hosti. in. c. cum
22 te. de re iudic. ¶ Item quando quid
dicatur difficile statur iudicantis arbi-
trio fm hosti. in. c. accipimus de fi. in-
23 stru. ¶ Item qui dicantur vulgares

- relinquitur arbitrio iudicis fm hosti.
24 in. c. qz nonnulli. de rescript. ¶ Item
quis dicatur negligens relinquitur ar-
bitrio iudicis fm Jnn. in. c. plerūqz. de
rescrip. pro quo facit gl. in. c. latrones.
d'cle. exc. mi. q dicit q pñia inuigēda il-
li cllico est arbitraria p illū tex. i ver. fm
25 discretionem &c. datā. ¶ Item qđ dic-
cat grauis vel enormis excessus. & qñ
qđ dicat lesus vel pcussus leuiter enor-
mit stat iudicātis arbi. gl. est in. c. cū il-
loz. in versi. mēbroz. & in xbo sangui-
26 nis. de snia excōicationis. ¶ Item relin-
quit iudicātis arbitrio factis pbatōi-
bus in diuisionē fratru qđ iporū deat
eligere fm Lu. ro. in pñ. suo. cccclxxi. in
cip. lucrū aut &c. ad qđ vide q als diri-
27 in. l. libertoz. C. de te. ¶ Item qñ sit
credendū nūcio de citatione vel de ver-
bis citati relinqtur iudicis arbitrio fz
Jo. an. hosti. & alios in. c. cū parati. de
ap. & Saly. in. l. tres denuntiatiōes. C.
quō & qñ. vide ang. in. §. quadrupli. in
sti. de acti. de quo ibi per. d. iaso. in. iij.
28 col. in fi. ¶ Item que psone dicatur ma-
gis dilecta testatori relinqtur arbitrio
iudicis. glo. est in. l. cū alienā & ibi doc.
29 C. de deleg. ¶ Item que dicat dos par-
ua vel magna relinqunt iud. arbi. vt
habet i aut. q locū. C. de col. vbi poēs.
30 ¶ Item cui sit defferēduz iuramētū an
actori an reo reliquit arbitrio iudicis
fm Bald. in. l. admonendi in. vij. col. §.
de iniur. & in. c. j. pñ. v. col. §. fi. qro vtrū
&c. de cōtro. inuesti. & bal. in. l. in bonesi
31 dei. in fi. C. de reb⁹ credi. ¶ Item qđ dica-
tur iusta cā ipedimenti arbitrio iudicis
relinqtur fm ia. bu. i aut. ei q. C. de
32 tē. ap. ¶ Item qñ met⁹ dicat respicere
periculū vñ cruciatū corporis relinqui-
tur arbitrio iudicis glos. est in. l. inter-
posita. in ver. cruciatu. C. de transac. &
voluit glo. in. c. cū dilectus in gl. pe. ex-
33 tra q met. cā. ¶ Item relinquitur ar-
bitrio iudicis an reus qui dedit cau-
sam eius mori debeat ita mortuus sus-
pedi fm bal. in. l. ij. C. qui testa. facere
pos. cū quo trāsit ibi Rap. & Lu. ro. de
quo etiā p imo. i. l. defun. §. de pu. iud.
& Ludo. ro. in. l. si vero in. §. de viro. in
34 xlvj. fallen. §. sol. ma. ¶ Item relinqtur

Hypopolitus de Marfilij

- arbitrio iudicis infra p̄sum t̄ps vulne-
ratus dicatur mortuus ex vulnere f̄z
Bar. in p̄si. suo. incipi. q̄o talis est &c. et
in cōsil. suo q̄o incip. titius fuit a sem
35 pronio &c. ¶ Itē an testis in mortis
articulo cōstitutus debeat examinari
& an eius memoria vacillet relinq̄tur
arbitrio iudicis f̄m bal. in. l. ac cōsultis
suma in. iij. colū. C. qui te. facere poss.
36 ¶ Itē an effectus furiosus post deli-
ctū cōmissum debeat puniri relinq̄tur
arbitrio iudicis f̄m Jo. de imo. in. c. rai-
nuti⁹. i materia exēplaris substitutio
nis d̄ testa. de q̄ t̄n p̄ doc. i. l. furiosum.
37 C. q̄ te. fa. pos. ¶ Itē an exceptio req̄-
rat altiorē idaginē relinq̄tur indicātis
arbitrio f̄m Jnn. i. c. veniēs. lo. vl. extra
de test. & bal. i. l. ij. C. d̄ edic. diui. adri. &
fi. C. de or. cog. & i. l. ij. C. vt i pos. leg. de
quo ē t̄ p̄ moder. i. l. ille a q̄. i. §. si d̄ testō
38 §. ad tre. ¶ Itē an ebri⁹ p̄mittēs deli-
ctū sit puniēd⁹ relinq̄tur arbi. iud. f̄m
39 Lu. ro. i. l. i. j. p̄n. §. de ver. ob. ¶ Itē q̄
dicat modicū iteru allo relinq̄tur arbi-
trio iudicis f̄z barb. i. l. j. §. q̄ p̄ns. §. de
40 ver. ob. vbi late loq̄tur i mā. ¶ Itē q̄
iudicia sint plena & q̄ moderata relinq̄-
tur arbi. iud. f̄m bal. i. l. obseruare in. j.
41 col. C. quoz app. nō reci. ¶ Itē an q̄s
dicat p̄sona honesta vel gravis relinq̄-
tur arbi. iud. f̄m bal. i. c. si p̄ debilitate
in fi. de offō dele. ē t̄ aliqd p̄ barb. i hac
42 mā. ¶ Itē vbi pena nō est a iure limi-
tata relinq̄tur indicātis arbitrio. c. de
causis. de offi. deleg. l. j. §. expillatores.
de effrac. expil. l. j. §. de iure delib. h̄r p̄
43 doc. in. l. j. §. si ex nor. cā aga. ¶ Itē
relinq̄tur arbitrio iudicis an res di-
cat scā incōtinēti vel ex internallo f̄m
Ang. de are. i trac. malefi. i vbo & d̄cūs
titi⁹ se defendēdo i. iij. car. i vbi. aduer-
tas ē t̄ q̄. §. & voluit bal. i. l. ij. i. §. eū igi-
tur. §. de vi & vi. arma. in. l. & si post res
in. x. col. §. si q̄s cautio. i v. f̄z tūc iciden-
ter q̄rif. & voluit Jnn. i. c. veniēs. lo. vlt.
de testi. & bal. i. l. ij. C. de edi. diui adri.
44 ¶ Itē q̄ dicat magna expēsa relinq̄-
tur arbitrio iudicis f̄m gl. i. l. hacten⁹.
45 §. de vsufr. in vbo pertinet &c. ¶ Itē
duo actus req̄rūtur vt cōsuetudo in-
duatur f̄m gl. in. l. de q̄bus. §. de legi.
- & ista est cōis opinio vbi act⁹ essent nō
tori⁹ & q̄ sepi⁹ nō occurrerēt. secus si se-
pi⁹ acciderent q̄ tūc p̄les a c̄r⁹ req̄runt
arbitrio iudicis cū hoc nō sit. l. cautuz
ar. l. j. i. fi. §. de iure delib. de q̄ p̄ bar. in
l. de q̄b⁹. i. v. col. §. de legi. & ibi p̄ bal. in
vj. & p̄ ang. i. viij. & p̄ glo. & Bal. in rub.
C. q̄ fit lō. p̄sue. & p̄ bal. in. l. j. eo. tit. & p̄
bal. & doc. i. c. fi. extra de p̄sue. & p̄ cano.
46 in. c. cū dilectus. eo. ti. ¶ Itē an exce-
ptio sit friuola relinq̄tur indicātis ar-
bitrio f̄m barb. i. c. veniēs. i. j. col. de ac-
47 cus. ¶ Itē an sit sufficiēter cautuz
necne relinq̄tur iudicis arbitrio scōm
gl. i. c. ex publico i gl. ij. de puer. & iuga.
48 ¶ Itē an fama sit vehemēs reliquit
iudicātis arbitrio scōm bar. in p̄si. suo
49 cxi. icip. d̄. Paci de burgo. ¶ Itē an
furtū dicat pui vel magni valoris ad
hoc vt fur nocturn⁹ possit occidi relin-
q̄tur arbitrio iudicis f̄z ang. i. l. j. C. vñ
50 vi. i. vl. col. ¶ Itē q̄ dicat scām ātiquū
relinq̄tur arbitrio iudicis f̄m d. ant. in
c. illud in anpe. col. de p̄sump. & d. alex.
in p̄si. suo. lxxix. icipi. circa p̄mū &c. i. vj.
51 col. in. j. vo. ¶ Itē relinq̄tur iudicis ar-
bitrio an res sit difficilis p̄batiōis f̄m
d. alex. i p̄si. suo. clxxxvj. q̄d icip. i hac cā
52 & lite &c. i. ij. col. in. ij. vo. ¶ Itē q̄ pri-
mū sit dā. indicāti malefactorē relinq̄-
tur arbitrio iudicis scōm ang. in. l. lex
53 corne. i. §. si q̄s libez. §. de iur. ¶ Itē
aliū casuz relictū arbitrio iudicis vide
54 p. d. Car. i. de. cāz d̄ ele. ¶ Itē aliū ca-
suz vide p̄ bart. i gl. & l. si his a q̄. §. ad
55 treb. ¶ Itē aliū casuz ē t̄ vide p̄ glo. in
c. sup̄ his in vbo astringēdus. de accu.
56 ¶ Itē adde q̄ qñ vna dictio siue vnū
vobū varie & multipl̄r repit̄ expositum
tūc expositio illius vbi seu illi⁹ dictiōis
stat in arbitrio iudicis. ita dicit Lu. ro.
in p̄si. suo. cccclxxvj. icip. q̄o est nūqd̄ &c.
in pc. col. allat gl. i. c. cū nullis in vbi. res
motis de tēpo. or. i. vj. & i. c. felicitis. i vbi.
vicinaz. de penis. eo. li. & i aut. p̄terea.
C. vñ vir & vxor. Subdit t̄n ibi Lud. q̄
d̄z index hoc casu ita moderare suum
arbitriū vt ipfaz dictionē exponat scōz
q̄ suadet subiecte materie. allat hoc
voluisse glo. or. i. l. eas cās. §. de cōdi. &
57 demō. ¶ Itē adde q̄ si cōmodatari⁹

utatur ad lōgiorē vel ad aliū vsum re
comodata nō cōmittit furtū qñ credi-
dit dñm hic pmissur al's secus vt hñ in
l. si vt certo. §. deniq; ait. §. cōmo. et in
l. si furtū. §. de pñ. fur. attñ an hoc ad
mittat ipsi cōmodatario q ipse credi-
derit dñm pmissur ad eo q hoc casu
excuset a furto relinquit arbitrio iudi-
cis. ita dicit Ang. in l. inter oēs in §. re-
cte. §. de fur. quē refert et seqtur. d. Au-
gu. de ari. i. addi. suis ad ange. de are.
in tra. malefi. in xbo et vestē celestē. in
viij. car. i. addi. icip. adde q l3 ha sit et c.
58 ¶ Itē adde qd ifra qñ tps re⁹ pñf-
sus maleficiū in tortura dēat duci ad
bāchū iuris ad ratificandū relinquit
arbi. iudicis scōm ang. de are. in trac.
suo malefic. in verbo fama publica. in
viij. car. in ver. postq; aliq; et c. circa fi.
59 ¶ Itē an qñbz assultēs maleficio dica-
tur fauere ipsi maleficio et psumat ad
illud assistere si aliud nō apparet relin-
quit arbitrio iudicis scōm bal. in l. j. §.
de ser. cor. quē refert et sequit. d. augu.
de ari. in d. addi. ad ang. i tra. malefi.
in xbo et dñs andreas armat⁹ in pri-
60 ma addi. ¶ Itē an indicia sint satis
purgata p torturā stat arbitrio iudic-
is scōm Jo. an. in c. cū in pteplatione.
de reg. iur. quē refert et sequit. d. augu.
in dictis addi. sup xfi. cōparēt dicti in
61 qñti et c. et negat totū i priā ad. ¶ Itē
q dicatur lōgū vel breue tps relinqtur
arbi. iudi. scōm barb. in c. qñelā i. ij. col.
62 extra ne pñ. vi. suas. ¶ Itē an re⁹ in
ter alios acta faciat semiplenā pbatio-
nē relinqtur arbi. iudic. scōm abb. in c.
pe. in j. col. de re iudi. de quo p bart. in
l. admonēdi in xv. col. §. de iure iur. in
63 xfi. qñ qd si dicta testū et c. ¶ Itē an
reus sit repetēd⁹ in tortura relinqtur
arbi. iudi. scōm bal. in l. j. C. q met. cā.
quē refert et seqtur. d. paris de pu. in
trac. suo findi. c. car. in ij. colū. post me.
Et isti sunt casus qñ pñat reperit q re-
linquūtur arbitrio iudicis. Alij et sunt
plures casus similes in iure spsi quos
curiosus scholaris poterit istis adde-
64 re studēdo. ¶ Itē an in qñbet dictor
casu illa sit cōis opinio quā. §. retuli
hoc non affirmo nec examino qñ essem

nimis plixus sz me remitto ad docto-
65 res i dñs locis. ¶ Et scias q i pñdictis
casib⁹ et alijs silib⁹ q relinquūtur arbi.
iudi. iudex ipse nō tenet reddere rōnē
de eo q facit fm io. an. in rub. extra de
offō delega. vbi ad hoc allegat. c. si qñ
extra de rescrip. et l. nō oim. §. de legi. et
l. j. in §. pueritiā. §. de posthu. in xfi. pre-
tor raptus. Et sicut iudex in istis arbi-
trarijs nō tenet reddere rōnē de eo qd
facit vt dixi. ita nec ipse iudex pōt res-
dargui de eo qd facit in ipsis. qñ semp
psumit moueri ex iusta cā. ita nō. dicit
Jnn. in c. qñter et qñ el. ij. de accus. quē
refert et sequit pau. de ca. in cōsil. suo.
cxvij. i. i. vñsa i qñtōde sup. ascripta et c.
in vl. col. p q ipse allat. l. j. C. de offō ci.
iudi. et idē et voluit Bald. in aut. sz et si
qñ in vl. col. C. de testi. p q faciūt etiam
dēa p eūdē in l. si finita in §. sz si forte.
§. de dāno infecto vbi dicit q si iudex
ledit partē in eo quod est sibi arbitra-
rium. illud quod facit tunc non est ipso
66 iure nullū. ¶ Et faciunt dicta p an-
ge. de are. in §. pñtea. insti. de act. vbi
dicit q in arbitrarijs si iudex aliqd de
negat vel cōcedit nō pñtea tenetur
in sindicatu. allegat ad hoc Jnnoc. in
c. si. extra de ferijs. vbi dicit q qñ aliqd
residet in mero arbitrio iudicis si vult
pōt illud denegare. et denegādo nō de-
granare partē. et p pñs non tenetur in
sindicatu p quo pau. de ca. in l. videā-
mus in §. pe. §. de i lit. iur. pōderat eē
ibi ter. ad quos refert et seqtur. d. Jas.
in §. pñtea in v. col. insti. de acti. dñ-
cens pro hoc facere ter. in l. qñquid. §.
iudic. de quo dicto vide etiam Angel.
are. insti. de actio. in prin. et ibi dñm Ja-
so. in xij. colū. et Barto. in l. ne quicq;
in §. vbi decretū in x. col. versic. ad pri-
mū et c. de officio pñsul. et bald. in c. j.
in vij. col. de mili. vas. qui cōtu. est. vbi
declarat illud dictum inno. procedere
quādo iudex parum lederet partē. se-
67 cus si nimis. ¶ Et vltra pñcā faciūt
etiā dēa p barb. post bal. ibi in c. cōsu-
luit in ij. col. de offi. dele. vbi dicit quod
iudex etiā delegat⁹ pōt facere gratiaz
cōtumaci expectādo eū in die sequēti.
nec ps aduersa pōt iudici dñdicere: qz

Hypopolitus de Marfilis

utitur potestate sibi a lege tradita quod dicit
Bal. ibi esse not. dignum. Pro quo etiam
faciunt notabilia verba per. de anch. in
cōsi. suo. c. xj. incip. inter contraria et. in
86 prin. de quasi pto. Et facit dictum
Bal. in. l. nō quicquid. §. de iudic. ubi dicit
quod si iudex potest aliquid ex officio suo si illud
nō facit tamen pars de eo cōqueri nō potest
quod dictum refert. d. Catal. in trac. suo fin
dic. in ver. c. xxiij. incip. adde si iudex
potest aliquid et. ubi subdit se de dicto bal.
dubitare quod si statutum dicit quod iudex
possit inquirere tunc tenetur inquirere secundum bal.
in. l. gallus. §. de libe. et posth. attamen pri
mum dictum Bal. verius per doctrinam gl.
not. in. c. j. i. verbo nō potest. de reg. iur. l. vj.
quod dicit quod verbum potest importat necessita
tem quam ante ipsum verbum est appositae ne
gatiua nō ut si dicatur nō potest vel nō pos
sit et. secus dicit esse quam verbum potest. po
nitur sine tali negatiua autem. quod tunc non
69 importat necessitatem. Et Scias tamen quod
redargui nō possit iudex de eo quod facit
in arbitrariis tamen ab eo quod facit in ipsis
arbitrariis potest appellari si inique ar
bitrat. Ita dicit glo. no. in. c. super his de
accusa. et in. l. si qua pena. et ibi Bar. i. fi.
j. de verb. signi. et est tex. iuncta glo. i. c.
j. extra de dila. et facit optime tex. in. l. si
libertus ita iurauerit. §. de oper. liber.
et optime facit gl. in ar. in. l. pe. §. de ar
bi. que allegat tex. in. d. l. si libertus. quā
glo. allegat per sing. Ang. de are. in tra.
malef. in verbo contra voluntatem dicti
titij in fi. j. col. Pro quibus etiam facit quod
not. docto. in. c. quinquaginta. de iure
iurā. et faciūt no. per Cy. et alios in. l. si
postea. C. de dot. p. mis. et not. per Bar. i. l.
si societate. §. fi. §. pro socio. in ver. que
70 ro utrum possit renunciari. Et faciūt
etiam nota. verba. do. Alex. in consi. suo
c. xxi. incip. i. ea vertete et. circa vl. col.
in. ij. vol. et per eundem in cōsi. suo. xxiij.
incip. visis et accurate in. ij. car. in vlti.
col. in. j. vol. et i cōsi. xxi. incip. visis et.
in. v. col. in. ij. vol. Pro quibus faciūt que
dixi in repetitione mea. l. fi. C. de pba.
in. lxxix. car. et in. d. repeti. in questione
illa. v3 an quā pena est arbitraria iudi
ci iudex possit illā imponere vsq. ad mor
71 tem et. ubi videas. Et teneas mēs

ti ac bene aduertas quod l3 non possit re
dargui iudex de eo quod facit in arbitra
riis ut dixi tamē tale ei9 arbitrariū de
bet esse iuri et equitati consonū seu cō
gruū alias nō valet: ita not. dicit. Lu.
ro. in cōsilio suo. c. cclxxvj. incip. questio
est nūquid et. in penul. col. ubi pro hoc
allegat gl. in. l. eas causas. ff. de cōdi. et
demon. et hoc etiam voluit Bal. in dispu.
sua incip. statuto cauetur quod fenerator
et. in vlti. col. ar. l. codicillis. §. fi. §. dele
ga. ij. idē etiam dicit. d. Alex. in cōsi. suo
xxj. incip. visis verbis in pe. col. ubi alle
gat Bald. in. d. sua dispu. et alia plura
de quibus ibi per eundem: pro quibus etiam fa
cit tex. in. l. j. §. de vsur. in verbo ut legi
non offendat. Et facit etiam nā qui h3
potestatem disponendi secundum cōsciētiam nō d3
sequi propriā cōsciētiam: sed publicam.
tex. est iuncta glo. in. c. iudicet. ij. q. vj.
et voluit Cy. in. l. quisquis. C. ad. l. in l.
maie. et Bal. in. l. j. C. qui accusa. non
pos. Et ideo dicit Bal. in. l. fi. C. de pena
iudi. qui male. iudi. iudex debet sequi
regulas legum et nō sciaz suā quia le
gibus aduersare. de quo etiam per Bald.
in. l. ij. in. iij. not. C. de fidei cō. et per Lu.
roma. in repe. rub. §. de arbi. in. ij. col.
ad fin. et vide bonū tex. in hac materia
nō allegatū in. l. j. §. de solu. et tex. et ibi
Bal. in. l. certi iuris in fi. C. de iudi. et d.
Jaso. in §. j. iste in pe. et vlti. col. de act.
Et vide gl. et d. Ant. in. c. ut debitus
de app. ubi dicit quod i arbitrariis iudex
debet ferre suū arbitriū cū consilio peti
torij. allegat quod habent in. c. ne initaris.
de cōsti. et subdit etiam ibi. d. Anto. p. illā
gl. quod si committit aliquid iudici expedire
dū secundum quod sibi videbitur intelligit tamen ha
bito cōsilio peritorij: quod etiam voluit ipe
d. Anto. in. c. j. in. viij. col. de consti. quē
sequit. d. Car. alex. i. d. c. ut debitus. i. xj.
col. dicens quod contra ista tamen faciūt dicta
per ang. i cōsi. suo. c. lxxj. de qua mate
ria vide etiam quod dixi in repe. mea. l. fi. C.
72 de pba. in. lxxix. car. Et potera quod
iste tex. l. nostre subtiliter intueti probat
hanc opi. v3 quod in arbitriis iudex debet
ferre seu pñciare arbitriū suū ve sit
iuri et equitati consonū et cōforme: ita pro
bat iūte tex. Nā primo in torquendo reū

Super titu. ff. de questionibus. fo. lxx.

dāt arbitriū iudici. postea aut dicit q
opz tñ qñem d ipso seruo haberi talr
q ipse seru⁹ salu⁹ sit innocētie vel sup
plicio. et sic optime pbat hoc et allegari
pōt q iudicis arbitriū dz esse cōforme
iuri ac equitati. Et sic nō pōt iudex in
hoc casu lz habeat arbitriū talr torq
re reū q ipse reus moriat⁹ vel aliq mē
bro debilitet. als iudex ipse tenere⁹ in
sindicatu si in torquēdo excessit modū
cōsuetū et q debebat adhiberi fm qua
litate psonē torte als sec⁹ fm Bar. hīc
q dicit q hoc sibi accidit in scō qz cū vi
dit reū iuuenēz robustū tor sit illū talr
q statim fere mortu⁹ est et iō dicit ispi
ciēdū esse an iudici hoc possit imputa
ri. et allat no. p Cy. i. l. gracc⁹. C. d adul.
S3 tu vltra Bar. videas bonū text. ad
hoc in. l. itē apd labeonē. i. s. s3 si iussu.
s. de iniur. Et hāc ptē finalr sequit Tā
cre. de cor. in cōpēdiosa sua i. vj. ru. in
qōne. xix. vbi pzo arguit ad ptes. post
ea decidit q si iudici pōt iputari vt qz
excessit modū tūc tenet alias sec⁹ idēz
etiā. sentit Bar. i. l. aut dāna. i. s. nec in
73 ra. j. de penis. ¶ Pro quibus etiā fa
ciūt dicta p bar. i. l. fi. j. eo. vbi dicit q
sunt qdā iudices stulti q statim cū hnt
indicia q reū cogit eū cōfiteri. qd fieri
nō dz fm eū ibi s3 dz hīc tormēta cum
moderamine. et ita dicit se pluries fecit
se. et faciūt etiā dicta p Bal. in. l. j. C. de
emenda. seruo. vbi dicit p illū tex. not.
cōtra iudices q abscindūt alicui carnē
vt pfitent⁹ crimē. nā si talis morit⁹ i tor
mētis iudex dz decapitari tāq homici
da fm eū ibi. Bal. aut i. l. iij. C. d adul.
in hoc distinguit. v3 q aut iudex non
excessit modum in torquendo vt quia
tor sit in casu licito vt est de consuetu
dine et sine aliqua aspitate tūc non te
net qz licite fecit. arg. l. itē apd labeonē
in. s. qōnē. s. de iniur. Aut excessit mo
dū et tūc aut dolo excessit et tūc tenet. l.
cornelia. de sic. p q allat. l. j. C. de emē
da. seruo. Aut excessit modū ex cul
pa et nō ex dolo et tūc tenet fm qūitatez
culpe. Aut excessit modū casu. et tunc
nullo mō tenet qz dabat epaz rei licite
et ita dicit tenere Jac. de are. et idē etiā
dicit Bal. met. i. p. suo. cccxxvj. incip.

factū sic pponit i iij. vo. et hāc opi. bal.
sequit ang. i. d. l. gracc⁹. Saly. aut cir
ca hoc i. d. l. gracc⁹. arguit p et finalr
dicit qd aut officialis vltra legitimū
modū nō tor sit et legitimis idicijs pce
dētib⁹ tor sit tūc nō tenet qz fecit. l. per
mittēter autorizā. et ita dz itelligi q ha
bet i. d. l. aut dāna. s. nec ea vbi habet
q pleriqz i tormētis deficere solēt. Aut
modū excessit et tūc aut dolose tñ et tūc
tenet. l. cornelia de sicca. vt. ff. ad. l. iul.
repetū. l. fin. et facit. l. i. in fi. C. de custo.
reor. Aut culpabilr tñ. s3 p modū cul
pe tūc puni⁹ p mō ipsi⁹ culpe. argu. l. si
adulteriū cū icesu. s. iperatores. s. de
adulte. modica tñ culpa nō esset ispi
ciēda s3 cū arg. s. illd. v3. i. aut. vt iudi.
sine q. suffra. i. dubio aut dicit ipse Sa
ly. excessuz a scribē. poti⁹ culpe qz do
lo. ad qd allat plura de qb⁹ ibi p eum.
Et ibi ponit ipse Saly. qñ dicat iudex
modū excedere. Et ibi qñ oīa refert et
sequit Jo. de ana. i. c. j. in. iij. et v. col. d
cleri. percul. et sic opi. Bar. hīc vī cōiter
approbata. de q qōne vide etiā Ang.
de are. i. trac. suo malefici. in xbo fama
publica. i. x. viij. qro. et ibi et addi. et. d.
paridē. de puteo in trac. suo indica. in
xcix. car. in. j. col. et ibi i. xcviij. car. i. x. fi.
an si officialis et c. et vide q dixi in repe.
74 mea. l. fi. C. d pba. i. lxxij. car. ¶ Suc
cessive qñ pōt de qōne cōsocio pone qd
iudex nō tor sit idēbite nec vltra modū
pcessit i tortura: s3 posuit aliquem ad
torturā indebitez iniuste q nō debebat
torqri de iure q pena puniat. i. q Bal. i
rub. C. de pe. iudi. q male iudi. i. x. qro
qualr. dicit q talis iudex nō punietur
silitudine supplicij et sic nō puniet⁹ sili
tortura qz non reperit iure cautum q
tortura imponat alicui p finali pena
delicti. pro quo facit qd habet in. l. pe.
j. eo. et in. l. itē apud labeonē. s. qōni. s.
de iniur. sed talis iudex tenet actione
iniuriarū p motu iudicis. allegat. l. in
75 iuriarū exstimatio. s. de iur. ¶ Bal.
autē in. l. decuriones. C. de qd. inducit
illā. l. in arg. qund de quacūqz tortura
quā iudex dolo malo facit et sine cau
sa fit pena capitalis. de quo se remittit
ad no. in. l. j. C. de pri. car. vbi dicit qd

Hippolitus de Marsilijs

plus est torquere q̄ in priuato carcere
retinere. l. j. C. de custo. reo. s. pena pri
uati carceris est pena supplicij et lese
maiestatis. ergo pena indebite tortu
re erit pena mortis. Ange. aut in. d. l.
decuriones colligit q̄ iudex q̄ torquet
nō torquē. capite punitur: et istos doct.
refert et hāc partē approbat Joan. de
ana. in. d. c. j. de cle. pcul. in. iij. col. in fi.
Itē hanc pte qd tali casu iudex capite
sit puniendus t3 Ang. de are. i. trac. ma
lesi. i. j. b. fama pub. i. xv. car. ver. tertio
qro 7c. vbi dicit qd idē voluit Bal. i. l. j.
C. de pri. car. q̄ dicit bñ notāduz esse a
76 iudicib9. Et pro quib9 faciūt dicta p
Bal. i. l. milites. C. co. de qōni. vbi dicit
qd iudex sel tortū nō pōt ampli9 torq̄
re. et si iudex repeteret tormēta et tort9
decederet qd iudex acriter puniretur.
Et idē vñ tenere. d. Paris de puteo in
trac. suo sindi. in. c. car. in. ij. col. ante fi.
vbi allegat Bal. i. d. l. milites. Et vide
etiā Saly. i. l. fi. C. de pena iu. q̄ ma. iu.
vbi t3 opi. Bal. in. d. rub. illi9 tituli. S3
idē Saly. i. l. ij. C. d. exhi. re. t3 qd iudex
ponēs aliquē iuste ad torturā puniat
pena capitis. q̄ opio vñ magis cōis de
quo alias dixi in repe. mea. l. fi. C. de p
77 batio. in. xxxvj. car. Et adde etia3
hic Bal. in. l. j. C. ne ex delic. defunc. i. v.
col. vbi inq̄t q̄ iudex in criminalib9 p
cedens iniuste fanoze vel odio tenet. l.
cor. de sicca. allegat iura de quib9 ibi p
eū. possent tñ formari plura argumē
ta p pte contraria. s. qd talicasu iudex
nō esset puniendus pena mortis. s3 alia
mitiori. id cogita. Et ex istis remanet
expedita. l. ista vna cū glo. q̄ clara est.
Ideo sequitur lex edictuz. hippoli. de
Marsilijs. J. U. doctor.

Dictum diui

angu. Et hoc intendit.
Tortura nō est adhibēda
in oī cā et in oī psona s3 tñ
in causis capitalibus et in atrociorib9
criminalib9 in quib9 etiā nō deueniunt
ad torturā nisi qñ veritas alr haberi
non potest. h. d. vsq̄ ad. §. statuliber.
Et No. ex isto tex. q̄ tortura nō est ad
hibēda in oī causa. s3 solū in causis ca

pitalib9 et in delictis atrociorib9. qd
intellige etiā in talibus delictis quan
do alie pbatōnes non adsunt. nā tūc
deuenit ad torturā in subsidij: ita pro
batur hic et in. l. sequenti in prin. et in. l.
quoties. C. co. ti. et hoc voluit Sandi.
in suo trac. malefi. sub rub. de questio
nibus et tormētis in prin. vbi dicit q̄ iu
dex qui intendit habere questionē de
aliquo d3 habere hāc cōsiderationem
vt non facile nec repēte pcedat ad ip̄a
tortura si alia leuiori via pōt habe
re veritatē. et idē dicit in effectu Ange.
de are. in tracta. suo malefi. in verbo fa
ma publica in. xv. car. in versi. scdo qro
p quo dicit hic esse tex. Et subdit quod
iudex debet esse cautus et facere appa
rere in actis qd ipse non valens aliter
habere veritatē pnūciauit deuenien
dū esse ad torturam alias posset tene
ri in sindicatu. Et ideo dicit Joan. an.
in. c. cum in contēplatione. de reg. iur.
qd de facili nō est deueniendū ad tor
7 turā. Et singlr dicit Bald. in. l. j. in
ij. col. in versi. vltius nota. C. de iura.
calū. q̄ ille q̄ petit aliquē torqueri d3
primo iurare qd nō habet alias pba
tiones q̄ torturā. qd etiā voluit. d. Pa
ris de puteo in trac. suo sindi. c. car. in
in. j. col. ante me. vbi allegat not. dictū
An. de iser. de quo ibi p eū. et etiam re
fert Bald. in. d. l. j. de iura calū. de quo
dixi. s. in princ. in. ij. car. s. in hoc titu.
et in repe. mea. l. fi. C. de pba. in. lxxvj.
3 car. Et teneas menti vnū q̄ adeo
est vera regula ista qd tūc demū deue
nitur ad torturā qñ nō adsunt proba
tiones et sic in subsidium qd dixit not.
Albe. de rosa. in hac. l. qd si plene est p
batur de delicto cōtra aliquē si postea
ipse sit tortus sup ipso delicto et sit con
stans et non cōfiteat qd tunc tollit illa
probatio tanq̄ non sit vera: et hoc vult
per gl. hic quā doctrinā refert et sequit
dñs Bart. cepo. in cōsi. suo. xxxij. incip.
quidā rustici 7c. in penul. col. vbi dicit
q̄ istud etiā videt fuisse de mēte Bar.
in. l. vni9 in. §. j. eo. et dicit q̄ hoc etiā
voluit Ange. in tract. malefi. in verbo
comparent dicti inquisiti et negauerūt
totum. et dicit q̄ hoc vidit alias de fa

cto seruari Uerone. et respōdet ad ali
quos tenētes cōtrariū de quo dixi etiā
in singu. meo. cclxij. incip. q potu. An
autē i cā ciuili vel pecuniaria sit adhi-
benda tortura videbimus deo duce. j.
4 l. seqnti vbi meli⁹ cadit q̄ hic. ¶ No.
etiā ex isto tex. in vbo r psona q̄ quel-
bet psona nō torquet etiā i causis cri-
9 minalib⁹ s; alique sunt psonae priuile-
giate q̄ nō pnt torq̄ri l; hic tex. nec glo.
nec aliq̄s eius aperiat q̄ sint ille psonae
habentes tale priuilegiū. Tu autē di-
cas q̄ psonae q̄ nō pnt torq̄ri sunt iste.
v; primo decuriones r alij in dignita-
te positi. l. oēs. C. de accu. l. x. et iude
cōtra faciēs puni⁹ vt ibi. vbi dicit etiā
tex. q̄ consuetudo p̄traria nō est seruā-
da. r idē habet in l. ij. §. i filijs. j. de de-
5 cu. et in l. diuo marco. C. de qd. ¶ Qd
intelligas etiā finito offō vt habet in l.
nihil. C. e. r in l. si q̄s decurio. C. de fal.
Et si officialis vellet alr facere posset
ei resisti de facto vt habet in d. l. oēs
cause tā ciuiles. r in aut. quō opz epōs
§. fi. p quo faciūt q̄ late diri in l. j. ij. 10
6 car. C. de exe. rei iudi. ¶ Itē doct. nō
debēt torqueri fm Cy. i. d. l. militis. C.
eo. de q̄stio. q̄ loq̄tur de aduo. et voluit
Bar. in l. j. C. de aduo. diuer. in. de quo
etiā p Cy. in l. iij. C. ad l. iul. ma. r per
d. Alex. in d. l. milites. vbi idē firmat r
Lu. ro. in singu. suis in. xiiij. car. in stā-
pis in. ij. col. in singu. incip. milites do-
ctores r. vbi allegat. d. l. oēs. p singu- 11
lari. C. de decurio. r allegat etiā d. l. di-
uo marco. r voluit hoc etiā Ang. d. arc.
in tract. suo malefi. in verbo fama puz-
blica. in. xvi. car. in ver. sexto q̄ro. r Jo.
an. in. d. c. cū in contemplatiōe de reg.
iur. ¶ Pro quib⁹ facit qd voluit Bal.
7 in l. j. C. qui bonis cedere pos. vbi dicit
q̄ milites nō possunt carcerari p debi-
to p. l. miles. §. de rei iudi. r idē dicas in
aduocato r doctore p gl. in l. medicos.
C. d. p̄fes. r medi. l. x. q̄ dicit q̄ nō tenet⁹
8 vltra q̄ facere possit. ¶ Facit etiam.
nam lex cōcedens capturā persone nō
extenditur ad doctore vt habetur in l.
medicos p̄allegata vt voluit Bal. i. l. j.
C. qui bonis cedere pos. r facit. l. ne q̄s
C. de aduo. diuer. indic. vbi impositio

onerū personalium nō extendit⁹ ad do-
ctores rōne sue dignitatis q̄ doctor dē
in dignitate cōstitutus. c. quāto. de ma-
gist. r voluit Bar. in phemio. C. in l. fi.
C. de iude. r in l. gñalr in fi. j. de decu.
et in l. oēs. C. eodē de decurio. lib. x. et
voluit Barba. in. d. c. q̄to. de magistr.
vbi plura iura ad hoc allegat. ¶ Et
alibi dē q̄ doctores q̄si radij solis ap-
pellantur vt habet de penitē. dist. ij. c.
multi. r. j. q. vij. c. si q̄s. vbi velut lumi-
naria splendescere dicunt⁹ r facit. c. j. de
reliqui. r vene. sanc. in. vj. vbi dicit pa-
pa. q̄ p doc. quasi luminosas cādelas
vniuersum corpus oib⁹ errorū tene-
bris pfugatis velut sid⁹ irradiat ma-
tutinū. Et facit tex. no. in. c. sup Spec.
de mag. vbi text. dicit q̄ docto. velut
splendor fulgent firmamenti. Et facit
etiā. c. cū ex iuncto. de hereticis r gl.
nota. in. c. cū ex eo. de electio. in sexto. q̄
dicit q̄ aduocati nō minus puidēt hu-
mano generi q̄ si armis patriā defen-
derent. r q̄ doctorū scia mūdus illumi-
natur. ¶ Et faciunt dicta p Saly. in
aut. habita. C. ne fi. p pa. in. j. colū. vbi
dicit q̄ mundus illuminat⁹ doctorib⁹ r
hoib⁹ scie et dicit q̄ nisi fuissent doc.
nos essemus in tenebris. s; faciat etiā p
hac parte: nā milites non possunt tor-
queri vt. j. dicā ergo nec doctores. ra-
tio est q̄ priuilegia militum extendun-
tur ad doctores fm Cy. i. l. j. C. de iur.
et fac. igno. ¶ Pro quo facit. nā sicut
versatur vtilitas publica in militibus
l. j. in fi. §. de testamēto mili. ita etiā in
doctoribus et aduocatis. l. j. vbi glos.
C. de sta. li. v. ro. qd etiā voluit Bar. in
l. j. §. so. ma. et text. in l. aduocati. C. de
aduoca. diuerso. iudi. et hoc ponit la-
tius. d. Paris de puteo in. d. suo tract.
sindica. in. xxxvij. car. in versi. an do-
ctor r. c. ¶ Itē miles non pōt torq̄ri vt
est tex. in. d. l. milites. r ibi doc. oēs imo
nec eoz filij. r ibi dē r volunt doctores
in. d. locis p̄allegatis. ¶ Item nec
minores. xiiij. annis fm Ange. de are.
in tracta. maleficiorum. in. d. verbo fa-
ma publica in. xvi. car. versi. sexto que
romam fm eum talis minor dē ferula
cedi. allegat. l. cum sillanianū. §. ad fil

Hippolitus de Harfilijs

lanianū. sed voluit allegare. l. excipiuntur. eo. tit. p. quo facit. l. j. et q̄ ibi habet in. c. si aduersus delictum et. ¶ Itē maiores magistratus durāte officio nō debent torq̄ri. Agne. vbi. s. ar. l. pars l. f. a. rū cū simi. s. de iudi. ¶ Itē nec etiā clerici in sacris cōstituti q̄ tñ intellige nisi sint infames fm̄ docto. in. c. grauis de deposito. de quo satis late dixi i. singu. meo. ly. incip. aduertat ad vnū et. ¶ Itē nec ēt decrepiti debēt torq̄ri. l. iij. s. ignoscitur. s. ad sillenianum. et in l. j. s. impubes. et ibi gl. eo. tit. de q̄bus psonis vide etiā p alex. in. d. l. milites. C. eo. Itē si apparent indicia q̄ aliquē vtilē reipublice talis non torquebit sicut nec ceteri supradicti. ita dicit do. Pa. de pu. in. d. suo tractatu. l. i. in xxxix. car. in. j. col. ad q̄ allegat Lu. ro. in rep. l. si vero. in. s. de viro in. x. fallē. s. sol. ma. sed ad hoc etiā poterat allegare bonū tex. in. l. ad bestias. j. de pen. nls. ¶ Itē milites veterani nō pnt torqueri vt volūt doc. in. d. l. milites. et d. Paris in. d. suo tract. in. xxxviii. car. in vlt. col. versi. an doctor et. Quid aut in militibus nri tps an possint torqueri. vide do c. oēs p̄allegatos in dictis locis vbi hoc examinant. ¶ Itē mulier pregnās nō torquet. l. pregnātis. j. de penis. et voluit Ang. de arc. in trac. s. no malefi. in xbo fama publica in. d. ver. sexto q̄ro et. p. quo faciūt q̄ habent i. l. impator la. ij. s. de sta. ho. vbi hoc voluit Bar. et alij. nā sicut differē executio corporalis i muliere pgnāte vt i dcis iurib⁹ ita etiā d3 differri illatio torture ppter q̄s fili⁹ i vtero pateret. ¶ Quinimo etiā tortura d3 differri p illos. xl. dies in q̄b⁹ ipsa mulier molestatur i partu: nā illo tpe est debilis et si torq̄ret de facili posset mori. ita dicit Bar. i. d. l. pgnās. et Jo. de ana. in. c. intelleximus. de his q̄ si. occi. qd̄ c̄voluit bal. in. d. l. impator. ¶ Et subdit Jo. de ana. i. d. c. intelleximus. idē ēt si nō repit̄ nutrix puero. ppter defectū psonē. nā tūc etiā d3 differri executio corporalis ipsius mulieris pregnantis. et etiā illatio torture quādo ex ipsa tor. mulier redderet inhabilis ad nutrinendū puerū. Et dicit bal.

in. d. l. impator. quē refert et sequit̄ Jo. de ana. in. d. c. intellexim⁹ q̄ predicta etiā habet locū in mutilatione mēbri et etiā in ictu fustium. ¶ Et dicit q̄ quelibet cōfessio facta in tortura nō valeret p gl. in. l. questionis q̄ est. l. pe. j. eo. Dicit etiā qd̄ talis mulier pgnās nō poterit cogi ire ad testificandū in aliquo loco si periculū ptus est in itinere. et in eadē rōne dicūt si deberet ire i exiliū: nā d3 differri iter in exiliū q̄ istud beneficiū sit ptui et nō matri. ¶ Et dicit etiā Bal. et Joā. de ana. in dictis locis q̄ eadē rōne si ex forā statuti bannitus posset impune offendi et occidi q̄ tñ nō poterit occidi mulier bānita pregnās q̄ grauissimū facinus cōmittit qui pregnantē occidit. ¶ Et predicta procedūt fm̄ eos etiā si part⁹ sit adulterinus vel in carcere cōcept⁹. Et procedūt etiā predicta si esset pregnans. x. vel. xx. dierū tñ: q̄ l3 nondū sit aia tñ est spēs de quib⁹ dixi. s. in. l. j. in princ. in. ij. car. s. eo. ¶ Scias tñ q̄ l3 non liceat in dictis casibus nec in alijs regulariter interficere mulierē pregnātem. nec ei nocere adeo q̄ part⁹ patiat̄ detrimētū. attñ si pater repit̄ filiā pgnāte in adulterio vel in venereis poterit eā impune occidere. Ita dicit Suil. de cu. et Bar. in. d. l. impator. q̄s refert et sequit̄ Jo. de ana. in. d. c. cū intellexim⁹ et Ange. de arc. in trac. malefici. in xbo che ay adulterata in. j. car. in versi. an patri et. S3 Bal. in. d. l. impator. dicit q̄ imo in tali casu p̄debebit puniri nō i totū. sed p̄cessu q̄ ptus erat in nocēs et nullā merebat̄ penā. Et opio ista Bal. videt̄ equior quo ad ius diuinū et humanū. Et sic habes psonas que nō possunt torqueri l3 contra eas adsint indicia vt dixi. ¶ Et inquātū supius dictū est q̄ decuriones vel alij in dignitate cōstituti nō pnt torq̄ri. intelligas hoc etiā pcedere finito cor̄ offō et etiā l3 cōtra eos sint indicia. ita h̄t in. l. milites. C. eo. de questionib⁹. vt dicit bar. q̄ semel habuit in facto q̄ qdā miles q̄ fuerat ptās i certo loco tpe sindicatus cōueniebat̄ et pbatū erat qdā delictū q̄ cū p indicia tūc sindicij volebāt pone

- re ipsum ad torturam. dicit Bar. ibi se
dixisse qd nō poterāt p illū tex. 7 p text.
25 in. d. l. duo marco. C. eo. ¶ Pro quo
etiā faciūt dicta p bar. in. l. j. C. de ad-
uo. diuer. iudi. vbi dicit qd ille qd depo-
suit officiū aduocationis adhuc est in
dignitate 7 appellat clarissimus: et iō
nō debet torqueri tanq̃ habēs digni-
tatem: et qd d3 ei mitti iuramētū tanq̃
ad egregiā psonā. facit nota. doctrinā
Mar. de fano. quā refert 7 sequit̃ frā.
tigr. in. l. fi. j. de dec. vbi dicit qd semel p
illū tex. euasit quendā a pena mortis
qui fuerat codēnatus ad mortē: 7 dū
appellauit opposuit corā iudice qd fue-
rat cōsiliari⁹ sue ciuitatis prās: tñ p-
pter indicia q̃ eū existētia posuit eū ad
torturā quo casu nō poterat torqueri
per illū tex. 7 ille in tormētis 2fessus est
maleficiū ex quo em̃ illa tortura nō va-
luit nec tenuit eodē mō nō tenuit con-
fessio. p qd⁹ oib⁹ faciūt optime qd dixi
in singu. meo. cvij. inci. p. iul. legiuz di-
gnitatis. 7 in sing. xxxv. inci. ille qd nun-
q̃. in sing. clxxix. incip. viget cōter sta-
26 tutuz. vbi oīno videas. ¶ Et teneas
mēti in practica qd si aliq̃ ex dictis pso-
nis torq̃ri phibitis torqueat qd 2fessio
per eas psonas facta in dicta tortura
nō valebit. ar. gl. sing. in. l. pe. j. eo. 7 do-
ctrina frā. tigr. in. l. fi. j. de decu. quā
s. prime retuli. de qua etiā dixi in sin-
gu. meo. clxxix. inci. viget cōter statu-
tum. 7 voluit apte bal. in. d. l. impator.
la. ij. dū loquit̃ de 2fessioe mulieris pre-
gnātis torte: de qua materia dicā deo
duce. j. in. d. l. pe. vbi est pprie materia.
27 ¶ Scias etiā qd p̃dicte psonē nō pos-
sint torq̃ri vt dixi: tñ hoc fallit in crimi-
ne lese maiesta. qz i tali crimine cessat
tale p̃uilegiū 7 poterūt torq̃ri fm An-
ge. de are. in trac. malefi. in 2bo fama
publica in. d. 2fi. sexto qro 7c. vbi allat
ad hoc. l. de minore. in pn. 7 l. ex libero
-s. j. j. eo. 7 l. pditores. j. de re mili. Et
idē dicit esse in crimine heresis. alleg.
glo. in. l. iij. C. ad. l. iul. maie. Et ex istis
remanet expedita. l. ista in sui princ.
vna cū glo. qd nihil difficultatis hñt. iō
sequit̃. s. statuliber. hypolit⁹ de marsi-
lis iuris ytriusq̃ doctor.

Statuliber ¶ Et hoc ins-
breuis 7 clar⁹ in cā adulterij ē statuli.
tāq̃ seru⁹ heredis torqueri pōt nec tñ
ppter hoc speciem suā mutat. h. dicit.
¶ No. ex isto tex. qd i cā adulterij sta-
tuliber torquetur qd tñ secus est in cā
ciuili vt. j. l. prima i fi. 7 habet in. l. nec
si mors. C. eo. ti. Itē no. qd statuliber nō
desinit esse seruus vt hic habet etiā in
d. l. nec si mors. Alia notabilia hic non
colliguntur glo. etiā sunt clare. verūta-
men glo. vlt. circa fi. arguit cōtra istuz
tex. nā hic statuliber tanq̃ seruus pōt
torqueri 7 sic reputatur pro seruo sed
2tra dicit glo. de tex. in. l. statuliber. j.
eo. 7 de tex. in. l. j. s. serui. s. ad fil. in qz
bus habetur qd statuliber p libero tra-
ctatur 7 reputatur. ergo glo. nō soluit
potest dici qd illud qd hic dicit non ē sem-
per verū qz qñq̃ statuliber pro libero
reputatur vt in 2trarijs qñq̃ pro suo
vt hic 7 in concordatijs. Et per ista ex-
peditus sit hic breuis. s. sequitur mo-
do. l. diuus pius. hyppo. de Marsi. 7c.

Ius pius.

¶ Et hoc intendit in cau-
sa pecuniaria serui possūt
torqueri eo casu tñ quan-
do veritas aliter haberi non potest. qd
etiā habet locū in seruis alienis. h. d.
vsq̃ ad. s. ex quibus. ¶ No. primo ex
isto tex. qd in cā pecuniaria seruus pōt
torqueri qd sec⁹ est in liberis 7 in statu
liberis vt in. l. ista in fi. Sed in crimina-
libus et grauib⁹ at liberi torquētur
vt. s. l. proxima et ista est differentia q̃
tum ad tormēta inter causas pecunia-
rias et capitales fm bar. hic. Sed con-
tra hunc tex. opponi pōt. Nā pena est
cōmensuranda delicto vt est tex. et ibi
bald. in auc. oēs peregrini. C. cōia. de
succes. in fi. et in cā pecuniaria qd non
pōt puniri nisi in pena pecuniaria vt
de se patz et claz est ne pena rei pecu-
nariarie excedat ipam pecuniam. vt i. d.
auc. oēs pegrini. Sz tenēdo fz hūc tex.
qd in inq̃redo veritatem rei pecuniarie
possit fu⁹ torq̃ri seq̃ref ergo qd maior
erit pena in inq̃redo q̃ pena rei inq̃s

Hippolitus de Marsilijs

te repte qz repta veritate rei pecunia: 5
 rie inq̄sitere nō poterit puniri nisi in
 pecunia ⁊ sic maior erit pena ip̄i serui
 innocētis torti q̄ ipsius rei cōdēnati.
 ⁊ q̄ hoc sit vey satis pz: nā nedū tortu
 ra sz ēt q̄libet alia pena corp̄alis mini
 ma est maior quacūqz pecuniaria vt. l.
 1 in seruoz. j. titu. j. ¶ Quinimo gra
 uior est tortura ⁊ eius pena q̄ vtriusqz
 man⁹ abscisio vt h̄r in aul. vt nulli iu
 di. §. fin. Et alibi d̄r q̄ sup̄emas angu
 stias sustinere potius est mori q̄ viue
 re. Et scribit Seneca in eplis. Memotā
 timid⁹ est vt malit semp pendere q̄ se
 mel cadere. §. sequit q̄ ip̄e seru⁹ ita tor
 tus p̄ v̄itate inq̄rēda erit passus maio
 rē penā q̄ pati dēat reus cōpta v̄ita
 te. ¶ Sed huic obiecto potes r̄ndere
 3 plib⁹ modis. Et p̄rio dici pōt qd̄ tortu
 ra p̄prie nō d̄r pena nec fit ad penā sz
 ad inuestigationē v̄itatis vt habet. §. in
 hoc tit. in. l. edictū ⁊ ibi bar. ⁊ facit tex.
 in. l. nullā. C. de infami. vbi gl. dicit qd̄
 tortura fit vt v̄itas eruat p̄ pfessionē.
 Et q̄ tortura nō sit pena nec fiat ad pe
 nā facit ar. ab ordine tituloz: nā hic ti
 tul⁹ de q̄onib⁹ ponit ⁊ postea ponit titu
 lus de penis. hoc iō fit qz tortura nō est
 pena sz inquisitio ⁊ p̄batio v̄itatis qz
 si cēt pena tortus nō posset itez puni
 ri si p̄fiteret sz post pfessionē puniret. j.
 de penis. §. tortura nō pōt dici q̄ pena
 excedat delictū ⁊ q̄ seru⁹ i plus punia
 tur i cā pecuniaria q̄ ip̄e reus repta
 4 veritate. ¶ Sz huic solutioni obstat
 nā lz tortura nō possit dici pena vt in
 dictis iurib⁹ sz inq̄sitio v̄itatis t̄ istud
 est vey de iure sz de fco tortura ē pena
 etiā aspissimayt experiunt ⁊ fatent tor
 ti. nō pōt alr dici circa solutionē dicti
 q̄. ij. v. q̄ in casu isto tortura ip̄a in ser
 uo nō d̄r maior pena pecuniaria qz re
 gula illa. l. in seruoz. j. de penis. dicēs
 q̄ q̄libet pena corp̄alis ēt minima est
 maior q̄cūqz pecuniaria h̄z locū in p̄so
 nis grauib⁹ ⁊ digniorib⁹. sc̄⁹ aut i ser
 uis ⁊ vilib⁹ p̄sonis. ita dicit Bart. i. l. j.
 in fi. j. de penis §. in casu n̄o seru⁹ tor
 tus nō dicetur maiori pena verat⁹ q̄
 ip̄e reus puniēdus pena pecuniaria:
 ⁊ hoc mō videt substātiatū dictū q̄iū.

¶ Vel tertio pōt dici q̄ iste tex. loquit
 tur in cā pecuniaria grau ⁊ ardua q̄
 casu nō est mirū si seruus pōt torqueri
 qz cā ciuilib⁹ magna seu ardua eq̄pa
 ratur cause criali fm bal. in. l. parētes
 C. de testi. ⁊ pe. de anchā. in consi. suo
 xxvij. in clp. rōnes inducte. circa fi. et in
 cōsi. suo. lxiij. iclp. in cā q̄ vertit i. ij. col.
 et habet in. l. p̄pter litē. §. j. §. de excu.
 tuto. de quo dixi. §. in. l. j. §. seruus mu
 nicipū et in. §. p̄terea in. ij. car. §. i hoc
 tit. sz in cā criminali regulr oēs p̄nt tor
 q̄ri vt in toto hoc ti. ⁊. C. eo. §. seruus i
 hoc casu potuit torqueri. de q̄ materia
 etiā vide in. l. marit⁹ i notabilib⁹. j. eo.
 6 ¶ Ulteri⁹ istū tex. dicēt q̄ in cā pecu
 niaria et ciuili in subsidiū deuenit ad
 torturā q̄n alr v̄itas h̄r nō pōt ⁊ hoc
 p̄tra seruoz nō aut ⁊ liberos vel statu
 liberos limita sing. nisi cā ciuilib⁹ ⁊ pec
 uniaria habeat crimē annexū qz tunc
 deueniret ad torturā etiā ⁊ liberos. ita
 habet ip̄ docto. in. c. j. eē de depoli. vbi
 ille vir belias negauit depositum ⁊ sic
 cōmisit furtum. Ex quo dicto refert. d.
 Paris de puteo in trac. suo find. i folio
 cvij. in. j. col. ver. an cā. q̄ als ip̄e dixit
 q̄ mercatores saliti cessantes ⁊ fugiti
 uī poterūt torq̄ri vt indicent pecunias
 ipsis datas ad mercādū q̄s nūc. denes
 gāt h̄re ⁊ dicūt illas pdidisse. qd̄ est sin
 gulariter notādū. cū sepissime hoc eue
 niat in facto. ¶ Nota etiā ex isto tex.
 in v̄si. sz si alr v̄itas ⁊c. q̄ vt v̄itas inue
 niat et q̄n ipsa veritas alr haberi non
 pōt p̄cedit illud qd̄ alr nō p̄cederet et
 p̄pter hoc q̄nqz recedit a regulis iuris
 cōis. Et iō dixit multū sing. Saly. in. l.
 ca qd̄ in. l. col. v̄si. ad. v. q̄onē. C. de ac
 cus. q̄ q̄n v̄itas haberi nō pōt a testib⁹
 itegris tūc admittunt testes min⁹ inte
 gri ⁊ ibi ip̄e ponit exēplū de ludēte in
 postribulo q̄ fuit decept⁹ p̄pter taxil
 los falsos q̄ ad hoc vt veritas hui⁹ de
 ceptionis ⁊ falsitatis haberi possit por
 terit p̄bati p̄ lenones ⁊ infames. qd̄ di
 ctū refert ⁊ sequit Ange. de are. i trac.
 suo malefi. in v̄bo metitore dī mali dar
 di. in. j. col. vbi p̄ hoc dicto ip̄e allegat
 inno. i. c. cū. j. ⁊ A. de re iu. de quo etiā
 per eundē Ange. in. d. suo trac. in verbo

qui index statuit terminū ad opponē-
dū contra p̄cessum. in p̄in. p̄ime col.
Et illū dictum Saly. refert ē et sequit̄
do. Alex. de imol. in p̄si. suo. lxxij. incip.
viso themate in. j. col. in. j. vol. vbi pro
illo dicto allegat not. in. l. ex consensu.
C. de repudijs. et in. l. ob carmē. §. d. tes-
ti. et in. c. veniens el. ij. cod. ti. pro quo
dicto facit q̄ dicit Jo. an. in addi. Spe-
cu. in titu. de teste. §. j. versic. excipit q̄
est impubes vbi dicit q̄ l3 minor. xv.
ānis nō debeat examiari in testē in cā
criminali vt habet in. l. testiu. §. de tes-
ti. et. iij. q. ij. §. d. tes. ver. in testimoniū
cum si. tñ index nō prohibetur saltem 12
in defectum p̄bationis recipe talē mi-
norē in testē qñ veritas aliter sciri non
posset. ¶ Et subdit ipse Jo. an. in. d.
§. j. ver. item q̄ est mulier q̄ l3 in causa
criminali mulier nō admittat in testes
vt in. c. mulierē. xxij. q. v. et in. c. forus
de verb. sig. cū ibi no. tñ fm eū. admit-
tent mulieres qñ veritas aliter sciri nō
posset et dicit q̄ hoc h3 equitatē. qd̄ dic-
tum refert et sequit̄. d. alex. in p̄si. suo. 13
lxxij. incip. viso themate in. j. colū. in. j.
vol. pro quo optime facit qd̄ habet in
c. puenit el. ij. extra de testi. cog. et in. l.
serui. §. de testi. et in. c. quāquā cū glo.
xiiij. q. ij. ¶ Et facit etiā qd̄ voluit. d.
Abb. in. c. decetero de testi. in. j. col. vbi
dicit q̄ licet laycus nō admittatur cō-
tra clericū in causa criminali vt habet
in. c. laycos et in. c. sequē. ij. q. vij. et i. c.
venēs el. j. de testi. attñ si cleric⁹ cōmiz-
sit delictū i loco vbi nō erat copia cleri-
corū et sic si veritas a clericis nō p̄t h̄ri
hoc casu poterit p̄uinci per laycos.

10 ¶ Et facit ē qd̄ voluit. d. An. in. c. ij. lo-
co de p̄bat. vbi dicit q̄ l3 domestici re-
pellant a testimonio. l. etiā. et l. paren-
tes. C. de testi. c. repellant. de accu. cū
si. tñ admittat fm eū qñ veritas aliter
h̄ri nō posset. qd̄ et voluit io. an. i addi.
Specu. in ti. de teste. §. j. §. qd̄ si olim. in
addi. inci. idē Sui. de sum. et abb. in. c.
cū in tua. de spō. qd̄ ē voluit. d. ffran.
are. in p̄si. suo. xij. inci. viso diligēter. in
xj. col. vbi not. loquit̄. ¶ Adduci pōt 15
not. verbū bal. in consi. suo. cccij. incip.
proponit. in. ij. col. in. ij. vo. vbi dicit q̄

vbi de p̄tia artis d3 reddi testimoniū
nō sufficit vn⁹ testis sed requirit̄ plu-
res vt in autēti. de nō alie. §. vt neq. in
verbo architectis. et in. l. semel. de remi-
lita. l. xij. in vbo medicis. et in. l. in ver-
bo omnes vel due. §. de ven. inspi. et in
hac. l. hac edictali. §. mobilium. in ver-
bo arbitros. C. de secundis nup. istud
est verum fm bald. ibi plures h̄ri p̄nt
ad p̄bandū talē rē. sec⁹ aut si vn⁹ tñ
pōt h̄ri: qz tūc ille admittit̄ ne veritas
pereat. et ep̄lū ponit in medicis depo-
nere debētib⁹ sup vulnere an sit mor-
tale nec ne. allegat q̄ habent in. l. j. §. fi.
§. de ver. ob. ¶ Et facit optime sing.
verbū hosti. et Jo. an. in. c. j. d. testi. cog.
vbi dixerūt q̄ aliq̄ sunt p̄sone q̄ inuicte
nō cōpellunt ad testificandū de qd̄ in
l. iij. §. de testi. attñ tales p̄sone p̄nt ē
cōpelli ad testificandū qñ aliter veritas
h̄ri nō pōt qz est angustāda facultas
p̄bationū. l. qm. C. d. hereti. et istd̄ dcm̄
p̄ singulari refert et seq̄t Zu. ro. in sin-
gu. suo. cccxvj. inci. tu habes. in. l. iij.
et. qd̄ est no. i p̄posito. ¶ Et facit ē ar.
illud qd̄ d̄r. vcz q̄ testm̄ factm̄ tpe pestis
cū minori nūero testiu v3 et p̄ eos p̄bat
et hoc qz veritas aliter h̄ri nō posset de
ipso testō. ita voluit bar. in. l. j. §. de bo.
pos. ex testō milit. et in. l. cūctos popu-
los in. x. col. §. ad p̄dictorū p̄firmatio-
nem. C. de sum. tri. et fi. ca. et bal. in. l. fi.
C. de testa. et idē v̄r tenere ang. in aut.
de nō alie. in. §. q̄ aut. et Zu. ro. in. l. iij.
§. sin autē. §. ad fil. et. d. alex. de imo. in
l. scrinarios. in. ij. col. C. de test. milit. et
in p̄si. suo. lxx. inci. viso p̄si. alē in. vij. co-
lū. in. ij. vol. et consi. cxxxvj. inci. viso the-
mate. in. iij. col. ¶ Et pro quib⁹ facit ele-
gās dictū ang. in repe. l. si vacātia. in
vij. col. §. si. ex p̄dictis. C. de bo. vac. lib.
x. vbi dicit q̄ ille q̄ est creat⁹ tabellio s3
nonduz sit m̄riculat⁹ pōt tñ tpe pestis
testamēta vel instra cōficere. et idē vo-
luit ipse ange. in. l. p̄ficiunt. §. codicilli.
§. de iure codicil. et pau. de cast. et. l. ca-
sus. C. de testa. quē refert. d. alex. in. d.
l. scrinarios. in. ij. col. C. de testa. mili.
et in. d. l. fi. in. ij. col. C. de testa. ¶ Et
subdit Ange. in dicto. §. qd̄ autē. in an-
tenti. de non alie. qd̄ si statuto canetur

Hypopolitus de Marsilijs

¶ nullus tractatus factus per minorem
valeat nisi sint de eo rogati duo nota-
rii contingit quod in ciuitate propter aliquem
casum non reperitur nisi unus dicit quod tali
casu ille solus poterit perficere tale instru-
mentum et valebit pro quo allegat textum in d. l. fi.
C. de testa. quod dictum refert et sequitur io.
de ana. in c. significasti el. ij. in. viij. col.
de homi. p. quo dicto versus mihi textus aper-
tus in d. auc. de non alie. in §. vt neque. in
§. si. si unus solum ciuitas habeat et c. que-
re textum ibi summe non. Bar. et illud est non. Ideo
Bar. in phemio. ff. in si. p. pro quibus est
faciunt dicta per ang. in auc. oēs peregrini.
C. cōtra de succes. p. pau. de cast. in l.
nutritoribus eo. ti. p. do. ff. in c. qm̄
16 ¶ tra de pba. in. xxiij. col. ¶ Et pro
dictis est facit optime textus. quem non memi-
ni me vidisse ab aliquo allegatum in hac
materia in auc. de instru. cau. et fide. in
§. testium multorum copia et c. et faciunt opti-
me dicta per oēs scribentes in l. j. §. si. §. d.
verb. ob. et dicta per me in repe. l. fi. C. de
pba. in. iij. car. et in §. si. meo in ci. vocem
meā exaudi dñe in. iij. car. vbi late lo-
cutus sum in materia ista adducendo
17 ¶ plura alia vbi videas. ¶ Et per ista
impedita sunt textualia igitur venio ad
glo. q. clara est. nā arguit contra istum textum.
de tex. in. l. j. C. eo. vbi haberet quod seruus non
potest torqueri per dominum. sed hic dicit quod imo potest
est in causa pecuniaria. ergo quapropter glo.
soluit et dicit quod iste textus. loquitur per alium
tertium non autem loquitur contra dominum vel dicit
quod soluas vt habet in d. l. C. eo. vbi. glo.
ponit tres solutiones ad hanc. l. postea glo.
ista adducit pro hac. l. serui. §. de testi.
et in l. j. in fi. C. de iura. calū. Ex istis ex-
pedita est. l. ista in sui principio. sequitur modo
§. ex quibus causis et c. hypopolitus de
Marsilijs. U. J. doctor Bono.

Ex quibus causis.

¶ Et hoc intendit. Testis qui non de-
bet examinari si sit examinatus eius di-
ctum non probat nec facit indicium hoc di-
cit versus ad §. de eo. ¶ Nota dictum in
summario quod testis cui non debet examina-
ri examinatus non facit indicium sed plu-
ra videntur iura contraria que non addu-
co et aliter non examino istum articulum

sed vide que satis dixi circa hoc in l. j.
in §. diuus antonius in. j. col. §. cod. et
aliquid est dixi in singulari meo. cxcviij.
incip. testis qui non debet examinari. et quod
iste §. est satis clarus et alia non. non col-
liguntur ex eo. ideo aliter super ipso non
instabo cum est glo. sit clara. ideo sequi-
tur §. de eo qui in insulam. hyp. de Mar.

De eo qui in insulam

¶ Iste §. fin glo. et Bar. potest legi tribus
modis id non potest commodum summari at-
tamen fin magis eodem intellectum sic
potest summari. Seruus deportatus non
potest torqueri contra priorem dominum et statuli-
ber in causis pecuniariis torqueri non
potest sed secus sit in criminalibus. h. dicit
¶ Et dicit Bar. quod hic textus. non potest in-
telligi quod seruus illius qui fuit deportatus
non possit contra eum examinari quod esset con-
tra textum. l. j. §. item munio. §. eo. vbi ha-
betur quod seruus dñati torquetur. contra
eum id non prederet. Et ideo dicit quod potest
figurari casus seruus non dñs fuit de-
portatus et tunc non potest torqueri contra
dominum vt hic quā lecturā approbat bar.
p. l. extraneo in. §. si. j. eo. Dicit est quod ter-
tio modo potest poni casus et dubitari an
deportatus in insulam possit vt seruus
torqueri et dicit quod non: et hanc lecturam
approbat Dy. fin bar. hic dicens quod hec
lectura potest esse etiam bona. Alia hic non
occurrunt glo. etiam est clara. ideo sequi-
tur no. l. de minore. hyppo. de Marfi.

De minore.

¶ Et hoc i-
tendit minor in criminalibus
bus non examinatur, in tes-
tem est cum tortura nisi in cri-
mine lese maiestatis quod in tali crimine
omnes torquentur. Item seruus filij non
torquetur contra patrem nec contra ser-
uus patris contra filium. h. d. versus ad
§. tormenta et c. ¶ Ex hoc text. no. dicta
in summario quod regulum minor in crimi-
nalibus non torquetur quod tñ fallit in cri-
mine lese maiestatis. quod crimine multa specia-
lia habet vt patet hic et in toto titu. §.
ad l. iul. maiest. et c. eo. ad l. iul. maiest. et
in l. j. C. de fal. mo. cum si. ¶ Et ideo
dicit ang. in disputatione sua incipit.
exorta

exorta guerra. quē refert. d. alex. in. l. j. §. ad. l. iul. maie. q. si per statuta conceditur abolitio delinquentibus non comprehenduntur delinquentes in crimine lese maiesta. de quo mentionē feci. §. in l. j. in prin. in. iij. car. ¶ Pro quibus factū dicta p. Inno. et alios in. c. cū oēs. de cōsti. et q. dixi in. d. l. j. in pn. §. eo. et in siugu. meo. clxiiij. incip. nemo debet se submittere et. et facit etiā dictū Spe. in tit. de accu. in. §. j. ver. itē repellitur. q. fuit socius et. vbi dicit q. socius criminis admittit cōtra sociū in crimine lese maie. l. j. alias sit secus vt dixi satis late in. l. j. in. §. diu. antonin. in. j. car. §. eo. ¶ Et facit etiā q. voluit idem Specu. in. d. ti. in. d. §. j. versic. itē quod est frater. vbi dicit q. l. j. frater nō possit accusare fratrem vel sororem criminaliter de magno crimine capitali vt ibi p. eum cū tñ fallit in crimine lese maie. al legat text. in. l. pe. C. de accusa. ¶ Et subdit etiā Spe. vbi. §. in ver. itē q. est mulier et. q. mulier pōt accusare quē de crimine lese maiesta. l. j. regulariter mulier non admittat ad accusandū: vt ibi per eū. ¶ Et subdit ibi in versi. sequenti idē esse in pupillo vel in pube: re: q. cum auctoritate tutoris forte ac 13 cūsare poterūt de crimine lese maiesta tis fm cū ibi. ¶ Et subdit etiā ibi in versi. itē excipit q. est miles. idem esse in milite q. poterit accusare in crimine lese maiestatis: l. j. alias regulariter nō possit vt ibi p. eū. ¶ Et dicit ipse Spe. in titu. de actore in. §. j. in. x. col. in versi. Item q. cōmisit et. q. ppter crimē lese maie. q. repellit ab agēdo. ¶ Et dicit ipse in titulo de pba. in. §. j. versi. de cimo. q. in crimine lese maiesta. testes vtriusq. partis admittunt. alleg. text. 10 in. l. fallaciter. in fi. C. de aboli. ¶ Itē ille q. cōmisit crimē lese maiesta. nō pōt facere testm sed efficitur intestabilis: ita dicit Spe. in tit. de instru. edi. in. §. cōpendiose. in versi. iij. allegat tex. in l. pe. C. ad. l. iul. maie. sed melior est tex. ad hoc in. l. si. illius titu. et idē dicit ipse Spe. in ti. de iudi. §. j. j. ver. est etiā alia petitio et. circa fi. allegat tex. in. l. quisquis. C. ad. l. iul. maie. ¶ Et facit

Pyppolitus

etiā glos. multū not. in. §. per cōtrariū. insti. de here. que ab intesta. defer. q. voluit q. l. j. regulariter post mortē quis nō possit accusari vt habet in. l. j. C. si reus vlt. accu. mor. sue. et in. l. de qua re. §. j. ff. de iudicijs cū si. tñ hoc fallit in crimine lese maiesta. nā in tali crimine memoria defuncti poterit accusari et dānari: et illā gl. dicit ibi singularē ad hoc Ang. de arc. et Jo. de imol. in. c. qm frequēter. vt lit. nō contest. et in. l. si defuncto. §. de pu. iudi. de qua gl. etiā facit mentionē Ange. de arc. in trac. malefi. in verbo che ay tradito la tua patria. in. iij. car. in versi. et bñ aduertat in materia oīno addi. d. Augu. de arl. ¶ Itē condēnat de crimine lese maie. nō pōt appellare fm Ange. arc. q. plura ponit in trac. malefi. in xbo presente gayo et appellāte in. ij. car. §. si. et not. p. l. nō tantū et. Alia et spālia hz crimine lese maie. q. colligi pnt ex tex. et gl. et ex dictis doctor. in. l. q. quis. C. ad. l. iul. maie. et etiam ex dictis Ang. de arc. in tracta. malefi. in xbo che ay tradito la tua patria. in. ij. car. in ver. quero quis possit accusare et. et in addi. ibi posita vbi videas oīno et p. d. Lau. cal. in 2. si. suo. ij. in. xiiij. col. in pn. ¶ Et Sz teneas mēti duo in materia ista: v3 q. l. j. istud crimē sit enorme et enormissimū in quo solēntas iuris vt plurimū sunt remisse vt p3 ex supradictis et in. d. l. q. quis: attñ l. j. oēs admittant ad testificandū in tali crimine nō tñ admittit inimicus capitalis nō obstante ipsa enormitate criminis. text. est quē ad hoc doc. allegant p. singulari in. c. p. tuas. de simo. vbi hñ q. in crimine simonie: et sic in crimine excepto nō admittit inimic⁹ capitalis: ergo nec i crimine lese maie. q. dñ crimē exceptū: vt hñ in. c. si q. cū militibus. vj. q. j. voluit Specu. in ti. de accusa. in vl. col. circa me. et gl. in. c. j. in vlt. gl. de testi. in. vj. et q. inimic⁹ capitalis nō admittat in testē in crimine lese maie. tenuit et bar. in. l. i. q. dñib⁹. §. ad. l. iul. maie. et Spe. in ti. de accusa. §. j. in vlt. xbis. et Lu. ro. in. l. si xbo. §. de viro. in. xij. col. x. q. ntadecima et. ff. solu. mat. de quo et p. d. Abb. in. c. in q. sitiois. de Warfilijs. R

Hypopolitus de Marsilijs

in. §. iij. de accu. et per bal. in. l. in his. in
 §. j. in fi. ff. solu. ma. Et l3 doc. reputent
 illū tex. in. d. c. per tuas. singulares ad
 hoc tñ dico q nō est singularis s3 filis
 est tex. quē ad hoc ibi pōderat abb. in
 c. cū. p. māconella. de accu. et hoc voluit
 barb. ibi et Ange. in. l. q accusare. §. de
 accu. vbi allegat ad hoc Spe. in. d. tit.
 de accu. §. j. de quo ē p bal. in. l. p̄scri-
 ptione. in. xj. col. §. si. tertiū exēplū. C. si
 cōtra ius vel vti. pu. de q dixi. §. in. l. j.
 §. p̄terea. in. pñ. §. in hoc ti. et sic p ista
 pōt limitare hūc tex. in. §. si. s3 oēs oīno
 et c. q imo nō oīnes admittunt. nā nō
 admi. iūici capi. vt dixi: ergo iste text.
 14 pat̄ hāc limi. seu restric. et c. ¶ Sed
 etiā aduertat q l3 vt dixi istud crimē
 lese maiestatis sit crimē exceptū et enor-
 me attñ in ipso crimine vel in p̄ssu ipsi⁹
 nō p̄cedit q aliquē ad torturā nisi p̄ce-
 dētib⁹ indicijis: ita p̄bat in. l. si qz ali-
 cui. xibi gl. Cy. bal. et Saly. C. ad. l. iul.
 maie. ita dicit ang. are. in trac. malefi.
 in verbo che ay tradito la tua patria.
 in primis vbi. et Ange. in. l. fallaciter.
 in fi. C. de abo. de quo videas et ibi in
 addi. de quo ē dixi. §. in. l. j. in p̄in. in
 iij. car. §. eo. Alia notabilia nō colligū-
 tur ex isto tex. iō venio ad dicta p bar.
 et oppono q imo minor torqueat vt h̄
 in. l. j. §. ipuberes. §. ad silla. sed hic d̄r
 cōtrariū: §. So. f3 bar. q minor nō tor-
 queat ea tortura qua torquent maior-
 res sed d3 ferula vel habena cedi vt in
 cōtrario. et no. §. de his qb⁹ vt indig. et
 15 §. ad silla. ¶ Querit postea bar. mo-
 uens vnā qōnē vcz ad qd aliquo casu
 torqueat minor in cā criminali cum nō
 possit eē testis. vt in. l. in tēstimoniu. §.
 de testi. in quo rñdet et dicit q nō torq-
 tur vt faciat plenā p̄bationē vel semis-
 plenam sed vt faciat indiciu: et sic dicit
 bar. q hic erit casus vbi ille q nō d3 tor-
 queri tort⁹ nō facit indiciu: de quo re-
 mittit se ad dicēda p eū. l. marit⁹. j. eo.
 Circa qd vide q dixi. §. in. l. j. in §. diu-
 antoni⁹. in. pñ. §. eo. vbi de hoc dixi: iō
 16 hic aliter non in sisto. ¶ Et quia hic
 tractat de minore. xiiij. annis circa cri-
 minalia: iō nō incōgrue hic q̄ri pōt de
 aliq̄b⁹ circa materiā ipsoꝝ minorꝝ. Et

primo q̄ro an minor. xiiij. an. nō tanq̄
 testis sed tanq̄ re⁹ et principalis possit
 torq̄ri: in quo dicas q nō fm Ange. de
 are. in trac. malefi. in vbo fama publi.
 in. xvj. car. §. si. sexto q̄ro. nā fm eū et ē
 fm bar. hic talis minor d3 tereri vel fe-
 rula cedi: vt h̄ in. d. l. j. §. impubes. et in
 l. excipiunt. eo. ti. et p gl. et bal. in. l. fi. C.
 de his qb⁹ vt indig. de quo dixi. §. eo.
 in. l. edictū. enumerādo p̄sonas q torq̄-
 ri nō vossunt: p quib⁹ faciūt dicta per-
 scribētes in. l. j. C. si aduer. delict. et q
 talis minor nō possit torq̄ri sed tereri
 et ferula vel habena cedi firmat Jo. de
 ana. in. c. j. in pe. col. de delictis pueroꝝ
 rum. et d. Paris de pu. in suo trac. sin-
 di. in. c. j. car. in vlt. col. circa fi. et Sui. de
 suza. in trac. suo de qōnib⁹ et tor. mē. in
 j. col. §. si. excipiunt. et Sandi. in tracta.
 suo malefi. sub rubri. de q̄stionib⁹ et tor-
 17 mētis. in. j. colū. in §. si. hec q̄stio. ¶ Et
 d. frā. brunus in suo trac. de indicijis
 et tortura. in. viij. car. in. j. et ij. col. vbi p
 istū tex. infert not. verbū dicēs q in cri-
 mine lese maie. minor torq̄ri pōt tanq̄
 maior et fidē facit in dicto crimine. pro
 quo ē facit. l. nullus. C. ad. l. iul. maie.
 Ex quo dicit q si ex forma statuti mi-
 nor. xiiij. annis habilitaret ad testificā-
 dum q hoc casu possit torq̄ri ipse mi-
 nor: et idē dicit de quolibet inhabili et
 minus idoneo de iure cōis: qd dicit fore
 nota. ¶ Modo p̄r q̄ro cōis opi. est vt
 volūt doc. in dictis locis q minor. xiiij.
 annis nō possit torq̄ri sed tereri. p quo
 faciūt dicta p bal. in. l. obseruare. in. j.
 col. C. quo. app. vbi dicit q q nō potest
 18 torq̄ri pōt tereri. ¶ Sed pone: index
 h3 minor ē. xiiij. vel. xv. annis in fortijs
 et p̄tra eū h3 indicia malefi. ij sufficiē-
 tia ad torturā sed ipsum nō vult torq̄-
 re sed vult eū tereri: et iō fingit ip̄z velle
 suspendi facere vel decapitari et facit
 eū cōducī vsq̄ ad furcas vel ad locuz
 iustitie dicēdo q sibi dicat veritatē al̄s
 q facit ip̄m mori si propter talē terro-
 rem mortis quam credit statim passu-
 rum moriat an index ipse teneatur pe-
 nas mortis: in qua notabili questione
 mihi videtur primo dicendū q sic. nā
 quando reus moritur in tor. mētis ius

der tenet pena mortis vt satis late di
xi distinguendo tñ. s. eo. in. l. qñis in. j.
car. ¶ In cōtrariū tñ facit. nā iudex
pōt fingere se velle facere illud qđ ve
re nō vult facere vt inueniat veritatez
tex. est no. in. c. afferte d. p̄sumptio. quē
tex. ad hoc allegat gl. i. l. j. §. j. ff. d. dol.
pro qđ facit qđ voluit bar. in. §. pluriū in
pñ. vbi dicit qđ pro veritate hñda pōt
iudex fingere se velle facere reo crimis
qđ nō vult vt videat quē actum faciat
reus qđ examinatur et qualiter se gerat
quā dicit eē subtilē diligētīā cognitiōis
19 ¶ Itē p hac parte facit qđ ptra ipm
minorem erāt indicia sufficiētia ad tor
turā et sic poterat ipm torquere mode
rate quo casu si fuisset mortuus nō te
neret de morte sua vt dixit in. d. l. que
stionis et fictio est minor q̄s tortura qz
tortura est maior pena q̄s vtriusq̄ ma
nus abscisio vt dixi in. l. diuus pius in
j. col. s. eo. ideo vñ dōm qđ nō tenet ius
der hoc casu de morte ipsi rei minoris
ita ēt firmat in hac qōne adducens p̄
dicta. d. pa. de puteo in suo trac. sing.
in. cx. car. in vlt. col. et in pe. ibi versi. seq̄
20 tur modo no. qđ. ¶ Et adducit quā
dā facti contingentia relatā ab And.
de iur. an. §. publici latrones in titu. de
pace tenēda quā ego retuli in. l. j. i. pe.
col. s. in hoc titulo et alia q̄plura ad
ducit et vltimo loco adducit aliā cōtin
gentia facti. nā dicit qđ rex Ladislaus
inquiri fecit cōtra quēdā comitē regni
et cōtra eius filiū de proditiōe et facto
p̄cessu per iudices magne curie inter
quos iudices erat vnus iudicū v3 fra
ter Joan. d. capistrano qđ retulit regi qđ
comes erat dānandus pena decapita
tiōis et qđ filius erat innocens et liberā
21 dus attamē rex iussit comitē decapita
ri et filiū nō decapitari sed snialiter fic
te p̄dēnari ad mortē et deinde ad sup
plicium duci cū patre et decapi. patre li
berare filiū et decapi. patre tunc filiū p̄
timore pene illico mortuū est ppter qđ
frater Jo. de capistrano tūc secularis et
iudex magne curie existens p̄scientia
motū qđ innocentē p̄dēnauerat l3 fictē
et ex cā talis p̄dēnationis mortuū fue
rat adiuit regē et renunciauit offō no

lēs ampli⁹ seruire dñis tpalib⁹ s3 deoz
intrauit religionem sc̄ti fr̄acisci et fuit
vir magnifice religiōis et mire sc̄tatis
vt notū est omī pplo. ¶ Et ego similr
tpe adolescētie mee recordor audiui
se a quibusdā senib⁹ fidedignis qđ tpe
iuētutis eoz hic bononie fuit qđā cu
ius habens vnū filium inter alios im
probū et vitij plenū quē ipse pater
nec minis nec percussōibus non pote
rat illum reducere ad bñ et honeste vi
uendū tandē fecit illū capi et carcera
ri et obtinuit a supioribus ciuitatis vt
faceret eū fictē decapitari: quo obtēto
iste pater fecit hunc filiū ad mortē cō
dēnari et eū fecit ligare cum manibus
post terga et fecit illū duci per loca pu
blica et consueta per que ducunt illi qđ
vadūt ad suppliciū tandē cū fuit in lo
cū iusticie ordinauit magistro iusticie
vt nō decapitaret eū sed admenando
ictū solitū admenari in decapitando
hoiem nō tāgeret ipsum filiū nec illa
instrumēta ferrea qđ ipse habebat super
collū sed illis intactis admenaret ictū
in terris quo facto volebat sibi facere
gratiā. Tandē minister iusticie posuit
ipsum genibus flexis et inclinauit cap
ut suum sub ferro et accepit maleū li
gneū et admenauit i terris et nō tetigit
ipsū et tūc p̄ dixit sum p̄tētus rogatu
amicorū facere tibi gr̄az vite et vocauit
ip̄s filiū dicēs qđ surgeret s3 repuit ip̄s
filiū mortuū esse ex timore adeo qđ pat
incepit flere et exclamare sed certe fuit
vna bestia ille p̄ nō cogitando qđ hoc
euenire poterat. Et sic ex supradictis
vñ dicēdū qđ iudex i qōne predicta nō
teneat de morte talis rei territi si mor
22 riat ex tali timore. ¶ Mihi at vñ p̄riū
eē veri⁹. nā ipse iudex dedit cām huic
morti et qđ cām mortī dat mortē dedisse
vñ. l. qđ occidit. s. ad. l. acql. cū multis si.
nam nihil interest an quis occidat vel
mortis cām prebeat vt est exemplū. in
l. nihil interest. s. ad. l. cor. de sicca. et fa
cit. c. decetero. de homi. et. l. distin. c. si
quis viduam. Et nō obstat allegata
s. in p̄trariū. et p̄mo nō obstat tex. in. c.
afferte de p̄sump. qđ l3 Salomō fece
rit portare gladium et simularet velle

Hypopolitus de Marcellis

diuidere pueri attē p hoc nō infereba-
tur alicui talis timor q̄ infereret mor-
tē alicui a cōiter accidētib⁹. nā ex mor-
te filiorū matres rara vel nūq̄ ex dolo
re moriuntur. s̄ ex timore mortis pro-
prie bñ sepi⁹ hoīes moriūtur. nec etiā
ille fili⁹ qui debebat diuidi nō poterat
terreri nec expauescere s̄ tractaretur
de eo interficiendo q̄ erat in cunabulis
et nihil penit⁹ de morte cognoscebat
ergo ille ter. nō h̄z obstare. Nec s̄ h̄z
bet obstare q̄ dicit bart. et alij. v̄z q̄
iudex pōt fingere se velle facere illud
q̄ tñ nō vult facere vt inueniat veri-
tatē q̄ fateor hoc eē verū dūmō nō fa-
ciat talē fictionē que mortē causet vel
iudicat. posset. em̄ fingere verbis et or-
dinamentis facere velle reū suspēdere
vel decapitare p act⁹ remotos ab ipsa
suspēsiōe vel decapitatione. nō aut p
actū propinquū adeo q̄ q̄libet fortis et
cōstās hō perterreretur ex quo possit
sequi mors. rita ciuilit̄ sunt intelligē-
da v̄ba bar. et aliorū dicentū q̄ iudex
potest fingere se velle facere illud q̄ nō
23 vult. ¶ Nec etiā obstat illud. v̄z q̄ iu-
dex ipse habēs indicia sufficientia po-
terat facere torqueri reū et tortura est
maior pena q̄ abscisio vtriusq̄ ma-
nus et. Quia rñdeo q̄ inde magis de-
bebat facere eū torqueri moderate et
si fuisset mortu⁹ reus ipse nō teneretur
sed inferendo sibi talē timorē ex quo se
quitur mors tenetur de ipsa morte. et
rō diuersitatis est q̄ qñ reus modera-
te tortus moritur in tortura nō tenet
ipse iudex q̄ adhibuit tormētū cōsue-
tum et solitū vti in similibus. s̄ inferē-
do timorē mortis de quo. s̄. tenetur q̄
adhibuit tormētū insolitū et inuenit
nouā viā et insolitū modū extorquēde
cōfessiōis. Ideo nimirū si d̄z teneri de
24 morte secuta. ¶ Jura em̄ abhorrent
insolita cū ex illis inducatur p̄sumptio
fraudis gl. est in. l. si quis sub p̄ditione.
s̄. de cōdi. insti. q̄ dicit q̄ ex renūciatio-
nibus insolitis et nō cōsuetis p̄sumitnr
instm̄ suspectū. quā gl. p not. allegat
Bal. in. c. iij. loco. in. vi. colū. de pba. et
Bal. in. c. q̄ verisimil. de p̄sump. et in. l.
emptio. C. plus vale. q̄ agif. vbi di-

cit p illā gl. q̄ ex v̄bis supfluis et solitis
instm̄ p̄sumit v̄surariū q̄ dicit notan-
dū esse q̄ v̄surarios. et de illa gl. etiā fa-
cit festū bal. ibi. d. l. si q̄s sub p̄ditione. et
eā etiā ad hoc allegat Jo. de ana. in. c.
cū tu. in. pe. col. de v̄sur. et Bal. i. l. et in
ij. col. C. de execu. rei iudi. et Lud. ro. in
cōsi. suo. cccxxij. incip. p pleniori in fi.
verbis. et Lu. ro. in p̄si. suo. ccccx. incl.
circa ppositam et. in. iij. colū. et bald.
in addi. Spe. in titu. de sen. in. pe. car. in
25 ver. incip. q̄ fugitiuū. ¶ Et illā gl. ad
hoc allegat Barb. in. repe. rub. de fide
instr. in. xvij. car. in. vlt. col. vbi adducit
etiā in simili glos. in. l. cū allegas. C. de
v̄sur. q̄ fm̄ eū dicit q̄ si in p̄ctu celebra-
to p̄v̄surariū apponat pena insolita s̄
aliter nō appareat de v̄suraria prauī-
tate tñ p̄sumit p̄ctus v̄surari⁹ intm̄
q̄ nō admittit p̄batio in p̄iū. Itē illā
gl. in. d. l. si q̄s sub cōditione. ad hoc al-
legat. d. Alex. in. p̄si. suo. cclxix. incip. cir-
ca p̄ntis et. in. fi. j. col. et Pet. de anch. in
cōsi. cclvij. incip. si p̄dca sn̄a. circa fi. et
bal. in. p̄sil. suo. cclxxij. incip. punctus
et. in. fi. i. iij. vo. et. d. Barth. cep. in tra.
suo de simula. p̄ctus. in. vij. cart. in. iij.
col. et barb. in. p̄si. suo. lxx. incip. viso p̄-
cto in. v. col. vers. viij. faciat in. iij. vo. et
ibi in. p̄si. lxxij. incip. p̄ns p̄sultatio et. in
j. col. et in. p̄si. lxxvj. incip. viso puncto in
vlt. col. in eo. vol. Et s̄z doct. allegent il-
lā pro singulari attē habes cōsimilem
in. c. significauit. extra de cētib⁹. i. gl. in
verbo interdixit et. in. fi. quā. gl. ad hoc
allegauit Jo. de ana. in. d. c. cum tu. de
26 v̄sur. ¶ Et p̄ dcis gl. optime faciūt di-
cta p Bal. i. l. iij. C. plus valere q̄ agif
et p. d. An. Car. et Joan. de imo. in. c. ad
n̄ram de emp. et vendi. vbi dicūt q̄ si in
instro venditionis dicat vendidit et tra-
didit vere et nō p fraudē v̄surarū q̄ p
p̄pter clausulā insolitam p̄sumit cō-
tractus v̄surarius de quo p Barb. in
27 dictis suis consilijs. ¶ Et ideo dicit
multū no. Bal. in. l. j. in vers. itē ex hoc
C. q̄ et aduer. quos. q̄ sup insolitis nō
deferit iuramētū in supplementū p̄ba-
tionis q̄ etiā voluit ipse in. c. j. s̄. sacra-
mentū de cōsuetu. recti feudi. et in. c. s̄.
preterea. q̄d sit inuestitu. Cū ergo info-

lita sint suspecta et interpretentur facien-
te ergo ita erit in casu nostro in quo iudex
usus est nouo tormento et nouo ac insoli-
to modo extorquendi confessionem et inue-
niendi veritatem. ¶ Et quod hoc casu ipse
iudex teneatur de morte ipsius rei postquam
non seruauit modum consuetum inuenien-
di veritatem sed adhibuit tormentum et
modum insolitum. adduco in simili no. do-
ctrina Bar. p. illud text. in. j. C. de cursu
publico. li. xij. vbi dicitur no. optimus text.
¶ Conducores equorum ad vecturam qui pecu-
tiunt equum ut ambulet cum ligno vel fu-
sto et si ex hac percussione equus deterio-
ratur est mortuus est. nam tali casu ipse
conductor tenetur ad emendationem damni: se-
cus autem si eum percussisset cum calcaribus et
sic cum instructo solito ad percutiendum equos
quod si esset tunc mortuus vel deterioratus
non teneretur ad emendationem damni: et
istud dictum approbat ibi ange. et Jo. de
ana. in. c. significasti el. ij. in. xv. colu. de
homicidio et d. ffel. in. c. auditis in pe-
car. in. ij. colu. de prescri. ¶ Et facit not.
de m. Bar. in. l. qui fiscales. C. de nauicu-
lariis lib. xj. vbi dicitur quod repertus cum re-
bus prohibitis duci in via inusitata et
insolita presumitur illa portare et deuen-
turus: cum sequitur io. de ana. i. c. significauit
in vl. col. de iudi. et bald. in. l. ij. ad fi. C.
de nau. fenore. quod si victurales omittunt
viam solitam contra fraudandam gabellam piculum
est eorum. ¶ Et dicit bal. in. l. j. §. de his
qui deiece. vel effude. quod dominus obligatur sub
pena tenere stratum securum intelligitur de
usitata. id non tenetur de spoliatione facta
transiendi per alpes inusitatas. p. illud text. in
ver. dummodo per eam vulgo iter fiat et c. et ad-
de etiam Bar. i. l. ij. C. de cursu pub. lib.
xij. vbi etiam repetit illud quod dicit in. d. l.
qui fiscales. vbi de eunte cum rebus prohibitis per
loca insolita. et vide et per Sal. i. l. cum pro-
ponas qui est. l. ij. C. nau. feno. qui omnia refert et
sequitur d. ffel. in. c. olim. in. ij. col. de ex-
cep. ita ergo dicendum puto in casu nostro quod ipse
iudex teneatur de morte rei eo quod non ad-
hibuit solitum modum torquendi et instructo
deputato ad torturam. sed usus est modo et
instructo insolito et id debebat cogitare hoc
euenire posse et de seipso facere pieturam.
nam pauci capiuntur et magni et postea

tis animi qui in similibus non efficiantur
palidi et exagres. id dico ipsum iudicem
puniendum esse non obstantibus in huius ad-
ductis. ¶ Sed an sit puniendus pena
mortis vel alia pena extraordinaria
credo quod pena extraordinaria arbitra-
ria iudici citra mortem sit puniendus.
nam magis tali casu iudex videtur esse
in culpa quam in dolo cum videatur voluisse
se habere veritatem a reo sine tormento et sine
afflictione eius persone. ¶ Et quoniam homici-
dium seu aliud delictum committitur sine do-
lo tunc committens illud non tenetur pena
mortis imo nec est sufficit quod occidens sit
in lata culpa quam in similibus per dolo non ac-
cipitur. text. est in. l. lege. §. ad. l. cor. de sic-
ca. et no. gl. i. l. his qui cum telo. C. ad. l. cor.
de sicca. et gl. in. l. §. et si quecumque. i. ff. si.
in siccaria. §. ad. l. acq. et not. et Jo. in
summa. §. ad. l. cor. de sicca. ¶ Quin-
imo non solum quantum ad imponendum. penam mor-
tis. sed et quantum ad imponendam penam cor-
poralem lata culpa non equiparatur dolo secundum
gl. no. in. l. in actiones. ff. de in lit. iura.
et ibi per doc. et no. gl. i. l. si mora. ff. so. ma.
in verbo culpa. et hinc per Bar. in. l. qui nerua.
§. de depoli. et in. l. j. §. si quis testa. li-
ber. esse ius sue. ¶ Et id dicit bald. in
l. qui cumque. C. de ser. fu. quod vbi cumque lex loquitur
de pena corporali vel capitali sem-
per subintelligitur dolus per notata. i. d.
l. in actionibus. et insti. de suspens. tu. in
§. suspectus. ¶ Et quotiens statutum
imponit penam personalem pro homicidio
ut quod diceret occidens occidatur. nisi oc-
cidens occiderit dolose et ex proposito non
habebit locum pena statuti vel legis. sed aliter
debebit mitius puniri. ita not. dicit
Bal. in. l. data opa i. v. col. C. qui accus. non
pos. ver. item si statutum punit homicidium
et hinc per bar. in. d. l. j. §. si quis testis lib.
esse ius sue. et notat bal. et saly. in. l. ij.
C. de nora. et Saly. in. l. pe. C. ad. l. cor.
de sicca. et pan. de ca. i. l. j. in fi. ff. de le-
gi. et in. l. j. C. vbi sena. vel clarif. vbi ex-
clamat quod iudices ignorantes qui nesciunt
a verbis statuti recedere: per quod faciunt
deum per bar. in. l. non dubium in. vj. col. ver.
eodem modo si statutum diceret. C. de leg. et
facit gl. in. c. si aliquis. extra de homi. in
c. j. de puer. infidelium. Et hac parte etiam fir-

Hippolitus de Marfilij

mauit Saly. in. l. senat. C. de his q si
bi ascrib. in testō. et pbat p gl. i. l. ossa. S.
si in locū. S. de relig. et sump. fun. et ibi
hoc voluit. d. flo. in. l. dolo malo. ff. de
ser. cor. et i. l. q actōe. S. si q s i colluctatio
ne. S. ad. l. acq. et voluit ang. in. l. si pla
gij. C. ad. l. iul. de plagia. et pau. de ca.
post gl. et bal. ibi in. l. si seuerior. C. ex q
bus causis ifamia irroga. vbi dicit q
ipse habuit de scō hūc casuz. nā qdam
sine dolo piecerat lapidē ex quo occi
dit aliquē et dicit q euasit ipm a pena
mortis. l. statutū diceret q occidēs oc
cidat et dicit q iudices dicebant vba
statuti deberi seruari ad vngūē et dicit
ipse q ipsis iudicib⁹ allauit dcm bal.
in. l. data opa añ fi. C. q ac. nō pos. et di
cit q si nō habuisset autoritatē bal. q
nō reprobāt aliquē hoc dicētē fecissent
illū decapitari: qd dicit ipse ibi fore no
tādū. et idē dicit ipse pau. de ca. i. l. j. C.
36 vbi sena. vlt. clarif. ¶ Ego als dū eē
ptās citadelle ppe paduā vbi est pessi
mū genus hoīm habui hūc casuz corā
me. v. qdā Aloysius hēbat vnā balis
stā oneratā sagitta cū qua volebat p
cuttere qndā colūbū. et ex incuria sua
et paz aduersiōe sua tetigit cū veste il
lud ferrū ex quo exonerat balista et cā
exoneravit et cū illa sagitta percussit qn
dā hoīez in pulsu capitis ibi astantē q
statim ex tali percussioe mortu⁹ est. et affi
nes ipsius mortui multū insteterūt pe
nes me q deberē dcm Aloysiuz facere
decapitari. et duxerūt aduocatos et p
curatores ad hoc finalr ego nūq vo
luit dcm Aloysiū punire aliq pena cor
porali ppter supradcā. sed ego dedi si
bi bannū p annos. iij. et oñdi supradc
tas doctrīnas pcuratorib⁹ et aduoca
tis ipsi⁹ mortui et eoz affinitū ex qbus
37 ipsi acquieuerunt snie mee. ¶ Et vlt
tra pdcā q tali casu q s nō sit puniēd⁹
pena mortistz ēt pau. de ca. post bal.
in. l. nemo deinceps. C. de epali au. et
Cy. in. l. si q s nō dicā rapere. C. de epi.
et cle. et Joā. de ana. in. c. fi. in. xix. col.
ver. adde etiā tex. de maledi. et in. c. ex
lris el. ij. in fi. de homi. et in. c. psbyter. in
i. col. de homi. idē ēt firmat bal. i. l. ij. S.
quacūq. in vlt. col. ver. quo ad tertiu.

S. de iureiu. vbi dicit q si factū excedit
volūtātē vt in casu nro q s nō puniē de
dolo s de lata culpa et q i penis corpa
lib⁹ reqrit p cise dolus et c. ¶ Et hanc
partē ēt tenet Ang. in. l. graccus. C. de
adul. et bal. i. l. ij. C. de noxa. et ibi sali.
et d. An. in. c. ij. de cōsti. et Saly. i. l. pe.
C. de sicc. et Car. in. c. latoz. de homi. et
pau. d. ca. i. l. j. S. de legi. et Saly. i. d. l.
data opera vbi exclamat illud dictū
Bal. ibi. et dicit q ex illo sel euasit quē
dā a morte quē iudex volebat p occi
sione culposa decapitare. et idē ipse fir
mat in. l. si fugitiui. C. de ser. fugiti. et
in. l. j. ff. de legi. et in. d. l. et si seuerior. et
in. l. ij. S. si. post Bal. S. ne q s cū qui. in
d. l. in actionib⁹. et in. d. l. si serui vfi. C.
de noxa. et in. l. nō dubiū. C. de legi. et
in. l. j. C. de his q latro. et cy. in. l. j. S. de
legib⁹. et Bal. i. repe. l. j. C. de sum. tri. in
pe. seu anpe. col. vbi allegat casuz pro
hac parte in. l. cū aut. S. capitalē. S. de
edil. edic. hac ptē ēt firmat pe. de anc.
in pfi. suo. cclxxiiij. inci. iure strictu et c.
in fi. et pau. de ca. i. pfi. cxcij. incip. viso
pcessu in. ij. col. ver. q qdē. et Raph. cu.
in pfi. suo. cxxxij. inci. visis et c. in fin. et
Jo. de ana. i. c. latoz de homi. et bal. in
fi. S. de recepta. et in. l. j. S. q ptoz. S. ne
q s cū q et c. et d. flo. in. l. ij. S. iniuriarū.
in. ij. col. S. ad. l. acq. et Bal. in pfi. suo
cxxxij. incip. dubitat. in. ij. vol. et in. l. q
fortuitis. i. vlt. col. C. de pfg. act. et ang.
in pfi. suo. cclxxvij. inci. viso themate.
in vlt. col. post me. et in pfi. suo. xxvij. in
cip. p decisiōe et c. in fi. et hac ptē firmat
d. bar. cep. i. pfi. suo. xxix. inci. viso pcessu.
anpe. col. et i. pfi. xxx. inci. ragacij scola
riū et c. in. j. col. et i. pfi. xxxi. inci. sup homi
et pfi. xxxij. incip. si nūq in. ix. col. et in
cidio in. iij. col. pfi. xxxij. incip. mltā pos
sent i. ij. col. Et d. alex. in pfi. suo. cxi. in
ci. vlt. i casu in. ij. col. i. j. vo. et d. Jo. bap.
de calalu. in rep. sua. l. oēs ppli. in. c. vij.
col. S. de iur. et iur. pro q opi. facit optie
gl. in. c. cū qui. l. distin. et text. in. c. hi q.
ea. dist. Et facit dcm ang. in. l. si cū ser
uo. per illū text. S. de iniurijs. vbi dicit
not. hanc. l. p offendētibus mediator
res rixē cū credebant offendere iniur
riā inferentes. et qd dictum refert do.

Super titu. ff. de questionibus. Fo. lxxvj.

Barth. cepo. in. d. cōsi. xxiiij. in. iij. col.
 38 ¶ Et facit etiā no. vbi ange. in. au. de testi. in. §. licet in. ij. col. vbi dicit qñ testis dicit falsum ex malignitate debet puniri sed quādo errore deponendo cōtrariū eius q̄ primo dixerat vt si forte est quidā rusticus nullatenus intelligens nullatenus d̄z puniri. qd̄ dicit esse nullū aduertēdū a iudi. ¶ Et facit qd̄ dicit car. in. cle. j. in. xxxix. q. de priuil. vbi refert se p̄suluissē q̄ illa c̄a puniēs aliquē p̄sumentē et sic notās dōlū et terminatē nō ligat hoiez simplicē p̄uenientē sine dolo vel p̄sumptione q̄ cessat respect⁹ quē. l. p̄siderauit. qd̄ dictū refert et sequit. d. ffeli. in. c. qm̄ i. v. col. de pba. vbi dicit q̄ nō legit alibi tā notabile vbi in mā. sua postea subdit q̄ prius illud p̄suluuit Jo. cal. in. titu. de sentē. excō. in. p̄si. iij. inci. sacerdos parochialis. vbi late p̄suluuit q̄ non faciēs in p̄tēptū nō incurrit penā. l. q̄ vti verbis denotatib⁹ dolum de q̄ dixi in sing. meo. cclxxvij. inci. tetigi tibi. ffacit ēt p̄ p̄dcis q̄ voluit. d. Alex. in. l. fi. §. q̄ satisf dare cog. vbi dicit qd̄ periuriū nō committit sine dolo. Et faciūt dē p. d. pari. de puteo in tra. suo sind. in. lxxv. car. in. iij. col. et p. d. ffeli. in. c. latoz de homicidio. et facit tex. et gl. in. c. intellectus. xliij. q. ij. Et per ista cōcludo q̄ ipse iudex in hoc casu nō puniet pena mortis s̄z non tñ erit imunis a pena. nā l̄z vbi requit̄ dolum non puniat lata culpa vt dōl⁹ tñ lata culpa oīno erit puniēda et s̄i l̄z leuis culpa minorata pena s̄m latitudinē culpe. itez dicit bal. in. d. l. data opa. quē refert et approbat. d. Jo. bap. de scō Seue. in. d. repe. l. oēs populi. in. c. iij. col. de iusti. et iure. et dicit hoc ēt voluisse Bal. in. repe. d. l. j. C. de sum. tri. et fi. cath. ad qd̄ allat tex. no. in. l. si adul. cū incestu. §. ipatores. ff. de adulterijs.
 40 ¶ Quia aut̄ pena puniet̄ p̄ dēā culpa dic q̄ punietur arbitrio iudicis pena extraordinaria q̄ quādo specialiter non est p̄missum de specifica pena: tunc reus venit puniēdus extra ordinē arbitrio iudicis. l. j. in. §. expillatores. §. de effrac. et expilla. l. hodie. et ibi no. j. de penis. et p̄batur in. l. iij. ver.

stellionatum cum versi. se. j. de cri. stel.
 41 lio. ¶ Pro hoc facit. l. sacularij iurta prin. de extraor. cri. vbi est text. q̄ ille q̄ ingredit̄ domū alicuius vt furef. tñ nō puenit actū p̄fectū furādī puniet̄ extra ordinē. vt no. ibi. bart. ita consuluit. d. Alex. in. p̄si. suo. cxj. inci. pōderatis verbis et c. i. v. col. in. j. vo. vbi allegat p̄dcā et allat ēt. l. q̄nis adulteriū. in. fin. C. de adulterijs. et dicit q̄ hoc no. Ray. bal. et Ang. in. l. j. in. §. hec autem verba. §. quod quisq̄ iur. ¶ Itē vltra. d. alex. dicas q̄ hoc p̄batur in simili i. l. j. §. de iure deliber. vbi dicit text. q̄ cū dicim⁹ tps nec addit̄ dies tūc p̄t dici tps collatū esse i arbitrio iudicis: et facit tex. in. l. fi. §. de ac. emp. et tex. in. l. in v̄ditione. §. in tpe. §. de bonis au. iudi. pos. et. l. mora. in. prin. §. de vsu. et l. continuus in. §. cum ita. §. de vbi. ob. et c. fi. de tras. ac. et. c. finē litibus de dolo et contu. et c. de causis. in. fi. de offō dele. et. c. querenti. de verb. signi. in quibus iuribus habetur q̄ temp⁹ indeterminatū vel res indeterminata stat in arbitrio iudicis pro quib⁹ etiā facit gl. in. l. hec adiectio plures. ff. de verb. signi. et glo. in. c. consultationi de tempo. ordi. Et facit etiā glo. no. in. l. j. C. de fal. mo. que voluit q̄ si in aliqua cā q̄s est p̄miādus nec exprimitur premium tunc intelligitur esse collatum in arbitrio iudicis. de quib⁹ dixi in. l. executores. in. prin. C. que res
 43 pigno. obli. possunt. ¶ Quero modo vltius dicitur in tex. nostro q̄ minor xliij. annis non debet torqueri nisi in crimine lese maiestatis: et ratio assignatur hic p̄ Bar. q̄ in criminalib⁹ minor non potest testificari vt in. l. testimoniū supra de testi. immo dictū talis minoris est ipso iure nullum secundū Ang. per tex. in. au. de testi. in. §. j. ver. in gl. que incipit duo et c. vbi dicit per illum tex. et gl. patere q̄ licet p̄ personā ipubēris vel serui nō opponat̄ tñ testimonium eorū est nullū ex quo ipso iure repellunt̄. Et quo patet scōm eū ibi q̄ l̄z ego nō fuerim p̄testat⁹ aū apturā testiū cōtra personas et eorū dicta vt est de more tamen contra personam impubēris et personam serui et eorū dicta

Hypolitus de Marsilijs

potero opponere attestationibus publicatis: ratio est quia ipsorum testimonium est ipso iure nullum et c. ita dicit Ang.

44 in. d. §. j. in aut. de testi. ¶ Sed an dictum talis minoris impuberis saltem faciat indicium ad torturam vel ad inquirendum dicas quod facit indicium ad inquirendum non autem ad puniendum. ita dicit gl. et ibi bar. eam notans ad hoc in. l. fi. C. de his quibus ut indi. idem etiam t3 Bar. in. l. ij. in. §. quod observari in. ij. col. h. scdo pbo et c. de iuramento calum. et Lu. ro. in rub. §. de arbi. in. viij. col. et in. l. j. §. in filiis. §. ad treb. et gl. in. l. inuicti. la. ij. §. de testi. d quo vide p glo. et doc. in. l. j. §. impubes §. ad filla. et p barto. in. l. marit. j. eo. in. i. col. in fi. ver. vltim. oppono et c. et vide gl. in. c. testes. iij. q. iij. et vide Spec. i ti. de teste. i. §. j. h. si. ite quod est ipubes et c.

45 ¶ Istud tamen puto limitandum nisi esset mus in casu in quo veritas aliter sciri non posset. nam tali casu forte dictum impuberis non solum faceret indicium ad inquirendum sed etiam ad torturam ad quod dicendum morueor p no. verbum Jo. an. in addi. Spec. in ti. de teste. in. §. j. in. d. ver. ite excipit quod est ipubes. vbi dicit quod l3 minor. xxv. an. non debeat examinari in teste in causa criminali ut h3 in. d. l. testium. §. de testi. et i c. j. iij. q. iij. cum simili. tamen iudex non prohibet saltim in defectum probationis recipere tale minore in teste quam veritas aliter sciri non

46 posset. ¶ Et dicit idem Jo. an. in. d. §. j. versi. ite quod est mulier et c. quod l3 in causa criminali mulier non admittatur in teste ut in. c. mulierem. xxij. q. v. et in. c. mulierem xxij. q. v. et in. c. forus. cum ibi not. d. ver. sig. tamen si eum admittent mulieres quam veritas aliter sciri non posset. et dicit quod hoc h3 equitate. quod dictum refert et sequit. d. Alex. in p. si. suo. lxxij. incip. viso thema te in. j. col. in. j. vol. p quibus optime facit quod h3 in. c. puenit. el. ij. extra de testi. cog. et i. l. serui. §. de testi. et in. c. q. p. cum

47 glo. xij. q. ij. ¶ Et facit quod voluit Abb. in. c. de cetero. de testi. in. j. col. vbi dicit quod l3 laycus non admittatur in clerico in causa criminali. ut h3 in. c. lay. et i. c. se. ij. q. vij. et in. c. veniens. de testi. el. j. attamen si clericus commisit delictum in loco vbi non erat copia clericorum quod hoc casu poterit

48 convinci per testes laycos. ¶ Et facit etiam quod voluit. d. An. in. c. tertio loco de pba. vbi dicit quod l3 domestici non admittantur in teste. c. repellant de accu. l. etiam et l. paretes. C. de testi. tamen admittuntur si eum quam veritas aliter sciri non potest quod etiam voluit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teste. §. j. ver. quod si olim in addi. incipit. idem Guido de suza. et Abb. in. c. cum in tua. de sp. et d. f. fra. de are. in c. si. suo xij. incip. viso diligenter i. xj. col. vbi no. loquit. p quibus etiam faciunt quod latissime dixi in. l. diuus p. in. ij. nota. §. eo. et in repe. mea. l. fi. C. de pba. in. iij. car. et in c. si. meo incip. vocem meam exaudi domine et c.

49 in. iij. car. ¶ Sed ultra omnia que dixi in hac materia in dictis locis addo not. verbum Albe. dero. in. d. l. in testimonium §. de testi. vbi dicit quod quam aliter delictum non potest probari nisi p minores quod tunc duos impuberes probant ipsum delictum quod est sing. verbum ab alijs non dictum. quod refert simpliciter Bertachi. in suo rep. in verbo testes que esse possunt et c. in vl. car. in. j. col. post me.

50 ¶ Quero vltim. antepressio facta extra iudicium facit indicium ad torturam. gl. est sing. apud oes in. l. capite quanto. §. de adul. et ibi Bar. quia gl. sequit Ang. de are. in trac. malef. in verbo fama publica in ver. quod an vnu indicium. et in verbo coparent dicti inquisiti et negant totum in fi. j. col. et in eo. trac. in verbo necnon ad denuntiationem. in versi. quod an pressio. et Pau. de ca. in p. si. suo. cxcvij. incip. visa inquisitione post p. i. et p. de anch. in c. si. suo. cclxxvij. incip. ex predicta. et Lu. ro. in c. si. suo. vij. incip. visis necessarijs et c. post prin. et in p. si. suo. clxij. incip. antoninus accusat et c. circa me. et in c. si. ccclij. incip. quedam mulier et c. post prin. d. Alex. in p. si. suo. clxxix. incip. in causa angelorum in fi. j. col. et i pe. col. et d. f. fra. brunus in trac. suo de indicijs et tortura in. lxxij. col. et d. f. fel. in. c. de hoc. de simo. vbi dicit quod hoc etiam voluit Rota in decisione. clxxv. incip. item no. quod l3 in nouissi. et Bal. et Ang. i. l. vnica. C. de c. si. et d. An. in. c. per inquisitionem in vlti. col. de elec. et in. c. in tua. in pe. col. de testi. post Inno. et Abba. in. c. si. de c. si. et in. c. si quis de pur. cano.

Super titu. ff. de questionibus. fo. lxxviij.

- 51 ¶ Ad hoc habeat locū etiam in confessione extraiudiciali facta per minorem in quo reperio Bald. in l. clarū. C. de aucto. prestan. vbi dicit qd si minor vel maior est cōfessus extraiudiciū an possit cogi in iudicio ad pseuerandū in illa cōfessioe. et dicit qd si illa cōfessio est verisimilis pōt cōpelli ad pseuerandū in ea. per l. qro in fi. §. de edil. edic. et p d. l. capite quinto. secus si non sit verisimilis vt in l. j. C. si qs impa. maledixerit. et p l. milites. in §. opz. C. de questionibus et istud dictum Bald. refert et sequitur. d. sfrā. bru. in trac. suo de indi. et tortura in. iij. car. i. iij. col. ver. aliud iudiciū et. vbi subdit reprobata opinio ne cōtraria qd dicta cōfessio extraiudicialis facit iudiciū ad torturā. etiā si sit facta absente parte de quo etiā p scribētes in dictis locis. ¶ Et subdit etiā ipse dñs sfrā. vbi supra. qd talis p̄fessio extra iudiciū facit iudiciū quando est certa de tēpore et loco commissi delicti ad qd allegat Bal. in l. admonendi. §. de iureiur. et Bal. in l. in bonafidei. C. de iureiur. et dñm bap. de cazalu. i. d. l. admonēdi. itē dicit qd quidā dñs Tindarus in trac. suo de proba. in ea. parte in qua tractat de cōfessionibus in ver. nūc de criminaliū. in prin. dicit fortius v3 qd vbi talis cōfessio est verisimilis facit plenā fidē in criminalib⁹ sicut in civilibus. de quo dicit esse casum exp̄fessum in d. l. quero. §. fi. §. de edil. edic. et in d. l. capite quinto. non improprian- do tex. illos ad quos doc. nō aiaduer- tūt. qd etiā dicit pbari in multis alijs iuribus et rōnibus de quibus dicit se scripsisse in tracta. de testibus variati- bus. in. vj. c. ¶ Et vltra predicta te- neas etiā. mēti notabile verbuz in hac materia v3 qd ista cōfessio extraiudicialis nō sit sufficēs ad cōdēnandū. s3 tñ ad torturā. attñ poterit puniri cōfi- tēs tāq̄ se delicto gloriās ex ordinē ar- bitrio iudicis p tex. sing. i. c. q̄ sit gra- ue d̄ exces. pla. ita notāter dicit. d. Pa. de pu. in suo trac. sind. in. lxx. car. i. iij. col. post prin. in ver. adde vnum singu- lare et. qd nō. ¶ Quero vltērius mi- nor. xiiij. an. vel. xxy. cōmisit delictū et

captus est et carceratus. et curia seu iudex maleficiozū pcedit cōtra eū ad torturam stantibus indicij et etiā p- cedit ad alia q̄ in similib⁹ fienda sunt an debeat primo dari tutor vel curas- tor ipsi minori qd habeat ei autorizari et consulere alias hoc non facto an pro- cessus contra ipsum minorē factus sit nullus. circa qd breuius ero qd hoc tes- tigi. §. in. l. i. in prin. in. iij. car. ver. octa- uo requirit et. Sed vltra ibi dicta vi- deas etiā de hac questione Bar. in. l. iij. §. qd obseruari in. iij. col. C. de iuramē- to calū. et Saly. in. d. l. clarū in fi. et i. l. iij. in. iij. col. C. qd ac. nō pos. et Abba. no. loquentē in. c. ex parte in. iij. col. versi. ex his infertur. extra de p̄fes. et Specu. in tit. de actore. in. §. j. ver. sed qd si du- bitatur et. in fi. et Jo. an. in addi. Spe. in titu. de p̄fes. in. §. sequit in prin. icip. si hoc mēbrū et. in ver. et predictis p3. ¶ Et cōis p̄clusio oim videt̄ esse qd in his que fiūt ad ordinē iudicij non va- leat factū a minore sine tutore vel cu- ratore. in his autē que pertinet ad in- quisitionem veritatis valet factū sine illis. et ideo dicūt qd qñ reus qui est mi- nor torquetur nō requirit p̄ntia vel au- toritas tutoris vel procuratoris vt sic respōdeat si tñ ex respōsione vel con- fessione esset lesus restituīt. de quo etiā vide p dñm Zāfrāchū in. c. qm̄ contra. in versi. cōfessioes. de proba. et aliquid per Bar. in. l. minor. xxy. an. omittaz in prin. §. de mino. et in autenti. sacrapus- berum. in vlt. colū. versi. quero quid in iudicijs. C. si aduer. ven. et in. l. si infan- ti. circa. iij. colū. ver. et ideo aduerte in causis et. C. de iure deliber. ¶ Et te- neas semper menti et nūq̄ obliuiscas- ris qd si nō fuit datus tutor. minori in criminali in casu in quo requiritur qd sibi detur. attñ valet processus si ipsi minoris fuit datus seu constitutus legi- time procurator. qd v̄ optime probari ex doctrina Bal. in. l. cum et minores. per illū tex. in. iij. not. C. si aduer. rē ius- dī. vbi dicit qd idē operat̄ procurator le- gitime cōstitutus seu ordinat⁹ minori qd operat̄ tutor et curator. Et propter hoc dicit qd sicut tutor et curator p̄nt

Hypopolitus de Marsilijs

auctoritatē prestare minori in iudicio:
 ita procurator minoris legitime ordi-
 nat⁹. qd est no. xlvii ad multa. ¶ An
 autē si ipse minor est confessus delictum
 restituat aduersus talē confessionē di-
 xi. §. in. d. l. in prin. in. d. ver. octauo re-
 quirif. et. in. fi. et latius in. d. l. j. in. §. fi.
 in. vlti. col. §. eo. Sed vñ ibi dictis ad-
 do. v3 q nūq minor in dictis atrocior-
 ribus admittit ad reuocandū suam cō-
 fessionē. ita no. dicit Bar. in. l. auxilium
 §. de mino. in. ver. no. ex hac lege et. et
 ibi etiā ponit q dicant delicta atrociora
 vbi videas et in hac materia. f. qñ ipse
 minor restituat vide Cy. et bar. i. l. j. C.
 si aduer. deli. et in. l. ij. eo. ti. in. l. si qd in
 tm in. iij. col. C. vñ vi. et gl. et doc. in. c. ij.
 58 de delict. pueror. ¶ An aut et qñ mi-
 nor excuset a delicto vide doc. in. l. j. in
 fi. §. cōmo. in. l. j. C. si aduer. deli. in. l. j.
 C. de fal. mone. in. l. impuberē. §. d fur.
 in. c. fi. de sen. excō. in. c. j. de delict. pue. et
 in. l. auxilium. §. in delictis. et in. l. si ex cā.
 in. §. nūc vidēdū. §. de mino. Et ponūt
 etiā qd in delictis in omittēdo de quo
 etiā p Bar. in. d. l. si qd in tātā et p bald.
 et alios in. l. j. §. puberes et i. l. excipiunt^r
 §. ad sillania. et p Pau. de ca. i cōsi. suo
 59 xx. incip. vltra ea et. in prin. ¶ Itē an
 minor excuset a dolo psumptio vide gl.
 in. l. vbi exigit. et de edēdo. et ibi Bar. et
 60 alios. ¶ Et an et qñ et quō minor p
 delicto puniat vide Bald. et alios. i. d. l.
 j. §. impubes. et in. d. l. excipiunt^r. et in. l.
 administrātes. i. §. corporis. §. de excu.
 tuto. et in. l. si seuerior. in. ij. ver. ex p di-
 ctis et. C. ex quib⁹ causis infā. irroga.
 et in. aut. sacra puberū in. pe. col. §. fa-
 ciūt ad predicta. C. si aduer. vendi. et
 61 in. l. si arrogati. §. de tutel. ¶ Et an
 minori possit mulctari vel excōicari vi-
 de Ang. in. l. neq impubes. §. de in
 ius vocā. vbi dicit q nō si tamē doli ca-
 par mulctatur vel excōicatur et t3 snia nisi
 rescindat remedio restitutōis vel ap-
 pellationis. sed si nō est doli capax ipso
 iure est nulla. et dicit q ita determinat
 host. quē sequit Spe. in. ti. de cōtuma-
 62 cia. §. fin. ¶ Et an minor delinquens
 in minori etate possit de tali delicto pu-
 niri ipso effecto maiore. dicas q nō fm

gl. quā ibi sequunt^r doc. in. l. sciāt. C. de
 63 legit. hñ di. ¶ Et an pupill⁹ possit ex-
 heredari vide Bar. i. l. ij. in. iij. col. ver.
 qro in id qd. §. devul. et pup. Et teneas
 mēti no. xlvii Bal. circa istos minores. i.
 d. l. clarū. C. de auctoritate pñtāda. vbi
 dicit q minor nō pōt ppter pñtaciā
 bñniri seu ad mortē condēnari nisi alr
 64 statuto caueat qd est no. ¶ Et an va-
 leat statutū q ex sola contumacia alr
 nō cōstāte de crie possit qd pñtari ad
 mortē vide Bal. in. c. j. §. iniuria. in. vj.
 col. §. si. qro vtrū. de pace iuramē. fir. et
 Bar. in. c. j. q succe. tene. et Bal. in. ru. C.
 comu. veleplās. in. fi. et p. d. Ang. ari. in
 addi. ad ang. in. trac. male. i. §. fama
 publica. in. vj. car. in. j. addi. et Bal. in
 addi. Spe. in. ti. de snia i. pe. col. §. snia
 65 cōdēnatoria. ¶ An aut minor. xliij.
 an. vel. xxv. possit accusari vel alios ac-
 cūsare vide glo. et Saly. in. d. l. clarū et
 glo. et doc. in. l. ij. §. de accu. et Saly. in
 l. ij. C. q accu. nō pos. pñt etiā adduci
 qplura in hac materia minorū q omit-
 to nēlōgior sim et etiā qz essent nimis
 remota a materia ppria huius legis.
 Ideo p nūc sum cōtētus de supradic-
 ctis. Ex quib⁹ reddit^r expeditū princi-
 piuz istius legis quo ad textualia. Et
 filr glo. satis sunt clare et expositiue.
 ideo sequit^r §. tormēta. q notabilis est.
 hyppo. de Marsi. J. U. doctor et.

Tormēta. Et hoc inten-
 dit. Tormēta
 sunt moderate adhibēda non aut fm
 rēqñtionē accusatoris et pñtatiōes nō
 sunt sumēde de domo. h. d. fm me vsq
 1 ad. §. plurimū. ¶ No. ex hoc tex. q in
 dex d3 hñe moderamē in dādis tormē-
 tis et nō d3 sequi voluntatē seu appe-
 titū accusatoris nā si adhibēdo tormē-
 ta iudex pcederet imoderate et reus
 moreret in tormētis vel aliquo mēbro
 debilitaret iudex teneret nō aut accu-
 sator vt dixi. §. in. l. qōnis moduz. post
 Bar. ibi. et iō circa hāc materiā mode-
 rationis torture alr me nō extēdā hic
 2 ne repetā idē p idē. ¶ No. etiā ex isto
 tex. q pñtatiōes nō sunt sumēde de do-
 mo rei pcordat text. in. l. nimis graue
 C. de testi. et l. q accusare. C. de edēdo.

Super titu. ff. de questionibus. Fo. lxxviij.

et. l. ei qui. z. l. ab ea pte. s. de pba. sed
accusator dz alr pbae intentione sua
als re⁹ debet absolui vt in. d. l. accu
sare. z. i. l. si. cu si. C. v. ede. ¶ Et adeo
est vera regula hui⁹ tex. q pbatones
no snt sumede de domo rei. q nec etiā
erit audiēdus accusator q no pōt pba
re accusationē suā offerēs se stare vel
le iuramēto ipsi⁹ rei sine loqmur i accu
satore cris z sic in i crialib⁹ sine loqua
mur in actore ciuili agēte z petēte ali
qd s aliquē. ¶ De pio pz sat apte.
nā ciales cause nō dirimūt iuramēto
ptis. vt hf i. l. si. C. de pba. z. i. l. dolū. C.
de dolo. z in. l. metū. C. q me. cā. et vo
luit Bar. in. l. marit⁹. j. eo. 3o in talib⁹
causis etiā nō deferē iuramētū i supple
mētū pbatōis fm pe. de anc. i. c. me
diatores. h. no. tertio. de testi. in. vj. vbi
p hoc allegat gl. in. c. tā lris eē de testi.
q dicit in cā ciali etiā ciuilitē mota. lz
actor habeat p̄sūptionē p se nō tñ de
ferē ei iuramētū sz imo tūc hz locū rla
qd actore nō pbāte zc. qd etiā voluit in
termis gl. in. c. cū sunt iura. de reg. iur.
in. vj. et facit gl. i. l. admonēdi. s. de iu
reiu. et voluit. d. Alex. in p̄si. suo. lxxvj. in
cip. viso p̄cessu zc. in. j. col. in. j. vo. et in
cōsi. suo. cxxij. inci. viso p̄cessu vtriusq
cause. i. ij. col. i. ij. vol. z Abb. in. c. fin. in
prin. in vlti. col. de iure iur. et p. d. An. i
d. c. tā lris. de testi. ¶ Et iō stāte sta
tuto q de dāno dato credat sacro ac
cusatoris nō hz locū in furto et sic i ca
su ciali nisi quaten⁹ sus cōe dispone
ret. nā furtū et dānum sunt diuersa ita
no. inqt Bal. in. l. nauta. in. s. q̄cūq. s.
nau. caupo. et stabu. idē etiā firmanit
Albe. de ro. in. ij. pte statu. q. lxxij. incip.
itē qro aliā qōnē zc. et Bal. i. l. ait p̄tor
in prin. s. de iure iur. z Bal. i. l. si seruus
seruū. in. s. si oliuā. s. ad. l. acquil. et. d.
Alex. in. l. ij. post Lu. ro. ibi. s. de dā. in
fec. et Albe. de ro. in. l. j. s. occisoz. s. ad
sillania. et. d. Alex. in cōsi. clxxvj. incipi.
requisitus vt breuibz dicā zc. in. j. co
lū. in. ij. vol. de quo etiā p post. in sum
ma in titu. de dāno dato. s. qñ locū ha
beat zc. in prin. et facit tex. in. l. si tutor
reipublice. s. si. s. de tute. et rōni. dist. z
glo. mo. in situ. ad. l. acqui. in prin. z di

cta. p. d. Bar. cep. in confi. suo. xlvij. incipie. statutum Vincentie &c. in. ij. col. et quasi per totū vbi tenet cōtrariū: de quo etiā p. Moder. in. l. ij. §. de iureiu. de quo aliquid dixi in repe. mea. l. fin. C. de proba. in. iij. q. extraordinaria & in eadem repe. in. lxxiij. car. vltra me. vbi quesui an per iuramentū fiat indicium ad torturam. ¶ Desco etiā casu qñ loquitur in citilib⁹ et sici acto re aliquid petēte a reo d3 ipse actor p bare. alias reus ipse d3: absolui intm q per regulā huius text. & simulū non audif actor q nō pbat intētionē suā si offerat se velle stare iuramēto rel. als reo nolēte iurare velle ipe iurare iuxta l. manifeste turpitudinis. §. de iureiurā. et hoc si ipse actor nullā iuris pre sumpcionem habet per se nec aliquid semplene pbat. ita singulariter dic cit Spe. in titu. de iuramenti dilatione §. j. h. sināt actor &c. p quo facit qd vo luit Bald. in. c. fi. quo tpe miles allegā do Inno. in. c. solet. de sen. excōi. dicens vtr actor nihil probauit nō pōt iudex aliquid mandare reo. ergo nec poterit mādare qd iuret vel iuramētū referat et idē dicit ipse Bal. in. l. fi. §. qd me. cā. et illud dictū Spe. etiā refert et sequit d. Abb. in. c. fi. in p. in. in. ij. col. versicu. circa predicta queritur &c. de iureiur. de qua materia vide q plenius dixi in singulari meo. lxxiij. icp. in ore vulgi. ¶ 3tē p ampliatione hui⁹ tex. et hui⁹ regule q pbatōnes nō debēt sumi de dolno rei maxime in criminalib⁹ vt lo quitur tex. iste facit. nam l3 alias reus nō teneatur rñdere positiōibus acto ris vt in toto tit. §. de interro. act. et de confessis et in titu. de iura. calū. et las tius per Specu. et 3o. an. et Bal. ibi in titu. de positiōibus. tamē hoc fallit in positiōe criminosa seu crimen continēte quia tali positiōi reus nō tene tur respondere sed aliter debet accusa tor probare eius accusationem scdm Bar. in. l. marcellus. §. j. §. rerum amo. et Inno. in. c. ij. post prin. prime glo. de confes. et in. c. inquisitionis. de ac cusatio. et Specu. in titu. de positiō. in §. vij. in ver. xvij. et in ver. sequen. de

Hypopolitus de Marfilij

quo etiā p Bar. in. l. fi. §. de his qd⁹ vt
indī. et in. l. qui iurasse. §. de iureiur. et p
eūdē Bar. in. l. ij. §. qd⁹ obseruari. C. de
iura. calū. p cano. i. c. dudū. de elec. per
scribē. i. c. si post pstitū de ptes. in. vi. per
bal. in. l. j. C. qūo et qñ iudex. et in. l. j. C.
de pena iud. qñ male iud. et in. l. siue pos.
C. de pba. et p Arch. et Dñi. in. c. for. et
in. c. penitētib⁹. l. dist. et p Car. i. de. sepe
de ver. sig. p pe. de anc. l. c. ij. in pe. col.
de ptes. i. vi. p abb. in. c. cū cāz i. r. col. de
de iura. calū. p Bar. i. l. qñ accusare. C. qñ
accu. nō pos. et in. l. quotiēs. §. j. §. de no
ra. et in. l. si a te. §. de excep. rei iudi. et p
Lu. ro. in. pti. suo. cccclix. incip. dū qñ
et in. fi. et p Bal. in. c. dudū. cl. ij. de ele.
in. r. col. p bar. in. l. nō intelligitur. in. §.
tacita. §. de iure fis. et p gl. in rub. de rei
vē. et p bal. in. l. accusatorē. C. qñ acc. nō
pos. ¶ Alterius circa materiā istius
8 tex. et hui⁹ regle qd⁹ pbationes nō dēt
sumi de domo rei pōt qñ dñotabili du
bio. vtz ego re⁹ a te accusat⁹ vel puen
tus habeo vnū testē quē pductio ē te
an tu possis eūdē meū testē pducere ē
me. hāc qñōnē ponūt doc. in. l. nūmiz gra
ue. C. de testi. maxie Bal. et Saly. et dicūt
qd⁹ si tu re⁹ pducis testē p teste qd⁹ ego
potero etiā illūmet testē pducere p me
et ecōtra sed pu⁹ examinabitur p te ex
pēsis tuis et postea p me xpēsis meis.
qd⁹ hz locū qñ capla sūt diuersa als sup
caplis a te pductis dñ dicere veritatē
p vtrāq⁹ pte. et sic etiā p me allegant qñ
habētur in aut. sed iudex. C. de epis. et
9 de. ita tenēt ibi bal. et Saly. ¶ Itē vl
tra pdeā circa hāc materiā et hūc text.
inquātū dicit qd⁹ pbationes nō sunt su
mēde de domo rei tu suppleas istū tex.
et dicas imo nec ēt de domo accusato
ris reglr. nā accusator reglr ei⁹ dome
sticos et familiares nō pōt pducere in
testes et sic non pōt sumere pbationes
de domo sua. hoc probatur in. l. paren
tes et in. l. etiā. C. de testi. et hñ in. l. eos. et
in. l. idonei. §. dñ testi. et i. §. itē eos. iij. q.
iij. et i. c. idonei. iij. q. iij. et i. c. p fāgūel.
iij. q. v. et voluit Spe. i. tit. de test. i. §. j.
versl. item excipitur qd⁹ est domesticus.
et d. an. abb. et alij in. c. in litteris. extra
de testi. et bal. in. l. de test. in. §. pe. et d.

An. et ioan. de imo. in. c. insinuāte de of
fic. deleg. et Lud. ro. in. cōsi. suo. ccccx.
incipien. proposita questio videtur de
cidi p dños meos de rota et. de quo p
moder. in. d. l. etiam et in. d. l. parentes.
10 ¶ Hoc tñ dictū de domestico patitnr
plures limitationes. primo qñ res nō
posset aliter sciri nisi p domesticos. qz
tūc ne veritas pereat vel occultet ad
mittuntur domestici iuxta ea que ha
bent in. l. p sensu. C. de repudijs. §. quo
dixi satis late. §. in. l. diuus pñs in. ij.
car. §. eo. tit. et dicā. j. circa fi. huius. §.
et dixi etiā late in l. etiā. in. v. car. C. de
testi. et in repeti. mea. l. fi. C. de proba.
in. iij. car. Alias etiā limitationes ad
hoc qd⁹ domestici et familiares non ad
mittunt in testē posui late et diffuse. i. l.
j. in. §. fi. in prin. §. in hoc ti. vbi videas.
11 ¶ Sed vltra ibi dicta potes etiā hoc
limitare alio mō. vtz qd⁹ testis domestic⁹
nō est idoneus nec admittit p domesti
co. fallit tñ nisi pducere cū alio teste
omni exceptione maiore et cōcordaret
cū eius dicto qz isto casu admitte⁹ et p
babit nō obstāte domesticitate. ad qd⁹
dicendum moueor per not. doctrinam
Bal. et post eū Ange. ibi in. l. si qñ ex ar
gentarijs. §. j. §. de edē. vbi dicit qd⁹ tes
tis valde dignis et testis infamis infa
mia facti plene pbāt qz integra fides
vnius supplet defectū alterius. et idē
etiā dicit Bal. in. l. j. i. iij. col. C. de testa.
et Saly. in. l. in bonafidei. xv. col. C. de
rebus cre. et Lu. ro. in. pti. suo. cccx. incip.
in casu et. in fi. pro quo facit qd⁹ voluit
Ang. in cōsi. j. vbi dicit qd⁹ pater est ido
neus testis p filio qñ dictū suū cōcor
dat cū dicto aliorum qz integra fides
vnius supplet defectū alterius. et idē
voluit Pau. de castr. in cōsi. suo. xcij.
incip. nō sequendo et. in fi. et in cōsi. suo
cxl. incip. ad bene examinandum et. in
prin. et Lu. ro. in cōsi. suo. cccclxxvj.
incip. in casu. et d. Alex. in cōsi. lvj. incip.
viso pcessu in vl. col. in. ij. vol. et in cōsi.
xxiij. incip. ad aduersis his et c. in. vij.
col. in eo. vol. vbi etiā ad hoc allegat qd⁹
voluit Sui. de cu. in. l. si duo patroni.
in prin. §. de iurefu. et idem videt vel
le. d. Alex. in cōsi. suo. cccxj. incip. visa

facti narratione et in. v. col. et hanc par
te etiam t3 Barb. i. c. testimoniū. i. v. car
12 in repe. extra de testi. Et intm est ve
rum hoc q̄ integra fides vni⁹ supplet
defectū alteri⁹: qd̄ dicit singl̄ bal. in. l.
imperator. la. j. §. de sta. ho. in. iij. col.
ver. noetia q̄ utilis psona et. q̄ si duo
notarij essent simul adhibiti ad confi
ciendū vnū instrū et vnus ipsoꝝ esset
priuatus officio tabellionatus. alter
vero esset notarius auteticus q̄ nihil
ominus valet instrū ppter illū nota
rium q̄ est auteticus: qd̄ dictū refert et
sequitur barba. in repe. rubri. extra de
fide instru. in vlti. colū. vbi dicit et hoc
voluisse bal. in. d. l. si q̄s ex argētarijs.
in. §. coget. Et hoc etiam exp̄sse firmavit
pet. de anch. in consi. suo. c. xliij. incip.
prius de virib⁹ post prin. p quib⁹ etiam
facit dictū Saly. in. l. j. C. de his q̄ sibi
ascrib. in testō vbi infert ex verbis suis
qd̄ l3 in causa p̄ria q̄s nō possit eē no
tarius et tale instrū nō faciat fidem. si
tñ testes apppositi in tali instrō dicunt
affirmāt totum illud qd̄ dicit illud in
strumentū: q̄ tale instrū sustentabit
qd̄ est notandū. p quib⁹ faciūt dicta p
bal. in. c. j. an remoueri debeant testes
13 in vñ. feu. vbi singl̄ loquit. Et tñ p
illo dicto bal. in. d. l. impator. vñ tra pre
dicta facit fm̄ barba. in. d. repe. rubri.
de fi. instr. quod not. bald. in. l. prescri
ptione. C. si p̄tra ius vel vti. pub. et qd̄
in simili voluit idem bald. in. c. j. quib⁹
mod. feu. admittat. in. in. iij. colū. vbi
inquit q̄ si duo fratres habēt feudū a
dñō et vnus ipsoꝝ viriliter defendit
dñm in bello. alter hō frater aufugit
dicit ibi bal. q̄ cōtumacia isti⁹ fugiētis
sustentat ppter virilitatē alterius fra
tris adeo q̄ nō perdet feudū. pro quo
ipse allegat tex. in. l. si his q̄ duos. §. de
libe. leg. vbi habet q̄ si fili⁹ bastardus
cōtraxit societate bonoꝝ cū aliquo ha
bili et nō incapace bonoꝝ p̄ris q̄ si pa
ter bastardi instituit illū habile here
dem q̄ iste bastardus capiet medietate
tem hereditatis ppter psonā socij ha
14 bile. Et p̄ predictis facit qd̄ cōsu
luit quidā insignis doctor vtriusq̄ iu
ris. d. Ludouiscus de lodouiscis p̄tho

notarius Bononiē. in quodā suo p̄st.
incip. premittēda est et. vbi consuluit
in facto et bonis rationib⁹ q̄ si duo fra
tres simul habitāt: q̄ vn⁹ est imunis
a collectis p̄p̄ numerū liberoꝝ quos
h3. q̄ illo casu d3 et gaudere dicta imu
nitate alius frater l3 nō hēat numerū
filioꝝ et hoc ppter personā fratris. et il
lud p̄siliū fuit affirmatū et superscri
ptū a q̄ plurib⁹ doctoribus de quo di
xi in sing. meo. c. lxxx. inci. plura et plura
15 Et Ad predictorū confirmationē etiam
facit glo. in. l. fi. C. de ho. et mu. nō con
tinuā. lib. x. que dicit q̄ soci⁹ oim̄ bo
noꝝ h3 excusationē a munerib⁹ ppter
personā socij. Et faciunt dicta per
Inno. in. c. ad audientia de prescri. vbi
dicit q̄ l3 prescriptio curat p̄tra p̄uatū
spacio. x. vel. xx. annoꝝ tñ si ipse p̄uat⁹
h3 cōe ius cū ecclesia romana iuuabit
vt p̄tra eū non curret nisi prescriptio
centū annoꝝ. q̄ et videet tenere Abb. in
c. j. de prescrip. de quo dixi in repe. nica
rub. §. de fideiusso. in. ij. q. ibi in mate
ria ordinis clericalis in fi. vbi videas
oino. q̄ plura in p̄posito isto adduxi.
17 Et facit et dictū abb. in. c. fi. de iure
p̄sona. vbi dicit q̄ si laycus et clericus
sunt patroni vnius bñficij q̄ tūc lega
tus de latere nō poterit illud bñficiū
p̄ferre. qd̄ dicit tenuisse et f̄deri. de se
nis in p̄st. suo. lxxij. Et Accedat et dicit
bar. in. l. si emācipati. C. de colla. et q̄ vo
luit Zu. ro. in. l. arbitro. §. q̄ satisf. cog.
vbi dicit q̄ l3 ab arbitro iuris non ap
pelleet vt voluit bar. in. l. cū spāli. C. de
iudi. et in p̄ma p̄st. C. et no. in. l. si quis
maior. C. de transac. Si tñ cū arbitrio
iudicat alter q̄ non sit arbiter iuris nō
19 appellabit. Et p̄o q̄bus oibus faciūt
et dicta per do. Alex. i p̄st. suo. cccclxxx.
incip. viso puncto. in. vj. col. vbi q̄ plu
ra no. dicta adducit in hac materia et
faciunt dicta per do. ffeli. in. c. testimo
niū in. ij. col. de test. et per barb. in p̄st.
suo. lxxij. inci. viso pūcto formator et. i
j. et. ij. col. i. iij. vo. vbi plura adducit i p̄
20 posito. Et facit no. verbū Inno. in
c. p̄ntia. de renūciatione. vbi dicit q̄ si
in snia exp̄mat vñā cām falsā i iure et
alia vera sustinebitur snia ex cā vera

Hypopolitus de Marsilijs

- ar. c. abbate. de verb. sig. et l. quotiens in stipulationibus. §. de verb. ob. qd dictum dixit esse cōter incognitum legis. Jo. de imo. in l. si plagij. §. de xbo. obl. de q dco vide. d. Alex. i. l. q rome. §. fi. §. de ver. ob. et in l. si donatiōe in. ij. col. post pn. ver. i. xriū tñ facit zc. C. de colla. et d. ffel. i. c. placuit i. iij. r. v. col. de p̄scri. et i. c. tua nos circa fi. de sumo. et in. c. multoz. et in. c. iudei. cl. ij. de iudeis. et q ego dixi i repe. mea. l. fi. C. de pba. i. v. car. et in singli meo. clxxx. inci. pla et pla zc. et in singli. cxcvj. inci. p̄firmatio zc. Et vltra ea oia q dixi in hac mā in dcis locis addo nūc tex. optimū in pposito isto i. l. j. §. si. qd em. §. q cuz falso tu. aut. Et vide. d. ffel. i. c. iij. loco in fi. de pb. limitatē illd dcm bal. i. d. l. si qd ex argētarijs. r. d. alex. ponētē aliā limitationē ad illud dcm i. d. l. si qd ex
- 21 argētarijs. i. §. cogent in fi. pn. ¶ Itē vltra alā limitatōes qd ad testimoniū domesticū r familiaris dedi. §. i. d. l. j. in §. j. §. i hoc ti. limito ēt q ipse domesticus nō admittit p domestico vel familiarī nisi sit domesticus vel familiaris vtriqz pti. qz hoc casu ppter paritatē familiaritatis vel domesticitatis r p̄sumpte affectiōis admittet. r hoc ar. tex. no. in l. nō solū. §. j. §. de ritu nup. p tex. i. l. pe. §. si xō p̄ adoptiu⁹ in fi. C. de adoptio. i. qd⁹ h̄r q paritas affectio
- 22 nis excludat oēm dolū. ¶ Ad idē faciūt i arg. tex. i. l. j. §. q̄uis. §. vi pub. educari debet. vbi bal. p illum tex. dicit no. xbu. v3 q l3 qd nō p̄pellat in se suscipe cōpromissuzp. l. iij. §. tā r si. §. de arb. tñ hoc fallit i psona p̄iuncta vtriqz litigātī. qz cū careat oi suspitione poterit cogi suscipe in se p̄promissuz. qd dcm refert r sequit. d. ffrā. de cre. i no. suo. lix. incip. nemo cogit r Lu. ro. i. l. ij. in. v. col. ver. xlv. §. so. ma. r faciūt dca p doc. i. c. cām qd. de offō dele. vbi dicūt q si iudex delegat⁹ est dñs vni⁹ ex litigātib⁹ pōt recusari. sec⁹ si est dñs āboz litigātīū. qz hoc casu nō poterit ab arbitrio recusari. r faciūt dca p Jnn. i. c. ex pte de feudis. r p bal. et Saly. in l. ij. in fi. C. ne liceat potē. r faciūt ēt q dixi. l. j. §. pe. in fi. §. eo. r. et faciūt dicta p bar. in l. qui
- testō. in prin. §. de testa. vbi dicit q testis cōiunctus vel pariter amic⁹ vtriqz litigātī admittit r cū sequit. d. Maria. fo31. r. d. ffel. i. c. cū oporteat. i. iij. col. ver. tertio limita. de accu. ¶ Et ultimo pōt limitari hoc v3 q familiaris siue domesticus nō est idoneus testis fallit nisi tractarem⁹ de delicto cōmittendo obuiādo. nā tūc credo q dbeat admit ti nō obstatē familiaritate vel domesticitate. ad qd dicendū moueor ar. eius qd voluit Jnnocē. in. c. de postu. p̄ela. vbi dicit q l3 non possit fieri inquisitio nisi p̄cedat infamia est verū vbi agitur de delicto iā cōmisso puniēdo. sec⁹ vbi agit de delicto cōmittēdo. qz tūc poterit fieri inquisitio. etiā nō p̄cedēte infamia. r ibi etiā vide no. xba Abb. qd dictū refert r sequit Barb. in. c. j. i. ij. col. de accu. r in. c. cū oporteat. in. viij. col. ij. e. ti. p q faciūt dicta p Bal. i. l. null⁹.
- 24 C. de sū. tri. r fi. cat. ¶ Et facit gl. i. c. de h̄rti. q dicit q vbi tractat de delicto cōmittēdo q̄libet teneat aliū corripe. sec⁹ cū aut vbi tractat de delicto iā cōmisso. qz tūc solū spectat ad p̄latoz. ¶ Et facit dictū Sof. in sum. in ti. q matri. ac cu. pos. vbi dicit q q̄libet etiā infamis pōt accusare m̄fimonīū qn agit d matrimonio cōtrahēdo. sec⁹ vbi agit de m̄fimonio iā cōtracto. qd dictū refert d. Abb. in. c. cū i tua. de spōsa. r Barb.
- 25 in. d. c. cum oporteat. ¶ Et facit etiā no. xbu Archi. in. c. si peccauerit. ij. q. j. et Jo. de ligna. r doc. in. c. nouit. de iur. di. vbi dicūt q illa auctoritas canonica de qua ibi. v3 si videris fratrē tuū errā tē nō est p̄cepti: s3 p̄siliū q verū dicunt vbi agit d delicto cōmisso: sec⁹ vbi agitur de delicto cōmittēdo. qz tūc illa lex cōsiliū effecta est p̄cepti. p quo faciūt dicta p pe. de anch. in. c. iij. loco de p̄sup. r glo. no. in. c. hoc v̄f. xxij. q. v. r p Bal. i. l. j. §. quies. §. de offi. p̄efe. vbi bis zc. vbi dicit q iudex dz multum laborare vbi agit de delicto cōmittēdo r faciūt etiā dicta per Bal. in ru. extra de treuga et pace. r p. d. An. in. c. Matthe⁹ de sumo.
- 27 ¶ Et faciūt etiā optie dicta p Jnnocē. in. c. ois vtriqz sexus extra de pe. r remis. vbi dicit p illū tex. q sacerdos non

pōt releuare ea q̄ dicta sibi fuerunt in
p̄fessione. q̄ tñ ipse limitat eē verū vbi
agīt de delicto cōmissō. sec⁹ vbi agere
de delicto cōmittēdo. vt q̄ p̄fēs dixit
set sibi velle cōmittere aliq̄ delictū. q̄
tūc pōt illud releuare in gñe tñ nō no-
minādo p̄sonaz. s̄z d̄z caute facere vt
obuiet delicto cōmittēdo. pro quo est
glo. in. c. nerui testiculor. xij. distin. de
q̄bus oib⁹ p̄ barba. in. d. c. cū oporteat
et istas limitatiōes addas alijs q̄ po-
29 sui. s̄. i. d. l. j. in. s̄. j. in. p̄n. s̄. eo. ¶ Itē
teneas menti q̄ iste tex. inquātū dicit
q̄ p̄batiōes non sunt sumende de do-
mo rei pōt multū solēniter limitari vt
nō hēat locum qñ vitas rei seu delicti
altr haberi non posset nā tali casu etiā
p̄batiōes poterūt sumi de domo rei ne
angustet. facultas p̄bationū. Et ad
hoc dicendum moueor ex no. doctrina
hosti. et Jo. an. i. c. j. d̄ test. co. vbi dixe-
rūt q̄ p̄sone inuicte q̄ nō cōpellunt di-
cere testimoniū nisi velint de q̄bus i. l.
iij. s̄. d̄ testi. p̄nt cōpelli qñ vitas aliter
sciri nō p̄t. quā doctrinā refert et seq̄tur
Lu. ro. i. sin. cccxvi. i. cip. tu hēs 7c. ḡ eo
dē mō ex eadē cā poterūt illi q̄ sūt d̄ do-
mo rei exari i testē i defectū p̄batiōis
qñ altr vitas h̄ri nō posset. q̄ ille p̄sone
et si nō oēs q̄ ponūt i. d. l. iij. dicunt eē d̄
domo. d̄ q̄ et vide q̄ dixi. s̄. i. d. l. diuus
29 p̄i. i. ij. no. eo. ti. ¶ Pro q̄b⁹ facit naz
qñ crimē p̄ alios p̄batiōes nō pōt. tūc idi-
stincte soci⁹ cris admittit i testē fm. d.
ffrā. are. i. p̄si. suo. lxj. i. cip. i. cā illoz 7c.
i vltis h̄bis vbi d̄ hoc dicit eē tex. no. in
c. si. d̄ testi. cogē. et dicit q̄ hoc t̄z. d. an.
et alij i. c. qm̄. de testi. et bal. i. l. qm̄. C.
de testi. p̄ illū tex. d̄ quo et dixi. s̄. i. hoc
30 ti. l. j. i. s̄. diu⁹ anto. i. j. car. ¶ Limita
et predictā r̄lam q̄ p̄batiōes nō sūt su-
mēde d̄ domo rei. fallit i vno casu. v̄z in
scriptura p̄uata. nā si tu petis a me. x.
vigore scripture p̄uate quā dicis eē ma-
nu mea scriptā. si ego nego illā eē māu
mea poteris me cogere ad scri. aliā vt
fiat cōpatio l̄r̄az vt ē tex. et ibi āg. i. aūf.
d̄ instr. cau. et fi. i. s̄. si q̄s igit. i. h̄s. coact⁹
q̄ no. de quo dixi. i. l. scripturas. C. qui
pau. i. p̄i. ha. p̄ quē tex. et poteris limita-
re. l. ij. s̄. de proba. cū simi. que dicit q̄

ei qui dicit incumbit onus probandi.
¶ Itē limita etiā hūc tex. et predictā
regulā q̄ probationes nō sunt sumen-
de de domo rei. hoc fallit vbi principa-
liter tractat de p̄iudicio aie. nā tali ca-
su re⁹ tenet edere actori ad intētiōez
suā fundādā. ita dicit Lud. ro. in p̄si.
cccxcviij. i. ci. vt clarior. allat ad hoc tex.
in de. j. s̄. cetex. de vsur. et ita dicit vo-
luisse Jo. an. in ad. spe. i. ti. de instr. edi.
s̄. vidēdū. in ad. inci. satis est magna
cā 7c. ¶ Itē limita et p̄dictā r̄lāz fm
Lu. ro. in. d. p̄si. vbi dicit q̄ iudex ex ma-
gna cā ad fundandā ap̄ se intētiōē
agētis cōpellit reū ad exhibēdū instr̄z
seu librū rōnū ip̄i iudici. ad q̄d allat. d.
An. in. c. j. de p̄ba. et dñs de rot. i. deci.
ccccxij. et Spe. in. d̄ s̄. vidēdū. h̄. et nos
ta q̄ p̄missis. et h̄. et nota q̄ si late 7c.
p̄ q̄b⁹ faciūt dicta p̄ barb. in. c. si diligē-
ti. in. iij. col. h̄. ego adduco 7c. de fo. cō-
pe. de quo et dixi in sin. meo. cclxxj. inci.
p̄batiōes 7c. vbi et add. d. de ro. vltra
alleg. p̄ Lu. ro. vbi videas. ¶ Ultimo
circa p̄dictā r̄lāz q̄ p̄batiōes nō sunt
sumēde de domo rei. nec et de domo ac-
cusatoris vt dixi adde casu valde no.
in. l. luci⁹ tici⁹. s̄. de p̄di. et de. quē tex. di-
cit sing. bal. in. l. hec snia. C. de sen. q̄ si
nec. q̄ti. et Lud. ro. in rub. de arbi. in
v. col. h̄si. et vñū scias. et in eadē col. h̄.
pone. xij. 7c. Et p̄ ista reddidit expedit⁹
iste. s̄. Jo. seq̄ bon⁹. s̄. pluriū. hyppoliz-
tus de Marsilijs. J. U. doctor Bono.

Pluriū quoq̄ Et hoc iz
trēdit. Ad
veritatē criminis inueniēdā iudex d̄z
cōsiderare qua voce quo fmone q̄ con-
stātia q̄ trepidatiōe r̄ndeas re⁹ et cui⁹
fame et opinionis sit. h̄. d. vsq̄ ad. s̄. in
causis. ¶ Ex hoc tex. possum⁹ notare
q̄ re⁹ nō pōt r̄ndere iudici p̄ pcurato-
rem etiā bñ instructū q̄ p̄ntia p̄sone et
cogitatio vocis req̄rit. et l̄z qñ re⁹ est car-
ceratus possit p̄ eo pcurator interue-
nire vt. l. pe. s̄. ad crimē. s̄. de publi. iur-
di. istud est verū ad alios actos nō au-
tem ad respondendū interrogationib⁹
fiēdis reo p̄ iudicē sup ip̄o delicto.
Ita optime p̄bat hic in verbo vox ip̄a
et cuz verbis sequētib⁹. ¶ Ex quo etiā

Hypopolitus de Marfilis

dictū ē eadē vel simili rōne q̄ testis nō
deponere p̄ scripturā vel per p̄curato
rē q̄ iudex similiter h̄z videre qua vo
ce qua trepidatione vel constantia lo
quatur ⁊ deponat testis. Ita p̄bat in
c. primates ibi canonice examinatos.
ij. q. j. ⁊ in .c. a nobis. extra qui. matri.
accu. pos. ⁊ in .c. relatū. v. q. ij. ⁊ i. c. tua
de coha. cle. ⁊ mulie. ⁊ in .c. testes. iij. q. 4
ix. ⁊ in .c. p̄scripta. ij. q. viij. ⁊ no. Spe. et
Jo. an. in tit. de teste. in .c. tractandum
⁊ si. qd̄ de muto. d. An. abb. et alij. i. d.
.c. a nobis qui matri. accu. pos. ⁊ d. An.
in .c. si. in fi. de test. cogē. ⁊ Bal. in .l. ius
iurandi. C. de testi. ⁊ pe. de anch. in .c.
fi. in pe. col. ver. vj. no. de re iudi. in vj.
⁊ sentit bal. in rub. de test. ⁊ faciūt dic
ta per Inno. in .c. ea noscitur ⁊ ibi ha
betur p̄ moder. de his q̄ fiūt a prelato
sine p̄sensu capli. ⁊ ponit Saly. in .d. l.
iurisiuradi. et doc. in .c. de testibus ex
tra de testi. Barb. post alios in .c. l3 in 5
btō. de accu. Et facit i simili tex. in .c.
quē penitet de pe. dis. j. vbi d̄: q̄ nullus
d3 p̄steri p̄ scripturā. S3 p̄trariū tñ. f.
q̄ possit depōere per scripturā t3 bar.
in .l. theopōpus. s̄. de dote prela. dicēs
per illū tex. q̄ testis pōt deponere per
scripturā si tñ iudex vult ipsum audi
re loq̄ pōt ⁊ eū sequitur Bal. in .l. iusiu
ran. S3 tu tñ teneas p̄mā opi. q̄ p̄tra
dictum Bar. ⁊ sequa. est tex. in .d. c. tes
tes ⁊ in alijs iuribus superius allega
tis. Et l3 aliqua iura de predictis lo
quant in accusatore tñ hoc non refert
q̄ iura loquentia in accusatore habēt
locū in testē vt voluit gl. no. in .l. his q̄
iudicio. s̄. de accu. quā dixit sin. barb. 6
in .c. de accu. pro quo optime facit gl.
in .d. c. a nobis. qui matri. accusa. poss.
Et Et pro p̄ma opi. facit etiā rō istius
tex. v3 q̄ iudex d3 videre qua trepida
tione quo vult ⁊ c. deponat testis vt ē
habetur per Spec. in ti. de teste. S̄ nūc
tractandū. ⁊ si. cauere autē ⁊ c. ⁊ hinc est
q̄ d̄: tu magis scire potes ⁊ c. q̄ oīa me
lius cognoscere poterit iudex audiens
do testē in voce q̄ in scriptis. Ad. d. l.
theopōpus. rñde q̄ ibi ille Polianus 8
nō fuit testificatus in figura iudicij vt
ibi colligit ex litera in ver. polianus a

marito iuratus ⁊ c. Ideo nimirū si in
casu illo potuit deponere p̄ scripturā.
Vel potes aliter dicere ⁊ rñdere q̄ illū
ibi p̄cedit q̄ ibi ille polian⁹ fuerat ap
probatus a testatore ⁊ poterat quocū
q̄ deponere. Vel tertio pōt dicere q̄ il
la. l. theopompus loquitur de eo qui
proprie nō erat testis. ergo nimirū si
potuit deponere p̄ scripturā. Et pro
opi. tñ bar. ⁊ sequa. v̄r tex. in .l. nō figu
ra. s̄. de act. ⁊ ob. ⁊ in .c. vbi periculum.
S̄ nulli. de ele. li. vj. ⁊ in .l. item apud la
beonem in .c. p̄uictū. s̄. de iniur. ⁊ glo.
in .c. p̄stōnem. in versi. p̄ticipatione. de
sen. rñcō. in .vj. ⁊ tex. in .c. j. de noua for.
fidel. in v̄r. seu. in verbo nō pandā vel
per qd̄ pādā. facit ⁊ tex. in .c. qui in ali
quo. li. vj. et. c. perlectis. r̄v. dist. in qui
bus iuribus h̄r q̄ idē operat̄ vox vius
vox et mortua. pro quib⁹ faciūt dicta
per Lu. ro. in p̄. cccclxxviij. incipie. quo
ad p̄mū ⁊ c. Et faciūt dicta p̄ bald.
in .l. ij. C. q̄no ⁊ qñ iudic. vbi dicit q̄ si
nuncius i p̄ntia iudicis monet aliquē
ad cōparendū q̄ talis monitio h̄z vim
peremptorij. q̄ dictū sequit̄ Barba. in
rub. de fi. instr. in .ij. car. et i. c. cōsuluīt
de offi. dele. in .vj. car. in .j. col. et faciūt
dicta per do. An. in .c. cū cām. de iura.
calū. vbi dicit hoc idē. f. q̄ idē opat̄ vox
vius et vox mortua. Et faciūt dicta p̄
doc. in .l. j. in p̄n. s̄. de verb. ob. S3 tu re
sponde q̄ dicta iura loquunt̄ in alijs
casib⁹ valde diuersis a testimonio red
dendo in q̄bus nō est bonū ar. de vno
ad aliū. l. papinian⁹. exuli. s̄. de mino.
Ideo teneas p̄mā p̄tē maxime in caus
is criminalibus. Et Scias tñ q̄ licet
tales depositōes facte per scripturam
nō p̄bent p̄ iura p̄allegata. tñ faciūt
presumptiōez fm. d. an. in .c. cū in eccle
sijs in .ij. col. de ma. ⁊ obe. qd̄ dictū rez
ferūt qd̄ Moder. in .c. a nobis. q̄ m̄fi.
accu. pos. Et An aūt testis possit depo
nere per p̄curatorē vide text. ⁊ ibi do.
Ant. et alios in .c. l3 ex quadā. in .j. col.
in h̄bc. pp̄lo iuramēto. extra de testi.
et glo. in .c. vt circa de elect. lib. vj. ⁊ ibi
arch. Et Limita tñ predicta nō p̄cede
re in muto q̄ si scit scribere poterit de
pōere p̄ scripturā fm. Spe. in ti. de teste
in .c. nunc

in. §. nū tractādū versū. qd de muto. et
volunt doc. in plerisq; locis superi⁹ alle
gatis. Et scias qv nus est casus in quo
magis pbat testimoniū factū per scri
pturā q̄ testimoniū viue vocis. qui ca
sus est in patre quo ad filiū sup etate
ipsius filiū si de ea disputef. naz in tali
casu magis creditur scripture p̄tis vel
matris q̄ eorūz viue voci. ita dicit do.
An. in. c. ex litteris. de transac. qd dictū
sequit barb. in. d. c. litteris l3 ibi Jo. de
imo. velit reprobare. d. An. et male. et an
et qn stetur dicto patris vel matris de
etate filiū sui dixi aliqd in. l. j. §. ad qonē
9 in. j. car. §. eo. ti. ¶ Et vltra pmissavi
detur mihi ex verbis istius tex. posse in
ferri q̄ notarius nō possit recipe dicta
testiū siue eos examinare sine pntia iu
dicis et hoc maxime in criminalibus cau
sis. nā vt dicit hic tex. iudex d3 videre
qua voce qua trepidatiōe et. deponāt
testes et hoc etiā pbat in de. j. de offi
cio et pote. iu. deleg. et ibi hoc voluit gl.
et idē voluit Bal. in ru. de p̄tro. inuesti.
in. ij. col. et facit tex. in an. apud eloquē
tissimū. C. de fide inst. et ibi doct. et facit
qd dicit Spe. i. ti. de teste. in. §. j. in. xij.
10 col. §. si. Et est criminalis. ¶ Pro q̄
bus facit q̄ d3 q̄ pbatōes sunt fiende
iudici vt in. l. qnquaginta. §. de pba. et
habet in. l. eos. et in. l. si qn. C. de testi. d
quo dixi. §. in. l. j. in p̄n. i. ij. car. §. i. hoc
titu. in repe. mea. l. si. C. de pba. in. l. ij.
11 car. ¶ Et facit glo. in. l. i. iudem⁹. C. de
libe. cau. que dicit q̄ p̄fessio facta corāz
tabellione absq; pntia iudicis nō p̄iu
dicat. et dicit etiā ibi Saly. q̄ si talis cō
fessio fieret corā iudice ad hoc vt p̄ciu
dicet confitendi d3 fieri iudice sedente
12 pro tribunali. ¶ Et dicit forti⁹ Bal.
in ti. de pace p̄stā. in. §. fm mores et le
ges illi⁹ ciuitatis. q̄ et tabellio nō pōt
de p̄sensu p̄tiū sine pntia iudicis recipe
dicta testiū nec iuramenta nulla facta
sibi cōmissiōe p iudicē. ¶ Et dicit idem
bal. i. addi. Spe. i. ti. d. teste i. vl. col. §. nū
q̄ repit et. q̄ nūq̄ repit q̄ notari⁹ pos
sit recipe iura. testiūz sine cōmissiōe iu
dicis. alle. gl. in. l. hac p̄sultissima. in. §.
fi. C. de testa. et subdit ibi Bal. idē eē in
iustro vl p̄fessioe qz nec ēt notari⁹ pōt
hypopolitus

illā recipe sine cōmissiōe iudicis allegat
gl. i. d. l. iudem⁹ quā dicit eē ordinariā.
13 ¶ Et subdit ibi bal. q̄ recipe p̄tinet
ad iudicē scribere et ad tabellionē. Et
faciūt ēt dicta p bal. i. d. l. hac p̄sultiss
ma. vbi p illā gl. ibi dicit q̄ pbatōes nō
pnt fieri notario sine mādato iudicis.
14 ¶ Et faciūt ēt dca p bal. i. l. his apud
quē. in p̄n. §. de edē. vbi dicit q̄ notari⁹
nō pōt dare acta p̄ti illa petēti siue cō
missiōe iudicis. qd ēt voluit ibi pau. de
ca. p qb⁹ oib⁹ faciūt optie dca p gl. i. c.
p̄ndetiā in p̄si. nūciū de of. deleg. et q̄
dixit ibi Barb. in. vij. car. i. ij. col. et.
15 ¶ Et predicta nō solū hnt locū i cāis
crialib⁹ s3 i cāis ciuilib⁹ qz ēt i illis pba
tiōes debēt fieri iudici nec pnt recipi a
notario sine pntia vel cōmissiōe iudicis
fm gl. i. d. l. hac p̄sultissima. et hoc ibi vo
lūt doc. sequēdo illā glo. ad qd ēt facit
gl. i. l. curēt. §. d. testi. et in. d. l. iudem⁹. et
ē bo. tex. §. vna lec. gl. i. l. solā. C. d. testi.
d quo p bar. i. l. admonēdi. in. xij. col.
p̄si. qd si dictū testis et. §. de iure iur. et
p bal. in. d. l. iudem⁹ et in. l. precipim⁹. §.
no. tex. C. de ap. et p bal. i. an. q̄ suppli
catio. C. d. prec. ip. offe. et per bal. i. c. j. §.
itē sacra. d pace iur. fir. i. pe. col. et bal. i
ti. d pace p̄stā. §. fm mores et. et per eūz
dē i. c. si q̄ testiū i. j. col. d testi. et in. c. qm
p̄tra. i. xij. col. de pba. et ibi per alios et
per pe. d anch. in. c. pntiū. in. §. testes in
j. col. d testi. in. vj. vbi refert Jo. an. rep̄
hēdere iudices committētes notarijs
examinationem testiūz qz debent eos
exaiari in p̄pa persona et dicit bal. in. l.
j. in. ix. col. §. s3 qd est iste act⁹ et. C. d ac
cu. nō pos. q̄ notari⁹ actoz nō p̄t aliqd
de iudicialib⁹ scribere sine mādato iu
16 dicis. ¶ Et Scias tñ q̄ ista p̄clusio q̄ no
tari⁹ nō p̄t exaiare testes sine pntia iu
dicis limitari pōt nisi talis examiatio
per iudicē fieri non posset. qz tali casu
terit fieri nō posset. qz tali casu poterit
fieri per notariū fm bar. in. d. l. admos
nēdi. §. de iure iur. quē seqt Lu. ro. in. l.
si no. i. §. de viro. §. fo. ma. in pe. colū. in
ver. iij. et pbat et. et do. an. i. c. fi. in. vij.
col. d iure iur. et bal. i. dictis locis. ¶ Et Li
mitari pōt et scdo nisi iudex talē exami
nationē cōmisisset notario fm bal. age.
de Marsilijs. 2

Hypopolitus de Harfilijs

17 Pau. de ca. in. d. l. hac p̄sultissima. in
 Spe. qđ verum intellige si talis cōmis-
 sio sit facta ex cā. alias secus 7 ista est
 cōmunis cōclusio licet i hoc docto. sint
 varij. de quovide per bar. 7 Bald. post
 glo. in. l. scire oportet in. §. opz. §. de ex-
 cu. tu. per bar. bal. 7 Saly. in. auf. apđ
 eloquētissimū. C. de fi. instr. bal. 7 Ang.
 in. l. iudices eo. ti. bald. 7 Saly. in. l. nec
 honore. C. de epis. 7 cle. Imo. i. l. si qđ ex
 signatorib⁹. §. quēadmodum test. ap.
 Abb. i. c. qm̄ §. i. x. colū. d. proba. Abb. 22
 in. c. cum cām in pe. col. de testi. glo. in
 cle. j. de offi. dele. 7 est bonus tex. in. c. ij.
 de iudi. in. vj. 7 vide Spe. in. titu. de tes-
 ste. i. §. nūc tractādū. i. ij. col. 7 per bal. i
 margarita sua in verbo testis in versi.
 testiu examinationē. de quib⁹ omnib⁹
 vide ēt p. d. ffeli. in. c. cū cāz in vl. car. de
 18 testi. ¶ Et an gñalr notario commit-
 ti vel corā eo p̄duci possint instrumen-
 ta p̄bationes vel iura. vide doc. maxie
 bal. 7 pau. de ca. i. d. l. hac cōsultissima.
 §. fi. Mod. in. l. ij. C. de edēdo. Ang. i. l.
 precipimus in pñ. in. ij. col. 7 p bar. i. §.
 his aut. C. de ap. Inn. in. c. cū cōtingat
 de offi. deleg. Spe. in. ti. de cita. §. i. §. sic.
 sed pone q̄ iudex. bal. i. l. gesta. i. vl. col.
 C. de re in. bal. in. l. si ea in. ij. not. C. qui
 accus. nō pos. bal. i. l. si qđ se. C. q̄ accus.
 nō pos. bal. i. d. l. ij. C. de edēdo bal. i. l.
 instar. C. de iur. fis. li. x. in. iij. col. d. An.
 in. c. fi. in. vl. col. de fi. instru. bar. i. d. auf.
 q̄ supplicatio. 7 ibi vide bal. 7 bar. in. l.
 eos. C. de app. pet. de anch. in. c. cordi.
 19 in. v. col. i. §. x. nota de ap. in. vj. ¶ Et
 qđ doc. vt dixi sunt varij 7 varij. Jō tu
 potes dicere p cōcordia q̄ instrumēta
 7 p̄bationes in quoz⁹ p̄ductiōe req̄rit
 cāe cognitio cuz fieri debeāt pte citata
 l. indices. C. d. fi. istr. l. si qm̄. C. d. testi. n̄
 poterūt p̄duci soli notario p iura alla-
 ta p̄ age. i. l. si finita i. §. iulian⁹. §. d. dā.
 infec. secus aut in his que nō requirun-
 tur cāe cognitionē. qđ cū in his nō req̄-
 ratur p̄tis p̄ntia nec eius citatio vt di-
 cit glo. in. l. ij. §. si cā cognita. §. de bo.
 pos. tit. gñali. quā dixit singularē Bal. i.
 l. ne quicquā in. §. vbi decretū. §. d. offi.
 p̄cōsul. 7 in ru. C. q̄ admitti. merito in
 talib⁹ poterit fieri p̄ductio soli notario

cause. 7 ita obseruat communis practi-
 20 ca. ¶ Hinc est q̄ relatio nūcū pōt fieri
 ri notario 7 vj l3 non fuerit scā iudiciū
 qđ nō req̄rit cāe cognitionē: ita voluit
 Bar. in. d. l. si finita i. §. iulian⁹. §. d. dā.
 21 infec. ¶ Et scias circa hāc materiā q̄
 notari⁹ nō pōt de ferre iuramētū in li-
 tē p̄tini si iudice p̄nte 7 mādāre f3 bar.
 in. l. videam⁹. §. deferre. §. de in litē inr.
 7. d. Anto. in. c. i tuis in fi. iij. col. ver. qđ
 si testis. extra de testibus. vbi videas.
 22 ¶ Quid aut ecōtra an sol⁹ iudex sis
 ne tabellio possit examinare testes vi-
 de. d. An. in. c. cū cām. el. j. in. ij. col. ver.
 q̄ro an sol⁹. extra de testi. 7 Moder. in
 23 d. c. qm̄ cōtra falsam. ¶ An aut casu
 quo iudex cōmittit examinationēz tes-
 tiū notariū vel receptionē iuriū possit
 ipsemet notarius esse rogatus de tali
 cōmissione sibi facta per iudicē. dicas
 q̄ nō fm̄ bal. in. l. iurisiurā. ver. q̄ro vñ
 testi. in. vl. col. C. de testi. 7 in. l. indices i
 fi. C. de fide instru. 7 Abb. in. c. fraterni-
 tatis i fi. de cle. nō resl. vbi dicit hoc eē
 dictū doct. in. d. c. qm̄ p̄tra. 7 idē t3. An-
 ge. in. auf. vt spōsa. largi. in. §. 7 hoc in-
 super in. iij. col. 7 idē Ang. in. conf. suo.
 cxciij. p quo facit qđ notat Imol. post
 Bar. 7 Ange. in. l. pupillares. §. quēad-
 24 modū. test. aperi. ¶ Et facit qđ nō.
 in fil. d. an. in. c. cū pati. de ap. in. pe. co-
 lū. vbi dicit qđ l3 credat nūcio de citatio-
 ne nō tñ sibi credit de cōmissione ei fas-
 cta de citādo nisi alr appeat. 7 hāc per
 tē. f. q̄ notari⁹ nō possit eē rogat⁹ de cō-
 missione sibi facta t3 apte hosti. in. d. c.
 qm̄ p̄tra. 7 Jo. an. i reglā cū qđ vñavia
 de re iu. in. vj. in mercu. i. pñ. de q̄ ēt viz
 de oīno ang. q̄ no. loquit i repe. l. sciēdū
 in. j. col. §. de v̄b. ob. 7 Saly. i. d. l. apud
 eloquētissimū. vbi reprehēdit barto. in
 l. hec snia. §. de testa. tute. q̄ tenuit con-
 tra cōem opī. f. q̄ notari⁹ possit eē roga-
 25 tus de commissione sibi scā. ¶ Quid
 aut in rñsione fiēda positionib⁹ per p̄-
 tē an sol⁹ notari⁹ possit recipere talent
 rñsionē absq̄ iudice dic vt p doc. i. di-
 ctis lo cis. 7 ista oīa q̄si ad lram retuli i
 repeti. mea. l. fi. C. d. pba. i. l. ij. 7 liij. car.
 26 ¶ Mō vltra p̄dcā notat ēt bar. ex isto
 tex. in. §. q̄ vis p̄stātia 7 trepidatiōe lo-

quatur et q. cōstātia et trepidatio indi-
cāt aliqd iudici. et dicit Jnn. dicere in. c.
qm̄ ptra. de pba. q. ille q. examinat tes-
tes d3 facere eorū trepidationē vel in-
cōstātia in actis scibet. dicēdo talis te-
stis talia dixit trepidādo et balbutien-
do. ad qd allat spec. in tit. de teste. sed
dicit nō recordari de. s. tu dicas. q. hoc
dixit in. s. nū tractādū. i. h. hoc autem
27 scias et. C. s. tu dicas q. nisi iudex
mādet notario q. hoc scribat q. alr ipe
notari⁹ de capite suo hoc nō possz scri-
bere fm spe. vbi supra. et idē ē vī velle
bal. i. l. iij. in pn. s. de test. vbi dixit q. iu-
dex d3 scribi facere modū vacillationis
testiū et allat Jnn. in. d. c. qm̄ ptra. pro
qb⁹ faciūt dca per bal. in. l. nullū circa
pn. in versi. s3 qro et. C. de testi. vbi di-
cit q. notari⁹ nō d3 dicere q. testis va-
cillabat. s3 q. iudex dicebat ipm vacil-
lare et hoc qd d3 scribere pnte teste al-
legat Jnn. in. d. c. qm̄ ptra. de quo etiā
p Spe. in. d. versi. hoc aut scias et. et vi-
de ē bal. in. l. q. falsa vel varia in apo-
stillis. s. d. testi. vbi dicit qd iudex d3 fa-
cere scribere vacillationē et modū als
si notari⁹ scriberet sine mandato nihil
pbaret. allat Jnn. i. d. c. qm̄ ptra. p qui-
bus ē faciūt dca p bal. in. disputatiōe
sua icp. accusat⁹ de vi turbatiua i pe.
col. et p Bal. i. margarita sua i hbo testy
in h. testis qm̄ vacillat et. Et vide Bar.
in. l. iij. in fi. pn. s. d. testi. vbi silt dicit q.
iudex d3 facere scribere vacillationē q.
sibi vī et nō q. vī notario et facit ē qd vo-
luit ipse bar. in. l. lucius in fi. s. de his q.
notant ifamia et p. d. An. i. c. cū cāz el. i.
i. viij. col. i. h. si. dubiū ē et. d. testi. et p bal.
i. l. pbyteri la pia cir. pn. C. d. epi. et cle.
d. q. dixi i rep. mea. l. fi. C. d. pba. i. xliij.
28 car. C. t. Ulteri⁹ dicit ē bar. h. q. ex isto
tex. sat⁹ p̄t iferri q. vbi alia idicia extri-
seca nō pcedūt ex eo q. re⁹ facit corā iu-
dice loquēdo trepide panēdo et variā
do p̄t tūc iudex h̄re idicia sufficiētia ad
torturā. Et io diē q. iudex examinatoz
reorū d3 eē caut⁹ et facere ei⁹ vī eorū dca
sic varia et diuersa scribi i act⁹. et ē fa-
ciat scribere trepidationez et filia. ne ei
possit dici q. fecit p̄dere reū ad tortu. nō
pcedētib⁹ idicijs et. Circa qd tu vltra

bar. dicas q. isto no. h. b. bar. hic refert
et seqt ang. de are. in trac. malefi. in h.
fama publica pcedēte in. xvij. carta. in
h. si. nono qro et. vbi diē q. qm̄ iudex p̄ce-
dētib⁹ idicijs torq̄t aliquē. et vno ser-
uo ipe re⁹ dicit vnu. alio suo dicit aliud
vario mō q. tūc iudex nō parcat cala-
mo s3 faciat ascribere oēs variatiōes
et oia q. dicit. nā tūc dicit ipse q. sepe et
sepi⁹ etiā alijs idicijs nō supueniētī-
bus iudex poterit eū in tortura repete-
re. ad qd allat bar. hic et dicit hoc esse
bñ notādū: q. hoc multotiēs fecit sibi
honorē dū fuit assessor. Et tu vltra eū
dicas q. idē voluit bar. in. l. fi. in. ij. col.
j. in hoc ti. et Lu. ro. in p̄f. suo. viij. inci.
viso facto et. circa pn. de q. dixi in sing.
meo. ciij. incipien. varietas in teste et.
29 C. t. predictā tñ doctrinā limita nisi iu-
dex torq̄ret eū iniuste et sine idicijs.
nā tūc si bñ milies vacillaret nō cēt ta-
lis vacillatio sufficiēs idiciū ad tortu-
rā p sin. in. l. pe. j. in hoc ti. de q. ibi dice-
mus deo duce. Ita dicit. d. aug. ari. in
addi. suis ad ang. in. d. h. fama pn. h. si.
nono qro. vbi ē subdit⁹ q. iquātū bar.
h. dicit q. trepidatio vocis vacillatio et
incōstātia facit idiciū aduertēdū esse
qm̄ bal. in. l. pbyteri. C. de epi. et de. vī
detur velle qd illa sola nō faciāt indici-
ciū nisi alia pcurrāt arbitrio iudicis.
qd ē viderē esse de mēte bar. in. d. l. fi. j.
eo. vbi vī velle qd alia oia copulative
cōcurrāt dū dicit ex voce trepidatiōez
incōstātia. de q. dixi ē in rep. mea. l. fi.
C. de pba. et vide alex. i. p̄f. suo. lxiij. in-
ci. breuif. omiffis et. in. j. vol. vbi p̄f. dī-
cit d. testevario vī vacillāte vbi videas.
30 C. t. Notat vltteri⁹ bar. h. ex isto tex. i. h. si.
cuius estimatiōis et. q. glo. exponit. i.
fame. dico primū q. fama alicui⁹ facit
idiciū h̄eū ad torturā circa qd atten-
de q. nō credo q. hoc sit verū q. fama
de p se sola faciat idiciū sufficiēs ad
tortu. et hoc t3 Jo. an. in ad. Spe. in ti.
de pb. i. s. vidēdū. in h. xij. iuxta fi. illi⁹
ad. et bal. i. l. milites. C. d. qōnib⁹ seqns
Cy. in. l. fi. e. ti. et. d. an. in. c. veniēs. el. j.
in. iij. col. extra de testi. et ang. de are.
in tract. suo malefi. in hbo fama publi-
ca. in h. si. et an fama. et idē t3 bal. i. addi.
L ij

Hippolitus de Marfilis

Spe. in ti. de sen. in vl. col. 7. d. alex. i cō
 fil. suo. v. in. ij. col. in. j. vo. 7 hāc ptē fir-
 mat ēt 30. an. in addi. spe. in ti. de no-
 to. cri. 5. fama sup 7 si. casus in fi. addi.
 ibi posite vbi dicit q de iure fama non
 facit indicium ad torturā tñ de fco serua-
 tur 7 iū et q de iure nō faciat sufficiēs
 indicium: p3 fm eū p tex. in. l. j. in pn. 7 in
 l. vni9. 5. j. i hoc ti. 7 in. l. milites. C. e. ti.
 7 in. l. sicut in fi. C. de fal. q iura pbant
 vñū indicium nō sufficere ad torturā po-
 nunt em̄ semp plurale: op3 8 aliud in-
 diciū pcurrere cū fama puta inimici-
 tiā vel q se iactauit facturū esse vel se
 cisse vel aliō tale. ita ad lram dicit 30.
 and. in. d. addi. quē refert 7 seqtur do.
 An. in. c. iij. loco in pe. col. de pba. 7 istā
 credo magis cōez opi. 7 equiorē quā se
 quor. de q ēt videas Abb. in. c. j. i fi. de
 purga. cano. p 3mo. i. l. fi. in vlti. col. 8.
 de here. insti. p Bal. i 2 si. suo. cclxxvj. in
 cip. tex in q 7 c. i. j. vo. 7 p bal. in. c. j. 5. in
 iueia de pace iura. fir. i vj. col. p bar. in
 l. fi. j. in hoc ti. p Abb. i. c. cū in contēpla-
 tione. extra de re iud. p Do. post glo. in
 c. nullus in fi. xxij. dist. p Bal. in. l. si qd
 ex argentarijs. 5. j. 8. de edē. p. d. an. et
 alios in. c. cū oporteat de accus. in. xij.
 col. p Abb. in. c. j. extra de deposito. per
 Bal. in. l. iij. in. 5. eiusdē. 8. de testi. i suis
 addi. vbi dicit q vbi est varia opinio
 gentiū tūc fama nō est sufficiēs indicium
 ad torturā: de quo ēt p pe. de anc. i cō-
 si. l. suo. cclij. incip. i qōne pbfī Caroli.
 vbi tenet q fama nō sit sufficiēs indicium
 ad torturā: de q etiā vide p. d. Aug. ari.
 in addi. suis ad ang. in tra. suo. malef.
 in 7 bo fama publica. in. vj. car. in ad.
 31 sup ver. 7 an fama 7 c. Et dicit h. d.
 alex. in pe. apostil. q fama ēt nō pbat
 aliquē esse criminofuz. qz maior est p-
 batio idicioz q fame allat no. p 3mo.
 in. c. sicut de simo. 7 p bal. in. l. cunctos
 pplos in. v. col. C. de sum. tri. 7 fi. ca. Et
 tene mēti singulare 7 bñ bal. in hac mā
 vcz q si fama est adeo nuda q nulla
 h3 argumēta p se 7 p talē famā qd tor-
 qret 7 pfeueraret i pffioē talis pffessio
 nō valeret. ita singlr dicit Bal. in 2 si.
 suo. cclrv. i. ad euidentia pmitto 7 c. in
 j. vo. vltra pn. allat p hoc. l. marit9 in

hoc tit. 7. l. nō tñ. ff. de app. 7 no. p Dy.
 in. l. ij. 5. j. 8. de excu. tu. qd est sing. not.
 32 in hac mā. Et hāc tñ pclusionē 7 cōez
 sniam q fama non faciat de p se suffi-
 ciēs indicium limita nō pcedere nec locū
 hēre in vehemēti fama. qz talis vehē-
 mēs fama facit indicium sufficiēs ad tor-
 turā. ita singlr dicit bar. in 2 si. cxcj. i. ci.
 dño paci de burgo sc̄ti sepulchri legū
 doc. 7 c. quē refert 7 sequit bal. in cōsil.
 cxxij. i. ci. visis dcis articlis 7 c. i. ij. col. i
 ij. vo. 7 voluit etiā. Alexā. i. l. fi. j. in hoc
 ti. in. iij. addi. 7 bal. in. c. j. in. 5. iniuria.
 in. vj. col. de pace iura. fir. in 7 si. sed nū
 qd ex tali pffessione. 7 voluit. d. feli. in
 c. veniēs. in. v. col. de test. p qbus faciūt
 q dixi in singulari meo. ccy. incip. vehe-
 mens opinio 7 singu. meo. xcviij. incip.
 fama sola 7 c. Et 3tē limita etiā predi-
 ctā pclusionē. vcz q fama nō facit suffi-
 ciēs indicium ad torturā: hoc fallit nisi
 cōstet q ipsa fama habuerit originem
 ab honestis psonis. nā tūc bñ facit in-
 diciū sufficiēs. ita vī tenere Bal. in. c. itē
 si vasallus. de prouer. iuesti. i. vl. col. et
 idē voluit saly. in. l. ea qdē post Bal. ibi
 in materia fame. C. de accu. q etiā vī
 pbari ex tex. in. c. qualr. el. ij. de accn. 7
 in. l. miles. in. 5. mulier. 7 qd ibi voluit
 Bar. 8. de adul. de quo ēt dixi in repe.
 mea. l. fi. C. de pba. in. lxxx. car. post pn.
 34 Et iō iquātū Bar. hic dicit q facit
 indicium ad torturā tu potes saluare bar.
 dicēdo q ipse intelligit seu loquit deve-
 hemēti fama vel de fama q habuit or-
 tum ab honestis viris vel de fama iun-
 cta cū aliquo alio adminiculo. nō aut
 loquit de fama sola de p se. de q etiam
 per ang. are. in tra. suo. malef. in 7 bo
 necnō ad querelā in. xiiij. car. in versi.
 quero accusator 7 c. ibi. d. Angu. ari. in
 suis addi. adducit plures alios tenen-
 tes hāc partē in hac qōne de quo arti-
 culo vide etiā. d. Pari. de puteo in tra-
 ctatur sindicatus in. xcviij. car. in versi.
 an fama 7 c. vbi inter alia dicit ibi in fi.
 q vehemēs fama facit indicium ad tor-
 turā 7 allegat Bal. vbi. 8. 7 do. ffran.
 bru. in suo tract. de indicijs 7 tortura
 in. iij. car. ver. an fama publica 7 c. vbi
 ipse similiter affirmat illud sc3 vehē-

mentē famā facere sufficiēs indicū ad
torturā. Que autē dicat̃ vehemēs fama
relinquit arbitrio iudicis fm̃ bar. in. d.
cōsi. cxcj. incip. d. paci de burgo sc̃i se-
35 pulchri &c. ¶ Notat vlt̃erius bart. ex
isto text. in ṽbo in ciuitate sua est &c. q̃
qñ est p̃siderāda vel attēdenda fama
alicui⁹ illa est p̃siderāda in illa ciuitate
de q̃ est ille cui⁹ fama p̃siderat̃. Et sic
allari pōt q̃ qñ vna res pōt eē de plu-
rib⁹ ciuitatib⁹ semp̃ d̃z eē de ciuitate
pp̃ia illius de q̃ agit̃. & sic qñ vba pñt
ṽficari in ciuitate pp̃ia ṽl aliena dñt
verificari in ciuitate pp̃ia. Ita optie
pbat̃ ex isto tex. f̃z bar. Circa q̃ ego di-
co q̃ aliq̃ in fili adduci pñt in hoc ppo-
sito & p̃io adduci pōt q̃ voluit bar. in
l. ij. C. de cāno. ciuilib⁹ lib. xj. vbi dicit q̃
si ex dispōne legis vel statuti vel ex di-
sp̃ositione testatoris certe elemosyne
sunt distribuēde paupib⁹ q̃ dēnt distri-
bui paupib⁹ de ciuitate illa vbi est ori-
nata ipsa distributio. & illud dcm̃ re-
fert & seq̃tur barba. in. c. si pponēte. de
rescri. Et adduci pōt ēt̃ tex. l. l. si fideius-
sor in. §. si necessaria. §. q̃ satisfda. cog. p̃
quē tex. dicit̃ ibi bar. bald. ang. rap. et
pau. de ca. q̃ ille q̃ p̃mittit dare fideius-
sorē itelligit̃ p̃mississe dare eū in ciuitate
in q̃ p̃misit & de hoib⁹ illi⁹ ciuitatis.
36 ¶ Et subdit. d. alex. in. d. §. si necessa-
ria. q̃ p hoc ip̃e p̃sult⁹ al̃s rñdit in fa-
cto. Titi⁹ ṽdidit domū emptori i hac
ciuitate bono. et iter eos fuit actū qṽē
d̃itor d̃eret p̃ciū puertere in emptione
p̃dior̃ volebat ille titi⁹ emere p̃dia in
alieno territorio q̃ bononiensi dicit. d.
alex. se dixisse qñō poterat attēto q̃ cō-
uētū fuerat q̃ d̃cā p̃dia emerent̃ p can-
tiōe dicti ēptoris. & hoc p̃ illū text. q̃ est
no. i. pratica qz q̃tidie fiūt siles p̃ctus.
37 ¶ Et vltra p̃dicta etiā adduci pōt q̃
voluit ange. in. l. si cū exceptiōe in. §. in
hac. §. q̃ met. cā. vbi dicit q̃ stāte statu-
to q̃ puniat̃ acris occidēs ciuē q̃ for-
rēsz & occidat̃ hō̃ cognit⁹ q̃ in dubio
p̃sumit̃ cuius p̃ tex. in. l. j. & ibi bar. j. ad
municipales p̃quo faciunt dicta p̃ scri-
bentes in rub. §. so. ma. p̃ q̃bus etiam
faciunt dicta per Lud. ro. in consil. suo
cdx. inci. in p̃posito casu in ver. ij. qz in

ter. ¶ Et faciūt d̃cā p̃ bal. in. l. si. in fi.
C. si a non p̃pe. iudi. & p̃ bart. in hoc. §.
in. vj. col. v. q̃ro qd̃ si dicit̃ testis. & faciūt
etiā d̃cā p̃ d. alex. in. p̃li. suo. ciij. inci. q̃
statu. loqns &c. añ si. in. j. vol. & p̃ bal. in
c. j. in. ij. col. in ver. itē no. q̃ bona &c. de
pace tenē. Et faciūt d̃cā p̃ d. feli. in. c.
cāz q̃. in. xij. col. de rescri. & in. c. qm̃ cir-
ca me. de offō iudi. or. & p̃ Jo. de imo. in
cōsi. suo. lxxx. inci. in casu p̃misso &c. cir-
me. vbi dicit q̃ si statutū dicit q̃ vnus
subdit⁹ teneat̃ p̃ alio d̃z itelligi de de-
bitis p̃ctis itra territorū illius ciuitas-
tis. ad qd̃ allat̃ bar. in tra. res̃sa. in. iij.
q. i. q̃ōnis p̃nc. & bal. in. l. j. C. ne fili p̃o-
p̃re. ¶ Et p̃sultit ip̃e io. de imol. in. d.
cōsi. optis rōnib⁹ & inrib⁹ q̃ statutū ob-
ligās p̃rem ad debita filiū nō cōphēdit
debita p̃cta extra illā ciuitatē q̃ not. p̃
statuto mercātie hic bono. q̃ ita cautū
est & faciūt d̃cā p̃ ang. de are. in tra. suo
malefi. in ṽbo de bono. in. ij. ver. vbi ṽl
40 deas p̃ te. ¶ Et faciūt optie d̃cā per
bar. in. l. planti⁹. in. §. si. de p̃di. & demō.
vbi dicit p̃ illū tex. q̃ si testator dicit re-
linq̃ cētū eccl̃ie nec declarat̃ d̃ q̃ itelligi-
tur de eccl̃ia cui⁹ ē parochian⁹: ad qd̃
etiā allat̃ not. p̃ Cy. in. l. j. in. v. q. C. de
sacrosan. ecc. & spe. in tit. de instr. edī. §.
nūcho. ver. f̃z qd̃ si testator. Itē allat̃ ēt̃
l. nulli. C. de epi. & cleri. & l. si q̃s ad de-
clīnādā. & §. si in noie. in auct. de eccl̃ia
sti. ti. Dicit̃ tñ q̃ ista nō hñt locū in ac-
cusatiōe. Nā si pusin⁹ accusat̃ aliquē
in curia pusij & dicit̃ malef. eē sc̃m̃ in vil-
la sc̃i Martini. nec adidit comitat⁹ pu-
sij certe inō ṽz talis accusatio qm̃ p̃res
sunt ville sc̃i martini p̃ diuersas mun-
di ptes & ēt̃ qz lex iubet exp̃sse apponi
nomen ciuitatis. l. libelloz. §. de accu.
Nec ob. ille tex. in. d. l. planti⁹. §. si. fm̃
bar. ibi qz loq̃tur in vlt. volūtati bus in
q̃bus fit benignior̃ interpretatio f̃z volū-
41 tatē defuncti. ¶ Vlt̃er⁹ bar. hic igre-
dit̃ materiā fame & p̃la examiat̃ circa
ip̃am materiā & fere oēs scribentes lo-
quētes de fama se referūt & remittunt
ad bar. hic tāq̃ ad carocliū hui⁹ mate-
rie. Ego silt̃ examiabo q̃p̃la in hac ma-
teria. nō tñ referā oia d̃cā p̃ bart. hic f̃z
etiā aliq̃ vltra d̃cā p̃ eū referā. Jo attē

Hippolitus de Marsilijs

de diligēter. bar. hic ponit p̄rio q̄tuplex sit fama ⁊ dicit illā eē duplicē. nā vna ē fama hoīs. alia ē fama iter hoies. Itē dicit q̄ fama hoīs dī in bōa pte ⁊ in mala pte dī: infamia. de q̄b⁹ hic lati⁹ p̄ eū. Ponit postea diffinitionē fame dicens q̄ fama est cōis opio voce manifestata ex suspitiōe pueniēs. Itē ponit vñ dicatur fama ⁊ subdit q̄ fama est cōis opinio ⁊ cōis existimatio sunt idē. de q̄b⁹ hic lati⁹ p̄ eū quē nō refero breuitatis

42 cā. ¶ Itē adde ēt Bal. i. p̄si. cclxxv. inci. ad euidētiā ⁊ c. i. ij. col. in. j. vol. vbi dicit q̄ fama dī eē solida incōcussa crescēs nō leuis ⁊ nō ūua. Ponit ēt in q̄ loco dī eē fama alicui⁹ et an req̄ratur fama totius ciuitatis vel solum vicinie.

43 ¶ Querit ēt bar. q̄t hoies faciunt famā in q̄ post mltā dicit q̄ maior p̄s ciuitatis castri burgi vel ville qd̄ ēt ipse declarat alr quē videas. et vide ēt per Abb. in. c. in q̄si. §. q̄siuisti de accu. ⁊ sal. in. l. ea qd̄ ē in materia fame. C. de acc.

44 ¶ Querit vltēri⁹ ip̄e bar. a q̄b⁹ p̄sonis dī oriri fama ⁊ dicit q̄ dī h̄re origi nē a fidedignis p̄sonis nō aut a malivolis vt suspectis. ad qd̄ allat p̄laiura de q̄ vide p̄ Saly. in. d. l. ea qd̄ ē. ⁊ vide tu. c. cū in iunēture. depurga. cano. ⁊ vide. d. alex. hic in suis aposti. ⁊ ifra i hoc

45 §. ¶ Querit ēt post p̄d cā ip̄e bar. q̄ tpe dī oriri fama in q̄ vñ p̄cludere q̄ fama possit h̄re originē tpe cōmissi deli. ⁊ etiā postea an accusatiōē ⁊ post accu. p̄m q̄ māifestat cā ex q̄ p̄plus vel vici nia in suspitiōez ⁊ crudelitātē deducit qd̄ dcm̄ vocat fama. de q̄ ip̄e bar. ponit p̄la exēpla ⁊ vltra eū circa hūc articulū videas tu ēt Saly. i. d. l. ea qd̄ ē. i. mā fame in ver. q̄ro an fama ⁊ c. C. de acc. vbi t̄z q̄ sufficit q̄ fama supueniat accusatiōe pēdēte. de q̄ ēt vide p̄ bal. ⁊ io. de imol. in. l. hīs pōt. §. de acq. heredi.

46 ¶ Querit vltēri⁹ bar. q̄l̄r p̄babī fama in quo dicit p̄rio q̄ sufficit eā p̄bari p̄ duos testes q̄ dicāt maiorē p̄tē p̄pli hoc sentire: ad qd̄ allat gl. in. l. iij. in. §. eiusdē q̄q̄. §. de testi. qd̄ tñ ip̄e modificat aliq̄b⁹ modis. de q̄b⁹ videas hic p̄ eū. Sed in hoc q̄uo p̄bet fama ⁊ quid debeāt dicere test. volētes p̄bare famā

vltra bar. hic vide Saly. in. d. l. ea qd̄ ē C. de accu. in. mā fame. ⁊ bar. in. d. l. iij. §. de testi. Bal. in. addi. spe. i. ti. de snijs in vlt. col. versi. illd̄ ēt nō. d. An. in. c. veniēs. de test. bal. in. c. suborta. vltra me. de re iud. d. An. in. c. cū cāz. de p̄ba. circa fi. d. alex. p̄si. lxxij. in. viij. col. circa fi. in. j. vo. qd̄ incip. inspecto diligēter. vbi p̄la ⁊ p̄les allat. ⁊ vide ēt alexā. in p̄si. suo. c. inci. sup p̄mo i. vj. col. in. fi. ⁊ i p̄sil. xciiij. inci. in cā ⁊ lite vertēte. in vlt. col. in. ij. vo. ⁊ in p̄si. cxxj. qd̄ incip. visis ⁊ discussis. et Jo. de ana. in p̄sil. suo. j. circa vl. col. ⁊ alex. in p̄si. suo. cccxiij. incip. in cā vtēte. in. ij. col. ⁊ in p̄si. cccxix. inci. in cā appellatiōis i. vj. col. ⁊ in p̄si. cccxix. inci. in cā in. ij. col. et in p̄si. cccclxiij. inci. viso p̄cessu in. j. col. ⁊ in p̄si. cccxix. inci. visis in. ij. col. ⁊ i p̄si. cl. inci. in cā ⁊ lite i. v. col. post me. i. v. vo. ⁊ d. alex. hic ⁊ d. feli. i. d. c. veniēs. de test. Et p̄d cī doc. oēs vident̄ p̄cludere q̄ testes volētes p̄bare famā dēnt dicere q̄ audierūt illud de quo dicunt q̄ est fama a maiori pte p̄pli. alr deponēdo nō p̄barēt famā: de quo ēt p̄ bal. in p̄si. suo. cclxxx. incip. ad euidētiā p̄mittēdū est qd̄ dicat v̄surarius ⁊ c. in. iij. col. in. vj. vo. ⁊ in p̄sil. suo cccxiij. incip. vtrū dēus ⁊ c. post me. in. j.

47 vol. ¶ Et subdit Bar. hic q̄ debes eē cant⁹ tu q̄ vis p̄bare famā p̄ testes vt facias q̄ testes dicāt q̄ est publicavor ⁊ fama ⁊ interrogat⁹ quō scit dī rñdere. q̄ publice dī p̄ ciuitatem a maiori parte populi huius ciuitatis castri vel ville. Et ideo dicit ip̄e q̄ si testes dice rēt q̄ esset publica vox ⁊ fama nō p̄obaret aliud nō dicendo. q̄ tali casu nō reddit cām p̄ aliq̄d qd̄ p̄cipiat̄ sensu. non em̄ dicit se audiuisse a maiori pte

48 populi. sed solū dicit q̄ hoc dī. ¶ Et idē dicit ip̄e bar. esse si testis dicit q̄ audiuit publice dici. nam hoc non sufficit ad probandū famā. q̄ hoc pōt esse qd̄ vnus homo publice dicebat. nō tamē per hoc sequitur. ergo hec est fama publica. debent ergo dicere testes volētes probare famā qd̄ illud audierūt publice dici a maiori parte hoīm huius ciuitatis castri vel ville alias nō p̄barent famā. Tu adde qd̄ idem tenet

bar. in. l. iij. §. eiusdem quoq. §. de test.
 et in. l. labeo. §. d. supel. legata. §. 3. Iu-
 firmat Bald. in. c. pterea extra de testi.
 vbi reprobat opinionem Bart. hic et in
 dictis locis dicit qd satis est probata
 fama quādo testes dicunt se audiu-
 publice dici: idē tenet Bal. i. l. heredes
 palā. in. p. n. §. de test. et in. l. testiū. in
 fi. c. de testi. vbi dicit qd ita ēt cōsuluit
 Dy. de quo ēt plenius videas hic p. do.
 Alex. i. apostil. suis q. alios ples doct. al
 legat sup hoc passu et finalr vñ tenere
 49 §. Bar. hic. ¶ Querit successiue Bar. 51
 hic vltra p̄dicta si testes predicti ex-
 minati sup fama interrogati sint a qui-
 bus psonis audiuerūt illi dici de quo
 deponūt an debeāt sup hoc rñdere. Et
 dicit qd Inno. t. 3. q. sic cū fama debeat
 hñe originē ab honestis psonis. et si ta-
 les psonē nō noīarent nō posset sciri an
 talis fama haberet originez ab hone-
 stis psonis: allat hoc voluisse Inno. in. c.
 qñ et qñ de accu. et Spec. in. tit. de inq̄si-
 tiōe i. §. nunc tractem. ver. qd si ille ne-
 gauerit circa fi. illius ver. vbi fm eum
 ponit vba Inno. ad l. 3. et subdit ipse
 bar. ex hoc qd si testis neminē noīaret a
 quo audiuisset. §. diceret se nō recorda-
 ri a q. audiuerit ei⁹ testimoniū nō vale-
 ret: rñ testis d. 3. noīare aliquē et postea
 dicere et audiui ēt a plib⁹ alijs de qb⁹
 nō recordor. nā nō d. 3. de his oib⁹ recor-
 dari cū labilis sit memoria hominū. l. pe-
 gre. §. de acq. pos. ¶ Tu fm. d. alex. h
 in hoc adde Sal. in. d. l. iij. §. eiusdē. §.
 de testi. idē tenēt et Bar. in. l. diffama-
 ri circa pñ. c. de igne. manu. et addu-
 cit etiā Sal. i. d. l. ea qdē in mā fame.
 vbi dicit §. 3. eū qñ testis nō est interrogat⁹
 a qbus audiuit q. tūc sufficit si dicat
 audiuisset a maiori pte ppli de quo ēt p.
 d. alex. i. d. §. eiusdem. de quo ēt vide p.
 Rapha. cu. in. p̄si. suo. lxxviij. inci. in pñti
 qōne in. ij. col. post me. et in. p̄si. lxxviij. in
 cipi. viso libello et in. ij. Itē ipse. d. alex.
 adducit ēt hic Inno. i. c. cū oporteat de
 accu. vbi dicit q. testis deponēs sup fa-
 ma d. 3. ēt nō interrogatus rñdere a q-
 bus audiuit. als nō pbat q. nō stat in
 arbitrio testis iudicare an ille persone
 sint graues a quibus audiuit. et idem

tenet ibi Jo. an. in. c. cū oporteat dicēs
 ita suari: qd ēt. voluit Abb. in. c. cū cām
 de testi. et ange. in. d. l. ea qdē. et dicit
 ipse alexan. qd pōt de hoc assignari rō
 vcz qd testis d. 3. deponere eaq̄ sunt per-
 ceptibilia intellectu ēt nō interrogat⁹.
 vt in. c. cū cām. de testi. vbi p. Inno. et per
 Bar. in. l. solam. c. de testi. vbi lati⁹ per
 Bald. sed q. aliq̄s sit vir grauis et fide-
 dignus p̄cipit intellectu: §. Itē vltra p̄-
 dicta hāc partē ēt firmavit Bar. in. tra-
 cta. suo de teste. de quo etiā lati⁹ hic p.
 d. alex. alia plura allegatē. ¶ Aliā ēt
 dubitationem format hic bar. qñs qd
 si testes diuersi dixerunt se a diuersis
 hoc sciuisse. q. vn⁹ noīat aliquos alius
 noīat alios. vel qd si ipsi diuersificāt in
 loco q. vnus dicit se audiuisset in pla-
 tea. alius aut dicit in burgo. vel qd si
 diuersificant in tēpore. q. vnus dicit q.
 audiuit tali die. ali⁹ dicit audiuisset alio
 die in quo dicit ipse qd dcm taliū testiū
 nō vitiaf nec p̄batio. allegat. l. ob car-
 mē in. fi. et qd ibi no. §. de testi. et Inno. et
 Spe. in. locis superius allega. Et hanc
 partē qd testes singulares p̄bēt famā.
 firmat. d. alex. in. cōsil. suo. l. j. inci. viso et
 discussio et in. iij. col. in. j. vol. vbi refert
 Bar. hic et alios in locis superius allā-
 tis. ¶ Ultra p̄missa qrit etiā bar. vtrū
 fama possit p̄bari negatiue. vtp̄ta ti-
 ciuz nō fecisse. in quo dicit q. sic nec tūc
 dicor p̄bare negatiuam §. affirmati-
 uā. §. qd publica vox et fama est ticiuz
 nō fecisse. allat q. hñr in. l. arbiter. §. de
 p̄ba. ¶ Dubitat postea qd si est p̄ba-
 ta fama ab vna parte affirmatiue. et
 ab alia pte negatiue tūc dicit stādū. eē
 testib⁹ dignioribus vel si testes eēnt eā
 les stat illi p̄bationi seu illi fame q. pre-
 cessit ex verisimilioribus p̄sumptiōib⁹
 allat in ar. l. ob carmen. §. de testi. in. fi.
 cū sua gl. et no. p. spe. et Inno. i. locis p̄al-
 lega. et p. Spe. in. ti. de noto. cri. in. §. fa-
 ma. et qd no. in. c. cū in tua extra de spō-
 sa. Et ad p̄dcā fm. d. alex. hic vide bal.
 in. l. j. §. de testamētis. bart. in. l. in sum-
 ma. in. §. labeo in. fi. §. de aqua. plu. ar-
 cē. et alios quos hic ipse refert in apost.
 et lati⁹ per eū in. p̄si. suo. c. lxxij. inci. qñ
 abūde in vlti. col. in. ij. vol. ¶ Querit
 2 iij

Hypopolitus de Basilis

etiā Bar. pone pbata est fama cōmissi
maleficij vno tpe ab vna pte ab aliap
te est pbata fama innocētie alio tpe q
fama preualebit in quo dicit q preua
let vltima fama ad qd allegat casum
in. l. ii. circa prin. §. quis or. i bono pos.
seruet. Dicit postea q si pbata est fa
ma cōtraria diuersorū locorū. vtruta
in castro comitat^r vbi cōmissus est ma
leficiū est fama q sic in ciuitate ista est
fama. q nō cui stabit magis. in quo di
cit inspiciendū esse q̄litate testiū ⁊ cau
sas ex quibus fama pcessit. Sz si oia
essent equalia putat ipse Bar. q tales
pbationes sibi inuicem derogēt ⁊ neu
tri adhibeat fides. ar. d. l. ob carnē in
fi. l. scripture. C. de fide instr. ⁊. c. l. de p
batio. de quo etiā p Spe. in ti. de inqui
si. §. nūc tractem^r. ver. qd si ille nega
uerit circa fi. illius verbi. ¶ Querit vl
teri^r Bar. hic de qōne valde quotidiana
vz. qd si testis interrogat^r est super
articulis ⁊ sup q̄busdā est testificatus
et sup quibusdā dicit se nihil scire sup
vltimo aut capitulo in quo dicit q de p
di ctis oibus ⁊ singulis est publica vox
et fama dicit cōtēta in caplo vera esse
vtrū ista vba referant^r ad ea de quib^r
dicit se nihil scire in quo Bar. dicit q di
cendū est vt p Spe. in ti. de noto. cri. in
§. fama. v. fi. Spe. aut ibi dicit q vī q
ista vba sup vlti. cap. de publica voce
et fama sint referenda tm ad ea super
quibus deposuit: et non ad ea super
quibus nihil testificat^r est. Sz dicit q
aliū dicūt ⁊ veri^r q immo dicūt referri
ad oia in oibus articulis cōtēta qz cū
ponat seu asserat de oibus intelligit^r o
oibus rñdissē rō esse pōt fm eum ibi qz
bene pōt esse q testis aliqd nescit: ⁊ tñ
de illo est publica vox ⁊ fama qz testis
deponit de scia ⁊ nō de crudelitate. di
cit postea ibi spe. equū tñ esse si testis i
hoc dubio redra^r. qd dictū suū decla
ret ⁊ refert q in hac snia fuit ipse cum
aliquib^r alijs in qōne q corā eis agita
bat inter archiep̄m rauenatē. ⁊ cōe ci
uitatis fforliū sup castro ymedule et
q̄busdā alijs castris. ita formalit^r dicit
Spe. in. d. §. fama. in vl. ver. p quo Jo.
an. ibi dicit vidēda esse q ipse dicit i ad

di. suis. in ti. de testi. in. §. nūc vidēdus
in fi. Bal. aut in suis addi. sup illo vfi.
fi. dicit q refert pbatio fame etiam ad
articulos nō pbatos p testes. et refert
spe. ibi q ipse dicit esse nota. dignū. de
quo articulo vide etiā. d. Joan. bap. de
scō Seue. in repe. l. admonēdi. i. xviii.
car. in vlti. col. §. de iureiu. in v. p̄dictis
applicat^r ⁊. cui addc etiā Bal. in add.
Specu. in ti. de snia in vlti. col. ver. ill^s
no. ⁊. vbi silt firmat q rñsio illa facta
p testes sup caplo publice vocis et fa
me. rēferēs etiā ad articulos nō pba
tos p ipso testes. qd silt dicit esse mē
ti tenēdū. et allegat Spe. in. d. §. fama.
de quo etiam articulo vide. d. feli. in. c.
cū causam in prin. extra de testi. vbi la
teloquit^r circa hoc ⁊ vide etiā oio ⁊ nō
omittas q ego dixi in repe. mea. l. fi. C.
de pba. ⁊. xi. car. in. ii. pagina vbi satis
late locut^r sum. ⁊ vide etiā. d. alexā. in
cōfi. ci. incip. vīsa ⁊. in vl. col. in. i. vol.
post me. ⁊ Abb. i. c. in q̄stiois. §. q̄stiuisti
in pri. de accu. ¶ Querit postea bar.
an fama faciat plenā vel semiplenā p
bationē ⁊ q̄s sit ei^r effect^r. in quo dicit
glo. forevarias primo allegat glo. in. l.
at qui natura in. §. fi. §. de neg. ge. ⁊ in
liij. C. de pba. ⁊. l. vbi adhuc. C. de iur
re do. in quib^r iurib^r dicit q fama facit
plenā fidē. Adducit postea glo. in. d. l.
ij. §. elusdē. §. de testi. et ea q hñr. in. l.
admonēdi. §. de iureiu. ⁊ in. l. in bone
fidei. C. de iureiu. ⁊ in. c. i. de app. ⁊ i. l.
ij. §. j. §. de excu. tu. et qd ibi habet per
Dy. de quib^r locis hñt q fama facit se
miplenā pba. Sz ipse bar. relatis plus
rib^r opi. venit ad quandā distin. vz qd
qn sum^r in his in quib^r sufficit sic esse
famā. lz nō sit tūc sufficit pbatio fame.
Si autē sum^r in his in quib^r fama ver
ritatē facit ⁊ iducit ⁊ tūc silt suffiat p
batio fame. Si autē sum^r in his in quib^r
fama seu cōis opi. nō inducit veri
tatē. ⁊ tūc si fama est pbata solū ex vo
ce ppli nō pbata aliq p̄sumptioe ex q
dicta fama ⁊ cōis opio originē traxerit
⁊ tūc dicit q talis fama nō pbat sz ma
gis dicit vana vox ppli q nō est exaudiē
dē. vt i. l. decurionū. C. de penis. vt etiā
lati^r dicit Bal. in p̄li. suo. ccxlv. incip. fa

Super titu. ff. de questionibus. fo. lxxxv.

ma vici me. in. iij. vol. añ fin. Et lz talis fama non pbet tñ coadiuuat pbatio-
nē iā factā. vt. l. iij. in. §. eiusdē q3. §. de
testi. Si hō ista fama esset pbata q̄ tra-
xisset originē ex aliqb⁹ p̄sumptionibus
his p̄cedētib⁹ tūc dicit q̄ i q̄busdā casib⁹
bus facit plenā pba. vtp̄ta in causis
breuiorib⁹ vel modici p̄iudicij. et ita di-
cit itelligere gl. i. d. l. vbi adhuc de quo
ipse se remittit ad dicta p se i. l. si p̄stāte
i p̄i. §. solu. ma. Subdit etiā q̄ qñq̄ fa-
ma h3 effectū q̄ tēssert on⁹ p̄bādi de
q̄ hic p̄cū lati⁹. S3 tu vltra Bar. i hoc
articulo an fama faciat plenā vel semi
plenā pbatōnē adde p̄iō Bal. i. c. j. in.
§. cū aut. i fi. de p̄trouer. iue. vbi dicit
q̄ vn⁹ testis deponēs de re. et duo testes
deponētes de fama nō faciūt pbatio-
nē p̄prie s3 p̄sumptionē cui aliqñ stat
aliqn nō. et idē vñ tenere Bar. i. d. l. ad-
monēdi. de q̄ etiā remissive loquēdo vi-
de bal. i. l. j. C. de testa. et i. l. cūctos po-
pulos. C. de sū. tri. et fi. ca. et i. c. ex l̄ris. d.
iurem. et i. l. i. bonafidei. C. de reb. cre. et
in. l. iij. i p̄i. §. de excu. tut. vbi etiā p̄ dy.
et p. d. An. i. c. veniēs. de test. et Joā. de
imo. i. c. cū cām. de pba. et cy. et bar. i. l.
si q̄dē. C. so. ma. et archi. i. c. iter memo-
ratos. xvi. q. iij. et vide gl. et ibi doc. i. l. si
possidetis. C. de pba. et vide bal. in. l. p
prietatis. C. de pba. vbi iter cetera di-
cit q̄ si vn⁹ plene pbauit p̄ famā et al-
ter pbauit p̄ testes et famā q̄ iste obti-
nuit. d. q̄b⁹ ēt sat late p. d. alex. hic et p
Jo. de imo. in. l. his pōt. §. de acq. here.
et p bal. et Saly. in. d. Lea q̄dē. C. de ac-
cu. et per bal. in. l. gallus. in. §. ille casus
§. de libe. et posthu. et in. l. p̄uēticulā. C.
de epis. et cle. et in. aut. q̄d locū. C. de col-
la. et in. l. j. C. de p̄fes. et ppo. mediola.
q̄ nūcest cardi. in. c. j. in. iij. col. de ap-
pel. et d. alex. in. p̄si. Lincip. in. cā et lite.
in. iij. col. post me. in. v. vol. et p. d. ffrā.
are. p̄si. xij. incip. viso d̄ligēter. in. viij.
col. et i p̄si. suo. lxi. incip. i cā illoz. i. ij. col.
circa fi. et pau. de cas. in. p̄si. cxcviij. inci.
visa inq̄sitiōe in. j. col. Raph. fulg. in. cō-
sil. clxiij. inci. in. cā et q̄ōne et c. in. j. col. d.
ffeli. in. c. cū cām in. v. col. et in. d. c. ve-
niens per totum de testi. Sed iudicio
meo in isto articulo vltra oēs melius et

clari⁹ loquunt. d. Jo. bap. de scō Sene.
ue. i. d. sua repe. l. admonēdi. §. de iure
iu. i. xvij. et xvij. car. i. h. fstat vt videa-
m⁹ et c. et d. ffel. i. c. veniēs. el. i. i. iij. col.
cū sequēti de testi. vbi i mā ista ipse. d.
Jo. bap. facit. xj. cōclusiōes no. et iō non
puto alr istā. eē super hoc articulo. s3
meremitto ad plene dicta per cos ibi.
57 ¶ Querit postea bar. statutū huius
ciuitatis in q̄busdā casib⁹ dicit q̄ suffi-
ciat p̄bare maleficiū per publicā vocē
et famā qualr itelligat ista publica vox
et fama. et dicit q̄ itelligit de fama que
traxit originē ex pbabilib⁹ cāis q̄ idē
cūt p̄p̄m ad sic credēdū et sic dōm. alr
nō eēt fama. s3 magis eēt vana vox po-
puli q̄ nō d3 exaudiri. vt. d. l. d̄curionū.
C. de penis. Et dicit q̄ iō iudex d3 esse
caut⁹ q̄ ip̄e nō credit q̄ sufficiat p̄ba
simplr. q̄ d3 itelligi de fama. l̄tia. ita
58 ffidet bar. h i hoc dubio. ¶ Ultio loco
q̄rit idē bar. an sit d̄ria in f̄ famā simpli-
cē et publicā et dic q̄ n̄ s3 Tho. d. pibata
q̄ eo ip̄o q̄ dico fama itelligit d̄ fama
publica alr nō esset fama q̄dicit pate-
re ex diffinitiōe fame. sec⁹ aut dicit esse
in cōi opione et i cōi exstimationē q̄ pōt
diuidi in publicā et priuatā. ita refidet
59 bar. aliud nō dicēs sup isto. §. ¶ Mō
tu potes d̄cis p̄cū aliq̄ addē s3. d. ale.
hic i. apo. Et p̄mo sup eo q̄ dicit bar. §.
q̄d i cāis breuiorib⁹ als modici p̄iudicij
fama facit plenā pbatōnē. Adde q̄ ex
hoc d̄cō ifert q̄d i ciuilib⁹ pbatio p vnū
testē idoneū itelligit d̄ plēa pbatōe. ita
vt n̄ sit necessario d̄ueniēdū ad alias p-
batōes nec adiuramēti delationē. Et
dicit q̄ idē sentit. d. An. i. c. veniēs. d̄ te-
sti. et i. c. j. de ap. p q̄ vide ēt bar. i. l. j. C.
quoz bono. et bal. et imo. i. l. fi. §. d̄ here.
insti. et Bal. i. l. iubem⁹. C. eo. ita dicit. d.
60 alex. hic. ¶ Adde ego etiā istis Ma-
the. in no. suo. ij. vbi dicit q̄ in iudicijs
possessorijs tñ aggredi d̄ leni p̄iudicio
et iō pbatio p famā vel p vnū testē vñ
haberi vi plene pbatōis. ita dicit sens-
sisse bar. i. l. j. C. quoz bo. et i. l. ij. §. fi. C.
vbi i rē actio. et hāc p̄tē t3 ēt Abb. in. c. j.
de post. pla. et car. medio. sen alexādriz-
61 nus. in. c. j. in. iij. col. de ap. ¶ Adde
etiā. d. Jo. bap. de scō Sene. in repe. d.

Hippolitus de Marfilij

l. admonēdi. in. xvij. car. in. iij. colū. in
versū. nona cōclusio. 7c. §. de iureiur. vbi
dicit qd l3 negociū p̄cipale i se sit ma-
gnū. tñ illud sup quo p̄cipalr agitur
est pui p̄iudicij: cēsc̄ cā pui p̄iudicij.
exēplū ponit in iudicio sup restōne do-
tis ppter h̄gētiā mariti ad iopiā. certe
l3 dos sit magna i se cognitio tñ et lis
dicti articti h̄gēdi ad iopiā est pui p̄i-
dicij. Jō fama plene pbat h̄gētiā ad
inopiā allat doc. i. d. l. vbi ad hūc. C. de
iure do. 7 moder. an. d. l. si cōstāte. §. so.
ma. 7 doc. i. c. fi. cē de iureiur. postea ad-
ducit not. dictū Spe. in ti. de noto. cri.
in. §. fama i ver. si qd agēti. vbi dicit qd
l3 exceptio excōicatōis opposita in viz
dilatōie nō sit magni p̄iudicij: nō tñ p
bat p famā cū vno teste qd dicit. d. Jō.
bap. vbi. §. esse ppetuo notādū ppter
autōitatē Spe. verūtñ dicit qd istō di-
61 ctū red̄reret altiorē indaginē. ¶ Nō
vltra bart. 7 alios i hac materia fame
mihi v̄r aliq̄ hic i ipa materia adduce-
re qd forte nō erūt iutilia nec incōgrue
hic posita. iō aduerte. p̄io. n. dico qd
fama nedū de p se sola. sz etiā iūcta cū
semiplena pbatōne nō est sufficiēs ad
plenā pbatōnē i crialib⁹. Ita dicit glo.
valde no. i. c. veniēs. el. j. cē de test. quā
gl. ibi sequunt̄ scri. 7 cā dicit singularē
Jō. de imo. i. l. iteresse i fi. §. de acq. pos.
et eā seq̄ cy. i. l. fi. C. de qd. 7 bal. i. l. ij. i
pn. §. de ercu. tu. 7 pau. d. eleaza. in cō
mēto. c. gūis. d. deposito i pe. col. 7 bal.
i. l. si qd ex argētarijs. §. j. §. de edē. 7 il-
lā gl. dicit ēt siglarē Jō. d. ana. i p̄si. suo
lix. lci. visa inq̄sitiōe 7c. i pe. col. 7 cā etiā
refert 7 sequit̄ Saly. i. l. ea qdē. i mā fa-
me. C. de accu. 7 Alex. i p̄si. suo. cxiij. i.
cip. oñ abūde 7c. i. ij. vo. Et hāc ptē t3
archi. i. c. si duo in fi. xxv. q. vi. vbi dicit
ita tenere Spe. i ti. d. noto. cri. i. §. fama.
7 idē t3 archi. i. c. sciāt cūcti i fi. ij. q. viij.
7 ibi dicit ita tenere Uic. Lau. Bern. et
host. i. c. veniēs. Et dicit bal. i. l. qd nō p
basse. C. de calū. qd fama i crialib⁹ ad p
batōnē p se nihil v3. allat hoc voluisse
Cy. in. l. d. tormēt. C. de qd. Et hāc ptē
qd fama cū vno teste seu cū semiplena
pbatōne non plene pbet i crialibus ten-
nuit Old. i p̄si. suo. cxij. lci. vssodiligent

63 p̄cessu 7c. vltra me. ¶ Et subdit. d. ale.
i. d. p̄si. suo. cxliij. i. cip. qm̄ abūde 7c. i. ij.
col. idē cē i cā m̄fimoniali p̄serti qñ tra-
ctat̄ de alio m̄fimonio infrigēdo qd dicit
pbari ex no. gl. 7 doc. i. c. mulieri de
iureiur. 7 ex no. p doc. magis cōiter i. c.
fi. e. ti. 7 p bal. in. l. i. bonafidei i. ij. col. C.
de reb⁹ cre. vbi pcludit qd quēadmodū
in cāis crialib⁹ nō est loc⁹ delatiōi iura
mētī in defectū semiplene pbatōnis. l.
marit⁹ cū ibi no. j. i hoc ti. 7 no. in. l. ij.
in pn. §. d. iureiur. Jtē nec in cā matrimo-
niali. in qd agi qñ d statu hois. vt di-
cit gl. 7 doc. i. locus. 7 dicit ēt qd vbi agit̄
d infrigēdo aliud m̄fimoniu testes dñt
cē oī exceptiōe maiores. c. j. 7 ibi no. d.
An. d. p̄sang. 7 affi. Et dicit forti⁹ bal. in
d. l. si qd ex argētarijs. §. ij. post pn. qd si
in crialib⁹ sit fama cum vno teste semī
plene pbatē. qd tñ nō pbat delictū. sed
si cū fama vltra illū testē adsit aliqua
alia p̄sumptio plene pbat qd dicit fuis-
se de mēte Wy. d. qd ēt vide p. d. feli. i. d.
64 c. veniēs. el. j. d. te. circa fi. iij. co. ¶ Et
teneas mētī qd si occisus ē aliq̄s a titio
et null⁹ testis adsit si tñ sūt test. de inis-
micitia 7 d vibratiōe gladij J illū 7 tes-
tes qd viderūt illū fugiētē de loco ma-
leficij tpe maleficij: itē adfūt testes de
publica voce 7 fama qd titi⁹ cū occidit
isto casu est plene pbatū maleficij esse
factū p titiū. ita singult dicit Jō. an. in
addi. Spe. in ti. de pba. §. fi. §. xij. cir-
ca me. magne addi. p̄o qd est casus sin-
gularis. in. c. p̄tece eē de testi. tenēdo
itellm̄ gl. ibi i h̄. auditu i fi. qd ēt tenēt
aliq̄moder. i. d. c. veniēs eē de testi. de qd
ēd diri in repe. mea. l. fi. C. d. pba. i. l. iij.
65 car. circa pn. ¶ Et in istis crialib⁹ tes-
neas mētī vñ nō omittēdū. v3 qd l3 nō
sit plene pbatū delictū tñ sufficit qd sit
publica vox 7 fama i loco. Jtē no. dicit
d. alex. i casu notabili pacis rupte. i cō
fi. suo. cccclxij. incip. viso themate. i pe.
col. allat no. in. l. si tutor. C. de picu. tu.
7 no. p gl. 7 bar. in. l. j. §. de recepta. 7 p
bar. in. l. his pōt. §. d. acq. he. 7 d h̄nr in
c. fi. qd m̄fi. acc. pos. 7 i. l. sicut in. §. h̄isdē.
§. de accu. Et vltra p̄dicta an fama cū
vno teste plene pbet in crialib⁹ vide. d.
feli. i. d. c. veniēs. i. iij. col. vbi no. loq̄t.

Super titu. ff. de questionibus: Fo. lxxxvj.

66 ¶ Scias mō vltra p̄dca q̄ lz regult fama nō p̄bet vt in l. iij. §. eius. ⁊ ibi gl. §. de testi. ⁊ in §. itē sepe. ⁊ ibi glo. iij. q. iij. ⁊ gl. i. c. illd in h̄bo i hoc de cle. excō. mīst. att̄n plures sūt casus q̄ p̄bant p̄ famā. Nā fama plene p̄bat illa q̄ sunt
67 pui p̄iudicij. vtdixi. §. post bar. ¶ Itē fama in ātiq̄s plene p̄bat h̄z inno. in. c. veniēs. el. j. de testi. ⁊ host. in. c. qd p̄ nouale d̄ h̄b. sig. An. in. c. fi. in fin. in repe. de cōsue. Bar. in. l. ij. §. labeo. §. d̄ aqua plu. ar. ⁊ Bal. in p̄si. suo. c. iij. inci. factū cōsiliū ⁊ c. i. ij. vo. Et iō dicit bal. in. l. p̄uē ticulā in. vj. col. C. de epi. ⁊ de. ⁊ in auct. q̄s actiōes. §. de sacrosan. eccl. i. fi. quē re fert Lu. ro. in. d. l. ij. §. idē labeo. i. ij. col. de aq̄ plu. ar. q̄ papa pōt p̄bare p̄ famā se dñm ciuitatū ecclie. lz illd nō probet alijs instr̄is q̄ fama in h̄is q̄ excedunt memoriā hoīm facit plenā p̄bationē: ⁊ h̄ac ptē ēt t̄z. d. alex. i. cōf. suo. xv. incip. visis narratis in. j. col. in. v. vol. vbi vi deas ⁊ ibi in p̄si. suo. xvj. incip. i. cā ⁊ lit. in. ix. col. ⁊ in cōf. ccccxix. incip. visis ⁊ c. in. ij. col. in p̄n. ⁊ Lu. ro. in cōf. suo. cccc xxiij. inci. circa p̄positū. ¶ Et p̄dicta intellige i re ātiq̄ q̄ trāscēdat t̄ps cētū annoz fm iō. de imo. i. d. c. veniēs. el. j. de testi. lz. d. an. ibi teneat q̄ sufficiant xl. anni de q̄ ēt p̄ Abb. in. c. cū cām de p̄ ba. p. d. f̄lo. in. l. fuitutes la grāde. §. de feruitu. p. d. Car. Alex. in. c. j. in. iij. col. de ap. ⁊ p. d. alex. in cōf. suo. clx. in cip. in cā ⁊ lite in vl. col. in. v. vo. ⁊ ibi in cōf. lxxxix. inci. excellētissimi iuriscō sul. ⁊ c. in. j. colū. post me. Et p̄ istis facit optime dictū bal. in cōf. suo. lxxij. inci. d. Thomas ⁊ c. in. ij. col. in. iij. volu. vbi inq̄t q̄ fama multū antiq̄ q̄ trāscēdit sensū hoīm viuētū facit notoriū: ⁊ pro bat in vim noto. allat ad hoc glo. or. in d. l. at q̄ nā i. §. cū me abñte. §. d̄ ne. ge. et no. p̄ arch. in. c. bti. ij. q. vij. ⁊ qd not. Inn. i. c. cū cām d̄ iura. calū. p̄ quibus etiā facit gl. in. c. j. de p̄scrip. i. vj. d̄ quo art. i. an ⁊ qñ in ātiq̄s fama faciat ple nā p̄bationē vide vltra. §. dicta Bald. in. l. nō ignorat in. vj. col. C. q̄ accu. non pos. bal. in. l. cōparationes i pe. col. C. d̄ fide istr. Bal. i. l. iij. C. d̄ p̄ba. ang. i. d. l. at q̄ natura i. d̄ cū me abñte. d. An. i

d. c. qd per nouale. Spe. in ti. de p̄ba. §. ij. v̄si. ix. p̄ libros antiquos. Jo. an. i ad di. Spe. in ti. de noto. cri. in. §. fama. in prima addi. iuxta fi. Abb. in cle. j. de re bus eccl. nō alie. d. An. in. c. qm̄ cōtra. in. xxvj. col. de p̄ba. ⁊ in. c. cū inter. i fi. de re iu. Semi. in. c. cū q̄s i p̄n. de sepul. in. vj. Lu. ro. in. l. sciendū. in. xxvj. col. d̄ verb. ob. d. An. in. c. illud i antepe. col. de p̄sump. ⁊ in. c. p̄ntia in antepe. col. d̄ renūcia. de q̄ etiā dixi in repe. mea. l. fi.
69 C. de p̄ba. in. l. iij. car. ⁊ c. ¶ Itē fama plene p̄bat in h̄is q̄ de sui natura cla re p̄bari nō p̄nt: vt in filiatiōe. de quo p̄ doc. in. d. c. veniēs. ⁊ in. c. p̄ tuas. de pro batio. ¶ Itē fama p̄bat plene i h̄is i q̄b⁹ alias p̄batio est difficilis fm bar. in. l. si qdē. C. so. ma. ⁊ in. l. p̄tinu⁹. in. §. cū ita. §. de h̄b. ob. et in. d. auct. q̄s actio nes ⁊ voluit. d. An. in. d. c. veniēs. ⁊ bal. in p̄si. xxxvj. incip. casus talis est ⁊ c. in vl. col. in. j. vo. ⁊ d. Alex. i p̄si. cccclxij. in cip. visis in vl. col. idē dicit Lu. ro. in cō si. suo. lxxvj. incip. in cā nobilis viri ⁊ c. in. iij. col. ⁊ pe. de anch. in p̄si. cccxj. in cip. tres dñi ⁊ c. in. ij. col. et dicit Lu. ro. in. d. cōf. suo hoc etiā voluisse Inn. in c. veniēs. de h̄b. sig. quē refert ⁊ sequit̄ Bal. fm eū in. l. p̄uē ticulā. ⁊ in auct. q̄s actiones. C. de sacrosan. ecclie. et in. l. cū
71 super. C. de rei v̄edic. ¶ Et pro hac opi. aliqua adduci p̄nt nō in sua via. Nā adduci pōt q̄ lz testis de creduli tate nō probet fm gl. Cy. et alios in. l. testiū. C. de testi. et per Spe. in tit. de te ste. in. §. j. vers. itē q̄ deposuit de credu litate. ⁊ per doc. in. c. quotiens. de testi. cum multis si. fallit tñ nisi testis depo nēs per verbū credere loqueret̄ seu de poneret in materia de sui natura certi tudinaliter non cognoscibili. nam tñc probaret fm Cy. in. d. l. testiū. C. de tes si. et Jo. an. in addi. Spe. in titu. de tes ste. in. d. versic. item q̄ deposuit de cre dulitate. et. d. An. in. c. quosdā in fi. de p̄sump. ⁊ Bar. in. l. in summa. in. §. la beo in fin. §. de aqua plu. ar. et Abb. et d. An. in. d. c. quotiens. et facit text. et quod ibi dicit domi. An. in. c. literis et in. c. iij. loco de p̄sumptio. et Bald. in l. solam. in. v. questione. §. de testibus.

Hyppolitus de Marcilijs

- 72 **¶** Et ideo dicit multū sin. Bar. in cō
sil. suo incip. raynutius peti. et c. q. l. 3. te
stis deponēs de credulitate nō pbet tñ
fallit i teste deponēte q aliq̄s occiderit
vel vulnerauerit aliquē ad sui defens
sionē suā credere q hoc casu pbat. ita
voluit bar. in. d. suo p̄s. quē refert et se
quit. d. alex. p̄s. lxxvj. inci. visa inq̄stio
ne in vl. col. in fi. et in p̄s. suo. cir. inci. vi
sis et vt opz. et c. in. ix. col. in primo volu.
quod etiam voluit Bal. in. l. solā. in vl.
col. C. de testi. et Saly. post eū ibi in. iij.
col. vbi ambo allegāt Bart. in. d. p̄s. p
quo dicto bar. et sequaciū facit optime
ter. quē ibi no. d. An. in. c. vnico de scru
tinio in vbo q̄tuz humana fragilitas
- 73 nosce finit. et c. **¶** Et facit notabile ver
bū Bal. in. l. filiū. s. de his q̄ sunt sui vel
alie. iuris. vbi post Cy. ibi dixit q si tes
tis dicit se scire p certo q talis est filiū
talis sustētat ei⁹ dcm exponēdo sciam
p credulitate attēto q est mā q p cer
to sciri non pōt. p qbus facit text. in. c.
pterea in h̄sic. p̄scios. extra de test. et. l.
iij. s. i. iūcto. s. se. s. de test. et. c. firmiter
de sum. tri. et qd ibi dicit Abb. in. p̄n. de
quo dixi satis late in sing. meo. xix. in.
- 74 cipi. tu scis clarū esse. et c. **¶** Itē p pre
dictis ē addnci pōt qd voluit Bar. in
l. si q̄s ex argētarijs. s. pe. s. de edēdo.
et aliū ibi post eū vbi dixerūt q in his q̄
occulte agunt et sic de nocte qñ ciuitr
agit sufficiūt pbatōes p cōiecturas p
pter difficultatē pbatōnū. q etiā vo
luit ipse bart. in. l. si qñ. C. vñ vi. et in. l.
de pupillo in. s. si q̄s ipsi p̄tori. s. de op.
no. nū. in. viij. q. et f̄ede. de senis in cō
silio. xix. inci. nulli dubiū. et host. in. c.
fi. q met. cā et paul. de cast. in p̄s. suo
cdlxxvj. inci. viso p̄cessu et attesta. i. ij.
- 75 col. **¶** Et faciūt ē qd voluit. d. alexā.
in p̄s. suo. xxiij. inci. aiaduersis in. iij.
car. in. j. col. in. ij. vo. vbi dicit in termi
nis n̄fis q in his q̄ sunt difficilis pba
tionis admittitur probatio per conie
cturas et tali casu pbatio fame cū ali
quibus adminiculis facit plenā pba
tionem. allegat hoc voluisse. d. An. in
d. c. veniens el. j. de testi. in vlti. colū. ad
quod etiam. allegat. c. preterea. de tes
ti. et qd voluit Jo. de Jmo. in. c. veniens
- de verbo. si. et Arch. in. c. inter memos
ratos. xvj. q. iij. et Cy. in. d. l. si quidem.
C. so. ma. Et idē tenuit bart. in. l. in illa
stipulatione. si calendis. in fi. s. de v̄b.
ob. et Bal. in. l. quicūq̄ in pe. col. C. de
ser. fugi. et Cy. in. l. credito. C. de pign.
act. et Spe. in. titu. de furtis. in. s. vn̄is
co in fi. et faciunt notata p Jo. an. in. c.
j. de dolo et cōtu. in. vj. nouella et in ad
di. Spe. in titu. de ap. s. n̄sic v̄r. sup. v̄si.
qd ergo. et p Bal. Saly. in. l. j. C. de dis
la. et p. d. An. in. c. ex rōne. de appel. et
p Guiliel. de cu. et Bar. in. l. ij. in. s. q di
rimus. s. si q̄s cau. et p ang. in. l. fi. s. d
ferijs. et per Moder. in. l. quesitū. s. de
re iudi. vbi dicunt q si q̄ra qd pbe
casus fortuitus d̄z dici hoc etiā arbi
trariū inspecta difficultate pbatōnū.
- 76 **¶** Et faciunt dicta p. d. ale. in. l. j. C.
de sentētijs q p eo q̄ interest. vbi p hac
opione allegat inter cetera Bal. in. d. l.
si quis in hoc genus. ad hoc v̄z q̄ tor
tura facta in camera pbat p indicia et
cōiecturas cū sit difficilis pbatōnis.
- 77 **¶** Et subdit. d. alexā. vbi. s. Bal. di
cere in. l. qui accusare. C. de edendo. q
vbi maxima est difficultas pbatōnis
statutur iuramēto maxime si res est par
ui p̄iudicij. Et subdit etiā ipse. d. Ale
xā. q p hac pte facit. l. si qd ex p̄aphila
s. fi. s. de le. ij. et qd ibi dixit Bar. et bal.
in. l. cū traditio. C. de act. emp. vbi fin
eū dicit q interesse cū sit difficilis pro
batōnis pbat per cōiecturas. **¶** Et
dicit q idē tenet Bal. in. l. fi. ad fi. C. de
fruc. et lit. exp̄e. p quib⁹ etiā faciūt dis
cta p. d. Alex. in cōs. suo. l. incip. visis et
oportune. et c. in. ij. car. in. j. col. in. j. vol.
Et vide Barb. in. c. si constiterit in pe.
col. de accu. vbi v̄r tenere q̄ tortura cū
sit difficilis pbatōnis pbe p cōiectu
ras et indicia. qd etiā voluit exp̄esse. d.
Catal. in trac. findi. h. clxij. incip. ad de
an tortura. et c. vbi multū no. loquit et
idē tenuit Pet. de anc. in cōs. suo. xxiij.
qd incip. visa inq̄s. de quo feci mētionē
in singu. meo. j. Et ad p̄dicta vide q̄ sa
tis copiose scripsi i repe. mea. l. fi. C. de
pba. in. xij. car. et in eadē repeti. i. lxxvj.
car. Itē etiā scias q̄ ad intentādū. c.
reintegrāda. iij. q. iij. sufficit docere p

famā se possedisse fm pe. de anc. l. pfi. suo. xli. incip. circa recuperādā dictam terrā &c. Et dicit bar. in l. cellus in pn. s. de vsucapio. q. ad iustificandā prescriptionē sufficit pbare titulū p famā qd̄ et notat bal. l. l. indicia. C. de rei vēr. di. & in l. pprietatis. in fi. C. de pba. et pe. de anc. in pfi. suo. cccxxv. p qb̄ faciunt et dcā p Lu. ro. in pfi. cxxv. incip. posito q. dñum &c. quas doctrias adducit. d. feli. in c. veniens cl. i. vi. col. pfi. scias et &c. Sed tu vltra eū ibi vide Ang. no. loquētē in l. ticius in pn. s. q. bus mo. pig. vel hypo. sol. & plura dcā in materia ista p dominū alexā. in l. j. s. de eo p quē factū erit in l. de; pupillo in s. si qd̄ ipsi p̄tori. s. de op. noui nūcia. in. iij. colū. & Lapū alleg. cxxvj. incip. qdā in carceribus publicis & vide doct. in. cl. i. de priuileg. & Bar. in l. q. fundū. s. pcurator. s. pemptore. & Jo. au. in c. cura. de iure p̄ona. & d. alex. in l. pperādū. in. s. sināt alterutra i. iij. col. C. d. iud. Et vide et Bal. in l. si tutor. C. de pericu. tut. vbi dicit qd̄ ad pbañ. q. ille possidet mala fide & nō p̄scripserit lōgo tpe debes facere artickz & pbarē q. p tñ tps vīguit & adhuc vīgēt fama in loco q. ista res p̄tinuit & p
80 tinet ad te agētē. Et Adde et aliū casum in q. fama plene pbat. v3 vbi tractat aliqd̄ circa materiā p̄cti. nam ad euitādū p̄ctm̄ d3 credi fame fm Ab. i. c. l. de postu. plato. quē refert & sequit̄ Car. alex. i. c. j. in. iij. col. de ap. & idē t3 d. ffrā. d. are. in pfi. suo. xij. incip. viso diligēter. i. viij. col. p quo faciūt q. d̄xi de delicto cōmittēdo. s. in hac. l. in. s. torz
81 mēta circa fi. Et Adde et q. fama publica facit plenā p̄bationē in cā criali qñ agit tñ ad finē p̄bade iurisdictionis illius cāe. ita notat Dñicus de sancto gemi. in c. si iudex laycus. s. j. in. j. no. de sentē. excō. in vj. Et Adde et q. cōsuetudo pbat p famā fm Cy. in l. ij. C. q. sit lōg. p̄sue. quē refert & sequit̄ d. alex. in pfi. xij. incip. viso p̄cessu cāe in
82 pn. in. v. vol. Et Adde et q. sciētia & sic mala fides pbat p famā publicā scōm Bar. i. l. ij. s. si a furioso. s. p emp. & do. ffrā. de arc. in pfi. suo. xv. incip. Reuerē

dissime p̄. in vlti. col. vbi pro hoc dicit facere qd̄ voluit Bar. in l. q. rome. in. s. duo fratres. s. de p̄b. ob. & in l. si cui. in pn. s. de accu. & idē dicit Ang. i. pfi. suo. clx. incip. pro decisione &c. circa finem.
84 Et Adde et q. fama pbat pactuz de retronēdēdo iūcta cū vno teste. ita dicit Jo. de imol. in pfi. suo. xcij. incip. viz. lis. &c. Et Adde et q. p̄fines seu p̄fina pbat p famā fm Archi. in. c. inter mezmoratos. xvj. q. ij. & voluit Jo. de imol. eū referēs in. c. cū cām. & ibi. d. feli. in iij. col. extra de p̄batio. Et Adde etiā q. mors pbat p famā fm Cy. in l. si q. dem. C. so. ma. & d. An. & alios in. c. in presentia extra de sponsal. & Baldus in addi. Spe. i. titu. de no. cri. circa medium. & bar. in trac. de teste. in pfi. mortuū hoīez. & d. alex. in cōsi. suo. cccxix. inci. in cā vertēte in. ij. col. & in seq. col. ibidē vbi ample loquit̄ in hac materia probāde mortis p famā & vide et bar. in l. ij. in. s. si dubitet. s. quēadmo. test. aperiā. p quo facit tex. in l. nō ois. in. s. a barbarijs. s. dere mili. Et Adde et q. qñ agit de sufficiētia ordinandi fama plene probat f3 Dñic. de scōge. post gl. in. c. nullus in fi. xxiij. dist.
88 Et Adde et q. fama facit plenā p̄bationē qñ agit de probādo virtutem nobilitatē vel qualitātē hoīs fm bal. in l. prouidēdū. C. de posth. & d. alexā. in aposti. in anpe. apost. & idē dicit bal. in l. j. i. j. col. C. d. test. Et Adde et q. fama plene pbat in casibz a iure exp̄lis puta vbi cōis hoīm opi. aliqd̄ pōt inducere vt in cōvsu loquēdi. c. ex lris. el. j. de spō. l. liberoz. s. q. tñ cassius. ff. de leg. ij. ita dicit d. feli. i. c. veniēs. in. ij. col. de test. Et idē dicit eē vbi a duersat̄ fauor publicus p̄ferēs opi. veritati vt in casu. l. barbari. s. de offi. p̄to. & in l. si arbitris. C. de sen. & s. tria. ij. q. vj. de quo plene p̄ Inno. fm eū in. c. nihil est. d. elec. Et idē et dicit eē i casu capli sup eo. de p̄san. & affi. idē etiā dicit esse qñ agit de informatiōe p̄scie alicuius fm. d. Au. in repe. c. puenit. in. xvj. col. de cēsibz. allegat Copost. i. c. j. de elec. in vj. & in istis casibz fama facit plenā p̄bationem secundum. d. feli. vbi. s.

Hippolitus de Marfilis

- 90 ¶ Predictis adde q fama publica cū aliqb⁹ adminiculis pbat quē vsurariū manifestū sūm Ra. ful. in consil. suo cxxxvij. incip. viso pcepto rc. i. ij. col. vbi allat q hntur in. c. cū i diocesi de vsur. r Jnn. in. c. cū tu. eo. ti. r Arc. i. c. j. r. ij. de vsur. in. vj. et idē tenet Abb. in pfil. suo lxxxj. inci. ex themate i. ij. vo. suoz cōslioz.
- 91 ¶ S3 an valeat statutū epī q p solā famā qd pbet vsurarius vide pē. de an. in rep. c. canonū statuta i. iij. pn. q̄sito in. xiiij. col. illi⁹ q̄siti h̄sic. accedat de p̄stitu. Et adde ēt hic Raph. ful. i cōsli. suo. c. lvi. i. qm plurime rc. vbi dicit q fama semiplene probat adeo q pōt deferri iuramētū in supplemētū pbatōis. allat ad hoc plā de qb⁹ ibi p eu3.
- 92 ¶ Mō visis dictis casib⁹ in qb⁹ fama pbat. qri pōt de no. dubio v3 an in casib⁹ civilib⁹ fama pbet semiplene i quo varie sunt opiniōes nā gl. i. d. c. veniēs de testi. t3 q sicet glo. i. l. iij. S. eiusdē. s. de testi. et i. c. j. de ap. et i. S. p̄scri. in ver. possessiōis. xvj. q. iij. r in. l. admonēdi. s. de iureiu. et in. l. bonafidei. C. de iure iu. hāc ptē ēt tenet spe. in ti. de pba. in S. euidēdum. h̄si. vj. in fi. et doct. oēs in d. c. veniēs. et Jmo. i. l. fi. in vlt. col. s. de here. insti. et Cy. in. l. fi. C. de qō. r Arc. in. c. si duo. xxv. q. vj. r in. c. sciāt cuncti. vij. q. viij. et ita hāc partem tenens refert. d. ffel. in. d. c. veniens. in. iij. col. vbi dicit q p hac parte bene facit. c. super eo. de cōsan. et affi. iuncto. c. p̄terea. el. ij. de spō. p qō apparet q plus pbat fama q vnus testis de veritate qui recipit de iure spāli ḡ est p̄ns q equaleat vni testu legitimo q ēt dissolueret spōsalia iurata. c. sup eo. el. ij. de testi. Adducit ēt ipse. d. ffel. in. d. c. veniēs. alia iura p hac pte. postea dicit q p̄iā partē sc3 q fama non pbet semiplene tenuit Dy. in. l. ij. s. de excu. tu. r Jo. an. in addi. Spe. in te. de noto. cri. i addi. i. ci. allegato. et dñi de rota in decis. cccxxx. incip. itē habēti gratiam in fi. et Abb. in d. c. super eo. r in. c. ij. de clande. de spōsa. r in. d. c. veniens. et adducit etiam do. ffel. vbi. s. q̄plura iura p hac parte tādem dicit q non audet aliquā de predictis opinionib⁹ affirmare s3 magis ipse credit hoc etiā arbitariū iudici attēta qualitate fame r ei⁹ pbatōe et arduitate negocij r reliqs circūstātijs r dicit q de hoc sibi videt casus in d. l. iij. S. eiusdē r dicit q ita pprie tenet Bart. hic quē cōmēdat Bal. in. c. veritatis in. iij. col. h̄si. q̄rit Bar. rc. de dolo et cōtn. et alia plā adducit ipse quē p te videas.
- 93 ¶ S3 successiue qri pōt an in civilib⁹ fama cōiūgat cū alia pbatōe ad faciēdā plenā pbatōnē in quo diccas q sic gl. est r ibi doc. in. c. j. de app. p qua etiā text. in. c. fi. de successiōib⁹ ab intestato. de q etiā p bar. i. l. ij. i pri. s. de excu. tuto. i. l. admonēdi. vbi etiā p alios. s. de iureiu. r per cano. in. d. c. veniēs. el. j. r in. c. cū causam de pba.
- 94 ¶ Sed limita tñ hic qñ testes deponerēt tñ de auditu. nā tali casu fama cū talib⁹ testib⁹ nō iungit ad faciēdā plenā pbatōnez r hic ppter regulā q est q nūq̄ admittūt testes de audita nisi in casibus a iure expressis: ita dicit Jo. de imo. in. c. l3 ex quadā de testi. iō tales testes simul cū fama nō facerent pbatōnē. r ita no. glo. in. c. tā literis in prima gl. extra de testi. p quib⁹ faciūt no. in. l. si arbiter. s. de pba. r in. l. ij. S. labeo. s. de aqua plu. arcē. r pro dicto Jo. de imo. in. d. c. l3 ex quadā. v̄ tex. in
- 95 c. quotiēs in fi. extra de testi. ¶ Limi ta etiā dictā cōclusionē nō pcedere qñ agit de criē etiā civilr. r in tali casu fama cū alia pbatōne nō sufficit. ita dicit Abb. i. d. c. veniēs. l3 ibi Jo. de imo. teneat cōtrariū s3 p abb. facit gl. i. c. tā literis i h̄bo. pbata. extra d̄ testi. vbi voluit q semiplena pbatio sicut nō sufficit in criminalib⁹ qñ agit criminalr ad faciēdū deferri iuramētū i supplemētū pbatōis ita nec in criminalib⁹ qñ agit
- 96 civilr. ¶ Et bñ aduertat ne erres q in casu quo fama posset iūgi cū alia pbatōne ad faciēdā plenā pbatōnem ipsa fama d3 esse pfecta in suo esse al3 nō iūgeret cū aliq̄ alia proba. rō est qz nūq̄ iūgunr sil p̄les spēs pba. ad pbā dū nisi qñ vnaq̄qz spēs de p se i suo ēē est pfecta sūm bal. in. l. si qd ex argēta: r ijs post prim. s. de edēdo: quē refert et sequitur. d. Alex. in pfil. suo. cccly. inci.

sentio in dubiū reuocari in fi. ij. col. vbi subdit q si fama est plene probata pōt iūgi cū alia specie probationis vtputa cū vno teste deponēte de veritate facti qui facit semiplenā probationē: s3 vbi fama nō esset probata nō posset iungi cū alia specie probatiōis. 7 dicit bald. ita intelligere gl. in l. ij. §. de excus. tu.

97 per. l. j. C. q. numero tute. ¶ Et ex hoc do. alex. in. d. p. si. suo q si esset vnus testis de fama 7 vnus de veritate 7 vnus de alio indicio isti tales testes nō p iunge rētur q: indicium d3 probari p duos testes: vt h3 per gl. in l. fi. C. fami. hercis. et idē tenet. d. An. in. c. l3 ex quadā. de testi. in. iij. col. vbi dicit q testes singulares deponētes de duab3 cōfessionibus vnus de vna 7 alius de alia nō debēt simul iungi: qd dictū refert 7 approbat do. alex. in p. si. suo. cccxij. inci. viso processu 7c. in. iij. col. vbi dicit q idē videt velle l3 nō tā exp̄sse abb. in. c. cū cāz. in iij. col. 7 ibi. d. feli. in pe. 7 vl. col. de pbat. vbi dicit q testes singulares nō debēt iūgi ad faciendā plenā probationē 7 dicit q istud ēt est de mēte Cy. in l. j. C. q. sit lon. p. sue. circa penul. col.

98 ¶ De quo arti. an 7 qñ probationes diuersi gñis iūgant ad faciendā plenā probationē. vide ēt vltra p̄dicta bald. in l. spadonē. in. §. iij. §. de excu. tu. et in l. i. ius iurādi. C. de test. doc. in. d. c. veniēs. de testi. 7 in. d. c. cū cām. de proba. nico. de nea. in. d. l. ij. §. de excu. tut. 7 p do. alex. in p. si. suo. cxxvij. inci. pōderatis narratis 7c. in. ij. vol. circa vl. col. et in p. si. cl. inci. in cā 7 lite. in vl. co. in. v. volu. et. d. ffrā. de are. in p. si. suo. xij. inci. viso diligēter in iij. col. in p. si. p̄terea 7c. et. d. alex. in p. si. suo. clxxix. inci. in cā angelor. in. ij. 7 iij. col. 7 ibi i p. si. cccxij. inci. viso processu. in. iij. col. 7 p. d. feli.

99 in. d. c. cū cām. ¶ Quero vltēr3 probata est mala fama alicui3. itē probata est ēt bona fama eiusdem q sit potētiōr et q preualeat in quo bald. in l. fi. in. vij. col. 7 ex hoc decidit. §. de ferijs. 7 in l. diuus. ver. q̄rto est. arg. §. de testa. mili. dicit q si est probata bona et mala fama stat bone fauorē rei: et euz sequit Pet. de anch. in repe. c. j. in. xlij.

car. ver. subijcio similē. q. de p̄sti. 7 not. hoc abb. in. c. cū in tua. de spōsa. 7 bal. in l. si tutor. C. de peri. tu. quos doct3. ad hoc allegat. d. feli. in. d. c. cū cōtin gat. in. ij. col. de rescri. idē etiā t3 bald. in p. si. suo. xxix. incip. proponit 7c. circa fi. in. j. volu. et in p. si. lv. inci. pponit 7c. in fi. et bal. in p. si. cclxxv. inci. ad euiden tiam. 7c. in. ij. colum. in. j. volu. 7 bald. in tract. suo sup statu. in p̄bo fama. in j. versi. et ibi etiā in vlti. versi. 7 Raph. cu. in p. si. cxxv. incipit. ad primū in. ij. col. et Spe. in ti. de inquisitio. in §. nūc tractem3. in versi. qd si testes. et in ver. quid si plures. de quo etiā per do. alex. ran. in p. si. cxliij. incip. qm̄ abūde. circa fi. et ange. in cōsi. suo. cccvij. incip. factum tale est christophorus petri con ductor in. j. col. 7 aliqd etiā in materia per bar. in l. iij. §. sed si ex improposito. ff. de re mili. et p do. alex. in cōsi. cccxxvij. inci. pōderatis 7c. in vl. col. ¶ Istud autē q bona fama preferat male fame intelligas procedere et locū habere vbi gñaliter est examinata bona et mala fama alicui3. nā tunc preferitur bona fama. Secus tñ est qñ specialiter sunt examinati testes super mala fama alicuius. nam tales testes preferuntur testib3 deponētibus in gñe de bona fama. ita dicit Ludo. ro. in cōsi. suo. clxvij. inci. antoni3 accusatus 7c. in fi. verbis. allegat hoc voluisse Jnn. in. c. inq̄sitio. 7 in. c. cuz oportet. de accu. pro quo ēt faciūt dicta p Jnn. in. c. auditis. de p̄scri. vbi dicit q probationes in spē p̄ferunt p̄bationib3 in gñe: qd dictū refert sc̄q̄. d. alex. in p. si. lxxvij. inci. in cā accusatōis in pñ. iij. col. in. j. vol. 7 ibi subdit q p hoc facit qd voluit bal. in l. sine possidetis. C. d. pba. in. ij. colū. vbi dicit q p̄sumptio in spē tollit p̄sumptionez in gñe. et facit regula gñauit p specie. de reg. iu. in. vj. Et il3 lud dictū Jnn. in. d. c. auditis. de p̄scri. refert et sc̄q̄. d. alex. in p. si. suo. clxvij. inci. excellentissime dñe in. j. col. vbi etiā refert An. de nea. in l. turpia. in pñ. §. de le. j. dicentē q magis credit duob3 testib3 in spē deponētib3 q plurib3 in gñe deponētib3 allat not. p Jnn. l. d. c.

Hypopolitus de Marsilijs

auditis. Et adde etiā hic Bart. in. l. ij. C. si seru⁹ aut lib. lib. r. et bal. in. l. q. accusare. ppe. fi. C. de edēdo. vbi dicūt q^d statur vltime fame q^d rep^{it} tpe accusatōis: q^d refert et sequit^r. d. feli. in. c. cū
101 cōtingat. in. ij. col. de rescrip. ¶ Que ro vlteri⁹ vidim⁹. s. plura circa famā: s^z mō quero p^r quot testes p^{ro}bet fama. in quo dicas q^d p^r duos testes necessa^rio est pbāda als nō h^z vim fame nec operat effect⁹ fame: ita dicit bar. in. l. admonēdi. in. xij. col. s. de pba. et Bal. in. l. in bonafidei. C. eo. de iureiu. in. ij. col. h. alij dicūt et. et bal. sup^r statutis in verbo fama. in. ij. feli. et voluit Spe. i. ti. de noto. crimie. in. s. j. in feli. sed quali^{ter} sciet et. vbi dicit hoc pbari. in. c. rā lris. de testi. et in. c. inq^usitiōis. s. fi. vbi p abb. de accu. et alia plura allat de q^uo ibi p^{ro}eu. et idē t^z Spec. in. d. ti. in. s. fi. in feli. ij. ex multitudine p^{ro}ntiū et. et i co. s. in vltimis h^ois. et in ti. de inq^usitiōe. i. s. nūc tractem⁹. feli. sup^r pbatōe aut in fame et. idē firmat gl. in. l. ij. in. s. eiusdem quoq^z. s. de testi. et in. l. fi. C. fami. her. et voluit Saly. in. d. l. ea q^udē. in. xl. col. h. ad sept. mū. et bal. in. l. si q^u ex ar
102 gētarijs. s. j. s. d. edē. ¶ Et scias q^d si vn⁹ testis tm̄ deponeret de fama nedū nō faceret plenā nec semiplenā pbatio nem s^z nec ēt faceret indicium: rō em̄ est q^d fama est indicium remotū a malefi. et nō immediatū vt de se pt^z: sed indicium quodlibet remotū a maleficio d^z p^{ro}bari p^r duos testes vt statim dicā ergo fama d^z ad min⁹ pbari p^r duos testes.
103 ¶ Q^u autē indicium remotū a maleficio debeat pbari p^r duos testes: voluit gl. sing. in. d. l. fi. C. fami. heriscū. quā bar. ibi multū exclamat ad hoc: et voluit bar. per illā gl. in. fi. j. in hoc tit. et in l. admonēdi. in. xj. col. s. de iureiurā. et Cy. in. l. ij. C. ad. l. iul. maie. Bald. in. l. ij. in. j. col. C. quo. app. nō recip. et Bal. in cōsi suo. xviij. incip. an mādatus et. ante fi. in. v. vol. et in. d. l. si q^u ex argētarijs. et Ange. in. l. fi. s. q^uo met. cā. et in auf. de testa. impfectis in prin. in. ij. col. versi. et nota diligēter. et Saly. in. l. fi. C. de q^uo. Ang. de are. in trac. malefi. in h^obo fama publica. in. ij. car. feli. q^uo

qualiter probet indicium. et Inno. in. c. sicut. el. j. de sumo. et d. Alex. in. cōsi. suo xvij. inci. viso p^{ro}cessu in vlt. col. in. j. vo. et in p^{ro}si. suo. xvij. inci. viso p^{ro}cessu in. ij. colū. et in p^{ro}si. suo. cl. incip. in cā et lite in vlti. col. in. v. vol. et in cōsi. ccclv. incip. sentio in dubiū renocari in me. et d. Bar. ceppo. in cōsi. suo. xl. incip. lucius et. in. ij. car. in vlti. col. et dixi late in p^{ro}si. meo inci. in cā magistri Joānis ferrariēsis
104 et. in. ij. car. ¶ Juxta p^{ro}dicta quero testes deponūt super fama et interro^{ga}tū q^ud sit fama dicūt se nescire an p^{ro}bent. Bald. in. l. j. C. si cer. peta. dicit q^d sic. quē refert et sequit^r Alex. in. l. de etate. s. de minor. i. pro quo facit q^uo voluit bal. post Cy. in. l. ij. in. fi. C. de dona. antenup. vbi dicūt q^d sufficit q^d testis dicat recordor q^d in tali donatiōe nō fuit cā expressa s^z postea dicat se nō recordari q^uo p^{ro}tract⁹ fuerit ibi celebrat⁹ et q^uo h^oba ibi interuenerint s^z sufficit de substantia recordari: q^uo dictū refert. d. alexan. in. d. l. de etate. in p^{ro}uū tū facit q^uo voluit. d. an. in. c. nā p^{ro}cupiscentiā. in. ij. col. de p^{ro}stitu. vbi dicit q^d ille p^{ro}prie dicit h^ore notitiā rei q^uo cognoscit subiectū et quoscūq^z effect⁹ et p^{ro}prietates ipsi⁹ et dicit hoc esse notandū q^d testes q^uo si deponunt sup^r fama debēt cognoscere p^{ro}prietates et effect⁹ fame.
105 ¶ Et hoc dictum sequit^r Jo. de imol. et Semi. infertētes q^d si testis p^{ro}ducit ad probandū notoriū et interrogat⁹ q^ud sit notoriū nescit non dicet scire notoriū nec recte deponere: de quo ēt p^{ro} Joā. an. in. c. j. de offi. dele. in. vj. ita dicit. d. feli. in. c. cū cōtingat. in. v. col. de rescrip. vbi adducit. d. alex. in. l. stipulatio ista. s. hoc q^uz. ff. de h^ob. obli. dicēs s. gl. et Zu. ro. ibi q^d testis q^uo nescit diffinire possessionē non probat q^uo simplr dixit quē possidere. de quo ibi lati⁹ per eū restringentē hoc vno mō quē p^r te videas. Itē opi. d. anto. vltra dicta p. d. feli. tenet bal. in. l. j. s. de h^ois q^uo sunt suivel alie. iur. et Bar. in. l. j. s. si cer. pet. in. ij. col. vbi per illū tex. dicit q^d si testis deposuit titiū mutuassem prōmio centū interrogatus quid sit mutuū nesciat declarare tūc nō probat tale mutuū. Et facit dictū Specu.

Spe. in titu. de no. crie. §. si. h. et si testes
 pducant et c. ubi dicit q si testis depo-
 nit aliqd factu esse notoriuz et interrogat
 qd sit notoriu et nesciat bn declarare n
 pbat. ar. l. iij. §. cuq. s. de orig. iur. et si
 rnderit diffiniendo notoriu et dixerit di-
 dicisse diffinitione a producete euz vel
 ab ei? aduocato psumit subornat? qd
 dictu refert et sequit firmas hac parte
 d. Alex. in p. suo. cl. in ap. in ca et lite in
 vi. col. ubi dicit q hac pte tenet Joa. de
 imo. in. d. l. stipulatio ista. i. §. hoc qz. s.
 de hb. ob. idem et t. d. Alex. in p. suo.
 cccxiiij. incip. in ca et tete i. iij. col. an si.
 et bal. i. p. suo. cclxxx. i. ci. ad euidena pre
 mittendu e qd dicat vsurari? i. viij. col. i.
 vi. vol. Idem et tenuit. d. Alex. i. p. suo.
 clx. i. ci. i. ca et lite i. vltimis hbis i. v. vol.
 dicit et hac pte tenuisse spec. i. ti. d. teste
 i. §. ia de interrogatorijs h. si. itez. sup. iij.
 gne cu duob? h. si. sequetib? p q opione
 et coi cōclusiōe faciūt optie deā p me in
 repe. mea rub. s. d. fideiussori. i. iij. car.
 i illa qōne quā ibi late examiani. v. qn
 notari? attestat se certiorasse mulierez
 de bnificio velleiani et ipse interrogat a
 iudice qd sit bnficiu velleiani si ipe ne-
 scit an corruat instfz p eū factu videas
 ibi late. Et p ista pcludo q si testis de-
 ponit sup fama et nescit qd sit fama ei?
 106 dcm nō pbat. et sic et i filib?. Et Ulte-
 ri? scias et vltra pdeā q iudex se infor-
 mat de fama alicui? sine ordine iudi-
 cario fm Jnn. i. c. cu i tua i gl. sup hbo
 de plano extra de spōsa. et sent. d. an. i
 107 c. ij. extra d testi. circa. iij. colū. Et An
 aut fama cu vno teste equaleat pba-
 tioi duoz testiu vide Abb. et Car. i. c. ij.
 108 de clādesti. despōsa. Et in quatum
 Bar. hic supius vt dixi dicit q fama dz
 hre originez a fidedignis psonis adde
 fm. d. Alex. Spe. i ti. de reco. i. §. sequit in
 fi. ubi dicit q cōis opio vilissimoz e nul-
 li? effect? qd dicit hic. d. alex. ee notadu
 sz hoc tn nō repio dixisse Spe. i. d. loco
 in libro meo. iō forte errauit allegando
 vel liber me? ipsect? et adde q nedum
 ipa fama dz hre originez a fidedignis
 sz et dz pbari p test. discretos et bōe fa-
 me. et iō dicit bal. i. c. dudū cl. ij. extra d
 electio. i. viij. col. q ad hoc vt fama sup-
 hyppolitus

pleat defectu alteri? pbatonis est pro
 banda per testes discretos et bōe fame
 et nō per mulierculas et hoies viles qz
 tūc nō suppleret defectu alteri? pbatio-
 nis. et dicit q hoc voluit elegāter archi.
 in. c. p sanguincos. xxxv. q. vi. d q dco fe-
 ci mētionē ēt i repe. mea. l. si. C. de pba. i
 109 ly. car. Et itē i quatu Bar. s. dicit q si
 statutū facit mētionē de fama q itelli-
 gitur nō de simplici sz de fama legitia.
 Adde tu qd idē bal. i. l. diffamari. C. de
 ingenu. manu. et Abb. in. c. veniēs el. j. d
 testi. et bal. in. c. veritatis de dolo et ptu.
 ubi dicit q fama nō ē fama nisi sit legitia.
 et iō dicit Bal. in. c. suborta de re iudi. q
 nuda fama nō ponitur inter genera p-
 bationis sed dumtaxat fama vestita.
 110 Et ideo dicit Bal. in. d. c. veniens et
 in. l. ubi adhuc. C. de iure dot. q discre-
 tus iudex nō solū debet interrogare de
 fama sed etiā de rōne fame. et ita dicit
 d. feli. referens pdicta in. d. c. veniens
 in. viij. col. p qbus adducit bal. in. l. si p-
 diū in pe. col. C. de edil. edict. ubi dicit
 q statutū faciens mētionē de pcurato-
 re vel mādato intelligitur de solēni. et
 facit dcm Bald. in. l. j. §. q at p illū tex.
 s. de offō pfecti vi. ubi dicit q si officia-
 lis ex forma statuti tenet recipere oēs
 accusationes intelligitur de rite insti-
 tutis. et dicit Bar. in. l. nō putauit. in. §.
 nō quis. p illū text. s. de p. tratab. q sta-
 tutū loquēs de bānito intelligit semp
 de rite bannito. pro quibus etiam fac-
 ciunt dicta per. d. Car. in cl. j. in vl. qō
 ne de sepul. et per Bal. in. l. ij. in. ij. col. C.
 de epa. audi. et in. l. j. in. iij. col. h. si. et per
 pdicta. C. si a nō ppe. iudi. et per Bal. et
 Saly. in. d. l. decurionū. C. de penis. ita
 residet. d. feli. in. d. c. veniēs. adducēs
 pdicta. Et Sed ego vltra eū pro dco
 Bar. adduco Bal. in p. suo. cxiij. incl.
 commissus fuit et c. in. j. vol. ubi dicit q
 appellatione probationis intelligitur
 de plena et legitima probatione q etiā
 ipse dixit in. c. j. §. conuenticulam de pa-
 ce iur. fir. et in. l. pe. C. de sentētia q sine
 cer. quantitate. et voluit gl. in cl. consti-
 tutionē. i. verbo fides. de elec. et d. frā.
 de arc. in consi. suo. cliij. incip. ex facto
 et c. in. xj. colū. Item pro illo dicto Bar.
 de Marsilijs. 20

Hypolitius de Marsilijs

hic q̄ appellatione fame intelligatur
de legitima facit. nam verba sunt ca-
pienda in potiori ⁊ digniori significa-
to. l. j. §. biduū. §. qñ app. sit in. l. j. §. qui
imperpetuū. §. si ager vecti. vel emphi.
pe. c. pe. de snia exco. habetur in. c. cum
olim de testi. ⁊ facit tex. in. §. §. quotiēs
insti. de iure naturali. p̄ quem tex. dicit
ibi ang. de arc. post Joā. fab. q̄ si testa-
tor facit legatū ecclesie nec exprimit q̄
intelligitur factū p̄ncipaliori ⁊ dignio-
ri ecclesie ciuitatis licet videret factū
p̄ncipaliori ecclesie ipsi testatori per tex. i
aut. de ecclesia. titu. ⁊ p̄ no. in. l. q̄ condi-
tio. §. j. §. de cōdi. ⁊ demō. ¶ Et sub-
dit et Ang. per illū tex. q̄ si cā cōmittat
simplr iudici seu officiali q̄ intelligitur
esse cōmissa p̄ncipaliori ipsius ciuitatis
allegat cle. ⁊ si p̄ncipalis de rescri. p̄o
quib⁹ facit gl. no. in. l. de fiducia tu. §.
fi. in d̄bo si perfecte ⁊ c. ⁊ glo. in. §. insti. d̄
excu. tuto. ¶ Et facit et. nā in dubio ap-
pellatione sentētie intelligit de diffiniti-
ua ⁊ nō de interlocutoria ⁊ sic in potio-
ri significato. ita dicit gl. no. in. d. l. j. §.
biduum in verbo sententie. §. qui quā-
do app. sit. ⁊ gl. iuncta tex. in. l. q̄ iussit
§. de re iudi. ⁊ gl. fi. in. c. cū oliz de testi.
⁊ probatur in. l. dicere. §. de arbi. ⁊ fa-
cit tex. in. c. veniens. in prin. de iureiu. ⁊
tex. in. l. quid ergo in. §. quesitum. ⁊ ibi
notat bal. §. de infa. ⁊ voluit bal. in. l. ij.
C. de arbi. Et iō dixit no. bal. in addi.
Spe. in tit. de sentētie prolatione in. ij.
col. q̄ stāte statuto q̄ de sentētijs deat
solui gabella nō soluet de sentētia iter
locutoria. ibi subdit et ipse bal. q̄ si sta-
tutū dicit q̄ a sentētijs nō possit appel-
lari intelligitur a diffinitiuīs tm̄. qd̄ et
voluit Sui. de cu. bal. in. l. si ex cā in. §.
nūc vidēdū. §. de mīno. ⁊ Bal. in. l. j. cir-
ca vl. col. C. ne lice. tertio puoc. et Bal.
in. l. post sentētiā. C. de sentētijs et in-
terlo. om. iu. in. ij. col. ⁊ in. l. vnica. C. si d̄
momēta. pos. fue. app. et in. l. j. §. d̄ offō
preto. ¶ Et subdit et Bal. in. d. l. vnica.
C. ne lice. tertio prouoca. q̄ si statu-
tū dicit q̄ sententia ferri nō possit sine
cōsilio sapiētis q̄ intelligitur de diffini-
tiua nō aut de interlocutoria. aliat gl.
in. d. §. biduū. q̄ doctrinā sequutus est

Lu. ro. in. l. si qd̄ mihi bona. §. pe. §. de
acqr. heredi. ¶ Et dicit no. bar. in. d.
l. dicere. §. de arbi. q̄ si statutū artat ar-
bitrum ad fiē. cām. j. mensem q̄ intel-
ligitur per sententiā diffinitiuā ⁊ iō nō
sufficeret tūc absoluerē partes ab ob-
seruatione iudici de quo per euz in. l.
general. C. de decurio. li. x. et per Bal.
in. l. iusiuran. q̄ ad pecunias. §. si. §. de
iureiu. ¶ Et dicit. d. Car. i. c. vt debi-
tus in fi. de app. qd̄ statutū phibēs ap-
pellare a sentētia intelligitur a diffiniti-
ua. et ita dicit p̄suluisse Bald. in ciuita-
te pistorij et voluit. d. Phi. de p̄sio p̄
Abba. in. c. pastoralis in. v. q. de appel.
p̄o quibus etiā faciūt dicta p̄ Abb. in
c. sup eo. el. ij. de app. et per Mathe. in
no. suo. ciij. inci. nota qd̄ hoc vocabulo.
et per Jmo. post car. in. c. qd̄ sicut. in. ij.
col. de electio. et per Car. cōsi. lxxij. in-
cip. ticius nūc sunt ⁊ c. in fi. ij. dubij. ⁊ p̄
gl. in. l. q̄ vltimo. j. de penis ⁊ p̄ bar. in
extrauagātia. q̄ sunt rebelles in d̄si. re-
bellādo in. j. col. ⁊ per Pau. de ca. in p̄si.
suo. clxxij. incip. in cā in. ij. col. ⁊ p̄ An-
ge. in. l. j. circa med. §. de inoffō testa. et
per. d. Alex. in p̄si. suo. l. incip. visis act⁹
⁊ c. in. ij. vol. ⁊ faciūt q̄ late dixi in consi.
meo. xlvij. inci. in cā appellatiōis ⁊ c. in
j. car. vltra me. que omnia adde ad co-
roboratiōē dicti Bar. volentis qd̄ ap-
pellatione fama intelligatur de legit-
ma. ¶ Et teneas menti qd̄ qñ cōsta-
ret famā habere ortū a personis in ho-
nestis tunc oportet qd̄ suppleat p̄ cās
et verisimilitudines. secus aut vbi con-
staret famam habere originem a per-
sonis honestis quia tūc sufficit ad hoc
vt dicatur fama et si nulla cōiecturā
indiciū adducatur secū. fm̄ Bar. hic
in. ij. et. iij. q. qd̄ etiā voluit Bal. in. l. ea
qd̄ in pe. col. et ibi Saly. in. v. q. C. de
accusa. et Bal. in. c. j. in. §. rursus de cō-
trouerf. inuesti. ⁊ i. l. testiū circa me. C. d̄
testi. et voluit. d. ffell. in. d. c. veniens. in
vj. col. vbi vltra predicta dicit qd̄ hoc
probatur in. c. qualiter in. §. debet. et in
c. inquisitionis in fi. de accus. vbi in p̄-
batione fame nō requiritur nisi qd̄ ha-
beat originez ab honestis personis de
quo etiā per Bar. in. l. miles in. §. miles

118 p illū text. s. de adulterijs. ¶ Restat
mō p cōplemēto huius. s. r hui⁹ mate-
rie deuenire ad effectus fame r scire qd
opat fama. Et iō dico q fama est ma-
gni effect⁹ r pta opat. ¶ Prio. n. excu-
sat a dolo r a pena tallionis fm Bart.
in. l. cū quidā in s. q dī. s. de acq. hēf.
aū finē. r idē ipse voluit in. l. fina. aū fi.
s. de hēre. instu. r Bal. in addi. Specu. i
ti. de accu. s. si. s. an fama. p quo facit.
nā fama publica dī iust⁹ error. l. miles
s. mlier. s. de adulterijs. r voluit Ang.
in trac. malef. in s. bo nec nō ad qrelaz
in. xiiij. car. versi. quero an accusator.

119 ¶ Itē fama excusat accusatorē non
pbātē a presump̄ta calūnia. ita inquit
Bar. in. l. ij. in fi. C. si seruus vel lib. lib.
r. r voluit Alex. post bar. i. l. j. s. ad tur.
r bal. in. l. q nō pbasse. C. de calūniato-
ribus r Jo. an. in Spe. de abolitionib⁹
s. si. s. pōe. C. accusauit. Bar. Bal.
r Ange. in. l. athletas. s. calūniator. s.
de infami. d. feli. c. cū contingat. in. ij.

120 col. de rescriptis. ¶ Quib⁹ pōt addi
dictuz Bal. in. l. pignus in pñ. C. de pi-
gno. act. vbi dicit q si est fama q tute-
ri pōt ad certū mōē. dīnū r hoies loci
adducūt r in cursu hostiū capta sunt
animalia r furimētū q excusat a lpa.
ex quo dicto dicit Barb. in. c. cū contin-
gat de rescrip. se cōsuluissē ad excusa-
tionē pastorū q freti fama saluicondi-
ctus hostiū amiserūt armēta aliena ex-
posita pascuis r depredat. de quo lati⁹
per dominum feli. in. d. c. cū cōtingat.

121 ¶ Itē fama excludit ignorātiā scdm
Car. in cōsi. cxiij. incip. dico petrū non

222 audiēdū. ¶ Adde vltērius q fama
opatur aliū effectū. nā existēte fama in
cā vsurarū defertur iuramentū in sup-
plementum probationis. casus ē sing.
fm vnā lec. in. c. ex litteris extra de iure

123 iuran. ¶ Itēz operatur etiam fama
aliū effectum. nam confirmat cōfes-
sionē que alias per se nō esset sufficiēs.
ita dicit Abb. antiquus in. c. tertio loco.
de presump. quem refert r sequitur
bal. in margarita sua i s. bo fama i pe.

124 s. r. c. ¶ Itē fama elidit indicū exis-
tē accusatū vltisimū s. bal. i. l. fi. C. d. p-
ba. i vl. col. r Ang. i. l. milites. C. e. de q-

125 tionib⁹. ¶ Itē vnū aduerte q lz fas-
ma habeat plures effect⁹ tñ nūq̄ ipa
fama operat vel pōt tñ q excludat p-
bationē in s. iū ptra ipsam: ita no. Jn-
no. in. c. solite. de resti. spo. quē refert
r sequit bal. i marga. sua in s. bo fama

126 in. ij. s. ¶ Teneas mēti ē vnū q lz
laycus q clericū nō admittat in testem
in cā criminali vt hī in. d. c. veniēs. el. j.
de testi. r. ij. q. vij. c. laycos. r ibi gl. r. c.
sequē. r voluit Spe. in titu. de teste. s. j.
s. si. itē q est laycus r. c. et abb. in. c. des-
cetero. de testi. cū si. tñ laycus admitti-
tur q clericū ad pbandū famaz q ipm
clericū: ita dicit. d. an. in. c. tā lris. in vl.
col. de testi. de q lati⁹ dīxi in rep. mea. l.
fi. C. de pba. in. ix. car. post me. r in sin-
gu. meo. xcviij. inci. laycus q clericū r. c.

127 ¶ Itē scias q ad incurrendā penaz
respectu sciētie sufficit scire p famā: vt
hī per gl. r bar. in. l. j. in fi. s. de recep.
r in. l. oēs. C. de agri. r cēsi. li. xj. Et ad
hoc vt qd debeat credere se excōicatū
sufficit certificatio p famā certā. ita hī

128 in. c. illud. de cle. nō exc. mini. ¶ Et di-
cit bal. in. l. falsus. in. xj. col. s. illud est
notādū. C. de furt. q iusta credulitas
cū fama hī locovere sciētie si psonat ve-
ritate. allegat. l. euz quidā. s. qd dī. s.
de acq. hēre. Et iō succedit ex istis illud
dictū. d. Car. in. d. s. cxiij. inci. dico pe-
trū nō audiēdū. quē. s. pxi me retuli di-
centem q ignorantis excludit fama.

129 ¶ Aduertas tñ q ista notitia q ha-
betur p solā famā est iusta cā diminuē-
di penā pfaciēti: vt est text. reputatus
singularis in. d. c. illud. de cle. excō. mi-
ni. in fi. ibi cū eo miam faciētes r. c. quē
tex. allegat ad hoc. d. feli. in. c. cū con-

130 tigit. in. ij. vel. iij. col. de rescri. ¶ Po-
stremo an fama probet aliqd esse no-
torium. vide Spe. in titu. de pba. s. j.
versi. hoc etiā. r versi. illud autē. Et si
agenti opponat excōicatio an poterit
talis excōicatio pbari per famā cū vno
teste. vide Archi. in. c. si testes. s. itē se-
pe. iij. q. iij. vbi tenet qd non. allegat
text. in. c. sciant cuncti. iij. q. viij. r vide
domi. Anto. in. c. in prudentiā. in s. vj.
in fine. iij. colum. versi. x. an sufficiat.
de officio delegat. et que habentur in

Hypopolitus de Marsilijs

131 c. pia. de excep. in vi. ¶ Et ultra oia su
pradca i hac m̃a siuis videre alias q̃o
nes in hac m̃a fame gñalt̃ r̃ remissine
loq̃ndo vide Bal. in p̃si. cxxij. inci. ppo
nit i. j. vo. post p̃n. r̃ i p̃si. cclxxvj. inci. ter.
in q̃ r̃c. p totū i. j. vo. Alex. i p̃si. cl. inci. i
cā r̃ lre q̃si p totū p̃siliū i. v. vo. r̃ d. frā.
de are. i p̃si. suo. xij. inci. visa diligenter
in. viij. col. et in p̃si. suo. ciij. inci. in cā et
q̃ōne. an. j. col. r̃ pau. de ca. in p̃si. clxxv.
inci. sup p̃rio in vl. col. Jo. de ana. i. p̃sil.
lir. inci. visa inq̃sitiōe in pe. col. ibi no. lo
quit̃ alex. in p̃si. cccxix. inci. visis in. ij.
col. Lu. ro. p̃si. cccxxiiij. inci. circa ppo
sitū r̃c. circa fi. d. An. r̃ alios in. d. c. ve
niēs. de testi. r̃ in. d. c. cū cām de pba. et
scrib. in. c. j. de ap. r̃ in. c. p̃terea de testi.
Semi. i. c. j. §. j. in p̃n. vl. col. de vsuris. in
vj. Abb. in. c. j. de purga. cano. Bart. in
l. cū q̃dā. §. q̃ dī. §. de acq̃rē. here. doc.
in. c. inter dilectos. de fide instr. Bal. in
cōsi. suo. cclxxx. incip. ad euidētia p̃mit
tēdū est q̃ dicat̃ vsuri⁹ r̃c. i. vj. vo. pau.
de ca. p̃si. cxcvij. inci. visa inq̃sitiōe in. j.
col. r̃ d. frā. de are. in p̃sil. suo. xij. r̃ in
cōsi. xv. r̃ in p̃si. lxxij. r̃ in p̃si. lxj. r̃ in p̃si.
clxiiij. r̃ vide pla q̃ dixi in m̃a fame i re
pe. mea. l. fi. C. d. pba. i. liij. et. abb. car.
vbi pla pposui. Et ex istis reddit̃ expe
ditus iste vere famosus. §. quo ad tex.
r̃ ēr quo ad glo. q̃ vnica gl. q̃ in ipso. §.
clara est r̃ nihil obscuritatis h̃z solū: al
legat p̃cordatias ad hūc textū inq̃uā
tū dicit famā seu estimationē reor̃ in
spiciēda esse: r̃ iō nō est opus sup glo.
alt̃ instare. Ideo sequitur. §. in causis
quoq̃ r̃c. hypopolitus de r̃c.

In causis quoq̃.

Et hoc intēdit. In liberali cā torq̃ri illi
nō pōt cuius statu q̃rif. h. d. ¶ Ex hoc
tex. no. q̃ pbatōes non sunt sumēde a
reo q̃ se in fauorē actoris: r̃ sic non pōt
allegari q̃ pbatōes nō sunt sumen
de de domo aduersarij. cōcordat text.
in. §. tormēta. in hac lege circa q̃d vide
que ibi dīri. Alia notabilia hīc nō col
ligunt̃. ¶ Venio igitur ad glo. vnicaz
r̃ pro expeditione huius glo. arguo cō
tra tex. d̃ test. in. l. quotiens. C. eo. zin. l.
cū sup. C. de rei ven. et de. l. quicūq̃ §.

fin. et. l. cum seruū. C. de seruīs fugi. in
quibus habet̃ q̃ in cā liberali seru⁹ tor
quetur r̃ sic ille de cuius statu agit̃ et
sic p̃tra hunc tex. Itē contra hunc tex.
arguo etiā de tex. in. l. ea que. C. de li
be. cā. vbi silt̃ dicit̃ q̃ in cā liberali ser
uus torquet̃ ergo p̃tra hūc tex. Quaz
propter gl. soluit faciēdo q̃ttuor casus
dicens q̃ p̃traria p̃mo loco adducta
loquunt̃ quādo est cōtrouersia de ser
uo p̃ rei ṽdicationē. nā tali casu haz
bent locū p̃ria. Item sol. p̃rimū. d. l. ea
que. r̃ dicit q̃ illa non obstat q̃ loquit̃
q̃n agit̃ de possessione serui. sed tex. iste
loq̃tur q̃n agitur de p̃prietate r̃ sic nō
obstat. r̃ hoc mō etiā soluit istud con
trariū glo. in. d. l. ea que. Itē p̃ istū tex.
etiā pōt opponi fm gl. de tex. in. l. fi. C.
eo. r̃ in. l. hereditarijs. §. eo. in q̃bus si
militer habet̃ q̃ seru⁹ in cā liberali tor
quet̃. soluit gl. q̃ illa iura loquunt̃ q̃n
agit̃ petitione hereditatis. sed textus
noster non loquitur in petitiōe heredit
tatis. s̃z loquit̃ q̃n aliter agit̃ de p̃prie
tate serui vt dixi. Subdit postea glo. q̃
exceptis supradictis casibus si de alia
re sit q̃o circa liberalē cām seruus non
torquet̃. allegat. l. hoc q̃ placet. C. eo.
Itē dicit postea gl. q̃ nec etiā seru⁹ tor
quet̃ si de alijs rebus nō hereditarijs
q̃o sit: l̃z dubius sit cuius sit seru⁹ hes
reditarius allegat. l. ex libero. §. fin. j.
postea gl. dīc̃ it veri⁹ esse q̃d habet̃ in. l.
ex libero. §. fin. j. eo. r̃ isti. §. hodie sunt
correcti p̃ tex. p. l. fi. C. eo. de q̃ōnibus.
qui so. magis placet glo. iō cā teneas.
Ex q̃bus reddit̃ expedit⁹ iste. §. p̃ p̃ns.
l. ista no. sequitur. l. etiaz si redhibit⁹.
hypopolitus de Marsi. r̃c.

Cia si redbi

bitus. Et hoc intēdit. Oliz
seruus nō pōt torq̃ri s̃z oliz
dñm. h. d. ¶ Not. ex hoc
tex. q̃ seruus emptus l̃z sit redhibitus
debet reuerētia emptori. adeo q̃ con
tra eum nō potest deponere. cōcordat
l. seruos. C. eo. r̃ l. frustra. C. de senten
tiam pas. r̃ l. fi. j. de decuri. et. l. vnus.
in. §. seru⁹. et. l. extraneos. §. fi. j. in hoc
tit. cum si. allegatis p̃ gl. in. d. l. seruos.

- 2 **¶** Potest etiam allegari ista. l. ad hoc
v. q. nedum p. dno pnti: sed nec p. p.
3 terito pōt torqueri. **¶** Itē pōt ēt alle-
gari iste tex. q. reuerētia debita alicui
eidē etiā debet remota seu sublata vel
cessante cā reuerētie. ita optime pbat
iste tex. in. d. l. seruos. C. eo. 7 in. d. l. si. de
decurio. cū alijs. s. allegatis. facit etiā
tex. in. l. si qd in graui. s. ad filla. p. quo
etiā facit glo. in. c. accedēs. v. di. que di
cit q. l. clericus sit degradatus: attē
eū pcutiēs cadit in excoicationē. 7 idē
voluit glo. in. c. dcū. lxxij. di. pro qbus
faciūt plura notabilia dca o posui in
sing. mco. cvj. incip. p. inuilegiū dignita-
tis 7c. 7 in alio sin. mco. clxxix. incip. vi-
9 get cōter statutū per Italiā 7c. in qb
late loquutus sum. Et faciūt ēt notabi-
lia verba. d. ffel. in. c. ea te. in. ix. col. s. si.
infidelitas pcedēs. de rescriptis vbi vi-
4 deas. **¶** No. ēt ex hoc tex. q. cessante
cā nō cessat effectus ita optime probat
iste text. l. 3 regula sit in p. iū vt p. 3 in. c.
cū cessante de appel. 7 in. d. l. adigere.
in. s. quāuis. s. de iure patronatus. et
in. l. generalr. C. de epi. 7 de. cū concor-
5 dā. ibi in gl. allatis. **¶** Ex q. dico q. di-
cta regula nō est semper vera vt hic p. 3
qd etiā p. 3 in. d. l. seruos. C. eod. 7 in. d. l. 10
turib. si. s. allatis. p. 3 ēt in. l. j. s. seruz.
7 ibi gl. s. de postu. 7 cōstat ex doctrina
Jo. an. in regula. decet. de re. iur. in vj.
vbi dicit q. si est cōcessa alicui immuni-
tas ppter numerū. xij. liberor. 7 aliq
postea ex dictis filijs moriant q. tñ nō
expirat ipsa imunitas. quā doctrinam
refert 7 approbat Jo. de imo. in p. si. suo
lxxvj. inci. visis ac pōderatis 7c. circa
fi. de q. etiā p. Bal. in p. si. suo. ci. inci. ver-
ba dñi 7c. in. iij. vol. 7 p. d. Alex. late in
l. cū si dotē in. s. si marit. s. so. ma. et p.
bar. 7 alex. i. l. ij. i. s. nō solū. s. d. excu. tu.
6 **¶** Patet ēt hoc ex no. dcō Cy. 7 ang.
in aut. matri et auie. C. qñ mulier offi-
cio tu. fun. pōt vbi dixerūt q. si mater
erat tutrix filior. trāsiuit ad scōas nu-
ptias et sic fuit priuata tutela filior. si
postea soluā tale scōm matrin. onium
per mortē scōi viri an tunc possit reas-
sumere tutelā filior. et dicunt q. nō: ex
qbus p. 3 q. cessante cā nō cessat effect.

¶ Et facit etiā qd voluit bal. in. l. cum
ancillis in vitima col. circa prin. C. de
incest. nup. vbi vñ tenere q. si mñ erat
tutrix filior. et asseruit se velle nubere
et facit aliū tutorem dari filijs. postea
aut nō vult nubere s. vult reassumere
tutelam an possit. 7 vñ tenere q. nō. de
quo ēt p. bal. in. loēm. C. ad tertulia. 7
in. l. impiales in. fi. C. de nup. 7 in. s. in-
terdū isti. de cura. vbi p. scribē. **¶** Et
facit no. s. bñ Pau. de ca. in. l. pluribus
in. s. j. s. de ver. ob. vbi dicit q. si marit.
incipit vergere ad inopiā 7 vxor. facit
sibi cōsignare dotē: postea marit. effis-
cit diues an cessabit talis cōsignatio 7
dicit q. nō. **¶** Idē etiā dicit in cautide
prestita de iudicio sibi ab illo q. nō pos-
sidebat imobilia. nā l. 3 postea incipiat
possidere imobilia nō vitiaf satisfda-
tio: de quo ibi latius per eū 7 vide oino
bal. in. l. vbi adhuc in pe. col. C. de inre
dot. et bal. in. l. affinitatis. in. fi. C. cōla
de succe. Et per ista apparet q. dca re-
gula nō est semp vera. Verūtñ ad hūc
tex. posset rñderi et dici q. hic text. non
obstat: q. l. 3 cessat cā attē nō cessat in
totū immo remanēt relique reuerētie.
pro quo facit optime tex. in. d. l. si. j. de
dec. **¶** Et si vis fundamentaliter vi-
dere qñ cessante cā cesset effectus vide
doc. et maxime. d. Car. Alex. in. d. c. cuz
cessante. de app. vbi faciūt differentiā
inter cām finalē et impulsuā. 7 vide ēt
d. Alex. in. l. si cū dotē. in. s. si marit. s.
soluta ma. et vide Bal. in. d. l. generalr.
C. de epi. et de. **¶** Ulteri. hec. l. pōt. in
duci ad qñē. v. 3 an ille q. desinit. cē do-
mestic. alicui. possit p. eo testificari et
hic tex. facit tex. qd no. Attē doc. et ma-
xime Saly. in. l. seruos. C. eo. in hoc du-
bio dicit qd aut sumus in casu in quo
apud ipsum olim domesticū remanet
reuerētia vt in seruo manumisso vel fi-
lio emācipato: et tñ l. 3 nō sit domesti-
cus tñ non pōt testificari vt habet in. l.
seruos. la. j. C. eo. titu. et in. l. j. s. si ser-
uus. s. in hoc titu. Sed vbi debita re-
uerentia nō remanet tunc pōt testifica-
ri pro olim domestico: q. in totū cessat
cā prohibitiōis ergo merito cessat esse
ctus. de quo etiam satis late dixi. s. in

Hypopolitus de Marsilijs

- hoc tit. in. l. i. §. idē numuo. et in. l. et. C.
 12 de testi. **¶** Et pro hac parte facit qđ voluit bal. in. l. q. eoz in. §. affinitates. §. de posthu. vbi p. illū tex. dicit q. l. 3. q. s. p. vxore fratris viuētis nō possit testifi-
 cari tñ sec⁹ si efficit vidua q. absoluta est tunc affinitas et amoris vinculu: al-
 legata ad hoc gl. quā dicit singularē i. l. sed hoc ita. §. de re iudi. quā etiā dicit
 sing. ipe bal. i. c. in literis extra de testi.
 13 **¶** Itē subdit ēt Bal. in. d. §. affinita-
 tes. q. stāte statuto q. inter affines fiat
 cōpromissuz q. nō vēdicat sibi locū fi-
 nita affinitate. et ideo dicit q. quondā
 vxor fratris nō ēt ampli⁹ affinis ⁊ cum
 nō cogēt frater mariti quōdā sui face-
 re cōpromissuz: qđ dicit vidisse incōtin-
 14 gentia facti. **¶** Pro qđ ēt faciūt dēā
 per Spe. in tit. de iudi. de leg. in. §. sup-
 est videre in ver. qđ si sit socius ⁊c. vbi
 durāte societate nō pōt dari iudex so-
 cio alias pōt recusari vt suspectus. sec⁹
 tñ dicit ēē finita societate q. poterit ēē
 iudex olim socij. qđ tūc dcm̄ refert ⁊ se-
 q̄tur Alb. de rosa. in. d. l. cui eoz in. d. l.
 affinitates. que oīa sumūt robur et vi-
 res a dēā regula cessante cā pro q. hoc
 succinte et incidēter addo aliqua nota
 15 bilia dēā summarie loquendo. **¶** Et
 p̄mo q. l. 3. p̄ possit vēdere filiū ppter
 necessitatē famis vt in. l. i. C. de p̄ri. q.
 fili. distra. tñ si p̄ fecā tali vēditōe pue-
 nit ad pinguiorē fortunā filius tūc pōt
 agere ⁊ patrē vt euz redimat q. cessat
 inopia q. fuit cā venditōis dicti filij. iō
 d. 3. rescindi talis vēditō. ita dicit mul-
 tū notāter bal. in. c. ex rescripto ad fin.
 de iureiur. quē refert et sequit. d. ffeli.
 in. c. cū dilecta. in. xxvij. col. versi. fallit
 octauo. extra de rescrip. et dixi in sing.
 16 meo. ci. incip. p̄. **¶** Adduco etiā: naz
 dñs pōt cōpellere p̄ductorem qñ vult
 reficere domū vt habet in. l. edē. C. lo-
 ca. sed an illa refecta poterit cōductor
 cogere locatōrē ad retrahendū sibi di-
 ctā domū. dic q. sic fm̄ gl. quā ibi sum-
 me notat bar. in. l. si duo in. §. cum inq̄-
 linus. §. vt possi. quā gl. pro sing. alle-
 gat Lu. ro. in singu. suo. cccxxv. incipi.
 tu habes. et do. ffran. de cre. in notabi-
 17 li suo. lxxij. inci. tu scis ⁊c. **¶** Adduco

etiā no. xbu pau. de ca. in. l. nec patro-
 nus. C. de op. lib. vbi dicit q. alias Ja.
 bu. hic bononie obtinuit q. qđā schola-
 ris scriptor p̄misit scribere librū q. stan-
 te talis scholaris fuit fact⁹ rector stu-
 dij sic ppter illā dignitatē nō potuit cō-
 pelli ad scribēdū dcm̄ librū sed postea
 finito offō fuit cōuent⁹ et cōpulsus ad
 scribēdū dcm̄ librū de qđ doctrinis di-
 xi in. l. q. filios. C. q. res pig. obli. nō pos.
 vbi videas. ⁊ vide etiā. d. ffeli. ponentē
 plura no. dēā in hac materia in. c. q. in
 eccliaz. i. r. col. de p̄sti. Et ex istis rema-
 net expedita. l. ista. ⁊ gl. clare sunt ideo
 sequit. l. si quis ne qđ. hypopolit⁹ de ⁊c.

S q̄s ne q̄stio

Et hoc intendit. Exceptio
 p̄iudicialis an torturaz
 discutienda est. h. d. Uel sic
 articulus emergens d. 3. prius discuti
 anteq̄ deueniat ad cām principalē. h.
 1 d. Casus ⁊c. **¶** No. ex isto text. q. p̄i⁹
 est examināda exceptio oppositaq̄ p̄a
 cā principalis: de q. tñ articulo an ⁊ qñ
 exceptio opposita sit examināda p̄usq̄
 in cā principali vltorius p̄cedat. vide
 bar. in. l. ait p̄tor. in p̄n. §. de minoribus
 et. l. intra vtile. eo. ti. post me. et bart. in
 l. de q. re. §. de iudi. in p̄n. et in. l. iij. in. §.
 si publico. §. de adul. et p̄ Inn. in. c. iter
 de ele. p̄ Arch. in. §. spaciū in fi. iij. q. iij.
 et p̄ host. in summa in ti. de or. cogni. in
 §. j. in. i. col. ver. s. 3. an de incidēti. ⁊ per
 2 cano. in. c. suborta. de re iudi. **¶** Et te-
 neas mēti q. l. 3. iudex p̄cedēs ad vltē-
 riora videat tacite p̄nūciare excepta
 nō obstarē vt habet in. l. iij. §. si dubitet
 §. de iudi. q. processus ad vltēriora h. 3
 vim declaratiōis vt singl. voluit Ang.
 de are. in trac. malefi. in vbo q. iudex vi-
 dēs ⁊ inq̄siti nō cōparēt in. l. car. i. ver.
 querit tñ ⁊c. in vfi. sed l. 3. hoc esset tuti⁹
 vbi dicit q. stāte statuto q. p̄tumar ha-
 beat p̄ p̄fesso q. tñ qñre⁹ est p̄tumar req̄-
 rit declaratoriā iudi. sup hoc q. sit p̄tu-
 mar fm̄ bar. in. l. ci⁹ q. delatorē. j. de in-
 re fisci. ⁊ doc. per illū tex. in. c. cū fm̄. §.
 fi. de here. li. vi. cū si. attñ si iudex post
 cōtumaciā ipsius rei de delicto cōdē-
 net ipsum reum ⁊ sibi imponat penā a

statuto limitatā videt tacite declaras-
se super ipsa p̄tumacia. et q̄ ipse habit⁹
fuerit q̄ confesso allegat q̄ habent per
bar. in. l. stipulatio. in. §. fi. §. de op. no.
nū. et alia de q̄b⁹ ibi p̄ eū et faciūt optie
dca p̄ pau. de ca. in. §. xiij. in. cl. visa
appellatōe. l. iij. col. et dixi aliqd̄ in aut. 6
agricultores. circa fi. C. q̄ res pig. obl.
3 pos. ¶ Tñ secus puto eē in casu nro
et in sitibus in q̄bus tractat de p̄iudicio
irreparabili vt in hac. l. in qua tra cta
tur de illatione torture q̄ est irrepara-
bilis postq̄ fuit illata et sic in similib⁹.
et iō in talib⁹ casib⁹ credo q̄ sit necessa-
ria declaratio iudicis exp̄ssa et nō suffi-
ciat trāsitus ad vltiora. Et ad hoc di-
cēdū moueor q̄ vbi tractat de p̄iudicio
irreparabili recedim⁹ a regulis
iuris cōis q̄ p̄z. nā l̄z q̄s nō possit ap-
pellare a grauamine futuro in iudicia
lib⁹s q̄ nō grauatur nō appellat ab in- 7
terlocutoria vt habet in. c. an sniam et
in. c. nō ita. ij. q. vj. et voluit Bar. in. l. ti-
tia. §. de accu. in. v. col. et d. Ant. in. c. ex-
pte in pe. colū. §. eo. et h̄r late p̄cano. in
in. c. vt debet⁹ extra de ap. tñ istud fal-
lit vbi tractat de p̄iudicio irreparabili
vtp̄ta si p̄nūciat q̄s torquēdus. nā l̄z
nondū sit tortus poterit appellare ne
torqueat. ita habet in. l. si q̄s puocatio-
ne. C. de appel. et p̄d. Car. alex. in. d. c.
vt debitus. in. xix. col. de appel. vbi ad
hoc etū allegat notata p̄ bar. in. l. ij. j.
4 de appil. recip. ¶ Pro q̄b⁹ faciunt no-
tabilia p̄ba bal. in. d. l. si q̄s puocatiōe
et. quē vide. De quo p̄iudicio irrepara- 8
bili vide dicta p̄d. fcl. i. c. cū sup in pe.
colū. de ri iudi. et in. c. cū inter priore in
viij. col. de excep. et p̄ Ang. de are. in tra-
cta. malef. in ver. et dictus titius se de-
fendēdo in. j. car. in vlt. ver. incipi. dixi
et. post p̄ti. vbi ponit no. x̄bū. et p̄ eun-
dē. d. fcl. o. no in. c. significauerunt in
vlt. col. postme. de excep. et in. d. c. cū sup
5 in. iij. col. ante me. ¶ Vltius no. ex
hoc tex. q̄ ante oia legitimāda est pso-
na. ita optime pbat iste text. inquantū
nō vult q̄ possit procedi ad q̄nē ante 6
q̄s cognitū sit an talis q̄petitur torque-
ri sit seruus vel liber ad idē est tex. qui
temp ad hoc allegat in. l. si q̄ramus. §.

de testa. et in. l. q̄dā referunt. §. de iure
codi. et in. l. si crimē. C. q̄ accus. nō pos.
et ibi doc. et in. l. liber. C. de peti. here. et
in. l. cū hi. §. in psonaz. §. de trāsac. et in
l. licet. C. de pcur. et in. l. nō ignorat. C.
de fruc. et lit. expē. et in. c. in p̄mis. ij. q.
j. ¶ Et circa istud notabile plura ad-
duci pnt q̄ al̄s p̄ maiori parte dixi et ac-
cumulaui legēdo. d. l. si q̄ram⁹. §. q̄ mī-
nus ordinate p̄cessi et q̄ hec lex bre-
uis est modicā materiā et difficultatez
h̄z et q̄ et materiā ista legitimationis
psonaz vtilis et valde practicabilis est
tā in ciuilibus q̄ in criminalib⁹ et tā in
ecclesiasticis causis q̄ in profanis. iō
his oibus attētis statuti mām istā hic
plene ponere ad eā ad legentiū vtilita-
tem ad ordinate reducere q̄ melius
potero. idcirco attēde q̄ forte nō te pe-
nſtebit legisse que in hac mā addux-
ro. ¶ Pro igitur dico q̄ istud notabi-
le. §. q̄ ante oia legitimanda est psona
pōt ampliari aliquibus modis. Et pri-
mo q̄ hoc nō h̄z locū solum in iudicio
plenario sed et h̄z locū in iudicio quā-
rūcūq̄ summario in q̄ summario iudi-
cio an oia est legitimāda psona. ita no-
tāter dicit Bal. i. l. iij. in. xv. col. ver. viij.
studeat. C. de edicto diui adria. tol. ad
q̄ allat. l. ticia. §. so. ma. et gl. i. l. i. §. sz
es. §. de ven. in pos. mittēdo. et alia de q̄
bus ibi p̄ eū. et idē bar. in tracta. ad rez-
primēdū. in x̄bo figura iudicij. et bal.
in. l. iij. in. §. idē. §. ad exhibendū. et d.
Alex. in. §. si. suo. lxx. incip. viso p̄cessu et.
in. ij. col. ¶ Pro quo facit. nā filiūssa.
nō pōt stare in iudicio sine cōsensu pa-
tris. l. si. in. §. necessitatē. C. de bo. q̄ lib.
q̄d nō tñ h̄z locū in iudicijs plenarijs
sed et in iudicijs summarijs et executi-
uis: i q̄b⁹ et requir̄ talis cōsensus. ita di-
cit Bal. in. l. ne q̄c̄s in. §. de plano. x̄ss.
sed nunqd̄. §. de offō p̄consul. q̄d et p̄z
ex notatis p̄ gl. in. l. iij. in. §. sed vtrum
in verbo inuicto patre. §. de minorib⁹.
et voluit do. Alexā. in cōsil. suo. lxx. inci.
viso processu in. ij. col. in. ij. vol. q̄d not.
¶ Potest etiam ampliari hoc notabi-
le regula ista. videlicet q̄ adeo est ve-
rum hoc q̄d ante omnia legitimanda
est persona. quod licet confessus non

Hippolitus de Marfilis

possit obijcere de non ordine iudicij vt
voluit Inno. quē oēs sequunt ibi in. c.
qualiter 7 qñ. el. ij. de accusa. 7 in. c. per
inquisitionē de elec. 7 Abb. anti. in. c. pi
sanis de resti. spo. 7 Bal. in. l. edicta. in
7. col. ver. sed pone q reus. C. de edcn-
do. 7 Bal. i. l. j. circa fi. s. de iurisd. om.
iudi. 7 plene dixi in singula. mco. ccj. in
cip. incōfessum. Tñ pōt obijcere de nō
legitimatione psonē in iudicio. ita no.
dicit Bal. in. l. fin. in. ij. col. ver. qro quō
iudex. C. d. fideicōmis. liberta. qd dictū
refert 7 sequit. d. feli. in. c. qualiter et
qñ in. s. 7 autē. de acc. i. ij. col. 7. 7 ideo
10 dicit Bal. 7c. ¶ pōt etiā alio mō am-
pliari dicta rla. v3 qd adeo verū est qd
ante oia legitimāda est persona stāte
statu. q ptra sniam nulla possit oppo-
ni excep. tñ poterit opponi excep. pso-
naz nō obstatē statuto pdicto vtrūta
q ipsa snia fuerit lata cōtra pupillū p
digū furiosum 7 filēs 7 etiā cōtra pso-
nā iudicis. ita multū no. dicit Jo. an. in
addi. Spe. in ti. de sentētis 7 his q eā
sequunt in. s. vt aut in prin. in addi. in
cip. facit. l. j. ff. de pñr. tuto. p quo facit
l. minor. s. de pecu. Et hoc dictū p not.
refert 7 sequit. pe. de anch. in cōsi. suo
clxvj. inci. visis diligēter in fi. j. col. 7 idē
etiā voluit Bar. i. l. j. in. s. 7 parui. s. qd
vi aut clam. 7 Saly. in. l. ita pudor. C.
de adul. 7 Bal. in addi. Spe. in titu. de
de pecu. in. ij. col. in ver. aliud est oppo-
nere de quo dixi in. l. ij. in. iij. colū. C. de
execu. rei iudi. vbi videas 7 addas pre-
dictis. d. feli. in. c. pastoralis. in fin. iij.
col. de excep. vbi dicit qd phibit⁹ exci-
pere adhuc tñ pōt excipe de incōpeten-
tia iudicis p gl. no. 7 or. in de. j. de cau-
sa pos. 7 pprie. 7 plures similes gl. alle-
gat de qua ego late loquutus sum in
sing. meo. x. incip. tu scis q exceptio 7c.
11 ¶ Adde etiā p ampliatione hui⁹ rez-
gule q ante oia legitimāda est psona
q l3 ex forma statuti vel instrumēti ad
instātiā creditoris capi possit debitor
nulla precedēte citatione tñ hoc nūq̃
fieri nō pōt ad instātiā cessionarij qz
prius de cessione et eius virib⁹ discuti
opz citato debitore. ita no. inquit Bal.
in. l. per diversas. in. x. q. C. mādati vbi

allegat no. p Inno. in. c. qz. Cl. de iudi.
qd dictū refert 7 sequit. d. Alex. in cōsi.
suo. xcv. incip. visis pcessib⁹. in. iij. col.
in. ij. vol. 7 in cōsi. suo. ccccxlj. incip. vis-
sis narratis 7c. in. ij. col. 7 Lu. ro. in pñ.
suo. cxlj. incip. q cessionarius circa fi.
p quo dicto faciūt dicta p Bald. in. l. j.
in fi. 7bis. C. de iur. 7 fac. igno. de quo
dixi in sing. meo. xxv. incip. l3 ex forma
12 statuti 7c. ¶ Et in simili etiā adduci
pōt: nā l3 mulier i nstfo dotali habeat
expresse obligata 7 hypothecata bona
mariti p dote 7 preferat habētib⁹ an-
teriorē hypothecā: iuxta ea q habētur
in. l. assiduis. C. qui po. in pig. ha. 7 i. l.
j. s. so. ma. attñ ipsa mulier nō poterit
impedire crednores mariti petētes se
mutti in tenuitā bonoz mariti nisi pñb
agat cōtra virū 7 sic legitimet pfoiā
suā q ad creditū suū 7 petat sibi dotez
assignari aliqua iusta de cā. puta qz
marit⁹ vergat ad inopiā 7 sup hoc fue-
rit secuta snia declaratoria iudicis. ita
singulr dicit Bar. in cōsi. suo inci. qñt
vtrū p viā retētionis 7c. 7 Pau. de ca.
referēs eū in cōsi. suo. cccix. inci. in cā q
vertit 7c. i. fi. de quo feci mētionē i aut.
agricultores. C. q res pig. obl. nō pos.
et in. l. j. in. xij. col. C. de execu. rei iudi.
dū dictos titulos legi. ¶ 3° vtra p-
dicta dico q adeo est va hec rla q añ
oia est legitimāda psona qetis hoc po-
terit facere iudex ex offō etiā pte nō pe-
tēte. nā poterit ipse iudex petire vt cō-
parēs in iudicio noie alteri⁹ ostendat
mādātū ne iudiciū postea reddat nul-
lū seu delusorū. ita dicit gl. 107. in. c. j.
in 7bo ab entia. de elec. in. vj. 7 gl. iun-
cta tex. in. l. ita demū. in. j. gl. C. de pe.
quā gl. ad hoc allegavit ang. i. l. inter
quos. i. s. qd si ei. s. de dā. infe. 7 illā gl.
in. d. c. j. allegat ad hoc 7 eā sequit ab.
in. c. dilec. i. j. col. de iudi. de q tñ articlo
remitto me ad dicta p bar. i. c. cāmqz.
in. iij. 7 iij. colū. de iudicis vbi late lo-
quit 7 ad dicta per. d. Alex. in pñ. cccj.
incip. visis dubitationib⁹. in pe. colū. 7
ad no. p Lu. ro. i pñ. suo. clxx. incip. scie-
bat roman⁹ 7c. et in pñ. cccclxxj. incip.
14 in re pñti rē. ¶ Et p istis faciūt dicta
p. d. j. cu. in. c. nullū circa me. de accusa.

Super titu ff. de questionibus. fo. xliij.

- ubi dicit q si accusatus in odiu sui nō
pōt repellere accusatorē. q hoc tñ po-
terit iudex ex officio suo. et allegat ibi
gl. et gl. an. c. alicui. ij. q. vij. et in. c. q̄rēdū
- 15 ij. q. vij. ¶ Pro q̄b⁹ etiā adducit uot.
dictū Inn. in. c. intimauit. de testi. vbi
dicit q iudex ex offō etiā pte opponēte
pōt repellere testē nō idoneū: qd dictū
refert et sequit̄ Lu. ro. in rub. de arb. in
x. colū. et d. an. i. c. bone. el. j. in. vij. col.
de postu. pla. et in. c. cū dilect⁹. in. x. col.
de cōsue. et multa alia not. d. aducit. d.
- 16 feli. in. d. j. d. quib⁹ ibi p eū. ¶ Scias
etiā circa hāc materiā litiatiōis psona
rū q pri⁹ est legitimāda psona iudicis
q̄ psona ptiū q: frustra litiaret perso-
na partiū qñ iudex esset incōpetēs vel
inhabilis vel suspect⁹. vel qñ iurisditio
sua aliquo medio vel ex aliqua causa
posset elidi. et iō añ oīa legitimāda est
psona iudicis. ita dicit Bal. in. l. fi. C. d.
iudi. vbi in materia ista inter alia dicit
q l3 sit de necessitate iudicioz qd ante
oīa legitiment̄ tres persone. s. iudicis
actoris et rei vel eoz pcuratoz quia in
istis cōsistit figura iudiciū vt in l. qui-
dā referunt. s. de iure codi. et in. l. non
ignorat. C. q̄ accu. nō pos. attñ isto: um-
triū prius d3 interuenire legitimatio
- 17 in. l. qdā cōsulebāt. s. de re iudi. ¶ Et
subdit etiā ipse Bal. in. d. l. fi. q idē est
dicendū de exceptione suspitiōis iudi-
cis q: talis exceptio suspitiōis iudicis
d3 añ oīa opponi qñ iudex est cōpetēs
sed est suspect⁹ parti: et circa ista idē fir-
mat Bal. in. l. ij. s. fi. extra glo. quero. s.
si qd i ius vo. nō ierit. idē ēt firmit̄ Bar.
in. l. nō vñ. la. ij. s. de iudicijs et ibi dicit
Bal. qd iter exceptiones declinatorias
q̄ respiciūt iudiciū. ordo est vt primo p-
ponat̄ seu discutiat̄ qd attinet ad iudi-
- 18 cē. ¶ Et dicit Ang. in. l. 3 et si suscepe-
rit. in. j. col. s. de iudicijs qd recusatio
iudicijs d3 pmitti añ illas dilatorias.
- 19 ¶ Et dicit Bar. in. l. elegāter. in. s. si qd
post. s. de cōdi. inde. q exceptio impe-
dies pcessum ne inchoet d3 opponi in

exordio litis. que oīa magis ordinate
ponit. d. feli. in. c. inter monasteriū. l. ij.
col. de re iudi. vbi etiā alia plura tāgit
circa hāc materiā et ponit etiā an ex-
ceptio recusationis possit opponi vsq;
ad lit. tōte. etiā ab eo q prius opposuit
dilatorias. de quib⁹ etiā vltra addu-
cta p. d. feli. vide. p. d. Abb. in cōsi. suo
xliij. incip. in cā scu qōne. in. ij. col. et vi
de q̄ dñi in. d. l. si queram⁹ in. ij. car. s.

20 de testa. ¶ Itē circa materias etiam
scias q psona iudicis et partiū legitī-
mat̄ duob⁹ modis vno mō exp̄sse alio
mō tacite. ¶ Exp̄sse legitimat̄ psona
iudicis qñ partes approbāt ipm iudi-
cem vel eius iurisdictionē prorogant vt
h̄ in. l. j. s. de iudicijs et in. l. fi. s. de iur-
ris. om. iu. cū si. Legitimā etia psona
iudicis exp̄sse si ipse iudex interloquē-
do pñūciat se iudicē cōpetentē et a tali
pñūciatione nō appellet infra tps ap-
pellādi. ita habet p oēs. in. c. olim. el. ij.
de officio deleg. et ibi Barb. in. viij. col.
allegat ad hoc illū tex. et. c. j. de or. cog.
et. c. pastoralis. et. c. sup lris. de rescrip.
et. c. cū sup de offi. dele. qd etiā dicit p-
cedere dato q ille non sit iudex per. c.
cum ex parte ibi not. extra de rescrip.

21 ¶ Et iō fm eū Lap⁹ in. c. j. de rescrip.
in. vj. dat cautelā q iudex impetratus
ante oīa pñūciat se iudicē ppetētē quo
casu si ab illa snia nō appellet trāsit in
rē iudicatā: vñ posito q rescriptū im-
petratū fuisset ipso iure nullū. vt quia
fuisset impetratū ab excoīcato vel a p-
curatore reuocato tñ pōt cognoscere
an sua sit iurisditio et si pñūciat se com-
petentē et nō appellet et trāseat in rem
iudicatā poterit pcedere sup pncipali
sed si nō facere talē pñūciationē iudi-
ciū esset ipso iure nullū. quod dicit ipse
Barb. esse singulare fm. d. Car. ibi pro
quo fm eū faciunt q voluit. d. An. in. c.
super lris. de rescrip. et glo. in. c. j. et in. c.
dispēdia. de offi. deleg. in. vj. ita refert
ipse Barb. in. d. c. cū oliz. el. ij. de offi. de
lega. in. viij. col. Et idē dicit Ang. in. l. j.
in prin. C. si a nō cōpe. iudi. et. d. feli.
de pñūcio in. c. si duob⁹. in. xv. col. de ap-
et pe. de anch. in cōsi. suo in dñp. in auxi-
lium veritatis in fin. j. col. vbi videas.

Hippolitus de Marfilis

22 **¶** Tu autē addas q̄ hec dicta Barba. et aliorū. s̄. allega. sunt vera nisi talis p̄nūciatio iudicis esset facta in absentia partis. q̄ tūc ei nō noceret et ea nō obstāte posset adhuc pars ipugnare personā iudicis. Ita dicit Bal. et Ange. per illū tex. in. l. nō idcirco. s̄. cū post ea. s̄. de iudicijs. p̄ quo v̄f. tex. in. l. cu3 nō iusto. s̄. de col. detegenda. et faciunt no. per Jo. an. post Inno. in. c. super litteris. de rescrip. et per Joā. an. in. c. j. de p̄cu. in. vj. et no. per Cy. Bar. Bal. et Ange. in. l. l3. C. de p̄cu. et p̄ Bal. i. l. falsus in pe. col. E. de fur. et p̄ d. Alex. qui p̄dictos refert in cōsi. suo. lxx. in cap. examinato p̄cessu. in. ij. col. in. ij. vol. qd̄ est sing. no. ad limitationē p̄dictorū de q̄bus etiā p̄ d. f̄eli. c. pastor. alis. i. v. col. de excep. Nō omitto tñ circa hāc materiā. v3 q̄ snia lata p̄ iudicē sup̄ cōpetētia sui nō nocet hō iudici: ita no. Bar. in. l. presumptione in vl. col. h̄. an autē ista p̄nūciatio et c. C. si p̄tra ius vel vti.

23 pub. **¶** Tacite autē multis modis legitimat̄ p̄sona iudicis. nā ille qui cōtestatur litē vel q̄ opponit exceptiōes dilatoris corā iudice s̄ in iudicē cōsentire et p̄ p̄ns p̄sonā suā legitimare. ita dicit Bar. i. l. si cōuenerit. s̄. de iuris. om. iu. ad qd̄ allegat Inno. in. c. inter monasteriū. de re iudi. et idē t3 bal. in. d. l. si cōuenerit. dicēs q̄ per quēcūq̄ actū quis cōsentiat in iudicē v̄f. renūtare priuilegio declaratorio fori. et allegat Inno. in. d. c. inter monasteriū. et Bal. in. l. qui cōsulebāt. de re iu. idē etiā firmat doctorū magister et p̄ceptor me⁹. d. f̄eli. in. c. inter monasteriū. in. ij. colū. de re iudi. Attñ istud de opponēte exceptiōes dilatorias ipse ibi limitat et restringit plurib⁹ modis. **¶** Et primo qñ insit p̄ponunt̄ exceptiones dilatorie et recusatio iudicis. nā tali casu talis opponēs exceptiones dilatorias nō v̄f. approbare tacite personā iudicis etiā si vltimo loco opponat̄ seu scribat̄ recusatio iudicis in cedula exceptionum. ita dicit Bal. in. d. c. inter monasteriū qd̄ etiā firmat Ang. in. l. sed et si suscepit i. j. col. s̄. de iudicijs. p̄ quo etiā faciūt dicta p̄ eūdē Ang. in. aut. de exhi. reis. in. s̄. j. in

j. col. ver. p̄ hoc dicebāt et c. vbi inquit q̄ l3 recusatio iudicis debeat esse prima. tñ si scribit̄ in finē aliarū exceptionum subintelligit̄ in aio esse priā. et alia plura adducit ipse. d. f̄eli. in. d. c. inter monasteriū. in. iij. col. q̄ hic trāscribere nō expedit. **¶** Secūdo limitat dicēs q̄ qñ exceptiones dilatorie p̄cedente recusatione sunt declinatorie cōcernētes iurisdictionē iudicis vt in cōpetentia et similes nō impediūt recusationē postea p̄ponēdā s̄m Jo. an. d. An. et Ab. i. d. c. inter monasteriū. de quo late ibi p̄ ipm d. f̄eli. **¶** Tertio limitat dicēs q̄ disputās sup̄ exceptiōib⁹ dilatorijs p̄uocat⁹ ab aduersario eas opponere nō p̄iudicat sibi in iure recusandi iudicē. ita dicit Abb. in. d. c. inter monasteriū. in. vj. oppositiōe qd̄ intellige vt ibi p̄ d. f̄e. not. loquētē. **¶** Quarto limitat q̄ opponēs exceptiones dilatorias cū p̄testatione q̄ nō intēdit in iudicē cōsentire nisi quaten⁹ teneat̄ et expostulat ordo iuris nō p̄iudicat sibi in iure recusandi iudicē. ita dicit Bal. post alios in. d. c. inter monasteriū. allegat rōnē dicēs q̄ rō hui⁹ est q̄ exp̄ssa p̄testatio tollit tacitū cōsensum q̄ etiā t3 Bal. s̄m eū in. d. l. si. C. de iudi. et Spec. in ti. de aduo. in. s̄. sequit̄. h̄. itē s̄m v̄bū et c. et idē tenuit bal. in. l. nō v̄f. la. ij. s̄. de iudicijs. Et subdit. d. f̄eli. vbi. s̄. q̄ op3 qd̄ in tali p̄testatiōe necessario addantur illa v̄ba. v3 nisi quatenus teneat̄. alias esset fatu⁹ talis p̄testat̄ s̄m Inno. in. cumana. de electio. i. v̄f. si quē sequūt̄ plures doct. q̄s dicit ordinasse ipse d. f̄eli. in. c. cū. M. ferrariēsis. in. xli. col. v̄f. v. cōclusio et c. de cōsti. Attñ Pau. d. cast. in. d. l. nō v̄f. t3 q̄ si nō esset autoritas Inno. valeret dicta p̄testatio sine illa additiōe. q̄ mēs p̄testat̄ reuera ē ita demū declinare iurisdictionē si ille nō est iudex alis nō. **¶** Scias tñ et teneas mētī in hac materia q̄ q̄plures sunt act⁹ a p̄te faciāt̄ iudicē p̄ quos nō legitimat̄ nec approbat̄ tacite p̄sona iudicis. Et prim⁹ est p̄ dationē fidei iussoris de iudicio s̄isti p̄ quā q̄s nō v̄f. in iudicē p̄sentire s̄m Bar. i. l. si p̄uenes rit. s̄. de iuris. om. iu. q̄i tali fidei iussione

subintelligit nisi ex iusta cā iudex recuset. ita etiā pbat in aut. offerat. C. d. lit. cōte. vbi post satisfationē dā tēp⁹ ad deliberādū. et idē t3 ang. i. d. l. 3. et si suscepit vbi dicit q act⁹ fact⁹ ex necessitate vt est datio fideiussoris vel datio sportularū nō ifert p̄sensum in iudicē. qd etiā voluit bal. i. l. gall⁹. §. j. §. d. libe. et posthu. quē refert et sequit. d. par. de put. i. suo trac. sin. i. xciiij. car. i. pn. et voluit etiā bal. i. d. aut. offerat in. c. j. in. j. col. extra de iudi. et in. l. ij. in. pri. ij. col. §. i. qd in ius vo. nō ierit. et in. l. ij. C. de bonis aut. iudi. poss. vbi idē dicit i eo q satisfat de parēdo mandatis iudicis q: p hō nō renūciat priuilegio fori cū 31 subintelligat p̄ditio si de iure tenet. S3 Inn. in. d. c. inter monasteriū intelligit hoc qn d̄satisfat iussus a iudice q̄si se cus. sit. spōte. et ita firmat Jo. d. imo. in d. l. qdā p̄sulebāt. retrigēs p̄dicta dū mō iste sciret se nō teneri litigare ibi qz nō vī cadere alia p̄iectura nisi q p̄sens ferit. l. si cū aurū. §. de solu. sec⁹ si errasset in iure putās se teneri q error in dubio nō p̄sumit nisi in personis q̄s iuris ignorātia excusat. et sequit ibi hoc ale. in vl. col. q oīa refert. d. ffeli. in. d. c. iter monasteriū. in. vj. col. subdēs q cū qui dā rusticus nō supposit⁹ capitaneo pi 33 sano p̄stitisset satisfationē de parēdo mādato ipsi⁹ rñdit ipe. d. ffeli. i. facto q ad hoc poterat allegare incōpetetiā iudicis q̄p̄uis spōte satisfedisset qz putabat se subditū et excusabat ignorantiā iuris. l. si. §. de iuris et fac. igno. et di 29 cit q ita fuit obstētū. ¶ Unū tñ no. dignū teneas mēti q p satisfationē factā corā iudice q̄s nō videat in iudicē cōsentire adeo q nō possit postea opponere declinatoriam vt dixi. attñ hoc fallit in illo q satisfat corā iudice vt reuocet tenutā quā possessus est ex prio decreto. c. qm̄ frequēter eē vt lit. nō cōte. nā talis i odiū sue cōtumacie facta tali satisfatiōe nō poterit vlti⁹ forū iudicis declinare. ita sing. dicit ang. in l. eū q i possessione. §. de pui. cred. p̄ter. in. l. de die. §. q satisf. cog. et i. l. si finita. i. §. itē videam⁹ cū gl. §. de dā. infec. vbi idē t3 ang. et Joā. d. imo. q̄s refert et seq

tur. d. ff. in. c. iter monasteriū. i. vj. col. de re iud. attñ vide moder. maxime. d. Albertū de cataneis. i. d. l. si cū venerit. i. pe. col. et q̄ ibi addidi. ¶ Itē scias etiā posito q p tacitū p̄fēū q̄s pdat declinatoriā iudicis non tñ p̄dit alias declinatorias iudicij. ita dicit bal. in. l. exceptionē i vl. co. eē d̄ exce. nisi p̄cedat ad actū q nō cōpatit se cū aliq̄ declinatoria. et hoc p̄tex. sing. i. d. l. 3. et si suscepit p̄ quē tex. dicit ibi bar. q q̄ p̄fērit i iudicē. progādo ei⁹ iurisdictionē nō p simplici⁹ progationē s3 faciēdo aliūm actū corā eo nō pōt ēt añ l. p̄te. penites re qd ē no. dignū s3 bal. ad qd vid̄ ale. i. d. l. si cū venerit. ¶ Scias ēt q iudex delegat⁹ añ p̄ntatū rescriptū delegatorij pōt ipe delegat⁹ recusari corā papay alio dāte talē delegatū fm̄ domi. i. c. iudex. i. vl. col. eē d̄ offō dle. i. vj. allat 32 ffede. de se. i. p̄si. suo. xij. ¶ Aliud etiā scias q si exceptio recusatiōis iudicis p̄cernit d̄fectū nāe v̄puta qz iudex est mut⁹ furiosus ifans et filia q talis exceptio pōt oppōi ēt post l. p̄te. ita dicit Arch. Jo. de fantu. et Whic. de sc̄to ge. i. sūma. iij. q. vij. et bar. i. l. qdā cōsulebāt §. de re iudi. et ang. i. l. cū p̄tor. §. d. iudicij. et Lu. ro. i. rub. de arbi. i. vj. col. et 33 Inn. i. c. fascitat⁹. d̄ rescriptis. ¶ Itē teneas ēt mēti q p cōstitutionē p̄curatoris ad rñdēdū corā iudice vel ad disputādū sup̄ exceptiōib⁹ q̄s nō vī ltiare p̄sonā iudicis et i iudicē p̄fētre. ita dicit. d. An. i. c. j. i. ry. col. §. no. prio et c. d. iudic. p̄tex. i. c. fi. de dilatio. Jo. de imo. tñ t3 p̄uū i. d. c. j. d. iudi. et rñdet ad tex. in. d. c. fi. de dilatio. de q p. d. ff. i. d. c. iter monasteriū. i. vj. col. §. nona declaratio et c. vbi vī tenere opi. Joā. de imo. 34 ¶ Teneas ēt mēti q l3 p̄ litiis p̄te. q̄s videatur in iudicē cōsentire vt. §. dixi tamē quādo iudex inquit in casu p̄hibito pōt hec exceptio opponi contra p̄cessum etiā post lit. p̄te. qz ista exceptio reddit iudiciū retro nullū: ita voluit Ja. bu. et bal. i. l. 3. C. de p̄cu. et idē etiā no. ipe bal. in. l. ij. §. si q̄s in ius vo. nō ierit. dicēs q exceptio q̄ infert iurisdictionem funditus nullā pōt quando cūq̄ opponi qz cū lis sit cōtestatio non

Hippolitus de Marfilis

valuerit d: semp esse in pnc. iudicij. qđ
multū no. d. Ale. in. l. j. in. §. sublata. in
ij. col. §. ad treb. ad q etia vide Bal. in
l. fi. C. de excep. et in. l. j. i. ij. col. ver. ult.
no. C. si a nō ppe. iudi. z facit ad hoc re
gula nō pstat. de re iu. in. .vj. c. cum si.

35 ¶ Ultio teneas etia mēti q petēs co
piā libelli pducti ab aduersario nō cō
sentit in iudicē. l. nō videt la. ij. §. de iu
di. qz fm bar. ibi ex hic nō pcludit q in
dex aliqd faciat sz vult deliberare. ita
etia tenet. d. feli. i. d. c. iter monasteriū
vbi in. v. et. vj. col. ponit oia prime ad
ducta et satis meliori ordie vt videri
pōt. ¶ Et aduertat nā lz pcessus ad vl
teriora habeat viz interlocutorie vt vi
deant repellere exceptionē oppositā vt
habet in. c. suborta de re iudi. et voluit
gl. ij. in pñ. in cle. fi. de app. istud tñ fal
lit nisi opposita sit exceptio defect⁹ iur
isdictionis corā iudice q ipm iudicēz.
nā talis exceptio nō reuēit p pcessum
ad vltiora. sz reqrit pñciatio expssa
ita dicit gl. i. ver. pcessus in fi. i. c. dispē
dita de rescri. in. vj. et i. c. fi. i. xbo qz. e.
ti. qz gl. referūt z sequūt scri. i. phib⁹ lo
cis qz refert. d. fel. in. d. c. suborta in. v.
col. vbi late loqz cir. ā hāc māz quē viō

36 oio. ¶ Mō istis visis litigatiū circa p
sonā iudicis vidēdū est aliqd circa pso
nā ptiū. Et iō scias q et psona litigatiū
legitiat expsse z tacite. Expssē legitiat
pmādatū solēne scim pcuratori. nā tūc
talis pcurator hz psonā expssē legiti
mā vt hē i toto ti. §. de pcur. §. mā. z. C.
de pcur. z extra eodē cū hoc tñ q de ipō
mādato fiat fides pti si eā reqsierit ar.
l. si qz ificiat⁹. et ibi voluit bar. §. depo
siti. et voluit bart. in. l. j. i. fi. §. de eo per

37 quē fac. erit. ¶ Et faciūt dēā p glo. et
ibi p bar. i. l. q alteri⁹. j. de re. iur. z per
bar. i. l. fi. ex legati cā i fi. §. de ver. obli.
vbi dicit q si fiat interpellatio mīnori ex
obligatiōe pñs vel alteri⁹ z nō ex sua
vel si interpellat tutor dz reddi certus p
ōnsionē instroz vel alio mō als talis in
terpellatio nō noceret allat. d. l. si qz in
ficiatus z. l. nomē. C. q res pl. ob. pos. z
clemē. cām. de ele. p qbus et faciūt dēā
p bar. in. l. j. in. xj. q. §. de op. no. nū. z p
bald. in qōne sua inci. accusatus de vi

turbatiua. in. v. car. z in. c. ex parte dez
cani. de rescrip. et in cōsi. suo. c. xxvij. in
cip. titi⁹ in. ij. vol. Vel etia expñe legiti
mat psona litigās p fideiussione de iu
dicato soluēdo si loqmur in defensione
rei vel p fideiussione d rato si loqmur i
actiōe vt hē in. l. j. C. de satisfādo z i. l.
ij. C. de cōsorti. ei⁹ lit. z in. §. pe. insi. de

38 satisfāda. cū si. ¶ Tacite aut etia litiat
psona litigatiū maxime psona rei vno
modo. vj qñ actor facit ipsum reū als
inhabile citari in iudicio. nā tūc puoz
cando eū ad iudiciū vī eius psonā ap
probare et legitimare adeo q nō pote
rit postea eius personā impugnare ita
dicit Jo. de ana. in. c. intellexim⁹ in. xj.
col. xj. nec obstat si dicat extra d adul.
et idē firmat Lu. ro. in repet. rub. §. de
arbi. in. ix. car. in fi. ij. colū. in xfi. an li
cut. Nisi fm eū ibi i citatione sit appo
sita clausula cōpareas si ma putave
ris interesse. qz p talē clausulā inhabi
lis citatus nō vī habilitat⁹: allegat ad
hoc doctrinā Bal. in. l. libert⁹ a patro
no. §. de in ius vocā. qđ etia voluit bal.
i. l. fi. C. de edicto diui adria. tol. i. xiiij.
col. et in. l. si suspecta. §. de inoffi. testa.
et voluit Lud. roma. in. l. de pupillo. in
prin. §. de oper. noui nun. et Cepol. in
caut. sua. c. v. incip. si facis. qđ etia vo
luit Pau. de ca. z Ro. in. l. j. in. vj. col. §.
de arbit. et. d. feli. in. c. sup his. in. viij.
col. extra de accusa. ¶ Et facit dictū

39 Domi. in. c. vt circa §. j. in. v. de elec. in
vj. vbi dicit qđ criminosus specialiter
vocatus ad iudiciū ad instantiā electi
admittit nō obstatē crimie. allegat ad
hoc glo. in. c. exhibita in versu. excōica
tionē de iudicijs: p quo etia faciūt no.
dicta per. d. feli. in. c. cū inter p: iorē. in
viij. col. ante fi. de exceptio. vbi videas.

40 ¶ Et faciūt etia p pdictis q dicit. d.
Alexan. in cōsi. suo. c. xliij. incip. viso p
cessu zc. circa finē vbi dicit q ille qui cō
trahit vel cōpromittit cū aliquo videt
eū approbare p idoneoz allegat. l. qui
cū alio. j. dereg. iur. z. l. ij. §. de fiducijs
fo. et. l. inter causas. in. §. abesse. §. nā
dati. ¶ Et facit qđ voluit Bal. in. l. si
quis testib⁹. C. de test. vbi dicit qđ si p
ducit instm. manu cuiusdam notarij

als inhabilis videor eum approbare
adeo qd si postea ptra me pducatur aliud
instrum manu eiusdem notarij nō potero
illū notariū vt inhabilē repellere. ex q
42 videor eū approbasse. ¶ Et facit dic-
tū bal. quē ibi sequit Jo. de imo. in. l. q
testō. ff. de testa. vbi dicit q si app:oba-
ui psonā legatarij in fauorē testamēti
in quo sum heres institut⁹ nō possum
postea eū repellere si voluerit depone-
43 re pro suo legato. ¶ Ad qd etiā facit
dcm bal. in. l. data opa. in. xv. colū. C. q
accu. nō pos. vbi dicit q si feci citare ali-
quē in testē i iudicio nō potero ampli⁹
eius psonā reprobare: qd ēt voluit bal.
7 Imo. in. l. ad testiū. §. pditionē. §. de
44 testa. ¶ Et illud qd dicit Jo. de ana.
in. d. c. intelleximus. de adulterijs vo-
luit bal. in. l. ij. in. xv. col. C. de edic. diui
adri. tol. vbi dicit q ille q fecit citare ali-
quē aduersariū suū ad iudiciū videt
eius psonā approbare adeo q nō pōt
postea illū reprobare 7 idē dicit bar. in.
l. cū mulieri in. ij. col. §. so. ma. 7 bar. in.
l. de pupillo in. §. seruo. §. de op. nō. hū.
7 bal. in. l. ij. in. fi. §. de pactis. 7 bald. in.
l. j. §. offidi⁹. §. ne qd in ius vo. 7 in. l. ob
maritoz. C. ne vxor. p ma. 7 in. l. qnqua-
ginta. §. de excu. tu. bal. 7 ang. in. l. si su-
specta. §. de inof. test. 7 in. c. cu3 inter in
ij. col. de ele. 7 bal. in. c. testimoniū in fi.
de testi. bal. in. c. in noie dñi. 7 in. c. de te-
sti. extra de testi. ang. in. l. filiūssa. §. ad
defendendū. §. de pcura. 7 Jo. de ana.
in. d. c. intellexim⁹. in. xj. de adul. 7 Inno.
in. c. cū inter de exceptio. quē ibi sequit
do. an. in. l. j. in. §. cū dī. 7 in. §. hec stipu-
latio. §. si cui plusq p. l. fal. 7 d. An. in.
c. exhibita. in antep. col. de iudi. d. bar.
cep. in caut. ccv. incip. si facis vbi sing.
45 loquit. ¶ Et facit et. nā creditor recte
piēs fideiussor ē min⁹ idoneū videt euz
approbare 7 sibi pindicat adeo q non
pōt petere vlteri⁹ sibi cauēri. vt hī in. l.
ij. in. fi. §. de fideiuss. 7 no. in. l. inter caus-
sas in. §. abesse. §. man. 7 est tex. in. l. si
his a quo. §. fi. §. vt in pos. leg. 7 voluit
do. Alex. in pñ. suo. lx. inci. consideratis
in. j. col. 7 faciūt dicta per me in repeti.
rubrī. §. de fideiussori. in. ij. q. vbi quasi
oia supradicta posui 7 faciunt et dicta

per do. Alex. in consi. suo. cclij. inci. vñ
so pcessu 7c. in. ij. col. Et de hoc articu-
lo an qd possit venire ptra illd qd semel
approbavit vide vltra oēs. d. fel. in. c.
caplin scē crucis. in. xij. col. cum plu-
ribus col. ibi sequētibz. de rescriptis.
46 ¶ Et stud tñ qd dixi q faciens citare
ad iudiciū psonā inhabilē videt eius
personā approbare adeo q illā nō pōt
postea impugnare. limita nisi faciens
citare ignoraret defectū ppter quē ci-
tatus posset repelli: qz tūc etiā poterit
personā suā impugnare nō obliāte ta-
li citatiōe. ita not. dicit. d. fel. in. c. su-
per his. in. viij. col. de accusa. ad qd aī
legat. c. nulli. de elec. in. vj. 7 in. c. pasio-
nalis. de excep. Et subdit q pbat igno-
rātia sua hoc casu p iuramentū suū p
gl. in. c. pposuisti. viij. dist. p quo facit
regula psumit. de re. iur. in. vj. de quo
late dixi in pñ. meo. l. j. inci. sup articulo
47 in. v. car. post prin. ¶ Limita et pce-
dicta multū subtiliter 7 egregie vt per
do. Philip. de pu. o. in. c. ex parte in. ij.
col. 7 infer. extra de ap. ad quē in to-
tum me remitto ne longior hic sim.
48 ¶ Scias mō vlteri⁹ q rīa hui⁹. l. f. q
ante oia sit legitimāda psona est mul-
tum vtilis. nam exceptio inhabilitatis
psonē pōt semp opponi sibi bal. in. l. tu-
tor. §. j. §. de iureiu. 7 d. an. in. c. nra. de
pcura. et Lu. ro. in pñ. cclxxvij. incip.
in casu pposite pultationis in fi. et de
hoc ē tex. in. c. i nra. vbi p doc. de pcur. 7
49 in. l. l. j. C. de pcur. ¶ Ad qd ēt faciunt
singularia vba. d. alex. in pñ. suo. cccx-
xvij. inci. circa id 7c. qñ p totū pñlium.
Qd verbū intellige tā de psona litigā-
tiumq de psona iudicis imo etiā hoc
videt magis pcedere in psonā iudicis
qz et post tres snias pformes ncdā añ
sniam pōt opponi p iudicē exceptio p-
ueniēs ex defectu iurisdicōis. vt est gl.
sing. in cle. j. de seque. possessiōis 7 fruz-
ctuū. de qua latissime locut⁹ sum in sin-
50 gu. meo. x. inci. tu scis 7c. ¶ Cōstat et
de vtilitate hui⁹ regule aliter. nā qñq
per nō legitimatiōez psonē fouēs ius
stam cām et quo ad merita ipsi⁹ caus
se succūbit qd pōt ostēdi. Tu scis q fī-
lūssa. non pōt esse in iudicio sine pñt

Hypopolitus de Marfilij

fu pñs. l. si. §. necessitatē. C. de bo. q. li-
 ber. Mō pone qd ego litigo cū aliquo ⁊
 timeo. q. snia veniat p me ⁊ in ei⁹ fauo-
 rē iō anq̄ ferat ipsa snia dico ego dñe
 iudex iste pcessus est nullus eo q. iste
 aduersarius meus est fil. fa. et non pōt
 stare in iudicio sine cōsensu patris vt
 in. d. §. necessitatē sed ipse stetit in iudi-
 cio sine cōsensu pñs ergo processus est
 nullus et per cōsequens peto vt pnun-
 cietis istū pcessum esse nullū aliās alr
 pnunciādo snia per vos ferenda erit
 nulla. Nec obstat si pars aduersa re-
 plicaret et diceret. immo ego nō suz fi-
 lius fa. q. pater me⁹ iā pluribus annis
 mortu⁹ est. aut dico amice istud nō est
 ver⁹ ⁊ circa hec psumptio est. Ego me
 q. pñ tuus sit viuus q. quilibet psumit
 viuere centū annis. l. si. C. de sacrosan.
 eccl. Aduersari⁹ aut his auditis dicit
 ego pbabo q. est mortu⁹ tūc rñdeo ⁊ di-
 co tu nō potes hoc pbare amplius q.
 sumus extra tps pbatoriū qd iā ela-
 psus est ⁊ sumus in decisorijs. hoc casu
 pars aduersa succūberet et si haberet
 seu foueret iustā cāz circa merita ipsi⁹
 cause: ita multū sin. dicit Ang. in. l. si si
 de sua. per glo. ibi. §. de acq. heredi. et
 idē tenuit. d. Bar. cep. in caut. sua. cxi. incip. qd in dubio psumitur esse fil. fa.
 51 Et Sz pau. de cast. Jo. de imo. Raph. Lu. ro. in. d. l. si si de sua. reprobāt hoc dictū Ange. dicēdo q. l. qd psumat vi-
 uere centū annis tñ nō seq̄tur q. talis
 filius sit filiūssa. rō q. pōt esse emācipa-
 tus vel pōt esse fili⁹ naturalis q. nō est
 in pñia ptāte vt habet in. l. filiū diffini-
 mus. §. de hys q. sunt sui vel alie. iuris.
 Preterea dicunt allegās minorē etatē
 dz illā pbare. l. si minorē. C. de i. integ.
 rest. mi. et no. bar. in. l. de etate. ff. de mi-
 no. ita eodē modo allegans quē esse fi-
 liūssa. pro fundamēto suo illud pbare
 tenet nō aduersarius. Itēz et dicit Sz
 ang. q. ex quo litigauit cū eo tanq̄ cū
 pñfa. p eo psumit. arg. eoz que no. in
 l. inter quos. in. §. j. §. de dā. infecto. et
 in. l. pōponius. in. §. rati. §. de procura.
 52 Et preterea dicit et pau. de cast. q. ta-
 lis exceptio tu es fil. fa. est dilatoria er-
 go debebat opponi an lit. cōte. l. ita de

mū. C. de pñ. et per istas ratiōes doc.
 predicti reprobāt doctrinā Ang. Sed
 d. Bar. cep. in. d. sua caute. cxi. sequit̄
 doctrinā Ang. et dicit q. ad contraria
 adducta per doctores potest respōde-
 ri. Et p. imo ad illud quod fili⁹ potest
 esse emancipatus ⁊ sic non sub potesta-
 te patris. Respondet emancipatio in
 dubio non presumitur tanq̄ qualitas
 extrinseca vt habetur i. l. quecunq. §.
 de publicia. cum simi. Item non obstat
 etiam illud quod potest esse filius na-
 turalis ⁊ sic non suppositus patrie po-
 testati vt habetur in dicta. l. filiū diffi-
 nimus. quia hoc non psumitur ex quo
 sapit delictū. vt not. in. l. in concubina-
 53 tu. §. de cōcubinis. Et Nec obstat etiā
 fm cum illud quod dicunt doctores
 videlicet qd ille qui allegat aliqd affir-
 matiuē vel negatiuē ad suam intētio-
 nem fundādā debet illud pbare sicut
 dz in allegante maiorē vel minorē eta-
 tem q. illa regula non procedit quan-
 do iuris psumptio est. pro allegante
 vt in casu nostro q. tunc nō tenetur p-
 bare. vt no. dicit Barto. in. l. illa stipu-
 latio. si calēdis. ante fi. de hb. obli. ⁊ est
 text. in. l. ab ea. parte. §. de proba. et in
 c. bona fides. extra depositi. ⁊ habetur
 in. l. oēs in. §. lucius. supra quē sfranc.
 cre. Nec obstat argumentum de alle-
 gante etatem. quia nō sufficit quoniā
 in his que tempore mutātur vt est mī-
 nor etas non sufficit probare fuisse in
 preteritū fm Barto. in. l. de etate. §.
 de mino. sed in his que solo cursu tem-
 poris non mutantur de momento ad
 momentum qd vt quis sit filiūssa. non
 mutatur ex momento tēporis breui: er-
 go dicta in minori etate nō obstant et
 sic per ista concludit ipse Barto. vbi. §.
 quod dictum Ange. sit verum ⁊ quod
 dictum suū possit sustineri maxime si
 aduersarius litigans in principio ius-
 dicij fecit protestationem cōtra aduer-
 sarium dicens q. nō intēdit litigare cū
 ipso nisi si et inquātū habeat legitimā
 personaz cōparendi in iudicio. Et per
 hanc protestationem tolleretur illud
 quod dicebant predicti doctores cōtra
 Ange. s. quod ex quo litigauit cum

illo tanq̃ cum patrefamilias sibi pre-
iudicauit vt vltius nō possit dictam
exceptionem qđ est si. fami. opponere.
54 ¶ Et sic per ista videt qđ nō obstanti-
bus oppositis procedat dictū ange. et
subdit. d. Alex. in. d. l. sed si de sua. qđ il-
la respōsio data a doctorib⁹ p̃tra ang.
vz qđ postq̃ litigauit cū illo tanq̃ cuz
p̃fami. videt ei⁹ p̃sonā approbasse:
nō obstat qđ tales rñsiones tendūt ad
hoc. s. vt eo casu quo fili⁹ nō possit esse
in iudicio sine p̃sensu patris ⁊ litigatū
fuerit cū eo tāq̃ p̃fesa. nō possit oppōi
exceptio qđ sit si. fa. s. ag. loquit̃ i alio
casu. s. qñ act⁹. phibet fieri cū filio fa.
puta q̃ct⁹ ⁊ pducit. q̃ctus qđ dicebatur
celebrat⁹ as. fa. nō interueniēte p̃sensu
patris vel p̃pinq̃uoz p̃out req̃rebat:
tūc ang. vult qđ aduersari⁹ possit dice-
re q̃ctū nullū. Itē rñdet ēt ad illud qđ
sp̃at̃ dixit ip̃e pau. de ca. in. d. l. s. si de
sua. vz qđ ista exceptio dilatoria qđ
opponi añ lit. nō p̃te. l. ita demū. C. de
procu. ⁊ c. inter monasteriū. de re iudi.
qđ ista exceptio lz videat̃ dilatoria tñ
qđ perimit totū iudiciū ⁊ eū reddit re-
tro nullū pōt qñcūq̃ opponi. l. lz. C. de
procura. c. pia. de excep. in. vi. ita dicit
Spe. in ti. de actore. in. s. j. vñ. sed qđ si
p̃sentē. ⁊ in ti. de excep. s. dicto. vñ. qđ
de illa. Sed ista excep. tu es si. fa. ⁊ nō
potuisti esse in iudicio sine p̃sensu p̃ris
addit iudiciū retro nullū vt in. d. l. si.
s. necessitatē. C. de bonis que lib. ergo
poterit semp opponi. et alia ēt dicit. d.
alex. in. d. l. s. si de sua. de q̃b⁹ ibi p̃ eū.
Et vltimo loco ip̃e vñ impugnare. d.
ang. ibi sed ei⁹ argumēta tollunt p̃ ea
que. s. dixi. vz qđ qđ tenet p̃bare illud
qđ allegat vel qđ est fundamentū intē-
tionis ei⁹ qñ p̃ dicto suo est p̃sumptio
iuris: ⁊ sic vñ standū esse oīno opinioni
ang. allata in p̃rñ nō obstatib⁹ vt dixi
55 ¶ Attñ mihi videt ⁊ si minimus sim qđ
dictū seu cautela ange. nō habeat ob-
stare adeo qđ p̃ talem oppositionē de-
beat ille cui obijcit tu es si. fa. succūbe-
re etiā si talis oppositio fiat in tpe deci-
sorio. Et hoc dico p̃cedere qđ actor seu
ille cui obijcit hic poterit etiā tpe deci-
sorio testes producere ⁊ examinare cū

iste sit nou⁹ articulus sup quo qđ non
prohibet etiā in tpe nō p̃batorio testes
producere. ita singl̃r dicit Spe. in titu.
de actore. in. s. j. in vñ. qđ si postq̃ est
productiō testiū renūciatū. allegat. l.
per hāc. C. de tēp. ap. ⁊ c. fraternitatis
extra de testi. ⁊ l. admonēdi. s. de iure
iu. ⁊ l. de etate. s. ex cā. s. de interro. ac.
et huic decisioni plura deseruiūt ⁊ pro
56 ea plura adduci p̃nt. ¶ Et primo ad-
duci pōt. nā clarū est iure qđ exceptio
dilatoria d̃z opponi ante lit. ⁊ test. c. in-
ter monasteriū. de re iudi. l. perempto-
rias. C. sniaz resc. nō pos. l. ita demū.
C. de pcu. cū si. et vtrobiz p̃ doct. attñ
si talis exceptio nouiter oriat̃ poterit
opponi post lit. ⁊ test. ita habet in. c. pa-
storalis. ⁊ ibi doc. de exce. ⁊ in. l. si mu-
lier diuerterit. ⁊ in. l. rei iudicate. in p̃n.
s. fo. mat. ⁊ in. l. sine aut. in. s. j. s. de rei
vñ. ⁊ voluit gl. ⁊ volūt doc. in. c. except.
de excep. ⁊ scri. oēs in. d. l. perēptorias.
⁊ in. d. l. ita demum. ⁊ in. c. m̃sinuātē. de
offi. deleg. ⁊ in. d. c. inter monasteriū. ⁊
voluit bar. in. d. l. excusant. in. s. mune-
rum. s. de excu. tu. ⁊ Imo. in. c. p̃posui-
sti. de fo. cōpet. ⁊ Saly. in. l. error. C. de
iur. ⁊ fac. igno. et doc. per glo. ibi in. l. qđ
procuratores. in. s. si qđ omiserit. s. de
procura. de quo lati⁹ dixi in. l. j. in. s. si
57 qđ vltro. in. iij. car. s. in hoc ti. ¶ Itē
etiaz p̃ doctrina Spe. facit optime. nā
exceptio excussōis est dilatoria vt ha-
betur in. d. l. perēptorias. ⁊ in. d. l. inter
monasteriū. et sic d̃z opponi añ lit. p̃te.
per iura p̃dicta: attñ si pri⁹ facta fuit
excussio q̃ debitorē p̃cipalē: ⁊ ip̃so nō
repto soluēdo creditor vel it agere qđ
de iussorē vel p̃ertraneos possessores ⁊
interiz supueniāt bona de nouo debis-
tori p̃cipali poterit tpe fideiussor vel
terti⁹ possessor qđ quē agit de hoc excis-
pere ⁊ petere qđ de nouo fiat excussio q̃
ip̃m debitorē p̃cipalē. Ita dicit singu-
lariter pe. ⁊ Cy. in aut. p̃nte. C. de fide-
iuf. in pe. q. ⁊ bal. in. l. perēptorias. l. vl.
col. ⁊ bal. ⁊ pau. d. ca. i. l. si. s. j. s. si cer.
pe. ita ēt voluit. d. alex. in p̃si. suo. c. inci.
discussis ⁊ c. in pe. col. in. v. vol. vbi sub-
dit qđ ēt plus dicit Raynal. i aut. p̃nte.
⁊ Ja. d. bel. in. d. l. si. s. j. s. si cer. pe. qđ ēt

Hypopolitus de Marfilis

qñ dicta bona supuenissent principali debitori lite iā ptest. ptra tertiu possessorē q adhuc ipse tertio possessor poterit istā exceptionē excussionis opponere: qz exceptio ē dilatoria supueniēs reo lite iā ptestata pdest ipsi reo p. d. l. si mulier diuerterit. cuz alijs superius allegatis. p qua ēt opi. Ra. ipc. d. alex. allegat alia iura de qb⁹ ibi per eū. Et rō dicti Spe. ⁊ alioz q adduxi est regula illa vulgata v3 q de nouo emergūt nouo indigent auxilio: vt hñ in. d. l. de etate. in. s. ex cā. ⁊ in. d. c. pastoralis. de excep. ⁊ in. l. plane. s. vt in pos. leg. ⁊ in. d. l. j. in pun. s. de vñ. in spl. ⁊ in. c. ceterum. de iura. calū. cū si. ¶ Et ppter istā regulā multa cōcedunt q als non cōcederent vt ptz in multis iurib⁹ ⁊ doctrinis ac exemplis doctorū. Et primo ptz ex tex. in. c. pe. de cleri. non resi. vbi habet q ex noua cā supueniēti reuocatur priuilegiū. Itē ptz ex tex. in. c. nō liceat. xix. q. vlti. vbi dī q si fili⁹ cōmisit aliquā cām ingratitudinis ptra patrē ppter quā posset ipse pater euz exheredare q si postea talis fili⁹ ingrediaf religionē nō poterit exheredari vigore dicte ingratitudinis antea cōmisit: et idē etiā dicit gl. fi. in xbo quasi ingratum. C. de epi. ⁊ de. ⁊ pbat tex. ⁊ ibi gl. clari⁹. in aut. de mona. in pñci. ⁊ idē est in filio iudei veniēte ad fidē xpī qz nō poterit exheredari tūc a patre: l3 antea cōmiserit cām ingratitudinis ptra eū ppter quā potuisset exheredari ab eo. ita dicit hosti. ⁊ alij post eū ⁊ maxime. d. feli. in. c. iudei. el. ij. extra de iudeis. Itē ptz etiā ex text. c. cū inter. p. ganfredi de renū. ⁊ in. c. quēadmodū. de iureiurā. vbi ppter cām de nouo supuenientē quis licite pōt recedere a iuramēto. de quo etiā in. c. clericus eo. ti. ⁊ i. l. fi. s. q satisf. cog. et i. l. fi. C. de nō nu. pecu. ⁊ in. l. fi. j. ad municip. in qb⁹ iurib⁹ habet q in qualibet dīspolitiōe etiā iurata subintelligit clausula reb⁹ sic stātib⁹ et aliqd de nouo nō superueniēte. qd etiā voluit Bart. in. l. j. in. s. ⁊ post opis. s. de ope. no. nun. ⁊ bal. i. c. cū. m. ferrariēsis. in. v. col. de pstitu. et ffede. de sentis in cōsi. cclxxxj. incip. sta

tuto cauere. ¶ Itē patet etiā ex text. in. l. si vnq. C. de reuo. dona. vbi per supuenientia liberoz reuocaf donatio facta a patre eo tēpore quo non habebat filios. Itē ptz ēt ex tex. in. l. cū acutissimi. C. de fideicomis. ⁊ in. l. ex facto. in pñ. s. de vulga. ⁊ pupil. et alia plura ⁊ plura adduci possent que breuitatis causa omitto: de quibus dixi plene in. d. l. j. in. s. si qd vltro. in. iij. ⁊ iij. col. s. in hoc titu. ¶ Itē vltra predicta cōtra dictū ang. in. d. l. sed si de sua. et q nō iunetur talis allegas illū cū quo litigauit eē si. fa. facit optima rō. ¶ Nā ille qui differt producentē instrū vel aliquod ius suū vel opponere aliquā exceptionē vsqz ad finē iudicij tanqz illud faciens dolose ⁊ calūniōse vt fastiget vel excludat aduersariū nō debz audiri fm do. feli. late loquentē in. c. ad audientia. el. ij. de rescript. in. xj. et xij. col. ⁊ in. c. j. in pñ. de excep. de quo dixi satis ample in. l. patre vel marito in vlt. carta. s. in hoc tit. ⁊ in. l. iudices. vbi videas. C. de fi. instru. Ita in casu questionis Ange. dicendū puto q iste nō debet audiri in fi. iudicij opponens illud qd poterat opponere in pñcipio ⁊ in tēpore habili ad probandū incumbētia ipsi patri immo si aliter dicemus esse cōtra regulā illā q nemo dz ex dolo suo cōmodū reportare. iste aut dolose ⁊ calūniōse opponēs hoc in fine iudicij faceret succūbere aduersariū: et sic reportaret cōmodū ex dolo suo qd nō est dicendū. ¶ Itē cōtra doctrinam Ange. facit. nam l3 qñ ille opponit q aduersarius sit si. fa. ⁊ q nō posuit stare in iudicio sine pñsensu patris sit extra tēpus probatoriū: ⁊ sic hac de causa videaf dicendū q non possit ille probare se nō esse si. fa. attñ puto q poterit etiā illo tēpore hoc pbare. ¶ Et ad hoc dicendū me mouet in simili illa not. doctrina. q stāte statuto q re⁹ nō possit opponere aliquā exceptionē vel defensionē s instrumentū vel eius executionē si tñ tutor qui petit executionē instrumenti nō liquidū habuerit aliquā dilationē ad probandū vel liquidandū aliquid circa ius suū tunc durante

que de nouo
emergunt
indiget auxilio

ex causa supuenientis
reuoctur priuilegiū

Super titu. ff. de questionibus. Fo. rcvij.

durante tali dilatione poterit similiter reus probare et allegare contra ipsam liquidationem et cōcernētia illa nō obsistat statuto predicto. ita nō. admodū dicit Bal. in l. si cām. in vltima. col. C. de execu. rei iudi. qđ dictū pro valde not. refert et sequitur. d. Joan. bap. de scđo Seue. in repe. l. admonendi in. v. car. in iij. col. in fi. s. de iureiurā. de quo latius dixi in singu. meo. clxviij. incip. equalitas semper ita in simili mihi videt dicendum qđ in illo tēpore in quo licitū ē parti opponere aduersario qđ est si. fa. ita eodem tēpore liceat ipsi parti probare et docere hoc non esse veruz maxime vt equalitas in iudicijs seruetur que seruanda est vt in. c. j. de re iudi. in. vi. et in l. qđ accusare. C. de edendo. cuz alijs allegatis per me in. d. singla. meo. clxviij.

63 ¶ Et per istas rōnes et per alia plura iura superius allegata remaneo in hac cōclusionē qđ illa doctrina seu cautela ang. nō pcedat. fateor tñ qđ vt oia pdicta tollant et cessat bonū et securi⁹ ē vti regulā huius. l. et similiū. vcz qđ añ oia legitime persona quo facto non poterunt opponi tales excep. ¶ Constat etiam de vtilitate legitimatiōis psonę et huius regule alio exemplo. Nā tu scis qđ absens pōt cōstitui pcur. l. j. s. d. pcura. attamē ipi pcuratori in absentia cōstituto acquiritur officiū pcurandi pro cōstituēte quo ad exercitiū nisi ipse pcurator de hoc fuerit certificatus per litteras dñi cōstituētis eū vel p nūciuz spālē ipsius domini nec hoc casu sufficit si per quēdā extraneū seu tertiū fuerit certificat⁹. ita multū nō. dicit Bar. in cōsi. suo. lxxij. incip. queritur vtrum pcurator. vbi ad hoc allegat gl. in. l. cōsensu. s. de actio. et obli. Et idem voluit Pau. de ca. in. d. l. j. in. j. col. s. de pcur. et in. l. furiosus circa fi. s. de iudicijs. vbi in istis locis ipse Pau. de castr. dicit qđ ita p̄sultit bar. s. nō exp̄sse alr p̄siliūm bar. qđ ipse Pau. de castr. allegat Spe. in ti. de pcura. in. s. j. in. s. qđ si pcuratorū. cū s. b. se. et archi. in. c. ij. de pcura. lib. vi. et gl. in. cle. in. e. ti. et allegat bal. in. l. falsus in. viij. col. s. sic. circa tertiū. C. de fur. et in. l. l. j. C. de pcura. Sed vlt

hyppolytus

tra Pau. de ca. dicas qđ illud cōsiliūm variēt: ad hoc refert et sequit. d. fran. de are. in cōsi. suo. lxxij. incip. excellentissime me dñe et c. in. ij. colū. vers. preterea dicit et c. ¶ Itē hoc. v. qđ procuratori in abñtia cōstituto nō acquiratur officiū vel exercitiū pcuratiōis nisi de sua cōstitutione fuerit certificatus per nūciū vel p eplām dñi tñ etiā Bal. in. l. de statu. in. pñ. s. de testamētis. et Bal. in. l. ei⁹ qđ in puincia. in. ij. col. s. si. sed dubitat. s. si cer. peta. et bal. in. l. j. in. xv. col. s. si. pone perusij. et c. C. de cōfes. Bal. in. l. l. j. in. j. col. in. s. si. iij. not. C. de pcura. Jo. de imo. i. de. j. in. viij. col. de pcur. Bar. in. l. si pupilli. in. s. itē si pcur. s. de neg. gest. et Semi. in. c. si his qđ in. j. col. s. si. qđ ro an valeat actus de pcur. in. vi. Lu. ro. in. l. absent. añ fi. s. de dōa. ¶ Et faciunt qđ habent p doc. in. c. sup. eo. el. ij. de appella. et p. d. s. frā. de are. plen⁹ in cōsi. suo. lxxij. incip. excellentissime me dñe et c. in. j. et ij. colū. vbi dicūt qđ nō valent gesta a iudice delegato anteqđ ipse habuerit lras sue delegatiōis. ¶ Itē et vltra Bar. in. d. cōsi. suo. lxxij. et Pau. de ca. in. d. l. j. s. de pc. qđ et nō sufficiat si pcurator talis in absentia p̄stitutus sit certiorat⁹ a quodā extraneo vlt terti⁹ s. requirāt ad hoc nūci⁹ vel epistola dñi cōstituētis. ¶ Hoc pbat exp̄p̄se glo. nō. in. l. nec ambigi. C. de dona. quā ibi cōiter sequunt doct. nā vt scitis donatio pōt fieri absent. l. abñti. s. de dona. et d. l. nec ambigi. et qđ est qđ qui p̄sensu p̄ficiat req̄rit interuētiō nūcij vel eplē vt req̄rat in alijs p̄ctib⁹ qđ p̄sensu p̄ficiunt vt p̄z i. l. p̄sensu. s. d. act. et oblig. et in. l. j. in. fi. s. de p̄hē. emp. et in. l. qđ aut. s. si. s. de p̄sti. pecu. in. l. labeo. s. d. pac. in. c. ex pte. de cōuers. cōiū. in. c. clerici qđ cle. vel vo. ¶ Et iō si aliqđ facit donatiōē absent. et vn⁹ extrane⁹ vel tertius nō deputat⁹ nūci⁹ sed ex suo motu proprio volūtate donatoris a se intellectā ipsi donatario declarauit tñ p hoc non est p̄fecta donatio: ita dixit gl. multum nō. in. d. l. nec ambigi. C. de do. quā ibi cōmuniter sequunt doc. ergo eodē modo erit in cōstitu. pcura. facta abñti. cū et cōstitutio pcuratoris solo cōsensu fiat

de Marsilijs. n

Hypopolitus de Marsiliis

- et illa gl. ad hoc p not. allegauit Ludo. ro. in 2° si. suo. cccv. incip. donatio p^{er}is et c. in p^{ri}m. vbi et subdit q^{uod} hoc nō solū h^{ab}et locū si ipsa donatio fiat in priuata per sona absente sed et si fiat in pauperes absentes et p^{er}sequēter in p^{ri}uā causaz. ad q^{uod} allegat gl. quā dicit ordinariā i. l. il lud. C. de sacrosan. eccle. quā esse dicit 30. an. fm cū in addi. spe. in titu. de in stru. edi. in. 5. nūc vero aliq^{uod} in addi. ma gna q^{uod} incip. cōstat q^{uod} t^{er}z institutio pau perū et c. et illa glo. in. d. l. illud ad hoc et refert Saly. in. d. l. nec ambigi. vbi dicit q^{uod} etiā hāc p^{ar}te firmat Saly. q^{uod} fm cū v^{er}o p^{er}trariari in. l. pe. s. de iureiu. q^{uod} t^{er}z gl. cō trarium nō v^{er}o tenere si bene inspiciat.
- 70 ¶ Sed ego vltra. pau. de cast. et oēs alios allego ad hoc alias gl. in termi nis. v^{er}z in. d. l. j. in fi. s. de cōtrahē. emp. Nā tex. ibi dicit q^{uod} cōtract^{us} emptiōs et vēditionis solo p^{er}sensu p^{er}ficiū^{tur} et pōt fieri inter absentes interueniēte t^{er}z nūcio v^{er}o eplā. s^{ed} q^{uod}rit ibi gl. pone facta est ēptio et vēditio iter absentes quā vēditionē no tificauit q^{uod}dā tertius extrane^{us} emptori absenti an tūc talis cōtract^{us} et vēditio dica^{nt} p^{er}fecta et dicit ibi gl. q^{uod} nō s^{ed} q^{uod} ad ei^{us} p^{er}fectionē req^{ui}rit sp^{eci}alis nūci^{us} v^{er}o eplā alteri^{us} ex p^{er}trahētib^{us}. s. vēditoris. ecce g^o q^{uod} ibi ē gl. no. ad hoc quā nemo doc. al legauit. Aliā gl. allego sicut ego sol^{us} ad hoc. v^{er}z i. l. nomē q^{uod}z. C. q^{uod} res pig. ob. pos. vbi tex. dicit q^{uod} nomē debitoris pōt pi gnori obligari p^{er} creditore^m et facta obli gatione nō pōt talis debitor soluere p^{ri}mo creditori suo dūmō fuerit sibi p^{er}te statū vel denūciatū p^{er} ipsum suū credi torē cui fuit pignorat^{us} nec et sufficit si talis certioratio vel p^{re}statio fiat ipsi debitori p^{er} aliū s^{ed} op^{er} est vt hoc fiat sp^{eci}aliter p^{er} ipsū creditore^m cui talis debitor fuit assignat^{us} vel pignori obligat^{us}: ita
- 71 dicit gl. si. in. d. l. nomē. ¶ Ergo ex pre dictis p^{er}cludēdū v^{er}o in q^{uod}ne predicta q^{uod} erit necesse si cōstituitur p^{er}curator i ab sentia q^{uod} istud sibi notificet p^{er} nūciū pro priū dñi cōstituētis vel per eius eplā nec sufficit q^{uod} ista notificatio fiat sibi p^{er} aliquē tertiu^m vel extraneū et si talis no tificatio nō fiat tali p^{er}curatori in absen tia cōstituto p^{er} nūciū vel p^{er} eplā dñi di cit ipse pau. de cast. in. d. l. j. s. de p^{er}cu. q^{uod} tali casu sequit^{ur} magn^{us} effect^{us}. v^{er}z q^{uod} si talis p^{er}curator fuit in literz nō fuit sibi oppositū q^{uod} o^{mn}deret de mādato et lata fuerit snia p^{er}tra cū nō nocebit dño possi to q^{uod} possit doceri q^{uod} ipsum cōstituisset p^{er}curatore^m et eodē mō si aliqd fecit i ei^{us} fauore^m nō p^{er}dest sibi. ad q^{uod} allegat Spe. in titu. de p^{er}cu. 5. j. s. si. q^{uod}d si p^{er}curatoriū et Arc. i. d. c. ij. s. p^{er}cu. i. vj. et gl. i. d. cle. j. eo. ti. p^{er} q^{uod}b^{us} et faciūt dicta p^{er} 30. d. imo. i. l. q^{uod} in dño. s. de testa. et ibi. p. d. s. frā. s. are. et p^{er} Bal. i. l. ei^{us} q^{uod} in puincia. s. si cer. pe. et p. d. s. fel. in. c. sciscitat^{us}. i. viij. et ix. col. cū sequēti de rescrip. vbi aliq^{uod} silla ponit.
- 72 ¶ Et p^{er}z ergo et ex hoc enidēter de vtili tate hui^{us} regule q^{uod}d an oīa legitimāda sit p^{er}sona. nā i cā p^{re}dicta si legitima da fuit p^{er}sona oīa eēnt valida q^{uod} sunt iualiz da p^{re}dicta. Sit ergo cant^{us} ille q^{uod} quem cōparet p^{er}curator vt bñ videat ei^{us} mādātū et si mādatur sit factū in absentia ipsi^{us} p^{er}curatoris cōstituti videat vtruz ipse p^{er}curator tal^{is} p^{re}stitut^{us} habuerit nū ciū vel eplā a dño p^{re}stituēte. al^{iter} si no ticiā habuerit ab extraneo v^{er}o a quodā tertio faciat ltiare p^{er}sonā tal^{is} p^{er}curato ris v^{er}o p^{er} nouū mādātū v^{er}o p^{er} iterlocuto riā iudicis v^{er}o al^{iter} al^{iter} frustra laboraret p^{re}dicta iura et doctrinas. q^{uod}d est no. Et p^{er} istis et faciūt dca p^{er} 3nn. i. c. cū i iure de of. dle. et p^{er} Bal. i. c. j. i. ix. col. itē q^{uod}n et c. s. mili. vas. q^{uod} cō. ē. vbi dicit q^{uod} q^{uod}n denūcia tio ē de substātia nō sufficit a q^{uod}libet fie ri. s^{ed} d^{icitur} ab illo fieri q^{uod} h^{ab}et auctoritatē de nūciādi.
- 73 ¶ Et ex doctrinis et gl. p^{re}di ctis infero ad vnū singulare et p^{er}petua memoria dignū q^{uod}d destruit^{ur} et in totū annullat^{ur} cōis p^{er}actica notariorū p^{er}cu ratorū et aduocatorū hui^{us} alme ciuita tis Bononie mihi p^{re}ie et c. Nā quotidie passim notarij faciūt q^{uod}dā obligatiōes q^{uod} vulgariter nūcupant^{ur} p^{re}stituto. q^{uod} obli gatio siue inst^{itu}m p^{ro}p^{ri}e d^{icitur} inst^{itu}m guarē tigiātū p^{re}fessionatū s^{ed} Bal. i. l. et. i. j. col. C. s. execu. rei iud. et fit hoc mō. v^{er}z q^{uod} vn^{us} notari^{us} vocat corā eo creditore^m et debi torē et corā eis scribit s^{ed} p^{re}fesu et volūate sua hoc mō v^{er}z p^{re}stitut^{us} tal^{is} puta titi^{us} i p^{ri} tia sempromij creditoris sui et mei no tarij confitet^{ur} se debitorē esse dicti sema

pronij in centū ex cā mutui vel ex alia
causa q̄ centū promittit se dare et sol-
uere hinc ad annum proxime ventu-
rum: et casu quo nō dederit illo tpe ex-
nunc put extunc et ecōuerso ipse titi⁹
debitor cōstituit et ordinauit suos pro-
curatores oēs et quoscūq; pcuratores
et notarios ciuitatis Bononie ad ciui-
lia deputatos absentes tāq; pntes ad
cōfitendū debitū predictū et accipien-
dum pceptū de grauādo eū realiter et
personaliter. Quo stāte elapso termi-
no destinate solutiōis ipse sempromius
creditor seu notari⁹ q̄ fuit de hoc roga-
tus vocat vnū notariū vel vnū procu-
ratorē Bononiē. et facit q̄ talis nota-
rius vel pcurator tanq; procurator ti-
tij cōfiteat debitū predictū in presentia
duorū vel triū testiu. quo facto facit ele-
uare seu extrahere pceptū autēticū
de pignozando vel de grauādo vel de
carcerādo dictū titiū. postea vigore ta-
lis pcepti facit illū debitore pignozare
vel capi et carcerari. Nā hoc casu ipse
titi⁹ carceratus dz relaxari pigno-
ra sibi ablata debet sibi restitui. ratio
ē qz ista nulliter pcesserūt. Nā dict⁹ no-
tarius seu pcurator q̄ cōfessus est de-
bitum illud tanq; procurator ipsi⁹ ti-
tij nō potuit in p̄iudiciū dicti titij cō-
fiteri dictū debitū cū fuerit ab ipso ti-
tio p̄stitutus pcurator in eius absen-
tia et nō fuerit expost certificat⁹ de tali
cōstitutione seu mādato sibi facto per
nunciū speciale ipsi⁹ titij vel per eius
eplam. quo casu nō fuit tali pcuratori
aliq̄ ius q̄sitū vt aliq̄d posset facere q̄
ipm titiū vel in ei⁹ utilitatē vt req̄rit p
74 iura p̄dicā. s. relata: qd̄ est no. ¶ Te-
ne mēt̄ ppetuo hāc doctrinā qz in totū
destruit dictā practicā bononiēsiū et
incōtigētia facti faciet tibi magnū ho-
norē: et ē poteris plura lucrari. et hec
ē p̄sideratio mea noua quā alibi nō in-
75 uenies vsq; i p̄ntē diē. ¶ Nec huic di-
cto hz obstare nō dicere q̄ immo dñt
oia verere qz iste pcurator qui p̄fessus
fuit tale debitū poterit de mādato sibi
facto certificari a notario q̄ fuit roga-
tus de tali p̄stituto et mādato fctō tali
pcuratori absenti: qz v̄r esse nūci⁹ spā-

lis dñi p̄stituētis q̄ casu sufficit vt i di-
ctis iurib⁹. Qz rñdeo q̄ hoc nō est ver-
nā ipse notari⁹ qñ fuit rogatus de tali
cōstituto et mādato nihil fuit sibi circa
intimationē fiedā pcuratori in abntia
p̄stituto iniūctū vel mādatur: iō si hoc
intimauit tali pcuratori hoc fecit d̄ ca-
pite suo tanq̄ terti⁹: qd̄ nō sufficit. vt in
d. iurib⁹. Itē excessit fines mādati sibi
fcti ad scribēdū nō ad intimādū: iō nō
valēt gesta p eū. c. cū dilecta. extra de
rescri. l. diligēter. s. mādati. Itē sat̄ est
ip̄o notario facere offm̄ suū et nō simul
offm̄ notarij et nūciū cū r̄gtr q̄s n̄ possit
duplici offō fungi. vt in cle. ij. de reb. ec-
cle. nō alie. et l. dñs labeo. s. d̄ testa. cū
2 cor. ibi i gl. al. et est bon⁹ tex. i. l. si p̄les.
76 s. de pac. ¶ Nec ēt vltra p̄dicta hnt
obstare p̄dicte p̄coni et p̄side. mee pla-
ar. et pla iura adducta in p̄iū multuz
subtilr p Lu. ro. i p̄f. suo. cccv. inci. do-
natio p̄ris et c. qz si bñ adducta p eū cō-
siderent loquunt in diuersis casib⁹ ex
q̄b⁹ nō inferē. l. papinian⁹ exuli. s. d̄ mi-
no. cū si. et loquunt in casib⁹ in q̄b⁹ iu-
ra nō reperiunt in p̄iū vt repiunt i ca-
su p̄stōnis pcuratoris: et sic nō obstat.
77 ¶ S3 magis spātr rñdēdo adduct⁹
p eū dico. p̄io nō obstare tex. i. l. litē ve-
niūt. in. s. petita. el. ij. in p̄. a q̄ denūcia-
tū est et c. s. de pet. h̄r. vbi d̄ q̄ senat⁹ nō
exigit a q̄ denūciatū sit dūmō sit denū-
ciatū et c. qz ibi lex nō exigit magis vnā
p̄sonā q̄ aliā de denūciādū s3 p̄tēta est
denūciatiōe fctā a q̄cūq;. S3 sec⁹ est in
casu n̄ro: qz iura spātr redrūt ad denū-
ciandū pcuratori in absentia p̄stituto
spālē nūciū v̄r eplaz dñi p̄stituētis: q̄ nō
78 obstat. ¶ Nec ēt obstat tex. i. l. si. s. d̄
spō. quē ip̄e lud. ro. allat q̄ p̄conē meā
vbi tex. dicit i spōsa p̄stituēdis par̄ re-
fert an p̄ se v̄r p nūciū v̄r eplaz an p aliū
hoc actū sit: qz ibi ille tex. exp̄sse vult q̄
terti⁹ nō solū p̄hes ip̄emet v̄r nūci⁹ vel
epla possit hoc facere qd̄ sec⁹ ē in casu
n̄ro i q̄ aliq̄s terci⁹ nō admittit: s3 nūci⁹
vel epla dñi constituētis. et iō facilis est
79 rñsio. ¶ Nec ēt hz obstare tex. in. l. si.
C. si q̄s alte. vel sibi. qz rñdeo codē mō
scz q̄ lex illa nō restringit se ad tantuz
ad nunciū vel eplaz. s3 vltra p̄cedit cō-

Hypopolitus de Marfilij

- ad vltiora tacite videat pñciare ex
cepta nō obſtare in margarita ſua in
lra.p.in.xvj.col.in.ſi.pñciādū.et.ſi.
ſe.in.c.ex pte in.iiij.col. de te. circa ſi.
et in.d.c.cetex.in.ix.col. de reſcri. et in
c.ſup lris.in pe.col. de reſc. et B. b. i. c.
cū ſup abbatis in.v.col. de offō deleg.
vbi dicit q Abb. antiqu⁹ dicit ibi fore
caſuz et alia pla ad hoc allat. Et ſub
dit q hoc caſu qñ iudex pcedit ad vlte
riora ps poterit app. ſicut vt poſſet ap
pellare ſi iudex expſſe interlocut⁹ eſſet
ſup exceptiōib⁹ oppoſitis. et pla allat
de qbus ibi p eū ad q vide oīno. d. ſfel.
in.c. ſuborta.in pe. car. in pe. colū. de re
93 iudica. ¶ Iſta tñ duo vltia dicta. vcz
q qñ iudex pñciat pſonas eſſe legiti
mas nō pōt vlti⁹ aliqd q pſonas op
poni. et ſic qñ nō expſſe pñciat. ſz taq
te hoc facit pcedēdo ad vltiora vt di
xi. limitari pñt primo niſi iſta ſint ſcā in
abñtia ptis vel niſi pte pñte ab iſtis ap
pellatū ſit ifra tps debitū vt dixi. ſ. dū
locut⁹ ſum de iudice pñciāte ſe iudi
cē cōpetētē q nō refero breuitatis cā.
94 ¶ Iſtē etiam pōt limitari niſi in ipſis
pſonis litigatiū eēt defect⁹ vel inhabili
tas iuris nālis vel talis q nō poſſet re
mitti p ipm iudicē expſſe nec ēt p ptes.
vt puta qz pcurator eēt excōicat⁹ fu
riofus infans vel ſilis. qz tali caſu non
obſtāte interlocutoria iudicis ſcā ſup p
ſona taliū pcuratorz vel nō obſtāte p
ceſſu ad vltiora nō dicent legitimā
te perſone adeo q q eas itez oppo
ni nō poſſit. ita dicit ange. de are. in trac.
ſuo malefici. in d. bo. necnō ad qrelā. in
95 vij. car. ver. ſubſequēter. ¶ Pro quo
facit optime doctrina aurea ang. in. l.
adoptio ſcā. ſ. de adoptio. vbi dicit qd
lz pfirmatio ſupioris ſuppleat defectū
forme defectū ſolēnitatis et alios defe
ctus. tñ nō ſupplet defectū iuris nālis
qd dictum ang. p no. refert et ſequit. d.
Alex. in pſi. ſuo. cccclxix. inci. viſo pūcto
in. vij. col. et idē dicit. d. Car. in de. j. in
pe. col. in. ſi. xliij. de ele. et Spe. in tit.
delegato in. ſ. nūcōfīdendū. ver. xvij.
et Joā. de imol. in. l. qdā cōſulebant. in
xviij. col. ſ. de re iud. et. d. An. in. c. j. de
transac. et. d. Alex. in pſi. ſuo. lxxix. inci.
- circa pñci. vij. col. in. j. vo. vbi dicit de
hoc eē tex. i. de. paſto. in. ſ. cetex de re
iud. et in. c. alla. et ibi no. d. An. de ele. Et
hāc ptē ēt firmavit. d. ſfrā. de are. i. pſi.
ſuo. vij. inci. abūde ſat. i. ij. col. et Bal.
in addi. Spe. in tit. delegato. in. ij. col. in
ver. ſupplētes et. et hanc ptē etiā tenet
pe. de anc. in pſi. ſuo. clxvj. inci. viſis di
ligenter in ſi. j. col. et. d. Bar. cepo. in pſi.
ſuo. xvij. inci. viſa et. in ſi. xbis. pro qd⁹
faciunt no. ver. d. ſfeli. in. c. poſtulati.
in. xvij. col. ver. tertius caſus de reſcri.
96 ¶ Facit etiā nā lz pfirmatio ſupioris
cōfirmet oīa vt dixi et ſuppleat omnem
defectū tñ hoc fallit qñ in re pfirmabi
li eſt vitiū nō purgabile ab ipſo pfirmā
te. ita dicit. d. abb. in. c. ea q. de re iudi.
quē ibi in vlt. col. refert et ſeqtur. d. ſfe
li. allegās p hoc dicto dictū hoſti. in. c.
j. de trasac. et dicit d hoc eſſe tex. de. pa
ſtoralis ad ſi. de re iud. q oīa et alia pla
retuli in ſin. meo. lxxix. inclp. pfirmatio
97 et. ¶ Et facit etiā not. doctrina do.
alex. in pſi. ſuo incip. in cā pñti q pñun
ciatio et. qd pſiliū nondū eſt ipreſſum:
ſz habeo eū iter cōſilia mea in numero
xxvij. vbi dicit q inſtātia cauſe princ
palis nō pōt progari etiā p interlocu
toria iudicis in qua pñciat tot dies
etiā ſupelle de inſtātia ſi vere nō extāt
etiā ſi hoc faciat de volūtate partiuz.
allegat pla de qbus ibi p eū. Itaqz in p
poſito ſi pſona pcuratoris ſit illegit
ma et inhabilis tali inhabilitate q non
poſſet remitti. tñ ſi ferat ſup ea interlo
cutoria iudicis p hoc nō erit legitimā
98 ta pſona talis pcuratoris. ¶ Et facit
etiā in rōne ſui doctrina. d. An. in. c. ſu
per litteris de reſcrip. in. j. col. verſi. ad
ſcōm principalem paſſum deſcēdo et.
vbi dicit q ſi ſtatuto dī inſtm de quo
nō eſt ſoluta gabella executioni nō mā
detur. et ſi contingerit fieri pceſſus ipſo
iure ſit nullus. Accidit qd oppoſitum
fuit gabellā nō fuiſſe ſolutā et iudex ad
vltiora pceſſit refert ſe de facto dixiſ
ſe q pceſſus erat nullus nō obſtāte ta
li proceſſu ad vltiora q per talē pro
ceſſum ad vltiora nō videt ſubſtulit
ſe dictā exceptionem quā ſta. pcedit.
qz diſponēdū dī tollere iuriſd. et funda

mētum et si pcessus est nullus ut dicit
statutū nō pōt seq̄ tacita valida pronū
ciatio. q̄ si nō valet p̄cipale. neq̄ etiā
valet illi accessorii iuribus vulgarib⁹
et allegat Lappū in. c. j. et in. c. dispen
dia. de rescrip. in vj. qd̄ dcm̄ refert et seq̄
tur. d. alex. in cōsi. suo. cccxxj. inci. cōsi
deratis in fi. verbis. qd̄ est nō. in pposi
99 to. ¶ Teneas ēt mēti q̄ inquatū dixi
supra q̄ iudex pcedēs ad vltiora vi
des tacite p̄nunciare excepta nō obsta
re q̄ hoc non h̄z locū si opposita sit ex
ceptio iurisdictionis. q̄ ista talis excep
tio nō reijcīt p̄ pcessum ad vltiora
sed req̄rit p̄nūciatio expressa sup̄ ipsa
exceptione iurisdictionis. ita dicit glo. in
h̄bo pcessus in fi. in. c. dispendia. de re
scri. in vj. et in. c. ij. in h̄bo quoz eo. tit. et
lib. q̄s glo. seq̄tur Butriga. in. c. super
litteris. in. xxiij. col. vj. sed aduerte. de
rescrip. et dñic. sup̄ dictis glo. et Joā. de
imo. in. d. l. si. q̄ram⁹ in. iij. col. vj. tertio
fallit. et bal. in. l. in pe. col. ver. preterea
ponit qd̄. C. de or. iudi. Abb. in. c. pasto
ralis. in vj. col. ver. iuxta p̄dicta. extra
de excep. et originalit̄ fuit dictū Inn. in
c. ij. de dilatio. et ibi p̄ alios. maxie per
Jmo. in. c. ij. dicentem esse valde vtilem
pronūciationē expressam sup̄ cōpetē
tia. pro q̄bus optime faciūt dicta per
Dñicū in. c. rodolphus in fi. de rescrip.
dicēs gl. magnā. ibi in fi. cē ppetuo no
tādā et mēti tenēdā ad hoc v̄z q̄ vbi iu
dex caret funditus iurisdictione nō vi
des validare iudiciū p̄ processuz ad vl
teriora. et sic h̄z pcessus ad vltiora ha
beat vim interlocutorie ut videat̄ res
pellere exceptionē oppositā. tñ ista ta
lis tacita p̄nūciatio h̄z vim ut pronun
ciet se iudicem cōpetētē. q̄ tunc h̄z fun
ditus careret iurisdictione tñ valeret p
cessus. allegat Inn. in. d. c. ij. de dilatio.
et qd̄ ipse dicit in. c. ij. de rescript. q̄ oīa
ponit ad l̄ram. d. feli. in. c. suborta in
iij. fallen. de re iu. de quo ēt p̄ eundē in
c. sup̄ l̄ris. in pe. col. de rescri. et in. c. cete
rū in. ix. col. vers. opus est in istis de re
100 scrip. ¶ Ubi dicit q̄ p̄dicta pcedunt
q̄n iurisditio erat oīno et fundit⁹ nulla
secus aut̄ vbi esset exceptione elidib⁹
lis. q̄ tunc bene sufficeret talis tacita

pronūciatio p̄ processuz ad vltiora
ad qd̄ allegat. d. An. i. c. sup̄ litteris de
rescrip. et Ange. in. l. ij. in vj. col. 3. si q̄s
in ius voc. nō ierit tene mēti p̄dicta et
vide plures limitatiōes ad hoc. v̄z q̄n
processus ad vltiora non h̄z vim de
clarationis nec aliqd̄ opat̄ per moder
nos in. l. ex quacūq̄. 3. si q̄s in ius voc.
101 nō ierit. et q̄ ibi dixi. ¶ Itē et vltra p̄di
cta scias q̄ ēt magna resultat vtilitas
ex interlocutoria iudicis facta sup̄ legi
timatione personarū. nā q̄n iudex non
pronūciavit mādātū pcuratoris eē le
gitimū tūc semp̄ pōt opponi ista excep
tio. tu nō habes mādātū fm̄ bart. et
alios in. d. l. 3. C. de pcura. et doct. in. c.
in nostra. de pcur. et Bar. in. l. pōponius
in. 5. rati. 3. de procu. Barb. i. c. cū in in
102 re. in. xxv. col. i. si. de offiō deleg. ¶ Et
plus dicit bart. in dictis locis q̄ etiā si
ille 3̄ quez q̄s litigat ut pcurator sciat
illum esse falsum pcuratorē et non h̄re
mādātum. tñ tollerat q̄ ipse litiget ut
procurator nō impedit ut semp̄ possit
opponere q̄ ipse nō habebat mādātū et
allegat̄ se procuratores incūbit onus
probādī. Et sic vult bar. aperte in. d. l.
3. in. j. col. et ēt in vlti. et in. d. 5. rati. q̄ l̄z
ego approbē psonā tuā ut personā pro
curatoris tñ nisi cognitū sit de mādā
to. et sup̄ eo sit p̄nūciatū nō ipedior q̄n
cūq̄ opponere q̄ tu non h̄es mādātū.
Idē etiā vult ang. in. 5. et hoc insup̄. in
aut. ut spōsa. largi. in. ij. col. vbi dicit q̄
si instrumētū procuratoris fuit produ
ctū apud acta et fuit cū persona illa li
tigatū tanq̄ cū procuratore non pote
rit postea opponi exceptio q̄ nō est ve
rus procurator si appet de pductione
instrumēti apud acta. sed si nō appa
ret de cā pductio tūc bene pōt obijci ita
dicit ipse q̄ intelligitur. d. l. 3. et fm̄ enz
nō intelligitur esse legitimata persona
procuratoris nisi sit obiectū et pronun
ciatum sup̄ legitimatiōe. allegat no. p
Inno. in. c. cū in iure. de officio delega.
et in. c. qm̄ contra. de proba. q̄ oīa ad lit
terā refert. d. alex. in cōsi. suo. cccxxij.
incipi. circa id et c. circa me. vide tamen
103 que dicā infra in proxima. j. col. ¶ Ul
terius hic habemus regulā q̄ psona

Hypopolitus de Harfilijs

ante oia est legitimada: pone q titius fuit constitutus procurator a seio ia sunt. r. vel. xx. ani et ia diu litigauit p eo et nuc volens p dicto seio procuratorio noie com parere ptra me. alr no vult ostendere madatu et alr fide facere de eo. sz solu vult pbare q ia p plures annos est procurator ipsius tici et q p suo procuratore se gessit vtru tali casu ego possim illis sic pbatis non obstantibus petere compia sui madati dicendo ipm non esse soleniter constitutu vt puenit. in quo dicas q sic. qz solenitas mandati non presumitur ex diuturnitate tpris. ita dicit Bal. i. l. j. in. ij. col. in xxi. sz pone q aliqd. C. de rebus alie. no alie. et ibi Saly. et idem voluit Bal. in. l. ij. C. si ex fal. instru. et eum sequit. d. Alex. in. l. sciendu. in. v. col. s. de hb. ob. et in. l. q in aliena. in. v. col. s. de acqui. here. et in xxi. suo. cccxlv. incip. poderatis his et. in pe. col. vbi etia addit notata p Bar. in. l. qui fundu. i fine s. p empto. vbi dicit q q emit ab aliq tam a procuratore alteri presumitur semp malefidei nisi appareat de madato illius salvo nisi asseres se procuratorem vel alio mediator affirmas hic fuisset psona valde fidedigna. et ita no. Bald. in. d. l. j. C. de reb. alie. no alie. q oia ad litera ponit. d. ffe. in. c. sicut. in pe. car. in vlti. col. versi. vj. aduerte de re iudi.

104. ¶ Quero vltius de no. qone hic habemus regula q an oia legitimada est psona. Sz pone q i iudicio coparet psona min. lra. sz ei nihil opponit per parte aduersam an hoc casu v3 tale iudiciu. et an p taciturnitate ptis iducat legitimatio psonae inhabilis i quo doc. sunt varij. Et exep. ponam i procuratore coparete in ca capitali q no pot in tali ca interuenire. vt in. l. pe. i. s. ad crim. s. de pub. lu. et in. l. seru. q3. s. publice interest. s. de pcura. et i. c. venies. de accu. cu si. Si tn interuenit et no opponat an valeat iudiciu. in quo Bar. in. d. s. ad crim. t3 q no. et ide t3 Ab. in. c. meminim. de accu. et Bal. et pe. d. an cha. in. d. l. seru. q3. in. s. publice interest. sz Spe. in tit. de pcura. in. s. j. h. sed pone. t3 q valeat tale iudiciu et q psona inhabilis procuratoris habilitet et le

gitimet p taciturnitate partis. id est tenet gl. in. c. i. an hbo criminalis de indicis li. vj. q se remittit ad Spe. in. d. h. sed pone q i ca tali et. et ide etia t3 gl. in. l. quis indubitati. C. de adul. quaz p sing. ad hoc allegat Bal. in. c. ex conquestione de resti. spo. et ide t3 bal. dicens hanc esse com opi. in. l. ita demu. C. de pcura. et in. l. reos. in. v. col. C. de accu. et Lud. ro. in consi. suo. cccv. incip. duo sunt et. et d. ffe. in. c. meminim. i. v. col. de accu. et Jo. de imo. et Semi. in. d. c. j. de iudi. i. vj. ¶ Et hac pte etia firmat cano. in. c. venies. de accusa. et Ang. de are. in tract. suo malefi. in hbo q index videt q dicit inquisiti no coparet. i vl. car. in ver. qro pone qd in ca et in eode tractatu in xxi. necno ad querela. i. vij. car. in ver. qro si predictae et doc. in. d. l. reos. et Lu. ro. in. d. xxi. vbi subdit q p hac parte facit q dicimus valere iudiciu agitatu p excocatu si ad litigandu admissus fuerit. qz no reiectus a parte vel a iudice l3 regult in iudicio stare no possit. vt in. c. intelleximus de iudicijs. hec autem dicit probari. in. c. pia ad fi. de excep. in. c. exceptione eo. tit. in antiq. ¶ Adducit etia p hac parte gl. in aut. quib. modis naturales efficiant legitimi. in. s. si qd ergo. in vers. sit ergo licetia et. qua gl. pderat Barto. in. l. post morte. i. s. neq. s. d. adop. q dicit q valida suat facta p procuratore etia si per eude fieri no possint quado fuit admissus ad faciendu ex eo qd sibi nihil fuit oppositu. Adducit etiam pro istis no. p Jnn. in. c. fraternitatis. de frig. et male. et per. d. An. in. c. hisqui de sposa. vbi dicunt q l3 ptra presumptio ne iuris et de iure reglt no admittatur probatio in cotrarium. vt in. l. fi. C. arbi. tut. et in. l. antiqui. C. ad velleia. nihilo minus admissa ex eo qz no fuit oppositu valet. ¶ Adducit etia aliud dicens q l3 ptra agere recuperande non admittat exceptio neq probatio qnq. tn admissa qz no sit oppositu v3. c. j. de resti. spo. de quo est per Alex. in consi. suo. cccij. incip. viso et oportune et. in. j. col. in. ij. vol. ¶ Adducit etia na licet clericus no possit coficere infra. vt i. c.

sicut extra ne cle. vel mo. tñ cōfecta ex
eo qz nihil fuit oppositū valēt fm doc. 112
in. l. vniuersos. C. de decurio. lib. x. Ul-
timo adducit illā regulā. v3 multa de
iure fieri nō debēt. q tñ facta tenent. c.
ad apostolicā. de regula. l. j. §. biduuz.
§ qñ appel. sit. l. j. §. de ferijs. ita cōclu-
dit Lu. ro. adducēdo predicta. in. d. cō-
si. suo. cccv. incip. duo sunt que princi-
109 paliter querunt. ¶ Sed vltra Lud.
ro. in. d. cōsi. dico qd etiā pro hac parte
adduci pōt aliud simile. v3 q pbatio-
nes i debebāt fieri infra certū tēpus si
factesunt post illud tps z sint admissē
partenō opponēte valent z tenent fm
Jnn. in. d. c. fraternitatis. et in. c. cū ber-
toldus de re iudi. et in. c. cū dilecta. de
rescrip. z voluit. d. Ant. in. c. his qui de
spōsa. z est de mēte bar. in. l. inter stipu-
lantē. §. j. §. de. hb. obli. z hoc ibi clari-
voluit Jo. de imo. z. d. Alex. in. p. si. suo.
clv. qd in. ip. in cā z lite in vlti. hbis. in
ij. vol. et in cōsi. suo. ccij. preallegato. in
110 j. col. ¶ Et adduco etiā qd voluit bal.
z Lu. ro. in. l. certi cōditio. in. §. qm. §. si
cer. pe. vbi singlr dicūt q si statutū di-
cit q talis ptractus vel tale qd nō pos-
sit pbari nisi per instm q si qd produ-
xerit testis z ei nō fuerit oppositū per
aduersariū q nō dz audiri. imo tūc
pbatio facta per testes valet nō cōtra
te statuto. qd dictū refert et approbat
d. Bar. cep. in cau. sua. cclij. incip. statu-
ta qñ qz zc. vbi etiam plura similia alle-
111 gat ad ppositū q videas. ¶ Et facit
etiā quod voluit f. de. de se. in. p. si. suo
ccxcij. incip. factū tale est ante pstitu-
tionē zc. vbi dicit q l3 religiosi nō pos-
sint exercere officiū executoris nisi a su-
piorē petierit z obtinnerit licētiā vt i. c.
religiosus. de testa. lib. vi. z in cle. reli-
giosis. eo. tit. tñ si religiosus executus
fuerit volūtātē testatoris nō impetras-
ta nec obtēta licētia z hoc nō fuerit op-
positū valet z t3 id q per eū actum est
qd dictū refert z sequit Lud. ro. in cōsi.
suo. cccix. incip. quo ad primū in. j. co.
vbi subdit q p istis etiā facit. nā cleri-
cus a fideiubēdo est phibitus. c. j. de fi-
deiuf. et hñ in. c. te quidē. xj. q. j. tñ si fi-
deiusserit z nō fuerit sibi oppositū va-

let talis fideiussio. vt habet in. c. perue-
112 nit. z in. c. pstitutus. de fideiuss. ¶ Fa-
cit etiā nā miles phibet vti officio pcur-
ratoris. vt in. l. militē. z in. l. qui stipen-
dia. C. de pcura. attamē si miles tāqz
procurator iternuerit in iudicio z nō
fuerit sibi oppositū valet iudiciū. l. fil.
fa. §. veterani. §. de pcura. l. ita demū
C. eo. de pcur. z ista posuit Lu. ro. in. d.
cōsi. suo. cccix. incip. quo ad primū in
fi. j. col. z f. de. de se. in. d. p. si. suo. ccxcij.
ici. factū tale est zc. Ex quibz oibz pclu-
do in hac qōne q si psona minus legi-
tima cōparuit in iudicio et ei non fuit
appositū q valet z t3 iudiciū. z sic faci-
turnitas partis habilitat psonā alias
inhabiliē qd est mēti tenēdū intellige tñ
predicta de inhabilitate q pōt remitti
p partē. alias secus p ea q dixi. §. in p-
113 rima car. ¶ Alterius vidimus. §. qd
regula ista. s. ante oia est legitimāda p-
sona h3 locū nō solū in psona partiū.
sed etiā in psona iudicis. Sed mō scias
q aliqui sunt casus in quibus non re-
quiritur legitimatio i psona iudicis et
aliqui in quibz nō requirit legitimatio
114 in psona partiū. ¶ Et prio quo ad p-
sonā iudicis est vnus casus in quo non
requirit legitimatio ei psonē. v3 qñ qd
capit p suspecto de fuga. qz tūc quilibet
iudex est cōpetēs seu legitimus z ta-
lis captus p suspecto de fuga nō pōt
cōtra eius capturā opponere de incō-
petētia iudicis. ita nota. dicit p. de an-
cha. in. p. si. suo. ccxcij. incip. in auxiliū ve-
ritatis. in. j. col. qd dictū refert z sequit
Lu. ro. in. l. ij. §. de iurif. om. iud. ¶ Et
idē Lu. ro. in. l. de pupil. in. §. meminif-
se. §. de oper. no. nū. i suis addi. nonis.
vbi dicit q l3 delegatus ab inferiore a
principe etiā post litē cōtest. non possit
realiter citare. vt est glo. in. l. consenta-
nēsi. C. quō z qñ iudex in p. si. eū. et vo-
luit Bart. in. l. pleriqz. §. de in ius vocā.
Bar. z alij in. d. l. ij. §. de iurifdi. om. iu-
di. nisi esset delegatus ad vniuersitatez
causarū. vt voluit ibi Saly. attñ vbi cū
qz debitor esset suspectus de fuga. tunc
possit talis delegatus citare realit talem
debitorē. allegat p. de ancha. in. d. cō-
si. suo. ccxcij. quā doctrinā p. de auch.

Hippolitus de Marsilijs

etiā refert ipse Lu. ro. in cōsi. suo. cccliij. incip. vnū est ꝛc. i. si. ꝛ. d. ff. in. c. ij. post prin. de homicidio. ꝛ in. c. si vero. el. j. de sen. excō. p quo faciūt dicta p barb. in c. q̄to. circa. vij. col. de ꝑfectu. ꝛ p pau. de ca. in cōsi. suo. xxxix. incip. in cā captu re. ꝛ p Jo. de ana. in cōsi. suo. liij. inci. vi sis ꝛ cōsideratis ꝛc. ꝛ ibi in addi. ꝛ i cō si. lv. incip. q̄ dubia ꝛc. ꝛ ibi etiā i addi. Qd dictū tñ ꝑe. de anch. ꝛ alioꝝ vñ im probare. d. ff. de are. in ꝑsi. xcy. incip. rñdēdo ꝛc. p totū cōsiliū maxime in. j. ꝛ. ij. col. vbi eū primo dicit falsissimum postea distinguēdo saluat eū i vno casu vt ibi ꝑ eū. ¶ Sed. d. alex. in. d. l. ij. in j. col. de iurisd. om. iudi. approbat dictū illud ꝑe. de ancha. dicēs illud ꝑcedere ꝛ locū habere qñ nō posset haberi copia iudicis cōpe. s. ꝛ sec⁹ dicit esse vbi possit hñi copia iudicis cōpe. q̄ tali casu nō ꝑcederet dictū ꝑe. de an. ꝛ seq̄ciū q̄ cessaret rō ipsi⁹ dicti de quo ibi ꝑ eū qd est no. limitatio ad predictā doctri nā que oīa sunt memoratu digna fm

115 d. Alex. in. d. l. ij. ¶ Ego aut vltra eū dico q̄ ꝑ hac limitatione est glo. quasi in terminis. in. l. ait pretor. in. §. si debitor. s. que in frau. cre. in. §. si. si autē sit copia iudicis ꝛc. Et sic habes vnū casum in quo i psona iudicis nō curatur legitimatio eius psonē qd vñ cōtra rez

116 gulā hui⁹. l. ꝛ filium. ¶ Alius etiā vñ casus. v. in condēnatione facta ꝑpter cōtumaciā. nā qñ aliq̄s est citat⁹ si nō cōparet pōt mulctari ab illo iudice ēt si talis iudex q̄ eū citari fecit esset incō petēs. ita hñ in. l. si q̄s ex aliena. s. de iudi. ꝛ i. l. si ex quacūq̄. s. si q̄s i ius vo. nō ierit. ꝛ ibi late ꝑ oēs doc. ꝑro quo facit etiā. nā ꝑtumax nō pōt iudicē declinare fm Inno. in. c. ꝑterea. de dila. quē referūt Moder. in. d. l. si ꝑuencrit. s. de

117 iurisd. om. iu. ¶ Alius est etiā casus v. in datione tutoris. nā in ea nō attēditur seu nō curat legitimatio persone iudicis qd ꝑ. nā l. iudex maleficioꝝ nō possit se intronittere de causis ciuilibus vt est ter. in. l. solemus. in. §. lastrūculator. de iudi. tñ pōt qñq̄ dare tutorem. ista est glo. no. insti. de attiliano tuto. in. §. sed hoc iure. in. vers. ꝑfectus.

quam ibi not. scribentes et eam ibi dicit singularē ad hoc Bal. ꝑ qua faciūt dicta ꝑ scribentes in. l. interdū. in. §. qui furē. s. de furtis. ¶ Aliqui etiā si militer sunt casus quo ad ꝑsonas ꝑrtiū in quibus nō requirit legitimatio ꝑsonarū s. quilibet admittitur. ꝛ hoc ꝑ in plurib⁹ exēplis. Primo ꝑ i actio nibus popularib⁹ in quib⁹ quilibet de pplō admittit nō attento an ꝑsona sit legitima vt ꝑ ex gl. in rub. s. de popu

118 larib⁹ actio. ꝛ i. l. ij. eo. ti. ¶ Itē ꝑ ēt i appellāte ꝑ ꝑdēnato ad mortē. nā qui libet ēt cui⁹ nō interest pōt ꝑ eo appellare ēt ipō cōdēnato inuicto ter. est no. ꝛ vulgaris. i. l. nō tñ. j. de ap. ꝛ ad idē vñ ter. i. l. stich⁹. s. d. ꝑcc. leg. ꝛ ꝑoc voluit ibi bar. circa ꝑri. ꝛ facit gl. sing. i. c. ip̄a pietas. xxiij. q. iiii. de q̄ locut⁹ sum i sin. meo. clxxxix. inci. inaudiuit. ꝛ facit optie gl. i. l. pactū iter hōredē. s. de pac. de qua plura dixi in. l. in. §. si. s.

120 in hoc titū. ¶ Et faciūt etiā plura no. dicta ꝑ. d. Alex. in. d. l. rō tñ. in suis apo. ad bar. vbi iter alia ꝑonit q̄ ꝑ cōdēnato vel ad mortē vel ad mutilatio nē mēbrī nisi soluat certā quātitatē ꝑe cunie pōt quilibet eo inicto soluere nō attēta legitimatiōe sive ꝑsone. de quo ibi ꝑ eū de quo ēt ꝑulchre et late ꝑ. d. ff. in. c. cū sup in ꝑn. de re iudi. vbi vi

121 deas. ¶ Itē ꝑ ēt in accusatione in qua quilibet ēt alias inhabilis admittit. s. qñ suā vel suorū iniuriā. sequit. l. hi. tñ i ꝑn. s. de accus. ꝛ voluit Ang. de are. in lib. maleficioꝝ in ꝑbo nec nō ad querelā. in. vij. car. in. §. si. quero si ꝑdi cte ꝛc. ad q̄ etiā vide dicta ꝑ Barb. in

122 c. veniēs i. v. col. i. si. de accusa. ¶ ꝑa tet in denūciatiōe euāgelica i qua qui libet admittit vt hñ in. c. si ꝑccauerit. ij. q. j. ꝛ in. c. nouit. extrade iudi. de qua denūciatione hñ ēt ꝑ Barb. in trac. ad re primēdū. i. ꝑbo ꝑ denūciationē. ꝛ ꝑ bal. copiose i aut. ad hec. C. de vsu. ꝑ Ange. in reꝑe. l. si certis annis. C. de pac. ꝑ Spe. in titu. de denū. in. §. q̄s denūcia re possit. ꝑ doc. i. d. c. si ꝑccauerit. et in d. c. nouit. ꝛ in. c. romana. de cēsi. in. vj. Moder. in. c. j. de reli. d. Ab. in. c. q̄ ꝑle riq̄. de immu. eccle. Bald. in. c. j. §. si q̄s

per triginta. si de feu. fue. contro. prope si. et per Saly. late in repe. l. ea qui
 123 dē in prin. C. de accu. ¶ Item patet etiam in alio exemplo. Nam vt scitis seruus nō potest stare in iudicio vt est text. in l. vix certis. §. de iudi. et in l. seruus. C. eo. titu. de iudic. et hoc quia nō habet legitimam personā attamē seruus pōt esse in iudicio p recuperanda possessione rei dñi sui quā ipse retinebat noie dñi sui dū ipse dñs erat abñs. iste est tex. multū no. in l. j. §. si pervim vel alio mō. pro quo etia facit optime not. text. in l. j. in §. sed si seruus. §. de

124 ven. inspi. ¶ Alius est etiam casus in quo nulla legitimatio psonae requiritur. v3 in relictis ad pias causas. nā quilibet qui vult etiā sine mādato alio quo pōt agere et iudicium instituere vt ea que ad pias causas relictas sunt soluantur vel adimpleantur. Ita. no. dicit Spec. in titu. de instru. edi. §. nunc alio qua in ver. sed nōne quilibet de populo et. qd dictum. p singulari refert et sequitur Lu. ro. in repe. aut. similiter. in iij. car. in. iij. col. §. si. iij. qd quilibet et. C. ad. l. fal. vbi dicit qd canoniste et legi

125 per eū adductas. ¶ Itē pōt etiā explicari in alio casu in quo non requiritur legitimatio persone sed quilibet admittitur. v3 vbi cūq; ex delicto venit imponēda pena pecuniaria applicanda fisco quia tunc quilibet admittitur ad accusandū fm bar. in rub. §. de popula. actio. quē refert et sequit Joā. de ana. in. c. in nōnullis. in. iij. col. de iude.

126 ¶ Alius est etiā casus i q quilibet admittitur etiā als inhabilis qui casus est qñ iniuria nō respicit offensam certe persone principaliter tūc de tali iniuria quilibet pōt accusare. Exēplū pōt poni vt si statutū dicit si quis iurauerit p corp⁹ xpi puniat⁹ pena cētū tūc qd

bet admittit⁹ ad accusandū q; istō et milia nō respiciūt offensam certe persone principaliter sed malos mores: ita dicit Bar. in l. j. in. iij. col. §. de pub. iudi. quē refert et sequit Jo. de ana. in. d. c. in nōnullis. in. iij. colū. vbi dicit idē esse in statuto si qd blasphemauerit deū vel beatā virginē vel aliquē sc̄m vel portauerit armā vel luserit ad azardū puniat⁹ in tñ. nam tunc quilibet admittit⁹ ad accusandū q; offensa tūc tñ cōcernit deū vel sc̄os vel rem publicā tantū de quo ibi latinus per eū. Et idem dicit Ange. de are. in. §. consequens insti. de

127 suspes. tu. circa me. ¶ Itē ali⁹ est casus in quo nō requirit⁹ legitimatio persone qui loquit⁹ in testatore. per quem tex. limitari pōt hec regula huius. l. qd tex. est in aut. oēs peregrini. C. cōia de succe. vbi est casus qd adimpleri debet volūtas cuiuslibet peregrini morientis in hospitio nō attento an habuerit legitimā personā disponēdi de rebus suis. quod est multū no. p hac regula hui⁹. l. et si milū et de illo tex. facit mentionē Jo. de Imo. in. d. l. si queramus

128 in vl. col. ¶ Alius est casus i quo nō requiritur legitimatio persone sed inhabilis admittit⁹ qui casus est in minore qui sine tutore vel curatore nō habet legitimā personā aliquid faciēdi vt habetur in toto titulo. §. de minorib⁹. tñ minor de per se pōt cōstituere procuratōrē ad petendū sibi curatōrē dari. Itē dicit pau. de ca. in. l. mutus in. §. his qd curatōrē. p illū tex. §. de pcura. vbi dicit qd minor i hoc habeat legitimā personā cū hoc possit per seipsū petere ergo et pcuratōrē ad hoc facere vt. l. diu⁹ §. qui petant tut. et qd ibi not. sic etiā in cā beneficiāli h3 legitimā personā. c. fi. de iudicijs in. vj. et etiā in matrimoniis libus. c. ex parte. cū ibi no. de resti. spo.

129 ¶ Alius est et casus i quo nō requirit⁹ legitimatio persone. v3 in opponēdo ptra personā electi in ep̄m. nā quilibet subditus admittit⁹ similiter cōtra electum in presbyterum curatū nam quilibet de parrochia admittitur et idem contra electū in prelatū ecclesie cathedralis quilibet de diocesi admittit⁹. ita

Hypopolitus de Marfilis

- 130 dicit. d. Jo. de ana. post. d. Ant. in. c. sup
his in pe. col. de accu. ¶ Alius est et
casus in quo non attenditur legitimatio pso
ne q casus est in capiēdo malefactores
homicidas et filēs fugientes. nā quili
bet pōt tales capere fm bar. in. l. genez
rali. C. de decurionib⁹. p quo facit tex.
in. l. fi. C. de male. et math. vbi optima
131 littera. ¶ Itē est casus in q nō requir
ritur legitimatio psonaz sed qlibet ad
mittit. v3 ad reuocādū res ecclie male
et de facto alienatas. nā hoc casu qli
bet et q alias nō h3 legitimā psonā ad
mittit. ita no. dicit bal. sub dubio tñ for
te in. l. uibemus nulli. in. §. sane el. j. C.
de sacrosan. eccl. ar. d. l. j. C. si p viz vel
alio mō. et. d. l. j. §. sed et si seruus. §. de
vē. inspicie. et voluit Jo. de ana. in. c. fi.
de accu. pro q facit qd voluit Arch. in
c. nō liceat. xij. q. ij. vbi dicit q ad cui
tādū p iudiciū vel dilapidationē ecclie
admittit qlibet de clero volēs p̄dicere.
et idē no. Jo. de imo. post pe. in. cle. j. de
rescri. et. d. Abb. post host. in. c. dilecti.
in. ij. colū. de maio. et obe. p qbus facit
glos. in. c. ij. in vbo denūciare. de rebus
ecclie. nō alie. l. ij. vj. et dicta p. d. ant. in. c.
quāto. in. j. oppositione de pūleg. et p
Jnn. in. c. dudū el. ij. post pñ. de electio
ne. et p. d. abb. in. c. exhibita. in. iij. colū.
de iudicijs. et in. c. venerabili. i. iij. col.
de offō deleg. et glo. in. c. si sacerdotes.
xvj. q. iij. et. d. abb. post Jnn. in. c. fi. i. vl.
col. extra de resti. spolia. et Jmo. post. d.
Ant. in. c. edoceri. in. iij. et. v. col. extra
de res. et. d. Abb. in. c. dilecti. de excep.
Lu. ro. in. l. si cū dotē. §. sinaūt. in. v. col.
§. so. mat. gl. et doc. in. l. j. et in rub. §. de
popu. actio. d. An. i. c. ex parte extra de
testi. et in. c. cū olim eo. tñ. Jnn. in. c. au
ditis. in. ij. col. de p̄scriptiōi. d. Anto. et
abb. in. c. ex lris. de offi. deleg. d. feli. in
c. fi. de accu. vbi et alia plura adducit
132 in mā q nō refero. ¶ Itē ali⁹ est et ca
sus in quo nō attenditur legitimatio
persone. v3 in iniuria facta docto: i sa
lariato. nā ex tali iniuria oritur seu cō
petit a cūfatio publica fm. d. pari. de
puteo in tra. suo find. in. xxvij. car. in
ij. col. versi. doctor et. allegat. l. j. §. de
iusti. et iure. et alia de qbus ibi per eū.
133 ¶ Alius est etiā casus in quo nō req̄
ritur legitimatio p̄sone v3 in canonico
q pōt petere absolutionē excoicationis
pro suo capitulo sine aliquo mandato
fm Jnn. in. c. romana de sen. excō. i. vj.
quē sequuntur dñi de ro. vt refert dñs
feli. in. c. nōnulli. i. §. sunt et alij. i. xvij.
134 col. in fi. de rescri. ¶ Ali⁹ ē et casus in
quo nō requiritur legitimatio p̄sone s3 q
libet admittitur v3 in petēdo vsurariū
mortuū exhumari qñ nō prestatit cau
tionē de restituēdis vsuris. Ita no. di
cit. d. abb. in. cōsi. suo. lxxj. inci. ex the
mate mīhi narrato et. in fi. in ver. quo
ad tertium. in. ij. vol. vbi pro hoc allat
135 rōnes et iura de qb⁹ ibi p eū. ¶ Item
vbi cūq est offensa iurisditio iudicis vt
facti fines vel spretū ei⁹ p̄ceptū tūc non
requiritur legitimatio p̄sone s3 qlibet de
pplo admittit ad agendū sup hoc fm
Bal. in. l. si q̄s in. j. col. §. de iurisdī. om.
136 iu. vbi dicit ita cōsuluisse Dy. ¶ Itē
pro iniuria illata clerico admittit qui
libet de populo nō attēta legitimatio
ne persone fm. d. Car. in. c. parochiano
137 de sent. excō. ¶ Itē qlibet admittit q̄
eū q subtrahit acta iudicij vt vitas oc
tetur fm Ange. in. l. j. §. de publicis iur
dicijs et Jo. de ana. in. cōsi. suo. xij. et ibi
138 in addi. ¶ Item exceptio excoicationis
nis cōpetit cuilibet de pplo nō attēta
legitimatione p̄sone. ita dicit Car. in. c.
139 exceptionē ad fi. de excep. ¶ Itē ad
instaurādū m̄imoniū male separatū
audet quilibet de pplo fm host. et Ab.
in. c. lator. i. iij. col. de re iudi. Jstos. iij.
vltimos casus ponit. d. feli. allegans
predicta in. c. dilecti. in. iij. col. de maio.
et obe. vbi etiā subdit idē esse in fracto
re pacis et tra quē admittit quilibet de
pplo qñ pars pene applicat fisco. alle.
140 ea de quib⁹ ibi p eū. ¶ Ad dō etiam
hic not. vba Ang. in. l. femine. j. de reg.
iur. vbi dicit q l3 ille cui⁹ interest non
audiat vt terri⁹. l. posthum⁹. §. si quis
ex his. §. de inoffi. testa. tamē fallit vbi
quis cōparet i fauorē pupilli. quia tūc
admittitur etiā si sua non intersit etiā
si est femina et sic contra regulā illius
tex. ad qd allegat tex. quē dicit nō legis
se alibi in. l. ij. C. de nego. gest. et idē no.

ipse Ang. et Imol. in. si perusorio. ff. de
appel. et Ange. in. l. si ille a quo §. si. de
testa. §. ad trebel. et istud dictu ange. et
alioz refert et sequit. d. feli. in. c. cu su-
per. in. vj. col. de re iudi. vbi et alia alle-
141 gat. ¶ Repio et alii ce casum in quo
no requirit aliq legitimatio psone sed
quilibet admittit. qui casus est qn ali-
quis interfecit vel vulneravit banitu
qui ex forma statuti poterat impune
occidi. na tali casu si ptas inqrit et tale
occidentem vel vulnerantem pot qlibet de
pplo coparere et ostendere banu illius
mortui vel vulnerati et petere qd eum
ulterius no procedat sed imo absolu-
tur ab inqstione ptra eu formata. Ita
multu not. dicit bar. in. l. vbi pactu. C.
de trasact. que ibi sequunt doc. et fuit
originalis doctor Rizar. malub. in. l. fi.
fa. §. veterani. §. de procu. p gl. ibi qua
doc. refert et et sequit et de ea facit festu
ange. in. d. §. veterani. et idem ange. in. l.
quos phibet. §. de posthu. et vbiq fir-
mat illa esse doctrina Rizar. malub. in.
d. §. veterani. et idem voluit ipe age. p. Cy.
i. l. reos. C. de accu. et voluit abb. allegas
Bar. vbi. §. in. c. iij. de accus. et idem dicit
ipse bar. in. p. si. suo. c. inci. a dno Cy. de
Bononia et. et voluit pe. de anch. in. c.
venies in pe. col. extra de accus. et bar.
in. l. pe. in. §. ad crim. circa pe. colu. de
publi. iudi. et bar. l. non ta clare in. l. ser-
uus. C. de his q ad eccl. p. fu. et bal. in.
d. l. reos. C. de accusa. in pe. col. et bald.
in. l. j. in. ij. col. C. quo et qn su. et. d. bar.
cepo. in sua cau. lxxij. incip. in ca crimi-
nali. et. d. feli. in. c. nonnulli. in. §. sunt
et alij. in. v. l. col. de rescrip. de q etia lati-
per eundem in. c. cu sup. in. vj. colu. de re
iudi. et p bal. in. l. decuriones. C. ex qb.
cau. in. fa. l. rro. et per bal. et Lu. ro. in. l.
j. §. offilius. §. ne qs cu et. et p ange. de
are. institu. de act. §. sequens. in. ij. col. et
insti. de excep. in rub. et per. bal. in. c. j.
in. §. iniuria. de pace iur. fir. in pe. col.
et aliqd per bal. in. l. post legatu. in. iij.
col. §. de his quib. vt indig. et per ang.
de are. in suo trac. malefi. in verbo qui
iudex videns q inquisiti non coparet.
in versu. quero an talis banitus tali ba-
no. et in versu. ibi sequenti. et per Ange.

de are. in. l. non tantum. in principio. §.
de app. p quib et faciunt dicta p Bar.
in. l. absentem. j. de penis. de quo als late
dixi consuledo in quoda consilio meo ici.
no auferas de ore meo verbu veritatis
142 dne. in. iij. car. vbi videas. ¶ Et vl-
tra p pectos casus teneas menti vnum
videlz q inhabilis semp reputatur ha-
bilis et admittit vbi actus tedit ad bo-
nu publicu. tex. est multu no. in. l. si qs
in grau. in. §. hi quoq. §. ad silla. quez
tex. ibi summe no. Bal. ad no. qstiones.
et eu allegat ad hoc Saly. i. l. si serui ve-
stri. in. fi. j. col. C. de noxa. et barb. i. rub.
143 extra de ac. in. j. col. ¶ Itz teneas et
meti q lz confessio facta absente pte no
noceat pfiteti. l. certu. §. si qs absente. §.
de p. fel. fallit tn qn confiteor me debere
aliqd titio in pntia alicui retipictis di-
cta confessione noie et vice ipsi titij. nam
et si ille no hz madatu et et si no sit ta-
bellio si tn postea tici ratu hz ei ipdest
talis confessio. Ita dicit Jo. de imo. in. c.
si cautio. de fide instru. que ibi refert et
sequit. d. feli. i. xj. col. §. si. fallit. xj. et mo-
uet Jo. d. imo. ad hoc dicendu p id qd hf
in. l. huiusmodi. in. pn. §. de leg. j. et in. §.
alteri. insti. de inuti. stip. et p not. p Bar.
in. l. no solu. §. liberatiōis. §. de liber le-
ga. et no. p Jo. an. in Spe. de confes. in. §.
nuc videndu. §. si. qd si confiteor et. Et isti
sunt oēs casus quos hucusq repui in
qb no requirit legitimatio psone sz qlib-
bet admittitur vt dixi quos casus tene-
meti ad limitatione hui regule. vj. q
an oia legitimada est persona et vide
et aliquos siles casus qs pōit. d. feli. i.
144 c. cu olim. i. ij. col. de testi. ¶ Aduer-
tas tn q oēs casus i qbus oritur actio
scu accusatio popularis et quilibet de
populo admittitur limitantur tamen
et restringuntur vt non extendatur ad
personam mulieris pupilli vel alterius
de quo verisimile est q non diligenter
sed inutiliter factum reipublice tracta-
bit. ita not. inquit Lu. ro. in. l. si vero in.
§. de viro. in. r. fallen. §. so. ma. vbi al-
legat tex. in. l. in prouinciali. §. si. cu. j. l.
se. §. de op. no. nu. et. l. mulieri. de pop.
145 act. et alia de quibus ibi per eu. ¶ Ul-
terius anteq extrahaz materiam huc

Hypopolitus de Marfilij

ius regule q̄ ante omnia est legitimanda p̄sona dico aduertēdū esse q̄ adeo est vera hec regula q̄ etiā p̄sona ip̄a debet taliter legitimari qd̄ conueniat verbis. l. statuti rescrip. libel. i. vel p̄tra-
ctus qz si nō conueniret verbis nō vale-
ret quod ageret imo succederet regu-
la illa cui nō conueniunt verba legis
non cōuenit eius dispositio. l. iij. §. to-
146 tiēs. §. de dā. infe. cū si. ¶ Et ideo di-
cunt dñi de rota in antiq̄s decif. suis
in tit. de rescri. in. j. conclu. q̄ cōparens
ex clā rescript. quorū interest d̄z in pri-
mis ante oīa sūmarie docere q̄ sua in-
terfir. q̄ dictū refert et seq̄tur. d. feli. in
c. cū super in antepe. colū. de re iudi. et
ibi etiā allegat Rotā in tit. de iudicijs.
x. conclu. in antiq̄s vbi dicunt q̄ inter-
esse d̄z probari in primis saltiz summa
147 rie. ¶ Et facit etiā. nā si aliqd̄ p̄fer-
tur in. l. vel statuto vel in alia disposi-
tione cū aliqua qualitate d̄z nedū res
principalis probari sed etiā illa qualitas
ad hoc vt conueniat verbis legis
vel statuti vel alteri⁹ dispositionis als
illa qualitate nō p̄bata nō diceret legi-
tima p̄batio fm̄ Ja. de are. 7 Cy. in. l.
ij. C. de proba. et Jo. an. in addi. Spec.
in ti. de accus. et inq̄si. in ru. et gl. in. l. eū
actū. §. de neg. gest. et h̄r. in. l. q̄ iurasse
in. §. si pater el. ij. §. de iu. et iure. et in. l.
aretusa. §. de sta. ho. et h̄r p̄ Bar. i. l. de
nunciassse in. §. qd̄ tñ. §. de adul. et per
Bal. in. l. j. C. q̄ accu. nō pos. et in. l. edita
in rep. C. de edē. 7 in. l. qd̄ ḡ. in. §. pe-
na grauior. §. de his q̄ no. ifa. 7 p̄ Inn.
in. c. qualr et qñ de accu. 7 p̄ bar. in. l. si
is q̄. §. de iure fi. et per gl. in. c. venerabi-
libus ad fi. de snia excō. in. vj. et in. c. ab-
bate sane. in fin. de re iudi. eo. lib. 7 per
bar. in. l. nō solū in. §. fz vt p̄bari. §. de
op. no. nū. et in. l. an eadē. in. §. actiōes
§. de excep. rei iudi. et facit text. not. in
l. de rebus. C. de dona. ante nup. et in
l. matrem. C. de proba. et in. c. roma. in
§. si vero vocatis. de app. in vj. et gl. in
cle. fin. de rescri. et glo. in. l. ij. C. de pe-
here. et quod ibi voluit bal. et faciunt
late dicta per Barba. in repe. ru. C. q̄
148 admit. in. ij. colum. ¶ Et ideo dicit
not. Joan. and. in. c. j. de homicidio in

vj. in nouella: se semel enafisse quendā
p̄latum a pena mortis q̄ assassinaue-
rat quendā hoīem xp̄ianum attamen
non fuit p̄bata illa qualitas q̄ hō ille
assassinatus esset xp̄ianus fm̄ q̄ requi-
rit tex. ille in. d. c. j. de homicidio. et per
hoc fuit liberatus p̄latus ille a pena
mortis l̄z cōtra eū fuerit p̄batū assassi-
namētū. ita refert Joā. an. in. d. c. j. quā
doctrinā refert 7 sequit̄ Bal. in. l. si q̄s
nō dicā rapere. i. iij. col. C. de epis 7 cle.
et illā doctrinā etiā refert 7 sequit̄ pe.
de anch. in cōsi. suo. cclxxij. incip. de ti-
tulis criminū 7c. in. j. col. in fi. 7 Lu. ro.
in cōsi. suo. cxxliij. incip. inquisitio p̄e-
sens circa p̄in. 7c. d. Alex. in cōsi. suo. ij.
incipi. in cā 7 lite vertēte. in. iij. colū. in
p̄in. in. ij. volu. 7 in cōsi. cxxij. incip. vi-
so p̄cessu 7c. in. j. col. 7 in cōsi. cxxiiij. in-
cip. viso p̄cessu. in. iij. ca. in. ij. col. 7 i cō-
si. clxx. incip. visis 7 oportune discussis.
in. ij. col. in. ij. vol. 7 in cōsi. cccvj. incip.
viso p̄cessu. in. vj. col. 7 in cōsi. cccxxvj.
incip. visis 7 optime discussis. in. ij. col.
in quib⁹ oībus locis ipse. d. alex. refert
7 sequit̄ illā doctrinā Jo. an. in. d. c. j. de
homī. in. vj. in nouella. 7 illā etiā refert
7 sequit̄. d. feli. in. c. auditis. in pe. col.
de prescrip. 7 in. c. ita quorūdam circa
149 p̄in. de iude. ¶ Pro quo etiā optie
facit dictū pau. de ca. in. l. si cōem. §. j.
§. quēad. serui. amit. vbi dixit q̄ si sit
inquisitio vel accusatio de crimine tā-
q̄ p̄misso tali tpe vel loco 7 p̄bet d̄ alio
tpe vel de alio loco q̄ d̄z sequi absolu-
tio l̄z sit p̄batū crimē. ¶ Et facit etiā
dictū Bar. in. l. pe. C. de priuile. dom⁹.
150 augu. li. xj. vbi dicit q̄ si statutū punit
delictū cōmissum in strata 7 inquisitio
dicit delictū cōmissum esse in via q̄ inq̄-
situs nō poterit puniri. Et facit etiā di-
ctū bal. in. l. ob hec r̄ba. §. de his q̄ no.
infa. vbi dicit q̄ si quis inquisit⁹ est q̄
mādauit delictū cōmitti 7 p̄batū est q̄
instigauit vt delictū cōmitteret q̄ nō
poterit cōdēnari qz nō est p̄batū spāli-
ter illud qd̄ in inquisitione cōtinet: qd̄
dictū refert 7 sequit̄. d. Alex. i cōsi. suo
151 cxxij. ¶ Et facit not. dictū Jo. an. in
c. auditis. de prescrip. quē refert 7 seq̄-
tur. d. Alex. in cōsi. suo. xxxij. incip. vi

fo themate 7c. in. ij. col. in. ij. vol. vbi di-
cit q si pductor equi ad vecturā dicit
equū pductū mortuū esse in itinere di-
uino iudicio 7 pbat equū quē ipse eq-
tauit i itinere mortuū esse diuino iudi-
cio q per talē probationē nō erit libe-
ratus a solutioe eq qz erat necesse pro-
bare de idēitate mortis equi accōmo-
dati seu locati 7 pducti ad vecturam.

152 ¶ Item pro p̄dictis etiā optime facit.
Nā si aliq̄s accusat aliquē q interfecit
titū et postea probat q hoc fecit p
aliū accusans ipse succūbet 7 p̄cessus
erit nullus. Itē singl̄ 7 mirabiliter di-
cit Jo. monac. in regula q̄ per aliū. de
reg. iur. in. vj. de quo dicto facit festuz
bal. in. c. j. §. iniuria. in. vl. col. in. vñ. po-
ne accuso te de pace iuta. fir. 7. d. feli.
in. c. mulieres. in. pen. col. de snia excō.
de quo dixi in singu. meo. clxxxvij. inci.
qualitas apposita 7c. vbi ēt subiunxi.

153 ¶ Pro hoc optime facit. naz quotiēs-
cunq̄ statutum seu lex disponit in ali-
quo casu exprimēdo aliquā qualitatē
ipsi⁹ legis vel statuti tūc agēs seu fun-
dās se ex tali statuto d3 articulare et
pbare q̄litate ipsi⁹. l. vel statuti: et ad
hoc allegauit Ange. in. l. vel necare. §.
quēadmo. testa. aper. vbi dicit q vbi-
cunq̄ optima opinio testis est cā indu-
ctiua plene pbationis q̄ alis plena nō
esset tunc de plena 7 optima opinione
ipsoz testis est articulandū 7 proban-
dum. vñ dicit q cum statutū bononie
disponat q ad probationē mortis ali-
cuius qui extra territorū decessit suf-
ficit probatio p tres testes optime opi-
nionis 7 fame. q hoc casu si quis velit
probare mortē alicui⁹ q̄ decesserit ex-
tra territorū illā probet p tres testes
q tñ nō erit probata mors nisi probet
illos testes deponētes esse optime opi-

154 nionis 7 fame. ¶ Et idē dicit ang. in
l. j. in. §. si q̄s neget. §. quēad. testa. ape-
rian. quē refert 7 sequit. d. alex. in cōsi.
suo. lxxxij. inci. in cā vertente in. iij. col.
in. j. vol. et illud dictuz ange. in. d. l. vel
necare. refert 7 sequitur. d. bar. cepo. in
cōsi. suo. lviij. incip. frā. in. vl. col. vñ.
postremo 7c. vbi cōsultuit q si statutū
punit adducentem mulierem honeste

vite bone cōditionis 7 fame q iste qua-
litates erūt pbāde ad hoc vt adducēs
mulierē punitā pena statuti alias si ta-
les qualitates non erunt probate non
poterit aducens condemnari etiam si
sit confessus talez mulierem adduxisse
de qua loquitur statutum de quo las-
tius dixi in. d. singu. meo. clxxxvij. inci.

155 qualitas apposita vbi videas. ¶ Pro
quibus oibus ēt faciūt dicta per alex.
in p̄si. suo. cxcix. inci. vñ 7 discussio. i. iij.
col. i. ij. vol. 7 i p̄si. xxiiij. icip. aīa duersis
7c. i p̄mis vñbis i. ij. vol. 7 p pau. d. ca. in
p̄si. suo. ccvij. ici. sup p̄mo dubio 7c. cir-
ca p̄n. 7 p. d. frā. d. are. i p̄si. suo. lxxxij. i
cip. factū super q̄ in pe. col. 7 per pe. de
anc. i p̄si. cclv. inci. super p̄mo q̄sito. cir-
ca p̄n. 7 i p̄si. xxxij. ici. i hac cā q̄ ludouī
c⁹. i fi. j. col. 7 per ag. d. are. i trac. malefi.
in vbo q̄ iudex addidit. v. qd si per ad-
iectionē. 7 per lu. ro. i p̄si. suo. clvij. inci.
ātoni⁹ accusat⁹ 7c. añ fin. 7 per Lu. ro.
i cōsi. cx. ici. qd p̄sultatiōis 7c. i p̄n. 7 per
pe. de anc. in. p̄si. cccix. inci. pbata tāta
viri seu itia 7c. in fi. 7 per Bal. in. l. m̄rem
in. j. col. C. d. pba. 7 per ag. in. p̄si. cxcij.
incip. vñbis p̄cessibus in pe. col. per abb.
in p̄si. xliij. inci. ex multis agitatatis in. ij.
col. et per ang. in cōsi. suo. cxcij. inci. vi
fo libello 7c. in. j. col. et per Saly. in. l. si
qn. C. vñ vi in v. q̄ro. iij. statuto cauet
7c. et faciūt ēt optime q̄ dixi in cōsi. meo
xxxvij. incip. in cā vertente 7c. in. j. car.

156 vbi videas. ¶ Et faciunt ēt no. dicta
per. d. feli. in. c. l3. cāz i pe. car. i. ij. col. 7
ibi i p̄n. iij. col. d. pbat. et in. c. in p̄ntia in
vj. col. co. tit. et in. c. auditis. in pe. col.
de p̄scrip. et in. c. ita quozūdā de iude.
et in. c. accedēs el. j. in. iij. col. vt lit. non
cōte. et per bal. in p̄si. cccxvj. incip. p̄sup
posito statuto. in. ij. col. v. veniēdū ē 7c.
in. iij. vol. Tene mēti p̄dicta qz nō sunt

157 vana nec vulgaria i mā sua. ¶ Que-
ro vltius post p̄dicta de not. que-
stione. vidimus supra quod persona
procuratoris dicitur esse legitimata
quando ipse procurator ostendit man-
datum manu notarij rogatum 7 scri-
ptum cum solennitatibus requisitis a
iure. Modo pone quidam forēsis de lō
inquis p̄tibus h3 debitores q̄p̄les in

Hypopolitus de Marfilij

hac ciuitate q̄s vult astringere et exi-
gere et tra eos agere iudicialiter et no-
lens personaliter huc venire ipse cōsti-
tuit pcuratorē in ciuitate sua de quo
mādato facit p̄fici publicū instrū ma-
nu autēfici notarij et cū tali instrō mā-
dati mittit hic talē procuratorē p̄ euz
cōstitutū an hoc casu talis pcurator
per ostēsiōnē talis mādati dicat suffi-
ciēter legitimasse ei⁹ psonā adeo q̄ nō
possit repelli. Circa quā dubitationez
reperio doc. distinguētes hoc mō: vcz
q̄ aut pcurator q̄ producit tale instrū
est hō male fame et p̄ditiōis et nō facit
fidē tale instrū nec credit esse scriptū
ab autēfico tabellione vt puenit. Aut
talis producēs tale mādatū est perso-
na bone fame et tūc stabit tali instrō et
faciet fidē: ita dicit Spe. in tit. de instr.
edi. in §. restat. in §. si. sed qd si produ-
citur. dūmō tale instrū nō sit absolutū
nec cācellatū: qd dictum refert Car. in
de. j. de procura. in. iij. col. in §. si. tertio
quero et. et aliqd ēt vltra hoc adducit
Sed pau. de ca. iudicio meo magistra-
lius loquēs in p̄si. suo. ccvj. inci. viden-
dum est vtrū fides et. dicit q̄ circa pre-
dictā dubitationē tres fuerūt opinio-
nes. prima fuit qd cū producit instrū
in lōginqs partib⁹ factū per illū cui⁹
notitia non habet et q̄ negat esse nota-
riū: testes etiā ibi descripti sunt igno-
ti tūc si producēs tale instrū est hō bo-
ne fame q̄ nō p̄suevit cōmittere falsita-
tes et instrū sit in bona et publica for-
ma nō abolitū nec cācellatū qd iudex
d3 illi fidē adhibere nō obstāte p̄tradi-
ctione partis nisi ille q̄ negat illū esse
notariū hoc p̄bet. et hoc dicūt probari
instrū. de inuti. stip. in. §. itē verbor. et §.
si scriptū. et de fideiul. in. §. si. et in aut.
de instru. cau. et fide. in. §. apparet aut.
et hāc opi. tenet ibi Azō in summa fm
pau. de ca. in. d. p̄si. ccvj. et dicit q̄ idē
tenuit ffrā. tigrī. p̄sulēdo. als si secus
diceremus esset p̄cedere in infinitū si
producēs h3 necesse p̄bare illū nota-
riū: q̄ si produceret instrū notarlat⁹
similiter negaret q̄ ille q̄ fecit illud eēt
notariū: et sic nunq̄ posset p̄bari no-
tariatus per instrū qd esset iniquum.

158 ¶ Scda fuit opinio q̄ iudex nullam
fidē debeat adhibere tali instrumento
nisi producēs probet illū esse notariū:
q̄ testimonia documētōz debent esse
nota. vt. C. vbi de ratioci. agi oportet.
l. ij. in fi. vñ sicut non credit ignotis si-
gillis ita nec ignoto notario. ar. extra
de cle. peregrī. c. j. et ij. et qd ibi per Jññ.
159 et per eūdē de fi. instr. in. c. j. ¶ Tertia
opinio fuit vt distinguat. Nā aut ille
cōtra quē producit tale instrumentū
negat illū esse notariū: et tunc op3 ipm
probare notariū p̄ testes vel p̄ instrū-
mentū tabellionat⁹: vel q̄ ita publice
se gerebat. ar. §. de ritu nup. l. qua in
prouincia. §. diuus. aut nō negat et tūc
liquidē agat de magno p̄iudicio et ille
cōtra quē pducit sit absens debet iudex
illi instrūto adhibere fidē. rece-
pto tñ p̄i⁹ iuramēto a pducēte q̄ in-
strumentum sit verū et a publica pso-
na factū. ar. text. in. §. si nō moriant. et
in. §. si nō nihil. in. aut. de fide instr. p̄e-
sumit em̄ pro pducēte q̄ nō sit imme-
mor sue salutis et q̄ nō cōmittat falsi-
tatē vt in. c. scimus in. q. vij. als si agit
de modico p̄iudicio vel pars sit p̄sens
indistincte illi statur. ar. ei⁹ qd notatur
in. d. c. ij. de cle. peregrī. per Jññ. et ista
sunt formalia vba pau. de ca. in. d. cō-
si. suo. ccvj. Et ibi dicit q̄ ipse tenet hāc
distinctionē q̄ fm eū videt colligi ex di-
ctis Specu. in. d. ti. de instru. edi. in. d.
§. restat. in. §. si. sed qd si pducit. et ver-
et scias. et in. §. illud aut. p quo ēt dicit
bñfacere qd alibi dicūt cano. q̄ decre-
to electionis sit fides adhibēda si nō
appet cōtradictor: als secus vt not. de
dolo et p̄tu. c. cū olim. et p̄ 30. an. in. c. cu-
piētes. de elec. li. vj. ita residet pau. de
cast. in. d. suo p̄si. ccvj. Et istā distinctio-
nem ēt refert Barb. in repe. rub. de fi.
instrū. in. xxx. car. et allegat Car. in. d.
cle. j. de p̄cu. et pau. de ca. in. d. p̄si. suo.
160 ¶ Mihi aut magis placet prima opi-
nio per iura et rōnes allegatas in ea et
maxime p̄ vltimā rōnē que est q̄ si ali-
ter dicerem⁹ esset p̄cedere in infinitū:
q̄ dato q̄ produceret instrū tabellio-
natus notarij q̄ p̄fecit illud instrū pro-
cura. vel mādati sūt posset illud nega-
ri et sic

ri et sic pars eēt grauatā laborib⁹ et ex
pēsis et tñ indebite succūberet qđ esset
ptra oēm iustitiā et eqtātē vt de se pa-
tet et iō mihi vñ tēnēda dicta pma opio
scz q credēdū sit dicto instrumēto i bo-
na et publica forma pducto et nō abo-
lito nec cācellato et pducto per personā
161 bone opinionis et fame. ¶ Et p ista
opi. adduci pōt illud satis vulgatū. vñ
q instrumētū psumit esse tale qle ap-
paret in pma sui figura fm Bald. in. c.
j. in. §. si instrumētū. de no. feu. vbi di-
cit q nedū due p̄sumptiones oriunt
ex instrumēto publico. s. q sit verū et so-
lēne sed etiā oriuntur ad hoc due pro-
bationes. allegat. l. cum p̄cib⁹. C. de
proba. et no. in. l. iuregētū. in. §. q fere.
§. de pactis. et q instrumentū p̄sumat
tale quale apparet in sui figura. tenuit
Bald. in. c. j. in pñ. de feu. dato in vic. l.
cōmissorie. allegat. d. l. cuz p̄cibus. et. l.
emptiōe. C. plus valere qđ agitur et. c.
nauigati. de vsur. pro qđ faciūt etiā
dicta per eūdē Bal. in. l. q̄uis. C. si qđ
alteri vel sibi. et in. l. ab anastasio. et i. l.
per diuersas. C. mandati. et facit. c. illo
vos. de pig. et faciūt dicta per Barba. in
cōsi. suo. lxx. incip. viso pūcto in. ij. colū.
circa fi. in tertio volū. et per eūdē i cōsi.
xxij. incip. viso pūcto et. in. iij. volū. vbi
162 plura adducit. ¶ Et facit et. nā instru-
mentū dī pbatio pbata et v̄itas eui-
dens nō pbāda fm Bal. in. l. quotiens
in vltimis verbis. C. de iudi. et Bald. in
l. ij. in. j. col. C. qñ sis. vel p̄uatus. et in. l.
pupillus. C. de vsur. pupil. et Soci. i p̄si.
suo. xij. incip. qm̄ in p̄sentia. in vltima
col. Et dicit. d. An. i. c. si. de libelli oblat.
q illd qđ apparet ex instrumēto dī esse
certū. et idē dicit Barto. in. l. pma i pñ.
vñ. venio ad qōnes. §. de oper. noui nū
163 cia. et Bal. i. l. interest. C. d. solu. ¶ Pro
qđ et faciūt dicta p Bal. i. l. j. in fine p̄-
me col. §. hē pcura. et p Joā. de ana. in
p̄si. suo. c. vij. incip. i cā ista et. i pñ.
vbi inter cetera dicit q nīl aliud q̄ritur
nisi q dicat instrumētū: allegat. l. fi. C.
164 de fal. cā adiecta lega. ¶ Et faciūt
et dicta p. d. Alex. in p̄si. suo. xxvij. i. ci.
viso et oportune et. i. vj. col. i. ij. vol. vbi
dicit q illd qđ p̄stat p publicū instrumē-
tū p̄p̄olitus

tū dicit manifestū. allegat. c. cū olim. §
hbo. signi. et. l. fin. cū gl. C. d. reb⁹ cred. et
Bart. in. d. l. p̄ia. §. de oper. noui nū.
165 ¶ Et faciūt dicta per Jo. an. in addit.
Specula. in titulo de pcura. in. §. rōne
aut forme. in additiōe incipi. videt an-
ctor. vbi sūt dicit q instrumētū publicū
dicitur pbatio pbata. allegat. §. finan
166 tē. instit. de satisfda. ¶ Et faciūt et op-
time no. hba. d. felu. in. c. l. z cām i. vij.
col. de pba. i ver. nota. xj. vbi. plura ad
hoc allegat et. Et ista videt mihi edoz
167 opinio alijs. ¶ Et Sz p̄t q̄rī vtrū sit da-
re modū p quē tale instrumētū indubi-
tāter p̄bet tale mādātū: i quo dicas q
sic fm Ang. in aut. d. tabellionib⁹. i pñ.
in. iij. col. vers. nota instrumētū. vbi di-
cit q sis caut⁹ cū facis cōtractū cū ali-
quo forēse et instrumētū habes mittere
in ptes extranēas vt semp facias dcm̄
instrumētū scribi p publicū tabellionē
et postea subscribi p tres tabelliones ho-
nestos et signari illd eoz signis vt non
possit negari dcm̄ instrumētū eē scriptū
manu tabellionis. ita dicit āge. vbi. §.
et istd dcm̄ refert et sequit Barb. in rep.
rub. i. de fide instrumē. in. xxx. car. in. iij.
168 col. ¶ Et Sz parcat mihi Ang. et Barb.
iste mod⁹ et cautela sua nihil valet. rō-
ē: qz ille q quē pducit tale instrumētū
scriptū a tabellione et subscriptū a trib⁹
tabellionib⁹. ita poterit negare illos q
subscripserūt eē tabelliones sicut pōt ne-
gare tabellionē q scripsit instrumentū
eē tabellionē: §. nīhil opabit dicta sub-
scriptio dictorum trium tabellionum.
169 ¶ Et Sz mihi videt q duo sint modi et
cautele meliores vt adhibeat fides dic-
to instrumēto mādātū facto p publicū
et autēticū notariū in partibus remo-
tis. p̄: im⁹ em̄ mod⁹ ē vt p̄stituēs eū p-
curatorē in dictis partib⁹ det ipsi pcur-
ratori cōstituto ipm̄ instrumētū mādā-
ti. itē et sūt det sibi acta faciētia ad illā
cām in q ipsum cōstituit pcuratorē: et si
adhuc nō sunt facta aliq̄ acta in ipā cā
qz adhuc nō ē incepta det sibi iura sua
ad illd litigii faciētia. Nā per ostēsiō-
nē actoz vel iurū dñi ad cām faciētiū
coadiunabit fides ipsi⁹ instrumēti mā-
dati qđ plene pbabit mādātū nō obsta-
de Warfilijs

Hypopolitus de Marsilijs

tibus negationibus partis aduerse ne
 gantis illū q̄ scripsit instrumentū man
 170 dati nō esse tabellionē. ¶ Et ad hoc
 dicendū moueor q̄ ille qui habz penes
 se acta cause vel iura partis presumit
 cōstitut⁹ pcur. ab eo. ita dicit glo. no. i.
 l. si. 7 ibi doct. C. de pactis conuē. 7 vo
 lunt doc. in. c. corā dilecto. de offō dele.
 idē firmat Bar. in. l. iij. in. §. cause. §. de
 carbo. edic. vbi dicit q̄ hoc no. in. d. c. co
 rā dilecto. p̄ Inno. 7 p̄ doc. in. l. j. C. de p
 cu. 7 in. l. nō solū. §. q̄ alieno. §. de pcur. 7
 idē dicit bar. in. l. vulgo. §. de admi. tu
 to. 7 Jo. de imo. in. cle. j. in. vij. col. i. p̄nci.
 de pcur. 7 Ange. de arc. insti. de satisfda.
 in. §. sinaūt. in. si. volūt moder. in. §. sed
 iste. insti. de actio. Et dicit Bald. in. l. la
 beo. in. §. j. §. de pactis. q̄ si vxor dat in
 strumēta marito v̄ ei cōcedere admini
 strationē rerū suarū q̄ cōtineat sub illis
 instrumētis. 7 dicit ad hoc esse gl. sing.
 in. d. l. si. de pactis cōuē. 7 ista est cōmu
 nis opinio q̄ p̄ traditionē actorū vel iu
 riū q̄s v̄ cōstitut⁹ pcurator 7 admittit
 tanq̄ pcurator saltem cū cautione de
 rato. l. 3. ē aliq̄ doc. i. p̄dictis locis teneat
 q̄ ē sine cautioe de rato talis admittat
 tur vt pcurator. de quo ē late p̄ Barb.
 in. d. c. corā. de officio dele. in. ij. 7 iij. col.
 Si ergo talis cōstitutus pcurator ha
 beat instrumētū mādati factū in lōgin
 qs partib⁹ 7 ē habeat acta cause ap̄
 se vel iura partis admittetur indubitā
 ter tāq̄ pcurator si est p̄sona bōe fame
 q̄ fides notariar⁹ q̄ deficiebat in ipso
 mādato suppletur p̄ existentia actorū
 seu iuriū partis que sunt penes ipsum
 pcuratorē vt. §. constitutū in remotis
 171 partibus. ¶ Et pro hac cōclusiōe fa
 ciūt optime dicta per Bal. qui proprie
 decidit hunc casum in. l. si qua p̄ calum
 niā in. fi. C. de ep̄. 7 cle. vbi dicit. quidā
 teutonicus venit ad ciuitatem perusij
 portās quoddā instrumētū pcure dī
 cēs se esse pcuratorē illi⁹ de quo fit mē
 tio in pcuratorio. aduersarius autē dī
 cit tu nō es illa persona nec cognosco
 te q̄ritur qd iuris. dicit ibi Bal. q̄ deter
 minatur per illā. l. q̄ licet sit ignot⁹ ta
 men ex quo portat illud instrumētū pre
 sumit illa p̄sona. de q̄ fit mētio in illo in

strumēto. ar. illi⁹. l. 7 fm Cy. ē hāc p̄e
 sumptionē coadiunat q̄ hz instrumen
 ta p̄ncipalia penes se ideo p̄sumit sup
 mādato. allegat gl. quā dicit singularē
 in. d. l. si. C. de pactis. quē. q̄ allegat se
 cundū eū ad hoc p̄ guil. in. l. postq̄. C.
 de pactis. ecce ergo ex hac doctria bal.
 q̄ iste modus per me traditus erit opti
 mus ad imponēdā fidē instrumēto pro
 cure facto in lōginquis partib⁹. et illaz
 doctrinā bal. in. d. l. si q̄ per calūniā. res
 fert 7 sequit̄ abb. in. d. c. corā. de offō de
 leg. in. iij. col. in. §. 7 vñ no. 7. d. bar. ce
 po. in. §. si. suo. xj. inci. casus 7c. in. p̄n. iij.
 col. 7. d. ffeli. in. c. ij. in. x. col. in. p̄n. extra
 de testi. Et idē 7 ang. l. 3. nō allegat bal.
 in. l. cōparationes. in. fi. C. de fide instru.
 172 ¶ Ali⁹ est ēt modus seu cautela per
 quē dabitur plena fides tali instrūto pcur
 re facto in lōginquis partibus 7 sic le
 gitimabitur persona illius pcuratoris
 illud pducētis. v3 q̄ talis portans tale
 instrumētū de lōginquis partib⁹ por
 tet scdm litterā vñā officialis loci vbi est
 factū tale instrumētū q̄ dī littera testis
 monialis q̄ habeat sigillū suū 7 alia re
 quisita i qua ipse officialis faciat fidē
 de tabellionatu morib⁹ 7 vita illi⁹. no
 tarij q̄ fecit dictū instrumētū pcure. et
 hoc mō dabitur plena fides ipsi instrū
 mēto mādati facto in lōginquis partis
 bus q̄ talib⁹ litteris testimonialib⁹ da
 tur plena fides scdm bal. in. l. cōpara
 tiones. in. pe. col. vbi ēt per ang. C. de fide
 de instru. 7 bal. in. l. cū qdā puella. i. p̄n.
 §. de iur. om. iu. de quo ēt per Inno. 7. d.
 An. in. c. si scripturā. de fide instru. 7 ibi
 per. d. ffeli. in. vj. col. 7 dixi in repe. mea
 rub. C. de pba. in materia littere priua
 te. 7 iste mod⁹ 7 cautela practicat p̄ to
 tā Italiā imo q̄si p̄ totū orbē. 7 hoc mō
 cessabūt oēs oppositiōes q̄ fierēt p̄ ipm
 instrū vel p̄ p̄sonā tabellionis. 7 sic erit le
 gitimata p̄sona illi⁹ pcuratoris cōpa
 rentis vigore talis instrumēti 7 mada
 173 ti. ¶ Nec huic mō seu remedio hz ob
 stare illō qd dicit pau. de ca. i. d. p̄si. suo
 ccvj. inci. vtrū fides 7c. an mediū vbi dī
 cit q̄ talis l̄ra testimonialis officialis lo
 ci vbi factū ē tale instrumētū pcure nō
 roborat nec fidē p̄stat tali instrumēto p̄

eare vt. s. in longinqs partib⁹ scō r hoc
q: dicto vni⁹ quocūq; p̄fidali honore
fulgeat nō credit vt. iij. q. iij. §. vni⁹ vez
re. r de testi. c. cū a nobis. r. vj. q. ij. in. §.
qō aut. r in. c. q. placuit. r. C. de arbi. l.
ne in arbitris. Itē dicit q talib⁹ litteris
testimonialib⁹ cū sint narratīe de eo
qō nō p̄tinet ad officiū iudicis r cū agi
tur de magno p̄iudicio nō credit. alie
gat in ar. l. fi. C. si p̄vum vel alio mō. et
no. p. gul. de cu. i. l. si q p calūniā. i. fi. C.
de epi. r cle. r p Archi. ex p̄lle i. c. vt circa
de elec. in. vj. r p Jnn. i. c. j. de fide instr.
circa fi. r in. c. cū a nobis. de testi. r per
Jo. an. in. c. post cessionē. extra de pba.
Subdit ē q nō testimonijs s; testibus
credēdū. est vt in. l. ij. §. de testi. i. §. idē
diuus. Itē dicit qō nō d; p⁹ credi litte
ris alicui⁹ q̄ ei⁹ viue voci vt in aut. de
testi. in. §. si qō cū hoc autē q iste iudex
testificat nō p̄tinet ad officiū suū nō em
ad hoc eligi potestas itē magnū p̄iud
diciū ip̄ortat. p̄terea dicit ipse pau.
de ca. ibidē nec de p̄tate v⁹ officiali nec
de suo sigillo noticiā habet cū sit i val
de remotis p̄tib⁹ g nō dat sibi fides ē
vbi de modico p̄iudicio ageret s; req̄re
rent littere vel signa pluriū. vt ar. c. cū
dislecti. de acc. ita formalr dicit pau. de
cast. i. d. p̄si. suo. c. vj. inci. vtrū fides r.
in. ij. col. in. §. s; nūc vidēdū. r. et sic ip
se cōcludit indistincte q dicta litera tes
timonialis nō p̄tat fidē instrumento
174 facto in longinqs p̄tib⁹. Et p̄o quo
facit ē dictū Jnn. in. c. post cessionē. de
pba. quem refert et sequitur bal. in. l. si
qua per calūniā in. ij. col. in. §. s; po
ne eps r. vbi dicit q non credit litteris
testimonialib⁹ epi in iudicijs. S; p̄fer
cto mirādū ē de pau. de ca. q tenebat
hāc p̄tē iusticiā r edratē imō si velles
mus seq̄ ei⁹ opinionē sequerē plura in
cōueniētia r inter cetera seq̄ret q ille q
ē creditor in longinqs p̄tib⁹ r nō pōt p
pter infirmitatē vel senectutē accedere
p̄sonaliter ad locū debitorū suorū p̄de
ret creditū suū qō eēt iniquissimū. nam si
hāc eēt doctria pau. d ca. n eēt dare viā
vel modū vt poss; p̄bari mādātū factū
i longinqs p̄tib⁹ r iō nūhi nō pl; dēm ip
sius tū p̄p̄ inq̄ratē q̄ p̄tiet tū ē q v⁹ q

175 ius. Et rādēdo dict; p̄cū dico q n
obstat p̄mo illō q ip̄e dicit. v; q nō cre
dit dicto vni⁹ q̄cūq; honore p̄fulgeat.
vt i iurib⁹ p̄cū allat; q̄ istō ēvex regla
riē. Sec⁹ at qn sum⁹ i casu valō difficili
q̄ q̄si sapit ip̄ossibilitatem vt i casu isto
qn forēsis p̄ortat istū mādātū de lon
ginq; p̄tib⁹ cū lra testimoniāli. nā diffici
le r q̄si impossibile est vt habeat aliuz
testē q̄ illū officialē q̄ rep̄tat mediāte
lra sua. nā in tali casu d; sufficere testi
moniū talis officialis qō facit mediāte
d. ei⁹ lra. testimoniali. ar. eoz q̄ habent
in. l. j. in. §. fi. §. d. ob. vbi h̄r q̄ statur
dicto vni⁹ solius interptis qn p̄les h̄r
176 non p̄nt. Et videm⁹ etiaz plures
alios casus in qbus rōne necessitatis:
vnus testis ē in nulla dignitate cōstis
tutus plene p̄bat. p̄t; in. l. theopōpus.
§. de dote p̄leg. in. l. s; si q̄s ex signatori
bus. §. quēad. testa. ape. Itē ali⁹ est ca
sus in. l. si q̄s decurio. C. de fal. Ali⁹ ca
sus est in aut. de fide instr. in. §. si vero
moriant. Alius est in. c. nouit. de iudic
cijs. vbi vni soli testi credit de denun
ciatione euangelica. Et bñ facit tex. in
aut. vt p̄po. nomē impera. i. §. illud vbi
est casus q qn reperit quedā scriptur
ra greca q nō intelligit q stat dicto et
177 expositiōi vni⁹ interptis greci. Et ex
quo tex. dicit ibi singl̄ ang. q si p̄duc
atur scriptura hebreorū corā iudice
xp̄iano q̄ nesciat legere talē lraz q de
intellectu r importātia illoz h̄boz sta
bitur dicto vni⁹ hebrei q̄ sciat legere di
ctas lras fm Ange. ibi p̄ illū tex. qō ē
t; bar. in. d. l. j. §. fi. §. de h̄. ob. r bald. in
l. si directas. C. de manu. testō. et in. l.
cōparatiōes. C. de fid. instr. in. §. venio
ad sextā qōnē. r bal. in. p̄he. ffoz. in. p̄n.
ij. col. in. §. sed an credat vni p̄sone. et
bar. in. l. j. C. de pōderato. auri. li. r. r f
l. fi. in. fi. §. ad. l. cor. n. de sicca. r in. l. j. in
p̄n. §. de v̄e. inspi. r in aut. hoc si debi
tor. C. de pigno. r abb. in. c. p̄posuisti.
de pba. et. d. alex. in. p̄si. suo. clxxvij. in. c.
visa scriptura. in. vl. col. in. ij. volu. et
hos casus r alios ēt ponūt doc. in. d. l.
j. §. fin. §. de h̄. ob. r i. c. venies. extra de
testi. r in. l. iurisiu. vbi ego posui. C. de
testi. r dixi aliqd de istis casibus in. l. j.

Hypopolitus de Marsilijs

178. *Si idē cornello. i. fi. s. i. hoc tit. ¶ Qui*
 bus addo pñtialr aliu casum. nā cre-
 ditur sacerdoti fidedigno si dicit mor-
 tuū seu moriētē dedisse sibi licentiā de
 reuelāda cōfessiōe sua: ita dicit *Lapus*
alleg. sua. xciiij. q. incip. mulier in p̄fesi-
sione. quā doctrinā refert et seq̄tur do.
ffeli. in. c. veniēs. el. ij. l. ix. col. in fi. de te
sti. p. q. ēt ipse ibi adducit dē p. 30. cal.
in p̄l. xxv. inci. testator habēs filios &c.
 Et sic p̄z nō esse v̄x illd qd dicit pau.
 de ca. q̄ vnus testis quocūq̄ p̄sidiāli ho-
 noie p̄fulgeat nō probat q̄ vt dixi illd
 est v̄x regulariter. secus aut qm̄ immi-
 nēs necessitas est alr res p̄bari nō pōt
 179 vt in casu nostro. ¶ Nō obstat illud
 qd scō loco dicit ipse pau. de ca. v̄z q̄
 nō credit talibus litteris testimoniali-
 bus q̄ sunt narratiue de eo qd nō p̄ti-
 net ad officiū iudicis: & cū agit de ma-
 gno p̄iudicio nō credit eis &c. Quia rñ
 deo q̄ immo tales littere nō sunt nar-
 ratiue sed imo sunt dispositiue: qd p̄z
 nā d̄r in eis cōiter hoc mō in p̄ncipio ea-
 rū. Uniuerfis & singulis p̄sentes inspe-
 cturis fidē facimus & attestamur nos
 talis p̄tās talis ciuitatis q̄liter talis
 notarius q̄ fecit tale mandatum est pu-
 blicus et autēticus notarius talis cini-
 tatis: et ita ibi publice tenet et reputa-
 tur &c. iō nō est dicēdū q̄ sint narrati-
 180 ue. ¶ Nec obstat q̄ hoc non spectat
 ad officiū iudicis. q̄ dico q̄ hoc nō est ve-
 rū q̄ nō pertineat ad officiū suū si nō ex
 iurisdictione ordinaria & necessaria sal-
 tim ex iurisdictione volūtaria et ex gñā
 li et antiq̄ssima p̄suetudine toti⁹ Italie
 ad eū pertinet. alias deueniremus ad
 illud incōueniēs q̄ nunq̄ posset p̄bari
 aliq̄b instm̄ in longinq̄s partibus fa-
 ctū nec ei fidē imponere qd nō est dicē-
 dū. Multa enim sunt ad q̄ nō tenet iudex
 ex necessitate officij ad que tñ te-
 netur ex honestate et ex lōga p̄suetudi-
 ne: vtp̄uta nō tenetur scribere iudici al-
 terius territorij vt exequat̄ sniam latā
 in sua iurisdictione attamen de honesta-
 te & ex p̄suetudine tenet. de quo p̄ doc.
 in. l. a diuo pio. §. sniam. de re iudi. et in
 l. fi. s. de iurisd. om. iudi. & dixi in singu-
 lari meo. cxxxviij. inci. iudex vnus ter-

181 ritorij &c. ¶ Nō obstat etiā illud qd
 dicit ipse pau. de ca. v̄z q̄ nō testimo-
 nijs sed testibus est credēdum q̄ illud
 est v̄x vbi testes et testimonia pariter
 haberi possunt. sec⁹ aut vbi testes ha-
 beri et examinari oretenus nō possunt
 q̄ tunc standū est testimonijs ne veritas
 pereat. ar. l. qm̄ de hereti. in fi. cūz
 182 si. ¶ Non obstat etiā illud qd dicit q̄
 non d̄z plus credi litteris alicuius q̄
 ei⁹ viue voci &c. q̄ rñdeo q̄ nolo q̄ ma-
 gis credat̄ voci mortue q̄ voci viue
 ipsius p̄toris. sed ei viuo plene crede-
 retur qm̄ nō posset haberi alius testis.
 arg. d. l. j. §. fi. s. de h̄boz obligatione &
 alioz. §. allegatoz. ergo s̄l̄r est creden-
 dū voci mortue. Et q̄ credere ei⁹ viue
 voci facit vt dixi angustia p̄batiōis q̄
 nō pōt res aliter probari q̄ eo mō. Itē
 cōcurrit dignitas p̄sone ipsi⁹ officialis
 que in p̄bationibus multū operat̄. Et
 ideo multū singl̄r dicit pau. de ca. in. l.
 admonēdi. §. de iureiu. & in. l. lucius. §.
 de his q̄ no. infamia. in suis recollectis
 flōtētis q̄ l̄z testes singulares nō pro-
 bēt iurib⁹ vulgaribus. si tñ testes sin-
 glares sint ita nobiles & digni q̄ iudicē
 adducāt ad indubitātā fidē. q̄ tñc iudex
 nō d̄z curare de illa singularitate s̄
 fm̄ eos d̄z iudicare. et illud dictū pau.
 de ca. refert & sequit̄ p̄ valde no. et sin-
 gulari. d. 30. bapt. de caza. in repe. d. l.
 admonēdi. i. vj. car. in. ij. col. 2. d. ff̄rā.
 bru. in tract. de indicij & tortura. in. j.
 183 car. in. iij. colū. circa prin. ¶ Pro quo
 facit optie qd voluit. d. ffeli. in. c. q̄ ve-
 risimile. in p̄n. vlt. col. de p̄sump. de quo
 dixi latius in sing. meo. xxiiij. inci. vul-
 gatū et tritū est &c. vbi videas. Attēta
 ergo dignitate ipsius officialis crede-
 ret ei⁹ viue voci. & attēta ēt difficultate
 p̄batiōis: ita ergo credat̄ ei⁹ voci mor-
 184 tue &c. ¶ Nō obstat etiā illud qd di-
 cit pau. de ca. v̄z q̄ nō cognoscit sigillū
 nec p̄sona illius officialis in loco vbi p̄-
 ducit instm̄ p̄cure & littera testimonia-
 lis: ergo. Quia rñdeo q̄ istud nō refert
 sed illa tñ l̄ra & illud sigillū p̄sumitur
 ipsius officialis et nō alterius: q̄ non
 presumit̄ q̄ quis noie alterius scripse-
 rit vel sigillauerit alieno sigillo et sic

quod comiserit falsum. l. nō oīs. in. §. a barbaris. j. de re mili. l. merito. §. p. so cio. cū vulga. Et sic existis oibus appa ret q̄ dictuz instrū factū in lōginquis partib⁹ vna cū littera testimoniali offi cialis loci vbi factum est instrū fidē fa ciēs de tabellidē. r. c. plene pbat ⁊ iō ita seruat p totā Italiā. et imo per totum orbē vt quotidie vī et ita semp ⁊ hacte
185 nus seruatu est. ¶ Et p hac cōclusio ne q̄ credat dictis litteris testimoniali bus facit optie dictū Jnn. in. c. post ces sionē. de prob. vbi dicit q̄ credit litte ris epōrū sigillatis in extrajudiciali bus. q̄ dictū refert ⁊ sequit bal. in mar garita sua in littera. C. in. vj. col. versi. credit litteris epōrū. Et faciūt dicta p bar. in. l. si publicanus. §. de reb⁹. §. de publicanis vbi dicit q̄ littere officialiū plene pbant etiā sine testibus: et idē te net Abb. in. c. cum a nobis extra de tes
186 tibus. ¶ Et q̄ litteris testimoniali bus sigillatis officialium credat tenet Cy. in. l. exigēdi. C. de pecu. ⁊ in. l. si qua per calūniā. C. de epi. et cle. et bar. in. l. si pcuratorē absentē. ⁊ ibi ang. §. de p cur. Imo. in. c. si cautio. de fide instru. bal. et saly. in. l. cōparatiōes. C. de fi. in stru. Bal. in. l. cum qdā puella. §. de iu. om. in. bar. in. l. lucius. §. de fideius. ⁊ di cit bal. in. l. pacta nouissima in. vlt. col. de pactis q̄ lre iudicū sigillate eorū si gillo fidē faciūt. p quib⁹ facit text. in. l. phibitū. C. de iure fis. li. x. ⁊ in. l. ea qdē C. si mācip. ita fue. alie. vt manu. et ibi gl. in vbo ptineat. et faciunt dicta per do. alexā. in. d. l. si publicanus. in. §. de reb⁹. §. de pub. Et sic tu hēs duo reme dia ad faciēdū q̄ adhibeat fides istrō facto in longinquis partibus et plene probet mandatū ⁊ cōter p eū legitime tur psona pcuratoris illud instrū pro
187 ducētis. ¶ Posses et adhibere aliuz modū quē alias ego adhibui videlicet qū produci instrū de lōginquis parti bus scriptū ⁊ subscriptū manu alicui⁹ tabellionis in quo cōtinet mādatur⁹ fa ctum alicui cū signo ipsius notarij et cū alijs requisitis. nā tunc si pars aduer sa negat tale instrū esse manu illi⁹ no tarij scriptū ⁊ illuz esse notariū ⁊ c. cau

tela est et remediū q̄ perquiras p ciui tatē et locū illū vbi res agit et videas inuenire aliq̄s forēses illi⁹ ciuitatis cu ius illi⁹ ille est notarius q̄ scripsit tale instrū ⁊ tunc facias illos examinari su per legalitate dicti notarij. et et depo nant illud instrū eē scriptū manu illi⁹ notarij et signatū eē suo solito signo si hnt notitiā istrōr. sināt nō hnt plenā notitiā ipsi⁹ lre ⁊ ipsi⁹ signi tūc saltem deponāt sup legalitate notarij sui q̄ raro inueniunt hoies eiusdē loci q̄ nō habēt notitiā de exercitio et ministerio hoim eiusdē loci. Et hoc mō etiā coad iuuabit illud instrū ⁊ faciet plenā fi dē de mādato q̄ in eo ptinet. ⁊ sic et le gitimabit psona pcuratoris tene men
188 ti pdicta. ¶ Possit et in hac materia legitimatiōis psonarū queri de vna qō ne vcz si vnus cōparet corā iudice ⁊ nō hz mādaturū aliq̄ alicuius sed ipse asse rit se esse pcuratorem titij. Et ad hoc ostendēdum portat lras credētie ipsi⁹ titij directiuas iudici in qbus cōtinet q̄ ipse titius rogat iudicē vt vellit pre stare illi nūcio ipsius lre eandē fidē de oibus q̄ ipse nūcius noie suo exponet quā p̄staret ipsi titicio si pns esset. vtruz hoc casu si dicit se eē pcuratorē ipsius titij debeat sibi credi et sic an p tales lras credētie pbeāt mādaturū. in quo nō loquar decisiuē: s; tñ remissiuē ppter breuitatē cū iā plura ⁊ plura dixerim in hac mā. Jō. de hac qōne vide p bar. magistraliter loquētē in. l. lucius tici⁹. §. de fideius. Bal. in. l. si. in pñ. C. q̄ cuz eo. bal. in rub. C. de consti. pecu. in pe. col. bal. in addi. Spe. in ti. de sol. in ver bo mercator ⁊ c. bal. in. c. in. fraternita tis. de cle. nō resi. bal. in. l. j. C. de consti. p. t. bal. l. quicūq̄. i. §. j. §. de iſtitō. bal. in. l. multū interest. in. vj. colū. C. si q̄s alteri vel sibi. bal. in. c. ex pte in. vj. col. de rescrip. bal. in. c. cū cōtigat. in fin. de rescrip. Abb. in. c. romana. in. ix. col. de app. ⁊ doc. in. l. si mei cā. §. cōmo. et. d. alex. in. d. l. luc. §. de fideius. ¶ Po
189 stremo vltra oīa supradicta in hac ma teria legitimatiōis teneas etiā menti q̄ qñq̄ neduz est legitimāda persona litigantium et iudicis. sed etia; aliqñ.

Hypopolitus de Marsilijs

est legitimāda cā añ oīa. Exēplū est in causis criminalib⁹. nā in illis iudex nō pōt p̄ reum pcedere nisi primo et ante oīa constet delictū esse cōmissum et sic aīsi ante oīa legitimatur cā ipsa. Et ex hoc videmus q̄ insurrexit practica p totā Italiā q̄ si sit noticia iudici maleficioꝝ de aliq̄ homicidio furto vel similibus delictis statim prio ⁊ añ oīa mittunt militē et notariū ad inspiciendūz cadauer mortui et ad scribēdū vulnēra vel ad vidēdū fracturam capse vel apothēce vel parietis vel filia. als ipse iudex si prio nō legitimasse cām ipsam hoc mō nō posset mō aliquo pcedere p̄ ipm reū p inquisitionē saltē ad tormēta. ita dicit Tācre. de cor. in cōpēdiosa sua in. viij. q. allegat ad hoc bonū text. in. l. i. in. §. illud aut. §. ad fil. vbi Bal. videt hoc sentire. ⁊ idē tenet ibi lu. ro. ⁊ bar. in. l. si. in. i. col. infra in hoc ti. ⁊ idē etiā firmat ipse Bart. in. l. i. §. de testa. mi. p quo facit. l. i. C. vbi cā fiska. ⁊ ter. in. l. si queramus. §. de testa. ⁊ text. noſter. Et idē voluit Ang. de are in trac. maleficioꝝ in verbo fama publica. in. xvij. car. vers. xvij. tu iudex ⁊c. vbi ponit practiā quā superi⁹ dixi. s. de iudice maleficioꝝ mittēte militē ⁊ notariū maleficioꝝ. et hanc ptē etiā firmat bal. in addi. Spe. in tit. de sen. in. xvij. col. si. vbi dicit q̄ si q̄s confiteſ se hoīez occidisse et eū p̄cisse in mari tū si non cōstat de corpore mortuo ille q̄ p̄fessus est homicidium nō poterit occidi nec puniri de homicidio saltē nisi p̄betur per famā illū fuisse mortuū. qd etiā firmat ipse bal. in. l. cuꝝ probatio. §. de pba. in suis addi. et in aut. s. nouo iure. C. de furtis et bal. in addi. Spe. in titu. de cōfes. in. ij. col. ver. titius confiteſ de quo etiā satis late dixi in cōsi. mco. xl. incip. summi redēptoris in vlti. car. de quo etiā habet per. d. s̄frā. b. u. in trac. suo de indi. ⁊ tortura. in. ir. car. in. iij. col. et dixi etiā latius. §. in. l. i. in princ. 190 in. j. car. §. in hoc tit. ¶ Ultimo circa hanc materiā dico q̄ contra hūc tex. et similes et hanc regulam q̄ ante oīa est legitimāda persona et prio de personis querendum est ⁊c. opponi potest

de tex. in. l. cum hi in. §. vult igitur. §. de transac. vbi tex. dicit q̄ primo querendū est de causa. scō de mō. postea de personis et sic est ibi text. q̄ vltimo loco et nō ante oīa querendū est de personis et sic ibi est text. de directo §. hūc ter. Quare pro solutiōe dicti posset q̄ ille est casus specialis vel dici posset q̄ primo et ante oīa querendū est de personis hoc est verum q̄ natura cause hoc patitur. secus aut si natura cause aliud exposat. q̄ tunc p̄uertit ordo huius regule vtpatet in. d. §. vult igitur. et ita p nunc r̄ndebā ad illum text. at tamen cogitabitis pro alijs r̄nsionibus Et ex istis finē facio materie huius regule q̄ ante oīa legitimāda est p̄sona verū est q̄ possem in ipsa materia formare alias q̄plures dubitationes q̄s omittere statuti cū ex supradictis satis onerata fuerit hec regula et materia ista quā hic reducere volui q̄ ipsa regula probat in hoc tex. et etiā q̄ lex ista aliam materiā nō continet et in ea aliqd boni non ē. Teneas ergo mēti que dixi q̄ indubitāter ex ipis recipies honorē et vilitatē. Sequitur. l. certo precio. hypopolitus de Marsilijs ⁊c.

Certo precio

Et hoc intēdit. Cū petit torq̄ri fūns d̄z estimari ⁊ tū d̄z dari dñō quātū ipse fūns deteriorat⁹ est h. d. Casus. No. dictum in summario. ¶ Itē no. q̄ torquēdus p̄sumit deteriorādus. nā alias añ torturā nō fieret estimatio serui nisi esset p̄sumptio q̄ de terioꝝ areſ: et ista p̄sumptio est iusta et rationabilis p argumētū a cōlter accidētibus. nā q̄libet tortus post torturā patit saltiz in p̄iunctione et in oppositiōe lune in brachijs seu in tergo: vt intelleri a q̄plurib⁹ et diuersis q̄ passi sunt torturā. Alia notabilia hienō colligunt et materia huius legis lati⁹ tractat per bar. ⁊ ang. in. l. si postulauerit in pn. §. de adul. ad quā gl. et bart. hic seremittūt iō videas dicta p eos ibi et tex. gl. et doc. in. l. iij. C. de adul. Et gl. h̄ nihil habent. Idco sequit. l. statuliber.

Statuliber. Et

intēdit. Statuliber p delicto nō vt seruus s; vt liber puniendus est. h. d. Uel sic in imponēdis penis statuliber p libe-
 1 ro reputat. h. d. ¶ No. hoc tex. dictus in sumario. v; qd l; euentus libertatis in statulibero sit dubius et incertus tamē in penis imponēdis reijcit talis dubitatio et incertitudo et p libero habet et reputat. et cōcordat tex. in l. moris. in. §. si. infra ti. j. et l. i. e. tit. et. §. si ex norali cā agat. l. si. et hec. l. iudicio meo cōgruēti⁹ situata fuisset sub ti. j. de penis §. sub isto de qōnibus: q; loquit solū de pena ipōnēda: nō aut de qōne habēda. et iō plura ponit ad māz hui⁹
 2 l. bar. in. l. j. infra tit. j. de penis. ¶ Et te neas mēti q; ista. l. et similes habent locū in delictis: q; si delictū statuliber in pena sibi ipōnēda reputat p libero secus aut est in p̄ctibus: q; in illis non h; locū. l. ista p; nam si statuliber q̄hi nō poterit ex tali p̄ctu pueniri supue- niēte libertate. vt in. l. j. C. an suus ex suo facto. qd est notā. p limitatione huius. l. et similitū. et hanc limitationē ponit. d. alex. in. l. si. in fi. §. si ex norali causa agat. Alia no. nō colliguntur ex hac lra. Jō venio ad oppositiones et p̄tra-
 3 ria. ¶ Et primo q̄ hūc tex. pōt instari de tex. i. l. statuliber a ceteris. in p̄n. §. de statuliber. vbi d; q; statuliber in publicis iudicijs punit vt seruus sed hic d; q; punit vt liber. ergo Solue fin gl. in. d. l. statuliber a ceteris videlz q; illa. l. loquitur in statulibero q; deliquit anteq̄ eēt statuliber. s; tpe quo erat in seruitute. hic aut delictū tpe q; erat statuliber. nimirū si hic ponit tanq̄ liber. in p̄rio aut tanq̄ suus et hāc so. approbat hic glo. remittēs se ad dicta p̄ea in d. l. statuliber a ceteris. Jtē q̄ istū tex. opponit etiā gl. de tex. in. l. j. in. §. qd tñ §. si q; testm liber esse iuss. fue. vbi dicit tex. q; si statuliber deliquit in hereditate testatoris: qd vt seruus d; coherceri et nō vt liber. et sic q̄ istū tex. solue secundu glo. ibi q; loquitur ille tex. de coher- tione fienda a dño non aut de punitio

ne fienda per iudicē sed h; loq̄tur de punitiōe fienda p iudicē et sic nō h; obsta- re: et hāc solutionē sili; approbat gl. no- stra hic remittēs se ad ea q; dixi in. d. l. j. in. §. qd tñ. ¶ Et expeditus de textua lib⁹ et gl. modo circa materiā huius. l. queri pōt de not. et quotidiana qōne. videlicet. Quidā laycus existēs in sta- tu laycali cōmisit delictū quo cōmisso ingreditur religionē qua pena et quo iudice sit puniendus. an pena laycali. et p iudicē laycū an nō pena ecclesiastica et p iudicē ecclesiasticū: i q; qōne bar. in l. j. j. de penis. refert plures doc. exami- nasse ipsam questionē. et ipse finaliter venit ad hāc distinctionē. v; q; aut ta- lis delinquēs fecit se clericū in fraude et tunc allegatio sua q; est clericus sibi nō prodest. sed d; puniri per iudicē lay- cum. allegat. l. si maritus in. §. legis. §. de adulterijs. et l. hos accusare circa p̄in. §. de ac. Aut est certum q; fecit si- ne fraude et talis allegatio clerici tus prodest sibi vt nō possit puniri per iu- dicem laycū: allegat. d. l. hos accusare. §. hoc beneficio. §. de accusa. Aut est dubium an hoc fecerit in fraudem nec ne et tūc si erat accusatus vel diffama- tus et de crimine p̄sumitur hoc fecisse in fraude: allegat. l. si. in p̄in. §. de bo- eorum qui ante sen. sibi mor. cōsciunt. vbi etiam ipse bar. ponit no. dictum. et allegat etiā. l. si adulter. §. si eo tempore. §. de adulterijs. Si autem nō erat diffamatus vel accusatus tūc nō p̄- sumitur fecisse in fraudē. Et subdit ibi bar. q; casu quo appareat de fraude q; nō poterit puniri per iudicē laycū nisi primo degradetur ab ep̄scopo suo: al- legat. l. qui cum vno. §. reus. infra de re milit. et autenti. clericus. C. de epis- copis. et cle. et subdit etiam q; predi- cta habent locum etiam si efficiatur clericus post sententiam latam. alle- gat tex. cum glo. in. l. si quis postea. §. de iudicijs. et l. cum quedam puella. §. de iur. om. in. quod tamen dicit non procedere quando talis clericus esset tractus ad clericatum a superiore. alle- gat. l. q; aut. in p̄n. §. si q; cautio. et l. i. iu- rispitos. §. de excu. tut. et l. tutor petit⁹.

Hypopolitus de Basilijis

C. eo. tit. 7. l. ptoz. ifra de execu. mune.
 7. l. idē vlpian⁹. s. de excusa. tuto. ita re
 fidet bar. in. d. l. j. ti. 7. in hac qōne idē
 vñ tenere ēt ipse Bar. in. d. l. hos accus
 sare. s. bñficio. 7. bar. in. l. si adultera. i.
 s. si co tpe. s. de adulterijs. vbi in istis
 locis se remittit ad dicta p eū i hac qō
 ne in. d. l. j. de penis. 7. idē t3 ipe bar.
 in. l. si qd postea. s. de re. iu. 7. i. l. cū que
 dā puella. s. de iur. om. iu. 7. in. l. pe. s.
 si ex norali cā agat. 7. idē t3 bal. in. l. of
 ficiales. C. de epis. 7. cle. vbi not. loquit
 Bald. in. l. si qd decurio. C. de fal. 7. bal.
 i. aut. cā q fit cū monacho. C. de epi. 7. cle.
 et in. l. si crimē. C. de or. cog. 7. i. l. j. C. an
 seruus ex suo facto. 7. idē vñ tenere bal.
 in addi. Spe. in ti. de reo i ver. si lite pē
 dēte 7c. 7. idē t3 alber. de rosa. in. iij. par
 te statu. i qōne. xij. icup. subijcio etiā 7c.
 vbi singulariter examinat hāc qōnē. 7.
 idē tenuit Bal. in. l. pe. s. si ex norali cā
 agat. 7. bal. 7. ang. i. d. l. si qd postea. s.
 de iudi. 7. alberi. de rosa. in. d. aut. cā q
 fit cū monacho. 7. Bal. Ang. et pau. de
 ca. post glo. in. l. nemo pōt. s. de lega. j.
 de qua qōne vide etiā p bal. 7. alios in
 c. at si cleri. in. v. col. ex de iu. 7. p bal. in
 c. cū nō ab hoie. in. iij. col. eo. ti. 7. i. c. cu3
 accessissent. in fi. de pba. 7. i. c. qz verifi
 mile in fi. de psum. 7. p Abba. in. c. ppo
 suisti. in. iij. col. de iudicijs. 7. p Jo. an.
 late i. c. j. de obliga. ad ratioci. 7. p bal.
 in. c. eccle. S. Marie. de cōsti. 7. p pe. de
 anc. in rla ea q. in. xij. q. de reg. iu. in. vj.
 7. p cy. in. d. aut. cā q fit cū monacho. et
 p moder. i. d. l. cum qdā puella. 7. vide
 etiā p pe. de anc. in dispu. sua inci. lay
 cus qdā. p car. in. c. ppēdim⁹ de snia ex
 cōi. per alberi. de rosa. in. j. pte statu. q.
 xij. Semi. in. c. j. de de. cōiuga. in. s. fi. et
 p ange. de are. in li. maleficiozū. in vbo
 cōparēt dicti inquisiti 7. in termino de
 fensionis in v. qd autē si opppnat 7c.
 et p Old. in cōsi. suo. iij. inci. laycus 7c.
 Bal. i. l. affinitatis i fi. C. cōsa. de succes
 sionib⁹. 7. p dñm bar. cepo. in pñ. suo. xi.
 incip. casus talis est 7c. in. iij. colū. Et
 cōiter doc. in dictis locis tenent distin.
 Bar. in. d. l. j. tit. j. quē similiter sequor
 addēs vnū v3 q inquatū Bar. in. d. l.
 j. j. de penis in hac qōne dicit q qñ est

dubiū an reus fecerit se clericū i frau
 dem 7. tūc aut erat diffamat⁹ de crimi
 ne. 7. tūc presumit fecisse in fraudē als
 5 secus. ¶ Tu dicas q etiā alio modo
 poterit presumi 7. cognosci an fecerit se
 clericū in fraudē vel nō. 7. hoc cognosci
 tur ex hoc. v3 ex interuallo tēporis a
 die cōmissi delicti 7. ingressus religiōis
 vel assumptionis ordinis clericat⁹. Nā
 si commissio delicto statim efficiat cleri
 cus vel ingrediat religionem presumi
 tur hoc fecisse i fraudē. Ita sentit bal.
 in. d. l. officiales. C. de episcop. et cleric.
 ¶ Pro quo facit text. in. l. si ventri i. s.
 fi. s. de pñui. cre. 7. qd ibi voluit Bald.
 vbi not. dicit q si aliquis puta titi⁹ lo
 quatur ad aurē seij 7. statim ipse seius
 cōmittit homicidiū q psumit propter
 breuitatē tps q titius dederit cōsiliū
 ad cōmittēdū tale delictū. qd ēt voluit
 Bal. i. l. j. C. de ser. fu. 7. i. l. mltū. C. si qd
 alteri vel sibi. 7. idē t3. d. Alex. i cōsi. suo
 lxx. i. ci. viso fcti 7c. i. ij. co. i. ij. vo. ¶ Et
 facit qd voluit bar. i. l. post 7. tractū. s.
 de dona. vbi dicit q si qd alienat bona
 sua 7. post talē alienationē incōtinenti
 cōmittit homicidiū q tali casu ppter
 breuitatē tps talis alienatio bonoz
 dī facta in fraudez. 7. poterit reuocari.
 qd etiā voluit ipse bar. in. d. l. si in vētri
 s. fi. quē refert 7. sequitur. d. alex. in cō
 si. suo. cccxiij. incip. viso instrumēto in
 vl. col. 7. faciūt dicta p Jo. de ana. in cō
 si. suo. xxiij. in pri. ¶ Et iō dicit. d. ale.
 in. d. cōsi. suo. cccxiij. in vlti. col. q si p
 curator post iniunctū sibi mādātū de
 emēdo certū premisū. postea illud sim
 pliciter emat q vñ emisse pretextu mā
 datū precedētis. Ita dicit voluisse bar.
 et ange. p illū text. in. l. qui in aliena in
 s. is q putauit. s. de acqui. he. 7. alia
 iura ibi allegat ad hoc etiā aliat bar.
 i. l. is q i. s. vñ querit. s. de manumissio
 nibus. 7. ange. in. l. pignori p illū tex.
 i. s. fi. s. de vsuc. ¶ Itē etiā dicit velle
 bal. i. l. si patru⁹. i. ij. col. C. cōia vtrius
 q iu. vbi dicit ipe bar. q si actū erat in
 ter titiū 7. se. q titi⁹ emerūt fundū noie
 cōi postea titi⁹ simplr fundū emit p su
 mit emisse noie cōi prout pri⁹ antea in
 10 ter eos erat conuētū. ¶ Et subdit ibi

d. Alex. qd idē no. bar. in. l. ticiū ⁊ me-
uiū. §. altero. §. s. admi. tu. adducit ē
ibi do. alex. dictū bar. in. l. ticiū. §. s. ob.
ob. vbi dicit qd si mutuaui tibi. x. postea
reperi qd p stipulationē pmissi mihi
x. qd presumit qd iste sequēs ptract⁹ sti-
pulationis fuerit fact⁹ occasioe precedē-
tis mutui p illū tex. ⁊ p tex. in. l. si diuor-
tio. eo. tl. ⁊ dicit qd hoc no. bar. in. l. con-
11 ceptū in. fi. §. de ad. le. ¶ Et ultra p-
dicta etiā adduci pōt qd voluit tex. et
gl. in. c. pōderet. l. dist. vbi dicit donu. d.
san. ge. qd iudex qui habito pcessu in-
cōtinenti fert sniam de talis snia fulmi-
natoria ⁊ nō v3 ppter breuitatē tps.
qd dictū refert ⁊ sequit bar. i. c. super
qōnū. §. intentiōis. in. iij. col. de offi. de
lega. ⁊ in pfi. cccclxx. incip. scripsit eccle-
siasticus ⁊c. in pe. car. in vlt. col. qd cō-
siliū insertū est inter pfilia. d. alex. ⁊ in
ordine. cccclxx. qd dictū gemi. in. d. c.
ponderet. ⁊ similia dicta limita multū
notanter vt ego limitaui in repe. mea
rub. §. de fideiussio. in. v. q. ¶ Et facit
12 optime p dicto ge. no. verbū Car. i. de.
pastor. alis. in. §. verū. in pn. de re iudi.
vbi dicit qd pceptata voluntas iudicis
est nouerca iustitie. Et v3 apud prudē-
tes qd repētine seu immature rñsionis
13 comes est pnia. ¶ Et dicit bar. in. d.
c. intentiōis qd illud idē qd dicit do. in
d. c. pōderet. voluit bar. in. l. platā i. fi.
C. de sen. vbi pro hoc allegat casum in
c. tū ex lris. de in inte. rest. ⁊ allegat etiā
ad hoc tex. in. l. ius alimētor. §. s3 si nō
pstat. §. vbi pup. educa. debeat. ⁊ idez
dicat pau. de ca. in pfi. suo. cxcviij. inci.
sup hoc pūcto ⁊c. in vl. col. ⁊ pe. de an.
in pfi. suo. clxxxvij. incip. visis ⁊c. post
prin. pro quo faciūt dicta p do. anto.
in. c. si pro debilitate. de of. dele. vbi di-
cit qd si pfulsor repēte pfulat pfilluz est
nullū ipso iure. qd dictū refert ⁊ sequit
do. alex. i. d. l. platā. Et illud dictū bar.
in. d. l. platā refert ⁊ sequit do. an. i. c.
ij. de re iudi. ⁊ in. c. post electionē de cō-
ces. preben. ⁊ in. c. vestra. de coha. de. ⁊
mulle. ⁊ pet. de anc. in. c. i. de re iudi. in
vi. ⁊ imo. in. c. cū Bertold⁹. de re iudi.
14 ¶ Et facit qd dicit Ja. bu. in. d. l. pla-
tā. vbi dicit qd laudū latū precipitāter

⁊ sic in modico tpe est nullū. Quinimo
ēt talis snia ⁊ tale laudū de quo supra
est nullū ē si sit bene lata vltatū ita di-
cit bar. in. l. his apud quē in. i. col. C. d.
edēdo: qd dcm refert ⁊ approbat bar.
in. c. sup qōnū. §. intentiōis. in. iij. col. d.
offi. dele. s3 illud iprobat ipse Barb. in
c. camq. in. vi. car. ver. nota ibi si litera
rū ⁊c. de rescriptis. qd oia tñ limita et re-
stringe vt dixi in repe. mea rub. §. d. fi.
15 deius. in. d. q. v. vbi oinovideas. ¶ Et
ultra pdicta ad istud ppositū adduci
pnt qd sing. voluit pe. de anc. in pfi. suo
lxxxij. incip. visis diligēter actis ⁊c. vbi
dicit qd si eodē momēto tps quo qd est
designatus curator minoris per decre-
tū in. prestita sit autoritas i certa obli-
gatione minoris ppsum curatorē das-
tū ⁊ iterposita sit autoritas seu decre-
tū iudicis qd nō valebit act⁹ qd nō iter-
uenit cause cognitio ipsi⁹ curatoris i-
terponentis autoritatē ex modicitate
vel breuitate tps qd cause cognitio in fi-
milib⁹ interuenire d3 ⁊ illud cōsi. pe. d.
anch. refert ⁊ sequit. d. Alex. in cōsi. suo
ccxvij. inci. visis vbi in vl. col. ⁊ bar.
in cōsi. suo. incip. scripsit ecclesiasticus
⁊c. qd est inter cōsilia. d. Alex. in ordine
meo. cccclxx. in vlti. colū. ⁊ idē dicit ipse
pe. de an. in pfi. suo. xxxv. incip. visa qd
d3 petitione. in. i. col. ⁊ in cōsi. suo. cxy.
16 incip. fm ordinē ⁊c. in. ij. col. ¶ Adde
etiā pdictis Jo. an. in addi. Spe. in tit.
de emp. ⁊ vē. in. §. sciēdū in addi. incip.
de illo qd simplr. vbi dicit qd si vēdit aial
qd morit infra tridū ⁊ sic infra modi-
cū tps qd h3 locū redhibitoria ad pciū.
qd dictū refert ⁊ sequit Jo. de imo. in. l.
si qd cū alt. §. de h. ob. ⁊ Bal. in. l. ij. in
iij. col. h. si dubitat. C. de res. in. ven. et
in. l. i. in pe. colū §. de de edil. actio. ⁊ io.
de ana. in. c. pterea. i. vl. col. de cle. puf.
17 ¶ Et facit ēt optie not. decisio Bar.
in. l. cōtra legē. §. de legib⁹. vbi dicit qd
si aliqd est magnus hō in aliqua ciui-
tate ⁊ est de aliq pfilio in qd fit ordina-
mētū qd nō possit vēdi corbes frumētū
nisi p. x. ⁊ anteq tale ordinamētū pu-
blicet ille talis magnus hō ⁊ de pfilio
vēdidit frumētū suū p maiori pntitate
q̄ non vēdidisset publicato ordinamē

Hypopolitus de Marsilijs

to qua veditioe facta incotinēti sit p
clāmata q nō possit vendi corbes fruz
mētī nisi. r. dicit ibi bar. q talis veditio
poterit retractari tōq sit facta in frau
dē ppter modicū tpis internallū inter
veditioe et publicationē illius ordina
mētī. et idē voluit bal. in. l. qro. s. de act.
em. et Bal. in. l. ij. C. de pscu. et cōmo. rei
vē. et Lu. ro. in pfi. suo. cclxxxv. fm ord.
meū qd incip. nūqd si sum magn⁹ dñs
et c. vbi p hoc dicto allat text. in. l. si via
als si qd via. ver. plene. s. de pscu. et cō
mo. rei vendi. et idē etiā voluit Cy. in. l.
fraus. s. de legi. et pau. d. ca. i. l. j. s. j. cir
ca fi. s. de act. emp. vbi ad hoc allat cy.
18 in. d. l. fraus. ¶ Itē et p p̄dictis etiam
adduci pōt qd voluit Odofre. quē re
fert et sequit ibi bal. in. l. quotiēs. C. de
rei. vē. vbi dicit q si dubito mihi moue
ri qōnē sup domo et cā alieno deide sta
tim mihi mouet qd sup ipsa domo qd
ex breuitate vel modicitate tpis presu
mit dol⁹ ex parte mei veditis adeo qd
talīs veditio reuocet p titulū de alie
natioe iudi. mutādi. ca. fac. qd est etiā d
mēte bar. i. l. q petitorio. s. de rei vē. et
bar. i. l. ij. s. fi. s. de aliena. iudi. mutā.
ca. fac. et ang. in. l. sināt. s. j. s. de rei vē.
Pro qd⁹ faciūt dicta p Inn. i. c. dilecti
extra de excep. et per bal. in. l. his q rei
publice. s. ex quibus causis maio. per
Dy. in regula possessorū. de reg. iur. in
vj. per bal. i. l. fulcinius. s. pe. s. ex qd⁹
causis in pos. eaf. et per Pau. de casti.
in pfi. suo. rci. inci. super eo et c. de q ma
teria dixi latissime i repe. mea. l. fi. C. de
pba. in. lxxj. car. et in repe. rub. s. d fide
ius. in. v. q. et vide no. vbi Bar. in. c. ab
excōicato. i. ij. col. de rescrip. et vide la
te dicta per. d. feli. in. c. ecclesia sancte
Marie. in. viij. col. de cōst. et ibi etiā per
vj. colū. sequētes vbi oīo videas et vide
oīo q dixi i. d. repe. l. fi. C. de pba. i. ruij.
q. extraordinaria. Et ex istis redditur
expedita. l. ista. ideo sequitur. l. ex libe
ro hoie. hypolytus de Marsilijs.

Liber hoie

Et hoc intēdit. Liber hō
non vacillās non pōt tor
queri aī ssec⁹. h. d. fm bar.

vsq ad. s. de minore. Et ex hoc ter. no.
dictū i sumario qz alia no. hic nō coll
gunt. ¶ Querit hic bar. vtrū i cā ciu
li testis vacillās possit torqri: i quo rñ
det post gl. hic q sic et hoc per tex. in. l.
diuus. in. j. rñso. s. eo. qd intelli ge pio
cedere tm in seruīs. sec⁹ aut est in libe
ris per tex. in. d. l. diuus. in. s. fi. Et hoc
voluit Bar. in. d. l. diuus in prin. et ibi
dixi. ¶ Querit vterius hic bar. gñā
liter an liber hō pductus in testē possit
torqueri in quo ipse distinguit hoc mo
do. vj qd aut sunt liberi hoies positi
in dignitate clericali et isti nō possunt
torqueri sed aliter de falso puniūtur.
allegat. l. presbyteri. C. de epi. et cleri.
de qua dignitate clericali vide q copio
se dixi in repe. mea rub. s. de fidius. in
rij. q. vbi videas. Aut sunt alij positi in
alia dignitate vel nobilitate vel officio
seculari et isti possunt torqueri p testi
monio in vno casu tm. s. qñ vacillant et
sic qz offendunt aures iudicis. vt in. l.
nullum. in prin. C. de testi. Quidā sunt
testes in dignitate nō positi et tūc si sūt
diuites et bone opinionis nō pnt torq
ri nisi in duob⁹ casibus. prim⁹ est si va
cillāt vt hic. secūdu⁹ est si conuincit de
mēdacio colpsō: qz asserāt se nō inter
fuisse negocio de quo agit et ab alijs cō
uincunt qz interfuerūt vt in. l. vnus. s.
testes. j. eo. titu. Quidā hō sunt liberi
hoies viles artifices faciētes viles ar
tes obscuri et ignoti et dicit Bart. qd isti
for san fm quosdam nūq̄ admittun
tur nisi cū tormētis. allegat aut. de te
sti. in. s. si vero ignoti. et s. si vero huius
modi. et ibi gl. qd aut dicit tenere. Bzo
in summa. C. de testi. poterat etiā ad
hoc allegare gl. que hic expresse t3 in. c.
per tuas. de simo. in gl. in verbo admi
nicula et glo. in. c. cum. p. in. j. glo. de ac
cusa. hoc tñ dictū non placet ipsi Bart.
per. l. diuus. in. s. fi. s. eo. vbi deportat⁹
in insulā et etiā statuliber nō torquent
sicut alij hoies et constat illos esse vi
les et obscuros. preterea dicit Barto.
et text. in. d. s. si vero ignoti. qz ad hoc
vt torqueantur duo requirunt. primo
qz sint viles et ignoti. itē qd temptet cor
rūpere veritatē et tunc possunt torque

ri. Et ideo concludit ipse Bar. qz isti vi-
les hoies admittunt ad testimonium
sine tortura nō tamē eis adhibet tan-
ta fides sicut alijs. vt in. l. ij. et. iij. §. de
3 test. ¶ Possunt tñ tales torqueri in
aliquib⁹ casibus primo si vacillant vt
hic in. d. §. si vero ignoti. Itē si cōuin-
cantur de mēdatio. vt. l. vnus. in. §. tes-
tes. i. co. Item qñ spōte vadūt ad di-
cendū testimoniū. vt in. d. §. si vero fessi-
nantes. et p̄obatur in. §. hi qui. v. q. v.
4 ita residet Bart. hic. ¶ Circa hūc pas-
sum circa quē mihi videt q aliqua ad-
di possint. Et primo inquātū Bar. dicit
q quidā sunt testes positi in aliqua di-
gnitate vel in aliquo officio seculari et
tūc tales si vacillāt pñt torq̄ri zc. istud
dictū mihi videt nō esse verū nec viri-
bus subsistere dnab⁹ rōnib⁹ primo qz
officialis durāte offō regl̄r pueniri nō
pōt. l. ps lite. §. de iudi. l. ij. §. de in ius
vo. c. phibent. ij. q. j. volūt doc. i. c. lege-
bat. de maio. z obe. si ergo nō pōt cōue-
niri quō poterit citari ad testimoniū. fe-
rendū z si i eo vacillat quō poterit tor-
queri certe ista nō vident cōpatibilia.
Scōa est rō qz magistrat⁹ seu posit⁹ in
aliqua dignitate nedū durāte offō sed
etiā deposito officio nō pōt torq̄ri i me-
moriā pristinae dignitatis vt est tex. i. l.
nihl. C. eo. de qōnib⁹. z in. l. si q̄s decu-
rio. C. de fal. z h̄f. in. l. mili. C. eo de qō.
et ibi bar. refert se hoc habuisse i facto
ad qd etiā allegat tex. in. l. diuo mar-
cho. eo. ti. p qb⁹ facit no. doctrina mar.
de fan. quā refert z sequit ffrā. tigrī. i.
l. fi. j. de decurio. q oia lati⁹ et copiosi⁹
retuli. §. i. l. edictū. in p̄i. i vl. col. in hoc
ti. z in sin. meo. cyij. incip. p̄i. in legiū di-
gnitatis. z in sin. xxxv. incip. ille q nūq̄
z in sin. clxxix. qō. inci. viget cōiter fra-
turū zc. Ex qbus oibus mihi v̄r q bar.
male loquat cū officialis vel ali⁹ in di-
gnitate posit⁹ nō possit torq̄ri nedū du-
rāte offō z dignitate sz etiā finito offō z
5 dignitate. ¶ Itē inquātū bar. hic in
d. sua distinctione reprobat dicēs q te-
stes viles faciētes viles artes obscuri z
ignoti nō admittunt sine tortura. Ad-
de q p̄dictos z p opi. bar. q imo ta-
les admittant sine tortura facit. Nam

testis paup admittit⁹ z pbat dūmō ali-
sit fidelis z honesta psona. Ita dit tex.
elegās i aut. de test. in. §. sancum⁹. z vo-
luit Spe. in ti. de teste. in. §. j. in. vij. car.
in vlti. col. in §. si. itē q est paup zc. vbi
dicit q paup̄tas nō est de gñe maloz z
subdit q si paupes z ignoti z siles re-
pellerent sequeret q multi sc̄i viri qui
sunt paupes z carēt p̄prio repellerent
qd nō est dicēdū. z h̄ac ptē t̄z. d. ffrā. de
are. i. p̄si. suo. xij. inci. v̄so diligēter zc.
in. x. col. v. ex p̄dictis zc. vbi allegat pre-
dicta z subdit se fateri q paup̄tas di-
minuit fidē testis q ad hoc vt si testes
paupes pcurrāt cū alijs testib⁹ alijs eis
preferant⁹ z dicit se ita intelligere. l. ij. i
p̄in. §. de testi. z qd no. bar. i hac. l. ex li-
bero in p̄i. ¶ Ex quib⁹ v̄bis habes de
clarare limitare z restringere dictū bar.
hic volēs q testi paupi diminaf de fi-
de esse verū qñ pcurrit cū alijs testib⁹
ditiorib⁹ z i ceteris eq̄lib⁹. fex⁹ qñ nō cō-
currit cū alijs qd no. p qb⁹ optie faciūt
dicta bal. i. l. ij. C. de testi. z p Lu. ro. in
cōsi. ccccx. qd icip. p̄supposita. cir. me.
6 ¶ Et tene mēti q tāto magis pcedet
hoc. f. q paup z vilis hō faciēs vilē ar-
tē z siles admitterent si essent rogati a
partib⁹. nā testis inhabilis pbat si est
rogat⁹ a ptib⁹. gl. est sin. i. §. l̄z z i aut.
de testi. i v̄bo etiā supplicij: quā sequi-
tur bal. i. l. parētes. C. de testi. z in. c. j.
noie dñi. i. j. col. de testi. z bar. i. l. ad tes-
siū §. j. §. de testa. z d. Alerā. i cōsi. suo
cclxxvij. inci. pōderatis v̄bis i vlti. ver-
bis. de q lati⁹ dixi i sin. meo. xcij. inci. l̄z
7 testis sit inhabilis. ¶ Itē circa vltimū
dictū bar. hic inq̄tū dicit q testis pau-
per vilis et ignot⁹ z siles pōt torq̄ri qñ
est varius vel cōict⁹ de mendacio vel
qñ spōte vadit ad testifi. adū. dicas cir-
ca hoc vltimū q rō est q: ille q se igerit
tāq̄ suspect⁹ est repellēd⁹. ar. l. v̄ro. i. §.
j. §. de fal. z ibi p bar. z in. l. q pla. §. de
pcu. z facit. c. quat⁹ d̄ ele. ita dicit Ab.
allegādo p̄dicta i. c. cū i tua. in. j. no. de
spō. z voluit gl. in. l. post legatū. i. §. his
v̄bo. et ibi bar. §. de his qbus vt indig.
quā ad hoc allat Lu. ro. i p̄si. suo. ccccx.
incip. p̄supposita zc. vbi etiā allegat
hoc voluisse Spe. i tit. de teste. i. §. qua

Hypopolitus de Marsilijs

liter. in x. volēs et dños de rota in de
 cis. dcdliij. de q et p. d. An. et alios in. c.
 ij. de rest. et bart. in. l. iij. §. de testi. et in
 l. libertor. C. de testi. et i. auf. p. sbyteros
 C. de epi. et de. et p. alex. in p. si. suo. lxviij.
 incip. viso et discusso et. in. vij. col. in. ij.
 vo. et p. pe. de saxo. l. c. bone. de elec. quē
 refert et seqtur. d. an. in. c. j. extra de iur.
 di. vbi dicit q ille q venit de lōginoquo
 ad testificadū nō psumit spōte hoc fac
 cere s; in dubio psumit citat⁹ ad hoc. et
 p. bal. in. c. j. in. §. porro in ti. q fuit pria
 cā bñficij admit. et per bal. in. l. qm li
 beri. C. de testi. et ibi dixi alis. ¶ Expe
 ditis dictis p. bart. vltra eū si vis scire
 an et qñ testis varius vel vacillās de
 beat torqri videas Inn. et alios in. c. cū
 in pteplatiōe de reg. iur. et Wy. in regu
 la sine culpa de reg. iur. in. vj. Cy. in. l.
 fi. C. de qō. pau. de eleaza. in cōmēto. c.
 grauis. de deposito bal. in. l. milites. C.
 de qō. bal. in. l. iij. C. de adul. d. an. in. c.
 cū in tua. de testi. bald. in. c. j. in ti. qd si
 inuesti. bal. in. l. nullū. et ibi Saly. C. de
 testi. ang. in p. si. cclxxv. inci. quedā dña
 margarita. d. alex. in p. si. suo. lxiiij. qd in
 cip. omissis et. in. j. vol. et p. Ludo. ro. in
 p. si. suo. cccccv. inci. cū testi. et. in. fi. et pe.
 de anc. in. c. de testi. eo. ti. bar. in. l. cos.
 in. ij. rñso. §. de fal. pe. de anch. in cle. ij.
 de testi. doc. in. c. veniēs. extra de test. et
 mathe. de matha. in notatu suo. cxcv.
 inci. nota q in subsidū et. et. d. Alex. in
 cōsi. suo. xj. inci. circa pñū et. in. j. vol.
 vbi iter cetera dicit q testes reprobati
 a iure nō sunt examinādi sine torture.
 ¶ Et iō ne testes vacillēt et ne pñū af
 ferat eius q prio dixerūt et sic ne eos
 deueniat ad torturā p vitate habēda
 cautela est qñ semel deposuerāt et ite
 rū sup eodē facto vel sup eisdē capitū
 lis pducunt q dicāt dico et depono p
 oia put alis dixi et refero me ad illō qd
 alis in pñū cā vel articulo dixi. Nam
 talis dispositio admissa per iudicē idē
 opat ac si ipse expse et specificē depo
 suisset in vltia examinatiōe illud qd in
 pria pñū. l. q liberis. §. q testamentū
 §. de bo. pos. fm tabu. l. tribunus. §. j. l.
 querebatur. §. de testa. mil. voluit bar.
 in. l. cos. §. de fal. pe. de anch. in cle. de

testi. ad fi. de testi. et. d. Alex. in. cōsi. suo
 lvj. incip. viso pcessu. et. in. ij. vol. et i cō
 si. cxxxiij. incip. viso pcessu. in. vj. col. et
 d. an. in. c. cū i tua. in fi. de test. et si cum
 hac rñsione cuitabit ipse testis ptraric
 tatē et periculū torture. ¶ Vel dicas
 qd etiā ipse testis poterit si de nouo p
 ducat dicere satis p supradicta p me
 rñsum est. ita colligit ex text. in. l. fundi
 trebatiani. §. de vsufu. leg. quē tex. ad
 hoc allegat Bal. in. l. solā in fi. ij. col. C.
 de testi. et Bal. in addi. Spe. in ti. de de
 positionib⁹. in. ij. col. in ver. qui semel.
 Qd tñ tu limita et intellige esse verū ni
 si iudex haberet testes suspectos q tñc
 ipsi testes iterū pducti et examinati nō
 poterūt dicere sat⁹ p supradicta rñsuz
 est et. s; debebūt iterū et de nouo depo
 nere. Ita no. dicit Bald. in. l. j. in. §. edi
 tiones in fi. j. col. §. de edē. et in. l. fi. C. de
 testi. in fi. xbis. ¶ S; iuxta pdicta du
 bitari pōt qd si testis iudicialr examia
 tus prio dicat vnū postea aliud postea
 renertat ad primū dictū vtpota si di
 cat vidi ticiū vulneratē gaiū i domo i
 mo in strata imo i domo an isto casu p
 bet. vide de hoc p. Spe. in ti. de teste. §.
 j. x. qd si dicit vidi hic et. et ibi Jo. an.
 ¶ Et i materia ista vacillatiōis testiū
 scias q si testis semel pductus dicit se
 nescire vel non recordari. Mō iterato
 pduct⁹ deponit super ipsomet negocio
 sup quo primo dicit se nescire vel non
 recordari. an hoc casu valeat eius dic
 tū in quo dicas q sic nec reputat⁹ va
 rius vel vacillās hoc voluit glo. in. c. cū
 cā. q inter iconomū in gl. ij. extra de tes
 ti. et hoc pbat tex. sing. fm bal. in. c. j. in
 §. notandū. in ti. de notis feudoz. Et
 idē voluit Ang. in. l. qui tabularū. per
 illū tex. §. de fur. et Lu. ro. in. l. qui bona
 in. §. si qd stipulatus. §. de dā. infec. et
 idē voluit bal. in. c. dudum. el. ij. in. xiiij.
 col. de elec. et in ru. de pto. ine. in. ij. col.
 et bal. in ti. qd sit inuestit. in. c. i. §. j. in. j.
 col. et Lu. ro. in cōsi. suo. lvj. incip. cum te
 stis. et. d. alex. in cōsi. suo. lvj. incip. viso
 processu. in. iij. col. in. ij. vol. ¶ Qd tñ
 limitat Bal. esse verū nisi ipse testis sit
 locutus cū pte q tunc non admittit si
 primo dicit se nihil scire vel se nō recor

Super titu. ff. de questionibus: fo. cxi.

darí. Ita dicit bal. in. d. rub. de contro. inuc. et lud. roma. in. d. p. si. l. v. ubi ponit et ad hoc alias limitatiões. et sētit bal. in. l. p. s. byteri la. i. in. j. colū. C. de epis. et cler. Si autē nō sit locut⁹ cū patre bene 19 admittet qz psumit qd mō meli⁹ recor det qz tēpore quo fuit interrogat⁹. pro quo facit qd dicit ang. in. p. suo. cccvii. inci. factuz tale ē Xpo forus petri. et. in. 14 iij. col. ¶ Et facit optime qd dicit bal. in. l. de tutela. circa me. C. d. in inte. rest. mi. et ibi doc. ubi dicit cē doctrinā p doctozib⁹ qz vna die cōsulūt vnū et alia die p̄sulūt aliū vt nō reprehēdant tāqz forte tūc meli⁹ iformati sentiāt seu teneāt vltima vice. Et idē dicit Ange. in. l. la. beo. s. de seruitu. rusti. predio. per glo. ibi singularē qz dicit qz iuriscōsultici et iaz qnqz variāt: dicit tñ bal. i. d. l. de tutela qz talis varietas in doctore est erubescēda tñ per hoc nō dicit qz sit reprobanda qd dcm refert et sequitur. d. An. in. c. fin. 15 extra de cōfes. ¶ Et faciunt dicta per Bal. in. c. ne inuitaris de cōsti. circa fi. et per eūdē bal. in. l. inbem⁹. C. de li. caus. sa. ubi dicit qz l. epus scribat alicui tan qz canonico tñ pōt postea eum negare canonicū et referre sibi qōnem canonizatus. pro quo facit glo. sing. in autē. ut possessor. C. qui potio. in pign. hab. qz dicit qz licitū ē p̄fētē vel negati venire cōtra dictū suū in alio tamē iudicio. 16 ¶ Et faciūt dicta per Archi. in. c. statutu d. rescri. in. vj. ubi dicit des. cē mutabilē seu variabilē et hoc pbat bonis rōnib⁹ et aliat illd qd ipse dixit. penitet me fecisse hominē. p qz facit illud nouit de⁹ mutare sentētiā si tu noueris emē dare delictū. in qz materia vide ē tex. in. l. ij. circa pñ. s. quis or. in bo. po. serue. 17 ¶ Et facit illd qd dicim⁹ qz sapiēt⁹ ē mutare ppositū. c. cū cessante de. app. ubi iudex renocat suā interlocutoriā male latā. et facit. c. q̄l et qñ el. j. de accus. et 18 ibi gl. et. c. magne. xxiij. q. iij. ¶ Et qd nō bal. in. l. vnica. C. de p̄fes. et quod dicit. d. An. in. c. venerabilis. in. x. colū. de excep. ubi loquitur de aduocato qz pōt allegare vnam legem ad vnum ppositum et cras dicere qz illa non facit ad illud. et facit gl. in aut. de tric. et semis.

in gl. magna in pñ. quā in pposito al legat bar. in aut. item possessor. C. qz potio. in p̄s. hab. An aut et qñ liceat testibus variare vide bar. in. l. qd qd astrinz gēde. s. d. ob. circa fi. ¶ Et scias qz casu qz testis variet seu vacillat notari⁹ nō d̄z scribere vacillationē seu varietatem qz sibi v̄f s̄z qz videt iudici et cāz debz scribere mādato iudicis fm Spe. in titu. de teste. s. nunc tractā. h. hoc autem scias et. et idē v̄f velle bal. in. l. iij. in pñ. s. de testi. de quo dixi. s. late. in. l. de m̄nōre. in. s. plurimū. in. ij. car. s. in hoc titu. ubi videas oino et vide ē qz dixi i hac materia satis late in repe. mea. l. fi. C. d. pb. in. xliij. car. ¶ Qui autē sint effectus huius varietatis vel vacillationis videas notabile verbū bar. in. d. s. plurimū. relatū ab āge. de are. in trac. suo malefi. in verbo fama publica. in. xvij. car. in h. non oq̄ro et. que oia posui. i. s. plurimum. et melius in sin. meo. c. iij. incipien. varietas et. ¶ Et si testis in eodē iudicio sup eodēmet fctō pmo dicit vnū postea dic̄ p̄riū tali casu cui dco sit standū dicas qz neutro dicto standuz est maxime si nullā cāz assignet quare cōtrariū dixit eis qd p̄io dixerat. Ita probat in. l. j. s. de testi. in. l. qz falsa vel varia. eo. titu. et in. c. cum eccle. futrina. de causa poss. et pprie. et habet in. c. si testis. iij. q. iij. in versi. qui falsa. et. i. c. sup his. d. p̄is. et facit. c. puta. iij. q. ix. et hoc t̄z Spe. quē ibi sequit Jo. an. i. ti. d. teste. s. j. h. itez qz testes sūt varij. et p̄si. qd si idē testis. ad qd allegat. c. sollicitudinē de app. i. fi. et. l. cum precium. C. de libe. causa. Et per ista remanet expedita. l. ista. in sui p̄nci. sequitur. s. d. minore qz. hypolitus de Marsilijs vtriusqz iuris doctor Bononiensis.

De minore quoqz.

Et hoc intēdit. minor. xliij. annis non auditur i testē p̄tra aliqū cū tormētis nec sine tormētis marie si p̄tra illū aliz qua alia argumēta non pcurrūt. h. d. ¶ No. dictū in sumario. itē not. hic pulchrā rōnē quare minor etas repellit minorē a testimonio ferendo cū tormētis vel sine. Nā aspitas tormentoz

Hippolitus de Marsilijs

operatur vt talis minor non examine-
tū tormētis. Itē etas ipsa minor etia3
opat vt nō examine t in testē q̄ aliquē3
q̄ talis etas minor reddit eos suspec-
tos ad facilitatē mētiēdi. Alia not. hic
2 nō colligunt. ¶ Opponit bar. q̄ istuz
tex. de. l. j. §. ipuberes. s. ad filla. vbi h̄r
q̄ minor ē t torquet soluit q̄ minor nō
pōt torqueri vt ex ei⁹ dicto aliq̄s cōdē
nē vt hic s3 vt ex ei⁹ dicto summat iur-
diciū ad v̄itatē inquirēdū. et dicit q̄ bñ
minor pōt ferulavel habena cedi. allat
glo. in. l. talis. C. ad filla. sed corrupte
allat debuit allare tex. in. d. l. j. in. §. im-
pubes. s. ad filla. et gl. q̄ allat bonum
text. in. l. j. C. de cursu publico l. xij. Et
possent hic plura dici et examinari cir-
ca mā3 minoris. xiiij. annis que omitto
q̄ iā in tali mā dixi in. d. l. de minore. in
prin. s. in hoc ti. ad q̄ me refero ne repli-
cē idē p idē. et hec sit expeditus. iste. §. q̄
gl. sunt clare. Ideo sequit. §. eū q̄ hyp-
politus de Marsilijs. 3. U. doctor.

Eum q̄ vendicāti.

Et hoc intēdit. Seruus nō pōt torque-
ri q̄ illū q̄ p eo satisfecit de iudicio si-
sti vel iudicato soluēdo vel p eo alr ca-
uit q̄ hoc casu p dñō h̄r. h. d. ¶ Not.
1 q̄ extrane⁹ p̄stās bñficiū seruo h̄r loco
dñi adeo q̄ talis seruus nō poterit q̄ cū
torq̄ri qd̄ h3 eātatē in se. Alia not. hic
nō colligunt nec bar. legit h̄c. §. q̄ cla-
2 rus est. ¶ Nemo igitur ad gl. q̄ satis
clare sunt. nā gl. p̄io in vbo cauit. exē-
plificat istū tex. in cautioe de iudicio si-
sti vel de iudicato soluēdo allat tex. in
sti. de satis. in prin. gl. si. p̄io allat in fili
l. pe. s. q̄ satis. cog. postea arguit q̄ istū
tex. d. l. si. C. eo. vbi h̄r q̄ p̄ni hereditarij
torquent et si relicta sit sibi libertas vt
ibi d̄r s3 hic d̄r p̄ni. s3 gl. ista soluit. p̄io
q̄ ista. l. corrigitur p̄illā scdō dicit q̄ h̄
loq̄tur tex. quū de alijs reb⁹ quā de he-
reditarijs erat p̄trouersa s3 in. d. l. si. lo-
tur de rebus hereditarijs sup quibus
erat controuersia: ideo nimirum si pos-
sunt tunc serui torqueri. de qua mate-
ria etiam habetur in. l. hereditarij. s.
eo. Alia hic non dicuntur. Ideo seq̄tur
¶ Repeti. hippolitus de Marsilijs 2c.

Repeti. Et hoc inten-
dit. Semel
tortus iterū pōt repeti in
tortura et reus q̄ cōfessus
est de se nō potest torqueri
cōtra alios. h. d. hec. l. no. et allegabilis
cuius materiā plen⁹ examinat bar. in
l. vnus. in. §. j. j. co. s3 ego hic materiā
ipsius tractare statui cū magis habea-
tur recursus ad hāc. l. in materia repe-
titiōis torture q̄ ad. d. l. vnus. §. j. j. c.
1 ¶ No. p̄io ex. l. ista. q̄ tortura semel
adhibita p̄t repeti et de nouo adhiberi
q̄ qñ eueniat p̄cedat et quō intelliga-
2 tur videbim⁹ infra. ¶ No. et q̄ reus de
se p̄fessus non pōt p̄tra alios torqueri
seu interrogari de quo ē t aliqua dicā
infra vltra ea q̄ de hac materia dixi. s.
in hoc ti. i plib⁹ locis. Alia no. hic nō
colligunt. ¶ No. ope p̄ciū est videre et
3 examinare hāc materiā repetitiōis tor-
ture q̄ multū; quotidiana est et vtilis.
Et iō circa hāc repetitiōez torture quā
doc. tractauerūt in plib⁹ locis mihi v̄r
p̄ eius intelligētia fore distinguēdum
hoc mō. v3 cū q̄ritur an et qñ re⁹ possit
repeti in tortura. tūc dicas q̄ aut que-
rim⁹ de reo q̄ fuit tort⁹ extatib⁹ seu p̄-
cedētib⁹ iudicijs legitimis et nihil cō-
fessus est. aut de eo q̄ similr legitimis
iudicijs p̄cedētib⁹ tortus fuit et con-
fessus est delictū s3 postea nō pseuerat
in talis sua cōfessioe s3 ductus ad ban-
chum iuris ad ratificandū dicit se nō
cōmisisse dictū delictū et q̄ illā cōfessio-
nē quā fecit i qua dicit se p̄misisse dictū
delictū illā fecit et illud dicit pp tortu-
ram et acerrimū dolorē quē ipse tunc
patiebatur vt sepissime dicunt rei torti
qñ ducuntur ad banchū iuris ad rati-
4 ficandū. ¶ Si loq̄mur de p̄mo. s. d. reo
q̄ p̄cedētib⁹ iudicijs et suadis suado fuit
tort⁹ et nihil p̄fessus ē an possit iter⁹ tor-
q̄ri dicas breuiter substantialr loq̄ndo.
¶ Qd̄ aut tortus ex p̄mis iudicijs fuit
cōpetēter aut sufficiēter tort⁹ aut leui-
ter et minus competenter et sufficiēter
p̄mo casu si fuit sufficiēter tortus et
nihil cōfessus est tunc si sapernueniunt
nōua iudicia validiora primis et tunc
repetit⁹ tormētāp tex. i. l. vni⁹. §. j. j. eo.

¶ Si vero non fuit sufficenter tortus fin
qualitate indiciorum et cum habitum sit le-
uiter fuit tortus tunc dicas quod potest repeti
in tormentis et nouis indicibus non super
uenientibus. ita dicit bal. in l. C. quorum
ap. non recte. ubi dicit quod legis tortura non
de tortura. ar. l. ob quam vitia. §. si. §. de edil.
edic. et quod tormentum propter de magnus do-
lor corporis vel magna afflictio per not.
in. c. cum in contemplatione. de reg. iur. in no-
uella. et idem dicit Catal. in tract. indi.
in vii. cl. inci. adde quod torquari non potest. Et
hanc partem quod sufficenter tortus non pos-
sit iterum torquari nisi superveniant nova
indicia. tenuit Ja. de are. Cy. et Dy. i. l.
fi. C. eo. de quest. et Ray. et Bart. in. d. l.
vnius. §. j. eo. Et dicit ibi bar. quod licet
ista sint verba de iure tamen de consuetudine non
funantur sed quod repetitur toties quoties iudici
videat. ¶ Subdit et ipse ibi quod quando ap-
paret reum indicia leuia non multum ma-
nifesta nec multum vergentia quod non debet re-
peti. Quibus autem reum apparent indicia
manifesta et evidenter et multum vergentia:
tunc si in prima tora reus stat durus et
nihil dicit poterit iterum torquari per hanc l.
quod est ita intelligenda et per. d. l. vni. §. j.
et exponit illum text. in vbi. evidentiis
argumentis. de quo ibi per eum. Item hanc
partem vbi quod sufficenter tortus non possit
iterum torquari nisi superveniant nova indi-
cia fortiora primis. tenuit bald. in vbi.
suo. cclxxvi. inci. tex. in quo et in. j. vol.
et Jo. an. in. c. in contemplatione. de reg. iur.
in aliis. et bal. in. l. milites. C. eo. de qst.
Ang. d. l. si quis in gravi §. si quis moriens.
§. ad filla. et Saly. in. l. ij. ante fi. C. de
custo. reo. et Dy. in tract. de qst. vbi. quod si
aliquis fuit semel tortus et et bal. in. c. j.
in. §. iniurio. in. viij. col. de pace iur. fir.
in vbi. seu. in vbi. quero vtrum semel tor-
tus et. pau. de cast. in consil. suo. cxcvij.
inci. visa inquisitione et in. vi. col. Et an-
ge. de are. in tract. suo malefi. in verbo fa-
ma publica in. xv. car. in vbi. tertio quod
et vbi subdit quod ista opinio. bar. et aliorum
est notanda per aliquos crudeles iudices
qui quotidie torquent et tormenta repetunt
et de nouo alia indicia non habent quam tenen-
tur in iudicatu quod non possunt illos in
tormentis repetere. Et dicit quod ex hoc

Bal. in. l. decuriones. C. de quest. dicit
quod illa. l. est in ar. quod de quacumque tortura
quam iudex facit dolo malo et sine causa sit
pena capitis: quod etiam dicit notasse bal.
in. l. j. C. de priuatis carce. quod dicit bene
fore considerandum a iudicibus. Dicit postea
ca ibi ipse ange. quod Dy. in suo tract. de
questionibus. vers. quod si aliquis et dicit quod as-
sesores hic ex consuetudine non seruatur: sed
ipse ibi dicit quod iudicio suo male faciunt.
Et per istos faciunt not. verba Cy. in. l. fi. C.
eo. vbi dicit quod assessores qui repetunt tor-
menta sine nouis indicibus vel sine nouis
argumentis non habent nec deum nec leges per
oculis. Item hanc opinionem. quod semel tortus iterum
non possit torquari non supervenientibus nouis
indiciis vbi tenere Albe. ga. in suo trac.
malefi. sub rub. de questionibus et tormentis in
iij. colu. in ver. item quod pone quod semel sit
habitatus. vbi dicit quod assessores qui au-
di sunt honoris obseruent ut repetant
questionem sine nouis indicibus tamen dicit ipse
quod de iure hoc fieri non potest sine nouis in-
diciis et dicit hanc esse communem opinionem. doc. sub-
dit tamen quod assessores obseruantes peritiam
in pratica possunt defensari per tex. in aut.
vbi ind. sine quoque suffrag. in. §. oz. qui
tex. tamen forte hoc non probat. et idem etiam qua-
si ad litteram dicit Sul. de suza. in tracta.
suo de tormentis in. iij. car. in vers. sed po-
ne quod fuit et ibi Lu. bal. in addi. et idem
et Abb. in. c. cum in contemplatione. i. §. septi-
mo queritur et de reg. iur. et idem in effe-
ctu post multa ad materiam istam adduc-
ta et do. Paris de pu. in suo tra. find.
in. c. car. in. ij. col. de quo etiam per. d. fra.
brunum in tract. suo de indicibus et tortura
in. xij. car. in. iij. col. cum sequetur ibi not.
loquitur et finaliter hec est communis omnium opinio
quod leuiter tortus potest repeti in tormen-
tis vbi sufficenter torqueatur sed si fuit
sufficenter tortus et nihil confessus
fuerit tunc non poterunt repeti tormen-
ta nisi superveniant nova indicia for-
tiora primis. et ita seruandum est in practi-
ca et ista opinio est equior et sustentabilior
magis iuri consona. ¶ Quo autem
ad secundum casum. scilicet quando reus prece-
ditur legitimis indicibus fuit tortus et confessus et de-
lictum sed postea ductus ad banchum iuris et
ratificandum audito notario maleficiorum

Hypolitius de Marfilis

dicēte sibi vt mortis est audias confes-
sionē tuā quā fecisti cū fuisti tortus ⁊
si vera sunt q̄ dixisti illa ratifica ⁊ con-
firma: si autem nō sunt vera dicas illa
nō esse vera qz hic tractat de vita tua:
tunc lecta sibi cōfessione sua si dicit q̄
talis sua p̄fessio nō est vera sed eā fe-
cit ⁊ p̄fessus fuit illud ex vi torture vel
alioꝝ tormētōꝝ an hoc casu possit re-
peti in tormētis vt p̄seueret in tali sua
confessione. Et in hoc aduertat qz iste
casus sepissime euenit in facto: et ego
plurib⁹ ⁊ plurib⁹ vicibus habui dū fu-
rector ⁊ officialis in plurib⁹ ⁊ diuersis
partib⁹ italie. Et videt mihi primo di-
cendū q̄ aut post talē negationē sup-
ueniūt noua indicia: ⁊ tūc itez poterit
toꝝ q̄ri ⁊ istud clarū est. ar. eoꝝ q̄ dicta
sunt. §. in proximo articulo. Aut nulla
superuerūt noua indicia et hinc pen-
dēt leges ⁊ p̄phete. Et hoc casu dicit
bal. in. l. bonafidei. in. iij. col. in vers. itē
quero de p̄fessione ⁊ c. C. de iureiur. q̄ sic
qz ex p̄ma sua cōfessione remanet se-
miplena p̄batō vt voluit gl. fm. eū in
l. ij. C. de custo. reo. ⁊ iō dicit q̄ nisi ipse
reus reuocās talē suā p̄fessionē probet
cōtrariū cōpellit̄ perseuerare in dicta
sua cōfessione. p̄ quo adducit qđ not.
Inno. in. c. per inq̄sitionē. de elec. §. idē
bal. in. l. ij. C. de custo. reo. aliter in hoc
articulo dicit: vcz q̄ qñ in confessione
quis nō perseuerat tacite vel expresse:
sed reuocat eā tūc si sunt aliqua indi-
cia faciētia p̄ reuocatione admittit̄ re-
uocatio. allegat. l. j. §. si qđ vltra. §. in
hoc ti. Si aut̄ indicia faciūt ⁊ cum nō
admittit̄ reuocatio: qz vbiq̄ pōt qđ
cogi p̄fiteri nō admittit̄ reuocatio sed
iste pōt cogi p̄fiteri ergo fortius pōt co-
gi perseuerare in cōfessione: vbi autez
nulla indicia apparēt p̄ vel p̄tra: tunc
videt̄ q̄ ista reuocatio p̄fessionis spon-
te facta nō procedat nisi error alleget̄
⁊ probet̄ vel nō stare p̄ allegantē sed
staret per indicē quomin⁹ probaret̄ vt
l. de etate. §. si. §. de interro. ac. et facit
qđ not. in. l. i. ctus fustis. §. de infa. ita
dicit Bald. in. d. l. ij. C. de custo. reo. Et
hec dicta bal. in. utris duob⁹ locis refert
⁊ approbat. d. ffrā. bru. in. d. suo trac.

de indicijs ⁊ tortura. in. xij. car. in. liij.
col. vbi dicit q̄ ista distinctio bal. est ele
gans: ⁊ dicit q̄ ita d3 intelligi qd̄ not.
ipse bal. in. l. fi. C. de pba. et ꝑcludit ipe
d. ffrā. q̄ hoc casu poterit cogi reus ꝑ
repetitionē tormētōꝝ in sua cōfessione
primo facta perseuerare. et idē etiam
tenet ange. de arc. in trac. malefi. in. xij.
cōparuerūt dicti inq̄siti ⁊ negauerunt
totū. in. ij. col. in prin. ⁊ idē t3. d. Alexā
hic in suis apostil. ⁊. d. Paris de pu. in
trac. suo fin. in. c. viij. car. in. ij. col. v. vi
so de repetitōe. vbi refert barto. tenere
ꝑtrariū in suo trac. d. q̄onib⁹. circa pn.
sed ipse rñdet ad dicta ꝑ bar. ibi. ⁊ vi
de etiā eūdē. d. pau. in eodē trac. in. c.
carta. in. ij. ⁊. iij. col. vbi plura allegat.
¶ Et ꝑ ista opi. quā sequor q̄ vigo
re dicte prime ꝑfessionis possit re⁹ repe
ti in tormētis: ad perseuerandū in sua
ꝑfessione vltra doc. facit duplex rō. pri
ma est q̄ nō possum⁹ dicere q̄ talis re⁹
primo ꝑfessus ⁊ postea negās nō sit va
rius ⁊ vacillās. Sed variatio seu vacil
latio est sufficīēs indicijū ad torturam
de ꝑ se vt dixi late. s. in. l. de minore. in
s. pluriū in. iij. car. xij. l. ex libero. in fi.
prin. s. eo. ⁊ in sing. meo. c. iij. Inci. varie
tas. ergo tanq̄s superueniēs nouū in
dicijū ꝑtra ipm̄ reū semel ꝑfessum pote
rit iterū torqueri. ¶ Alia etiā rō con
currit: vcz q̄ si dicerem⁹ q̄ ꝑfessus de
lictum in tortura ꝑcedētib⁹ legitimis
indicijis. ⁊ postea duct⁹ ad banchū iu
ris ad ratificandū negaret: ⁊ tunc nō
posset repeti in tortura sequerē q̄ ra
ro vel nunq̄s punirent rei ⁊ vt plurimū
furca staret in viduitate: q̄ q̄libet fur
⁊ reus alicui⁹ criminis sciēs non posse
vltorius torq̄ri negaret dicēdo inter se
iā passus sum dolorē ⁊ torturā quam
pati debeo si nego sum securus ⁊ tut⁹
a periculo mortis. Certe om̄s sic face
rent ⁊ delicta remanerēt impunita qd̄
nō est tollerandū. nemo em̄ inucniret
qui sciēs se moriturū ex ꝑfessione ⁊ ra
tificatiōe sua itēx cōfirmaret ei⁹ ꝑfes
sionē si sciret se nō posse amplius torq̄
ri. ⁊ hac de cā multi ⁊ multi sūt rei q̄ co
gnoscentes se itēx debere torq̄ri ratifi
cāt eius ꝑfessionē qd̄ minime facerent
si non

si nō possent iterū torqueri. imo q̄ aliter faciunt nō timent torturā ⁊ experti sunt alias plura tormenta vt multi reperiuntur. Et ego recordor alias dum eram officialis ducis Mediolani quod habui quēdam ribaldum in manibus pro furto qui in tortura confitebatur: postea ad banchū iuris omnia negabat. ⁊ ego semel dixi sibi quare decreuisti velle totiens repeti in tormētis nō ne esset tibi melius affirmare illō quod confiteris in tortura q̄ velle totiens affligi in tormentis. qui ribaldus respondit mihi ⁊ dixit: domine melius est mihi milies torqueri in brachijs q̄ semel in gula. nam multi inueniuntur medici q̄ sciunt aptare ossa brachiorū ⁊ illa ad pristinū locum reducere: sed nullus inuenitur medicus qui sciat aptare gulā ⁊ eius ossa. ideo ego malo altari a milite vestro in tortura q̄ pedibus meis ascendere schalā furcharū. Item dicebat quare nō possum ad banchū iuris vbi est periculū ⁊ importātia vite mee sic vertere mihi linguā ad dicendū nō sicut ad dicendū sic. cū tantus sit mihi labor dicēdo nō. sicut dicendo sic. ⁊ tot littere sunt in yno verbo sicut in alio: pfecto erat ribaldus in excellentia. atamen fuit mihi necesse eum liberare: q̄ nūq̄ voluit ad banchū iuris ratificare illō qd̄ dicebat in tortura: ⁊ indicia nō erāt nimis vrgentia. Et ideo ex istis rōnibus iunctis cū alijs dictis doc. remaneo in hac cōclusionē q̄ reus q̄ pcedētibz legitimis indicijs cōfessus est delictum si postea in tali cōfessione nō pseuerat q̄ iterum possit repeti in tormētis vt ratificet suā cōfessionē. ¶ Istis mō visis opus est examinare aliq̄s notabiles q̄stiones circa materiā hui⁹ legis. Et iō ego q̄ro de tali dubio. re⁹ fuit posit⁹ ad torturā pcedentibus indicijs qui cōfessus est q̄misse delictū de quo inquisitus est postea debito tēpore ductus ad banchū iuris ad ratificādum negat illud qd̄ cōfessus est: quo stāte vigore dicte sue cōfessionis ⁊ aliorū que supra dixit iterū fuit tortus qui in tortura iterū cōfessus est delictum. postea reductus ad banchū iuris ad ratificā

9

hypopolitus

dum iterū negat tale delictū cōmisse. ⁊ iterū positus ad torturā pfitetur. postea ad banchū iuris iterum negat an hoc casu possit vltius torqueri ⁊ tali casu que sint partes iudicis. in quo reperio. d. Paridē. in. d. suo trac. findi. in. c. viij. car. in. iij. col. dicentē se hūc casuz habuisse de facto ⁊ finalr ipse talē reuz liberauit a tortura cū cautione tñ fide iussoria. ⁊ inter cetera dicit qd̄ cōfessio erronea etiā sepius repetita pōt reuocari. l. i. C. d. erro. cal. vbi dicit bal. qd̄ ēt si nō sit reiterata pōt infringi p̄bato rrio. l. cū falsa. C. de iurj ⁊ facti igno. Et adducit bal. in. l. vnica. in. v. col. v. s. nū qd̄ itelligit. C. de p̄f. vbi dicit q̄ p̄fessio ni facte in tormētis legitime illatis statur si pseuerat in ea nisi idicia p̄ q̄ fuit tort⁹ fuisset leuia q̄ nō faciāt p̄sumptio nē: q̄ nō stat illi p̄fessionī nisi pseueret i ea p̄ gl. d. l. j. ⁊ l. j. §. diuus. §. in hoc tit. ⁊ reus ipse v̄ pseuerare eo ipso q̄ nō reuocat q̄ iste nō ē inst⁹ met⁹ de eo qd̄ iudicis auctoritatis opaf. qd̄ factū p̄ talē metū v̄z pp̄ executionē iusticie. l. iij. §. q̄ me. cā. Et si appellat intelligit tacite reuocare vt no. j. de appel. l. credis tor. §. iustus. fm̄ bal. ibi q̄ plus dicit si p̄ma p̄fessio ēēt i iudicio ratificata ⁊ posset p̄bari q̄ ista noua p̄fessio ratificata repetitis tormētis emanasset ēēt sicut prima vulnerata ⁊ ēt maiori vulnere: q̄ semel tort⁹ p̄petēter itez nō d̄z torq̄ri nisi noua indicia supueniāt p̄ hāc. l. repe. ⁊ p̄fessionī eius q̄ p̄fitetur falsū nō d̄z stari. q̄ ē q̄ naturā veri. vt in. l. j. §. si q̄s vltro. §. in hoc tit. ⁊ j. de appel. l. nō tñ fm̄ bal. in. d. l. j. C. de p̄f. Ita ad litterā dicit. d. Paris in. d. suo tract. i car. c. viij. in. iij. colum. ⁊ ibi alia plura dicit.

10

¶ Subdens q̄ talis reus non debuit vltra tertā vicē torqueri p̄ notata per ang. in. l. fi. C. eo. de q̄oni. vbi dicit q̄ si testis examinatus ⁊ vari⁹ ac tort⁹ vnū dicit deinde repetitus dicit aliō d̄z examinari p̄ torturā q̄ nō stabit p̄mo dco nec scdo sed tertio d̄z repeti ⁊ stabit illi dicto in quo pseuerabit tāq̄ p̄ glo. in. d. l. fi. C. de q̄. in. v. alij. p̄ncipalis. n. examinaf p̄ torturā vt testis ⁊ p̄ficant l. pe. ⁊ ibi bar. j. eo. Et adducit et pan.

de Marsilijs

P

Hippolitus de Marsiliis

de cast. in 21. suo. cxcvii. inci. visa inqsi-
tione. circa si. vbi dicit qd torques vltra
tres vices diuersis tpi⁹ imoderate p-
cederet. ar. l. fidei co. §. si qs decez. §. de
lega. iij. Et rñdet ipse. d. Paris in loco
preallegato qd in casu nro non pōt dici
qd supuenerint noua indicia. s. ipaz cō-
fessionē qz tot⁹ p⁹essus est et deinde p-
pter illā p⁹essionē posit⁹ est ad torturā
et deinde ppter scōaz p⁹essionē est tort⁹
iterū: qz scōa indicia per q quis repeti-
tur torture debēt eē diuersi gñis a pri-
mis. ar. no. in. l. p hāc. C. de tēp. ap. et t3
bar. in. l. vni⁹. in pn. j. in hoc ti. et in tra.
de qōnib⁹. ista oia ad lraz refert. d. Pa-
ris in. d. suo tracta. et postea subiungit
quandā facti ptingētā per quā iterū
cōfirmat qd talis pluries tort⁹ nō pōt
vlt⁹er⁹ torqri l3 pluries cōfessus fuerit
delictū. Et iudicio meo melior rō est il-
la vt cuitet infinitas et maxime in tor-
mētis: de qua infinitate euitanda plu-
ra dixi in repe. mea. rubri. §. d. fidei us.
11 in. ix. q. vbi videas. ¶ Quero et vlt⁹-
rius de alia qōne: v3 aliqs spōte absqz
tortura vel metu confitet delictum ta-
le commisisse postea ductus negat illud
fecisse. an hoc casu possit cogi per tor-
turam perseuerare in tali p⁹essioe sua
in quo distinguendū puto hoc mō: v3
qd aut iste re⁹ hāc p⁹essionē fecit in iudi-
cio aut extra iudiciū: si illā fecit in iudi-
cio aut est verisill⁹ p⁹abilis et possi-
bilis vt dixi. §. in. l. j. in. §. ad qōnem: et
tūc nō est opus alia ratificatiōe: s3 pōt
condēnari cū in p⁹essum nulle sint par-
tes iudicis nisi in p⁹dēnando. l. p inde.
§. ad. l. acq. l. si p⁹essus. §. de cust. reo. l.
qui sniaz. C. de penis. cū si. de q dixi in
sing. meo. ccj. incip. in cōfessum et c. Aut
ipse re⁹ hāc p⁹essionē hui⁹ maleficij fe-
cit extra iudiciū: et tūc nō poterit p⁹dē-
nari s3 poterit torqri vt p⁹seueret in ta-
li sua p⁹essione: qz p⁹essio extra iudiciū
factā facit iudiciū ad torturā: vt hī per
gl. in. l. capite qnto. §. d. adul. de q dixi
§. in. l. de minore. in pn. in. ix. col. §. eo.
Si aut aliqs p⁹iteat delictuz ipossibile
vel improbabile vel nō verisill⁹ tūc ta-
lis cōfessio siue sit facta in iudicio siue
extra iudiciū non p⁹indicat p⁹itēt nec

condēnandū nec ad torturā: de quib⁹
cōfessionib⁹ dixi. §. in. l. j. in. §. ad qōnē
in hoc ti. et ibi posui plura exēpla q vls-
dere poteris circa tales p⁹essioes reoz
et c. ¶ An aut talis q spōte p⁹essus est
delictū possit postea reuocare talē suā
cōfessionē pretextu erroris vide. §. in. l.
j. §. si qs vltro. i. xvij. col. in hoc ti. et do.
¶ Pari. de putco i suo trac. sind. i car. cij.
in. ij. col. h. testis fuit tort⁹ et c. ¶ Que-
ro vlt⁹erius qdā reus p⁹cedētibus p⁹tra-
cū indicijs indubitatis p⁹essus est i tor-
tura cōmisisse delictū postea ad bāchū
iuris negauit. an possit cogi iterū cum
tortura ad p⁹seuerādū i p⁹essioe sua: in
quo dicas qd ista qō et dubitatio pēdet
ab illa qōne. v3 an ex indicijs indubi-
tatis quis possit p⁹demnari ad mortē
nā si pōt cōdēnari qz talia iudicia ha-
beant pro plena p⁹batōe nō opus erit
alia tortura. s3 ex illa p⁹essione poterit
p⁹dēnari imo et sine illa p⁹essioe p⁹ ter.
in. l. q sniam. C. de penis. vbi hī q quā-
do iudex h3 p⁹bationes maleficij nō d3
curare de p⁹essioe rei. s3 pōt ipm p⁹dēna-
re. qd et voluit bal. exp⁹se in. c. ad n⁹az
de p⁹ba. circa si. h. et no. et c. in. l. j. in fi.
C. de iura. calū. et do. alex. in. l. vnius. i.
§. reus. j. eo. de quo dixi in singu. meo
cviij. incip. als fui interrogat⁹. Et ideo
dicit ang. in. l. et si certus. §. ad filla. q
si maleficiū ē liqdū p⁹ p⁹batōes malefa-
cit iudex ponere malefactorē ad tortu-
ram: et tali casu tenebit in iudicatu.
de quo lati⁹ dixi. §. in. l. j. in pn. in. iij.
14 rēq⁹sito i hoc ti. ¶ Videam⁹ ergo hoc
v3 an ex indicijs indubitatis possit qs
ad mortē condēnari in quo reperio iu-
ra et doctores fuisse varios. nā qd possit
cōdēnari est ter. formalis i. l. si q adul-
teri. C. de adul. et ibi doc. et facit. c. affer-
te. de p⁹sump. et facit in ar. l. fi. C. arbi-
tu. et ter. in. l. antique. C. aduelleia. et l.
fi. §. qd met. cā. et c. his q. de spōsa. et c.
qz verisimile. de p⁹esump. et hoc etiam
probat ter. in. c. excōicamus in fi. de he-
reti. et in. l. indicia. C. de rei ven. et in. l.
fi. C. de proba. et in. c. sciant cuncti. ij. q.
vij. et hanc partē etiā tenet Spe. in ti.
de p⁹ba. in. §. videndū. in. ver. xij. et ibi
clari⁹ et apertius Jo. an. in addi. et bar.

15 in. l. ij. §. de fur. et ang. de are. l. trac. malef. in §. cōparuerūt dicti inquisiti et ne gauerunt totū. in. ij. col. ¶ Et tē p hac pte facit optime qd voluit saly. in. l. fin. C. de pba. vbi dicit q ex istis indicijs indubitationis pōt deueniri ad cōdēnationem. et ponit exēplū de duobus rixantibus adinuicē in qua rixa vnus percutitur et vulneratur et testes examinati dicunt q nō viderūt qn fuit facta talis percussio: sed viderunt eos adinuicē rixantes et statim dimissa rixa viderūt q ille erat percussus et vulneratus dicit q certe ex hoc resultat indicium indubitatum ex quo deueniri potest ad cōdēnationē et istud dcm̄ refert et sequit. d. ffrā. b. u. i dicto suo tractatu de indicijs et tortura in. v. car. in. iij. col. post mediū. et ibi etiā ponit qplura exēpla de indicijs indubitationis. de quo etiā dixi in singu. meo cclxxxvij. incip. dixi tibi et. et faciūt dicta per Jo. de imo. in. l. fi. §. de here. insti. et per bal. in. d. l. fin. C. de pba. et in. l. neq. natales. in. j. col. eo. ti. et in. l. quicūq. C. de ser. fug. in. vl. col. et in. l. milites. C. eo. de qōni. et p. d. ¶ Pari. d. puto i suo trac. find. in. car. xcv. in. iij. col. cū sequē

16 ti. ¶ Et facit dcm̄ bal. in. l. excipiunt. §. ad fil. vbi dicit qd ex multis indicijs resultat plena pbatio ē ad cōdēnationē capitalem: et contra impuberē. et facit etiā dictū bal. in. l. nō ē verisimile. §. q metus causa. vbi dicit q ex plurib⁹ indicijs vel argumētis vehemētib⁹ potest i causa criminali iudicari. et faciūt dicta per bal. in. l. fin. §. de officio pconsul. ¶ Sed ptra hāc pte. s. qd nō possit ex indicijs indubitationis cōdēnari tenuit expresse Alber. gādi. in suo solenni tractatu maleficioz sub rub. de psumptio. et indicijs indubitationis ex qb⁹ cōdēnatio pōt sequi et. in. j. q. et ibi circa finē dicit q oēs doctores q erāt Bononiē tpe suo et alibi dixerūt et cōcluserunt p hac parte. s. q ex indicijs indubitationis nō possit sequi cōdēnatio. et ita ē dicit se vidisse vbiq. praticari q talia indicia sic vrgētia nō sufficiūt ad cōdēnationē pene corporalis. s. dūtaxat pecūia ria. et iudicio meo ipse ibi meli⁹ et copiosius examiat hāc qōnē oib⁹ alijs qd di

ctū suū refert et sequit pau. de cast. i. 28. suo. cxcvij. incip. visa inq̄sitiōe. in. vl. col. in. pn. vbi subdit q ppter istud dictum Alber. gādi. nō ē diu q quēdā defendit a pena capitali q quē erāt ita fortia et indubitata indicia q anim⁹ et intellectus nō poterat credere q alius fecisset illud homicidiū q ipse. et iō dicit cōcludēdū esse in benigniorē partē. s. i lab soluēdo quū crimina deducta in inq̄sitione non sint pbata per spontaneā cōfessionem nec p testes necessario concludētes vt ibi latius p eū. Et illud dictuz Alber. et pau. de cast. refert et approbat d. Bar. ceppo. in consi. suo. vl. incip. veritas in. iij. col. et hanc partē etiā t3 ang. in. d. l. ij. §. de fur. vbi reprehēdit Bart. ibi et dicit q ex p̄sumptione violenta nemo potest damnari criminaliter maxime ad mortem sed bene ad torturam. Idē ē t3 Jmo. in. l. fi. §. de here. insti. et ange. de are. in tractatu maleficioz in verbo fama publica. in. ij. car. i. §. si. qro an vnū indicium. et d. Augu. ibi in addi. et Mathe. in notabili suo. cxxij. incip. no. qd p̄sumptio violenta. et hanc pte ē approbat Jo. an. in addi. spe. in tit. de probatio. in. §. videndū. in. §. xiij. superius allegato: l3 ibi circa p̄ncipiū illi⁹ addi. dixerūt Jriū: et hāc partē etiā cū plurib⁹ limitationib⁹ firmat. d. ffran. bru. in trac. suo de indi. et tor. in. v. car. in. iij. col. circa fi. de quo dixi latius in rubri. C. de pba. in materia pbatōis q fit per p̄sumptionē vbi videas. ¶ Et p supradicta opi. facit optie illud: vcz q qn aliq. dānat ex p̄sumptiōib⁹ tūc nunq. d3 sibi imponi vera pena delicti sed alia mitior vt voluit Jnñ. in. c. q. ve ribile. de p̄sump. qd dictū p valde not. referūt et sequunt doc. in. c. afferte. eo. ti. et bal. in. l. nō est verisile. §. qd me. cā. et in. c. j. in fi. qb⁹ modis seu. amit. et idē voluit bal. in. l. ei⁹. in. §. j. in fi. §. de testa. et d. Abb. in. c. auditis. in. anpe. col. de p̄script. et idē dicit no. pau. de ca. in consi. suo. cxcvij. p̄ allegato inci. visa inq̄sitione, et illud dictū Jnno. etiā sequit d. An. et Abb. in. c. quāto. de p̄sump. et in. c. cōstitut⁹. de testi. et Oldra. in consi. xcvij. incipien. viso diligenter. et voluit p ij

Hyppolitus de Marsilijs

Spe. in ti. de p̄sumptioni. in. §. species. ver. in summa. et pe. de anch. in regula semel malus. in. x. col. de reg. iur. in. vij. ⁊ Abb. in. c. at si clerici. in. vij. col. de indicijs. et in. c. ij. de coha. de. ⁊ mulie. et bal. in. l. si. C. de p̄batio. et in rub. de officio deleg. in pe. col. ⁊ d. fel. in. c. qualiter et qñ. el. ij. in. §. ad corrigendos. in. vij. col. i. si. de accu. Et illud dictū Jnn. etiā refert et seq̄tur. d. Bar. cep. in cōsi. suo. vij. inci. vitas ⁊ c. in. iij. col. et in p̄sil. suo. xxvij. inci. req̄situs. in. vlti. col. et in cōsi. suo. xxxij. inci. si vnq̄ in. iij. car. in. ij. col. ⁊ in cōsi. suo. xxxix. inci. Baptista ⁊ c. in. iij. col. p q̄ dicto facit optime gl. si. i. c. inter sollicitudines. de purga. cano. et faciūt dicta p Bal. in. l. p̄sbyte ri. in pe. col. C. de epi. ⁊ cleri. vbi dicit q qñ iudici nō liquet de falsitate testis s̄z suspicatur de eo tūc d̄z sniam tēperare cū pcedat ex sola suspitōe. q̄ suspitio sola nō sufficit ad cōdēnationez. qd̄ ēt voluit Dominicus in. c. habuisse in p̄i mo no. xxxij. dist. et faciūt optie p istis que ego dixi in p̄si. meo incip. non aue ras de ore meo v̄bū vitatis dñe ⁊ c. cir ca me. Nec hūc cōclusioni h̄z ob stare tex. in. d. l. si q̄ adulteri. C. de adul. qui magis v̄ stringere q̄ h̄ac cōclusionē qz ibi īperator approbat illud iudiciū et p̄sumptio illa habetur p̄ plena p̄ba tione. q̄ itē nec etiā obstat alia rōne qz ille tex. loquit̄ in adulterio ⁊ sic in deli cto qd̄ plene seu directe nec p̄ testes nec p̄ iustia p̄bati pōt. Jō in eo talia indi cia et p̄sumptiones habētur p̄ indubi tatis p̄bationibus nimirū si pōt tūc se qui cōdēnatio in illo casu. secus aut̄ est in alijs delictis q̄ plene p̄nt p̄bati qz in illis ex indicijs indubitatis nō pōt de ueniri ad cōdēnationē vt supra dictū

19 est. ¶ Et t̄ate q̄ h̄ac cōclusionē p̄ vera q̄ ex indicijs indubitatis nō pōt qd̄ cō dēnari ad penā corporālē dico in qō ne p̄posita q̄ si reus inq̄situs de crīe de quo iustitur pena corporalis p̄fitē p̄ce dētibz indicijs indubitatis ⁊ dicit se cōmisse delictū vel cōtenta in inq̄sitio ne eē vera: si postea ad bāchū iuris ne gat ⁊ nō vult perseuerare in tali sua cō fessione q̄ hoc casu poterit p̄pter eius

cōfessionē. vt dixi. §. repeti. in tortura vt cogat p̄sistere in dicta sua p̄fessione. Secus aut̄ eēt qñ de delicto veniret im ponēda pena pecuniaria qz cum tali casu ex indicijs indubitatis possit qd̄ cōdēnari nō debeat itez torq̄ri s̄z po terit cōdēnari qz satis est eē p̄batum maleficiū ad hoc vt possit seq̄ cōdēna tio absq̄ eo qd̄ etiā exigat p̄fessio rei p̄ tex. in. l. q̄ sniam. C. de penis. ⁊ p̄ ea q̄ di xi in sing. meo. c. viij. incip. alias fui iter

20 rogatus. ¶ Que aut̄ sint indicia in dubitata vide doc. in dictis locis maxi me Albe. gadi. in dicto trac. ⁊ ange. de are. d. ffrā. bru. ⁊ d. Pari. in dictis locis vbi ponūt plura exēpla ⁊ plures restri ctioes et limitatioes circa ipsaz m̄az ⁊ videas etiā p. d. Pari. de puteo i. d. suo trac. in car. c. ij. in. iij. col. Et postq̄ da ta occasiōe dixi tibi cōcludēdo q̄ h̄is q̄ se indicia indubitata nō pōt ex ipsis cō dēnari ad mortē: d̄ceni ēt l̄z aliquātū extra m̄az p̄p̄iā hui⁹ legis anteq̄ vltē rius p̄sc̄r dare tibi aliq̄s alios casus in q̄b⁹ qd̄ nō pōt p̄pter p̄bationē vel cō fessionē suā cōdēnari pena mortis l̄z p̄ delicto de q̄ inq̄ritur veniat iponēda pena mortis. Et vt supra vidisti p̄im⁹ est casus in eo q̄ h̄z q̄ se indicia indubi tata. Secundus est qñ qd̄ dānatur ex p̄sumptionib⁹ vt dixi allegēdo Jnn. ⁊ alios in. c. qz verisimile. de p̄sump. Nō dico q̄ tertius est casus in illo qui cōfitē delictū incidēter ⁊ nō p̄ncipalr. nā talis nō pōt puniri pena mortis s̄z bar. in. l. si p̄fessus. §. de cu. re. ⁊ Jmo. in c. si. in pe. col. de p̄fess. de quo lati⁹ dixi in. l. j. in p̄in. circa si. §. in hoc ti. ⁊ in. d. l. in. §. dñus antonius. in. ij. col. §. eo. Quartus est casus in eo q̄ cōfitē com misisse homicidiū ad suā defensionē. nā l̄z p̄ talē p̄fessionē sit fundata inten tio curie inq̄rētis fm bart. in. l. aurelio. in. §. adē q̄sist. §. de liber. lega. ⁊ p̄ alios quos reduxi in sing. meo. clxxxv. incip. cōfessio inq̄siti ⁊ c. attñ si de homicidio nō cōstat aliter nisi qz reus captus et inq̄sit⁹ dicit interfeci sen occidi ad meā defensionē ⁊ suā defensionē non p̄bat tñ p̄ h̄ac suā cōfessionē nō punī pena mortis. ita sing. dicit. d. abb. in. c. audiz

tis. circa vl. col. de p̄scrip. quē ibi sequit̄
do. fel. dicēs hoc eē dictū singulare et
alibi nō reperiri: 7 qđ apud praticos
aduocatos est in solēni cultu 7 idē di-
cit ipse in. c. significasti. el. ij. in pen. col.
de homicidio. 7 istud dictū ē sequitur. d.
Alex. in. l. non solū. in. §. sciēdū. §. de op.
no. nū. de quo latius dixi in dicto sing.
meo. c. lxxxv. incip. cōfessio inquisiti 7c.
21. ¶ His visis q̄ro pure circa m̄az hui⁹
l. qđā reus inq̄situs de quodā malefi-
cio p̄cedētibus legitimis indicijs q̄ eū
tortus fuit seruatis seruādis q̄ confes-
sus est delictū de quo inq̄ritur cōmissis
se 7 dicit q̄ titius fuit eius socius ad ta-
le delictū cōmittendū postea duct⁹ ad
banchū iuris dicit se nō p̄misisse dictū
delictū sed illud dicit confessum eē pro
pter torturā 7 repetitus in tortura pro
pter suā p̄fessionē vt. §. dixi p̄seuerat in
negatione. an hoc casu vigore p̄ie sue
cōfessiois possit dictus titi⁹ poni ad tor-
turā tanq̄ p̄tra eū talis cōfessio faciat
indiciū ad torturā. Et loquor de deli-
ctis de q̄bus q̄s pōt interrogari de con-
socijs in quo primo videret̄ dicendū q̄
posset poni ad torturā vigore dicte con-
fessionis facte p̄ reū in quo dicit ip̄m ti-
tiū fuisse eius sociū: 7 ratio est q̄ si vi-
gore illius confessionis reus ipse pōt
iter torqueri vt. §. ergo ita v̄ etiam q̄
possit vigore eiusdeꝝ cōfessionis torq̄ri
ipse titius accusat⁹ de societate crimi-
nis. Attñ hac rōne nō obstante q̄iam
partē credo veriorē. ratio est q̄ nō est
eadē rō dicte cōfessionis p̄tra ip̄m titiū
que est q̄ ip̄m reū. nā dicta p̄fessio p̄tra
reū facit nouū indicium vt ipse possit re-
peti i tortura vt dixi. §. sed nō facit ali-
qđ indicium p̄tra ip̄m titiū nisi vestiatur
cū ratificatione 7 p̄seuerātia rei sed cū
nō p̄seuerauerit in ea d̄r nuda 7 nō no-
cet ip̄s titio: 7 ideo nō poterit torqueri
ex ea q̄ tanq̄ accessoria corruit corruē-
te confessione rei in qua nō p̄seuerauit
sed semp post p̄mā p̄fessionē negauit
ar. regule accessoriū. de regu. iur. m. vj.
cū si. Et teneas menti q̄ reus cōfessus
delictū pōt sine nouis indicijs repeti
in tormētis vt manifestet mandātē fm
22 ang. in. l. et si cert⁹. §. ad silla. ¶ Que

ro vltius iudex h̄z p̄bationes malefi-
cij an possit hoc nō obstāte ponere reū
ad torturā vt extorq̄at p̄fessionē ab eo
de dicto maleficio et hoc vt postea a cō-
dēnatione facta possit appellare tanq̄
cōfessus 7 conuict⁹. in quo bal. in. l. j. in
fi. C. de iuramēto calū. v̄ tenere q̄ sic 7
maxie in enormib⁹ delictis in q̄bus lici-
tū est iura trāsgredi. 7 dicit q̄ ita fuāt
iudices sed p̄trariū tenere v̄ ang. in. l.
7 si certus. §. ad silla. de quo vide Bal.
in. l. milites. C. eo. de q̄onibus. 7 ang. in
tractatu suo de q̄onib⁹. 7 d. Alex. i. l. vni⁹
in. §. j. j. eo. 7 doc. post Jo. an. i. c. cū i cō-
tēplatione. de reg. iur. 7 d. Paris de pu-
teo in tractatu suo sind. in car. c. in. iij.
col. circa p̄n. 7 q̄ dixi in sing. meo. c. lxxij.
23 incip. qđ potui. ¶ Quero vltius q̄n
reus fuit tort⁹ sufficiēter 7 semp nega-
uit 7 p̄tra eū erāt plura indicia an hoc
casu debeat absolui 7 relaxari: in quo
dicas q̄ iudex d̄z eū reponere in carce-
rib⁹ et videre si pōt habere noua indici-
cia et si noua indicia supueniant pōt
iter torq̄ri vt supra dictū est. Si autē
nō superueniunt noua indicia d̄z assi-
gnare terminū accusatori si p̄cedit p̄
visā accusationis: si autē p̄ceditur p̄ visā
inq̄sitiōis d̄z assignari terminus denū-
ciatori vel ei ad cuius requisitionē fuit
captus reus q̄ infra talē terminū de-
beat p̄basse 7 p̄duxisse quicqđ vult et
pōt p̄tra talē reum alias elapsa dicta
dilatione si nō fuerit aliqd de nouo ad-
ductū vel p̄batū ip̄m relaxabit. ita di-
cit Ang. de are. in trac. malefic. in xbo
fama publica. in vlti. col. vbi dicit q̄ est
bona cautela q̄ in relaxatione rei iudex
faciat apparere in actis torturam
esse adhibitā p̄tra ipsum reū cū mode-
ramine fm q̄ indicia habita demonstra-
bāt et id q̄ fuerūt purgata bñ indicia
nō repertū culpabilē iudex mandauit
eū relaxari. et dicit hoc notari p̄ bar. in
l. si. in prin. j. in hoc ti. qđ dicit esse men-
ti tenēdū ne iudex alr faciēdo tenere
in indicatu: q̄ dicta refert 7 approbat
d. fr̄s. b̄ru. in. d. trac. suo de indicijs et
tortura. in. xij. car. in. ij. col. Et ibi sub-
dit q̄ si iudex indebite 7 iniuste torfit
aliquē v̄taf hac cautela in relaxatione
p̄ iij

Hypopolitus de Marsilijs

- torti. v3 q blandis suasionibus faciat ipsum pñteri q fuit legitime tortus. et de hoc faciat rogatū notariū q hoc mō nō tenebit in sindicatu. ad qd allegat Catal. in trac. suo sindi. in. iij. ver. et in sequenti. et dicit ipse. d. ffran. q Catal. vbi. s. dicit qd hoc vidit praticari.
- 24 ¶ Et de hac qōne an tortus nō pñsus debeat relaxari et absolui vide ēt Saly. in. l. ea qdē. C. de accus. et in. l. si q adulteri. C. de adul. et in. l. qsq. C. ad. l. iul. maie. et cōis practica toti⁹ Italic apud peritos iudicantes est vt in tali casu accipāt fideiussores a reo de se pñtādo ad mandatū curie et dicūt in mādato relaxationis talis reus carcera- tus relaxetur p nunc et. de qua ēt qō- ne vide. d. pari. i tra. sindi. in. viij. car. in. iij. col. ver. et l3 bar. et c. et i eo. trac. in. ex. car. in. ij. col. ver. qdā latro famosus
- 25 et. in. pñ. ¶ Possēt ēt hic qri de aliōdu bio cū hic tractet materia repetitionis et pñeueratie pñsionis infra quātū tps iudex a die torture debeat duci facere reū pñsuz tortura ad bāchū iuris ad ratificandū: de q dixi. s. satis late. in. l. j. in. s. diuus seuerus. s. e. Jō hic nō re- peto de quo etiā videas p. d. pari. de puteo in trac. suo sind. in. car. iij. in. ij. col. in. fi.
- 26 ¶ Et teneas mēti ēt in mate- ria huius. l. q pñsio facta corā denun- ciatore facit indicū ad torturā q cōfi- tentē et ēt operat vt teneat pñeuerare in illa cōfessione corā iudice fm An- ge. are. in trac. malefi. in. vli. nec nō ad denūciationē i. v. car. in. vli. qro an pñsio. Et adhuc allegat Innoc. in. c. at si clerici. de iudi. ¶ Et p ista reddit ex- pedita. l. ista in sui pun. Sequit modo ver. is q de se et. ex quo nota q ille q de seipso pñsus est nō pōt torqueri q alios qd thlīmita nisi essem⁹ in delictis in qbus qd pōt interrogari de pñocijs nā in talibus delictis poterit torqri q alios. ista posui satis late in. l. j. s. diu⁹ antonius. s. in hoc tit. et iō remitto me ad ea q ibi dixi plene vbi etiam posui q sint delicta de qbus reus pōt interro- gari de pñocijs vide ibi. Et vltra ea que ibi dixi vide. d. pari. in. d. suo tract. sindi. in. iij. car. in. ij. col. ver. an stetur di-

cto torti et. vbi satis late loqitur in hac mā: et inter cetera ponit quatuor casus in quibus tortus interrogat de alijs. pñ- mus casus est in latronib⁹ q de se et de socijs interrogant et de mādatoribus allegat. l. diuus. s. de cu. reo. et. l. pe. C. de penis. q nihil facit. Alius est casus fm eū in crimine false monete. vt habe- tur in. l. j. C. de fal. mo. Alius est casus in. l. fi. de exhib. reis. et in. l. fi. de male. et alia allegat de qbus ibi p eū. et hos ca- sus et alios. ponit gl. in. l. fi. C. de accu. de qbus vide ēt Bar. h. Et dicit postea q hoc casu tales inculpati poterūt tor- queri vigore illius inculpationis qz illa faciet indicū ad torturā ptra eos. qd tñ limita et declara vt ibi p eum. Et ad māj hui⁹. s. vide Lu. ro. in. pñl. quo. liij. incip. indicium et. in. fi. et. d. Alex. hic in suis apost. ad bar. et doc. maxie Jo. de imo. in. c. j. de pñs. Et qrit postea. d. Pa- ris. de qtidiano dubio. v3 accusat ali- qd de furto ptra quē sunt idicia an sit etiā torquēdus vt alia furta pñteat de quibus nulla sunt indicia: in quo dicit q nō de iure qz quo ad alia furta nul- la pñcedūt indicia et sine indicijs nullus dz torqueri. C. de fal. l. sicut et. s. in. l. j. in. pñl. in hoc tit. et in. l. maritus. j. co. dicit tñ q de pñuetudine Italic seruat contrariū pñsertim in furtis q magis frequētatur q pñuetudo fm eū pōt in- uari p. l. non ois. s. a barbaris. j. de re mili. et p. l. pgruit. s. de officio pñsidis. et allegat etiā bar. in trac. suo de qñi- bus. Subdit postea q si tortus cōfitea- tur alia delicta de qbus idicia nō pñes- serunt sibi nō pñiudicat sed dz nouus pñcessus inchoari fm Inno. in. c. ij. de cō- ces. et And. de iser. in quadā extrana- gātī ita ipse residet. Tu autē dicas qd ipse. d. Paris habuit ista ab Alber. gā di. l3 eū taceat in suo tract. malefi. sub rub. de qñsibus et tormētis in ver. sed qd de qōne quotidie occurrit de facto et ab Ang. de arc. in tra. malefi. in ver- bo fama publica. in. vl. col. vbi. d. Aug. ari. in addi. suis dicit q talis consuetu- do non v3 tanqz irrōnabilis et contra- tex. c. fin. de cōsuetudine. et. l. ij. C. que sit lōga pñuetudo. nā opus est fm eū q

prius cōstet de delicto anteq̃ ad tortu
rā pcedat p̃ter. in. l. j. §. illud aut. §. ad
silla. 7 ista oīa refert. d. francis. bru. in
tract. suo de indicij 7 tortura. in. xij.
car. in. ij. vol. vbi subdit se putare p̃di-
cta posse concordari hoc mō. v3 q̃ aut
cōtra reū p̃cessit diffamatio generalis
de illo crimine 7 q̃ est magnus latro 7
tunc sit laudabilis illa cōsuetudo q̃ de
alijs interroget p̃pter diffamationē. p̃
d. §. a barbaris. Aut nō p̃cedit talis dif-
famatio 7 tūc secus vñ iudex discret⁹
d3 aduertere ad qualitatem persone. ita
residet. d. franc. bru. vbi. §. que distinctio
fatis pl3 p̃ cōcordia predictorū. Et ex
istis remanet expedita. l. ista q̃ ad tex.

28 tualia. ¶ Venio ad glo. vnicā p̃ cui⁹
expeditiōe arguo § hūc tex. de tex. in. l.
prius. §. ad silla. vbi dicit tex. q̃ prius
familia de se interrogāda est 7 si confi-
teatur postea interrogāda est quo mā-
dante 7 sic de alijs. §. hic vbi q̃ cōfessus
de se non d3 de alijs interrogari. ergo
gl. soluit 7 dicit q̃ p̃trariū nō obstat q̃
hoc est sp̃ale in casu. d. l. prius. postea
gl. excipit aliquos casus in q̃bus quis
pōt confessus de se interrogari de so-
cijs qui habētur p̃ gl. i. l. fi. C. eo. de q̃o-
nibus. Sequit̃. l. extraneo quorū. h̃yp-
politus de Marsilijs. U. J. doctor 7c.

Extraneo quo

q̃. In causa adulterij ser-
uus § dñm torquetur. sec⁹
autem est in cā stupri. h. d.
a prin. huius. l. vsq̃ ad. §. de q̃ōne. No-
ta dictum in summario q̃ alia notabi-
lia h̃c nō colliguntur. Et māñ huius. l.
in hoc prin. tractauit post gl. in. l. de in-
cestu. §. eo. Jō circa eā h̃c aliter nō in si-
sto. ¶ Glo. prima h̃c allegat p̃ cor-
dantia. l. j. C. eo. et glo. ibi allegat plu-
res alias concordantias postea glo. di-
cit idē esse et locum habere in statuli-
bero q̃ i seruovt torqueat in cā adulte-
rij sicut seruus. allegat tex. in. l. edictū
in. §. fin. §. in hoc titu. ¶ Glo. secunda
similiter clara est. 7 allegat p̃o concor-
dantijs. l. de incestu. 7 l. sequentem. ibi
§. e. Et sic ex istis remanet expeditum
istud prin. q̃ ab aliquo nō legi. Ideo

sequitur. §. de q̃ōne. h̃yp̃po. de Marsi-
lijs vtriusq̃ iuris doctor Bononiē.

De questione.

hec lit-
tera p-
lira est tñ breuē h3 mām. Et hoc inten-
dit iste. §. in questione suppositi part⁹
vel filiatiōis serui hereditarij torque-
tur. h. d. vsq̃ ad. §. de seruo. No. dictuz
in summario. ¶ Jtē nota fm Bart. q̃
seruus cōis torquet p̃ vno dñō contra
aliuz dñm q̃d facit ad q̃ōnē fm eū vtrū
aliqua coniuncta persona possit esse te-
stis p̃o persona sibi coniuncta contra
aliā personā eque sibi p̃iunctā. 7 di-
cit videri q̃ sic per istū tex. 7 p. l. hoc q̃d
placet. C. eo. et dicit q̃ de hoc vñ tex. in
l. nō solum. §. j. §. de ritu nup. et ad hoc
etiā allegat Spec. in tit. de testa. in. §. j.

¶ Tu vltra Bart. dicas q̃ p̃ opinio-
ne sua pōt adduci gl. in. c. cū. R. cano-
nicus. de offō deleg. et glo. in. c. postres-
mo. de app. et no. dictū bal. in. l. j. §. vbi
pupil. edu. debeat. vbi dicit q̃ l3 nemo
cōpellat̃ inuictus acceptare cōpromis-
sum vt habet in. l. iij. in. §. tāet si. §. de
arbi. tñ fallit nisi sit cōiuncta persona
vtriusq̃ litiganti q̃ tunc pōt cogi. q̃d di-
ctū refert 7 sequit̃. d. frā. de cre. in no-
tabili suo. l. ix. incip. nemo cogit 7c. 7 fa-
ciūt dicta p̃ bal. in. l. iij. in fi. C. ne liceat
potē. et. p. d. fran. de are. in consil. suo
lxxij. q̃d incip. faciūt sup quo 7c. in. ij.
col. et per pau. de cast. in. l. j. C. ne lice-
potest. vbi refert contingētā facti h̃c
Bononiē. 7 faciūt dicta per. d. ffel. in. c.
cum oporteat. in. iij. col. de accu. in ver.
tertio limitat̃. et p̃ barba. in. c. cām q̃.
in. iij. col. de offi. deleg. 7 q̃ ego dixi in. l.
ij. in. vij. car. in. j. col. C. de resti. et vide
etiā que dixi circa h̃c materiā in. l.
j. i. §. cu3 quis latrōes. in fi. §. in hoc ti.
¶ Alter⁹ q̃ iste tex. h̃c dicit q̃ cete-
ri filij nō esse frat̃e suum contēdūt 7c.
vñ q̃ h̃c tractetur de pbāda fraterni-
tate et sic necessario filiatiōe aliq̃. id
nō ab re posset q̃ri q̃ō h̃c filiatio pbe-
tur. in quo dicas q̃ q̃nq̃ tractat̃ de p-
bāda q̃ si possessiōe filiatiōis 7 q̃nq̃ de
pbāda filiatiōe. de q̃b⁹ vide plene post
alios. d. Alexan. in consil. suo. l. incipi.
viso 7 discussio. in. j. 7 ij. col. cu3 sequēti.

Hyppolitus de Marfilis

in. j. vol. et per eundem in consiliis. suo. xc. incip.
in causa et lite etc. in. j. col. in. ij. vol. et in pñ.
suo. ccc. lxx. incipit. in causa vertente. in pe.
col. et Bar. in tracta. de tyrannide. in pe.
col. et Abb. in consiliis. suo. cvj. incipit. ex
processu et actitatis etc. in. j. vol. et que fac-
tis late dixi in. l. j. i. §. ad quonem. §. eo.

- 4 **¶** Expeditus de textualibus venio
ad gl. primam. quod clara est. nam dicitur quod hec
questio suppositi partus fit per accus-
sationem falsi et allegat bonum textum. in. l. qui
falsus. in. §. accusatio. §. de falsi. et l. j. C.
de falsi. et allegat etiam in ar. l. iij. i. §. due.
§. de carb. edicto. De qua questione sup-
positi partus ultra gl. hic dicas quod etiam
habetur in. l. j. §. de carb. edicto. et i. l.
deducta. in. §. hereditate. §. ad trebel.
et in. l. lege. §. j. §. falsi. et habetur per Spe.
in titu. de accusatore. in. §. j. in ult. car.
in. ij. col. in ver. item quod lapsi sunt. xx. anni
etc. et ibi per Jo. an. et habet etiam in. c. officij. ex-
tra de peni. et remis. et ibi vide Abba.
post alios. et in. l. super statu. C. eod. de
questionibus. et in. d. l. j. in. §. adquestio
ne. §. eo. Alie glo. sunt clare. ideo sequi-
tus. §. de seruo. hyppoliti. de Marfilis. etc.

De seruo.

- Et hoc intendit. Olim
seruus non torquetur
contra olim dominum etiam si ipse seruo dicat
se ministrum fuisse facinoris commissi. h.
d. **¶** No. ex isto textu. quod sublata seruitu-
te remanet reuerentia servi erga domi-
num adeo quod contra eum interrogari non pos-
sit et sic in memoria prime subiectionis
vel dominij de quo dixi late in singu-
meo. cvij. incip. privilegium dignitatis etc.
et in alio sing. meo. c. lxx. incip. viget con-
tra statutum. et in. l. etiam si redhibitus. in
prin. §. in hoc tit. Alia notabilia hic non
colligunt ideo venio ad gl. per cuius ex-
peditio arguo contra hunc textum. de text.
in. l. j. ideoz numio. §. eo ubi dicitur quod olim
seruus torquetur. §. olim dominus. gl. fo. et dicitur
quod illud quod hic dicitur non habet locum contra
quia hic textus. loquitur in seruo dñato
sed secus autem esset in domino dñato quia
tunc ipse olim eius servus posset contra
eum torqueri. postea gl. allegat aliquas
concordantias. Alia hic non dicunt. ideo
sequitur. l. unius facinoris. hyppo. de
Marfilis. Utriusque Juris doctor.

Plus facino

ris. Et hoc intendit. Quoniam plu-
res rei per eodem crimine sunt
torquendi incipien. est a ti-
midiore vel a iunior. h. d. et materiam
huius prin. habuistis plene. §. in. l. j. in
prin. in hoc tit. ideo me remitto ad ibi
dicta. sequitur. §. reus. hyppo. de Marfilis.

Reus. Et hoc intendit. Super-
nitiis novis indicijis
reus tortor potest repeti in tormentis. maxi-
me si in tormentis duravit animus et cor-
pus. h. d. vsq. ad. §. in ea causa. Et quod di-
catur animus et corpus durare in tormen-
tis vide hic per Bar. Et materiam huius. §.
hic non examino quia eam plene satis exa-
minavi. §. eo. in. l. repeti. id ad ea quod ibi
dixi me remitto ne idem per idem sepius re-
petatur. sequitur. §. in ea causa. hyppo. de Marfilis.

In ea causa.

- Et hoc intē-
dit. Sine in-
dicijis non facile deveniendum est contra reum
accusatum ad torturam sed accusator debet
accusationem suam probare. h. d. vsq. ad. §.
testes. **¶** No. pro ex isto textu. quod regul-
lariter non potest contra aliquem deveniri ad
torturam nisi contra eum procedant indicia. quod
fallit secundum bar. in casu. l. prius. §. ad fil-
la. ubi illi de familia torquetur alijs in-
dicijis non precedentibus quam dominus reperit
interfectus nec scilicet a quo quod casus est spā-
lis secundum gl. et doc. ibi. et tu ultra bart. di-
cas quod alij sunt casus in quibus devenit ad
torturam contra aliquem indicijis non pre-
cedentibus. de quibus per glo. in. c. ques-
tionem. xij. q. ij. et per bal. in. l. quicumque
C. de ser. fu. et p. d. fra. b. n. in suo trac.
de indicijis et tortura. in. ix. car. ver. v.
principaliter querit etc. de quo etiam di-
xi in sing. meo. cvij. incip. ad torturam
etc. et §. in hoc tit. in. l. j. in prin. **¶** Not.
etiam hunc textum. ad illud vulgare. v. quod non
sufficit dicere sed illud quod debet pro-
bari. de quo dixi late in. l. j. in. §. si quis
dicatur in prin. §. in hoc tit. ubi videas.
3 **¶** Potest etiam iste textus. allegari ad illam re-
gulam. v. quod actore non probante reus debet
absolui. ita probat iste textus. hic in ver. ut
id quod intendit comprobet etc. concordat. l. qui
accusare. C. de edendo. l. ab ea parte. et l.

Super titu. ff. de questionibus. fo. crbis.

ei q. s. de pba. l. numis graue. C. d. testi.
 4 et tex. in. c. unico. extra vt ecclesia bñfz
 cū cū multis si. ¶ Circa quā regulaz
 nō omitto aliqua vtilia et primo q. hec
 regula adeo est vera q. dicit sing. com.
 posto. in. c. mādātū de rescrip. q. si re⁹
 pñte defectū iuris sui i beneficio acto
 re tñ nō pbante nō pōt in illa instātia
 priuari dicto bñficio ex quo actor non
 docuit ad se ptinere. qd dictū refert et
 approbat. d. feli. in. c. latoz. in. vij. col.
 de excep. vbi dicit q. istud dictū sequit
 spe. in. ti. de actio. et peti. s. sup actiōib⁹
 ver. s. qd si reus. et dñi de rota in anti
 7 qd decis. in. ti. vt lite pē. in. v. decisione.
 et in. ti. de exceptio. in. vij. deci. et Archi.
 in. c. multi. in. j. col. ij. q. j. et Jo. de imo.
 post butri. in. c. unico. in. vj. col. ver. qñ
 qd vero actore non pbante et. vt eccle
 sia bñfic. Abb. in. c. cū sup. in. iij. col. h.
 extra glo. de cā pos. et ppetua. et i dispu
 tatione sua incipi. titius et. in. xxi. col.
 ver. sed nūqd iudex. et Lu. ro. in. consi.
 8 cccxlvij. incip. quo ad articulū et. in. ij.
 col. et Abb. in. c. ex cōquestione. in. ante
 pe. col. de resti. spo. Et allegat etiā ipse
 d. feli. vbi. s. Dñic. post Jo. an. i. c. vñz
 co. in. j. co. de eo qui mitti. in. pos. lib. vj.
 vbi dicūt q. cōfessio rei in bñficialibus
 sup defectu sui tituli nō pñfert ius actor
 9 ri. ¶ Itē p dicta regula vltra predicta
 facit etiā notab. dictū Saly. in. l. ij. C.
 de pba. vbi inquit q. si reus i se assum
 pñt onus pbādī l. nō pbauerit tamē
 si actor nō pbauerit nō d. p hoc succū
 bere et allegat glo. in. l. circa. s. de pba.
 vbi videas bar. et alex. Et rō pdictorū
 pōt esse q. regulariter magis fauēdū
 est reo q. actori vt hñ in. l. arrianus. s.
 de actio. et obl. et in. d. l. q. accusare. et in
 alijs locis superius allegatis. et iō dicit
 Bal. in. d. l. qui accusare. circa fi. q. stā
 te veritate pbationū iudicādū est pro
 6 reo. ¶ Et dicit. d. Ale. i. cōf. suo. cxxvj.
 incip. in. cā et lite et. in. vl. col. in. ij. volū.
 q. stāte paritate testiū statur deponēti
 bus in fauorē rei. allegat ad hoc not. p
 Inno. et alios. in. c. in nostra. de procu.
 et Jo. and. in. c. presentia. de testi. in. vj.
 in glo. et in. c. si duo de procura. eo. lib.
 et Spe. in. titu. de confes. in. s. postremo

ver. sed pone feci. et Bal. post Cy. in. l.
 j. in. antepe. col. ver. s. pone quero duo
 pcurat. C. de confes. Et vltra. d. Alexā.
 dicat tu qd idē dicit Lu. ro. in. cōf. suo
 clvj. incip. honorā de dñe et. in. pñ. vbi
 not. loquit circa hāc materiā. et Spec.
 in. tit. de teste. in. s. post q. ver. porro. cir
 ca finē pro quib⁹ faciūt dicta p Semi.
 in. c. cupiētes. s. si ho. ver. no. istā gl. de
 elec. in. vj. et p bal. in. c. j. in. s. sacra
 mētū. in. ij. col. ver. reuertamur. de cōfue.
 rec. seu. et p Pet. de anchor. in. pñ. suo
 cxxxiij. incip. primo inquirendū i prin.
 ¶ Et facit qd voluit Belenzinus in. c.
 forus de verb. sig. vbi inquit q. dictum
 Abb. ibi dicentis q. testimoniū mascu
 lorū preferē testimonio feminarū: hec
 ipse limitat nisi testimoniū feminarū
 tendat in fauorē rei et testimoniū viro
 rū in fauorē actoris q. hoc casu prefer
 tur testimoniū mulierū testimonio vi
 8 rorū. ad qd mouetur per glo. illā singu
 larē. c. cleri. lxxvj. di. ¶ Et facit etiā p
 predictis qd voluit Abb. i. c. ad nostrā
 de pbat. vbi fortius dicit. v. q. l. testes
 actoris sint aliquātulū digniores testi
 bus rei q. tñ iudicandum est p reo. ad
 qd allegat notata in. c. ecclesia. el. ij. ex
 tra de electio. et in. c. in nostra. de testi.
 9 gl. i. d. c. cleri. lxxvj. dist. ¶ Et pdicta
 procedūt eo q. maior iustitia requirit
 in actore q. in reo fm Bal. in. l. fi. in. ij.
 col. cir. me. C. de edicto diui adria. tol.
 10 ¶ Et pro istis facit etiam qd voluit
 Bal. in. c. fi. quo tēpore miles. allegādo
 Inno. in. c. solet. de snla excōi. dicēs qd
 vbi actor nihil pbauit nō pōt iudex ali
 quid mādare reo. ¶ Et ideo ex supra
 dicta regula q. actore nō pbante et. et
 ex alijs supradictis doctrinis limitat
 l. manifeste turpitudinis. s. de iure in.
 11 vt late dixi in singu. meo. lxxxiij. incip.
 in ore vulgi et. vide tñ ad materiā dic
 te reg. glo. in. c. cū ad sedē. in. verbo cū
 ptinentijs. de resti. spo. et Alex. in. consi.
 cxxxiij. incip. viso pcessu. in. col. ij. et Pet.
 de anch. in. cōf. suo. cxxxiij. incip. effi
 cacibus et. in. pe. col. et q. ego dixi in. l. j.
 C. de pba. alia no. nō colligunt ex isto
 tex. et vnica tñ est hec glosella expositio
 ua. ideo sequit. s. testes. lxxppo. et.

Hypopolitus de Marsilijs

Testes torquendi.

Et hoc intēdit. Testes negantes se interfuille negotio cui interfuerūt super hoc torqueri pnt. h. d. vsqz ad. §. i. iudex.

¶ Not. ex hoc tex. dictū in sumuario.

Et generalius loquendo: an qñ testes sint torquēdi dici post Bar. in. l. ex libe

1 ro. in prin. §. in hoc tit. ¶ Querit hic Bar. dñ in hoc tex. nisi cū facto interne nisse dicuntur. a quo istos testes debent dici interuenisse facto vt sit locus torture. et dicit q hoc dñ dici ab alijs testib⁹ vt. j. l. prima. Tūc qrit ipse bar. vtruz sufficiat hoc dici ab vno tm teste

2 tūc se credere q sic si ille vn⁹ testis sit dignior isto q se interfuisse negabat. et rationē allegat dicēs hoc esse verū qm vnus testis facit sufficiēs indicium ad torturā vt ipse pollicet dicere in. l. maritus. j. in hoc tit. ¶ Et tu circa hoc dictū bar. vñ q vnus testis facit indicium ad torturā nō intelligas hoc indistincte esse verū et pcedere sed solū esse verū et pcedere qñ tractamus de pbādo vnū indicium ppinquū seu immediatum ipsi maleficio tūc em vnus testis integer solus facit indicium ad torturā. secus autem qñ tractamus de pbādo vnū indicium remotū et mediātū ipsi maleficio vt puta fm doc. qñ repert⁹ est homo mortuus i vna domo et visus est exire vnus de illa domo cū gladio sanguinolēto: vel qñ fuit factū furtū in vna domo et visus fuit exire vnus cum vno fardello sub mantello tūc qñ talia sunt indicia remota ipsi⁹ maleficij debēt pbari necessario p duos testes alias depositio vni⁹ testis sup talib⁹ nō facit indicium. Ita voluit gl. singularis apud oēs in. l. fi. C. fa. herc. quā bar. ibi multū exclamat. ad hoc idē etiā voluit bar. per illā glo. in. l. fi. j. in hoc tit. et in. l. admonēdi in. xj. colū. §. de iureiu. et Cy. in. l. iij. C. ad. l. iul. maie. bal. i. l. ij. in. j. co. C. quo. app. nō recip. et in pñ. xcyij. inci. an mā datarius et. ante fi. in. v. volu. in. l. siqs ex argētarijs. §. q si plures. §. de eden do. et ang. in. l. fi. §. q me. cā et in auz. de testamētis imperfe. in prin. in. ij. col. v. et nota diligēter. et Saly. in. l. fi. C. eo. de

questionib⁹. et Ang. de are. in lib. maleficioz. in vbo fama publi. in. ij. car. in ver. quero qualiter pbeť indicitū. et Inno. in. c. sicut. el. j. de simo. et d. Alexā. in cōsi. xvij. incip. viso pcessu in vlt. colū. in. j. vol. et in cōsi. suo. cccxiiij. fm ordinē meū incip. viso pcessu et. in. ij. col. et in cōsi. suo. cl. incip. in cā et lite. i. vlt. col. i. v. vol. et in cōsi. suo. ccciv. incip. sentio i du biū reuocari et. circa mediū. et d. Bar. cep. in pñ. suo. xl. incip. lucius. i. ij. car. in vlt. col. de quo dixi etiam late in cōsi. meo. i. cā magistri Jo. ferrariēsis et. in. ij. car. quē magistrū Jo. liberaui a morte ppter supradictas doctrinas

3 teneas mēti. ¶ Et scias etiam circa hāc materiā q vbiqz ad pbādū vnū indicium ad cuius pbationē requirunt duo testes vt qñ tractat de pbādo idē cū remotū vt. §. dixi et tūc ptingat fieri pbatio p vnū testē de vno indicio et similiter de alio fiat pbatio p vnū aliū testē tūc tales duo testes tāqz singulares nō iungunt ad faciendū vnū indicium pfectū qñ vnūquodqz de p se est imperfectū. ita notāter dicit Bal. i. l. si qñ ex argētarijs. §. j. §. de edēdo. quem refert rsequit. d. Alex. in cōsi. suo. clxxx. incip. in cā angeloz. in fi. ij. col. q etia dicit patere ex notatis p. d. Ant. in. c. l. de testi. qñ etiā voluit. d. Alex. in cōsi. suo. cccxij. incip. viso pcessu. cause et. i. ij. col. et in cōsi. cccv. incip. sentio in du biū et. in fi. ij. col. vbi etiā subdit qñ ita intelligit bal. gl. in. l. ij. §. de excusa. tu. per. l. j. C. q numero tutela. et idē etiam firmat ipse. d. Alex. in cōsi. suo. cxxvij. incip. pōderatis narratis. vbi etiā dicit q hoc voluit bal. in. l. spadonē. §. quarta. §. de excusa. tu. et in. l. iurisiurandi. C. de test. et Jo. cal. et An. de bu. in. c. veniēs. el. j. de testi. et Nico. de neapo. in. l. ij. in prin. §. de excusa. tu. et Pe. de anc. in cōsi. suo. cclxxvij. incip. visa diligēter et. p quib⁹ etiā facit fm eū qñ hf in c. l. cām. de pba. et in. l. ob carmē. §. fin. §. de testi. quib⁹ etiam addas tu vltra adducta p. d. Alex. que dicit Pe. de an. in cōsi. suo. cclxxvij. incip. ex pdicta et. in. ij. col. et Lu. ro. in cōsi. suo. xcj. inci. vlt. sis ac percunctis et. in vlt. col. vbi plura

notabilia adducit in isto proposito.

4 ¶ Uterius querit bar. hic vtrum in istis indicijis q̄ requirunt ad torquendū testē debeat haberi illa disputatio q̄ h̄ circa idicia q̄ requirunt ad torquendū reū q̄ posuit ipse bar. i. l. custodias s. de pub. iudicijs. in quo ipse respondet q̄ quedā veniūt examinanda pro tortura testis q̄ cām principalē de qua agitur nō tāgunt. vtp̄ta an sit seru⁹ &c. et i istis debet haberi talis disputatio.

5 ¶ Quedā aut sunt indicia q̄ causam principalē tāgūt & tūc circa ista nō debet haberi talis disputatio cū aduocatis s̄ cōmittit iudici. ita d̄ intelligi hic et qd̄ h̄. j. l. prima. & i aut. de testi. i. s. si nō ignoti. & c. de testi. in. l. nullū. ita

6 residet bar. hic. ¶ Ex quib⁹ remanet expeditus hic s. quo ad textualia. Venerio mō ad vnicā gl. q̄ est satis clara. nā dicit q̄ duo exigūt ad hoc vt testes possint torq̄ri. s. q̄ dicant̄ interfuisse ne gocio de quo agitur itē & q̄ vacillēt allegat. l. ex libero. s. co. et. l. presbyteri. C. de epi. & cle. & s. sancimus. in aut. de testibus. & sic gl. ista nil difficultatis h̄. ideo sequit̄. s. iudex. hyp. de Mar. &c.

Iudex cui⁹ de fide.

Et hoc intēdit. In cā ingenuitatis ad tormēta pueniri pōt. h. d. vsq̄ ad s. seruo. & stat. l. sup statu. C. eo. vbi tractatur materia hui⁹. s. plen⁹ q̄ hic. Ideo videas ibi q̄ hic alia nō dicunt̄. sequit̄. s. seruo q̄ vltro &c. hyp. de Mar. &c.

Seruo qui vltro.

Et hoc intēdit. nō credit̄ seruo vltro se offerētī & aliqd̄ deponētī p̄tra dñz nec salua dñoz cōmittēda est seruus. item seruus quidā. dñi in memoriā prioris dñij p̄tra oīz dñm interrogari nō pōt h. d. vsq̄ ad s. seruus. ¶ Nota primo ex isto tex. q̄ p̄sumitur p̄tra se offerentē & nō citatū. & iō dicimus q̄ testi spon te deponenti & nō citato nō credit̄. ita dicit glo. in. l. p̄byteri. C. de epis. & cle. quā ad hoc allegat ang. i. l. q̄ oīa. s. de p̄cu. l. illa glo. m̄hi hoc nō dicat & h̄ac p̄tē & glo. bar. & alij in. l. post legatum. in s. his nō. s. de his qui. vt indig. & est

tex. et hoc ibi t̄z Ja. de bel. in aut. de teste in. s. si vero ignoti. idē t̄z bal. in apostillis. in. l. iij. circa p̄ri. s. de testi. & bar. et alij in. l. libertoz. C. de testi. & Bal. in l. qm̄ liberi eo. ti. & in. d. l. presbyteri. in fi. j. colū. & bald. in. l. alia circa fi. C. de his quibus vt indignis. & in. l. iij. C. de bonis aut. iudi. pos. Et iō dicit Bar. in aut. q̄ semel in vl. col. ver. ex p̄dictis apparet. C. de pba. q̄ dictū testis nō citati nō nocet & facit dicta p̄ Bar. i. l. v̄ro ri. in. s. j. s. de fal. & p. d. flo. i. l. quoties

2 s. fi. circa fi. s. de pba. ¶ Et pro ista opinione facit ratio. nā testis q̄ vltro se offert & nō citat⁹ deponit p̄sumit̄ inimicus: hoc pbat̄ tex. fm̄ vnū intellectum quē ibi ponit Abb. in. c. cū. p. m̄concl. la. extra de accusa. de q̄ materia vltra predicta an valeat dictū testis nō citati sed sponte deponentis vide. d. An. et alios i. c. j. de testi. abb. in. c. cū i tua. circa p̄in. de sponsa. Saly. in. l. iij. cir. me. ver. ex his summe. C. de abolitio. Bal. in. d. c. j. in fi. iij. col. de iudicijs. Lu. ro. in cōsi. suo. cccxx. incip. p̄posita qd̄ &c. doc. in. c. ex literis. p̄ illū tex. de testi. in integrū tex. & ibi ang. in. l. aut̄ p̄tor. la. j. in p̄in. s. de iureiu. c. statutū. s. p̄ferendo testimonio. & ibi Dñicū de rescrip. an vi. tex. in. l. q̄ oīa. & ibi bar. s. de p̄ocu. Alberi. de rosa. in. l. nechonore. C. de epi. & cle. d. An. in. c. ij. de testi. Barba. post alios in. c. meminimus. in vlti. col. de accusa. d. Alex. in cōsi. suo. lxxij. incip. viso & discusso &c. in. vij. col. in. ij. volu. et vide distinc. bar. in. d. l. post legatū. in. s. his vero. cū quo videt̄ cōcordare Abb. in. d. c. cū in tua extra de spōsa.

3 ¶ Et predictis adde Bal. in. l. libertoz. C. de testi. vbi dicit q̄ qm̄ testis est citatus p̄sumit̄ deponere cōpulsus et dicit q̄ tūc etiā testis b̄ volēs si suā excusationē nō allegat ad qd̄ ipse allegat in argumētū. l. si fili⁹. s. ad macedonī. & dicit q̄ ita voluit Ja. de bel. in aut. de testi. in. s. pe. & idē firmat Saly. in. d. l. libertozū et ego ibi dixi legēdo. p̄ quibus etiā vide bal. i. p̄si suo. cccxxxvij. incip. Joā. in. v. col. ver. nō obstat. l. iij. in. iij. volu. ¶ Sed iuxta predicta de vno dubitari pōt an testi cōparens in

Hypopolitus de Marsilijs

in iudicio psumat citatus de quo videas remissive loquendo. d. An. in. c. j. de iudicijs. lu. ro. in. l. sciendum in. vj. q. one. s. de verb. ob. vbi refert et sequitur pe. de saxo. 7 in. c. bone de ele. que etiam refert et sequitur do. ant. in. d. c. j. de iudicijs in. v. col. et Lu. ro. in. l. j. s. de in ius vo. et barb. i. c. ex litteris de in integr. restit. q. dicit q. testis veniens de longinquo ad iudicium non psumitur spote venire s. citatus vt 8 puta si hic Bon. veniret vnus florētinus vel ferrariensis vel alius forēsis ad testificanduz. nā talis non psumitur spote venisse sed q. fuerit citatus. Et adde et hic bal. in. l. ij. in. ij. col. C. quo et qn iudex. in ver. po: ro. vbi dicit q. si q. paret in termino psumitur citat⁹ et non fortuitus. allegat Archi. hoc voluisse in. c. pposuisti. lxxij. dist. et idē tenet Lu. ro. in. d. l. sciendum. in. vj. q. s. de h. ob. vbi allegat hoc voluisse bal. in. d. l. ij. et in. l. j. s. de in ius voc. et in. l. ij. s. de cōdi. et demonstrat. de qbus oibus late et dixi in repe. mea. l. fi. C. de pbat. in. xlij. car. post pn. et vide et. d. feli. in. c. cum opoiteat in. ij. col. de accus. ¶ Mō redeūdo ad tex. nrm dico q. iste tex. optime pōt allegari ad illā regulā. v. q. ille q. se ingerit suspectus est. ita probat iste tex. in vers. vltro pcordat text. in. l. q. oia. s. s. p. cu. in. l. fi. ibi. s. glo. de offō pietoris. et in. l. semp. infra de iure inunitatis in. s. pductores in fi. et s. de falsis. l. vxi. s. qui se. et in. l. si quēq. C. de epif. et de. cū cōcor. in gl. ibi allegatis q. regula seruit ad multa et possent poni plura exēplaque breuitatis cā omitto. ¶ Unū tñ dico p ampliatione huius regule. v. q. adeo est vera regula ista q. q. se ingerit suspectus est qd dicit. d. Paris de puteo in tractatu suo findi. in. xcix. car. in. ij. col. post me. q. iudiciū aliquñ sumit s. aliquē q. primo d. vidisse seu inuenisse maleficiū seu occisum s. aliquē q. valde sollicitat in curia et petit q. maleficiū inqratu de quo ad eum nihil spectat. Et refert tpibus suis bis occurrisse de quodā qui dicit inuenisse occisum et hoc curie denunciavit et ipe eum occiderat. Et similiter refert q. q. dam occiderat cōsociuz et seplus venie

bat ad curiā importune sollicitādo vt occisor reperiret. q. fuit capt⁹ et suspectus et finaliter repertū est qd ipse occiderat. ¶ Et pdictoz oim rō est regula ista. v. q. se ingerēs suspect⁹ ē. quā regulam et iura superius allegata potes adducere ad pdictas doctrinas et facti cōtingētias. vt. s. relatasia dicto. d. paride in dicto loco l. ipse ad ea nihil alleget et c. ¶ Ulterius habes notare ex isto tex. in ver. neq. em opz et c. q. salus dñoz nō est cōmittēda arbitrio seruoz. et huius rō pōt esse illud vulgare puerbiū q. dici solet. v. q. nūq. fuit seruus q. dilexerit dñm excepto vno qui dñm interfecit ad qd faciūt dicta p an ge. in. l. si q. seruo. s. de sol. attñ gl. hic dicit q. serui fm iura debēt salutē dñorū antepōnere salutis sue p tex. in. l. j. s. iuxta. s. ad silla. p trariū tñ pbat in. l. preses. C. de serui. et aqua. p qua faciūt q. plura not. iura adducta per Lu. ro. in. l. si vero in. s. de viro i. xxxix. fallētia s. solu. ma. Et faciūt dicta p. d. feli. in. c. ceterū in pe. col. de offō ord. vbi dicit q. obligat⁹ ad faciēdū elemosinā noie alterius pōt eā facere sibipssi si est i ne cessitate cuidēti. ad qd allegat q. plus res doc. et theologos de quib⁹ ibi p eū qui oēs fundāt se ex rōne. d. l. p. ses. et si. C. de serui. et aqua. v. q. priā charitas incipit a seipso. et idē t. d. Maria. sozi. in cōs. suo. xj. incip. circa pñtē et c. in. ij. col. ¶ Ultimo nota etiā ex isto tex. qd olim seruus nō pōt cōtra olim dñm testificari in memoriā prioris dñi. p q. cō cordat tex. in. l. extraneo. in. s. de seruo s. eo. et l. etiā si redhibitus eod. ti. et de hoc dixi in dictis locis et in aliquib⁹ singularib⁹ meis q. ibi refero iō hic alr nō insisto nec aita no. hic colligunt. Dicit tñ bar. hic q. iste tex. facit in ar. q. ille q. fuit domesticus alicuius nō possit i cā eius examinari et esse testis l. defierit postea cē domestic⁹: de q. tñ se remittit ad ea q. ipse dicit. in. l. j. in. s. si seru⁹. s. in hoc ti. vide q. ibi dixi et etiā q. dixi i. d. l. j. in. s. cū q. s. in hoc titu. Addas tñ hic dicta per Spe. in tit. de teste in. s. j. in. vj. col. in ver. quid si tēpore quo et c. vbi qrit si tpe quo testis tulit testimo

nisi erat domesticus nunc aut non est an
valeat eius dictum: et primo arguit quod sic
postea adducit in contrarium. l. testis. §. j.
§. de testi. et hac parte firmat ibi Joan.
an. in addi. Et adde et aliud dictum ei-
de spe. in. d. §. j. in ver. ibi a teriori. inci.
qd si testis domesticus et. ubi dicit quod si
testis domesticus est receptus ignorat
te aduersario quod esset domesticus tunc
dictum eius non inducit presumptionem
ut ex eo deferatur iuramentum. allegat
Ja. Bal. ita tenuisse ar. c. at si clerici. de
iudicijs. Et per ista sunt expedita tex. 2

10 tualia huius. §. ¶ Venio igitur ad gl.
primam in verbo ultimo quod exponit hunc
tex. et intelligit quod hoc casu non creditur
testimonio serui contra dominum quoniam vlti-
mo se offert et deponit sine tortura se-
cus autem glo. si deponeret cum tortura et
allegat. l. ex quibus. §. de ius voca. sed
corrupte allegat quod in illo titu. non est ali-
qua. l. quod eo modo incipiat sed voluit alle-
gare tex. in. l. diuus in. §. ex quibus. §. in
hoc ti. Postea dicit glo. quod idem erit etiam
si talis seruus qui vltro se obtulit volun-
tate domini examinetur. et allegat bona
iura. allegat. n. l. quos prohibet. §. de
posth. et. l. ij. §. §. q. C. de iuramento ca. 3
et. l. filiussa. in. §. veterani. §. de pecu. et
allegat etiam. l. seruos. C. de testi. et. l. ser-
uos. C. eo. de questionibus. sed prima tria
iura melius faciunt pro quibus etiam fa-
ciunt que dicuntur. j. in. §. sequenti. ¶ Glo.
secunda in verbo committi. dicit approban-
do. tex. quod salus domorum non debet com-
mitti arbitrio seruorum licet dicit glo. con-
trarium videretur cum serui debeant sa-
lutem domorum salutis proprie antepo-
nere allegat. d. l. j. §. iuxta. §. ad syllam.

12 ¶ Glo. vltima in verbo memoriam
allegat concordantias ad hoc videlicet
quod seruus debet reuerentiam domi-
no etiam si sit alienatus ab eo et vltre-
4 rius non sit in eius dominio et hoc in
memoriam prioris domini. de quo di-
xi in. d. l. etiam si redhibitus. supra in
hoc titu. et sic est expeditus iste §. sequi-
tur. §. seruus. hyppolit. de Marfi. et.

Seruus nec si. Et hoc
seruus non potest torqueri a domino etiam si a domino

oblat. sit ad tormenta et cum tractat de
seruo alicuius torquendo prius inquirendum
est de domino. h. d. vsq. ad. §. cogniturum.
1 No. primo dictum in sumario. ¶ Et te-
no. quod consensus domini non operatur ut seruus suus
contra eum possit torqueri. et sic optime probat
iste tex. quod quoties in utilitate alicuius
aliquid est iure prohibitu non cedit nec pro-
mittit etiam volente eo in cuius utilitate prohi-
bitum fuit. ita optime probat iste text. pro
quo facit i. ar. l. quod prohibet. §. d. posthu.
et. l. filiussa §. veterani. §. de pecu. et. l. ij.
§. sed q. C. de iura. calu. ¶ Et sic fa-
cit iste tex. ad quoniam quod alius tetigi in. l.
stipendia. C. de execu. res in. ubi plura pos-
sui quod prohibent a. l. accipere pignore a de-
bitoribus pro barnarios vel executores: sed
pone quod ipsi debitores talia prohibita ac-
cipere pignore et sponte et vltro dant barna-
rios vel executores an tunc liceat ipsis
talibus prohibita accipere et certe non quod ta-
lis prohibito intelligitur etiam ipsis debito-
ribus volentibus: ita probat tex. no. i. l. unica.
C. de salgamo hospitibus non prestando. l.
xij. et tex. in. l. fi. §. j. C. de re mi. l. xij. et in
l. j. circa fi. C. de rap. vir. et i. l. spe. C. que
res pig. ob. pos. et facit. l. modis. §. d. pre
iudic. et. c. dilectus. el. ij. de symo. ¶ Et
faciunt optime dicta p. d. feli. in. c. tua
nos. in. vl. cal. circa me. de homi. ubi di-
cit reprobandum ang. in. l. archiarum. C. de
pfes. et. medi. lib. x. quod medicus salariat
de publico non debet petere premissum ab infir-
mis sed per bar. in. d. l. archiarum. quod nec etiam
poterit premissum sequi a sponte dare volentibus
sed ang. ibi teneat etiam et male secundum
eum: subdit et ipse. d. feli. in. d. c. tua nos
quod notari. anciano. salariat de publi-
co nihil potest accipere et a sponte dare. al-
legat hoc voluisse bar. in. l. numerus. §.
fi. j. de reg. iur. et allegat rationem dicens quod ratio
est quod quoniam a pluribus capit iducit consuetudo
quod quis erubescit non dare. ¶ Et fa-
ciunt et dicta per eundem. d. feli. in. c. j. i. fi.
de symo. ubi dicit quod prohibitu dare pro-
pter publicum bonum prohibitu est recipere a
sponte dare. allegat ad hoc gl. in. l. inul-
ctus. §. fi. j. de reg. iur. et dicit quod idem est
bal. in. aut. sed hodie. C. de epi. et. de. et
gl. in. c. statutum. §. fi. de resc. in. vi. et. c. ex-
git. cum gl. de cess. eo. li. et faciunt et optime

Hypopolitus de Marsilijs

dicta p. d. feli. in. c. cū. M. ferrariensis. in
rij. col. 8. et in pposito ē tex. de psti. et
dicta per. d. bar. cipo. in pfi. suo. rij. in-
cip. stante quodā. et. in. v. col. ad q etia
vide pe. de anch. in cōsi. suo. cclxxij. in-
cipi. de titulis. et. et vide que dixi in. d. l.
stipendia. C. de exe. rei iu. et vide bonā
gl. 8. in. §. pcedēti. et Lap. in alleg. sua.
S xxxvij. incip. stante pstitutiōe. ¶ Ute-
rius nota ex hoc tex. q qñ torquēdus
est aliquis seru⁹ qui dicitur ēē alicuius dñi
primo inqredū est de dñio. Et sic opti-
me pōt allegari iste tex. ad illā regulā
q ante oīa legitimanda est psona. con-
cordat. l. si queramus. §. de testa. de q
materia dixi plene in. l. si quis ne qō. §.
in hoc ti. Ideo hoc aliter circa hoc non
insisto. ¶ Alia not. hic non colligunt
et gl. etiā sunt clare. Nam prima gl. di-
cit q sicut seruus q a dño ad tormenta
oblatus est nō pōt tñ ptra ipsum dñm
interrogari ita dicit glo. nec pro eo al-
legat. l. seruos et. l. pridem. C. eo. ti. Et
sic nota ex ista gl. q testis q ptra aliquē
nō potest examinari nec etiā poterit in
fauorem ipsius examinari vt seruetur
equalitas vt patet in. d. l. pridē. vbi ser-
uus in cā dñi actiue et passiue repellit
qō profecto hz eqtatem. ¶ Glo. in ver-
bo inquiri. clara est. nā allegat concor-
dātiās ad hoc q primo inquirēdū est
de dñio anteq seruus torqueat. ¶ Ex-
peditis glo. Ego dicebam vnuz. vcz q
pater et dominus et filius et seruus in
vno casu vidētur equiparari. nam ha-
bemus text. singulariter in. l. milites
agrum. in. §. desertorem. §. de re mili.
q si filius qui cōmisit delictū est phta-
tur iudici p patrem debet iudex parce-
re ipsi filio ne videatur pater duxisse fi-
liū ad supplicium vt dixi. §. in. l. j. §. ad
qōnē. in hoc tit. circa fi. ita est in seruo
ducto ad iudicē et oblato per dñm ad
tormenta q tñ hoc casu torqueri non
dz et sic sicut seuitia patris ducētis filiū
ad iudicē nō nocet ipsi filio ita nec seui-
tia dñi ducētis et offerētis seruū ad
toraturā nō nocet ipsi seruo vt torqat.
Puto tñ q principalis rō in hoc casu
nō sit ista sed sit ppter reuerentiā dñi
cui reuerētie nō videt dñm posse renū-

ciare qz non tñ vnus dñi interest ha-
bere reuerentiā a seruo sed etiam pu-
blice interest dñoz venerari a seruis
vnde se pz. ideo ppter hāc publicā vti-
litatē dñs nō potuit renūciare huic fa-
uori suo q in priuatis rebus est secus
vt in. l. in conscribendo. C. de pactis cū
simili. Et p ista reddif expedit⁹ iste. §.
Ideo sequit. §. cogniturū. hyp. de. M.

Cogniturū. Et hoc inten-

dit. Iudex dz
dare pti terminū ad faciendū suam de-
fensionē lz posset fieri defensio sine ter-
minis. h. d. fm bar. ¶ Uel sic fm me.
latrūculator dz certiorare reos de die
qua vult eos audire et examinare sup
crimine vt possint intra et defensiones
suas parare defensio petita per reos
criminis qcuqz tpe nō est eis denegā-
da. h. d. vsq ad. §. custodie. ¶ No. ex
isto tex. q iudex nō dz inopinate et ex-
arrupto pcedere in cā criminali sz dz
notificare reo diē quo vult eum audire
et examinare vt possit iura sua ppa-
rare et pcuratorē et aduocatū suū in-
struere ne forte si sine tali terminio et no-
titia ptra eū pcederet deficeret in pba-
tionibus et defensiōibus suis et sic in-
debite pdenare. ¶ No. etiam ex isto
tex. ibi postulante reo q quocūqz tpe
admittēde sunt defensiones reoz dñs
modo istud ab eis petatur secus aut si
hoc nō sit petitiū qz tūc iputet sibi reus
quare hoc nō petyt. et sic iste tex. facit
ad multa et aliqua ēt adduci. pnt ad
istud propositū. ¶ Et pmo facit pro
dicto Abb. in. c. pe. in pe. col. extra de iu-
di. vbi dicit q vbi iudici imponit pena
si cām nō expediat infra instātiā q in-
telligit q cōmittat pena si pars petat
et stet apud iudicē q cām ipam expe-
dat alias nō cadit in penā si dictam
cām nō expederit infra tps instātie. et
allegat rōnem ipē abb. dicēs q non te-
netur iudex impedire offm suū nō pos-
stulatū p. l. iij. §. hoc aut iudiciū. §. de
dā. infec. et qō ibi in simili no. bar. et in
l. pperādū. C. de iudicijs. et allegat et
glo. in simili in. c. fi. de rescrip. et idez t3
barb. i rub. extra d acco. in. j. col. ad qō
allat et tex. in. l. si. in. §. bo. summa ope

de tēp. ap. et alia de quib⁹ ibi p eū. idē
 ē dicit ipse barb. in. c. p̄sultuit. i. iij. col.
 5 de of. dele. ¶ Et pro istis ē facit bon⁹
 tex. i. l. j. in. §. magistratib⁹. §. de magi-
 stra. que. vbi dī q̄ magistrat⁹ q̄ nō de-
 dit tutorē vel curatorē minori tencē: q̄
 vey ē dicit tex. si interpellat⁹ fuit alias
 nō. Itē vltra p̄dicta p̄ illis faciūt dicta
 p. d. Catal. in trac. sind. in. §. xliij. incip.
 adde q̄ si iudex vbi idē firmat vt supra
 dictū ē de iudice q̄ tencē expedire p̄ces-
 sum infra tñ tps sub pena q̄ nō cadit
 in penā si nō expedit q̄ pars hoc nō
 petijt nec apud iudicē instetit: et allegat
 plura de q̄b⁹ ibi p eū. idē dicit bal. in p̄s.
 suo. lxj. inci. sup p̄tētis. i. vj. vol. et barb. i.
 repe. rubi. de fi. instru. in. xxij. car. in. j.
 col. Et idē t̄z ipe barb. in. c. de causis. de
 of. dele. in. vj. col. et in p̄s. suo. xxij. inci.
 viso p̄ntis p̄sultationis puncto et c. in. j.
 col. in. iij. vol. vbi plura iura et doctrias
 6 allegat ad hoc. ¶ Et facit q̄d voluit
 Jo. cal. in p̄s. suo. iij. in tit. de penis. vbi
 dicit q̄ si p̄ statutū imponit pena iudici
 administratū iustitiā quū iustitiā non
 administrat an in penā incidat. et dicit
 q̄ nō q̄n per partē nō fuit petītū: allat
 d. l. iij. §. hoc aut iudiciū. §. de dā. infe.
 et l. j. §. fi. §. de magi. que. et illd̄ cōsiliū l̄z
 sit positū iter p̄silia Jo. cal. tñ fuit fr̄a.
 der̄apo. vt apparet ex subscriptiōe dic-
 7 tī cōsiliij. ¶ Itē pro predictis optime
 facit gl. multū solēnis in. l. vniuersa. C.
 de p̄ci. impera. offe. vbi tex. dicit q̄ ha-
 bens terminum seu dilationē soluēd̄ a
 p̄ncipe tencē satisfdare de soluēdo finis-
 to termino dilationis. als nō gaudet cō-
 modo dilationis. et gl. ibi dicit hoc eē ve-
 rū si talis satisfdatio petat a creditore
 8 als secus. ¶ Et dicit ibi pau. de cast. i.
 fi. p̄ illā gl. q̄ q̄n. l. vel statutū mādāt fidei-
 iussores p̄stari als annullat actū pu-
 ta dicit q̄n forēsis agit et ciuē tencat p̄-
 stare fideiuss. de expēsis soluēdis als nō
 v̄z p̄cessus. Mō pone q̄ forēsis egit con-
 tra ciuē et nō p̄stitit talē fideiussionē q̄
 nō fuit petītū opponit q̄ p̄cessus ē nul-
 lus dicit pau. de ca. ibi incōtingētia fa-
 cti dixisse hoc nō eē vey si nō fuit petita
 et q̄ pars aduersa dicebat Juiū. §. q̄ illi
 incūbebat hoc onus et q̄ hāc fideiussio

nē debebat offerre si volebat admitti. et
 dicit ipse q̄ illa gl. ibi iuncta tex. facit p̄
 eo q̄ ipse dicebat. §. q̄ valeat talis p̄ces-
 sū l̄z nō fuerit data talis satisfda-
 tio q̄n nō fuit petita. p̄ quo dicit bñfas-
 cere. l. peto. §. fratre. §. de leg. ij. ibi dūz
 dicit si cautio nō fuerit postulata. et di-
 cit etiā facere q̄d h̄r in iuramento calū-
 nie q̄d nisi p̄stet nō v̄z p̄cessus. nā hoc ē
 verū si fuerit petītū als secus allegat
 notata in. l. ij. in. §. sed q̄ veremur. C. d.
 iura. calū. et eo. ti. c. j. lib. vj. ¶ Et dicit
 ipse pau. de cast. in. d. l. peto. in. §. fratre
 in fi. q̄ illū tex. aliq̄n ipse allegauit ad
 questionē statuti dicētis q̄ appellās vt
 petēs restitutionē debeat cauere cū fi-
 deiussore d̄ restituēdis expēsis et aliter
 p̄cessus factus non valeat. queritur si
 cautio nō fuit petita nec eā obtulit. sed
 in causa p̄cessit vtrū p̄cessus sit nullus
 et dicit q̄ ille tex. facit. q̄ nō et q̄d statu-
 tū d̄z intelligi si fuit petita et nō p̄stata.
 Nā vsufructuari⁹ nō facit fruct⁹ suos
 nisi cautionē p̄stiterit de vtēdo arbitrio
 boni viri et tñ si sciēte et patiēte p̄prietaria
 vsus ē nō p̄stata cautione facit frus-
 ctus suos. allegat no. in. l. vro. l. §. d̄vsu
 fru. leg. p̄ bar. Et illā doctrinā pau. de
 cast. in. d. §. fratre. refert et sequitur. d.
 feli. in. c. si aut in. iij. col. de rescri. et d.
 alex. in p̄s. suo. cccxliij. fm oz. meū f̄as-
 cit etiam ad predicta glo. iuncta tex. in
 l. de pupillo. §. qui procuratorio. §. de
 op. no. nū. vbi tex. dicit q̄ qui procuras-
 torio noīe alicuius nunciat nouū opus
 si nō satisfdat eam rem ad dominū ras-
 tam habiturū nūciatio oīmodo remittit-
 titur et glo. ibi subdit hoc esse verū si ta-
 lis satisfdatio petat a parte alias sec⁹.
 ¶ Adducietiam potest. nam iudex si
 nō cōdēnat p̄tē succumbentē in expens-
 sis q̄n nō habuit iustā cām litigādi p̄u-
 nitur per tex. in. l. nō q̄cqd. §. j. §. de ius-
 di. hoc tamen est verū si hoc petītū fue-
 rit per partem ab ipso iudice als nō. ita
 dicit bar. in. d. l. nō q̄cqd. §. j. circa p̄n.
 de quo latius ibi per eū. Et adducietia
 pōt ad istud propositū q̄d voluit pau. d.
 cast. in p̄s. suo. clxxij. incip. videt q̄ d̄z
 ctus. vbi dicit q̄ fideiussor qui tencē p̄-
 tare aliquē ifra certū t̄mū sub p̄a nō

Hypopolitus de Marfilis

- cadit in penā si infra illud tps illū non
presentauit qz de hoc nō fuit requisitus.
- 11 ¶ Et facit et qd voluit. d. alex. in cōsi.
cxiij. inci. viso pcessu in vl. col. in. ij. vo.
vbi dicit qz statutū dicit qz cā cōmittat
cōsi. sapiētis intelligit si petat p ptes.
allegat gl. in. d. c. si. si. de rescrip. et alia
de qd⁹ ibi per eū. et idē ipse dicit in cō-
si. suo. lxxij. inci. in cā tēte in pe. col.
Et illā gl. in. d. c. si. de rescrip. not. abb.
in. c. auditis in si. de pecu. et in. c. cum sit
gnale. in. ij. colū. de fo. cōpe. et in. c. si. in
shpe. col. ver. circa vltimū. de do. et con-
tu. et ibi. d. An. in. xxiij. col. et abb. in. c. si
gnificauerūt in. iij. col. de except. et in
c. l3 cām. in. vi. col. de pba. et d. alexā. in
l. properandū. in. §. sin autē alterutra.
- 12 C. de iudi. vbi videas. ¶ Addi et pōt
predictis qz multū notāter dicit. d. ale-
xan. in. §. si. suo. cccxxiiij. inci. circa pte-
mū. in. ij. col. vbi inqt qz si testes debēt
stare insimul et bona cōicare sub pena
imposita a testatore si vnus nō cōica-
uit bona ille qd non cōicauit ex quo ad
hoc nō fuit interpellat⁹ vt cōicaret vel
cōferret nō dē fuisse in mora pferēdi et
penā nō conferētis pati nō d3: ad qd
allegat. l. si qd filius. §. stipulatio. §. de
colla. bo. pro quo dicit facere. l. ij. §. qd
ait ptor. §. quoz lega. et l. j. §. nō exigit.
§. vt in pos. leg. et c. l3. vbi bal. in. ti. si de
feu. fue. pētio inter vñm et agna. et bo-
nam gl. in. c. cupiētes. in. §. si vo. in glo.
inci. sed an tenet pferre. de elec. in. vi. et
hoc et voluit bal. in. l. j. in. j. col. hñ. hic
occurrit dubiū. C. ne liceat in vna eaqz
- 13 cā et. ¶ Adde et predictis ang. in cō-
si. suo. cxi. qd inci. qdā Matthe⁹ et c. vbi
dicit qz statutū disponēs cām appella-
tionis debere cōmitti per priores infra
tres dies sub pena intelligit si petituz
fuerit. et est sequit alex. in. l. de pupillo.
in. §. si qd ipsi pretori. in. ij. col. de oper.
no. nū. et in. §. si. suo. xix. inci. viso pcessu.
in. iij. col. in. j. vol. et d. feli. in. c. si auit.
in. iij. col. de rescrip. p quib⁹ et faciunt
dicta p. d. feli. in. c. phibeas. i. ij. col. de
magi. vbi dicit qz statutū puniēs prio-
res nō decidētēs cām ap. certo tpe in-
telligit si pars insisterit. allat hoc vo-
luisse ang. in. §. si. suo. cxxviiij. inci. sta-
- 14 tuto ciuitatis castelli et. ¶ Adducit
et pōt ad pdicta qd voluit ang. in. l. vñ
ditioni circa pñ. C. de vsuc. p empt. vbi
dicit qilla. l. facit p bāntis qd nō debēt
audiri ex forma statuti. nā fm eū hoc
intelligit semp dūmō hoc dica⁹ et oppo-
natur a parte. et dicit hoc voluisse Jo.
an. in. c. statutū. de rescrip. in. vi. et ibi
etiā dicit ipse Ange. aliud in pposito.
de quo ibi p eū. Et adde et. d. frā. are.
in. §. si. suo. xciiij. inci. pñderatis in. iij.
col. §. iij. sicut et c. vbi dicit qz l3 cōditio
debeat impleri qz primū pōt d3 tñ pre-
cedere interpellatio ptis cui mora p-
desset. allegat plura de qd⁹ ibi per eū.
- 15 ¶ Faciat et ad pdicta. Nā si vñditor
pmiserit emptori eū defendere in casu
euctiōis vel litis mote sub pena si mo-
ueat lis emptori super tali re empta et
enincat vñditor nō cadit in aliquā pe-
nam si eū nō defendit eo qz nō fuit ad
hoc requisit⁹ p emptorē etiā si ipse vñdi-
tor scuerit litē fuisse motā ipsi emptor-
ri. ita dicit not. pau. de cast. in. l. j. §. j. in
fi. §. de act. emp. et idē dicit Abb. in. §. si.
cxiij. inci. in qōne qvertit et c. in. ij. col.
in. ij. vol. quē refert et sequit. d. feli. in
c. si auit. in. iij. col. de rescrip. et idem vo-
luit Bar. in. l. nō solū. in. §. morte. §. de
op. no. nū. et probat in. l. denūciaffe. cir-
ca pñ. et ibi bar. §. de adul. et voluit spe.
in. ti. de emp. et vñ. §. si. ad fi. et. d. An. et
Car. et pe. de anch. in. c. si. de emp. et vñ.
et ang. in. l. in executiōe. in. pñ. §. de pñ.
ob. ang. et imo. in. l. cū ex cā. e. ti. et Jo.
de imol. in. c. cū inter vnīuersas. §. elec.
Bar. et Raph. in. l. ij. §. si. §. so. ma. ang.
in. l. si rē. §. qlibet tpe. §. de euic. pe. de
an. in. de. cām. in. xv. no. de elec. abb. in
c. si. de empt. et ven. bal. in. c. j. si de feu.
vasal. fue. interpel. qd omīs ad hoc res-
fert. d. ffe. i. c. cū. M. ferrariēsis. i. xxiij.
col. de pñ. vbi allat aliqd tenētes pñū
Et finalr plurib⁹ adductis t3 qz in cas-
su pñcto reqrat interpellatio seu de-
nūciatio ipsi⁹ emptoris. et hoc iō pce-
dit fm eū qz cū iurat reqrat hāc inter-
pellationē seu denūciationē fieri ipsi vñ-
ditori et hoc reqrat p fama: iō nō suffi-
cit ipm vñditorē esse certū de lite mota
nisi certiorē p ipm emptorē. et ita notat
expresse

expresse fm eū. Dy. in regula eū qui. de 18
reg. iur. i. vi. 7 Bar. in. d. l. denunciasse.
cūsus doctrinā ad hoc ppositū no. Ab
bas. i. d. c. fi. de emp. 7 vendi. ita dicit. d.
feli. in. d. c. cū. M. ferrariensis. in. xxiij.
col. Et pro omnib⁹ supradictis doctri-
nis adduci pnt plura iura. primo tex. i
c. j. ibi si fuerit requisitus. de sen. excō. i
vj. 7 in. c. j. ad fi. ibi sepulch⁹ corpora si
petant. de sepul. in. vj. 7 tex. in. c. cū per-
sone. §. j. ibi a locor⁹ ordinarijs reqsiti.
de priuile. in. vj. 7 gl. in. c. cupiētes. §. j. i
hbo ptingentib⁹. de elec. in. vj. que iura
allegat. d. feli. in. d. c. si aut. in. iij. col.
16 de rescri. ¶ Tu vltra eū dicas q^o pro
dictis doctrinis et facit tex. in. l. si. h. liti-
gatoribus ad mouentibus. C. vt. j. cer.
tēpus qd ciuilib⁹ terminet. 7 tex. i. l. pe. c.
tit. h. si petant. 7 tex. hui⁹. §. i. h. reo po-
17 stulante. ¶ Facit etiā p predictis no.
verbum Jnn. in. c. extirpade. §. q^o hō. de
prebendis vbi dicit q^o vbi pena ponitur
a iure pro negligētiā sic pro culpa ne-
gatiua tūc requiritur interpellatio seu
monitio ad hoc vt qd incurrat illaz pe-
nam vtputa si dicatur si potestas non
fecerit describere familiā puniatur vel
quicūq^o nō fecerit residētā sit pūat⁹
7 c. q^o tūc requiritur monitio. secus aut
vbi pena imponitur pro facto affirma-
tino vtputa si dicatur quicūq^o intra-
uerit talem locum vel furtū fecerit. na 20
tūc nō requiritur monitio s³ ipso facto
penam incurrit ptraueniendo. c. de mlti-
ta. de preben. c. si quis suadēte. xviij. q.
iij. 7 ratio est fm eū q^o nō facta latent
facta vero patent. ita dicit Jnn. in. d. c.
extirpade. qd dictum refert 7 sequit. d.
feli. in. c. si aut. i. ij. col. de rescriptis. cū
aliquib⁹ limitationib⁹ datis hūc dicto
p alex. quē ipse refert in. l. ita stipulat⁹
i. iij. col. §. de h. ob. Et illd dcm Jnn. ex-
tollit Car. i. 21. suo. lvi. i. ci. reuerēd⁹ als
dū reuerēd⁹ 7 c. vbi dicit q^o lex v^l statutū
loquēs d negligētiā nō pfigēdo tps nū
q^o h³ locū nisi pcedat mōitio. ad qd alle-
gat Jnn. i. d. c. extirpade. alia de qb⁹ ibi 21
p eū quē fferit. d. feli. i. d. c. si tūt. er vide
bal. referētē illd dictū Jnn. in plurib⁹ lo-
cis et et alios referētes eū quo ponit. d.
alex. in. d. l. ita stipulatus in. iij. colū. de
hypopolitus

h. ob. ¶ S³ vltra. d. alex. vbi videas
tu et Jo. de an. referētē et sequētē il-
lud dcm l. c. iij. i. vj. col. extra de rpto. 7
ibi adducit aliq^o de his q^o dicit. d. alex.
in. d. l. ita stipulat⁹. l. 3 de eo ipse. d. alex.
nō faciat mētione. 7 illd dcm Jnn. et cō
memorat barb. in. c. phibeas. in. vj. col.
de magist. vbi siliter allegat q^o plures
doc. referētes 7 approbātes illud. attē
ipē finalr ibi v^l iprobare Jnn. 7 silr vt.
d. feli. in. d. c. phibeas. in. fi. j. colū. vbi
mltū tñ magnificat illā doctrinā Jnn.
7 silr allegat q^o plures doctores illā refe-
rētes 7 sequētes quā doctrinā ipē limi-
tat ibi vt lati⁹ p eū videre poteris. Et
vltra pdicta ad materiā istā videas et
ang. in. aut. de ecclesiasti. titu. in. §. si qd
aut p redēptiōe 7 c. vbi ponit aliq^o not.
dicta. ¶ Et seruāt et pdictis regula l-
la. v3 q^o sup nō petit⁹ iudex nō d^r sede-
re. vt habet in. l. si ex testō. §. de excep.
rei iud. 7 i. l. j. 7 ij. c. si a nō cōpe. iudi. et
in. l. nō distinguem⁹ in. §. de offō. 7 in. §.
fi. §. de arbi. 7 in. l. si cū dies in. §. plenū
e. tit. 7 in. c. cū dilect⁹. de arbi. 7 in. c. p. 7
g. de of. dele. Et iō dicit gl. singularis in
l. verbum oportere. j. de h. b. sig. q^o pe-
tēs. x. 7 pbās d. xx. nō d3 pseq^o nisi. x. qd
et dicit bal. in. c. j. in. iij. col. de mili. vas-
sa. q^o cōtu. est vbi allegat. d. l. h. b. u. opor-
tere. ¶ Pro quo faciūt optie dicta p
bal. in. c. j. an. fi. de cōtē. iter dñm 7 me. d
portio. seu. 7 que habent. in. §. si min⁹.
instituta de actio. Et iō viden⁹ q^o si vna
cā ē deducta in libello 7 pbat alia non
pōt obtinere agēs. l. habebat in. pñ. §.
de iusto. 7 no. Jnn. in. c. ex pte abbatis
sime. de pūile. 7 bar. in. l. j. i. pñ. §. d eden-
do. 7 Spec. i. ti. de teste. §. j. h. s3 pōe egi.
7 bar. in. l. certi 7 di. §. si nūmos. §. si cer.
pe. 7 no. cano. i. c. examiata 7 i. c. delecti
de idi. 7 d. alex. i. 21. clxiij. i. ci. vifo pcessu
7 c. i. ij. col. circa fi. in. ij. vol. vbi refert p-
dictos doc. ad hoc 7 idē voluit. d. alex.
i. 21. suo. cl. i. ci. i. cā 7 lite pte tērc. i. pe. col.
i. v. vo. de q^o vide q^o dixi i sin. meo. clxviij.
incipiē. in hac. iclita. ¶ Et ad sup⁹ di-
cta facit et qd voluit bal. i. l. j. C. vt q^o de
sunt aduocatis pūybi dicit q^o si absen-
tib⁹ pūib⁹ sit lata snia nec appet ad cus-
tus petitionē talis snia ipō iure nō v3.
de Marfilis.

Hippolitus de Marcilijs

qđ dictū refert et sequit̃ pe. de anc. i. p̃si.
suo. clxxvj. incip. visis diligēter et c. i. j. col.
et voluit gl. et doc. in. l. p̃perādū in p̃n. i.
gl. magna. C. de iudicis. et ponit bal. in 4
p̃si. suo. lxxj. incip. sup̃ p̃tētis et c. i. vi. vol.
Et hic sumpta occasiōe insurrexit pra-
ctica p̃curatorū. nā dicūt iudici qñ sūt
pro parte actoris dñe iudex peto sniaz
22 ferri in tali causa et c. ¶ Ultimo tene
mētī circa hanc materiā: vcz q̃ ille qui
tenetur ad aliqd faciēdū sub pena ad
hoc vt cadat in penam dz interpellari.
Nā possit aliqđ subtiliter opponere et
dicere q̃ imo nō requirit̃ aliq̃ interpel-
latio sed cadit in penā si nō facit id ad
qđ tenet̃ sine alia interpellatione. rō est
q̃ dies interpellat p̃ hoie vt habet̃ i. l.
magnā. C. de p̃hē. et cōmittēda stipula. 5
et in. c. potuit. de loca. et gl. in. c. cupiētes
in. s. si hō. in hōbo p̃tēpserint. de electio.
et habetur in cle. q̃ p̃tingit. in h. annis
singulis. de religio. domi. et habetur p̃
alex. in. l. si mora. in. ij. col. s. so. ma. et p̃
pe. de an. in p̃si. cxxx. inci. p̃ma facie ṽr
et c. s. ille q̃ tenetur ad aliqd faciēdū ifra
tale t̃ps dz illd facere sine aliqua inter-
pellatione q̃ ille terminus seu illud tē-
pus interpellat p̃ hoie. Tu rñdeas s̃z
d. ffeli. in. c. si aut̃ in. iij. col. i. fi. de rescrip-
tis. vbi dicit q̃ illa regula: vcz q̃ dies in-
terpellat p̃ hoie p̃cedit in actib⁹ extra
iudicialibus. secus aut̃ in iudicialibus
seu in actibus expediendis p̃ iudicem.
nā tunc nō currit tēpus nisi a die par-
tis interpellātis. ita dicit ipse. d. ffeli. in
d. c. si aut̃. vbi ē hoc limitat̃: aliquibus
modis de q̃b⁹ ibi per eū q̃ in dicta ma-
teria late loquit̃. et ē in. d. c. studeas de
magi. i. ij. col. ¶ Wō redeūdo ad tex.
huius nostri. s. dico q̃ ex ipso tex. i. ver-
bo quocūq̃ tpe iuncta gl. habem⁹ no-
tare q̃ l3 p̃bationes et defensiones re-
gulariter per reos sint fiende legitimo
tpe et p̃gruo in tpe p̃batorio iuxta ea q̃
habent̃ in. l. platā. C. de sentē. attñ istd
fallit nisi lex vel statutū vltiori⁹ p̃cedat
appōnēdo aliqđ verbū p̃ qđ denotetur
mentē iurislatoris fuisse q̃ lēt. vltiori⁹
tpe possit fieri p̃batio q̃ tūc p̃batio po-
terit fieri vsq̃ ad sniam. ita optime p̃-
bat iste tex. in. d. verbo quocūq̃ tpe cō-

iuncta gl. q̃ dicit vsq̃ ad sniam. qđ vo-
luit ē. d. Barto. cepto. in p̃si. suo. lxxij. i-
cip. multa possent et c. in fi. vbi plura al-
legat. ¶ Ex quo possum⁹ ēt notare q̃
l3 verba gñalia debeāt restringi ad ha-
bilia vt habetur in. l. vt gradatim. j. de
mu. et hono. et in. l. j. C. de sacrosanct. ecc-
cle. vbi glos. et docto. et glo. in. l. ij. C. vbi
de rō. agi opz. vbi tex. dicit a quocūq̃.
et glo. ibi exponit. s. idoneo et facit glo. i.
l. j. C. de fide instru. vbi tex. dicit quibus
cūq̃ et glo. ibi exponit scilicet idoneus.
Ad idem est glo. in. l. vnica. C. vbi cōue.
qui certo loco dare p̃mis. vbi text. dicit
alio loco et glo. ibi exponit. s. idone⁹. Ad
idē est glos. in. s. disponat in auten. de
nupt. et in. l. q̃ aut̃ in glo. fin. s. de cōsti.
pecu. ¶ Pro quibus gl. et opinione fa-
cit qđ not. Bart. in. l. nō putant in. s. nō
quenis. s. de contra. et in. l. iij. in. s. con-
demnatū. s. de re iudicata. vbi dicit q̃
si statutū dicit q̃ instrumēta mittūt̃ur
executioni restringit̃ talis gñalitas ad
instrumēta liquida t̃m. idē voluit Bar.
in. l. diuus troian⁹. s. de testamēto mili-
tis. et in. l. nō ignorat. C. q̃. accu. nō pos.
et in. l. j. s. q̃ vi aut̃ clā. et voluit Joā.
an. in addi. Specu. in titu. de pla. snie.
in. s. vt aut̃ in addi. inci. cā hec. et Bal. i.
l. si cām. C. de execu. rei iudi. et Saly. in
l. ita pudor. C. de adnl. et idez est de mē-
te Bar. per illū text. in. l. pinde. s. notā.
s. ad. l. acq̃. et in. l. j. in. fi. C. de sen. q̃ sine
cer. q̃ptitate et bal. i. l. cū testō in fi. C. de
manu. testō. et i. l. aptissimi. C. de iudis-
cijs. p̃ q̃b⁹ faciūt dicta p̃ bar. in. l. credi-
tores. C. de pigno. ac. et in. l. j. in fi. s. de
leg. ij. et in. l. j. iudicia. solu. et in. l. ij. C.
de sen. ex. per. reci. et p̃ pau. de cast. i. p̃si.
cclxxv. inci. visis et pōderatis. in. j. col. et
p̃ bar. in. l. j. in p̃n. s. ad. l. iul. maie. et per
bal. in. l. j. s. de leg. ij. et in. l. j. s. de edens
do. et per lu. ro. in p̃si. suo. cxx. incip. cir-
ca p̃imū in p̃n. et in p̃si. suo. xxij. incip. al-
legationes docto. et c. circa fi. et in p̃si. suo
cclxxij. incip. idem mihi concludendum
et c. et in p̃si. cxcix. incip. in proposita cō-
sultatiōe. i. j. col. s. quo ēt dixi ista accu-
mulando in. l. j. post p̃imā car. s. de an-
nu. lega. de quo ēt late et magistraliter
per. d. Joā. bap. de san. seue. i. repe. l. oēs

populi. in. xxiij. car. qñ p totu. §. d. iustl.
 7 lu. et p. d. feli. quē vide in rub. de pre-
 26 scrip. in pe. col. in pn. ¶ Et videas et
 oino. d. feli. in. c. cam qñ in. ilij. colu. de re-
 scrip. Atñ talis generalitas nō restrin-
 gitur ad habilia. sed et cōprehēdit iha-
 bilia qñ in. l. vel in statuto sunt apposi-
 ta aliqñ hba p qñ demonstrat qñ intētio dis-
 ponētis fuit. qñ et inhabilia cōprehē-
 derentur vtpote apponēdo verbū qñ
 cūqñ vt hic vel quocūqñ mō vel similia.
 Ita optime pbatur hoc et tātomagis
 hoc pcedit hic qñ res ipsa seu stat⁹ cau-
 se hoc importat. nā qñ i causis crimina-
 libus tractatur regulariter de preiudi-
 cio irreparabili. sō nimirū si probatio-
 nes 7 defēsiōes sunt admittēde quo-
 27 cūqñ tempore vsqñ ad sniaz. ¶ Et p
 supradictis facit optie notabile consi-
 liū excellētissimi iuris interpretis domi-
 ni Antonij de burgos hispani mihi fra-
 tris maioris honoris. qñ ipse proximis
 diebus fecit i ciuitate florentie in que-
 stione nō leuis nec modici s; immo ma-
 gni et maximi valoris i quo ples doc.
 se subscripserūt. 7 ego vna cū eis i quo
 ipse consuluit statuto ciuitatis flore-
 tie cauetur qñ quolibet compromissum
 factum in ciuitate florentie a quocun-
 qñ debeat insinuari registrari ad came-
 ram seu in archino publico. alias tale
 cōpromissum et laudū inde sequuntum
 sit nullū: quo stāte pveniens ad mortē
 instituit filios suos hñdes 7 subiūxit qñ
 volebat 7 grauabat ipso filios sub pe-
 na pñatiōis certe ptis hñditatis qñ de
 oi 7 qñqñ lite vl pñouersia qñ inter eos
 occurreret eā deberet cōpromittere i quē
 dā Antoniū stare laudo 7 decisiōi sue
 7c. hoc stāte p mortē testatoris isti fres
 deuenerūt ad ples lites 7 dfias isimul
 quas compromiserūt. d. Anto. sed non
 fuerūt insinuata talia cōpromissa 7 re-
 gistrata in archino publico vt cauetur
 ex forma statuti dubitabat an talia cō-
 promissa 7 lauda ide secuta eēnt valida
 7 videbat dicendū qñ sic: qñ talia com-
 promissa hoc mō facta ex necessitate te-
 stamenti paterni 7 inter ipsos fratres
 secreto modo in eorū domo nō vident
 cōprehēdi in tali statuto: s; solū con-

tineri 7 cōprehēdi vident cōpromissa
 facta sponte inter extraneos: vel etia;
 inter coniunctos non astrictos tñ com-
 promittere magis in vnū qñ in alium.
 28 ¶ Sed pñariū pñuluit ipse do. Ant.
 dicēs qñ imo talia et cōpromissa cōpre-
 hendunt sub ipso statuto. 7 hoc ppter
 illa verba statuti. v3 qñ l3 compromis-
 sum 7c. 7 ad hoc mouebat plurib⁹ rō-
 nibus 7 iuribus 7 inter cetera dicebat
 hoc. v3 qñ verba generalia l3 restringi
 debeāt ad habilia tñ: tñ hoc fallit nisi
 in. l. statuto vel dispōne sint apposita
 aliqua hba apta cōprehēdere et iha-
 bilia. Et ponit exēplū in verbis qñcūqñ
 7 quocūqñ 7 milibus quē hba ope-
 rant vt ampliēt significatū hbi cui ad-
 iungunt. vt et extēdat ad altissimū si-
 gnificatū. allegat doctrinā. Bart. in. l.
 generali in. §. v3xi. §. de vsu fruc. legā
 cōiter fm eū approbat 7 eā approbat
 7 cōmēdat Car. alex. in. c. si romanorū.
 rix. dist. in. ij. col. pro quo faciūt fm eū
 dicta p do. Alex. 7 franc. de arc. in. l. j.
 §. de leg. j. vbi dicunt qñ ista generalia
 hba 7 vlia recipiūt resōnem dataz ab
 alijs iuribus alias nō: s; sicut genera-
 liter loquunt intelligēda sunt: qñ vide-
 tur firmare. Bar. fm eū in. l. oēs popu.
 in. vj. qñne pn. §. de iust. 7 iu. Item ad-
 ducit et magis in spē gemi. in. c. ij. §. j.
 in pn. ar. illius tex. de re. ecclē. nō alie.
 in. vj. vbi dicit statuto cauet qñ de quo
 libet cōtractu soluat gabella qñ hoc
 casu etiā soluetur de recognitiōe quaz
 quis facit de tenendo rē ab aliquo: qñ
 dcm ibi seqtur. d. phi. frāns. 7 tñ pñat
 qñ nō est pprie contractus qñ nō ē vltro
 citroqñ obligatori⁹. p quo etiā faciunt
 fm eū dicta p bal. in rub. c. qñ accu. nō
 29 pos. dū loq̃t de statuto dicēte qñ qñlibet
 possit accusare. ¶ Sed vltra pñissa
 adducta p eū in. d. pñ. ego dico qñ iste
 tex. iūcta glo. pñt optie ad illud pños-
 tum adduci. Itē etiā adduci pñt qñ vo-
 luit bal. i. l. ita pudor. c. d. adul. vbi di-
 cit illd idē: v3 qñ stāte statuto qñ qñlibz
 admittat ad accusādū de maleficio qñ
 h⁹ casu et ifās 7 alijs ihabiles admittet
 qñ dcm sequit pe. de sch. l. c. j. i. xliij. q.
 pn. de cōstit. et Jo. bap. de scō. sen. i. l.

Hypolitius de Marcellis

oēs populi. in. xlix. car. i. j. col. 3. de inst.
 7 iu. et idē tenet barb. in rub. extra de
 30 accu. in. vj. col. ¶ Et facit et dcm bal.
 sup statuti i hbo cape. hfi. statutu q
 hoies 7c. vbi dicit q stāte statuto q sin
 dic⁹ ville teneat denunciare quodlibet
 maleficiū q hoc casu ppter talē gñali
 tatē sindic⁹ tenebit denūciare et male
 ficia nō punibilia. qd et valuit bar. in
 l. j. i. §. accusatiōe. §. ad turpil. 7 ang.
 in. l. fi. §. si. §. de publica. 7 pe. de anc. in
 cle. pñti i. j. col. de cēsi. et bar. i. l. si qd in
 graui. §. si marit⁹. §. ad sil. et Saly. i. l.
 ea qdē. in. iij. col. hfi. qro qro. C. de ac
 cus. 7 hoc pbat tex. et ibi voluit bal. i. l.
 h. C. ne sis. vel priuat⁹. 7 lu. ro. in. d. §. si
 maritus. et ang. de are. l. tra. malefi. in
 verbo nec nō ad denūciatiōe in. l. car.
 in hfi. qro an iste denūciator 7c. 7 in eo
 dē hbo. i. vj. car. i. ver. qd si statuto ca
 uet q sindic⁹. 7 in eodē hbo. in. vj. car.
 ver. qro vnū maleficiū fuit cōmissu 7c
 31 su 7c. ¶ Et hz pdicti oēs doc. nō loquā
 tur in statuto ponēte illud hbu qlibet
 maleficiū. tñ loquunt p hba statuti in
 definita vt qz dicit statutu q sindic⁹ te
 neat denūciare maleficia 7c. qd idē vī
 importare qz indefinita eqpollet vnuer
 salū vt hī in. l. plurib⁹. §. de leg. ij. et i. c.
 solite. de maio. 7 obe. cū simi. et tñ pñtū
 deberet eē. v3 q dictis casib⁹ sindicus
 nō caderet in penā nō denūciādo ma
 leficia nō publica qz talia maleficia nō
 cōprehēdunt appellatiōe maleficior
 vt dicit abb. in. c. iij. in. ij. no. de homici
 dio. et. d. fel. in. c. que in ecclesiā. in. v.
 32 col. de pñt. ¶ Et hz hoc opant illa hba
 ampliatiua. v3 qlibet vel qcuqz et simi
 lia iō nimirū si sindicus tenet etiā sub
 pena talia maleficia et impunibilia de
 nūciare 7c. Itē et vltra pdicta adduci
 pōt qd no. dicit Saly. in. l. si serui vñ. C.
 de norali. vbi post suā quandā magi
 stralē distinctionē dicit q si statutu di
 cit q qlibet cuiusuis cōditionis possit
 testari q tale statutu nō restringit ad
 habiles tñ. qz illa hba cuiusuis pñtio
 nis nō patiūt restrictionēz iō et inhabi
 33 les pprehēdēt. ¶ Similiter et dicit q
 si statutu dicat qcuqz occiderit quouis
 mō vel dē cā sine qualiter cūqz decapitet

tunc qlibet occidens decapitabit. nec
 fiet distinctio vtrū dolo vel culpa qd oc
 ciderit vel et se defendēdo hz qñ statu
 tū dicit simpliciter q occidēs occidat
 sit intelligēdū et restringēdū in illo tā
 tum qui dolose occiderit non autez in
 illo qui culpose occiderit qz lata culpa
 non eqparat dolo in pena personalit: et
 vbiqz statutu iponit penā personale
 subintelligendū est si dolose. vt habet
 in. l. lege cornelia. §. de sicariis. et vo
 luit bart. in. l. j. §. si qd testō lib. esse ius.
 fue. et in repe. l. q nerna. §. de positi. et
 bal. in. l. data opa. in. v. C. q test. fa. pos.
 et ibi pau. de cast. et et hoc voluit ipse
 pau. de ca. i. l. si fugitiu. C. de ser. fu. et
 in. l. j. §. de legi. 7 i. l. et si seuerior. C. de
 infami. de q et p. d. Jo. bap. de san. sc. q
 pñcā ponit i sua rep. l. oēs ppli. i. xlvij.
 car. i. ij. 7 iij. col. 3. de iust. 7 iu. vbi etiā
 ples alios adducit hoc tenētes. de quo
 etiā ego lati⁹ dixi in pñlio meo incipē.
 summi celi deus aperiat mentem 7 os
 meum 7c. in. iij. car. et. d. Alex. in consil.
 suo. cix. incipi. visis et vt oportet 7c. in
 ij. car. in. j. vol. et p. d. Fel. in. c. sedes. in
 34 xj. col. de rescriptis. ¶ Item et vltra
 predicta etiā facit. nā habemus regu
 lam in iure q infinitas est euitanda vt
 est tex. in. l. fidei cōmissa. in. §. si quis. x.
 §. de lega. iij. et in. l. bones. in. §. hoc ser
 mone. j. de verb. significatio. et in. l. in
 ter socerum. §. finali. §. de pactis dota.
 et in. l. cum pater. §. pater certā. §. de le
 ga. ij. de quo dixi late in repe. mea ru
 35 brice de fideius. in. ix. q. ¶ Attamē ta
 lis regula fallit nisi verba contractus
 vel dispositionis sint apta ad infinita
 tem importandā: qz tunc admittitur
 infinitas. exemplum pōt poni quando
 in dispositiōe sunt posita verba totiēs
 quotiens opus fuerit. nā tunc admit
 tit infinitas qz natura verborū hoc im
 portat. ita probat in. l. si ita stipulatus
 a seyo. et ibi p bar. post gl. §. de fideius.
 36 ¶ Et idē etiā eēt dicēdū in verbis qñ
 cūqz vel quotiēscūqz qz similiter talia
 hba sunt apta ad infinitatē. sec⁹ si non
 sunt apta ad pprehēdendū infinitatē.
 ita dicit. d. alex. in pñ. suo. cxi. inci. qñ
 abūde 7c. in fi. j. col. in. ij. vo. vbi subdit

hoc esse verū etiā si ex multiplicatione actū multiplicari posset dānū vltiteresse vt pbat in. d. l. si stipulatus fm Jo. de imo. ibi q hoc exēplificat in dictioe qñz cūq. qz tūc tolleratur ifinitas ex mēte disponētis. idē ēt est de mēte bar. fz. d. alex. in. d. p. si. i. l. q bona. S. fi. s. de dā. in fe. vbi dicit q si loqmur de ifinitate numeri puta de multiplicatioe pstatiois z tūc dicit q si vba disponētis sunt expresse apta ad ifinitatē tollerāt ifinitas. allat. l. in annalibus. C. de legat. z d. l. si ita stipulat. z i. l. si duo. S. fi. s. de 37 arbi. ¶ Itē p pdictis facit optime qd voluit bar. in. l. cū notissimū. in fi. pñ. C. de pscript. xxx. vel. xl. āno. vbi dicit q si ius offerēdi cōpetit alicui p modū cūstusdā facultatis vtputa si debitor pōt qñcūq. vult offerre debitū creditori et pignus releuare tūc ista facultas non pōt vnq̄ p̄scribi nec tolli: de q qōne vidē ēt bal. l. c. j. in fi. de fen. dato i vicē. l. cōmis. bal. i. l. j. C. de iure deli. bar. in. l. pignori. s. de vsuca. ange. in. d. l. cū notissimū. bar. i. l. j. s. d. p̄di. ide. l. in. ij. col. 3mo. z ro. i. l. q̄dū. s. de acq. here. imo. in. c. qm̄ frequēter in gl. fi. vt lit. nō cōte. bal. i. c. cū nō liceat. de p̄scri. in pñ. ang. in. s. actionū in. xv. car. isti. de act. ang. in pñ. lv. incip. guilelmus zc. Abb. in. c. fi. xxi. col. vt lit. nō pte. ang. in pñ. l. c. xxi. incip. ad hereditatez dñi bernardi zc. 38 ¶ Et facit dictū Jo. an. in. c. nō est de cōsue. in. vj. vbi dicit qilla q sunt in mera volūtate p̄tinet ifinitatē z nō p̄scriptibilla: de quo ēt p. d. fel. in rub. de p̄scri. i. vl. car. i. ij. col. i fi. z in. c. cū accessit sent. in. xij. col. ver. ij. declarat zc. de cōsti. z l. c. p̄suluit. in. j. col. de inde. vbi plurā allegat. Itē p istis ēt facit tex. fm. d. alex. i. d. p. si. suo. cxlv. in. l. j. S. j. vers. toties quoties. s. si fam. fur. fecit. dicatur et isti. de eo cui liber. cā bona addi. in. S. j. et idē est de mēte spe. in ti. de arbi. S. fi. s. qd si dictū est i p̄promisso qpe 39 na zc. ¶ Et idē dicit. d. alex. i. d. p. si. suo. cxlv. q nō immerito Jo. de imo et lu. ro. in. d. l. si finita. in pñ. reprehēdūt dictā decis. ang. et pcludūt nō esse vex q ille qui pmissit aliquē representare toties quoties fuerit requisitus liberet p bis

nā rep̄tationē: qz illa vba toties quoties sunt apta ad ifinitatē. z sentit gl. in. d. l. si finita. in pñ. in verbo itex: et pbat in. l. veluti. S. fi. s. de eden. z idē voluit Pau. de ca. in. l. duob. i. l. quoties. 40 s. de iure in. ¶ Et faciunt et dicta. p. d. alex. in pñ. suo. xxiij. inci. p̄sideratis verbis zc. in. j. col. in. ij. volu. vbi dicit q l3 dispositio testōis p̄hibentis alienare extra familiā nō extēdat vltra qrtum gradū post psonā p̄hibitā vt pbat in auct. de rest. fideicō. ver. codicillis iunctis p̄cedētib. z ibi pōderat illum tex. Ja. de bel. z ang. Atq̄ si talis p̄hibitio bonoz fuit facta oibz successorib. et heredib. qz voluit q ppetuo remanerent dicta bona in h̄des z successores tūc talis p̄hibitio excedit qrtū gradū vsqz in ifinitū. ad qd ipse allegat q̄plura z iter cetera allat. l. sciēdū. s. de v̄b. ob. et in. l. i. annalib. C. de legatis. z l. ex facto. S. fi. cū ibi nō. s. ad treb. z que habent p bar. et alios in. l. gallus. in. S. etiā si parēte. s. de li. z posthu. z p bal. in fi. C. de here. insti. et in. l. antiq̄tas. C. de vsufu. et p cano. in. c. in p̄ntia. de p̄ba. et subdit q hoc etiā fuit de mente Ja. de bel. in auct. de resti. fideicō. in fi. dum dicit q si testator p̄hibuit liberos vel h̄des alienare eo qz vult ad suos descendētes ppetuo remanere seu peruenire talis p̄hibitio extēditur vltra quartū gradū in ifinitū. allegat. l. j. C. de suis z legi. et tex. in auct. de here. q ab intesta. veni. S. j. et allegat etiā ipse d. alex. in. d. consi. plura alia iura et do 41 crinas ad hec de q̄b. ibi p eū. ¶ Et faciūt etiā ad p̄dicta q voluit bar. in. l. aurelius. S. gayus. s. de lib. lega. vbi dicit q l3 trāsactio et liberatio non porrigatur ad incogitata tñ tallit nisi verba cōtrahētū hoc dictarēt p. l. cū aquiliana s. de trāsac. qd ēt voluit idē bart. in. l. acq̄lia. eo. ti. et voluit gl. in. l. de his. eo. ti. z d. Alex. in pñ. suo. xj. inci. viso zc. in iij. col. in. ij. vol. vbi dicit q de hoc v̄s casus in. l. sub pretextu. et ibi oēs scribē. C. de trāsac. et bar. in. l. fi. S. idem que 42 sijt. s. de cōdi. inde. ¶ Et facit etiā. nā l3 pmittēs aliquem nō molestare non tñ p̄hibet molestare de iure. ita pbat

Hypopolitus de Marsilijs

glo. in. c. in xbo inferatis. de sta. mona. tñ hoc fallit nisi verbor plenitudo vel mñ subiecta aliud inferat per id qđ dicit Abb. in pñl. xliij. incip. quidā. d. an. 2c. in. iij. col. vbi dicit qđ si in tali pñfessione dñ de oī molestia que fieret vel fieri possit intelligit etā de iure. arg. l. nepos pculo. j. de xbo. sig. et dicit. d. alex. in pñl. suo. xi. inci. circa primū dubiū. in iij. col. in. j. vo. qđ si pñceps phibet qñullo mō aliqđ molestet intelligitur et de molestia iuris. allegat tex. in aut. de fideius. in pñl. ibi molestū sit. et. l. j. 2 ibi bal. C. de nūdinis. et Bart. in. l. l. l. l. ci. in. j. tresheredes. s. ad treb. pro quibus etiā dicit facere gl. in de. ij. in ver. nullo mō de eta. et qñlita. et alia ad hoc ppositū adducit ipse. d. feli. in. c. cāmqs. in xv. col. de rescri. quē vide et barb. in. c. 43 cū olim. in. iij. col. de rescrip. ¶ Adde etiam predictis vltra. d. alex. et fel. ad istud propositū qđ voluit do. ant. in cōsil. xxxi. incip. dubium ingerit 2c. vbi cōsuluit qđ si pater dicit in testō domū meā relinquo filiabus meis in casu viduitatis qđ hoc casu tales filie poterūt hñe dictā domū nedū in prima viduitate s; etiā in oībus suis viduitatib; et hoc ex pñsumpta mēte testantis ppter illa verba in casu viduitatis. que verba sñm cū sunt apta ad infinitatē viduitatū ipotādā. et allegat plura iura que breuitat; cā omīto: de qđ oīb; vide et satis plene dicta p me in repe. mea ru. s. de fideius. in. ix. q. et ista oīa volui dñxisse hic ppter illud verbū. quocūq; tpe positū in hoc tex. teneas mēti pdicta.

44 ¶ Nūc reuertor ad text. nñm ex quo clare colligitur qđ reis criminis dādus est termin; defensionis sue faciēde als dicerentur oppressi vt p; hic in verbo opprimant. nec valeret snia sequēs. idē etiā pbat tex. in. l. iij. s. si ad diē. j. de remili. in ver. copia docēdi 2c. et text. in. c. cū inter. de except. et hñ in. l. pe. vbi bonus tex. C. de tēpo. in integrū rest. pe. 2 in. l. j. s. si. s. in hoc ti. et hñ in de. pastoralis. vbi p oēs scribē. de re iud. de quo p. d. pari. de pateo in suo sindi. in. xxx. car. iij. et iij. col. Et talis termin; dād; est ipsis reis etiā si per statutū proces

dit pōt sine iuris solēnitare ptra ipsos sñm bar. in. l. filius. s. de dona. et in. l. j. s. de test. militis. et hñ p Joā. de imo. et do. alex. in. l. custodias. s. de pub. iud. 2 per Saly. in. l. ij. in pe. colū. C. de custo. reo. et p bar. in. l. ij. ate si. s. si qđ in ius voc. nō ierit. vbi dicit qđ pñtumar nō pōt in multa condēnari nisi interiz citetur et terminus sibi pñfigat ad faciendam suā defensionem ne condēnetur: ad qđ etiā vide ibi moder. 2c. ¶ Quinimmo etiā si ps non petit talē terminū iudex d; ex offō dare illū terminū defensionis reo. ita probat tex. in. d. l. j. s. si. s. in hoc tit. quē ad hoc allegat Bar. in cōsil. suo. c. incip. a dño Cy. de bononia 2c. in vl. col. ad quod etiam allegat. l. si non defendantur. j. de pens. et alia inra etiā ipse ad hoc allegat: de quibus ibi per eum: et idem tenet Barto. in. l. iij. in. s. hoc sūt iudiciū. s. de dā. ifec. et pau. de ca. in pñl. xxxij. inci. sup pñio. in. ij. col. et in cōsil. suo. ccvj. incip. sup primo dñio in. iij. col. et Cepo. in cōsil. suo. xli. inci. licet inuictus 2c. in. iij. col. circa princ. et in cōsil. suo. xlvj. incip. titius in vlti. colū. Et per hoc poteris limitare hunc tex. in ver. postulāte reo 2c. 2 ea q supes rius dixi sup illo xbo. Et casu quo terminus faciēde defensionis nō eēt dat; reo ipso petēte vel ex offō iudicis. attñ si sit facta defensio nullo termino statuto ad eā faciēdā v; q; in cñalib; defensio fieri pōt et nullo dato termino ad talē defensionē faciēdā. ita dicit bart. hic 2 in. l. in crie. s. de adul. et in suo tra. ad reprimēdā in xbo sine figura. in. ij. col. circa fi. ¶ Quinimo scias qđ ipsa defensio seu terminus ad eā faciēdū per aliqđ statutū tolli nō pōt nec p aliquā concessionē arbitrij sublata esse vñ sñm Ang. in cōsil. cxxvij. inci. in facto pponit. vbi ad hoc allegat. l. j. et ibi bar. s. de testamēto militis. Et scias et q terminus defensionis nō soluz est dādus reo anteq; fiat condēnatio sed et talis terminus est dandus offenso adeo q si iudex vclit aliqū reum absolnere debet antea citare offensuz ad dñcēdūz quicqđ vult ne sequatur absolutoria. alias talis absolutio non pñdicaret

offenso quin iter accusare posset et et
tali casu iudex teneret in sind. ita dicit
Ang. in l. si vacantia. C. de bo. vac. l. i.
r. quē ad hoc refert et seqtur. d. paris
de pu. in suo tract. sind. in l. i. car. in .ij.
col. circa me. vbi etiā allegat alia de q-
47 bus ibi p. eū. ¶ Et rō oīum predicto
rū est q: defensio est de iure naturali vt
habetur in l. vt vim. §. de iusti. et iu. et
in l. i. §. vim vi. §. de vi et vi arma. et in l.
sciētā. §. q. cū aliis. §. ad l. acq. l. i. l. §. r. si
part. §. q. me. cā. et voluit bal. in l. ex-
cutorē. in anpe. col. C. de exc. rei iudi. et
Oldr. in p. si. xliij. inci. q. r. vtrū citatio.
in .j. col. et d. frā. are. in p. si. suo. l. xij. inci.
et facto pponit abb. et alij in .c. cū oliz
de re iu. et in .c. j. in .ij. col. de cā pos. et p.
48 prietatis. ¶ Et nō solū cōpetit defen-
sio tanq̃ qd nāle hoibus s; et bestiis et
aialibus brutis. l. i. §. s; cum arietes. §.
si quad. pan. fecit. dicat. Et talis defen-
sio tanq̃ iuris naturalis nō pōt tolli a
principe et supiore vt est text. et ibi oēs
scrib. in .§. s; naturalia. insti. de iure na-
turali et voluit bar. in tra. suo q. sint re-
belles in vl. col. et in l. facultas circa p. n.
C. de iure fis. l. i. r. et Cōpost. l. i. c. sicut de
ele. et Old. i. d. p. si. xliij. et ang. i. d. p. si. suo
cxvii. inci. facto pponit. p. rices em si-
ue supior nō pōt nec tollere nec dare ea
que sunt iuris naturalis nec illa sup-
49 plere. ¶ Et iō dicit ang. in l. adoptio
nō iure fā. §. de adop. q. l; princeps p
eius cōfirmationē possit supplere oēm
defectū maxime si apponat clās sup-
plētes oēm defectū. vt p bald. in l. si. §.
de testa. tut. et p old. in p. si. cclvij. incip.
factū tale est et c. in .iiij. col. tñ intelligit
tollere oēm defectū iuris ciuillis nō aut
iuris nālis. qd dictū refert et seqtur. d.
alex. in p. si. suo. cccclxix. inci. viso pūcto.
in .vij. col. et idē dicit Car. in cle. j. in pe.
col. de electioe. et Spe. in ti. de legato. in
§. nūc cōndendum in p. si. xvij. et Jo. de
imo. in l. qdā p. s. l. ebāt. §. de re iudi. in
50 viij. col. et d. ant. in .c. j. de trāsa. ¶ Et
p istis facit qd voluit Jnn. in .c. sciscita-
tus. extra de rescript. vbi dicit q. excep-
ptio p. psonā iudicis pueniēs a iure na-
turali pōt semp opponi. quē seqtur an-
ge. in l. si. C. de excep. et lu. ro. in rub. de

arbi. in .viij. col. ver. xvij. pone et. et doc
51 in .d. c. sciscitat. ¶ Et iō dicit lu. ro. in
d. ver. xvij. pōe et. q. si arbiter h; p. rāte
cū clā. nō obstatē aliqua inris solēnita-
te tñ nō cēset remissa ihabilitas iuris
naturalis. et allat Jnn. d. c. sciscitatus.
52 ¶ Et facit qd voluit bal. in l. bonor.
la. ij. in .j. colū. C. qui admitti. vbi dicit
q. p defectus iuris naturalis nō cadit
dispensatio iudicis. et allegat Jnn. in .d.
53 c. sciscitatus. ¶ Et dicit hosti. in .c. j. de
transac. q. clā supplens oēs defectū nō
purgat defectus iuris naturalis. et cū
seqtur arch. in .c. cenomanēsem. l. vj. di.
54 ¶ Et qd voluit bal. in rub. C. q. accus-
sa. nō pos. in .iiij. col. vbi dicit q. exceptio
inhabilitatis orta a iure naturali pōt
opponi post lit. pte. secus si puenit a iu-
re ciuili. allat Jnn. in .d. c. sciscitat. vbi
55 videas etiā. d. feli. in .iiij. col. ¶ Item
vltra p. d. cā q. defensio iuris naturalis
nō possit tolli a principe sen a supiore
vī firmare bal. in .c. a nobis. in fi. extra
de excep. vbi dicit q. statutū tollēs des-
fensionē intelligit de ciuili nō aut de nā-
li. qd ēt firmat. d. fel. in .c. cū dilecti. in .v.
56 col. de excep. ¶ Et iō dicit multū not.
Dñicus de scō ge. in .c. nō solā. in prin.
de app. in .vj. q. papa nō pōt tollere de-
fensionē introductā a iure naturali. s;
57 bñ introductā a iure positiuo. ¶ Et p
istis facit q. voluit bar. in trac. suo. qui
sint rebelles. in vbo mille librarū. vbi
dicit q. statutū dās iuris ditionē p. ides-
fensuz est in instū. Et dicit bar. i. l. facul-
tas. C. de iure fis. lib. x. q. v; statutū tol-
lena defensionē. de quo etiam. §. dixi.
58 ¶ Et ista maxie pcedūt in causis cri-
libus et sic i causis hui. §. et simliū. Et
iō dicit sing. bal. in .d. l. iij. in .§. si is pro
quo. §. q. qsqz iur. q. princeps de plent-
tudine p. rātis pōt tollere defensionē in
cā ciuili et pecuniaria. secus in cā criali.
qd dictū refert et approbat. d. feli. in .c.
dilecti. in .vj. col. de excep. et in .c. cū oliz
59 in vl. col. de re iudi. ¶ Et videas et in
materia ista. d. bar. cep. in p. si. suo. xliij.
incip. magnifice. in fi. j. col. et in p. si. suo
lxvj. incip. decreuit et c. in .j. col. vbi dicit
q. defensio tanq̃ qd iuris naturalis ēt
nō est deneganda diabolo. et notā.

Hippolitus de Marfilis

- 60 dicit circa hanc materiā. ¶ Et adeo
ll. 7. iura fauēt defensionē reorū q̄ etiā de
fensio pōt fieri post publicatū p̄cessum
fm̄ bal. i. aut. q̄ p̄p̄iā. C. de nō nu. pe.
i. vl. col. 7. pau. de ca. i. cōs. suo. xxxiij. §.
- 61 ¶ Item nedū ipse re⁹ pōt facere defen-
sionē suā: s; etiā q̄libet admittit ad p̄-
bandū innocentia accusati vel inquisi-
ti etiā h̄ntis 7. ignorātis. 7. ita nō. dicit
pau. de ca. i. p̄s. suo. ccv. i. cip. sup. p̄io
dubio 7c. i. vl. col. ver. sup. quito. Defen-
sio ei cernit publicā vtilitatē et cōtinet
publicā vtilitatē 7. p̄tinet equitatē fm̄
bar. cep. i. cōs. suo. lv. incip. vñ filiorū. i.
62 iij. col. circa p̄in. ¶ Et iō videmus q̄
pater p̄ filio. dñs p̄ seruo. abbas. p̄ mo-
nacho. ep̄s p̄ clerico. dñs p̄ vasallo. ci-
uitas p̄ ciue admittunt ad plenā de-
fensionē fm̄ ang. de arc. in trac. male.
in p̄b. 7. dicit titius se defendēdo. i. iij.
car. p̄s. q̄ro sicut 7c. Cep. in p̄s. suo. lvj.
63 incip. lex seruū q̄z 7c. ¶ Videm⁹ etiā
q̄ frater pōt deponere p̄ fratre q̄ fecit
homicidiū ad suā defensionē fm̄ ang.
de arc. in. d. p̄bo. 7. dicit titius se defen-
dendo. in. iij. car. in. j. p̄s. de quo dixi in
repe. mea. l. fi. C. de p̄ba. in p̄in. vbi la-
te loquit⁹ sum de quo etiā p̄ doct. in. l.
parētes. C. de testi. 7. p. d. feli. in. c. cum
64 oporteat. in. iij. col. de accu. ¶ Item
adeo iura fauēt defensionē q̄ l; alias
testis deponēs de credulitate nō p̄bet
vt h̄r in. l. testiu. vbi glo. C. 7. alij. C. de
testi. 7. p̄ Saly. in ti. de teste. §. j. p̄s. itē
q̄ deposuit de credulitate. 7. h̄r in. l. ij.
in. §. idē labeo. §. de aqua plu. arcē. et
plene p̄ doc. in. c. quotiēs. extra de testi.
cū si. Attñ istud fallit in teste deponen-
te q̄ aliq̄s occiderit vel vulnerauerit
aliquē ad suā defensionē suo credere:
q̄ hoc casu talis testis p̄bat. ita singu-
lariter dicit bar. i. p̄s. suo incip. raynu-
tius petri 7c. quē refert 7. sequit. d. ale.
in cōs. suo. lxxvj. inci. visa inq̄stioe 7c.
in vl. col. i. j. vol. 7. i. p̄s. cip. inci. visis 7. vt
opz. in. iij. car. in. j. 7. iij. col. in eo. vo. qd̄
etiā vñ velle bal. in. l. solā in vl. col. C. de
testi. 7. ibi Saly. post eū i. iij. col. vbi am-
bo allegant bar. in. d. p̄s. suo. pro quo
dicto optime facit tex. quē ibi nō. d. an.
65 in. c. vnico §. scrutinio. ¶ Et facit opti-
me dictū bal. in. l. vnica. in. xj. col. in p̄n.
C. de p̄fessis. vbi sing. dicit q̄ fecisse ad
defensionē suā p̄batur p̄ cōiecturas q̄
iudicis arbitrio cōmittunt. q̄ dicit esse
nota. dignū. de quib⁹ dixi in sing. meo
66 rix. inci. tu scis clarū esse 7c. ¶ Item
scias ēt q̄ adeo iura fauent defensionē
reorū q̄ nisi iudex assignet terminū de-
fensionis ipsi reo q̄ poterit ip̄e reus ap-
pellare ab hac denegatiōe hui⁹ defen-
sionis. ita dicit spe. in ti. de inquisitione
§. nūc tractem⁹. v. inq̄ra. 7. idē t; ang.
in. l. si vacātia. C. d. bo. va. li. x. xxxj. col.
7. idē t; bal. in. l. j. in p̄n. C. de edē. 7. ibi
pau. de ca. 7. d. bar. cep. i. p̄s. suo. lxxvj.
inci. decrenit 7c. in. ij. colū. vbi p̄dictos
doc. 7. ēt alios ad hoc alle. quē p̄ te vi-
dere poteris. ¶ Scias ēt q̄ q̄ admittit
67 titur tanq̄ defensor q̄ nō admittit t; q̄
p̄curator fm̄. d. bar. cc. i. p̄s. suo. p̄lvj.
inci. tici⁹ vulnerat⁹ 7c. in fi. Et inq̄stum
dixi. §. q̄ defensio est de iure naturali
addo vñ q̄ immo ēt vñ esse de iure di-
uino. q̄ peccat qui p̄t si se nō defendit
c. nō inferenda. xxiij. q. iij. 7. c. fi. 7. c. de
iij. q. j. c. q̄pte. 7. ibi gl. de sen. exc. Et cir-
ca hāc materiā defensionis vel innocentie
vide aliqua pulchra 7. singularia dicta
q̄ posui in sing. meo. lxxij. inci. p̄ totā 7c.
68 ¶ Ultimo circa hāc materiā defen-
sionis reorū pōt q̄ri de nō. dubio. v; dī
in tex. nostro q̄ termin⁹ defensionis dan-
dus est reo petente 7c. Sed q̄ro an ipse
re⁹ possit renūciare defensionib⁹ suis vel
termino ipsius defensionis. in quo vi-
deas q̄ remissive dixi. §. in. l. j. in. §. fi. cir-
ca fi. §. i. hoc ti. Et vltra ibi dicta addo
d. feli. i. c. cū venissent. i. iij. col. d. test. vbi
sic formalit̄ dicit circa hoc. v; q̄renūcia-
tio scā testib⁹ p̄ accusatū nō v; fm̄ bal.
ibi 7. hoc p̄ gl. magnā i. fi. i. l. pactū inter
heredē. §. de pac. q̄ vult q̄ re⁹ in crimis
lib⁹ nō possit renūciare defensionē sue. 7.
ibi bar. hoc firmat in vlt. colū. 7. iō dicit
bar. i. l. custodias. §. de pub. iud. q̄ ma-
le vident̄ facere accessores q̄ faciunt q̄
reus renūciat termino 7. defensionibus
suis p̄tra. l. nō tñ. j. de app. 7. l. aditos
69 C. d. epi. au. ¶ Et rō potissima ē q̄ ne-
mo ē dñs mēbroz suoz. l. liberhō. §. ad
lacq. vñ nemo p̄t fideiubere p̄ alio vbi

Super titu. ff. de questionibus. fo. cxxv.

agitur de pena corporali secundum gl. singu. in. c. cum hoc. xxiij. q. v. quia sequitur bal. i. l. neque C. ne si. p. pa. et in. c. cum breui. in. iij. col. de iureiur. et i. l. ij. C. de p. sti. pe. et pe. de ancha. et Jo. de imo. in rub. de fideius. et Lu. ro. in c. si. xv. et in. l. si filio fa. la. ij. in xv. col. s. so. ma. et Saly. in. l. ad cometa riensem. s. de custo. reco. de quo videas tu etiam ultra eum. bal. in. l. nullus. C. de exhibe. reis. et d. Augu. ari. in addi. ad Ange. in trac. malefi. in verbo fama publica. in. xj. car. in scda addi. circa me.

70 Et adduci etiam potest quod non. Jo. an. in regula semel malus de regulis iuris in. vi. que allegat. d. abb. in. c. cum ecclesijs de maio. et obe. et gl. ij. q. iij. in summa. et Jo. an. in. c. cum. C. laycus. de fo. co. pe. in. vi. bal. et Saly. in. l. fin. C. de neg. gest. et gl. singu. secundum dy. in. c. ipsa pietas xxiij. q. iij. et ang. i. l. quicunque. C. de ser. fugi. et glo. ff. in au. imo. C. de actio. et obli. quorum dicta dicit. d. abb. se retulisse in. c. contingit. el. j. de snia excommuni.

71 Et fallit tamen ista conclusio nisi reus sit confessus maleficium sponte. quia tunc renuncians termino postea dato preiudicat si bi secundum bal. in. l. accusatoribus. in. j. col. C. de acc. et idem si renunciaret defensionibus que sunt de apicibus iuris vel statutorum et non de iure gentium secundum bal. in. l. j. in. xxiij. col. versi. super quito. et c. que acc. et i. d. c. venissent. Idem si renunciaret tacite puta premit tendo labi terminum secundum bal. ibidem et quod possit omittendo defensiones sibi preiudicare est glo. quia sic intellige in. l. j. s.

72 de furi balena. Et si est latro famosus secundum Lu. ro. in rub. s. de arbi. in. xix. col. vbi allegat bald. in. l. puinciaz. C. de feriis. idem si notorium est nulla defensionem competere secundum ang. plene in. d. l. pactum inter heredes. idem etiam si est captus in fraganti crimine secundum bal. in. l. vt vim. s. de iusti. et in. in prin. idem etiam si renunciaret exceptionibus declinatorijs fori secundum bal. pe. ad fi. C. de pactis. et in. c. j. in. j. colu. extra de iudicijs. idem si renunciaret per conclusionem in causa secundum ang. i. d. l. pactum. que tamen ibi reprobatur. d. sfrā. are. secundum eum tamen quod est ea. ratio: tamen quod non concluditur in criminalibus secundum Bal. in. l. j. in. v. col. s. si. iij. querit et c. C. de codi. inde. nisi statutum imponat conclusio-

sionem secundum bal. in. d. l. accusatoribus. quasi in fi. Idem vbi pena non esset corporalis quia cessat ratio dicte conclusionis secundum do. sfran. are. nisi forte secundum eum ageret de infamia. quia de esse mutatio statim per non. in. l. de minore. in. s. tormeta. s. in hoc tit. Et extra istos nouos casus statim firma conclusio quod reus non potest renunciare suis defensionibus quod preiudicat etiam si reus in renunciatione iuraret. secundum bal. in. l. j. i. xv. col. C. de p. fes. et preiudicat et si renunciaret exceptionibus dilatorijs. puta quod preiudicatur tpe de feriato secundum bar. in. d. l. custodias pillu. tex. quod forte non est dubitandum per id quod dicit bald. in. d. l. pe. C. de pactis. ita formaliter dicit. d. s. feli. in. d. c. cum venissent. de testi. Et vbi autem per hac conclusionem et limitationibus predictis versus aliquam addi posse. Et ideo prius inquam tamen ipse d. s. feli. dicit quod valet talis renunciatio quando est sponte confessum maleficium. dico quod per hac limitationem facit optime quod voluit bal. in. l. nullus. C. de exhibe. reis. ultra me. vbi dicit quod licet vbi tractatur de pena pecuniaria imponenda reus sit fideiussoribus relaxandus: tamen hoc fallit nisi ipse reus sponte sit confessus delictum. quia tunc non relaxantur fideiussoribus: quod dictum refert et sequitur. d. augu. ari. i. addi. suis ad ange. aret. in trac. malefi. in verbo per quibus. Antoni⁹ fideiussor i prius addi. et idem dicit ange. de are. in trac. suo malefi. in verbo fama publica. in. ix. car. versi.

75 decimo quoque et c. Et tamen inquam tamen dicit ipse. d. s. feli. quod reus tacite potest renunciare defensionis sue premit tendo labi tempus quod non posset expresse videas tu bal. que huic dicto versus aliquam: contrariari si accusate ponderet. in. c. j. s. iudices in vlt. col. de pa. iur. fir. s. porro si appellans et c. vbi dicit quod si appellans expresse renunciat appellationi versus fateri se mala causa haberi. secus autem si tacite premittendo labi tempus quia tunc per tale tacita renunciationem non inducitur talis confessio tacita et c. et vide etiam bal. in. l. vbi adhuc in. v. col. s. si. aduer te. C. de iure do. et dicta per d. Alex. i. c. si. cccxxvij. inci. i. note scilicet et individue trinitatis. in. v. col. vcr. quibus tamen non obstatibus et c. Et tamen inquam tamen. d. s. feli. postea dicit quod predicta conclusio non habet locum in la-

Hypopolitus de Marsilijs.

trone famoso: qz talis famosus latro
pōt renūciare defensionib⁹ suis: ad qđ
allegat Lu.ro. i rub. de arbi. in. xix. col.
z bal. in. l. puinciarū. C. de ferijs. Tu
yltra eū potesplura alia adducere ad
hoc qđ alias tpe mee iunētutis reduxi i
repe. mea. l. fi. C. de pba. in. xxiiij. car. z
in sequēti ibi. Et p̄io adduco Ang. de
are. in trac. suo malefi. in xbo z vestē ce
lestē abstulit zc. i xxi. z bñ no. zc. vbi di
cit qđ p furib⁹ insignib⁹ iudex nō dz pa
tī aliquē aduocare p. l. oēs. C. de defen
so. cinita. vbi bon⁹ tex. ad hoc qđ etiaz
voluit Lu.ro. in. l. si xbo. in. §. de viro. in
xlvj. fallē. §. so. ma. barb. in. c. querenti.
in. x. col. de offi. deleg. ¶ Et facit qđ vo
luit. d. pa. de put. i suo solēni tractatu
sindicat⁹ sz male ordinato ni fallor in
xxij. car. in. j. circa me. xxi. z iō dico zc.
vbi dicit qđ assassinus qui p pecuniam
hoīs offendit pōt renūciare defensionib⁹
suis z dilationib⁹ suis qz est hostis pu
blicus et diffidat⁹ a lege z a quolibet
offendi pōt p. c. j. de homicidio. i. vj. z §
ipsum de facto pcedit vt dicit bar. in. l.
nō solū. §. si mādato. §. de iniurijs. in qđ
est maior rō qđ i latrone publico. Et fa
ciūt etiā dicta p eūdē. d. pari. i eo. tra.
in. l. j. car. in. ij. col. circa fi. vbi dicit qđ iu
dex ptra assassinū pōt pcedere ex me
ro officio suo et allegat plura et dicit
postea qđ ppter ininunitatē assassina
mēti pcedit iuris ordine p̄termisso. et
allegat bar. i. d. l. nō solū. i. d. §. si mād
to. z dicit qđ plus dicūt cano. l. c. p hū
mani. de homi. i. vj. qđ i hoc crie nō exi
git plena p̄batio. sz sufficit p̄stare p p
bilia argumēta. ar. l. nō oīs in. §. a bar
baris. §. de re milit. z l. famosi. §. ad. l.
inl. male. z c. fi. z c. seculare. d. fo. cōpe.
in. vj. z allegat ē Cal. in p̄si. iij. in tit.
de dila. intātū dicit qđ si assassinus sit
clericus poterit puniri p iudicē secula
rē fm Lap. in. d. c. pro hūani. qz ipso in
revident⁹ degradat⁹ z videt⁹ data cuiqz
ptās ipso capiedl. c. j. d. scisma. in. vj.
z p ius vident⁹ spoliati oī p̄uilegio cleri
cali vt ibi p doc. et subdit etiā qđ tales
assassini tenēt restituere pecuniā quā
acceperūt pro assassinamēto fm bald.
i. l. j. §. fi. §. d. eo p quē fac. erit. qđ assassi

ni ēt si nō deduxerūt assassinamētum
ad effectū puniunt tñ pro effectu. per
glo. i. l. j. §. qđ qsqz iuris. vbi Lud. ro. et
ang. i. d. si mādato de quo ēt p ang. in
l. j. §. de sep. vio. ita dicit do. Paris vbi
77 §. ¶ Et istis ēt adde bal. in. c. cū qui
dā in fi. de iureiū. vbi dicit qđ magna
tes de p̄suetudine nō suspēdant furca
tñ hoc fallit nisi cōmittant p̄ditionem
et sic enorme delictū. qz tñc debent sus
pendi in altioribus furcis. qđ dicit ser
uari in regno fr̄a de. Et faciūt dicta p
lu. ro. i. l. si qđi graui. i. l. hi qđ. §. ad sil.
vbi dicit qđ si p statutū pcedit abolitio
delinquentibus nō cōprehēdunt delin
quētes in crie lese maiestatis: sic i gra
ui crie. z dicit qđ hoc voluit ang. in dis
pu. sua incip. exorta guerra. p quibus
faciūt optime dicta p bar. in. l. lucius. l.
fi. §. ad turpil. vbi dicit qđ in gñali sers
mone remissionis delictorū nūqz cōpre
hendit crimē falsi tāqz graue. qđ etiaz
voluit pe. de ancha. in rep. c. j. in. xxxix.
car. xxi. vñ si statutū. de cōsti. et ange.
de are. in tract. malefi. in xbo falsario.
in ver. et tene mēti tu iudex indrēs zc.
vbi posuit no. xxi. pan. de cast. in cōsi.
suo. clj. incip. videtur dicendū zc. post
prin. zc. z d. Jo. bap. de scō Gene. in re
pe. l. oēs ppli. in. iij. col. versi. v. si statutū
zc. de iusti. z in. de quib⁹ dixi latius
in singulari meo. clxij. incip. crimē fal
78 si. zc. ¶ Et ratio p̄dictorū oīz est: quia
ppter enormitatē delicti licitū est iura
trāsgredi z recedi a regu. iuris fm In
no. quē oēs ibi sequunt. in. c. j. de cōsti.
qđ etiam voluit Bald. in. l. quid ergo.
in. §. pena grauior. §. de hīs qđ no. infā.
in. iij. col. z i. c. j. in. vj. col. qđ seu. da. pos.
et in. l. si seuerior. §. ex quib⁹ cau. infā.
irrogat. in. ij. col. z idē bal. in. l. j. in pri.
in. v. col. C. qđ accus. nō pos. z in. l. obser
uare in. §. p̄fiscid. in. vj. col. ver. vñdecis
mo qro. §. de offi. p̄cō. z in. l. j. in pri. C.
de preci. impera. offe. z in. c. j. §. iniuria
in prin. de pa. iur. fir. z in aut. hodie. C.
de iudicijs. z in aut. sz nouo iure. C. de
ser. fu. in. j. col. z bal. in. c. j. in. iij. col. de
cōsti. z in. c. iurgātū. in fi. de re iū. z an
ge. in. l. qđ si nolit. §. qđ assidua. §. de edl.
edic. Lud. ro. in rub. de arb. in. vij. col. z

in rub. C. q. admitti in. ij. col. 7 in. l. si q. s. in graui. §. vtrū. §. ad fil. i. vl. col. 7 i. cō. si. suo. ccccxix. incipi. cōsidero 7c. in. j. col. 7 in. l. si. §. de viro. i. xviij. car. §. so. ma. et Bal. in. l. j. ad fi. C. de iura. calū. docto. in. c. de adulte. vbi dicunt esse ibi casum p. illo dicto Jnn. s. Jnd. ro. in. d. §. de viro. in. xlvj. fallentia dicit esse casum p. tra Jnn. in. l. diuus. la pi. cola. §. de fal. vbi est bon. tex. quē vide sed ipse Jnd. ro. ibi de. dicit q. pro dicto Jnn. est tex. in. c. felicis. in. §. ceterū de penis. in. vj. 7 in. l. j. C. de modo mulcta rū. 7 plura alia allegat de quibus ibi per eū. ad que etiam vide tex. in. c. j. de scismatis. in. vj. 7 bal. in. l. in eum. in. fi. C. de fur. 7 in. l. libertas. §. de statu ho. 79 ¶ Et facit dictū bar. in. l. sed 7 repro bari. §. in pñ. §. de excu. tu. vbi dicit q. ppter eminentem sciam hois licitū est iura transgredi. Et ego alias dū eram scolaris Barbacie audiui enz viua vo ce dicentē in cathedra q. alias propter illud dictum Bar. fuit positus hic Boz. nonie. d. Jo. de imo. ad lectionem ordi nariā de mane licet esset statutū hic q. aliquis forensis nō posset legere lectio nē ordinariā de mane. attamē regimī na 7 reformatores studiū transgresses rūt illud statutū ppter eminentē sciaz 80 ipsius. d. Jo. de imo. ¶ Itē 7 vltra p. dicta pro ista immanitate criminis ad duci pōt tex. in. c. mulier. xv. q. j. vbi d. q. pñss. pena mortis aial bñtū ppter magnitatē criminis 7 dicit gl. i. l. sciēdū. que est. l. ij. §. arbo. fur. cesa. q. propter enor. mitatē criminis q. s. pōt suspēdi et postea bestiis subijci quā glo. dicit sin gularē lu. ro. in. l. ij. circa fi. C. q. testa. 81 fa. pos. ¶ Et facit gl. in. §. p. trariuz. insti. de here. q. ab itesta. deferunt. q. di cit q. ppter. enor. mitatē cris fama de functi dāna. quā gl. refert 7 sequit an ge. de are. i. trac. malefi. in. §. de q. iudex vidēs 7c. in. §. si. 7 p. dicta pcedūt. 7 illaz gl. dicit singularē Jo. de imo. i. l. defun cto. §. de pub. iudi. 7 in. c. qm frequēter 82 extra vt lit. nō pte. ¶ Et dicit bal. i. l. j. C. ne ex delictis defun. in. l. iij. col. q. p pter enor. mitatē delicti pōt q. s. bada chari 7 duci ita sbadachiat. ad mor

tē. Itē p dicto Jnn. 7 alioz in. d. c. j. de pstitū. est tex. in. l. illustres. §. de modo mulcta. in. §. de grauissimū. Pro quib. etiā facit q. dicit Jo. an. in. c. cū non ab hoie. de indicij. vbi dicit q. cleric. fas ciēs atrocissimū delictum pōt sine de. gradatiōe puniri nō attēta dispositio ne. d. c. ¶ Et facit dicta p. d. an. 7 ab ba. 7 pet. de anc. ibi. Et idē q. dicit Jo. an. i. d. c. cū nō ab hoie. dicit Do. de scō ge. in. c. j. p. illū tex. de homicidio. in. vj. 7 idē vñ sentit Bal. i. d. c. cū nō ab hoie 7 idē voluit pe. de an. i. §. si. suo. clvj. i. ci. 84 ex narratis i. facto i. v. col. ¶ Et ad duci pōt singulare hū ange. in. l. lex cornelia. in. pñ. §. de iniurijs. vbi dicit q. si fili. cōmittat eno. mē casuz i grati tudinis etiā si nō numerat in. §. aliud q. caplm i. aut. vt cū de ap. cogno. sed est maior illis q. fili. pōt exheredari q. d. est no. hū. de q. dixi i. sing. meo. lxxviij. 85 inci. plures sūt cause. ¶ Ad duci etiā pōt tex. in. l. puinciarū. C. de ferijs. vbi hñ q. ppter enor. mitatē delicti pōt pce di die feriato l. regl. sec. q. d. etiā t. an ge. de are. i. trac. suo malefi. in. §. de ichoa ta 7 facta. ver. q. ro an vno die 7c. de q. etiā p. d. ant. 7 abb. in. c. fi. de iudi. 7 i. c. 86 fi. de ferijs. ¶ Et adduci pōt etiā tex. singularis in. l. ad bestias. j. de penis vbi ppter eminēs artificii differē pena mortis 7 ppter magnā hñtū de q. ter. 7 eius materia vide aliquid per. d. ffe li. in. c. illud de maio. 7 obe. ¶ Itē pro p. dictis etiā facit not. dictū bal. in. ant. sed nouo iure. §. de ser. fugit. relati ab ange. de are. in. trac. malefi. in. verbo et vestem celestem abstulit in. versi. nunc sumpta occasione. circa fi. vbi dicit q. licet fur non debeat furca suspendi ex forma. l. vel statuti nisi pro tribus fur tis p. gl. in. l. capitalium. §. famosos. j. de pe. tamē fallit nisi fur fecerit vñcuz furtum valde magnū q. tunc poterit furca suspēdi. allegat rationē dicēs q. ppter enor. me delictū licitū est iura trāsgredi. allegat Jnn. in. d. c. j. de cō stitu. et idem tenet ipse Bald. in. c. j. §. furtum in princip. de pace iuramento fir. quem sequitur Abb. in. c. inter alia in penul. colū. de immu. eccle. pro que

Hippolitus de Basilijis

- bus etiā faciūt dicta plu. ro. in. d. cōsil. 91 ¶ Ulteri⁹ inquātū. d. feli. vbi. s. dicit q reus pōt renūciare defensionib⁹ suis qñ repert⁹ est in fragātī crīe. ⁊ allegat Ba l. in. l. vt vim. s. de iust. ⁊ iur. Adde tu. d. Alex. in p̄si. suo. cclxxv. incipi. viso themate ⁊c. in. j. col. vbi dicit q reper- tus in fragātī crimine pōt sine p̄cessu condēnari p iura allegata sibi p̄cū. Et faciūt dicta p Ang. de arc. in suo trac. malefi. in verbo che hai adulterato la mia dōna. in p̄si. qd si p̄ ⁊c. vbi dicit q clericus reptus in fragātī crimine pōt occidi nec occidēs incurrit canonē. c. si quis sua dēte diabolo. xvij. q. iij. p quo etiā vide bonū tex. in. c. si hō. el. j. de sen tē. excō. ¶ Et ad predicta etiā addu ci pōt dictū Inno. in. c. vt fame. in si. de snia excōi. vbi dicit q l3 layci non pos- sint capere clericos. tñ fallit nisi ipsi cle- ricī sint repti in fragātī crīe. qz tūc po- terūt capi per laycos. q tñ ibi nō vī fir mare Inno. cū etiā refert cōtrariā opi- nionē nec aliquā affirmat. de quo tñ vī de hosti. in summa de sen. excōi. in. s. q- bus dz p̄si. fallit. ⁊ Archi. in. c. p̄sby- ter. lxxj. dist. ⁊ hosti. i. c. nuper. de sen. excō. ⁊ Inno. in. c. si vero co. ti. et faciūt dicta per ange. de arc. in. d. suo tracta. malefi. in verbo. ⁊ ibi caput a spatulis amputet. i. vj. car. in p̄. qd aut si est cle- ricus ⁊c. circa me. de quib⁹ etiā dixi in repe. mea. l. fina. C. de pba. i. xliij. car. vbi videas. Et ista oīa poteris addere ad dicta p. d. feli. in hoc articulo. in. d. 92 c. cū venissent. ¶ Ad vltra predicta queri pōt quid vult dicere text. noster circa fin. ibi dū dicit adeo vt propterea differantur ⁊ proferant custodie ⁊c. in quo ego dico q intellectus istoz p̄boz rū est q qñ aliqua noua dilatio p des- fensione faciēda peti⁹ a reo. tūc debet differri tps snie seu cōdēnationis. ⁊ ta- lis dilatio termini dz pferri seu itimaz- ri custodie. i. custodi carceris. vt diligē- tiā adhibeat in custodiēdo dictū reū. Ita vī mihi q hec sit mēs hui⁹ lre. pos- sunt etiā dari ali⁹ intellect⁹ dictis ver- bis s3 iste mihi vī magis pgruus. Et p ista reddid expedit⁹ iste. s. quo ad tex. Ideo venio ad glo. ¶ Et capio glo. p̄i- mīa in verbo ante dic. q dicit q dz intel
- 88 qōne. ¶ Et adduci ēt pōt qd voluit ang. i. d. p̄bo ⁊ vestē celestē in p̄si. et no. bene q de iure ⁊c. vbi dicit iura dicen- tia q fur pōt occidi si telo se defendat vel si iminet piculum p̄sone vel familie furtū passi habēt locū ⁊ intelligi debēt si iminet p̄ditio magne rei. secus aut si rei vilis qz tunc l3 interficere furem no- cturnū etiā telo se defendēte. ad qd al- legat ipse ang. ter. quē dicit sing. ⁊ p̄s- grinū in. l. si ex plagijs. in. s. taberna- rius. s. ad. l. acq̄l. et idē voluit ang. i. l. j. C. vñ vi. de quo p paul. de cast. in p̄si.
- 89 suo. exc. in si. verbis. ¶ Et faciūt ēt di- cta per Imo. in. l. defuncto. in princ. s. de pu. iudi. vbi dicit q corpora malefa- ctōz famoz p̄nt post mortē eoz sus- pēdi. qd ēt tenet lu. ro. in. d. l. si hō. in. d. s. de viro. in. xlvj. fallen. ⁊ in. l. ij. C. qui test. facere pos. vbi silt dicit q talia cor- pora malefactorū possunt post mortē eoz suspendi postea bestijs tradi l3 re- gulariter hoc fieri nō debeat. p. s. dispo- nat. in an. de naptijs vbi mors oīa sol- uit. Et faciūt dicta p. d. alex. in p̄si. suo cclxxv. inci. viso themate ⁊c. i. j. col. ⁊ ad- duci pōt ēt tex. in. c. cū ad monasteriū in. s. j. de sta. mona. vbi monach⁹ q nō resignauit pecuniā abbati in vita sed eā tenebat tanq̄ p̄p̄iā post mortē suā dz sepeliri extra cimiteriū. quē text. ad hoc allegauit Imo. in. d. l. defuncto. in. 90 p̄in. ¶ Et faciūt ēt dēā p Jo. de ana. in. c. dilect⁹. el. ij. in. vj. colū. in versic. ex atrocitate s3 dilecti ⁊c. extra de simo. vbi dicit q p̄pter atrocitatē delicti se- pe vn⁹ puni⁹ p alio. ⁊ faciūt dēā p bar- ba. i. c. q̄rēti. in. x. col. de of. dele. ⁊ optie etiā facit gl. in. l. si. in p̄bo p̄scia. C. de ac- cus. Et vide in materia ista barb. in. l. f. in. s. si q̄s ita. s. de ver. obl. et in. c. ceterz in p̄in. de iura. calum. et. d. feli. in. c. di- lectus in. iij. col. ver. scōo inquātū ⁊c. de simo. ⁊ bal. in. l. hac lege in. j. colū. C. de sen. ex p̄ica. reci. vbi notā. dicit q p̄pter imanitātē cris vbi latro dephēsus est tbi pōt statī furca suspēdi. ⁊ allegat. l. si quis filio. circa me. s. de iniusto testō. ⁊ l. capitalium. s. famozos. j. de penis ⁊c.

Super titu. ff. de questionibus. Fo. cxxvij.

ligi. s. an dic quo dz audiri ipere⁹ et al-
legationes sue. vt possit suos pcurato-
res et aduocatos instruere. vt dixi. s. in
notabilibus. allegat. l. ij. s. de exhiben-
reis. in. s. fi. et. l. custodias. s. de pu. iud.
Capio gl. i. xbo custodias q expmit istd
xbo. v3 vt intelligam⁹ de custoditis p-
sonis et sic de reis carceratis et nō d cu-
stodib⁹ carcerū: ad qd allegat. l. solent.
s. de offi. procō. fm vnum intellectum.

94 **¶** Glo. in verbo quocunq tpe. dicit an
sniam et sic nedū vult gl. ista q re⁹ pos-
sit facere defensionē suā tpe patorio
vel in termino sibi statuto. sed ēt vltra
illd tēpus vsq ad sniam pp istd verbū
quocūq. de quō satis dixi. s. in notabi-
libus. ad qd vltra ibi dicta videas etiā
singularia dicta q reduxi in. l. j. in. s. si
qs vltro. post me. in versi. no. et istū tex.
fm Bar. 2c. s. in hoc. t. q hic repeto bre-
uitatis cā 2c. Et sic ex istis reddi⁹ expe-
ditus iste. s. Sequitur. s. fina. q incipit.
custodie. hyppoli. de Marfi. 2c.

Custodie. Et hoc itēdit. Cu-

stodie carceratorū
possunt adire de plano sine solennitati-
bus et etiā cōdemnari. h. d. Casus 2c.

1 **¶** Nota ex hac. l. q custodes carcera-
torū possunt adire de plano et etiā cō-
demnari. Sed queri potest quid impor-
tet istud verbū de plano. in quo dicas
pino qd de plano fieri est oppositū eius
qd sit velociter et ex abrupto. Itē q pla-
num est oppositū de alio ita colligitur
ex dictis docto. in cle. sepe. de verbo. si-
gnifica. sup xbo de plano. **¶** Itē ista
clausula de plano importat q si causa
sit vtilis quia viliū personarū vel
de re vili vel de vili materia debet tra-
ctari tali causa de plano. aut. nisi bre-
uioris. C. de sententijs ex peri. recit. et
l. ne quicquam. s. de plano. s. de officio
procōsul. et habetur in. l. leuia. s. de ac-
cus. et in talibus causis verbum de pla-
no importat q iudice nō sedēte pro tri-
bunali sed alibi. itē importat q nō seruet
alius stilus iudiciorū s3 sine libello 2
sine alijs solēnitatib⁹ cōgsci dz vltas vt
habet in. d. s. plano. 2 per gl. 2 scriben.
post Sull. ibi in. d. l. leuia. p quib⁹ facit
gl. in xbo stās. 2 in xbo inscriptis. in. s.

2 qz in cle. sepe. de ver. si. **¶** Ubi nō cā
est grauioris pōderis regulr est agitā-
da solēniter adhibita plena cause cor-
gnitiōe. l. indices. C. de iudi. 2. c. iudicā-
tem. xxx. q. v. hoc tñ fallit in qbusdā ca-
sibus qui agitant de plano 3 cā nō sit
modici ponderis. vt ptz in hoc. s. 2 ptz
etiā in. c. nouit. de iudi. et in. c. olim. de
accu. 2 ibi p Inno. In quib⁹ nō intelli-
gitur tñ exclusus ordo iudiciorū: rō est
qz in causis magis pcedere ita repēte
2 sine solēnitate est stilus nimis altus
2 solū princeps 2 reges hoc faciūt: sed
procedere ordinariē: et est in illis p-
cedere de plano: iō nō nimis velociter
nec alto stilo. Ita dicūt moderni in. d.
cle. sepe. circa. fi. vbi lōge magis se ex-
tendūt circa materiā istā ad quos me
remitto vbi oino videas. Et vltra pdis-
cta de importantia istius clausule. de
plano vide plene p bar. in trac. suo ad
reprimēdā. in xbo de plano. et doc. i. d.
l. ne qd qz. in. d. s. de plano. s. de offi. pro-
con. et Car. in cle. ij. in. xxxij. q. de iudi-
cijs. et Specu. in ti. de libel. pcept. in. s.
nunc dicendum. versi. j. si de plano 2c.

4 **¶** Alteri⁹ ego quero: dz in isto text. q
custodie de plano audiri possunt et ēt
condēnari. Sed quero an in casu hui⁹
l. vel in filibus in qbus nō reqrit plen⁹
ordo iuris si talis ordo interueniat et
minus legitime an vitiet pcessus. in q
dicas q nō. Ita voluit gl. i. l. vinū. in fi.
s. si cer. pe. quā ad hoc p no. allegat lu-
ro. in 2 si. suo. cccxcvij. incip. diligenter
pseruatis. 2c. circa me. Et idē voluit gl.
in xbo trāsitu. in. s. multis. insti. d. liber-
tinis. quā p singulari allegauit bal. in
l. pstanteū. in. iij. col. C. quō 2 qñ ius
dex. 2 in. l. ne quicquā. in. s. vbi decre-
tū. s. de offi. pco. 2 bal. in. l. ob marito-
rū. C. ne vxo. pro mari. bal. in. l. ij. i. ij.
col. C. de iure emphi. bald. in. l. eden. in
pe. col. C. loca bald. in. c. j. s. si qs vero
i. ij. col. de pa. iura. fir. 2 lu. ro. i. l. d. pu-
pillo. i. s. meminisse. s. d. op. no. nū. 2 bl.
in. c. j. in. iij. col. de militevasal. q cōtu.
2 idē ēt voluit glo. i. s. q testō. i. s. p 2 tra-
rium. s. de testa. quaz gl. pro singu. ad
hoc allegauit. d. Catal. in suo trac. fin.
in ver. cccxcvj. inci. adde q vbi actus

Hypopolitus de Marcellis

2c. et Lud. ro. in. d. consi. suo. cccxcvii.
 ¶ Et per hac parte et adduci potest glo.
 in. §. fuerat. insti. de act. in. hbo. trāstuli
 mus et gl. i. liij. in. §. si cā. §. de bo. pos.
 tit. gñali. quā p singli allegauit. bald.
 in. c. cū in iure. in fi. de offi. deleg. 7 bal.
 in. c. fi. in. ij. col. de trāsta. epi. bald. in. c.
 pterea. in. iij. col. de dilatiōib⁹ et in. c. si
 q testiu in fi. de test. bal. in. c. fi. i vlt. col.
 de fi. instr. bal. in. c. tenor in. j. col. de re
 in. bal. i. l. terminato. in. ij. col. C. de fru.
 et lit. expē. bal. in rub. 7 in. l. j. et in. l. fi.
 C. q admi. bal. i. l. nā ita diu⁹. §. d. ado.
 lu. ro. in. 2 si. lxi. inci. l3 mihi 2c. Pro qd⁹
 gl. est optim⁹ tex. in. l. j. in. pnc. C. de rei
 vroz. act. et tex. in. l. cū tabule. §. de bo.
 pos. §. 3 tab. 7 tex. i ar. i. §. affinitatis. insti.
 de nup. ¶ Et facit et qd voluit bal. in
 l. fi. in. ij. colū. C. de edic. diui adri. tol.
 vbi dicit q vbi qd pōt igredi possessio
 nē alicui⁹ ppria auctoritate si licētiā pe
 tat a iudice l3 min⁹ legitime q tñ ta
 lis pssessio licētie nō renocabit p viā at
 tētati: qd et voluit bal. in. l. pstanteuz.
 in. vj. col. C. quo et qñ index. et in. l. ne
 qd cō. §. vbi decretū. in. vj. col. i hsi. l3 du
 bitat. §. de offi. pco. et bal. in. l. j. in. §. si
 qd ho. el. j. de pa. iu. fir. p qbus et facit
 7 tex. 7 gl. i. l. creditores. C. de pig. ¶ Et
 facit qd voluit. d. ant. in. c. bone. el. j. xij.
 col. de ele. vbi dicit q i casib⁹ i qd nō re
 qrit ordoinris. vt est in cle. dispēdiosaz.
 de iudicijs. et in cle. sepe. de verb. sig. si
 tñ pcedat fm ordinē iuris l3 minus so
 leniter nō vitiat processus. ¶ Et facit
 8 qd voluit bal. in. c. j. §. si vero de succes
 sio. fratru. Et facit dictū spe. in. ti. de in
 stru. edic. in. §. instrū ver. qd § si dies
 2c. vbi dicit q v3 instrū sine inditiōe in
 his i qd scriptura nō est necessaria. qd
 dictuz refert. d. alex. in. cōsi. suo. lxxvj. in
 cip. viso pcessu cause 2c. in. l. ij. col. in. j.
 vol. et faciunt optime dicta per bal. in
 l. quidā. in. §. sed cum veteres. C. de nec
 essa. seruis heredi. instituē. facit etiā
 pro hac parte qd voluit. d. fran. de arc.
 in consi. suo. xxx. incip. viso thēmate in
 pe. colū. versic. ad quintum 2c. vbi dic
 cit qd prescriptio seruitutis continue
 que sit sine titulo interrūpitur sola cita
 tiōe vt singulariter volūt bar. et bald.

in. l. ij. in vltimis verbis. C. de serui. et
 aqua. pcedit etiā si pducas libellus nō
 rite cōcept⁹: ad qd allegat bal. in. l. ac
 cusaturus. in fi. §. de adul. 7 bal. i auf.
 offerat. iuxta fi. C. de lit. cōte. 7 d. an. in
 c. j. de libel. obl. pro quib⁹ etiā faciunt
 no. hba pe. de ancha. in cōsi. suo. cxxij.
 incip. vnus ex pcuratorib⁹. in fi. hbiis.
 9 ¶ Et facit singulare hbu pan. de ca.
 in. l. heredes palā in prin. in. ij. colū. §.
 de testa. vbi dicit q si aliq testes inter
 rogati deposuerūt vera esse cōtenta in
 articulo interrogati quib⁹ presentib⁹
 illud factū fuerit dictū presente titio 7
 seyo. postea titius 7 seyo interrogati
 dicūt se nihil scire nō ppterea vitatur
 dictū illorū si sunt in sufficiēti numero
 ad probanduz. 7 hoc dicit habuisse de
 facto qz in quodā instro erāt descripti
 sex vel septē testes cū sufficerēt duo vel
 tres 7 duo interrogati rñderūt se non
 interuuisse in illo ptractu. aliū ho erāt
 mortui. querebat an ex hoc instrumē
 tū redderet vitiosum. 7 dicit videri qd
 sic qz sufficit q vn⁹ ex testib⁹ descriptis
 in instrumento ptradicat ei vt reddat
 ipsum suspectū vt plene not. i. l. ij. l. fi. §.
 quēad. te. ap. p Bar. 7 p Jnn. in. c. cum
 Jo. heremita. de fi. instrū. §. 3 cōtrariū
 tñ dicit ipse qz hoc est verū qñ nō sunt
 descripti plures q necessarij als si re
 manēt necessarij qui nō contradicunt
 nō videt nocere ptradictio alioz supra
 10 numeratorū vt ibi qd dicit esse mēti te
 nendū. ¶ Ad pdicta etiā facit qd vo
 luit Jo. cal. i dispu. sua incip. Bononiē
 si statuto. vbi dicit q solēnitas requi
 sita in testamentis registrādis si omī
 titur per institutū q alias veniebat ab
 11 intestato nō nocet. ¶ Et facit dictum
 Jnno. 7 alioz in. c. inter dilectos. de fi
 de instrū. vbi dicit q qvis corruptio si
 gilli sit magna presumptio in priuile
 gijs 7 alijs. tñ secus est in instro publi
 co pfecto manu notarij. qz illa solenni
 tas nō est i eo necessaria. iō si in ea est
 defectus non nocet. quod est singulas
 re dictum fm dominum abbatem ibi.
 12 ¶ Item facit etiā. nam ille qui assum
 pfit in se onus pbadi id qd ipē pbare
 nō pōt si nō pbat p hoc nō d3 succūbere

fm bar. post. gl. in l. circa. §. de proba.
et. d. Aug. ari. in addi. ad trac. malefi.
in verbo de anno presenti. in. iij. addi.
qđ tñ nō affirmo per ea qđ dicit Lu. ro.
in cōsi. suo. ex. incip. questio cōsultatio-
nis. in. j. col. circa mediū. Et facit nota.
verbū bal. in. l. neq; natales. in vlti. co-
lū. versi. sed nunqd. C. de pbat. ¶ Et
13 facit etiā qđ voluit. d. florē. in. l. insulā.
§. de prescri. verbis. vbi dicit qđ ex quo
quis non tenet apponere diē criminis
cōmissi in libello. l. libelloz. §. de accu.
si tñ opponat. nō probat sustinet libel-
lus. qđ dictū refert Joan. de ana. in. c.
qualiter. 7 qñ. el. ij. §. debet. in vlti. col.
14 de accu. ¶ Et facit nota. dicta Joā.
and. in regula accessorii. in primis ar-
gumētis. de reg. iur. in. vj. probādo qđ
qui nō tenet ad actū si ipm attētat mi-
nus solēnitatis defectus solēnitatis non
nocet maxime per gl. ij. in. c. cū nō de-
ceat. in glo. ij. 7 in. c. si postq. ij. rñso. de
elec. in. vj. ¶ Et itē etiā a predicta fas-
ciunt dicta per pet. de ancha. in consi.
suo. cxxv. incipit. iste dñs executor 7c.
in. j. col. vbi dicit qđ ex quo merus exe-
cutor non tenet citare partē: vt per do-
cto. in cle. j. de offi. deleg. si tñ citat non
efficit mirt: qđ iste error in actu nō ne-
cessario nō vitiat. allegat bonū text. in
c. bone. el. j. de elec. quē etiā not. ibi Ab-
bas in. vj. col. ¶ Et facit etiā ad pre-
dicta dicta per. d. abba. in. d. c. bone. in
vj. col. vbi inquit qđ si in causa est obla-
tus libellus ineptus nō habet eā irri-
tare vltiari si erat talis cā in qua de
necessitate non exigeret libellus. alle-
gat no. in. d. l. vinū. §. si cer. pet. ¶ Fa-
ciat etiā. nā si peto fundū quē dico ad
me pertinere iure dñij 7 ppono actio-
nem probato dñio debeo obtinere: qđ
si non expressissem nomē actionis pro-
cessisset iudiciū: ergo idē si expressissem
et inepte. Ita dicit Bar. in. l. j. §. de edē
do. et Innocē. in. c. examinata. de iudi-
cijs. et Joan. an. in addi. Specu. in tit.
de actione seu petitiōe. in. §. sequitur.
18 versi. hoc quoq;. ¶ Et facit etiā qđ
dixi in repeti. l. fi. C. de pba. in. cxxvii.
carta. vbi videas. faciat etiā ad pre-
dicta. nam si assumptus vt arbiter et

arbitrator procedit primo vt arbiter:
postea vt arbitrator pcessus tenet: qđ
poterat procedere prout sibi videbat
7 peruertere ordinē: alis nō est necessa-
rium: ideo nō vitatur actus. Ita not.
dicit. d. anto. in. c. quītauallis. in. vij.
col. de iureiu. et bal. in. l. ij. §. de testa.
mili. et Specu. in titu. de arbi. §. si. ver-
19 si. quid si cōpromissum. ¶ Facit etiā
bonus text. in. l. ij. §. de testa. mili. vbi
habetur qđ si miles noluit testari scōm
ius cōmune ad qđ nō tenebat 7 peccet
in solēnitatis tñ testamentū valet: 7 fa-
ciunt que dixi alis in. l. 2. trahit. §. de pi-
gno. et dicta per. d. feli. in. qualiter et
qñ. el. j. in. ij. 7. iij. col. de accu. 7 in. c. in-
ter dilectos. in. iij. colū. de fid. instrn.
20 ¶ Ex quib⁹ oib⁹ pōt limitari glos.
apud doctores singu. institu. de oblig.
in glo. super verbo fm que dicit qđ sen-
tentia lata super libello inepto est nul-
la: vt procedat 7 locū habeat in causis
in quibus de necessitate requiritur li-
bellus. secus autē in illis in quib⁹ non
requirit: qđ si in talib⁹ interueniat 7 mi-
nus legitime nō vitabit snia per pre-
dicta. Et illa gl. in. d. verbo scōm. in fi.
ad hoc dicit vnica 7 solitaria in mūdo.
bal. in. l. actori. C. de rebus cre. et bal.
dicit eā ordi. in. l. exceptionē. in. iij. col.
C. de probat. 7 in. l. licet. in. iij. col. C. de
procu. et illā dicit esse sing. d. alex. in cō-
si. suo. lxxix. inci. pspectis verbis in fi. j.
col. in. ij. vol. vbi etiā plures allegat: et
illā etiā dicit singu. ange. de are. ibi. f.
insti. de obli. in prin. in pe. colū. circa fi.
Et idē voluit bal. per illū tex. in. l. fi. in
versi. nihil legit. §. de lib. 7 posthu. et fa-
ciunt que dixi in repe. l. fi. C. de proba.
in. lxx. car. vbi videas. et in singu. meo
cix. incip. ineptitudo 7c. Et hāc limita-
tionem ad dictā glo. ponit. d. alex. in. l.
vinū. in fi. verbis. §. si cer. pet. 7 allegat
21 aliqua de quib⁹ ibi per eū. ¶ Aduer-
tas tñ qđ cōtra predicta. f. qđ vbi actus
pōt expediri sine certa solēnitatis si illa
solēnitatis interueniat minus legitime
actus non vitatur: faciūt āplura ad-
ducta per do. feli. in. c. cū ordinē. in. j.
7. ij. colū. de rescrip. vbi primo adducit
ibi doctrinā doctorum dicentiū qđ vbi

Hypopolitus de Macsilijs

- non est necessaria mentio ordinu si tñ
fit mētio ordinis ⁊ in ea erret nō valet
- 22 impetratū. ¶ Itē adducit Jnno. in. c.
fi. de procu. vbi dicit q. si in actu i quo
nō reqrebat de necessitate auctoritas
superioris: tñ fuit postulata a nō ha-
bēte ptatē illā interponēdi nō v3 act⁹:
et cū sequit ibi abb. in. iij. col. ver. nunc
descēdo. et allegat bar. in. l. edita. i. iij.
col. C. de edē. vbi dicit q. l3 exp̃ssio cau-
se nō sit necessaria in libello parte non
opponēte vt in. l. fi. C. de an. exce. tñ si
cā sit expresse ⁊ ineptavitiat vtpu. r.
q. rex est in frācia ppter gl. in. l. ij. §. cir-
ca. §. de doli excep. ⁊ sequit. d. An. in. c.
dilecti. in. iij. col. de iudi. et bal. in. d. l.
edita. in re. padua. in. xvj. col. et ibi
alex. in. vj. col. ver. silt no. et voluit bar.
- 23 in. l. j. in prin. §. de edē. ¶ Adducit et
ad hoc. nā l3 iudex nō teneat exp̃sime
re cām in snia. c. sicut. de re iu. tñ si ex-
primit ⁊ ineptā vel falsam vitia snia:
vt per Jnn. ⁊ alios in. c. in pntia. de re-
nū. cā si. silt nomē actiōis l3 omīssum
nō vitiet libellū. c. dilecti. de iudi. tñ si
exp̃rimat actio inepta nec exp̃rimatur
alia cā libellus reijcīt. c. examinata. de
- 24 iudi. ¶ Adducit et dños de rota in
antiq̃s decis. xli. in tit. de rescrip. vbi di-
cunt q. l3 de iure nō sit necessaria exp̃s-
sio valoris in impetratiōe bñficiū vt in
gl. v. post pñ. in cle. j. de prebē. tñ si ex-
primit falsus valor vitia impetratio
de quo dicit dixisse in. c. ad aures. ver.
- 25 scōa p̃clusio. de rescrip. ¶ Adducit et
aliquas regulas iuris de q̃b⁹ ibi p̃eū.
Itē predicta oia p hac parte adducit
etia ipse. d. ffeli. in. c. qualiter ⁊ qñ. in
- 26 prin. in. iij. col. de accu. ¶ Itē adducit
etia in. d. locis glo. in cle. p̃stitutionē. in
verbo de nouo. in fi. de elec. que dicit q.
meli⁹ est tacere q̃ min⁹ p̃fecte loq̃. Tu
etia vltra eū vide bar. in. l. actor. in. iij.
col. §. rē ratā h̃ri. vbi dicit q. vbi iudex
interponit decretū in aliq̃ actu in quo
nō est de substantia. tñ si talis iudex q̃
interposuit decretū erat excōicat⁹ vi-
tiatur ille actus. de quo feci mētionē ⁊
in re. mea. l. fi. C. de pba. in. xxxix. car-
ta. ⁊ faciūt optime dicta p ang. de are.
in trac. malef. in ybo de anno pñti. in
- versi. scōo q̃ro ⁊c. et ibi in addi. in prin.
27 ¶ Et facit et dictū bal. in. l. ij. in p̃si.
decimo quero. C. de serui. ⁊ aqua. vbi
dicit aliq̃s vadit ad iudiciū p renoca-
tione precarij an ipso iudicio pndēte
possit illū cui p̃cessuzē p̃cario possidere
expellere: et dicit q. nō: q. ex quo elegit
viā iudicij videt meticulos ⁊ ad viam
facti redire nō poterit per. l. de pupillo.
§. memnisse. §. de op. no. nū. ⁊ arg. l. si
mulier §. fi. §. qd met. cā. ⁊ qd not. in. l.
28 ij. C. de iure emphi. ¶ Itē facit et fin-
gulare verbū Buil. de cu. in. l. admonē-
di. §. de iure iu. vbi dicit q. si q̃s petit in-
ramentū deferri aduersario: casu quo
iudex nolebat eum deferre: tñ ex quo
pars volūtarie petijt tale inramentū
deferri aduersario non poterit postea
rescindere sniam ex nouis p̃bationib⁹
superueniētib⁹. qd dictū refert ⁊ sequit
tur barb. in p̃si. suo. lxiij. inci. viso pun-
cto ⁊c. in. iij. col. in. iij. vol. de viso et dī-
29 xi in sing. meo. ccxiij. inci. viā ⁊c. ¶ Et
facit et nā si ex pacto licz p̃ductori rece-
dere a p̃ctu post mēsem qñcūq̃ volue-
rit nisi fuerint sibi seruata quedā pro-
missa illud qñcūq̃ d3 limitari ⁊ intelli-
gi nisi post mēsem fecerit actū per quē
videat ab illa facultate recessisse: vtpu-
ta si petierit sibi adimpleri p̃missa. Ita
singlt dicit Saly. in. l. cōmissorie. l. fi. C.
de pac. inter emp. ⁊ vē. qd dictū pro au-
reo ⁊ singlt refert ⁊ sequit. d. ffeli. in. c.
sedes aplica. in. xj. col. in p̃si. faciat. ex-
tra de rescrip. de quib⁹ duob⁹ dictis dī-
xi in. d. sing. meo. ccxiij. incipien. viā ⁊c.
30 ¶ Sed p p̃cordia predictoz possum⁹
dicere fin. d. ffeli. in. d. c. cū ordinē. in. j.
col. q. p̃ime dicta et filia vident cālia
seu spālia ⁊ habētia in se spālē rōnēvñ
ex iplis nō est sumēda regula: imo rez-
gula videt sumēda in oppositū vt p̃tz
in primis dictis in p̃ziū allegatis. nā in
calib⁹ p̃oxime adductis si solēntas
nō necessaria nō fuisset strēta act⁹ cas-
rebat vitio ⁊ nō p̃stabat de inepta vo-
lūtate agētis: in qua erat de substantia
actus q̃ esset apta ⁊ si nō exp̃imebat
presumebat apta. Mō cū per ineptaz
exp̃ressionē illa intētiō q̃ de substantia
req̃rit aptitudinē sit patefacta inepte-
vitiat

vittat actū p regulā. c. cū sup de officio
dele. v3 q potui ⁊ nolui ⁊ c. vñ dicit gl.
in cle. pstitutionē i pñ. de nouo. de elec.
q pl⁹ nocet (nepta locutio q̄ silētiū ē
vbi loqui nō est opus. ⁊ ita loquunt om
nes doctrine ⁊ decisiōes. p̄ime allega
te. Itē subdit q̄ videm⁹ q̄ lex nō audit
volētē pbare p̄tra id in quo est presump
tio iuris ⁊ de iure. c. is q̄. de spō. tamē
si is pro quo presumit p̄fiteri p̄iū i ma
teria ab ei⁹ potestate depēdētē admitt
titur pbatio talis p̄fessiōis. vt vult gl.
⁊ doct. in aut. s3 iā necesse. C. de dōa. añ
nup. ⁊ inn. in. c. qz pleriqz. extra de imu.
eccle. cū si. qd̄ ē solū ex ea rōne. qz pate
fit defect⁹ in substantiālib⁹ sine qd̄ lex
nō tollerasset actū s3 ipm̄ tolerabat p̄e
sumēs p̄ ei⁹ validitate cui nō opponer
batur sed euidentī cōtrarietate. Et dicit
q̄ absqz spāliori rñsiōe ad predicta po
tes videre per te. q̄ oia reducunt ad id
qd̄ est dcm̄. ita residet. d. feli. in. d. c. cū
ordinē. in. j. col. circa p̄cordiā p̄dictarū
doctrinarū ⁊ iurū p̄trariozū superi⁹. re
latozū. C. s3 idē. d. feli. in. d. c. q̄liter ⁊
qñ el. j. in. iij. col. v. s3 possēt ita distigui
circa p̄missa. venit ad hāc distinctionē.
v3 q̄ aut ordo vel solēnitās concernit
p̄ oia fauorē partis. ⁊ tūc attendat an
pars opponat p̄ illū tex. aut ordo ē ge
neraliter dat⁹ a lege ⁊ vltra hoc lex ali
qñ h3 actū pro p̄fecto: siue ille ordo ser
uetur siue nō. qz nō p̄sumptiue sed cer
titudinaliter ē p̄tēta de eo qd̄ gerit nō
obstāte solēnitāte: siue omīssa siue bene
siue male seruata: ⁊ tūc qz nō nitit̄ p̄e
sumptioni sed fingit pedē dato q̄ in ali
quo abūdātī erretur. nō vitiabit̄ actus
et ita dicit procedere. l. j. C. de rei vxo.
actio. cū alijs p̄rio loco adductis. Aut
lex disponit nō curādo de solēnitāte qz
presumitur absqz illa actū recte fieri. ⁊
tūc si erratur in attēdendo ex abundā
ti illā solēnitātē actus nō valet. qz p̄e
sumptio. l. tollitur: ex quo per tales per
uersionem apparet de inordinata men
te gerētis ⁊ ita procedūt sc̄do loco ad
ducta. allegat postea glos. in. d. aut. s3
iam necesse. ⁊ Inn. in. d. c. qz pleriqz. et
ita residet. C. p̄fessio forte meli⁹ ⁊ bre
ui⁹ dici circa hoc vltra eū v3 q̄ solenni
hyp̄politus

tas q̄ nō req̄rebat in actu interueniens
ē talis nature vel potētie q̄ alterat vel
reddat actum incertum ⁊ tūc inuālidat
ipm̄ actū q̄si de necessitate. Aut nō est
talis nature vel potētie ⁊ tūc nō h3. im
mutare vel iuālidare ipm̄ actū. ⁊ ista
distictio forte ē verior ⁊ iuri magis cō
sona. Attamē cogita: qz negari nō pōt
quin iste articul⁹ nō sit dubi⁹ ⁊ incert⁹
33 2c. C. Scias tñ vltra. d. feli. ⁊ alios q̄
quotienscūqz velles has dubitationes
euitare ⁊ velles adhibere aliquā solen
nitātē munus legitime in actu que tñ in
eo de necessitate nō requireretur. ⁊ per
hoc nō velles q̄ act⁹ redderet null⁹ cau
tela ē notabilis q̄ tu facias p̄testatio
nē qñ tu adhibes illā solēnitātē neces
sario nō req̄sitā ⁊ dicas q̄ tu protesta
ris q̄ p̄ aliā solēnitātē q̄ illi actui sien
do vis adhibere ex abūdātī ⁊ ad vbe
riorē cautelā vrbani⁹ agēdo q̄ per hoc
tñ nō intendis p̄iudicare seu renūcia
re iuri tu iā tibi q̄sito ⁊ potētie iā tibi ex
forma. l. vel statuti vel cōtract⁹ acq̄site
nam tūc p̄ talem p̄testationē si postea
adhibes i actu aliquā solēnitātē nō ne
cessariā q̄ min⁹ legitime sit facta ⁊ adim
pleta. tūc nō vitiabit̄ act⁹ v̄gore dicte
p̄testationis. rō est. nā clarū ē q̄ p̄testa
tio seruat ius p̄testati. l. si fideiussor. §.
j. §. q̄ satis. cog. c. cū. M. ferariēsis. de cō
sti. cū si. facit qd̄ i fili dñ i. c. sollicitudinē.
de ap. vbi dato q̄ si ego appellani a iu
dice ⁊ demū redeā ad iudicē videat rez
nūciare appellatiōi ab ip̄o iterpositē vt
i. c. gratū. de of. deleg. cū si. ibi i gl. alla
tis. tñ si adeo iudicē ipm̄ cū p̄testatiōe
q̄ nō intēdo renūciare appellatiōi ip̄a
p̄testatio inuābit me potero vtrūqz fa
cere vt i. c. sollicitudinē. de appel. vbi est
34 casus de hoc not. C. Nec obstat si di
ceret amice aduertas nā ista p̄testatio
ē p̄ria fctō. §. nō inuāat p̄testatē p̄ id qd̄
h̄t i. c. ex ore. de isti. ⁊ i. c. p̄uēit de appel.
⁊ i. d. c. cū. M. ferrariēsis. ⁊ in. l. si extra
neus. §. de acq. herc. cū si. Quia rñdeo
q̄ imo nō ē p̄ria facto imo ē ad reserua
tionē inris sibi cōpetētis ⁊ v3 vt i. c. cū
mana. de elec. cū si. i glo. ibi allegatis. ⁊
i. c. j. q̄ met. cā. ⁊ in. c. Lotari⁹. xxj. di. et
in. l. si debitor. §. j. §. qd̄ modis pig. vel
de Marsilijs. R

Hypopolitus de Marsilijs

hypo. solui. et in l. nescimus. §. de neg.
 35 gest. ¶ Et q̄ dicta p̄testatio nō sit con-
 traria facto facit in simili q̄d habetur
 in. c. si a iudice. de app. in vj. in gl. i. ver-
 bo teneris. vbi si cōparco corā iudice a
 quo appellauī a grauamine illato per
 euz. et volo p̄bare grauamē vt reuocet
 illud dicit q̄ nō dico renūciare appel-
 lationi q̄: facio actū tendētē ad fortifi-
 cationē appellatiōis interposite et actū
 tēdentem ad vnū et eūdē finē cū appel-
 latiōe. Ita in p̄posito in istis doctrinis.
 nā illa solēnitās minus legitima tēde-
 bat ad fortificationē iuris p̄mo quesiti
 ergo nō sunt p̄ria iō merito ē admittē
 36 da. ¶ Pro quo facit i sili q̄d dixit bar.
 in. l. p̄sentaneum. C. q̄sio et q̄n iudex in
 vl. col. in ver. q̄ro si dō si aliq̄s. et bal. i. l.
 ignorare. C. de test. milita. et pe. de anc. i.
 c. j. de eo q̄ mitti. in pos. cā rei seruā. vbi
 dixerūt q̄ si feci capi debitorē meum. et
 postea petā me imitti in possessionē bo-
 norū suorū q̄ d̄beo admitti q̄: ista duo
 remedia tēdūt ad eūdē effectū et vnum
 nō ē cōtrariū alteri et illā doctrinā bar.
 in. d. l. cōsentaneū. et aliorū p̄rie allega-
 torū: refert et sequit̄. d. alex. ponēs hanc
 cautelā et alia p̄rime dicta ad litteram
 in p̄si. suo. cccclxxvj. inci. in cā strazaro
 lorū in pe. col. s3 tuyltra eū dicas q̄ idē
 q̄d dicit bar. in. l. p̄sentaneum. firmavit
 Archi. i ru. de eo q̄ mitti. in cā rei seruā.
 in. vi. et bal. in. l. j. in. §. si. in. fi. pe. col. §. q̄
 iudicēn. nō obtēp. vbi p̄ hoc ē dicit fo-
 re bonū tex. in. c. qm̄ frequēter. §. si. ex-
 tra vt lit. nō p̄te. et idē t3 pau. de ca. i. l.
 iij. in. §. alt̄ pretor. circa fi. et ibi in. §. se-
 quēti. §. de re iudi. vbi allegat bar. i. d.
 l. cōsentaneū. Idē ē firmat ipse pau. de
 ca. i. l. q̄ legati. p̄ illū tex. C. vt i pos. leg.
 et ibi allat q̄plura iura ad hoc et repro-
 bat tenētes p̄uū. Idē ē exp̄ssē tenet ipe
 pau. i. l. si stichū. i. §. idē celsus. §. de no-
 uatio. vbi ē alle. bar. i. d. l. p̄sentaneū. et
 tex. i. l. j. in. §. qd̄ §. §. de vē. ispi. et archi.
 sup̄ dicta ru. de eo q̄ mitti. in pos. li. vj.
 quē ē allat i alijs locis. §. alleg. et idē
 t3 ang. i. l. q̄ restituere. i vl. col. i h̄si. i gl. i
 fi. et c. §. de rei vē. et Abb. i. c. put i vl. col.
 de dolo et cōtu. et idē t3 Ang. in. l. aduer-
 sus. C. de act. et q̄b. et Car. ale. i. c. dilect̄

l. ij. col. h̄si. nota ex tex. ibi p̄pter q̄d et.
 de ap. et d. alex. i. d. l. iij. §. si ex cōuētiōe
 §. de re iudi. p̄ q̄ opiniōe facit optie gl.
 in aut. de fideiussor. in p̄n. incip. qd̄ si p̄-
 gnus. quā gl. dicit singu. bal. i. l. q̄ lega-
 37 ti. C. vt i pos. leg. ¶ Et faciūt ē dē p̄
 bal. in. l. sancim⁹. in. iij. col. C. de idicijis.
 et in. l. j. in vl. col. C. de p̄hibi. sequestra.
 pec. et p̄ bal. in aut. que supplicatio. C. §
 p̄ci. impa. offe. et in. d. l. q̄ legati. et dē p̄
 ang. i. l. nemo carcerē. C. de exac. tribu.
 38 li. xj. circa. iij. col. ¶ Et facit q̄d voluit
 Bal. i. c. dilect⁹. i. ij. col. de appel. vbi di-
 cit q̄ caret nō soluit debitū s3 bursa. et
 faciūt q̄ habent in. l. cū fundū. i. fi. §. q̄
 vi ant clā. et in. c. pastoralis. de cā. pos. et
 p̄prie. vbi si p̄mo egi rei vendi. et postea
 volo agere possessorio et in ipso. p̄cedes
 re admittor. q̄ vt d̄r ibi maxime in gl.
 d. l. cū fundū. iste petitiōes cōpatiūtur
 et nō aduersantur iō merito admittun-
 tur. ita in p̄posito i dictis doctrinis cū
 p̄dicta simul cōpatiant̄ et nō aduersan-
 tur et tendūt ad vnū finē admittentur
 cū dicta p̄testatiōe et sic act⁹ nō vitiabi-
 tur p̄pter solēnitatē min⁹ legitime iter
 ueniētē. pro q̄b⁹ ē faciūt q̄ diri legēdo i
 39 l. j. in. iij. col. §. de annu. lega. ¶ Et tā
 toforti⁹ p̄dicta p̄testatio oparef̄ p̄dcm̄
 effectū si ipsi p̄testationi nō p̄diceretur
 p̄ p̄tē p̄ id q̄d dicit gl. et doct. in. c. cum a-
 na de elec. in h̄bo p̄testatiōe. et gl. in. l. si
 fideiussor. §. qui satis. cog. in h̄bo recu-
 sare. q̄ vult q̄ q̄n ille p̄tra quē fit p̄testa-
 tio tacet sibi p̄iudicat. q̄ ē voluit ibi
 ange. et lu. ro. q̄ ad hoc allegat gl. in. l.
 fi. in. §. si p̄dixerit. §. nan. caupo. et stab.
 40 ¶ Et facit ē p̄ p̄dictis q̄d d̄r de rñsiōe
 facta libello q̄n rñdet re⁹ cū p̄testatio-
 ne q̄d illā rñsiōe nō intēdit litē p̄testa-
 ri. nā p̄m cōez opi. bar. et aliorū in. l. j. C.
 de li. cōtest. et in. c. j. de lit. p̄te. et Matha.
 in not. suo. lxiij. inci. no. cautelā. ip̄a p̄-
 testatio opaf̄. q̄ l3 litigē nō tñ d̄r lis cō-
 testata ad p̄iudiciū p̄testatis. q̄ ip̄a p̄-
 testatio seruauit ius ipsi p̄testati q̄ vt
 dicit Abb. in. d. c. j. de lit. contest. illō q̄d
 d̄r q̄ p̄testatio p̄traria facto nō releuat
 p̄testatē v̄ez q̄n ordinat̄ ad tollēduz
 factum cū facta nō possint haberi pro
 infectis. sed vbi ordinatur ad tollēduz

mentē a facto tunc bñ operatur ptesta
tio. l. labeo. §. de sup. leg. l. obligationū
substantia. §. de act. et ob. et idem tenet
Spe. in ti. de lit. pte. §. j. ff. illd. ita dicit
d. alex. in. d. pñ. suo. cccclxxvij. inci. in cā
strazaroloꝝ. in pe. seu vl. col. ita i casu
nostro ista ptestatio operabit q̄ quā
do actus pōt fieri sine solēnitāte aliq̄ si
tñ adhibeat talis solēnitās cū tali pro
testatione nō vitabitur actus si talis
solēnitās interueniat min⁹ legitime
41 teneas menti predicta. ¶ Posses etiā
adhibere aliā cautelā vel aliū modum
qñ velles ad vberiorē cautelā adhibe
re solēnitātē actui faciēdo q̄ de necessi
tate nō requirerentur. et velles q̄ actus
ille valeret etiā si talis solēnitās mi
nus legitime interueniret in ipso actu.
Nam deberes dicere qñ petis adhibe
re dictam solēnitatem q̄ per hoc non
vis te astringere. necessario ad facien
dum non necessaria. Nā per talē clau
sulam eris releuatus adeo quod si in
terueniat postea in actu fiendo solē
nitas minus legitima que non erat ne
cessaria actus non erit nullus. sed et va
lebit vigore dicte clausule. Ad quod di
cendum moueor argu. eorū que dicit
bar. in. l. diuus adrian⁹. §. de re iu. post
Jo. an. in. c. l. causam. de proba. vbi di
xerūt q̄ l. pducēs libellū iſeo apposue
rit plura superflua et inepta petens si
bi ius et iustitiā ministrari sup eis nō
tenebit tñ ad pbatōnē illorū si in ipso
libello posuerit clausulā nō astringēs
se ad probandū nō necessaria: q̄ p ta
lem clausulā saluat vt illa impertinen
tia superflua vñ inepta sibi nō noceāt.
idem etiā dicit bar. in. l. circa. §. de p
ba. vbi se remittit ad dicta per eum in
d. l. diuus. et Bal. in. l. propter litem. §. j.
per illum tex. §. de excu. tuto. et ange. in
l. edita in fi. C. de eden. et Joā. de imol.
in. l. si cum nulla. §. de re iudi. de q̄ clau
sula habetur etiā per d. Ant. in. c. di
lecta. in tantepe. colum. de iudicijs. et p
ange. in. d. l. propter litē. in. §. j. et p Bal.
in. l. non ideo. C. de lib. causa. vbi ponit
not. verbum circa dictam clausulam.
et Bal. in. l. moribus. circa medium. C.
de his quibus vt indig. et p. d. an. in. c.

ij. in pe. col. de rescri. et p. d. alex. in pñ.
suo. cclxy. incip. cā et lite. in pe. col. et per
do. ff. in. d. c. licet cām. in pe. col. et p
Car. alle. in. c. debitus. in. xx. col. in pñ.
circa tertiū et c. de pba. et per d. Augu.
ari. in addi. suis ad ange. in tracta. ma
leficioꝝ in verbo. de anno pñti. in. iij.
addi. Et pñta reddunt expedita tex
42 tualia huius. §. ¶ Venio ad glo. vni
cam q̄ satis clara est. nā dicit q̄ in cau
sa huius. §. potest pcedere index obla
to libello in scriptis et deposito. et etiā
pōt procedere sine oblatōe libelli i scri
ptis: ad qd dicit facere. l. senia. §. de iac
cu. et l. fi. C. de custo. reo. postea dicit gl.
hunc. §. intelligendū. esse in custodijs
qui captos affligerūt qñ super hmoi
afflictionibus seu pussionib⁹ possunt
tales custodie non solū pro tribunali
sed et iudice sed etiā de plano sine or
dine iudiciario audiri et absolui vel cō
dēnari. et allegat pro hoc tex. in. l. j. in
§. fi. C. de cu. reo. Et sic per ista reddit
expedit⁹ iste. §. vna cū tota hac. l. ideo
sequitur. l. his cui. hyppolitus de mar
tilijs vtriusq̄ iuris doctor.

Scui fidei

comissa. ¶ Et hic in
tēdit. Statulibet vt ser
uus torquet nisi inuet
alioꝝ qñib⁹ q̄ tūc vt
liber torquet⁹ est. h. d.
Ex isto tex. alia notabilia uō colligun
tur nisi ea q̄ dicta sunt i sumario. Et
glo. vnica huius. l. clara est ideo aliter
nō est opus instare in ipsa lege. Ideo
sequitur no. l. maritus. et c.

Aritus. Et hoc in

tēdit. Te
stis q̄ nō debet examinari
propter patris reuerētiā
examinatus nō facit iudi
cium nec pbatōnē. h. d. fm bar. Casus
et c. ¶ Nota ex hoc textu primo q̄ tes
timonium solius testis non est suffi
ciens ad probandum. concordat. l. vbi
numerus. §. de testibus. et c. veniens. et
c. licet. extra de testi. et. l. iurciurādī. C.
de testibus. Et testimonij vnus nec
iustificat nec condēnat: vt habetur in
R ij

Hypopolitus de Marfilis

- c. admonere. xxxij. q. ij. et voluit Spec. in titu. de test. in. §. restat. §. si. l. 3. autem.
- 2 **¶** Attñ ista regula fallit in multis casibus in quibus vnus testis pbat quorū casus triginta ponit Spec. in ti. de teste. in. §. restat. vers. hoc tñ fallit. sed alios casus ponit. d. ffel. in. c. veniēs. i. vñ. co. ver. in gl. fi. extra de testi. vñ plura nota. more solito adducit: et aliū etiam casus silem ponit ipse in. c. l. vniuersis in fi. eo. tit. de test. ad quē meremitto. de quibus ēt dixi. in. l. j. i. §. idē cornelio. §. in hoc ti. **¶** No. ēt ex isto tex. q. si fili⁹ liberti nō est idoneus testis pōt reuocari in seruitutē vt dicit gl. hic p tex. in. l. fi. C. de libe. et eoz lib. et hñ in. l. ij. eo. ti. Et sic possumus notare q. l. 3. filij liberi sint ingenui tñ pstant reuerentiā pñō no pñis. l. 3. nō tāta sicut pñ. qd ēt dic gl. in. d. l. fi. §. de lib. et eoz liber. **¶** Item no. ex isto tex. q. qñ cā est ciuilis et familiaris et i ea agit de priuato iteresse nō pōt pcedi ex indicijis ad torturaz. Ita ad hoc allat bal. hñc. l. i. §. si. suo. cclxxxj. incip. factū tale est qdā et c. in. iij. vol. et hoc vñ hñe rōnē in se q. in tali cā ciuili qd posset torqueri sequeret q. magis affligeret qd in inqñredo veritatē qd nō 8 affligeret in pena imponēda veritate repta. Nā in cā ciuili veritate repta qd nō pōt cōdēnari nisi pena pecuniaria: sed si requirēdo posset torqueri magis cēt afflicus in inquirēdo quā quelibet pena corporalis ēt minima sit maior qdū qd pecuniaria vt. l. in seruo. j. de penis: ergo. de quo tñ vide do. Paridē in suo tra. fin. i. c. viij. car. in. j. col. vers. an in cā et c. et que dixi in. l. diuus pins. in prin. §. c. **¶** Itē allegat iste tex. a Bal. q. cōdēnatus vigore cōfessionis facte in tormētis legitimis indicijis non pcedētibus et sine pseueratiā vñ appellare. alias si nō appellat vñ snia. Ita dicit bal. fore hic casus in addi. Spec. i. ti. de app. in. ij. col. ver. cōfessus in tormētis: hoc tñ mihi nō vñ hic pbari nisi dicamus hoc pbari in hñ. recte puocatuz. nā si snia fuisset inualida nō op⁹ erat puocatiōe: s. q. fuit valida ab ea fuit appellatū. **¶** Expeditus de no. oppo. sequendo ordinē Bar. Et dico q. vñ q.

debuerit huic actori deferri iuramētū in supplementū q. habebat p se vnus testē vt hñ in. l. bonafidei. C. de iurciu. et in. l. admonēdi. §. eo. d. iurciu. Solue q. ideo non fuit huic marito delatū iuramētū q. nō poterat ipse scire veritatē de negocio. q. agebat ex psona alterius et de eo qd erat factū eo absente vt dicit glo. que solutio satis plz Bar. Attñ dicit q. alia ēt est solutio. vñ q. hñ loqitur in criminalib⁹. sed tria loquuntur in ciuilib⁹. Tertia est solutio et verior vñ q. vñ est q. ex dicto vñ⁹ testis deferri iuramētū in supplementū qñ testis est idone⁹. sed fili⁹ liberti nō est idoneus q. pōt reuocari in seruitutē. vt. l. fi. C. de liber. et eoz liber. Itō ex eius dicto nō potuit deferri iuramētū huic marito. **¶** Et ex pñia solutiōe hñs notare ex isto tex. iuncta gl. j. q. l. 3. regulariter deferēdū sit iuramētū in supplementū pbatōis ei q. p se hñ vnū testē. hoc tñ fallit in illo q. non pōt scire veritatē rei vt hic qd est notā. p heredibus et succedētibus in ius alterius: q. talibus nō erit deferēdū iuramētū in supplementū dato q. p se habeat vnū testē. tene mētū q. sepe ptingit in fctō. **¶** Scōo op. bar. post gl. dicēs q. imo vñ q. dicto vñ⁹ stē vt hñ in. l. nō ois. §. barbaris. §. de re mili. et i. l. theopop⁹. §. de dote pñe. Soluit q. stat dicto vñ⁹ vt faciat indicium nō vt faciat probationē. Sed cōtra hñc solutionē iterum instat dicens si vnus testis facit indicium: ergo debuit hic perueniri ad qñē ancille q. p se habuit vnū testē. glo. dat plures solutiones s. veritas colligitur ex duabus fm bar. vñ ex pñia et vñia. nā hic fuit reprobata qd ppter duo. pñmo q. torta fuit ancilla p dñm. Scōo q. nō pcedebat indicium et il lud qd d. q. vnus testis facit indicium est verū in teste idoneo s. hic nō erat idoneus testis q. erat filius liberti et poterat reuocari in seruitutem vt iam dixi. Itē soluit etiā alio mō post gl. vñ q. hic fuit pñus habita qd. postea examinatus fuit testis et sic indicium secutus fuit torturā nō aut eā. pcessit et idicia sequentia nō confirmant questionem seu torturam pcedentē. Sñm modo

expeditus de oppo. Ideo venio ad q^o
 9 nes. ¶ Et primo bart. hic dicit q^o vn^o
 testis facit indicium ad torturā. et alle-
 gat gl. in l. q^o q^o s. j. ad l. iul. maie. et que
 habent in l. in bonafidei. s. de iureiu. et
 in l. admonedi. ff. eo. q^o ego an hoc sit
 v^oz semper et indistincte. in quo dicas
 fin doctores q^o hoc residet in pectore iu-
 dicis. nam possent eē plura indicia val-
 de leuia que non sufficiunt et pōt esse
 vnū solū v^ogēs et valde demonstratiuū
 q^o sufficeret ad torturā. Ita dicit ang.
 de are. in trac. malefi. in h. fama publi-
 ca. in ver. q^o ego an vnum. et dñs Paris in
 tractatu sindicat^o in. ciij. car. in vl. col.
 et in eo. tractatu in. cvij. car. in. j. colū. in
 quibus locis allegat plures doctores
 hoc tenētes. et vide eūde circa hoc du-
 bium latius loquentē in dicto suo tra-
 ctatu in car. cy. in. j. colū. in vers. an ad
 torturā inferēdam et. et ibi late ponit
 plura genera indiciorū. Et circa hoc
 modo magis me extēdā q^o v^oputo la-
 tius circa hoc loquar. j. in l. fi. vbi bar.
 specialiter ponit hāc q^o nē et dixi aliqd
 etiā circa hoc in l. j. in. s. idē cornelio. s.
 10 eo. ¶ Querit vlt^orius bar. an testis
 q^o nō d^oz examinari si sit examinatus fa-
 ciat indicium in quo facit quādā distin-
 ctionē quā p^o te videas. Et circa hāc du-
 bitationē nō instabo aliter q^o eā tetigi
 satis plene in l. j. in. s. diuus Ant. s. eo.
 et in repetitione. l. fi. C. de probatio. in
 lxxij. car. et in sing. meo. clxxvij. incipi.
 testis q^o non d^oz examinari et. de quo
 articulo vltra dicta in dictis locis vide
 Alex. in p^osi. xxliij. inci. aīaduēris et. in
 vl. car. in. ij. col. in fi. in. ij. volu. et doc. in
 c. in l^ois. extra de testi. et in. c. ij. eo. titu.
 11 et d. Alex. hic in apost. ¶ Et teneas et
 mōti no. casuz in quo testis q^o nō d^oz exa-
 minari examiat^o facit indicium. Nā vt
 scis laycus s^o clericū non admittit in
 testē in cā criali vt habet in. c. veniēs. el
 j. de testi. et. ij. q. vij. c. laycos. et ibi glo.
 et voluit Spe. in ti. de teste. s. j. ver. itē
 q^o est laycus. et Joā. an. in. c. p^olatis. de
 homicidio. in. vj. cum si. Attū si laycus
 examinat^o sit s^o clericū in criali ei^o dēi
 faciet indicium ad torturā cōtra euz. ita
 sing. dicit Abb. in. c. decet^o et. extra de

testi. et ibi d. fel. q^o dictū refert et seq^o
 12 tur. alex. hic. ¶ Pro q^o facit q^o voluit
 bar. i. l. fi. s. de in li. iur. vbi dicit q^o quo
 tiēscūq^o pbatio plene pbat in ciuilib^o
 in crialibus facit indicium ad torturā. s^o
 claz est q^o in ciuilib^o testimoniū layco
 rū plene pbat s^o clericū: ergo in criali-
 bus facit indicium. de quo et dixi in sin.
 meo. xcviij. incip. laycus s^o clericū et.
 13 ¶ Querit postea bar. an in causis cri-
 minalib^o sit locus delationi iuramēti.
 in q^o dicit q^o gl. hic tenet q^o nō sed p^orius
 tenet gl. in l. iij. circa p^on. s. de iureiu. et
 C. de iureiu. l. in bonafidei. s^o ipse bart.
 postea nō attētis dictis glo. venit ad
 vnā distinctionē lōgā quā nō refero bre-
 uitatis cā s^o eā videas p^o teipm. S^o vl-
 tra bar. hic de hoc articulo vide et eū-
 dē bar. i. l. eū q^o s. in popularib^o. s. de iu-
 relu. et in l. admonedi eo. ti. et bar. in l.
 lege cornelia. s. hac. l. s. de iniurijs. et
 bal. in l. iudices. C. de iudi. et in l. in bo-
 nefidei. C. de reb. cre. bal. in l. fi. in p^onc.
 C. si minor se ma. dixit. et bart. in l. fi. ff.
 de in lit. iur. et tex. abb. et alios in. c. fin.
 de iureiu. et d. Alex. hic. et pe. de anc. in
 c. mediatores. i. ver. ij. no. de testi. l. vj.
 et doc. in. d. c. tā l^ois. extra de testibus.
 Et cōis doctoz opinio est q^o in cā mere
 criali crialiter intētata nō deferat iur-
 amētū in supplementū pbatōis et hoc
 ppter tex. l. fi. C. de pb. p^o quo facit tex.
 in l. lucius ticius. ff. de cōdi. et de. vbi et
 in cā filiatiōis nō deferit iuramentū in
 supplementū pbatōis: ergo a fortiori
 14 in criali crialiter intētata. ¶ Pro q^o b^o
 etiā facit. nā in cā m^orimonsali i q^o d^oz agi
 q^o si de sta. homi. nō deferit iuramentū
 quēadmodū in causis crialib^o. Ita p^o
 bat ex notatis p^o gl. et doc. in. c. mulieri.
 de iureiu. et ex notatis p^o doctores in. c.
 fi. e. ti. et p^o Bal. in l. i bonafidei. in. j. col.
 C. de reb^o cre. et voluit d. Alex. in consi.
 suo. cxliij. incip. q^o abūde. i. ij. vo. Nec
 etiā tale iuramentū deferit in supplemē-
 tū in causis bñficialibus q^o sunt cause
 graues. Ita dicit bal. in. d. l. in bonafidei.
 in. j. col. quāto ergo forti^o nō d^oz de
 ferri in cā criali vbi de maiori p^oiudicio
 15 agitur. ¶ Facit etiā p^o dicta conclu-
 sione. Nam stāte statuto q^o de damno

Hippolitus de Marsilijs

dato stet sacro dānuz passi hoc casu si
 sit cōmissuz furtū alicui nō stabit eius
 sacro cū furtū sit mere criale: l3 in fur-
 to nō sit dānū. Ita dicit bal. l. i. l. nauta.
 in. §. q̄cūq. §. nau. caupo. ⁊ stabu. et in
 l. alt p̄tor. i. p̄n. §. de iur. ⁊ albe. §. ro
 sa. in. ij. pte sta. q̄onc. lxxij. incip. Itē q̄ro
 aliā ⁊c. vltra me. vbi plura iura allat
 p hac pte. Et idē firmat ipse albe. in. l.
 j. in. §. occisoz. §. ad sil. ⁊. d. alexā. in. l.
 ij. §. de dā. infe. et bal. in. l. si fuis fuū.
 in. §. si oliuā. §. ad. l. acq. et. d. Alexā. in
 cōsil. suo. clxxij. incip. req̄situs vt breui-
 bus ⁊c. de quo etiā p hosti. in summa
 in tit. de dāno dato. §. q̄n locū hēat. in
 princ. p q̄b⁹ est bonus text. in. l. si tutor
 reipublice. in. §. si. ff. de tu. ⁊ rōnibus di-
 stra. de quo tñ vide. d. bar. cep. in cōsil.
 suo. xviij. i. ci. statutū Vincētie ⁊c. in. ij.
 col. de quo dixi etiā. §. in. l. de minore.
 16 in. §. tormēta. in p̄n. ¶ Scias tñ q̄ pre-
 dicta nō habēt locū i cā criali in q̄ agi-
 tur de pena pecuniaria: vel in criali ci-
 uiliter itētata q̄ idē sunt. nā in tali cā
 pōt deferri iuramētū in supplemētū p
 batiōis. ita pbat tex. in. l. in bonafidei.
 ver. i ceteris ⁊ ibi hoc t3 gl. ij. C. de reb.
 cre. ⁊ iureiu. idē t3 Ja. de raue. cy. ⁊ an-
 ge. ibi p illū tex. ⁊ p. l. fallaciter. C. d abo-
 litio. vbi dicit ang. q̄ illa glo. d3 itelligi
 in reo: alie⁹o gl. q̄ dicūt in crialibus nō
 eē deferēdū iuramētū iutelligunt in
 actore seu accusatore: q̄ iuramētuz
 nō pōt p̄ficere suas pbatōes ⁊ re⁹ in
 crialib⁹ nō d3 p̄dēnari nisi ex pbatōni-
 bus luce meridiana clariorib⁹. l. sciant
 cūcti. C. de pba. l. vbi. C. de fal. ⁊ idē t3
 bal. in. l. iij. §. si. §. de iureiu. ⁊ host. ⁊. d.
 An. in. c. fi. in aīpe. col. de iureiu. quos
 refert ⁊ sequit. d. alex. dicēs hāc eē ma-
 gis cōem opi. a q̄ nō est recedēdū i p̄sil.
 lxxij. in. vifo p̄cessu. in. j. col. in. j. vol. et
 ibi dicit q̄ ita pp̄ile loquit gl. iūcta tex.
 in hac. l. marit⁹. et gl. in. l. iij. post p̄n. ff.
 de iureiu. ⁊ q̄ ita itelligit opi. bar. ap-
 probātis illas gl. ⁊ gl. in. c. tū l̄is. de te-
 17 sti. ¶ Sc3 q̄rī pōt post p̄dicta pone q̄b⁹
 statutū iponit penā pecuniariā p deli-
 cto: puta p furto ⁊ illā iponit sm q̄lita-
 tē ⁊ valorem rei subtrahere. vtp̄ta dicit
 fur punit⁹ in. x. p re furto subtrahat⁹

si res valeat vltra. x. fustigef. an hoc ca-
 su posset accusator p̄bare estimatiōez
 rei p iuramētū. in quo bart. in. l. fi. §. de
 in lit. iurādo. tenet q̄ nō quē ibi sequit
 d. alex. reprobas opinionē tenētū q̄rū
 18 de quo ibi latius p eū. ¶ Nō ego q̄ro
 in casu in quo pōt deferri iuramētū in
 supplemētū pbatōis an debeat neces-
 sario ps citari si nō est p̄ns. i quo dicas
 q̄ sic als si deferret tale iuramētum
 parte abñte et nō citata non valeret.
 Ita dicit. d. alex. in p̄si. suo. cxxij. inci. vi-
 fo p̄cessu in vl. col. in. ij. vol. vbi ad hoc
 allegat. l. in bonafidei. in ver. cā cogni-
 ta. C. de reb. cre. et ibi p illū tex. dicit an-
 ge. cantū debere eē aduocatū vt faciat
 tale iuramētū deferri pte p̄nte vel cita-
 ta. Idē tenet bal. in. c. j. in. v. col. de p̄tro-
 uersia inuest. ⁊ voluit ang. in. l. certum
 in. §. si q̄s abñte. p glo. ibi. §. de p̄fessis.
 vbi subdit q̄ si eēt data dilatio vtriq̄
 pti (vt moris est) ad p̄bādū ⁊ p̄batuz
 hñdū p oē genus pbatōis ⁊ ambe par-
 tes eēt monite p iudicē vt singulis die-
 bus ⁊ horis interessent ad vidēdū oēs
 pbatōes in cā fiēdas tūc bñ posset iu-
 dex tale iuramētū deferre ēt abñte ad-
 uersario q̄ nō dī abñs ex q̄ est monit⁹.
 q̄b⁹ dicit esse no. ⁊ idē dicit. d. Jo. bap. de
 sc̄to seue. in repetitione. l. admonēdi. in
 xx. car. in. ij. col. §. de iureiu. vbi firmat
 hāc pte3 l3 q̄rū videat inferre pau. de
 ca. in p̄si. suo. cxxx. inci. p̄siderāda sunt
 19 verba ⁊c. ¶ Itē scias ēt q̄ tale iuramē-
 tū q̄b⁹ petif deferri in supplemētū pba-
 tionis d3 deferri cā cognita. non aut si
 ne cognitiōe. Ita dicit Bal. l. c. j. §. si. i. fi.
 de succes. fratrū. vbi inquit q̄ in dela-
 tione iuramēti i supplemētū pbatōis
 iudex d3 habere equitatē an oculos q̄
 talis iuramēti delatio magis inrit⁹. cō-
 tati q̄ rigori. ⁊ iō dicit q̄ in tali dela-
 tiōe iuramēti nō est p̄cedendū ex arru-
 pto. p q̄bus etiā faciunt dicta p docto-
 res in. c. iuramētū. extra de iureiurādo
 20 ¶ Itis vifis modo opere precium est
 querere in casu quo iuramentum po-
 test deferri in supplementum probatio-
 nis quo tempore istud possit peti ⁊ de-
 ferri : v3 an in tempore probatorio:
 vel in tempore decisorio: vel etiā post

Super titu. ff. de questionibus. fo. cxxxiij.

conclusum in causa. Circa qd venit diligenter aduertendum quia iste articulus quotidie contingit in facto et maxime in causis civilibus. In quo primo scias q tale iuramentum in supplementa probationis absq eo q pars illud petat. deferri pot tñ a iudice etiam parte nō petēte. ita nō dicit Bal. in l. actor. in prin. C. de pba. et d. alex. in pñ. suo. liij. inci. in cā vertēte inter michaelē et c. liij. col. in. j. vol. vbi ad hoc allegat. l. vbi cū q. iuncta gl. s. de interro. actio. et dicit q hoc etiā poterit facere iudex post cōclusionē in cā. et adducit do. An. dicen tē se cōsuluissē pro hac pte in. c. j. de iudi. et c. cū Joānes. de fide instr. et p. c. p. tuas. de testi. et p. l. generaliter. §. j. C. de reb. credi. qd ēt fin eū voluit Jo. de imo. in. d. c. j. de iudicijs. ¶ Sed quo

21 ad partes qñ tale iuramentum peti de beat deferri vt p iudicē deferri possit vidēdū est in quo doc. sunt varij. nam Bar. in. l. admonēdi. in vl. col. s. de iure iu. tenet q tale iuramentū in supplementū nō possit peti nisi ante cōclusionē in cā. secus aut postq est conclusus in cā q tñ nō poterit ulterius peti. idē tenet bal. in. c. j. in. §. itē si vassallus. de cōtro. inuesti. in vl. col. et Inn. in. c. pastoralis de cā pos. et ppue. et tenēt cōiter doc. in. c. cum Jo. de fide instr. et Bal. in. l. ij. de iure iu. et in. l. i. bonafidei in. j. col. C. de iure iu. et in. l. gñaliter. eo. ti. in prin. vbi etiā vide bar. et idē tenet lud. ro. in cōsi. suo. cclv. inci. quo ad primā qd melius et c. in fi. et pau. de ca. i. pñ. suo. xcvj. incip. viso quodā pcessu agitato for. liiij et c. in fin. verbis pro quibus facit tex. in. l. contractibus. in. §. illo v3. C. de

22 non nu. pecu. ¶ Cōtrariā aut sniam scz q tale iuramentū possit peti deferri ēt post cōclusum in cā tenuit expresse d. An. in. c. j. extra de iudi. vbi asserit se ita cōsuluissē p. c. cū Jo. de fi. instr. et per alia iura allegata ibi p cñ. et idē tenet Jo. de imo. in. c. j. de iudicijs. et do. Alex. eos referēs i pñ. suo. liij. inci. in cā vertente inter Michaelē et c. in. liij. col. Bal. in. d. l. in bonafidei. in vlti. col. vbi non tamen indistincte nec generaliter loquitur. sed dicit q in aliquibus cau-

sis etiam post cōclusum in causa defer tur iuramentū in supplementum probatiōis: et hāc opi. tenet ang. in. l. in cō tractibus in fi. C. de non nu. pecu. et in l. generaliter. C. de reb. cre. ¶ Tenear tñ primā opi. que est magis cōis et probabilior et verior. p3 nā qñ. l. dat bñficiū alicui simpliciter distinguendo tpa intelligit beneficiū denegatū publicaz to processu. gl. in. l. rē. §. quolibet. s. de enictio. que dicit q lz possit fieri denunciatio litis mote vēditori quolibet tpe vt ibi in tex. tñ talis denūciatio nō pot fieri post cōclusuz in cā. ¶ Et idē dicit Bal. multū sing. q si statutū artat aliz qd ad cōpromissuz non poterit peti publicatis attestatiōib9 et re iā liquida ta. ita dicit ipse. Bal. in. l. j. s. de trāfac. et pau. de ca. in. l. fi. C. de cōpēsa. Idē firmat do. lanfranchus Brixienfis in suo trac. de arbi. in vl. versic. vbi plura iura et plures rōnes adducit. et d. frā. de arc. in cōsi. suo. c. j. inci. in cā georgij et c. post me. vbi refert et sequit Bald. in d. l. j. s. de trāfac. Idē ēt tenet. d. Alexā. in pñ. suo. lxxxij. inci. in cā vertēte. i. liij. col. in. j. vol. et in pñ. suo. lxxij. incip. visa facti narratione. in vl. col. i. ij. vo. ¶ Et ideo dicit nō. pau. de ca. in pñ. suo. lxxv. inci. q in cā appellatiōis. q si statutuz artat affines ad cōpromittēdū tale cōpromissuz nō poterit peti in cā appellatiōis. que refert et scđtur. d. alex. in pñ. suo. cxcvj. inci. vñ pñā cōsideratiōe dicē dā. in. liij. col. in fi. et faciūt dicta p lu. ro. in. l. pñor. s. de op. no. nū. et p Barb. in. c. fi. de iura. calū. ¶ Et faciūt deā p bald. in. l. erro. C. de iur. et fac. igno. in liij. col. vbi dicit q qñ est conclusum in cā perinde est p oia ac si esset iudicatū. et idē voluit. d. An. in. c. auditis de pro. cu. et Bar. in. l. si mater. in. §. eādē in fi. verbis. s. de execu. rei iudi. et Bal. i. an. iudemus. C. de iudi. et ibi Ange. et Sa ly. et Lud. ro. in. l. si titius. s. de verbo. ob. et angel. de arc. in. §. appellatur. in liij. col. in sti. de exce. pro quibus faciūt dicta p abb. in. c. j. in pñ. extra de exce. et facit glo. in. d. l. si rē. §. quolibet tpe. que p singulari allegat Bal. in. l. fi. C. de pñ. rei iud. ¶ Et facit tex. in. l. q3

23

24

25

26

27

Hippolitus de Marfilis

nis indubitati. C. ad. l. iul. de adulter
rijs. vbi hñ fm vnā lec. q. exceptio pcur
ratoria i trialib⁹ nō pōt opponi post cō
28 clusum in cā. ¶ Et facit optie qd vo
luit Joan. an. i. c. cū dilect⁹. extra de or.
cog. vbi dicit q. l. i. iudex suspect⁹ possit
recusari. vt i. c. suspitiōis. de of. dele. cū
fi. nō tñ pōt recusari vt suspect⁹ post cō
clusum in cā. q. itellige tñ restrige nisi
suspitiō supuenisset post cōclusum in cā
q. tūc poterit recusari. ar. c. insinuate. de
29 of. dele. de q. ibi p. doc. ¶ Et faciūt etia
ad p̄dicta dicta p. bal. in. l. i. i. col. C.
ne ex delictis defunctor. vbi dicit q. pa
ria sunt i p̄fiscatiōe bonor. finiaz esse la
30 tā vel esse cōclusum in cā. ¶ Et facit
qd voluit. d. Car. in cle. j. in. j. col. post
pri. de excep. vbi dicit q. exceptio excōi
catiōis nō pōt opponi post cōclusum in
cā. qd dictū tñ cōter reprobat a docto
rib⁹ de q. vide. d. feli. in. c. significauit i
pe. col. h. dū postea rō. de excep. et in. c.
31 exceptionē. ibi seqnti. ¶ Et facit qd vo
luit bal. in. c. fi. de pba. vbi dicit q. post
cōclusum in eam nihil pōt allegari. Et
facit qd voluit Domi. de scō ge. in. c. j.
in vl. col. de cōfes. in. vj. vbi dicit q. post
32 cōclusum in cā nō pñt pducī positiōes.
¶ Et facit qd voluit bal. in. d. c. pasto
ralis. in. ij. col. vbi dicit q. post cōclusum
in cā nō pōt aliqd de facto vel de iure
allegari fm Inno. ibi. vñ dicit q. si post
cōclusum in cā pducunt p̄silia sapiētū
et magnor. doctorū iudex nō dz facere
33 ista p̄silia poni in actis. ¶ Et Itē subdit
ibi bal. q. l. j. possit ex forma statuti peti
cōsiliū sapiētis tñ postq̄est cōclusum in
cā nō pōt peti. Itē dicit q. tūc nō dz da
ri aliqua dilatio ad allegādū q. cōclu
sio est vltimū x̄bū scriptū vñ pbatū. ar.
C. de fi. instr. l. p̄tract⁹ et illd est vltimuz
post qd nihil sequit. vt i. l. q. duos. s. de
34 reb. dub. ¶ Et Itē p p̄dictis adduci pōt
q. voluit gl. valde no. in. c. ex l̄ris. extra
de iureiu. q. dicit q. postq̄ est cōclusum
in cā nō admittere iuramētū de vitate
35 siue de calūnia. ¶ Et dicit io. an. in. c.
pastoralis. de excep. q. post cōclusum in
cā nō admittit exceptio orta etia post
cōclusionē cause. qd tñ nō affirmo pro
pter plura cōtraria q. adduci possent.

Itē ad p̄dicta adduci pōt qd voluit lo
de imo. post alios. i. c. fi. de p̄sti. vbi dicit
q. si emanauit p̄stitutio disponēs q. ta
le qd habeat locū i causis p̄dētib⁹ q.
talis dispositio nō habebit locū in cā
36 in q. iā cōclusū est i cā. ¶ Et p. hac pte
etiā adduci possent q̄plura alia q. ad
ducit. d. And. barb. i. d. c. pastoralis. in
sua repetitione q. pte videre poteris. et
videas et dicta p. d. feli. i. c. cū te. i. iij.
col. de re iur. et q. ego adduxi i repetitiōe
mea. l. fi. C. de pba. in illa qōne. an i cā
criali cōcludat in cā. Et sic p. ista restat
firma cōclusio q. in causis in q̄bus pōt
deferri iuramētū illud petēdū deferē
37 dū est ante cōclusionē in cā. ¶ Et dō q̄ri
pōt successiue i casib⁹ in q̄bus tale iura
mentū pōt deferri vtrū indistincte oib⁹
deferat. in quo dicas q. non. nā regula
que hz q. iuramētū in supplemētū pro
bationis deferit semiplene p̄bati fallit
i aliquib⁹ p̄sonis. p̄rio ei fallit in litigā
te. seu in illo q. als iurauit falsum. nā
talī piuro nō deferit iuramētū i supple
mētū p̄bationis q. semel piur⁹ p̄sumit
iterū falsum iurare et iō p̄dit bñficiū
iurādi. Ita dicit tex. et ibi gl. i. c. paruu
li. xxiij. q. v. et voluit gl. in. l. q. cū vno i. s.
ignominia. s. de re milit. et glo. in. l. lū
cius. s. de his q. no. in fa. et i. l. iij. i. s. j. s.
de testi. et gl. in. l. cassius. s. de senato. et
glo. in. c. p. tuas. in x̄bo adulterij. extra
de simo. et pbat tex. vbi hoc volūt et fir
māt doc. in. c. ex pte. de testi. et in. c. testi
moniu eo. ti. Et voluit lu. ro. i repetitio
ne. l. admonēdi. s. de iureiu. vbi dicit q.
ille q. semel fuit piurus p̄dit bñficiū p
bādi aliqd p iuramētū. Et iō dicit bal.
in aut. ei q. in prin. C. de bo. auct. iudi.
pos. q. ille q. fuit releuat⁹ a satisfactiōe
p iuratoriā cautionē p̄dit illud priuile
giū si semel p̄stitit iuratoriā cautionē et
postea fuit piurus. qd dictū refert et se
quit. d. feli. in. c. ex pte i. ij. col. de testi.
38 ¶ Et hāc pte q. semel piurus perdat
priuilegiū iurādi voluit ffe. de senis in
cōsi. suo. xxiij. col. inci. titius elect⁹. et in
cōsi. suo. cclv. incip. d. Alex. in q̄bus p̄su
luit q. si cleric⁹ p̄uētus in iudicio actio
ne p̄positi negat depositū iurando si
pbatū fuerit depositū p̄uincit de per in

rio et alia causa repellat a iuramento. ad
 qd alle. Jnn. in. c. qditer et qn. cl. ij. de ac
 cu. et illud p silu ffede. xxiij. refert et se
 quit. d. Abb. in. c. ex pte. in. ij. col. de res
 sti. et in. c. ac si clerici. in pnci. in. xvj. col.
 de iudi. et Jo. de ana. i. c. cu oporteat. in
 pe. co. de accu. et d. feli. in. d. c. ex pte. in
 39 i. ij. col. ¶ Itē hāc pte q semel periu
 rus pdat pūilegiū iurādi tenet barb.
 ia. c. j. i. ij. col. de accu. et i repeti. c. testi
 moniū. i. xij. car. i. ij. col. de testi. pro q
 facit qd voluit ang. in. l. q iudicio. ff. de
 accu. vbi dicit q si ex forma statuti dz
 credi accusatori dāni dati vel alterius
 cris nō credet si ipse denūciator vel ac
 cusator sit infamis ifamia facti. Et ibi
 subdit qd cū hec qd occurrisset i scō tpe
 40 suo qd ita fuit iudicatū. ¶ Et p pdi
 ctis faciūt notabilia vba bal. i. aut. cui
 relictū. in. ii. col. v. attēde. C. de idic. vi
 dui. tol. vbi dicit qd stat iuramēto seu
 iuratorie cauāde illi q nō pōt ppter
 ei paupertatē dare fideiussorē. qd tñ
 dicit sec⁹ eē i eo qnō inuenit fideiussorē
 ppter eius dolositatē et corruptos mo
 res. nā fm eū nō dzredi iuramēto illi
 cui⁹ mores sūt corrupti. allat aliq iura
 subdēs qd iuramētū vliū psonar. nul
 lū hz pōd⁹ et qsi p nihilo reputat apd
 41 bonos et graues. ¶ Et subdit etiā ipe
 bal. ibi qd si vsurari⁹ manifestus fecit
 cautionē et postea interpellat⁹ nō serua
 nit eā qd pinde ē ac si nūq canisset. qd
 dicit eē no. dignū q doctrina ē diligen
 notāda ad limitationē. c. qd qd. de vsur
 42 ris. in. vi. ¶ Itē ad pdicta ē facit qd
 voluit Spe. in ti. de instr. edic. i. §. i. in
 in. vij. col. in v. qd si aliqd instrū et. in
 fi. et faciūt dicta per. d. Alexā. in p. suo
 ccdxiiij. inci. in cā. in. iij. colū. vbi dicit
 qd nō credit testi q alis dicit falsū et fuit
 periurus. allat. c. testimoniū de testi. et
 glo. et in. c. in nra eo. tit. et Jnn. in. c. fra
 ternitat. extra de hereti. et bal. et alios
 in. l. si ex falsis. C. de tras. et bal. in rub.
 de pto. inuesti. et in. l. si. i. iij. oppo. C.
 de edicto diui adri. et alia allegat de qz
 43 bus ibi per eum. ¶ Item facit etiā ad
 predicta. Nā clarum est q instrumen
 tum sit de nouo repertuz nec ne statur
 iuramēto eius q illud pducit et voluit

bar. et doc. in. l. admonēdi. §. de iureiu.
 et hī in. c. pastoralis. de excep. attē hoc
 limitat lud. ro. in. d. l. admonendi. fore
 verū et locuz hīc dūmodo ille q taliter
 vellet iurare nō eēt alias piurus. quia
 tunc nō staretur iuramēto suo p. d. c.
 paruuli. Nā piurus nō pōt subire iura
 mētū honoris s3 solū oneris vt voluit
 glo. in. d. c. puuli. et no. in. c. cū in tua de
 iudicijs. et voluit Abb. i. c. intellexim⁹.
 in pe. q. de iudicijs. p. tex. in. c. cū i. eccle
 sijs. de maio. et obe. vñ iurabit de calū
 nia et fidelitate dño suo et si prestabit
 fm. d. feli. i. c. p tuas el. j. ante fi. de siz
 mo. et cū hac opi. trāscūt moder. in. c. si
 de iureiu. et d. feli. in. c. ex pte in. j. col.
 in fi. de testi. Itē pdictis addi pōt glo.
 no. in. cle. j. de testi. q vult q in casib⁹ in
 qbus solet stari iuramēto alicui⁹ non
 statur si est psona suspecta. quā gl. ad
 hoc allegauit. d. io. bap. de scō seneri.
 sequēs hāc ptem in rep. l. admonendi.
 in. vij. col. in pñ. §. de iureiu. vbi dicit q
 p ista parte ē faciūt dca per bal. in. l.
 44 non hic. C. vñ legi. ¶ Ad dca ē pōt
 ad pfirmationē pdictorū glo. sing. in. l.
 lege cornelia. §. ad sillania. q probat q
 l3 sit relaxādus fideiussorib⁹ si est defē
 tus pro aliquo delicto. si tñ alias anfu
 git de carcerib⁹ nō erit relaxādus fide
 iussorib⁹. s3 erit carcerād⁹ et diligenter
 custodiēdus. qz per illā fugā quā alis
 fecit amisit bñficiū. l. j. §. de cust. reo. et
 illā glo. ad hoc refert et sequit ang. de
 are. in trac. suo malefi. in verbo fama
 publica in. xij. car. in versi. iij. notā. est
 vbi pro hoc etiā allegat ea q habentur
 in. l. qd sit fugitiuus. §. de edil. edic. Et
 dicit. Lu. ro. i. d. l. lege cornelia. q illa
 glo. ibi nō fuit pñsiderata ab aliquo. tu
 tñ vide ibi bal. q eā pōderauit de quo
 etiā per bal. in. l. nemo deinceps. C. de
 45 epali audiētia in fi. ¶ Itē facit ē ad p
 dicta qd voluit pau. de ca. post bal. in
 l. j. C. de proba. vbi dicit q ille q soluit
 alicui vsuras pōt repetere ab eo illas
 vsuras l3 non pbet illas sibi soluisse. si
 tñ pbat q ille alis erat solitus mutare
 sub vsuris et recipere seu exigere tales
 vsuras qd est notā. ad qd allat hoc vo
 luisse Jo. an. i. c. qd qd de vsuris i nouel.

Hypopolitus de Marsilijs

Et facit etiā qđ voluit hosti. in. c. cū in ecclesijs. de maio. et ob. vbi dicit qđ monachi nō tenent amplius recipe monachum qđ alias bis fugit de monasterio. qđ dictū refert et sequit. d. feli. in. c. ad
 46 abolēdam i. j. col. de here. et. ¶ Nec omittēdū puta in hac mā sing. dictuz pau. de ca. in pñ. suo. cccv. incip. viso dicto statuto. vbi pñ. luit qđ statutum loquēs d̄ rapiēte mulierē solutā puniat pena capitis qđ tale statutū non habet locū in rapiēte mulierē solutā que alias semel ab alio fuit tacta vel quaz alius oscular⁹ est qđ tūc nō pñ. sumit rapra p vim qđ ei⁹ volūtātē cū alias semel
 47 volūtarie alteri consenserit. ¶ Pro qđ doctrina faciūt dicta p Albe. de rosa. in. iij. pte stat. q. xxij. vbi dicit vna cuz dy. qđ rapt⁹ mulieris nō cōmittit in muliere nupta inhoneste viuēte et qđ talis rapiēs eā nō pñ. nit pena capitis alias sic l3 als eā cognouisset. qđ est uo. et de illo pñ. pan. de ca. cccij. feci als memoris in sing. meo. lxxij. inci. tu habes regulā et. vbi plura notabilia adduxi in hac mā et in repeti. mea rub. s. de fideius. in. xxij. q. vbi videas oino. et videas d. feli. in. c. pastoralis. in. xj. col. s. limita scōo. de excep. et i. c. j. in. j. col. de offi. ordi. Et vide bal. i. l. j. in fi. C. si qđs omis sa cā testa. quē refert et sequitur Jo. de ana. in. c. ad falsariop. i. r. col. de crim. fal. vbi dicit qđ ex pcedētib⁹ orit cōiectura doli s̄ aliquē. et vide. d. feli. i. c. si gnificasti. el. j. s. s3 fallit pñ. o de homi. et vide Lu. ro. i pñ. suo. lxxij. inci. visis et. circa fi. vbi plures gl. et iura alle. ad ppositū. et vide gl. in. c. qđni. in pe. glo. de appellationib⁹. et Casalup. i repetitio ne. l. admonēdi. in. vij. col. de iureiu. et vide qđ dixi i repe. mea. l. fi. C. de pba. i r. car. in fi. vbi plura adduxi i mā ista.
 48 ¶ Itē scias etiā qđ tale iuramētū in supplemētū pbatōis nō deferit vsurario. Ita dicit bal. post cy. in. l. in boneff dei. in. j. col. de iureiu. et d. alex. in. l. admonēdi. s. de iureiu. in vltimis vbi. de quo dixi in sing. meo. cclxxij. incip.
 49 notissimū est et. ¶ Itē nec etiā tale iuramētū nō deferit ei s̄ quē est vehemēs psumptio qđ dicat falsum. ita dicit lu.

ro. in pñ. suo. cccclxxj. incip. pñtis dū bitatiōis et. i. fi. allegat gl. in. l. j. C. qđ et aduersus quos. et idē voluit ipse Lud. ro. in pñ. suo. xcj. incip. visis ac pñctatis et. in pe. col. p quib⁹ facit. c. ille qui hoiem. xxij. q. v. et. c. qđ exigit. ibi sequēs et faciūt no. vba. d. fel. i. c. aplice i. ij. co. de excep. et qđ habent in. c. clericos. de co ha. cle. et mul. et dicta p bal. i. l. ambiguitates añ fi. C. de idicta vid. tol. ¶ Itē nec tale iuramētū deferit spurio vt dici satis late in sing. meo. cclxxij. inci. rotissimū et. vbi etiā posui de vsurario vt
 51 ibi videre poteris. ¶ An aut in arialibus in qbus nō deferit iuramētū i supplemētū pbatōis vt dixi. s. de ratatur iuramētū calūnie. vide bal. in. c. j. in. ij. col. de iura. calū. et Spe. in ti. re iura. calū. in. s. sequit videre. in pñ. v. qđ de cā criali et. et barto. in. l. j. C. de iura. calū. Plura alia dici possent circa hāc materiā iuramētū qđ omitto et materia isti⁹ legis nō patiat. s3 solū oixi pñ. dicta propter gl. hic positā qđ dicit qđ iuramētuz nō deferit in supplemētū i crialib⁹ causis. et sic pñ. dicta nō ruerūt ipertinētia. Ex qb⁹ oib⁹ restaret pñ. dicta lex ista. seqtur mō. l. pe. qđ i. qđnis habēde. hyp.

Questiōis ha

bēde. Et hoc intendit lex ista multuz famosa qđ h3 plures lecturas fm gl. et bar. Ex cōfessione facta in tormētis nō pcedēte indicio qđ nō dānat. h. d. l. ista fm magis cōem lecturā et intellectum.
 1 ¶ No. ex isto dictū in summano. Itē no. qđ in causis crialibus idicia debēt pcedere torturā. et sic nemo d3 dānari ordine iuris nō seruato. nā vbi mai⁹ est pñ. culū ibi canti⁹ est agēdū. c. vbi pñ. culū de elec. lib. vi. cū fi. ¶ Qđ nō haberet locū in notorio et. qđ ex ipso notorio nedū resultāt indicia sed pbatio plena et in notorijs ordo est ordinē non seruare fm Bal. i. c. ad nostrā. el. iij. de iureiu. Et iō dicit Abb. in. c. sup his de penis. qđ in delicto notorio iudex pōt mādare penā iponi reo sine aliqua cōdēnatione. et dicit hoc voluisse Inn. i. c. ex parte. el. j. de ver. sig. qđ etiā voluit

Super titu. ff. de questionibus. fo. cxxxiij.

ipse Abb. in. d. c. ad nostrā. 2 Barb. i. c. euidētia. in fi. de accu. de quo dixi i ru. C. de pba. in materia notorij. Nec etiā hōhaberet locū in famoso delinquēte p ea q dixi. s. eo. in. l. vnus in. s. cognizaturū. vltra me. vbi videas. ¶ No. etiā ex isto tex. fm aliā lecturā q ex p̄fessōe facta i tormētis q̄s nō dānat. 2 fm istā lecturā exponit tex. iste in xbo habēde i. habite fm gl. 2 Barb. hic q̄ dicit q̄ ista lectura l3 sit vera in se. vt in. l. i. s. idē. Dy. s. eo. tñ violat tex. Et iō ipse Bar. trāsīt ad aliā lecturā fm quā summaui hāc. l. v3 q̄ intelligat iste tex. in xbo habēde. i. habite sine indicio. 2 tūc dicit q̄ ex cōfessione facta in tormētis sine indicio q̄s nō dānat. 2 ista lectura ē no. fm Bar. quā ipse dicit itelligere ne dū in cōfessione facta p reū s3 etiā in cōfessione seu i testificatione facta a teste q̄ cadē rōne nō valebit indicio nō p̄cedēte. Qd etiā dicit ipse bar. pcedere etiā si reus in tali cōfessione p̄sueret.

4 ¶ Dat 2 tertia lectura hic text. v3 vt intelligat q̄ ille qui nō vult venire ad subeūda tormēta ppter hoc nō d3 dānari. p qua facit. nā nemo cogit se submittere torture vt hī i. l. iij. C. ad. l. iul. maie. 2 in. l. fi. C. de accus. imo si q̄s vellet spōte se submittere tormētis nō posset q̄ nemo est dñs mēbroz suoz vt i l. liber hō. s. ad. l. acq. de quo dixi in singu. meo. dxiij. inci. nemo d3 2c. ¶ Et ideo dicit. d. ffrā. bru. in trac. suo de indicijz 2 tortura. in. xvj. car. in. j. colū. in prin. q̄ si aliq̄s sit inculpat⁹ de cric 2 dicit dñe iudex ego nō cōmisi tale crimē et offero me velle stare torture ponatis me in tortura q̄ l3 iste sit vna bestia at tñ ptās nō pōt eū ponere ad torturam nisi pcedāt indicia 2 hoc p rōnē. d. l. i. liber hō. Itē etiam q̄ ptās torquēdi est meri iperij. vt. l. defensores. C. de defenso. ciuī. 2 tenet Sui. d. cu. i. l. imperij. s. de iuri. om. iū. s3 ea q̄ sunt meri imperij nō p̄hīt pacto priuatoz cōcedi. l. priuatoz. C. de iuris. o. iū. Itē 2 tertio facit q̄ nō pōt q̄s cōmittere alteri q̄ ipm pcutiat. l. i. s. vsq̄ adeo. s. de iureiurā. 2 i3 bar. in. l. pe. s. de p̄di. ob turp. am. 2 i. l. interdū. in. s. qui furē. s. de fur. l3 glo.

ibi sentiat contrariū. ¶ Et subdit. d. ffrā. vbi. s. q̄ l3 gl. bar. loquant q̄n q̄s cōmittit se torture in manib⁹ priuati: tñ ipse idē dicit q̄n se cōmitteret in manu iudicis qd vt iudex in ca u illo torquere nō pōt vt hī vt priuatus q̄n aliq̄d facit extra terminos iuris: vt hī i l. phibitū. C. de iure fisci. ¶ Et ppter ea dicit ipse. d. ffrā. q̄ q̄n iudex in casu predicto torquet aliq̄n volētē nō excusaret a pena applicādo fisco p p̄dicta l3 excusaret ab actione iniuriarū 2 ad ipsius interesse q̄m volētē nō fit iniuria in. l. i. s. adeo. 2 ibi Bar. s. de iniurijs. 2 hī p bar. in. l. q̄uis. i. fi. s. de in ius voc.

8 ¶ Et q̄bus fm. d. ffrā. vbi. s. decidit alia qd q̄ sepe occurrit. nā aliq̄s inculpat aliq̄n de delicto 2 q̄ nō h3 veras p̄bationes neq̄ indicia sufficiētia ad torturam dicit: dñe ptās ponatis me 2 ipsum ad torturā q̄ hoc mō volo ipm p̄vincere de dicto delicto. an iudex ipse seu ptās possit hoc facere. 2 dicit q̄ multi sunt fatui q̄ putāt hoc posse 2 debere fieri. sed ipse dicit p̄trariū esse verius p supradicta in p̄sona volētis. ergo multo fortius in p̄sona illi⁹ q̄ nolet. ¶ 2 Mo do redeūdo ad istā tertiā lecturā circa eā q̄rit barto. de q̄stione. v3 pone aliq̄s tāq̄ reus citatus comparet 2 dat fide iussor: es 2 negat maleficiū. commississe postea apparēt q̄ eū indicia sufficiētia ad torturā iudex non pōt eū hīe. s. d. faciet iudex hoc casu. gl. hīe dāt r̄mediū s. q̄ cogat eū captis p̄gnorib⁹ et multa indicia. qd verū dicit esse bar. de in re cōi fm q̄ ius abñs nō pōt dānari ēt vbi ē pena pecuniaria nisi de maleficio p̄stet vt. l. absentē. j. d. penis 23 fm ita tuta terraz fm q̄ abñs ptumax hī pro cōfessio dicit ip̄e bar. q̄ sicut an cōparitionē si fuisset ptumax 2 pateret se poni i bāno haberet p p̄fessio. Ita q̄n citatus est q̄ veniat ad subeūda tormēta 2 est ptumax 2 patit se poni in bāno d3 hī p p̄fessio. 2 hoc dicit p̄bari. l. cōsentaneū. C. quō 2 q̄n iū. 2 in. l. p̄perādū. in. s. fināt reus. C. de indicijz. in quib⁹ d3 q̄ sicut q̄ ptumacē an lit. cōte. pceditur ad missionē i possessionē ex primor scdo decreto. ita pōt pcedi post lit. pte.

Hypopolitus de Marsilijs

et ita dicit ipse bar. pluries practicasse
 qd dicit ee meti tenedu qz est multu no
 10 tabile. ita residet bar. hic. ¶ Et in qua
 tu glo. hic et bar. dicunt q qñ reus dedit
 fideiussores et postea no vult apparere
 et iudex pot captis pignozib⁹ ipm co-
 gere. addit. d. Alex. h q plus dicit bal.
 in. l. fin. C. de cu. furio. v3 q tali casu dz
 capi filius eius qz verisile tuc est q co-
 parebit⁹ et stebit. c. afferte mihi gladiu
 de presump. pro q dicit et facere qd vo-
 luit bar. in. l. fi. §. j. de his q sibi mortem
 11 cōsci. et faciūt et deā p doc. i. l. q in alie-
 na. §. fi. §. de acq. here. ¶ Ego aut di-
 co q in libro meo bal. hoc no dicit i. d. l.
 fi. C. de cu. furio. Et ideo forte liber me⁹
 est corruptus vel. d. Alex. hic corrupte
 allat. s3 posito q bal. hoc euceret atth
 male loqueret cu de iure no reperia⁹ q
 fili⁹ teneat ad pena corporale p delicto
 pris nec ecōtra. et ideo no credo q fili⁹
 ppter delictū vel cōtumaciā pris possit
 capi et carcerari qz saperet iniquitatem:
 ergo. ¶ Dicit et. d. Alex. hic q aliud
 posset ee remediū qñ crimē eēt intēta-
 tū ciuilliter. s. posset pcedi ad missionē
 in possessionē sicut in ciuilib⁹. ar. l. ab-
 12 sentē. j. de penis. de q vide eū. ¶ Et no
 redeūdo ad ter. hui⁹. l. dico q iste text.
 fm scōaz lecturā pūcta gl. semp allega-
 tur p singulari ad hoc. v3 q pfectio fca
 in tormētis indicij⁹ no pcedētib⁹ est
 nulla: etia3 si ratificet p ipm reū et et si
 postea supueniat idicia fm gl. in. l. ma-
 ritus. §. eo. et hūc tex. seqtur ang. in. l.
 j. C. de ptes. et bal. in addi. spe. in tit. de
 13 cōfes. in. j. col. h. an ex sola pfectioe. et an-
 ge. in. l. ij. C. quoz ap. nō recip. et Ma-
 the. in nō. suo. ly. inci. no. q quotiescun-
 qz et ang. de are. in tractatu malefi-
 cior⁹ in vbo fama publica. in. iij. car. in
 ver. et aduertat et. et lud. ro. in pfi. suo
 clxviij. inci. Antoni⁹ accusatus de adul-
 terio. i. ij. col. et pe. de an. i. de. j. de homi.
 ang. Imo. et pau. de ca. in. l. q in aliena
 §. celsus. §. de acqui. here. et bar. in suo
 trac. de qñsionibus. in. xij. col. in ver. qd
 si aliquis est tortus legitimis indicij⁹
 non precedentibus. et saly. in. l. ij. C. de
 cu. reo. in vl. col. et pe. de anc. in pfi. suo
 xxij. inci. visa inqñsitiōe facta in Philip-

pū. de quo etiā dixi. §. in hoc ti. in. l. j. in
 prin. et in repetitiōe mea. l. fi. C. de pro-
 bationib⁹. i. xxiij. car. de quo etiā p Jo.
 de imo. in. c. fi. in fi. extra de cōfes. et p. d.
 flo. in rubri. §. de pba. et in. l. emptorē.
 eo. ti. vbi exclamat hūc tex. cōiuncta gl.
 ad hoc p quē dicit se defendisse vnū a
 morte: tpe dñi Suezi de prato. de q etiā
 p. d. feli. in. c. qñliter et qñ. in. §. l3 aut. in
 ij. col. h. vndecimo limita. de accusat. et
 in. c. ad nostrā. in. j. col. ver. itē in quātū
 13 et extra eo. de pba. ¶ Et p. d. Catal.
 in tract. suo sindica. in. h. clxv. inci. Ad-
 de qd dixim⁹ in superioribus et. vbi ex-
 clamat Indices vt de facili no prouū
 pāt ad torturā. Nā dicit q vbi habita-
 sunt tormēta no pcedētib⁹ indicij⁹ etiā
 si reus piteat et i cōfessiōe pseueret no
 ē stādū sue pfectioni. et allegat bart. hic
 et hoc qñ dicit de pseueratiā intelligit
 ipse esse verū si pseuerat in tali pfectio-
 ne anteq sit repositus in pristina liber-
 tate qz tūc est psumptio q sicut illicite
 tor sit illicite faceret eū perseuerare seu
 ratificare metu tormētoz futuroz. ar.
 l. si cui. §. hīdē. §. de accu. Secus autē
 dicit esse si reus fuisset posit⁹ in pristi-
 na libertate et postea rediret ad indicē
 et corā eo fateret delictū. nam tali casu
 pfectio sua pbarer et esset puniendus vt
 hī in. l. j. C. de cōfes. et facit. l. pe. de pdi.
 14 ob causaz. ¶ Et subdit q hoc suadet
 rō manifesta qz intelligit metus dura-
 re vbicūqz durat eadē torquēdi pās.
 ad qd allegat Inn. i. c. j. q me. cā. et i. c.
 causam matrimonij. de of. dele. ¶ Et
 15 iō fm eū dicit ange. in. d. l. q in aliena.
 in. §. celsus. §. de acq. here. q caut⁹ dz
 esse aduocat⁹ inqñsiti q cōfessus fuit ad
 banchū se maleficiū cōmisisse vt faciat
 pbari q reus prio fuit tortus indebite
 nullis precedentib⁹ indicij⁹ sufficiētib⁹
 ad torturā qz quousqz detēt⁹ fuit idē
 metus tormētoz durare psumit. Ideo
 talis pseueratiā seu ratificatio no noc-
 et ipsi reo. ita residet. d. Catal. i. d. suo
 trac. sindi. ver. clxv. superius allegato
 et idē dicit ang. de are. in. d. h. et aduer-
 tas vbi dicit idē voluisse pe. de. anc. in
 de. j. de homi. p text. in. c. j. de accu. lib.
 vj. S3 lat⁹ sup hoc loquit ibi. d. Aug.

Super titu. ff. de questionibus. fo. cxxv.

ari. q̄ refert se als ex hoc adiuuasse quē
dā q̄ vocabat̄ vt ipe. f. Aug. d. ari. tibi re
fert bal. z saly. tenere p̄riū z male' z rez
fert plures antiquos z modernos tene
16 re hanc partē z sic p̄tra Bal. ¶ Et ego
attestor deū iam p̄pter hunc tex. z glo.
euasisse duos hoies a pena mortis hic
Bon. vnus vocabatur Petr⁹ de Clero
na qui inculpabatur furto subtraxisse
quedam vasa argētea reuerendissimi
Cardinalis mātuani alias Bononie le
gati. z alius vocabatur magister Joā
nes de Ferraria qui similiter inculpa
batur de quodā furto facto cuidā ciui
bononiensi. in quibus casibus consecu
tus fuit maximum honorē q̄ tunc eras
iuuenis z etiam consecutus fuit vtilita
tez: postea etiam p̄ximis superiorib⁹
annis etiam hoc habuit in facto z obti
nui in persona cuiusdam petri sellarij
de Mutina. nam predicti omnes con
fessi fuerant delictuz in tortura nō p̄ce
dentibus indicij. z postea ratifica
uerunt confessionem suam que confes
sio sibi non p̄iudicauit etiam ratifica
ta per predicta. Et ideo in tot officijs
in quibus fuit nunq̄ fuit facilis ad tor
turam nisi primo habitis indicijs et
data copia reo cum termino compe
tenti ad illa purgāda z seruatis alijs
17 seruandis. ¶ Et vltra. d. Aug. ari. in
dictis suis addi. dicas q̄idez tenuit. d.
Paris de pu. in tract. suo fundi. in car.
clij. in. iij. col. v. si. dat̄ regula. vbi idem
dicit qd̄ dicit. d. Cat. in loco superi⁹ al
legato. de quo ē p. d. alex. in p̄si. suo. v.
inci. in cā inq̄sitōis. in p̄n. in. i. vol. z in
cōsi. clxxix. inci. in cā angeloz in pe. co.
z in p̄si. suo. cxxxiij. incip. v̄lso p̄cessu in
18 q̄sitōis formate in. iij. col. ¶ Et inquā
tum auge. in. d. S. celsus. z. d. Cata. vbi
S. et sequaces dicūt q̄ si reus p̄seuerat
in p̄fessione facta in tortura nō p̄ce
dētib⁹ legitimis indicijs anteq̄ sit po
situs in pristina libertate q̄ talis p̄fes
sio z p̄seuerātia ei nō nocet: q̄ p̄sum
tio est q̄ sicut eū torlit indebite ita illi
cite fecerit eū p̄seuerare metu torture:
q̄ quousq̄ detētus fuit idē metus tor
mētorū durare p̄sumit. Adde. d. Pari. 21
in trac. suo fundi. lxxix. car. in. iij. col. ver.

qdam fuit tortus zc. in fin. vbi dicit q̄
idē opat̄ potētia i habitu q̄ opat̄ potē
tia in actu. qd̄ dicit p̄bati i. l. labeo. S.
de statulibe. z in. c. nō solū. de ap. in. vj.
Ex quo dicit q̄ p̄fessio rei p̄stitutū i for
tjz indicis d̄ facta metu tormentorū
cū iudex semp̄ hēat potestātē z potens
tiam in habitu torquēdi ipsum reum.
19 ¶ Sed tu vltra do. paridē adde q̄
p̄o hoc optime facit glo. z qd̄ ibi voluit
bar. z alij in. l. ex iudicioz. S. de accu. q̄
dicit q̄ idē opat̄ t̄ps datū ad appellan
dū qd̄ opatur ipsa appellatio z illam
glo. seq̄tur bal. z Imo. in. l. qui a latro
nibus. S. j. S. de testā. z bal. in. l. furti in
ij. col. S. de his q̄ no. infā. z bald. in. l. si
is. in. S. j. in. iij. col. C. si pendē. appel. et
Bal. in. c. cōsiderauimus de elec. z bal.
in. c. qm̄ p̄tra falsam. in. xxiij. col. extra
de p̄ba. z Jo. de imo. in. l. defuncto. S. d
pub. indi. z Ang. in. l. si. C. si reus vel ac
cu. mor. fue. de quo ē p̄ doc. in. c. cōcē
tationi de appel. lib. vj. z voluit bal. in
l. aditos post p̄in. C. de ep̄i. audiē. vbi
ad hoc ē allegat glo. filem in. l. j. j. nil
noua. appella. pen. z idē firmavit ipse
Bal. in. l. post rē. in. iij. col. S. de transac.
z Bārb. in p̄si. suo. vij. inci. visis dubijs
elegāter zc. circa pe. col. in. iij. vo. z old.
in p̄si. suo. xvij. inci. circa p̄mum. circa
me. vbi p̄o hoc allegat bonū tex. in. l.
appellatiōe. C. de app. z in. l. vnica. S.
nil nouari appe. pen. z tex. in. c. nō solū
de appel. in. vj. vbi tex. z glo. de hoc.
20 ¶ Et facit optime ad supradicta no.
verbū bar. in. l. si ex plagijs in. S. taber
narius. S. ad. l. acq̄. quē refert̄ sequit̄
Ange. de are. in. S. iniuria in. j. colū. in
fi. institu. ad. l. acq̄. vbi dixerūt q̄ si p̄cu
tio te anteq̄ tu p̄cutias me dū es in
actu p̄cutiendi me q̄ dicor tunc fecisse
ad meā defensionē. qd̄ ē voluit Ange.
in. l. quēadmodū. S. de inof. test. quē re
fert z sequit̄ do. Anto. corse. in notabili
bus suis no. p̄mo in v̄bo metus quē v̄
de. Et idē dicit Ange. d. are. in trac. suo
maleficioz in verbo et dictus ticius se
defendē. in. j. car. in vlti. ver. circa me.
vbi similiter allegat bar. in. d. S. taber
nari⁹. et bal. in. l. j. C. vnde v̄l. ¶ Idē
in effectū dicit. d. ale. in p̄si. suo. cxxxiij.

Hypopolitus de Marfilis

- incipiē. in casu p̄dicto in tertia col. ver. circa sc̄dm 7c. vbi ad hoc allegat bonū tex. in. l. nouissime. v̄si. qd si compulsus ē. q. falso tut. aut. p. quē tex. dicit d̄y. ibi q. idem operatur p̄babilis suspitio tor mētoz qd ipsoz illatio. qd etiā voluit bal. in. l. interpositas. C. de transac. et in. c. j. in. s̄itē sacra. extra de pace iura. fir. de quo latius per. d. alex. vbi. s̄. p. o quibus faciunt dicta per bal. in consi. suo. cccclxxxvii. inci. Joānes in p̄in. v.
- 22 col. in. iij. vol. quē vide. ¶ Et faciunt optime dicta p. pe. de anch. in p̄si. icip. clviij. incipi. rōnes que superius 7c. vbi dicit q. postq̄ qd scit se posse cōpelli p iudicem ad gerendū actū non minus dicitur coacte fa cere licet spōte faciat et dicit de hoc esse casum. in. d. l. nouissi me. s̄. q. si compulsus. in vers. si cōpul sus aut metu ne compelleretur 7c. qd ibi no. bal. de statuto quo canet q. de bitor exitorū cōpellať soluere debita in cōi. nā tali casu ille q. soluit sine com pulsioe d̄i nihilominus soluisse cōpul sus postq̄ legis ordinatio cōpulsua p̄cedebat : 7 subdit ēt ipse pe. de anch. vbi sup̄a q. inspicit nocēdi potētia si cut nocēdi act⁹ 7 allegat. s̄. de statuli be. 7. c. pisanis. de restit. spo. sic etiā ap pellatio in potentia idē opat qd appel latio in actu vt in. c. nō solū de appella. in. vj. 7 facit. c. maiores de bap. ita resi det pe. de anc. in. d. p̄si. suo. clviij. 7 idez firmavit ipse pe. de an. in p̄si. suo. lxxij. incip. p̄nmissa facti ferie 7c. Et faciunt optie q. ego late dixi in rep. mea. l. fi. C. de p̄ba. in. lxxj. 7. lxxij. car. vbi oino vi deas 7 in. l. j. in p̄nc. circa. iij. car. s̄. in
- 23 hoc tit. ¶ Ulterius reuertēdo ad hūc tex. 7 gl. et ad eius regulā q. est q. p̄fessio facta in tormētis legitimis indicijs nō p̄cedētib⁹ nō nocet p̄stenti ēt si sit ratificata dico q. hūc tex. et hāc regulā
- 24 possumus ampliare. ¶ Et primo q. hec reglā nedū p̄cedit 7 locū h̄z in mio rib⁹ cribus s̄ ēt in maiorib⁹ 7 exceptis v̄puta in crimine lese maie. in quo nō potest quis torqueri nisi p̄cedant indi cia. iste est tex. no. et ibi glo. Cy. bald. 7 Salp. in. l. si quis alcu. C. ad. l. iul. ma lest. qd etiā voluit ang. de are. in tra.
- maleficiorum in verbo che ay tradita la tua patria. in p̄imis verbis. 7 do. s̄fran. bru. in trac. suo de indicijs 7 tor tura. in. ix. car. in. ij. col. post me. l. 3 tra rium videatur innuere bal. in. l. qdūq. in p̄n. vl. col. C. de ser. fug. de quo dixi in repe. mea. l. fi. C. de proba. in. lxxvij. car. 7 in. l. j. in p̄nci. s̄. nō redeundo ad p̄positum 7 in. l. de minore. in p̄inc. s̄.
- 25 co. ¶ Itē amplia ēt hūc tex. q. adeo verū est q. iudex non potest torquere reum nō p̄cedentib⁹ indicijs qd hoc procedit etiā si ipse iudex h̄z liberū ar bitrium in criminalib⁹ qm̄ nec tūc pos terit aliquē ponere ad torturā nō p̄cedentibus indicijs alias teneretur in findi. ita no. dicit pau. de eleaza. in. c. grauis de deposito. 7 do. alexan. in. l. ff linssa. in. v. apostilla. s̄. de dona. 7 idez dicit s̄adi. in trac. suo maleficior. sub rub. de qdōnibus 7 tormētis in vlti. col. s̄si. p̄terea ego quero 7c. in vers. ibi se. 7 do. Paris de puteo in trac. suo find. in. c. car. in. iij. col. ver. 7 adde q. licz iu dex 7 ipe ibi ad hoc plura allegat que
- 26 per te videas. ¶ Itē adde q. adeo est vera regula hui⁹ legis p̄iuncta glo. q. si iudex pōit aliquē ad torturā nō p̄cedē tib⁹ indicijs q. ex hoc orit̄ p̄sumptio vio lētie i iudice v̄m. d. Alex. hic in apostil lis. 7. d. Paris i trac. suo find. i. c. iij. car.
- 27 in. iij. col. s̄. dat̄ regula 7c. ¶ Et scias ēt q. sicut p̄fessio facta in tormētis non p̄cedētib⁹ indicijs nō v̄z ita reus p̄fess sus post tormēta repetita q. repeti non debuerūt nō pōt ex tali p̄fessioe p̄dēna ri p̄ hāc. l. cū gl. sua. ita dicit do. Paris de puteo i. d. suo trac. find. in. c. car. in iij. col. s̄. 7 iō re⁹ qd ē no. 7 adiūgendū ad ea q. dēa sūt. s̄. eo. i. l. repe. vbi ē ma
- 28 teria. ¶ Ulteri⁹ āplia ēt istū tex. q. ne dū p̄fessio torti sine idicijs v̄l cū idicijs min⁹ legitimis nō v̄z ēt si i ea p̄seuera uerit re⁹. s̄z nec ēt nō v̄z ipō iure qdqd postea sequat̄. ita dicit. d. Paris in. d. suo trac. find. l. c. ij. car. in. iij. colū. s̄. an p̄fessio torti 7c. allegat. l. nō dubiū. C. d̄ legi. 7. l. j. C. de fide instr. 7 iure aste fisc. lib. x. 7. l. diuus. ff. de in integ. resti. 7. l. nominationes. C. de appel. 7 ibi bart.
- 29 ¶ Pro quibus facit glo. no. in. l. si ac

confessoribus. in gl. fi. C. de accu. q. dicit q. si citatio non est legitime facta processus et finis et omnia inde secuta sunt nulla: quam gl. refert et sequitur bal. in. c. si clericus. in. j. col. de pace tenenda. et in. l. cum fratrez. in. vlt. co. C. de his quibus ut indig. Pro qua facit quod voluit idem bal. in. aut. si oēs. C. si minor se ab hereditate abstinuit. ubi dicit quod ubi est vitium in citatione non tenet processus in iudicium absentium: quod limita ut ibi per eum: et vide aliquid per bal. in. l. minor. C. i. quibus cau. i. integ. f. fi. non est necessaria. ¶ Amplius iterum istum tex. cum gl. sua: vtz quod necdum indicia debent precedere torturam aliter non valet confessio facta in tortura ut hic: imo necdum indicia ipsa debent precedere ut dixi sed etiam non debent esse leuia sed vrgētia: aliter confessio que sequeretur non valeret: et hoc dico argumento eius quod voluit bal. in. p. suo cclxxv. incip. ad euidētiā. in. j. col. in. j. vol. ubi inquit quod si fama per quam quis torquetur est adeo nuda quod nulla huius argumenta per se et per tale famam quod torqueretur et perseveraret in confessione talis confessio valeret. ad quod allat. l. maritus. §. eo. et l. non tamen. j. de app. et not. per dy. in. l. ij. in. §. j. §. de excu. tu. quod profecto est singulare verbum in materia huius. l. ¶ Uisus modo dictis ampliationibus. Ego quodro: pone quod aliquis confessus est in tortura indicibus non precedentibus deinde antequam ponatur in pristina libertate superueniunt indicia an ex hoc conualides dicta confessio in quo dicas quod non. ita dicit bar. in. l. maritus. in. j. col. ver. itē soluit glossa alio modo et c. post glossa ibi. §. eo. idē tenet bal. post gl. in. l. fi. C. de accu. in. j. col. in. §. in. gl. fallit et c. ubi ad hoc allegat gl. in. d. l. maritus. et idē etiam tenet Ang. de are. in. tract. suo malefici. in. verbo fama publica. in. §. fi. quanto quod ro iudex torserit et c. et ibi Aug. arl. in. addi. q. allegat hoc tenuisse etiam bal. in. l. ea quidē. C. de accu. et allegat et hoc tenuisse Lu. ro. in. p. suo. clxxij. incip. antonius accusatus. in. j. col. et voluit. d. alex. in. p. suo. clxxix. inci. in. cā angelo rum. in. vlt. col. in. ij. volu. idē etiam tenuit d. frā. bru. in. trac. suo de indic. et tortu. in. xij. car. in. j. col. Et hoc operatur puer-

sio ordinis: quod primo indicia debent precedere torturam et non subsequi ipsam torturam ut hic iudiciarius ordo attendi debet. Et idē cy. in. l. iurisiurandi. C. de testi. dicit quod si testes primo deponunt et postea iurant non valet eorum decessus quod de natura et de ordine iudiciorum est ut primo testes iurent postea deponant: et idē t3. d. an. in. c. p. inquisitione. in. §. no. iij. de elec. §. quo per doc. in. l. iurisiurandi. C. de testi. et per melate in re: pe. l. fi. C. de pba. in. xxij. car. ¶ Et per predicta opi. quod confessio facta in tormentis indicibus non precedentibus non valet nisi reconualescat supuenientibus postea indicibus Ego adduco aliqua. ¶ Et primo bal. in. l. si vxor. C. de pdi. infer. ubi dicit quod si filius possit donare causa mortis cum consensu patris. l. tā is. §. j. §. de dona. causa mortis. tñ si filius. donat sine consensu patris et postea per ratificet tñ non reconualescit talis donatio. quod dictum refert et sequitur. d. fran. de cre. in. no. suo. lxx. inci. donatio. ¶ Et dicit no. bal. i. c. cum consuetudinis. extra de p. sue. in. ij. col. quod pater non potest auctorari filio donati causa mortis post donationem factam et si donaret filius in eadem potestate constituto. per quod faciunt etiam dicta per bal. i. l. q. tñ. extra de pact. et dicta per old. in. p. suo. cccvj. inci. §. uis pater. in. j. col. et per Ja. de bel. in. p. suo inci. ciculus petri et c. quod est insertum in cōs. bal. in. ordine. lviij. in. v. vo. et per bal. in. p. suo. lxxxiij. incip. §. ba libelli. in. fi. ij. col. i. j. vo. et ibi p. suo. clxxij. inci. casus talis est et c. i. ij. vol. ¶ Tercio ad predicta adduco bal. in. l. j. C. q. admitti. i. an. pe. col. §. extra q. rē et c. ubi dicit quod si ante statuto quod mulier non possit habere sine consensu propinquorum aliter non valeat et c. quod si hoc casu mulier habuit sine consensu et postea ipsi propinqui consentiant tñ non valebit et c. quod decessus refert et sequitur barb. in. repe. rub. de fi. istr. in. xij. car. in. vlt. col. et i. c. cām infimonij. in. j. col. vlt. car. de offi. dele. et i. c. cum iure. in. xxvij. col. eo. ti. p. quo facit. l. si filius. C. de pet. hf. et idē in fili dicit. d. alex. in. p. suo. clxx. inci. vifo processu cause in vlt. col. per quod allegat. l. si filius. et l. eius q. in pñ. §. de testa. et l. si minor. §. de seruis exportā. et c. j. de despo. impube. lib. vj. et no. per bal. i. c. fi.

Hypopolitus de Marcellis

de capel. mo. et per dy. in regula nō fir
 35 matur. de reg. iu. in. in. vj. ¶ Et facit
 ultra p̄dicta q̄ egregie dicit bal. in ti.
 de pace p̄stā. in vbo snie quoq̄. vbi di-
 cit q̄ laudū latū nō p̄cedēte cōpro-
 misso nō pōt ratificari p̄ partes: qđ ē
 videt de mēte Saly. in. l. si societate. in
 s. arbitroz. in. xv. q. s. p. socio. et voluit
 do. An. in. c. q̄ntanallis. ultra me. de iu
 reiu. et pe. de anc. in. c. canonū statuta.
 in. xiiij. q. p̄nci. in. xij. col. de p̄sti. et idem
 voluit Lu. ro. in. l. j. in. fi. s. d. feriis. vbi
 refert bal. in. d. s. snie quoq̄. et idēz vo-
 luit Jo. de imo. in. p̄si. suo. cvj. inci. in. cā
 que vertit. et versa est inter Cristopho-
 36 rum et. ¶ Et p̄ hoc dicto bal. est bo-
 nus text. quē ipse allat in. d. s. sentētie
 quoq̄. in. c. examinata. de cōfirmatiōe
 vtilivel inuti. vbi d̄r q̄ nō pōt emologa-
 ri laudū super quo nō p̄cessit cōpro-
 missum. p̄o quib⁹ ēt faciūt dicta per
 Lu. ro. in. p̄si. suo. clvj. inci. p̄missuz lau-
 dum vbi in terminis istis p̄sultit et di-
 cit nō refragari sequēs ratificatio seu
 emologatio laudī q̄n nō p̄cessit com-
 promissum. allegat. d. c. examinata. et
 bal. in. d. v̄si. quoq̄. qđ etiā voluit idē
 Lu. ro. in. cōsi. suo. clxxij. in. fi. et bal. in
 37 cōsi. suo incip. cū plures. ¶ Qđ tñ an
 sit verū indistincte nō affirmo nec p̄se-
 sentialiter aliter examino cū nō sit ma-
 teria n̄ra sed me remitto ad doc. in. di-
 ctis locis et ad Jo. de imo. in. c. nisi eēnt
 in. ij. col. de p̄bē. et ad bal. in. c. cū dile-
 cta. de rescrip. et ad dicta per bal. in. l.
 fi. i. fi. C. de p̄hē. emp. vbi iter cesa dicit
 q̄ laudū nō pōt ratificari a partibus
 anteq̄ ferat: qđ dicit voluisse Dy. in. cō-
 si. suo inci. p̄tholome⁹ et. qđ etiā tenet
 bal. in. l. cū antea. in. j. col. C. de arbi. de
 quo etiā p̄ Lu. ro. in. p̄si. suo. cccxlj. in. fi.
 j. col. et per pe. de anc. in. p̄si. cclij. inci.
 videt p̄ima facie dicendū in. fi. et p̄ Jo.
 de imo. post ang. ibi in. l. sciendū. circa
 fi. s. de verbo. ob. et per ang. in. p̄si. suo.
 cccxv. incip. p̄ clusione p̄dictoz. et per
 d. ange. in. c. dilecti. de arbi. et per Abb.
 in. d. c. examinata. et per pe. de anch. in
 cōsi. suo. cxxij. inci. vñ ex p̄curatorib⁹
 38 et. ¶ Et facit etiā. nā snia lata p̄ iudi-
 cem fm cōsiliū ferendū p̄ cōsultorē est

nūlla nec recōnalescit sup̄ueniēte cōn-
 lio p̄sultoris. ita dicit. d. alex. in. p̄si. suo
 clxxij. inci. v̄so ti. q̄ōnis et. in. vl. col.
 in. ij. vol. vbi plura ad hoc adducit q̄
 39 nō refero breuitatis cā. ¶ Et ita ultra
 p̄dicta p̄ hac parte q̄ habilitas su-
 perueniēs nō validet actū a principio
 nullū facit tex. in. l. obligari in. s. tutor.
 s. de aucto. tuto. et tex. in. s. tutor. insti.
 co. ti. in. quib⁹ iurib⁹ d̄r q̄ si auctoritas
 tutoris d̄z interuenire in ipsa celebra-
 tione act⁹ als actus sit nullus q̄ talis
 act⁹ nō recōnalescit si fiat sine auctori-
 tate tutoris l̄z postea talis auctoritas
 40 superueniat. ¶ Et p̄o quib⁹ optime fa-
 ciūt dicta p̄ Lu. ro. in. p̄si. suo. cccclx.
 incip. circa p̄positā p̄sultationē circa
 pe. col. vbi p̄ hac parte q̄ habilitas su-
 perueniēs nō validet actū inualidū a
 principio p̄pter aliquā inhabilitatez.
 allat plura et p̄o tex. in. l. si q̄s in sena-
 torio. et in. l. si q̄s tutor. v̄. qđ ergo. et in
 l. eos. s. de ritu nup. et in. l. j. in. fi. C. si re-
 ctor. puencie. et in. l. et si j. C. de nup. et
 in. c. j. s. nec matrimoniū. de despō. im-
 pube. lib. vj. in. quib⁹ iurib⁹ p̄tz q̄ si ma-
 trimoniū vel sp̄salia sunt nulla: q̄ in-
 ter inhabiles p̄cta p̄pter defectū eta-
 tis vel p̄p aliā inhabilitatē legalē ea i-
 habilitate cessante v̄puta q̄ superue-
 niat legitima etas ip̄o iure nō recōna-
 lescit s̄z necesse est ostēdere p̄ signa aliq̄
 vel p̄ verba q̄ p̄hētes ipsi post inhabi-
 litatis cessationē in eadē volūtate p̄se-
 uerēt. ita dicit Lu. ro. in. d. p̄si. cccclx.
 s̄z ille tex. i. d. l. q̄ senatorio. si bñ p̄sides-
 retur p̄bat p̄riū. Itē allegat ēt Lu. ro.
 in. d. p̄si. ad hoc propositū. l. j. C. de cō-
 tracti. iudi. et l. fi. C. si maior fac. vbi v̄
 q̄ alienatio facta illi q̄ p̄cest alicui lo-
 co p̄ iure reddēdo nō recōnalescit sup̄-
 ueniēte cessatiōe inhabilitatis. Ad idē
 etiā allat. l. minor. s. d. seruus expor. in
 ver. nulli⁹ momēti est traditio q̄p̄ ea
 mēte et. et. c. si eo tpe. de rescri. in. vj. vbi
 h̄r q̄ cōcessio facta p̄ principē nulliter
 eo q̄ inhabili p̄pter defectū etatis nō
 recōnalescit ex hoc solo q̄ sup̄ueniat le-
 gitima etas. Idē adducit ēt lu. ro. i. d.
 p̄si. tex. in. l. inter stipulantē s. sacra. et l.
 cōtinu⁹. s. idē iuris. insti. de inuti. stip.
 in quibus

In quibus habet q stipulatio rei sacre
vel rei ad publicu vsu3 destinate q est
nulla a principio non recoualescit ces-
sante inhabilitate vtputa qz res effe-
cta sit no sacra vl ad publicu vsu no
destinata z alia iura z rones adducit
ibide Zu. ad hoc q no refero breuitas
41 tis ca. ¶ Et Sz vltra adducta p eu ego
adduco no. vbi bar. in. l. cu q. aks inci.
paulus. s. de statu ho. vbi dicit q si est
ictu mimoniu in gradu phibito licet
postea supueniat dispensatio tn filij an
nati non erut legitimi. Et ide t3 bal. in
c. j. in. s. naturales. in vlti. col. si de feu.
fue. contro. inter dnm z agna. z dicit q
Cy. in. d. l. paulus. refert q ista qd fuit
de facto de quoda de vbadinis. z ide3
clari9 dicit bal. in. l. z si s. C. de nupt. in
ver. no. ergo zc. et bal. in. l. ex libera. C.
42 de suis z leg. ¶ Et facit qd voluit Jo.
an. in addi. spe. in ti. s. teste. in. s. j. in. ij.
addit. vbi dicit q si inimicus recipiat
de facto in teste s. inimicu3 lz postea su-
perueniat recociliatio inter eos no tn
recoualescit testimoniu. allat gl. i auf.
de teste. in. s. si no qs dicat. in ver. non
ad sit. p quib9 et faciut q dixi in. l. iuris-
iura di. in. ij. car. C. de testi. z dicta per
pau. de ca. in. s. suo. cccxxij. inci. super
primo v. vbi dicit q snia nulla no re-
coualescit ex attestationib9 postea re-
ceptis q oia quasi ad litera retuli in re-
pe. mea. l. fi. C. de pba. in. xxxij. carta.
43 ¶ Et vltra ea q ibi dixi nouiter addu-
co notata per glo. in. c. dilect9. el. ij. de
preb. et spe. in tit. delegato. s. fi. circa
prim. vbi voluit q si iudex delegat9 est
excocatus tpe impetratois lz sit abso-
lutus tēpore acceptatois no v3 dele-
gatio. Et faciut qd voluit doc. in. c. post
cessionē. de proba. vbi cōiter tenet q si
procurator erat excocatus tpe pstituti-
onis lz tpe acceptatois mandati sit
absolut9 tn mandatū est ipso iure nul-
lum per. c. si eo tpe. de rescrip. in. vj. cu3
44 alijs per eos ibi allegatis. ¶ Item
adduco et no. dcm bal. in rub. C. de cō-
di. ob tur. cau. in vlt. q. vbi dicit q si bā-
nitus phibet esse de prioribus oportet
qd sit absolut9 a bāno tpe quo imbus-
sulat: no aut sufficeret q esset absolut9
hyppolitus

tus tpe quo extrahit de bussulo. vdict9
q de hoc est casus in. d. c. si eo tpe. de
rescrip. in. vj. z est optim9 tex. in. l. frēs.
j. de pēuis. Et illud dictū bal. refert et
sequit. d. ffeli. in. c. post cessionem. in. ij.
col. de pba. z in. c. cū dilect9. in. ij. colū.
de accu. vbi aliqua adducit p hac par-
te. Et sic per ista videt in. q. pposita q
si re9 fuit tort9 indicij9 no precedētib9
z pessus sit crimen q cōfessio est nulla
vt hic q talis pessus non recoualescat
etiā si postea superueniat indicia legi-
45 tima post predicta. ¶ Sed in s. iu q
immo talia indicia legitima supueniē-
tia conualidēt dictā pessionē precedē-
tem facit dictū Joā. monachi in. c. j. de
reb9 eccle. non alie. quē refert et sequit
pet. de anch. in. s. suo. cxxj. incipit. ex
narratis in facto zc. in si. vbi dicit q so-
lenitas omilla a principio non reddit
cōtractuz ipso iure nullū: qz superue-
niens expostfacto firmat ipm ictu pri-
46 mo factū. ¶ Et facit etiā fm. d. ffeli.
in. c. cū dilect9. de accu. in. ij. col. s. fi. fe-
deri. de senis. cxxix. vbi dicit q spuis
testm excocati sit nulluz ipso iure fm
aliquos per. c. decernim9. de sen. excō.
in. vj. tn si excocatus absoluit eius te-
47 stamētū recoualescit. ¶ Et facit etiā
qd voluit Ange. in dispu. sua inci. astē-
sis miles zc. vbi dicit q testm factuz p
manifestū vsurariū non pstita cautio-
ne restitutiois vsuraz reconualescit si
postea prestat. qd dictū refert z sequit
do. ffeli. in. d. c. cū dilectus. in. ij. col. in
48 prin. ¶ Et faciut dicta pe pau. de ca-
stro in. l. si qs filio. in. s. irritū. per illum
tex. s. de inoffi. test. vbi dicit q si iudex
dedit licētiā alicui vt faciat molēdinū
in flumine publico q si ille habebat iā
factū pōt illud retinere virtute illi9 cō-
49 cessionis. ¶ Pro quib9 facit tex. et ibi
bal. in. l. lucius. in. s. lucius. s. de libe. z
posthu. et qd voluit bal. in. l. sed z si de
sua. in. s. j. s. de acqui. here. et Bal. sup
statutis. in verbo capere. in ver. statu-
tum quod quicūqz. vbi dicit q si statu-
tum dicit q quicūqz cepit bānitum
habeat centū qd habebit locū in illo q
50 iā cepit bānitū. ¶ Et faciut dicta per
alex. post pau. de ca. in. l. vt in militib9.
de Warfilijs. S

Hypopolitus de Marsilijs

in pñ. C. de testa. m. vbi dicit q si papa
cessit epō vel abbati vt possit facere te
stamētū de redditib⁹ beneficior⁹ q ta
lis licentia extēditur etiā ad testamētū
51 antea factū. ¶ Et faciūt dicta p Se
mi. in. c. vnico. in. ij. col. in pñci. de excels.
pela. in. vj. vbi loquit in simili de ces
sione facta per papā fratrib⁹ de obser
uantia hic Bononie vt possent edifica
52 re ecclesiā in monte. ¶ Et faciūt opti
me dicta per. Cy. in. l. vxi. c. qñ dies
leg. ced. et per Bald. et Ange. p illū text.
in. l. tici⁹. i. §. luci⁹. §. de liberis et posth.
vbi dicūt q si papa mādāt alicui. pui
deri in certo loco de prima vacatura q
poterit illi prouideri de illa q vacabat
ante dictā prouisionē pape saltē si pa
pa ignorabat illā vacare: ad qd faciūt
53 not. in cle. j. de ces. prebē. ¶ Et faciūt
dicta per Bal. in. l. si. in vlti. col. C. de scē
ten. que sine cer. quāt. vbi dicit q si tes
tator legat cētū pro Berta maritāda
et ipsa iam erat maritata tēpore testa
menti q tñ debebūt sibi illa cētum per
l. si tam facta. §. de condi. et demon. et p
lantepen. C. de insti. et substi. sub cōdi.
fac. qd dictū refert et sequit alexā. in 2f.
suo. cxlvi. incip. in causa et lite. in. ij. col.
in. v. vol. vbi etiā refert Cy. in. d. l. cum
vxi. et subdit et ibidē q pro istis facit
tex. in. l. iulian⁹. et qd ibi not. §. qui satis
da. rog. vbi habet q si ticius sine man
dato meo egit cōtra te nomine meo et a
te pro me accepisset fideiussores indica
tum solui postea pēdente dicto iudicio
mādauit sibi vt ageret cōtra te videor
ratificare qd ātea fecit. Et ideo fideius
sores qui promiserunt iudicatu solui
obligabuntur mihi. et dicit qd dñi de ro
ta decis. cccxliij. incipie. itē fuit dubita
tum vtruz pcuratores ad causam et.
volunt q procurator habens mādātū
ad substituēdū substituāt vr. ū q antea
sine mandato egerat videtur ratifica
re etiam gesta per ipsum. et allegat etiā
ipse. d. Alex. in. d. 2f. alia ad hoc pposi
tum que breuitatis causa non refero.
54 ¶ Pro quibus etiam facit qd voluit
pau. de ca. in. l. cū quidam. §. de leg. ij.
vbi dicit qd si pater facit legatū filie q
remanebit vidua cōprehēdit etiā filiaz

que ante testamentum erat vidua. et fa
ciunt etiam dicta per pau. de cast. in. l.
lutius titius. §. de leg. ij. quem omnino
vide et per barb. in. c. cōstitutus. in pen.
55 et vlt. col. de rescrip. ¶ Et faciūt dicta
per Bal. in. l. si ita scriptū. §. fi. §. de leg.
ij. vbi dicit qd si statutū dat premiū ca
pienti bannitū et presentati cū potestas
ti cōprehēdit etiā eū q cepit ante statu
tū et presentauit post. ¶ Et faciūt di
cta p bal. i. l. oēs ppli. in. viij. col. §. d. ius
sti. et iure. vbi dicit qd statutū phihēs fe
minis certa genera vestitū itelligit etiā
de vestib⁹ antea factis q nec eas pote
runt portare. de quibus per. d. feli. i. c.
qm. in. xij. col. de cōsti. et in. c. cōstitutus
in pe. col. x. si scribit de rescriptis p me
in repetitiōe mea rub. d. fideius. i. xxxv.
56 col. et cū sequē. ¶ Et ex quibus oib⁹ vñ di
cendum qd habilitas superueniens va
lidet actū inualidū rōne deficientis so
lennitatis. et sic videtur in premissa qd
ne qd si reus fuerit pfessus in tortura le
gitimis indicijs nō pcedētib⁹ attamē
si postea superueniāt legitima indicia
qd talis pfessio recōualecat quid dicen
57 dū. ¶ Ego dico qd dicta indicia post
dictā cōfessionē supueniētia nō habent
cōualidare ipsam cōfessionē primo ius
lidā et nullā vt voluit Bar. in. l. maritus
§. eo. et alij quos. §. in pñ. hui⁹ qōnis al
legauit pro hac pte. et ista est cōmunis
opinio in questione ista. et doctrine con
trarie supra allegate non habēt obsta
re quia materia ista an habilitas su
perueniens post actum inualidum va
lidet ipsum est materia borcardica fm
d. feli. in. d. c. cū dilectus. extra de accu.
et in ea propter diuersa iura et diuersas
doctrinas non potest dari vera regu
la. attamen in propria questiōe nostra
doct. superius allegati tenent quod ta
lia indicia superuenientia non validēt
cōfessionem vt. §. inualidam: et ita te
neo et circa predictam materiam et con
trarietatem iuriū et doctrinā vcz an ha
bilitas superueniens validet actū a pñ
cipio inualidū vide. d. feli. in. d. c. cū dile
ctus. i. j. et ij. col. de accu. q niti⁹ pcor da
re hāc cōtrarietate. distinguēdo. Sed
sue distinctiones et pcor die in materia

ista mihi nō satisfaciūt: attñ vide tu eū
 50 ibi. ¶ Alteri⁹ teneas semp mēti vnuz
 ad materiā hui⁹ tex. ⁊ gl. vcz q l3 indi
 cia superueniētia nō habeāt validare
 cōfessionē inualidā vt. s. attñ si re⁹ cō
 fessus sit delictū in tormentis indicijis
 nō precedētib⁹ l3 talis p̄fessio nō valeat
 tñ validat si reperiāt expost q ip̄e al̄s
 ante torturā extra iudiciū p̄fessus fue
 rit illud delictū cōmississe. ita colligitur
 ex glo. not. in. l. capite qnto. s. de adul.
 quā ad hoc p. no. allegat. d. alexan. in
 addi. suis ad bar. in. l. cū scim⁹. in vlti.
 addi. post pñ. C. de agri. ⁊ cēsi. li. xj. qd
 60 est not. ¶ Querovlteri⁹ de qōne quam
 al̄s vidi de facto: vcz. pone q re⁹ in tor
 mētis adhibitis legitimis indicijis nō
 precedētib⁹ cōfessus est delictū postea
 ad banchū iuris anteq̄ sit positus in
 pristina libertate ratificat talē suā cō
 fessionē q tñ nō validat p dictā ratifica
 tionē vt dixi. s. sed vltra ratificationē
 et approbationē dicte cōfessionis illā cō
 firmat cuz iuramēto an hoc casu talis
 p̄fessio valeat ⁊ an vigore talis iuramē
 ti dca p̄fessio iualida recōualecat. ista
 qd p̄fecto not. est ⁊ p vtraq̄ parte pñt
 61 adduci pla iura. ¶ Et p̄rio p parte
 q talis ratificatio cū iuramēto validet
 dictā cōfessionē fac. nā iuramētū vali
 dat actū iualidum. aut. sacra puber.
 vbi p oēs scribētes. C. si aduer. vē. ⁊ hñ
 in. c. cū ptingat. de iureiu. ⁊ i. c. l3 mulie
 res. eo. tit. i. vj. et p bar. i. l. si q̄s p eo. s.
 de fideius. ⁊ i. l. si q̄s maior. C. de trāsa.
 cū multis si. Et in specie q iuramentū
 validet cōfessionē inualidā ptz in plu
 ribus exēplis. p̄mo em ptz in p̄fessio
 ne extrajudiciali q regulariter nō pre
 iudicat p̄fessenti ad plenā p̄bationē vt
 habet in. l. capite qnto. s. de adul. tñ si
 in tali p̄fessione interueniat iuramētū
 preiudicat p̄fessenti. bar. in. l. cū q̄s dece
 dens. s. codicillis. s. de leg. iij. ⁊ in. l. au
 relus. s. si. s. de libe. leg. ⁊ in. l. lucius.
 s. si q̄s. s. de lega. ij. de quo per docto
 res in. l. i. C. de fal. causa. adie. lega. et
 per bal. ⁊ Ang. in. l. gñaliter. in vlt. col.
 C. de non nu. pe. ⁊ per bal. in. l. rōnes.
 f. in hoc ti. ⁊ per. d. Alex. in apostillis. in
 l. cū scimus. C. de agri. ⁊ cēsi. lib. xj. i. vl.

add. vbi refert bar. in. d. l. cū quis dece
 dens. s. codicillis. de quo etia⁹ per bal.
 post. d. An. in. c. si. de succes. ab intesta.
 62 ¶ Patet etiā in cōfessione facta absen
 te pte que licet nō faciat plenā p̄batio
 nē vt. in. l. certū in. s. si q̄s absente. s. de
 cōfcs. cū si. tamē si in tali cōfessione iter
 ueniat iuramentū plene p̄bat contra
 cōfitemtē fm Ang. in. l. generaliter. i. pe.
 seu vl. col. C. de nō nu. pe. ⁊ voluit pau.
 de ca. in cōsi. suo. cclxj. incip. primo vidē
 dū. circa pñci. de quo dixi in rub. C. de
 63 pba. ¶ Itē patet ēt. Nā cōfessio sine
 causa nō p̄bat ⁊ nihil operat. l. cū de in
 debito. in. s. si. s. de pba. gl. in. l. j. in fin.
 s. de interroga. actio. tamē hoc fallit in
 cōfessione sine causa iuramēto firmata
 q̄ dato q sit sine causa p̄bat. ita dicit
 singulariter hu. ro. in pñ. suo. cclxij. ins
 cip. in casu pposito ⁊ c. circa mediuz. h.
 ceterū aduertēdū. idē etiam firmat. d.
 Jo. bap. de cazalu. in repe. l. admonēdi
 in. vñ. car. in pñ. iij. col. s. de iureiu ad
 qd allegat bald. in duob⁹ locis q vide
 de quo etiam dixi in. l. j. s. p̄terea. vltra
 mediū. s. in hoc ti. ⁊ in rub. C. de pbat.
 64 in materia cōfessionis. ¶ Facit etia⁹
 pro istis. Nā cōfitemtens habuisse ⁊ rece
 pisse potest tamē opponere exceptionē
 nō nu. pe. vt habetur in ti. C. de nō nu.
 pe. Attamen hoc fallit in cōfessione tes
 tatoris facta in testamento cū iuramē
 to. nā tūc cōtra eam nō poterit opponi
 dicta exceptio. ita dicit pe. ⁊ Cy. in. l. in
 cōtractibus. C. de nō nu. pe. ⁊ bal. in. l.
 si. in. ij. col. h. mō reuertor ⁊ c. C. de non
 nu. pecu. Et dicit ēt bal. in. aūf. q obti
 net. C. de probatio. q cōfessio testato
 ris iurata etiā si sit negatiua nocet he
 65 redi. ¶ Facit ēt. Nā iuramentū valis
 dat actū vt valeat meli⁹ q̄ valere pōt
 vulgata. l. cū p̄. s. fili⁹ m̄ez. s. d leg. ij.
 66 ¶ Et facit ēt. Nā statutū disponens
 sup prohibitionē certi actus nunq̄ ha
 bet locū si i tali actu iuramētū interue
 nit vt p̄ i. c. cū ptingat. de iureiu. ⁊ hoc
 tenēt cōster canoniste p̄hēdētes opio
 nē bar. i. l. si q̄s p eo. s. d fideius. s. eū t3
 Jo. d imo. d. An. Abb. ⁊ alij i. d. c. cū cō
 tingat. ⁊ saly. i. d. aūf. sacramēta pube
 rū. ⁊ fulgo. ⁊ Cuma. in. d. l. si q̄s p eo. ⁊

Hypopolitus de Marsilijs

ubi etiā pau. de ca. q̄ refert pluries p̄su-
 luisse p̄ opinionē bar. de quo p. d. alexā.
 in p̄si. suo. cccclix. inci. cū statutū 7c. in
 j. col. et p. Jo. de imo. in p̄si. suo. lxxij. inci.
 in casu 7c. et per Alex. in p̄si. suo. xxvij.
 incip. viso libello. 7c. in. j. vo. Et faciunt
 etiā optime q̄ ego late dixi in repetitio-
 ne mea. l. fi. C. de pba. in. xxxiiij. car. cū
 seq. vbi posui plures casus in quibus
 actus seu p̄ctus nullus validat iura-
 67 mēto. ¶ Et p̄ pte p̄ia v3 q̄ imo tale
 iuramētū nō validet dictā p̄fessionē in
 naldā facit. Nā iuramētū regulat f3
 naturā rei cui adiūct. l. fi. C. de nō nu.
 pe. cū multis sic. f3 si p̄fessio est nulla; q̄
 est scā in tortura indicij nō p̄cedētib9
 ergo merito iuramentū appositū sup
 ea d3 esse nullū et corruēte ipsa p̄fessio-
 ne q̄ est p̄ncipalis d3 corruere ipm iura-
 mētū tanq̄ accessoriū vt arg. regle ac-
 cessoriū de regu. iur. in. vj. 7 in. l. fi. s. de
 68 cōsti. pecu. ¶ Et iō dicit multū sing.
 Inn. in. c. ij. de voto. q̄ l3 papa non tol-
 lat ius quesitū alteri a iure naturali si
 ne tā tñ vbi tale ius venit tanq̄ acces-
 soriū ad ius ecclesiasticū in quo papa
 h3 pleniorē ptātem pōt sublato prin-
 cipali ēt solo verbo tollere accessoriū
 qd̄ alias de per se non tolleret. qd̄ dictū
 sequitur ibi. d. an. et. d. ffel. in. c. q̄ in ec-
 clesiarij. in. xvj. col. post mediū. de con-
 sti. ¶ Et facit optime tex. no. in. l. ediles
 aiunt. in prin. s. de edil. edicto. vbi ha-
 betur q̄ ppter accessoriū vitiosum pōt
 p̄ncipale et totum redhiberi. quē tex.
 p̄ mirabili ad hoc allegauit Angel. de
 are. in. s. in duplū. in. iij. col. in fi. institu-
 69 ta de actio. ¶ Et dicit multū egregie
 bal. in rub. C. de fruc. 7 lit. expen. q̄ si iu-
 dex i snia simpliciter dicit. p̄dēno te vt
 restituas rem intelligitur etiā condem-
 nare in fructib9 q̄ i iure veniunt. qd̄ di-
 ctū p̄ valde no. refert et sequitur. d. Ja-
 son in. s. oīum. in fi. insti. de actio. Et fa-
 ciunt etiā q̄ dixi in sing. meo. inci. acces-
 soriū dicta p̄ lu. ro. in p̄si. suo. cclxix. inci.
 piente non est dubium 7c. et in p̄si. suo
 70 cccclix. incip. inquiri p̄tra Ja. ¶ Et
 vltra predicta facit etiā. Nā cōstitutio
 precarij appositā in instrumēto est nul-
 la et nihil operat tanq̄ accessoriā an-

nullato ipso instrō p̄ncipali. Ita dicit
 bal. in. l. ex testamento. C. de fideicom.
 et bald. per verbum forte. in. c. j. in. s. si
 quis. et in vl. col. de feu. dato in vic. l. cō-
 misso. et est de mēte Bar. in. l. q̄ meo. in
 prin. s. de acq. pos. et voluit Bald. in si-
 mili. in. l. abntis. C. si cer. pe. in. v. colū.
 vbi dicit q̄ si nō tenet contractus prin-
 cipalis nec etiam valet p̄ceptū gua-
 rentigie vel p̄fessio in eo pōsita q̄ dicit
 probari per tex. in. l. fin. s. de consti. pe.
 quod etiam voluit idem Bal. in. l. etiā
 in. j. col. C. de execu. rei iudi. et in. l. in cō-
 tractibus in fi. prin. C. de non nu. pec. 7
 Lud. ro. in repeti. l. si vero in. s. de viro.
 in. xxxij. fal. s. sol. ma. et idez dicit Lu.
 ro. in consi. suo. xliij. incip. visisque egre-
 gie 7c. post prin. vbi pro hoc allegat gl.
 not. in. l. si patronus in verbo faulana.
 s. si quid in frau. patro. et in consi. suo
 cxx. incipien. viso compromisso 7c. ante
 fi. vbi etiam allegat. d. glo. Idem etiā
 clarius et melius firmat idem Lu. ro.
 in consi. suo. cclxvj. incip. clarissime as-
 fessor 7c. post prin. pro quibus faciunt
 no. verba eiusde3 Lud. ro. in consi. suo
 cccclix. inci. inquiri p̄ Jacobū 7c. et di-
 cta p̄ pe. anc. in p̄si. suo. lxxiiij. inci. viso
 diligēter 7c. circa fi. et p̄ bal. in auz. siue
 71 a me in fi. C. ad velle3. ¶ Item hāc
 partē q̄ annullato instrō seu p̄ctu p̄i
 cipali sit nullū precariū in eo appositū
 7 etiā p̄fessio firmavit bal. in. l. non du-
 biū in. ix. col. s. sic. silt. dico. C. de legi. et
 exp̄sse. d. alex. in p̄si. suo. cccv. f3 or. meū
 incip. lecto et discusso 7c. in. vj. col. et in
 cōsi. suo. lxxxiij. incip. p̄spectis his. 7c. in
 72 v. col. in. ij. vo. ¶ Et faciūt etiā dicta
 p̄ bal. in addi. Spec. in ti. de p̄fes. in ad-
 di. incipie. qñq̄ p̄cessus. vbi dicit q̄ qñ
 processus nō tenet rōne incōpetētie iu-
 dicis nō v3 ēt p̄fessio in eo scā. 7 faciunt
 etiā dcā p. d. An. in. c. cū inter nos in. ij.
 col. de re iu. 7 p̄ Bar. cep. in p̄si. suo. liij.
 73 incip. visa q̄rela. 7c. post p̄nci. ¶ Et fa-
 ciūt dcā p̄ bald. in. l. j. in. liij. col. s. si. q̄ro
 vtrū iuramētū. C. de inoffic. dona. vbi
 inter alia dicit q̄ vbi rescindit cōuēctio
 p̄ncipalis rescindit penalis et q̄libet
 accessoriā. de q̄ dixi in sing. meo. xvij. in
 tripi. accessoriū. 7 faciūt dcā p̄ barba. in

Super titu. ff. de questionibus. fo. cxxxix:

cōsi. suo. xxiij. inci. viso pūcto. in. v. colū.
in. iij. vol. et q̄ ego dixi in p̄si. meo. xrv.
inci. pfundent̄ zc. i. pe. car. et in alio p̄si.
meo. xxi. inci. ipone dñe zc. añ si. et que
lati⁹ dixi in. l. si. C. que res pig. ob. pos.
circa mediū. ¶ Ad in pposito dicen-
dum est q̄ cū dicta pncipalis confessio
sit nulla et inualida q̄ nō valdabit̄ et
ppter dñm iuramētū accessorii ad eā
74 per p̄dca. ¶ Ad quoz p̄firmationem
etiā facit qd̄ dixi. s̄. in hac. l. v3 q̄ sicut
non v3 p̄fessio facta in tortura indicij
nō p̄cedet̄ b⁹: ita nō v3 ratificatio ipsi⁹
cōfessionis. qz eodē mō quo facta fuit
cōfessio ipsa. s̄. per torturā z metū tor-
metoz. ita eodē mō psumit̄ scā ipsa ra-
tificatio et p̄seruerantia. ita et eodem
mō psumit̄ interposituz iuramentū et
75 iō nō v3. ¶ Pro q̄ opinione facit opti-
me. Nā confessio coacta vel scā p metū
etiā si sit iurata nō v3 fm̄ Bal. in. l. nec
si volēs. C. de libe. cā. vbi sing. dicit per
illā. l. q̄ si rex francoz facit aliquā ciui-
tatē cōfiteri suā esse et sibi fidelitatē iu-
rare cū sua nō sit q̄ talis p̄fessio et iura-
mentū nō valet. z idē dicit esse in papa
z in ipatore qz isto casu redigunt̄ ad
instar tyrāni vñ dicit si ciuitas pusina
nō esset ecclesie romane oia instā in p̄-
riū facta eēnt cassa z irrita totaliter. qd̄
dicit ibi bal. p dco nota. z tene mēti ppe-
tuo. ad q̄ etiā faciunt dca per eūdē. l. l.
ij. in vl. col. versi. vlt̄erius quero qd̄ si p
76 metuz iurau. C. q̄ metus cā. ¶ Nec
istis obstat si diceretur aduertat qm̄
iuramētū metu extortū obligat iurātē
vt h̄ in. c. si hō de iureiu. vbi glo. z doc.
ergo h3 p̄sumeretur q̄ iste re⁹ iuras-
set per metū tñ v3 tale iuramētū et eū
obligat. Quia rñdeo q̄ iuramētū me-
tu extortū obligat qñ act⁹ sup quo in-
terponit̄ iuramētū p metū nō est null⁹
secus aut̄ est qñ actus super quo inter-
ponit̄ iuramētū per metum est nullus
de se z de nā sui qz tunc tale iuramen-
tum metu extortū non valet. ita singu-
lariter dicit. d. phil. francus in. c. q̄uis.
de pactis. in sexto qd̄ est notabile h̄buz
Itez in proposito cū in casu nro p̄fessio
facta sine indicij sit nulla et inualid-
da vt hic in tex. et glo. merito iuramen-

tum supernenlēs qd̄ eodē modo p̄esu-
mitur meticolosum erit nullū et inual-
dum. ¶ Et pro illo dicto dñi philip-
pi ego adduco glo. singularē in añ. si
qua mulier. in prin. C. ad velleya. que
dicit iuramētū nō p̄firmat cōtractum
ipso iure nullum. et illā glo. dicit singu-
larissimam ad hoc Lu. ro. in sua rep. l.
i. s̄. de vsuca. in. iij. car. in ver. z adde
duas no. cautelas zc. et hoc etiam fir-
mat ang. in p̄si. sno. clx. inci. p̄ decisione
quesitorū. in. ij. col. p̄ qua gl. z doctria
faciūt optie dicta per lu. ro. in cōsi. suo
xij. incip. viso facto zc. in. ij. col. et dicta
per ang. in consi. suo. clxxvij. inci. visis
actis p̄dictis duo examināda sunt zc.
circa si. Et illā gl. l. d. añ. si q̄ mulier. re-
fert pau. de cast. in consi. suo. cccix. inci.
in causa que vertitur zc. h3 dicat eā so-
lū p̄cedere de iure ciuili nō aut̄ de iure
78 canonico. ¶ Et p̄ ea facit optime gl.
not. in. l. emptione. C. plus valere qd̄
agit. que dicit q̄ contractus simulat⁹
qui est null⁹ nō validat̄ iuramēto. quā
glo. ad hoc dicit. ord. lud. ro. in cōsi. suo
ccxcij. incip. p̄supposito zc. pro qua fa-
79 cit. l. nō dubiū. in fi. C. de legi. ¶ Et fa-
ciūt dicta p̄ eūdē lu. ro. in p̄si. ccccxvij.
incip. in casu in pe. col. vbi dicit q̄ iura-
mētū nō validat̄ p̄ctū infantis vel fu-
rioli q̄ de se ē null⁹ p̄ l. obligationū sub
stātia. s̄. de act. et obl. et faciūt dicta p̄
d. ffrā. de are. in consi. suo. ij. inci. intel-
lecta. in. iij. col. vbi videas. et old. in cō-
si. suo. xcvi. inci. ex forma zc. in fi. z bal. in
cōsi. suo. clxxx. inci. casus talis est zc. cir-
ca si. in. iij. vol. et in eo. vol. in cōsi. clxvi.
incip. casus talis est zc. et old. in consi.
suo. clxiiij. inci. viso p̄uilegio zc. z per
d. alex. in. l. si qd̄. s̄. cogenf̄ circa p̄in. s̄.
de eden. et per barba. in cōsi. suo. xxiij.
inci. viso puncto zc. in. v. col. in. iij. vol.
et in consi. xxiij. incip. viso puncto et h̄is
zc. in fi. iij. colum. in. iij. vol. et in eo. vol.
in consi. xxxij. incip̄. ad dubium zc. in
80 ij. col. post me. ¶ Et faciūt et dicta p̄
d. fel. in. c. cū venerabilis. in. ix. col. post
me. de excep. z notabilia h̄ba sua. in. c.
inter d̄lectos circa me. de fi. instrumē.
quem oīno vide que dicit etiam ange.
de are. institu. de obl. in prin. in vlti. col.

Hypopolitus de Marsilijs

- 81 ver. qd plus est etc. ¶ Et faciūt optie dicta per me in consil. meo. xxi. incip. impone dñe etc. in pe. et vl. car. et in alio cōsil. meo. xv. inci. cōfundent oēs etc. i pe. car. prin. et que dixi in. l. ij. C. de rescin. vñ. i illa qōne. vñ an iuramētū positū in
- 82 factu tollat remediū. d. l. ij. ¶ Ex istis oibus remaneo in hac conclusiōe q ta lis confessio nulla et inualida facta in tormētis legitimis indicijis nō precedētib⁹ nō validabit. etiā si in ea sit appositū iuramentū per ipm reū tortū et cōfessū. pro qua p̄clusionē facit q voluit bal. in. l. vnica. in. xv. col. C. de confess. vbi dicit q confessio minoris in crialibus illigitime facta ēt cū iuramēto nō vñ. qd est no. Tene mēti predicta qz nō memini me vidisse supradictam qōnez ab aliquo examinata nec etiā tactam.
- 83 ¶ Subsequēter mō qro vtrū iudex in criminalibus debeat recipere aliquaz rñsiōnē rei accusati vel inq̄siti nisi pri mo iuret ipse reus de respondendo veritatē in quo bar. in. l. marcellus. §. j. s. rerum amota. dicit q in criminalibus reus nō d̄z rñdere positionibus per verbum. credit. sed q d̄z p̄ eius sacm rñdere per vbum veritatis. et idem dicit bar. in. l. inter oēs in. §. recte. in fi. s. de furtis. quos refert et sequit ang. de are. in trac. suo maleficiorum in verbo comparent dicti inquisiti et negauerūt totū in primis verbis. et ibi. d. Augu. de ari. in addi. vbi dicit q hoc etiaz voluit bal. in. l. vnica. in. ix. col. C. de p̄fes. de quo ibi lati⁹ per eū tu dicas q hoc idem voluit bart. in. l. de etate. in. §. nihil. s. de interro. act. et sic ista videtur cōmunis p̄clusio q in maleficijs et ēt in crialibus iudex nō d̄z recipere rñsiōnē rei nisi pri o ipse re⁹ iuret dicere v̄itatē
- 84 etc. ¶ Et ista opi. et p̄clusio nūq̄ mihi placuit. nā vñ p̄tinere iniquitatē et hoc p̄ter. no. in. c. clericos. extra de coha. de. et mulie. vbi h̄f q non est deferēdū iuramētū ei q̄ quē est p̄sumptio q abiuret. p̄ quē tex. dicit Spe. in ti. de iura. cal. §. nūc dicamus in princ. q in iuramento calūnie d̄z obmitti de nō petēdis dilatorijs frustratorijs qm raro ēt q litigātes nō essent p̄iuri: qd dcm sequit ab
- bas. in. c. j. i. iij. col. de iura. cal. et d. fel. in. c. j. circa prin. de offi. ord. vbi subdit etiā qd dicit abb. i. c. ceterū. in. ij. col. co. ti. nō valere p̄suetudinē q exigat iuramētū calūnie in calculo snie. nā si qd rñdit falsum vel petijt falsas dilatiōes in rabit in fine p̄iuri ne puniat. pro qbus facit tex. in. l. ambiguitates. C. de indi cta viduitate. et p̄ illū tex. dicit ibi bal. q nō d̄z dari materia deierandi nec d̄z deferri iuramentū ei quē est verisimile deierare. Et cui dubiū q re⁹ in crialibus vt euadat vitam iurabit falsum: nō dico semel. sed milies vltra. nisi ēt aliq̄s ita bone conscientie qui potius vellet mori q̄ falsum iuramentum facere qui tamē homines his temporib⁹ non inueniuntur immo nec semen eorū et ideo cū tales rei criminis presumantur deierare nō est sibi deferendum tale iuramētum. ¶ Et ideo dicit tex. no. in. c. ille q̄ hōiez. xxi. q. v. et in. c. q̄ exigit ibi sequēs q ille q̄ hōiez puocat ad in rādū et scit eū falsp̄ iuraturū esse q̄ vñ cit homicidā: q̄ homicida corpus occisur⁹ est ille aiā. imo duas alas. s. aiā ei⁹ quē iurare puocauit et suā. p̄ qd⁹ faciunt dicta p. d. fel. in. c. apostolice. in. ij. col. ver. et p̄ predictis etc. de excep. Et facit etiā. nā nō est iniungēdū alicui per iuramentū illud qd verisimile sit q nō debeat obseruare. ar. c. ita ergo. et c. nō est. xxi. q. j. et c. ex tenore. de sen. excō. et qd voluit glo. in. d. c. clericos. ¶ Et facit q dicit Abb. in. d. c. clericos. vbi inq̄t q esset prouidendum vt ipse pluries dicit q scolares non iurarēt obedire rectori qz de facili trasgrediunt iuramētū et incurrit p̄iuriū: s̄ potius esset prouidēdū de pena q̄ inobedientes sicut facit papa. in. d. c. clericos. Et s̄ ex istis mihi vñ q doctores supius allegati nō recte loquant. Et hac de cā ego miles dñi sui in officijs accepi responsonem reorū in crialibus et dū negarēt ego fin xi velle eis deferre iuramētū capiēdo scripturā in manu dicēdo iura ad scā dei euāgelia te esse inocētē et nihil scire de isto delicto vt rñdisti iā: q̄ volens iurare: et extēdētes manū vt iurarēt ego retraxi scripturā et nolui vt iurarēt mo

tus ex vobis dicti. c. ille q. hoiem. 2c. 7 sic
 muli vñ fiendū p iudices ne detur cā et
 87 materia inueniendi periuriū. ¶ An
 aut casu q. eēt facta p̄fessio cū iuramē-
 to posset postea reuocari vide p. d. fcl.
 in. c. cū dilecti. in. ij. car. in. iij. col. de ac-
 cusa. et dixi lati⁹ in. l. j. §. si qd vltro i pe-
 88 nul. car. §. in hoc tit. vbi videas. ¶ Ul-
 timo pro cōplemēto huius. l. non omit-
 to vnum. v3 q. sicut indicij nō p̄cedē-
 tibus nō pōt reus torqueri. alias cōfē-
 sio est nulla vt hic. ita eñrio p̄cedētib⁹
 indicij et seruatis seruandis p̄fessio v3.
 Attñ teneas semp mēti vnū casum in
 quo qd nō pōt torqueri etiā indicij
 p̄cedētibus q. casus est in clerico. Nā
 clericus nō pōt torq̄ri etiā si ē eum sint
 indicia nisi alias sit diffamatus vel in-
 famis. Ita sing. dicit Abbas antiqu⁹
 in. c. grauis extra de deposito. 7 ibi euz
 sequit pau. de elea. 7 eū refert 7 ēt seq̄-
 tur 3o. de ana. in. c. j. circa. v. col. de de-
 p̄cus. 7. d. nbb. in. c. cū in cōtēplatione.
 de reg. iur. 7 Barb. i. c. si p̄siterit. de ac-
 2 cus. in. iij. col. 7. d. Alex. in. l. fi. j. in hoc
 ti. in apost. ver. veniamus ad indicia 7
 in. l. milites eo. tit. 7 illud dictū abb. an-
 tiqui refert 7 sequit etiā. d. fcl. in. c. ve-
 nēs. in. ij. col. de testi. et ibi dicit hoc di-
 ctū esse singulare. 7 idē dicit. d. fcl. in
 c. vniuersitatis. de sen. excom. 7 in. c. de
 hoc in. j. col. ver. ij. limita de simo. in. c.
 cū oporteat. in pe. col. de accus. de quo
 lati⁹ dixi in sing. meo. lv. inci. aduertas
 89 ad vnū 2c. ¶ Teneas etiā menti q. 3
 qd nō posset poni ad torturā nō p̄ce-
 dētibus indicij vt hic et in. l. j. in p̄nc.
 in hoc ti. et in. l. milites. C. e. 7 in. l. sicut
 in fi. C. de fal. et habet late per ang. de
 are. in trac. malefi. in verbo fama pub.
 7 p. alex. in p̄sil. suo. lxx. inci. habita sup
 90 p̄tēis 2c. in. j. vo. ¶ Attñ vnus est ca-
 sus in quo iudex pōt deuenire ad tor-
 turā sine indicij. v3 qñ accusatus vel
 inq̄situs qui nō p̄paruit fuit bāntus 7
 in bāno positus p̄pter p̄tumaciā. nā si
 postea cōparet 7 vult purgare contu-
 5 maciam sic forte permittēte statuto po-
 terit tūc poni ad torturā absq. alijs in-
 dicij p̄pter eius p̄cedētē cōtumaciā
 fm. Ric. de ma. et bal. in. l. j. in. viij. col.

C. de here. instit. quod no. in pratica et
 istud dictū pro valde no. refert et sequi-
 tur. d. ffrā. brunus in suo trac. de ind.
 et tortura in. xxxv. col. in. p̄in. ver. ad-
 do alium 2c. de quo dixi in sing. meo
 91 cxvij. incipit. ad torturam. ¶ Et vide
 alios etiā casus in qbus puenit ad tor-
 turā nō p̄cedentibus indicij quos po-
 nit gl. in. c. qōnem. xij. q. ij. et bald. in. l.
 quicunq. C. de ser. fugi. 7 dixi. §. in. l. j.
 in p̄n. in primis verbis in hoc ti. Et per
 ista reddit expedita lex ista no. ideo se-
 q̄tur mō. l. fi. q. incipit qui sine. hypp. de
 Warilijs vtriusq. iuris doctor.

Si sine accu

satorib⁹. Et hoc intēdit.
 Nō sine accusatore tor-
 queri nisi ē eū p̄cedāt in-
 1 dicia. h. d. ¶ Et f3 bar.
 ille tex. loq̄tur qñ ē aliquē p̄ceditur p
 inq̄sitionē. nā tūc indicij nō p̄cedē-
 bus reus carceratus nō pōt torqueri.
 ¶ Et hūc tex. in verbo nisi aliqbus sus-
 pitiōibus 2c. intelligas quo ad torturā
 nō aut quo ab cōdemnationē. nā ex
 suspicionibus nemo dānāndus est has-
 bet in. l. absente. j. ti. j. in. l. fi. C. de pro-
 ba. f3 indicij p̄cedētibus puenitur ad
 torturā cū moderamine vt docet bar.
 hic postea seruatis seruandis deuenit
 ad cōdēnationē 7 pōit hic bar. p̄aticā
 procedēdi p̄tra reū indicij p̄cedētib⁹
 quā nota ne aliter p̄cedendo teneas
 in sindicatu scdm cū. ¶ Dicit postea
 bart. q. anteq̄ ad aliquā inuestigatio-
 nē cōtra aliquē p̄cedat primo v3 cons-
 tare de maleficio circa qd ego aliter
 nō in sisto. f3 me remitto ad ea q. satis
 plene dixi circa hoc in. l. j. in p̄n. §. i. hoc
 titu. vbi videas. ¶ Et subdit hic bar.
 se putare q. sicut fama est sufficiens vt
 possit spāliter inquiri contra aliquē vt
 ipse dicit i. l. ij. §. si publico. §. de adul.
 ita fama de maleficio est sufficiens vt
 possit de ipso maleficio fieri inq̄sitiō ge-
 neralis. de quo hic latius p. eū. ¶ Et
 quo dicto bar. potes colligere. q. idem
 opat fama qd certitudo rei. qd tñ intel-
 ligo in vehemēti fama nō aut de oī fa-
 ma p. ea q. dixi in sing. meo. cxvij. incip.
 S iiij

Hypopolitus de Marsilijs.

- fama sola *zc. z. s. in. l. de minore. in. s.*
 plurimū in hoc ti. ¶ Alterius bar. hic
 ppter hū. nisi aliquib⁹ suspitionib⁹
zc. intrat materiā indicioꝝ. quā satis
plene tractāt. s. p^oio dicit inter alia qđ
mādacū est sufficiēs indicū ad tortu
rā circa qđ ego alt nō me extēdo qz de
hoc dixi satis plene i sing. meo. ciij. inci.
varietas i teste zc. z. vide oīno dñz Pa
ri. de puteo. in trac. suo singu. in. xcvj.
car. in vl. col. z in eodē tra. in car. cv. in
i. z. ij. col. z oīno eūdē ibi in. cvij. car. i. j.
col. añ si. versl. itē cū qđ in mēdacio zc.
 7 ¶ Postea bart. ipse intrat materiā in
 dicioꝝ dicēs qđ q̄ sint indicia sufficien-
 tia ad torturā nō pōt dari certa doctri-
 na s. magis relinquit arbitrio iudicis
 de quo vide qđ dixi. s. in hoc ti. in. l. que-
 stionis modum. in prin. Ponit postea
 Bar. q̄plura exēpla indicioꝝ q̄ nō refe-
 ro breuitatis cā. s. videas eū. z videas
 etiā. d. Parid. de puteo iudicio meola-
 tius loquētē in materia ista in tra. suo
 fin. in. xcvj. car. in. iij. col. et in. vj. colū. 11
 ibi sequēt. vbi repetit dicta p bar. h̄c
 8 plura addit. ¶ Querit postea Bart.
 vtrū requirant plura indicia. an suffi-
 cit vnū indicium ad hoc vt reus possit
 poni ad torturā. in quo ipse dicit vide-
 ri qđ plura indicia requirantur et hoc
 qz leges de hoc loquētes loqui vident
 in plurali numero. vt in. l. j. circa prin.
 s. in hoc ti. ibi alijs argumētis zc. et. l.
 vnus. s. j. s. eo. z h̄c. z. l. milites. C. eo. z
 facit. l. sicut. C. de fal. Sed qđ sufficiat
 vnū indicū facit ista glo. h̄c qđ loquit
 in singulari dū dicit sed pcedēte suspi-
 tione zc. z ad idē allegat glo. in. l. si qđ.
 9 C. ad. l. in. male. ¶ Postea dicit ipse
 bar. qđ h̄c an sufficiat vnū indicū vel
 requirant plura ad hoc vt quis possit
 torqueri. qđ hoc relinquit arbitrio iudi-
 cis. ar. l. iij. s. eiusdē quoqz p̄cipis. s.
 de test. Nā possunt esse quedā indicia
 ḡalia z remota que nō sufficerēt sine
 alijs. exēplū ponit si p̄batur qđ est hō
 male p̄ditionis. nā hoc est indicū qua-
 le quale. vt. l. de minore. s. pe. s. eo. z di-
 cit Bar. putare qđ tale indicū nō suffi-
 ciat ad torturā sine alijs indicijs. Sed
 si esset vnitū tale indicū cū alio idicio.

vt puta qz iste hō male cōditionis z cō-
 uersabat in domo illa vbi factū est ma-
 leficiū. tūc ista duo generāt suspitionē
 vt h̄c in. l. dñi horreorū. s. loca. Sed si
 esset vnū indicū nō remotum s. p̄p̄n-
 quū tāgēs negocium de quo querit vt
 puta vnus bonus testis de vsu vel cō-
 fessio extra iudiciū vel est res reperta
 apud eum tūc dicit bar. qđ tale indicū
 solū erit sufficiens ad torturā z ita dē-
 cit se intelligere glo. h̄c z gl. in. d. l. si qđ
 C. ad. l. iul. ma. ita residet bar. hic cir-
 ca hoc. ¶ Tu autē vltra eū de hoc ar-
 ticulo vide. d. Pari. de put. in suo trac.
 sindica. in. ciij. car. in vlti. col. vbi inter
 cetera adducit Bzo. in summa de que-
 stionib⁹ dicētē qđ l. j. dicat qđ vnus testis
 inducit presumptionē p. l. theopōpus.
 s. de dote p̄ele. tamen si talis testis est
 de veritate sufficit ad torturam z iura
 loquētia qđ requiratur pluralitas indi-
 cioꝝ si ad ponendū aliquē ad torturā
 non habent locū quādo extat vnus te-
 stis de veritate delicti. ¶ Item subdit
 postea. d. Paris vbi supra qđ tamen in
 hoc an vnū vel plura indicia requirā-
 tur ad hoc vt reus possit poni ad tor-
 turam qđ relinquitur arbitrio iudicis.
 ad qđ allegat Barto. hic. z in. l. j. s. ij. et
 in. l. maritus. s. eo. et alios allegat ad
 hoc de quibus ibi per eum. z idem di-
 cit ipse. d. Paris in. d. trac. in car. cv. in
 j. col. versl. an ad torturā inferēdā zc.
 vbi etiam subdit qđ testis faciens semī
 plenam probationem facit indicū ad
 torturā. ad quod allegat gl. i. l. ij. s. fi.
 absens. s. si ex nox. causa aga. quam
 etiā ad hoc refert z sequit. d. Alex. hic.
 Dicit etiam ibi qđ hec materia tractat
 a doctis in. l. ij. s. de excusa. tuto. s. vl-
 tra ibi dicta allegat Joan. an. et Spec.
 in titu. de presumptio. in. s. species. vbi
 dicūt fm eū qđ indices maleficioꝝ pra-
 cticant qđ sufficiat vnū indicū ad tor-
 turā ad cōfitendū. Et dicit qđ etiā idē
 dicit Joan. an. in titulo de probationi-
 bus. s. fi. z Ja. de beluiso in titu. de exhi-
 ben. reis. qđ etiā dicit. d. Alex. hic qđ ipse
 do. Paris vbi. s. intelligit dummodo
 sit vehemens indicium vel propinquū
 et tangens negocium. circa quod po-

Supertitu. ff. de questionibus. Fo. cxi.

nit plura et plura exempla que per te videas etiam eundem in d. trac. in car. cxiij. in j. col. Item ultra predicta in dubio videas Ange. de are. in trac. malefici. i. ver. 14
 12 **§. in hoc titu.** ¶ Querit ulterius hic Bar. quomodo probetur indicium in quo dicitur quod indicium probatur per duos testes. ad quod allegat glo. in l. si. C. fami. hered. Et subdit quod illud ipse dicit quod unus testis facit indicium est verum de uno teste qui testificatur de maleficio ipso. sed quoniam non testificatur de ipso maleficio sed de re vel idcirco remoto ab ipso maleficio tunc ad probandum vel inducendum indicium sufficiens ad torturam requiruntur duo testes exemplum ponit ipse Bar. dicens quod si fuit tali nocte repertus aliquis in loco proximo ubi fuit commissus delictum tunc istud indicium debet probari per duos testes. nec sufficit probare per unum per glo. in d. l. si. fami. hered. ad quod etiam facit glo. in l. ubi numerus. §. de testi. ita circa hoc residet
 13 **Bar.** ¶ Tu ultra eum dicas quod idem ipse voluit in l. admonendi. in xi. col. §. de iureiur. et cy. in l. iij. C. ad l. iul. male. et inno. in c. sicut. de simo. el. j. et Bal. in l. ij. in j. col. C. quorum app. non recip. et in consil. suo. xcviij. incip. an mandatarius et ante fi. in v. volu. et in l. si quis ex argentariis. §. quod si plures. §. de eden. et Ange. in l. si in principi. §. quod me. ca. et in aut. de testa. imperfectis. in pnci. in ij. col. in versi. nota diligenter. et idem firmat Ange. de are. in trac. maleficiorum in verbo fama publica. in ij. car. versi. quomodo qualiter probetur indicium. et voluit do. Alex. in consil. suo. xviij. incip. viso processu. in vltima col. in j. vol. et in consil. suo. cccxiiij. incip. viso processu in ij. col. et in pfi. cl. incip. in ca. et lite. in vlt. col. in v. vol. et in pfi. suo. ccclv. incip. sentio in dubium revocari et circa me. et Salp. in l. si. C. de questio. et do. Bar. cepo. in pfi. suo. xl. incip. lucius. et in ij. car. in vlt. col. de quo est dixi. §. in l. j. in §. idem Cornelio circa fi. §. in hoc titu. et in consilio meo incipien. in causa magistri iohannis ferrariensis et in tertia car. et hoc

pluries habui in facto et obtinui. Ideo teneas menti quia sepe contingit in facto de quo etiam aliquid hic per d. Alex. in apostillus. ¶ Querit ulterius Bar. utrum de indicibus receptis contra reum debeat fieri copia ipsi reo in quo respondet quod sic. nam super illis debet disputari merito est fienda copia parti. ut l. l. unius in §. cogniturum. §. co. de quo dicitur dixisse in l. custodias. §. de pu. iudi. Adde tu quod idem t3 Ange. in repe. l. si vacante. in xi. col. C. de bo. vac. lib. xi. de quo est hic per Alex. qui ad hoc alios allegat idem tenet gandi. in tract. suo maleficiorum sub rub. incip. querit nunquid torquendus sit audiendus et c. et Bal. i. l. ij. in pñ. C. de ede. et Pau. de elec. in commento. c. gravis extra de deposito. i. vlt. col. et Ange. de are. in trac. malefici. i. verbo fama publica in j. car. in versicu. et bene nota et c. et in eodem verbo in ver. item advertas quod non sufficit et c. et idem expresse firmat Barto. in consil. suo incipien. punctus quoniam et c. et Ange. et Imo. in l. custodias. §. de publ. iudiciis. de qua etiam per d. Alex. in consil. lxx. inci. habita super contentis et c. in prima col. in j. vol. et per Bart. in l. si postulaverit. §. quod stioni. §. de adul. et per d. Barth. cepo. i. consil. suo. lxx. incip. super articulo. et i. pfi. ibi sequenti de quo etiam latius locutus in l. j. in pñ. §. in hoc titu. ubi omnino videas. et vide etiam gandi. in tracta. suo maleficiorum sub rubri. de questionibus et tormentis. in ij. col. in ver. sed quod de questione de facto. ubi format istam quoniam et c. ¶ Querit ultio loco Bar. hic an indicia habita super generali inquisitione preiudicet reo ut possit torqueri quoniam fit inquisitio vel accusatio specialis. in quo dicit putare quod non et hoc ex eo quia illi testes non fuerunt examinati ipso reo citato et ipso existente contradictore. §. non preiudicant sibi per l. si quoniam. C. de testi. unde debebunt iterum examinari post lit. conte. ad quod dicit facere que ipse dicit in l. si quis adulterum. §. de adul. Ego autem circa hunc articulum aliter non insisto. ne idem per idem sepius repetam. sed me remitto ad ea que dixi in repe. mea. l. si. C. de pba. in xxxvj.

Hypopolitus de Marfilij

car. et in. l. j. in prin. versi. secundo debet
 16 precedere et. s. in hoc titu. ¶ **W**odo
 expeditus de his que ponit hic Barto.
 ego solus dico qd iste text. est amplian
 dus inquantum vult q nemo sine ac
 cusatore torqueatur qd ampliori de
 bet q non solum requiritur accusator
 sed etiam requiritur q sit legitimus:
 alias si interueniat accusator et sit mi
 nus legitimus non poterit accusatus
 torqueri nec molestari indicijis no pre
 cedentibus. tex. est in. c. j. extra de accu
 sa. et in. c. qui sine. et in. c. postulat. iij.
 q. vij. cum si. et ratio horum esse potest
 quia paria sunt non esse vel minus le
 gitime esse et paria sunt non facere vel
 minus legitime facere. l. quotiens. s. q
 satisfacere cogan. l. scire oportet. s. suffi
 cit. s. de excu. tut. et facit gl. in. l. si pater
 C. ne de sta. defun. que dicit qd cōesta
 tio lit. non rite facta nullum operatur
 effectum. et facit. c. preposuisti. in ver
 bo legitime de foro competen. et glos.
 in. c. cum plures de offic. delega. in. vj.
 17 ¶ **E**t facit qd dicit Ludo. roma. in cō
 si. suo. xx. vbi dicit qd questio non dici
 tur mota si est minus legitime mota.
 18 ¶ **E**t dicit Bald. in. l. ij. C. de euictio.
 qd de contractu nullo non soluitur ga
 bella. quod etiam ipse dixit in. l. nō du
 bium. C. de legi. et in. l. j. C. de cunuchis
 et in. l. si duo. s. qd quia nostra. C. cōmu
 nia. dele. et Huil. de cu. in. l. ab emptioe.
 s. de pactis. de quo per bar. in. l. si con
 stante. C. de dona. ante nup. et per An
 ge. in. aut. de nup. in. s. sed quia vero.
 in si. ratio enim huius est quia ea que
 sunt minus legitime facta non sunt in
 19 consideratione. ¶ **E**t ideo dicit Bald.
 in. l. j. s. hec verba. s. qd quisq iure. qd
 statutum puniens opponētem aliquā
 exceptionē non comprehendit oppo
 nentem inepte. et ibi dicit Angel. mul
 tuz singulariter quod propter senten
 tiam nullam iuder non facit litem suā
 licet teneatur ad expensas litis vt est
 glosa in. l. finali. j. de varijs et extraor
 20 dina. cogni. ¶ **E**t dicit Baldus i. l. ij.
 in principio tertie columnę. C. de epi
 scopali audi. quod si emphiteota ven
 dit rem ecclesie irrequisito domino et

contractus non tenuit ex aliquo defec
 tu. q tali casu non priuabitur emphi
 21 teo. quod est not. ¶ **E**t facit glos. in. c.
 significantibus in fine de officio delez
 ga. in. vj. que dicit q vbi cōtract⁹ prin
 cipalis non tenet nō t3 etiā pena. vñ in
 fert ibi dñicus q cōpromissum factū p
 partes in materia nō cōpromissibili nō
 nō ligat partes et si apponatur pena. et
 dicit ibi Bald. et Car. illam glo. esse vni
 cam q si partes sub pena dant iurisdī
 tionē priuato nō tenet pena ex quo nec
 principale ad quod facit alia glo. in. l.
 si patron⁹ s. si. s. si quid in fra. patro.
 et ista ponit. d. ffeli. in. c. nobis. extra de
 22 simonia. ¶ **T**u etiā vltra eū pdictis
 adde bal. in cōsi. suo. clxxvj. incip. pre
 supposito et. in. iij. vol. vbi dicit qd vbi
 citatio nō est rite facta sentētia est ipso
 iure nulla. ad quod allegat glo. in. l. si
 accusaturus. C. de accu. et faciūt dicta
 per Lud ro. in cōsi. suo. cccxij. inci. pro
 habenda et. vbi in materia ista not. lo
 quit et adducit qplura notabilia iura.
 23 ¶ **E**t facit optime not. verb. Bald. in
 l. nā ita diuus. in si. verbis. s. de adop.
 vbi dicit q citatus in iudicio vel ad in
 dicium intelligitur monitus a iure vt
 non recedat illicentiatus. per. c. ques
 tum. de re iudi. et per not. in. c. si postq
 de elec. in. vj. in. nouella. quod dicit ipse
 esse verū qñ quis fuit citatus legitime
 alias secus et allegat rōnē de qua ibi
 per eū qd dictū magnificat Barba. in
 c. pfuluit. in. x. car. in. ij. col. de offi. dele.
 24 ¶ **A**dduciet etiā potest nota. verbum
 eiusdē Bbl. in. l. si preses. C. quōz qñ in
 dex. vbi dicit ibi in si. per illū tex. q can
 cellatio actorū habet vim sentētie quā
 do iuder expressit causam cācellatiōis
 vel qñ ita se habet cōsuetudo qd intel
 ligit Bal. ibi ante si. qñ cancellatio fuit
 valida. secus si fuit inualida. vñ ipse
 dicit q cancellationes inualide facte
 per magistratus vel tabelliones nō de
 rogāt scripture qd dicit esse mēti tenē
 25 sū. ¶ **F**aciat etiā qd voluit Jo. cal. in
 cōsilijs suis quē refert et sequitur Lu.
 roma in cōsi. suo. cccclxxij. inci. dubi
 tatur primo et. in prin. vl. col. vbi dire
 rūt q nō censet surreptitiā impetratio

Super titu. ff. de questionibus. fo. cxliij.

alicuius dignitatis a papa facta mentione non habita electionis ad dignitatem illam nulliter facte quoniam non est equum impedimentum prestare illud quod de iure non sortitur effectum ut in regula non prestat. de regu. iu. in. vi. cum si. et faciunt dicta per d. alex. i. l. ita demum. in. ij. col. ver. sexto

26 fallit. C. de pecu. ¶ Et dicit bal. in. c. j. in. iij. col. de mili. val. qui cotu. est quod processus nullus non inducit interpellationem. de qua materia vide satis late per me in 25. meo. xij. incip. scribitur et. in. ij. car. et in cōsi. meo. xxxviii. incip. in causa vertete et. in. ij. car. et per d. feli. in. c. illud. in. iij. col. de p̄scrip. et possem adducere quod plura infinita que alia cum ulani ad illud quod inualida non sunt in consideratione que omitto ne nimis dilatem

27 materia ista. ¶ Ulterius ultra predictam inquantum hic dicitur quod nemo sine accusatore torquetur: scias quod plures sunt casus in quibus potest procedi contra aliquem sp̄ali accusatore: quos casus enumerat Sandi. in tract. suo malefici. sub rubri. quo de maleficiis cognoscatur per inquisitionem. in. j. col. ad quod etiam vide quod dixi in. l. si quis ne quod. §. in hoc tit. et in. l. si quam. §. de

28 testa. ¶ Ultimo circa hunc textum dico advertendum esse quod potest etiam ampliari regula istius text. alio modo: videlicet quod non solum requiritur accusator ad hoc ut quis torqueri possit et contra eum procedatur: sed et requiritur quod vivat et perseueret usque ad finem accusationis. aliter non poterit iudex contra reum procedere. Exemplum potest poni titius mortifere vulneratus accumulavit seculum quod eum vulneravit hac accusatione pendente et probato illo maleficio per testes mortuus est ipse titius ante condemnationem et finem an hoc casu iudex possit procedere ad condemnationem contra reum accusatum: et certe dicendum est quod non: quia istud est verum de generibus absolutionis que ipso facto a lege procedit absque petitione a principe facienda ut. §. ad tur. l. aut per na. j. et. ij. r̄fso. Nam mortuo accusatore perijt omnis instantia iudicii et extinguitur omnis actio et alia quecumque acta. ut. C. si reus vel accusa. mor. fue. l. si. §. j. et ibi not. per gl. et. §. de accu. l. divi fratres. et in. l. libellorum. §. j. §. eo. de accusa. ita

ad literam dicit Sandi. in tracta. suo malefici. sub rubri. de pe. reorum. in. vi. col. versi. pone quod titius et. ubi etiam subdit idem esse si accusatione pendente maiori contingat accusatum ipso facto a lege conceditur abolitio sine cellatione accusationis vel actorum et in perpetuum ab eodem vel ab alio non conceditur accusatio nisi in tribus casibus in quibus post mortem quis potest accusari: ut. C. si reus vel accusa. mor. fue. l. si. §. j. et. §. ad tertul. l. senatus. §. post mortem. et in. l. defuncto. §. de pu. iu. si autem accusatione pendente accusatoris mori contingat sit abolitio a lege ipso facto tam accusationis quam actorum et nomen rei aboletur et absoluitur ab observatione iudicii: tamen accusatio ab alio instituti infra triginta dies et etiam ab heredibus accusatoris mortui: non ut ab heredibus sed ut ab alijs ut in. d. l. libellorum. §. si. ita res dicit Sandi. ubi. §. ¶ Et fortius subdit ibi in questione sequenti quod si heredes dicit titij accusatoris accusaverunt dictum seculum de dictis vulneribus et de morte deinde secuta an seculus poterit condemnari ex probationibus factis et iudicijs super accusatione prius facta per ipsum titium: et dicit primo videri quod sic quia probatis ipsis vulneribus unde probata ipsa mors: quod quod mortifere vulneravit occidit et tene. l. corne. de sicarijs et an veram mortem ut. §. ad. l. acq. l. ita vulnerat. in. pn. et. l. huic scripture. §. si quis. et. l. j. §. diu. et. l. diu. §. ad. l. corne. de sic. et. j. de penis. l. apud facta. §. eventus. et. C. de sicca. l. si is qui cum telo. Preterea dicit ipse acta in una causa valent in alia ut. C. de arbit. l. pe. §. si. et. C. de lib. causa. l. iubemus. et quod gesta que translata sunt in publica monimenta habere volumus perpetuam firmitatem ut in. l. gesta. C. de re iudi. item videmus quod quando ipsa finis est ipso iure nulla idem iudex pronunciat ex eisdem actis tam in causis civilibus quam in criminalibus ut. §. de apu. l. si expressus et. C. de accu. l. si accusationibus et. C. quo et quando iud. l. si ut proponis. Contrarium tamen determinat ibi ipse gaudi. dicens quod iudex ex dictis accusationibus seu probationibus nihil fa

Hypopolitus de Marfilis

cere poterit ut dictū fuit in pcedēti qōs
neq; accusatio et oīa sunt abolita sup
ueniēte morte accusationis s; gl. in. d.
l. si. C. si re⁹ vel accus. mor. fuerit. ita re
sudet gandi. vbi. s. Et sic habes vnum
casum in quo mors oīa soluit. nam tol
lit accusationē et oīa acta in ea facta.
30 ut. s. dictum est. Et alij etiam plures
sunt casus similes in quibus mors oīa
soluit et tollit qui non faciūt ad mate
riā vel propositū huius legis quo omit
tere statuerā tanq̃ impertinētes. Sed
rogatus a pluribus scholaribus q
illos hic adducam non obstat eorū im
pertinētia ut eis morē gerē et rez gra
tā efficiam hic eos cumulabo. quos ca
sus alias reduxi in. l. si in singulos. s.
de annu. leg. Et ideo dicas qd regula
ista qd mors oīa soluit et oīa tollit pro
bat in. s. deinceps in aut. de nup. et in. l.
in summa. s. de re iur. et in. l. neratius. j.
31 de reg. iur. et in. d. l. in singulos. Et
p̃mo scias q mors tollit ingratitudi
nē adeo q mortuo donatario donator
nō pōt reuocare donationē ex cā ingra
titudinia p eū pmissē dū vivebat. et sic
mors tollit ingratitudinē pmissam. ita
dicit ange. in. l. his solis. C. de reuo. do
na. Et idē pbat tex. in. l. si. co. ti. et facit
c. fin. de dona. et h̃r in. l. omnimodo. C.
de inoffi. testamē. et p doct. in. l. j. C. de
32 inofficio. donatio. Et idem etiā di
cas in adulterio cōmisso per mulierem
naz finitur actio seu accusatio contra
mulierē que commisit adulterū p mor
tē ipsius mariti si ipse nihil dicit in vita
ideo heredes nō pōt hoc obijcere mu
lieri repetenti dotem fm. d. An. in. d. c.
33 si. de dona. Et Idē etiā dicas in feudo
q feloniam vasalli cōmissa ptra dñm fi
nit morte dñi adeo q heredes nō pote
runt eā opponere vasallo et eū p̃luare
feudo si dñs nihil dicit in vita. ita dicit
glo. et ibi doc. in. l. oīmō in verbo non li
cebit. C. de inoffi. testa. et gl. et doc. in. c.
j. s. j. in verbo cōcubuerit in. ti. quibus
34 modis seu. amit. Et idem dicas in
dño cōmittente cām ptra vasallum pro
pter quā debeat proprietate feudi pri
uare. nam si vasallus tacuit in vita p
mortē suā est pelusa via heredib; oppo

nēdi dictā causam. tex. est et ibi Bal. in
c. j. in. s. dño. si de feu. fue. p̃tro. iter do.
et agna. et volūt moder. in. d. c. j. s. qui.
35 mo. feu. amit. Et Itē mors tollit seu fi
nit mandatū ex parte mādātis. l. inter
causas in prin. s. mandati. l. manda
tum. C. co. ti. s. itē si adhuc. institu. mā
dati. idem quo ad mandatarium. l. si
36 quis alicui. s. morte. s. mādati. Et Itē
mors finit seu soluit societatem. l. ideo
in prin. et in. l. nemo. et l. verum. s. in he
37 redē. s. p socio. Et Itē mors tollit irre
gularitatem. nam clericus percutiens
mortuū etiam si habebat animū inter
ficiendū eū si fuisset viuus non incurrit
irregularitatē fm Archi. i. c. si. xxv. q. j.
38 Et Itē adde q stante statuto q vro
res et filij rebellū nō possint stare in ci
uitate mortuis rebellibus poterūt ibi
stare. ita dicit ang. in. l. incola. i. x. col. j.
ad municipa. i sua repe. et Jac. de are.
in. l. ticia. in. s. vsuras. s. de leg. ij. et ibi
bar. bal. et imo. et bal. in. l. oēs ppli. in. ix.
col. s. de iust. et iure. et bal. in. l. volūtas
in prin. C. de fideicō. et in. l. cū acutissi
mi. in. ij. col. co. ti. et in. l. si. C. de iniu. et
in. l. ij. C. qui ad liber. pue. nō pos. et in
l. j. s. qui in perpetuū. s. si ager vecti.
39 vel emphi. peta. Et Itē finitur iurisdic
tio delegati p mortem delegātis. c. gra
tū. c. relatū. et c. l. z vndiq; vbi plene p
abb. de offi. delega. et habetur in. l. mo
40 re. s. de iurisdic. om. iudi. Et Itē crimi
na morte finiūt. l. defuncto. s. de pub.
iud. c. quorū dā. xxiij. dis. ideo iudex nō
d; facere suspendere corpus mortuū
fm Jac. de are. cy. pe. et ange. in. l. ij. C.
qui test. facere pos. et bal. in. l. j. circa. ij.
col. C. ne ex delictis defunc. et bald. in
p̃si. suo incip. presupposito et. et ange.
per illum tex. in. l. fina. C. si reus vel ac
cu. et Ange. in. d. l. defuncto. et Ange. et
imo. in. l. qui a latronibus. s. si quis. s.
de test. bal. tamen in. d. l. ij. C. q test. fa.
pos. dicit hoc esse in arbitrio iudicis et
cū eo transit ibi Raph. et lud. ro. et imo.
in. d. l. defuncto. et lud. ro. in. l. si vero in
s. de viro. in. xlvj. fallen. s. solu. matri.
41 Et Itē adde q stante statuto quod
vulnerans hominē puniā nō punit
vulneratus hominē mortuū fm bart.

Super titu. ff. de questionibus: fo. cxliij.

in l. i. in. vij. col. C. qui accu. nō pos. et in l. sororem. C. de his q̄b⁹ vt indignis. et i l. ex hoc iure. §. de iusti. et iure. in. iij. col.

42 ¶ Itē mortuo nō potest legari. l. iij. in prin. et l. diuus. §. fina. §. de iure codi.

43 ¶ Itē nec corpori mortuo nō pōt dari hereditas. l. quo loco in fi. §. de here. in sti. et habetur in l. i. §. in primo. C. de ca

44 du. tol. ¶ Itē adde q̄ corpi mortuo nō pōssūt dari littere. Ex quo dicit bar. in l. arethusa. §. de statu homi. in prin. ma col. qd si p̄nceps dicat: restituo oēs ad quos p̄sentes littere venerint q̄ mortui nō intelligunt esse restituti cum ad mortuos non possint littere peruenire.

45 ¶ Et facit ratio quia ticius si est mortuus nō dicitur amplius ticius s̄ bal. in. xij. colum. ver. sed quid dices et c. C. de confes. et idem sentit ipse in l. conuen ticulam in vlti. colum. C. de episc. et cle.

46 ¶ Et tene menti no. verbū. v̄z quod si scribo tibi epistolam seu litterā i qua confiteor me esse tibi debitorem in mille si ante q̄ ista epistola tibi p̄sentes mo rior talis epistola non nocebit nec p̄e iudicabit heredibus meis. ita singula riter dicit Inn. in. c. cum dilectus de suc ces. ab testa. qd dictū reputat singula re. d. an. in. c. fi. de p̄fes. et barb. in. d. c. cū dilectus. et in. c. post cessionem de proba tio. et corse. in suo sing. sub h̄bo p̄fessio. icip. si scribo. de q̄ lati⁹ dixi in rub. C. de p̄ba. in materia p̄batiōis q̄ inducitur qñ habēs litteras debiti nō p̄testatur.

47 In p̄iū et c. vide ibi. ¶ Itē adde q̄ corpus mortuū nō pōt baptizari s̄ gl.

48 et doc. in. c. a nobis. de sen. excō. ¶ Ad de ēt q̄ stāte statuto q̄ p quolibet aia li soluat gābella nō d̄z solui p anima li mortuo s̄m bar. in l. cū delanionis. in p̄n. §. de fun. instruc. et hoc q̄ aial mor tuū nō ē in p̄cio seu in consideratione.

49 ¶ Et ideo dicimus q̄ obligatus p̄a re aliq̄d aial puta capones si dat illos mortuos liberaf. de q̄ p bar. bal. et ang. et ro. in l. q̄ inte. §. si cer. pe. p bar. ang. et imo. in l. q̄. r. §. fi. §. de solu. et ē bon⁹ tex. in l. i. §. et cū ēt. §. si q̄drn. pau. fe. dicat.

50 ¶ Itē ēt add q̄ si p̄fiteor me hodie vul neraffe titiū et appet ipm p̄die mortuū esse q̄ talis p̄fessio mihi nō nocet s̄ bal.

in l. indenarati⁹. §. si q̄s hoiem. §. ad l. acq. et i l. i. in. vij. col. h. v. p̄sumit et c. C. de furt. et ange. in l. is cū quo. §. de cō fes. et imo. in l. is q̄ reus. §. de pub. lu. in xxiij. col. ¶ Itē adde q̄ mortu⁹ non pōt doctorari s̄m abb. in. c. a nobis. de sen. excō. ¶ Itē adde ēt q̄ mortu⁹ a te executionē mādati ad excō. nō est excōi catus s̄m gl. in. c. mulieres. de sen. excō.

51 ¶ Itē adde q̄ mors ēt finit bñplacitū alicui⁹ q̄ p̄cessit certū qd ad bñplacitū alicui. nā mortuo p̄cedēte finit tale bñ placitū. ita dicit Spe. tit. de loca. §. nūc aliqua. h. d. ibi in h. qd si dñs papa. et h. sequēti de quo ēt p bar. in l. i. §. de h.

52 ob. ¶ Itē adde q̄ si habeo rēp̄salias p̄tra florētinos q̄ nō potero capere flo rētini mortuū nec impedire trāsitiū ad sepulturā s̄m bal. in l. cūz. sit. C. de sep. v̄io. qd ēt sp̄e dicit in trac. suo sup̄ statu tis in h̄bo pena. in. ix. col. in h. statutūz indefectū. ¶ Et ista sunt q̄ repio p̄ par te ista q̄ mors oia soluit. Verūtamen⁹ fa teor q̄ aliq̄ sunt casus in q̄bus mors ni hil soluit s̄ imo mortuus et viuus equi

53 parantur. ¶ Itē primo em mors nō tol lit excōicationē. nā excōicatio opaf effe ctū suū in mortuo sicut in viuo. Et ideo cōmunicāns cū excōicato mortuo ca dīt in excommunicationē. gl. est in. c. ad hoc extra de p̄ulleg. quā sequit abb. in d. c. a nobis. ratio potest ēē q̄z cū nō cō munitam⁹ viuo non possum⁹ commun icare mortuo. c. factis de sepl. et xliij.

54 q. ij. c. ij. ¶ Itē p̄cutiēs clericū mortuū est excommunicat⁹ sicut est ille q̄ p̄cutit clericū viuū. ita dicūt doc. i. d. c. a nobis extra de sen. excōm. ar. tex. in. c. q̄ in te. de peni. et remissio. vbi p̄ullegiū datum clericis de ingrediēdo eccl̄iā h̄z locū vt ibi mortu⁹ sepellat. ¶ Itē hereticus mortuus punitur de heresi nec mors extinguit tale delictum. gl. est. xxiij. q. ij. in summa et plura alia crimina trās eunt ad heredes et sic non tolluntur p mortem de quibus habetur per gl. i. §. per contrarium. in sti. de here. que ab in tes. def. quā dicit singularē fo. de imo. in. c. quoniam frequēter. vt lit. non p̄te: et in l. defuncto. §. de pu. iu. ¶ Itē p̄e dictis etiā adde q̄ qui non potest viu⁹

Hypopolitus de Marcellis

stare in ciuitate nō poterit ibi mortu⁹ sepeliri et sic mors nō finit delictu⁹ seu odium qđ habebat illi. ita dicit tex. singularis s^m barto. ibi in. l. ij. s. de cada ueribus punito. et idē pbat tex. in. c. cū ad monasteriū. post pnc. de sta. mona. vbi d^r qđ monachus habēs ppiūm repellit a monasterio in vita: et in morte adeo qđ mortu⁹ non poterit ibi sepeliri cū fratribus. facit. c. j. de torneamētis. et c. sup eo. de rapto. et facit. c. is cui. s. talis. de sen. exco. in. vj. et ibi domi. et facit tex. in. c. ois. vtriusq; sexus. de penitē. et remissio. et gl. o. i. c. ex pte. de sepul. qđ enumerat q̄p̄les alios casus siles.

59 ¶ Teneas tñ mēti qđ l3 qñ qđ nō pōt viuus stare in ciuitate nō possit ibi portari mortuus vt in dictis iurib⁹. et voluit etiā pe. de an. in cle. j. d. pe. et remis. tñ hoc casu poterūt portari ossa illius mortui ad ciuitatē qđ aliud est corpus siue hō mortu⁹ et aliud sunt ossa. l. ij. in s. p̄tor ait. et l. ossa. et l. libertū. s. de relig. et sump. func. ita dicit io. de ana. in c. de. extra de fur. et d. ffo. in. l. mortuo

60 rū. C. de relig. ¶ Ulteri⁹ adde qđ furca suspēsus nō pōt deponi sine licentia iudicis ita dicit glo. in cle. j. d. peni. et re. quā refert et sequit^r Jo. de ana. in. c. fur. res. in fi. j. col. de furtis. ¶ Adde etiā

61 qđ si ex forma statuti bānit⁹ pōt ipune offendi in ere et in psona. qđ tūc si qđ occidit bānitū et postea ipm mortuū spoliat punit crimine expilate. heredit. s^m Bal. in. l. sororem. C. de his qbus vt in dig. allegat rationem qđ licentia data a statuto ostendendi bānitum finitur morte ipsius banniti. et idez tenet bal. in. l. ex. hoc iure in. ij. col. s. de iusti. et iure. et bald. super statutis in versi. bannitus in versi. statutū qđ bānitus et c. et idem dicit Saly. in. l. qđ sepulchra. C. de sepul. viola. et Ange. de are. in tra. suo maleficiorum in verbo et veste⁹ celestē in. j. col. pro quo allegat tex. in. l. diuus s. de bonis dam. ¶ Et dicit bald. in. l. de his. C. de furtis. qđ talis derobans bannitum mortuum debet furca suspendi sicut famosus fur. sed Saly. ibi reprobat eum Ludo. ro. tamen in l. gerit. s. de acquirē. here. dicit qđ alias

seruata fuit in facto opinio bal. tñ res probat eū. sed pau. de cast. in consi. suo xxxij. incip. sup primo quesito et c. in fi. in hoc dicit qđ si bānitus qđ occidit statim derobatur hoc poterit fieri impune. qđ qđ incontinenti fiunt videntur in esse. secus si ex interuallo qđ dictū habet rōnem in se: et hoc dictū refert et seqtur. d. ffo. in. c. qđ in ecclesiā in. v. col. de cōsti. qđ dictū mihi placet et incōtin

62 gentia facti ego illud sequerer. ¶ Et scias qđ stāte p̄dicto statuto qđ bānitus possit offendi ipune qđ ipso viuo poterunt etiā sibi bona auferri ipune. ita dicit Bal. in. c. in lris in. j. col. de restit. spoli. vbi ponderat ad hoc pro valde singulari illū tex. in ver. p̄redo in fi. et idez bal. in. l. fi. circa me. C. si contra ins vel vti. pub. allegat text. in. l. j. s. qđ p̄tor. s. de aleato. p̄ quē dicit melius probatur: qđ alibi qđ illa verba ipune offendi intelliguntur in ere et in persona. et idē tenet barto. in. l. nec in ea. s. de adul. et Bal. in. l. ij. in fi. C. si pe. app. mors interne. et pau. de cast. in. l. in suis. per illos

63 l3 tex. s. de libe. et posthu. quos refert do. ffo. in. d. c. que in ecclesiarum in. v. col. versi. nota secundo. ¶ Item adde etiam p̄dictis qđ inimicitia morte inimici non est extincta. ita probatur in l. sepulchra hostium. supra de sepul. viola. vbi sepulchra hostium iam defunctorum possunt impune violari.

64 ¶ Ultimo in hac materia adde hic no. verbum Ange. in auct. vt defunc. seu fane. circa prin. in versi. item per hanc legem et c. vbi dicit qđ si ex forma statuti instrumenta confessionata debent mādari executioni ad voluntatem creditoris habentis instrumentum confessionatum. qđ hoc casu mortuo debitor poterit ipse creditor cum auctoritate iudicis facere retinere corpus mortuū sui debitoris ne sepeliatur quousq; de debito sibi satisfiat. quod dictū refert do. ffo. in. c. sicut iudei. in prima colū. post medi. de iudeis. de quo vide etia⁹ que dixi in singulari meo. cxcix. incipi. in iure expressum et c. et in. d. l. si in singulos. Et ista sunt notanda ad istud propositum. et pro ista parte qđ mors non

Super titu. ff. de questionibus. fo. cxliiij.

soluit nec tollit omnia: sed immo mor-
tuus et uiuus equiparant: que oia te-
neas menti q: alibi ita simul cumula-
65 ta forte non inuenies. ¶ Et ex istis re-
manet expedita textualia: ideo venio
ad glo. que clare sunt. Prima enim glo.
dicit q: attē qnq: sine accusatore con-
tra aliquē procedit et inquiri: et alle-
gat q: habetur in. l. ij. in. §. vnde queri.
§. de adul. ubi est glo. multū no. ponēs
q: plures casus in quibus contra ali-
quē procedit sine accusatore: et ad idē
est glos. in. c. de manifesta. ij. q. j. et alia
est similis glo. in. c. i. extra vt ecclesiasti-
ca beneficia. et institut. de publi. iudi. in
prin. et in. l. tutor. §. preterea. §. de sus-
pectis tuto. et in. l. rescripto. in. §. si q: s
accusatorē. j. de mune. et hono. de qui-
bus etiā late per Ange. de are. in trac.
suo maleficioz. in. j. verbo. in. ij. car. in
ij. et. iij. colū. regulariter tñ procedit
q: hic dicitur. s. q: nemo sine accusato-
re punit vel inquietatur cōcordat tex.
in. d. c. de manifesta. et. c. q: quis pote-
statem. xxi. q. iij. et. l. iij. C. qui accusa.
nō pos. et. l. rescripto. in. §. si quis accu-
satozem. j. de mune. et hono. pro quib⁹
facit illud dictū vcz mulier nemo te ac-
66 cusat nec ego te cōdemno et. ¶ Ca-
pio aliā glo. in verbo suspicionib⁹. que
clara est. nam dicit q: precedēte suspi-
tione quis potest te. queri non autem
potest codēnari: et allegat bonū tex. in
l. absentē. post principi. j. de penis. que vi-
detur cōtra. l. istam: sed hic loquitur
de tortura inferēda. ibi de pena impo-
nenda: et sic nō obstat: et sic glo. ista est
clara: ideo aliter super ea nō est instan-
67 dum. ¶ Et per ista cū adiutorio cle-
mentissimi et summi dei ac eius glorio-
sissime genitricis expedita est lex ista:
et per consequens presens titulus: in
quo si aliqd boni dixi plibato summo
oipotētisq: deo: necnō beatissime virgi-
ni marie eius matri sit laus et gloria:
tibi⁹ principi dignissimo et excellētissi-
mo: et tunc in principio dixi si quid aut
dignū dixerō non eo animo protuli vt
rem tibi minus dignā: gratā ac insua-
nem facerē: sed ignorātie mee tribuen-
dum putes. Digniores enim in vtraq:

cenfura quorū calciamēta soluere vti
nam dignus essem in aliquibus erra-
runt: iuxta illud. omnis homo mēdax.
ego etiam homo sum et tenuis.

¶ Preterea excellentissime ac reueren-
dissime presul non me latet multos in-
uidos et detractores esse qui meū hoc
opusculū non charitate ac benignita-
te vt decet: sed potius mordaci quodā
liuore carpere et redarguere conabun-
tur: quibus vt potero assentiam si ipsi
vel maiora vlt similia edere et in mediū
palam adducere curauerint: q: si face-
re neglexerint eos suffie canine legis
nomine dānabo. Nam cū ex se quicq:
tale edere nec valeāt: nec possint alioz
scriptis maledicaci more detrahunt.
Quibus illud Martialis obijciā. Cuz
tua nō edas carpis mea carmina soli.
Carpere vel noli nostra vel ede tua.
Obijciā etiam illud quod a moderno
poeta scriptū est: videlicet. In te cons-
uertas oculos qui despicias oēs. Et te
dum cunctis detrahis inspicias. Sed
q:qd sit submitto me correctioni: emē-
dationi et castigatiōi tue dīne pīceps:
cui me totum vna cum familia et cum
oibus meis trado ac plurimū cōmen-
do. Vale principū decus immēsum.

¶ Finis.

Thyppoliti de Marsilijs Bononiēsis
iuris vtriusq: doctoris Lectura super
titu. ff. de questionib⁹ explicat. Lugdu-
ni impressa per Jacobū myt Impens-
sis honesti viri. D. Jacobi. q. francisci
de Siuncta florentini: ac socioz. An-
no dñi. M. cccc. xliij. Die 30. xxiij. mē-
sis Septembris.

Registrum.

A B C D E F G H I K L M N
O P Q R S. Oēs sunt quaterni.

Tabula l^{ra}

Constitutione	fo 54	
Certo precio	fo 294	
De fructu domus p ^{ri} us 77	fo 54	
Domus P ^{ri} us	fo 71	§ ex quib ^{us} causis Lxxj
De Minore § Tormenta 77	fo 71	§ de eo qui in p ^{ri} ma fo 77
Edictu ^m dom ⁱ Augusti p ^{ri} ma	fo 59	
Etiam si Pedib ^{us}	fo 90	
Ex lib ^{er} o Extraneo 176	fo 294	
Hereditarij serui	fo 54	
In Crumib ^{us} I p ^{ri}	fo 1	§ ad questionē fo 244
Is cui Fideicomissa	fo 130	§ idem corneli fo 244
Martius	fo 130	§ deus amemus fo 244
Pare uel Marito	fo 58	§ deus fratres xxij
Questionis Modu ^m	fo 66	§ seruis xli
Questionis Sabende.	fo 133	§ si seruis xli
qui sine I A.	fo 221	§ serui Martia xli
Reper.	fo 221	§ idem Nimmio xli
Si quis Viduam	fo 54	§ si seruis xli
Si quis ne questio	fo 91	§ si quis daco ^m xxij
Statuliber	fo 294	§ Ammonius senatus xxij
¶ nius	fo 294	§ deus senatus xxij
		§ cu ^m quidam xxij
		§ si qui ^m quasi xxij
		§ in ea Tribu ^m xxij
		§ qui questione ^m xxij
		§ deus adrianus xxij
		§ questione ^m xxij
		§ Floria xxij
		§ in qui latrones fo 244
		§ si quis elio xxij

§ plurim^{us} quoq^{ue} fo 80